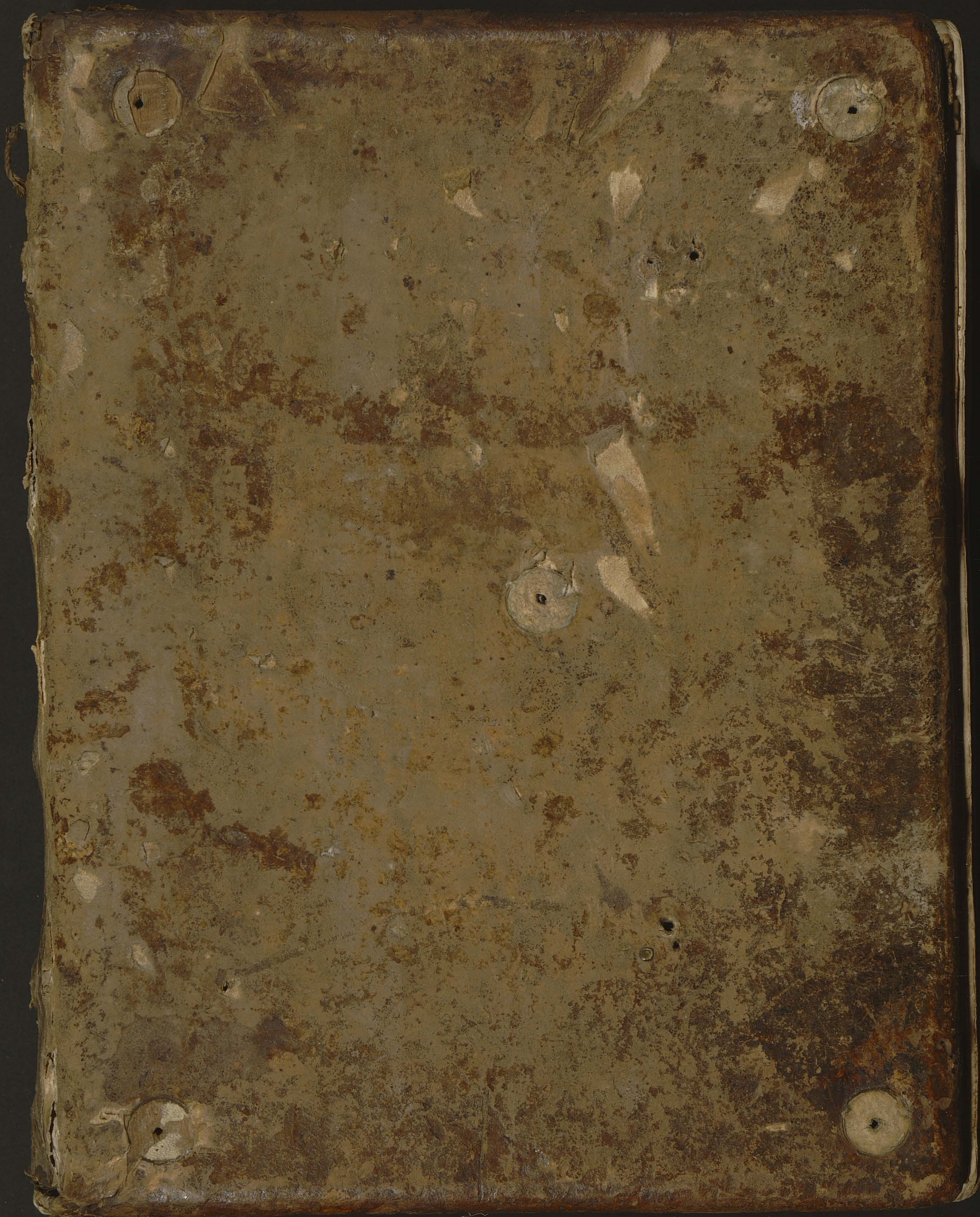

I

In hoc volumine continentur super apocalipsim
Item auctoritates de fide ad petrum
et questiones de astrolabio
Item liber de primis ... in
... hos ... de libro
... distinctiones exempla
magistri ... de simonia
Item ... est

In libro ... francisci

Quos modo inspirante
spiritu sancto cordibus
tuum regum ut pro
nato cum advenerit
... in die
in festo Epyphanie
deus illuminator omnium
gentium da populis
tuis perpetua pace
gaudere et illud
lumen splendidum cordibus
nostris infunde
quod trium magorum
mentibus aspirasti

... ...
... ... 3 ...
... ...

I

Liber magistri Francisci Creyzewicz de Bregh sacre theologie professoris. datus pro libraria facultatis theologie alme universitatis studii Crac

Glosa super Apocalypsim M. Francisci Creyzewic de ~~Le~~ Brega.
Augustinus de Fide ad Petrum
Liber de Spirituali perfectione

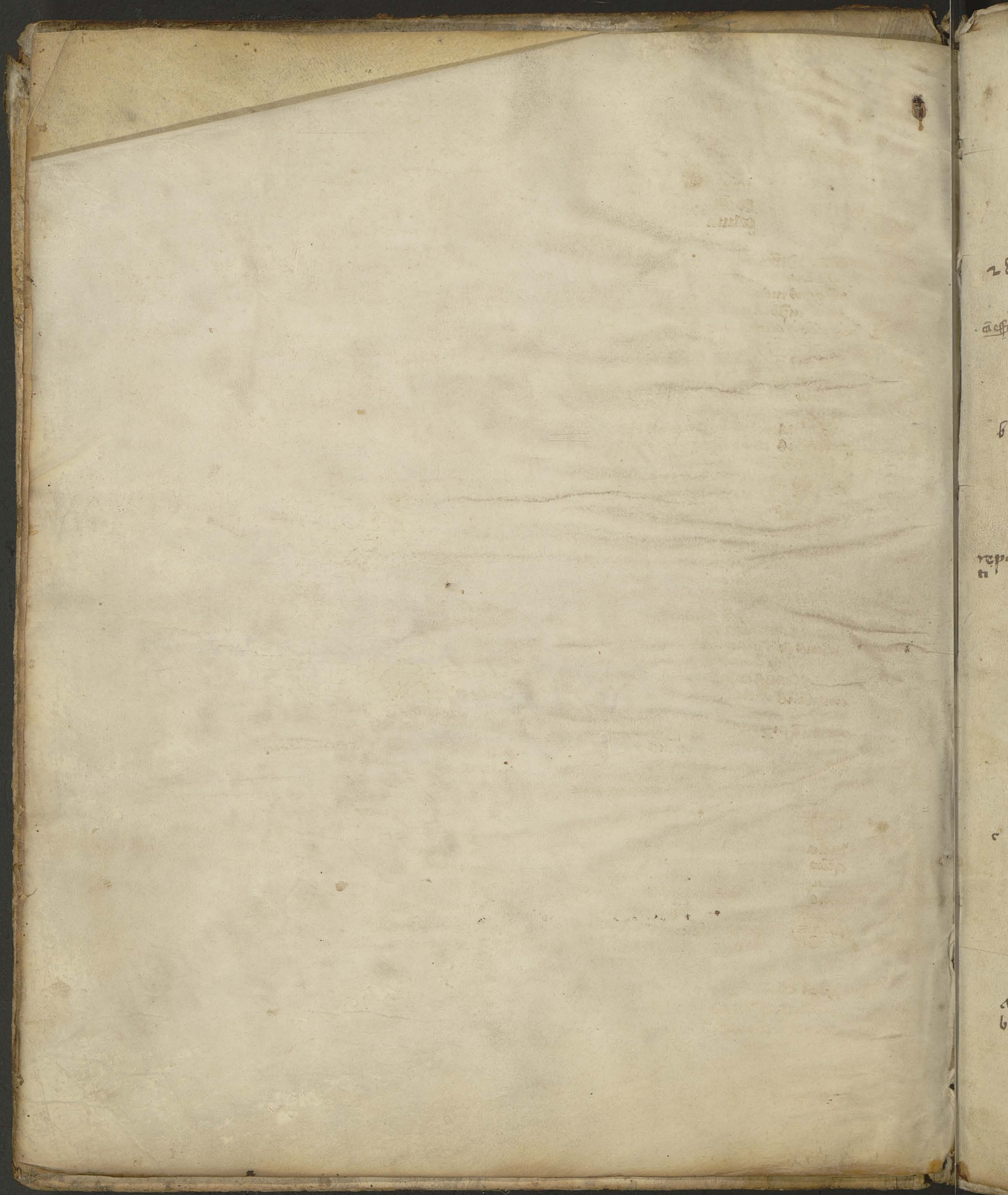

Vidit iacob in sompnis scal
lam stantem sup terram
et cacumen eius tanges
celum et angelos dei desce
dentes et ascendentes p
eam et dnm in nixum scale Genesis
28 28 Mulatior sunt cause huius opis sc
efficiens materialis formalis et finalis Efficie
a quatuor inpdcta autcte satis manifeste Ca
ca effi[mus] lib efficiens et auctor sanus Jhoes qui signi
[primo] ficatur p iacob tum ppt nois sui interpretacionem tum p
actum eius psignificacionem Interpretatur enim Jacob
luctator vel supplantator et Jhoes cum mundo
et carne luctamine ingressus est et supplan
tauit utrumque i supplantata pedibus calcauit
b mundum i. nauim 3. Natura influ tu et calcar
et fugiens tone latens plurimi attripri
mundus immundus et fetidus que multi tum
deforis appareant mirans nos in juncto
et amplectuntur et osculantur ipm et in multo
sordidantur Gen. xi Deter et filii Syon in
cliti amicti auro prima quo opertis sunt
re pro... te te amplexati sunt stercora gla
relictis celestibus cauctes tiena et Jo
smiles sunt portis sine sinibus que i volu
tabro luti magis quam mpssibus auodicas
delicias querunt et seruantur Beatus Jhoes
volens se inmaculatum custodire ab hoc
selo inicium in priora eius diligere appiacis
et in calcans et despiciens fugit ipm
implens illud Mich... Omnis qui viderit
te et audiuerunt audiorum enim, opsserunt
manum sup te qr sup quem no transijt ma
licia tua sp (...) intuiit iniquitatem
qui dixit i Jo. 2o Omne quod est in mundo aut
est concupia carnis aut concupia oculorum aut
supbia vite Et item qui dixit ibidem
5o Mundus totus in maligno positus
c est plateis qui deus fit ineth. ceno
deus plasmata que admodum lateris
quanto plus lauatur tanto immundior effi
citur sluctu quo omnis talatudum est immundus
omne spnendus est et later sonticendus
et tenendus i caro propa mie et pnie
subiciendo est ne lasciuiat et subsidia
necessaria tenenda ne deficiat Secun

a Jhoes cellbus ca sigt p iacob pp plura
b Mundus dr immundus et fetidus et sigt dz
caro deus plasmac ... terra sunt ei natura

Eiusque cibaria et virga asino panis et
disciplina et opus suo i corpi panis ne
deficiat disciplina ne lasciuiat opus ut
2o psiciat Item Jacob dr dilatus dei inter
patriarchas sic Jhoes inter aplos Sicut Jacob
supplentur delusit laban et tandem eum fugit
et filias eius secum duxit Sic beatus Jhoes
mundum delusit et eum fugiens filias eius
i. duas potestates secum adeternas duxit
que eum insisperantur et pseqnet mundus
auxaliante deo aduersus eum nichil potuit
sicut nec laban aduersus iacob Item Ja
3 cob intuitu fris sui esau fugiens de terra
sua venit in mesopotamiam et post
multos labores rachelis amplexus p
meruit Sic et beatus Jhoes ppt vera domi
tiani de terra sua in pathmos venit
nit ubi post multas angustias et la
bores meruit celestia sublimius et
clarius contemplari et hoc est quod legitur Bap
x. In capitulo me psugit fris i domicianum
pcesun desigati iustum i beatum Jhoem p
Jacob significatum deduxit puritas itas
D
carne sunt carnis integritas spus puritas
et mundi paupertas deduxit inquit per
capitulum et ondit illi regnum dei i statum
militantis ecclie et triumphantis ei re ca ...
uelauit que est materia huius libri
que tangit inpdicta auctor ubi dicit
Vidit Jacob scalam per quam signum ecclesie ... sed po sed
duo latera scale sunt due partes ecclie s.
militantis in terra et triumphantis in celo
et hoc est quod dr. s. quod scala stans sup terram
tangebat celum vel certe io dr scala
sup terram stare quia utraque pars ecclie ele
uatur terra in celum ... Et ...
eius i ecclie terram tenuit delonge Et
bene dr scala stans i. recta non declinans
ad dexteram psperitatis vel ad sinistram
aduersitatis Vel io stare dr quia celestia
tum desiderans sursum mentis intenctione
erigitur Bene dr quod cacumine eius tangit
celos hoc est quod legitur Judith viiio sic quod ipsa
fecit sibi secretum cubiculum ad ad...
et medium in suppiorbus domus sue
Id dr Dezaria thabie 2o Cacumen quo

Una instorum et cplos
... sigt p scalam Jacob due ptes ecclie

nam post ecclesie angustias celum militans
fidei oratione et desiderii fervore / triumphans
vero adquisite et manifesta contemplatione
de hoc dicitur Osee ix in cacumine vidi patres
eorum ipsi autem intraverunt ad Beelphegor
et alienati sunt in confusione et facti sunt
abhominabiles sicut ea que dilexerunt
2o Per scalam igitur designatur materia huius
libri in qua sunt septem gradus / quia septem sunt
partes huius libri secundum septem visiones ut
iii forma infra patebit. Forma describitur cum dicitur quia Ia-
cob vidit scalam stantem / et angelos
ascendentes et descendentes per eam / des-
angeli cendentibus [illegible] dicit Jheronimus s. quando apparuerunt /
et dentes instruxerunt / per angelos
principes vii ecclesiarum i. ipsi episcopi de-
signantur sicut dicitur ipso textu de quibus
/ hic [illegible] dicitur ~~forma [illegible]~~ Tertio modus
agendi libri quia ex visionibus est i. plenus
figuris obscuris ~~[illegible]~~ / per quod in sopo-
nis dicit Jheronimus vidisse que vidit / licet
et per hoc notatur quod in excessu mentis et spiritu
hanc vidit Apocalipsim / sicut ipsemet at-
testatur: fui in spiritu in dominica die et audivi
post me vocem magnam / Et licet per sopo-
rem excessus mentis intelligitur / quia sopitis
sensibus corporalibus / videt anima interiora /
et posterioribus oblita extendit se ad ulte-
riora / Notatur et per hoc quod in sopore vidit
quod in illo excessu vidit res per ymagines
quas intellexit postmodum declaravit / Sed
in sopore primo videntur ymagines et
postea dicitur [illegible] / Per hoc autem
quod scala celum tangebat / ostenditur quod de celo
fuit hec visio et revelatio facta eidem
ut dicitur quod ecclesia et presulibus non reve-
lavit ~~[illegible]~~ ei sed per eius quem et mise-
lo / Nam totam tamen hanc visionem re-
velavit Christus per angelum / et angelus
Jhoi / Jhoannes autem ut dicitur in prologo / Se-
cunda forma sive modus agendi tangitur
per hoc quod dicitur vidisse ascendisse angelos
et descendisse / Ascendebat siquidem quando
alta et prima subministrabat / descen-
debat quando leviora monstrabat / Vel
ascendebat quando de statu ecclesie
triumphantis docebat / descendebat quando
de statu ecclesie militantis eum instruebat /
Vel ascendebat quando [illegible] premia decla-

rabant / descendebat quando reproborum suppli-
cia declarabant / Vel si per angelos episcopi designa-
ntur ut tactum est / tunc angeli ascende-
bant quando in bona vita proficiebant / descen-
debant quando deficiebant / Finis libri notatur cau. fi'al.
per hoc quod sunt in summitate / et dominus innixus
scale / Ad hoc enim scriptus est liber et
hoc est finis eius / ut credentes que in
eo scripta sunt et custodientes deum videant
quod est ultima eterna vita ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Johannis 21 / Hec autem scripta
sunt ut credatis quia Ihesus est filius dei
et ut credentes vitam eternam habeatis in nomine
ipsius / Et ut nemo posset timere ne
scalam istam ascendere valeat / ideo dicitur dominus
innixus scale quia paratus trahere ad se et ad
iuvare ascendentes per scalam / Unde supra
quarto dicitur / quod Johannes vidit hostium apertum
in celo et audivit vocem dicentem sibi ascen-
de huc et ostendam tibi que oportet fieri
post hec / Et dicit ~~Jheronimus [illegible]~~
~~[illegible] possit eius [illegible]~~
possit ascendere / Sed quia aliquis timere
labore ascensionis / sed porrige manum
dominus qui scale innititur ut eum trahat /
~~[illegible]~~ quia ipse dicit Johannes 12 / Ego
si exaltatus fuero ad me ipsum / ~~[illegible]~~ [illegible]
exaltatus est quia innixus scale trahe
nos post te in odore unguentorum tuorum
curremus / Circa hunc prologum quaeritur / quis auctor [illegible]
sit s. Jheronimus / que materia scilicet status ecclesie /
que forma sive modus agendi quia visionibus [illegible]
et misteriis et [illegible] aliis / quis fi-
nis sive utilitas / ut scilicet credentes et vi-
dentes vitam eternam habeant / Intentio
vero auctoris est monere ad patientiam tribu-
lationum / et eliminare errores / qui temporis
absentia in Asia pullulaverant / Premittit
autem huic libro prologus magistralis / in quo prologus libri
tangere omnia que dixi / Liber autem presens dividitur
in duas [illegible] partes / In prima parte tan- pa ps
gitur materia libri i. status ecclesie pre-
sentis et futuri / quem Christus revelavit Johanni /
Johannes ecclesiis ut eos animaret ad patientiam
tribulationum / que cito futurae sunt / et ad premium
provocaret eorum / unde ~~[illegible]~~ prenuntiat
tribulationes quas nos intrare [illegible] regnum dei et
~~[illegible]~~ Hoc quod momentaneum est
[illegible]

Supra ponitur primus operis commendat ap-
plicacio que [illegible] alijs prophetis prerog-
ativa/ [illegible] connectens [illegible] et incipiet
per quod auditores benivoli redduntur
et hec pars incipit ibi Johannes liber iste [illegible] in tercia parte
describitur quo genere visionis viderit
ista Johannes utrum scilicet corporali vel spirituali vel
intellectuali et dicit quod intellectuali/ et pars incipit
ibi Genus autem. Johannes In quarta redditur ratio
quare quando et quibus vidit istas visiones
Johannes et hec pars incipit ibi Audit etiam Johannes
[illegible] in recapitulando breviter causas
quis auctor/ que materia/ quis modus
agendi/ quis finis et hec pars incipit
Scribit etiam Johannes [illegible] omnis
qui [illegible] [illegible] sicut ait apostolus
[illegible] [illegible] Primo illud
fili accedens ad servitutem dei sta in timore
et [illegible] animam tuam ad temptacionem/ [illegible]
[illegible] et vita hominis super terram/ [illegible]
[illegible] deficiat [illegible] dominus
[illegible] Robur [illegible]
[illegible] et nolite timere pu-
sillus grex [illegible] videns [illegible] tri-
bulaciones quas passuri erant ab
apostolis fundata super petram Christi ut
minus timerent. Disposuit una cum
filio et spiritu sancto eis revelare/ Reve-
lavit autem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non ipsi [illegible]/ Johannes autem
digna revelacione hunc librum composuit
[illegible] et liber iste apocalipsis dicitur id est reve-
lacio quia hic continentur que deus revela-
vit ipsi/ et Johannes [illegible] quia scilicet ecclesia
passa sit que primitivam/ et nunc patitur
et novissimis temporibus antichristi passura sit
quando tanta tribulacio erit ut si fieri potest
[illegible] [illegible] que [illegible] et
[illegible] prima sit [illegible] ut quos
[illegible] supplicia terrent/ promissa
premia letificent [illegible] Johannes
[illegible] Christo hoc revelavit
[illegible] hoc [illegible] fuit revelatum/ [illegible]
[illegible] homo [illegible]
[illegible] sunt [illegible] fuit [illegible]
[illegible] revelasse Christo
[illegible] quia Christus homo hoc sunt [illegible]

[illegible] filius et spiritus sanctus [illegible] deus pater hoc
revelavit filio/ et filius spiritu sancto/ quia [illegible]
[illegible] pater filius sit [illegible] et [illegible] spiritus
sanctus/ sit [illegible] ad hoc dicitur quod non ille
quia filius et spiritus sanctus omnia sciunt [illegible]
non [illegible] Christus homo [illegible]
sit omnia [illegible] trinitate que illi non [illegible]
[illegible] dedit omnem scientiam que alijs
excellencior prophetis est. [illegible] super [illegible]
Danielis dicitur [illegible] quod nullus propheta [illegible]
[illegible] sit [illegible] nisi Daniel quia [illegible]
adventus [illegible] annos et [illegible]
ordine [illegible] signa manifesta
[illegible] super [illegible] Johannis
[illegible] [illegible] dicendum
[illegible] loquitur
[illegible] quod predicere
futura videatur [illegible] super
[illegible] quod David sit [illegible] prophetarum
[illegible] super Zachariam [illegible] quod
Zacharias [illegible] prophetarum [illegible] super
[illegible] Elyas maximus prophetarum [illegible]
super [illegible] quis quid fuit [illegible]
[illegible] Moyses omnibus prestancior
[illegible] quibus istorum [illegible]
[illegible] [illegible] Elias
quo [illegible] et [illegible]
[illegible] David [illegible] quo [illegible] dignitate
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] Christi [illegible] Daniel
[illegible] quo [illegible] [illegible]
Moyses quo ad dei familiaritatem [illegible]
[illegible] Zacharias
quo ad templi edificacionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] Moyses [illegible]
[illegible] Moyses vidit visionem [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] visionibus
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Moyses
[illegible] vide plus [illegible]

Ideo liber iste inter reliquas scripturas
novi testamenti applicatur nove ecclesie que
aliis est excellencior prophetiis. Quia cum
novum testamentum patet, teste Augustino,
latitet vero in prophetiis veteris testamenti,
quia de Christo et ecclesia magna ex parte iam
adimpleta pronunciata denunciat, futura
vero que cum aliis implenda. Iste est prophetia
de ecclesia et Christo simul de preterito et presenti
et futuro. Idcirco continentur autem
[illegible] auctoris mittentis, deferentis
et accipientis: mittentis scilicet trinitatis, et de-
ferentis scilicet angeli, accipientis scilicet Iohannis.
Sed quia hec in visione fuit revelata
et sunt tria genera visionum, sub quo genere
contineatur intelligendum est. Visio enim
alia corporalis, videlicet cum corporalibus oculis
aliquid videmus. Alia spiritualis seu ymagi-
naria, cum videlicet dormientes vel etiam vigi-
lantes ymagines rerum cernimus quibus
aliquid aliud significatur, sicut vidit
Pharao spicas, et Moyses rubum ardentem,
ille dormiens, ille vigilans. Alia
intellectualis, cum videlicet spiritu sancto revelante
intellectu mentis veritatem misteriorum sicut
capimus. Quod vidit Iohannes que in hoc
libro referuntur, sed cum figuris, tunc spiritu-
aliter vidit, sed eorum significata mente in-
tellexit. Vidit autem Iohannes et scripsit
in Pathmos insula relegatus a Domiciano
imperatore principe impiissimo. Erat
enim ad scribendum compellente causa,
quia dum consul teneretur adhuc imperator
[illegible] in ecclesiis quibus pravitate
multa pullulabant atque invaluerunt
vicia atque diverse hereses. Erat enim
quidem heresis in ecclesia Christum non fu-
isse ante Mariam, quia corporaliter de ea natus
erat, quos Iohannes in principio evangelii
sui redarguit dicens: In principio erat verbum,
et in hoc libro capitulo 1: Alpha et o, principium
et finis. Dicebant etiam quidam ecclesiam
propter tribulationes cum fine seculi defe-
cturam, et plerosque non premium eternum
sustinere. Contra quos errores volens de-
struere Iohannes vidit Christum principium et
finem [illegible]. Quam non fortius
Deus exposuit nec non erit et ecclesiam
propter tribulationem non desinere

sed perfecte et perplexis beatam [illegible]
Scribit autem Iohannes septem ecclesiis Asie et
earum septem episcopis, deputatis ministris et
pastoribus earum [illegible]
Est etiam materia Iohannis in hoc libro ecclesie status
specialiter Asiane [illegible] nostre [illegible]
sed que in prima patiatur et in futuro
recepturus sit. Intencio non aliud monet
ad pacienciam que in tribulacione est, sed quia
[illegible] labor [illegible] premium magnum
[illegible] Modus tractandi talis: primo ponit
prologum et [illegible], ubi valde
audientes benivolos et attentos, quo
premisso accedit ad narrationem, sed ante
narrationem non [illegible] Christum [illegible]
sine principio et finis [illegible]
[illegible] alpha et o, id est
principium et finis. Postea accedens ad
narrationem distinguit septem visiones
quibus [illegible] iste liber consumatur.
Finiebat autem prologus. Apocalypsis
[illegible] sicut aliis
visio [illegible] et probabile [illegible]
[illegible] qualis fuit
visio [illegible]
diversi doctores [illegible] visionem
quibus [illegible] Richar-
dus aliis doctoribus lucidius declarat
dicens quatuor esse genera visionum, quarum
due sunt corporales et due spirituales.
Una enim est visio corporalis, qua nos
exteriores videmus visu corporali absque
significatione mistica, et hec est infima.
Alia est visio corporalis qua nos videmus
in quibus latet significacio mistica,
sicut vidit Moyses rubum ardentem
[illegible]. Tercia autem est visio spiritualis
secundum non oculis carnis, sed cordis, qua
animus per spiritum sanctum illuminatus formali-
bus rerum visibilium similitudinibus
et ymaginibus premonstratis, sive
[illegible], ad invisibilium cognicionem
ducitur, qua visione vidit Iohannes
in hoc libro et similiter Ezechiel. Quarta
[illegible] et cum spiritus [illegible]
[illegible] nullis
mediantibus rerum visibilium formis.

ad celestium contemplacionem erigi sicut
vidit dauid propheta. Et de istis duobus
talibus modis exponendi in libro
Angelice ierarchie. Et cum hec gaudeat helmandus
Helinandus doctor profundus. Et qui
enim sunt expositores huius libri ad hoc
vide. Beatus Augustinus qui tamen non
exposuit librum continue sed aliqua uerba
interpollatim. Et Ticonius qui exponit
breuiter sed continue. et Beda qui
imitatus ipsum exponit aliquantulum
plenius et diffusius. Et Haymo qui
exponit spiritualius et diffusius. et
Richardus qui exponit elegancius
et diffusius. Et Ambrosius qui similiter ex-
ponit misticaliter. Et Gilbertus qui
tamen eum non exponit. Et Joachim
qui exponit mystice et diffuse. Et
Bellagarius qui exponit [illegible]
magis pure moraliter. Et Richardus
qui recolligit mistica [illegible] et breuiter
exponit istorum omnium collecciones. Igitur exposicio
dominus noster Ihesus Christus cooperante et dirigente
spiritu meo et intelligenciam [illegible] Sequitur
Apokalipsis capitulum primum
Ihesu Christi. Iste liber diuiditur
principaliter in duas partes. prima
ponit primum capitulum tantum. et secunda diuiditur in 2
partes. prima ponit prohemium in quo commendat
hoc opus duplici [illegible]. Ab
auctore mictente i. trinitate et Christo
defensore et angelo [illegible] sed
[illegible] ab auctore
[illegible] qui [illegible] 2a pars ponit
salutacionem [illegible] beniuolenciam
[illegible] septem ecclesias et [illegible]
[illegible] auctorem qui et ubi et ad quid
et quare scripsit hunc librum. Dicit Jo. [illegible]
dicit. Apokalipsis revelacio Ihesu
[illegible] vel materialis i. a Christo facta
[illegible] supplendo [illegible]
[illegible] arrogancia quia non
sua sed Ihesu dicit Apokalipsis. [illegible]
[illegible] qui presumunt docere suo
meditatu. [illegible] dicit Jeremias
23. Nolite audire uerba prophetarum qui
prophetant uobis et decipiunt uos. Visionem

cordis sui loquuntur non de ore domini.
Et infra. Non mittebam eos prophetas et
ipsi currebant. non loquebar ad eos
et ipsi prophetabant. Ut igitur talibus Jo. [illegible]
sic ait. Apokalipsis Ihesu Christi id est non mea
sed ne putetis quod ipse Christus a se habue-
rit istam revelacionem addit. quam
dedit gratis nichil habens illi i. Christo
Ihesu [illegible] quod hic est. Deus pater [illegible]
Christo. Omnia mihi tradita sunt a patre meo
et [illegible] mea doctrina non est mea
sed eius qui misit me. [illegible]
et alios expositores [illegible] sermo [illegible]
[illegible] revelacio [illegible]
et futura [illegible] sit revelatus et dicitur apoka
ab apo quod est re et calipsis quod est velo [illegible]
velas. in apokalipsis quod est revelacio.
Revelacio autem et apparicio cogitacionis
ut ait [illegible] de [illegible]
[illegible] deus apparuit et inspirat [illegible]
cogitacionem [illegible]
adeo revelacio [illegible] revelauit
mistica et revelat profunda et abscon-
dita [illegible] constituta et
[illegible] hanc [illegible]
revelacionem dedit illi deus scilicet Christo deo
qui [illegible] accepit a patre et uerbo
sibi unito et spiritu sancto i. a tota trinitate.
Et ad quid dedit. palam facere non
abscondere pecuniam sed [illegible] qui
abscondit pecuniam domini sui [illegible]
et [illegible] maledictus et [illegible] qui abscon-
dit frumenta in populo maledicetur [illegible]
[illegible] revelacio [illegible]
revelacio [illegible]
palam [illegible] palam [illegible] qui
[illegible] reve-
lante [illegible] vidit
[illegible] reve-
lauit et non [illegible]
[illegible] revelata [illegible] seruis suis
i. fidelibus et humilibus non [illegible]
ut superbis [illegible] Confiteor
tibi pater [illegible] abscondisti [illegible] a sapientibus
et revelasti ea paruulis [illegible] autem
seruis suis revelacio. quia nos oportet pati
tribulaciones [illegible] sit eis

que dedit deus pater
Christo hac vice [illegible]
textum ut palam faceret

[illegible]

que seruis [illegible]
[illegible]
[illegible]

revelacio sit gloriam ut exemplis et apostolorum
levius fiat eis pondus tribulacionis
apostoli dicto. debitis que oportet fieri
cito scilicet de tribulacionibus quas oportet fieri
i. revelari est quia fiunt quas oportet fi-
et utile et ut fiat ut dicit glosa si revela-
cio sequitur est hoc quia fiunt [illegible] cito
fiet et ut veniant [illegible] sicut vale-
et ut fiunt quia minuunt / [illegible]
fiat cum aqua que minus addecet
2 corpori levia / sed quia [illegible] adaliquem
[illegible] paucularum tribulaciones ergo
3 nos mittit in regnum celorum / sed quia
accelerate [illegible] multiplicate fiunt
nisi [illegible] postea accelerant
4 sed pauci quos emittit regnum ergo
[illegible] qui persecutorum paciuntur [illegible]
sed tempore tribulacionis breve et in eternum
[illegible] cum [illegible] octo eas dies
[illegible] que penes [illegible] breve et quod
fine claudi [illegible] quod dicat oportet fieri
cito [illegible] servis xpi ad pacientes
ut non [illegible] sed et libenter [illegible] tolerant
sustineant tribulaciones que cito fini-
untur et ad premia eterna perducunt [illegible]
[illegible] dicit gaudium gratanter cum
incredibilis [illegible] temporibus [illegible] apostoli actuum
[illegible] gaudentes ibant cum [illegible]
[illegible] et significavit i. persignata ostendit
per glosam vel per [illegible] significat non [illegible]
[illegible] sub signo positum [illegible]
debemus et sequitur [illegible] per filios filius
[illegible] per sigillo i. secreto ne
sit locus [illegible] [illegible]
clausi sed [illegible] sermones et [illegible]
visione [illegible] per angelum suum cum [illegible]
[illegible] et iste persona xpi
[illegible] angelum [illegible]
xpi visus [illegible] servo suo iohanni
quod spiritualiter [illegible] qui aliis omnibus suis
manifestat [illegible] xpi [illegible] angelum
[illegible] iohanni [illegible] mittit [illegible] obicit
[illegible] quia dicitur significavit i. persignata o.
quod [illegible] quod visio fuit ymaginaria
quod [illegible] plagam [illegible] multi credunt
quod fuit ymaginaria [illegible] plaga quod

qui et [illegible] / [illegible] dici [illegible]
[illegible] visio fuit intellectualis / quia
[illegible] vidit [illegible] sine velamine
figurarum / sed postea [illegible] ei figure
quibus velaret ea que videt per intellectua-
lis [illegible] [illegible] / et [illegible]
[illegible] ostendi [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quod angelus iste qui missus
et ad [illegible] spiritus creatus fuit / quia
aliquando legimus in persona xpi / ut ibi
[illegible] in apocalypsi 20 / aliquando in persona
sui ut ibi / unde ne feceris conservus
enim tuus sum et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquando
[illegible] in persona [illegible] sui / aliquando in persona
[illegible] sicut [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] i. xpm
qui et angelus magni consilii [illegible]
[illegible] ut dicit glosa servo suo iohanni
[illegible] [illegible] et [illegible] / qui [illegible]
[illegible] testimonium perhibuit verbo
dei i. xpo / quod scilicet [illegible] deus
[illegible] [illegible] [illegible] / ubi
dixit in principio erat verbum et verbum erat apud
deum et deus erat verbum [illegible]
vidit et scripsit [illegible] apocalypsim
quod [illegible] [illegible] prius [illegible]
et postea scripsit / et perhibuit testimonium
[illegible] i. [illegible] quod scilicet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] magnum et [illegible] testimonium / [illegible] ne pu-
taret aliquis quod de auditu et [illegible]
[illegible] testimonium [illegible] sufficiens
[illegible] addidit quecumque vidit
oculis [illegible] oculis [illegible] /
[illegible] [illegible] [illegible] qui
testimonium perhibuit [illegible] que [illegible]
[illegible] testimonium eius / sed
[illegible] [illegible] vidit [illegible]
perhibuit / sed [illegible] [illegible] fuit
[illegible] [illegible] et audivit et [illegible]
[illegible] [illegible] vite [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] apocalypsis
ihesu xpi quam dedit illi deus / [illegible]

Videtur quod non fuerit deus. Item queritur
de glosa que ait: dedit deus pater, ut nemo sit
debens equalis [illegible] hoc tamen ihesus fuerit
filius dei per naturam. Jo. 20 Ascendo
ad patrem meum et patrem vestrum, deum meum et
deum vestrum, per gratiam ut exponit ibi Augustinus
contra [illegible] vidente quod pater
dederit ei. Ad istud videtur quod hic
loquitur de filio christo secundum humanitatem et secundum
hominem accepit a patre et verbo sibi unito
et spiritu sancto, id est trinitate, ut exponitur
supra. Secundum enim filius eternus a patre dicitur
accipere, quia ab eo genitus. Jo. v° Non
potest filius a se facere quicquam. Item contra
de contrario [illegible] filius ut sit
creatura a patre habet, quia a patre habet ut sit
filius et ut possit. Hoc enim est quod
quod posse multo magis filius secundum humani-
tatem dicitur accipere a patre non excludit
personam filii. Jo. 14 Pater maior me est
et propter hoc ad aliud quod secundum humanitatem
dicitur filius dei predestinatus secundum apostolum
[illegible] Ro. i. Et ita pater dedit
christo homini secundum gratiam. Unde dicit glosa quod
dedit nichil debens [illegible] secundum
humanitatem et de debito obligationis.
Item queritur de hoc quod dicitur dedit palam
facere quod vidit Johannes, quia infra v° dicitur
quod Johannes vidit librum signatum vii
sigillis, id est omnibus absconditum
[illegible] signavit vel sigillavit ut
[illegible] non ergo palam dedit.
Item infra x° signa que locuti sunt vii
tonitrua. Ad istud videtur [illegible]
et alios expositores quod [illegible] scrip-
tura [illegible] signo clauditur, fidelibus
aperitur [illegible] fideles [illegible]
[illegible] et latrones [illegible]
[illegible] sigillo clauditur. Infra ultimo
signans verba prophetie huius [illegible] fidelibus
[illegible] revelationis
[illegible] pape
[illegible]
[illegible]
[illegible]

et eius partes sunt absconse et signate in-
fidelibus, tamen de revelat suis
amicis. Jo. xv° Non faciet deus verbum
nisi revelaverit secretum suum ad servos
suos prophetas. Amos iii°. Johannis xv Omnia
quecumque audivi a patre meo nota feci
vobis. Textus. Beatus qui legit et [illegible]
[illegible] opus [illegible] utilitate qua [illegible]
[illegible] beatus
[illegible] beatitudine
vel qui legit ipse et audit ab alio [illegible]
cum duplici modo [illegible] scientia [illegible]
[illegible] studendo aut per doctorem au-
diendo [illegible]
[illegible] studendo
[illegible] Beatus homo qui
audit me. Verba prophetie huius que sin-
gula sunt plena misteriis et sunt verba
salutis et vite. Jo. vi° [illegible] ut
Petrus ad dominum: Domine ad quem ibimus?
verba vite eterne habes. [illegible] suffi-
cit legere et audire nisi fiat quod legitur et
auditur. [illegible] Non au-
ditores legis iustificabuntur apud deum
sed factores legis. Unde addit Et servat
ea que scripta sunt [illegible] retinendo
et opere implendo. Unde glo. Et illi soli
beati qui audiunt ut mente retineant
et opere compleant ut vitam celestem possi-
deant [illegible] Beati qui au-
diunt verbum dei et custodiunt illud. Vel
sic beatus qui legit studendo et audit
obediendo et servat credendo et timendo.
Unde glo. Servat qui fidem [illegible] et
non violat et timet comminata et [illegible]
promissa. Et verba legenda sunt et audi-
enda et servanda verba prophetie huius. Tempus
enim prope est quo tribulationes finientur
et premia reddentur [illegible] mortis
[illegible] iudicii quo unus-
quisque recipiet mercedem quam meruit.
Jacobi v° Ecce iudex ante ianuam stat
et ad Philip. iiii° [illegible] dominus [illegible]
Et glo. [illegible] quia non longa
laboris mora et premia vicina [illegible]
[illegible] festinat

nota quod duplex modus studii

nota [illegible]

3°

vel beatus qui legit alios docendo et
qui audit auscultando et dicit audi-
unt pluraliter quia plures sunt unum audien-
tes docentem et servant mandata retinendo desi-
derio et opere qui audit me. [illegible]
Septem. Johannes septem ecclesiis que sunt in Asia.
Ista est secunda pars prohemii sive epistole
Ubi ponitur salutator et ordo eius
salutatis et qui salutat et causa salutis.
[illegible] salutat istas / salutantur ecclesie
Asie [illegible] salus que est Christo Jesu
que commendat istas [illegible] anima
et ideo misit primo adiutorium in quo
maior apparuit eius miseria / deinde
erat cum dementia [illegible] misit deo
adiutorium ubi maior apparebit eius
iustitia. Et nota quod duplex est Asia
scilicet maior provincia que continet tertiam
partem mundi et minor que est quedam pro-
vincia que continet septem civitates scilicet
Ephesum, Smirnam, Pergamum, Thya-
tiram, Sardis, Philadelphiam et Lao-
diciam. Inter quas Ephesus erat
metropolis. [illegible] Asiam primo
predicavit Paulus / sed post diversos
apostolos obtinuit eam Johannes et predica-
vit ibi. Et per illas septem ecclesias intelligun-
tur universe mundi ecclesie / tum propter numerum
qui est numerus universitatis / quia omne tempus
septem diebus agitur [illegible] ecclesia / tum
propter [illegible] et quadratum [illegible]
vel quia in fide Trinitatis fundate
sunt omnes ecclesie per quatuor partes mundi
diffuse / vel propter septiformem gratiam
Spiritus Sancti qua omnes ecclesie illustrantur
[illegible] revelantur
[illegible] Septem ecclesiis que sunt in Asia. Gratia vo-
bis omnibus [illegible] salutare
Dei gratia id est peccatorum remissio. Et pax
id est [illegible] vel gratia id est infor-
matio virtutum et pax id est tranquillitas
mentis et quies [illegible] vel gratia [illegible]
[illegible] cognitionis et consummationis
[illegible] gratia Dei sum
[illegible] et gratia eius in me vacua
non fuit. Et pax triplex est: temporis, pectoris,

Nota quod triplex pax

et contrarias. Vobis [illegible] ab eo
qui est eternaliter id est a Filio [illegible]
qui est creator / Et hoc dicitur contra Judeos
qui dicunt ipsum iam mortuum. Et qui
erat apud patrem ante mundum hoc est
contra Arrianos qui dicunt ipsum non
fuisse ab eterno. Et qui venturus est ad
iudicium [illegible]
[illegible] contra quosdam Manicheos
qui dicunt iudicium iam fuisse / contra
Saduceos qui dicunt animas perire cum
corpore et non fieri iudicium. Et a
septem spiritibus id est a Spiritu Sancto qui est unus
[illegible] septiplex [illegible]
[illegible] spiritus intelliguntur [illegible]
[illegible] virtute nec
multiplex [illegible] distributione. Qui in
conspectu throni eius sunt id est quorum Spiritus
septiformis et unus [illegible]
[illegible] throni eius id est angeli [illegible] in
quibus sedet et iudicat [illegible]
[illegible]
[illegible] vel propter spiritus intelli-
gitur universitas angelorum. Thobie xii.
Ego sum Raphael angelus unus ex sep-
tem spiritibus qui astamus ante Deum.
Et secundum hoc non est questio quare
non fiat mentio hic de patre cum solum
[illegible] ab salute [illegible]
principaliter dixit. Et a septem spiritibus
qui in conspectu throni eius sunt id est qui
assistunt ei ut ministri eius [illegible]
[illegible] multum ministrabant ei
[illegible] decies centena milia
Et ab Iesu Christo / qui est testis fidelis
id est qui fidele testimonium perhibuit de [illegible]
[illegible] Johannis xviii. Ad hoc
veni in mundum ut testimonium perhibeam
veritati / vel testis fidelis quia veritatem
quam verbis docuit operibus complevit
[illegible] que cepit facere et docere
[illegible] / vel testis fidelis quia
sine acceptione personarum viam Dei
in veritate docuit Matthei xxii. vel testis
fidelis quia in die iudicii verum
testimonium de omnibus dabit. Jeremie
xxix. Ego sum iudex et testis [illegible]

testis in celo fidelis / unde quia ut habetur
Ecclesiastici [illegible] quia testis non poterit corrumpi per
[illegible] Furor et zelus viri non
parcet in die vindicte nec acquiescet cuiusquam
precibus nec suscipiet pro redemptione dona
plurima. Et primogenitus mortuorum
id est primus inter mortuos ad immortalitatem
resurgens hoc tempore secundum causalitatem et dignitatem
[illegible] si quidem alii ipsum suscitati
fuerint a morte non tamen resurrexerunt
[illegible] quia iterum obierunt sed Christus resur-
gens ex mortuis iam non moritur
mors illi non ultra dominabitur. Ro. 6.
Et multi credunt alios qui cum domino
surrexerunt corpora sanctorum fuit [illegible]
iterum obiisse morte et cum eo in celum
non ascenderunt / Unde glossa dicit Christus
primogenitus mortuorum cum dicitur
in die pasche resurrexisse. Et cum di-
citur corpora sanctorum que dormierant
surrexerunt Matthei 27. [illegible] dicitur quod licet fuit
cum in diem [illegible] surrexit tamen ibidem
[illegible] dicitur. Et exeuntes de monumentis
venerunt in sanctam civitatem et apparuerunt
multis dicitur. Unde primogenitus
mortuorum quia a mortuis resurgens
[illegible] ad immortalitatem
Et princeps regum terre id est terrenorum
[illegible] principans eos ductu ad
[illegible] nobilitate [illegible] eos amore
ut dicitur. Et qui ante iudicavit alios
[illegible] iniuste iudicatum [illegible]
[illegible] reges et intelligite dis-
cite iudices finium terre prebete au-
res qui continetis [illegible] et
placetis vos in turbis nationum
quia data est a domino potestas vobis
et virtus ab altissimo qui interroga-
bit opera vestra et cogitationes scru-
tabitur quia cum essetis ministri
regni illius non recte iudicastis nec
custodistis legem iustitie vel regni
[illegible]
Qui dilexit nos [illegible] et lavit
nos [illegible] / a peccatis nostris que

[illegible] [illegible] / [illegible] pro [illegible]
[illegible] aut [illegible] pro [illegible] que
pro nobis fudit [illegible] baptismum [illegible]
[illegible] a peccatis suscepit [illegible]
[illegible] amore quo nos dilexit [illegible]
[illegible] [illegible] dilexi te [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] fide
[illegible] ne obliviscaris. Et
fecit nos [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] ad amorem regnum
id est [illegible] et [illegible]
Et sacerdotes id est [illegible]
id est Petri 2° [illegible] genus electum
[illegible] id est [illegible] reges [illegible]
[illegible] motus [illegible] /
sacerdotes id est [illegible] ipsos [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] Et fecit nos
deo id est [illegible] et patri suo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Et [illegible] deo et patri suo. [illegible]
qui [illegible] / deus [illegible] ipsius
[illegible] / [illegible] [illegible] dei [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] et [illegible] nobis fecit et in
[illegible] Ipsi gloria id est
laus quo ad bonos / et
imperium id est potestas quo ad malos / in secula
[illegible] seculorum id est in perpetuum. Amen
id est vere [illegible]
[illegible] honor et imperium [illegible]
Amen. Gloria [illegible] / [illegible] honor
[illegible] imperium / [illegible]

Ecce venit / Hic loquitur
[illegible] ad [illegible] / ut qui a-
more [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] timore
[illegible] / [illegible] illud [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible] [illegible]

id est [illegible] dei ut ex
[illegible] corpus [illegible]
hostiam viventem sanctam
deo placentem rationale
obsequium [illegible] et nolite
conformari huic seculo sed
reformamini in novitate
sensus vestri ut probetis que
sit voluntas dei bona
et beneplacens et perfecta

quanto amplius non cessat visione
est quod omni tempore bene et vere [illegible]
dimittimus / et verbo primi d. Ecce
venit i. cito veniet / ad iudicandum. Ecce ve-
nit cum nubibus / sicut ascendit / Actuum
1° Sic veniet quemadmodum vidistis
eum euntem in celum / Ecce veniet vir-
tute i. in nubibus celi quasi filius hominis
veniebat / et cum nubibus i. cum sanctis
volantibus pro contemplatione / pluentibus
predicatione / perfectibus [illegible]
propria intercessionem / [illegible]
plena operatione / de nubibus ys. 60
Cum vix parva scintilla sermonum
eius audierimus quis poterit tonitruum
magnitudinis eius intueri / Iste ve-
niet i. occulta cordium mani-
festando i. Cor. 4° veniet dominus
qui et illuminabit abscondita tenebrarum
et manifestabit consilia cordium Dan.
7 Iudicium sedit et libri aperti
sunt / Iste pluet etiam supplicia in
affligendo ps. pluet super peccatores
laqueos ignis et sulphur [illegible]
ut in gloria in nubibus [illegible]
[illegible] clementia magna venit
et ad iudicium / bonis prestans re-
frigerium et illuminationem / malis vero
timorem / Et videbit eum omnis oculus
tam boni quam mali / boni videbunt
ad gloriam ys 33 Regem in decore
suo videbunt / mali autem ad penam
sicut Sap. 5° Videntes turbabuntur
timore horribili / boni videbunt huma-
nitatem et divinitatem / mali tantum solam huma-
nitatem ys 26 Tollatur impius ne
videat gloriam dei / Primus oculus vi-
debit eum / quia primi [illegible]
mortui videbunt eum / quod licet [illegible]
[illegible] non [illegible] videbit eum / quod si [illegible]
viderent / [illegible] dampnum et do-
lorem [illegible]
quod non [illegible] videbit
eum omnis oculus qui [illegible]

[illegible]

[illegible] Et videbunt eum et qui eum pu-
pugerunt i. crucifixerunt / [illegible]
ut iudei [illegible] ut pylatus /
sacerdotes ut gentiles / peccatores ut pecca-
tores omnes / Zacharie 12° Aspicient
ad me quem crucifixerunt / [illegible]
videbunt in quem transfixerunt / hii vide-
bunt eum ut [illegible] ut [illegible]
[illegible] Et tunc plangent se super eum
[illegible] et collidet super lapidem
ut super eum plangent i. dolebunt
respicientes gloriam eius corporis quam [illegible]
sunt super eum / quia non tantum dolebunt de
ipso tormento inferni / sed etiam de amis-
sione celestis consortii / Et ostendit qui
sunt illi qui se plangent / sibi [illegible]
[illegible] omnes tribus terre [illegible]
qui plus dilexerunt terram quam celum
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] videbit
omnis oculus [illegible] ipse ve-
niet [illegible] in summa claritate et [illegible]
[illegible] videbunt filium hominis
venientem cum virtute magna et ma-
iestate / [illegible]
[illegible] omnes [illegible]
[illegible] Et ad istud [illegible]
[illegible] omnia
[illegible] videbunt filium dei [illegible]
formam [illegible] forma dei [illegible]
corde [illegible] mundo corde
quoniam ipsi deum videbunt [illegible]
filius nullo modo in forma [illegible]
veniet in summa claritate ipse
[illegible]
[illegible]
[illegible] nulla [illegible]
[illegible] Et ad istud [illegible]

sup ps^m .x. Ubi ait impii ab illa be-
atitate expellentur sicut morbidi oculi
a fulgore lucis, ut illis sit pena que
aliis est gloria. [illegible] scribitur quod ex-
cellens in lumine lucidissimum morbidis
oculis et infirmis est ad afflictionem non ad
iocunditatem. Job xl° disperge omnes
superbos [illegible] 37° moraliter de impiis
in iudicio in terribilibus miseriis / sin-
gulis iniustis iratus apparebit iniustis
et exemplificat de duobus astantibus
cum iudice quorum unus reus alter non
adhuc foris sua non clamat et tamen in-
tus consciencia sua accusat. Super hoc
scribitur [illegible] 16 consciencia [illegible] inque
[illegible] non videbit gloriam domini dei. 4
[illegible] malorum mansio [illegible] et non videbunt
confundentur ad penam quam videbunt et
Bernardus — non ad gloriam, et ut ait Bernardus
sic non solum qui [illegible]
[illegible] plangent super eum [illegible]
omnes mali [illegible] qui [illegible] precen-
in membris suis de quibus consequenter
[illegible] in paulo cum dicit [illegible]
[illegible] que me [illegible]
[illegible] adhuc consequenter [illegible]
[illegible] fidelibus [illegible] vim
[illegible] fecistis [illegible] fecistis
quo — sine lege sine mille [illegible] quare [illegible]
plangent cum [illegible] videre [illegible] gloriam
[illegible] quod [illegible] eterne glorie
[illegible] ut [illegible]
quod [illegible] perdiderunt que [illegible]
gloria [illegible] ut [illegible]
[illegible] quod [illegible] contempserunt [illegible]
[illegible] gaudio eterno [illegible]
acquisierunt [illegible] flebunt
et plangent [illegible] qui [illegible]
sunt cum [illegible] inimici que-
[illegible] inimici [illegible]
[illegible] luce [illegible]
[illegible] qui nunc videtis qui flebitis
[illegible] ululate in miseriis
que venient [illegible]
[illegible] cum [illegible] pone
[illegible] gloriam [illegible] dei [illegible]

[illegible] pena difficilior [illegible] multi [illegible]
[illegible] et occasionem illius [illegible]
[illegible] pone [illegible]
[illegible] qualis [illegible]
[illegible] audire non novi vos
[illegible] ut melius [illegible] quod deus
[illegible] inducit [illegible] de [illegible]
[illegible] Ego sum alpha et o [illegible] alpha
[illegible] primo [illegible] infinitus
[illegible] Ego sum primus et [illegible]
primus et finis [illegible] deus [illegible] a quo
[illegible] finis ad que [illegible]
qui [illegible] et qui [illegible]
et qui venturus [illegible] iudicaturus potuit
[illegible] omni modo [illegible]
[illegible] potencia [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible]
[illegible] potencie [illegible]
[illegible] dominus iudicaturus [illegible]
[illegible] patiens
quo — [illegible] quare [illegible]
[illegible] [illegible] et in-
[illegible] immutabili-
[illegible] quod deus [illegible] sine [illegible]
quod [illegible] emanat [illegible] gra-
tuitus [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] primo
[illegible] postulet
quo — [illegible] quare [illegible]
et [illegible] quod
quo — [illegible] se
[illegible] quare [illegible]
et [illegible] addendum
quod deus non [illegible] persona [illegible]
[illegible] sine [illegible] et [illegible]
sunt [illegible] que [illegible]
[illegible] quod [illegible] ut ad
fidem [illegible] sine [illegible] persona
[illegible] et non [illegible] persona [illegible] deus
[illegible] qui [illegible] deum et sunt
[illegible] et illi [illegible]
[illegible] sicut [illegible] ut [illegible]
[illegible] finalis [illegible]
[illegible] et post-
[illegible] ad [illegible] quod primo

et multiplicatio credentium conversionibus que per gratias fiebant et in fine ait [illegible] ducere ad fidem cum reliquie israel salve fient. Ad quod [illegible] qui dicit convertet cor patrum ad filios Malachie ultimo.

Ecce [illegible] sit [illegible] generat [illegible] dictus similiter [illegible] per gradus adnunciat [illegible]. Incipit quod [illegible] de celestibus visionibus [illegible] Haymo [illegible] liber [illegible] hystoria [illegible] et Beda [illegible]. Dividitur ista hystoria in septem partes secundum numerum septem visionum principalium sive septem librorum. Incipit prima pars [illegible] scripsit et [illegible]. Incipit secunda pars de visione [illegible] et apertione sigillorum [illegible]. Post hec audivi et ecce hostium apertum. Incipit tertia de visione septem angelorum [illegible] tubis [illegible] ad [illegible]. Vidi septem angelos. Incipit quarta pars de visione mulieris parturientis cum dracone [illegible]. Et apertum est templum dei in celo. Incipit quinta de visione septem angelorum effundentium septem phialas [illegible]. Et vidi aliud signum. Incipit sexta pars de visione dampnationis babilonis et bestie ac draconis [illegible]. Et vidi celum novum et terram [illegible] distincta visionum. Prima fuit [illegible] et [illegible] secunda [illegible] tertia [illegible] et exhortativa ad pugnandum contra draconem et hoc [illegible] visiones fuit de ecclesie [illegible] et progressu et profectu. Tres alie respiciunt statum finalem ecclesie in [illegible] prima [illegible] antichristi et [illegible] secunda de [illegible] iudicii finalis et [illegible] tertia de [illegible] glorie [illegible] prima pars [illegible] capitulum

[illegible] que vidit et audivit [illegible] candelabra aurea in medio [illegible] filio hominis. Secundo audivit que septem ecclesiis [illegible] que vidit [illegible] autem [illegible] ipse [illegible] cum dicit se [illegible]. Secundo a loco cum dicat se fuisse in Pathmos insula. Tertio [illegible] cum dicat [illegible] testimonium [illegible] cum dicat se fuisse [illegible] dominico die. Et quia iste liber totus est de revelationibus sive visionibus [illegible] visione sua [illegible] in discipulum [illegible] per confessionem [illegible] fide [illegible] implevit [illegible] custodiens vigilant [illegible] in tribulatione et [illegible] sustinens easdem tribulationes quas et vos [illegible] tranquillitate [illegible] a tribulatione [illegible] Iob [illegible]

fratres mei peciverunt me et prout possum
facies semper pauperibus omnia cum [illegible]
batis ipsos non sunt tales sed in tribu-
latione. Prov. xvii omni tempore diligit qui
amicus est et frater in angustiis comproba-
tur. Ideo quasi in tribulatione et regno quod
tribuitur iustis post tribulationes [illegible]
tribulationes premium ad regnum. Actuum xiv
per multas tribulationes oportet nos introire [illegible]
Tertio ad [illegible] sicut socii passionum estis
sic et consolationis eritis. [illegible]
primo ut si commorimur et convivemus si susti-
nemus et conregnabimus. Sed quia non omnis pa-
tientia ducit ad regnum sed tantum illa que
propter Christum et in caritate ideo addit Et
patientia in Christo Iesu i. propter Christum Iesum et in caritate
Christi [illegible] quia nemo patiens est
[illegible] [illegible] [illegible] et
aliorum [illegible] sicut [illegible] non
[illegible] patientia ut [illegible] qui cum male
diceretur non maledicebat et qui omnes
ad [illegible] ductus [illegible] ut
patientia in Christo Iesu q. d. [illegible]
patientia [illegible] et vos quia fuimus [illegible]
fuit nobis [illegible] patiens [illegible] glo-
sa [illegible] unitate fidei et propter illam fuit
tribulatio [illegible] ad regnum pervenire
sustinui [illegible] Christum in omnibus [illegible]
[illegible] loci Fui in insula que
vocatur Pathmos [illegible] missus
[illegible] et est locus re-
motus a frequentia hominum et ideo magis
aptus ad contemplationem [illegible] ducit
eos in solitudinem et ibi loquar ad cor
eius [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et testimonium Iesu Christi propter verbum dei quod
[illegible] et testimonium Iesu [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] verbum dei [illegible]
[illegible] Iesu Christi et [illegible] Haymo
[illegible] ac [illegible] dilatum
[illegible] cum [illegible] [illegible] aptum
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] loco [illegible] [illegible]
[illegible] quam [illegible] tribulationibus

afflicti patiatur ad regnum celorum per-
venire [illegible] cum Haymo [illegible]
tribulationes quas [illegible] celes-
tium [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] insule [illegible] affligitur
vel insula [illegible] quia [illegible] Pat-
thmos [illegible] [illegible] [illegible] a-
plius fuit [illegible] [illegible] [illegible] ubi
angustiam [illegible] et [illegible] nomine illius in-
sule angustie tribulationis [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] magis
affligitur [illegible] amplius [illegible] celestia
illis manifestari [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut ait Haymo [illegible] Ezechiel
[illegible] in medio captivorum iuxta flumen [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible]
bulatione ait [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui
[illegible] [illegible] tribulationes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Iob [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] loci [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuit in insula
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ait glossa et quo fuit [illegible]
Fui in spiritu i. in excessu mentis ait glossa
[illegible] ait Haymo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
vidisse non tamen in sompnis [illegible] vidit sed
[illegible] [illegible] et [illegible] Ezechiel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illo ductus [illegible] in [illegible] Ezechiel
[illegible] [illegible] in visionibus dei duxit
me [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vidit vel audivit vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adhesit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] assumptus fuit spiritus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spiritus
[illegible] potuit [illegible] [illegible] [illegible] sub-
tulit me in spiritu [illegible] [illegible] [illegible]
aliquando tangit [illegible] [illegible] [illegible] aliquando [illegible]
[illegible] aliquando [illegible] aliquando [illegible] aliquando
[illegible] aliquando [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

no[ta] [illegible] [illegible] tangit [illegible] [illegible]

loquens de ezechiele et de aliis prophetis et
et sic specificacio quando visionis/ qui
sic facta dominica die quia tunc aptum contem-
placioni/ quia tunc cessare debet homo ab omni opere
corporali et vacare operi contemplacionis/ quia propter
hoc instituta sunt festa. Glo. Boh. rex [illegible]
licitis/ capere non vi/ abraham in figura
fidei Gen. 18 in meridie vidit angelos/
loth in diluculo sodome in egressu Gen.
19/ adam post meridiem Gen. 3 vocem
dei audivit/ Salomon [illegible] [illegible] noc-
te sapienciam suscepit iii Regum 3/ ad
secundum dico quod [illegible] omnis [illegible] mente
tus contemplacionem spiritualem/ dico quod fuit in
spiritu in dominica die/ quia in illo [illegible]
operacionibus/ Et [illegible] post tribulacionem dicitur
fuisse in spiritu/ quia tribulacio dilatat spiritum
ad susceptionem spiritualem/ Ps. In tribulacione
dilatasti me. [illegible] [illegible] erat in
extasi auditum/ Non [illegible] quod Johannes dicitur
fuisse in spiritu dominica die solum quando
asserit quod simul uno momento vidit Johannes
omnia ista [illegible] [illegible] diffinire quia ut dicit
glo. Augustinus [illegible] ei [illegible] potuit
sed quod simul vel successive et hoc
dixisse non quod secundum Augustinum et Rycharдum
spiritus in quantum mentis a corpore et a
abstrahitur vel dividitur ut spiritus in spiritu esse dicatur
asseritur et quando spiritus supra spiritum esse dicitur/
et quando spiritus sine spiritu esse credatur. Primo
dico quod spiritus humanus quando mentis a corpore
et a [illegible] abstrahitur vel dividitur ut mirum
[illegible] in spiritu esse dicitur/ quod dicit [illegible]
[illegible] 2o de contemplacione c. ii. loquens
de Johanne sic/ sicut dicit Nonne spiritus in spiritu
esse tunc recte asseritur quando exteriorum omnium
oblivisci/ [illegible] et [illegible] omnium corporalium
que [illegible] [illegible] agunt. Illis
solum [illegible] et [illegible] et in extasi
que in spiritu vel [illegible] spiritum tractantur/
et sic Johannes fuit in spiritu dominica die
sicut idem Rych. Hic autem spiritum in spiritu
esse [illegible] [illegible] colligitur
et [illegible] [illegible] seu [illegible]
[illegible] intus penitus [illegible]

[illegible] [illegible] supra se posuit [illegible] dixit quod
Johannes sic in spiritu fuit quod [illegible]
[illegible] non descruit sed spiritui [illegible]
adhesit [illegible] et [illegible] [illegible]
tus fuit spiritus docendus [illegible] mira-
bilia videt et profunda/ [illegible] dico quod
spiritus humanus quando [illegible] amoris [illegible]
supra se rapitur ut mirum spiritus supra
spiritum esse dicitur/ [illegible] [illegible] super [illegible]
[illegible] de [illegible] amoris et [illegible]
spiritus [illegible] tunc tendendo desperat/
supra [illegible] ante amoris et [illegible]
ipsum [illegible] [illegible] et [illegible]
dilecti se despicit et [illegible] [illegible] ut
[illegible] dilectus igne [illegible] sustollatur
ut [illegible] et supra se [illegible] amoris
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] solum deum amat [illegible] hoc modo
[illegible] supra sensum [illegible]
[illegible] et [illegible] ad se [illegible] dixit quod
[illegible] de contemplacione [illegible]
[illegible] non [illegible] dicitur quod petrus
longe supra [illegible] fuit quia longe supra
se [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] ad se [illegible]
[illegible] dico quod spiritus humanus quando mentis
[illegible] ut spiritus sine spiritu
esse dicitur [illegible] [illegible] quod videns
magna [illegible] [illegible] salomonis
et domum et [illegible] non habebat [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] de [illegible] c. [illegible] d.
Nonne recte spiritus dicitur se ipsum non habere
qui incipit [illegible] [illegible] deficere
et [illegible] de supra [illegible] [illegible]
et [illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] ipse ab
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut ipse [illegible] non ipse [illegible] [illegible]
tempore quo deus incipit alcius [illegible]-
re qui [illegible] adheret deo unus spiritus
[illegible] sit totus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] Ille [illegible]
quia Johannes fuit in spiritu dominica die
[illegible] [illegible] persona/ locus/ causa
tempus/ persona digna/ locus [illegible]

nota [illegible]

[illegible]

causa inuocandi tempus quo neminem dubius
fuit et quanto locus sanctior tanto est
contemplationi aptior et quanto persona dignior
tanto fidelior et quanto causa iustior
tanto diuine visioni congruentior. Sequitur
Et audiui non corporali aure sed interiori
post me vocem id est angeli venientis [illegible]
que et sine strepitu [illegible] intrinsecus [illegible]
manifestationem vel [illegible] quod de [illegible]
post me quod de futuris erat venturis
tamquam tube que monet ad bellum
et vocat ad conuiuium dicentis vel dicente
ut dicit glossa. Quod vides quod visu
vidisti scribe in libro id est in mente vel
corde vel ad litteram ut glossa. Primum de
scribe etiam in tabulis cordis quia scri-
be in qua indelebiliter ineffabiliter
et distinguibiliter [illegible] primo ut
deum et quem [illegible] scribe
in libro [illegible] scribe
[illegible] scripture [illegible]
cordis [illegible] superiorem quia
debent scribi leges ordinantes ad
deum sine [illegible] et [illegible] inferiorem
quia debent scribi leges ordinantes
ad proximum [illegible] leges meas scripturas
in [illegible] corporum [illegible] in [illegible]
[illegible] litteras primo magis
scripturas quas [illegible] impressit in tabula
[illegible] et [illegible] ad [illegible] omnibus
libris [illegible] que [illegible] scribitur
[illegible] scriptura [illegible]
[illegible] hic [illegible] ordo [illegible]
cum [illegible] audiendi [illegible]
[illegible] sine strepitu [illegible]
[illegible] accipit quod profert [illegible] quia
deus loquitur in corde [illegible] predicatoris
sine sono vocis quo [illegible] postea pro-
fert [illegible] ut [illegible]
et quia diuina inspiratione [illegible] debet scribi
in [illegible] cordis et postea debet aliis
[illegible] et [illegible] audientes [illegible]
[illegible] et [illegible] quarta
[illegible] et [illegible]
[illegible] dicit
[illegible] et mitte
septem ecclesiis [illegible]
[illegible]

[illegible] septe [illegible] Pergamum et
[illegible] status [illegible]
ecclesie [illegible] primitiuus status
ecclesie interpretatur cum lapsus profundus
vel [illegible] vel voluntas mea et tunc fuit
ecclesie lapsus profundus quando omnes in
passione domini acciderunt [illegible]
voluntas dei fuit quando [illegible]
non [illegible] ultra derelicta et terra tua non
[illegible] amplius desolata sed vobis
voluntas mea in ea. Smyrna interpretatur
canticum et signat statum ecclesie quando [illegible]
[illegible] in tribulationibus [illegible]
[illegible] apostoli gaudentes. Pergamus
interpretatur diuisio cornuum et signat statum
ecclesie in diuisione apostolorum quando [illegible]
[illegible] Thyatira interpretatur
illuminata et signat ecclesiam post diuisionem
apostolorum quia fuit illuminata doctrina et [illegible]
[illegible] illuminans [illegible]
[illegible] machabeorum [illegible]
[illegible] annos [illegible]
[illegible] Sardis
interpretatur principium pulcritudinis et signat
statum ecclesie tempore confessorum quando [illegible]
[illegible] apparuit pulcritudo ecclesie
in fide et [illegible] totum
pulcra es amica mea. Philadel-
phia interpretatur saluans vel [illegible]
et signat statum ecclesie [illegible]
[illegible] saluantes
[illegible] aduentum
[illegible] Laodicia
interpretatur [illegible] amabilis
et signat statum ecclesie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] que sunt in Asia scilicet
Ephesum Smyrne Pergamo et Thyatire
et Sardis et Philadelphie et Laodicie
id est omnibus ecclesiis [illegible] ut dicitur
[illegible] dei ad
[illegible] ut viderem
vocem que loquebatur mecum
sine strepitu [illegible]
[illegible] septem candelabra

lucidas

aurea i. septem ecclesias sicut lucernas [illegible]
igne caritatis, preciosas soliditatis, obediencia
ductiles — ductiles, doctrina sonoras, propter candela-
bra designatas. Glosa: si habes vocem in
ore et non opere, candelabrum es sed non
aureum. [illegible] es quasi candelabrum per predicatorem
[illegible] sed aureum per fulgorem exempli. Mathei v°:
Vos estis sal terre, vos estis lux mundi.
Luce xi°: Nemo accendit lucernam et ponit
eam sub modio, sed super candelabrum, ut qui
ingrediuntur lucem videant. Set queritur
hic de littera, quare ait conversus sum, quia
prius dictum est quod esset in spiritu [illegible]
[illegible] sed vox desuper veniebat,
non ergo conversus. Item queritur cur ait videre vocem,
quia vox proprie auditur et non videtur. Ad primum
respondendum est quod illi qui audiunt vocem
post se [illegible] que oblivioni [illegible] quando
[illegible] et ut [illegible] videbat
auditoribus prefiguratam [illegible] aut secundum
[illegible] audivi vocem, conversus sum
ad videndum quod [illegible] non [illegible]
[illegible] vocem ipsum audivisse [illegible]
non audiret sed ut videret dicat se esse
conversum, et [illegible] ille audire quam videre et
[illegible] et [illegible] dicitur sepe et vidi
et audivi [illegible] conversus [illegible] corporalis
dicitur audiri et non videri [illegible] spiritualis
[illegible] dicitur audiri sicut et audiri [illegible]
Augustinus [illegible] dicit [illegible] conversus [illegible]
[illegible] et [illegible] mentis
[illegible] loquens [illegible] docens [illegible] audire
[illegible] vides [illegible] 20
[illegible] videbat voces [illegible]
[illegible] audientes [illegible]
[illegible] conversus [illegible] et
[illegible] et conversus [illegible] loquente
ut [illegible] Augustinus super [illegible]
[illegible] amore [illegible] non [illegible]
[illegible] addidi nisi [illegible]
[illegible] ut
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ait hic ut viderem
vocem. Dicitur Ezechielis: Conversus vidi et Zacharie
[illegible] conversus sum et levavi oculos
meos et vidi [illegible] que loquebatur mecum.

[illegible] quod audita [illegible] loquentis in me
[illegible] dicitur sed illa principalis [illegible] ibi
et conversus vidi septem candelabra aurea.
Secundum Haymonem: i. universalem ecclesiam
septiformi spiritu plenam, que quasi
[illegible] et ardet divina [illegible]
et [illegible] candelabrum [illegible]
[illegible] ecclesias [illegible] candelab-
[illegible] septiformis spiritus [illegible] cande-
labrum [illegible] super basim [illegible]
secundum Bedam [illegible] et
[illegible] igne [illegible]
[illegible] solida [illegible]
[illegible] caritatis [illegible]
[illegible] candelabra aurea et lampas
super caput eius et vii lucerne eius super
illud [illegible] fideles [illegible]
[illegible] aurea [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] omnia [illegible]
[illegible]
[illegible] videntur [illegible]
[illegible] in figura [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] eius [illegible]
[illegible] super [illegible] Nemo ascendit
ad celum nisi qui de celo descendit, ipse
descendit [illegible] in illo et cum illo [illegible]
[illegible] ascendit [illegible]
[illegible]
[illegible] descendit
[illegible] assumpte [illegible] et
in medio septem candelabrorum aureorum
i. in medio ecclesie vidi similem filio
hominis, a [illegible]
et in forma [illegible]
non [illegible] similem filio hominis sed
[illegible] filio hominis [illegible] filium hominis
[illegible] qui dicitur [illegible] filio hominis
[illegible] filius hominis [illegible]
[illegible] filio hominis [illegible]
[illegible]
[illegible] Non [illegible]
[illegible] non posset [illegible]

p[er]fecti[?]

ims tempus poma parens | absque pecca-
to vel dicitur filius filio hominis | Christus filius virginis
ut dicit glossa quia non moritur sed mortem de-
struxit. Vestitum podere, id est
sacerdotali veste | vel immaculata carne
que a sanctis sumitur ut ait Ieronimus et se
obtulit deo patri et occidit offerens pro
nobis comitando ad patrem | Sed dicitur filius hominis
propter adventum hominis apud patrem Ihesum Christum
iustum et ipse est propiciacio pro peccatis nostris. Et
non podere est vestis talaris sed Ieronimus
quia hec podis pedes latine dicitur pertendens
ad talum et significat carnem que longa et
nata quia diu deus erat homo erit ut podere
et carnem qua deus vestitur vel vestiens induit
deus quia hiis omnibus aliud ornamento
significamus | Sed quidam dicunt similem filio hominis
vidisse quia post dicitur oculos eius
candidi et malignandi per ipsum[?]
dicit non de eo [illegible] | Ad hoc videlicet Ieronimus
dicit quia ille angelus quem vidit Iohannes
personam Christi gerebat | vel quia carnem
assumpsit sine peccato. Ad hoc dicit deus
misit filium suum in similitudinem carnis
peccati sed absque peccato in nobis. Ideo dicit filius
filio hominis et vidit ipsos que homines.
Precinctum ad mamillas zona aurea, id est
castitate signata et caritate | Et non castus
quod Daniel vidit Christum precinctum ad renes
quia nectus castitatis cetera opera preveniendo
refrigit[?] | nomine rencs et cogitaciones | Sed hic
quod dicit zona aurea | ostendit quod castitas
ex caritate procedit | et dicit quod castus qui
fuit castitatis pertinentur virginum. Quinque autem
sunt accepcis lampadibus suis sumpserunt
oleum caritatis non solum in lampadibus
in corporibus sed et in vasis id est cordibus. Et
precinctum zona aurea | Sed Ieronimus in taciturnitate
servorum suorum quia pro absque nacione[?] veritatis
testatur cetera copula ad iuncturam[?]
caritatis | vel quia coeuntibus[?] tantum cetera
copula ad iuncturam caritatis que per
actus fuit ad mamillas pro eo quod Ieronimus
testatur restringit omnes cogitaciones
et operaciones et culpas. Quia Ieronimus
vidit mulieres ad corpus Christi cum
regimine[?] et non cum opera re-
stituit | In medio septem aureis sunt in medio
candelabrorum | pro eo quod ipse est in medio

ecclesiarum sicut cor in medio corporis ad
vivificandum membra | Ipse enim sicut
plantavit vitem in medio paradisi | Sed Ieronimus
ecclesie in medio sit nos in medio mulieri
et mediatorum ad [illegible] | vel sicut predicans
in medio predicat ad docendum | Caput
in medio fontis vacat corpus uniformiter | vel
sicut sol vel stella in medio celi vel ecclesie
| Et in medio sicut princeps ad defendendum
et protegendum ex undique oppugnandum
et [illegible] | Unde Ieronimus: Ubi duo vel
tres congregati fuerint in nomine meo ibi
sum in medio eorum | Deinde describit formam
eius quantum ad humanitatem dicens: Caput autem | et capilli erant candidi |
eius | tamquam lana alba et tamquam
nix | Per caput eius significatur divinitas
et capilli a sensu compositi adherentes
ipsi capiti. Sed Ieronimus candidi enim
lana alba et tamquam nix in modo candida
per amorem fugiendi peccatorem | lana enim
candida et nix frigida et in stola[?] candi-
dor lana ipsa et minime quia deus ut ad
prelibus animi et animal eius | Sed dicitur
lana super caput cum calore sensum
tribulacionis | Per nix pro paciencia mea
deus patrum cor meum | Sic nix candida
et in alta candore sunt cetera
in mobilitatis ad quam fuerit pro tollendum
tribulaciones | Luce 22 Vos estis qui
mansistis mecum in temptacionibus meis. Et
oculi eius sicut flamma ignis
in respicien dum inflammans ad a-
morem et illuminans ad cognoscendum semper
vero erga deum et malis et iustis eius in re
peccatis declarans illumina per oculi dum
super iustos sunt et sic oculi domini per
peccatores sunt qui verbo et exemplo
alios illuminat et inflammat ad amorem
et cognicionem dei et proximi | Matthei: Vos
estis lux mundi. Zacharie 2.
Qui tangit vos tangit pupillam
oculi mei. Et pedes eius similes
aurichalco | Per pedes intelliguntur inferiores
et minores ecclesie quorum ministerio distat
ac pulchre in totum corpus sustinet
quia minores suo labore sustinent
ecclesiam | temporalia portando ad corpore
providendum et ideo non dicit sed aurichalco

similes auricalco [illegible] pedes dicendi sunt electi fideles qui erunt tempore antichristi nam sicut auricalcum multis passionibus et concremationibus deprimitur et meliorem accipit colorem ita illi multitudine tribulationum deprimebuntur quo meliores efficientur. Supra in i. capitulo quod aurum in fornace probavit eos vel auricalco [illegible] comparantur et non auro quia quamvis sint eiusdem meriti et virtutis sicut primi fuerunt, non tamen ita lucebunt miraculis sicut illi et visionibus replebuntur. Sicut in camino ardenti q. d. ultimi erunt quasi auricalcum ductum de auro in camino ardenti quia multis [illegible] tribulationibus affligentur [illegible] erit tunc tribulatio qualis non fuit ab initio mundi usque nunc neque fiet. Aurum primitiva ecclesia fuit quasi aurum in igne decoctum, sed ultima quasi auricalcum in camino ponitur quia maior erit ultima persecutio [illegible]. Possunt dici eius pedes [illegible] i. primitiva ecclesia [illegible] i. ultima. Alia translacio habet pedes eius similes auricalco de libano [illegible] illa tribulatio in [illegible] fervebit in Iudea ubi [illegible] sunt [illegible] ibi enim est mons Libani [illegible] sine [illegible] multi [illegible] ad fidem [illegible]. Et vox illius tamquam vox aquarum multarum i. eius predicatio [illegible] aquarum [illegible] omnis [illegible] qui loquuntur in nobis. Et d. vox aquarum propter efficaciam predicationis vel d. vox aquarum multarum propter [illegible] i. [illegible] quia multa [illegible] qui [illegible] propter [illegible] facilitate et [illegible] difficultatem [illegible] aquas [illegible] ubi [illegible] vel d. vox aquarum multarum [illegible] adhuc loquentur [illegible] auditum [illegible]

[illegible] eius [illegible] nomine aquarum [illegible] quia caritas et fons [illegible] omnium [illegible] spiritualium. Ezechiel 36 effundam super vos aquam mundam et mundabimini [illegible] Audivi [illegible] vocem tamquam tube sed audivi vocem tamquam aquarum multarum [illegible] quia primus [illegible] paucos predicatores [illegible] predicatores et tempore belli [illegible] postea fuerunt [illegible] predicatores plurimi doctorum [illegible] audivi tamquam vocem aquarum multarum s. predicatorum [illegible] predicatorum et [illegible] intelligencie et [illegible] vite [illegible]. Et habebat in dextera sua septem stellas. Septem stelle sunt vii ecclesie [illegible] prelati qui debent [illegible] lucere [illegible] et [illegible] magni [illegible] simpli[illegible] sine replicatione [illegible] quos [illegible] in mundo [illegible] Angeli et stelle [illegible] Ysaias [illegible] posuit me custodem in vineis et vineam meam non custodivi [illegible] Iudicum v. Stelle manentes in ordine et cursu suo adversus Sisaram pugnaverunt. Habebat stellas [illegible] in dextera sua quia ad dexteram [illegible] que [illegible] vel septem stelle sunt septem dotes glorificatorum quas habet Christus in dextera [illegible] quatuor dat corpori [illegible] impassibilitatem claritatem agilitatem et subtilitatem [illegible] Facies eius

[illegible] capite meo et dextera illius amplexa-
bitur me. Cant. ii. Longitudo dierum in
dextera eius et in sinistra eius divitie
et gloria. Et ideo dicitur in dextera quia patris est
dare. Cant. v. Manus eius tornatiles
auree plene iacinctis, id est donis ce-
lestibus. Eccl. x. Non sit manus tua
ad dandum porrecta et ad accipiendum
[illegible] protectam intellige summa bea-
titudo et prosperitas vite future que mani-
festatur [illegible] ante [illegible]. Item stelle in
dextera dicuntur esse opera clara quia [illegible] clara
sunt que in hac laboravit [illegible] in dextera sua
[illegible] Mt. xxv. Statuet agnos a dex-
tris hedos vero a sinistris. [illegible] viso
[illegible] ductus ihesu xpo. Et de ore
eius exibat gladius bis acutus
id est scriptura utriusque testamenti que [illegible]
[illegible] culpas [illegible] re-
cogitationum [illegible] Hebr. iiii. Vivus est
sermo dei et efficax et penetrabilior omni
gladio ancipiti. Vel dicitur [illegible] parte
acutus quia dividit bonos a malis
Mt. x. Non veni pacem mittere sed
gladium. Vel dicitur bis acutus quia im-
pios [illegible] erudit [illegible] et per-
fectos [illegible] interius
format. Ait Haymo [illegible]
Ephe. vi. Et gladium spiritus quod est ver-
bum dei [illegible] ait [illegible] hic gla-
dius [illegible] armat [illegible]
[illegible] et hic gladius [illegible]
[illegible] scriptura [illegible]
[illegible] ut [illegible] Mt. iiii. Non
in solo pane vivit homo sed in omni verbo
quod procedit de ore dei. De hoc ore dicitur
Ys. xxx. [illegible] ambulatis [illegible]
[illegible] et os meum non interrogastis
[illegible] predicator [illegible] de ore
gladium acutum [illegible] quia [illegible] a
[illegible] ad
Galath. [illegible]
et ego [illegible] de hoc dicitur Ieremie [illegible]
[illegible] qui os
meum [illegible] gladi-
us [illegible] Iob
xix. Fugite a facie gladii quia ultor

iniquitatis est gladius. Item Ys. xxvii. Visita-
bit dominus in gladio suo duro et forti.
Hic gladius scindit [illegible] parte quia ab
electis reprobos separat [illegible] et
incorpore [illegible] quia punit pro omissis vel
pro commissis. Mt. xiii. Exibunt angeli et
separabunt malos de medio iustorum
et mittent eos in caminum ignis. Et bene
dicitur hic [illegible] gladius quia omnes illos
feriet quos contra caritatem invenient.
Ezechiel ix. [illegible] super [illegible] virginem
[illegible] occidatis [illegible] omnes alienos occi-
dite [illegible] omnes qui [illegible] contra ca-
ritatem [illegible] Item non [illegible] gla-
dius [illegible] tenere [illegible] Cant. iii. Omnes
tenentes gladios et ad bella doctissimi
ubi ait glossa [illegible] dei
[illegible] predicatores
[illegible] dei debent hunc gladium [illegible]
[illegible] ut gla-
dium acutum et debent hunc super femur
[illegible] carnis et voluptates abiciendo
[illegible] ponat unusquisque gladium super
femur suum et unusquisque occidat
fratrem [illegible]
[illegible] Respondeat [illegible]
qui debent mactare vicia [illegible]
[illegible] Multi enim portant gladios
involutos in vaginis [illegible] applicant
[illegible] audiunt [illegible]
sicut [illegible] sicut
histriones [illegible] ad ludendum
non ad bellandum de quibus verificatur [illegible]
Ps. [illegible] gladius in labiis eorum quis
audivit [illegible] predicatores [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] de quibus ait [illegible] gladium an-
cipitem in manibus eorum. Et [illegible]
[illegible] clarorum et [illegible]
ihesu xpi [illegible] glorie. Et facies eius
sicut sol lucet in virtute sua. [illegible]
ait Haymo [illegible]
[illegible] ut nunc sunt sed quales postmodum
futuri sunt [illegible]
[illegible] Mt. xiii. Fulgebunt iusti sicut
sol in regno patris eorum [illegible] hic ait
sicut sol lucet in virtute sua quando est in meridie

mediante tempore incentivo celi ita re-
splendet ut militantium humanum respectus
sic tollat claritate lucis eius / unde
et hanc claritatem ostendit in monte coram
discipulis ~~[illegible]~~ resplenduit facies
eius sicut sol / supra quod illi [illegible] tamen
clarius fulsit, sed non habuit oculum tan-
tam claritatem cum operare possit eadem
claritate ideo dicit sicut sole resplen-
duisse faciem eius ~~[illegible]~~ ysaie 30 di-
citur lux lune sicut lux solis et
lux solis sicut lux septem dierum et
ut ~~[illegible]~~ facies domini est clemencia vel
noticia vel presencia et humanitas eius
glorificata que soli comparatur iste enim tres [illegible]
de sole tractas [illegible] dici ~~[illegible]~~
quod facies domini manifesta presencia filii
dei in carne ipse enim filius et verbum
mundo potuit dici quia manifestauit
nomen patris mundo / Iohannis 17 / per faciem
cum qua cognoscitur [illegible]
noticia dei ~~[illegible]~~ supra etc.
libro primo capitulo 11 hanc faciem deside-
rabat psalmista cum diceret ostende nobis domine
faciem tuam et salui erimus [illegible] faciem
insignia ~~[illegible]~~ valde mira-
bilis es domine et facies tua plena
gratiarum ~~[illegible]~~ quod comparatur de filio dei
eo qui fuit lucens sicut sol in virtute
sua ut fuit prophetatum Malachie 4
Vobis timentibus nomen meum sol iusticie etc.
ut potest comparari de filio dei post resurrectionem
quod fuit lucens sicut sol in virtute sua quando
ad meridiem nubibus aere purificato
per omnes partes spacium clarissimo
fulgore splendidam sicut fuit de filio
dei resurgente a mortuis ut patet [illegible]
dendi de ipso tunc eadem illuminatione
et illustratione ~~[illegible]~~ / Insignia sed
lux aurore oriente sole matutine ab oris
nubibus revelatur et sic potest comparari de
filio dei ad iudicium veniente prout
ait Jeronimus [illegible] Nam sicut fulgur
[illegible] ab oriente ita erit aduentus
filii hominis ~~[illegible]~~ videbunt filium

hominis venientem cum potestate magna
et maiestate / Predictis patet sensus
visionis de filio dei et membris eius
sine corpore [illegible] usque ad finem
vite ~~[illegible]~~ / Post hanc visionem
de causa vniuersali [illegible] pro-
[illegible] plage iste
visus ad[illegible] / primo [illegible]
prudentie et alij [illegible] usque ad quas
legis domine dare / pro duas mamillas
duo precepta legis naturalis signan-
[illegible] et capillos candidos / oculos
sublatos illuminati [illegible] sine
mundati a vitijs / in oculis [illegible]
videntes [illegible] / pedes similes [illegible]
celos apostoli / [illegible] aquarum [illegible]
[illegible] adiecerunt [illegible]
[illegible] stellas [illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ hic describit
[illegible] quid ei accidit post visionem
quia stupefactus ex visionis magnitudine
cecidit quasi mortuus / Estimet [illegible]
quid fecisset [illegible] si vidisset [illegible]
[illegible] qui [illegible] similitudinem
glorificate humanitatis non potuit
sustinere / Consideret et quantum infir-
ma[illegible] oculus qui ad
contemplandum [illegible] glorificate
humanitatis [illegible] non potest / unde
~~[illegible]~~ post visionem gloriam / [illegible] accidit
[illegible] quanto [illegible]
bona [illegible] tanto amplius [illegible]
[illegible] et quanto magis potuerit
[illegible] tanto magis [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] videns [illegible]
[illegible] cecidit vbi
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] deitatem
se [illegible] tanto apud se [illegible]
[illegible] cadit / quia [illegible]

magnitudo quam perceperat. Similiter contigit
tunc et quod Abraham viso domino cinerem
et pulverem se esse recognovit. Genesis 18.
Et Job penultimo: auditu auris audivi
te, nunc autem oculus meus videt te.
Quasi diceret: audivissem eum a regni throno [illegible]
Et cecidi ad pedes eius, pre stupore
et admiratione stupefactus, vel cecidi
ad pedes eius, glosa, id est procidi ante
humanitatis eius [illegible], ubi Christum fide
[illegible] qui sunt pedes, eo quod prope
prior carnem contemplatur. Vel cecidi ad
pedes eius, id est indignum me arbitratus
et insufficientem contemplari divinitatem
[illegible] humanitatem et benignitatem ipsius
me inclinavi tamquam mortuus, id est
tamquam impotens adjuvari. Unde [illegible]
et infirmum et [illegible] ab ipso
dictum est a Christo medico. Tamquam mortuus,
id est mortuus voluptati et superfluitatibus [illegible]
aut [illegible]. Amor autem celestium fecit
eum [illegible] mortuum [illegible]
fortis ut mors dilectio. Canticum. Tamquam
autem sic quod sic Jeronimus: mortuus
sum Deo, quia mundus non mortificat
membra vel [illegible] eius, qui ipse non audet
non loquitur non cogitat ea que mundi
sunt, quia mortificatur tota die.
Et quia tunc delectabile confortari
debet, quia autem audivisset, cecidit
[illegible] videndi [illegible] ergo mortuum
[illegible] ubi autem exponens illud Job
[illegible] in operatione [illegible]
[illegible] dei [illegible] et vita sunt
[illegible] summum [illegible]
[illegible] ut primum [illegible]
[illegible] quanto plus [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] Abraham
cinerem et pulverem se esse [illegible]
[illegible] allocutione
[illegible] bonis [illegible]
[illegible]
ait se cecidisse ad pedes eius
tamquam mortuus [illegible]
[illegible] illud [illegible]
[illegible]

Et posuit dexteram suam, glosa, id est Christum
confortantem sive auxilium suum, super me,
id est super timorem meum quem per se non posset
se levare. Unde [illegible] ponit
[illegible] super [illegible] dexteram ad consolandum,
ad [illegible], ad [illegible], ad [illegible]
[illegible], ad [illegible], ad [illegible] mittendum
sive ad [illegible] missionem [illegible] accipiat
[illegible] intendere ad [illegible]
[illegible] Et [illegible] missa ad
me et [illegible] manus domini erat mecum confor-
tans me. Daniel 10: manus domini tetigit
me et [illegible] me dicens: Noli timere,
[illegible] tribulaciones et mortem
[illegible] consolacionis
[illegible] non timendi [illegible]
[illegible] Jhesu Christi dicens:
Ego sum primus [illegible] et novissimus,
[illegible] vel primus
[illegible] novissimus quia
post me non erit [illegible] vel p-
[illegible] primus et novissimus [illegible]
Et primus quia ante secula natus
[illegible] et novissimus quia in fine temporis
natus [illegible] ut primus [illegible] ange-
los et novissimus [illegible] Judeos [illegible]
[illegible] et
novissimus [illegible] Et sum vivens
[illegible] Et fui mortuus per illam
passionem [illegible] mortuus [illegible]
et vivus [illegible] et fui mortuus
[illegible] mortuum [illegible]
[illegible] resurgens
[illegible] non morior [illegible]
[illegible] Et ecce
sum vivens in secula seculorum,
id est [illegible] et nobis [illegible]
Ergo qui talis sum, fui mortuus
[illegible] et primus resurgens non
amplius moriturus, [illegible] non
debetis timere [illegible]
[illegible] in secula seculorum.
Et habeo claves mortis et inferni,
id est habeo potestatem super mortem, ut eam
amplius non possit [illegible]
[illegible] et super infernum ut vos non
[illegible] et ibi [illegible]

precessus carnis clausit ne nos amplius
infestet . Secundum quod sunt claues mortis
et inferni dominabitur demonibus . Tertio sunt claues
scientie et misterii scripture quas aperuit Christus quando
tulistis clauem scientie . Quarto sunt claues angelis
et potestate ad recipiendum in paradisum Ysaie xxii.
et dabo clauem domus Dauid super humerum
eius . Quinto sunt claues regni celestis et vite
eterne . Tibi dabo claues regni celo-
rum . Aut hec clauium potestate habent
ipsius Christi iustitia et ratione quod sunt claues
data . Sunt Petro dispensande .
Scribe ergo que audisti scilicet incarnationem
passionem et reliqua que intellexisti in lege
et prophetis diuine . Scribe inquam ut
in corde cogitationes et aliis presentibus
predicatis aut gestis . Vel que vidisti id est
oculis cordis carnis et que sunt penas
tribulationes et penas anime tue . Et que
oportet fieri post hec scilicet reuelationem
persecutionem que contra nos ad tol-
lerandum quod idem quod in me sustinui Iudeis
et ipsam carnem et reliqua . Vel scribe scilicet
futuram persecutionem contra fidelium pecca-
torum et superstitionem penitentie meliorum dignorum
et bonorum glorificationem que omnes fieri
oportet . Quod cum prius Papie
scribe mihi . Ad hoc incipit hic
Papiam etc. Adhuc nichil Iohannes qui
non dicit qui certa voce scribe ut non
glorificat personas apostolorum sed
remouentur que prophetis annunciat
sine contradictione adimpleri . Scribe
inquam sicut auditus es patefecit
exponit . Et sequitur quid scribere debeat
Sacramentum septem stellarum quas
vidisti in dextera mea . Iohannes misterium
mistica et ubi aliud videt et aliud
intelligit ut per misticam allegoriam
ita hic sacramentum dicitur quod cum sint
septem stellas iuxta eas figuram per vii
candelabra a veniens illis ita quod ut
doctores sunt qui sunt angeli ecclesiarum
quod oportet scribi . Stelle lucent predicacione

lucte et celestia intueri ad veritate
doctrine dicitur septem quasi administratorii
claudunt in celestes qui stelle quasi imperitis
multis ciuitatibus . Angeli id est ecclesiarum
id est presidentes qui sunt regunt per vii stellas
et cum septem per septem candelabra
ut cum . Angeli hic non
intelliguntur spiritus celestes sed fideles in
terra existentes sicut illud Ysaie xxxiii.
Angeli pacis amare flebunt .
Angelus autem Grece Latine dicitur nuncius
Latine autem non quod habeant dominum sed predi-
cacionis impendit per sed angelus
constituit . Et in Malachia
Labia sacerdotis custodiunt
scientiam angelus domini exercituum . Hic autem
quare exponit istud misterium . Tu dicit
Sacramentum regis ab-
scondere bonum est . Que opportet
istum intimans illa de sacramento
et misterio ecclesie . In his legitur
alia causa non de certa in medio
exponi . Et ad istud videt
Iohannes quod angelus quidam quod
posuit librum . Ihesus quedam signata
reliquit . Exponit michi quedam
quod si apertus liber esset clausus te-
deret nos cum legere . Hec si prorsus
apperiret lectio facilis esset et vilesceret
ut si aperiret intellectus fidelium
et dumque opus esset acuitatem misteriorum
et ne lectio vilesceret aliud a nobis
apperit non exposuit . Hic aut ami-
maret possibile de fidelibus filio
dei reuelante premie admitti
generaliter acuitatem misteriorum aliquando
sacra scriptura apperit . Unde glossa
impetus apperit ut doceat ubique
in quibus hec apperit non stella et
angelorum potestatibus infrascriptis decem
celestis aut altiora scripsit
dominum super . Dicit autem Ricardus
super . Candelabra super tres pedes
ponitur . Et candelabra aurea signi-
ficant et planetis intellectus
et meridialium formam

Sic etiam fideles sunt constantes in
fide caritatis irradiati et stabiliti /
temptationibus confirmantur et meliorantur /
et ut in terra lucent et ardent formati
[illegible] sicut in igne probati. cuiusmodi
et aurum in camino ignis [illegible] probat
dominus electos [illegible] figuli probat
fornax et homines iustos temptatio tri-
bulationis / et in hiis omnibus in fortitudo
constanter electorum dei ad sustinendas
tribulationes [illegible] filia dei
[illegible] / quia si oppressum et co-
[illegible] hiis diebus non sunt can-
delabra aurea in terra / sed stannea
vel lignea et putrida / que non sustinent
ignem temptationis vel tribulationis /
licet forte appareant aurea vel argentea
per ostensionem simulacionis / de quibus
Jeremie 6. defecit sufflatorium in igne
consumptum est plumbum / et sic argentum
reprobum vocate eos etc.

Apocalipsis ihesu christi [illegible]
aut mortalis aliquid dicitur
et ut ostendit [illegible] mihi [illegible]
[illegible] apocalipsis interpretatur
revelatio. Revelationum duo sunt
genera / Nam una est carnalis / alia
spiritualis. carnalis est qua revelat
carnis defectus / spiritualis qua re-
velat spiritus defectus / de utraque
dicitur [illegible] beatus es symon bariona
quia caro et sanguis non revelavit tibi
sed pater meus / Que [illegible] est revelat
aut [illegible] sunt [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / labores fu-
gere / quietem amare / [illegible]
[illegible] / sed apocalipsis
ihesu christi [illegible] / [illegible] est [illegible] / sed
et [illegible] / [illegible] dicitur [illegible]
[illegible]
[illegible] revelatio [illegible]
revelat intellectui / [illegible] affectum [illegible]
[illegible] revelat intelligentiam veritatis

affectum dulcedine bonitatis / Inspirat
revelat quod intelligendum / unde [illegible]
dicitur [illegible] revelat occultos et co-
gnitiones [illegible] / et item iuc-
ta et occulta sapientie tue manifestasti
mihi / [illegible] Revelavit
[illegible] speculatoris [illegible]
[illegible]
[illegible] intelligentie et ad
[illegible] certior et quod est
[illegible] lux
splendens procedit et crescit usque
ad perfectum diem [illegible] deus /
[illegible] revelatio et [illegible] domum
dei / Jacobi [illegible] aperuit et [illegible]
domum [illegible] aperuit
et revelat [illegible] domum [illegible]
quod [illegible] est [illegible] est deus in celo
revelans misteria / Dat autem deus
hanc revelationem quia mediante alia
creatura sicut [illegible]
[illegible] / quia in mediate
[illegible] lucidius [illegible]
et dulcius sentitur bonitas / Et sic
revelatio [illegible] dei [illegible]
loquebatur dominus moysi facie ad
faciem sicut solet loqui homo ad amicum
suum [illegible] revelando et [illegible]
lando / [illegible] quid loquatur in me
dominus deus / Job [illegible] porro ad me
dictum est verbum absconditum et quasi fur-
tive suscepit auris mea venas
susurri eius / Jeremie [illegible]
et quis applicat cor suum ut appropin-
quet mihi [illegible] / Duo autem sunt
que ducunt [illegible] augmentum
[illegible] consideratio / [illegible]
[illegible] consideratio
[illegible]
et [illegible] augmenta
[illegible] Sapientie 13. A magni-
tudine speciei et creature cognoscibiliter
poterit creator videri / ad Romanos 1.
Invisibilia dei per ea que facta sunt
intellecta conspiciuntur / [illegible] deus

[illegible] modo [illegible]
in [illegible] dei

.i. filii et dimicabis .i. sponsus sit hec visio
sine cognicione et non omnino clara sed quasi
desuper infunditur lux que perquam clouit
et dicitur mediis tunc clare videt anima
post sublimem cito videbimus hunc / est
et revelacio aliorum cui sit liberat de
temporibus dimoniorum quibus anima intenta
contemplacioni sepe decipitur. ps. Scuto
circumdabit te veritas eius non timebis
a timore nocturno / a sagitta volante in die
a negocio perambulante in tenebris et hic est
genus quatuor quibus demones frequenter
infestant animas intentas contemplacioni /
a quibus liberat hunc veritatis in fine
Timor nocturnus est horror qui in
recessu suo solet dimittere relinquere
de visione que revelacionem dicitur. primo recipit
anima quandam leticiam insolitam sed horro-
rem ex revelacione dei sit sicut virgo
beata virgo primo conturbata fuit de angeli
salutacione postea consolata est. Sagit-
2 ta volans est vana gloria ut dicit [illegible]
que volare et subito inflat intrat sed subito
evolat. Hec sepe infestat et decipit
contemplantes. [illegible] vinum tuum mix-
tum est aqua. Ysa. i. Caupones
tui miscent vinum aqua. vinum est
revelacio dei que letificat cor. aq-
ua vana gloria que inflat / aquam cum
vino miscent qui de revelacione
dei sibi inaniter gaudent. Negocium
3 perambulans in tenebris est sollicitudo
sine cura rei familiaris cum cogi-
tacionibus carnalibus et mundialibus dyabolus
sepe immittit ut se retrahat a
contemplacione et subtrahat eis refectionem
eius [illegible] de quo loquitur
in domino dicit. [illegible] qui dicat
ci mater tua et fratres tui foris stant
querentes te / 2a Thi 2o. Nemo mili-
tans deo implicat se negociis se-
cularibus et temporalibus et demonium
meridianum. a. dilusio diaboli sub
specie boni ut aliis suggerit [illegible]

ieiunare orare plorare dum quis
videt nemini aliquem devocionem et
dilectionem cum et deficiente subtrahit
addi abstinencia et facit primo debilem
et inceperit / [illegible] Dominus dixit Luce 19
Zacheo qui super sicomorum ascen-
derat ut eum videret / Zachee festinans
descende quia hodie in domo tua oportet
me manere / [illegible] fatua et [illegible]
[illegible] indiscreta [illegible] qui aliquis
noviciis [illegible] nimis ostendere de
[illegible] nimis ostendere sed
[illegible] descende addit quia [illegible]
[illegible] sed dum manere
Iustus qui diligit nos lavit nos
a peccatis nostris in sanguine suo primo 1
lavit nos in baptismo [illegible]
[illegible] lavacro aque et medicine
et sanguinis tui et [illegible] de oleo et
vestimento de [illegible] Secundo lavit 2
[illegible] Item vos mundi
estis propter sermonem quem locutus sum
vobis. Tercio [illegible] 3
[illegible]
[illegible] ablueri
Dominus [illegible] et sanguine
[illegible] lavit [illegible] corporis in spiritu
[illegible] et spiritu [illegible] 4
lavit in sanguine suo ut [illegible] dicit
que [illegible] per nos effudit
Dominus [illegible] et nos de 1
benignus [illegible] et nos 2
[illegible] et nos 3
[illegible]
[illegible] 4
et nos [illegible] 5
[illegible]
mortificacione [illegible] 6
[illegible] et nos in [illegible]
[illegible]
[illegible]
lavit nos in sanguine suo [illegible] 6
[illegible] lavit nos [illegible] effusione

que s(un)t singul(is) an(te) nos ~~Aug(ustinus)~~
quas effudit p(ro) nob(is) quando i(n) infa(n)-
cia vix octavum diem attigit in festis
et iubilacioni sustinuit Johannes os
[illegible] desponsacione [illegible]
in passione sua morte [illegible]
[illegible] lavare ... i(n) iordane [illegible]
[illegible] Et fecit nos regnum [illegible]
[illegible] Beata [illegible]
et nos nobilis ... ~~Ysaie 33~~ dominus iudex
n(oste)r dominus legifer n(oste)r ipse salvabit
nos [illegible] et sumus
s(ed) omnes liberi ~~Gal(atas)~~ non sumus
ancille filii s(ed) libere qua lib(er)tate
Christus nos liberavit i(d est) liberos nos fecit
[illegible] et bona [illegible] beata
[illegible] dominus deus [illegible] lau-
dare dominum q(uia) bonus [illegible] confitemini
domino q(uia) bonus Et [illegible]
et officia [illegible] sacrificium
[illegible] sacrificium deo
sp(iritu)s contribulatus [illegible] omnis [illegible]
et [illegible] sacrificium laudis honori-
ficabit me Item holocausta medul-
lata offeram tibi cum incenso arietum
medulla [illegible] pinguedo et robor
ossium devocio [illegible]
et pinguedo [illegible] sacrificium corporis in
[illegible] sacrificium iusticie
tunc imponent super altare tuum vitu-
los Elevacio manuum mearum sacrificium vesp-
ertinum Fui in [illegible] medinocte dix-
[illegible] in [illegible] festo
[illegible] dominus spiritus [illegible]
qui adorant in spiritu et veritate [illegible]
adorare [illegible] spiritum meum et in
[illegible] meis de mane vigilabo
ad te ps. [illegible]
[illegible]
[illegible]
nocte [illegible] qui [illegible]
et [illegible] medio [illegible]
melius [illegible] manibus [illegible]
[illegible] laborare ~~ps.~~ [illegible] kalendas
[illegible] et [illegible]
[illegible] Audivi vocem post me
magnam [illegible] dominum

que vocat et revocat nos [illegible]
[illegible] ps. [illegible] aures mee audient v(er)-
bum post tergum monentis [illegible]
[illegible] vocat ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
mortis [illegible] ad accidentem [illegible]
[illegible] timor ad
[illegible] ad aquilonem [illegible] cla-
mat dominus vocem ab occidente [illegible]
[illegible] non [illegible] vocat ab
oriente [illegible] Et [illegible]
[illegible] vocat a meridie [illegible]
[illegible] mundi [illegible] transit ~~Jo(hannes)~~
vocat ab aquilone [illegible]
non [illegible] magna [illegible]
[illegible] et ad magna
vocat autem quadrupliciter dominus predicando
[illegible] inspirando flagellando
~~ps.~~ [illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible] amore
[illegible]
que vocat ad [illegible] ubi [illegible]
~~ps.~~ faciet dominus omnibus
populis in monte hoc convivium [illegible]
[illegible] vindemie de-
[illegible] Et non [illegible]
[illegible] Et audivi
post me vocem magnam [illegible]
[illegible] post [illegible]
[illegible] ad [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] modicum [illegible] domine
[illegible] me domine [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] nolo
[illegible] et nolo [illegible]
[illegible] quod vides scribe in libro
[illegible]
[illegible] supplicia [illegible]
[illegible]
et [illegible] scribe in libro [illegible]
[illegible] bonus est

et ubi delectaris et poena eterna [illegible]
inde timentur et quod delectat eternum [illegible] quod cru-
ciat [illegible] quod placuisset [illegible] quod vilis sit
omnibus actibus vite tue [illegible] quod
damnosa quod minimus [illegible] ne [illegible]
bonis [illegible] et aufert [illegible] glorie [illegible] timorem
[illegible] ecclesiastes [illegible] [illegible] sponsa omnis de-
cor eius [illegible] supplicat [illegible] [illegible]
vide dimensionem [illegible] [illegible]
Deinde [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] flectis et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] audisti
[illegible] [illegible] plenitudinem
et longitudinem [illegible] [illegible]
[illegible] eius non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nos et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut gaudium
[illegible] plenum sit [illegible] [illegible]
[illegible] vide [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
videre quid sibi [illegible] [illegible] fieri
si [illegible] in illo statu et quanta sit [illegible]
[illegible] hominis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] intelligere [illegible] qui sunt
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
primo [illegible] postea [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] postea
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sufficienter [illegible] [illegible] **Secundum capitulum**

De angelo custode secundum

Hic incipit [illegible] [illegible] libri
in qua agit auctor de [illegible]
[illegible] quas sibi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] et [illegible] duo [illegible]

[illegible] denunciatione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et continet [illegible] capitula
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et continet [illegible] capitula [illegible]
[illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et continet [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et continet
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
quas [illegible] [illegible] et continet
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] libri et continet duo capitula
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] quia [illegible] [illegible] libri
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omni genere lapidibus ador-
nant [illegible] autem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] primo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] ut
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible]
audit [illegible] [illegible] auctor [illegible]
[illegible] huius capituli [illegible] [illegible] [illegible]
angelo [illegible] [illegible] angelo
[illegible] [illegible] angelo [illegible]
et [illegible] hoc capitulum [illegible]
De angelo custode [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] angelo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut primo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bonorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] angeli [illegible] [illegible] non
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
De angelis [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] angeli [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laudat
[illegible] [illegible]

sunt administratorii spiritus in ministerium
missi propter eos qui hereditatem capiunt
salutis / ideo non debent extolli cum
ministri fuerint sed potius humiliari / Exodi
32°. Patrem et consiliarium nolo extolli
sed quo in illis quod unum consistit / Angelus
enim nomen officii non nature / secundum Gregorium
Item propter adiutorium in° Omni operi de-
siderat bonum operis desiderat honorem / prima
ad Timotheum 3° / ministerium tuum imple
ii ad Timotheum 4° / Et propter hoc non dicuntur celo
mala sed forma seu gradus nomine
2 Item dicuntur angeli propter vitae puritatem /
Matthei 22° / in resurrectione neque nubent
neque nubentur sed sunt sicut angeli
dei in celo / Luce 12 dicitur eis Sint
lumbi vestri precincti / 3° propter quietem
3 meditandi qua sunt angeli / ut
prophete 13 / vii et qui debent de
medicina [illegible] / vii de summo [illegible]
Et prima petri 2° Eratis sicut oves
errantes sed conversi estis ad pastorem et episcopum
animarum vestrarum / Et sunt [illegible]
Item dicitur prelato [illegible] illius [illegible]
[illegible] non perstripit [illegible]
4 [illegible] 4° propter instructionem
Daniel 10° / Egressus sum ut do-
cerem te / Malachie 2° labia sacerdotis
custodiunt scientiam et legem requi-
runt ex ore eius quia angelus domini
7 exercituum est / 4° propter contemplationem
Matthei 18 / Angeli eorum semper vident
faciem patris mei qui in celis est / Hic
prelati in summa contemplatione [illegible]
6 [illegible] quia orant pro nobis [illegible]
[illegible] apud eum tua / sic prelati debent
orare pro populo [illegible]
hic est fratrum amator et populi Israel hic
est qui multum orat pro populo et pro
universa sancta civitate / Exodi
32 [illegible] Moyses pro populo [illegible]
[illegible] ubi dixit Aut dimitte
eis hanc noxam aut dele me de
libro tuo quem scripsisti
Item dicuntur prelati angeli / ut [illegible]
[illegible] qui dicit [illegible]
angelicus et doctrina / pungendo [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] prima omnia et [illegible]
si [illegible] provocat / si exhor-
tari ad bonum [illegible] / si [illegible]
ut supplicium [illegible] denunciat / cum
[illegible] sic [illegible] impendit pro
angelus [illegible] quid [illegible] que ipsi
primo [illegible] / Et vi° quod debemus scrip-
sisse [illegible] sibi
Et [illegible] videndum quod episcopus [illegible]
metropolis [illegible] magna dat
[illegible] / [illegible] ut
a ipse [illegible] et [illegible]
alios et [illegible] sibi [illegible]
[illegible] forma et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible] et gubernata / adhuc
[illegible] que [illegible]
[illegible] / hinc [illegible]
[illegible] / [illegible] ait
[illegible] / [illegible] persona [illegible]
[illegible] persona [illegible] hec dicit
qui tenet septem stellas in dextera
sua id est qui septem [illegible]
[illegible] sua [illegible] perturbarunt
Et [illegible] ihesu christi
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] custodit Et hoc
[illegible] qui tenet septem stellas in dextera
sua / [illegible] perierunt
sed custodit [illegible] / Et [illegible]
[illegible] non [illegible]
quia dominus [illegible] / [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] tenuisti manum dexteram
[illegible] cum gloria suscepisti me
[illegible] in dextera sua a [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] dexteram [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] septem stellas
in dextera sua / [illegible] /

ut septem dotes / ut septe vanites /
patris ... ... volenti accipe. Deus
ambulat in medio septem candelabrorum aureorum. i. in medio ecclesiarum
que per candelabra designantur.
pro bonis patrum familias gregem suum pastores visitantes / et vincentium vicia
operibus ... vel donatione terr..
... singulis dividens
... / et ... ...
... fiducialiter ipse ... ...
2° ambulat ... in medio / ... ...
... ... diffundit
... ... sic alii ...
... ... ut
imperator in medio militum ...
dividens donativa sua munera
zacharie ... in medio ...
3° ... in medio ... / ... magnus ...
... distribuens ... ...
... ... in me...
4° ... in medio ... / ... ...
... ...
... ... hic ambulat ...
in medio ... ... disposuit
et bona sua distribuit ... ...
... ... / ambulat per
... ...
... ... in medio ... ... 2° ... xvi
... in me. ... ...
... ... / ... in me.
... ... in medio
doctorum ... 2° ambulat in medio
candelabrorum / ... ...
... ... / ... ...
... / ... ... / ... ...
nec ... / ... nec ...
... nec ... / laborat nec
... ... et ... ...
... ... nec ... ...
nec doctor / nec ... ... / nec
predicatores ambulat et ... ...
bulat qui ... ...
... ... / ...
... ... / ... ...
... / ... ...

... ...
... ...
Scio opera tua / primo ... ...
... / et ... / ... ...
... ... / et ... ...
... ...
... ...
... ...
... ... / et ut
... ... est ...
... ... / ... ...
... ... / primo ... bona sua
... ... / ... ...
... ... / ... ...
... ... / ... quia
... ... / ... ...
... ... / ... ...
... ...
... amore dei ... ...
... / ... ...
... ... Scio opera tua .i.
laudo et ... opera ... ...
et laborem tuum ... ... qua
sustinuisti / ... ...
magna ... ... / et magna in
labore ... ... / ... ...
... ...
fructus / ... ... et labor ...
... ... / ... ... laborem
... ...
... labor ... / ... ... laborem
... ...
... labor ... ...
... ...
et ... ...
et quis opera et labores ... sunt bo-
nis et malis ... ...
... ... dei / ut ... ... /
... ...
et pacientiam tuam / ... ...
de flagello ... / ... ...
... / que ... ...
... / ... ...
... ... / malum pro malo non redde-
... ... / maledictum non maledicere
... ... / non ... ... job
... ...

quieti / Hay(mo). Vera patientia et que et
mala proximorum equanimiter por-
tat / et eos quos sibi male agentes portat
veraciter amat / Et quia eclesiam clarificant
tria coniuncta opera / laborem et patientiam /
quia in istis tribus consistit bona vita. unde
Augustinus: Bene vivere est bona agere
et mala pati / et in istis perseverare
Et scio quia non potes sustinere
malos / id est eorum consortia / vel iniquitates
dissimulare quin corrigas / et expellas / quia
corrumpunt bonos mores colloquia
mala. 1 ad Corinthios [illegible]
[illegible] qui tangit picem coinqui-
nabitur ab ea / et communicans superbo
40 induet superbiam / Et non videtur quod iste
sit laudandus contra ipsum quia dicit
Augustinus Non fuit bonus qui malos
sustinere non potuit / Ergo mali susti-
nendi sunt / Dicendum non est contrarium
[illegible] sed non sustinendi quantum ad alios
inficiant / quo sustinendi sunt / et non susti-
nendi quantum ad adhesionem et consensum
post primam et secundam amonitionem devita
[illegible]: quia subversus est qui huiusmodi est
[illegible] ad Corinthios v. Scripsi vobis in epistola
ne commisceamini fornicariis et ita
[illegible] qui frater nominatur et est fornicator
aut avarus aut ydolis serviens aut
maledicus aut ebriosus aut rapax
cum huiusmodi nec cibum sumere / Item
sustinendi sunt mali amando naturam /
et sunt non sustinendi odiendo malitiam /
Et temptasti eos qui se dicunt esse
apostolos a Christo missos et non sunt
Et se ingerunt sermone apostolorum vel
ut decipiant / vel ut lucrifaciant
Jeremie 23. Non mittebam eos et ipsi cur-
rebant / ad Romanos x. Quomodo predicabunt
nisi mittantur / Matthei vii. Attendite a
falsis prophetis qui veniunt ad vos in vesti-
mentis ovium intrinsecus autem sunt lupi rapaces
Et non quia ipse Johannes erat in exilio
[illegible] surrexerunt in Asya Marcion / Che-
rinthus et Ebyon heretici / quorum fidem
et doctrinam iste apostolus probavit / et invenit
pravitatem eorum / et ideo [illegible] cum [illegible]
vii [illegible] dedi te [illegible]
[illegible] a prelatis viam
[illegible] Et invenisti eos mendaces /

in doctrina et simulatoria vita / sicut
enim mendacium est falsa significatio vocis
cum intentione fallendi / ut ait Augustinus
de mendacio / ita non solum est mendacium oris
sed et operis / et mendacium operis
hypocrite sunt / ut ait Augustinus libro de civitate
[illegible] de passione [illegible]
[illegible]
fide [illegible] et [illegible]
[illegible] mendaces in doctrina fidei / de
quibus [illegible] Nolite me-
dicos [illegible]
Hay(mo). [illegible] oculi
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] qui [illegible] sequebantur
[illegible] et mala [illegible]
[illegible] Et patientiam habes
[illegible] que illi [illegible] et [illegible]
[illegible] et sustinuisti id est [illegible]
[illegible] non [illegible]
propter nomen meum [illegible]
[illegible] laude [illegible]
et [illegible] patientia [illegible]
et non [illegible] quia non sufficit tribu-
lationes sustinere nisi nomen dei adiungatur
cum [illegible] fortissima nomen
domini ad [illegible] iustus et exaltabitur
[illegible] propter nomen tuum glorificetur
[illegible] cum vos [illegible]
propter nomen meum gaudete et exultate
[illegible] et magis [illegible]
Propter nomen meum id est propter [illegible]
a salute [illegible] Et non defe-
cisti id est non succubuisti quia non pro
mundi [illegible] gloria [illegible] Hay(mo).
[illegible] patientiam habes non [illegible]
quia non [illegible] gloria sed propter nomen domini
[illegible] quando [illegible]
[illegible] et [illegible] super te
[illegible] et defecisti [illegible] te dominus
[illegible] quando in medio [illegible]
[illegible] et cum
[illegible]
[illegible] vos
[illegible] Et [illegible]

dapnibus pes desicavit in paupertate
i. in senectute se defecerunt dies
corporis mutabilitate et cum festinatione
i. subito cessine. Sed hec adversum
te paucis dicit vel redarguens q. d.
laudabilis te laudandum que ceteri
nunc reprehendo que set reprehendendum
quia caritatem primam i. statum tue
prime caritatis qua subditos contra
emulos inspiciebas reliquisti torpe-
do et torpendo nimio tedio affectus
per quam et peculiarem dimiserit. Sic illa
cum debuit proficere ascendendo de bono
in melius, defecit descendendo de alti-
to in ymum, similis statue nabu-
chodonosor dan. ii. Cuius caput erat
aureum, pectus argenteum, tybie ferree,
pedum quedam pars fictilis, et quedam fic-
tilis, sic et ille desicavit. vel sic hec
adversum te i. adversus emulos sub-
ditos tuos, qui tecum sunt per caritatem
reprehensibilia. [illegible] Peccata subdi-
torum ascribit prelato, quia negligens
fuit circa curam eorum. Unde Glosa
[illegible] sicut [illegible] licet bonus fuit in se
ipso, tamen dampnatus est quia filios suos
non correxit ut habetur primo [illegible]
reg. [illegible] quia caritatem tuam primam
reliquisti i. subditorum curam negle-
xisti, ideo reprehendo et punio
prelatus [illegible] peccata subditorum. [illegible]
reprehende emulos propter quos [illegible]
[illegible] intolerabiles, quia peccaverunt
[illegible] [illegible] diligenti homines sed
defenderent, peccatores non appete-
rent, [illegible] qui [illegible] [illegible]. Cum relin-
quis caritatem sic aliquo [illegible] mali
sine ipsum malum sic aliquod bonum
[illegible] sine caritate [illegible]
[illegible] caritatem non [illegible]
[illegible] nichil sum et [illegible] male [illegible]
[illegible] hec adversum te pauca, quia
relinquis caritatem non est parvum
[illegible] hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non est parvum, adversus aliquem sed
[illegible] Glosa [illegible] hic, habeo
adversum te s. [illegible] [illegible] [illegible]

Sed adversum videndum quod ille cuius
cui in primis scribebat ideo pressus
fuit, quia caritate in eo existente
sollicite laboravit, sed deficiente pro
peccatorum prime adversitatem pressus
non [illegible] laboribus et tediis.
non tamen laboravit. [illegible]
de singularis [illegible] fuerunt sumpti
et processu temporis tepescunt. [illegible]
quia frigescit caritas multorum, et ideo
[illegible] sic cum reliquisse caritatem [illegible]
quia nimia acquisita [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod caritas
dei [illegible] sit spiritus infusus ad
[illegible] Caritas dei diffusa est in cor-
dibus nostris. Que quidem caritas est
amor boni [illegible] [illegible]
caritas motus mentis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de doctrina
christiana [illegible] quod caritas est motus
animi ad fruendum deo propter se et se et proximo
propter deum. [illegible] caritas ipsum opus
[illegible] [illegible] [illegible] unde [illegible]
[illegible] tua [illegible] [illegible] [illegible]
caritate [illegible] [illegible] [illegible]
innocentiam diligentias [illegible] caritas
[illegible] [illegible] [illegible]
caritate [illegible] et [illegible] prima
Deo ut caritas [illegible] magis ac
magis [illegible] [illegible] ultimus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] reliquit opera bona [illegible] [illegible]
[illegible] prima opera fac [illegible] quod reliquisti
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] ut [illegible] ipsum [illegible]
caritatis [illegible] [illegible] videndum quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut dicit dispositive ut quod non [illegible]
ordinacionem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ab
operibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] persona. Job [illegible]
[illegible] [illegible] tribulat ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] memor
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] quod
[illegible] impulsum [illegible] et [illegible]

tempore / ysa. xiiii°. Quomodo cecidisti qui solum
contrivisti [illegible] tanquam tua perque de
facili cadit homo fiat via illorum tenebre
et lubricum dicit ps. et angelus domini persequens
illos / sicut est cadendum quia aqua cadit
que ita laudamus illos / sed a quo dicitur
statu sereno in quo prius fuit angelus
tempore / tamen aut clamans dicit de yporitas fide
lium est sine hoc sine id quibus peccator
dicitur frequenter incidunt in [illegible]
peccando / Et ubi [illegible] et perquam unde
cecidisti ubi erat / spe / cognicione / et amore /
Ibi quia in terra ubi nichil [illegible] nisi
terrenum / perquam quod per profundum / ysa. xiiii°. Quomodo
cecidisti lucifer qui mane oriebaris
corruisti in terram qui vulnerabas gentes
Ideo dicitur peccatori Baruch 3° Quid est
istud quod in terra inimicorum es / inveterasti
in terra aliena / coinquinatus es cum
mortuis / deputatus es cum descendentibus
in infernum / Jere. 2° vide vias tuas in
valle et scito quid feceris / Et quare primum
dolendo corde / confitendo ore / et satis
faciendo opere / Et non quod tres sunt partes
penitentie / que sunt tres diete / penitencium
[illegible] addunt fugiendum de terra
egypti / Exodi 3° deus abraham
[illegible] nos ut eamus viam trium dierum
in solitudine / Gen. xl. tres dies ad
huc sunt post quos recordabitur pharao
ministerii tui et revocabit te in gradum
pristinum / Per quod patet quod per ista tria penitentia ab
lata restituit / Dicit Numeri. ait
peccatum non solum suscipere / multi enim
susceperunt / sed minime fecerunt / Boni pro
missores sed mali redditores / Daniel
xiii° Est qui sustinet amico
et luctus et cum [illegible] gratis / Sap.
[illegible] quid venisti deus ne moreris
reddere / displicet enim ei infidelis et
stulta promissio / Alii sunt qui susceperunt
et fecerunt / sed non digne / qui non [illegible]
convenientiam peccatorum et vires suas [illegible]
desiderabiliter dicitur Matthei iii° facite dignos
fructus penitentie / appropinquabit enim regnum
celorum / Ecce prima fuit appropinquare

regnum et fiat angelos gaudere
Luc. 15 Gaudium est angelis dei super
uno peccatore penitentiam agente / Valet quod
ad recuperandum dei amicitiam et amicicia
ps. 2 ysa. 5 Ecce in pace amaritudo mea
mea amarissima amaram angustiarum
amaior [illegible] amarissima [illegible]
Jacob dicit et prima instant / Gen.
[illegible] longus penitentiam [illegible] consistunt
operare / quia non operibus ad emendandum / nec
ad excusandum / nec superbia ad defendendum
et apud inferos quo tu properas /
et si non [illegible] / tamen operare / et sic
quod sunt Et prima opera fac in primis filia
in ista venient prius / quod xxxiii° recte
usque ad dies adolescentie sue / Ysa. 9°
prima opera fac in redi in amore pietatis
tuum opere 2° vadam et revertar ad
virum meum priorem quia bene mihi erat
tunc quam nunc / magis quod nunc / Ante
a si non penitueris et ad priorem statum
redieris. Rome. in morte / vel in iudicio
tibi a [illegible] te puniendum in corpore et in anima
ecclesia sicut dicit ut celitas et in proposito
adiuvens terrenorum et sollicitudine inter
erat / in confessione vero. Cum dixerit pax
et securitas tunc repente eis superveniet
interitus. Et movebo candelabrum
tuum de loco suo Glossa a auferam
dona et virtutes per que constituti sunt
candelabra / Ysa. te alienam tua spera
bo / et alium in loco tuo collocabo / Ysa.
ii° 22° Expellam te de statione
tua et de loco tuo Et ut dicitur hac mo
vebo candelabrum tuum de loco a de loco
virtutis tue et gratie. Fidelium amonebo /
ps. deus destruet te in fine et evellet
te. Movebo ergo tuum sicut aurum vel plurimum
tuum vel plebem / sed [illegible] pro nobis te
bona spiritalia et lucro / Et si vero
movebo a tua a certe tibi commissa
auferam et bona et virtutes et primum
promissum alteri dabo / Excelsa bellacia
quo per peccatum pastoris / perdit autem
locum penitus / quod per candelabrum designatur / Adhuc
videtur quod plorat in oculis in designati

pro p° per horam mortis incertitudinem / Luce xii° Veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua nescit et dividet eum et partem eius
ponet cum infidelibus / [illegible] quia multa congregandi et diviciis se procurat dominum stulte hac nocte repetent animam tuam
[illegible] per peccatis accumulatur / apoc. xxii° Qui in sordibus est sordescat adhuc / Ozee x° maledictum et mendacium et homicidium
[illegible] est et furtum inundaverunt et sanguis sanguinem tetigit / Gregorius peccatum quod per penitentiam non deletur mox suo pondere ad aliud trahit
[illegible] per penitentiam graciam dei invenientes et assistantem ipsum ad penitendum et fortitudinem et adiutorio / In ignorans quod benignitas
vii per penitentia dei elongata ps. qui elongant se a te peribunt dei ad penitentiam te adducit
per timore adquirendi gloriam [illegible] xx° Curia omnes filii tui timore
per fructus picorum [illegible] / Luc. xiii° Cum iniquitas peccatorum in testudine quod non deprecatur [illegible] fructum
per dei oblivionem et clamoris non exaudiet Ezechiel hac quamdiu pro peccatis peccator ut morietur oblivisceris

p[rim]a ad thimotheum quinto
bene p[re]sunt p[res]biteri
duplici honore digni
habeantur maxime qui
laborant in verbo et doctrina

Et p[rim]a ad thimotheum
tercio c[apitulo] nemo ... qui ...
instrauerit gradum
... et ...
et fiduciam ... in ...
que est ix[a] ... ‖ Secundo
p[rim]a ad thessalonicenses ii
que est enim nostra spes
aut gaudium aut corona glorie
Nonne vos ante dominum
... ‖ Secundo

que pastorali cura debentur ut sit ipsos
monendo et c[apitulo] i. Accedere ... quia
pastoribus debentur. Primi enim pastores sibi
prestent duplicem honorem sicut digni, paulus ... ii
Primum patet hic: quantum sit periculum et quantum pre
et dispendium prelato negligenti ... quia
amittit mercedem sibi debitam. p[rim]a ad thessalonicenses
ii que est spes mea aut gaudium aut corona
glorie dominum etc. Secundo patet hic: quantum periculum sit
non puniri de peccatis ... et abusis
bonis. Vnde ... in punicione ...
incidemus in manus dei ... ... punicionem
non ... omnis peticionibus ... hay
monendo et c[apitulo] x q[uo] dicit quia ...
post lapsum ... ame nequaquam re
cipies ... adpunicionem emolliens ...
... punivimus ... de peccatis ...
Sed est consolacio hic post comminacionem. Sed
hoc habes bonum quia odisti facta
nicolaitarum que ... et ego odi. Sed facta ...
... Nicolaus iste fuit unus de septem
diaconibus ... ... actuum vi[o]
qui ... fidei et doctrina christi recessit, eo
quod ... propter hoc quia uxorem suam
nimium zelabat, que erat valde pul
cra ... dicit clemens. Sed ut se ...
ret absque ... videte non est
... quid ipsa faciat qui vult vti
ea, et ... ...
de uxores et omnes mulieres, et ...
... de licitum ... ...
... ...
principibus suum, et ... ...
... que ... ... quia sicut
amor boni ... et odium mali ...
... qui diligitis dominum odite ma
lum. quare et ego odi. ... demonstro
... amos ... detestor ego ...
iacobi ... ...
... et ... ... qui ... sunt
... ...
... ...
... quid ... ... ante
... sunt ... qui ... sibi
sapientes videntur ... apud deum stulti
sunt ... ...
... ... et stulti. alii sapiente
... sunt avari qui ... pro

non querunt ... bona temporalia. Vnde hay
... ... de potest ... ...
... ... auxerit pecunias ...
... ... si licet
pecunia aut ... ... fures aut
predones ... ...
... ...
... ... et tunc ... ... ubi fures
effodiunt et furantur. Exemplum ... de pe
cunia ... ... et non ab
scondit illam sub lapide ... ...
... quidam fuit dives ...
et ... ubi absconderet thesaurum
et ... ... et ... lapidem
... et ibi abscondit ... et
reposuit sub lapide timens ne obli
... locum ... super lapidem
hic ... ... qui erat ... ...
... ... et ... ...
... ... lapidem
et invenit ... et accepit eos
et postea ... hic non ... ...
tus ille fuit ... ...
... ... fructus et dixit hic
... mea et ...
... ... et illic ... ...
que ... ... et dixit ...
mea ... bona reposita ...
... annos ... ...
... ... de
nocte demones ... ...
... que autem parasti cuius erunt, et ...
... parasti cuius erit. ...
... non debuit de cupidi, qui ...
... cum cupiditatis eo quod ... ...
... ... et ... non ... non ...
non ... et ... ... non ...
... ...
... ... et defraudo ... mea
bonis ... est ... et ...
pessima. Qui habet aures audiendi audiat quid
spiritus dicat ecclesiis, quasi diceret ... dico
omnibus dico et moneo hic admonicioni
... qui habet aures quibus audit
... audiat. i. intelligat ...
mente vel qui habet aures ad intelligendum
audiat ad obediendum. Iacobi primo

amus debemus hic ... ...
et obediendi

primo

estote fortes ubi et non audientes
cum Quid spiritus dicat ecclesiis quia tamen
non dicit quid filius dicat ecclesiis / aut
et ipse dicit quia ipse et sapientia patris et est
magister eterne salutis. potest dici quod spiritus sunt
essencialiter et supponit pro tota trinitate quia spiritus est
spiritus et deus vel ideo dicit de spiritu et non
filio ut per hoc innuat quod dictio illa scilicet
locucio est proprie spiritualis et non
corporalis vel ideo dicit ut spiritus habeat aliquas
et vera inductive sensus concludendum dicto
filii unde Jo xvi cum venerit ille docebit
vos omnem veritatem non enim loquetur a se-
metipso sed quecumque audiet loquetur
ille me clarificabit quia de meo accipi-
et et annunciabit vobis vel ideo dicit
quod spiritus dicit ecclesiis ut per hoc innuat theologis
quod non ipse sed spiritus loquebatur. Mathei
x non enim vos estis qui loquimini sed
spiritus patris vestri et per hoc quod dicit ecclesiis
pluraliter patet quod non loquitur theologis unius
soli ecclesie sed generaliter omnibus / Est non quod
multi habent aures et non audiunt que spiritus
dicat in ysaia xlii° Quis cecus
nisi servus meus et quis surdus nisi
ad quem nuncios meos misi. psalmo
aures habent et non audient / Alii non
audiunt quia dolent de quibusdam Eccli.
cum dolente loquitur qui stulto nar-
rat sapientiam / Alii sunt qui nimis remoti
sunt loquenti psalmo longe a peccatoribus salus
Alii sunt qui aures obturant et obstruunt
psalmo sicut aspidis surde obturantis
aures suas / Alii sunt qui mortui sunt
Eccli. xxii Non aufert loqui cum eo quia
sine anima est / Alii qui inimici sunt
amos v° Aufer a me tumultum car-
minum tuorum. Decimum ponit theologus
quod spiritus dicit ecclesiis dicens Vincenti
dabo edere de ligno vite quod est
in paradyso dei mei. Vincenti mundum
carnem et dyabolum / quia mundus caro et dyabolus
dicuntur movere plura / Ephe. vi Non
est nobis colluctatio adversus carnem

et sanguinem et pugnam / sed adversus principes
et potestates. secundum vincitur fide. primo Jo v°
Hec est victoria que vincit mundum fides
nostra / Jo xvi Confidite quia ego vici mundum
Augustinus qui sit victor fidelium de quo non
quia nichil miseris dimes. secun-
dum vincitur vigiliis ieiuniis et ceteris
operibus discipline / Eccli. 31° Vigilia ho-
nestatis tabefaciet carnes. Jeronimus orone
sanantur pestes mentis / ieiuniis pestes
corporis / dyabolus vincitur sola humilitate
... per humilitatem nimis maior sunt
nimis et videmus nos abstinentes unus
Inter istos hostes gemine sunt et super
nos et armatos et paratos ad bellum
Ephe. vi° Induite vos armaturam
dei ut possitis stare adversus insidias
dyaboli / Bernardus Quid est quod inter
inimicorum ... / Primum cernimus forte
secundum forcius tertium fortissimum ...
forte addit illi ut vinceret / Vincenti
quod sic dicit spiritus dabo edere de ligno vite
i. sacramenti de meipso qui sum lignum
vite / Prov. 3° lignum vite est omnibus qui
apprehenderint eam / Et sequitur Beatus hoc et
lignum vite quod est in paradyso / cuius mar
lapsi paradyso ... / et in primo ecclesia
sancte restituitur / Hugo li° 2°
de archa noe dicit quod tres sunt paradysi
unus terrestris cuius incola primus extitit
homo / 2us paradysus vite fidelis que est
ecclesia presens quam fundavit et inhabitavit
2us adam / 3us paradysus celestis qui est
regnum dei. In primo lignum vite arbor
materialis / In 2° humanitas salvatoris /
In 3° sapientia dei verbum patris / De primo
ligno arboris corporalis genesis ii° lignum
vite in medio paradysi / De 2° vita
spiritualis Jo vi° Qui manducat meam
carnem mortem non gustabit / De 3° vita
perhennis Eccli. 24 Qui edunt me
adhuc esurient luce 22 ut edatis
super mensam meam. Et nota quod per lignum
vite alii sunt sancti ... ut super
prov. 3° lignum vite his qui apprehenderint eam

Nota de duris auribus

Nota de 3bus paradysis

Nota lignum vite plura significat

It(em) p(ro)u(er)bio(rum) decimo [p(ro)u(er)b(iorum) 12] lingua pla-
cabilis lignum vite. It(em) desideriu(m) cu(m) ex-
[p(ro)u(er)b(iorum) 13] lignum vite desideriu(m) veniens.
It(em) p(ri)ma Petri xi fructus iusti lignum
vite. It(em) lignum vite e(st) crux Chr(ist)i in qua
pependit vita .i. Chr(istu)s [Deutero(nomii) 28] Erit
vita tua pendens an(te) te. Hoc lignum
fuit sicut arbor d(ict)a palma que h(umi) radice
innititur set fructu(m) dulce(m) [Canticorum 7]
Ascendam in palmam et app(re)hendam fruc-
tus eius s(cilicet) q(ui)nq(ue) g(ene)ra redempcionis,
captiuor(um) liberacionis, hostiu(m) deieccionis,
paradisi apercionis, mortis et inferni de-
struccionis, vite reparacionis, obp(ro)brior(um) et
cruciatuu(m) virtutu(m) roboracionis. It(em) lignu(m)
vite et hoc p(ro)b(atur) e(st) q(uod) [illegible] lignum q(uod)
pl(antatum) est s(ecus) d(ecursus) a(quarum). It(em) lignu(m) vite
[illegible] aqua q(ue) as[illegible] crescit
[illegible] virtutum et om(n)i(um) [illegible]
[illegible] arboris [illegible] radi-
ce sic [illegible] virtutes [illegible] ce-
[illegible] ad [illegible]
op(er)is si no(n) [illegible] i(n) radice caritatis.
Hec o(mn)ia d(icun)t(ur) lignum vite [illegible]
[illegible] fruct(us) [illegible] vita [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] que [illegible] fine [illegible]
in angelus [illegible] aque vive
[illegible] plateis [illegible] lignum vite
[illegible] fructus duodecim [illegible]
[illegible] sine [illegible]
[illegible]
[Ysa(ie) 25] Precipitabit d(omi)n(u)s in monte
hoc faciem vinculi colligati sup(er) om(ne)s
p(o)p(u)los et telam qua orditus est sup(er)
om(ne)s naciones et precipitabit mortem
in sempiternum [Aug(ustinus)] de ciui(tate) dei Ibi ce-
[illegible] habebit morte(m) nosse [illegible]
no(n) habebit errore(m) amare [illegible] no(n)
habebit offensione(m). It(em) [illegible] Cu(m)
adhesero tibi ex toto me nusq(uam) erit m(ihi)
labor et dolor s(ed) viua erit vita mea
tota plena [illegible] sine
fine de[illegible] [illegible] Non esurient
neq(ue) sicient et no(n) percuciet eos sol
neq(ue) estus q(ui)a miserator eor(um) reget eos
et ad fontes aquar(um) potabit eos.
[Aug(ustinus)] de ciui(tate) dei [illegible]
[illegible] ubi nullu(m) erit [illegible]
[illegible] Tunc videbis [illegible]
claritate et affluens [illegible]
[illegible] dilata-
bit(ur) cor tuu(m) [illegible] Tertio
[illegible] sine fastidio [illegible] 3º
[illegible] me adhuc esurient [illegible] lig(num)
vite desideriu(m) veniens [illegible] 4º
sine dubitacione [illegible] Nunc cog-
nosco ex p(ar)te tu(n)c cognoscam sicut et
cognitus sum. Nunc [illegible]
tu(n)c aute(m) facie ad faciem. [illegible] est 5º
gaudium sine [illegible] no(n) erit
i(n) me [illegible] sup(er) cor
[illegible] et [illegible] 6
[illegible]
[illegible] Qui me audierit absq(ue)
[illegible] p(er)-
fruetur [illegible]
[illegible]
[illegible] no(n) [illegible]
[illegible]
[illegible] tenebris [illegible]
[illegible] quies
nulla erit? [Zachar(ie) 2º] Absq(ue) muro
[illegible] i(n) medio eius et [illegible]
d(omi)n(u)s [illegible] 7º
[illegible] sine [illegible]
[illegible] patris. It(em) [illegible]
[illegible] patris [illegible]
[illegible] celestis et [illegible]
et [illegible] societas [illegible] deo
[illegible] 8º
sine [illegible] [Ioh(annis) 8º] [illegible]
ibi [illegible] liber [illegible]
[illegible] que [illegible] libera est
que [illegible] 9º
[illegible] caritas [illegible]
[illegible] sine [illegible]
[illegible] sunt 9º

ad futuram gloriam quam [illegible] in nobis

religione servivit mei adveniendi
claritate virtutum / Apocalipsis 21° Civitas
non eget sole neque luna ut luceant
in ea quia claritas dei illuminabit eam et lu-
x cerna eius est agnus / Decimus est pul-
critudo sine deformitate / Infra 21° pla-
tee civitatis aurum mundum tamquam
vitrum perlucidum singule porte ex
singulis margaritis / Ibidem nichil
xi inquinatum intrabit in eam / Undecimus est can-
ticum laudis sine intermissione / Infra
xiiii 14° Audivi vocem tamquam citharedorum
citharizancium in citharis suis et canta-
bant quasi canticum novum ante sedem dei et
nemo poterat dicere canticum nisi illa centum
xliiii° milia qui empti sunt de terra.
Ysaie vi° Vidi dominum sedentem super
solium excelsum et elevatum seraphin
stabant super illud sex ale uni et sex
ale alteri et clamabant Sanctus sanctus sanctus
dominus deus plena est omnis terra gloria
eius / Thobie xiii° Omnes platee
eius sternentur auro et per vicos eius
alleluia cantabitur / Psalmus Beati qui habitant
in domo tua domine in secula seculorum lauda-
xii bunt te / Duodecimus fructus et vacatio sine
labore / quia perfruemur et amabimus et vide-
bimus / vacabimus et videbimus / videbimus
et amabimus / amabimus et laudabimus /
Ecce quod erit in fine sine fine hec
xii fructus sunt xii stelle in corona mu-
lieris ecclesie / Infra xii° / De hoc ligno de[illegible]
dominus dicit in sacra verba aliquibus
Apocalipsis accipientibus admodum vide-
tur unum de Augustino / videte qui-
piam et dominus / Super alios constituit
et videt quam bona et necessaria est
hec misericordia vera dabit de ligno
vite id est de corpore domini et sanguine eius / Infra
xxii° Beati qui adveniunt nupciarum
agni vocati sunt / Ezechielis xvi° Et dabo
tibi non reddam ut vendetur quasi super
omnia mecum et quod dabit / Psalmus / Ecclesiastici
Paulus non vidit / Psalmus viii° Non sunt

Conditione passio de ligno crucis / Ecclesiastici
nos qui ipse dominus et alius qui edificaverit
xxiiii° Qui edunt me adhuc esurient et
qui bibunt me adhuc sitient / Psalmus iusti
epulentur et exultent in conspectu dei et
in conspectu domini / Proverbiorum et coetus
post pascha in dulcedine tua pauperi
deus / Et ipse similiter lucet inter tran-
seuntes inter vias / Et Osee qui dixit
dabo de ligno vite non ligna vite
et si tota dabit nullus sibi totam
capiet sed unusquisque secundum propriam mensuram quia
in paradiso dei mei / Paradisus est celestis
fidelis anima / scriptura sacra / regio beata /
celestis patria / claustralis vita et
nam quilibet locus deliciarum / et in medio
omnium est lignum vite Genesis ii° quia sunt et alii
paradisi id est loca deliciarum sed tamen ad vo-
luptas delicias et iudicium suas ex
addit dei mei id est quem ipse plantavit
Genesis 2° Plantaverat autem dominus deus
paradisum voluptatis a principio in quo posuit
hominem quem formaverat / Capitulum

Et angelo Smyrne ecclesie
scribe / Hec tertia pars capituli in qua
scribit episcopo Smyrne qui in
multis commendatur et in nullo reprehenditur
et procedit hoc ordine / Primo ponit laudes
eius / 2° futuras tribulationes ut minus
timeant predicat / 3° monet eum ad
patientiam quia promittit ei premium in pace
Primo dispositio futura sic ... reddit
id est angelus in hoc / et angelo id est episcopo
Smyrne ecclesie sicut angelo ecclesie
scribe / et que scribit / Hec dicit primus
et novissimus id est Christus a quo omnia et
ad quem omnia qui fuit mortuus
propter te et debes mori pro eo / Primo
Christus passus pro nobis nobis relinquens
exemplum ut sequamini vestigia eius / Et vivit
eternaliter / Romanorum vi° Christus resurgens ex mortuis
primus et novissimus mortuus est et vivit / Primus
id est ante quem nullus quia creator creaturarum
dicitur primus creatura novissimus
id est post quem nullus alius quia contra eos
morientes ... qui dicunt.

paradisus multiplex

2 capitulum

... fit ... usque ... doctorum ... in medio
ibi ubi tempore tribulationis passionis
ibi ubi per ... ad mortem
ibi quod ... non [illegible]

ipsum non vidisse viri corpus sed salvatorem
[illegible] vivum hominem quem mortuum vivit
contra iudeos qui dicunt ipsum nondum
surrexisse. Primo debet [illegible] quia creavit
novissimo debet amor quia iudicabit
[illegible] debet amor quia iustificavit
[illegible] debet spes quia resuscitavit. De
duobus primis dicit malachie i. si ego
pater ubi est honor meus et si ego dominus ubi
est timor meus. De tertio dicitur ad ro[manos]
iiii traditus est propter delicta nostra et resurrexit
propter iustificationem nostram. Et [illegible] super
omnia te [illegible] reddidisti amabilem ihesu
bone opus redemptionis nostre [illegible] passi
onis tue quod fecisti pro me. [illegible]
aut quare ponit istud primo et no-
vissimo [illegible] et adhuc [illegible]. Et quia
[illegible] quod aut primo [illegible] audit scripsisse
tribulatos [illegible] nisi quod ait qui
fuit mortuus et vivit denuntiat se
posse mortuos suscitare et [illegible]
[illegible] et confortat fideles propter
tribulationem sustinere. Scio tribu
lationem tuam id est quam patienter susti
nendo facis cum [illegible] tua id est quam
[illegible] tuus patitur ut [illegible]
humana [illegible] Job [illegible] homo natus
de muliere brevi vivens tempore repletur multis
miseriis. Et paupertatem tuam id est tua
voluntate [illegible] quia divitias tuas
pauperibus erogasti [illegible] in [illegible]
Beati pauperes spiritu id est voluntate. Vel tua
id est qua habes [illegible] primus cum homo
[illegible] pauper et moritur. [illegible]
Nichil intulimus in hunc mundum haud
dubium quia nichil auferre possumus.
[illegible] Scio tribulationem tuam
id est tibi illatam et paupertatem tuam [illegible]
[illegible] que [illegible] et [illegible]
sustines patienter propter deum. Et dicit scio
quia [illegible] deum permisit
[illegible] tribulari [illegible]
[illegible] bonum et [illegible] quia [illegible]
fuit ut [illegible]
[illegible] et [illegible]

dominus et [illegible] xpo [illegible] quod dicitur
amos vi. [illegible] corda [illegible]
[illegible] illi madere [illegible] tribu
lationi et paupertati debetur regnum celorum
[illegible] Beati pauperes quia ipsorum est regnum celorum
et [illegible] paupertate [illegible] modo
[illegible] divites [illegible] remunerationis
[illegible] gloriam [illegible]. [illegible] augustinus
[illegible] dilatatus in [illegible]
spiritualibus [illegible] boni celestis
[illegible] boni
operis vel [illegible] predicationis [illegible]
[illegible] hec cum sit vere
divitie [illegible] et divites [illegible]
ad cor[inthios] [illegible] facti divites
[illegible] ille [illegible]
[illegible] metent [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] blasphemaris [illegible] qui se
dicunt esse iudeos [illegible]
et non sunt [illegible] et [illegible] maior
tribulatio est que [illegible]
[illegible] est si is qui [illegible] me
super me [illegible] absor-
[illegible] et tales sunt domestici
[illegible] et inimici [illegible]
[illegible] nulla pestis efficacior [illegible]
[illegible] quam domesticus [illegible] et tales non
sunt iudei vera [illegible] sed sunt synagoga
sathane id est [illegible]
ut dicit [illegible] bonos [illegible]
synagoga [illegible] et synagoga per
[illegible] collecta et [illegible] illorum
[illegible] quia tribulatis [illegible]
[illegible] miserie [illegible]
seu blasphemant ut dicit glosa [illegible]
[illegible] Nichil eorum timeas [illegible]
tribulationem et paupertatem et blasphemiam
[illegible] que [illegible] vel iudeis vel
paganis [illegible] ut dicit [illegible]
[illegible] timere
[illegible] qui occidunt corpus [illegible]
[illegible] nichil [illegible] in [illegible]

custodiam meam protectione mea et pro dicitur
hic sicut arbustas ut cum veniat
ignis stiat vel noceat. Prov. [illegible]
qui dicit iacula que previdentur minus feriunt
et quidem nobis quod bene dicitur semper premunit qui
timet ad adversitates sibi iminere
more militis qui vadit ad pugnam
unde Eccli. 2 fili accedens ad servitutem
dei sta in timore et prepara animam tuam ad
temptationem. Et posset iste querere quid
vel unde passurus sit ergo innuit
ipsos dicens Ecce id est videte missurus
est diabolus [illegible] et ideo premittens
aliquos ex vobis in carcerem id est [illegible] tri-
bulationem ut temptemini id est per temptationem
probemini sicut aurum probatur in igne. Eccli.
27 vasa figuli fornax probat et homines
iustos temptatio tribulationis. Et non solum
[illegible] et gloriam nominis amicis eius tribula-
tiones passionum quas sunt passi sed ad vera
membra sua aquibus sunt tempta intelligi-
tur et ideo tempti sunt ut postea victores
coronentur. Iacobi primo Beatus vir qui suf-
fert temptationem quia cum probatus fuerit accipiet
coronam vite. Et habebitis tribulationem
diebus decem id est tempore decem imperato-
rum romanorum persecutiones Domitiano
persecutione usque ad Diocletianum [illegible]
[illegible] quia ut eos
persequentes fuerunt [illegible]
per decem per quibus certa tribulatio
omne tempus intelligitur quo decalogi
mandata fuerunt q. d. Militia est
bello huius vite [illegible] per decem pre-
cepta milites armantur per decem
de imperatore qui milites suos omni
genere armorum armavit et [illegible]
illis [illegible] id est [illegible] per decem dies
totum tempus quo durantibus [illegible]
in quo potius [illegible] tribu-
lationes [illegible] id est [illegible]
per decem id est [illegible] ut finitum ponatur
pro infinito [illegible] et iste tribulationes
signantur per decem cornua bestie Apocalipsis
vel [illegible] per decem dies [illegible]
[illegible] gula [illegible]

et cupiditate oculorum antequam quod
voluit per diebus [illegible]
[illegible] [illegible] mea [illegible]
[illegible] Iob 19 [illegible] confundistis me
[illegible] cum loqui [illegible] dicat
habens [illegible] noctis quod [illegible]
tribulationes [illegible] loqui clamant
et dicit quod tribulationem habebitis diebus
non noctibus quia boni illuminantur in tri-
bulatione et vident bona que sunt
in eis et peccatum [illegible] [illegible]
[illegible] et tribulatio ubi [illegible]
[illegible] boni illuminantur et docentur
Sed quia [illegible] adversitati
exhortatur dicens Esto fidelis usque ad
mortem id est serva fidem quam dicit quod illi
[illegible] esto fidelis id est serva
fidem sicut uxor viro sicut servus
domino sicut amicus amico sua fides
quam debet uxor viro servare et ut illi
adhereat [illegible] temporibus [illegible]
[illegible] fides quam debet servus domino et
ut res suas [illegible] colligat [illegible] custo-
diat et [illegible] distribuat. De qua dicitur
[illegible] prudens et fidelis servus [illegible]
[illegible] ut dispensatores
ut fidelis quis inveniatur. Fides
quam debet amicus amico et ut [illegible]
adhereat ut eum non relinquat in tempore
necessitatis de qua [illegible] Amicus fi-
delis [illegible] [illegible] illum in-
venit [illegible] quia amico fideli nulla
est comparatio et non est digna ponderatio
auri et argenti contra bonitatem fidei
illius. Et dicit usque ad mortem inclusive
quod dicit [illegible] pro morte [illegible] non
dimiseris fidem tuam [illegible]
usque ad mortem [illegible] [illegible]
[illegible] sine [illegible] Et dabo
tibi coronam vite id est [illegible]
vel [illegible] [illegible] dabo eis
coronam [illegible] ut [illegible] vite id est
[illegible] quam [illegible]
nobis [illegible] nobis
[illegible] cum [illegible] id est [illegible]

cito prenus / ps. 89 Ve corone sup
bie coronis effraym flori decidenti
Rose sive flores de quibus fit corona
mundana / sunt divicie temporales / delicie
carnales / et honores seculares / de quibus
Sapiencie 2 datur flore mortis quia
florens egreditur multum ferens
fructum / Sicut corona datur militibus suis
victoribus / sic similiter dat Christus suis
victoribus / ... 2 ... Corona
aurificum christiani fidem servauit tamquam
reposita est mihi corona iusticie quam reddet
mihi dominus in illa die iustus iudex / Sic
Thobie 2° filii sanctorum sumus et vitam
expectamus quam deus daturus est
hiis qui fidem suam numquam
mutauerint / Iacobi p° Beatus vir
qui suffert temptacionem quia cum probatus
fuerit accipiet coronam vite quam repromi
sit ... / Sic ... non coronabitur
quis nisi qui legittime certauerit i.
qui usque ad mortem fidem seruauit
Et non quod corona ... [illegible] poti
... / et ... / et ... / et fit
sine ... et fine et undique cingit
caput / et ... significat multum ... p
mi / quod est ... indeficiens et
undique omni bonorum affluens et afflu
ens / ... ps. 20 ... illa erit ...
corona glorie ... habet corona
... / tollerancia ... eterna
... corona eterna / pugna mo
dica / merces immensa / pena leuis
gloria inmensa ... habet quod corona ...
tandum et constat / Sic ... aures
audiendi audiat ... quid
spiritus dicat ecclesiis ... / et non
audiat ... [illegible]
... / Et ... sicut ...
... bonum et mala / ... illos ...
... et ... / ... Et ...
non quod dicat caro ... / Venite
fruamur bonis que sunt ...
... / Comedamus et bibamus ... / Et non

... et duplex ... spiritus loquitur
... ut ... domini ...
... / et ... / ibidem ...
... spiritus / ... sup ...
... mors ...
... spiritus arguendo et comminando
... arguet mundum de peccato et
de iusticia et de iudicio / 2° loquitur ...
laudo et erudiendo / ps. Audiam quid
loquatur in me dominus deus quoniam loquetur
pacem in plebem suam / et ... sic
ad ... sed solet loqui ... ad
amicum secreta sua reuelando ei
... aut sic quod spiritus dicat ecclesiis
... / ... in ... mundum ...
et ... ut sup / non ledetur a
morte secunda / ... morte ...
... et ... / ... ponis
Sic prima mors est corporis qui dissoluitur
... / ... qui dampnabitur in inferno / Et
... est mors anime / una ...
alia ... et duplex mors
corporis / una est indissolucione alia ...
... dampnacione / Assimilatur autem prima
mors anime prime morti corporis in ...
... sicut enim corpus primo dissipatur
postea ... / deinde moritur postea
effertur / et tunc sepelitur / et lapide ...
Sic anima primo dissipatur per malas
cogitaciones / postea ... per ...
delectacionem / deinde moritur per consensum
... / postea effertur per operis
euidenciam / postea sepelitur per consuetu
dinem / ... per obduracionem
Sic sicut mors corporis separat animam
a corpore / sic mors anime separat ...
a deo / ps. ... iniquitates vestre diuise
runt inter vos et deum vestrum / Et mors cor
... / et animas ... separat sic
mors anime ab angelis et ...
... dicat ...
... separat animam mors ...
... mors ... angelos longe ...
amici et noti mei ... qui ...

recesserunt a me dereliquerunt me propinqui
mei et qui noverant me obliti sunt mei sicut
non solum dereliquerunt amici cum potius
primo fuerunt adversarii et steterunt contra
ipsum in iudicio [illegible] omnes enim
eius fugerunt eum et sic sunt ei inimici
[illegible] filii matris mee pugnaverunt
contra me ps amici mei adversum me
4 appropinquaverunt et steterunt etc. Sicut mors
corporis facit amittere divicias mundi
sic mors anime aufert divicias celi
Trenorum ultimo hereditas nostra versa est
7 ad alienos domus nostre ad extraneos. Sicut
mors corporis privat visu corporali
sic mors anime visu et omni sensu
spirituali ps lumen oculorum non videbunt
6 lumen. Sicut mors corporis dolorem facit
sic mors anime maiorem [illegible]
mors est amara et meror anime
[illegible] peccatorem [illegible] suis
Tercia mors anime acerbissime ledit
[illegible] quia mittit in ignem eternum [illegible]
Ite maledicti in ignem eternum. Sicut ledit
propter penarum acerbitatem quia dolore ma-
ducabunt linguas suas pre dolore
Sicut ledit propter diversitatem penarum et
permixtatem [illegible] tu deus deduces
eos in puteum interitus et non [illegible]
[illegible] deducas nos diversitates penarum
quia de pena in penam ducuntur [illegible]
Iob 24 ad nimium calorem transeat
ab aqua nivium permixtionis nota
[illegible]
non [illegible] semel illic accidunt
Sicut mors ledit continue [illegible]
cordis et insanabiliter [illegible]
plaga inimici percussi te castiga-
cione crudeli. Quid clamas super
contricione tua insanabilis est dolor tuus

propter iniquitatem tuam multitudinem
dura facta sunt peccata tua feci hec ti-
bi. Hac lesione dicitur [illegible] qui pec-
cat in me ledit animam suam. Sicut ista
lesio [illegible] anime et mors spiritualis
[illegible] spiritualis facit naci-
ones orbis terrarum sed postquam exit
a corpore fit in spiritualis [illegible]
Ablata est messis [illegible] hereditas
et dolebit continue. Similiter qui non
vult ledi a secunda morte caveat hic spiritualem
a lesione prime mortis. Et ostendat
Samaritano plagas suas qui
curabit eas infundens vinum compunc-
tionis et oleum consolationis ut dicitur
Luce [illegible] 3 Reg 8 dicitur Si
quis cognoverit plagam cordis sui
et expanderit manus suas in domo
hac tu exaudies in celo in loco habi-
tacionis tue et propicius eris. Sicut ne [illegible]
[illegible] qui
plangis corpus a quo recessit anima
et non animam a qua recessit deus non pla-
gis. Sed quia [illegible] sunt tres mortes
[illegible] quarum prima [illegible]
peccati sive culpe qua deus ab anima dis-
[illegible] anima
[illegible] debuisset
dixisse a morte [illegible] et non [illegible]
[illegible] mors que [illegible] et non est
[illegible] mors [illegible] aliarum duarum
[illegible]
[illegible]
[illegible] mors
que ledit peior est quia sicut mors
anime que per peccatum quod sic ledit
[illegible] ut supradictum est [illegible]
[illegible] enchiridion [illegible]
[illegible] mori non finitur ubi
mors ipsa non moritur et licet hec
mors [illegible] accidit [illegible]
[illegible] a qua nos custodiat [illegible]

Marginal notes: non anime mors / [illegible] ledit; Sicut non; [illegible]; [illegible]; [illegible]; [illegible]

Et angelo pergami scribe h(ec)
est tertia pars cuius inqua scribit
[illegible] quo pergami primo ponit laudes
eius secundo increpationes tertio punit amoni-
tiones quarto comminationes quinto promittit
cum gratia futura dicens igitur Et angelo pergami
scribe id est episcopo pergami ut supra dictum est nota
quod pergamum interpretatur divisio cornuum
et significat ecclesiam in qua dividuntur cornua
superborum id est elationes a cordibus impiorum
id est ab antiquitatibus eorundem de quibus in
psalmo Et cornua peccatorum confringam et exal-
tabuntur cornua iusti. Hinc dicit episcopo
sicut aliis ecclesiis scribe h(ec) que se-
quuntur. Dicit qui habet rumpheam
utraque parte acutam dicitur quod supra dictum
supra vidi similem filio hominis et gla-
dius acutus exibat de ore eius. Et
significat idem rumphea quod supra per gla-
dium scilicet verbum divinum. Est enim indi-
1 cativa que dicitur acuta utraque parte temporis
quia scindit et illos qui fuerunt ante christum
quam illos qui fuerunt post. Vel utraque
2 parte hominis quia scindit tam maiores quam in ca[illegible]
vel utraque parte generis quia scindit
3 tam generales quam ignobiles. Et utraque
4 parte divine quia scindit tam carnalia quam
5 spiritualia peccata. Vel utraque parte etatis
quia scindit tam subditos quam prelatos tam
laycos quam clericos tam seculares quam
6 spirituales sive claustrales. Vel
utraque parte personis quia scindit tam fetidos
quam vivos. Vel utraque fortune quia scindit
tam pauperes quam divites. Et hanc
rumphea illa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] potentia [illegible] impotentia
vim [illegible] Non subtrahis personam
[illegible] qua [illegible] [illegible] imagine
et [illegible] [illegible] [illegible] gladio dicit
deuteronomium 32. Si acuero ut fulgur gla-
dium meum et arripuerit iudicium
manus mea [illegible] quod gladius
non videtur acutus si [illegible] [illegible]

vagina et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
acumen eius deuteronomium 21 Gladius a-
cutus est et limatus ut cedat victimas
[illegible] est ut splendeat limatus est
deuteronomium 32 Evaginabo gladium meum
[illegible] et interficiet eos manus mea. Vagina
in qua modo gladius latet est
pietas dei qua nos sustinet. Si autem
[illegible] [illegible] nudabo gladium
meum post eos quos autem percussit
sit gladius iste dicit deuteronomium 32 Gladius
meus devorabit carnes. Vel celos
Et Jeremie 50 Gladius ad caldeos
ait dominus et ad habitatores babilonis
et ad principes et sapientes. Et Jeremie
Si nolueritis et me ad iracundiam pro-
vocaveritis gladius meus devorabit
vos. Hii sunt hypocrite qui provocant deum
Jeremie 25 [illegible] et caldei provo-
cant iram dei. Et nota quod dicitur rumphea
bis acuta [illegible] quia de duobus malis
volebat hic eos reprehendere scilicet pro
[illegible] scilicet de doctrina balaam et de
doctrina nicolaitarum qui erant in [illegible]
suos. Vel ideo quia volebat vindicare
[illegible] pastoris et malitias gre-
gis et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] comedat eum ut postea
[illegible] [illegible] [illegible] et ut
[illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible]
more ut [illegible] nobis. Et comedat
aut cum [illegible] [illegible] quia in medio
malorum fidem christi retinuit quia
tempore persecutionis non [illegible] dicit
Scio ubi habitas scilicet in medio [illegible]
[illegible] nationis [illegible] ubi se-
des sathane est id est congregatio malorum
qui tibi et omni bono adversantur et
ideo habitas et tenes nomen meum
agno dicit Johannes [illegible] [illegible]
Non est aliud nomen sub celo datum
hominibus in quo oportet nos salvos fieri

Cant. p° Oleum effusum nomen tuum i(d est)
quod effusum est super omnes christianos
Ier. xiiii Tu in nobis es domine et nomen sanc-
tum invocatum est super nos ne derelinquas
nomen scilicet in corde tenendum et per fidem
in ore per confessionem et in opere per factum. Contra
sunt autem alia duo nomina christi que po-
tius sunt timenda scilicet magister et dominus. Unde
Io. xiii Vos vocatis me magister et
domine et bene dicitis sum etenim. Ista
duo nomina multi volunt sibi usur-
pare cum tamen sint christo propria nomina et nulli
debet communicare. Unde Exodi vi Nomen
meum adonai non indicavi eis
quod interpretatur dominus. Et Mt. xxiii Nolite
vocari rabbi unus est enim magister ve-
ster. Vos autem omnes fratres estis. Quod ero-
dem accipies nomen dei qui vocatur
[illegible] Et non negasti fidem meam si aliqua tribu-
latione sed potius confessus es ore quod
tenebas in corde. Ro. x Corde creditur
ad iustitiam. Ore autem fit confessio ad salutem.
Vel fidem meam quam tenebas in corde
non negasti opere sicut multi ad Titum
i° Confitentur se nosse deum factis autem
negant. Ne illi de quibus ad Tym.
v° Cum luxuriate fuerint in christo nubere
volunt habentes dampnationem quia fidem
primam irritam fecerunt. Et iterum
Si quis suorum et maxime domesti-
corum curam non habet fidem negavit et
est infideli deterior. Et in diebus
Antipas testis meus fidelis qui oc-
cisus est i(d est) in diebus quibus Antipas occisus
fuit pro fide christi quam tenebat non
negasti fidem et multum apparet quod sit
laudandus ille episcopus quod non negavit
fidem per quam videbat alios occidi.
Fuit autem Antipas quidam [illegible]
ab infidelibus qui erant [illegible]
[illegible] nomen christi inter fratres qui

iste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
alios ad martirium [illegible]

[illegible] christi ad innuendum et ad
humiliandum. Et Antipas gaudiose
qui pro christo mortem sustinuit. Anti-
pas dico testis meus fidelis i(d est) primus
martirizatus. Martir enim grece est
testis latine. Qui occisus est inter
vos et apud vos et vos [illegible] debetis
[illegible] et vos et [illegible] sicut occisus
est inter vos quia multi mali sunt ibi. Ideo
sequitur Ubi sathanas habitat i(d est) ubi est
[illegible] malorum in quibus dyabolus
sedet et quiescit. Unde dicitur Iob xl
Sub umbra dormit in secreto ca-
lami in locis humentibus i(d est) in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] multiplex [illegible] martirum [illegible] est
[illegible] effusione sicut Stephani lau-
rentii et mauricii [illegible] et martinus [illegible]
[illegible] macerare sicut Iohannis augusti-
ni et [illegible] [illegible] compassione
sicut domina Nicolai et francisci [illegible] est
paupertas et [illegible] [illegible]
ut Iob David [illegible] [illegible]
paupertas sicut Elizabeth [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut Ioseph [illegible]
et Agnes [illegible] [illegible] operatione
sicut omnes iusti [illegible] opus quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sicut omnes doctores [illegible]
[illegible] [illegible] martires
[illegible] de omnibus istis dicitur Ysa. xliii°
Vos estis testes mei dicit dominus.
[illegible] autem testis fidelis Antipas
quia usque ad mortem in suo testimonio
perseveravit. Apoc. ii° Esto fidelis
usque ad mortem. Et dicitur fidelis quia ex
corde credidit ore predicavit et
opere adimplevit. Est enim talis testis
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
omne verbum [illegible]. Christus fidelis
testis et qui ad [illegible] facit et dicit [illegible]

quia ego filius hominis non erit impu-
nitus si inhibet contra illos qui dicit
ipsum enim quia erit iustus et constans
inter pravos malos et reprobos qui an-
tiquitus occiderunt. Et ideo dicit Ezech. ij° primus
qui consistebat inter contra hominibus consistebat
et ego cum eis pre meo. Sed quid
quid est pergamus vel bene vivere inter
malos vel vivere carnalis ut homo
bene vivat. Et vi° quod pergamus est bene
vivere inter malos. Pergamus [illegible] in moral.
Quanto quis habet plures adversantes
et ad malum inclinantes tanto melior
victoria et laus non temere attribuitur
sed virtute quam ut patet [illegible] super
dicitur comitibus culpe et inter bonos
bonum non est. Item in meum parvis
et bonum inter malos extitisse quam
ut patet ad primum dico est quod iniquitate
[illegible] desiderare et confessu
et recessu sunt quamquam dividit et [illegible]
[illegible] de medio eius et ad
[illegible] declinate ab eis. Et patet
ad [illegible] de medio eorum
et ad istud videndum et quia alio modo
et alio et quod videndum de prelatis et
de imperfectis et de prelatis et subditis.
Perfectis enim qui possunt perficere resiste-
re adversariis veritatis et defende-
re fidei veritatem a quibus non est timendum
infici et puti amplius dicitur cum
admittitur laudabiliter et commorari
inter malos et in persone illius qui sunt
prelati et pastores veri non merce-
narij quorum est persistere morte cum
plebe et resistere adversariis fidei
qui sicut lupi rapaces imperfectis
autem quibus est timendum infici ab
aliis non sunt sufficientes ad re-
sistendum aliis nec potentes fidem
defendere. Securius est elongari a
malis et recedere. Deus. [illegible]

[illegible] non super [illegible] dicit
Unde quia quod dicitur sic actus inter
vitat ne si fortasse corrigi non
valent admirationem trahant.
[illegible] de sponte hoc recando
et sicut ne distas seruitiis eius et i
bene dicit sicut [illegible] audit quod licuit
se fugere pastori sed quando est conve-
persecutio fidei et fidelium. Alibi non
[illegible] Sed habes post quamdam
pergamus [illegible] illos non ponit
eius in [illegible] ut qui communicat
in eo non possit commendari admixtione
amici et ne compedicta quamdiu
possent in unitate extolli. Quod dicitur in loca
tenent hos ut dixi. Sed habes adversus
te pauca. Si corrigas ut dicit Glo-
sa non corrigas nec tolerabilia que sunt
illa declarat. Quia habes illic tenen-
tes doctrinam Balaam
quibus parcis et non expellis qui doce-
bat Balach mittere scandalum coram fi-
liis Israel hoc [illegible] dicit Balach
ad Balach. Pergamus ad filium meum
dabo tibi consulit non tamen legitur in textu
plenius nisi alibi sed per effectum [illegible]
patent intendens cum Balaac Iudeos
compescere ad luxuriam et ydolatriam
consuluit Balaac ut pulcras mu-
lieres adduceret et poneret ante castra
filiis Israel quorum pulcritudine capti
fuerunt et amplexus eorum et blandi-
tiis delectati commiserunt cum ipsis
peccatum et adeo delectati tamen eos at-
tendunt quod sacrificabant ydolis. Quia
ut dicit ibi [illegible] gule et luxurie
[illegible] audit quod sunt scandalum scilicet
edere de sacrificijs ydolorum et
fornicari et hic coniungunt ista duo
scilicet edere et fornicari. Quia sicut aliud [illegible]
[illegible] venter mero estuans de facili

spumat in libidine. Item vicina
vicinitati sicut vene et genitalia in pro
vicinitate in corpore sunt confederacio
viciorum. Cap. 2o. Omnino pacem et un
guentis nos impleamus et statim sit
nullum pratum sit quod non pertransit luxu
ria nostra. Adelam pater filii istius
propter pulcritudinem mulieris sunt decepti
sic hodie multi decipiuntur propter quod dicitur
Eccl. 9o propter speciem mulieris aliene
multi admirati sunt. Sic in prophetia
colloquium eius quasi ignis exardescit.
Adversus ineptos (?) filius Balaam fuit
sicut hereticos. Balaac ineptum cordis
et sicut principes seculares. Balaam
docuit Balaac decipere filios Israel
videlicet docuit principes seculares sub
nomine christianos. Item Balaam ineptum ...
Beniacob uni sicut ventre doctrina
ista Balaam tenent multi qui ad
nichil student nisi ad questionem et potan
tem dogmatibus dicitur Prov. 23 Cui ve
cui patri ve, cui rixe, cui fovee
cui sine causa vulnera, cui suf
fossio oculorum? Nonne hiis qui de
morantur in vino et student calicibus
epotandis? Ista doctrina contra est
doctrine apostoli ad Rom. 13 Non in co
messacionibus et ebrietatibus, non in cubi
libus et impudiciciis. Item Balaam vorax
et draco qui devorat populum ut
faciat deus nisi duos morsus unum
de corpore et alium de anima. Unde di
citur: duos lupos habens et duos mor
sellos. Jerem. 51 Comedit me,
devoravit me Nabuchodonosor
rex Babilonis. Doctrina huius
tenent multi prelati qui populum
sibi subditum auferunt et sic devorant cor
pora et prelati confusionem animarum
subditorum in malo exemplo occidunt

decipiunt. Dicitur Ps. Qui devorant plebem meam
ut escam panis. Ysaias 9 Et declinabit ad dexteram
et dividet predam facie et homines devorare
didicit. Item opere mei prava populi ab
lata per peccata ipsa conmedunt et ad in
iquitatem sublevabunt animas eorum.
In malo exemplo. Mich. 3 Audite principes
Jacob et duces domus Israel qui
violenter tollitis pelles eorum desuper
eos et carnes eorum desuper ossibus
eorum. Item quinta vorax est heresis ad
usus de pauca que homines hiis sufficiens
et non compellis ut ait Glossa. Item Ber.
aus sunt pauca plato scriptura ... vere
in causa et non compelle et adiciunt unde
Ieronimus hiis adiciunt de pauca si
comagitatis vel in paucis sibi sufficit
hoc est quinta. Item omne peccatum sit
severitate que quod fuit peccatum
luxurie et gule noceat hic similiter.
Et adiciunt unde: Et ista vicia sunt
magis nota et magis allectiva
et alia sunt cordis. Gula magis p
ata ut patet per Greg. super illud Job 19 Pell
adherent lectum ubi loquitur de singu
lis viciis et eorum probationibus et non solum
erat in illa causa peccata Heretici ... vel secte
et ista heresis sunt veneris doctrina
nicolaitarum qui sic docebant
homines comessationibus vacare
et cum mulieribus fornicari ut dixit
et patet per hic quod primus doceat
ad potestam fornicari. Gayula cum
de vino liconia ... Item Bedit
plus manducare et bibere et promovent
luxuriam vel ydolatriam. Ideo apostolus ad Gala.
III o prelatus in tabernis. Nolite in taberna
vino inquie et libidinis. Item
sine cerere et libero friget venus.
Et quia hiis vetat animi et pauperis
Et non quod in ipsa laute debebat vos
vos sicut manducantes et liceat
de plures Item doctrina huius

Viri qui superbo ac superfluo vestitu
ornant uxores suas / sicut cum docet-
ais forum et aliis quietant / qui
cum hiis ornant vel libutans co-
sedant / et ardorans despendunt / et spoliis
pelliciantur / et facilius decipiuntur
et decipiunt / Sic decepti fuit senes
presbyteri respicientes susannam / Daniel
xiii° / Et david videns bethsabee ii Reg
xi° / et 9 quierit / Jeremias trenorum i°
Parvulus meus despectus et oculus meus
[illegible] filiabus urbis mee / Item
[illegible] / male sit [illegible] scilicet de stula [illegible]
[illegible] / Adhibeas alios doctius va-
rios et peritos nolite abdicari / Sica-
rio / Non quod surpua ista depressum des-
cendes scilicet terena [illegible] / [illegible] / terena
incupidis / [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] / Bernardus Sapienter qui
[illegible] [illegible] [illegible] mala [illegible]
presentia tamquam bona / considerat futura
tamquam bona / Sic [illegible] penitentiam
age de isto peccato / et de illo agas peni-
tentiam / quadruplex penitendo peccata / per
temperantiam reprimendo presentia / prudentiam
cavendo futura / per fortitudinem perse-
verando in bona vita [illegible] [illegible] /
[illegible] quere [illegible] prima [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] obedientie et pati-
entie docet et iusti [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / et dicit
nomen [illegible] [illegible] age penitentiam / et [illegible]
qui peccaverit / Et non [illegible] [illegible] presi-
des [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sustinuerit malos [illegible] [illegible]
ut [illegible] culpabiles scilicet et adeo
[illegible] ut dicit [illegible] / Bene age et [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible]
de [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
ad [illegible] primo [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] dicit [illegible] / et [illegible]

spectat ad viros [illegible] / quia
adhoc [illegible] scilicet et [illegible] ezechiel
3° dicit / Si dicente me adimpium morte
morieris et non annunciaveris ei [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit / Sic ubi [illegible] [illegible]
[illegible] morit / ubi is qui [illegible]
[illegible] tacuit / reus mortis [illegible] /
[illegible] [illegible] / Sic pari [illegible] [illegible]
et ille qui [illegible] docet / aut tacere
tacens permittit / et / [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] quoniam [illegible] [illegible]
non [illegible] / sine [illegible] aliquo [illegible]
feceris / et simulatos non [illegible]
Venia tibi cito [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] Venia [illegible]
[illegible] adventum [illegible] / et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum illis [illegible] [illegible] illos / in
gladio oris mei [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illos [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eos in
[illegible] [illegible] / [illegible] nemo poterit fugere
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut dicit
Amos 2° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fortis et [illegible] [illegible] qui
[illegible] [illegible] eos [illegible] [illegible] dicit
Tunc videbunt filium hominis ve-
nientem in nubibus cum potestate magna
et maiestate / Nec erit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / Sapientia [illegible]
Induet pro [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / Et non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et miser peccator desperatus erit cum
angelis dum meo deum [illegible]
a creatura et adulacionem [illegible] nostrorum
pugnabit cum illis orbis terrarum contra
insensatos. Omnis enim creatura
accusabit peccatores qui abusi sunt
eis. Ecce de regibus in die iudicii dicitur
[illegible]. Quam anguste
erunt vie reprobis in iudicio. Desuper
erit iudex iratus, subtus patens
chaos inferni, a dextris peccata ac-
cusancia, a sinistris infinita
demonia ad infernum trahencia, intus
erit consciencia mordens, extra mundus
ardens. Miser peccator sic deprehensus
quid faciet? Fugere et latere erit im-
possibile, apparere intollerabile. Et ideo
quis te accusabit totus mundus
nam offenso creatore [illegible] creatura
offendi [illegible] et periculum odio habet. Ideo consi-
lium [illegible] clamus pacem
faciamus cum deo, sicut ipse monet
Luce xiiii: Rex iturus committere
bellum adversus alium regem nonne sedens
prius cogitat si possit cum x milibus
occurrere ei qui cum xx milibus venit ad se.
Alioquin adhuc illo longe agente lega-
cionem mittens rogat ea que pacis
sunt etc. Qui habet aures audiendi au-
diat quid spiritus dicat ecclesiis. Hoc
idem exponit et frequenter ponit in hoc capitulo
libro ut corde attento audiamus [illegible]
Vincenti dabo manna absconditum. Dicitur
[illegible] ut dulcedinem manna
que dabitur sanctis in hac vita, ut dul-
cedinem manna que dabitur sanctis in futura.
Utique tanta est ut omnis qui sentit
dicat quid est hoc et absconditum est
quia pauci [illegible] sentiunt eam
de ipsa [illegible]. Quam magna multi-
tudo dulcedinis tue domine quam abscondisti
timentibus te [illegible]. Oculus non
vidit nec auris audivit deus

que prestat delectabiliter [illegible] Est bene
[illegible] dulcedo [illegible] contemplacionis
[illegible] saporis [illegible] Gustate
et videte quoniam suavis est dominus. Beatus
vir qui sperat in eo, id est qui totum spem
suam figit in deo, quia [illegible] sentitur
suavitas dei, que quantumcumque modicum
sentiatur, adhuc [illegible] ut in eo
dicatur manna [illegible] et hoc [illegible]
spiritus meus super mel dulcis et [illegible]
[illegible] bonus et suavis est dominus [illegible]
[illegible] non quidem [illegible]
[illegible] dulce et suave [illegible]
[illegible] et omne
quidem [illegible] quidem [illegible]
[illegible] in predicacione [illegible]
[illegible] cum dulce et suave
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] adhuc [illegible]
que [illegible] flore [illegible] mel
dum dicat dominus [illegible] circumdederunt
me sicut apes et exarserunt sicut
ignis in spinis, quia quanto plus
[illegible] sentit [illegible] tanto plus ardet
[illegible] Qui edunt me adhuc
esuriunt. Et [illegible] dicit
Sap. xvi [illegible] quod [illegible] non
poterit [illegible] ab [illegible]
radio solis [illegible]
[illegible] desiderium
[illegible] que veni mittere
[illegible] et quid volo nisi ut ardeat.
Et hic ignis non potest vincere manna
sed vincitur quia nullus potest comprehendere
[illegible] dulcedinem, quantumcumque sit
[illegible] desiderium ut [illegible]
dicatur [illegible] defecit [illegible]
[illegible] Et qua dulce
[illegible] defecit [illegible]
et defecit caro mea [illegible] deus ...

Hoc est scio quod tabernacula tua et man-
siones domus tue sunt amabiles et de-
siderabiles/ quia ego qui adhuc sum
foris in atrio/ non dum intus in templo
tamen vehementer concupisco. commoran hic
mihi/ sed concupiscendo desidero non valeo
comprehendere quod est ibi/ unde alibi exclamavit
Domine quis habitabit in tabernaculo tuo aut quis
stabit in loco sancto ejus [illegible] hic meditacio
dulcedinis tue/ quam deus terreno non
possunt capere/ quis capiet illud totum
quod est in templo/ propheta non sufficit propheta
malachias [illegible] vobis timentibus nomen
meum sol justicie et sanitas in pennis
eius/ Quod ignis non potest consumere quod
ignis [illegible] radio solis celestium
calescat/ quia adveniente desuper motu
divine lucis radio/ mancidet et liquescit
cor humanum et usque ad comprehensionem celestium
spectaculorum [illegible] Hec ad ordinem
accedimus corde tepido et pectore sicco
et tanta repente infunditur gracia quod [illegible]
sit pectus repletum intima inundacione
3° pietatis/ Item manna minimum dat admonicionem
semis conandi/ Et dulcedo mentis
que hic conceditur unius sancti/ modica
est respectu dulcedinis future que
dabitur in futura vita/ Item dat [illegible] pilo
[illegible]/ quia dulcedo mentis sepe pro-
venit [illegible] ut patet in [illegible]
[illegible] lapides [illegible] illi dulces
fuit [illegible] ut sugeret
mel de petra/ Item post de petra [illegible]
[illegible] Item manna albi coloris
erat et frigide nature et sole veniente
statim liquefiebat/ sic huius puritas
mentis fiat albam et pulcram/ unde
[illegible] pulcra es et [illegible]
in deliciis tuis/ Item frigida fiat
quia [illegible] vetaughit
[illegible] Job [illegible] mea [illegible]
Item sole veniente liquescit quia [illegible]
[illegible] veniente [illegible]
[illegible] inter dona desiat [illegible]

4° delicata et divina consolacio [illegible]
admirabilibus alienis/ Item [illegible]
dicitur [illegible] Exodi [illegible] plurimus et colli-
gat quod sufficiat/ per singulos dies/ sic
qui vult hic spiritualem gustare
de celi deinde affectu/ debet se
ad sponsum/ dese indiget/ et tunc inveniet
manna [illegible] stillabunt montes
dulcedinem/ et colles fluent lac et mel
[illegible] spiritus/ et deus
et mihi [illegible] colligere manna
contemplando singula corpora bona/
et [illegible] colligere per singulos dies quia
quolibet die [illegible] medicacio
et oracio/ [illegible] colligere quod non sufficit
quod [illegible] colligunt quia [illegible] orat
et [illegible] meditantur/ alii minimus [illegible]
[illegible] vel inde [illegible]
quod [illegible] ubi [illegible]
manna et [illegible] Item
[illegible] ibi loquar
ad cor eius/ non autem inveniet [illegible]
[illegible] et non [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] Item [illegible]
manna [illegible] in orone
datur devoto/ [illegible] qui mane
vigilavit ad me [illegible] me
Item datur [illegible] de egypto/ et devoto
[illegible] de peccato/ [illegible] vincenti
6° dabo manna absconditum in prima
devocionis/ [illegible] absconditum nemo scit
nisi qui accipit/ vinum [illegible]
vel manna dicitur absconditum/ quia
devocio [illegible] vel [illegible]
[illegible] confiteor tibi
[illegible] et [illegible] sunt
[illegible] ab-
sconditum dicitur quia bonum [illegible]
debet abscondi ne perdatur [illegible]
[illegible] thesauro
abscondito in agro [illegible]

quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et revelasti
ea parvulis

presentis thesaurum abscondi ut ob-
licetur, quia studium celestis desiderii
inmaculatus spiritualibus custodientes
sufficiat, quem abstinentia laudibus non
abscondit. Et pro deposito desiderat
qui thesaurum publice in via portat [...]
[...] Et dabo
tibi calculum candidum, id est corpus glori-
ficatum. Calculus autem est lucidus et
quo signatur claritas. Et solidus
in quo notatur impassibilitas. Et modicus
in quo notatur subtilitas. Et rotundus in quo
agilitas designatur. Et non quod calculus
[...] et lapis preciosus, qui et calcu-
lus appellatur, eo quod in renibus generatur
sicut cristallus [...] fulgere perhibetur
per quem filius dei signatur, qui sanctus est
[...] candidus quia sine peccati
obscuritate natus est et divinitatis sue
luce tenebras illustravit. Et in calcu-
lo, id est in illo corpore, nomen novum, id est
id est nomen filii vel amici, nos enim sumus quia
nomine novo. Io. xv. Iam non dicam
vos servos quia servus nescit quid faciat
dominus eius. Vos autem dixi amicos quia
omnia que audivi a patre meo nota feci
vobis. Scriptum, quia gloria corporis ap-
parebit quia sicut i. Ioh. iii. Carissimi
filii dei sumus, nondum apparuit quid erimus
autem quia cum apparuerit similes ei erimus.
Quod nemo scit perfecte nisi qui accipit,
id est donec accipit in hac vita non
potest perfecte scire gloriam corporis glorifi-
cati. i. Cor. ii. Oculus non vidit nec
auris audivit etc. Sequitur

Et angelo Thyatire ecclesie scribe. Hec
Quarta pars capituli in qua des-
cribit [...] Thyatire. Primo quia dominus eum
[...] [...] infideli sunt
[...] in ministerium
adimplevit [...] [...]
[...] Secundo [...] Tercio [...]
Iezabel et discipulis eius [...] bonos
qui sunt Thyatire [...] premittens

eis multa bona dicat. Quarto Et angelo
Thyatire ecclesie scribe, scilicet rectori. Hec
dicit filius dei, qui predicatur filius
hominis, et nunc filius dei, ut ostendat
quod idem et unus est filius dei et filius
hominis. Qui habet oculos tamquam flammam
ignis, id est claros et penetrativos, quod dicit
ut terreat malos qui [...]
quorum peccata videt filius dei qui eos
iudicabit. Eccli. xxiii. Oculi domini multo
lucidiores sunt sole, ~~plus splendidiores~~
circumspicientes omnes vias hominum et
[...] Et quare comparantur soli.
Primo quia sol corporalis omnia corporalia videt
et illuminat, deus autem corporalia et spiritualia.
Secundo sol tantum presentia, deus non presencia, preterita
et futura. Tercio sol tantum exteriora, deus
autem superiora scilicet et exteriora et in-
teriora et inferiora. Quarto sol tantum
ea que sunt in mundo [...]
deus non tantum ea que in celo sunt [...]
[...] Iob. xvi. In omni loco oculi
domini contemplantur bonos et malos
[...] omnia nuda et aperta sunt oculis eius.
Ad Hebr. iiii. Et in hoc notatur plenitudo
[...] que in ipso est et superne [...]
nos [...] Et pedes eius similes
aurichalco, id est pedes eius agiles q.d.
[...] omnia peccata videt et
cito veniet ad iudicandum. Vel oculi
domini sunt doctores et prelati, qui toto
corde vident. De quibus dicitur Cant. v. Oculi
eius sicut columbe super rivos aquarum
que lacte sunt lote et resident iuxta
fluenta plenissima. Et pedes eius
sunt predicatores, ut dicit Gregorius qui [...]
[...] mundum peragravit. De quibus
Ysaie lii. Quam pulchri super montes
pedes annunciantis et predicantis
bonum. Et non quod oculi [...] flamme ignis

mystice / ecclesie primitive

tempus alia [...]

compleantur / quia doctores et prelati debent
esse in se lucidi per mundiciam / perspicui
2 per bonam famam / et studiosi per zelum
et caritatem / per alios debent illuminare
ad dei cognicionem verbo predicacionis / et
inflammare ad amorem operibus bone qui
scientie / debent et in se et in aliis vi
burnire peccatorum consumere / et palleas
tegere cupiditatis comburere / sic
Johannes baptista de quo Johannes v° erat lucer
na ardens et lucens / eccl. xlviii sur
rexit helyas quasi ignis et verbum
1 illius quasi facula ardebat / sed modo
non comparantur candelis qui quanto
plus ardent tanto minus clarus effi
ciuntur / quia predicatores tales debent
esse quos tribulatio faciat meliores
unde eccl. 2° in igne probatur aurum
et argentum et homines receptibiles in ca
mino tribulationis / sic oculi duo sunt
prelati propter loca sublimitatem sedes ac
sic subditi propter misericordiam / Item oculi
totum corpus regunt / sic prelati ceteros
2 Job xxix° Oculus fui ceco / prov. xx
3 Oculi qui videt vitam / Item oculi de
se clari sunt ostensione / [illegible] hic
4 lucebat lux vestra &c / Item oculi non
paciuntur in se pulverem / sic nec prelati
terrenum amorem / [illegible] Oculus sim
plices et filii dei sinceri sine repre
hensione / [illegible] excutite pulverem
pedum vestrorum / Item oculi sunt tenerrimi
in compassione / sic prelati debent compati
fratribus suis / [illegible] ad cor. ii quis
infirmatur et ego non infirmor / [illegible]
David sedens in cathedra sapien
tissimus inter tres ipse est quasi tenerrimus
6 ligni vermiculus / Item duo sunt oculi
sic geminum [illegible] prelati pro dilectione
dei et proximi [illegible]
binos ante faciem suam / Item oculi
delectantur in [illegible] sic prelati

libenter videre debeant bona aliorum
et ea promovere in quantum possunt ut
[illegible] delectari valeant tamquam in [illegible]
8 [illegible] plena / Item oculi absconduntur
[illegible] / sic boni prelati / [illegible]
[illegible] absconditus sunt
9 Item oculi [illegible] recipiunt [illegible]
absconsione / sic prelati [illegible]
passionis consideracione et meditacione
sicut [illegible] sua [illegible]
12 [illegible] cogitacione
[illegible] ceperunt
[illegible] ut non [illegible]
10 [illegible] deficientes / Item recipiunt
oculi [illegible] / sic
prelati [illegible] reconciliacione
[illegible] inunge oculos tuos
11 collirio ut videas / Item [illegible]
[illegible] diminuendo / sic prelati
peccatorum confessione vel [illegible]
[illegible] amissione [illegible] mei non
sunt [illegible]
12 [illegible] oculi corporales [illegible]
[illegible] / sic et prelati [illegible]
[illegible] thobie [illegible] / Item [illegible]
2 [illegible] ut [illegible]
3 [illegible] / Item [illegible] ut thobie
[illegible] / Item nimis [illegible] aliena [illegible]
[illegible] qui bona aliorum vide
re non possunt [illegible] potuit [illegible]
videre lucernam domini donec extingueretur
7 Item [illegible]
6 [illegible] / Item
[illegible] incidunt [illegible]
et non videmus [illegible]
a Item [illegible]
[illegible] suffossio oculorum / Item nimio
8 fletu [illegible] / Job [illegible]
[illegible] et palpebre
9 mee caligaverunt / Item senio [illegible]
[illegible] consuetudine [illegible]
[illegible] oculi eius et
10 videre non [illegible]

Non oculi corporales plura sunt officia sic prelati

Iudas in secundo canonica sua

Iude: nubes sine aqua que
a ventis circumferuntur. Hec prima [illegible] narratio principalis et est applicatio
narrationis de. Novi opera tua id est
Christiani. Et fidem et caritatem
tuam in priori. Ordo preposterus
est quia prius est fides et ex fide cari-
tas et ex caritate opera. Sed ideo posuit
opera quia per opera cognoscitur fides
et caritas. [illegible] operibus corpo-
rum [illegible] eos. Et ministerium
in caritatis largitate et pauperum
[illegible] quibus de suis facul-
tatibus libere et large erogabat.
Ergo ministerium de suis facultatibus
pauperibus providere verum est. Et qui
ipsi thesaurizant ut parentibus non
indigentibus tribuunt vel in vestes su-
perfluas expendunt ut speculatoribus
consumunt hoc totum furantur et subtra-
hunt pauperibus. Unde [illegible] in rapina
pauperum in domo vestra. Ysaie
Isti principes quorum bona [illegible] pau-
peres [illegible] publice augmentant
et confundunt divitibus peiora fu-
[illegible] in [illegible] fiunt in quorum
domo rapina pauperum et dum
opes [illegible] sibi reservant [illegible]
abutuntur et que dantur ad sustentationem
pauperum sibi thesaurizant ut suis
distribuunt et aliorum inopias suas
ut suorum divicias faciunt. Sed
post caritatem posuit ministerium [illegible]
in bonis operibus [illegible] sequitur. Unde
Et patientiam tuam. quia patientia
[illegible] surgit. [illegible] cum [illegible]
omni bono [illegible] movet persecutionem
[illegible] ut sic faciat quiescere bo-
nis. [illegible] Omnis qui pie
vivere volunt in Christo persecutionem patientur.

Et opera tua novissima plura prioribus.
Hic commendatur eius constantia [illegible]
quia iste in tribulationibus non cessavit bo-
na [illegible] plura fecit. Sic Novi
opera tua que facis [illegible] et [illegible]
et alios exemplo tuo provocando. [illegible]
Sic luceat lux vestra. Et fidem tuam
id est fidelitatem tuam [illegible] tibi commissa
fideliter dispensando [illegible] Quis
putas est fidelis servus. Et caritatem
tuam [illegible] pro subditis exponendo
[illegible] bonus pastor dat animam suam
pro ovibus suis. Et ministerium [illegible]
[illegible] non [illegible] Karissimi
Sic nos existimet homo ut ministros
Christi. [illegible] ministerium tuum imple.
[illegible] sed [illegible] accepit
gratiam illam administrantes sicut
boni dispensatores multiformis
gratie dei. Et patientiam tuam malos susti-
nendo et primum [illegible] prius expo-
specta dominum viriliter age et confortetur
cor tuum et sustine dominum flagellantem
et prima differentiam [illegible] autem [illegible]
[illegible] gradus per quos ad
patientiam [illegible] ascendi. Primus est malo
non resistere [illegible] Ego autem dico
vobis malo non resistere. Secundus malum 2
pro malo non reddere [illegible]
malum pro malo reddentes. Tertius est non 3
[illegible] videre [illegible] Non
videas [illegible] [illegible] [illegible]
me [illegible] efficacius. Quartus est inimicum 4
diligere. Quintus est male facienti bene facere 5
de [illegible] duobus [illegible] Diligite i-
nimicos vestros benefacite hiis qui
oderunt vos et orate pro persequentibus
et calumpniantibus vos. Sextus est quia 6
flagella non [illegible]
[illegible] simulantes sunt quidam
[illegible] simulant et perveniunt ab eis

tribulatore Rom. v. abunde flagella
et quelibet adversa sustinere. Et est de
8 flagelli gaudere desideriis duobus de
et Cor. 2o libenter gloriabor in infirmitatibus
meis ut inhabitet in me virtus Christi. Iac.
1o omne gaudium existimate cum in
9 varias incideritis | Cor. 7 in tribulacionum
dulcedo reperitur. Deut. 33o inundacionem
10 maris quasi lac sugent | Cor. 7 tribu-
lacionibus gravis nostre sicut post
abum [illegible]. Vo Iudicibus gravis
11 agrestes | Heb. 12 Item ad delicias sustinen-
da patre in Christo in flagella pa-
tris sum | [illegible] possent
12 te in [illegible] in flagellis
dolorem non sentire. Prov. 23o verbera-
verunt me et non dolui traxerunt
me et non sensi | Et opera tua plura
prioribus. Iud. 5o Et sicut sol in ortu
qui lux splendens procedit et crescit
usque ad perfectum diem. [illegible] hanc
sentire [illegible] et nequis non
[illegible] manum tuam. Eccl. 3o opera
bonum adventus non [illegible]
Sed habeo adversum te pauca.
quibus reprehensibilis es. Quia
permittis non corrigentis [illegible] glo-
[illegible] Iezabel que dicit se prophetam
in [illegible] vindicare
[illegible] ut [illegible] ardere
[illegible] prophetam [illegible] que [illegible]
dicebat [illegible] apostolus [illegible]
mulieres in ecclesia taceant non
enim permittitur eis loqui. Thym. 1o
docere mulieri non permitto | et
in [illegible] ille quis [illegible] permitte-
bat. Et ne quis crederet quod Ieza-
bel diceret bona. Sequitur Et seduc-
ere servos meos predicationem [illegible]
[illegible] qualia docebat
ostendit subdens Et fornicari

cum demonibus vel cum mulieribus
vel cum rebus mundanis. Et manducare.
quadruplex fornicatio ut hic inquit:
prima in mente. Qui viderit mulierem ad concupiscendam eam iam mechatus est eam in corde suo
[illegible] in corpore. Qui fornicatur in corpus
suum peccat. Tercia in manibus ad [illegible]
in [illegible] adelphe [illegible]
[illegible] que in ydolis [illegible]
non [illegible] Deus dei
et qui creaturam plus quam creatorem
diligit. Cum eis [illegible]
Et manducare de ydolaticis, id est
de cibis ymolatis et oblatis ydolis
[illegible] Et nota quod dicunt quidam Noy
quod ista Iezabel fuit uxor episcopi que
[illegible] ydolatriam
[illegible] trahebat verbo et exemplo.
Alii dicunt quod loquitur de illa Iezabel
que fuit uxor Achab regis Israel
que depingebat oculos suos stibio
et ornabat se ut meretrix, ut legitur
[illegible] tunc [illegible]
aliquid [illegible]
Interpretatur autem Iezabel [illegible]
[illegible] vel sterquilinium [illegible]
et signat [illegible] mulieres [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible] et sicut [illegible]
sterquilinium [illegible] et apparet
[illegible] sterquilinium. Sic pulchritudo
stulte mulieris cito [illegible] et tunc apparet
[illegible] Prov. 30 fallax gratia
et vana pulchritudo mulieris. Et hic dicit
[illegible] mulieres qui
[illegible] oculos [illegible] ad nullos
[illegible] sterquilinium [illegible] stulta
mulier [illegible] sterquilinium [illegible] hominibus
qui [illegible] Et vero
[illegible] fornicatura sicut [illegible]
[illegible] ab hominibus [illegible]

[illegible] non fuit [illegible] mulier in eadem ecclesia
que docebat et predicabat fornicacionem et de
ydolatricis comedere

Sicut Iezabel fecit [illegible] Belial i. ventris sui, quibus occidit sibi vineam Naboth in mortem eternam quam [illegible] i. primum in lascivia. Item mulier pregnans non desinit antequam pariat; ita luxuria nulla desinit nisi corrigatur. Ieremie 2°. Non desinunt cogitationes suas ut pariunt [illegible] cum [illegible] in medio corporis [illegible]. Et dedi illi tempus ut penitentiam ageret de peccato suo. Item magna dei misericordia quia neminem vult perire [illegible] igitur [illegible] monet domus israel dicit dominus convertimini ad me et vivetis. Et non vult penitentiam [illegible] sua [illegible] [illegible] sed super deum est [illegible] [illegible] eius [illegible] dei peccata [illegible] aliquid audacia peccandi [illegible] [illegible] quod non cito confert [illegible] [illegible] peccatores ideo filii [illegible] [illegible] timore [illegible] in [illegible]. Et non quod dedi illi tempus non tempore [illegible] et quod possumus facere quod volumus sive bonum sive malum [illegible] non deus [illegible] [illegible] et reliquid illum [illegible] consilii sui et ideo ante [illegible] stat vita et mors bonum et malum et quod voluit dabitur ei. [illegible] deus accipiet tempus [illegible] et tunc non poterimus facere quod volumus [illegible] [illegible] accipietis. [illegible] [illegible] accepero tempus ego iustitias iudicabo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operare quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vobis tempus inspiratum [illegible] in memoriam [illegible] [illegible] quo possumus [illegible] veniet [illegible] [illegible] nos dominus [illegible] quamdiu [illegible] [illegible] [illegible] in die mortis [illegible] penitere [illegible] non possumus. Item [illegible] quod [illegible] temporis invitat nos ad penitentiam faci-

Convertimini ad me et agite penitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris et non erit vobis in ruinam iniquitas

[illegible] nec calor modo frigus nec ventus nec pluvia affligit nos et si patienter sustinemus [illegible] [illegible] sed modo tempus [illegible] et [illegible] in diebus [illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tempus non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] quod sicut per diem quo laborat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] postea [illegible] [illegible] qui non laborat [illegible] in die laboravit in nocte. [illegible] In die mandavit dominus misericordiam suam et nocte canticum eius. Item sed post laborem diei in nocte reddet mercedem [illegible] post [illegible] reddet [illegible] mercedem suam [illegible] [illegible] sero factum dixit dominus procuratori vinee: Voca operarios et redde illis mercedem suam. Item in monumentum quod debet in die mortis nos timere tenebras inferni de quibus nemo exibit si semel ibi fuerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]. Item mutacio temporis monet et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Vidi in diebus [illegible] et afflictionem et nil permanere sub sole. Item dedi illi tempus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adolescentie [illegible] iuventute [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] memento creatoris tui in diebus iuventutis tue [illegible] bonum et [illegible] [illegible] [illegible] ab adolescentia sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adolescentia [illegible] iuventute et in senectute non [illegible] et [illegible] [illegible] deus totum tempus ideo clamat

Eccl. 3º queritur omne preteritum velut
velud pertranseunt etc. quia deus cui omnia et [illegible]
deus non [illegible] aliquid intueri / Et dedit
tempus nascendi moriendi plantandi
evellendi, occidendi, sanandi et alia
que ponit Eccl. 3º que omnia dicit peccatoribus
sua fecit bene vivendo illis / sed multi dicunt
dominus tempus peccandi i. [illegible] / et sic
omnes peccant in isto Eccl. 15º Nemini
dedit deus spacium peccandi / Job 24º
Dedit ei deus tempus et locum penitentie et ipse abutitur
eo in superbiam / dicit deus tempus
et locum penitentie / tempus quo vita prolongatur
locum quo bona societate datur / Eccl. [illegible]
Apoc. 2º dedi illi tempus ut penitentiam ageret
[illegible] penitentiam suscipere vel agere noluit / quia multi proponunt penitentiam
agere et magis [illegible] / quia dum sunt iuvenes
nolunt / quando sunt senes non possunt / [illegible]
[illegible] Veniet filius hominis ad penitentiam
et [illegible] non est [illegible] / Luce 21 Ve
pregnantibus et nutrientibus in diebus
illis / Et non quia deus non vult penitere
a formatione sua non deus non potest penitere
quia non in prima sed voluntas culpabilis
bonum et non penitere quod peccatum est
involuntarie / quia veniet tempus quo peccatoribus
[illegible] querendi [illegible] / Prov. 1º
Invocabunt me et non exaudiam / mane
consurgent ad me et non invenient
quia exosam habuerunt disciplinam
i. penitentiam / Luce 13º Nescio [illegible] [illegible]
opera [illegible] mei [illegible] et [illegible]
nox [illegible] nemo potest operari / Et [illegible]
[illegible] non vult penitere [illegible]
[illegible] i. [illegible] et [illegible]
[illegible] et opportunitate peccandi / Et
dicit [illegible] i. multi [illegible]
[illegible] peccatis / quia [illegible] vult
penitere cum posset / Et [illegible] [illegible]
[illegible] peccandi [illegible] ut
[illegible] [illegible] [illegible] Et

posteaquam [illegible] aliquem [illegible]
[illegible] / [illegible] dicit
[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
ad me [illegible] ut [illegible] / Et [illegible] et in-
[illegible] [illegible] cum [illegible]
non ut [illegible] sed ut [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] dicit
[illegible] deus [illegible] [illegible] illi super [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] eius [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] luctu
[illegible] quo [illegible] [illegible] designat
[illegible] [illegible] / Job 14 [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] / et
[illegible] [illegible] et tumultuose
[illegible] nulla [illegible] videntur
horribiles visiones / Job 20 [illegible]
et veniet super eum horribiles tenebre
que absconditae sunt in occultis eius de-
vorabit eum ignis qui non succenditur
[illegible] relictus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] relicti
[illegible] / Et Job
29 [illegible] cum dormit [illegible] [illegible]
aperiet oculos suos et nichil [illegible]
[illegible] aqua [illegible] nocte [illegible]
cum [illegible] et iacere in lecto
quiete [illegible] / Job 29 [illegible]
[illegible] / Et qui [illegible]
cum [illegible] formas illi [illegible]
[illegible] tribulatione maxima erit
[illegible] tribulacio
magna i. [illegible] [illegible]
maxima / Deut. 32º [illegible]
[illegible] morsu amarissimo / Item
magna erit tribulacio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] acerbitate maxima
[illegible] / Eccl. 30 pessima et [illegible]
[illegible] tribulacio erit [illegible] [illegible]
[illegible] maxima [illegible]
[illegible] magna [illegible]
[illegible] maior [illegible]
maxima / [illegible] [illegible] ut
[illegible] / [illegible] erit [illegible]

[illegible]

[illegible] et transibit per eam et corruet
et esuriet miser et maledicet regi
suo et deo suo et aspiciet sursum et ad
terram intuebitur et ecce tribulatio et tenebre
et dissolutio et angustia et caligo persequens
et non poterit avolare de angustia sua
modo vero potest hic avolare de angustia alie-
[illegible] et orationibus [illegible] / [illegible]
que avis avolabit / quas alas petebat
david qui dixit quis michi dabit pen-
nas sicut columbe et volabo et requiescam
[illegible] nisi penitentiam egerint ab
operibus suis id est de peccatis preteritis / que
sunt opera sua / Et filios eius id est imi-
tatores eius interficiam in morte
id est morte carnis occidam id est vivos
in morte eterna / Hic vero qui moriuntur
corpore sibi moriantur eternaliter mors
[illegible] naturalis [illegible] / ideo impiis
[illegible] magis dolor mors [illegible] / [illegible]
[illegible] Iustorum autem in manu dei sunt et non
tanget illos tormentum malitie visi
sunt oculis insipientium mori illi autem
sunt in pace / Et clamant dicentes interficiam
in morte quod sic moriuntur utique puniet
per mortem [illegible] eos / et iterum labora-
bunt et vivent adhuc in finem / Et hec
mors dicitur de qua [illegible] mors peccatorum pes-
sima scilicet quod desperare et crudelitate [illegible]
Et scient omnes ecclesie id est omnes bonorum
congregationes [illegible] non credunt fide
quia ego sum scrutans renes et
corda id est cogitationes et desideria / ad
puniendum vel remunerandum / [illegible]
[illegible] Scrutabor ierusalem in lucernis / [illegible]
[illegible] altissimus investigabit opera vestra
et cogitationes scrutabitur / [illegible] Ego
sum deus scrutans renes et corda / Et
dabo unicuique vestrum tam bonis quam ma-
lis secundum opera sua bonis bona malis
mala / sine personarum acceptione unde ii
Cor. v. Omnes nos manifestari oportet
ante tribunal Christi ut recipiat unusquisque
prout in corpore gessit sive bonum sive malum

[illegible] [illegible] addunt [illegible] in iudicium /
post [illegible] et pluribus [illegible] placeo
Vobis autem hic compellat bonos principes
primum bonum [illegible] hoc facio illis / Vobis
autem dico ceteris / id est qui ceteris estis dispersos
qui Thyatire estis cum illis quicumque non
habent doctrinam hanc quam docebat Iezabel
scilicet quod sine legis abstinentia esset
salus et quod licitum esset ydolotitum co-
medere et fornicari / qui non cognoverunt alti-
tudines sathane id est non approbaverunt al-
titudines sathane [illegible] per fraudes
astutia docebat / quia quasi ipse [illegible]
suggerebat Iezabel de [illegible]
[illegible] / [illegible] dicit [illegible]
vel mali [illegible] si timeas [illegible] alti-
tudinem vel dignitatem seu potentiam
qualibet [illegible] / [illegible] dicit ps. ab
altitudine diei timebo que altitudo
[illegible] et [illegible] tenendam et [illegible]
[illegible] ad [illegible] quemadmodum
dicunt / [illegible] de [illegible]
fideles docebat quod adhuc missurus
esset dominus maiores tribulationes
quas passi erant ut ita recederent
a fide / ut sic qui non cognoverunt id est non
approbaverunt altitudinem sathane vel astu-
tiam sathane quemadmodum dicunt /
quidam id est Iezabel [illegible] de fraude
cum [illegible] / Et quod illos dicit dominus quod non
mitteret aliud pondus sic / Non mittam
super vos aliud pondus scilicet tribulationis
ut Iezabel ut ipsi dicunt / tamen id quod
habetis tenete donec veniam scilicet tribulationis
vel [illegible] tenete patienter et fideliter
donec veniam in [illegible] [illegible]
[illegible] / Et qui vicerit illos / [illegible] doc-
trinas et astutias resistendo et custodierit
usque in finem vite opera mea id est man-
data mea que feci [illegible] / vel opera
[illegible] que [illegible] sunt [illegible] opera [illegible]
[illegible] sunt aliena [illegible] [illegible]

nascetur. dns & faciet opus suum pe-
grinum & opus eius alienum ab eo quia non opere
sed operato hominum cogitatur sic fuit. Da-
bo illi partem / in hoc sensu dicit glosa /
sup gentes .i. sup omnes homines qui
alii vineas / quia qui non vincit mundum
et non custodit precepta dni / non de hoc
pecuniam placitis / qui quibus divites con-
petunt mobilia qui malos faciunt pre-
monet / sicut convenit ut premoneantur
si impediunt causam sicut vult ad Rom.
i. qui talia agunt digni sunt morte
non solum qui faciunt sed et qui consentiunt
facientibus .i. glo. facientes & consen-
tientes pari pena constringuntur. Et vo-
cis mixta fera .i. iusticia inflexibili
ut dicit glo. / virga enim per rectitudinem
notam iusticie / ferro inflexibilitas
conquo patet quia ad regendum data placitis
patitur / non ad ditandum / sicut advocatis
congregandas / sicut ad delicias homi-
nes / ut adeptos ditandos / & qui aliu-
hunt non ab eo sunt / vult confectum ipsi
regnaverunt & non ex me principes exti-
terunt & non cognovi. Et si philosophum
mutassent bene faceret quia ipse est
ostium / Iohannis .x. qui non intrat per
ostium sed ascendit aliunde ille fur
& latro / fur ut rapit ut furtive mactet
& perdat / furtive quod pecunias / mactet
& perdat corpora & animas / Aliunde autem
ascendit qui vel per carnalem / vel
pro vel astucia qualibet / sicut non per caritatem
sed per homines aut divicias intrat /
& omnes tales fures sunt & latrones.
Hebr. v. nec quisquam sibi sumat
honorem nisi qui vocatur a deo tamquam
aaron / quod explicatur inde virga eius fuit
virga florere / frondere & fructificare /
Virga & adolescentia / quia adolescentia
[illegible] floruit [illegible] / fron-
duit [illegible] / fructifi-
cavit [illegible] / sic postea
[illegible] adplacatum / alie non / Et virga

vas figuli confringentur. Sicut vas figuli quando ut
[illegible] / quando ut inicium co-
miscent / sicut facit figulus / qui
quando vasa frangit ut faciat melius
quando [illegible] facta dimictit sed reformat
[illegible] / de regibus sic destruet eos &
non edificabit eos. / dicit dns Ier. xviii. Si-
cut lutum in manu figuli ita vos in manu
mea dicit dns / sit bene percepta intellec-
tio / quia de luto sunt plasmati quantum
ad corpus / & demum formati quo ad animam
Gen. ii. [illegible] homines [illegible]
vasis fictilibus / Sic vasa [illegible]
ignis / singula sunt / sic homines in
tribulacionum Eccl. xxvii. vasa figuli
probat fornax / Sic quando vasa [illegible]
nunt facta gloriosius reparantur /
sic in istorum corpora [illegible] ii. Et alia
tore corruptum est / quando vero [illegible]
[illegible] malorum corpora in penis
i. Cor. xv. Omnes quidem resur-
gemus sed non omnes immutabimur in
melius dicit glo. / vel sic tamquam vas
figuli confringentur in iudicio .i. irrepara-
biliter / Illa fractio que non fit pro
peccatum irreparabilis [illegible] insanabiles
& fractum [illegible] / Sic Ier. [illegible] Duplici
contritione conteret eos dns .s. corporis &
anime / [illegible] virga ferrea
lignea / & ferrea & prius disciplina
de qua Prov. xxii. Stulticia colligata
[illegible] virga discipline fugabit
eam / Hebr. xii. [illegible]
[illegible]
[illegible] virga lignea est pena purga-
torii que postea possit frangi &
[illegible] ut dicit Aug. / de qua sic
[illegible] illud Apoc. xix. Et [illegible]
[illegible] virga ferrea est
pena infinita que nunquam deficiet / Et
sic hoc totum quod dicit hic [illegible] de iudicio
sicut [illegible] qui custodierit usque in
finem opera mea dabo ei potestatem sup gentes
[illegible] vos qui

[illegible] corpus [illegible] claritatis
sue [illegible]
[illegible]

+ pro [illegible] sed illa que erit in iudicio erit irreparabilis

Sancti eius qui sedebit super se-
dem iudicii. Et rapiet eos in vo-
ragine ferventi, id est ira inplacabili mit-
tet in gehennam et tamquam vas figuli
confringet eos, id est in corpore et anima. Ysaie [illegible]
Confractione comminuetur testa. Sicut
ego accepi a patre meo. Prelati enim [illegible]
quod dicit dabo illi potestatem super gentes
qui usque in finem custodierit. Sicut ego
accepi a patre meo et illi acceperunt
a me. Iohannes [illegible] quod dicit dabo
ei potestatem sicut ego accepi a patre meo
Nota quod prelatus debet assimilari Christo quantum
[illegible] et [illegible] cum prelatus [illegible] Christo
[illegible] in nativitate in vita et in
morte. Christus conceptus fuit de Spiritu Sancto
et prelatus debet eligi per Spiritum Sanctum. Christus
fuit natus de virgine que ante partum in
partu et post partum virgo permansit. Sic
prelatus debet eligi ab ecclesia que cum
elegit et concepit et peperit remaneat
virgo ante electionem et in electione et post electionem
ut nec [illegible] nec post [illegible] [illegible]
per carnis seu affectione carnis. [illegible]
[illegible] natum et de Spiritu Sancto [illegible]
et [illegible] carne [illegible] modo sed omnes
prelati [illegible] de carne quia [illegible] pro-
veniunt [illegible] carnali. Sed omnes
[illegible] et quando ecclesia corrumpitur
[illegible] prelatum [illegible] clamat Ysaie
[illegible] filia [illegible] fi-
delis plena iudicii quia non aliqui
sunt [illegible] qui [illegible] spiritualiter
sed pauci prelatos suos vel amicos
[illegible] dicitur Sapientie 3o [illegible] et [illegible] in-
quinata que nescivit thorum in
delicto habebit fructum in respectione anima-
rum. Sicut Christus conceptus fuit et natus
et ita [illegible] virtutibus [illegible] ista
prelatus debet eligi qui sit [illegible]
virtutibus et moribus. [illegible] Sicut
[illegible] super terram [illegible]

[illegible] usque [illegible] Ysaie [illegible] iudice illa [illegible]
[illegible] septem mulieres virum unum, id est
[illegible] virtutes vel [illegible] virtutes.
Sicut Christus [illegible] est ad [illegible] sui cum
passione [illegible] prelati debet
[illegible]. Sicut Christus innocens fuit in
vita et tamen in magna pena [illegible] et [illegible]
[illegible]. Sicut Christus pro [illegible]
mortuus est, sic et prelatus [illegible]
[illegible]. Iohannes x. Bonus pastor animam
suam [illegible]. Et dabo illi, scilicet qui custodierit
usque in finem opera mea, stellam matu-
tinam, id est [illegible] que dicitur stella
propter claritatem [illegible] matutina
propter inchoationem beatitudinis [illegible] innova-
Iob 29. Gloria mea semper innovabitur.
Sicut stella [illegible] fugit noctis tenebras,
sic illa gloria [illegible] fugat omnem
ignorantiam et dubitationem. Et stella
[illegible] ut dicitur [illegible] 29o
[illegible] et [illegible] omnis
mundi et [illegible]. Et stella matutina
dicitur corpus [illegible] que [illegible] stella dicitur
propter claritatem, matutina propter [illegible]
mane [illegible] usque [illegible] vite
et [illegible] stella potest
[illegible] Matthei 2 [illegible] magi videntes
stellam gavisi sunt gaudio magno
valde. [illegible] dicitur gavisi sunt [illegible]
[illegible] gaudio propter stellam, magno
propter [illegible], valde propter gratiam. Et stella
matutina dicitur ipse Christus. Sicut stella
matutina, id est lucifer, omnes stellas
superat in splendore, ita Christus omnes sanctos
superat in [illegible]. Iohannes 3o. Qui de
celo venit super omnes est. Sicut lucifer
diem adducit, sic Christus fidem et caritatem
mundo intulit. Iohannes [illegible] Ego sum
lux mundi. [illegible] qui sequitur me non
ambulabit in tenebris sed habebit lucem
vite. Sicut lucifer [illegible] diei pre-
cedit, sic Christus resurgens generalem
[illegible] [illegible] Christus
resurgens [illegible] mortuis [illegible]

morte(m) mors illi non dominabitur. Stella enim ab
stella differt in claritate. Sic et
in mortuorum resurrectione. Christus stella [illegible] illuminat
noctem. Sic [illegible] sex virtutibus quas sibi
[illegible] quarum prima est humilitas cuius exemplum
[illegible]. Exinanivit semetipsum formam servi
accipiens. Ibi dicit Glossa: Christus humilitas
humiliavit se usque ad [illegible] usque ad
ad [illegible] [illegible] usque ad
[illegible] temptatorum usque ad [illegible] derisionem
usque ad [illegible] flagella sputa ala-
pas et usque ultimo ad mortem. Et si parum
est hoc addendum est ad duplicem mortis
mortem autem crucis quod dicit [illegible]
simum genus mortis. Item humilitas
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quid tendens
[illegible] fetida quid [illegible] principes
humiliter et summus [illegible]
2 [illegible] [illegible] absit [illegible] virtus
et caritas cuius exemplum Jo. xv. Maiorem
caritatem nemo habet ut animam suam ponat
quis pro amicis suis. [illegible] domine tu
maiorem [illegible] caritatem quam posuisti
animam pro inimicis et [illegible]
[illegible] me [illegible] amor [illegible]
[illegible] me sine [illegible] me [illegible]
3 Virtus est largitas eius. Exemplum
Jacobi primo: qui dat omnibus habundanter
et non improperat. [illegible] omnibus dat
sua in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut sic [illegible] [illegible] Item dat
[illegible] [illegible] [illegible] omnes sunt
administratorii spiritus [illegible] qui heredi-
tatem capiunt salutis. Item dat sem-
per [illegible] per [illegible]
[illegible] domine [illegible] suo. Item [illegible]
[illegible] [illegible] ego sum qui
[illegible] qui [illegible] Item [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tua
[illegible] [illegible] dulcis sunt
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] dicit dabo illi stellam matutinam
id est me ipsum [illegible]. Item stella dicitur
fides [illegible] illuminat mentem [illegible]
fidei et [illegible] [illegible]
[illegible] admonitionem. Apocalypsis 13
Videmus nunc per speculum in enigmate
[illegible] stella matutina precedit solem
et sole apparente ipsa disparet. Sic
fides precedit visionem [illegible]
evacuabitur fides. I Cor. 13 Cum venerit
quod perfectum est evacuabitur quod ex parte est.
[illegible] stelle [illegible] articuli
[illegible] primus de incarnatione 2 de
passione 3 de descensu ad inferos
[illegible] liberatione 4 de [illegible]
4 de ascensione 6 de adventu
ad iudicium. Et de hac stella dicitur
[illegible] vidimus stellam eius in oriente
[illegible] [illegible] qui habet
aures audiat quid spiritus dicat
ecclesiis [illegible] que [illegible] que [illegible]
[illegible] non quod [illegible] [illegible]
[illegible] aures audiendi audiat
[illegible] [illegible] audiendi
[illegible] [illegible] [illegible]
Et angelo Sardis ecclesie [illegible]. c. iii.
[illegible] dimidi-
[illegible] scribit [illegible] 3
[illegible] Sardis [illegible] Laodicie
et [illegible] Philadelphie. Scribit ergo
[illegible] Sardis hoc modo et hoc ordine
primo increpat [illegible] de
[illegible] et aliud
[illegible] indicatur [illegible]
monet [illegible] aliud [illegible]
[illegible] [illegible] tamquam
fur [illegible] quam nesciat. Deinde
[illegible] omnes [illegible]
aliquos [illegible] bonos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible]

primum polliceatur / Dicit ergo et angelo
Sardis ecclesie scribe sicut aliis predictis
Hec dicit qui habet septem spiritus dei i.
mandat a quo est omnis vita spiritua-
lis. Et hoc dicit quia iste episcopus nichil
habebat vite spiritualis cum esset ypocrita
Et septem stellas i. a quo est omnis
illuminacio celestis / quia similiter ipse
episcopus carebat / intus enim erat plenus
tenebris / licet exterius lucidus appareret
more ypocritarum / quibus dicitur Matthei 23°
Ve vobis ypocrite et pharisei qui
similes estis sepulcris dealbatis
que foris apparent hominibus speciosa intus
vero plena sunt ossibus mortuorum et
omni spurcicia / sic et vos foris apparetis
speciosi / intus vero pleni estis ypo-
crisi et iniquitate. Et non ordine
Et non ordine ubi prius dicit qui
habet septem spiritus / et postea dicit qui
habet septem stellas / quia prius est vivere quam
lucere / unde Johannis 1° [illegible] dicitur de Christo In ipso vi-
ta erat lux hominum / et de Johanne dicitur
Jo. 5 Erat lucerna ardens et lucens
Iste episcopus lucebat / sed non vivebat
nec ardebat / unde erat sicut corpus
sine spiritu. Secundo increpatur dicens Scio
opera tua i. omnem statum tuum sicut
si iste haberet a quenquam / Scio lucere tuum
tamen est / ardere tuum / peccatum / Ardere
et lucere perfectum // Et sequitur quibus
septem stellas i. omnes virtutes quibus
omnibus iste carebat licet exterius
videretur. Unde Scio opera tua i. cognosco
qualia sint intus / et quid intendas
et queras i.e. s. humanam laudem /
Quia nomen habes quod vivas vita
gratie [illegible] credaris
a bonis et vivis [illegible] Et mor-
tuus es [illegible] mortem dicitur
Sap. 1° Deus mortem non fecit i. peccatum
quod est causa mortis / Gen. [illegible]

quamdiu est in morte mortem i. duplici
morte [illegible] s. culpe et nature
Iste enim episcopus sicut et multi alii habebat
nomen sed non rem similiter quia nomi-
nantur boni et non sunt boni / et multi chri-
stiani et non sunt sed potius [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] Jo. Filioli mei novissima
hora est sicut audistis quia antichristus
venit et nunc antichristi multi sunt facti
Similiter dicuntur magistri et domini et non sunt
facientes contra illud preceptum domini Exo.
20 Non assumes nomen dei tui in va-
num [illegible] et dominus et magister [illegible] Jo. 13
Vos vocatis me magister et domine
benedicitis sum etenim / Nomen magistri
dei sui in vanum accipit / qui vocatur
magister et dominus et non facit officium
magistri et domini / [illegible] vicarie
domini et facere iusticiam regere et defen-
dere bonos / et punire malos / Et xiij
multi dicuntur christiani et non sunt / sicut ydola
non sunt dii sed demones / Sapie. 13°
dicitur de talibus Infelices sunt et inter
mortuos spes illorum est / qui
appellaverunt deos opera manuum hominum
et non sunt / quia homines tales episcopos
fecerunt et non deus / Osee viii ipsi
regnaverunt et non ex me / principes
constituerunt et ego non cognovi
eos / Et dicitur Sapie. 14 Cum sit ydo-
lis maledictum et ipsum qui
fecit illud / et cum esset fragile deus // quia [illegible]
cognominatus est et cum quod factum est
cum illo [illegible] qui facit tormenta pacie-
tur. Consideraverunt omnes quod [illegible]
[illegible] Sapie.
14 [illegible]
[illegible]
[illegible]
lapidibus et lignis imposuerunt.

i. duris et frigidis et oro ygnaus
dormit nomine xpi / de hoc dicit
Baruch vi^o videbitis mirabiles
deos argenteos ~~primus dicere po-~~
~~testes~~ [illegible] ~~quid~~ [illegible] et
aureos lapideos et ligneos in hume-
ris portari ondentes metum gentibus
videte ergo ne et vos similes efficiamini
et metu [illegible] [illegible] [illegible] sunt
super capita sua deus [illegible] s. babi-
lonice / [illegible] substrahunt sacerdotes
ab eis aurum et argentum et erogant
illud in semetipsos et ita stop[illegible]
sunt ut homo / sicut inde [illegible] -
nis qui nisi peccante nomine [illegible]
sunt nisi gladium et securim in tempora-
lem et spiritualem [illegible] se
a bello et latronibus non liberant
[illegible] notum sit quod non sunt dii non
ergo veneremini eos / nisi sicut videtur
[illegible] Baruch quod durante (*margin:* [illegible])
te tempore potestatis [illegible] sunt ut
quod [illegible] mali sunt sed qui dicit
[illegible] tempus [illegible] manifestum erat quod
[illegible] fuerunt quia non digni aliquo
honore sed [illegible] potestatem honora-
bantur quod durante potestate [illegible]
sed potestate et omne [illegible] [illegible]
sicut dicitur in alia facultate Ecce
vigilans Ecce amorem [illegible] (*margin:* 2m [illegible])
[illegible] / Ecce [illegible] vigilans in solli-
citus [illegible] [illegible] quod solliciti
quod vigilare platus [illegible] de causis
primo quia custos est civitatis in medio
inimicorum / 2o quia custos est gregis
in medio luporum / 3o quia custos est
infirmorum / 4o quia custos [illegible] (*margin:* Nota platus debet vigilare 4or de causis)
in medio fratrum / [illegible]
et platus [illegible] et [illegible]
in ezechiel 3o speculatorem

dedi te domui israel / clamant primo
posuerunt me custodem in vineis
in [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] te custodem [illegible] [illegible]
obsessam [illegible] magno in [illegible] /
et circumdatam undique inimicis / [illegible]
parte pugnant [illegible] / [illegible] [illegible] /
[illegible] mali [illegible] / [illegible] 9o [illegible]
civitas [illegible] et [illegible] [illegible] (*margin:* [illegible])
venit [illegible] magnus et vallabit eam (*interlinear:* vallavit)
et construxit munitiones per gyrum
et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] venient dies in te
et circumdabunt te vallo / [illegible] (*margin:* 2m)
[illegible] plato [illegible] / in medio
luporum in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] plorans plorabo et deducet
oculus meus lacrimas quia captus
[illegible] meus [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et pastores eorum [illegible]
[illegible] eos / [illegible] [illegible] [illegible] 34
ego ipse super pastores [illegible]
[illegible] meum de manu eorum et [illegible]
[illegible] (*interlinear:* [illegible]) pastores [illegible]
pastores [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] pastores pastores erant
vigilantes et custodientes vigilias noctis
super gregem suum / [illegible] [illegible]
lupi qui devorare [illegible] gregem
vel aliquem de grege [illegible] petri
[illegible] [illegible] et vigilate quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (*margin:* 3)
[illegible] custos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] et impotentes [illegible] bene facere
ut nulla resistere [illegible] omnes
[illegible] [illegible] et [illegible]
et in [illegible] [illegible]
ut platus vigilet et sit sollicitus

Nota [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] meus pastores [illegible]

decima corpus nec parte conuersi fuerat
nolo desertum meditari moriantur. Ysa-
ie lvi: Omnes bestie venite
ad deuorandum; speculatores eius ceci
omnes, nescierunt vniuersi; canes mu-
ti non valentes latrare, videntes
vana, dormientes et amantes sompnia.
Math. xiii°: Simile est regnum celorum homini
qui seminauit bonum semen in agro
suo; cum autem dormirent homines venit
inimicus eius et superseminauit zizania
in medio tritici et abiit. Iste custodes
quoniam thesaurum sancte anime sibi commisse
[illegible] xiii: Simile est regnum celorum
thesauro abscondito in agro. Iste
[illegible] iiii° [illegible] thesaurum in vas-
fictilibus; cum multa insipiencie isti
thesauro manifestum est quod necesse est
vigilare custodes. Unde Marci xiii°: Vigi-
late, nescitis enim quando dominus veniat,
sero an media nocte an gal-
licantu an mane, ne cum
venerit repente inueniat vos dor-
mientes. Quod autem vobis dico omnibus dico.
[illegible] inueniuntur quatuor vigilie in quibus
omnibus debent vigilare prelati: prima
contra carnem, secunda [illegible]; 3a vigilia
honestatis [illegible] carnem; 2a
[illegible] in [illegible] contra [illegible]
3a contra hereticos [illegible]. Cor-
pus debet ad [illegible]
vigilia [illegible] in [illegible]
4a ad emendandum cor [illegible]
[illegible] corpus debet ut [illegible]
[illegible] vigilia [illegible]
[illegible]. Fiat autem vigilia 4or
[illegible] primo destruit luxuriam et
[illegible] carnis petulanciam. [illegible]
[illegible] vigilia honestatis [illegible]
[illegible] publice [illegible]
Consurge in nocte et lauda in principio
vigiliarum et effunde cor tuum ut [illegible]

venganceat [illegible] publice [illegible]
in principio vigiliarum, per intelligi in prima
vigilia. Distinguntur enim quatuor
vigilie noctis ad litteram secundum [illegible]
[illegible] et dicitur prima conticinium, 2a
intempestum, 3a gallicinium, 4a anti-
lucanum. Prima deputatur pueris, 2a ado-
lescentibus, 3a iuuenibus, 4a senibus.
Mistice autem sunt 4or vigilie noctis
quatuor etates: pueritia, adolescentia,
iuuentus et senectus, et ideo dicitur in
principio vigiliarum quia bonum est viro cum
portauerit iugum ab adolescentia sua.
Trenorum iii°. [illegible] Et sic prima [illegible]
prima vigilia est contemptus mundi et
mortificacio carnis, 3a [illegible]
et desiderium celestis patrie. [illegible] 4a
vigilia [illegible] in [illegible]
Primo vigilat homo cum peccata sua
[illegible], 2o cum [illegible]
3o cum ad bona [illegible] se [illegible]
4o cum bona que habet [illegible]
custodit. [illegible] iii° vigilate
nescitis enim quando dominus [illegible]
3a vigilia fiat [illegible]
per vigilanciam et [illegible] Quarta
[illegible] vigilate
[illegible] ut non intretis in temptacionem.
[illegible] confirma cetera que moritura
erant. [illegible] vigila [illegible]
in [illegible] perfectus [illegible]
[illegible]
[illegible] apud
[illegible] manum tuam [illegible]
[illegible]
[illegible] filii mi
[illegible]
[illegible]
[illegible] Luce 22o.
[illegible]

cetera membra, i. alios que mortua
erant. Primo ut periculose negligentia sua consulti
homines moriuntur et pereunt per negligentiam
prelatorum et non curant. Ysa. lvii. perit
iustus et non est qui recogitat. Pro.
Cadit asina et est qui sublevet, perit
anima et non est qui curet. Vel sic: esto
vigilans, i. sollicitus de salute tua,
et confirma ante pervigilanciam sollicitam
cetera bona que mortua erant si
revertaris in eodem statu. Sunt isto quo
iam mortua erant multa bona
sed adhuc habebat aliqua que bona
erant et eminentia coram hominibus, licet
non coram deo, et ita mortua erant
si non converteret se. Pro[pter] dicit confirma
cetera, i. bona que habes que mor
tua erant. Gregorius: pretium sive boni
operis potius ut deus illustret cor
tuum ad penitentiam et [illegible] et ita fiet.
Sequitur: Non enim invenio opera tua plena,
quia sine caritate que est plenitudo
operum. Ro. xiii. plenitudo legis est di
2 lectio. Sed plena numero quia nichil ob
mittebat que facere debebat. Sed
3 plena tempore quia tempore quo dicere debebat
horas suas non dicebat, neque eo
tempore predicabat aut cantabat,
et cetera bona faciebat que debita
4 erant fieri. Sed plena, i. completa,
quia imperfecta relinquebat, incipiebat
enim sed non complebat, sicut multi
qui multa bona incipiunt et statim
quam incipiunt postea ad [illegible]
finiunt ad edificandum. Luc. quos
dicit [illegible] hic homo incepit edifi
care et non potuit consummare. [illegible]
Thym. iiii. ministerium tuum imple.
7 Sed plena bona intentione id erant

viciata vanitate. Luce vi. Eadem
sua qua mensi fueritis remetietur
vobis. Vel sic quia coram hominibus videbantur
opera sua bona et plena, ideo addit
coram deo meo. Qui [illegible] intus
[illegible] homines videt ea que
apparent, deus autem intuetur cor
[illegible] quorum opera
non sunt plena. Ecc. xxiiii. implebo me
[illegible] mei. Ps. dies plena
invenientur in eis. Sap. i. [illegible]
illorum plena est, quia opera eorum
caritate sunt plena. [illegible]
[illegible] assunt et superent
non vacuos non sine fructu eos
constituet in domino nostro Ihesu Christo. [illegible]
Sit ergo cor tuum plenum caritate, os
veritate, opus humilitate, oculus
castitate, pes constantia, manus operositate,
et complebis illud mandatum domini:
non apparebis in conspectu domini vacuus.
Exodi xxiii. Memento ergo qualiter
acceperis, ad eo fidem et graciam. Et
audieris aurius et adiscipulis
opiniones doctrinam salutis. Et serva
i. opere comple, quia non auditores legis
iustificabuntur sed factores. Ro. ii. Et Ia
cobi i. Estote factores legis et
non auditores tantum fallentes vos
metipsos. Omnes igitur debemus ad veritatem
ingredi sua mandata. Luce xi.
Beati qui audiunt verbum dei et custo
diunt illud. Et penitentiam age de ob
missis et commissis. Habe ergo in mente
qualiter acceperis a deo infusionem
et audieris auribus predicationes,
et serva iterum per actionem et penitentiam
age de malis preteritis et successis.
Si ergo non vigilaveris, i. si diligens
sollicitus non fueris, veniam ad te.

+ et laue corticem a te ex hijs sed caueas
quia appropinquat dies iudicij et magis
[illegible] conuertit sibi honores a primo esse
[illegible] modo

indicandum tamquam fur qui venit
ad spoliandum et occidendum et per-
trahendum et subito quando minus timet
sibi honores ~~[illegible]~~ ubique intrat
fures et latrones et sic omnes spoliat
ut sic premonenti exponite et he-
tici [illegible] inter fures ingressus et spo-
lians latrunculos [illegible] 4°
Tamen dixerunt pax et securitas
tunc repentinus eis superveniet
interitus. Et hora qua nescitis
venit [illegible] in morte [illegible] 24 Si
sciret paterfamilias qua hora
fur veniret vigilaret utique et non
sineret perfodi domum suam et vos
estote parati [illegible] [illegible] hora do[minus]
vester venit de nocte [illegible] ut [illegible]
posset de [illegible] illa providere
non possumus ad illam sine [illegible]
[illegible] Sed habes pauca nomina
in Sardis. id est paucos homines dig-
nos nomine [illegible] Nomine eos
nomine sunt [illegible] [illegible] sed
[illegible] [illegible] corpora eorum in
pace sepulta sunt et vivent nomina
eorum [illegible] in Sardis. Qui debent
esse [illegible] qui [illegible] sunt qui non
inquinaverunt maculis [illegible]
vestimenta sua id est corpora sua quia
si fecerunt postea [illegible] maculas
lacrimis diluerunt et ita quasi non
inquinata reputantur. Iustus [illegible]
qui custodit vestimenta sua ne
nudus ambulet. Sed vestimenta dicun-
tur virtutum ut ipse virtutes quibus
anima vestitur quae vestimenta in-
quinat quia mortalia peccata committit
[illegible] quod omni tempore vestimenta tua sint
candida et oleum de capite tuo non
deficiat id est caritas de corde. Et am-
bulabunt mecum in albis. Ambulabunt
[illegible] id est virtute [illegible] mecum
qui sum dux et socius eorum. [illegible] 33°

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in albis. id est in corporibus [illegible] [illegible]
[illegible] bonis et [illegible] quia digni
sunt [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic ambulabunt
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] de
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible]
de [illegible] ad [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] id est [illegible] ego qui sic am-
bulavi [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic
[illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in albis
id est corporibus glorificatis et candidis pu-
ritatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia digni sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illa sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui
dignos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nota
p° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo non tamen sunt quidem [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pauca nomina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2° quia
[illegible] sic pulchri [illegible] [illegible] [illegible]
in Sardis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3° et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] qui
non inquinaverunt vestimenta sua [illegible]
[illegible] [illegible] sic qui cum mulieribus non sunt
4 coinquinati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
5 sic et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] am-
bulabunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
6 [illegible] [illegible] ambulabat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in albis [illegible]
7 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] dignitas [illegible] non id est quia digni
sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] id est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sic

speculum ecclesie in quibus consideratis
possis videre maculas defectuum
tuorum. In illo enim sacerdotes oblatum
cum volebant lavare se videbant
maculas suas in speculis mu-
lierum. Debent enim ungi et placari confun-
di valde qui vident puellas tenellas
anticipati proposito et nichil putant ad
salutem pati pro eo. [illegible] dicunt
sumus nos [illegible] cum teneras
puellas videmus profiteri currere ad
celum et nos nichil facimus. Item spe-
2 culum omnes formas cum portas
de facili recipit et puelle quamquam
prima [illegible] religio eas formam de
facili suscipiunt admodum novel-
le plantaciones que hinc et illuc
de facili inclinantur. Puelle sicut
3 novelle plante divine. Item sicut
plantula formam quam recipit in
principio servat [illegible] puelle [illegible]
adolescentes in vobis [illegible]
et cum [illegible] non [illegible]
4 Item speculum cito frangitur [illegible] postea
potest reparari sic nec puelle [illegible]
Considerate loquor cum deus omnia
possit nec potest deus corruptam suscitare
virginem. [illegible] mundum
[illegible] impassibilitate [illegible]
et similiter [illegible] ut dicitur
in vestimentis albis i. stola anime
et stola corporis. Contingit autem
stola anime [illegible] visione
immediata dilectione consummata
apprehensione [illegible]. Stola cor-
poris consistit in claritate, subtilitate,
impassibilitate, agilitate et stabilitate.
Et hec sunt septem stelle de quibus super
dicitur: qui tenet vii stellas
in manu sua. Item non deleto nomen

eius de libro vite. In quo [illegible]
sunt scripti [illegible] per presentiam [illegible]
[illegible] modum
nullus potest deleri nec de novo scribi.
Secundum alium modum et de novo potest scribi
et de novo potest deleri. De iusticia
iudicat deus non de presentia. Secundum iusticiam
non presentia. [illegible] est quod apud
deum aliquis dicitur [illegible]
ut [illegible] iustus [illegible]
videtur cum peccat cum [illegible] iuxta
presentiam in libro nunquam fuit [illegible]
[illegible]
definit qui [illegible] presentiam nunquam de-
finit [illegible] deleatur de libro vite con-
Glosa liber vite et noticia dei qua
predestinavit quos prescivit conformes
fieri ymaginis filii sui. Non [illegible]
accipiendum et [illegible] liber aliquis
scribat deus quia postea deleat
sed sic accipiendum est de libro vite con-
delentur [illegible]
putant [illegible]
[illegible] scriptos [illegible] duos libros
apertos et quia et liber vite ubi Glosa
[illegible]
destinatos [illegible] in mundo
existentes [illegible]
secundo [illegible] nomen
eius de libro meo [illegible]
quam plures libros primus liber gratie secundus
nature tertius scripture quartus conscientie [illegible]
primus liber gratie et scripture [illegible]
[illegible] libros [illegible]
et scribe in eo stilo [illegible] libri [illegible]
fuit scriptus cum [illegible]
et primus [illegible]
[illegible] consummatorum [illegible]
[illegible] in medio
omnis terre [illegible] fuit scriptus iste
liber stilo angelico quia cum stilus angelus

laudabilis erat / sed postea scriptus fuit [status]
libro hominis / quia scivit et homo legis
Jo 5 ubi ait scrutamini scripturas in
quibus confiditis isto libro sunt ver-
bus omnes docere ihesum qui te honorem / me
honores? est consistunt abhinc pro-
[vibus se probz] ... legere ... at specialiter
legere debes in hoc libro humilitatem /
mansuetudinem / caritatem et veritatem /
de duobus primis ait xpus discite a
me quia mitis et humilis corde /
dicit dominus Jo 13 ~~Ego ad hoc veni~~
~~in hunc mundum et 13~~ in hoc cognoscent
[~~ut testimonium perhibeat~~] omnes quia mei discipuli estis
si dilectionem habueritis ad invicem / de
tercio Jo 18 Ego ad hoc veni
in mundum ut testimonium perhibeam veritati
/ Prima lectio tres versus habet / quia tres
sunt humilitatis gradus ut dicit
Bernardus / primus est subdere se ma-
iori / 2 non preferri minori / 3 est se
[subdere se pari] devote minori et nulli preferri / primus
et necessarius / 2 habundans / 3 super-
habundans / et hinc sunt ... et de
hinc hec omnes pertinent ... in illo
... docemur nos adimplere omnem
iusticiam / Glo. i. omnem humilitatem
Et cum ... xpc solebat se
despicere loqui ... / nunc dicit
nos quia licet ad hoc tenemur prelatos
/ Item 2a lectio habet tres versus / quia tres
sunt partes mansuetudinis / prima
contra verba iniurias / 2 contra corporum
molestias / tercia contra rerum gene-
ralitas / has tres ... qui sunt
vestibus spoliatus / ore flagellatus /
verbis convictus / et omnia sustinuit
paciente / Item tercia lectio tres habet
versus / primus ordinata dilectio dei
... et ordinata dilectio proximi / 3a sui
ipsius / Item quarta lectio tres versus
continet / primus veritas vite / 2 veritas
iusticie / 3 veritas doctrine / de qua

ipsa veritate dicit Jo 14 Cum venerit ille
spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem
2 / liber nature et mundus / in quo sunt
tot littere quot creature / hic liber docet
nos et docere non cessat quales sit cre-
ator eius / et quales nos esse debemus /
Sua magnitudo docet nos potentiam
patris / sua pulcritudo docet nos sapientiam
filii / sua quantitas docet nos bonitatem
spiritus sancti / sua unitas ... bonitatem
...ris / et sic liber iste docet scriptorem
suum trinum et unum / Un Sap 13 a
magnitudine speciei et creature poterit
creator eorum cognoscibiliter videri /
Rom 1 invisibilia dei per ea
que facta sunt ~~...~~ intellecta con-
spiciuntur / ... cum quelibet creatura
pro creatore suo ... incessanter
et gratis et nobis exemplum / docet
quales nos esse debemus / Un Aug
... et quis omnis homo dignus
sit laudare quem omnis creatura
ad diu laudandum ... invitat
3 liber scripture / de quo Ezechiel 2 /
2o vidi et ecce manus missa ad me
in qua erat involutus liber et expandit
illum coram me / qui erat scriptus intus
et foris / et scripte erant in eo lamenta-
tiones et ve et carmen / primum
liber mittit / qui ad faciendum ...
involutus dicit ... abstrusitatem /
foris scriptus per historiam / intus
per spiritualem intellectum / et in eo scripte sunt
lamentaciones penitencium / carmen
innocentium / ve desperantium vel la-
mentaciones ... / carmen celi / ve
inferni / iste liber docet quid scilicet quid
credendum / quid faciendum / quid fugiendum
quid timendum / quid appetendum / quid
credendum articula fidei / quid faciendum
precepta complet et opera ... / quid

fugiendum mundus et peccatum | quid
timendum purgatorium et infernus
quid expectandum regnum dei et in fine a-
micus est viiio primum qualiter regnum
dei et ministri eius [illegible] liber
conscientie in quo debet quilibet legere
intra primo ubi et qualis fuit homo
conditus | 2o ubi a quo et qualiter
creatus | 3o qualiter et quantum abiec-
tus | 4o a quo et quo redemptus
| 5o a quo et quo iudicandus | 6o
quanta sit pena reproborum | 7o quanta
sit gloria sanctorum | et iste est liber de quo
Apocalypsis 20 Et alius liber apertus est qui est vite
liber peccati quem ei dedit spiritus
[illegible] dicit lege illum et videbit
in processu peccatus est cum et de libro
liber respecti [illegible] dicitur quia omni legere
et videbit nemo litteras [illegible]
liber dei liber glorie | qui cum ipse deus
omnibus aperit facit respicere sine
legentem beatum | et est liber iste sui
spiritus doctor [illegible]
doctrine moralis | que sunt vide
tertium dicitur esse est | de libro de
luce [illegible] gaudete quia nomina vestra
scripta sunt in celis | hic liber et dicitur
liber vite | quia omnes vivi et nullus
mortuus a [illegible] 3 pars [illegible]
omnes scribuntur et de | et confitebor
nomen eius in [illegible] cum quo
filium et amicum fidelem | coram patre
meo et angelis eius in iudicio
cum dicam esurivi et dedistis michi
manducare venite benedicti patris mei
[illegible] in xxv [illegible] fessis [illegible]
[illegible] ostendit et ago cum [illegible]
premio Qui habet aures audiendi
[illegible] ad audiendum | audiat ad faciendum
et est hic finis huius epistole [illegible]
que ponitur ut [illegible]
[illegible] dicat eius
quis [illegible] omnibus dicit

Et angelo philadelphie ecclesie
scribe | hec est 2a pars capituli
et vi epistola in qua scribit episcopo
ecclesie philadelphie ecclesie que in multis
commendat et magis [illegible]
valebat ad conversionem infidelium ad
fidem quam multum desiderabat
et dividitur in partes quatuor | primo
describit dominus eius [illegible]
[illegible] | 2o indicat ipse dominus
loquens a principiis auxilium ipsi
episcopo ad conversionem infidelium faci-
endam in quo confortatur episcopus ad
[illegible] ubi [illegible] 3o
ponitur tempus futura adversa sustinen-
da | exhortatur dominus istum episcopum
promittens auxilium ut non deficiat
ibi et ego | iiiio ponitur generalis ex-
hortatio duo continens unum quod deberet
[illegible] aliud quod [illegible]
intelligere | Qui habet aures dicit 1o
Et angelo philadelphie ecclesie scribe
[illegible] et que precedun-
dunt [illegible] amicus
suus in [illegible] deus
glorie | vel suus [illegible] verus
[illegible] vel suus indicat [illegible]
[illegible] | vel suus [illegible]
tatis [illegible] verus pro-
missa [illegible] | et [illegible]
iste ad [illegible] q. d. [illegible]
labora fideliter ad conversionem [illegible]
[illegible] | quia dominus dabit robur
et fortitudinem ad [illegible] quia suus
et [illegible] que promisit quia
verus est | Qui habet clavem david
[illegible] et fortitudinem quibus qua-
[illegible] clavem aures [illegible] aperiat
[illegible] ad audiendum verbum dei et fidei
et corda ad credendum | qua cordis
aperiat et claudat | quibus et quum
voluit [illegible] duas maximas

civitates infernum sive paradysum / quo claudente nemo potest aperire / et quo aperiente nemo potest claudere. Cum [illegible] aperit aures hominum ad audiendum et oculos ad credendum scripturas quantum ad intelligendum et paradysum admittendum. Et nemo claudit. Hoc dicit quia multi heretici ibi quod resistebant volentes impedire quorundam predicationem sed non potuerunt claudere aures eorum qui audirent predicatores qui intelligerent. Vel paradysum [illegible] claudit et nemo aperit / ipso claudente. Ad Rom 9o miseretur cui vult / et quem vult indurat. Ad Rom 9o deus cuius vult miseretur et quem vult indurat. Deut 32o deus pauperem facit et ditat. Item Jo 12o propterea non poterant credere quia dixit ysaias excecavit oculos eorum ut non videant oculis et intelligant corde. Claudit autem dominus aliquando scripturas ut predicandi [illegible] aperit ut [illegible] ut sic studentes fructum laboris percipiamus et referamus gratias et laudes pro largitatis gratia et hoc fiat ut nemo de suo confidat ingenio sed de sua scientia glorietur quia omnis scientia a domino deo est Eccli 1o et apostolus ad Cor 4 quid habes quod non accepisti si autem accepisti quid gloriaris quasi non acceperis. Item clavis david est crux domini qua paradysum et infernum aperuit infernum ut inde extraheret captivos. Zacharie 9o Tu autem in sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua paradysum ut introduceret liberatos. Unde ysaias [illegible] aperite portas et ingrediatur gens ista. De hac clave ysaias 22o.

Dabo clavem domus david super humerum eius et aperiet et non erit qui claudat claudet et non erit qui aperiet. Ista clavis dicitur [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] liberati sunt. Item dicitur principatus Ys 9o factus est principatus super humerum eius et vocabitur nomen eius admirabilis in conceptione et nativitate consiliarius in predicatione deus in [illegible] miraculorum operatione fortis in passione et demonum [illegible] principis [illegible] resurrectione et spiritus sancti missione. Item dicitur baculus Gen 32o in baculo meo transivi iordanem istum [illegible] et [illegible] [illegible] et hominum qui [illegible] et baculus tuus [illegible] consolata sunt. Item 1o Reg 17o dixit goliath ad david numquid ego canis sum quod venis ad me cum baculo. Item dicitur kathedra 2o Reg 22o david sedens in kathedra sapientissimus [illegible] inter tres quia duo fuerunt latrones et ipse tertius inter eos. In illa kathedra sedit ipse sedet non sicut [illegible] sedit quia [illegible] [illegible] et [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur de ipso quod stetit [illegible] [illegible] dei quia [illegible] [illegible] stetit [illegible] [illegible]. Inde docuit ut magister [illegible] verba que [illegible] emittens. Primum fuit [illegible]. 2m Amen dico tibi hodie mecum eris in paradyso. 3m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ecce filius tuus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consummatum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] omnium [illegible] 2o largitate que petentem pauperem exaudivit et dedit plus quam petebat. 3o humilitate que se [illegible] [illegible] 4o pietate que [illegible] [illegible] 5o sapientia que [illegible] [illegible] [illegible] 6o [illegible] que [illegible] consummat

operatur es in nobis

Sed a apostolo aperta cuiusque bona sed
qui non ipse solus sed deus cum eo ut
ut melius dicatur deus meus faciat. Et
sicut dicit apostolus 2 Cor. omnia opera mea
operatur in nobis deus. Ideo possidet ecce
dedi coram te hostium apertum. i. aures
hominum apertas ad audiendum verbum et
corda eorundem aperta ad credendum
et scripturas apertas ad intelligendum
scilicet portam celi apertam tibi et illis qui
per gratiam ad intrandum. quam nemo
potest claudere. ex quo ego aperui ubi
illud et causa mutis dedi quia potes aperire
non possis quia modicam habes vir-
tutem. i. insufficientem. vel paucos
auditores et multos contrarios et
adversarios sicut dicit apostolus 1 Cor. [illegible]
hostium michi apertum est magnum et evi-
dens et adversarii multi. Vel sic dedi
coram te hostium apertum ad intelligendum
scripturas singulas quas nemo potest
claudere. et quia modicam habes virtutem [illegible]
i. humilem non superbiam q.d. [illegible]
humilitas [illegible] aperuit scripturam et
ad intelligendum et gratiam ad intrandum
et causam animos hominum ad audiendum
attente verbum dei et corda ad credendum
hoc facit humilitas possessori suo
ut scilicet habeat auditores et credentes
et gratiam habeat. de primo dicit [illegible]
et filius meus dilectus in quo michi [illegible]
ipsum audite. Ille primo habuit auditores qui
[illegible] compassione [illegible]
[illegible] nisi quia [illegible] et efficacissimi
sicut predicator non inflatus [illegible]
[illegible] in sua scientia et gratia
Et servasti verbum meum in corde per fidem
in ore per confessionem in manu per operationem
[illegible] Jo. [illegible]
mandata mea et servat ea ille est
qui diligit me. et Jo. 15. Vos amici
mei estis si feceritis mandata mea
Et propter hoc meruit [illegible]
[illegible] solius [illegible] mandata [illegible]

habuit te et non negasti nomen
meum a quo dicens Iohannes q.d.
licet in angustiis et tribulationibus
esses positus non tamen negasti et confes-
sus es. [illegible] Omnis qui confitebitur
me coram hominibus confitebor et ego eum
coram patre meo. Qui autem negaverit
me etc. Propter hoc autem duo bona pro-
mittit ei dominus. scilicet conversionem iudeorum
cum persequebantur et [illegible]
[illegible] que ventura est in orbem [illegible]
Vnde dicit Ecce dabo tibi de synagoga sa-
thane. i. aliquos de adversariis
tuis conversos ad fidem tuam. Qui dicunt
se esse iudeos. i. credentes et confiten-
tes deum et non sunt sed mentiuntur [illegible]
quia nomen verum perdiderunt quia
[illegible] non habemus regem nisi cesarem
Jo. 19. Sic quibus [illegible]
[illegible] committit qui
contra ipsum facit. De quibus per Salo-
monem [illegible] dilecti [illegible]
memoria iusti cum laudibus nomen
[illegible] impiorum pu-
trescet [illegible] debuerat
[illegible] Ecce faciam illos ut veniant
ad fidem et adorent ante pedes tuos
sicut fratres Ioseph qui primo perse-
cuti sunt eum postea adoraverunt
[illegible] humiliter
et pacatum [illegible]
[illegible] ad eam hoc promittit
dominus [illegible] locum pedum meorum
glorificabo [illegible] et venient ad
te curvi filii eorum qui humiliaverunt
te et adorabunt vestigia pedum
tuorum omnes qui detrahebant tibi
et scient te amicum dei [illegible]
[illegible] quia fuisti dilectus [illegible]
et odio habita et sustinuisti [illegible] pacienter
et humiliter [illegible] Cum placuerit domino
vias hominis et inimicos eius convertet ad
pacem. Et scient quia [illegible] ad fidem et

Nota [illegible] negabo eum coram patre meo

cognoscentes [illegible] veritatem quia ego di-
ligo te quod dum tribulum et affligi
te permisi / ad hebreos xii. Quem diligit
dominus castigat / flagellat autem
omnem filium quem diligit / thobie 3° hoc
habet pro certo omnis qui te colit quia
vita eius si probata fuerit coronabitur
Si autem in tribulatione fuerit liberabitur
et si in correptione fuerit licebit venire
ad misericordiam tuam / Quia servasti verbum
pacientie mee et cetera / de pacientia [illegible]
de qua predicatur quia in me [illegible]
patienter sustinens flagella et [illegible]
[illegible] pullis [illegible]
illi quia nesciunt quid faciunt / [illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible] non
preveniat / Et hoc [illegible]
[illegible] Orate pro persequentibus
vos ut sitis filii patris vestri qui in celis
est / Ego te servabo qui servasti
verbum pacientie mee / ab hora temptationis
que ventura est in orbem universum
vel statim post mortem neronis [illegible]
[illegible] temptare habitantes in terra
[illegible] Nota
quod habitant in terra solo corpore et
[illegible] habitant [illegible]
[illegible] nostra [illegible]
[illegible] quia
[illegible] habitant [illegible] frustra
iacitur rethe ante oculos pennatorum /
ubi glossa [illegible] evadit laqueos
[illegible] qui [illegible] oculos [illegible]
Talis fuit iste [illegible] augustinus
digne [illegible] quia
[illegible] ubi sunt
qui corpore [illegible] habitant in terra
[illegible] oculos suos statuerunt
declinare in terram [illegible]
omnes [illegible]
[illegible] habitantibus in terra
[illegible] terra que in mundo est
que fere omnes capiunt [illegible]

[illegible] et [illegible]
[illegible] 2° [illegible]
[illegible] et [illegible] qui
[illegible] qui fugit a
facie [illegible] a [illegible] / cadet
in foveam [illegible] qui [illegible]
[illegible] tenebris [illegible]
[illegible] qui fugit [illegible]
[illegible] et qui fugit [illegible]
[illegible] gloria et ambitione
[illegible] dominus primo fuit temptatus de gula
postea de avaritia / et ultimo de vana
gloria [illegible] / Ecce venio cito et cetera. [illegible]
[illegible] venies [illegible]
time quia [illegible] adiutore fidelium
quia certe [illegible] venio
cito [illegible] pugnantes / liberare temptatos
coronare victores / Et quia posset [illegible]
[illegible] addit cito [illegible]
dominus [illegible] in temptatione
[illegible] omnibus diebus [illegible]
[illegible] tribulationis [illegible] / Et flam-
ma non nocebit / cum ambulaveris in
igne non combureris et flamma non ardebit
[illegible] dominus deus [illegible] salvator
tuus / [illegible] venire / qui liberet
[illegible] qui impugnat [illegible]
[illegible] habes fidem spem
caritatem et alia bona ut nemo ac-
cipiat coronam tuam tibi debitam
[illegible] / si [illegible]
[illegible]
[illegible] nisi qui legittime
certaverit [illegible]
[illegible]
[illegible] omnes quidem
[illegible] bravium [illegible]
[illegible] incorruptam
[illegible] non vide posse [illegible]
quia [illegible] quibus nemo
[illegible]
[illegible] posse [illegible]
quia [illegible] amictu [illegible]

[illegible]bet non potest amittere / sed aliquis habeat nec eam amittit quod non habet. Sed dicitur quod potest amittere quod debetur ei coronam non debetur nisi perseveranti. Ergo si iste non erit perseverans seu perseveraturus non debetur ei et ideo non potest amittere eam cum non habet nec debetur ei. Sed adhuc dicendum quod potest intelligi de corona gratie / sed quod gratia ordinatur in gradum aliquem ad gloriam / ubi si iste perseverasset perventurus erat ad aliquem gradum glorie / potest fieri quod primo cadente alius accipiat gratiam ordinatam ad eundem gradum glorie ad quem ille erat perventurus si perseverasset / et quod cum alias potest nichil cadit a gratia quibus nemo subrogatur in eadem gratia / nos et tamen primo si aliquis subrogetur illi in eadem gratia sed quod est ordinata ad eundem gradum glorie. Unde glosa hic: Cum sit deo certus numerus electorum si quis lapsus fuerit alius in locum eius subrogatur, sicut per apostolos iudeorum subintraverunt gentilitas si non peccassent iudei. Contra quod sic ergo deus previderet alios electos salvandos vel et quod salvarentur si non fuissent loco illorum. / Sed potest dici quod intelligitur de corona glorie / ut sit sensus: tene quod habes ut nemo accipiat coronam tuam id est ne alius incipiat sibi eam gloriam tibi debitam possidere si perseverasses. Et quod alienum sic quod corona glorie debebatur isti quod tamen debetur perseverantibus / dicam quod debebatur isti sub conditione si perseverasset. Et sic dicit [illegible] glosa super Job 34: Conteret multos et innumerabiles et stare faciet alios pro eis. Et glosa: hoc cotidie agitur [illegible] a qui [illegible] statum iusticie et loca ante [illegible] cadentibus [illegible] et isti glosa magis convenit premisse solutioni. Qui vicerit quod fit sola perseverantia dicitur / faciam illum columpnam id est virum altum firmum et planum in templo dei mei de quo postea replebuntur homines de [illegible] id est [illegible] / Et foras non egredietur amplius a peccato non potest decidere sicut lucifer in celo peccavit *+ Sed iam quod subintrasset gentilitas*

vm

et electus est vel in medio sui de celo egredi dicitur vel egredietur ut videtur [illegible] qui finaliter salvati sunt. Et egressus ille erit per spiritualis non corporalis quia tamen videtur egredi non tamen procedo. / Et scribam super illum scilicet meritum [illegible] nomen dei mei quia est [illegible] dominus quod tamen prius [illegible] impressit nomen eius ut amplius non possit ab eo scribi. Et nomen civitatis dei mei nove ierusalem id est visionis pacis [illegible] Et [illegible] nova que de celo descendit quia deus gratiam infundit per quam ad illam visionem pervenitur. Unde Jacobi primo: Omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est. Et Johannes orat [illegible] adveniat regnum tuum id est infunde gratiam per quam regna adveniat [illegible] / a deo meo qui solus dat gratiam [illegible] vel gloria. Et nomen meum novum quia [illegible] actum et non et aliud nomen [illegible] filios fecerit [illegible] ab illo loco / Tene quod habes / [illegible] Job [illegible] nomen non [illegible] sicut enim fecerunt qui [illegible] / [illegible] accepit potentem et ascendit [illegible] locum tuum ne dimiseris [illegible] accepisti sicut nemo accipiat coronam tuam / ut non [illegible] tamen [illegible] dei que [illegible] infusione [illegible] / Nil deus in nobis [illegible] sua dona coronat [illegible] ascendisti in altum cepisti captivitatem [illegible] Et non quod qualiter [illegible] dona quia dat *vlt*

non [illegible] duplicia dona *bonorum et malorum*

dens amictis suis / prima est gemma
que est prudentia / de qua [illegible]
plectetes corona de gemmis / secunda est
lapidea que est paciencia / de qua
ps. posuisti in capite eius coronam
de lapide precioso / tertia est aurea
que est sapientia / de qua Eccl. xlv
corona aurea super caput eius ex-
pressa signo sanctitatis / x^a est stellata que est
triphariam / de qua [illegible] xii^o signum
magnum apparuit in celo mulier ami-
cta sole et luna sub pedibus eius corona
stellarum xii / corone iste quatuor corone
dicuntur in capite [illegible]
[illegible] seu coronabitur / et in
ordine coronatur prima est prime / secunda
patie / 3^a sapie / x^a glorie / de xii^a
stellis autem dicemus / Sunt autem
et alie corone quibus mundus ornat
suos / prima est rose i. mundi vani-
tatis de qua sap. ij. coronemus nos rosis
antequam marcescant / secunda est [illegible] i. car-
nis voluptatis de qua et Machab.
vj^o cum liberi i. bachi sacra cele-
brarent cogebantur edera coronati
circuire liberum / tertia est corona
superbie i. secli dignitatis de qua Ys.
28° Ve corone superbie ebriis
effraym / 4^a est corona pene eterne
de qua post istas tres / de qua Ys. 22°
Coronans coronabit te tribulacione
Qui vicerit [illegible] obediencia /
Prov. 21° Vir obediens loquetur vic-
torias / hec victoria qua quis per
obedientiam vincat se / maior est quam vin-
cere totum mundum. Prov. 16 melior est
paciens viro forti et qui dominatur ani-
mo suo expugnatore urbium fortior est
Faciam illum columpnam in templo
dei mei i. prelatum in ecclesia / vel in
iudiciis / forte in [illegible] / prelatum in

contemplacione / [illegible] in contemplacione / stabilem
in tribulacione / [illegible] prelatorum qua
ecclesia innititur alios supportante pro
pastoribus / tales columpne fuerunt pe-
trus iacobus et iohannes / de quibus dicitur
ad Gal. ij^o Iacobus et cephas et
iohannes qui videbantur esse columpne dex-
tras dederunt mihi et barnabe societatis /
tales debent esse omnes prelati ut in
aliis cadentibus stent [illegible]
[illegible] et omnes qui [illegible]
[illegible] columpnas eius
Olim fecit salomon in templo colump-
nas de ere fusas et fortes et pondus
templi fortes sustinentes ut dicitur 3°
Reg. / Nunc autem sunt columpne de
festucis que statim franguntur et ma-
gis indiget [illegible] quam portare / Ys.
3° Ecce dominator dominus exercitum auferet
[illegible]
[illegible]
forte et virum bellatorem et dabo pueros
principes eorum et effeminati dominabuntur
eius / Ps. posuisti firmamentum eius
formidinem i. [illegible] fortitudinem i. tales
[illegible] quod potens sit [illegible]
[illegible] quam fundamentum / Et foras non
egredietur amplius [illegible] se non
[illegible] ut secularibus negociis se
implicando / de qua dicitur ad Rom. 12° Nolite
conformari huic seculo sed reformamini in no-
vitate sensus vestri / de qua dicitur 2° thy. 2°
Nemo militans deo implicat se secula-
ribus negociis ut ei [illegible] placeat
cui se probavit / Luce ix^o Nemo mit-
tens manum ad aratrum et respiciens
retro aptus est regno dei / [illegible]
[illegible] beneficii et [illegible]
[illegible] et omnes qui [illegible]
et fiat [illegible] / Et scribam super illum
nomen meum [illegible] ut dicat prelatus
[illegible] / [illegible] Ego dixi dii estis

z filij excelsi omnes / Loco dei intra e
platis z vicarius eius / z ideo vices eius
debent gerere ut iuste z equitative
causa iudicent. unde dicitur Sap. 12 z sine
acceptione persone. unde dicitur Actuum x. Iubi
tate capi quia non z personarum acceptor
deus / Sed heu multi habent nomen sine
re / honorem volunt ut dei / sed opera no-
lunt ut dei / deus pater z misericors / ipsi pat
nisereno / deus misericors / ipsi pro o-
ciosi / deus iustus z misericors / ipsi iniusti
z immisericordes / deus pius z pauperum li-
benter audit eos / unde in psalmo tibi de-
relictus est pauper orphano tu eris adiu-
tor. Et isti propter impietatem rapiunt z extorquent
pauperum / desiderium pauperum
exaudivit dominus / ipsi autem pauperum
causas nolunt audire / eo quod non habent
quid dent / Non considerant dominus unde Ier.
Ysaie: facta est meretrix civitas fidelis
plena ~~iudicii~~ iustitia habitavit in ea
nunc autem homicide. argentum tuum ver-
sum in scoriam / vinum tuum mixtum
aqua / principes tui infideles socii
furum / omnes diligunt munera / sequun-
tur retributiones / pupillo non iudicant
z causa vidue non ingreditur
ad eos / Ier. 6 extendam manum meam
super habitantes terram dicit dominus a minore
quippe usque ad maiorem omnes avaritie
student / a propheta usque ad sacerdotem cuncti
faciunt dolum z curabant contritionem
filie populi mei cum ignominia dicentes
pax pax z non erat pax / Et nomen
civitatis dei mei nove ierusalem que
de celo descendit a deo meo. i. [illegible]
sicut pacificum z perfectum / qualis
fuit christus / Et alias que cum eo sic
incipit ierusalem / unde Ysa. 1 restituam
iudices tuos ut fuerunt prius / z con-
siliarios tuos sicut antiquitus / post
hec vocaberis civitas iusti urbs fidelis

Sic unde eis ponam visitationem tuam pacem
z prepositos tuos iustitiam non audie-
tur ultra iniquitas in terra tua / Mt. 5 beati
pacifici quoniam filii dei vocabuntur / Et nomen
meum novum / nomen dei verbi z domini
unde ps. dominus nomen illi / Item Ieronimus super
dicit ego dominus / hoc nomen meum z
[illegible] i. salvator / Mt. 1 pariet autem
filium z vocabis nomen eius Iesum ipse enim
salvum faciet populum suum a peccatis eorum / Sed heu
[illegible] nomen quod pauca sunt qui curent
[illegible] nomen sibi
omnes [illegible] / quod tamen dominus sibi
voluit [illegible] 2 [illegible]
sic audies [illegible] / dominum
[illegible]
[illegible] pluralis / quia plures [illegible]
[illegible] pauci sunt [illegible]
qui faciunt [illegible]
[illegible] agnus qui [illegible]
z [illegible] oculos qui sunt [illegible]
[illegible] nobis [illegible]
filius dei in [illegible] / que causa
[illegible] plati [illegible]
[illegible] agnus stabat super
montem syon z cum eo [illegible]
[illegible] nomen eius z nomen
patris eius scriptum in frontibus eorum
primum quod christus [illegible]
z [illegible] qui [illegible] i. vinctus
[illegible] fuit [illegible]
iubeni [illegible] meum [illegible]
meo [illegible] cum [illegible] fuit
ut [illegible] christus [illegible] super
me eo quod unxit me / [illegible]
[illegible] quod descendit
[illegible] i. [illegible]
[illegible] unxit eum
deus spiritu sancto z virtute / Sic nomen
[illegible] plati quod debent [illegible]
i. [illegible] z misericordes / Luce
6 Estote misericordes sicut z pater

non scripte sunt nova filii dei in [illegible] testa[illegible] quod
hic [illegible] plati conformit[illegible]

lii inspiciatis .z. / si tales essent deus
defenderet eos ut filios suos ps
Nolite tangere christos meos ~~Similiter~~
~~Sup~~ fratres vos rogamus z precamur
2m nomen .z. nazareus / unde 2a Reg. z
[illegible] qui nazarei vocabantur
nazarei i. floridi / z revera
floridus fuit dominus quia habuit cando
rem lilii innocencie / Cant. 2o Ego
flos campi z lilium convallium / sed
livorem viole in flagellacione vel
livorem eius [illegible] / sed
habuit ruborem rose in crucifixione in
[illegible] passione / Eccl. 24 Ego quasi
plantacio rose in Jericho i. in defectu mor
tis / Cant. 1 [illegible] z flos eius
z tunc refloruit in [illegible] ps Et re
floruit caro mea. Similiter et
prelati debent habere complures florum /
candorem lilii per castitatem / livorem
viole per humilitatem / ruborem rose
per caritatem / Eccl. 39 obaudite me
divini fructus z quasi rose plantate super
rivos aquarum fructificate quasi libanus
[illegible] odoris [illegible] / florete flores
z lilium date odorem z [illegible] / z
[illegible] floribus [illegible]
[illegible] debitur reflore
[illegible] / [illegible] 2o [illegible]
[illegible] qui [illegible] refloru
[illegible] 3m nomen .z. [illegible]
1o [illegible] concipiet z pariet filium
z vocabitur nomen eius emanuel / quod interpretatur
nobiscum deus / Et hoc nomen debent habere
prelati ut ipsi sint cum subditis quasi pas
tores cum grege / Luc. 2o Erant
pastores in [illegible] custo[illegible]
[illegible] super gregem suum / Moyses ut
acciperet legem / [illegible] xl diebus [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] bonos
[illegible]
[illegible]

platus [illegible] aut [illegible] / Si
ipsi attenderent quod stricte requiret
dominus [illegible] pro [illegible] / aut
[illegible] / aut plus [illegible]
cum grege z [illegible] Custodi virum
istum qui si lapsus fuerit [illegible]
[illegible] / [illegible] 39o
[illegible]
[illegible] nomen [illegible] filius al
tissimi / Luc. 1o vocabitur altissimi filius /
[illegible] habere prelati [illegible]
z [illegible] / Eccl. 4o Esto pupillis
misericors ut pater z eris velud al
tissimi filius [illegible] nomen .z. [illegible]
[illegible] / [illegible] Vias
[illegible] me [illegible]
[illegible] habere prelati [illegible]
[illegible] ut [illegible] ut [illegible]
[illegible] omnes
[illegible] me [illegible]
[illegible] 7o
[illegible] nomen [illegible]
habere prelati ut [illegible] diligent
[illegible]
[illegible] te ipsum [illegible]
[illegible] te [illegible] hoc
nomen habent prelati / [illegible]
quasi [illegible]
[illegible]
[illegible] pro [illegible] prelatorum [illegible]
[illegible] cornua [illegible] oculi agni
[illegible] vidi in medio
agnum stantem tamquam occisum habentem
cornua septem z oculos septem qui
sunt septem [illegible] in omnem terram /
Et [illegible] vidi septem oculos
[illegible] / [illegible]
[illegible] quod ipse [illegible]
z [illegible]
[illegible] attencio [illegible]
[illegible] auditis [illegible]
[illegible] dilucide [illegible] ad fugiendum mala
z faciendum bona

37b

Et angelo / et faciet bo[illegible]
Laodicie ecclesie scribe hec dicit [illegible]
[illegible] scrib[illegible] angelo
i[d est] epo Laodicie [illegible] ordinem [illegible]
[illegible] p[er] qua[illegible] [illegible] que
tota [illegible] virtute [illegible]
[illegible] rede[illegible] istum [illegible]
de ypocrisi [illegible] ut [illegible]
iste ut no[n] posset [illegible] quibus [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
q[ui] no[n] [illegible] scio opera
tua [illegible] monet [illegible]
[illegible] pr[illegible] [illegible]
cum [illegible] ponit [illegible]
que fiunt [illegible] victoribus [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] et angelo Laodicie ecclesie
scribe [illegible] precedentibus hec
que sequu[n]t[ur] dicit amen i[d est] veritas et
vita [illegible] xpus qui promissa [illegible]
[illegible] q[uia] [illegible] veritas et
vita Jo [illegible] et qui [illegible]
et [illegible] amen [illegible]
[illegible] ut [illegible] amen [illegible]
Jo [illegible] [illegible] fiat fiat
[illegible] amen [illegible]
[illegible] veritas
testis fidelis qui [illegible] fideliter [illegible]
[illegible] mundo [illegible] amen
[illegible] reddit [illegible] patri et [illegible]
[illegible] fides [illegible] et [illegible]
[illegible] et verus [illegible] omnibus [illegible]
que in mundo [illegible]
de mundo [illegible] et [illegible]
creature dei [illegible]
et [illegible] creatura dei i[d est] homo
et [illegible] alia creatura que [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] omnis creature in
[illegible] [illegible]
[illegible] creature i[d est] homi[ni] [illegible]
[illegible] appellatur [illegible] invisibilia

[illegible]

dei [illegible] que facta sunt intellecta con-
spiciuntur [illegible] d[icit] [illegible]
amen testis fidelis verus et principium
creature dei [illegible] promissa
complendo testis fidelis [illegible] operibus
[illegible] testificando verus [illegible]
pr[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quatuor
personas [illegible] que [illegible]
[illegible] s[cilicet] actor advocatus testis et
iudex [illegible] amen i[d est] veritas [illegible]
[illegible] testis
fidelis [illegible] verus [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] scio opera
tua s[cilicet] qualia [illegible] dicit [illegible]
[illegible] bona [illegible]
[illegible] mala [illegible]
[illegible] ypocrita [illegible] iste [illegible]
callide [illegible] ut no[n] poss[et]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] no[n] dicit
scio opera tua q[uasi] d[icat] [illegible]
que [illegible] video [illegible] cit[illegible]
[illegible] plus [illegible] 23
[illegible] omnes [illegible]
hominum [illegible] et [illegible]
[illegible] neque frigidus es neque
calidus [illegible]
[illegible] s[cilicet] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible]
[illegible] ma-
[illegible] duplex [illegible]
[illegible] qua [illegible]
[illegible] que [illegible]
fiunt ut [illegible] et laude[illegible]
[illegible] videte ne iustitiam
[illegible] faciatis coram hominibus et [illegible]
[illegible] s[cilicet] [illegible]
[illegible] simulacio
[illegible] que magis displicet

deo et ideo illi comminatur quod evomet
de ore dei. Glossa. Frigidus est qui con-
versus non meliorat, calidus est qui
bona meliorat et consummat. Vel aliter: quia
nec calidus es nec frigidus, quasi diceret
[illegible] operativa [illegible] sive non
aut applicationis quia nec frigidus
es, id est omnino remissus vel omnino malus,
neque calidus, id est omnino accensus vel
omnino bonus. Utinam frigidus esses,
id est omnino remissus et omnino malus, ita
quod appareret malicia tua, quia aperta
mala caveri possunt et ideo [illegible]
[illegible] emendacionis. Aut
calidus, id est omnino accensus vel omnino bonus,
quod per te melius et per te bonum erat
nec omnino malus et omnino bonus. Vel
sic per Haymonem: quia nec frigidus es
propter infidelitatem nec calidus
profunde et bona caritate. Sed quia
tepidus es, id est non omnino infidelis
vel absque fide nec omnino adeptus es
caritatem. Glossa: frigidi sunt pagani,
calidi sunt christiani qui in fide [illegible]
consistunt, tepidi qui nec omnino infi-
deles sunt nec [illegible] adeptum tendunt
[illegible] Surge aquilo et veni auster,
perfla ortum meum et cetera. [illegible]
nec frigidus es per infidelitatem nec
calidus per caritatem. Sed quia tepidus es
neuter [illegible] consistens ad plenum [illegible]
stituunt per solam fidem sufficere sine
caritate et operibus fidei et [illegible]
[illegible]
Utinam frigidus esses [illegible]. Sed quia
tepidus es incipiam te evomere de ore
meo, id est de sanctorum collegio quod os sunt
dei. [illegible] superbus [illegible]
quod os [illegible] per incipiam te
evomere de ore meo, id est a consorcio pre-
dicatorum seu [illegible] quod os domini dicun-
tur [illegible]
cum [illegible]
[illegible] de qui ambulans

ut descendentes [illegible] os domini
non [illegible] id est quorum sunt predicatores
vel os domini est permissio [illegible] a qua
~~aqua [illegible] est~~ commissione
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Et non immerito est comparatio [illegible]
cum difficultate et dolore [illegible]
Heu consolabor super hostibus meis
et vindicabor de inimicis meis. [illegible]
[illegible]
[illegible] filios hominum. Sic vomitus 2o
fit cum medicine sive sanitatis cor-
poris [illegible] inducitur. Sic eodem modo
[illegible]
[illegible]
Sicut apostolus [illegible]
1a Cor. v. Sic vomitus [illegible] 3o
[illegible] mortem non salutem inducit
sic [illegible] vel [illegible]
[illegible] nimis [illegible] et frequens
[illegible] non salutem sed mortem [illegible] inducit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 11
[illegible] infidelium
et [illegible] fidelium [illegible]
[illegible] que cum [illegible]
[illegible]
[illegible] fidelitatis et infidelitatis
[illegible] Sic quod aut
[illegible] frigidus aut calidus [illegible]
frigidum [illegible] tepidum
[illegible] ab ardore caritatis [illegible]
minus aptandum. Sic tepidum [illegible] plus
appropinquat [illegible] et ita ut [illegible]
[illegible] Haymo [illegible] quod
sunt frigidi et [illegible]
[illegible]
[illegible] fornicationes [illegible]
quod [illegible]
fuisse [illegible] amplius [illegible]

diligere apparet ut patet luce vii tibi
dicit duo debitores erant etc. et quia qui
plus diligit cui plus donavit et cui
dimittitur magis. Secundum comparatio
Et sunt alii qui a malis se custodiunt
sed ad bona agenda non assurgunt
vel et bona agunt sine intentione et amore
et isti hic dicuntur tepidi et quia tales
dicunt se fuisse frigidi et liberius argu-
mentum de peccatis et facilius conventum
admittunt et fuerunt postea penitentes
unde Haymo hic frigidus et paganum
ad fidem adducere quam catholicum a tepi-
dorum quolibet omni tempore ad fidem
spiritus revocare. Ideo dicit Gregorius
omnis fidelis et vivere et salvare ait
quia non veni vocare iustos sed pec-
catores sed etiam iustos sed peccatores ad
apostolus ubi superabundavit delictum
superabundavit et gratia. Luce xv gau-
dium est angelis dei super uno peccatore
vivit et opere dicitur vita et absoluta
et simplex que et respectu maioris
mali bonum et vita comparativa
et respectu minoris mali mala. [illegible]
ut qui quis oportet [illegible]
timori ne [illegible] qualis est
operatur hic [illegible] qui aliquis
et confidens fidei [illegible] et [illegible]
[illegible] non admitte adiutorem
necesse esse caritate et caritas [illegible]
melius [illegible] non quod [illegible]
sed quia minus [illegible] et forsitan
ad fidem [illegible] cursus [illegible] ac levius
[illegible] iustitia [illegible] aliquis
[illegible] ille [illegible] in intelligendum
quod tepidus sit aliquis [illegible]
caritatis que dicitur calor et [illegible]
que dicitur frigus sicut sit in talibus
[illegible] et [illegible] ad [illegible] patet et
bene [illegible] tepidi sunt qui a cri-
minibus se abstinent sed ad bona opera
non assurgunt [illegible] non [illegible]
qui [illegible] peccata faciunt

[illegible] opera peccatum
et tales tepidi dicuntur [illegible] quia evomam
te [illegible] non solum quia tepidus es
primo et quia iactas te quia dicis quod
dives sum in bonis temporalibus et lo-
cuples factus in bonis spiritualibus
et nullius egeo [illegible] ut [illegible]
ut alioquin [illegible] vel sic dives sum
[illegible] et locupletatus [illegible] et nullius
egeo quia [illegible] plenus
et [illegible] sine [illegible] sine [illegible]
[illegible] talia dicebat dicebat
[illegible] iste forte sic [illegible]
[illegible] sicut Heli [illegible]
Job 32 respondebo et ego [illegible]
et ostendam scientiam meam plenus sum
[illegible] et [illegible] me spiritus uteri
mei [illegible] istum et [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] qui opera et [illegible] in
[illegible] qui gloriatur et [illegible]
[illegible] non gloriae sapiens
in sapientia sua vel forte [illegible]
[illegible] quod talis [illegible] videri vel
[illegible] sed dominus qui videt corda [illegible]
[illegible] alii [illegible] Et nescis
quia tu es miser et miserabilis
[illegible] tria [illegible] angelus
[illegible] caritate
[illegible] miser [illegible]
[illegible]
[illegible] miser [illegible]
[illegible] per quam [illegible]
[illegible] miserabilis [illegible]
spiritus [illegible]
per quam [illegible]
[illegible] iste [illegible] apte
Postea [illegible] alia [illegible] per
[illegible] tria
que [illegible] dixit [illegible]
[illegible] dixerat nullius egeo dicit
[illegible] dicis [illegible] quod dives
sum [illegible] que [illegible]

de quibus dicitur Prov. 13 Est quasi pauper
cum in multis divitiis sit / redemptio
anime viri proprie divitie. Et locuple-
tabimus operibus et virtutibus ... qui
sit amicus et familiaris deo a quo
omnis habundancia. Et vestis preciosis
... amictu ... capitulo 19
... facit ... purpura ...
... pene ... per ...
non subsistent. Et pauper paupertate
... per ... et in paupertate
... et ... virtute
... speculatores
... omnes ... et ...
indicibile bonorum ... sapientia
... qui vigilat et custodit
vestimenta sua ne nudus ambulet

Scribo tibi ... per capituli
... monet ... angelus
... Adhuc enim venit ...
... ut ... petunt ad
... ut dicitur Luce 10 ...
... tibi quod dicitur ... et ...
... tibi ... igitur
... caritatem que ... et
... ut ... non ...
non ... ut dicitur ... multe
non potuerunt extinguere caritatem.
Et dicitur caritas ... aurum
superat omnia metalla ... sic cari-
tas omnes virtutes ... ma-
net autem fides spes et caritas maior
autem horum est caritas. Vel ...
splendore et valore intelligitur sapientia
que ... omnia dona ... et ...
locum ... caritas ... luce
... nemini ...
... in altari ... mor...
... ardebit ... mittet ...
... ligna mane ...
... ligna ... exempla ...
testimonia ... capitulo ... filii ...
... sapientiam ...

et deo ... libros ... est
... a sapientia ... dicit Jacobi primo
Si quis indiget sapientia postulet a deo
qui dat omnibus habundanter et non in-
properat. Sic ... 2 ...
12 ... eum ...
...ne non ... quia
sapientia ... capitulo ... Et
... mors et ...
... pax ... dicitur
... Jacobi ... Non est ista sapientia
mundi ... desursum descendens
sed terrena animalis et dyabolica / terrena ...
... animalis ... voluptuosis / dyabolica
... que autem desursum est
sapientia primum quidem pudica est deinde
pacifica modesta suadibilis bonis
consentiens plena misericordia et fructibus bonis
non iudicans sine simulatione
et ... apostolo ... capitulo primo
Omnis sapientia a domino deo est / probatur
igne tribulationis ... 2 ...
... argentum et aurum ... i Petri ...
exultabitis modicum nunc ...
... in variis tribulationibus ut
probatio fidei vestre preciosior sit auro et
argento quod per ignem probatur / ut locuple-
... sapientia ... lo-
cuplex qui ... dives ... apud
... omnia bona ... cum illa
... honestas ... et illius
et ... in omnibus ... antecedebat
me ista sapientia et ignorabam quoniam ...
omnium ... Sapientie ... divicie
... quid sapientia locuple-
tius que omnia operatur ... opera
quid magis ... que est ... artifex ... et ... omnes
... in quibus ... sed ... sapientiam
dicitur Prov. ... vir ... qui invenit
sapientiam et qui affluit prudencia melior
est acquisitio eius negociatione
auri et argenti / primi et purissimi / fructus
eius preciosior ... cunctis opibus et

omnia que desiderant non possunt haberi,
ut valent quam Et vestimentis albis
indutus, i. virtutibus et operibus variis
decoribus etc. Ei quia vestimenta eius
sunt candida et dicitur quod vestimenta alba
quia niuem dealbat et mundant. Ideo dicitur
de peccatore: lauabis me et super niuem dealbabor.
Et ps. Confessionem et decorem induisti
amictus lumine sicut vestimento. Elemosi-
ne etiam vestiunt [illegible] appellendum de sanctis
suum domesticum [illegible] dicitur vesti-
mentum [illegible] principes [illegible]
quia non sum medicus et in domo mea
non est panis neque vestimentum; nolite
facere constituere principem populi. Vestis bo-
[illegible] alba per mo-
[illegible] longa
[illegible] pu-
[illegible] regina
[illegible] distri-
[illegible] disso-
[illegible]
[illegible] madefacti
[illegible]
[illegible]
[illegible] pul-
[illegible]
[illegible] respondere
[illegible] indicat
[illegible] domestici eius vestiti
sunt duplicibus [illegible] induta [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] lauari [illegible]
[illegible]
[illegible] ut ait apparatus
[illegible] manifesta [illegible]
confessio indicatur [illegible]
[illegible] mala
confessione [illegible] confitendum
[illegible] non [illegible]
[illegible] confessio [illegible]
[illegible] confessione [illegible] homo
[illegible] sacerdote [illegible]

Sint vestimenta tua candida & oleum de capite tuo non deficiat

vestita sordida ab eo

et hec [illegible] contra paucis [illegible]
contra omnibus [illegible] non
[illegible] dicit [illegible] confessio [illegible]
[illegible] Et collirio
inunge oculos tuos ut videas. Unde
sicut oculi [illegible]
cognicio [illegible]
[illegible]
[illegible] cor meum soror [illegible]
mea vulnerasti cor meum in uno [illegible]
[illegible] vulnerat [illegible]
sunt [illegible] oculus [illegible]
[illegible]
et quis potius [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible]
[illegible] oculos [illegible]
[illegible]
[illegible] Collirium quo quo
oculi [illegible] bona operatio
[illegible] clarificat
[illegible]
[illegible]
omnibus [illegible]
[illegible]
intelligi [illegible]
mea et [illegible] qui diligit
me [illegible]
[illegible]
[illegible] pauper
[illegible] animam
ut [illegible]
[illegible] vestimentis albis
ut non appareat [illegible]
[illegible] in
unge oculos collirio ut videat
Ego quos amo castigo et arguo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dicit Ego quos amo arguo
[illegible] castigo [illegible]

disciplinam domini fili mi ne abiicias
sive verborum sive verberum nec deficias
cum ab eo corriperis. Quem enim deus
diligit corripit et quasi pater in filio com-
12 placet. Hebr. 12. Noli negligere disci-
plinam domini neque fatigeris cum ab eo
argueris. Quem enim diligit dominus casti-
gat; flagellat autem omnem filium quem
recipit. In disciplina autem perseve-
rate; tamquam filiis offert se vobis
deus. Quis enim filius quem non cor-
ripit pater? Quod si extra disciplinam estis cuius
omnes participes facti sunt, ergo adulteri
et non filii estis. Et loquitur de utraque disci-
plina s. verborum et verberum. Ps.: Et
disciplina tua ipsa me docebit.
Et nota quod dominus verbis doctrine flagellat
hominem in hac vita aliquando ad probationem
ut Tobiam et Job; quandoque ad cumulum
conservationis ut Paulum 2 Cor. 12; quandoque
ad peccatorum purgationem ut Mariam
sororem Moysi Num. 12; quandoque ad dei glorie
manifestationem ut cecum natum Jo. 9; quandoque
ad inchoationem [illegible] ut Herodem
Actuum 12. Et Job probat melius pati-
[illegible] incepto [illegible]
[illegible] Herodem [illegible]
[illegible] dominus sicut [illegible] ad
[illegible] multiplicitate
[illegible] infirmitates [illegible]
[illegible] dominus ad [illegible]
[illegible] Castigo .i. castos
reddo [illegible]
[illegible] Emulamini
.i. imitamini bonos [illegible]
[illegible] mala [illegible]
.i. emulationem habe .i. zelum [illegible] Cor.
Et age penitentiam [illegible]
[illegible] penitentiam [illegible]
[illegible] penitentiam [illegible]
[illegible] dei et [illegible]
[illegible] Sic igitur penitentiam [illegible]
[illegible] a malo [illegible]
[illegible] penitentiam [illegible] malo [illegible]

gratiam ut faciam ei. Et ne posset
dubitari de venia subiungit: Ego sto
[illegible] ad [illegible] oportet
dominus ut misereatur nostri. Cant. 2: En ipse
stat post parietem nostrum. Luc. 12 [illegible]
[illegible] illum venire ad se. Ad hostium
cordis, quod est liberum arbitrium sive
voluntatis [illegible]
[illegible] 12: Nullus ingrediatur hostium
domus sue usque mane. Istud hostium
clausum tenere est [illegible] volun-
tatem perdidi [illegible] dominus intrare non
potest. Sap. 1: In malivolam animam non
introibit sapientia. Et pulso in-
spirando, [illegible], predicando, bene-
ficia conferendo. Cant. 5: Vox dilecti mei
pulsantis: Aperi mihi soror mea,
amica mea, columba mea, immacula-
ta mea. Si quis audierit vocem meam aure
cordis, quod est intelligentia, et aliam quod
est obedientia, vocem meam, id est pressuram
meam seu flagellacionem seu predicationem
seu beneficiorum collationem, que dicitur vox
domini, quia per hoc vocat dominus nos ad
se, et tamen pauci audiunt. Prov. 1: Vocavi
et renuistis, extendi manum meam
et non fuit qui aspiceret, despexistis
meas et omne consilium meum [illegible]
Et aperuerit mihi ianuam cordis sui
.i. voluntatem per quam intrat verbum ad
[illegible] que dicitur aperiri Christo per
bonum [illegible]
[illegible] 12: Nullus egrediatur
hostium domus sue usque mane [illegible]
[illegible] Intrabo ad illum gratiam
infundendo, sicut sol intrat in domum
per fenestram apertam radios immittendo
[illegible] intrat sol [illegible] fenestra
[illegible] intrat sol. Et cenabo
cum illo et ipse mecum [illegible]
delectatio mea. Cenabo cum illo et
ipse mecum, nam mutua cenatio signum
mutue [illegible] ac mutue
dilectionis. Sic cenat deus cum homine
gratiam infundendo [illegible]

+ [illegible] fide eius et operibus delectabor [illegible]

cenat homo cum deo / quia cooperando ei ita
nam cum utroque cenat / preterea secundum pondus
Sed deus primo cenat cum homine quia primo operatur
gratiam infundendo et liberum arbitrium
excitando / et homo postea cum deo cenat
quia cooperando et in spiritu consentiendo
Io dicitur ad hebreos xii Contemplantes ne quis
desit gratie dei / ne qua radix amaritudinis
sursum germinans impediat / Sic cenat
deus cum homine in [illegible] quibus re
ficitur [illegible] et [illegible] meam re
ficit lapsum et [illegible] refrigerium meum
/ et homo cum deo in [illegible] quibus ipse homo
reficitur [illegible] Salvator cum apponit [illegible]
[illegible] / Sic cenat deus cum homine in via /
homo cum deo in patria melior et eterna
quam deus facit homini [illegible]
sed condigne passiones huius temporis
ad futuram gloriam. Cenam domini di
cit [illegible] Cum facis prandium vel cenam
noli vocare amicos tuos neque fratres
tuos neque vicinos [illegible] Cum facis
bona noli querere inde [illegible] hominum
vel favorem [illegible] temporalem
sed tantum [illegible] remittet de
inde ponitur conclusio epistole Qui vicerit
sicut dictum est dabo ei non [illegible]
[illegible] non reddere / non vendam / non
mutuabo sed dabo ei sedere in throno
meo, id est dabo ei potestatem iudicandi
mecum / [illegible] xix Vos qui
secuti estis me sedebitis super sedes iudi
cantes xii tribus israel / Sicut et ego vici / mundum
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / Et sedi cum patre meo in
throno eius id est accepi a patre meo
potestatem iudicandi [illegible] pater non
iudicat quemquam sed omne iudicium dedit filio
Glo [illegible] de platonis intelligitur
[illegible] quod nulli [illegible] sede intro
[illegible] platonis nisi prius vicit mundum
contempnendo et carnem subiciendo
spiritui et dyabolo ei resistendo Et post

hanc triplicem victoriam perfecit [illegible]
latus / Secundo dicit [illegible] considera
quod christus vicit mundum in [illegible] Scribo
vobis adolescentes quoniam vicistis ma
lignum [illegible] scribo vobis [illegible] iuvenes
quia fortes estis et verbum dei manet
in vobis quia vicistis malignum / Tertio
[illegible] castigo corpus meum et
[illegible] et
[illegible] / [illegible] Ia
cobi iiii Resistite dyabolo et fugiet
a vobis / i Petri v Sobrii estote
et vigilate quia adversarius vester [illegible] leo
[illegible]
[illegible] non coronabitur nisi
qui legitime
certaverit / Sed heu hodie [illegible]
[illegible] platonis nisi [illegible]
[illegible]
[illegible] / Sed [illegible] qui
[illegible] / et qui cum [illegible] cenat
cum [illegible]
[illegible] sunt qui [illegible] meis
[illegible] et omnes qui [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
illud [illegible] quod qui [illegible]
[illegible] cum [illegible] deus [illegible]
[illegible] aures audiat
quid spiritus dicat ecclesiis ut supra
dictum est / et [illegible] cum clausula
[illegible] attentio auditorum. Cap. iiii
Post hec vidi et ecce hostium apertum
Prima visio / que fuit de [illegible]
[illegible] omne tempus
[illegible] statum / Hic incipit secunda visio que
est de revelatione mysteriorum / quod sic
competens ordo / quia ut dicit Glo [illegible]
rectos [illegible] revelatio secretorum
[illegible] hec visio [illegible]
que revelant [illegible] et [illegible]
[illegible] et dividitur
[illegible] istud capitulum [illegible] et [illegible]
[illegible] aperiente [illegible]
[illegible] dividit [illegible] capitulum [illegible]

conspicuitatibus apercionis libri et dividit
primum et viij capitulum. Et distinguitur 2ª
visio in iiij partes. prima qua videtur
sedens in throno et est primo ad con-
templacionem sapiencie. secunda qua videtur
consignatus ad apercionem libri et solucionem
sigillorum eius. primo ad statum viri
insolubilis ecclesie. Dividitur enim istud capitulum
in iiij partes. primo dicit Iohannes se vidisse
hostium apertum et audisse vocem invi-
tantem ad ascensum celi. 2ª parte
de ascensu Iohannis quem ubi ascendit
et describit quem vidit Iohannes. Et ecce
sedes. iij describit qualis erat
sedens et sedes. Et qui sedebat
v. ostendit que et quales erant
sedentes. Et in circuitu vj describit
que de throno procedebat sive de
sede. Et de throno vij agit de
quatuor animalibus que erant in medio
et in circuitu sedis. Et in medio sedis
Et notandum quod hec visio universalem
statum ecclesie respicit a principio usque
ad finem et quedam dicit de ultimis
fidelibus et passionibus eorum, quedam
de hiis que passi sunt fideles
ante incarnacionem que valebant
ad exhortacionem et [illegible]
Et ideo quia nemo ydoneus est pati
tribulaciones [illegible] accipit [illegible]
[illegible] in hac visione que
est de eorum confortacione. Est prima que
fuit de coronacione. dicit. Post hec
non tempore sed ordine. vidi i. revela-
tam sub visione [illegible]. Et ecce [illegible]
[illegible] et [illegible] hostium
apertum [illegible] erat [illegible] celi
[illegible] erat [illegible] que de
celo [illegible] vite qua habet
[illegible] qua fulget [illegible]
i. fidelium [illegible] quam [illegible]
[illegible] et regnum celorum [illegible]
[illegible] celi hostium
et [illegible] Io. x. Ego sum hostium
[illegible] hostium nulli claudit nemo [illegible]

[illegible] adse [illegible]. Sed quamvis
[illegible] in celo ingredi non hostium sed
[illegible] culpa est. Io. vj. Omne quod dat
michi [illegible] veniet et eum qui venit
ad me non eiciam foras. Et nunc
celi per intelligenciam sacre scripture. Et di-
celum [illegible] que [illegible] in [illegible]
[illegible] eius hostium [illegible] quia
[illegible] intelligencia [illegible]
[illegible] sacra [illegible]
hostium scripturarum et obscuritas figurarum
que usque adclause fuerunt ita ut pauci
intelligerent aliquid de scripturis. ps.
tenebrosa aqua in nubibus aeris i. ob-
scura scriptura [illegible] et [illegible]. Sed qui
venit [illegible] obscuri-
tas figurarum et [illegible] hostium scripturarum
[illegible] apertum [illegible] et apparuit
[illegible] clavis qua aperitur
hostium et [illegible] Iacobi. 1º
Si quis vestrum indiget sapiencia postu-
let a deo. [illegible] cum [illegible]
[illegible] nubes i. obscuritates scrip-
turarum [illegible] et efficaci
[illegible] non [illegible]
[illegible] hostium apertum
quod nemo potest claudere quia modicam habes
virtutem i. humilitatem que modica fuit
[illegible]
Et vox prima quam audivi i. vetus
testamentum quod precedit novum fuit tam-
quam tube loquentis mecum i. terribilis et ob-
scura [illegible] ad [illegible] Clama
ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam.
Et dicens ascende huc s. ad hostium
totum enim vetus testamentum [illegible]
[illegible] ad aliud [illegible]
[illegible] petrus et Iacobus et Iohannes
[illegible] vidissent [illegible] moysen et helyam
[illegible] Et levantes oculos neminem
viderunt nisi solum Ihesum [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] domus
domini [illegible] montium et fluent ad
eum omnes gentes [illegible] iste [illegible] est
domus domini [illegible]
[illegible] ad hostium ascendere quod omnes gentes

cōmonte [illegible] dicit et cu-
stantibus fideli: ascende huc non corpo-
ris motu sed mentis intuitu. Et ostendam tibi
que oportet fieri cito, i(d est) in proximo quod competit
civitati celesti [illegible] est. Vel sic: ascende
huc s(cilicet) ad statum spiritualem [illegible] morari
[illegible] in regno [illegible] dimittit
et preparat [illegible] qui adhuc [illegible]
[illegible] montis [illegible] cum [illegible]
cum [illegible] ut dicitur Gen. 22. Et ostendam
tibi que oportet fieri cito s(cilicet) in fine mundi.
1 Jo. 2: Filioli mei novissima hora est.
[illegible] dies domini [illegible] ter-
[illegible] terra que fient [illegible] in
iudicio que timorem et dolorem inducent
[illegible] ad iudicium [illegible]
[illegible] canet enim tuba et mortui resurgent
[illegible] 1 Thess. 4: Ipse dominus in iussu
et in voce archangeli et in tuba dei descendet
de celo et mortui qui in Christo sunt resurgent
primi. Et [illegible] voce [illegible] Jeronimus sive
bibam sive comedam sive aliud quid
faciam semper videtur auribus meis insonare
illa vox terribilis: Surgite omnes qui
iacetis in sepulcris, surgite mortui
et venite ad iudicium salvatoris. [illegible]
est ministerio [illegible] que non fecerunt
que debuerunt, unde [illegible] Cristi [illegible]
[illegible] manducare [illegible] 3m [illegible] sine
privilegio [illegible] 24 [illegible] 29 [illegible]
[illegible] vox qua audiunt
[illegible] fuit vox angeli qui ista ei
[illegible] que tube comparabatur [illegible]
angelica [illegible] divina humana
singularis vox [illegible] dicit
[illegible] ad
[illegible] Et vox prima, i(d est) vox
angelica [illegible] divina que [illegible]
prima respectu vocis corporee que
posterior est et tempore et dignitate et qualitate
tamquam tube que [illegible] ad [illegible]
[illegible] mundi blandimenta
[illegible] delectamenta et ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] celi. Loquentis mecum.

interne spiritualis, i(d est) in mente [illegible]
audiam quid loquatur in me dominus deus.
Hic differt vox spiritualis et vox cor-
poralis, quia spiritualis vox loquitur in [illegible]
corporalis ad [illegible] spiritualis [illegible]
intus in mente, corporalis exterius in
aere sive in aure. Vel mecum, i(d est) non
[illegible] dissentienti sed in concordanti [illegible]
[illegible] loqui [illegible] consentiebat
Et [illegible]
quod angelus ammonebat dicens: Ascende
huc, i(d est) erige mentem [illegible]
et [illegible] potes
mentis intuitu contemplari. Et ostendam
[illegible] post ascensum que oportet fieri cito, sed
tribulaciones et persecuciones et postea
consolaciones et remuneraciones [illegible]
1 Petri 1: prenuncians eas que in Christo
sunt passiones et ~~[illegible]~~
~~[illegible] passiones~~ posteriores glorias.
Post hec statim fui in spiritu, i(d est) spirituali
contemplacione non [illegible]
[illegible] corpore separatus
sed [illegible]
ipsius ad contemplandum [illegible]
quod nichil vidit vel audivit corporaliter
sed totum spiritualiter raptus in extasim
[illegible] possum. Et ecce
[illegible] qui semper procrastinant [illegible]
[illegible] vocem [illegible]
[illegible] sed [illegible] obediencia
[illegible] obediens
mandatum non procrastinat sed [illegible]
[illegible] audivit [illegible] vocem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Abraham [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Abraham festinavit [illegible]
[illegible] Et ecce
sedes [illegible] et certus [illegible]
chorus angelorum in quibus ipse sedet et
iudicat [illegible] omnis boni
sed [illegible] alios regit

corrupti

ps rexerit deus super gentes deus sedet
super sedem sanctam suam. Vel sic ultio le-
simum in sedes et ideo super sedem
xpus et qui presidet angelis et prelatis
ecclesie super omnem creaturam angelicam
et humanam. Ys. Vidi dominum sedentem
super solium excelsum et elevatum. declarans
[illegible] que vidit dicit. Et ecce se-
des id est cetus prelatorum et electorum ange-
lorum posita id est ordinata erat in celo
id est in ecclesia fide et miraculis constante
sicut celum. [illegible] dum meo sedes
eius [illegible] parant [illegible] thronum [illegible]
et alibi Sedisti super thronum qui iudicas
iusticiam. Et supra sedem sedens xpus scilicet qui
[illegible] omnes dignitate et potestate. unde
Joannis. Qui de celo venit super omnes
est. [illegible] candelabra dicitur am-
bulare hic vero sedere super sedem [illegible]
[illegible] hic presidens quia ibi per can-
delabra [illegible] platearum
[illegible] ibi ambulat [illegible] et [illegible]
[illegible] singulorum hic sedet iudicans
et reddens singulis secundum merita eorum [illegible]
ambulat quoniam regens [illegible] sedet
[illegible] ambulat [illegible]
dico ut [illegible] sedet super sedem
ut dominus [illegible] quod dicitur sedes posita
prelati [illegible] id est [illegible]
et [illegible] quod deponi potest [illegible]
cum ponibile et deponibile [illegible]
Jo [illegible] populi nos ut [illegible] et fructu
[illegible] nobis [illegible] 22o
[illegible] te populus. Deinde ostendit ipsos
qualis sit iste sedens. Et qui sede-
bat similis erat aspectui lapidis
iaspidis et sardinis. duplici lapidi
comparatur xpus ad denotandum duplicem
naturam in xpo divinitatem scilicet et humanitatem [illegible]
contemplativam et vitam activam [illegible] Jo
[illegible] hec est vita eterna ut cognoscant
te solum verum deum et quem misisti Jhesum
xpum. [illegible] lapide iaspide [illegible]
humana [illegible] lapide sardinis.
Iaspis siquidem viridis est colore

viriditas autem inter omnes colores
magis delectat visum et confortat. sic
divinitas inter omnia intelligibilia magis
delectat et confortat intellectum. Sardius
vero rubeus est colore et ideo humanitas
rubicunda fuit sanguine passionis [illegible] homo
[illegible] quare rubrum est indumentum tuum. in
hac enim visione consistit tota hominis bea-
titudo ut percipiamus [illegible]
[illegible] ad [illegible] divinitatem sive
[illegible] ad videndum
humanitatem [illegible] pastura
inveniet intus in aspectu divinitatis
foris in aspectu humanitatis [illegible]
[illegible] totum assump-
sit hominem deus ut totum in se beatificaret
[illegible] aut [illegible] sedenti [illegible]
[illegible] sedem dicitur. Et iris in circuitu
sedis similis visioni smaragdine.
Smaragdus viridis est et rubeus [illegible]
[illegible] penitentie [illegible] yris arcus
celestis duos principales colores habet
quorum unus igneus et alter ceruleus
igneus martyrii ceruleus baptismi
significat. quod yris similis smaragdo erat
[illegible] quod nemo ad visionem
perveniet nisi per martyrium vel baptismum
aut penitentiam caritatis. [illegible] transivimus
per ignem et aquam et eduxisti nos in re-
frigerium [illegible]
[illegible] solis [illegible]
nube aquosa [illegible] sine nubis [illegible]
[illegible] sic filius patris [illegible]
[illegible] aquis [illegible]
assumens [illegible] fuit [illegible]
homo manens deus. [illegible] colores
viridis et rubeus et ceruleus [illegible]
caritate et innocentie puritate. Et ideo
smaragdo similis dicitur quia sicut smaragdi
viriditas omnes [illegible]
[illegible] oculos [illegible]
[illegible] sic xpi caritas et puritas omnium
hominum et angelorum caritatem et puritatem
superat et omnes in se [illegible]
[illegible] [illegible]

in conspectu dei et delectantur in leticia in con-
templando divinitatem. Iris vero arcus celestis
que posita fuit in signum federis et pacis
inter deum et homines Gen. ix. ego ponam ar-
cum meum in nubibus celi et erit signum fe-
deris inter me et terram. Dicit vero [illegible] fecit
eph 2o inter nos et deum pacificus ipse est pax nostra
qui fecit utraque unum. Unde ipse dicitur
iris in intuitu federis, nisi quia dicit quod
nemo venit ad deum nisi per ipsum. Jo. xo
nemo venit ad patrem nisi per me. Si quis
introierit ingredietur scilicet ad contemplationem
divinitatis et egredietur scilicet ad contemplationem
humanitatis et pascua inveniet i. [illegible]
refectionem. Iris et arcus sine corda
ad nos inclinans cornua in signum quod
noluit ferire sed pocius misereri. Juxta
illud Ezechielis xviii Nolo mortem peccatoris
sed ut magis convertatur et vivat. Item iris
dicitur filia thaumantis qui [illegible] [illegible]
pro colore induit et informat. Signum quod
[illegible] [illegible] et super omnes [illegible]
tendit [illegible] [illegible] [illegible] et cetera.
[illegible] qui solem suum oriri facit super
bonos et malos et pluit super iustos
et iniustos. Secundum quod [illegible] iris similis
smaragdo in intuitu federis [illegible] [illegible]
ad illos in quibus sedet [illegible]
nullus accedit ad ipsum nisi [illegible] [illegible]
mediante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod non [illegible] [illegible] quod non deficiant
[illegible] [illegible] per multa flagella
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sedes Christi est [illegible] in qua ipse sedet
et requievit per quam [illegible] ordinat et
disponit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dei
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tur [illegible] sedes [illegible] [illegible] posita in celo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in circuitu sedis et beata virgo que [illegible]
[illegible] [illegible] omnia [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] celi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iridis [illegible]

[illegible] virtutes virginis [illegible] color
et caritatis [illegible] et castitatis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] castitatis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible]
ragdo similis per [illegible] fidei que
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipsa sola in fide [illegible]
Jo. xix. [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
ipsa que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xx [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] celestium [illegible] beata virgo
que est [illegible] signum et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
beate virgini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ponam in nubibus celi et erit signum
federis inter me et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] qui
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] iris in circuitu sedis
Sedes [illegible] [illegible] dici beata virgo in
qua ipse sedit et quievit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
coram deo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dei
[illegible] virginis [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] iris [illegible] similis [illegible]
sedis et [illegible] virginis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et iris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] aqueductus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sedis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] multi tyranni
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quod ad thronum salomonis ascendebatur
sex gradibus / quia sex sunt que doctori qui vult
1 ad prelationem ascendere / primus est innocentia
qua nulli noceat et cunctis proficiat /
secundum augustinum diffiniens eam dicit innno-
centia est que nec facit miseros
nec relinquit miseros hec et quod nulli quod
2 noceat et omnibus proficiat / secundus est
munditia / de qua ysaie lii mundamini
qui fertis vasa domini / hinc est quod aaron
et filii eius primo lavabantur femora-
libus lineis ut et camisia can-
3 dida induti exodi 28 / tertius est sollicitudo
spiritualis / secundum apostolum ii ad cor. xi post
in sollicitudine et hec sollicitudo excludit
occupationem temporalem / unde ii thimotheo ii nemo
militans deo implicat se nego-
4 ciis secularibus / quartus est castitas promissi-
onis / ut quod promittit in susceptione
regiminis / soluat in executione officii / sunt
tales docet iethro moysen eligere admini-
stros in quibus sit veritas exodi 18 / et de
hiis quarto dicit psalmista quis ascendet
in montem domini .i. ad prelationem aut quis
stabit in loco sancto eius .i. in prelationis
dignitate qui innocens manibus est
et sanum ... respondens /
et dicit psalmista innocens manibus ecce
primus gradus / et mundo corde ecce 2us / qui
non accepit animam suam in vano / qui
in vanitatibus mundi non implicat se
ecce tertius / nec iuravit in dolo proxi-
mo suo ecce quartus / 4us gradus est sapien-
tia et intelligentia spiritualis / de qua super
ymni sunt omnis homines in quibus non
est ... de ... prudentia
terrena mortis est prudentia spiritus vita
et pax / ad ro. 8 ... et ... quia
pluribus ... prudentia spiritus sed magis
prudentia terrena et mundi que mortem
et litem facit / iacobi iii non est ista sa-
pientia desursum descendens sed terren-
a animalis diabolica que est sursum est /

sapiens / primum quidem pudica et deinde
pacifica modesta suadibilis bonis
consentiens plena misericordia et fructibus
bonis / iudicans sine dissimulatione /
baruch iii disce ubi sit prudentia
ubi sit virtus ubi sit intellectus ut scias simul
ubi sit diuturnitas vite et victus / ubi
sit lumen oculorum et pax / ubi sunt prin-
cipes gentium et qui dominantur super
bestias que sunt super terram qui in avibus
celi ludunt qui argentum thesauri-
zant et aurum in quo confidunt homines et non est
finis acquisitionis eorum qui argentum fabricant
argentum et solliciti sunt nec est inventio
operum illorum et exterminati sunt et ad infer-
nos descenderunt et alii loco illorum
surrexerunt filii quoque agar qui exquisie-
runt prudentiam que de terra est negotiato-
tores terre / viam autem sapientie non cogno-
verunt ... describuntur prelati in
quibus hoc tantum dico salva pace eorum
sextus gradus est zelus animarum / sine 6
quo nullus ordo debet perfici in prelatum
unde dominus petrum ter interrogavit de
amore suo io 20 / et postea com-
misit ei custodiam ovium suarum propter quod cor-
pore ... primus doctor zelotes / sed heu
hodie hoc est quod animarum requiritur in
prelatis et non ponitur cura cetera autem
/ ... hominum ... est qui re-
quirat / ... cadit asina et est qui
sublevet / perit anima et non est qui curet /
... morbus et ... ii ... pastor
... dispersi sunt oves mee
eo quod non est pastor et facte sunt in devo-
rationem omnium bestiarum agri / io x bonus
pastor animam suam dat pro ovibus suis
mercenarius autem et qui non est pastor
cuius non sunt oves propter videt lupum
venientem et dimittit oves et fugit
et lupus rapit et dispergit oves
mercenarius autem fugit quia mercenarius est
et non pertinet ad eum de ovibus / hec pauca

dicitur porta in celo / ut ostenditur quod qui
sedem habet debet esse celestis / Matth. xix. vos
qui secuti estis me et cetera. Item 2a dicitur quod qui
sedebat super sedem erat similis aspectui
lapidis iaspidis et sardinis / quod per
nitorem iaspidis et ruborem sardinis
designatur iusticia et caritas prelatorum
[illegible] domestici [illegible]
[illegible] duplicatur dicitur color [illegible] qui sedet
tenuit [illegible] clemenciam iusticiam et iusticiam
clemenciam prelatorum / iusticia enim et clemen-
tia simul debent esse prelati. Nam iusticia
sine clemencia crudelitas est, et clemen-
cia sine iusticia remissio [illegible]
[illegible] Matth. x. Estote prudentes sicut serpentes
astuciam [illegible] simplicitas columbe
[illegible] simplicitatem [illegible] astucia
[illegible] / Item procedit 3o / [illegible] sedes
iudiciaria [illegible] in iudicio
thronum suum / Et iterum sedisti super
thronum qui iudicas iusticiam / [illegible]
[illegible] sedis et pax et tranquillitas [illegible]
[illegible] iudicabit / Sap. 12o. Tu autem dominator
virtutis cum tranquillitate iudicas
et cum magna reverencia disponis nos
[illegible] colores [illegible] sunt [illegible] et bonitas
[illegible] / Nam [illegible] terribilis [illegible]
[illegible] apparebit / quod [illegible]
[illegible] colores [illegible] et candor angeli
qui [illegible] apparuit in sepulcro. Et
in circuitu sedis / sedilia viginti quatuor et super
thronos xxiiii seniores vidi sedentes
id est patres veteris testamenti et novi / [illegible]
[illegible] designatur [illegible] quia [illegible]
[illegible] senario et quaternario [illegible]
ducto. Nam [illegible] sex et quatuor [illegible]
xxiiii fiunt senarius [illegible] sex dierum
quaternarius [illegible] [illegible]
[illegible] quod 12 fuerunt patriarche filii Ia-
cob [illegible] alii patres veteris testamenti
[illegible] et 12 apostoli [illegible]
alii patres novi testamenti [illegible]
[illegible] de in circuitu sedis sedentes
super thronos / qui cum domino iudicabunt
[illegible] iudicio [illegible]

vos qui secuti estis me et cetera. [illegible]
seniores sunt patres veteris testamenti
et novi / Sedilia vero sunt xxiiii [illegible]
quibus patriarche [illegible]
et xii apostoli qui [illegible]
[illegible] si vestiti erant
[illegible] vestimentis albis
id est gloria immortalitatis quam adsecuti
corporis. Et in capitibus eorum corone
aureae id est [illegible] [illegible]
[illegible] quam adsecuti immortalitatis
corporis et in capitibus eorum coronas aureas
[illegible] [illegible] [illegible]
splendorem id est ruborem et calorem [illegible]
in splendore [illegible] in rubore [illegible]
[illegible] [illegible] quod sunt [illegible]
[illegible] prelati [illegible] [illegible]
quales debeant esse prelati / qui sunt
iudices aliorum [illegible] stolis albis
id est duplici mundicia [illegible] et [illegible]
[illegible] ambulabunt mecum in albis
quia digni sunt [illegible] stole [illegible]
dicit [illegible] corporum et [illegible]
[illegible] vestimenta [illegible] sunt [illegible]
[illegible] aureae in capitibus eorum
sit intencio recta / cognicio munda
et [illegible] prelatorum
[illegible] [illegible] id est corona
stola [illegible] et [illegible]
[illegible] corona aurea super [illegible]
[illegible] [illegible] id est [illegible]
[illegible] templi [illegible]
[illegible] id est [illegible] pulcrior et clarior
[illegible] corona [illegible]
[illegible] victoribus [illegible]
[illegible] quod prelati debent esse [illegible] / sed et
alios [illegible] victores [illegible]
[illegible] Petri [illegible]
[illegible] 2o. [illegible] certamen certavi
cursum consummavi fidem servavi de
reliquo reposita est michi corona iusticie
Et de throno id est de prelatis [illegible]
debent fulgura id est miracula [illegible]
[illegible] que [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / fulgura

fulgura procedebant de throno / quando ad
vocem Petri sanabantur infirmi Actuum 5
voces dabantur throni quando dicebat
Paulus ad Romanos 12: Obsecro vos per misericordiam
dei et tonitrua exibant de throno
quando Ihesus dicebat: Iam securis ad ra-
dicem arboris posita est. Omnis arbor que
non facit fructum etc. / Et septem lampa-
des ardentes ante thronum. Per [illegible] vide-
tur [illegible] / quibus actus prelatorum illumi-
natur. Sed que sunt ille lampades
exponit: que sunt septem spiritus dei
id est vii dona spiritus sancti / que thronum illu-
minant et accendunt missi in omnem
terram predicatoribus quibus prelati predi-
cando ubique dant septem dona spiritus
sancti ut ministri per sacramentorum dispensationes /
Actuum 8: Tunc imponebant illis
manus et accipiebant spiritum sanctum de throno
erat ille de quo dicitur Io 5: ille erat lu-
cerna ardens et lucens / et ille de quo
dicitur Ecclesiastici 48: Surrexit Helias
quasi ignis et verbum illius quasi facula
ardebat / Et hii duo lampades
ante thronum non retro / quia prelati
prius debent omnia videre et visa [illegible]
et postea corrigere. Philippenses 3: Que
retro sunt obliviscens ad ea que
ante me sunt me extendens ad desti-
natum [illegible] ad bravium
eterne vocationis / Sed non dicuntur lam-
pades ante thronum sed circa thronum
[illegible] sicut lampades quia
prelati [illegible] sibi vivunt / circa thronum sunt
quia alios [illegible] instruunt
[illegible] quippe rusticitatis solum
sibi prodest / et quantum edificat exemplo
vite tantum [illegible] / tamen nocet si destru-
entibus non resistit / Et in conspectu
sedis id est prelatorum in quo deus sedet
et iudicat ut [illegible] et tamquam mare
vitreum simile cristallo / per mare
significatur baptismus / quia sicut
in mari [illegible] sunt [illegible]
[illegible] / sic in baptismo submergunt

et premuntur [illegible] / Exodi 14
ingressus est enim [illegible] cum curribus
et equitibus in mare et reduxit super
eos dominus aquas maris / filii autem Israel
ambulaverunt per siccum in medio eius / Et
[illegible] magnificatus est dominus et [illegible]
et confessorem precepit in mare / Vitreum autem
dicitur mare propter puritatem [illegible] que
fiunt in baptismo / Cristallo dicitur simile propter
caracteris baptismi similitudinem / Sicut
enim cristallus ex aqua fit et postea de-
ficiens non potest solvi / sic caracter ex
aqua id est in aqua baptismi confertur
quod non potest postea dissolvi / Per mare
significatur [illegible] multitudo / que multis
amaritudinibus est repleta / Unde Job [illegible]
dicitur: Numquid mare sum ego aut
cetus quia circumdedisti me carcere / Vi-
treum autem dicitur et cristallo simile / propter quorun-
dam fragilitatem et aliorum firmitatem /
[illegible] enim erant ibi fortes et fragiles / et
magnos et parvos [illegible] / Psalmus 103: Hoc
mare magnum [illegible] in mari
[illegible] que [illegible] / [illegible] premuntur mortem
[illegible] per amaritudinem [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible] 3° in aqua
veluti mare [illegible] / [illegible] Ecce
[illegible] amaritudo mea amarissima /
Dicitur autem vitreum / quia [illegible] vitrum [illegible]
[illegible] radios solis / sic per multa [illegible]
[illegible] / Cristallo vero dicitur simile quia
sicut cristallus [illegible] ex aqua [illegible]
[illegible] / sic per multa [illegible]
[illegible] tribulationum / Ecclesiastici 43: Frigi-
dus ventus aquilo flavit et gelavit
cristallus ab aqua / Sic [illegible]
[illegible] / [illegible] per [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] /
[illegible] [illegible] / [illegible] per
[illegible] / [illegible] per [illegible] /
[illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] devorat [illegible] / Abacuk 1°
[illegible] sicut pisces maris / [illegible]
[illegible] magnum et spatiosum manibus
illic reptilia quorum non est numerus / [illegible]
autem [illegible] per fragilitatem / 1 Io 2°
[illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] adventus eius pertinet figura [illegible]
cristallo. Et simile dicitur propter singularitatem
et durationem obstinationis. Sicut [illegible]
lex antiqua mittitur propter profunditatem et
[illegible] et iudiciorum amari-
tudinem. Vitreum et [illegible] in
mare [illegible] metallis non est
[illegible]
intrabit spiritus sapientie. Dicitur autem vitreum
quia sicut [illegible] vitro videtur [illegible]
posita liquido clarescunt sub gratia legis
videtur intelligentia spiritualis. Cristallo
autem dicitur simile propter duritiam legis vel
certe hoc dicitur mare propter historie ama-
ritudinem, vitreum propter allegorie intellectum,
cristallo simile propter preceptorum firmitatem.
Hec in templo mare dicitur [illegible]
sedis quia [illegible] omnia debent
[illegible] speculari et aliis quod [illegible] videtur
[illegible] vide 24 pone speculatione
ut quisque [illegible]. Et in me-
dio et in circuitu sedis quatuor animalia
propter videt vel [illegible]. Et in medio sedis
dicitur [illegible] platearum [illegible]
animalia [illegible]
[illegible] ipse [illegible] et pro
[illegible] in medio sedis erunt
animalia quo [illegible] sicut
[illegible] in medio [illegible] sedes
quadratum habebat platheas, ut dicit
[illegible] super plateas sedes erunt
animalia, quia doctores presidentes vel
[illegible] columpne [illegible]
[illegible] quia excubie custodi-
[illegible] sedem et [illegible]
[illegible] dicitur animalia erunt illa
quatuor animalia sedens. Plena oculis
ante et retro, a [illegible]
[illegible] que [illegible] et [illegible]
que [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible] vel [illegible]
[illegible] supplicatorum [illegible] alterum
ante, alterum retro dicitur [illegible] alterum
[illegible] et alterum. Et alia [illegible]

ad alia [illegible] amplectenda,
ut dicit apostolus [illegible] in
ea que retro sunt obliviscens ad ea que
ante me sunt me ipsum extendens ad destinatum
[illegible] celestis vocationis.
Et animal primum simile leoni, per quod
intelligitur [illegible] quia [illegible]
[illegible] incipit [illegible]
vox clamantis in deserto. Et secundum
animal simile vitulo, per quod intelligitur Lucas,
qui a sacrificio, quod maxime fit de vi-
tulis, inchoavit dicens: Fuit in diebus
Herodis regis sacerdos. Et tertium animal
habens faciem quasi hominis, per quod intelligitur Mat-
theus, qui [illegible] plenius
[illegible] incipit sic:
Liber generationis Ihesu Christi. Et quartum
animal aquile volanti, per quod intelligitur
Iohannes, qui quasi aquila [illegible] alius
volans Christum dei filium [illegible]
[illegible]
erat verbum, verbum erat apud deum. [illegible]
[illegible] quatuor [illegible]
[illegible] Ezechiel
[illegible] ponit hominem, secundo leonem, tertio vitu-
lum, quarto aquilam. [illegible]
quia Ezechiel [illegible] ordinem historie,
quia Christus primo natus fuit ut homo,
postea [illegible] ut leo,
inde [illegible] fuit ut vitulus, tandem
[illegible] ut aquila. [illegible]
ordinem [illegible] Ezechiel [illegible]
[illegible] sic ordinantur [illegible]
animalia [illegible] qui [illegible] videt
[illegible] ordine geste rei [illegible]
[illegible] fidem [illegible]
[illegible] leonem [illegible]
[illegible] ponit ut [illegible]
[illegible] attrahit ad
[illegible] passionis [illegible]
[illegible] ad fidem [illegible]
[illegible] ad fidem [illegible]
[illegible] ad aquilam [illegible] ad fidem [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] vel per quatuor
animalia [illegible] ordo predicatorum [illegible]
officium quadrifidum predicationis [illegible]
[illegible] predicatio quadriformis
[illegible] per [illegible] mundi [illegible]
sit et sta [illegible]

[illegible]

[illegible]

promiserunt terram continentem fontibus cor... Item alii
quattuor praedicant de Christo scilicet eius incarnationem
passionem resurrectionem et ascensionem quaecumque alia prae-
dicant de ipso / ad istud respondent. Item de quattuor
evangelistis dicitur pro praedicatoribus. Item quod quattuor
sunt hominibus praedicanda generaliter scilicet crede-
nda / facienda / fugienda / et desideranda.
Credenda sunt certa scilicet articuli fidei et sa-
cramenta ecclesiae testamenti. Item operanda
vero sunt quia scilicet mandata ad quae te-
nentur omnes / consilia ad quae obliga-
tur religiosi et perfecti et ad opera misericordiae
quae sunt quasi media inter illa [illegible]
[illegible] et tempus. Item fugienda tres sunt
scilicet peccata mortalia / [illegible]
Item desideranda sunt certa scilicet [illegible]
superna paradisi gaudia. Item quattuor
[illegible] praedicatores / quia praedicatores debent
mugire ut leo comminando poenam et
timorem incutiendo. Item mugire ut bos
compatiendo peccatoribus et ad pietatem provo-
cando. Item debent loqui ut homo
compatiendo et admirando delicta provo-
cando. Item debent volare ut aquila contra
homines ad caelestia desideria sublevando
et spe gloriae promittendo. Item isti sunt quattuor
fabri qui [illegible] arma ecclesiae quibus
se munit et hostes expugnet. De
quibus dicitur Zacharias 1° Ostendit mihi dominus
quattuor fabros / et dixi quid isti veniunt
facere / qui [illegible] sunt cornua quae ven-
tilaverunt Iudam. Item isti sunt quattuor
equi scilicet rufi albi et nigri / quos
misit dominus ut perambularent terram
Zacharias 6. Item hi sunt quattuor columpne
quae sustentant velum in ecclesia
Exodus 26. Item isti sunt quattuor vectes et
quattuor circuli aurei quibus portabatur
archa et mensa domini / Exodus 25. Item quod
Et in medio sedis id est in visione et susten-
tione et in circuitu sedis in inspectione
et custodia ecclesiae quattuor animalia id est prae-
dicatores / vel quattuor partes mundi vel quattuor
evangelistae praedicantes / vel in medio
sedis id est fidelibus qui sunt intra ecclesiam
et in circuitu sedis id est infidelibus qui

sunt extra ecclesiam / quattuor animalia plena prae-
dicantes / oculos scilicet [illegible] et [illegible] sa-
pientibus et insipientibus debitor sum / quod
[illegible] peccata [illegible] praedicans
[illegible] aut sedent tor-
pendo et dormiunt delectando [illegible] af-
fluendo doctores ecclesiae / quos dicit
Proverbiorum 6 Fili si spoponderis pro amico tuo / defixisti
apud extraneum manum tuam / fac quod ego
dico fili mi et temet ipsum libera / discurre
festina suscita amicum tuum / ne dederis
somnum oculis tuis / plena oculis ante
et retro id est [illegible] undique / ne aliqua
possit mordere venenosa serpens fallaciter
incaute. Ecclesiasticus 12° Quis miserebitur
incantatori a serpente percusso / vel
dicitur 2ª Cor. xi. In vigiliis in laboribus
et labore / [illegible] fac [illegible]. Item oculos
habent ante / quod semper cogitant de morte quod
certa sit et incerta hora mortis / retro
habent oculos qui semper cogitant de vilitate
originis / de vita peccati quam [illegible] et
[illegible] sunt [illegible] Ecclesiastici [illegible]
[illegible] et [illegible] non periculis
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] aut qui [illegible]. Item ante habent
oculos qui [illegible] ostendunt qualia
sint mala [illegible] et [illegible] bona. Retro
habent oculos a [illegible] ostendunt qualia sunt
bona et mala praeterita / praesentia [illegible]
[illegible] et [illegible] futura
mala timenda sunt et futura bona appetenda
praeterita [illegible] non sunt timenda / bona
amanda. Ecclesiastes XI Si annis multis vixerit
homo / et in hiis omnibus laetatus fuerit memi-
nisse debet tenebrosi temporis et dierum multorum
qui cum venerint arguentur praeterita vanitatis.
Et animal primum simile leoni / et [illegible] Moraliter
et magnum. Proverbiorum 28 Fugit impius
nemine persequente / iustus autem quasi leo
confidens absque terrore erit. Item [illegible]
leo fortissimus bestiarum ad nullius pavebit
occursum. Item secundum animal simile vitulo
in [illegible] mortificatione et labore [illegible]
[illegible] corpus meum et in servi-
tutem redigo / [illegible] plus omnibus
laboravi. Item tertium animal habens faciem hominis

propter mansuetudinem et discretionem. Ut supra dicta
te anime quatuor animas sum et singulis corde
[illegible] suppleret mansuetudo et compre
hensio. Et facies desuper aquile
volantis per contemplationem celestium et con
temptum terrenorum quia aquila non volat
ad inferiora sed altius magis videt celestium
sicut Job 39 In excelsis rupibus
[illegible] inde contemplatur escam suam et
de longe oculi eius prospiciunt. Et hec
qualitas debent esse predicatores quia bonos
[illegible] [illegible] predicare, homines per
mansuetudinem, aquile per contemplationem
[illegible] Ecclesiastici [illegible] noli querere fieri iudex
nisi valeas virtute irrumpere iniquitates
ne forte extimescas faciem potentis
et ponas scandalum in agilitate tua. 2
[illegible] xxx doctrina viri per patientiam noscitur
Et pennis [illegible] perfectos ... ut annunciet
[illegible] mansueti [illegible] [illegible]
Ecclesiastici x° [illegible] [illegible] duxit
dominus et sedere fecit mites pro eis. De x°
[illegible] hoc [illegible] sunt hii qui ut nubes
volant ad [illegible] quia [illegible] adsurgentes
eius [illegible] debent ...
et volatu et requiesti. Et quatuor sin
gula singule habebant alas senas
quibus sunt instructi ad exequendum
officium predicatoris. Prima ala est lex
naturalis. Secunda lex moysi. Tertia doctrina prophetarum.
quarta doctrina evangelica. Quinta doctrina
apostolica. Sexta expositores sacre scripture doctorum
quibus predicatores alas volant nunc
[illegible] nunc [illegible] nunc dextrorsum
nunc sinistrorsum volant. Vel sex
2 ale sunt sex opera misericordie que memorantur
[illegible] 24 [illegible] quibus volatur ad
celum. Vel sex ale sunt sex opera misericordie
spiritualis que continentur in hoc versu
Consule castiga solare remitte
fer ora. Vel sex ale sunt cognitio
3 [illegible] sex dierum [illegible] [illegible] [illegible]
11 [illegible] [illegible] [illegible]. Vel
sex ale sunt sex tribulationes quibus
dominus probat et eligit [illegible] predicatores
Job [illegible] In sex tribulationibus liberabit
te dominus. Jsaie 1° Auferte [illegible]
ante oculos [illegible] [illegible]

[illegible] nidum [illegible] [illegible]
[illegible] penas sicut [illegible]
et non laborabunt, ambulabunt et non
deficient. Et [illegible] plena sunt
oculis intus et in circuitu dei et contra
[illegible] hominum [illegible]
[illegible] simplices [illegible] [illegible] sine
reprehensione in medio nationis prave
[illegible] xi Prudentes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
plena sunt oculis id est circumspectione et deli
beratione in circuitu quo adversa [illegible]
et intus quo adversa et despicit [illegible]
predicatores circumspiciunt non solum opera sed
cogitationes et despicit [illegible] omni custo
dia custodi cor tuum. Et in circuitu et in
tus plena sunt oculis, quia se mundos
[illegible] et alios [illegible]. Et in
circuitu et intus plena sunt oculis quia
[illegible] notitia [illegible] historie et in
[illegible] allegorie ut per historiam sim
plices, per allegoriam provectos instruere
possint. [illegible] cum venissem ad
vos fratres non veni in sublimitate sermonis
aut sapientie. Et infra: sapientiam loquimur
inter perfectos. Et requiem non habebant die
ac nocte dicentia id est a laudibus non
desistebant. Glosa: cum requies sit ocii
[illegible] labor laudantium [illegible]
sed laudis continuitas [illegible]. Hec est
enim summe quies. Augustinus [illegible]
[illegible] [illegible] vaca
bimus et videbimus, videbimus
et amabimus, amabimus et laudabimus.
Ecce quod erit in fine sine fine. Ecce occu
patio vel laudatorum [illegible]
[illegible] benedicam dominum in omni tempore semper laus
eius in ore meo. Et notate [illegible] non
sufficit laus oris nisi sit laus cordis
et operis. Augustinus [illegible] et [illegible] lingua laudat
et vita blasphemat [illegible] talis laus
[illegible] [illegible] Ecclesiastici xv Non est laus
speciosa in ore peccatoris sed [illegible] qui
laudat et lingua [illegible] [illegible] est
laus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] laudem [illegible] [illegible] alibi [illegible]

Laudabo dominum meum in vita mea / non
solum lingua mea / psallam deo meo quam-
diu fuero die ac nocte a [illegible]
ut die prosperitatis et nocte adversitatis
Item cum laus placeret deo quae non prospe-
ritate et adversitate interrumpitur / Unde multi sunt
similes philomene / quae non cantat
nisi in estate / Sic multi laudant
deum nisi in prosperitate / de quibus in ps.
Confitebitur tibi cum benefeceris ei / Item
tales a deo prius recedunt et ad deum recedunt
Alii qui et similes sunt rossignolo / vel pinicori
quae est avicula parva / quae non videtur
nec cantat nisi in hyeme magna
Sic isti nunquam nisi in angustia et in tristitia
de quibus dicitur ysa. 26 Domine in angustia
requisierunt te / et in tribulatione murmu-
ris doctrina tua eis / Item multiplicate
sunt infirmitates eorum postea accelerave-
runt / Sed boni semper laudant deum
et in adversis et in prosperis / ysa. Anima mea
desideravit te nocte / et in spiritu meo et
in praecordiis meis de mane vigilabo
ad te / Item [illegible] Qui reminiscimini domini
ne taceatis et ne detis silentium ei do-
nec stabiliat et ponat ierusalem laudem
in terra / Item ysa. 62 Super muros tuos
ierusalem constitui custodes tota die et nocte
non tacebunt laudare nomen domini / Item ysa.
21 Ad me clamat ex seir custos quid de nocte
dixit custos venit mane et nox / Si
quaeritis in nocte quaerite in mane et con-
vertimini adhuc et venite secundum / De forma
ad laudes sufficit dicere unde ore
et opere / cum et deus laudatur [illegible]
quae et in corde per fidem / ore per confessionem
ad Ro. x Corde creditur ad iustitiam
ore autem fit confessio ad salutem / et in opere
per operationem / quia fides sine operibus
mortua est ut dicit Jacobi 2o / Unde est
quod dicitur Mt. 7 non omnis qui dicit mihi
domine domine intrabit in regnum caelorum / sed
qui facit voluntatem patris mei / [illegible]
Sanctus sanctus sanctus / Hic est laus et confessio
trinitatis / Dominus deus omnipotens / Hic est laus
et confessio unitatis / Vel dicitur sanctus ter
et in personis trinitas / dicitur dominus deus
omnipotens unitas est in natura / sive in substantia
[illegible] et qui erat et qui venturus est

Hic innuit divinas maiestatis / Ut sit [illegible]
tutis laudis / Et non [illegible] clamant [illegible] sanctus
in laude dei / sanctus enim latine [illegible] sine
terra quia nec elementa et inferiora [illegible]
[illegible] / [illegible] dicit quasi
primo sanctus [illegible] sine [illegible] et sine infid-
ritate [illegible] post [illegible]
filio et spiritu sancto [illegible] vel sanctus [illegible] sine
terra / [illegible] sine [illegible] [illegible]
[illegible] potentia [illegible] / [illegible]
[illegible] sicut alii [illegible]
impotentes / Secundo dicitur sanctus firmus sine
[illegible] sine obstinatione [illegible]
[illegible] filio [illegible] / [illegible]
[illegible] / sicut [illegible] 3o
sanctus [illegible] sine [illegible] sine [illegible]
et dulcia [illegible] / [illegible] apparet
benignitas / [illegible] crudelis [illegible]
[illegible] Benignus et [illegible]
[illegible] / Item [illegible]
12o [illegible] benignus et [illegible] et [illegible]
[illegible] omnibus nobis / [illegible] / Dominus
[illegible] deus [illegible] / omnipotens [illegible]
Item dominus [illegible] deus in natura / omnipotens
[illegible] / Iudicum [illegible] ipse deus
[illegible] qui [illegible] bella [illegible] et dominus
[illegible] nomen tibi est / [illegible] brachium [illegible] sicut
ab initio et [illegible]
[illegible] deus / Item dominus [illegible]
deus [illegible] / omnipotens [illegible]
est [illegible] / [illegible] 12
[illegible] heri et hodie [illegible] / Item qui
[illegible] / et hoc [illegible] nomen
[illegible] / Item qui est [illegible] / Item
qui [illegible] / Jacobi 1o [illegible]
quae non est transmutatio nec vicissitudinis
obumbratio / Et qui erat [illegible]
[illegible] / [illegible] 1o [illegible]
deus [illegible] / Item qui erat [illegible]
fieret [illegible] / Jo. 8 [illegible] Abraham fieret
ego sum / Et qui venturus est ad
iudicium / et [illegible] mora [illegible]
Abacuk 2o Et si moram fecerit expecta
eum quia veniens veniet et non tardabit
Item qui est sine [illegible] / qui erat [illegible]
[illegible] / qui venturus [illegible]
[illegible] deus
[illegible] / qui dicitur [illegible]

Agios dicitur greće
inferior

libilet male
dictu a labijs
[illegible]

+ nos te et tua nobis tribuentes

mortuum / qui erat dicat per armatos
qui dicit eum christum esse deum / que
venturus est ad iudicium hereticos qui dicit
iudicium idem fieri et ante nos futurum
de quibus petrus venient in novissimis
diebus in deceptione lusores iuxta proprias
concupiscentias ambulantes et dicentes ubi
est promissio aut adventus eius / Quoniam
ergo patres dederunt omnia se presentem
[illegible] / Et cum dederint et at-
tribuerint et [illegible] pro
dicturi illa quatuor animalia et quatuor cum
viginti seniores gloriam fidei sue
et honorem operis bone et benedictionem
remunerationis future / Vel gloriam pri-
[illegible] passionis benedictionem pro
[illegible] missione / Vel gloriam [illegible] honore
[illegible] benedictionem [illegible] omnia at-
tribuenda sunt deo [illegible] et omne bonum
[illegible] omne datum optimum / Vel gloriam
patri pro [illegible] honorem filio pro [illegible]
benedictionem pro promissa glorificatione
[illegible] quoniam omnia / per que omnia
[illegible] omnia / ipsi gloria in secula [illegible]
Sedenti super thronum i christo iudici [illegible]
pater non iudicat quemquam sed omne iudicium
dedit filio ut omnes honorificent filium sicut
honorificant patrem Viventi in secula se-
culorum [illegible] licet mortuus fuit
[illegible] fui mortuus et ecce sum
vivens [illegible] q.d. Cum quatuor
animalia et viginti predicatores dicunt
et [illegible] solum christum glorificandum
honorandum et benedicendum quod solus
dat suis fidelibus gloriam et honorem et be-
nedictionem / tunc procedent et se humiliabunt
[illegible] seniores et viginti [illegible]
[illegible] fideles [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] q.d. aliud [illegible] omnia [illegible]
[illegible] i nobis [illegible]
[illegible] gloriam / Et mittent [illegible]
[illegible] inclinant se [illegible]
q.d. [illegible] angelorum
[illegible] / Et ado-
rabant viventem in secula seculorum
i christum honorem [illegible] licet
esset homo [illegible] venire [illegible]

Ideo sequitur dicit Non nobis domine non nobis

Finis

et presentium eum dominum / Et mittebant
coronas suas ante thronum i victorias
suas christo attribuebant / i cum temptationes
et tribulationes et peccata [illegible] hostes
vincebant non sibi sed christo attribuebant
dicentes / Dignus es [illegible] solum ardentes
dignus es [illegible] dignitate [illegible]
digna [illegible] mala puniens / Deus
bona faciens / [illegible] operibus [illegible]
[illegible] gloriam laude cordis et honorem
laude oris / Et virtutem laude
operis / q.d. laudandus glorificandus
et honorandus es corde ore et opere
Quia tu creasti omnia
et per voluntatem tuam erant et [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] Indicat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Et propter voluntatem tuam
erant [illegible]
[illegible]
[illegible] fiat postea [illegible]
[illegible]
Et creata sunt in [illegible] que [illegible]
[illegible] Cap. V.

Et vidi [illegible]
[illegible] quem [illegible]
[illegible] redemptionis humane / Et dividitur
hoc capitulum in tres partes / [illegible]
[illegible] dispositio divina de redemptione
generis humani / In 2a [illegible]
[illegible]
i Et vidi angelum / In 3a ostenditur affectio
[illegible] / Et ego flebam
[illegible]
[illegible] quia [illegible] adim-
pletio [illegible] dispositionis / Et vidi et
ecce in medio / In 4 ostenditur quod [illegible]
[illegible] de [illegible] libri i per ad-
impletione dispositionis / Et cum
[illegible]
angelorum de redemptione et liberatione
hominum / Et [illegible] animalia [illegible] Et vidi
in dextera / Et [illegible]

Et vidi et audivi / In 5 [illegible]
[illegible] angelorum [illegible]
[illegible] Et quatuor

Hec visio

et audivi precor quia dicitur in hoc capitulo non est
alia visio a precedenti / sed illi sicut pars
parti coniungitur / sed in precedenti erat quod magis
post hec vidi per dictionem admirativam
audivi / quia visio illa erat alia a precedenti
/ sed hic dicit Et vidi cum aliis que
dicta sunt in isto capitulo In dextera seden-
tis super thronum id est Christi / qui omnipotens
et adeo in eius manu claves mortis et inferni
librum id est scripturam sacram scriptum
intus et foris / intus quo ad vetus te-
stamentum erat abscondita sub figuris
redemptio nostra et libertas / Foris quo ad
novum testamentum ubi est manifesta redemp-
tio / Scriptum intus per spiritualem misticam
et foris per historicam / Scriptum intus
ad perfectorum gratiam et foris ad minorum
documentum / Scriptum intus ut secreta
scripture indignis claudantur et foris
ut dignis certa commendet in studio de
et sic intellectum augeat / Scriptum intus quo ad
ad iusticiam conversationis / Et dicitur liber iste
scriptus in dextera non in sinistra / quia promittit
eterna non temporalia / et quia ducit ad dexteram
ubi agni collocandi dicuntur Matthei 25 / Et
Signatum sigillis septem id est misteriis ob-
scuritatibus clausum / quia tenebrosa a-
qua in nubibus aeris id est abscura in
prophetis et misteriis Ysaie 29 Erit vobis
visio omnis sicut verba libri signati quem
cum dederint scienti litteras dicent Lege
ipsum et respondebit non possum signatus
est enim / Et liber iste est Christus in quo
sunt omnes thesauri sapientie et scientie dei ab-
sconditi ut dicitur Colossenses 2 / Cuius sigilla
sunt septem sacramenta nostre redemptionis in
lege figurata et a prophetis predicta / Primum
est conceptio sive incarnatio / que fuit
figurata in conceptione Ysaac Genesis 21 / Et
Ysaie 7 Ecce virgo concipiet et ipsa
pariet filium etc. / Secundum nativitas que
fuit figurata in natione Ysaac Genesis 21
Et Ysaie 9 Parvulus natus est nobis et cetera de
natale domini natus Ysaie 7 Ecce virgo concipiet
et pariet filium / quod etiam figuratum fuit Numeri
17 in virga Aaron que una nocte

frondruit et fructum fecit / 3 fuit passio 3
que fuit figurata in morte Abel Genesis
4 / Et in immolatione vitule ruffe Numeri
19 et agni Exodi 12 / Et Ysaie 53 Sicut ovis
ad occisionem ductus est / Ieremie 11 Ego
quasi agnus mansuetus qui portatur
ad victimam / 4 est descensus ad infe-
ros / qui fuit figuratus in Sampsone 4
qui tulit portas Gaze Iudicum 16 /
Et Zacharie 9 Tu autem in sanguine testa-
menti tui eduxisti vinctos de lacu in quo
non erat aqua / Quintum est resurrectio / que fuit 5
figurata in filio mulieris Sunamitis
4 Regum 4 / Et Osee 6 Vivificabit
nos post duos dies et die tercia susci-
tabit nos / Sextum est ascensio / que fuit fi- 6
gurata in translatione Enoch Genesis 5
et in raptu Helie 4 Regum 2 / Et Ysaie
legitur Quis est iste qui venit de Edom
et cetera Et Psalmista Ascendit deus in iubilatione
/ Septimum est adventus ad iudicium que fuit
figuratus in aqua diluvii
per alluvionem Genesis 7 / Et Ysaie 3 Dominus 7
ad iudicium veniet cum senioribus populi
/ Liber sigillis clausus et signatus fuit
Christus donec ipsemet aperuit eum ut
postea dicetur / Liber iste fuit scriptus
intus et foris / intus secreta sapientia 11
foris infirmitas humana / quia sicut
dicitur sicut sibi fecit / Et scriptus intus
in divina sapientia / et foris in carne
humilitatis latens / et pedum et manuum
per foramina pedes et manus / Et scriptus
intus in divina sapientia donis spiritus sancti
Ysaie 11 Requiescet super eum spiritus domini
spiritus sapientie et intellectus / spiritus consilii
et fortitudinis / spiritus scientie et pietatis
/ et replebit eum spiritus timoris domini
/ Et foris in corpore ut infirmitatibus
Ysaie 53 In illa die apprehendent septem
mulieres virum unum id est universe infir-
mitates humane preter ignorantiam
et peccatum / Iob Iustitia et
veritatibus / Et ut dicitur in septima non
teneret me malitia / Et scriptus in
tenore sed sicut septem columne / scripture
ante sunt septem verba que protulit
moriens / quibus nos docuit ampl

3us lib.

homani/ Hec liber iste z diuina dispositio
de reparatione generis humani et de illo sig-
natus intus i. in veteri testamento obscuritate sub
litera clausus/ z paucis admodum
revelatus/ z foris i. in novo testamento ubi
manifesta z z impleta dispositio [illegible]
dum iudeus deum est [illegible] 1o aduen-
tum ymolabitis agnum i. ultima
etate preparare generis humani [illegible]
fuerant propter passionem Christi sig-
nata liber est/ cum signata sunt pri-
[illegible]/ z enigmata data prophetis
sub quibus diuina dispositio de reparatione
hominum clausa latebat/ Apertus dispo-
suit deus reparare genus humanum si non
apertus fuit [illegible]/ Vel sigillatus
liber fuit/ sed quod aperuit de figure
z prophetie tunc aperte lib. [illegible] z si-
gillat/ Sigillum libro appositum quod si
liber clauditur ne videatur/ Ita sigit
quod [illegible] secretum meum latet nodum
vide/ Ys. 24 clamat/ secretum meum
mihi/ Quod fuit ade de terra virgine plasmatio
quid eius dolo/ quid mulieris de costa
[illegible] formatio/ quid abel occisio/ quid
diluvium i. unda/ quid abrahe temptatio
/quid iacob visio/ quid virge floritio
/quid agni ymolatio/ quid serpentis
elevatio/ z multa huius signacula
fuere/ que omnia propter Christum aperta sunt
[illegible] in cruce [illegible] omnia insignia [illegible]
gerebant illius/ [illegible] 29 [illegible] omnia lib.
[illegible]/ Hic lib. pt dici [illegible] ipsa
[illegible] altaris [illegible] vitus [illegible]
[illegible] z [illegible] plenus/ foris
[illegible] visibilibus [illegible] intus
[illegible] i. invisibilibus
que [illegible] fit [illegible] qui
[illegible] substancia [illegible] re-
manet [illegible] ad accidentia Sed
[illegible] mediante [illegible] fit
[illegible]/ [illegible] z quod tanta
magnitudo [illegible] tota latet/
[illegible] oculi [illegible] mons
[illegible] z quod [illegible] corpus pos
intrat hominis [illegible]/ Eadem
potentia qua clauso [illegible] intravit

et exiuit de virgine z de sepulcro/ ut
sic possit dici/ Hic potuit clauso sepulcro
prodire sepulcro [illegible] z/ quod [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] ab [illegible] videmus [illegible]
[illegible] minuitur ut dimidium [illegible]
posset dici [illegible] totus in omni
[illegible] quodlibet [illegible] z/ quod ab [illegible]
[illegible] z sumitur [illegible]/ Sicut
[illegible] sine gloria ac
[illegible] est quod [illegible]
[illegible] locis [illegible] augetur
[illegible] minuitur/ sicut ignis candele
non minuitur z si mille candele
in accendantur [illegible] z/ quod [illegible]
sine [illegible] z dulcedo sine dulci/ et
multa huius [illegible] que non est reperire ali-
quatenus [illegible]/ [illegible] Ys. 29 Erunt vobis
visio omnium sicut verba libri signati
quem cum dederint scienti litteras/ dicent
[illegible] z [illegible]/ non possumus sig-
natus [illegible] quod nullus [illegible] qui
posset [illegible] explicare/ Item
liber iste pt dici [illegible]
[illegible] consolationibus z [illegible]
tribulationibus/ Septem sigilla sunt [illegible]
tutes sub quibus latentur [illegible]
Primum sigillum z paupertas/ sub qua latet
regni adeptio/ Secundum mansuetudo/
sub qua latet [illegible] possessio/ tertium z luctus
sub quo latet consolatio/ quartum sitis z
esuries/ sub quo latet saturitas/ 5m
z [illegible]/ sub qua latet [illegible] misericordia/ sed
[illegible]/ 6m z mundicia/ sub qua latet
[illegible] 7m z pacificatio/ sub
qua latet diuina filiatio/ Hec sigilla
clausa fuerunt quousque ipse dominus
aperiens os suum z dixit Beati pau-
peres spiritu z c./ [illegible] vidi an-
gelum fortem [illegible] 2a [illegible]
desiderium antiquorum [illegible] completione
diuine promissionis/ super reparatione generis
humani/ [illegible]
[illegible] intelligimus aliquid
[illegible] dispositionem reparationis hominis/ z quod
[illegible]
[illegible] i. [illegible]
[illegible] angelum [illegible]

qui dicitur angelus propter mire puritatem
et dicitur singulariter angelus propter gaudie
et fidei unitatem. fortem propter constantie
longanimitatem et invincibilitatem excellentem
predicationem vel inquisitionem et annun-
ciationem. unde i petri i. de qua salute
exquisierunt atque scrutati sunt prophete
de futura in vos gratia prophetantes. scrutan-
tes quod vel quale tempus significet
eis spiritus christi. Voce magna id est desiderio
et studio magno. luce x. beati oculi
qui vident que vos videtis et audiunt
beati. quia multi reges et prophete voluerunt
videre que vos videtis et audire que
vos auditis et non audierunt. Et hoc autem
desideraverunt antiqui patres propter mediatorem
verbum ut deo reconciliarentur. Job ix. non est
qui utrumque valeat arguere et ponere
manum suam in ambobus. Ad hebreos. christus in
ambobus manum suam posuit. Et ideo
operandi etc. lavabunt et deus ipse est
quibus placatus audiet. quia nullus
2 alius unquam fieri potuit. Et ut dei
similitudinem quam amiserant assequ-
erentur. Genesis quia dixit deus faciamus
hominem ad imaginem et similitudinem nostram ut
in eternum ipse fortis et decorus. Et
iterum ne quis eum despiciat. Bernardus super
cantica promissiones et visiones non re-
cipio figuras et enigmata nolo. Iam
quasi angelicas species fastidio. primus
quippe supponat ipse et pulcritudine
tactus mens. Et ut legis austeritas
3 tonus mitigaret. Actuum xv. Hoc est
onus quod neque nos neque patres nostri portare
potuimus. Unde computrescit iugum a facie
olei. Et ut scripture clause patens aperiret.
4 Job xxxviii. numquid post ortum tuum pre-
cepisti diluculo et ostendisti aurore locum
suum. Aurora id est scriptura que post or-
tum christi facta est aperta. Et ut captivi de la-
7 cu liberarentur ubi nulla aqua. Job xi.
Inferno profundissimus nisi descenderent
omnia mea. Sed christus liberavit. Zacharie
ix. Tu in sanguine testamenti tui eduxisti
6 vinctos tuos. Et ut abiceres obprobrium dyabo-
li tollerentur. psalmus aufer a me obprobrium
et contemptum. Et ne mihi exaltabiant inimici
1 mei super me. respice in me et miserere
A mei et exaudi me. Et sperans ut nata

humana exaltaret. psalmus Et emisisti manum
dexteram eius et multitudine tua deduxisti
me. Et cum gloria assumpsisti me. Genesis primo
dixit me opulo eius suo et signum de
seculis antiquis vehementia. Et primi super
antiquitates que contentur cum nativitas
dominum in adventum. Decimo dixit filius de
scismi patris supponendum incarnatum prelatos
christi frequenter cogitatus compunctionis et
confunderet me ipso et vero genuit beatas.
Cui nemini tam magnum gaudium ingeratur
beatus gratie extitit apostolus mariam
merito sola promissio. Dignus est dominus
aperire librum id est divinam dispositionem
implere et misteria clausa sub figuris
et enigmatibus manifestare. Et solvere
signacula eius id est obscuritates legis
explanare. Et sequitur ordo preposterus, quia
prius est solvere signacula libri et postea
aperire librum. psalmus Et prius patris dispositionem
impleverunt. Et sic aperire librum. Deinde
predicationem suam et apostolorum implecta
dispositionem manifestavit et sic solvere
signacula librorum. actuum i. Cepit ihesus
facere et docere. Et nemo poterat
id est nullus neque in celo ut angelus
neque in terra ut homo purus neque
sub terra ut impii vel spiritus iam corpore ex-
uti. aperire librum id est dei dispositionem
implere. Et sic redimere genus humanum
quod dicit cum sit quelibet creatura tantum
deo debet ut aliud non posset. vmigenitus
filius dei mortem gerens quam mors
redimeretur. Et non redemptorem ... neque
respicere illum id est perfecte intelligere
librum id est liberationem id est modum nostre
redemptionis. Et per quamquam potest
augmentum fraudem incarnatum et passionem
et preludia nostre redemptionis. Et ad
adplenum modum scire potuit. Ubi
et beati viri de deo dubitant dicat
angelus luce i. Ergo fiet istud. Jo-
hannes baptista dicit Et ego ipse ego a te debeo baptizari
me et venis. Qui autem me fortis est. Cuius
non sum dignus ut solvam corrigiam
calciamenti eius. Et dicit non sufficiens substan-
tiam vel debitum applicare unione
naturarum. psalmus Et generationem eius quis
enarrabit. Ideo clemencia generationis

3a pars domum posuit desertam i. ecclesiam ut dicunt
4 glosa. Et ego flebam vehementer. Quare
flebat Johannes? quia qui intelligebat aut
non. si non ergo non debuit flere quia ignora-
bat quid erat in libro. si intelligebat ergo
non debuit flere sed potius gaudere
quia sciebat actum esse impletionis. Solucio
3 misticis quod quod dicit Johannes in persona an-
tiquorum patrum non sua qui flebant
et dolebant propter dilacionem. Nam secundum di-
cit Prov. 13 Spes que differtur affligit
animam. Ideo quod incipit ecclesia post ingres-
3 pars sum afflictos antiquorum propter dilacionem
redemptionis quam exspectabant. Dicit ergo
Johannes in persona aliorum patrum et ego fle-
bam vehementer i. dolebam quia nemo
dignus inventus est aperire librum i. re-
dimere genus humanum quia omnes in pecca-
ti erant ut dicit glosa. Job 14 secundum aliam
litteram nemo mundus a sordibus etiam in-
fans cuius vita unius diei super ter-
ram. Ephes. 2 omnes nascimur filii
ire. Et videre illum i. perfecte intelligere
ut dicit [illegible]. Et adhuc [illegible]
qo nondum dicit Johannes quod angelus fortis predicans
voce magna flebat. Cui gratis re-
spondeo ad [illegible]
[illegible] est [illegible] patribus veteris et
novi testamenti. [illegible] et cola-
ba mea. Et unus de senioribus dicit
5 pars 3 quarta pars in qua ponitur flentium
consolatio ubi dicit Et unus de senioribus
dixit michi i. ordo patriarcharum qui di-
cuntur propter fidei antiquitatem et prophetie veritate
[illegible]. Et omnes spiritu prophetie calluerunt
Job 38 Nunquid coniungere poteris mi-
cantes stellas pliades aut gyrum
[illegible] concordare ut [illegible]
unum sentiant et unum predicent
Et ne fleveris quia non dicit ne fleas quia male
3 hominibus de dilatione rei desiderate
dolere et quia desiderium [illegible]
3 [illegible] 3 de dilacione [illegible]
Unde non prohibentur patres flere sed fle-
tum [illegible] ne fle-
veris [illegible]
consolatio mitate. Ecce in persona vicit i.
vincet leo [illegible]

tendunt prophetie quia quod futurum erat in vi-
situ videbunt prophete ipsum filium videlicet sa-
pientis secundum [illegible] primo [illegible] 2 [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
Leo [illegible] qui fuit leo [illegible] leo si-
quidem cauda sua vestigia delet ne
comprehendatur [illegible] cauda [illegible]
[illegible] abscondit ne [illegible] cum
[illegible] Ecce [illegible] deus abscon-
ditus [illegible] leo quia leo [illegible]
Secundo leo fuit in predicatione quia [illegible]
[illegible] augustiat [illegible]
[illegible] 23 [illegible] et [illegible]
Apoc. 11 Rugiet leo et [illegible]
filii maris. Tertio leo fuit in passione
quia [illegible] et [illegible]
[illegible] 22 Ecce [illegible] leonis
[illegible] et quia leo [illegible] non [illegible]
[illegible] donec [illegible]
Catulus leonis [illegible] a [illegible]
[illegible] accubuisti
ut leo. Deut. 33 [illegible] catulus leonis
[illegible]
[illegible] Flevit
[illegible] fuerunt
[illegible] leo fuit [illegible] quia
mortuus tercia die [illegible] nocte
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] leo et [illegible]
[illegible] 31 [illegible]
[illegible] leo et catulus leonis super
[illegible] pastorum
[illegible] post
[illegible] missione [illegible]
[illegible]
[illegible] non timuerunt [illegible]
leo [illegible] vincet [illegible]
[illegible] Amos 3 Rugiet leo quis
non timebit. Sexto leo dormivit apertis oculis
[illegible]
[illegible] dicit [illegible] adiuvium [illegible]
[illegible] qui [illegible] qui videt
[illegible] illa die Ecce deus [illegible]
[illegible] et salvabit nos. Luce
[illegible] Ecce virgo concipies et paries filium
[illegible] de tribu Juda [illegible]
[illegible] Et tu
bethleem effrata parvulus es in
milibus Juda. Ex te egredietur
qui sit dominator in Israel. Et Math. 2
dicit Et tu Bethleem terra Juda
nequaquam minima es in principibus
Juda. Ex te enim exiet dux qui regat
populum meum Israel

Et tu Bethleem effrata
parvulus in milibus Juda

48 95

Per hoc excluditur error illorum qui dicunt quod Christus non assumpsit carnem de virgine, sed de celo secum tulit sibi corpus et transfudit se in uterum virginis. Unde dicunt quod Christus natus est de virgine, non sumpsit de virgine. Contra quos apostolus ad Galatas iiii°: At ubi venit plenitudo temporis misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege. Et radix David, Christus precedens Adam vel fundamentum David. Primo venit precedens Adam quo ad spiritualitatem, ut xxiiii° Ecclesiastici: [illegible] [illegible] et fundamentum David quo ad humanitatem, que est radix prophetiarum omnium [illegible] simul prophetiam fecit sicut ipse Christus. Ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia. Aperire librum et solvere septem signacula eius, quod dicitur quia vicit librum aperire, id est divinam dispositionem implevit. Sic est genus humanum redemit et vii signacula solvit, id est occulta prophetarum mistica declaravit.

Et vidi et cetera. Postquam [illegible] [illegible] completas dispositiones, hic [illegible] [illegible] postquam [illegible] completionem plenariam commissionis et hic impletionem promissionis. Unde dicit: Et vidi sicut unus de senioribus dixerat, et cognovi Christum quem dixerat leo. Et ecce in medio throni, id est in medio patriarcharum prophetarum, vel in medio ecclesie militantis. Et in medio seniorum, id est in medio doctorum, in quibus est sapientia dei. Job xii: In antiquis est sapientia et in multis temporibus prudentia. Agnum, id est Christum humilem et mansuetum. Stantem tamquam occisum, stantes adiuvante, ut Actuum vii: Stephanus lapidatus vidit Jhesum stantem a dextris dei. Lucas xxii: Ego sum in medio vestrum sicut qui ministrat. Johannes xii: [illegible] dedi vobis. Et in medio stetit quia [illegible] mortuus est. Et tertio Christus [illegible] mortuus est. Et hoc agno [illegible] [illegible] [illegible] agnum dominatorem terre [illegible] [illegible] [illegible] debetis [illegible] admonente [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] admiserint. Et quatuor [illegible] quia vidit [illegible] [illegible] nunc vidit stantem, tunc [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] vidit

enim [illegible] primo ambulantem. Ad hoc videtur [illegible] Haymonem quod dicit de Ambrosio qui dona [illegible] [illegible] distribuit [illegible] [illegible]. Alii dicunt primo [illegible] [illegible] [illegible] dicitur autem sedere qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] sedere [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dixit dominus domino meo: Sede a dextris meis. Dicitur autem stare qui certantes adiuvat. Stare enim est adiuvantis vel [illegible], ut ait [illegible]. Sed quomodo quis dicitur tamquam occisus cum tamen fuit vere mortuus? Nam videtur quod dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponentes ipsum non [illegible] [illegible] passum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adversus [illegible] [illegible] ideo ait: quasi [illegible] mortuus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ergo erat unus deus [illegible] fuit mortuus homo. Multo autem tamquam occisus [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] xi°: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et Petro dixit [illegible] Rome [illegible] crucifigi. Et Actuum ix° dixit Paulo: Saule, Saule quid me persequeris? Sic tamquam [illegible], quia adhuc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui nichil [illegible] voluit pati, quas ostendit quasi [illegible]. Zacharie xiii: Quid sunt plage iste in medio manuum tuarum? Et dicet: His plagatus sum in domo eorum qui me diligebant. Sic tamquam est occisus [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videns gloriam eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamquam fuit tamquam occisus quia [illegible] [illegible] ut non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videtur. Unde psalmus: Ego dormivi et soporatus sum et exsurrexi. [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] leone [illegible] agnum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia in leone [illegible] [illegible] et fortitudo [illegible] qua [illegible] ut leo, [illegible] agno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit occisus. [illegible] xi: Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam. Sic leo est [illegible] [illegible] puniendo, agnus bonos redimendo. Sic leo fuit resurgendo, agnus moriendo. Et primo leo, ut [illegible]

Item ad [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

No qualis esse debeat prelatus

virus confortet et augeat timorem. Nota (mortis)
et docte hic prelatus ut sit leo per audaciam (et constanciam)
Prov. 28 Fugit impius nemine persequente
iustus quasi leo confidens absque terrore erit (tremore)
Sic in eodem xxx Leo fortissimus bestiarum
ad nullius pavebit occursum. Talis fuit
28 Helias de quo dicitur Eccli. In diebus suis non
pertimuit principem et in potencia nemo
vicit illum nec superavit illum verbum aliquod
unde dicitur Eccli. 7 Noli querere fieri iudex nisi
virtute valeas irrumpere iniquitates
ne forte pertimescas faciem potentis
et ponas scandalum in agilitate tua.
Sic dicitur de agno propter mansuetudinem et
humilitatem. Matth. xi Discite a me quia mitis
sum et humilis corde. Matth. v. Beati mites
quoniam ipsi possidebunt terram, id est regnum
celorum. Talis fuit Moyses in principe
et duce populi quia erat mansuetus. Num.
xii Erat Moyses mitissimus super omnes
homines qui morabantur in terra. Prelatus super-
veniat mansuetudo, id est in superiore venit
et corripiens, quia nolunt corripi
mansuetus prelatus quam durus. Dicitur quod fieri
debet mixtura in prelato, scilicet iusticie leonis
et misericordie agni, ut sit iustus et misericors sed
plus misericors. Bernardus ... de duobus iustus
et multum misericors. Augustinus. Cum homo utrumque
sit necessarium, plus tamen duobus amat apparere
quam timeri. Jacobi 2o Iudicium sine misericordia
illi qui non facit misericordiam, superexaltat autem
misericordia iudicium. Eccli. 7 Noli esse iustus
multum neque plus sapias quam necesse est.

Lupus et agnus pascent et leo quasi bos

Ys. i. et bos paleas comedent. Sic sit quod
in prelato sit mixtura iusticie et misericordie
ita ut iusticia misericordiam expellat nec
misericordia iusticiam nimis emolliat. Unde
prelato dicitur ... debet unus habe-
re ... leo dicat et agnus
occidat quia vita prelati ... quam
nunc subditos et devoret mansuetos.
Eccli. 13 Venacio leonis onager in heremo
sic pascua divitum pauperes. Ezechiel
19 factus est leo et didicit predam capere
et homines devorare. Et contra
dicitur Eccli. 4 Noli esse ut leo in domo tua

subvertens domesticos tuos. Dan. 8
hircos ... vidit leonem ventilantem et ...
... occisum ... impletas vincit et vincat
... et crudelitas et mansuetudo
et pietas ... omnibus et ...
... agnus qui occisus est ab origine mundi.
Sic sit ut ... prelatus in mundo ... (mal)
leo mansuetudo et pietas. Sic habentem
cornua septem, id est ... prelatus ... (it.)
per cornua autem designatur ... potestas
... Erexit cornu salutis nobis (Luce)
per cornua intelligitur potencia. Opus
... septenario ... ... numerus
... Daniel ... cornua ... ...
quem ... et regnum ... quod non
corrumpetur. Luc. 1o Et regni eius non erit
finis. Et oculos septem id est ... cognicionis
vniuersitatem. Per oculos namque cognitio
designatur ... per ... Eccli. 23
... oculi domini ... clariores ... super solem
... et post ... respiciunt ...
Sic propter cornua significatur prelati con-
stancia qui ... de cornua ... (cornua ...)
... pertinaciam et ...
... capiti ... ...
... meditacionem et prudenciam et amorem
que sunt radices ordinis. Sic propter oculos
significat similiter prelati quia debet ... de
... et ... corpus ...
Eccli. 2 ... oculi ... tempore
... Oculi mei ad fideles terre
ut sedeant mecum. Deut. ... Pro. ... oculi
tui videant ... et palpebre tue pre-
cedant gressus tuos. Sic propter cornua
... septem dona ... corporis et ...
... propter oculos vii dona spiritus
sancti que ... per ...
unde dicitur qui sit ... spiritus domini
... id est ... homines ... (vive)
Joel 2o Effundam spiritum meum super
omnem carnem. Sap. 1o Spiritus domini replevit orbem
terrarum ... Ad ... cornua vii
signant ... ... fuit
... diminuit ... operis ...
adoratum ... publicaret ... Aug.
quasi ... ...
... ...

mundi / Ille / Columba cum solidi de
contraria et innata malis defensat
illa / et mito sufficit spiritus / qui tenet septem
dona spiritus sancti / quibus se et alios muni-
unt armant et defendunt / contra mun-
dum et carnis [illegible] temptamenta / Sequi-
tur sic accipiens et expugnans bella / Et
bene agnus [illegible] mundi / Et accepit
librum de dextera sedentis in throno
i. a principe deo et dei filio librum i. legem
ad sciendum et aliis ad apprendendum et lege
vel homo gratiam intelligendi scripturas
et aliis apprendendi accepit a [illegible]
dicitur eum accepisse a filio propter unionem /
quia filio appropriatur sapientia et quia filius
dei mihi homini / [illegible] Non vocavi
mihi / [illegible] vi vii [illegible] expectavit
Homo [illegible] pater et filius sunt unum [illegible] /
qualiter autem ipsum agnum suscepisse librum
de dextera sedentis / et addit inde dicens / quia
ipse homo assumptus a deo verbo / non solum
a patre et spiritu sancto / sed ad [illegible] ipsius libri
accepit / ut adimpleret opere que erant
de eo predicta et prefigurata in lege / Unde
[illegible] petrus assumptum ad [illegible]
[illegible] accepit
librum i. promissam [illegible] / quem aperuit
[illegible] redimendo genus humanum promissum
et inspirata [illegible] completum [illegible]
[illegible] / Non primo lex
per moysen data / gratia et veritas per ihesum
christum / [illegible] Non veni solvere legem sed
adimplere / Sicut augustinus contra faustum [illegible]
[illegible] ubi in lege [illegible]
[illegible] celebrationibus vel
locutionibus figurata et prophetata sunt
in christo [illegible] adimplevit / Et cum
accepisset librum [illegible]
[illegible] / quid sancti reddidimus deo
redemptori [illegible] per imitationem
et laudem / imitationis [illegible]
[illegible] humilia / [illegible] se humiliavit
formam servi accipiens / sic et sancti humili-
avit se propter christum [illegible] / Ceciderunt
[illegible] et carnis mortificationem / habentes
[illegible] mortem [illegible] propter [illegible] mortis

ficavit / quia non cum dicitur quatuor singuli cy-
tharas / dum laudando canunt / Et cum
[illegible] amore mortem [illegible] et si-
militer propter amorem Christi morti se exponunt
quia non cum dicitur Et phialas aureas [illegible]
[illegible] / Et cum [illegible] et
[illegible] / quia non cum dicitur plenas odoramentorum
[illegible] seniores [illegible]
[illegible] mollem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] / Et cum apperuisset librum [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] / et omnes fideles [illegible]
[illegible] implevit / Ceci-
derunt coram agno / [illegible] humilia sen-
tientes [illegible]
[illegible] / Ceciderunt
[illegible] / quia humilitas [illegible]
[illegible] / quia [illegible] est [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] admirantes [illegible]
[illegible] / ut [illegible] qui [illegible]
dicit [illegible]
[illegible]
[illegible] coram agno [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / sicut [illegible]
[illegible] coram agno cadit [illegible]
[illegible] / ita [illegible]
[illegible] / habentes singuli
cytharas i. carnis mortificationes /
ubi [illegible] / [illegible]
et omnes [illegible] / quia omnes [illegible]
que [illegible] / [illegible] sicut
[illegible] mundi
[illegible]
[illegible] / [illegible] lxxiiijo
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / et dicit [illegible]
singuli / quia non omnes [illegible] / sed
[illegible]
[illegible] post [illegible]
[illegible] / et [illegible]

a phialas aureas .i. corda lata et lu-
cida/ lata quod pertinet ad caritatem/ lucida per castitatem
et aurea propter celeste desiderium. Unde .ii. ad Cor.
vi. Os nostrum patet ad vos o Corinthii/ cor
nostrum dilatatum est/ dilatamini et vos. [illegible]
vos per laudem mundi [illegible] aufert [illegible]
cogitationes. [illegible] ab oculis meis [illegible]
[illegible] xxii. [illegible] cordis [illegible]
[illegible] habent virgines
plenas odoramentorum que sunt orationes sanctorum
.i. plenas orationibus sanctorum et ipse devotionis
odorem. Odor enim [illegible] se dif-
fundit et omnibus se communicat/ sic sanctorum
oratio ad omnes se extendit/ et quanto odor
interior est tanto diffusior/ sic oratio
quanto devotior et amor tanto fructuo-
sior. Unde glosa super [illegible] pro omnibus
[illegible] .i. ad Thi. ii. obsecro primum omnium
fieri obsecrationes/ orationes/ postulationes/
gratiarum actiones pro omnibus hominibus/ pro re-
gibus/ pro omnibus qui in sublimitate
sunt constituti/ et sicut odor ascendit/
sic et oratio devota/ Eccli. xxxv. oratio humi-
liantis se penetrabit nubes/ donec
appropinquet non consolabitur. Cant. iii. Que
est ista que ascendit per desertum/ sicut virgula
fumi ex aromatibus mirre
et thuris/ et universi pulveris pigmen-
tarii. [illegible] Augustinus: per citharas
cordium laudem/ per phialas que aurea
[illegible] omnes [illegible]
Unde Beda: per citharas que [illegible]
sunt et quibus corde tenduntur corpora
mortificata/ per phialas corda latitudine
caritatis patula designat. [illegible]
[illegible] Cythare que pluribus [illegible]
tactibus [illegible] sonat [illegible] fi-
gurant que [illegible] effectibus [illegible] quibusdam
sonis [illegible] ad celeste [illegible]
[illegible] phiale que sunt late et lu-
cide sanctorum corda signant propter [illegible] lu-
cida [illegible] dilatata [illegible]
[illegible] aurea [illegible]
[illegible] plena
[illegible] Haymo [illegible] cythara et
lignum [illegible] et sic
corde [illegible]

corpora. Sicut enim corde tenduntur ligno
cythare/ sic [illegible] et sic
corde [illegible] et [illegible]
bonum sonum [illegible] passi-
[illegible] Hebre. xi.
[illegible] phialas
[illegible]
[illegible] magni-
ficant laudum [illegible] Sicut cythara [illegible]
[illegible] ligni [illegible]
[illegible] cordis et [illegible]
[illegible] ut ait
[illegible]
[illegible] Iob xxi.
[illegible] cythara [illegible]
[illegible] cythara [illegible]
psalterium [illegible] corde sic
[illegible] qua cythara [illegible]
mandata impleat [illegible]
[illegible] cythara [illegible]
[illegible] Augustinus
in originali: cythara [illegible]
[illegible] corde [illegible]
[illegible] ligna/ cythara [illegible] in
parte [illegible] superiori
et [illegible] deus [illegible] laudandus [illegible]
[illegible] adversitates
[illegible] in doloribus
[illegible] laudare [illegible]
[illegible] cythara [illegible]
[illegible] cythara [illegible]
[illegible] cythare [illegible]
[illegible] phiale [illegible]
[illegible] lucida [illegible]
[illegible] et sunt [illegible]
[illegible] plenas odoramentorum
que sunt orationes sanctorum [illegible] sicut
[illegible] plena [illegible] se diffundit
sic orationes sanctorum [illegible]
[illegible] laudando et exultando
[illegible] canticum novum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ut ait Rich.
[illegible] canticum novum [illegible] canticum et nostrum
[illegible]

incarnatio cum suis misteriis. Tercia adductio ad
ecce nova facta sunt, i. misteria dicte
caritatis domini nostri. Vel nova, quia
dominica nativitas, que fuit de virgine
sine principio. Prima que fuit sine patre et matre,
ut Adam. 2a de patre sine matre, ut
Eva. 3a de patre et matre ut aliorum
omnium, et quarta et nova de matre
sine patre. Ecce et novum faciet dominus
super terram, femina circumdabit virum. Ubi
sunt tres mire novitates, scilicet deus
homo, mater virgo, et fides ... quos
illa die credit ... dominum laudantes
dicentes ore corde et opere. Dominus
deus dominus noster quia ... es
aperto et plenius ... atque
liberius adimplere ... dispensationes
et solutionis sacramenta ... legis misteria
sub figuris velata manifestare.
Qui occisus es, i. occidi permisisti et
redemisti nos qui sub peccato detinebamur
captivi. Vel aliter: quia ... conclusit deus
omnia sub peccato ut omnium misereatur.
Ut ... liberi qui prius eramus servi
peccati. Vel ecce dignitatem redemptionis
summe in sanguine tuo, i. peccatis nostris
... et ... redempta
... dicens ...
... sine originali et ...
... sine actuali peccato sunt
... peccatum non fecit nec
inventus est dolus in ore eius.
... quale non dicat ... tum. Redemisti
... totum genus humanum per
... sed in sanguine tuo, i. in
fide et virtute passionis sue
redemit cum ... efficacia
... et lingua et populo et natione.
... quia tamen filii ... Noe
dum tres tribus ... et ... quali
tribu ... plures ...
... plures et ... populo
plurime nationes ... aliqui
sunt redempti ...
... est ... ecclesie

... 9 ...

Vidi abnui ... et ...
... et ... Abraham, Ysaac
et Jacob in regno dei. Et fecisti nos deo nostro
regnum et sacerdotes ...
i. regnantes ... et nos ipsos ...
offerentes et precibus orantes ...
super terram a super ... spiritu
... castigo corpus
meum et in servitutem redigo. Ecce ...
... et ... motus carnales
... Vidi et ...
... nobilis ... Vox
... audivi ...
dissipat omne malum ... dissi-
pat ... et ...
... vidi
et audivi. ... Ubi ...
... angeli ...
... laudantes ... ...
... ubi ... ut
... imitari
dominum ... angeli
... imitati dominum ... sunt
eiusdem ... eiusdem nature
et ... imitari ...
... angelos ...
... ...
... filii ... 9o.
Et vidi et audivi ... ac si
vidissem et audissem ...
... angelorum ...
... thronorum ... et audivit
... et seniorum ... doctorum ...
omnium ... spiritu ...
... angelicarum ...
... angeli et ... et ...
... ecclesie ... et
et defendunt ... dominus ...
... in ...
... ad ...
... angelis ...
... de ... numerus
... custodes et
die ac nocte non ... laudare.

Hic autem ostendit quia
non imitantur deum.

Nomine angelorum sunt
omnes sancti ... ecclesia ...
... predi-
catores ... docent
et non solum illi sed etiam omnes
... bonum quod
intelligunt ... mani-
festare student. In-
telligitur ... spiritus ... in custodiam
... custodiunt
iuxta ... hebreos.
Nonne omnes sunt administra-
torii sunt spiritus in ministerium
custodiunt ... missi
propter eos qui
hereditatem capiunt
salutis. Non ... dubium
... angeli de re-
... humani generis
... sunt ... ho-
mines a suo ...
deputabat ...
Unde nato domino affuit
... celestis
laudantium deum et dicentium
gloria in altissimis deo et ...
... 2.

Sed quia tamen corpus sit forma organis
corporalibus cum percussione aeris fuit prolata
propter dictam vocem. Quare autem haec vox an-
gelorum in quibus non sit predicta? Et ad
hoc respondeo: 2a ratio quare moralitatem post
ponit. Ubi autem vox angelorum et laudis
conditoris admiracionem animae contemplacionis
et ibi dicitur ut patebit infra. Prima vox
vox Richardi: haec vox spiritualis fit affectu
devocionis, vox corporalis ictu aeris.
Et ad eorum [illegible] angelorum
loquuntur. Et erat numerus eorum milia
milium. Hoc dicit ut ostendat quod quanto
maior attestatio, tanto magis erat
gaudium de regnato domino nostro. Unus an-
gelus scilicet multitudo angelorum cecinit gloria
in excelsis. Luce 2. Propter hoc quod dicitur milia
milium. Nota quod numerus angelorum finitus
est et infinitus. Quomodo ergo numerus finitus?
Scilicet per pluralitatem numerum minus est et infinitus
quia non dicitur quod sunt duo vel tria milia
sed milia milium. Dico igitur quod quia [illegible]
finitus et numerus angelorum nobis autem in-
finitus. Unde Job 25: numquid est numerus
militum eius. Danielis 7: milia milium
assistebant ei et decies milies centena
milia ministrabant ei. Voce magna
dicentium, i. intensa congratula-
cione. Sed gaudium est in celis angelis
super uno peccatore penitentiam agente ut dicitur
Luce 15. Quanto magis et gaudium
de toto genere humano redempcione
et salute. Dignus est agnus qui
occisus est accipere virtutem. Glosa:
immunitatem a peccato. Et magis in ipso
essencia incarnacionis habuit Christus immuni-
tatem a peccato, constat enim quod sic. Quare ergo dicitur
dignus et agnus accipere qui occisus
est? Nonne cum complemento passionis Christus
habuit immunitatem peccati? Sed communione
[illegible] ipsius addebimus [illegible]. Unde [illegible]
[illegible] sunt aperte in primo instanti
[illegible] sue Christus. Sicut post passionem
Unde sicut [illegible] ipse quo ad se Christus
habuit immunitatem peccati, sed nobis accidit
in merito passionis quia per passionem [illegible]
[illegible] immunitatis peccati

baptismo [illegible] et omnia sa-
cramenta inde habent virtutem suam. Vel
sic merito passionis accepit immunita-
tem peccati quo ad [illegible] suam
Philipenses 2: propter quod et deus exaltavit illum
et donavit illi nomen quod est super omne nomen.
Glosa: quod est deus, competenter non [illegible]
illi deus nisi quo ad noticiam hominum.
Sed quia [illegible] qualiter autem hic occisus? [illegible]
dicitur quod vidit agnum quasi occisum stantem
ad literam [illegible], quasi in tumulo occisum. Dicit
ob [illegible] sue a morte impossi-
bilitatem. Hic non dicit occisus absolute
ab mortis virtute. Et divinitatem
i. fidem et noticiam quod sit deus, licet
fuit occisus. Et sapienciam, i. omnium cogni-
cionem, licet visus fuit ignorare
hominem quod fuit parvulus. Et fortitu-
dinem qua vicit dyabolum, licet victus
fuit in morte visus. Et honorem
quia fuit inhonoratus. Et gloriam
impassibilitatis quia fuit passus.
Et benediccionem quia fuit conviciatus.
Et virtutem contra mortem corruptibilitatem
[illegible] contra pusillanimitatem. Et divinitatem
contra corruptibilitatem. Sapienciam
contra insipienciam. Et honorem
contra confusionem. Et gloriam contra
miseriam. Et benediccionem
contra maledictionem. Sed dignus
est agnus accipere virtutem maxime ad iudi-
cium quam in primo occultavit. Marci 13:
Tunc videbunt filium hominis venientem
in nubibus celi cum virtute et potestate magna
et maiestate. Et divinitatem ipso in-
dicio, quam occultavit in presepio,
ubi cum absconditus est fortitudo
eius, i. divinitas, ut dicitur Abacuc 3.
Psalmus: Cognoscetur dominus iudicia faciens.
Johannis 5: Pater non iudicat quemquam sed omne
iudicium dedit filio ut omnes honorificent
filium sicut honorificant patrem, i. constat
ipsum esse deum. Sicut [illegible] et sapienciam
in sentencie dictacione qua iustissime
illos reprobavit et suos elegit. Forti-
tudinem in dyaboli dampnacione. Honorem

Matthei 26: Verumtamen amodo [illegible]
[illegible] videbitis filium hominis
sedentem a dextris virtutis dei
et venientem in nubibus celi.
Et Mathei 24: Et videbunt
filium hominis venientem in nubibus
celi cum virtute multa et maiestate

in virtute et gloria maiestatis sue et ~~fide~~
~~tm~~ benedictionem multiplicatam. Et omnem
creaturam i. voce diversa omnes creature
que in celo sunt ut angeli et que super
terram ut demones et que sunt in mari
i. omnes creature [illegible] dicit est
in omni pietas mare et mari [illegible]
[illegible] et audiens [illegible] usque ad mortem
[illegible] quia et deus exaltavit illum et donavit
illi nomen etc. ut in nomine Ihesu omne genu
flectatur celestium terrestrium et infernorum.
Quod omnis creatura est ei subdita
ut de ea faciat quicquid voluerit. Qui ergo
omnia in eius ditione sunt apte inquit sic
est dignus agnus qui occisus est
i. permisit occidi accipere virtutem et
divinitatem et sapientiam. i. omnem divine
virtuti et divine sapientie i. deo quod est dei
virtus et dei sapientia i. Cor. i. Et dicit
dignus dignitate regni et mundi
et fortitudinem ad expugnandum forte
et diripiendum spolia eius. Luc. xi.
Cum fortis armatus custodit atrium
suum in pace sunt ea que possidet
si autem fortior illo veniens vicerit illum et
universa arma eius auferet in quibus confidebat et
sic Christus in mundo quem diu ad se possi-
debat impetravit fortem vicit et arma
eius i. peccatores quibus armatus
erat abstulit. Unde Ys. xlix. Numquid
tolletur a forti preda aut quod captum
fuerit a robusto salvum esse poterit
quia hec dicit dominus equidem et capti-
vitas a forti tollitur et quod ablatum
fuerit a robusto salvabitur. Et honorem
hominum et angelorum adorationem
et totius mundi subiectionem. Unde adorate
deum angeli eius et gloriam i. corporis
et anime stolam. Unde Ysa. Iste formo-
sus in stola sua gradiens in multitudine
fortitudinis sue. Et ps. Gloriam et magnum
decorem inpones super eum et benedictionem
i. multiplicitatem. Luc. i. Benedictus fruc-
tus ventris tui. Et ps. Benedictus qui
venit in nomine domini. Et sic dicit illud
nomen et omne creaturarum ad obediendum
et serviendum ei. Unde omnia mea tua sunt
respondebis eius. Jo. xvii. Omnia mea tua
sunt et tua mea sunt et que in celo et que super
terram i. angelos et homines. Ephes. i. Consti-
tuens illum et constituens ad
dexteram in celestibus super omnem principatum
et potestatem et virtutem et dominationem et omne
nomen quod nominatur non solum in hoc seculo
sed in futuro et omnia subiecit sub pedibus
eius et que sub terra i. in inferno
ad Col. ii. Expolians principatum et potestates
~~[illegible]~~ confidenter. Item super. Et habeo
claves mortis et inferni et mare et
que in eo sunt i. omnem mundum. Ter-
renas audivi dicentes omnes ange-
los et omnes creaturas sedenti super
thronum et agno i. Christo sedenti secundum divini-
tatem et agno secundum humanitatem vel sedenti
super thronum et agno i. patri et filio be-
nedictio et honor et gloria et potestas hec
quatuor que acceperunt eadem angeli
attribuunt ei agno regnum sumit
hic sunt omnia benedictio pro dono creationis
quod tam nobiles et tam nobili statu
sunt creati. Hec sunt benedictio donare celi
de super i. desursum gratia dei et hec et honor
convenientia et honore quam exhibent eis
tota curia celestis. Et gloria pro dono visio-
nis dei et confirmationis. Potestas pro dono
potentie qua potentes sunt super ~~terram~~
demones resistendos in secula
seculorum i. sine termino. Dicunt hec
omnes angeli sedenti super thronum
et agno. Set cum hec conveniunt asperius
angeli Christus [illegible] quod hec
attribuunt agno quia per ipsum ruina
reparata est et per ipsum hec quatuor conveniunt
et omnia que sunt quia per ipsum omnia
facta sunt et honori. Hec quatuor tamen secundum
unam glosam exponuntur de ipso agno
hoc modo benedictio i. exaltatio
sit ei et honor i. inpassibilitas et gloria
divine et potestas quo ad omnem subiectionem
in secula seculorum i. in eternum. Sed secundum
aliam glosam benedictio i. augmen-
tatio quam habemus in bonis operibus
et honor quem in superius apparemus
et honores et gloria de divinitatibus quas

in [illegible] accipimus et potestas qua
concupiscentiis resistimus non nobis set sed
ipsi attribuimus in secula seculorum. Unde ps.
Non nobis domine non nobis sed nomini tuo da glo-
riam. Et benedictio i. laus sit ei pro donis
fortune que dat et claritas [illegible] nobis que a
bonis [illegible] et honor
pro donis nature que dat et confirmat
in nobis et potestas glorie quam preparat nobis
[illegible] Jo. 14 vado parare
nobis locum in secula seculorum. Et quatuor
animalia dicebant [illegible] auditum
quo sibi consentiunt congratulantur
angelorum super hominum redemptione. Unde
Luc. 15. Et quatuor animalia i. omnes predicato-
res dicebant amen in testimonio et gra-
tulatione plenum assensum et confirmatio-
nem. Amen enim est verbum confirmationis et confirmationis.
Unde glossa ad predicatores [illegible]
suo conveniunt alios confirmare. Unde
petro dicitur et luce 22. Et tu aliquando
conversus confirma fratres tuos. Unde in
concilia [illegible] quo
primi predicatores confirmarunt dicta angelorum
qui sunt minores et dicebant [illegible]
[illegible] et confirmat [illegible] et pontifi-
catum [illegible] pertinet ad
minores sicut metropolitanus
confirmat alios episcopos [illegible]
alia et [illegible] et apostolicum et hec
pertinet ad maiores. Et 24 seniores
dicunt amen cum [illegible] et [illegible]
[illegible] Tob. 13. [illegible]
[illegible] supplet locum [illegible]
[illegible] quo dicit amen super tua be-
nedictione [illegible] quid dicas nescit. Unde
[illegible] predicatores ad benedictionem
angelorum dicunt amen [illegible]
[illegible] Amen [illegible]
[illegible] et illo i. [illegible]
[illegible] dicunt amen
et non [illegible] concordia hominum
et angelorum in laude dei. Unde
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] in secula seculorum [illegible]

i. laudaverunt deum. Et 24 seniores
i. omnes doctores et omnes fideles
[illegible] [illegible] 24 [illegible]
[illegible] ceciderunt in facies suas
i. se humiliaverunt considerantes conscientias suas
et non alios iudicantes qui enim cadit
[illegible] cadit [illegible] conscienciam suam i. considerat
conscientiam suam indicat se et non alios
Job 4 [illegible] et non peccabis
[illegible] considerans [illegible]
[illegible] Et adoraverunt viventem et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
plures [illegible] exponunt viven-
tem in secula seculorum i. Christum qui vivit
[illegible] Jo. 12. [illegible] Ego vivo et vos vivetis
Jo. 14. Sicut pater suscitat mortuos
et vivificat sic et filius quos vult
vivificat et [illegible] sicut pater habet vitam
in semetipso sic dedit et filio vitam
habere in semetipso. Capitulum vi
Et vidi. Hic incipit [illegible]
[illegible] visionis in qua ostendi-
tur [illegible] status ecclesie [illegible]
[illegible] [illegible] dividitur autem
[illegible] sigillorum
sigillorum et statum ecclesie sigillorum
[illegible] ad [illegible] statum
ecclesie manifestatur [illegible]
[illegible] sigillorum
[illegible] Et secundum [illegible]
[illegible] dividitur [illegible]
[illegible] statu ecclesie qui
fuit tempore apostolorum qui [illegible]
[illegible] agnus
qui primum sigillum aperuit ecclesie [illegible]
[illegible] mortuorum que
latebat [illegible] que [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] passio Christi [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quantitate
[illegible] [illegible]
[illegible] Et [illegible] dicit

predicari nec intelligi et virtute cet(er)e fides
eorum/ dicit ergo Et vidi oculo interiori
quod aperuisset agnus/ qui solus habet po-
testatem quia ipse solus est dei virtus et dei
sapientia i Cor(inthios) i Apoc(alypsis) v(o) ipse superne
dux et superne civitatis/ sic inquid
quod doctrine et disciplinae et electionis
operum illius/ unum de septem sigillis
i(d est) quod complesset quod de ipso usque ad
ascensionem videbatur latere sigillatum
sicut a absconditur predictum/ Et audivi
audientia interiori unum de quatuor animalibus
i(d est) matheum/ qui primus et inter visibiles
s(anctos) [illegible] agit de ipso in vite/ inde dicit
ego/ unum i(d est) [illegible] quod dicit glo(sa)/ quod Jo-
hannes vidit aperire et claudens i(d est) venit
quod eciam figure eius et amore s(anctorum)/
Agni in vite [illegible] aperuit sepsit
et plures primus ordo predicatorum sequitur/
qui appellatur Johannes et ecce spiritualem
spiritualem predicavit et tamquam vocem
tonitrui i(d est) evidenter et terribiliter et mira-
biliter sicut cum mirabilia et terribilia
predicavit et fecerunt apostoli/ sicut magis
dies/ quando ipsi predicabant unum et stupe-
bant omnes et mirabantur admirantes
dicentes/ Nonne omnes isti qui loquuntur gal-
lilei sunt/ et quomodo audivimus eos unusquisque
lingua sua/ loquentes magnalia dei
primus/ sic omnes audiunt tonitruum
ad vocem tonitrui cui i(d est) voca i(d est) orbe
terrarum/ Deinde quid dicat p(ri)mum animal
audit/ Veni attendendo et vide
intelligendo/ vel veni a figuris
umbris sacramentorum/ et vide veritatem
completam intelligendo/ ut glo(sa) dicit. Umbra
enim legis futurorum bonorum/ non ipsa
imago rerum/ Et veni fide et vide
spe i(d est) clare intellige/ ysa(ias) vii/ Nisi
crederitis non intelligetis
Et vidi hoc audito et ecce equus
albus i(d est) primorum predicatorum cetus
qui dicitur equus/ propter securitatem audacia
contemptu et tribulationum impulsione/ et
propter fortitudinem qua fortiter sustinebat
adversa/ propter audaciam predicationis/ qua
audacter predicabant/ ut Job 39 dicitur
numquid prebebis equo fortitudinem

aut circumdabis collo eius hinnitum/ numquid suscitabis eum quasi locustas
gloria narium eius terror/ terram ungula fodiet.
exultat audacter/ in occursum pergit
armatis/ contempnit pavorem nec cedit
gladio/ Et propter velocitatem currendi/ ut ibi
qui sunt isti qui ut nubes volant/ Abba-
cuc/ Velociores lupis vespertinis sunt equi eius
i(d est) predicatores ecclesie/ Et propter pulchritudinem
quia pulchriores ecclesiae ut antiquitus
sponsa christi doctrina viri preciosi nomine
in epistola dicit dominus/ Luce 21/ Sapien-
tia cum possidebit animas vestras/ Bella
huius equi/ est ingenuitas/ que petit locum
sessori i(d est) christo/ Propter ipsum et in diem
propter colores sibi ipsi/ Hester vi/ Homo quem
rex honorare cupit debet indui vestibus
regiis/ et poni super equum qui de sella
regis est/ Et veniunt quo dicitur equus
equus albus et albedinis/ Propter inducia aura et
freno in quos ora eius constringe/ Maxime
3o equus frenum domino in mentem eius
sequacem in nos/ Equi sunt 4or propter de
quibus dicitur et pedes nimium/ Can-
ticorum/ pulchri sunt gressus tui in calciamentis
filia principis/ Et ad vos calciamenta pe-
des imperatoris cum pretiosis/ Calcaria
quibus stimulantur equi ut timor et amor
et calcaria calcans et urget nos/ De-
inde albus equus propter baptismum quem
predicaverunt in quo de albat anime et
qua albedine innocentie induti fue-
runt/ de qua albedine dicit psalmus asperges
me domine ysopo et mundabor lavabis
me et super nivem dealbabor/ sicut petrus parat torcular
quasi nix albatur/ et si fuerint rubra
quasi vermiculus velut lana alba erunt/ Et dicitur albus
propter meliorem claritatem cognitionis/ albedo
enim magis participat de lumine inter omnes
colores/ et apostoli plus habuerunt de vera
cognitione/ ut glossa super dominum et vos
qui secuti estis me vel supra [illegible] et alios
expositores/ sequitur albus primitiua
ecclesia baptismo dealbata portans
typum personae [illegible] apostoli/ et ysaias
61 Induit me dominus vestimentis salutis
et apocalipsis/ [illegible] indumentum
ut supra/ Equus albus et primitiorum

claros unius ab agminibus peccatis inmunda
kapitis[illegible] pestilencialis z donis spiri-
tualibus superiorius dealbatus | Et qui sede-
bat super illum habebat arcum | Iste qui-
dem vere et prudens sedebat [illegible]
superiorum que dicitur arcus quia custo-
dit a eternum defendit z inimicos eius
debellat et occidit | sicut eius infirmitatem
Job 29 arcus meus in manu mea
instaurabitur | glossa super Job dicit arcus
in manu est scriptura in opere | Ex quo
arcu procedunt sagitte que sunt divina
eloquia quibus reprobi mentem penetrant
ut patet in morali super Gregorio super psalmum
Sagitte domini acute | Et notandum quod arcus
fit ex duobus ex ligno duro et corda
molli z leni corda sed mollis sed du-
rum lignum inflectit | lignum quod est
durum veteris testamenti | corda z
nova sed gratia novi testamenti | lignum
iusticie quod flectit misericordia | Jacobi 2o
superexaltat misericordia iudicium | Vel sic arcu
dicitur christus qualis debebat ipsum por-
tare | sicut lignum duris arcuum ex cuiusdam inimi-
bus celi in nubes qui arcu levata
[illegible] z deprimi [illegible]
aquarum [illegible] | plenitudo predicat
[illegible] | [illegible]
angelos [illegible] | [illegible]
[illegible] | tonat-
tes [illegible] | qui titulus [illegible]
[illegible] a predicatoribus [illegible]
Ex hoc arcu emittuntur sagitte que
quosdam [illegible] admonent z alios
[illegible] | [illegible] Sagitte
potentis acute | Et Sagitte parvulorum
facte sunt plage eorum | psalmus 63 | Suspirando
super nos medios qui argenteum
[illegible] | sagittis
parvulos [illegible] z lactentibus
non miserebuntur | Deut. 32o | Congregabo
super eos mala z sagittas meas
complebo in eis | Et in eodem | inebriabo
sagittas meas z gladius meus
devorabit carnes | primo Regum 20 | Dixit
Ionathas ad puerum suum | vade z [illegible]
[illegible] | vade z affer mihi sagittas quas

[illegible] nos [illegible] | ut
plato vel [illegible] quibus platonis philoso-
[illegible] collegit ante [illegible] sagit-
tas z [illegible] | sagit-
[illegible] | non [illegible]
ad [illegible] | [illegible] aut fuit
iste sagitte [illegible] | Sagitta [illegible]
[illegible]
[illegible] | Et dicit aliquis
quod [illegible] arcum [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | Cap. [illegible] | z corona
[illegible] | Sic [illegible]
[illegible] Cant. 3o | Egredimini filie Syon
z videte regem Salomonem in diade-
mate quo coronavit eum mater sua | Beata
[illegible] in die [illegible]
in die [illegible] | qui [illegible]
[illegible] z z [illegible]
[illegible] | Jo. 19 | [illegible]
[illegible] | Mich. [illegible]
Bethleem [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | Et egressus [illegible] ab in-
[illegible]
[illegible] | quasi z qualis et
[illegible] | [illegible] vincens
ut vinceret | vincens [illegible] | [illegible]
[illegible] clauso z non aperto [illegible] |
[illegible] clausum z non apertum
[illegible] | [illegible] Ecce virgo concipiet
z pariet filium | Ezechiel 44 | Porta
hec clausa erit z non aperietur z vir non
transibit per eam | [illegible] dominus
[illegible] ingressus est per eam | [illegible]
clausa principi | [illegible] propter Syon non
tacebo z propter Ierusalem non quiescam donec
egrediatur ut splendor iustus eius
z salvator eius ut lampas ac-
cendatur | [illegible] in [illegible] speculum z sine
[illegible] quod speculum [illegible]
[illegible] | Et sicut speculum [illegible]
[illegible] z maiorem recipit [illegible] totum
sine fractione vel lesione sui

Sic beata virgo filium dei in utero
suo verum hominem multo maiorem
se recepit sine lesione sue vir-
ginitatis et integritatis

integritatis / Cum non sit conveniens cum
dicatur splendor ingenuus eius / splendor
aut a sole emanatur sine solis lesione
vel diminucione / sic Christus virgine prodi-
ens intacta. Sicut ~~[illegible]~~ sidus radium
dum profert virgo filium pari forma /
neque sidus radio / neque mater filio fit
corrupta. Sic igitur vincens convinci-
ens neminem vicit / Et convincit ut vin-
ceret diabolum / carnem et mundum / diabolum per
humilitatem / carnem per virginitatem / mundum
paupertatem / Vade fac et tu similiter. Si
vis esse victor / dicas cum apostolo [illegible]
Deo gracias qui dedit nobis victoriam / Secundo data est ei corona
spinea / Et convincit demones vincens
iudeos et pylatum / ut vinceret mortem
et diabolum / Et de hac corona dicitur in 2o plec-
tentes coronam de spinis posuerunt
super caput eius / de qua [illegible] Ioh.
Et bene laudans pace convinci-
tur qui dicitur calumpnie locus / Tercio data
est ei corona in virginibus [illegible] fidelium
qui ei adheserunt / ut corona capiti
[illegible] dicit [illegible] mea [illegible]
quod [illegible] et [illegible] te
[illegible] ut [illegible] apes [illegible] die
que [illegible] flore dulcedinem [illegible]
Et convincit [illegible] iudee vin-
cens paucos de iudeis quos convertit
ad fidem / ut vinceret [illegible]
dicatur [illegible] convertendo eos ad fidem
Iesu [illegible] oportebat primum loqui
verbum dei / sed quia repulistis illud
et indignos vos iudicatis vite eter-
ne convertimur ad gentes / Quarto data
est ei corona in tempore [illegible] Et convincit
[illegible] mortis vi-
cens [illegible] ut vinceret [illegible]
[illegible] ipsum / Et ideo
mors [illegible] o mors [illegible] tuus
ero [illegible] possum [illegible]
[illegible] vel alio [illegible] Convincit in
de mundo [illegible] ut vinceret
ipsum [illegible] cum non [illegible]
mundus nisi [illegible] qui

[illegible] de mundo
[illegible] de [illegible] in mundo re-
linquens / [illegible] de mundo [illegible]
sed [illegible] cor et affectum suum
in mundo / sicut solet dici / corpus in
choro / cor in foro / Et tales significantur
per uxorem Loth que post exitum de
Sodomis retro respiciens mutata est
in statuam salis Gen. 19 / [illegible]
[illegible] non vitant / Sic [illegible]
[illegible] quorum corda sunt in mundo / si
[illegible] mundo mochi / sed non vitant
[illegible] Ioh. [illegible] simul [illegible]
[illegible] de mundo [illegible]
[illegible] non [illegible]
et pellem [illegible]
sine mochio / Et multi Petrus et illos
[illegible] sepulcro
non [illegible] Io. 20
[illegible] ad [illegible]
dicit dominus [illegible] de terra et de
cognacione tua / Et [illegible] egressus
est corpore sed adhuc illuc [illegible]
[illegible] / Alii exeunt de mundo / sed non toto
[illegible] corpore [illegible] de mundo
[illegible] / adhuc [illegible]
[illegible] mundi / quas [illegible]
in mundo / Et tales [illegible] per iudeos
qui in deserto [illegible]
[illegible] in Egypto / Unde [illegible] dicitur
de iudeis [illegible]
[illegible] quarum [illegible]
[illegible] in Egypto [illegible] sine
labore / [illegible] nobis [illegible]
[illegible] et pepones porri et cepe
et alea / Et super peccatis. [illegible]
[illegible] quod ascendit [illegible] flagra-
[illegible] sibi [illegible]
[illegible] / Alii exeuntes de mundo
[illegible] de mundo [illegible] / quidam
[illegible] adhuc [illegible]
in religione / alii divinas / alii de-
licias / alii mores mundanos / alii
modum eundi [illegible] / modum loquendi
modum comedendi / et alias [illegible]

furtum | speculas et caulas posuit. Rachel que
significat ... ydola Laban et abscondit subter
stramenta cameli ut dicitur Gen. 31. Que sunt
ydola Laban nisi honores mundi et divicie et de
licie quas multi abscondunt subtus stra
menta cameli i. sub pretextu claustralis
timendum est quod dicitur ubi Iacob ait Que
cumque inveneris deos tuos necetur
coram fratribus nostris. Deuteronomii dicitur ys 33 Qui
loquitur oculis cum auditorem [illegible] a vi
ciis suis qui loquitur cum ardore spiritus
et caritate indignatur videre qui ambulat
in superbia et obediencia loqui veritate in
veritate qui querit avariciam et calup
nia et amore rei temporalis cattus premo suum
et excutit manum suam ab omni munere
recipiendo et eciam dando qui obturat
aures suas ne audiat sanguinem et detrac
cionem ubi sanguis effunditur et claudit
oculos suos ne videat mala. Iste habita
bit in excelsis quod dicitur qui indiuum et modis
mundi omnia dimisit hic potest habitare
in claustro. Ieremie 51 ... babilonis
nomine i. vita secularis ... quod dicitur et reli
quias i. professos seculares et progeniem
i. opera secularia [illegible] et quod dicitur
ad Titum 2° Abnegantes omnem impie
tatem et secularia desideria i. cupiditates
sobrie et iuste et pie vivamus. Sobrie
nobis pie deo iuste proximo. Et ecclesiasticus et quod
Abrahe dicitur Gen. 12. Egredere de terra
et de cognacione tua i. de propinquitate tua et de
domo patris tui i. de amore mundi et ve
ni in terram quam monstravero tibi. Et cum
appropinquasset sepulcro Luce 7 et 2a
... capituli ... adhuc de 2° statu
ecclesie qui fuit tempore martirum ... hunc
sepulcrum per ... passionis Christi que
in lege sepulcrum dicitur ... sepulcrum
sepultum ad periculum i. tempus hunc
sepulcrum ... pereuntibus quod predicatio
passionis Christi perducat ... deus multa
desideria adduxit quibus ... moni
tus quod honores ascendebat ... unde
ipse accidat monuit ... per seculares
... que a morte ... incipiunt
ut dicitur Actuum ... Unde oportuit dispoti
credentes inter gentiles ubi ... sus
tinuerunt molestias propter quod nec fuit
predicare de passione ut ... cuius non
timent mori predicando quod deus pro peccatis mor
tuus est. Regnum iste fuit tirannorum tem
poris tunc ... dicitur propter crudelitatem ... super
et dicitur in multibus cladibus et penis ... di
et occidendi ... Et cum appropinquasset
ille id qui procedens apperuerat ...
agimus ... i. consummasset passionem
et ipsa vero cum delicia audisset quod sublogere
clausum erat. Audivit secundum curam
i. ordinem predicatorum qui ... mar
tirum passione Christi predicavit unde
... qui passionis ...
lius describit ordine. Dicens Veni
et vide ut ... veni credendo quod ...
et ... tibi ... abicia
... adiutum prosperante ... aboculi
... ... siquam opus
... conceperit dolorem et peperit
... Alius ... super ... quod
... quod erat bonus ... apostolorum hay
... predicatorum ... malus ...
tirannorum ... Rufus i. crudelis
et ... seculare
... et ... in nocte
et ... ascendens sup
... Et qui sedebat super eum
... qui tirannos regit et ducit
ad mortem et oppressione ... datum est
ei i. ad ... ut ... sumeret
pacem de terra i. quiete ... tollet Bon
... receptum in
... tenebat ... in ...
... et ... pax ...
dicitur deus ... pro ...
... Vel ne ut sumeret
pacem de terra illa ... pro ...
... ab amore ...
vellet ... cum ... tot calami
tates ... quid aliud ... ut
... clamat ... Luc. 12 ... quod
pacem ... mittere in terram ...
sed separatorum ... penitencie et dicit

2 germine i. prava desideria

2 pb

roba

Egressus est ... corpus ... boli ... omnes ... capitulum ... labia

suggeretur / glossa [illegible] tradet autem frater fratrem
in mortem et pater filium et consurgent filii
in parentes et morte afficient eos / Ideo
venit hora ut omnis qui interficit
vos arbitretur obsequium se prestare deo
et ut invicem se interficiant gladio
pene persuasionis quo invicem se occi-
dunt [illegible] / Judicum 7° unusquisque se invicem
trucidabant / Ysaie 9° [illegible] [illegible]
et mutuo se [illegible] persecuti sunt eos
[illegible] bonos / Et datus est illi gladius
magnus / id est potestas magna persequendi
et occidendi sanctos / Et dicitur gladius
magnus pro multitudine occisorum et
multos occidunt tyranni et pre
magnitudine quia non solum minores
immo maiores scilicet apostolos occidunt
[illegible] 2° dicitur ecce [illegible] / Iacuerunt
in terra foris / puer et senex virgines
mee et iuvenes mei ceciderunt in
gladio in die furoris tui / interfecisti
quos [illegible] [illegible] fuisse [illegible]
suos / quia tempus [illegible] dies / quia tunc
[illegible] sibi [illegible] [illegible]
in luce vite eterne / [illegible] quia [illegible]
[illegible] bonos / [illegible] 28° [illegible] [illegible]
dabit [illegible] [illegible] / Homines
equus sunt signati in innocencia
Abel ysaac et Jacob et David / [illegible]
crudelitate cayn ysmahel esau saul
et ceteris [illegible] / quorum [illegible] [illegible]
in generatione sua / Primus abel et cayn
[illegible] noe et [illegible] / 3us abraham / [illegible]
[illegible] ysaac et ysmahel / 4us Jacob et
esau / 5us moyses et magi / 6us da-
vid saul / 7us filius dei et iudei / [illegible]
[illegible] petrus et symon magus / [illegible]
et antichristus / Et [illegible] equo et [illegible]
[illegible] suo dicitur [illegible] [illegible] equum et
assessorem [illegible] / ut patet
in nerone et valeriano et [illegible]
qui plus quam [illegible] laurencius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et cum aperuisset sigillum tercium / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augustinus
[illegible] [illegible] [illegible] sigilli apercione
videns se [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sed magis [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]

hereticos qui perverse exponentes scripturas
[illegible] induxerunt / Et [illegible] omnis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] natus
sunt [illegible] ordo predicatorum / qui incarnacionem
domini predicavit / [illegible] petrum [illegible]
matheus / qui [illegible] scripsit de
[illegible] domini et eius nativitate / Et
[illegible] [illegible] quartum / Primo quis sit
equus [illegible] / [illegible] hereticorum / 2° quis
sit sessor / quia dyabolus / 3° quid teneret
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] fidelium
/ Et audivi [illegible] / Et cum aperuisset [illegible]
qui [illegible] aperuit sigillum [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] tempore he-
reticorum [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] / Audivi tercium animal
id est tercium ordinem predicatorum [illegible]
[illegible] / qui [illegible] tempore hereticorum predica-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] verum fidem / dicens
veni [illegible] [illegible] / que audis et vide
id est tibi [illegible] et quare sit tibi [illegible]
[illegible] / Et ecce equus niger id est
[illegible] hereticorum [illegible] [illegible] de-
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] equus niger / quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ipsi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fidem [illegible] / que [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] 2° / Iustus ex fide mea vivit / Et
iste equus [illegible] [illegible] est [illegible]
iste niger / ille albus / ille astruit
fidem / iste destruit fidem / Sessor illius
equi [illegible] / sessor istius dyabolus / frenum illius
[illegible] ut [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / frenum istius [illegible] et dei
blasphemia / [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
istius [illegible] / ille [illegible] et [illegible] [illegible]
iste [illegible] [illegible] [illegible] / ille [illegible]
[illegible] [illegible] iste niger [illegible] /
Et qui sedebat super eum scilicet dyabolus
qui [illegible] [illegible] et [illegible] quo [illegible] /
habebat stateram in manu sua id est [illegible]
[illegible] [illegible] / que [illegible] [illegible]
[illegible] statera [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sicut matheus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sit

scatera pastinaca falsi iudicatoris pot
male intelligit/ sic scriptura pestifera
fit expositoris per falso et male expon(it)
Sed bonus doctor sicut stella expositoribus
in Job 39 ypsicaliter asinus ferus cla-
mans inter tiuos ypsicali inter prata diuin
incorruptus/ et signat catholicum doctorem/ qui
se acuit inter tiuos quos ipsos
prius posuerunt/ sicut stella expositores
iuxta illud prov 22 Ne transgrediaris ter-
minos quos posuerunt patres tui/ Job 15
Consiliarii antiquos eius qui prius non
potuit/ Et sequitur de ... status et
heretici scripture/ sicut et non habent ... ad ca-
nem super ... doctores ... pro
ipsorum eam corrumpunt/ Ecclesia catholica
doctores non habet/ sed ... corruptura
et ... sicut se illi captiuitates
intellectum suum ad obsequium et ... dicitur
2 Cor x Et dicit timuisti sua et propa-
ratos ... et iniusta supplicare
hic ... affligunt/ sed tamen ... facta
autem ut videatur boni/ et sic facilius
decipiuntur credentes sibi/ Et de talibus
dicitur Apoc 3 ... et inter fuit
eius statera dolosa/ de qua statera dicitur
prov xx Statera dolosa abhominacio
est apud deum pondus equum volun-
tas eius/ Haec statera quam dicimus habet
in manu sua et tribulacio/ quam deus
mittente bonos et malos ponderat
affligendo/ ubi cognoscitur quis sit
gravioris vel levioris ponderis/
qui enim tribulacione manent in in-
iustitia et peccando leves sunt/ nec
sunt iusti ponderis et tales probat deus
qui vero non manent iusti ponderis
sunt et tales ponit deus in thesauro
suo/ Actu ix Prunitas tribulaciones
Et audivi tamquam vocem sed angeli
existentis in medio iiii animalium/ vel
vocem positam in medio et ut doctores
dicerent/ quod angelus quasi angelus
in animalibus/ Et dixerunt sed animalium
sed dicit ... quod in principio ... creatore
maius et minus ... et ... compositione
animalium dicuntur ... consolacio/ quasi ... communi
sic media pte est/ ... vox quasi
aliud et ... doctrina predicatoris
Quid ait illa vox dicat/ scilicet
Bilibris tritici denario/ Bilibris
ad litteram et vas capiens duos sex-
tarios sive duas libras/ et signat sa-
cram scripturam habentem duplicem
intelligenciam scilicet historialem et misticam
sive litteralem et spiritualem/ quia una
libra est sensus spiritualis/ Tritici vero
quod et albis nobilium ... nomen
signat triticum/ Bilibris quoque tritici et
intelligencia novi testamenti duos
sensus continens quasi duas libras/ scilicet
litteralem et spiritualem/ Ordeum enim est
cibus rusticorum et iumentorum/ et dici-
tur quod est in cortice sed medullam
intus dulcem/ signat veteris testamenti
scripturam/ que data et iudeis
et ... multa pertendit
durissimam/ sed intus continet suave
intelligenciam/ et quia vetus testamentum
duos sensus habet sicut et novum scilicet litteralem
et spiritualem dicitur/ Et tres bi-
libres ordei denario uno/ sed quia
omnia veteris testamenti ... tricia
et apud hebreos/ ... et
agiographa/ ideo sunt tres bilibres ordei
idest tres partes veteris testamenti/ quarum
quelibet est bilibris idest habet duas libras
idest duos sensus litteralem scilicet intellectum et
spiritualem/ per denarium unitas fidei
signatur/ denarius enim regis habet yma-
ginem et superscripcionem/ ymaginem ad
... superscripcio vero refertur
ad ... de quibus ... et fides
denarius et unitas fidei per ... vere
at dicitur vendi vel emi denario bi-
libris tritici et tres bilibres ordei
quia heretici qui prius exponunt
scripturam/ de quibus legitur ... nigri
equi/ quasi dicit sic vox audita media
quatuor animalia/ Nolite timere vos
fideles/ sed heretici male exponunt

q bilibris tritici . i. intelligencia ho
bi noui testi. [illegible] hales [illegible]
iustitu denarius [illegible] vel vendi-
tur . i. veritate pfte fidei / q [illegible] sola
[illegible] veritate pfte fidei datur
intelligencia noui testamenti / Jacobi
[illegible] indiget sapia / postulet
a deo qui dat omnibus [illegible] et
non impdit / postulet autem in fide
nichil hesitans / [illegible] hec [illegible]
[illegible] fidei dat intelligencia scripture /
[illegible] bilibris tritici denario vno
et tres bilibres ordei . i. scia intell
veteris testamenti [illegible] utriusque [illegible]
et [illegible] denario . i. pfta veritate fidei
sicut et noui / Et vinum et [illegible]
[illegible] / q [illegible] intelligencia veteris testi
et noui / q [illegible] in medio iiii or [illegible]
[illegible] heretici
/ q [illegible] [illegible] intell
[illegible] fidei / q [illegible]
[illegible] non intrabit [illegible]
ut d. [illegible] / [illegible] bilibris d noui
testi [illegible] duo que [illegible] propter
et [illegible] / [illegible] qui dixit [illegible]
[illegible] omnia [illegible]
[illegible] / vinum [illegible] et
[illegible] / Tres bi-
libres sunt veteris testamenti [illegible]
[illegible] legem / [illegible] et agiographa /
[illegible] duas libras
[illegible] / et [illegible]
[illegible] que [illegible] occulta
[illegible] / [illegible] cum lege
moysi [illegible] et [illegible]
[illegible] ad
[illegible] medulla maiorem non
[illegible] / Job 20 [illegible]
[illegible] / Et vinum et oleum
ne leseris / [illegible] qui [illegible]
[illegible] . i. [illegible] qui
nolle [illegible]
et pupillos [illegible]

Sicut samaritanus qui vinum et oleum infudit
[illegible] samaritani luce x°.
Et dicit ne leseris / [illegible] delectae
[illegible] ancillis pt nocere
si ipa [illegible] / corpus aut ledi pt et occidi
[illegible] Job 2° dixit dns
ad sathan [illegible] tua est / animam
autem eius [illegible] / [illegible] nolite ti-
mere eos qui occidunt corpus / animam
aut non pt occidere / Et primum oleum
[illegible] et veteris testi / que [illegible]
[illegible] dns non ledi / q [illegible] heretica
[illegible] / [illegible] veritas manet incor-
rupta / Et bilibris tritici est noui
et veteris testi / [illegible] denario [illegible]
[illegible] / [illegible] ad [illegible] has
duas libras tritici [illegible] /
[illegible] accedere debet
et non aliud [illegible] sine [illegible]
nisi [illegible] 20 [illegible]
[illegible] denario diurno / misit eos
[illegible] . i. [illegible] / tres
vero bilibres ordei que [illegible] de
[illegible] / et fides [illegible]
[illegible] et proximi / ad
[illegible] fidei medulla [illegible] nemo [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] pauci sunt / qui [illegible]
[illegible] de ea [illegible] /
[illegible] denarium recipiet si crediderit
[illegible] non intelligant / hoc [illegible]
illa d bilibris tritici denario
. i. intelligencia veteris et noui testi
[illegible] / et [illegible] angustie /
[illegible] aliud [illegible]
[illegible] doctor sacre pagine /
auditor nisi [illegible] / Job
28° d. [illegible] pau-
cus / Et infra / non dabitur aurum
[illegible] appendetur argentum
[illegible] / [illegible] et [illegible] e
[illegible] et omnia que [illegible]
[illegible] non valent [illegible] / [illegible]
[illegible] qui sacra pagina
[illegible] audiunt [illegible]
[illegible] / Noli [illegible] sapiens

et doctrinam et instructionem. Sed et vinum
et oleum ne leseris. Vinum cum
legis austeritas et oleum clementia gra-
tie. Aliud inebriat, aliud lenificat; illud
pungit, istud ungit; in metas cadit
Ysa[ias] demens quem ista cum condit
sponsus aut unxerat. Hec ledunt
qui pene ancillam primum igitur et oleum
ledit qui vetus et novum testamentum
male exponit, sicut heretici qui fig-
ficantur per capitulum. Nigrum vero dicitur vinum
et oleum ne leseris. Et bilibris tri-
tici est cum instrumentis, in quo est dux
libra, i. vetus et nova scriptura, et que est
triticum, de quo dicitur adlibitum regine
tam visus venter tuus sicut acervus tri-
tici vallatus liliis. Mirum est quod
dicitur quod ergo unum solum granum tri-
tici fuit in ventre. Et tamen dicitur venter tuus
sicut acervus tritici. Sed hoc est quod ex
illo grano infinita grana oriuntur
et in illo omnia creant [illegible]. Unde Io.
12o Nisi granum frumenti cadens in ter-
ram mortuum fuerit ipsum solum manet;
si autem mortuum fuerit multum fructum
affert. Tres bilibres ordei sunt fide-
les imperfecti qui habent paleam tene-
tem i. carnalem amorem. Unde in figura
Ioh. 2o hydrias capientes singule
vel ternas metretas. Utrique [illegible]
corrupti sunt a passione Christi. Unde prima
Petri 1. Non corruptibilibus auro et argento
redempti estis. Corpore empti estis precio magno
et quia imperfecti scandalizantur propter
non desistunt. [illegible] dicitur Exodi ix.
Ordeum lesum est eo quod vires esset,
triticum autem et far non sunt lesa, quia
serotina erant. Sed vinum [illegible] peni-
tentes et oleum i. misericordes ne le-
seris, qui nocens [illegible] Christos
[illegible] populi dominus non ledere [illegible]
[illegible]. Unde ps. 2o Qui vicerit
non ledetur a morte 2a. Sic nunquam
tribulacione pena que dicitur [illegible]
Sapientie 3o Iustorum anime in manu dei sunt
et non tanget illos tormentum malicie.

i. pena infernalis. Pena autem mali sepe
tangit eos, et vult dominus ut sic tangantur.
Greg. Bonorum penam [illegible] putant
et pleraque eciam evadere non ignorant.
Et cum aperuisset sigillum quartum. Hic
est quarta pars huius capituli, ubi tangitur quartus
status ecclesie, in quo fuit persecucio sue
per falsorum fratrum i. ypocritarum
quos dyabolus in ecclesiam introduxit, per
quos servicium et seculares domesti-
cos impugnavit. Videns enim dyabolus
quod nec prosperitate nec per violentas
tribulaciones nec per astucias et frau-
dulentas hereses proficere potuit, ymo
per ecclesiam robustiorem et clariorem
fieri vidit, ypocritas introduxit,
vulpes fraudulentas que latenter vineam
domini demoliri nituntur. Unde dicitur Cant.
2o Capite nobis vulpes parvulas
que demoliuntur vineas. Sequitur Et cum
aperuisset sigillum quartum i. secretum quarti
status, audivi vocem quarti animalis.
Quartum animal fuit quasi aquila, qui
est altius volans et clarius
videns, per [illegible] qui verbum apud
patrem eternum conspicit et in mundo carne
factum contemplatus omnibus clarius deo re-
velante perspexit, et designat ordinem doctorum
predicatorum contra hereticos et ubi
divinitate et humanitate fideliter predicavit.
Equum autem pallidum designat
ypocritas, qui in [illegible] laudant
ieiuniis vigiliis et aliis corporalibus
operacionibus coram hominibus se affligunt. Unde
Gregorius [illegible] et [illegible] innovato
quod eciam morbidi pallescunt. Unde
Math. 6o [illegible] dicitur Exterminant enim
facies suas ut videantur hominibus
ieiunantes. Amen dico vobis receperunt
mercedem suam. Unde ps. Et ecce
equus pallidus i. ypocrita per ecclesiam
falsa religione palliatus. De qua

[illegible]
Vein [illegible]

Job 14 ypocritarum congregacio ste-
rilis. dicitur et pallidus. pallor enim, qui mixtus
ex colore albo et rubeo, conpetit ypocri-
tis ex apparencia iusticie et simulatione
apparenti iusticie divine. pallidi, levitici
13°. si videris in parietibus valliculas pal-
lore seu rubore deformes, scilicet per ypocritas
lapillos [illegible] iniquitate. Jeremie 13. si potest
ethiops mutare pellem suam aut
pardus varietates suas etc. Et qui se-
debat super eum, id est doctor et rector eius,
nomen illi mors, id est dyabolus, qui fuit auctor
mortis. Sapiencie 2°. invidia dyaboli intravit
mors in orbem terrarum. dicitur enim proprie hoc
nomen convenit dyabolo, quia primum mors
incepit et ad mortem trahere non desinit,
qui sedet in ypocritis qui se vitam contra
deum superbia inflatam. ut enim ait Augustinus
de verbis domini sermone 43. ubi inflacio
ibi vanitas, ubi inanitas ibi dyabolus nidum
facit mollem. Job 40. sub umbra dor-
mit in secreto calami, per calamum
enim qui intus est vacuus et exterius
nitidus signantur ypocrite. in eorum se-
creto, id est corde, dormit dyabolus. cuius nomen
mors. Job 13. prevalet in eum velut rex
interitus mortis. Gregorius. mors quippe reprobo-
rum est umbra mortis, prima operatio et consi-
liatione antiqui hostis proditorium
cuius nomen mors. Item Gregorius Augustinus
Magnum. per equum pallidum omnes re-
probi, ad palloremque colorem mortis
ventura designantur. qui sunt opera
mortis, et ipsi sunt mortui. pallor
enim fit per quandam separacionem caloris
et sanguinis vel corrupti sanguinis qui est
caloris naturalis, et cum tendit ad interiora
fit homo pallidus. et ita per equum pallidum possunt
intelligi reprobi, qui caritatis calore divini amoris
sunt pallidi. quia per debilitatem complexionis
et corruptione interiorum humorum. Sic reprobi
virtute destituti et putredinis affectibus
pleni per equum pallidum signantur. Jeronimus
in epistola et aliqua syon omnis decor
et infirmitas et color optimus. quibus
finitur dyabolus ut deum et eius nomen mors

Et infernus sequebatur eum, id est ypocrite
et eorum infernus deputatus. imitatores autem
eius in culpa et in pena. unde Sapiencie 2°. Cum
dixisset Salomon invidia dyaboli intravit
mors in orbem terrarum, statim adiunxit: imi-
tantur autem illum qui sunt ex parte illius. infer-
nus infernus et mors, id est peccatores et dyabolus,
missi sunt in stagnum ignis. Vel infer-
nus dicitur sapiencia dyaboli, quia quos ille decipit
iste recipit. Ysaie 5°. dilatavit infernus
animam suam et aperuit os suum. absque
ullo termino. Et data est illi potestas,
non voluntas mala, super quatuor partes
terre, id est super omnes homines qui in quatuor
mundi partibus, scilicet oriente, occidente,
septentrione et meridie morantur.
Vel super quatuor genera hominum qui sunt infra
propria, Judeos, gentiles, hereticos et
[illegible]. Vel super quatuor partes terre, id est
super illos omnes qui quatuor cordis af-
fectiones, scilicet timore, amore, gaudio
et dolore, male utentes ponuntur. de quibus
dicit Bernardus: Vere timet quem non oportet,
amat quod non decet, gaudent
vane, dolent vanius. Job 9. terra
data est in manus impii, id est in potestatem
dyaboli. interficere gladio, peccati. Eze-
chielis 21. duplicetur bis acutus ens ignis (?)
tus et plage illius non est similis. Et
fame et morte, scilicet fame, id est defectu verbi
divini. de qua Amos 8. mittam famem
in terram, non famem panis, nec sitim
aque, sed audiendi verbum dei. Et morte,
id est doctrina mortifera. Job 20. caput aspidum
venenum aspidum, scilicet est bestiis
terre, id est crudelibus mundi principibus
qui omnes devorant. de quibus Ysaias
Ne tradas bestiis animas confitentium
tibi. et aliter. gladio persecucionis et
vel ut ferro. unde per gladium corporis interitus
in occidente orientis fame breve tempus
deum dicitur. Cum autem in tanta terra Egypti
erit fames. Et morte, peccati quo peccato
adeo properam (?) ut de qua Ysaias non
et morte qui modo sit tu. Et bestiis

i. bestialibus peccatis deditis vanitati.
3° ubi sunt principes gentium regnum domi-
nantes super bestias quae sunt super terram.
Et cum aperuisset sigillum quintum. Hic
3 quinta pars cuius incipit. Fines et mag-
nos pertinent tribulationes ne tribulationum
clamant qui erant aliis tribulationibus
afflicti. Dividitur haec pars contra eos. Joh.
ponit. Primo quod audis int sanctorum. 2° ibi
Vidi subtus altare i. supra terram ex qui
eos defendebat. 3° quod singulos eorum
singulis stolis vidit donatos. 4°
Promissio de implendo eorum desiderio
audivimus. Hic 5° quintum sigillum ostendit.
Audis i. et interiorum quaestionem quae prius
occulta erant sed fuit Joh. occulta et
penitus erat revelata. Et sic fuit aper-
tum sigillum dicit quintum. Et cum aperuisset
Agnus s. qui aliis aperuit sigillum
quintum secreta quia sanctos in deliciis
tacitis. Vidi subtus altare i. sub dei pro-
tectione et sub societate animas interfectorum
propter verbum dei i. propter praeceptum dei quod
implebant vel propter verbum i. propter filium
dei quem asserebant esse deum et hominem
vel propter filium dei ut Christum quem praedicabant.
Et propter testimonium quod habebant. Propter testimonium
veritatis Christianitatis quae habebant in
corde et testabantur voce et opere adversus
hostes et verbum dei quod praedicamus et confitemur
coram eo deum Christum ibi. Et moriendo ut
credidis quod deus praestitit illum amorem
sanguinis eius propter testimonium nativitatis
passionis et ascensionis Christi quod habebant
et aliis testabantur in praedicatione dei et actu
quod verbum in magna reddebat apud testimonium
Christi ut in ipsum. Verbum dei in. Et clamabant voce
magna super quod oblationes et sanctificata in ara
deo patri offeruntur. Unde fuit omnis oratio
ante primum altare. Unde infra 8°. Dixit
alius angelus venit et stetit ante altare
habens thuribulum aureum. Unde beatus dicit
esse cum martyribus sub altare quasi sub capite.
membra per humilitatem sub et per caritatem
adherentes deo vel sub i. absconditi
quia nemo novit vitam vel quid sunt
ubi. Et clamabant voce magna
i. affectu et desiderio magno. De quo clamore
dicit Moyses Clamaverunt iusti et dominus
exaudivit eos. Sicut clamor Moysi
ad deum. Exo. Sicut Susanne Danielis 13.
Dicentes i. desiderantes quia desiderium
est dictum interius hominis quod deus
audit. Propter desiderium eorum audivit
auris tua. Usquequo i. usque ad quod tempus
exspectas. Domine qui potes omnia
sanctus in operibus tuis et verus in pro-
missionibus. Non vindicas sanguinem nostrum i. mortem
i. effusionem sanguinis nostri. Peccatis de-
bitas inferendo. Infert deus hoc
dicit sancti ut peccata malis optando
vel ira delectando sed iustitiae congratu-
lando et voluntati divinae se conformando
de cuius impletione gaudent. Ita enim
sunt sancti coniuncti deo ut de omni volito
dei gaudeant et de poenis peccatorum in
quantum sunt volitae a deo. Unde in psalmo Laetabitur
iustus cum viderit vindictam. Secundum morem
autem desiderii expressionem eorum repetit
Ut vivo dicit. Et non iudicas et
dicit sanctiter. Usquequo non vindicas
nos. De his qui inhabitant terram
non solum corpore habitare sed et mentis
affectu de quibus dicitur. Ecclesiastes 2° Terrae
habitantes cuncti sunt i. terrena
dicit optima et vide ita amaguler
ind quod sunt propter divitias. Melior propter
delicias. Optimi propter honores. Secundum contra
mala et propter divitias quare putant
perire propter delicias quod ex eo existit possessio
propter honores quod nimis affligit propter quod dicit
infra 8°. Ve ve ve habitantibus in terra.
Hiis dicit quaerimus sancti quod propter amorem
terrenorum affligunt et occidunt eos.
Vel quod amore terrorum corpori non festi-
nant adeo ut sic impletur numerus
electorum et sic sancti consummarentur gloria
utriusque stolae recepta non cum consummabitur
perfecta beatitudo sanctorum non erit quamdiu perfecta
iniquorum vindicta non venerit. Unde
non odio eorum qui ipsos occiderunt diem
ultionis advenire desiderant sed ut ipsi
perfectam beatitudinem accipiant. Nec aliud
est in voto sanctorum nisi quod sint per
divinam dominum finem

sine nobis / unde ad hebreos xi deo pro nobis ad melius providente ut non consummarentur sine nobis / vel usquequo non vindicas de his qui habitant in terra / sperando scilicet bonos emendari / ut ut tunc veniant ad locum suum scilicet bonorum in celum / ubi et locus patris Jo. xiiii in domo patris mei mansiones multe / et in celo in futuro ubi est eis paratus locus a mundi constitutione. Actuum i de ipso predicare et predixit ut abiret in locum suum quia in eius [illegible] fuerat. Abacuk i usquequo domine clamabo et non exaudies vociferabor vim patiens et non salvabis. Quare respicis contemptores et taces conculcante impio iustiorem se. Sed condescendentibus hec quia perfecti quare sunt cum domino in mente indigent dei unius cooperatur / cum eis dominus dicit [illegible] dicere perstringentibus et consummantibus nos / sed levantur ad dominum / non querentes gloriam / ut melior est ... ~~[illegible]~~ vindictam non querit sed ut impia ut impia pereat / sed caritas sanctorum rogat ut impia ... / dominus cum eius [illegible] / [illegible] [illegible] sancti in morte quod puta ex caritate non petunt vindictam de corporibus / nec in corpore suo / sed cum domino concordant qui vult omnia que vult / et nichil nisi vult / quo beatorum non est petere quod sunt contra que voluntatem / et ad [illegible] videndum [illegible] [illegible] ubi quod / quo dicuntur petere que sanctorum quia ab eterna voluntate dei et eius / et que futura sunt non ignorant / et ad [illegible] quod ante sanctorum in ipso deo potest et ab ipso aliquid dominum petere / non quod queat quod desiderant quia a beatis diuturna voluntate discrepare sive discordare. Sed quo mente ardenti [illegible] et de ipso accipiunt vel ab ipso petunt quod cum velle fide meruerunt de ipso quod habuit quod ab ipso petunt / et non nobis adhuc incomprehensibile nisi quod petendo

clamant possendo faciunt / et illi / quod iustus dicatur non est petere vindictam quod libenter vindicare / ut in illum aliquis iniuriam / scilicet petere vindictam dominum diem iudicii et finem desiderare / unde Gregorius ibidem exclamando et petentes vindicare petentes dicere in diem extremi iudicii et finem extinctorum corporum desiderare / et proinde ad obiecta / et sancti iuste non dominum petere non sufficiat ut lacerare aliquorum que desiderant sive ut sancte / sed non dicto / dicit Gregorius contra quod iusti petunt vindictam de inimicis petere / contra caritatem / ut scilicet qui ad aliqua sunt predestinati et in illo qui petunt ad eorum / cum deo sit precepta sunt dignati ut moriantur et peccare desistant / ac per hoc morte penam habent / hec. Et date sunt illis singule stole albe post clamorem sanctorum datur completur / de primum collatione / que spiritum consummatione / de meliorum premio et bonorum salutatione / et per hoc admirabiles languentes prestat dominus cum petentibus venit[?] scilicet liberari se aspirans meliorum quod est non querunt / scilicet consolationem de primum adepte de spiritu consummatione / de meliorum premio / et bonorum salutatione / et in illis autem sanctorum consummatio / de quo / et date sunt illis singule stole albe in requiem beatitudo aut per quas in vita mentis candor mundicie per gratiam baptismalem / in patria vero gloria eterna / Stole enim tegunt et ornant et honorificant quia sunt pacem ac munde et candide / quo pillas [illegible] ista in alia iuste vero laverunt stolas suas in sanguine agni. Et dictum est illis ut requiescerent adhuc modicum tempus / id est quantum tempus a dicendi ... patrum patiens expectavit / et dicit modicum / quia brevis est cursus totius temporis ... / scilicet xii modicum et non videbunt tunc / et premittitur hic eis adimpleto suum desiderium de sua salvatione / et honorum [illegible] dicitur / quia [illegible] differtur ~~aut~~ ~~esse~~ ausonum

[Margin note beside "stola albe" passage: [illegible] ... premio [illegible] / [illegible] supplet]

[Margin note: id est [illegible] ... per [illegible]]

[Margin note: i a deo inspiratur]

quantum autem .i. ad quod tempus debeant
expectare debeant dicit donec impleatur
numerus conservorum eorum qui deo sicut
ipsi serviunt et fratrum eorum qui ad
eandem hereditatem vocati sunt qui interfi-
ciendi sunt sicut et illi .i. pro eadem cau-
sa qua illi pro verbo dei et testimonio ihesu christi
Consummato enim numero eorum complebitur de
fratribus eorum et recipient [illegible] corporis
in vita gaudii. Daniel dicit [illegible] xii
mortui qui in pulvere quia omnes resurgent. Et
debemus intelligere fratrum post resurgent
exspectare diem debemus sed pro ut [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] cum re-
velabunt omnia filiorum [illegible] et non [illegible]
ultra nisi in [illegible] [illegible]. Et vidi cum
aperuisset sigillum sextum. Sextum post hanc
visionem agit de sexto statu ecclesie
et de apertione sexti sigilli quod nichil aliud
est quam tempus persecutionis antichristi
[illegible] qua nemo desinet iustos et
nulla timore cadent. Et si fieri posset
moverentur et electi ut dicit Matthei xxiv. Et
dicit autem [illegible]. Terremotus autem spiritualis
quod sit impedimentum verbi predicationis
quia si non predicent predicatores et defecit
acie [illegible] [illegible]. Hic autem predica-
tores duplici [illegible] primo ut medici
contemplationis [illegible] [illegible] [illegible]
ad tollerantiam presentium tribulationum. Quia
ipse tribulationes non possunt quam nichil
[illegible] futurum ut cum venerit minus
[illegible] quia iacula que previdentur minus
feriunt et feriendo ledunt. Gregorius [illegible]
Et vidi cum aperuisset agnus
sigillum sextum .i. sextum statum ecclesie futurum
tempore antichristi ondisset. Et ecce non et [illegible]
[illegible] terremotus factus est magnus
[illegible] quia [illegible] movebitur sicut dicit Aggei
2. Aggei 1 adhuc modicum et movebo
celum et terram mare et aridam. Terremo-
tus .i. [illegible] magna [illegible]
[illegible] dicit magnus quia si [illegible] desinat
mala [illegible] bonos [illegible] et [illegible]
insurgent [illegible] Matthei xxiv Surget
gens contra gentem et regnum adversus regnum
et erunt pestilentie et fames et terremotus

[illegible] omnia [illegible] sunt dolorum. Terremo-
tus dicit terremotus non aeris aut aque vel
[illegible] quia per amorem [illegible] sunt
[illegible] [illegible] qui [illegible] de
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fieret [illegible]
[illegible] et [illegible] terremotum tribulatio
[illegible] qui [illegible] [illegible] et hic
in locis [illegible] [illegible] [illegible] i methaphore
Sic ex tribulationibus in cordibus [illegible]
illa agitationibus [illegible] [illegible] fiet
tribulatio magna. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 3 [illegible] [illegible] post
me [illegible] [illegible] magne et venit
[illegible] aque [illegible] [illegible]
in corporibus [illegible] tribulationis [illegible]
et primo in corporibus celestibus. 2o in corporibus
inferioribus .i. et omnis mons. 3o de [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] reges terre
[illegible] Et sol factus est niger sicut sac-
cus cilicinus. Ad literam [illegible] [illegible]
sol et luna et [illegible] [illegible] non [illegible]
2o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sed [illegible] Sol et luna [illegible] sed
et stelle [illegible] splendore suum
[illegible] post [illegible] [illegible] [illegible]
Sol mistice Sol .i. christus [illegible] [illegible]
[illegible] est sol [illegible] sed et [illegible]
[illegible] [illegible] nobis timentibus
nomen meum sol iusticie [illegible] [illegible]
[illegible] sol factus est niger tamquam saccus
cilicinus .i. non lucebit miraculis ymo
[illegible] [illegible] et [illegible] miracula
[illegible]. Et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Matthei xxiv Surgent
[illegible] et dabunt signa magna et
prodigia ita ut in errorem ducantur si fieri
potest et electi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] reputabunt fuisse in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reputabunt fuisse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Conscidisti

[illegible]

[illegible]

spiritum meum et audivisti me lectitaverimus
et quia non erat licitum iudeis sacco pel-
liceo regis intrare, ut dicitur Hester iiii. Unde Zacha-
rias dicit de Ihesu sacerdote magno: Ihesus indu-
tus erat vestibus sordidis, et stabat ante
faciem angeli, qui vidit et ait ad eos
qui stabant coram se dicens: Auferte vesti-
menta sordida ab eo. Et dixit ad eum:
Ecce abstuli a te iniquitatem tuam, id est mor-
talitatem et penalitatem propter iniquitatem
tollendam assumptam, et indui te mutatoriis.
Et luna, id est ecclesia a sole Christo illuminata,
tota facta est sicut sanguis, reputacione malorum, per quam tol-
litur omnem statum sui ut sanguis, id est vilis
et peccatrix, quia sublato fundamento necesse
est ut edificium corruat, ut in Apocalypsi
de Christo non [illegible] sanguis ac-
cipitur pro peccato, per horrorem operis quod sanguis
signatur. Vel peccatum addicitur. Et vel
sanguis signatur turpitudo, quia pena peccato
statim reddit. Et sol, id est ecclesia minor
ardens et lucens igne caritatis facta est
et luce fidei facta est niger, id est vilis
reputabitur, et afflictus nimiis tri-
bulacionibus, quorum niger erit, sed
candorem intus non amittet. Cantica:
Nigra sum sed formosa tamquam saccus
cilicinus, qui vilis et asper est, a caliga
vel a cicilia dictus, ubi primo inventum
fuit cilicium quo vestiuntur penitentes.
Et plus notatur quod sancti in magna vi-
litate et asperitate erunt. Et luna to-
ta facta est ut sanguis, id est totus ecclesie
mediocrium, et ut sanguis, id est qui horride
occidentur et pro sanguine effigentur.
Et stelle celi, id est mentes aliquibus lumi-
ne [illegible] tenebrosa persecucione lucidos de
celo, id est a fide ceciderunt super terram,
id est cadent super terram, id est adherentes ter-
renis promissionibus antichristi et
hodie multos avertit mors et timor ter-
rorum et terrorum, et radix omnium malorum
cupiditas, quod quidam appetitus currentes
erraverunt a fide et inseruerunt se doloribus
multis, ut dicit glossa. Cum verum fidem
sine Christo non ceperunt, nullus mi-

dicens
sanguis diminuta sunt, scilicet modum aut cadendi
deterruit. Sicut ficus emittit grossos
suos, id est teneros et mortales fructus, qui
non adherent firme ramis arboris, cum
a vento magno movetur, per hoc ostendit
quod magna erit persecucio antichristi, et quod
maiores plurimi cadent a fide facili-
ter, sicut grossi in magno vento de facili ca-
dunt, et sicut dicit glossa illos qui in
vero amore sunt non permittet cadere
Christus, sicut bona ficus non cadunt
impulsu ventorum. Et celum, id est ecclesia stel-
lata virtutibus, lucens sapiencia, rotunda
fide, alta contemplacione, nobilis obediencia,
firma paciencia, circa Christum id est domum
Christi recedit, id est recessit a caritate fide
et opere dissilis. Vel celum, id est evangelica
doctrina recessit, id est recedet tunc a se,
quia propter iniquitatem persecutoris non au-
debunt nec poterunt predicare. Sicut
liber involutus, id est in quo littere sunt
clause sed non apparent, ita tunc sacra
erit sapiencia et scientia legis, erit et
vestra fides et caritas sicut et modo
sed non apparebit, quia non fient miracula
ut modo. Erat visio omnium sicut et libri
libro signati cuius littere non apparent, licet
sint ibi. Vel ad litteram tunc recedent
boni et abscondent se latitantes in caver-
nis et speluncis, sicut de primitivis
sanctis dicitur libro xi. In solitudinibus
errantes in montibus et cavernis terre.
Ysaias xxvi. Vade populus meus, intra cubi-
cula tua et claude hostia super te, abscondere
modicum donec pertranseat indigna-
cio, scilicet in morte antichristi. Et omnis mons,
id est maiores de ecclesia vita et sciencia
eminentes. Et insule, id est sancti undique
tribulacionum fluctibus pulsati, de
locis suis mote sunt, id est movebuntur
ad litteram, quia separabunt se a multis cor-
pore et spiritualiter. Vel motos dicit populos
et electos insulas nominat, diversis
mundi negociis agitatos, qui
tempore persecucionis illius movebuntur
de locis suis, id est a fide et caritate, licet de se
non magna presumant. Et reges terre
et principes [illegible] ascendit super te

que est
id est recedet
id est libri sunt clausi
sed non apparebit
denotat
contineri
eis
petro
petro
ceciderunt

quans

locum tuum ne dimiseris. Et reges
terre i. sancti seipsos regentes, montes alti
celsi qui laticulos invadentes et de
seipsis iusticias faciebant, qui boni reges. Et
principes i. illi qui suis sensibus
et membris et moribus principantur. Et tribuni i. illi qui tres vires anime
in suis actibus ordinare noverunt. Et
divites divicijs virtutum et bonorum
operum et fortes contra hostium temptaciones.
Et omnis servus angelorum. Et liber
i. solutus sicut omnis servus est et liber
a servitute peccati. Absconderunt se in
speluncis et in petris montium i. sanctorum
angelorum suffragia postulabunt ut
eorum precibus mereantur evadere penas
et in eternum comparentur. Et dicunt montibus
angelis et petris i. angelis et aliis
sanctis: cadite super nos i. precibus vestris protegite nos. Et abscondite nos sub
velamento ordinum vestrorum et ab ira
sedentis super thronum i. a Christo divinitate
et ab ira agni i. Christi secundum humanitatem
clausit autem quia sic rogabunt. Quoniam
venit dies magnus ire ipsorum
i. dies iudicij in quo Christus ostendet iram
suam malis. Dicunt siquidem psalmista: Domine
ne in furore tuo arguas me neque
in ira tua corripias me. Et quis poterit stare
quasi diceret nullus nisi adiutus precibus vestris, quia
qui eos relevant preces sanctorum sicut modo
valent ut tunc possunt ipsos stare
faciunt. Unde dicit Malachias iii. Ecce venit
dominus et quis poterit cogitare diem
adventus eius et quis stabit ad videndum
eum. Ysaias xxx. Ecce nomen domini venit de longe.
Nomen domini venit de longinquo ardens
furor eius et gravis ad portandum
et idem quoniam stelle celi et splendor earum non
expandent lumen suum. Moraliter ab illo loco Sol i. prelatorum status
qui debet splendore suo alios illuminare ad cognitionem dei et calore suo inflammare ad amorem dei et proximi de quo
dicitur lux solis septempliciter erit
sicut lux septem dierum i. luce aliorum superabit lux prelatorum ut sicut preminet dignitate sic preminet scientia et sanctitate

a facie sedentis super thronum i. a Christo per auctoritatem et per tyrannidem

solis

moralis sensus

Vel lucebunt prelati prout opera inte-
grum genuerit vel sunt domini. Unde sicut porci
clos solis actis colligas tonde. Sic per
dispensationem iij statuum que conveniunt
ut sol et luna vel sicut circulo pugnas ab
pugnis iungi oblectus. Quando effectus
et integri magnificorum tanta psallit. Vel
decorum quod dominus metit et super alios
statuit eos et ideo sunt cognati imperialis
status et dignior et solummodo presidentis
et ideo sunt prelatos tamquam sanctos
patres quia totius populi et per
tenent magna cupiditas prelatorum
ut ibi et replebuntur domus eorum draconibus
i. detractoribus et habitabunt ibi struthiones
i. ypocrite et pilosi saltabunt ibi i.
cupidi et avari officiales et ululabunt
ulule in edibus eius i. iocularibus
et psaltrantibus et sirene in delubris voluptatis
i. adulatores ut in 2° proverbiorum
eius sorore i. diuicie et virtute i. de-
licie que gaudent cantus pisgilendam
et psalmus et mutuo ut ab ijs vim ab
prelatis et erit Babilon draconum et pavoribus
struthionum et occurrent demonia onocentauris
et pilosi clamabunt alter
ad alterum nobilitas ad ancillam. Et
luna tota facta est ut sanguis i. tota
tota fiet et crudelis facta insignis
nepotes
non aptorum sed nepotum et ceterorum consanguineorum
procedens per successionem sanguinis quia
fere ubique nepos avunculo et
consanguineus consanguineo succedit in beneficio
unde bene potest dicere certa quod dicit magister
vicarii. Sic oportet sanguinis ut in
eo ostendi. Sic Isaie et angelis
sanguine tingit et nepos nepoti succedit. Joel ii. Sol convertetur in tenebras
et luna in sanguinem antequam veniat dies
domini magnus et horribilis et omnium
iudicium i. sanguinis estimatio signum est
appropinquantis iudicij. Et stelle celi i. alij clerici
i. claustrales viri quibus plus est sicut
cela stellarum supra celi de celo ceciderunt
super terram i. de celesti vita ad terrena
vel de claustrali ad mundana. Deinde
clericali

tu cog
beatus
tale mag

dicitur apud eos

capitulo

commoti sunt montes &c. Ezechiel
32. sol obscurabitur et luna non dabit
lumen suum et stelle cadent de celo. id est
monachi exibunt de claustris dissolu-
tes per mundum. Psalmus. Sicut rotas et tamquam
Osee 4. dispersus est populus per om-
nem terram Egipti ad colligendas stipulas
paleas. sicut ficus emittit grossos
suos ita emittit claustrum in tales
monachos ad pagenses negotia tracta-
nda vel ad eorum tractatus cum aucto ma-
gno monete. id est cum aqua calida
olim videtur id est capitulo 5. Iusticia se-
cularia si homines contemptibiles qui in
ecclesia sunt illos constituite ad iudi-
candum. de his dicit Ieremias in lamenta-
tionibus sua. hii sunt sydera errantia quibus pro-
cella tenebrarum conservata est in eternum.
Iudas dicit stellis fixis de celo. id est de
monachis residentibus in claustro. dicit
Iudicum 4. stelle manentes in ordine
suo pugnaverunt adversus Sysaram
tectum. id est clericorum cetus recessit a
promissione sua. id est ordinem suscepto quem
cum dixit dominus per Ieremiam veritatis mee
tractas meis te. Contra quam non sunt
contenti clerici hac portione. non quia re-
cesserunt a ista promissione. dicitur
liber involutus. id est nulla eruditio vel
doctrina potest haberi. non vidi litteram nec ex eo
verbum eruditionis audivi. Ysaias 24. at-
trita est civitas vanitatis clausa
est omnis domus nullo introeunte nullus
sacerdos nullus prudens nullus gen-
tilis nunc in ecclesia intrat quia
involutus est liber. id est dici quod sunt libri
laycorum Ysaias 23. plicabuntur sicut
liber celi et omnes montes id est prelatus
superbus et similes id est temporalibus curis agi-
tati de locis suis id est fide ecclesie mo-
te sunt. per hec duo scilicet superbia et avaritia
inducunt principaliter in ruinam. de superbia
dicit Ecclesiasticus. Inicium superbie hominis
apostatare a deo. de avaricia id est Thimo-
theo 6. radix omnium malorum cupiditas
quam quidam appetentes erraverunt a fide
reges terre id est archiepiscopi et principes
id est episcopi et divites id est archidiaconi et
divites id est presbiteri et fortes id est dya-
coni. et omnis servus id est omnis laycus
et liber id est omnis simplex clericus absconde-
runt
se in speluncis id est fugerunt ad clau-
stra petentes orationes sanctorum et clau-
stralium et petentes monachum id est ad dur-
am vitam sanctorum. Psalmus. petra refu-
gium herinaciis. Job 29. In petris
manet et dicent montibus et petris
cadite et cadite super nos et abscon-
dite nos a facie sedentis super thronum
et ab ira agni quoniam venit dies
magnus ire ipsorum id est temporum id est
mansionis dei ut eos quoque liberare
vellet mali a motibus opprimi et
iudicare iratum videtur et similiter eius au-
dire. unum in maiestate tanti illius
diei exprimere volens Iohannes ex-
clamat. et quis poterit stare quasi
dicat. nullus. Psalmus. Job 24. luna non splen-
det et stelle non sunt munde in conspectu
eius. quanto magis homo putredo et filius
hominis vermis. Ieremias in Iacobo 25. cum vir
pietate et fama simoniam eius audimus
vel quis poterit tonitruum magnitudinis
eius intueri. hoc totum malum provenit
ex malicia prelatorum quia si essent
boni tota ecclesia esset bona sed quia mali
sunt pro maiori parte ideo in ipsis sunt mali.
Ysaias 13. stelle celi et splendor earum
non expandet lumen suum obtene-
bratus est sol in ortu suo et Capitulum VIII
Post hec vidi. Hic incipit septi-
mam in quo adhuc agit. de

Sicut militibus stipendiariis et raptoribus qui de male acquisitis faciunt elemosinas claustralibus et mittentes se eorum orationibus

et luna non splendebit
capitulum septimum

c Clericorum recessus a promissione sua est malum
f Clericus dicitur liber laycorum
5 Superbia et avaricia seducunt a fide

Prelatorum malicia multos malos facit

apertione sigilli sexti / secundum usque ad finem
capituli. id est de [?] persecutione futura
tempore antichristi / que est duplex ut dictum est
supra. scilicet decepta [?] iam dictum est / et specia-
lis decepta agitur hic / que nichil aliud est quam
impedimentum divini predicationis verbi /
Dividitur autem hoc capitulum in septem par-
tes / in prima ostenditur duplex impedimentum in
dicatione divini verbi / in secunda ostenditur an-
gelus refrenans conatum duplicem / ibi
Et vidi alterum angelum / tertia post
unius signatorum in quibus duplex non habet potestatem,
ibi Et audivi numerum / quarta agitur
signatorum gratias de prima consummatione / ibi Et
clamabat / quinta post angelorum co-
gratulationes de bonorum glorificatione / ibi Et
omnes angeli / In sexta querit aliquis
si cognoscat eos [?] et cognoscit illis et do-
ceat eos de ipsorum gloria perveniendi / ibi
Et respondit unus / in septima ostenditur iohan-
ni quomodo illi ibi / Et [illegible] apparuisset
Dicit ergo / Post hec vidi. Hec dictio post
non notat hic distinctionem visionum
sed ordinem inferiorum misteriorum an-
te narrationem iohannis. Vidi quattuor
angelos. id est demones universos
qui dicuntur quattuor propter [illegible] quia ter-
narius maior est divisibilis et ipsum
non recedit in divisione facta / Sed quater-
narius non est numerus solidus sed superfi-
cialis / ita suggestio demonum super-
ficialis est nec habet soliditatem / Stantes
quattuor quia quattuor partibus mundi sedentes temp-
tant / vel stantes super quattuor angulos
terre. id est in quattuor partibus mundi incedentes
ut omnes temptent / vel hoc dicitur quia ipsi la-
borant ut peccent homines in angulo
id est in ipsorum peccatorum, nam in angulo se
perdit / vel in angulis duplicatis
Tenentes quattuor ventos. tenentes
impedientes omnes predicatores qui [illegible]
qui dicuntur quattuor quia debent habere quattuor vir-
tutes / iustitiam / fortitudinem / temperantiam / et prudentiam

vel doctrina quattuor evangeliorum / qui significant ventum
id est per quorum flatum [illegible] debet predi-
catio per quattuor partes mundi dilatari / qui ipsi
nubes id est predicatores in pluviam lacrimarum
dissolvunt / Sed hic tenent quia demones detinuerat [?]
id est carnis voluptate et mundi cupiditate
Et dicitur ventus. Job 28. Qui fecit
ventis pondus et aquas appendit in men-
sura / Ne flarent super terram id est super homines firmos et stabiles
scilicet irrabiles vomere predicationis / Demoni
sermones suscepturos / neque super mare
id est super fluidos et instabiles / neque super
ullam arborem id est super homines qui ad fructificandum
stabiles / quia demones conantur et
conatu totis impedire predicatores ne
predicent neque bonis neque malis / neque ad
exhortationem bonorum neque ad revocationem
malorum / sicut enim demones [illegible]
possit ut predicator verbi dei / Unde glossa Sed
[illegible]
quod predicator / Et [illegible]
[illegible] in hoc loco / Secundo contrario ait dominus vocat
predicatores ut predicent / Ezechiel 37 a
quattuor ventis veni spiritus et insuffla super
interfectos istos et reviviscant / Canticum 4
Surge aquilo et veni auster perfla
ortum meum et fluant aromata illius

Et vidi [?] post hoc ostendit Johanni
angelum bonum refrenantem co-
natum demonum ne impediat pre-
dicatores a predicatione / Et hic angelus
est Christus. [illegible] primus natus
est nobis. Et iste vocabitur nomen eius
magni consilii angelus. Et significatur
per lapidem parvum excisum de monte sine
manibus, qui statuam de quattuor metallis
compositam confregit. Daniel 2 / Sic Christus
quattuor malos angelos domat / Et
dicitur Et vidi [illegible] alterum angelum
[illegible] id est Christum / Ascendentem ab
ortu solis id est a patre qui est fons et
origo totius luminis. Jac. 1. Omne

a Demones dividuntur quattuor propter plura
b predicatores debent habere quattuor virtutes et
dicuntur venti.
c Demones impediunt predicatores ne predicent
d Deus vocat predicatores ut predicent
e Christus dicitur angelus et lapis parvus
Christus dicitur ascendens [illegible]

datum optimum et omne donum perfectum. Et in
psalmo dicit: oriens zacharie primo: Ecce vir ori-
ens nomen eius. Luce i. visitavit nos
oriens ex alto scilicet christus / quo ascendit
psalmo a principio / cum ipse sit altissimus ymo potius
descendit. ysaias lxiiii. utinam disrumperes
celos et descenderes. psalmo inclinavit celos
et descendit. Item dicit psalmo: ascendit a principio
a principio veniens super carnem quam
assumpsit ut dominus fuit. ysaias xix. ascen-
det dominus super nubem levem. Et ascendit
in carne in ascensione sed ascensionem pre-
misit descensus humilitatis. Ephesios iiii. quod ascen-
dit ipse est quod descendit primum in inferiores
partes terre / sic et quicumque vult ascende-
re, ipse prius descendat. Luce xviii. qui
se humiliat exaltabitur. proverbiorum xxix. gloriam
precedit humilitas / alioquin qui vult
ascendere prius quam descendere corruet
in precipitium / sicut lucifer qui voluit
ascendere tantum non descendebat / unde
dicit ysaias xiiii. quomodo cecidisti lucifer
qui mane oriebaris / qui dixisti in corde
tuo / ascendam in celum et similis ero alti-
ssimo. verumptamen ad infernum detraheris
in profundum laci. Habentem signum Dei vivi
id est crucis immunitatem peccati / vel po-
testatem mala faciendi et peccata di-
mittendi / quia utraque solius Dei est
bonum. Marci ii. ut autem sciatis quia filius
Dei habet potestatem in terra dimittendi pecca-
ta / tunc ait paralitico / tibi dico surge et
Hoc signum Dei vivi est quod Christus dixit quando
surrexit. ysaias xxx. levate signum in
nationibus / Et hoc signum habuit ipse
Christus / postea in manibus suis / per fidem
in corde et penitentiam in corpore / Ezechielis
ix. signa thau super frontes virorum
gementium et dolentium. Secundo Luce ix.
si quis vult venire post me abneget
semetipsum. tercium scilicet quod fuit crucis signum
Dei vivi / ymo unde est fuisse hominis
mortui signum / Solutio. non fuit

signum Dei vivi quia in morte homi-
nis vixit Deus / Unde signum fuit clamor
validus quem moriendo emisit / quod est
supra humanam naturam / quia in morte ita debi-
litant se corporis mortalium membra quod vix
possint tunc loqui / Sed tamen tunc fuit
ita se observavit / solis et tunc motus
sassio petrarum / aperitio sepulcrorum / que
huius fuerunt vim signum Dei vivi / unde
centurio dixit vere filius Dei erat iste. Et
clamabat voce magna quatuor angelis
id est cum magna auctoritate ipsos refrenabat
quatuor angelos quibus datum est nocere
terre et mari. Sed non promissum nocere terre
id est avaris vel omnibus amatoribus terrena
et mari id est superbis et luxuriosis vel
omnibus malis. Mare enim omnis species
et mali peccatorum habet in se / nam tumet per
quod significat superbos / fluget per quod invidos /
fervet, luget per iracundos / absor-
bet per avaros / spumat per lu-
xuriosos / mugit per gulosos. Dicens
Nolite nocere terre et mari / neque hominibus
id est omnibus peccatoribus / Sed quare prohibet hic
angelis cum datum sit eis nocere hominibus
Solutio. quia demones excedunt et
se plus vellet quam permittatur / unde
malam voluntatem eorum prohibet ne
tamen possit quantum velint. unde dicitur
Nolite nocere. Et pluribus et plurimis et
pluribus modis affectant nocere quam
concessum est eis / quod patet per hoc quod addit
Neque arboribus / quia fuerat potentia super
quod agebat de potestate nocendi sibi
data / ipsi enim semper nolunt nocere bonis
qui sunt arbores fructifere / facientes fructum
bonorum operum / habentes folia verborum
immediatum. Et fructum operum in sancte
radicatum in profunditate humilitatis / et extenden-
tes ramos per caritatem / et perti contra
punire austeritatem / Dantes umbram
aliis per bonam conversationem et solatium
tales sunt arbores paradisi quia semper fru-
ctificat in bonis operibus / semper frondet

g Humilitas facit ascendere in celum superbia
autem descendere
h Signum Dei vivi multa significat
i Signum Dei vivi dicitur tripliciter duplicat

k Mare habet septem species et significat septem
mortalia peccata
a Arbor bona est facie id est bonus prelatus
b Boni dicuntur arbores fructifere propter septem

ibonis smoibz / sic florent ibonis opio-
bz quas hnt de alijs talibz dr ipsis
vii. 2 Cor. 2. bonus odor xpi sumus deo
i hijs qui salui fiunt / Et in hijs qui
pereunt / Hec arbores sunt vitis / sicut
oliua / q noluit regnare sup ligna
siluarum i. sr hoies infructuosos. Iudic.
9. Cui ma dixit oliua / Nunq possum
deserere dulcedinem meam fructus quo diuini
utuntur et hoies ut inter ligna promo-
uear / Vitis etiam dixit / nunq possum
deserere vinum meum quod letificat deum
et hoies et inter ligna promouear / Oliue
sunt actiui misericordes / sicut sunt contem-
platiui claustrales / vites sunt s
predicatores et doctores / quo adusto
d signet suos d. in frontibus eorum / no
solum in malis / in malis enim signo
suo d. in bap. p caracteris in professione
vel ymaginem [illegible] imprimit in bap.
virtute verborum in nomine patris et filii et
filii et sps s. / Signat etiam in malis per fidem
[illegible] patris / Cum utraque signo
facit [illegible] in iustorum / sicut in
denario facit aurifaber [illegible] ymagine
facie regis. [illegible] / In fron-
tibus non signet [illegible] et audacia
[illegible] nomine [illegible] / audacia et
constantia [illegible] in sacramento confirma-
tionis / qui in fronte episcopus consignat fac
signum [illegible] ubi est locus erubescentie
[illegible] / Noli erubescere nomen [illegible] de
[illegible] unguento [illegible] ungens
sed coram regibus et principibus audacter
porta et predica / sic dixit dominus
paulo Act. 9 / [illegible] sic dixit ad
Ro. 1. non erubesco [illegible] / qui me
erubuerit et sermones meos coram
hoibz erubescam et ego coram patre meo
et angelis eius / Sic signatus non potest
nocere demones / [illegible] fuit Apo.
12. / ubi angelus [illegible] dicit
ad illos qui non habuerunt signum

sanguis agni [illegible] poste et sup li-
minaria non leserunt / duo postes sunt e
corpus et anima / sup liminare anima
sine ratio / In corde et signum sanguis
primitatem patris et patrum mor-
tificationem vii ad Gal. 6. stigmata
dei in corpore meo porto / lana [illegible]
recordatur / Deut. 22. Et vita tua
sup pendens ante oculos tuos / In corde
vel corde per fidem vii apos / [illegible]
per fidem xpm in cordibus vestris / De
utraque d. Cant. 8. pone me ut signum
sup brachium tuum / Et hoc d. glo.
Signum [illegible] in fronte ne celet in
tribulatione / ne signo [illegible] in sectis
c cordis / Et non [illegible] d. angelus no
signetis ego. s. [illegible] notat co-
operatione liberi arbitrii. 1. Cor. 3. Dei
adiutores sumus / Et per hoc d. quo
usque / non inimicus postea nocere
istis demones / sed nec post nec ante
ille / Mt. 1. non cognoscebat eam donec
peperit filium suum primogenitum / Et constat
quod nec post nec ante cognouit eam / Sed
demones insidiantur bonis et
persequuntur / Ex pharao [illegible] f
[illegible] / Et dominus [illegible] suos suos
[illegible] virtutibus [illegible] similibus
[illegible] militibus armatis / ut pugnando
vincant et [illegible] / sic patet in Job. [illegible]
[illegible] et paulo et alijs multis
Et audiui numerum [illegible] q ostendit
Iohannis [illegible] / Et [illegible]
sit in hac parte / Primo ponit numerum de
Iudeis / Et postea de gentibus / ubi
d. post hec vidi [illegible] g
[illegible] / Primo ponit [illegible]
[illegible] in [illegible] de
gentibus ponit [illegible]
[illegible] intelligi [illegible]
[illegible] et [illegible]
Et ponit postea [illegible]

c Labores [illegible]
d [illegible]

e Postes duo qui [illegible] debent sanguine agni
[illegible]
f [illegible] suos suos [illegible] similibus [illegible]
g [illegible]

sit coniugati vel prudentiam valde
sis. xii dies sols ceteros quos gut

qr nobis e metus quia dni ivia sug
d. g. Et audivi .i. spualit intellexi
nu̅e*z* sigtorz .i. signadorz vel
sigtorz id i p̄sona dei. centu xl. iiii
xpiani ebu filiorum isrl. p hunc nu̅erz
sigtorz omnes electi sive salvandi s
q oplice statu salutis. Sed a p. c. s
gnat illi q bz debet firmus cerus sig
.i. virgines p eos q e nus primus signat
illi qbz debet firmus pendeat .i. co
tinentes. q sp sz ipsius q ebulat a
carne sic d. Caro a. Et io oportet
ea restringe opibz primus p 9. Vel
signat sz primus nus divisus e in
nu̅os vii. to. A. quarto hz v. pone
salicat e q sz mundi tempore placet
at v. poi. ad ivus e. Et ob isti dni
mille sive milia p millenarius e
nus tibi sive solidus hns tria
distez s. decas dece decies. Et ob
isti decalogu adhore tn .i. pa
tris et filii et spc sci vel cu fide spe et
caritate. Secunda iba c sua ponit. 9.
noia nuoz. c. 4 ii q coplex sta
tus oms salvadorz ibi designat. Sol
nus primus vii dns Moyses the
sis eos. dies remanent. Et sz
ptes vel simul supre faciunt quage
ta q e nus remissionis sic primus
vel ad p. ccom remissionz ordi ceto
caliorz. Sed a iste nus ptiet adin
cipientes. quiaralus xp. cpacium tor
vtutu ptiet ad pficientes. Centenals
q ... deleua ad dextram et signt
cosuetudine denari iste ptiet ad
pfectos. Millenarius q vltis e nuoz
qr vltra mille nullus nus hz nome
ppriu n supptu cpopolis ptiet ad p
seuantes q e pfco vtutu ternus
cetq pla conat s. pseviam Vm
adhos eos status reduxit oms
salvadi. Et hijs silit designe p

noia .12. tribuu ita qz ta p ma noia
ptinet ad statu incipientium. tantum sa
ad statum pficientium. tantum tercio posita ad
statum pfectorz. Ita vltima ad statum pseue
rantium. Vbi g. Iudas cofitens i pta
ente cofessio. Ruben filius visionis
.i. visio peccatorum post cofessio. Gad acc
tus ad satisfacioz. Ecce status incipientium
Aser .i. ptas. beatus i pfectu iusticie
Ps. beati q custo. iusticia. Neptalym
latitudo i pfectu caritatis ps. latum
mandatum tuum ni. Manasses oblivio
i cotemptu mundi. Ecce status pficientium
Symeon audiens merorem i copassio
miseriorum .2. Cor. .i. Quis ifirmatur et ego non ifirmor
Levi additus i adhesione cosiliorum
Ysachar. merces i visione cotemplacionis
Ecce status pfectorz. Zabulon habitaculum
p victo .rz. victorz i temptacionibus
Joseph augmentu p gratiae accessus. Be
nyamyn filius dextre p premio ad
deptorum. Ecce status pseuerantium. Clo.
ponit aliquo orz q ic p hunc nurz
designat gnalit oms salvandi. Sed a
.12. sunt cpositi ex ternario et nario si vnus nus
ducat i alium. Sed a ter quatuor vel
quater tria sunt xii. Et sic hoc xii ebz
sc .12. ducti p eos faciunt ea q ducti
p alios sz c. xl. iiii p mille sigt p
fecto vita. c. xl. iiii sz oes q fide cant
i 4 ptibz mundi cu pfecto opm sz
signti. Et oms tales et nu tales
salvatur. Sz si ita e quare no ponit
i gnali de isbz ebu isrl .12. milia
signati. Solo. xp. dno exprimunt noia
tribuu et p nu sigillati quod et ondit
q salvadi debet hre virtutes p
noia filiorz isrl designatas. 2a ut
alios filios isrl coputado non
ad alios abhe nus excludendos
ondet. Sed a ebz dan tebz effraym
no ponit. Hic exodan ei nasset

a. Noia .12. tribuu signt. eos status salva
dorz ut pz ex eorz i p̄ta 9e prima

a Noia .12. tribuu ponit sigillati xp. dno.

aux. q(uod) omnes cum suis abd(icaverunt) nno exodu-
sus est effraym natus et ieroboam
qui filios isrl duxit ad ydolatriam.
Sed iterum quare isti duo s. dan et effraym
ponuntur ibi dicendum cum alijs. Secundo.
Et quare symeon non ponatur dicit expo-
sitio hoc est spiritualiter misterium super textum expono.
Interpretatur dan enim iudicium interpretatur et
significat peccatores qui se iudicant sed et ideo non
iudicabuntur in futuro. unde .i. Cor. xi.
si nosmetipsos iudicaremus non utique di-
iudicaremur. effraym interpretatur fructificans
et significat perfectos et tales hic qui isti recipi
et benedictionem qui in nova lege collecti
i. benedictionem glorie dei quare Mt. 24. venite
benedicti et ideo ponuntur in secunda. quia dicitur
nova lex. Symeon vero interpretatur nomen
habitaculi et significat illos qui volunt et statuunt
nomina sua in habitaculo mundi et tales non
habebunt benedictionem nove legis et ideo
non ponuntur in secundo in benedictionibus filiorum
isrl. hoc autem non fuit ordo sed habetur
tribuum sive filiorum isrl. et hic agit
de significatione electorum qui fit per gratiam
qui nec generis nec dignitatis nec etatis atten-
dit et ideo non servatur hic nec dignitatis
nec natalis ordo. Secundo notandum quod de
qualibet tribu filiorum isrl ponuntur .12. m.
signati non quod tot precise sit de qualibet
tribu salvandi vel tamquam perimus numerus
salvatorum sit in unaquaque tribu sed
propter .12. apostolos quorum predicatione et doctrina
sunt vocati ad salutem propter fidem trinitatis
et perfectorum operum 10 preceptis mundi habitatores
ad salvandi. Quaternarius quo unum venit
in summa signatorum supra ergo. Ex tribu
iuda .12. milia signati. Iudas interpretatur primo
confessio quia confessio primo signat salutem unde
ad Ro. x. corde creditur ad iustitiam ore autem confessio fit ad salutem.
confessio non soli deo preter mo. i. Jo. 16.
Confitemini alterutrum peccata vestra. Et ad con-
fitendum est. Secundo nota quod triplex est confes-
sio. Prima est peccati de qua psalmista dixi confitebor ad-
versus me iniustitiam meam domino. Et ita quare hic

vel sursum si sed hoc ita confessio prima
est premeditata quod notatur per dixi secunda est
convicta cordis et oris i. in corde
sit et oris fiat quod notatur per confitebor tertia
quod sit accusans quod notatur per adversum me
quarta est quod de malis fiat non de bonis
quod notatur per iniustitiam. quinta est quod propria i. de
propriis peccatis non alienis fiat quod notatur
per meam. sexta est quod fiat ad honorem dei
non ad laudem mundi vel acquirendi lucri
quod notatur per domino et talis est confessio utilis unde
sequitur et tu remisisti impietatem peccati mei. Secunda est
confessio laudis de qua dicitur Confitebor
tibi domine rex et collaudabo te. unde dominus dixit
et simul de ipso confessionem et dei confiteri
Tertia est confessio fidei de qua ad Ro. x. corde
creditur ad iustitiam ore autem confessio fit ad sa-
lutem. Secundo ex tribu ruben .12. m. signati
Ruben interpretatur filius visionis unde de tribu
ruben sunt omnes qui per fidem quam vident
deum fiunt eius filij Jo. i. dedit eis potestatem
filios dei fieri. Et sed quia fides sine operibus
mortua est ut dicitur Jaco. 2. ideo sequitur
Ex tribu Gad .12. m. signati. Gad enim
interpretatur accinctus ad operandum s. in
vinea et agro domini. Cum ergo Gad acci-
nctus periclitabit an cum sed iterum quia opus
quod non fit in spe salutis est inane non valet. ideo
sequitur Ex tribu aser .12. m. signati. Aser
enim interpretatur beatus et spes in qua beati
fiant ad Ro. 8. spe salvi facti sumus. Sed
quia spes sine caritate non est utilis nec salutis
ut dicitur .i. Cor. 12. sequitur Ex tribu nep-
talym .12. m. signati. Neptalim enim in-
terpretatur latitudo et caritas dilatat cor
meum. Id est psalmista latum mandatum tuum s. man-
datum caritatis quod precipit diligere etiam
et inimicos. Sed quia caritas duplex est
proximi et dei unde Jo. se. de caritate dei
Ex tribu manasse .12. m. signati.
Manasses interpretatur oblivio et caritas
dei omnia temporalia facit oblivisci et ideo
quia exhibitio operis probatio est dilectionis

b .12. milia que ponuntur de qualibet tribu
c Confessio triplex. confessio vel sursum sed hoc
d Nota .12. tribuum interpretationem

e Caritas duplex

ut dicit glossa. Ideo sequitur Ex tribu Symeon
xii milia signati. Symeon interpretatur audiens
merorem, quia bene convenit caritati que
merorem proximi audit compaciendo et
subveniendo. unde Sap. i. Auris zeli audit
omnia. Et quia caritas non deficiat, a perficiat
ut dicit Aug. Ex tribu Levi xii mi-
lia signati. Levi interpretatur additus. Caritas
opus operi virtute virtuti addit. Secundo
perficiatur, et quia cum eis predictis virtutibus
scilicet fide spe et caritate, que dicuntur virtutes
theologice, sunt necessarie alie quatuor que dicuntur
politice, que circa inferiora versantur, quibus
utilius nichil est in vita hominibus, ut dicitur
Sap. 8. Ideo sequitur de illis. Et primo de iustitia
Ex tribu Ysachar xii milia signati. Ysa-
char enim interpretatur merces, et signat iu-
stitiam, per quam cuique merces debetur secundum
quod reddet deus mercedem laborum. Mt. 20.
Voca operarios et redde illis merce-
dem. Ex tribu Zabulon xii milia signati.
Zabulon interpretatur habitaculum fortitudinis, et
ideo signat fortitudinem. Ex tribu Ioseph xii
milia signati. Ioseph qui fuit prudens
dispensator Egipti interpretatur augmentum,
quia prudentia augmentavit virtutes
pharaonis, et ideo signat prudentiam. Ex
tribu Beniamin xii milia signati. Per hunc
signatur temperantia, que ratione continentie facit
hominem filium dextere, quia virginitas in
dextera est. Et Beniamin filius dextere
interpretatur etc. Sequitur.

Post hec vidi turbam magnam.
Secunda pars huius textus patet. In qua
ponitur numerus signatorum infinitus, ad
innuendum quod numerus electorum qui est deo finitus
nobis est infinitus. Vel prius posuit nu-
merum signatorum de Iudeis, hic ponit
numerum signatorum de gentibus, qui maior
est et ideo infinite ponitur. Unde dicit Po-
st hec vidi turbam magnam, id est spiritualiter
intellexi, quia illi signati erant extra

(margin: paganum audi- / ti numerum fide- / lium qui comprehenduntur / in xii tribubus Israel)

magnam quia innumerabilis, unde sequitur quam
dinumerare nemo poterat. Nullus purus
homo, non deus, quia dinumerari non poterat, et
ideo nomine numeri ponitur quod innuat
multitudinem stellarum, unde Eccli. i. arena
maris et pluvie guttas et dies seculi
quis dinumeravit? id est solus deus
et non homo. unde et Abrahe dixit dominus
Gen. 15. suspice celum et numera stel-
las si potes. Sic erit semen tuum sicut
stelle celi et sicut arena que est
in littore maris. Et ne aliquis putaret
quod non esset signandus in tota ista multitudine
nisi ex Iudeis, ideo addit Ex omnibus
gentibus. Glossa: Greca de barbaris. Et
tribubus et populis, tribubus et linguis
populorum. In gentibus non diverse sunt tribus,
tribubus diversi populi, populis diverse lingue
sunt. Stantes ante thronum agni, sunt salvandi.
unde Mt. 13. simile est regnum celorum sa-
gene misse in mare et ex omni genere
piscium congreganti. Non autem vel in quo
statu viderit hanc turbam ostendit
dicens: Stantes ante thronum, id est paratos
obedire, vel stantes id est erectos ad
celestia, non ad terrena curvatos, sicut illi
de quibus dicit propheta: statuerunt oculos
suos declinare in terram. Isti stantes quia
in iudicio non cadent, sicut peccatores. Habi-
tura Sap. 4. stabunt iusti in magna
constantia. Sed mali ibi cadent quia contra
eos dabit sententiam irrevocabilem. Amos
4. cadent et ultra non resurgent
per se resurrectionem in ipso iudicio etc. Et
in conspectu agni, id est in consideratione ipsius
puri et mansueti. Sed malis erit
durus et rebellis. Ysa. 30. ardens
furor eius et gravis ad portandum. A-
micti stolis albis, vestiuntur sancti
in patria. unde parabola ult. omnes domestici
eius vestiti sunt duplicibus. Prima

(margin: S. — &c. haimo. / Numerus enim electorum apud / deum finitus est sed apud / homines infinitus. Unde ad / homines est referendum quod / dicit quam dinumerare nemo poterat.)

(margin: et signatus — a)

(margin: b.)

(margin: vel sarcina peccatorum / depressos.)

(margin: id est innocentia / baptismali et sanctitate / penitentiali. hiis / duabus stolis — c)

f Virtutes septem scilicet tres theologice et quatuor politice

a Salvantur ex omnibus gentibus
b Salvandi dicuntur stantes ante thronum
c Stolam sanctorum in patria duplicem

Stole albe sunt sinceritas
et puritas baptismi, pur-
gatio occulti vel aperti
meritis, et ablutiones fon-
tis lavacri. Ante Christi ad-
ventum corda humana criminibus
maculata peccatorum erant referta,
sed postea hiis tribus modis
dealbata sunt. Hay.
vel amicti stolis albis, id est immor-
talitate anime et corporis
munditia.

hay

Vel palme .i. victorie quas hebant per virtute operationis vii palmas triumphus victorie desiguntur. per manus vero virtus operationis exprimitur. palmas quoque in manibus habent electi dum quomodo triumphant de antiquo hoste et de suis voluptatibus.

Salus quod omnis tribuunt hominibus sive in corpore sive in anima deo est deputanda vii ps. domini est salus.

Thronus appellatur agni propter innocentiam et vitimationis; sicut eo quod fit mentio de patre et filio et spiritu sancto, sub nte; iuxta dominice scripture consuetudinem. Hec erat vox omnium in hoc mundo sanctorum qui per rebus geminam stola corporis et anime in mundi collegio iunguntur beatorum spirituum quorum gloriam angeli videntes et chorum suum qui in apostatis angelis depriratus fuit electis hominibus redintegrandum recognoscentes deo gratias agentes adorant. Sequitur et de hoc subdit. Et omnes angeli vel omnes electi stabant in circuitu. vide tu troni .i. ecclesie qui doctrina precepta exemplo undique ambiunt.

F.

stola dealbat aqua baptismi. vii ps. lavabis me et super nivem dealbabor. et ecclesiam dealbat aqua lacrimarum sicut dicitur lavabo per singulas noctes lectum meum .i. per singula peccata stratum meum lacrimis meis. Et palme in manibus eorum .i. corone propter bella eorum. Infra. 14. Opera illorum sequuntur illos .i. premia operum. Sequitur

Et clamabant voce magna dicentes. Post hymnum canticum est in qua ondit Johannis quod sancti gratias agunt de bonis sibi impensis tam in presenti quam in futuro. Et quod Et clamabant scilicet prefati voce magna .i. affectu magno dicentes voce cordis et oris. Salus quod hymnus .i. remissio peccatorum et opera bona et vita eterna deo nostro attribuitur q.d. quod salvi sumus non ex nobis sed a deo habemus qui sedet super thronum ut in dei domini et agno .i. homini xpo q.d. ab eo qui est deus et homo habemus salutem. P. 3. Dominus illuminatio mea. Et omnes angeli stabant ad obediendum parati ad iniunctum preceptum ad protegendum fideles ad recipiendum fideles voluntarie ad introducendum ad nuptias festum decoris sanctorum sanctorum laudes officio subdidi sp. autem sancti. Et ubi stabant In circuitu throni ut si. ecclesia protegerent ipsum thronum .i. ecclesiam. Et exequerentur mandatum sedentis in throno. Et seniorum .i. prelatorum administrantes ad iuvandum eos spaliter quod totum pondus plebis incumbit super illos ut dicitur .i. pet. ult. Nam angeli vero ps. 90. Ecce nunc dominus te in leve vii ps. 33. ad nunc ipsum ter custodiendum. Et 4or animalium .i. predicatorum omnium ad revelandum eis misteria. Et doctrinam utilia. Et nunciandum eorum labia ysa 6. volavit ad me unus de seraphym. Et in manu

eius calculus quem forcipe tulerat de altari et tetigit os meum. Et dixit Ecce tetigi labia tua et auferetur iniquitas tua et peccatum tuum mundabitur. vel sicut dicitur per thronum intelligitur prelati in quibus iudicat xpus. p. 28. seniores intelliguntur doctores in quibus est sapientia unde in Job 12. In antiquis est sapientia. vel generaliter omnes fideles in quibus predicatio. et ita circuitu omnium sunt angeli .i. custodes .i. innatores et defensores vii ysa 28. Et angeli ubi aderit adiutores custodientes ab adversitatibus et dilatationem in multis tribulationibus ad implendum terribiles in multis demonibus gratie expectationis gaudia celorum et revelationis periculis malorum. Et de hoc dicitur in xpo. In mittit angelos domini et circuitu timentium eius. Et ceciderunt angeli in conspectu throni .i. dei in throno sedentis In facies suas .i. sapientes se humiliaverunt coram xpo gratias agentes per singulos sancti beneficii. Et adoraverunt deum .i. adorationis cultum soli deo debitum xpo reddiderunt dicentes amen .i. vere et confirmantes laudationes sanctorum. Sicut predixerunt amen in fine orationis. In quo notatur magna utilitas et caritas angelorum q.d. angeli ad sanctos dicunt est quod nos dicatis et nos consentimus et congratulamur. Q. amen.

Sequitur autem post. Benedictio .i. ex altanus nostra qui super omnes hymnus tradantur. Et claritas .i. intelligentia perspicacitatis qua clare omnia intelligit. Et claritas vides non perspicacitatis et cognoscit ut homines sed fit ad faciem. Et sapientia qua incognitis declaravit. Et gratiarum actio .i. gratuita vel gratia laudatio sit ei in ??? de bonis sibi impertita.

d	Angeli domini statuuntur propter ???
e	Angeli tamen prelatos faciunt duo
f	Angeli circa homines quintuplices duo faciunt
g	Benedictio claritas et multiplici exponitur

.s. iugis laudacio dei ysa. gaudium
et leticia inuenietur in ea gratiarum
actio et vox laudis / hoc est quod nos
a leticia prohibet / vel que ha-
bemus. secundo aliis a delectationibus / vel
que habemus deo reddendo cui seruire
regnare est / Et virtus .i. potencia in resis-
tendi temptacioni dyaboli / Et fortitudo
.i. virtutis confirmacio. de modo att-
ribuitur non nobis sicut angelis / Et
quod non adorant / ymo ista sclora .i.
continue toto tempore ysa. 62. tota die
et tota nocte non tacebunt laudare nomen
tuum / super quod regem non cessat dicentia
prius. sanctus sanctus sanctus et ypse ista quam dicunt
ideo .t. deo. Et est pro dicta / y amen
agunt quod gratias de bonis collatis
omnibus suis .i. dicentes signas / Et
tunc expo[nitur] benedictio .i. bona datio
bonorum datorum fortune / nature / gratie / et glorie
hec enim dat deus electis / Iacob i.
omne datum optimum et omne donum perfectum
desursum est descendens a patre luminum
Datum bonum dicitur bonum fortune / da-
tum melius bonum nature / datum optimum
bonum gratie / datum perfectum bonum glorie
de hac benedictione dicitur. Eccl. xi. benedictio
dei in mercede iusti festinat
Et claritas conscientie / vite / fame / scientie
dei .ii. cor. i. hec est gloria nostra testimonium
conscientie nostre / secundo. Sap. 8. ob hanc pul-
critudinem casta generatio cum caritate / de
3o. Eccl. 40. curam habe de bono
nomine .2. cor. 2. bonus odor Christi sumus
deo / de 4o. Sap. 8. habebo propter hanc clari-
tatem ad turbas et honorem apud seniores
Et sapientia .i. dei et sui cognitio ipsius
Eccl. 41. Multa in ea in memoria
sapientiam et multa perfecta in ea / doceat
sapientia est diuinarum humanarum rerum

perfecta utriusque cognitio / quam utilis sit hec
sapientia patet per illud Sap. 8. sapientem diligit
deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat / Et iterum Sap.
13. vani sunt omnes homines in quibus non sub
est scientia dei / cognitio dei tollit desperationem
cognitio sui presumptionem / Et gratiarum
actio quam quantum sit utilis patet ex
suo contrario .i. ingratitudine / Sed Bernardus dicit
Ingratitudo est ventus urens siccans
fontem pietatis / venas misericordie
fluenta gratie / unde alibi dicit / disce re-
ferendo gratias non esse tardus neque se-
gnis / et hoc ad singula dona gratias
agere / diligenter considerans quod est apponi-
tur in illo dicto bonorum dei debita gratiarum
non frustrentur .i. thess. 4. omnia in ter-
missione date / in omnibus gratias agite
hec duo sic Bernardus [illegible] d. .s. oratio
et gratiarum actio debent te concomitari
tota vita tua / quia si videtur vel
bona vel mala / si bona debet precedere
gratiarum actio / si mala secundum debet oratio pro
illis amouendis / unde [illegible] dicit alibi
caritas tota mentis in corde vel gratia
actione in deum se ingerit refundit / aut
sinus vel necessitatibus vel consolationibus vel
in prosperitatibus vel congratulationibus
carnales materias primus inuenit
affectus / hoc est pax et requies et animarum
et libertas / prouerbia 16. honor est homini qui se separat
a contentionibus / hunc honorem non habent ad
modum multi quia sectantur et querunt lites sic communi
ca dantem / de quibus dicit ysydorus hi sunt
qui ius mouent / admissis impediunt
permissis fastidiunt / ammonita ob
liuiscuntur / summe spe possunt primum / de
dignantur locupletari / hi sunt in opere
actionibus asperi / in collocutionibus statue
in questionibus bestie / ad intelligendum sapienti
ad iudicandum ligneri / ad sustinendum
flammei / ad ignoscendum ferrei / ad

h. Claritas quadruplex

1. Sapientes deus diligit
a. Cognitio dei tollit desperationem cognitio uero sui presumptionem
c. Scito tota uita tua debet te concomitari duo
b. Ingratitudo tria mala facit
d. Adiudicari mali placuerunt mala quae hic ponuntur

falle(n)du(m) vulpes / ad faciem tigrid(or)um
ad semitam thamri / ad consules mona-
chi(m)i quorum si nares afflauit in-
gigiosi aura marsubii / Neque vi-
debis oculos lingue / pinnata laude me-
dentis / ulixis arguacias / synonis
fallacias / achitophel consilia / nabal
labris oscula / Legitur in quodam libro tegendo sic
senum qui intitulatur liber de nugis senum
dicitur cum quidam inspiceret infirmum vidit
ne(m)one balneare se et multos circumsta-
re qui fundebant aurum calidum in bal-
neum ipsius / Servo autem videns eum ba-
neo advocatorum adest veniente ait hec
mercede ad me huc venale genus
hominum o advocati anima mei acce-
dite huc ut mecum in hoc vase vos
balneetis adhuc enim vobis super est
locus ideo quod vobis reservaui / Et nos
.i. audacia resistendi malis / que
operatur commune bonum / quia non debet homo
bonum quod non habet virtute / Gratia .i. nobi-
lis ... iudicium ... / Et nos bene vincendi
... virtus est bona qualitas mentis qua
deus operatur in nobis / qua bene vivit(ur)
... male utitur / Et fortitudo ar-
duorum aggrediendi / quia sustinendi
... de qua ps. fortitudo mea ad
te custodiam / Deo nostro attribuenda sunt
et ... laudes cum dicta ... gesti
quia ... dedit hec istam ... per
hec continuatio laudis notatur tamen
potest intelligi nominaliter vel verbaliter
si nominaliter tunc est sensus amen .i.
veritas attribuenda est ei sic ... quia
verus est in promissis / si verbaliter tunc est
optativum .i. fiat fiat ut dicit Glosa
Et respondit ... Et ... ps ...
aliquando ... Iohannes ... ve-
nerunt ... gloriam / ut ... et Iohannes
... via ... ergo
Et respondit unus de senioribus .i. unus

visitatus prophetarum ... meo desi-
derio satisfaceret quod desiderabat esse cum
illis / Et dicitur quia qui / que ... loquitur
unus de senioribus / cum supra ... seniori
significans ... alia / Et stola palia ...
designant ... statum ... ubi ...
adhuc ... septem sit bone
... vero intelligunt ...
statum futurum / In presenti vita est diversitas
quia non omnes ... vel ...
... cuius omnium ...
... / Et ... alia
hic vero unus de senioribus / Et ... in
... intelligere unde venerunt illi
signati / Et hi qui amicti sunt stolis albis
sic supra expositum est qui sunt et unde
venerunt ... / In quo statu
sunt illi / Et a quo statu venerunt / quia
... ad magnam gloriam
de magna paupertate ad magnas divi-
tias / de exilio ad patriam / de angustia
ad delicias / de carcere ad regnum / de
... ad ... / Et dixi illi se-
niori domine mi tu scis / Et ideo debes
me docere ... / ... quia
... maior est ... in
mundo / sic ... de Iohanne baptista / ...
qui minor est in regno celorum maior
est illo / Et dixit mihi / quia humiliter respondeat
meruit edoceri ... ubi humili-
tas ibi sapientia ... In medium mo-
cum ... in ...
... ut ...
... quod dubitat / Et ...
cum non posset invenire ... cepit
... vicinum heremitam / Et ...
... in via ... angelus domini / Et
dixit ei ... volunt ...
... quod petebas ...
... / Sed ...
humiliasti ut ... / Et
peteres edoceri ... misit me dominus

... que re. vidit nulla
interrogatione pulsata.
Et haymo quod consueto more scripture loquitur quod solet plerumque
nullo interrogante ita respondentes voce proferre sermonem.
... in evangelio legitur quod respondens Ihesus dixit Confiteor tibi domine pater
celi et terre ...
... Hec sunt virtutes nobis debet esse
... fortitudo consistit in duobus
... ordo prophetarum ... amen quod exponitur
virtutis omnium potestatum haymo. Cum in ideo interrogat ut Iohannes
... audiat audiens intelligat intelligens ad
imitanda que ... semetipsum attendat.

iocunda
.G. Iusticia septuplex dat septuplicem gloriam
.I. humilitas facit sine occultari

ut doceat te quod dubitas. Et dixit mihi: hi sunt qui venerunt. Et venerunt communiter et veniet usque ad finem seculi ex magna tribulatione, id est, ex multiplici, quia ex una parte demones contra ipsum pugnant pace cordium, ex altera parte heretici destruunt fidem, ex altera parte falsi christiani corrumpunt mores, ex altera tyranni afferunt stragem. Et bene dicit hi sunt, per quod innuit quod quod non est in tribulatione non venit ex ea nec cum eo. Vel potest dici ipso sunt in tribulatione. Et nota quod semper venerunt illi, quasi dicit: in mundo vel magna tribulatio est, tamen maior est in purgatorio, maxima in inferno. Magna autem est tribulatio bonorum, quia habent triplicem diminutionem: scilicet premia exteriora que data sunt, longum latum et spissum. Longum in abbreviatione sui, et hec habet sursum et deorsum. Sursum in diminutione prosperitatis voluntatis, deorsum in diminutione cure carnis, sicut dicitur ad Ro. 13: curam carnis non feceritis in desideriis. Latum in abbreviatione mundi. Et hec habet dexteram et sinistram. Dexteram quamdam prosperitatis et sinistram adversitatis, ut inter utroque vir sanctus recte procedat, sicut dicitur Num. 20: via publica incedemus, non declinabimus neque ad dexteram neque ad sinistram. Spissum in abbreviatione presentis. Et hoc habet ante et retro, ante presens et futurum, retro scilicet ea que precesserunt, quia omnibus hiis renunciavit sanctus. Ideo dicit: hi sunt qui venerunt ex magna tribulatione vel ex magna tribulatione, id est, magna perfectione. Et laverunt stolas suas in aqua baptismi. Stolas suas, id est, corpora sua que sicut quedam tunicas tegunt. Et dealbaverunt eas, id est, cum albe essent magis albas fecerunt. In sanguine agni, id est, in fide et imitatione passionis

Christi. Cum sanguis non sit factus albus sed rubeus, videtur quod Johannes debuit dicere: et rubeas fecerunt eas, et non dealbaverunt. Solutio: sanguis calore decoctus in mamilla convertitur in lac et mutat colorem. Et quod prius erat rubeus fit albus; sic sanguis Christi igne caritatis decoctus in mente sanctorum albos facit eos, non rubeos. Vel potest dici quod in hac dictione dealbaverunt potest addi tunc: et est sensus, et dealbaverunt eos in sanguine agni, id est, cum essent albe prius per innocentiam seu mundiciam, rubeas eos fecerunt sustinendo martirium pro Christo. Et ita facte sunt albe simul et rubee. Ideo dicitur: dilectus meus candidus et rubicundus. Ideo sunt ante thronum Dei, id est, in conspectu angelorum pacificati. Et serviunt ei, id est, plaudunt de castitate ex intentione et veneratione exhibitorum die ac nocte, id est, continue sine intermissione, sicut angeli de quibus dicitur Ysa. 12: tota die et tota nocte perpetuo non tacebunt. In templo eius, primo in militanti, 2º in triumphanti. In templo eius, ob hoc dicit glosa: et in templo militantis ecclesie fruendum est Deo quasi per speculum, scilicet sequendo, imitando, persequendo, ut in Luce 1: famulari illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Item in templo triumphantis ecclesie fruendum est Deo quadrupliciter, scilicet vacando, videndo, amando, laudando, ut in Augustino: ibi erit, vacabimus et videbimus, videbimus et amabimus, amabimus et laudabimus. Ecce quod erit in fine sine fine: vacare, videre, amare, laudare. Et qui sedet in throno, scilicet Christus, habitat sicut in Psalmo 108 protegens et gubernans eos et bonum finem eis.

Margin (left): longum · latum · spissum
Margin (interlinear): scilicet in sancti aspectu · seu in spiritu castitatis · (…) · dilatat
Margin (right): id est celi · empireo · pietatis

Margin letters: M · bolo · a · b · c · k · f

k — Iustorum tribulatio septuplex
f — Aqua duplex dealbat animam

M — Sanguis quo dealbat — triumphantis ecclesie
a — In duobus templis fruendum est Deo, scilicet militanti
b — In templo militantis ecclesie fruendum est Deo quadrupliciter
c — In templo triumphantis ecclesie fruendum est Deo quadrupliciter

i. pasti et refocillati sunt ibi

d gravius. vii. sed non esurient pane vite saciati. Ioh. 6. Ego sum panis vivus. neque sicient aqua vite potati. Ioh. 4. qui biberit ex aqua quam ego dabo ei non siciet in eternum. Deut. 32. Cibavit illum pane vite et intellectus et aqua sapientie salutaris potavit eum. Et Ps. Cibavit eos ex adipe frumenti et cetera. Et Ps. inebriabuntur ab ubertate domus tue et torrente voluptatis tue potabis eos. ad hoc invitat sponsa Cant. 5. Comedite amici mei et bibite et inebriamini carissimi. Et hanc ad sacietatem et ebrietatem pervenient per esuriem et sitim iusticie. Mt. 5. Beati qui esuriunt iusticiam et sitiunt quoniam ipsi saturabuntur. ysa. 60. Servi mei comedent et vos esurietis. qui saciati estis hic. servi mei bibent qui hic sicierunt et vos sicietis qui hic ebrii estis. Luc. 6. Ve vobis qui saciati estis quia esurietis.

e Pro. Et ecclesiastici 24. qui edunt me adhuc esurient et qui bibunt me adhuc sicient. Duo sunt in esurie scilicet defectus et desiderium. Et defectus omnino tollet. desiderium semper manebit. ut sic excludat fastidium. Et ita sunt semper reficientur et saciabuntur et numquam fastidient. Iuo. id fruitur nec fastidit quod magis frui sitit. 1. Pet. 1. In quem desiderant et angeli prospicere. hic ergo sunt esuries per defectum in corpore. per desiderio sine affectu ut utrumque in semiplena significatio. neque cadet super illos sol neque ullus estus.

f nec maior nec minor tribulacio. Ps. per diem sol non uret te neque luna per noctem. Ysa. 49. quia in corde ... neque spiritualis neque temporalis neque eterna tribulacio eos nocebit. Et subiungit causam. quoniam agnus i. christus pius in medio throni est i. celi vel angelorum vel platearum.

reget illos. Et ideo nichil deerit illis. Ps. Dominus regit me et nichil michi deerit. Et deducet eos ad fontes aquarum. Ibi consimiliter potabunt. Et loquitur hic Ioh. per methaphoram omnium et pastoris. pastor enim primo regit oves suas. deducendo ad bona pascua. postea deducet eos ad aquas ut post pastum bibant. sic dominus in via regit bonos, ne deficiant in virtute. In futuro deducet eos ad fontes vite aquarum in patria i. ad contemplandum 8
sic trinitatis maiestatem. que est unus fons propter unitatem essentie. Et tres fontes propter trinitatem personarum. Ex ipsis inebriabuntur ab ubertate domus tue et torrente voluptatis tue potabis eos. quia apud te est fons vite. Et in lumine tuo videbimus lumen. aqua huius fontis vel horum fontium sunt gaudia ex contuitu divine maiestatis. sine cessacione que quanto plus bibentur tanto plus sicient. Iuo. 1. Eccli. 24. 9
qui bibunt me adhuc sicient. Et quanto plus haurientur tanto profundiora invenientur. Et de hoc Eze. 47. Ecce 1
aque redundantes a latere dextro. latus dextrum templi est celestis patria. Latus sinistrum est vita presens. Cant. 2. Leva eius sub capite meo et dextera illius amplexabitur me. Ecce cum egrederetur mensus est mille cubitos et traduxit me per aquam usque ad talos. Rursum quoque mensus 11
est alia mille et traduxit me usque ad genua. Rursum mensus est mille et traduxit me usque ad renes. Et mensus est mille torrentem quem non potui pertransire quia intumuerant aque profunde torrentis qui non potest transvadari. Et tres primi millenarii significant gaudia electorum in patria quia sicut aliquis prius ... h

d In bonis tantum facit. scilicet pro peregrinis cibat et potavit
e Esuries duo habet
f Tribulacio ... nulla ... tanget eos in celis

ipsa patria
g fons vite aquarum dicitur contemplatio maiestatis
h Pastor bonus ... oves duo facit
i Latus dextrum scilicet celestis patria
sinistrum presens vita
k Quatuor mille significat quatuor gaudium beatorum

1 Primu venit ab inferno ubi viderent
dñi misericordiam ipsi ei. Sequitur mitu e eis
gaudium pe. Letabitur iustus cu viderit
vindictam ysa. ult.[?] Ergo dicit ut vi-
deat caduca vicia q in pualeant
in me, venit usq ad sanctitate
2 visionis omni carni. Secundum venit
a mundo sepulcre. catarum. D q ysa.
60. Tunc videbis et afflues et mirabi-
3 tur dilatabitur cor tuum. Tertium venit
de celo. deo o.... in tanta societate
dei q ysa. 61. Exultabit i in letitia et
4 gaudebo in p'o meo. Et 4us mi
sterialis q no pt enarrari e gau-
dium dei de ineffabili visione maiestatis
divine ut dicat ysa. 64. Oculus
no vidit deus absq te q preparasti
diligentibus te. Deinde eorum gau-
L dijs dr. luce 6. Mensuram bonam
et confertam et coagitatam et supereffluenta
dabunt in sinu vestro. Bona dicit
q ad primum. confertam q ad secundum. coagi-
tatam q ad tertium. supereffluentem q
ad quartum. Et alios tres primi
ministeriis q mencionantur. Sed primi
M tres secundum tres sensus scripture s. his-
toricum allegoricum et tropologicum.
Quartus vero misterialis q no pt enar-
rari e quartus sensus s. anagogicus
q e de secretis celestibus q no primum
in hac vita comprehendi. Hoc totum
q ho. dr. suppletum e ysa. 49. Ubi dr.
sup vias pascentur et in omnibus plateis
pascua eorum. no esurient neq si-
tient amplius et no percutiet eos sol.
neq ullus estus q miserator eorum
reget eos et ad fontes aquarum po-
tabit eos. Sed prius q ad ipsos
fontes clarissimos et dulcissimos de
a qbz deum e puenire possimus oportet
potare de aliis quinq fontibus
de qbz fecerunt iudei in optima vita
1. carnis. 5. q sunt vulnera eius. unde ipse dr.
foderunt manus meas et pedes meos
ysa. 2. Hinc dr. in petram et abscondere in
fossa humo. Cant. 2. Veni columba
mea in foraminibus petre in caverna ma-
cerie. In hijs fontibus potant aq vive
qbz abluunt sordes animarum et extinguitur
ardor estus male concupiscentie. Unde ysa.
12. Haurietis aquas in gaudio de fontibus
salvatoris. Secundus. Et absterget deus omnem la- 4
crimam ab oculis eorum. i. omnem dolorem et tristi-
ciam amovebit ab eis. ysa. 24. Auferet
dñs, aufert dñs lacrimam ab omni facie.
ysa. 64. Exultabo in ierusalem et gaudebo
in p'o meo et no audietur vox fletus
ultra et vox clamoris. ysa. 51. Venient
in syon laudantes et letitia superna su-
per capita eorum et gaudium et letitiam
obtinebunt et fugiet dolor et gemitus
5 Omnem lacrimam dr. q varij sunt lacrime. haymo.
clerorum. b.
fecit. aliq q bona no fecit. Quarta quia diuina
flagella correctionis dum sustinet. Quintus
q inalienabilis vitiorum perurgit. alius quia
diu peregrinatur a patria et a patria. alius
q videt fines pereunt. tali modo sunt varij
fletus sanctorum et gemitus in hac vita
q tunc vniq absterget et ad plenum sp-
ritum fletum letitia remunerat et tunc
succedet. Iustus id mt. 4. Beati qui lugent qm
ipsi consolabuntur. Ioh. 16. plorabitis et flebitis
vos. mundus. i. gaudebit. Versa est con-
tristitia et vestra via vertetur in gaudium. q
commutatio sigillata. Ioh. 2. in mutacione aq
in vinum. Rabanus. Tamen eorum distinguuntur
gnia lacrimarum. D. hoc modo eorum modis c
fit plactus sanctorum. i. cu sperit pena de
plagitur. a cu in infirmum ca.... pla-
gitur. a cu in peccatis vincetos lacrimat
a cu pro desiderio regni celestis luget d
Sunt et lacrimarum eorum peccatores sancti

L Gaudium beatorum quadruplex
M Septem sensus quadruplex
a Ad fontem vite q wlt venire oportet cu prius
potare de quinq alijs fontibus
b Fletus sanctorum fit i pna p sex
c Lacrimarum eorum gnia
d Lacrimarum peccatores eorum

E quas lacrime eorum bona faciunt / ista scilicet studet ut
a sordibus cor abluat / secundo est calide ut
frigidum cor calefaciat / tertio suavis ut
dulcedine cum sua voluptatem reponent /
Et postea addit / uno eodemque momento
deum pulsat / oculos rigat / animam lavat /
ignem infernalem extinguit / quod non facit
tota aqua maris / omnes has lacrimas ab-
sterget ipse dominus propria manu / unde beatus
Bernardus. Felix lacrima quam pia manus
conditoris absterget / Et si non essent lacrime
lacrimandi non haberent bonum esset flere / quia ad
modo noluit flere ad horam / flebunt sine
fine / Et tales lacrimas que non refri-
gerabunt / sed que corpus cremabunt / unde quidam
sanctus pater in vitas patrum dixit discipu-
lis suis / plores hic fili anime vera ad [illegible]
ubi lacrime comburunt corpora plorantium /
Item dominus Luce 6. Ve qui ridetis quia plorabitis
F Prov. 14 Extrema gaudii luctus occupat etc.
Et cum aperuisset septimum post hoc
capitulum ubi ostendit apertionem septem
sigillorum que nichil aliud est quam manifestationes status
futuri post mortem antichristi quando dabit pacem
ecclesie sed parvam durabit / unde quia status
qui signatus latuerat clausus in septimo
est id est hic ostendit sigillum septimum aperiri
G dicens Et cum aperuisset sigillum septimum
id est cum futurum statum ecclesie post mortem
antichristi manifestasset factum est silentium
modico id est pax et tranquillitas in ecclesia
Et post istum prosperum tunc non libere
predicare licebit sed nec [illegible]
eos quasi media hora id est valde parvo
quia statim veniet dominus ad iudicium / nec
tamen erit bona tunc pax et tranquillitas /
unius ecclesie tamen multis aliis / quia demum ac-
cedent se in prosperitate [illegible] / Et ideo
obstinati in malicia non convertentur sed
in peccatis suis morientur / unde Jer. 48
requievit Moab in fecibus suis id est
transfusus de vase in vas id est de statu
peccati in statum penitencie / Ex. dies enim

silentium fit in celo / cum electorum animus in
aliquid de superna quiete percipit / et

Unde Beda hay. celum est ecclesia electorum que dum se a frequentia rerum temporalium abstinet pro interna contemplatione et tumultus cogitationum reprimit quasi quoddam silentium in mente deo prestat. Sed quia in hac vita nequaquam contemplatio perfecte agitur eo quod plerumque animo renitenti cogitationum tumultus se ingerunt recte silentium quasi media hora factum dicitur. Ergo media hora quia mortali vita in eo quod percipit diu stare non valet;

E Lacrime eorum bona faciunt
F Lacrime malorum in inferno comburunt corpora eorum
G Apertio septimi sigilli est manifestatio status

dabunt post mortem antichristi ut [illegible]
illi qui in persecutione antichristi titubaverant
et recesserant / sed ministri antichristi dicent
sicut princeps noster sit mortuus /
nos cum pace habemus etc. id est ducent
uxores et faciet convivia / Et cum dixerint
se bene esse tunc veniet iudex et monet
eos / unde 1 Thess. 5 cum dixerint pax et
securitas / tunc repentinus superveniet in-
teritus / quantum vero spacium sit futurum inter
illas xl dies ad finem mundi nescio scit
nisi forte solus deus / [illegible] revelatum
Mc 13 de die illa nemo scit nec filius hominis
Et [illegible] filius hominis noluit revelare C 8m

Et vidi septem angelos Capitulum viii
Hoc est octavum capitulum et incipit tertia
visio in qua agit Johannes de septem
angelis tubis canentibus / per quos de-
signatur universitas predicatorum et [illegible]
persecutionum et tribulationum primorum [illegible]
[illegible] / Et incipit ab exordio nas-
centis ecclesie et perducit ad finem / unde
hic ostendit Johannes quomodo predicatores
consolantur ecclesiam in quolibet statu eius / Et
patet ordo huius visionis ad precedentem
quia cum apparuit omnes status ecclesie
multas sustinuit persecutiones / In ista ponit
consolationes quas habuit a predicatoribus
et continet ista visio capitulum
8m. 9m. 10m. 11m / et dividitur in duas
partes principales / In prima agit generaliter de
hiis septem angelis ponens quandam
summam totius visionis / In secunda agit de unoquoque
eorum angelorum ibi Et primus angelus cecinit
medium huius capituli / Hoc autem capitulum
dividitur in duas partes / in prima ostendit
Johannes primo sive ornatus septem an-
gelorum et preparacionem eorum / In secunda agit
de clangore singulorum angelorum
Et quia primum est in clangore corporum ibi
Et primus angelus etc. Dicit ergo Et vidi
spiritualem visionem septem angelos id est H

H Predicatores dicuntur septem propter multa

Hayo

Per septem angelos predicatores vel ecclesie intelliguntur qui per angeli vocantur quia eternam vitam nobis annunciant. De quibus scriptum est: angeli pacis amare flebunt.

predicatores universos qui sunt septem
1 propter septenarium qui est numerus universitatis
.2 vel quia septem donis spiritus sancti perfecti sunt
per que peccata eradicant et septem
virtutes plantant et septem sacramenta
annunciant. Ier. i. Constitui te super
gentes et regna ut evellas et destruas
et disperdas et dissipes [illegible] quo ad vicia
.1. que septem modis committuntur scilicet delectatione
consensu opere obmissione. Ideo ponit quatuor
verba ad septem pertinencia et sequitur et edi-
fices, id est, mores et plantes fidem. Vel
3 ideo sunt septem quia fidem trinitatis
4 predicant per quatuor partes mundi. Vel quia
in omnibus statibus ecclesie qui sunt septem erunt
predicatores ecclesiam consolantes unde
dona prima bonorum et saporum malorum.
Vocat autem eos angelos quia premissi
sunt ad preueniendum alios non ut sunt premia-
cis sicut dominus coram Mt. 20. Filius hominis
non venit ministrari sed ministrare. Et
Heb. 1. Omnes sunt administratorii spiritus
in ministerium missi propter eos qui hereditatem ca-
piunt salutis. Ps. v. [illegible] alibi
k 2 non imitantur. Item vocat eos angelos
quia debent esse spirituales non carnales.
3 Ps. Qui facit angelos suos spiritus. Item
quia debent iugiter vacare contemplacioni
celestium. Mt. 18. Angeli eorum semper vident
a 1 faciem patris mei qui in celis est. Stantes
i. stare laborantes non tamen con-
victos nec ocio torpentes. Ps.
2 Mane astabo tibi et videbo. Item stan-
tes i. obedientes pungere ire paratos.
Ioh. 15. Posui vos ut eatis et
fructum afferatis [illegible]
deposito honore [illegible] nobis.
2 Thi. 1. Scio cui credidi et certus
sum quia potens est depositum meum servare. Stantes
.b. quia quidam predicatores stando predicant
ut ipse Christus stans predicavit [illegible]

Luce 6. Claustralibus autem predicat
sedendo Mt. 5. In quo notatur quod clau-
stralibus est predicandum otium contemplacionis,
Ysayas vero laborem actionis. In conspectu
dei, i. ut deum conspiciant et eius
conspectui deoccupent. Item per hoc notatur quod prima
intencio predicatorum debet esse ad deum,
non ad aliud emolumentum. Et finis
debet esse ut alios faciat et doceant
videre deum nunc per fidem postea per speciem.
Vel in conspectu dei quia quicquid dicat vel 2
faciat conspiciunt a deo. Magna
nobis probitatis necessitas est indicta
nisi dissimulare velimus cum cuncta agamus
ante oculos iudicis cuncta cernentis.
Ideo dicit Elias 3 Re. 18. Vivit dominus
in cuius conspectu sto. Date sunt illis septem tube,
i. officium predicationis quod septem tubis
designatur eadem racione qua predicatores
sunt septem [illegible]
in destructione Iericho. Iosue 6. Prima
est timor [illegible], 2a amor deliciarum,
3a amor ambicionis honorum, 4ta amor
[illegible], 5ta oblivio [illegible], 6ta ignorancia
sui, 7a incuria futuri iudicii. Item sunt
septem funes quibus Sampson fuit
ligatus sed in virtute spiritus sancti disrupit
eos sicut filum stupe dissolvitur
ab odore ignis. Iudic. 16. Sampson
interpretatur sol eorum. Hoc est predicator
qui debet exemplo vite sue alios informare
et luce doctrine illuminare. Unde Mt. 5. Vos
estis lux mundi. Unde [illegible] quod non
debet esse in predicatore quod sit minister mundi
cum suum officium sit diruere muros
Iericho. Sacerdotes tulerunt tubas
quarum usus erat in iubileo et clan-
gentes circuierunt civitatem
in septimo circuitu tubis clangentibus
muri Iericho funditus corruerunt.
Sacerdotes tubis clangentes typum [illegible]

l Vicia septem modis committuntur
k Predicatores sunt angeli propter ea
a Predicandum est dupliciter scilicet stando ipso
b Sedendo claustralibus

c Predicatorum intencio debet esse duplex
y Predicatores sunt stantes propter [illegible]
d Predicatores sunt tube
e Predicatores debent septem [illegible]

F

gentem predicatorum qui debet tenere
in manu tubas et clangere ore idest opere
completo quod predicavit ore sicut de Iudice dicitur.
Act. 1. cepit Iesus facere et docere. Septem
circuitus Iericho sunt septem considerationes
mundi quas si haberent frequenter pec-
catores in corde et ore tunc muri Ie-
richo idest ipsi peccatores corruerent et
postea in talibus corruere facerent. Prima
est consideratio vanitatis quia vana sunt
omnia que sunt in mundo. Sap. 4. transierunt
hec omnia velut umbra. Ps. filii ho-
minum usquequo gravi corde etc. Eccl. 1. vanitas
vanitatum dixit Ecclesiastes et omnia vanitas.
Ro. 8. creatura vanitati subiecta est.
2 Secunda est consideratio vilitatis quia vilia
sunt omnia que in mundo sunt. i. Jo. 2. omne
quod est in mundo etc. Phil. 3. omnia arbi-
tratus sum ut stercora quibus nihil
3 est vilius. Tertia est consideratio brevitatis.
Eccl. 10. omnis potentatus brevis vi-
ta. i. Cor. 7. preterit figura huius mun-
di. i. Jo. 2. transit mundus et concupiscentia eius.
4 Quarta est consideratio instabilitatis. Eccl. [illegible]
Postquam peccavit natura est ideo
instabilis facta est. unde appellatur mare.
Ysa. 57. Impii quasi mare fervens
quod quiescere non potest. Quinta est consideratio infi-
delitatis quia nulla fides seu fideli-
tas in mundo invenitur. Osee 4. non est
[illegible] nec veritas nec est scientia dei in terra.
Luce 18. putas filius hominis cum ve-
nerit inveniet fidem in terra. [illegible]
[illegible] custodiat et
6 in fratre suo non habeat fiduciam. Sexta est
consideratio falsitatis seu ypocrisis quia
aliud est in mundo et aliud apparet [illegible]
ypocrite [illegible] stat [illegible]
[illegible] cum videt te resiliet [illegible]
Septima est consideratio malignitatis. i. Jo.
5. totus mundus in maligno positus
est. Caveat ergo sibi predicator ne

re edificet istam Iericho et incurrat male-
dictionem Josue 6. In tempore Josue imprecatus est
Josue dicens maledictus vir coram domino
qui suscitaverit et edificaverit Iericho.
In primogenito suo fundamenta illius ia-
ciat etc. In novissimo libro ponit [illegible]
tas eius. Secunda est alius angelus. Hic 5
tangit Johannes [illegible] de quo est tota
predicatio septem [illegible] angelorum
sequitur multa dicit Johannes [illegible]
[illegible]
alius angelus idest iste Christus [illegible]
angelus idest patris nuntius [illegible]
[illegible] Joh. 1.
unigenitus qui est in sinu patris ipse
nobis enarravit illum. Et bene dicitur
angelus quia cunctis predicatoribus
[illegible]
sapientia et dignitate remotus. unde
Ysa. 9. vocabitur nomen eius magni
consilii angelus. Venit qui tamen
[illegible] sibi [illegible]
[illegible] Ecce [illegible] est
[illegible] agnus ymolandus [illegible]
sacerdos ymolat [illegible] ante
altare [illegible] Et iste [illegible]
[illegible] Phil. 2. humi-
liavit semetipsum factus obediens
patri usque ad mortem, mortem au-
tem crucis. [illegible] altare [illegible]
[illegible] Ysa. 19. In die illa erit altare
domini in medio terre Egypti et titulus
domini [illegible]
[illegible] Iesus
Nazarenus rex Iudeorum. Mt. 28.
Ysa. 60. offerent super placabili
altari meo et domum maiestatis
glorificabo. Et bene dicitur placabili quia
[illegible] placavit [illegible]
[illegible] venit [illegible]
[illegible]

F Predicatores debet considerare septem in mundo [illegible] eadem

5 [illegible] angelus

gnalitate & diuturnitate / venie quia spe
pertinet ad signaitatem per qua transit
de loco ad locum / stat vero ad diuturnitatem
quia vbique stat immobilis / Juxta
ier. 23. celum & terram ego impleo
dicit dominus / quia vero licet staret ut deus
tamen potuit ymolari quod significat vim
corpus mortale / vnde dicitur habens thu-
ribulum aureum in manu sua / thuribulum
apertum est superius clausum inferius /
quia sic significat quia corpus christi non opere inferiori
.i. humano sed superiori .i. diuino formatum
est / vnde luce .1. spiritus sanctus superueniet
in te & virtus altissimi obumbrabit tibi
.i. umbram capiet deitatis tue / vel
umbram faciet .i. refrigerium / Item
thuribulum habet multa foramina
Et vero significant cauernas vulnera / Cant. 2.
veni columba mea in foraminibus
petre / Jer. 48. Estote quasi columba
nidificans in summo ore foraminis / Sed in
thuribulo sunt foramina ipsius superiori
tamen non ex culpa sua / sed eo merita
nima vulneratus fuit ysa. 43. ob-
latus est quia ipse voluit / non quia
meruit / quia peccatum non fecit nec
inuentus est dolus in ore eius / Sic
in thuribulo crematur thus / ut deo
offeratur / Et propter christum ob odores eius
digne / vnde fecit ob odores suauitatis per
dominum nostrum ihesum christum / Aureum autem
dicitur non de auricalco quia non sophisticatum fuit
quod sanctum est luce .1. quod enim ex te nascetur
sanctum vocabitur filius dei / Jer. 23.
suscitabo dauid germen iustum .i.
christum qui fuit iustus integre / Auri
fulgor significat in natiuitate puritate / quod
vero super ob significat 3. Reg. 10. fecit salomon
thuribulum ex auro purissimo / corpus
domini fuit aurum purum in adam ante
peccatum / sed impurum per peccatum factum est / vnde

Tren. 4. filii syon incliti amicti auro & et
quasi amicti auro primo / quo repu-
tati sunt in vasa testea opus manuum
figuli / quo obscuratum est aurum mu-
tatus est color optimus / purum ibi a virgine
fuit post suscitatorem / postea fuit purissimum
in assumptione / Item adam fuit purum
quia peccatum non fuit / sibi a virgine fuit
purius / quia peccatum non fuit / nec peccare
potuit / Et ita fuit tunc purissimum / prover.
.24. Aufer rubiginem de argento & e-
gredietur vas purissimum / aufer rubi-
ginem de argento .i. debita virginis eorum
fomite / Et peccatum originali totaliter
Et egredietur vas purissimum .i. corpus christi
de ipso / Eccli. 1. Quasi vas auri solidum
ornatum omni lapide precioso / Et significat
dicit habens thuribulum in manu sua / quia quod
christus voluit natus & passus est & resur-
rexit / Item quia beata maria cum hominem
fuit pugna seu rebellio ad corpus
nec corpus eius ad animam / quia non fuit
peccati fomite qui est in nobis. origo rebel-
lionis / vnde ad Gal. 5. caro concupiscit
aduersus spiritum / Et spiritus aduersus carnem
Et hoc significat fuit gen. 1. vbi omnia
alia fuit pacata in archa / sed omnis
motus concordes in ipso / vnde ps. dicit
anima mea in manibus meis / Job. 13. animam
meam porto in manibus meis / Item
thuribulum aureum est sancta ecclesia igne
diuini amoris accensa / clausa inferius ad
terrena / aperta superius ad celestia / sequitur
sunt carbones .i. ignea desideria / vel
hic caritate ignite / deinde ps. ascendit
fumus deuotionis & sancte orationis / vnde
dicitur ps. dirigatur oratio mea &c. / Et
bene dicit aureum propter fulgorem sapientie cari-
tatis & obedientie quo vestita est ecclesia / 3.
Reg. 4. fecit salomon thronum de ebore

· k · thuribulum dicitur propter multa
· f · thuribulum foramina significat vulnera
· a · Corpus domini dicitur aurum purum propter christi

· b · Rebellio non erat in eo nec carnis ad corpus
nec corporis ad animam
· c · Ecclesia dicitur thuribulum aureum propter plura

gaudiis. Et vestivit eum amo fulgo-
rimus [illegible]. Et habuit thuribulum, i. apostolos
qui sunt vas ignis, i. spiritus sancti, de quibus pro-
cedunt orationes que elevantur coram deo. Et data
sunt ei incensa multa, i. [illegible] date sunt
orationes multe deo acceptabiles [illegible] ob-
latum ut daret de orationibus sanctorum omnium. Vel
de orationibus, quia non omnes orationes sanctorum re-
putat Christus pro [illegible], quia aliquando petunt quod non
est petendum, ut patet in Paulo qui
petiit stimulum amoveri. 2 Cor. 12.
Sed illas cum reputat que pertinent ad
salutem, quia illas exaudit. Joh. 16. Si
quid petieritis patrem in nomine meo dabit
vobis. Super altare aureum, i. super crucem
ubi oravit pro peccatoribus. Luce 23. Pater
ignosce illis quia nesciunt quid faciunt. Et
dicitur crux altare, quia ibi oblatus est deus.
Aureum vero dicitur, quia decorata caritate pa-
ssionis est. Et [illegible]. Jer. 31. Caritate
perpetua dilexi te, ideo attraxi te
miserans tui, quia totum ipse fecit
[illegible] attraxi [illegible]
terra cum naturaliter attrahit, scilicet vacuum
calidum et sic. Et ipse ibi fuit va-
cuus per humilitatem. Phil. 2. Exinani-
vit semetipsum formam servi accipiens.
Et calidus fuit per caritatem. Jo. 15. Ma-
iorem caritatem nemo habet. Et similis no-
bis fuit passibilitate. Jac. ult. Helias
homo erat similis nobis passibilis. Et hic
[illegible] ipse nobis similes quod per [illegible]
Ro. 8. Quos presciuit et predestinavit
conformes fieri ymaginis filii sui. Et
propter hoc dicit ipse Joh. 12. Ego si exaltatus
fuero a terra omnia traham ad me
[illegible] nichil
[illegible] quod non trahit [illegible] Quod
est ante thronum, i. ibi placitum
[illegible] placuit, licet cru-
cifixio iudeorum displicuit [illegible]
[illegible] displicuit [illegible] grata fuit,
vel ante thronum dei, i. coram eterna
[illegible] dei. Et ascendit fumus incen-

A. i. ut ipse patri offerret de orationibus sanctorum omnium. Non dicit ut daret orationes sanctorum omnium.

incensorum, i. compunctio cordium devotorum
procedens de orationibus sanctorum. Sicut enim
fumus ex aromatibus ascendit, sic
[illegible] compunctionis [illegible] orationum [illegible] G
Cant. 3. Que est ista que ascendit per deser-
tum sicut virgula fumi ex aromatibus [illegible]. Et
[illegible] credit quia
oratio sanctorum [illegible] habet virtutem ascendendi
de manu angeli [illegible] i. virtute
[illegible] sanctorum orationibus dat virtutem ascende-
ndi. Joh. 15. Sine me nichil potestis facere. H.
Et postea ostendit quomodo ascendat oratio
sanctorum coram deo patre, quia enim orationes
sanctorum [illegible] in manu sua recipit eas et
offert deo patri, ostendens [illegible] humanitatem
assumptam et passam pro [illegible] genus
humanum. Unde Jo. 2. Si quis peccaverit advocatum I
habemus apud patrem Jhesum Christum iustum
[illegible] ipse est propiciacio pro peccatis nostris [illegible]
[illegible] Bernardus [illegible]
[illegible] ubi habes filium an-
[illegible] habes [illegible]
patrem [illegible] filium habes [illegible]
ostendit patri latus [illegible]
ostendit filio pectus et ubera, nulla
[illegible] repulsa ubi tot amoris occurrunt
insignia. Et accepit angelus thuri- K
bulum super [illegible] thuribulum aureum
[illegible] humanitatem [illegible] vel apostolos vel
[illegible] [illegible] primo modo acci-
[illegible] thuribulum, scilicet [illegible]
accepit angelus thuribulum aureum
quia Christus [illegible] assumpsit humanitatem
Et implevit illud de igne altaris, i. eadem
[illegible] que dedit [illegible] implevit [illegible]
spiritu. Joh. 1. Vidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti
a patre plenum gratia et veritate. Et
misit in terram, scilicet thuribulum plenum igne
i. [illegible] spiritu plenum, scilicet in mundum misit
[illegible]. Ysa. 61. Spiritus domini super me eo
quod unxit me, ad evangelizandum pauperibus misit me

D. Incensa multa sunt multe orationes sanctorum
E. Crux dicitur altare aureum
F. Attrahit terra naturaliter scilicet vacuum [illegible] Et sic dicit ad deum
G. Oratio devota gignit compunctionem
H. Oratio habet virtutem ascendendi a deo
I. [illegible] habet intercessores apud deum.
K. Thuribulum dicitur humanitas Christi et [illegible] apostolorum

Q. Hec calumpnia est quia dicatur quod qui misit
secundum mittens sit dignior quam missus
quia quod deus misit christum hominem et
quod deus dignior est homine quod vel
sic misit in terram angelus ignem i. quod
spiritum sanctum id est actu 2. Et factus est repente
de celo sonus advenientis spiritus vehe-
mentis et replevit totam domum i. ecclesiam terre
i. Ignem misit de excelso in ossibus
meis. Et accepit angelus thuribu-
M lum aureum i. quod patrem exponit
corpus suum quod posuit in locum sciens quod
ibi traderet unde dixit discipulis
Matthei 20. Ecce ascendimus Ierusalem et
filius hominis tradetur. Sed cum prius haberet
thuribulum quo dicitur hic quia accepit
Solo thuribulum. Solucio prius habebat in
potestate sua sed nunc accepit i. actu
quia spreto timore mortis venit in urbem
ut ibi moreretur. Et implevit illud de
igne altaris i. igne caritatis qua
dilexit ecclesiam plenum fuisse mo-
stravit quia propria se tradidit. Unde
Ps. Zelus domus tue comedit
me et Hebr. [illegible] quod dilexit ecclesiam
et semetipsum tradidit propria ut
eam sanctificaret. Et bene dicitur implevit
quia plenus fuit dolore et afflictione
propter ecclesiam. Job 10. Iustus si fuero non
levabo caput meum saturatus
afflictione et miseria. Ps. Repleta est
malis anima mea. Et misit in terram
thuribulum i. corpus suum quod po-
situm fuit in sepulcro. Ysa. 11. In die
illa i. [illegible] radix yesse qui stat (erit)
in signum populorum ipsum gentes depreca-
buntur. Et sepulcrum eius gloriosum. Sed ut
thuribulum intelligatur cetus apostolorum
vel ecclesia ut dicit Glo. tunc est
sensus Accepit angelus thuribulum
i. quod cetum apostolorum quem prius ha-
bebat in manu i. in potestate sua accepit
ut actu expleret ad quod electi erant. Et
implevit illud de igne altaris i. ardore
caritatis id est actu 2. Et repleti sunt omnes
spiritu sancto. Et misit in terram i. ecclesiam predicare a
et testificari. Matthei 10. Ecce ego mitto vos
sicut oves in medio luporum. Et facta sunt
ipsis missis i. predicatione tonitrua com-
minationum. Et voces consolationum et exhortationum
Et fulgura coruscationum et miraculorum
Et terre motus factus est magnus i. persecutores contra eos [illegible]
et turbatio motus ad penitenciam / ad iram // quorundam
ex indignatione pro dictis. predicant illi
Ps. Illuxerunt coruscationes tue
orbi terre vidit et commota est terra. Super est dictum quod de throno
procedebat fulgura voces et tonitrua.
Et septem angeli i. predicatores universi
qui in septem habebant tubas i. officium
predicationis preparaverunt se ut tuba ca- b.
nerent i. predicarent. Et tribus autem modis
se preparare debent ad predicandum. Primo
ut quod dictum est in predicatione prius
ostendat opere in sua conversatione. Iuxta
illud Actuum 1. Cepit Ihesus facere et docere.
Eccli. 18. Ante iudicium para iusticiam
i. antequam iudices. Sis iustus. Secundo ut 2
prius addiscat quod predicet. Eccli. 18.
Antequam loquaris disce. i. Esdre 7. Esdras
paravit cor suum ut investigaret legem
domini et faceret et doceret in Israel preceptum
et iudicium. Judith 8. Cognoscunt
firmitatem in preparatione pugne. Tercio ut 3
prius quam predicent provideat et cogitet
secundum quem et quomodo et quibus singulis personis
predicatio aptatur. Sed aliter et aliud laicis c
aliter et aliud clericis aliter et aliud pre-
latis aliter et ad subditos aliter et
aliud pauperibus aliter et ad divites aliter
et aliud viris aliter et ad mulieres
aliter et ad iuvenibus aliter et aliud
senibus aliter et ad religiosos aliter.

F. Quod quando mittat christum
M. Passus est christus pro ecclesia

Apostoli in predicatione eam faciebant
Predicatores debent se preparare ad predicandum triplici(ter)
Predicatores provideant quomodo quem et quibus singulis
predicent.

et aliud senibus / aliter et ad iuvenes aliter
et aliud pauperibus / aliter et ad divites /
aliter et aliud mansuetis / aliter et ad
iracundos / aliter et aliud infidelibus / aliter
et aliud viduis / aliter et aliud pro
fanis / aliter et ad ydiotis aliter et ad
sapientibus predicare oportet. Greg. in pastorali.
Eccli. 37 a. vir sapiens plebem suam erudit
et fructus sensus illius fideles sunt / ergo als
et ibi ad utilitatis. Et non quod dicit ut
d tuba canent / tuba notat terrorem in
cantu letitiam / quia predicator terrorem
comminationis et letitiam consolationis
debet habere. Mt. xi. cecinimus vobis
et non saltastis / lamentavimus vobis et planxi
stis. Ideo illos quos vidit Ezechiel
e due autem scripte / lamentationes et car
men et vae / Sic officium tube est
vocare ad psalmum / contra inimicos / contra carnem
contra dyabolum / et ad convivium et festum
f quod faciet dominus electis in celo / unde Ysa.
25. faciet dominus exercituum omnibus populis
in monte hoc convivium pinguium / vindemie
pinguium medullatorum / vindemie
defecate / pinguium medullatorum dicit
gaudium presentia omnis boni / vinum de
fecatum dicit gaudium de absentia
g omnis mali. Sic tuba non sonat nisi
manu teneatur / nec predicatio valet
nisi prius opere impleatur. Deut. 33. In
dextera eius ignea lex. Sic tuba
auctor est ex parte canentis / sonorus ex
parte audientis / sic vita predicatoris
auctor debet esse quia ipsi et predicatori
auctoritas sibi quod ipse prius debet imponere
h et sic non modo sic ergo / unde Mt. 23. Super
cathedram Moysi sedent scribe et pharisei
quecumque dixerint vobis facite / secundum autem opera
eorum nolite facere. dicunt enim et non
faciunt / et imponunt in humeros hominum
onera gravia et importabilia / digito autem
suo nolunt ea movere / unde bursa est
tuba cum labiis / predicator ad se

tantum ad psalmum / et ideo non potest bene sonare
Et primus angelus. Hec est pars post cantica
que agit de .7. angelis et clangore
eorum / unde dicitur id est .7. partes sub mysterio
angelorum qui ibi sunt tubis canentium / Nam
de tubicinis aliorum tunc agit in sequentia
capitulo / Per hos autem septem angelos significantur
septem consolatores ecclesie / vel septem
ordines predicatorum consolantium ecclesiam
secundum statum suum. Et nota quod G. dicit 1
angelos tuba canere. In veteri
testamento dicuntur sacerdotes tubis clangere
In novo testamento est clangor tube quia
tenuit terrorem / in novo cantus tube
est quia invitat ad amorem / dicit Gregorius.
Et primus angelus id est primus ordo pre
dicatorum secundum ordinem narrationis / Nam
ordo angelorum intelligitur secundum ordinem
ordinum persecutionis ecclesie / tunc duas
apostolos? mittebat ad suscitandum suscitavit
et dominus contra mittebat consolatores
sic legitur in Iudicum primo / suscitavit
dominus iudices contra quos misit deus
populos / 2o Ionas contra quos misit
dominus martires / 3o hereticos contra k
quos misit dominus doctores / 4o paganos
falsos seu scismaticos contra quos
misit dominus pauperes predicatores
5o mittet antixpm contra quem
mittet dominus Eliam et Enoch /
6o est tempore demonum senicia / contra
quem est ipse dominus qui post solus dominum
suum et omnis malitia refrenat
unde devictus pax est / unde in nocte
septem angeli ulterius obstaculum in
venit / dicit Gregorius. Primus angelus
id est primus ordo predicatorum tuba ce
cinit id est consolatus ecclesiam predicavit
hic ordo fuit apostolorum qui primo pre
dicaverunt contra senicia Iudeorum / quia
predicatores fidelibus cantatus fuit.

d. predicatio debet duo facere
e. convivium quod faciet dominus electis in celo
f. tuba notat aditum
g. predicatio contra tuba propter plura
h. predicatores dicunt mala propter plura

1 dominus contra septuplicem persecutionem misit
septuplicem consolatorem
k. predicatio apostolorum fuit duplex et
unde et contra quos fuit.

·i· dulces et suaues / Sz iudeis clan-
gor tube terribilis / cui aut(em) securi
fuit audiuit tuba(m) eius magis / Et
facta e(st) grando ·i· doloris commocio in
iudeis / qui perterriti fuerunt ad p(re)dica(cionem)
apl(osto)lorum / Et ignis ·i· ardor indig-
nacionis eorum de g(ra)cia apl(osto)lorum q(ui)
resistendo poterant / Un(de) i(n)o q(uod) d(omi)n(u)s
dicit Luce ·21· Dabo uobis os et
sapienciam cui non poterunt resistere omnes
aduersarij u(est)ri / Act(uum) ·6· Conuenerunt
quidam de synagoga disputantes
cum stephano et non potuerunt re-
sistere sapiencie et sp(irit)ui qui loquebatur / Et
in eodem septimo · audientes aut(em) hec
dissecabant cordibus suis · Et stri-
debant dentibus in eum / q(uod) erat signum
maxime ire et indignacionis / Et facta
e(st) grando ·i· exterior p(er)secucio iudeorum
in apl(osto)los / Et ignis ·i· interior exu-
stacio eorum de / Et hec duo mixta erant
sanguine / q(uia) iudei ex nimio zelo
et indignacione sanguinem apl(osto)lorum
effundere uoluerunt / Et aliquorum
effuderunt ut stephani et utriusque
iacobi / et multorum aliorum / Hec mi-
xtio fuit significata Exo(di) ·9· ubi
d(icitu)r grando et ignis mixta p(er)i-
ter ferebantur / Uel possimus dicere q(uod) p(er)
grandinem intelligitur indignacio et
ira et p(er)secucio iudeorum / p(er) ignem
inflammacio cordis et insania con-
gnicionis cordis eorum / q(uia) apl(osto)lis p(re)-
dicantibus iudei magis ac magis
indignabantur et p(er)sequebantur apl(osto)los ·
Et cor eorum magis ac magis in-
flamabat(ur) ad rancorem / Et insania-
bat in cogitacionibus ipsorum / Et exhis
oriebatur tacito homicidium in iudeis ·
Et ita et grando et ignis mi-
xta erant sanguine / q(uia) fuit ca(usa) occi-
sionis eorum / Et missum e(st) in terram
·i· in iudeos terrenos / hec tanta si-
gnificacio ignis et sanguinis / a quo missum
auctor(e) suggerente / u(e)l missum ad di-
uinam ira(m) ·i· (con)tra terrenos iudeos
Et nota q(uod) dicit missum e(st) i(n) p(ro)pt(er) al(iquid)
q(uia) p(ro)pt(er) hoc perdiderunt iudei om-
nem p(ro)sperit(atem) sz regnum et sacerdocium / Un(de)
Osee ·3· dies multos sedebunt filij
isr(ae)l· sine rege et sine principe
et sine sacerdote / et sine altari / et sine
ephod / et sine seraphym / Et tercia
pars terre combusta e(st) / hoc fere uidet(ur)
combustum e(st) = Prima pars iudeorum
fuit illi q(ui) an(te) p(re)dicacionem (christ)i et apostolorum
crediderunt / 2a illi qui postea per
apl(osto)los crediderunt / 3a omnes illi
qui credere noluerunt / Et hec combusta
e(st) igne pc(cat)i / u(e)l combure(n)da igne
inferni / Et dicit· iudei t(er)ra / arbores /
et fenum / t(er)ra quidem / q(uia) p(ro) lege et
p(ro)phetas fuerunt excultis et sati / Ar-
bores p(ro)pt(er) fide(m) unius dei q(ui) eleuati
fuerunt in celum / fenum p(ro)pt(er) cupiditate(m)
temporalium qui se t(er)renis adheserunt
Et quidam iudeorum legis et p(ro)phetarum
doctrina bene usi sunt / quidam male
sicut d(ictu)m e(st) / Et tercia pars terre / Et tercia pars
arborum combusta e(st) / q(uia) licet unius
dei quidam bene usi sunt / quidam uero male
sz q(uia) nos pt bene uti dualitate(m)
d(icitu)r q(uod) oe fenum combustum e(st) / Item
p(er) ista significat(ur) status subditorum / qui
terrent arboribus et omnes suo labore
sustentat / Horum tres sunt partes / s(cilicet)
incontinentes / peruersi / p(ro)bati / Et
hec tercia pars combusta est in terra
·12· dicit(ur) draco trahens tercia(m) parte(m) :

·a· Iudei q(ui) p(er)diderunt regnum et sacerdocium
·b· Iudeorum tres partes sunt
·c· Iudei dicuntur t(er)ra arbores et fenum p(ro)pt(er) t(er)ra
·d· Subditi dicuntur t(er)ra et sunt ephites

e stellarum candida sua. Item per arbores
signantur prelati qui super alios sunt elevati
et sunt folia verborum in multiplicatione et
fructus operum in sanctitate et ramos
exemplorum ad refrigerationem et stant
inmobiles sicut [illegible] tribulationum
ventis agitentur. Sunt et inde et
horum tres sunt partes. quedam magis vacat
orationi lectioni et contemplationi. quedam magis
actioni predicationi et visitationi. tertia
magis litibus et causis et terrenis nego-
ciationibus. Et hec pars combusta et combu-
renda. Est combusta igne avaricie
de quo Job 15. Ignis devorabit taber-
nacula eorum qui libenter munera acci-
piunt. vel igne luxurie de quo Job
26. Ignis est usque ad consumptionem
devorans omnia eradicans germina.
Et comburenda est igne gehenne. de quo
Ysa. ultimo. Ignis eorum non extinguetur.
Per fenum non virens significantur omnes illi qui
gaudent de mundo [illegible]. Et hii sunt
combusti sunt id est cito comburentur igne in-
ferni. Hoc est enim fenum quod hodie virens
et cras in clibanum id est infernum mitti-
tur. ut dicitur Mt. 6. Ysa. 40. Omnis caro fenum
et omnis gloria eius quasi flos agri. Fenum
sunt homines dum virent in sede vanitate
sed quia virorem cito amittunt non co-
[illegible] post mane floreat et transeat
[illegible] talis est qui mane
[illegible] videtur florens id est bonus et in
vespere adversitatis desiccatur et pre-
dit florem. de quo dicitur Ysa. 40. Exsiccatum
est fenum et cecidit flos [illegible]
suo totum [illegible] fenum combustum quod omnes
qui [illegible] vicini sunt
eterne combustioni [illegible] Jac. 1.
Gaudete fratres cum in varias temptationes
inciditis [illegible] ne indignemini si mali
floreant in mundo et vos patiamini. non enim
[illegible] religionis est in temporalibus exaltari
sed potius deprimi. Mali nichil habent
in celo. vos nichil in mundo. Et sic spe illius
boni ad quod tenditis quod est vobis in via
[illegible] gaudere potius debetis quam dolere.
Moraliter primus angelus est fides que est
prima virtutum. super id primum petit caput
pugnantium fides. Hec facit duo scilicet gaudium
et ignem. per gaudium significatur dolor et
contritio peccati. Hec non facit fides nisi
[illegible] per [illegible] anima [illegible]
formata per fidem cognoscit peccatum et potest
peccatum id est quod per peccatum obligatur pene in-
fernali [illegible] duo [illegible]
[illegible] omnium. Jo. dicitur tuba
[illegible] id est [illegible] peccatum. Hec
duo [illegible] tria pars terre
et tria pars arborum et omne fenum
combustum est [illegible] accipit [illegible]
[illegible] tres sunt partes. Prima
est usus pietatis in proximum. 2a est usus
[illegible] in seipsum. 3a est usus volun-
tatis in corpus [illegible] et hec tria pars comburitur
igne predicto. Per arbores non status
contemplationis designatur cuius tres sunt
partes. Prima est desiderium orationis. 2a est
studium lectionis. 3a est ocium meditationis
et comburitur per opera meditationis.
Per fenum virens significatur voluptas carnis
[illegible] Ysa. Omnis caro fenum et
omnis gloria eius quasi flos agri. Unde et
omne fenum combustum dicitur quia omnis voluptas
carnalis per dolorem [illegible]. Unde Paulus
ad Gal. 5. Qui Christi sunt carnem suam cru-
cifixerunt cum viciis et concupiscentiis. Et
secundus angelus [illegible] 2a pars huius capituli

e Prelati dicuntur arbores [illegible]
f Horum tres partes sunt
g Mundi amatores dicuntur fenum

h Fides duo facit
i [illegible] tres partes
k Contemplationis tres partes

sed tamen agitur de secundo angelo id est secundo or-
dine predicatorum ecclesie qui est eciam martirum
sed tamen dispersi et fugati et dispersi a
iudeis transierunt ad gentes et recepi
ssent fidem et predicacionem. Dyocletianus
contra eos tyrannide principum romanorum
tunc tenebat dominium totius mundi quia eciam
tunc multos martires occiderunt hii martires
secundus angelus. Dequo dicitur Et secundus angelus
id est secundus ordo predicatorum scilicet martires qui
apostolis successerunt et eciam contemporanei
ipsis fuerunt sed tamen dicuntur secundus angelus
quia primo iudeis per apostolos predicatum est
secundo gentibus per eosdem apostolos et per
martires simul. Unde et apostoli qui gentibus
predicaverunt ad secundum angelum pertinent
et licet predicando iudeis fuerunt su-
primo tuba cecinit id est terribiliter
et dulciter predicavit gentibus sed tamen
in tuba dulcedo significat predicacionis
iocunditatem. Nam predicatores terrere
debent comminando et dulcorare alliquando
consolando et promittendo. Sic fecit
Io. Baptista Matthei 3. Penitenciam agite
propinquabit enim regnum celorum. Et ecce cantus
suum adiunxit. Iam securis ad radicem
posita est et cetera tuba. Et est tam-
quam mons id est Dyocletianus qui dicitur mons propter tumore
elacionis et rigiditatem oppressionis magnus
propter potestatem. Job 41. Non est potestas super
terram que comparetur ei qui factus est ut
nullum timeret. Vel magnus dicitur quia habuit altam
magnitudinem propter superbiam quia dicit Deus
exigit. Psalmus. Superbia eorum qui te oderunt ascen-
dit semper. Et habet latitudinem propter invidiam
quia se extendit ad omnes ut ei no-
ceat. Sap. 2. Invidia dyaboli mors
intravit in orbem terrarum. Et habet spi-
ssitudinem seu profunditatem propter avariciam
qua seipsum occidit. Altitudo res-
picit superbiam quia dyabolus volens as-
cendere supra cecidit infra. Ysa. 14. Qui dice-
bas in corde tuo ascendam in celum et ero
similis altissimo verumptamen in infernum detraheris
in profundum laci. Latitudo respicit dextram
et sinistram quia dyabolus invidia nocet utris-
que in mundo id est bonis et malis. Job 40. Ab-
sorbebit fluvium id est peccatores et non
mirabitur habens fiduciam quod influat ior-
danis id est boni os eius. Spissitudo re-
spicit ante et retro quia invasit dicipulos Christi
illos qui adhuc quasi retro erant. De hoc
monte dicitur Zach. 4. Quis tu mons
magne coram zorobabel in planum.
Igne ardens scilicet in iudicio ad modum
Job 41 de capite eius id est vehemoth. Lam-
pades procedebant sicut flamme ignis
ardentes vel igne gehenne ardens.
Quo ardet quamdiu vadat. Missus est
in mare id est ad gentiles amaros et fluc-
tuosos. Ysa 57. Impii quasi mare fervens
quod quiescere non potest ut eos contra predicatores
predicatores concitaret. Et aquo fuit
missus ut dicitur a deo permissione vel
ipsa libidine. Et facta est tercia pars maris
id est gentilium sanguis id est crudelis sicut
sanguine sitiens eorum qui credebant. Tercia pars sci-
licet peccatores non dicuntur conversi quia in medio pre-
dicacionem fecerunt. Et prima pars
maris id est gentilium ut dicitur illi qui
fidem aperte receperunt et confessi fu-
erunt. Secunda pars illi qui occulte receperunt
sed timore confiteri non audebant. Et pars
que nec aperte nec occulte receperunt
sed in sua malicia remanserunt. Et tercia
pars maris id est mundi facta sanguis id est san-
guinolenta sanguine sanctorum quos persecuti
sunt ut dicitur. Et ima pars est simplices id est
minores laici. Secunda est simplices cleri.
Tercia pars est principes et prelati. Et hec
facta est sanguis. Et mortua est

a Tuba duo facit sicut predicacio facere debet
b Dyocletianus dicitur mons propter duo videlicet magnus
amplius
c Dyocletianus mittit duplex
d Gentiles tres partes
e Mundi tres partes

Ista tercia pars mortua est morte per-
petua pars. Mors peccatorum pessima. Et
tercia pars creature eorum que habebat animas
in mari, hii sunt philosophi qui fuerunt destructores
sua dum animas habere in mundo. Unde ipsi
dicuntur creatura mundi ... id est vana com-
posicione. In visibilibus igitur dicuntur creatura
mundi, id est a philosophis per ea que facta sunt
intellecta conspiciunt. Tres sunt partes horum:
una pars per sola diligencia ... et in spiritu
divina sunt conversi. Alia pars per auditum
predicacionis. Tercia pars nec sic. Et hec
tercia est tamquam sanguinis quia in sanguine stercore
descendentes, et quia in suo errore per-
manserunt. Et tercia pars navium inte-
riit, id est principum alios gubernancium
interiit multitudo peccati. Horum tres sunt
partes: quedam doctrinam catholice predi-
cacionis approbaverunt, sed non recepe-
runt; alii nec receperunt nec approba-
verunt, sed secundo persecuti fuerunt.
Et hec pars interiit. Et similiter
... angelus est spes, que est pars tercia.
Hec tuba canit, quia penitenti veniam
promittit. Et mons magnus, id est
sublimatus, igne ardens, id est caritate
accensus, mittitur in mare, id est in amaritudinem
doloris et timoris, quia fides in dupli-
ci ne omnino absorbeat peccatorem despe-
racione. Et tunc fit tercia pars maris
sanguis et moritur. Et tercia pars creature
eorum que habent animas in mari. Et tercia
pars navium interiit. Prima pars maris
est amaritudo timoris, secunda amaritudo do-
loris. Ex hiis duobus aliqui sunt tercia pars
amaritudo desperacionis, sed hanc omnino
excludit securitas spei. Et tollit
sanguinem, id est in prima asperitate et carnis
mortificacione. Sic prima pars eorum
que habent animas in mari est timor pene mundi,
secunda timor pene purgatorii, tercia timor
pene inferni. Hanc tollit securitas

spei. Et tollit sanguinem, id est in prima
asperitate. Et sic moritur, id est omnino ex-
cluditur. Sunt naves sunt hic mentis
cogitaciones, quibus ipsa mens fertur
super aquas huius mundi. Horum prima 1
pars sunt cogitaciones naturales circa acciones
carnis. Hec que sunt naturalia absolute ...
Secunda pars sunt cogitaciones pie que sunt circa ea
que pertinent ad utilitatem proximi vel carita-
tis. Tercia pars sunt cogitaciones vane
que sunt circa vanitates mundi. Et hec tercia
pars omnino interiit, canente tuba spe,
id est spe promittente veniam timorem dei.
Unde psalmus: In spiritu vehementi conteres naves
Tharsis, id est cogitaciones exploratores
et vanitates gaudia huius mundi. Et tercius
angelus, id est tercius ordo predicatorum,
tuba cecinit, id est contra hereticorum astucias
seu astucias versucias predicavit, qui
adversum ceterorum post iudeorum seviciam
et gentium maliciam quia tercio loco dyabolus
suscitavit post mortem apostolorum et
martirum. Sed dominus contra eos confessores
et doctores preparavit, qui eos racione et scriptura
auctoribus confutarent. De quibus dicit
Job 38: Numquid ingressus es thesauros
nivis, et thesauros grandinis as-
pexisti, que preparavi in tempus hostis, et
in diem pugne et belli? Thesauros k.
nivis et grandinis vocat
sanctos prius absconditos, quos dominus
preparavit contra maliciam iudeorum et
gentium et versucias hereticorum. Et cecidit
de celo, id est de ecclesia vel de fide catholica
vel de societate fidelium, stella magna, id est
hereticorum turba
id est magnus quasi lucerna nocte lucens,
id est devote exterius ... et obscura
ardens. Job 20: Ingredietur bestia la-
tibulum suum et in antro suo morabi-
tur. Proverbiorum 9: Aque furtive dulciores sunt
et panis absconditus suavior. Jo 3: ...

Marginalia: l' receperunt alij approba uerunt | hostis ... terra clara ... homo ... se ...

F. Horum tres partes
S. Principum tres partes
h. Spes tercia tollit
Spes explicite terciorum tollit

1 Cogitaciones mundi sunt explicite
k. Thezauri dicuntur dei

cum male agit obstinatus et non vult
adhuc ut non arguatur opera eius.
De hoc canit dicit apostolus i. thi. 6. de
vitans prophanas vocum novitates
et oppositiones falsi nominis scientie quam quidam
promittentes circa fidem exciderunt. Sec
illa quartum dicitur heresiarcha quilibet quia lucem
nocte. i. quia nocte docet in occulto
unde Job. 24. oculus adulteri obser-
vat caliginem. Magna dicitur propter mul-
titudinem sequacium eorum. i. stultorum
infinitus est numerus. Et propter arrogantiam
suam et violenciam sibi exhibitam
Ysa. 16. audivimus superbiam moab
superbus est valde superbia et arrogancia eius et
arrogancia et superbia et altitudo
cordis eius ego scio ait dominus
Ardens igne in iudicio quia doctores ec-
clesie non sicut vera stella sed potius
sicut facula que alios scripturam con-
sumit et lucet quia incendit in caritate bone
eternum redigit. Naum 2. facies
omnium quasi nigredo olle. Et cecidit
propria principatus superbia in tertiam
partem fluminum. i. scripturarum. Prima
pars vetus testamentum, 2a novum,
3a expositores scripturarum. In hanc cadunt
quia ipsam non recipiunt. Vel prima
pars fluminum s. scripturarum est expositio
historialis, 2a expositio spiritualis
tercia fictio sive adinventio heretica. Et
in hanc cadunt ipsi quia secuntur sensum suum
non spiritum sanctum. Et in fontes aquarum
qui sunt propter quattuor evangelia que ipsi sibi
male exponendo depravant. Sed
certius scripturas propter sensum septies.
Et nomen stelle dicitur absinthium quia
amaritudinem parit intelligencie in dulcedinem
et quos abducit seducit in amaritudinem
gehenne perducit. Et ita sicut ab-
synthium mixtum sapidos cibos corrumpit

facit amaros. Sic perversa expositio
hereticorum cibum scripture sapidum et
dulcem reddit abhominabilem et amarum
Ysa. i. Gal. 4. modicum fermentum totam
massam corrumpit. Et facta est tercia pars
aquarum. i. hominum vel tercia pars aquarum
expositionum sed tamen sapientum absyn-
thium. i. infecti. Et abhominabiles
facti sunt sicut perversa doctrina et doc-
tores quos secuti sunt. Et multi homines
mortui sunt ab eo separati qui est vera
vita fidelium. ex aquis. i. de usu
aquarum infectarum hoc est ex receptione
doctrinarum pravarum. quia amare facte
sunt. i. expositione perverse sunt. Et admixtum
est fel heretice pravitatis seu falsitatis
cum vino catholice veritatis. Ysa. i.
argentum tuum versum est in scoriam. vinum
tuum mixtum est aqua. Ecc. 2. Et facie
habitatio civitatis optima. i. sacre
scripture. sed cum pessime sunt. i. expositores
hereticorum perverse ipse decepti est cum
ipse dulce est sed admixto heretice
falsitatis facit amaram. Sap. 4.
Multigena impiorum multitudo
non erit utilis. Et adulterine planta-
tiones non dabunt radices altas
Et fructus eorum inutiles et acerbi ad
manducandum et ad nichil apti. Ideo
in quibus enim omnes filii qui nascuntur
testes sunt nequicie adversus parentes. Ideo
dicitur Ysa. 30. amara est potio bibentibus
eam. Sunt et dulcorari [illegible] aque per
salis appositionem. i. per sale sapientie [illegible]
et doctorum. unde 4. Reg. 2. dicitur Elyseus
helyseus ad fontem aquarum misit
in eum sal. Et ait. hoc dicit dominus sanavi
aquas has et non erit ultra in eis mors
neque sterilitas. Et per lignum in-
missum hoc etiam figuratum fuit in
Exo. 15. ubi dicitur murmurabant populus

a heresiarcha dicitur stella nigra et cetera ex plexo
b scriptura triplex et eius expositio triplex
c Evangelia quattuor dicuntur fontes aquarum
d Mala doctrina dicitur absynthium
e hereticorum doctrina multa mala parit
f aque amare dulcorantur per sal

contra Moysen et quid bibemus. At ille
clamavit ad dominum qui ostendit ei lignum
quod cum misisset in aquas in dulcedinem
versae sunt. Per lignum autem vita sapientiae
designatur. unde proverbiorum 3. lignum vitae est
his qui apprehenderint eam. Et qui tenuerit
eam beatus. Aliter alibi expositum. Et tertius
angelus tuba cecinit. id est tertius ordo
praedicatorum incepit. Et cecidit de
caelo stella magna. id est diabolus de splendore
angelico. unde ysaiae 14. quomodo cecidisti
lucifer qui mane oriebaris. Sed quomodo
dicitur quod nunc cecidit de caelo diabolus ca-
dente 3o angelo qui a principio mundi
cecidit. Solutio. Non dicitur tunc cadere
quia tunc cepit actus eius certatim de-
servire. unde tunc apparuit casus eius.
Luce 10. videbam sathanam sicut fulgur
de caelo cadentem. Et quanto magis tunc
angelus clarescebat tanto magis diabolus
sentiebatur. Dicitur Igne ardens. id est in
invidia sui eius tamquam facula quae tota
ardet. Sapientiae 2. invidia diaboli mors
introivit in orbem terrarum. Et cecidit
in tertiam partem fluminum. Et in fontes aquarum.
Fontes sunt doctores maiores qui dicuntur
heresiarchae. Flumina discipuli eorum. Flumina
enim a fontibus oriuntur et postea currunt
in mare. Sic ab heresiarchis discipuli
nascuntur qui postea sequentes in gressus
suos currunt in infinitum. Aquae fontium
sunt populi ab eis decepti. id est credentes
doctrinis eorum. unde infra 17. aquas
quas vidisti ubi meretrix sedet populi
sunt et gentes et linguae. Fontes et flumina
sunt omnes heretici qui tertiam partem mundi
continent. In quos diabolus cecidit tunc quia
per eos doctrinam erroris seminavit. Et
quia isti sub specie sanctitatis praedicant ideo
nomine stellae appellatur qui prius mons
dicebatur cum deo non ... —

angebatur. Magna non dicitur quia tota magna
et potentes per eos seducuntur. Sed quia
doctrina hereticorum perfusa est et ad in-
finitum durat. Job 8. Nomen stellae dicitur
absinthium quae est herba amarissima.
Et ideo iste per eam significatur hereticorum doctrina 1
quae iste amara est per falsitatem quam continet
et amaritudinem infinitam continet. Et facta est
tertia pars aquarum in absinthium. id est tertia
pars hominum est infecta doctrina hereticorum
ut prima pars dicta quae numquam fidem
tenuerunt ut pagani et iudaei. 2a
quae fidem receperunt et ab ea non re-
cesserunt sed servant eam ut veri christiani.
3a quae fidem receperunt sed ab ea recesserunt
ut heretici de quibus 1a Johannis 2. Ex nobis pro-
dierunt sed ex nobis non erant. Nam si ex
nobis fuissent permansissent utique nobiscum.
Et multi homines sunt mortui de aquis.
id est de hereticorum doctrinis quae amarae
factae sunt per illos hereticos male expo-
nentes. Et id est multi mortui non
tamen morte animae sed morte corporis quia
multi sunt combusti. Et quartus angelus etc.
Super dictum est in principio huius capituli quod per hanc
visionem ostendit praedicationem sanctorum mo-
strans per communicationem temporum damnatorum
Et distinguit per septem status ecclesiae
Et septem clangores tubarum. Et septem
angelos. Primus angelus fuit primus ordo
praedicatorum quo tempore status ecclesiae
damnatus damnatorum in ... Et
ostendit ibi peccata damnatorum suppositorum
transgressionis. unde dictum est ibi quod primo angelo
clangente id est cetu apostolico praedicante
facta est grando id est verborum contumelia. Et
ignis id est amorum iracundia mixta
sanguine id est corporum interfectione. Et com-
busta est terra per terram et arbores. Et omne
fenum viride id est cupidi quod per terram. Et clari
qui per arbores. Et ... quod per fenum

Casus luciferi
fontes flumina et aquae fontium quid significent per-
et aquae credentes
i. Doctrina hereticorum dicitur absinthium propter duo
a. homines tres partes

Designatur Et

designant. Et dicitur terra propter cohibitionem que
dine sunt partes electorum scilicet innocentes et
penitentes. Et terra propter reproborum ut
dictum est. Secundus angelus fuit secundus ordo
predicatorum siue predicatiuus qui ad secundum
statum ecclesie denunciauit dampnationem tyrannorum
principumque martires occiderunt. ubi
similiter ondit pena dampnationis persecutorum
christianorum. vnde tyranni principes significant
per mare propter elationem superbie et amari-
tudinem. Et dicitur ibi et secundus angelus cla-
gente id est secundo ordine predicante predicatores
mons magnus id est diabolus quidem mons propter superbiam
Magnus propter potentiam. vnde Iob xli. Iste est
pater super terram qui comparetur ei qui factus est
ut nullum timeat. omne sublime videt
ipse est rex super omnes filios superbie
dicitur igne ardens id est inuidia fu-
rens contra homines quia locum eius adeptus
est per humilitatem quem ipse perdidit per
elationem. Et dicitur missus in mare id est in tyrannos
quos inflammauit contra sanctos. Et tertia
pars maris facta est sanguis. et mortua est
tertia pars creature quae habebat animas in mari
Et tertia pars nauium interiit. Tres
ponit diuersas penas pro diuersis culpis.
Mare designat superbiam tyrannorum ut
dictum est. Creatura habens animam in mari
designat carnalitatem eorum. naues uero
cupiditatem eorum. Cupiditate enim sicut
naues agunt de prouincia in prouinciam
et contra ignorantiam ad augendas diuitias
tumgerunt homines. et hec in uoluntate et aqui-
sita que sunt due partes scilicet potentia et poten-
tiarum comparatione. tertia pars sunt reprobi
ideo dicitur tertia pars sanguis facta est et mor-
tua est. Tertius angelus fuit tertius
ordo predicatorum quo ad tertium statum
ecclesie denuntiauit dampnationem hereticorum
qui fidem ecclesie corrumpere voluerunt
unde eorum diabolus qui nunc perfidos

nec perfidos potuit compungere ecclesiam
suscitauit hereticos contra ipsam ut dictum est
ibi. et tunc tertio angelo clangente id est tertio
ordine predicante scilicet confessorum. cecidit de
celo stella magna ardens tamquam facula
Et cecidit in tertiam partem fluminum et in
fontes aquarum. Et dictum est quod diabolus dicitur
stella propter statum. Magna propter potentiam
ardens propter inuidiam que de celo cecidit
in tertiam partem fluminum id est in tertiam partem hominum
id est super hereticos maledictos scilicet et in homines
per quos multi postea mortui sunt illis
assentientes. Quartus angelus est quartus
ordo predicatorum quo ad quartum statum
ecclesie denuntiauit dampnationem ypocritarum
Et hoc narratur ut putatur. sic dicitur
Glossa. ita sequentia narrantur ut futura quo
ad finalem statum ecclesie. Nam licet iam fuerint
clangentes tres angeli scilicet quinta sexta
et septima tamen innuunt antecessores
antichristi et eius antichristi persecutores finem
mundi. Et quartus angelus hic
igitur ondit dampnationem ypocritarum. secundum
triplicem differentiam eorum. Et primo ondit dam-
pnationem ypocritarum prelatorum
qui significantur in tertia parte solis. Secundo ondit
dampnationem ypocritarum clericorum qui significantur
in tertia parte lune. Tertio ondit dampnationem
ypocritarum religiosorum qui significantur in tertia parte
stellarum. Quarto ondit dampnationem ypo-
critarum laycorum qui significantur in tertia parte diei.
dicit ergo. Et quartus angelus id est quartus
ordo predicatorum qui modo sicut tuba ce-
cinit id est aperte predicauit. Et percussa
est tertia pars solis id est talis predicatoris
eorum prelatorum. Prelatos solem ut dictum est significat prelati
ecclesie. Ista sicut sol totum mundum illuminat
ita prelati totam ecclesiam debent illuminare
ut dicitur Matthei v. Vos estis lux mundi. Sicut
sol non variatur per elementa et eorum contraria
set stat. sic prelati stabiles debent esse

a. Mare significat elatos et mariti dos
b. Pena temporalis temporalis culpe
c. Hominum tres partes
d. Diabolus dicitur stella magna ardens propter etc.
e. Ypocrisis in eorum generibus hominum
f. Prelati dicuntur sol propter duo.

ut nec adversitate nec prosperitate nec
detractione / nec adulatione moveatur
/ unde Eccli. 24. homo sanctus in sapientia manet
sicut sol / 2. Reg. 14. sicut angelus
dei sic et dominus meus rex / ut nec
benedictione i. adulatione nec male-
dictione i. detractione moveatur / Secunda
tercia pars patitur sed non occidit / quia fidem
uniformem retinent / sed in moribus deficiunt.
S Horum tres sunt partes / nam sol corpus
est magnum / in quo notatur potestas pre-
latorum / Et hec est prima pars / Item sol est
corpus calidum saltem in effectu / in quo notatur
caritas prelatorum / Et hec est tercia pars / que
fere in omnibus prelatis percussa est / quia in sua po-
testate et fide remaneant / set nove cari-
G tatis perdiderunt / Item prelatorum quidam
ardent et lucent / hii sunt prima / alii ar-
dent sed non lucent / hii sunt secunda pars / alii
lucent sed non ardent / hii sunt tercia pars
solis / Et hec percussa est a serpente
ignito / Et ideo non invenit unde recu-
perat medicinam / iuxta illud Eccli. 12.
quis medebitur a serpente percusso
i. a dyabolo. Difficilis est eius curacio / Caput
enim animalis difficiliter excoriatur / Hec pars
prelatorum percussa est quia lucet exterius
simulata sanctitate sed non ardet interius vera
caritate / Et hanc percussit dominus Mt. 23.
ubi dicitur / ve vobis scribe et pharisei ypocrite
qui similes estis sepulcris dealbatis / que
foris apparent hominibus speciosa / intus
vero sunt plena ossibus mortuorum / Sic
et vos quidem a foris apparetis hominibus
iusti / intus autem pleni estis ypocrisi et
iniquitate / Et tercia pars huius percussa est
similiter gladio ypocrisis et simulacionis / vel
potius gladio predicacionis / scilicet ypocrisim
1 et simulacionem / Stellarum celi designantur / nam
sicut a sole recipit lumen luna / sic a
prelatis ecclesia informatur / Et quales sunt pre-
lati / tales sunt ecclesia / unde Eccli. 10. qualis

Marginalia: Splendet ... prelatorum ... ; incantatori

rector civitatis tales habitantes in ea / Horum
tres sunt partes / nam alii sunt scolares / qui
frequentant scolas / alii sunt chorales
qui sequuntur choros / alii sunt civiles
qui sequuntur curias principum et prelatorum
/ Et hec tercia pars vere tota percussa est
et vita eorum mortua / de quibus dicitur
Mt. 11. ecce qui mollibus vestiuntur in
domibus regum sunt / Et tercia pars stellarum R
/ hic agitur de statu religiosorum / qui per
stellas signantur / stelle enim parve viden-
tur / magne sunt / Sic religiosi parvi
debent videri exterius in mundo et magni
interius coram deo / Item stelle nocte illuminant
et religiosi ceteros / unde Phil. 2. Inter
quos lucetis sicut luminaria in mundo
/ Item stelle stant fixe in celo / in pauce
que moventur scilicet planete / Sic religiosi plures
stant in claustro / et pauci sunt officia-
les qui discurrunt negocia exteriora
/ unde Judic. 4. stelle manentes in
ordine suo pugnaverunt contra Sisaram
Horum tres sunt partes / iuxta tria que vovent P
omnes scilicet obedienciam continenciam paupertatem
Prima et secunda pars / non sunt adhuc ita
aperte percusse / sed tercia scilicet paupertas iam
omnino et aperte fere ubique percussa
est / ita ut dicat apostolus / omnes que sua
sunt querunt non que Ihesu Christi / Et hoc est signum quod
refrigescit vel deficit caritas / quia
caritas non querit que sua sunt / sed que illius
/ Contra hoc dicitur Phil. 2. non que sua
sunt singuli considerantes sed que aliorum
Item tres partes stellarum i. religio-
sorum sunt prelati / officiales / claustrales
hec tercia pars percussa est et hoc pro
magna parte vel hic simulacionis / quia
multi simulant sanctitatem / Secundo sunt offi-
ciales vel prelati / Ita ut obscuraretur
tercia pars eorum i. amittent in tercia
illuminatorum et sui / ac dici cogitationes

S. Prelatorum tres partes
G. Prelatorum tres offensus

I. Clericorum tres sunt partes
R. Religiosi dum stelle scilicet tria
P. Religiosorum tres partes

dici · et tertia pars

a Et non luceret tertia pars et noctis
similiter / Hic agit de ypocrisi laycorum
qui nomine diei et noctis intelliguntur / nam
sicut dies a sole / nox autem a luna et stellis
recipit lumen / sic laici a prelatis et
clericis religiosis doctrinam et informacionem
Horum autem tres sunt partes / prima illi qui
aliis dominantur et nulli serviunt ut prin-
cipes maiores / secunda illi qui in operibus serviunt
et nulli dominantur ut rustici laborantes
3a sunt medium statum tenentes / qui scilicet potioribus
serviunt et vilibus dominantur / quelibet istarum
potest dici tertia pars / Et licet quelibet istarum
percussa sit ~~[illegible]~~ tamen ista ~~[illegible]~~ conposi-
2o maxime percussa est quia omnes illam op-
primunt et spoliant / et nullus eam defendit
unde contra dominos Ysa. 3. dicens quare
atteritis populum meum / et facies eorum
b commolitis / vel dicuntur partes laycorum secundum
[illegible] et [illegible] decimo eorum / tertia pars
sunt in temporibus meis eos / vel tertie prima pars
sunt illi qui sunt in statu virginali / 2a illi qui
sunt in statu viduali / 3a illi qui sunt in
statu coniugali / Et iste status in tem-
poribus quidam sunt boni et perfecti / quidam in temporibus
Et sic tertia pars percussa / Et vidi
Hic ostendit dicta intentione eorum predicatorum
missiones / Et tres sequentes / nam
eorum precedentes narravit ut preterita / tres
autem sequentes narrat ut futura / Sequitur
potest intelligi quod tres sequentes status
ecclesie contineant et periculosiores quam
fuerunt eorum precedentes / Ideo introducit
vocem unius aquile volantis / per quam signatur
predicatorum sublimium cetus / qui istas
miserias peccatoribus denunciat / dicit
ergo Et vidi visu interiori id est intellexi
c Et audivi auditu exteriori vocem
unius aquile id est predicatorum qui dicuntur
aquila propter acutum visum et altum vo-
latum / aquila sicut de ultra mare

videt escam suam / sic predicatores non
non in isdem modo sed ultra in celis conspiciunt
et querunt suam refectionem / Job 39 / numquid
ad preceptum tuum elevabitur aquila /
Et in arduis ponet nidum suum / in
petris manet et in inruptis silicibus
commorabitur / atque in accessis rupibus
inde contemplatur escam / Et de longe oculi
eius prospiciunt / Dicitur autem una
aquila licet multi sint propter concordie d
unitatem / quia concordiam habent unum sentiunt
unum querunt unum predicant / Sequitur unius
dicit [illegible] una [illegible] [illegible]
Porro unum est necessarium / volantis
per medium celi id est discretos volebant /
non propter terrena sed propter celestia / per medium
certatem / non ad dexteram tantum id est ad
divites tantum / nec ad sinistram id est ad
pauperes tantum / sed communiter ad omnes sine
personarum accepcione / Et dicentis id est pre-
dicantis voce magna / quia propter magni-
ficabat / vel quia in toto mundo resonabat
vel per magnus affectum procedebat /
Ve ve ve / id est triplex miseria imminet
habitantibus in terra / nunc et in eternum / hoc est
diligentibus terrena / non filiis dei quorum
habitacio est in celis / Unde id est perfectis · ma-
culatis in celis est conversacio / Isti tales non tenent
ve ternarium / unum prius id est [illegible]
[illegible] ante oculos [illegible]
Glosa. [illegible] vadit [illegible] in terris
qui sunt oculos in celis / terrene sunt
quedam tribulationes in temporibus pervenit
in dispendium quod bonis cooperantur in
bonum ut dicitur ad Ro. 8. / qui secundum propositum
vocati sunt sancti id est illos sub terra / Ideo
non dicit simpliciter / Ve habitantibus sed ad-
dit in terra / Et dicit ter ve propter triplex
periculum mundi / in quibus sunt omnes [illegible]
id est concupiscentia carnis / concupiscentia oculorum /

a. tertia dicuntur dies et nox et eorum tres partes
b. laycorum tres sunt partes
c. predicatores dicuntur aquila.
d. predicatores dicuntur una aquila propter tria

F
z supbia vite .i. diuicie delicie et
honores · Jo · dr · In deliciis petit casti
tas · In diuiciis caritas · in honoribus
humilitas · ysa · 28 · formido corripuit
des ... qui habitabit ex vo
S
bis cum igne deuorante ... avarus
iniquus ambiciosus ... Et hoc tali
miseros ... alius miserior ... et maius
ignis contra avariciam ... sul
phur contra luxuriam ... spiritus procellarum
contra superbiam · viii pp · pro talibus corp
2 vel ve propter penarum diuersitatem · ve
propter penarum acerbitatem · ve propter penarum
3 eternitatem · Item ve anime · ve corpori
4 ve coniunctis · Item ve iudeo · ve gentili
7 ve malo xpiano · Item ve coniugatis
6 ve viduis · ve fatuis virginibus · Item
ve clericis · ve laicis · ve religio
sis · Item ve propter peccatum cordis · ve propter
8 peccatum oris · ve propter peccatum operis · Item
ve propter peccatum in proximum · ve propter pe
catum in se ipsum · Item ve propter peccatum
in patrem · ve propter peccatum in filium · ve
9 propter peccatum in spiritum sanctum · Item ve propter culpa
originali · ve propter culpa actuali · ve
10 pro omissione precepti · Item ve fra
entibus · ve consencientibus · ve negli
11 gentibus · Item ve in mundo · ve in purgatorio
12 ve in inferno · Item ve nascentibus · ve
viuentibus · ve morientibus · Item duas
premisit homini ... vite perpetuitatem
cum diuicie ... morientis ... felicitatem
cum ait eritis sicut dii ... sicut vni
uersitatem cum subiungit · scientes bonum
homo
et malum · Gen · 3 · et ipse miser ce
cidit in tria contraria scilicet in moriendi ne
cessitatem · in ... voluntatem · in ig
norancie cecitatem · Ergo dr · ve · propter
primum · ve propter secundum · ve propter tercium · propter omnes
10 istas causas dr · Zacharie · 2 · o · o · o · fu
gite de terra aquilonis · Ier · 1 · a · a · a ·
dne deus · Ezech · 9 · heu · heu · heu ·

Joelis · 1 · a · a · a · diei · quia prope est dies
domini · Item · celo · temporibus ... vero ... videt turba
angelis sequentibus · Et ... quando ... ve
3us angelus ... omnes propter ... incipiat
... sumit ... suo ... dicitur ... gloria
electorum ... quia ... incipiat est occasio
gloria augens penam reproborum sic
contra pena reproborum est occasio
augens gloriam electorum ... ve
ponitur propter futurum triplicem statum ecclesie
vii dr · de residuis vocibus angelorum qui
erant tuba canituri super ... tempus
ve tribus ... dictum ... hoc non respiciat
preterita · sed est ... titulus sequentis capituli
In quo agit de tribus angelis in celo
vno exponit · Ca[pitulum] · xiiii · et · xv

Et quintus angelus hoc est nonum
capitulum · In quo agit de duobus
penultimis angelis tuba canentibus
et de persecucionibus ad eorum tubicinium
contra ecclesiam suscitatis · Secundum hoc per
hoc capitulum duas partes habet · secundum quod
in eo duo status ecclesie et duo agentes
consolantes ecclesiam describuntur · In prima
parte de persecucione ecclesie superioribus
... futura est de quinto angelo co
solante eam · et est hic ... status
ecclesie · In 2a parte agit de persecucione
ecclesie sub antixpo futura et de sexto
angelo consolante ecclesiam que est sextus
status ecclesie ibi et sextus angelus · Ad
vocem quinti angeli ... persecutores
antixpi ... se ... facultatem · de quibus
... pinne · ... et ... pravitas
ibi et data est ... similitudo corporum
... et ... est rex eorum
ibi et habebant ... facultatem
... anti xpi ...
... potestas ... ...
... similitudo ... pugna ...
et hec notitia fuit ex parte ...

F corporis tam destruunt tam anime bona
S ve ter hic ponitur propter multa
G peccatorum cum temporibus ... in inferno

.1. Gloria bonorum auget penam

Presides aux(ilia) quadam modo cogitur per
nocua sua regis, cum quarto post, postquam
eum dyabolus singulariter per iudeorum emu-
lacionem, per tyrannorum crudelitatem, per here-
ticorum calliditatem, ypocritarum falsitate im-
pedire non potuit predicacionem, ista
mala simul suscitavit contra eccle-
siam ultimo, ut quod per singula non potuit
[illegible] faceret. Et ne
sic potuit vel potius predicatorum auferre
unus plus modo quam alias predicavit,
qui est quintus status ecclesie. Et hoc est quod
dicit: Et quintus angelus, id est quintus or-
do predicatorum, secundum ordinem narracionis
temporis et statuum ecclesie, non tamen per hoc sic
ut asserere sint predicatores in quinto
statu qui fuerunt in quarto, et ita est de
quarto et quinto ordine. Nam magis attenditur
diversitas ordo statuum ecclesie
quam diversitas personarum sibi adinvicem
succedencium. Apostoli enim multi in primo
ordine et tempore primo fuerunt, sic et multi sub
quarto et quinto potuerunt fuisse. Et tamen
non decimo quod ita sit. Tuba cecinit,
id est predicacione terrorem, consolacionem et primum
incepit, et esse ad plenum paruit, et
finivit clangor tube. Et vidi spiri-
a. aliter stellam, id est dyabolum, qui primo ut stella
splendidissima lucebat, nam plenus sa-
piencia et perfectus decore fuit, ut dicitur Ezechielis
28. De celo empireo ubi creatus
fuit cecidisse propter peccatum superbie, quia secundum
casum. Proverbiorum 29: Superbum sequitur
b. humilitas, id est defectus. Luce 10: Videbam
sathanam de celo cadentem. Et ubi ceci-
dit declarat: In terram, id est in terrenos in quibus
accepit dominium, vel in terra, id est infimum aeris
tre vicinum, quod est carcer tetrimus re-
spectu celi empirei deputatus
c. cum eis ad eorum probacionem usque in diem iu-
dicii. Unde ad Ephesios 6: Colluctacio

est nobis adversus principes et potestates,
adversus mundi rectores tenebrarum harum,
contra spiritualia nequicie in celestibus, id est
in aere hic habitantes. Vel in terram, id est in infimum
ubi forte iam aliqui sunt. Et in fine
omnes precipitabuntur. Unde 1 Pet. 2: Si enim
angelis peccantibus non pepercit,
sed rudentibus inferni detractos in tar-
tarum tradidit cruciandos in iudicium cruciandos
reservari. Ysaie 14: Quomodo cecidisti Lucifer
qui mane oriebaris? Corruisti in terram
qui vulnerabas gentes, qui dicebas in
corde tuo: In celum ascendam, super
astra celi exaltabo solium meum,
sedebo in monte testamenti, in lateribus
aquilonis, ascendam super altitudinem
nubium, similis ero altissimo. Verumptamen
ad infernum detraheris, in profundum
laci. Et data est ei clavis putei
abyssi, id est concessa est ei potestas nocendi
et dominandi super eos qui sunt putentes
per maliciam et profunditatem. Unde Proverbiorum
18: Impius cum in profundum venerit con-
tempnit. Et quia sunt abyssus propter te-
nebrositatem, unde ad Ephesios 4: Tene-
bris obscuratum habentes intellectum, ideo
per puteum abyssi intelligit antichristum
qui sicut putens, id est profundus per astuciam
et tenebrosus per maliciam. Unde de ipso
dicitur Danielis 8: Cum creverint iniquitates
consurget rex impudens facie et
intelligens propositiones, et roborabitur
fortitudo eius, sed non in viribus suis,
et supra quam credi potest universa vastabit
et prosperabitur. Sic hoc exposito, sic: Et
data est ei, id est dyabolo, clavis putei
abyssi, id est potestas revelacionis antichristi,
id est concessum est quod suscitaret et revelaret
antichristum. Et aperuit puteum abyssi,
id est revelavit et extulit maliciam
et astuciam antichristi. Et ascendit de

a. dyabolus dicitur stella
b. superbia sua causa
c. dyabolus deputatus est hominibus ad eorum probacionem
d. putens profundus quid significet
e. antichristi maliciam

corum ruinis et suorum satellitum ad
f nocendum bonos. Hic est ipsius clamus i.
potestas concesse dyabolo. Unde Job 39 Super
ipsum sonabit pharetra i. decipiet
eum s. predicatorem si potest machinatione
occulta et si non potest vibrabit. Et
hasta et clipeo i. aperta impugnatione
destruet. Unde ibidem dicitur c. gladio contra predica-
torem dei post sonitum buccine pharetre
hasta vibrabitur, quia post temptationes
subtiles quasi non sciens aperta
pena probatur. Et ascendit fumus
Hic ostenditur triplex effectus accepte
potestatis, q. sequitur consumi eius. Primus
est productio prave doctrine. 2us ob-
scuratio vere doctrine. 3us multiplicatio
falsorum predicatorum qui erunt pestes
animarum, de quibus agitur sub nomine locustarum.
Primo igitur: Et ascendit fumus i. prava et ob-
scura doctrina invaluit ... i. obscurans
et excecans oculos multorum. Ascendit
dicitur propter superbiam antixpi et pestorum
eius, de quo dicitur Daniel xi. Adversus
deum deorum loquetur magnifica. Item
fumus ascendens est mala cogitatio
de corde in opus exiens. Et sicut
fumus ascendens signum est ardentis
ignis subterius, sic mala operatio signum
est malicie latentis in corde. Unde Ysa.
14 De radice colubri egredietur regulus
i. de mala cogitatione mala operatio.
Et semen eius absorbens volucrem
i. bonos devorare intendens. Et quia non
modicum invalescet prava doctrina antixpi
et pestorum eius, ideo dicitur sicut fumus for-
g nacis magne. Quia magnus fu-
mus et altus ascendit. Et signum
comparatur antixpi et pestores eius fornaci
magne. Primo propter similitudinem cupi-
ditatum. Unde Ysa. a. dicitur de ypocritis: applicu-
erunt quasi clibanum cor suum cum in-
sidiaretur eis. Tota die dormivit
torquentes eos. Secundum propter succensio est

q. ignis flamme, sic calefacti sunt
q. clibanus et devoraverunt iudices suos.
In hoc clibano coquitur panis iudaicus
i. falsa doctrina. De quo Prov. 9 Aque furtive
dulciores sunt et panis absconditus su-
avior, sed postea fit valde amarus.
Unde Job 20 Panis eius in utero eius
vertetur in fel aspidum intrinsecus. Item
comparatur fornaci quia purgat bonos
et consumit malos, sicut legitur Dan. 3 de
fornace babilonica, cuius flamma
caldeos interfecit et pueros illesos
servavit. De hac fornace potest intelligi
illud Gen. 19 Vidit abraham favillam
ascendere de terra quasi fumum fornacis.
Et obscuratus est sol. Secundus effectus
potestatis dyabolo concesse obscuratio vere
doctrine. Per solem enim intelliguntur doc-
tores catholici alios illuminantes ad
cognitionem veri, et inflammantes ad amorem
boni. Per aerem vero illi qui illuminantur
ab eis. Fumo fornacis i. prava doc-
trina antixpi et pestorum eius obscurabuntur,
quia vera doctrina non reputabitur, immo
tamquam falsa a multis repudiabitur. Unde
Job 21 ... erunt radii solis et
... q. clitum. Et hoc est quod
Et obscuratus est sol et aer i. doctores
et discipuli catholici. De fumo putei
i. ex prava doctrina pestorum antixpi.
Hoc est quia doctrina eorum non reputabitur
propter novam doctrinam pseudo predicatorum.
Et unde quia iam venit tempus illud quod hodie
plus placet novitas quam veritas. Et
audiunt libentius nova subtilitas
que faciat admiratorem quam utilis veritas
que faciat compunctionem. Unde Thi. 2. Erit
tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt
sed ad sua desideria coacervabunt si-
bi magistros prurientes auribus, et
a veritate quidem auditum avertent, et
ad fabulas convertentur. Prov. Servaverunt

f antixpi impugnat et predicatores
g fumus prava signat, fornax prava signat

a Novitas doctrine plus quam veritas placet

inia sabu(lum)· s(ed) no(n) ut lex tua / v(e)l certe hec
d(icitu)r / q(uia) multi corp(or)is illis i(d est) in moribus
et moribus prava doctrina malorum / pro
cedente dya(bolo) decipient(ur) / Et excepta
sana doctrina v(e)l confugient ad peccatores
an(tichristi) / Et(iam) aut(em) sol et aer obscuratus
no(n) penitus excecatus / q(uia) an(tichristus) sed
sim(ilis) lumi(ni) oculi dextri i(d est) sapiencie [illegible]
[illegible] veram sapiam d(e)l sub
trahent / s(ed) huius sinistri oculi i(d est) sa
piencie astucia / sicut Joab voluit
relinquet 14 facere viros iabes galaad i(d est) [illegible] Joab
cum [illegible] coluber / Et sig(nificat) an(tichristum)
de quo d(icitu)r Gen. [illegible] fiat dan coluber
b. in via cerastes in semita i(d est) an(tichristus) de
tribu dan / nascetur mordens ungu
las equi ut cadat ascensor eius retro
Et de fumo putei ecce tantus erit
mus effectus i(d est) [illegible] peccatis / s(ed) multi
plicatio pseudo p(ro)phetarum / q(uia) etiam eo doc
trina an(tichristi) et peccatorum eius multiplica
bitur / vel de anno 1000 est vidi autem
iuvenes quod ambulabat sup(er) solem cum adolescente
c secu(n)de 2o i(d est) an(tichristo) q(ui) d(icitu)r adolescens
2us respectu (Christi) q(ui) surget pro eo i(d est) loco
[illegible] eius Infirmitas e(st) populi omni quod fuit an(te)
illum Et qui postea fuit / sed no(n) letabi
tur in eo / d(icitu)r g(lossa) Et de fumo putei
i(d est) de pena et vana doctrina an(tichristi) pe
d rodiunt locuste in terra(m) i(d est) [illegible]
sui predicatores in terram terrena amantes
et sequentes Mt. 24 surget pseudo
(christi) et pseudo p(ro)phete et dabunt signa
magna et prodigia / Et isti co(m)parabunt(ur)
locustis / qui saliet in altum per verba
/ cadet in terra(m) per avaritiam / plus diliget
terrena quam celestia / et sicut cum
locustarum / quod retro sit longiora / Ita
sed modo sit etiam multi doctores et
predicatores / vel Glo(ssa) i(d est) custodes
tui q(ui) locuste Et primum tui q(ui) lo
custe locustarum / Joel i(d est) residuum e
nim comedit locusta / per uniam

sig(nificat) [illegible] corporis q(ui) moris de
pravat Et q(ui) modo no(n) corporibus male
operibus / moribus decipiet ab illis
falsis predicatoribus / Ista alte salta
bunt s(ed) cito cadent / sic locuste
q(uia) per enoch Et etiam destructam
per sua doctrina eorum / In magni rei
significacionem Joh(annes) baptista q(ui) e(st) Elias
ut d(icitu)r Mt. 11 comedebat locustas
ut d(icitu)r Mt. i Et hoc eque erga
moysi [illegible] magorum devorauit
ut d(icitu)r Exo. 4

Et data est illis / hic agit de
potestate predictorum an(tichristi) qui eorum
duo genera erunt / s(cilicet) quidam mali pre
lati / Et quidam pseudo predicatores
7 d(omi)n(u)m / hic eo(rum) p(ri)mo ostendit potestatem eorum
persistere scorpionum / 2o ostendit
refrenacionem potestatis eorum / ibi Et
preceptum est / 3o ostendit q(ue)m(od)o nocebunt
ibi Et datum est illis / eos ostendit quo
modo refrenauit eorum maliciam / qui
tanta erit persecucio quod homines d(e)sidera
bunt mori / ibi Et similitudo eorum d(icitu)r ergo
Et data est illis i(d est) pseudo predica
toribus et malis prelatis potentibus an(tichristi)
potestas nocendi et sequendi et affligendi
potestas data est / s(ed) usus malus illius
potestatis permissus est / Dan. 4 post
hec aspiciebam Et ecce alia bestia
q(uasi) pardus Et alas habebat eorum sup(er)
se Et eorum capita erant et potestas
data est ei / sicut habent potestatem scor
piones terre / q(uia) blandiciis faciunt cauda
pungunt occulte / g(lossa) ista blandicias
verbis pretendit q(uia) debet esse retro /
decipiet Et sic no(n) sentit ipse primo
punctum scorpionis / s(ed) postea pau-
latim venenum diffundit per totum corpus
et mortem / sic decepti ab istis predicatoribus
an(tichristi) primo no(n) sentiunt deceptorem
s(ed) tamen insanabiliter perierunt / Dan. i. Tales sunt heretici qui falsis vera permiscent ut facilius auditores decipiant, sic quod veneno male doctrine decipiunt simplices.

plati d(omi)n(u)m [illegible]
b an(tichristus) de qua ecclesia nascetur
c an(tichristus) qui d(icitu)r adolescens
d an(tichristi) pseudo p(ro)phete d(icu)n(tu)r locuste
Mt xxiiij Et multi pseudo
p(ro)phete surgent et seducent
multos. Et paulo post surget
enim pseudo p(ro)phete et dabunt signa et prodigia ita ut in errorem ducantur si fieri potest etiam electi

c an(tichristus) peccatorum duo genera

stamus dulcedine labia inicitas. Et
in eodem 23. Ne intuearis vinum
quando flavescit, cum splenduerit in vitro
color eius. Cum ingreditur blande, sed in
novissimo mordebit ut coluber, et
sicut regulus venena diffundet. Per
stellam, scilicet, fumo eius super solem
et tempus sive iaculatum. Et propter ista
illis — Sic dixit refrenatos po-
testas. Et malicia istorum quia
vanorum, si cum dominus maliciam eorum
refrenaret, nullus vel pauci sic po-
ssent resistere. Unde Mt 24. Erit tri-
bulatio magna, qualis numquam fuit
ab initio mundi usque modo, neque fiet;
et nisi abbreviati fuissent dies illi,
non fieret salva omnis caro; sed propter
electos breviabuntur dies illi, id est non
diu durabit tempestas illius tribula-
tionis, quia dominus separabit et abbreviabit
et salvabitur. Quidam dimidio incipi-
entium, quidam decimo proficientium, quidam
decimo perfectorum. Primi perfecti sunt
provide ut per arborem designentur, secundi
per vineam. Et propter illos, id est sicut vitem
prohibitum est fieri occultum. Unde dicit
Ecclesiastes: Licet non [illegible]. Ne ledent
fenum terre, id est incipientes, videns ipsi de-
et decipi faciles. Neque omne viride,
id est proficientes qui iam virent
bona opera. Neque omnem arborem,
id est perfectos et alios fructu exemplorum
bonorum edificantes designant; hic non
ponitur de aliis sicut de aliis dicitur
f
40 Absolute quia incipientium maior numerus
Solo est, nec omnes qui incipiunt perseverant,
quia defacili leduntur tamquam novelle
plantationes. Cant. 6. Et adolescentula
sunt regine. Et hec perfecti iam consummati. Et
[illegible] concubine. Et hec proficientes qui
iam ambulant cum sponso. Et adolescentularum
non est numerus. Et hec incipientes.

Et nota quod dicit ne ledent et non dicit
ne percutiant, quia sicut percussionem corporum
non reputat lesionem, sed magis lucrum. Unde
Gregorius: Qui a peccatis parentes lucrum putant
[illegible] cenas cuase non ingrat
Philip. Donatum est vobis pro Christo non solum
ut in eum credatis sed etiam ut pro eo pa-
tiamini. Ideo apostolus gaudebat cum pro
aliquo sustinebat. Actus 5. Ibant apostoli
gaudentes. Matthei 5. Beati qui persecutionem
patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est
regnum celorum. Vel per ista tria signantur
tres ordines salvandorum. Nec duci
et Iob. Ezech. id est prelati continentes a
coniugati. Fenum terre. Iob 1. Et
iugati qui terre adherent. Et viride. Duel.
continentes qui viride corporis servant
arborem hoc est prelati designet
quorum rami umbram refrigerium prestant
aliis. Et est secundus sensus propter illos
sanctos sanitate perire. Ne ledent
fenum terre, id est coniugatos ideo sunt sed
corpus affligerent et temporalia auferent.
Iob 2. Ecce in manu tua est,
verumptamen illius animam serva. Neque omne
viride, id est continentes virore pudicitie b
virentes. Neque omnem arborem, id est
prelatos fulgidos verborum suorum alios
sanantes, et fructibus operum facientes
et umbra exemplorum vel consolationum
alios refrigerantes. Nisi tantum homines
etc. hoc id est carnales. 1 Cor. 3. Cum
sit inter vos zelus et contentio, nonne
carnales estis, et secundum hominem ambulatis?
Qui non habent signum dei in frontibus
suis, id est in aperto. Hoc signum thau et
habet signa duo. Et est ultima littera
in alphabeto hebreorum. Et in aperto
[illegible]. Unde signat finalem perseverantiam que
consummat hominem. Et hoc signo signantur
omnes qui sunt. Unde Eze. 9. Signa thau.

Nota duas frontes habet christianus. Sicut apostolus dicit: Corde
creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad
salutem. Ille non habet signum in frontibus qui
non opere sed tantum nomine est christianus. In tales
non prius [illegible] ad vitam potestatem ledendi accipiunt
ministri antichristi. Anselmus

f Status ecclesie bonorum

a Status ecclesie bonus
b Prelati dum arbores
c Thau est prelati duplex

tham super frontes virorum gementium
et dolentium super cunctis abhominacioni-
bus suis. Et ita scilicet signum quod videlicet
than, ne occidatur. Hoc signum non
solum in corde, sed eciam in fronte, ubi
est locus erubescencie, et locus
manifestus portari oportet, ne homo
erubescat penitenciam facere aperte, et
confiteri nomen Christi. Luce 9. Qui me erubu-
erit et sermones meos, hunc filius
hominis erubescet cum venerit in maie-
state sua et patris et sanctorum angelorum,
q. d. illi qui erubescunt agere penitenciam
et confiteri nomen Christi, ledent abissas
pseudo predicatoribus et talibus per-
sonis antichristi. Et hos permittit deus,
quia non merentur a deo custodiri, quia
plus diligunt carnem suam quam animam.
Jo. 12. Qui amat animam suam, id est vi-
tam carnalem, perdet eam. Et datum est
illis. Hic ostendit in quibus ledent,
videlicet hominibus, scilicet in corporibus et non in animabus.
Et ideo non sunt timendi. Unde in Matthei x.
Nolite timere eos qui corpus occidunt, animam
autem non possunt occidere. Et
datum est illis, scilicet antichristianis, i. providencia
divina ordinatum sive dispositum, ne
occiderent eos in anima, sed ipsius in corpore
permittitur occidi. Unde Eccl. Cum potestas
inequitate dolas [illegible] anima sicut voluit
genera quas dum preceptum est ut corpora
occidat sed animas non capiat.
Et habet [illegible] sed ut cruciarent
mensibus quinque, i. in corporibus, qui quinque spi-
ritibus reguntur. Vel per aliam literam me-
sibus sex, i. sex etatibus seculi, in quibus
per permissionem tribulationes dantur, ut in
scriptura sit secundum Job 5. In sex tri-
bulacionibus liberet te deus, et in septima
non tanget te malum. Deuter. xv. Si

Vel secundum hanc per v menses intelligitur omne presens tempus a domini ascensione
usque ad finem seculi, in quo heretici et ceteri infideles
nimium adversus ecclesiam grassantur.

sex annis servierit tibi, in septimo anno di-
mittetis eum liberum. Et cruciatus eorum
sicut dicit Johannes quod gravis erit ista persecucio.
Posset enim dici quod dominus refrenabit
potestatem illorum, non oportet multum tenere, sed
dico quod adhuc oportet tenere, quia nimis
gravis erit ista persecucio. Et hic est quod dicit:
Et cruciatus eorum, i. aliorum illatus,
ut scorpionis, cruciatus cuius cruciatus
valde malus est. Et vero potest similari
cum percusserit hominem, facit blandiens
cauda pungens. Sic illi predicatores dicunt
blandimenta, et quia cauda ibi inmittet
venenum mortiferum erroris. Unde Jo.
2. Omnis homo primo vinum bonum ponit,
et cum inebriati fuerint, tunc illud quod
deterius est. Vel hoc dicit quia in non pluris
malis senient in illos, sed consulte
periculis suggerent ut torqueant eos.
Et in diebus illis, qui scilicet alii ledent
per hereses, alii per ypocrisim, alii per violenciam, alii per fraudulenciam,
alii per eorum tormenta diversa, querent
homines mortem, i. desiderabunt mori
considerata primimio timore et dolore,
tribulacionum affecti tedio vivere. Sic
Helias in persecucione Iezabel 3 Reg. 19.
Quesivit anime sue ut moreretur, dicens:
Sufficit mihi domine, tolle animam
meam, neque enim melior sum quam patres
mei. Et Tho. 3. Et nunc domine secundum
voluntatem tuam fac mecum misericordiam, et
precipe recipi spiritum meum. Expedit
enim mihi mori magis quam vivere. Jone
3. Et nunc domine tolle queso animam meam
a me, quia melior est mihi mors quam vita.
Job 10. Tedet animam meam vite mee.
Et non invenient eam, ut per hoc crescet re-
demptio vel propter tormenta quos ipsi con-
solantur. Et ne in morte eorum nimis
breviter vivat. Et ut ostendat Job

D Ledent duplex
E tribulaciones sex

F Aliqui pseudo per hoc seducuntur et moriuntur
G Et alia desiderabunt mortem tolerare propter timore

magnum afflictionem / Et desiderium moriendi
quod habebunt erit illius temporis propter mala
que videbunt emergere / Et desiderabunt
mori tacentes casum et dolentes de
hiis que videbunt / Et fugiet mors
ab ipsis ne morientes absque consolatione
manentes cadent in desperationem /
Quid putamus / O domine iste est tuus dolor cum videt
hec / quando circa tibi tempore occident / nec
audebit aliquis loqui / Et omnia tua xpi
videbunt dimicantes et honoribus / Et af-
fluentes delicijs / insuper et immacula-
ta multa facient / O domine quis poterit susti-
nere / Mathathias pater machabeorum
propter istam modicam tribulationem quam videbat
in israel non valens amplius sustinere ait
i. Mach. 2. Ve mihi ut quid natus sum
videre contritionem populi mei et contritionem
civitatis sancte / Et similitudines locustarum
predicat Joh. qualitatem predicatorum
antixpi qui in ... conditionibus comprehendit
et natura prima ... quibus perficient
animalia ... ad bonitatem ...
g / ostendit predicatores antixpi et
// similes equis / similitudines locustarum / ... quo habent
potentiam nocendi / ... in quo im-
pugnare nocebunt / Prima autem illarum
i. conditionum ostendit maliciam eorum
et desiderium nocendi unde dicit Et similitu-
dines locustarum / similes equis paratis in prelium
supple in prelium / Et sine discretione
currentes in ... eorum / Et ...
velociores sunt hostes ... aquilis
Equi / celi ... et ...
et ... / sic isti non attendent ...
... / dummodo non faciat
voluntatem illorum ... ungule equo-
rum q. silex / Et rursum similes equis
i / propter velocitatem / propter ... / impetuo-
sitatem / Et sic notat desiderium ...
quo desiderabunt vehementer exaltare
k / nomen antixpi / sic boni predicatores nomen
xpi / sed tamen differenter ... isti propter

ponit illa

h Conditiones vi antixpi et suorum ... et
i predicatores antixpi ... propter ...
k predicatorum diversorum diversa premia

divitias delicias honores que antixpus
dabit illis / sicut non tantum propter gloriam xpi
quam toto corde volunt / Et desiderant
2 ... / exaltari / Et super capita earum / Sic — a
ostendit ... eorum / que est pressura in ...
eorum quam intendit exaltare suos
... ... / antixpus
nos apostolos ... attribuen-
tes illis victorias quas dicunt se
habere ab ecclesia / Et se inde premia ha-
bituros / sed revera nec isti victoriam
nec isti premia habebunt / unde dicit Et su-
per capita earum i. super doctores eorum
tamquam corone sua s. opinione / sed non vere
corone i. victorie / de per capitatione ...
similes auro i. apostolis quibus suos
doctores equare ... / Et super
capita earum i. in mentibus eorum tamquam
corone i. retributiones eterne similes auro
i. vere sapientie q.d. suis doctoribus vic-
torias attribuent et sibi premia eterna
de hoc quod sapientia sua vicerunt ecclesiam /
sed revera nec doctores eorum victoriam
nec ipsi premium habebunt / sed neque deus
cedet in ... / unde 2. pet. 2. hii sunt
fontes sine aqua sapientie / Et nebule
... ... / quibus caligo te-
nebrarum reservatur / Et facies earum
3 ... / sic facies hominum / Hec est tertia conditio
s. ypocrisis / quia ... apparebunt boni
et intus mali erunt / unde math. 6.
Attendite a falsis prophetis qui veniunt
ad vos in vestimentis ovium etc. / Et
... facie hominis s. ... / mansue-
tos / ... s. intelligentes / dis-
cretos / eloquentes / quibus isti possidere
videbuntur / propter ... multos seducent
quia facilius credit predicatori qui est
intelligens discretus et eloquens / Et
insuper mansuetus / Et tales apparebunt
isti / Et hoc est quod dicit Et facies earum
s. locustarum i. predicatorum antixpi
sic facies hominum i. mansueta

intelligentes dictanti / clamantes apperebit
sed non erunt / quod notat hoc dicens sicut
Et capitula dicit ipsorum et latens malicia /
sequitur post / Et habebant capillos
sicut capillos mulierum i. habebunt
mores femineos / molles in vita / luxuriosos
in appetencia / ad cibum deprehendentes / suppo-
natur avaricia / collum tegentes / id est
fallacia / sicut enim capilli tegunt
colli turpitudinem / sic isti malorum suorum
pravitatem abscondent / unde propheta / In-
sidiabuntur et abscondent ipsi calcaneum
id est calcaneum vel finem vite sue / tunc pro-
babunt certamen quibus illi insidiabuntur / unde
Et de Eva in figura ecclesie dicitur Gen. 3.
ad dyabolum / Ipsa conteret caput tuum
Et tu insidiaberis calcaneo eius / sicut
capilli eorum sunt mores [mulieres] quos ad hen-
tes decipiant / sibi adherentes vigore
fidei et virtutum / sed tales in malicia sibi
invicem consentientes / et invicem se defen-
dentes / unde Job 41. Corpus eius
i. vehemoth. quasi scuta fusilia com-
pactum squamis se se prementibus
una uni iungitur ut nec spiraculum quidem
incedat per eas / Et quod omnes tales
erunt molles et flexibiles in omne
vicium / sicut mulieres / ideo dicit Et
habebat capillos i. habebunt precedentes
eos capillos i. discipulos i. sibi
adherentes / sicut capilli capiti
adherent sic capillos mulierum i.
molles et effeminatos et flexibiles
ad omne malum / Circa considerationem eorum
capita et delitias / sequitur. Et
dentes earum sicut leonum erant. quia
d[illegible] / quia per illos boni contricionem et uni mali
occultacionem / Et hoc dicitur non patent
tunc aperte seviet in electos / lania-
bunt eos et devorantes. quia leones
sunt omni genere dictos [illegible] / vel per dentes

confusionem mistum. doctores eorum
qui exponunt eis scripturas et preparant
panem mediatum / sic dicitur Job 29. vi-
gilantes ad predam preparant panem li-
beris / Et dicuntur dentes leonis per cru-
delitatem et crudelitatem sine pietate
devorabunt eos / Eccli. 21. Dentes
leonis dentes eius interficientes animas
hominum / de istis dentibus dicitur Job 29.
Conterebam molas iniqui et de dentibus
illius auferebam predam / Circa quod dicitur
sive ista pseudo predicatores / sed
facie hominis / quia omnia dicunt se agere
ad normam racionis / sed capillos
mulierum quia ad molliciem vite frau-
dulenter pertrahent / sed dentes leonis
quia crudeliter rapientes in eos seviunt
per primum simulant bonum / per secundum dissimulant
malum / per tercium aperte desevient
dicens dicitur Job 41. quis revelabit
faciem indumenti eius i. dyaboli. quis
deteget speciem bonorum quam pretendit / Et
in medullis oris eius quis intrabit
i. latens malum eius / quod cogitat quis
manifestabit / Circa eorum dicitur in iiii / quia aptum
malum omnibus notum est / unde quasi
singulare ponit in quo quod fuerit
ad complectorum mali ut dicimus / videlicet
defensionem nocendi / mala iteratorum simulacionem
boni / dissimulacionem boni ad prava seviciam
in electos sequitur / Et habebant loricas fer-
reas / sic ostendit quod pertinent ad
defensionem boni / primum est obstinacio / secundum
elacio ibi et vox alarum / tercium mali
conatus ibi et habebant caudas
quartum [mali] defensio ibi et aculei / dicit
sed. Et habebant loricas ferreas i. corda
obstinata et se tenens deceptoribus
unita / unde de dyabolo dicitur [illegible] se
eorum congregacionem [illegible] [illegible] incantum
frigidam et fluidam [illegible] / Et sic
lorica cordis induit se agere i. frigidis :—

Ps. sic loricas [Apoc. 9]
"83
id est

b calcaneum per dicitur ultima sui
c dum pseudo predicatores habebunt

et gelatus .i. in peccato obstinatus. Sic-
ut dicit Iob xli. duricia[m]
talium cordium quod non pro sagittis
sorte penetrari, unde Iob
xli. Cor eius indurabitur quasi lapis
et stringetur quasi malleatoris incus.
Et postea addit: reputabit quasi
paleas ferrum et quasi lignum putri-
dum. Non fugabit eum vir sagittarius,
in stipulam versi sunt ei lapides funde,
quasi stipulam estimabit malleum et
irridebit vibrantem hastam. Preli-
autem dicit Iob xli. duricia[m] intellectus
adversus veritatem, quia dicitur: cauditas.
Et Iob xli. duricia[m] assistens ad animadu[ersionem]
[?], unde Luce 2. Super eum descen-
sus a [?] et tam diu corde ad
accessum. Et vox alarum earum
voces eorum quibus quasi concussa aliis de-
nabunt ut iusti et sapientes edu-
cantur. Sicut curruum equorum multo-
rum currentium in bellum .i. sic diversi civitas
diversis viris et diversis equis currentium
cum impetu curruum in bellum contra
eosdem predicatores, sic ista animo diversis
gestibus infecti et diversis moribus
preveniti currunt unaliter contra earum
expugnandam. quorum vox clamosa
impetuosa invadabilis est, unde
est, unde signatur Iudicum 15. per vulpes
caudas habentes, set facies diversas
de hoc bello amparatorum contra eos
dicitur Iob 39. procul odoratur bellum,
exhortationem ducum et ululatum ex-
ercitus. Et Iob 38. Numquid ingressus es
thesauros nivis, aut thesauros
grandinis aspexisti, quos preparavi in
tempus hostis et in diem pugne et
8 belli. Et habebant caudas similes scor-
pionum doctrinas blandas et decep-
torias, unde Ysa. 9. Propheta docens men-
dacium, ipse caput et caudam, et

refrenate .i. dic vna longevus et
honorabilis ipse est caput, et propheta
docens mendacium ipse est cauda. Vel
caudas vocat principes istius temporis illa,
quemadmodum caudas blandiendo
et decipiendo multos pervertent, caudas habentes
cum qua sibi associabunt contra eos
9 uterque pugnantes. Et aculei. Sic
post dicta contradictio, scilicet defensio mali-
tie fiet per potestatem principum et astucia
pseudo predicatorum, quibus deficient
se absconderent cum non potuerint
eos blandimenta seducere opprimet
per tormenta, unde dicitur: Et aculei .i.
violentie erant in caudis earum .i.
blasphemie et astute arguicie
istius predicationis eorum. Sic enim aculeis
pungitur equus vel asinus ut
incitatur, sic illi falsi predicatores
sanctos illos qui eos arguunt et arguunt
et blasphemiis pungent, si quomodo
possent eos movere ad iram contra earum
semitam facere. Deviare. Et fruc-
tificare vetere [?] saulos penitentiamque
10 ut dicitur per [?] Et potestas earum. Haec est
decima conditio, scilicet potestas nocendi, quam
habebunt principes et pseudo pre-
dicatores istius temporis, unde dicitur: Et potestas
earum seculares per eius tempus annos
nocere hominibus .i. adnocendi hominibus
carnalibus humana sapientibus, mensibus
quinque .i. omni tempore. Sic super exponitur.
11 Et habebant. Hic ponitur undecima conditio,
scilicet instigatio seu ista suggestio dya-
bolica cum precipiunt et instigant fa-
cere hec principes et pseudo pre-
dicatores, unde omnes quos erunt pseudo
predicatores et ad hoc tendunt, scilicet ad
opprimendum sanctorum scripturam intencionem huius. Propheta po-
tenter hoc scilicet per dyabolum, unde dicitur: Et
habebant super se regem angelum abyssi .i. dyabolum.

predicatorum autem vox quadruplex

Et capita caude eorum. Hoc est pseudo
predicatorum, et eorum doctrinas eis asse
ctatos et eos defendentes. Sed et se regem
quem ipsi sibi constituebant constitutionem
angelum abyssi, i. dyabolum, qui est de abysso
inferni, i. sine bysso candoris omnis boni.
Et si aliquando se transfigurat in angelum lucis.
2 Cor. xi. Dicitur autem dyabolus rex
non quia regat, sed quia ducat malos.
Job xli. Ipse est rex super omnes filios
superbie. Cui nomen hebraice Abbadon,
grece autem Apollion. Unde Ioh. dicit: Laa
badon hebraicum est et interpretatur ex
terminans. Abadon vero grecum est et interpretatur
iudicans. Unde cum postea dicit nomen in greco
Apollion et in latino Exterminans, patet
quod non debet esse Abadon, sed Labadon.
Grece autem Apollion. Et est idem quod Laa
badon et eadem interpretacio, scilicet Exterminans.
Tres linguas sollempniores ponit, ut in
omni lingua confusio dyaboli intelligi videatur.
Et hoc proprie, quia in istis tribus linguis
evangelica doctrina est scripta. Matheus enim
in lingua hebraica, Lucas et Johannes
in greca, Marcus vero scripsit in latina.
Unde et titulus Domini super crucem hac triplici
lingua scriptus fuit. Joh. 19. In omni
autem lingua dyabolus sonat exterminans,
quia de omnibus aliquos exterminat, i. extra
terminos catholice fidei ponit. Et
inter terminos, i. infernum, quasi
complices in pena sua relegat. Per hoc
Exterminans etiam aper, id est antichristus,
qui dicitur aper propter feditatem. Silvaticus
autem, scilicet silvester, dicitur propter [illegible]
[illegible] abstinentie in mundo abierunt in
exterminium, i. infernum, adhuc dyabolus mul
tos tenet. Unde Job 21. Ipse ad se
pulcra ducetur et in congerie mortuorum

Aliqui libri habent Abadon, sed vera littera est Laabadon. Unde Ioh.

vigilabit. Dulcius fuit glaciis
machometi. Et post se [illegible]
tenuit. Et ante se inmabiles. Ve unum
abiit, i. tribulacio que sub tuba quinti
angeli contigit. Et ecce veniunt duo
ve post hec, i. due tribulaciones
que sub tuba sexti et septimi angeli con
tingent, de quibus omnibus dicetur. Et sextus
angelus tuba cecinit. Ecce post
sigillatim distinctionem quinque angelorum con
solacionem ecclesie in quinque persecutoribus
predicat, subiungit Joh. de sexto angelo.
Et est sensus per casum in qua ostenditur actus
predicatoris futuri sub antichristo.
Dominus hic ecce quod fiet illa misera
persecucio. Primo ostendit sub [illegible]
persecutorum quia tunc relaxabit potestas dyaboli.
2o ostendit conatus demonum ad
nocendum. Et dicto malicie eorum
ibi: quod parati erant. 3o malicie ostendit
effectus eorum ibi: Et tradiderunt. 4o
ostendit numerum demonum ibi: Et numerus
equestris. 5o agit de modo eorum
dyaboli ibi: Et vidi equos. 6o de
armatura equitum: Et qui sedebant.
7o de potestate equorum ibi: Et capita
equorum. 8o ostendit [illegible] fidelium
ibi: Et ceteri homines. Sed quod dicit Et sextus
angelus, i. sextus ordo predicatorum
qui tempore antichristi erunt, tuba cecinit,
i. dulciter et terribiliter predicabunt.
Dulciter bonis. Et hoc innuit in cantu.
Terribiliter malis. Et hoc innuit
in tuba. Et talis debet esse predicator
ut sit dulcis per consolacionem et per
missionem, et terribilis per comminacionem,
ut primum provocet
ad bonum, secundum revocet a malo. Joh.
de omnibus angelis dicit tuba cecinit.
Et audivi vocem unam, i. intellexi
presentem futuram predicacionem ecce

predicatem

e Abyssus quid significet
f Lingue tres excellunt alias omnes linguas
g Lingua qua evangelica doctrina scripta est
h Antichristus dicitur aper silvester propter duo

Predicator debet duplicare predicacionem

cornibus altaris aurei | Quod est evan-
gelistis qui sunt cornua i. precipue altaris
aurei i. ecclesie in qua offertur omnis
oblatio que accepta est deo | Sequitur al-
taris dicitur ipsius quia in ipso ponit sicut altare
tum victimas | Et dicitur aurei | quia ecclesia
rubea est per caritatem | fulgida per castitatem
Sap. 4. | O quam pulcra est casta ge-
neratio cum claritate | Et solida per patientiam
ductilis per obedientiam | Et sonora per predi-
cationem | ponderosa per maturitatem conversationis
| Quod est ante oculos dei i. quam ceteris ipse
respiciat oculis misericordie Hab. 1. Mundi
sunt oculi tui et respexit
in electos illius Ps. Oculi domini super
iustos Deut. xi. Terra ad quam ingredieris
possidenda non est sicut terra Egypti de
qua existi ubi iacto semine in ortorum
morem aque ducuntur irrigue sed mon-
tuosa est et campestris de celo ex-
pectans pluvias quam dominus deus tuus
semper invisit et oculi eius in ea sunt a princi-
pio anni usque ad finem eius | In nomine altaris
intelligitur vel quia omnis oblatio est
accepta deo | Sequitur dicitur aureum
altare doctrina fratres i. Christus divinitatis
maiestatis per ardens | Et dicitur aureum
propter divinitatem | vel sapientie claritatem
vel claritatis puritatem | vel obedientie faci-
litatem | vel propter doctrine sonoritatem
vel caritatis puritatem | Quod est cornua
altaris sunt predicatores quod est cornu
per quos Christus elevari debet sursum
i. inimici superbia ventilari | Quod debet
tingi sanguine agni i. fide et morte
dominice passionis | Quod sunt quatuor | quia debet
... quatuor predicare | ut dicitur est. scilicet
nativitatem | passionem | resurrectionem | et
ascensionem | Omnia alia ad hec quatuor
referuntur | duo prima sunt infirmitatis
duo alia sunt potestatis | Dentes cornua

dicitur ipso. | Quia cornua predicatores confringam
i. malos aut predicatores | Et exal-
tabuntur cornua iusti i. boni predicatores b
Ps. | Vox una quam audivit Iohannes est
concordia predicatorum | quia unum predicant c
ad unum | dicitur ergo | Et audivi unam
vocem i. intellexi spiritu revelante
vocem unam i. concordem doctrinam | Ex quatuor
cornibus altaris aurei i. eximiis
predicatoribus vero procedere | Quod est ante
oculos dei | ut filius ante patrem i. in
supplicatione patris | Mt. 3. Hic est d
filius meus dilectus in quo michi complacui
| Et advocatus ante iudicem Ioh. 2.
Si quis peccaverit advocatum habemus
apud patrem Iesum Christum iustum
... | Securum habes o homo
accessum ad deum ubi habes filium ante
patrem et ante filium habes matrem
filius ostendit patri latus et vulnera
mater ostendit filio pectus et ubera. Non
potest esse repulsa ubi tot caritatis
occurrunt insignia | Ideo clamat In
Ps. 83. Protector noster aspice deus et
respice in faciem christi tui | Vocem dicen-
tem sexto angelo i. sexto
ordini predicatorum tempore antichristi
futuro cum habebat tubam i. officium
predicandi | Solve quatuor angelos i.
demones universos per terram solutos
ut homines crudeles reddat | Qui
alligati sunt divina virtute | In flumine
magno Eufrate i. in malignis
hominibus prelatis seu congregatis
Eufrates enim est fluvius profundus
et impetuosus currens per Babiloniam
et interpretatur frugifer vel pullulans
vel crescens | Et significat amatores e
huius mundi qui sunt profundi astutia
et impetuosi in malitia et currunt
per totam conversationem huius republice

k Ecclesia dicitur aurea propter ... i. Christi
l Predicatores dicuntur quatuor cornua altaris
a Predicatores debent quatuor predicare

b Predicatores duplices sunt boni et mali
c Predicatores dicuntur una vox propter concordiam
d Filius est ante patrem semper propter duo
e Amatores mundi dicuntur flumina propter sex

·i· in carnalibus delictis et temporalibus
divitiis crescentes. Iudicio sunt alli-
gati omnes demones quia in ipsis habitant
·q· in propriis domiciliis nec adhuc
permittuntur aperte pro sua voluntate de-
sevire in bonos quod tamen fiet in tempore antichristi
Et tunc solventur demones ·i· sevire
apertius et crudelius permittentur in
bonos. Et hoc dicit fluminis magni
amatores mundi. Fluminis dicit quia
sunt fluidi per luxuriam turbidi per superbiam
precipites per avariciam. Et tandem decurrunt
in mare ·i· in amaritudinem inferni. Eufrate
·i· omnia flumina intrant in mare. Magnus
vero dicitur vel propter multitudinem vel propter
peccatorum magnitudinem quia maiores in
seculo sunt huius ... ·i· luxuria
avaricia superbia vite. Ioh. 2. omne
quod est in mundo aut est concupiscentia carnis
aut est concupiscentia oculorum aut superbia
vite. Et demones dicuntur angeli
·i· missi quia mittuntur a deo ad probationem
bonorum et a principe suo. Et sua propria
voluntate ad deceptionem. Et dampnationem
malorum. Et quattuor autem
dicuntur quia per eorum ... eorum prin-
cipalia vicia suggerendo discurrunt
unde supra 7. Post hec vidi quattuor an-
gelos stantes super quattuor angulos
terre. Sunt in magno flumine eufrate per
signum baptismi ubi demones alli-
gantur quia ibi eorum potestas de-
bilitatur. Et vincula peccatorum sol-
vuntur. Unde Exo. 14. Ingressus est eques
pharao cum curribus et equitibus eius in
mare. Et reduxit dominus super eos
aquas maris. Sunt eufrates flu-
mine potest dici sanguis et aqua
que de latere domini in cruce exivit. De quo

redundantes

Ezechielis 47. Ecce aque redundantes
a latere dextro cum egrederetur vir
ad orientem ·i· christus ascendit mortaliter
post passionem mortis vel alligati sunt de-
mones quia debilitata est ibi eorum
potestas. Unde sunt in Ezechiele quod habebat
funiculum in manu sua quo scilicet demones
ligavit. Et sunt ligati usque hodie
sed in fine ·i· in tempore septimi angeli
et septime tube in septimo statu ecclesie solvet
·i· tempore antichristi quia minus refrenabuntur
a deo. Et magis videbuntur seviciam
suam exercere in bonos. Unde dicit. Et
soluti sunt ·i· solvere permittentur pro suo presentem
vel soluti sunt in die penitencie. Quattuor
angeli ·i· demones unusquisque dicuntur
eorum ratione peccati vel propter eorum sugge-
stiones per quas faciunt ad inordi-
natas et corruptas quattuor
affectiones ut anima sic temptata amet
quod non debet timeat quod non oportet
gaudeat vane doleat quod vanus
ut dicit Petrus ... vel propter quadruplicem
modum temptandi. Est enim quedam tempta-
tio gravis et aperta quedam levis et occulta
quedam levis aperta. Sic dicit beatus Bernardus
super illo non timebis a timore nocturno.
Ecce prima a sagitta volante
in die ecce secunda a negotio perambulante in tenebris
ecce tertia ab incursu et
demonio meridiano ecce quarta
quod pati ... malicie
et astucie diligentes. In hora
et diem et mensem et annum ·i· omni
tempore ... anni fine in tempore
et sunt tantum quod ... nulla pars est in die
vel mense vel anno in qua demones
non sunt parati ad nocendum. Augustinus non
dormiunt ·i· per te vigilate quia
adversarius vester dyabolus circuit. Ioh. 30.

f demones habitant in habitatoribus mundi
g demones dicuntur angeli propter duo

tunc affectiones sunt quattuor
demones dicuntur sunt pati

in ira cecidit non dormiunt sed
in lectis noctibus exprimit conatus et
diligentia demonum ad nocendum qui
sunt ut soluti sunt diu pati. hic
1 horam et diem et mensem et in effect
annum .i. tempus annus et dimidium tem-
pus durabit persecucionis illigateri-
tatis ut predictum dimidium annum
sic fiet. Alia littera tres annos et
quod primo per horam postea diebus et
k postea mensibus et tunc annus sicut quilibet
in processu illius persecucionis quod sic cres-
cendo procedit. In primo gradus erit
in prima = generalis [illegible] sinistra [illegible]
descendit omnis iniquitas ut vix
+ aliquis possit sufficere. Job. 20.
stringet caudam suam .i. ultimam maliciam
quod cecidit et ei subiecto erunt ra-
dii solis et sternet sibi aurum quasi
lutum. Sic secundo pati referunt demones
ut nos sic pati studeamus ne in-
2x pati incipiam. Mt. 24. Et nos extremo
pati. Et nisi quod [illegible] dyaboli crescit
in tempore tanto crescit in malignitate
ut infra 12. ve terre et mari quia
descendet dyabolus ad vos omnis. Suus
l ira magna sciens quod modicum
tempus habet. Hec temptatio infirme
dyaboli crescit. Et hec signum quod ces-
3 cessare temptacionem quando incipit aggravari
unde demones quando exibant ab
obsessis corporibus grauius affligen-
bat. Ad quem finem acceleratur [illegible]
ipsius temptationibus et adhuc [illegible]
annos. Joh. cum sedet ut occiderent
tertiam partem hominum. prius morte pena
et postea morte culpe [illegible]
a Tertiam partem hominum vocat omnes
reprobos ut dicit glossa in quos ha-
bebunt potestatem. Prima pars sunt in-
nocentes. 2a penitentes. Tertia
reprobi in malicia permanentes. Et

hos occiderent. vii supra a. Tertia pars
terre combusta est. Et tertia pars arborum con-
cremata est. Et numerus equestris et equi-
tum. Sic ostendit Johannes numerus dyaboli. Et equorum dyaboli
x dicitur per unam expositionem. Et sicut [illegible] solo
quatuor angelorum ostendit libertas dyabolice
potestatis temporis Antichristi. Ita in visione equorum
et equitum ostendit nocumentum malicie
equi dyaboli sunt predicatores Antichristi. equites b
vero sunt ipsi demones qui ducunt eos quo
volunt. Equi dei predicatores. Equites c
vero sunt angeli qui regent eos et
defendent. Triplici ratione ostendit d
Johannes numerus equorum et equitum dei
post ostensionem equorum et equitum
pa dyaboli. primo ne visa multitudine ma-
lorum desperarent fideles sicut fecit Heliseus
puer eius presbytero suo nimis timenti
visa multitudine Syrorum qui obsidebant
Samariam per oratione sua apparuit
oculos et vidit quod montes erant pleni
equorum et curruum igneorum in circuitu
2a Helisei. Et secundo ut consolarent boni
super solucione demonum et una et
super solucione [illegible] non permittentis omnia
facere quod volunt sed per bonos angelos
cohercebunt et per consequens puniabunt
3 electi. Tertio ut hi qui stabunt tunc
possint presumere de suis viribus
et se solos inter persuasiones stabiles
remansisse. Sicut Helias qui dixit
zelo zelatus sum pro domino deo exerci-
tuum quia dereliquerunt pactum domini
filii Israel. altaria tua destruxerunt
et prophetas tuos occiderunt gladio
et relictus sum ego solus. Et
dictum est ei dereliqui mihi septem milia
virorum quorum genua non sunt curvata
ante Baal. primo ponit numerus
equorum dyaboli. Et figura per visiones.
figura

k Annus persecucionis quanto tempore durabit
l demones recedentes ab obsessis
grauius affligebant
a hominum tres partes

equi
b Equi predicatores sunt dyaboli et dyabolus sessor
c predicatores boni sunt equi dei et angeli sessores
d Numerus predicatorum bonorum et malorum ponitur. [illegible]

milies / postea ponit numerum certum dicit et signat per dena milia / et quia plures sunt mali quam boni / ideo maiori numero designat numerum equorum dyaboli. quia equorum dicit / ubique tamen ponitur finitum pro indefinito / vel utrobique ponitur mille qui est numerus cubitus i. habens tres dimensiones / unde decies decem decies faciunt mille / et isti peccant in se ipsos et in proximum / Illi autem vivunt sobrie pie iuste / sobrie sibi pie deo / iuste proximo / Illi autem habent tria dimensionem malitie scilicet concupiscentiam carnis / concupiscentiam oculorum et superbiam vite / Isti vero habent tria dimensionem bona scilicet fidem spem et caritatem / Et denarius simpliciter positus pro bonis / quia ipsi signat decalogum preceptorum / Et denarius duplicatus ponitur propter malos / scilicet vicies / quia binarius recedit ab unitate et sic signat transgressionem vel binarius denarius transgressionem signat decalogi / Mille enim per centenaria signat bonum ergo dicuntur equi dyaboli vicies milies / quia peccatores ipsi erunt transgressores decalogi habentes malitie dimensionem et boni predicantes boni vero dicuntur dena milia / quia observantia decalogi et in boni dimensione predicabunt sed ergo et numerus equestris exercitus vicies milies dena milia / et numerus equestris exercitus i. numerus equorum et equitum dyaboli vicies milies i. multi et infiniti / Et numerus equestris exercitus dei dena milia i. multa sed pauciores / equi dyaboli sunt predicatores mali qui portant ubique dyabolum / equites sunt demones qui

ducunt eos ut dixi / equi dei sunt boni predicatores / equites sunt angeli et hec expositio de utroque exercitu simul i. bono et malo ponitur in textu et sunt expositio / quia dicit numerus exercitus equestris / nec addit dei vel dyaboli Et quia quidem quia malos signat per ubia bonos per nota / Solo ad ordines / quia mali non stant per se / sed coalescunt in bono ut dicit Augustinus / Boni vero per se stant / Et quia quidem quia exercitus tam bonorum quam malorum designet per numerum signatorum / et per numerum numerate secunda numerus hic positus quia non numerat exercitum numerum demonum vel angelorum sed tamen signat / secunda multo plures sunt mali quam vicies milies / et multo plures sunt boni quam dena milia / Et ad hoc dicendum quod numerus signus magis exprimit qualitatem utriusque exercitus quam numerus numerans / principium hic ponitur ubi ostendit quales sunt illi et isti / ut dixi / quia non fiet per numerum numerate Aliqui tendunt per hos numeros tamen malos designari / Nam cum sint tria nomina ordines angelorum / ad decimum qui cecidit de familia fuerunt per milies non quia est numerus multiplex demonum multitudo signat / per vicies vero quia bis decem continet / ostendit decimum ordinem ex demonibus et malis hominibus duplicatum / nichil igitur aliud est vicies milies dena milia equestris exercitus enim decimus ordo et ex malis hominibus et demonibus multiplicatus innumerabilis. et quia infinitus computat / quia contra tempore antichristi pugnabunt / Modo ad compensandum deus eorum sui / alii dicunt / quia per utrumque numerum designatur boni / per vicies milies designentur.

c Petrum epistola
f Dimensio tria boni et tria malitie
g Predicatores sunt equi

sti nouum testamentum qui decem man-
data legis dupliciter obseruant
scilicet corde et opere vel secundum litteram
et secundum spiritualem intelligentiam et
perfecti sunt in iusticia. In vigenario si-
quidem duplex obseruantia decalogi
et in millenario perfecta iusticia mon-
stratur. Per decem milia signantur sancti ve-
teris testamenti qui legem ad litteram
seruauerunt ut potius umbram futurorum
atque hec perfecte fecerunt. Ideo decem
milia fuisse dicuntur. Et zinxii quia contra
utrosque diabolus bellum habuit. Ideo
per hos numerus catervatus demonum
et malorum hominum per quos pugnat
diabolus designatur. Omnes istas expositiones
inueni in glosa sed satis obscure.
Et audiui numerum eorum id est intel-
lexi quod numerus eorum significaret. Et ita
vidi equos in visione sicut dixi
scilicet per numerum equitum numerorum tam bonorum
quam malorum predicatorum. Sicut vidi in
visione notatur hec non corporaliter vidisse
sed tamen spiritualiter vel sic. Et ita vi-
di equos in visione id est sicut equites
id est sicut demones tendunt ad destru-
ctionem ecclesie sic vidi equos id est malos
predicatores laborare ad destructionem
ecclesie. Ista equi et equites ipsis
ascribitur tendunt quia et equi per equites
a quibus diriguntur sic animo predicatores
contra ecclesiam malignabuntur. Et qui
sedebant. Hic agit de armatura
istorum equitum que duplex est una ad
muniendum altera ad oppugnandum.
Tamen hic non agitur nisi de armatura
munitionis quia diabolus nullum potest vul-
nerare nisi volentem. Et ideo tacita est
armatura impugnationis. Dicit ergo
Et qui sedebant super eos equos scilicet
id est predicatores antichristi habebant lo-
ricas igneas et iacinctinas et

v nona
sulphureas. Triplex enim erit
persecutio bonorum tempore antichristi. Prima a
furor necis factus in principibus. Secunda
simulatio sanctitatis in predicatoribus. Tertia
fetens doctrina malorum prelatorum
que tunc erit. Et huic triplici persecutioni
conuenit hec triplex qualitas armature
equitum id est demonum qui super equos
istos sedebunt. Dicit enim quod equi
sunt falsi predicatores ultimorum temporum equites
sunt sessores eorum demones qui dum
habent hanc triplicem armaturam qua
et equos muniunt. Per loricas
significantur duricia obstinationis et summarum
perversitates que dicuntur ignee propter furorem
nequicie que erit in principibus contra ecclesiam.
Et dicuntur iacinctine propter simulationem
sanctitatis que erit in predicatoribus. Iacin-
ctus habet colorem similem celi.
Et dicuntur sulphuree propter fetorem
doctrine prave que erit in prelatis et
doctoribus temporis illius. Dicit ergo
Et qui sedebant scilicet demones super
eos id est falsos predicatores habebant
loricas id est duritiam obstinationis
et summarum perversitates igneas id est igne
nequitie accensas et iacinc-
tinas id est sanctitatis similitudine colo-
ratas et sulphureas id est prave
doctrina fetentes. Hoc dicunt
hic equites id est demones qui
habebant eas in equis quos equitabant erant
equi id est predicatores et ministri
antichristi obstinatam nequitiam simulatam
habebant. Vel aliter equi sunt predicatores b
ut diximus. Lorica sunt omnes eius ministri sunt
quibus quasi lorica corpus eius tegitur
et munitur ne sagitta ubi dei
vulneretur. Unde quilibet malus est una ||
macula lorice huius que contexta
ad inuicem contra ecclesiam faciunt
loricam diaboli que corpus eius omnes:

a. persecutio bonorum triplex
b. predicatores antichristi habent maliciam triplicem

minutur. vn Iob 41. Corpus eius
q. scuta fusilia compactum squamis
se se prementibus, vna vni coniungitur
et nec spiraculum quidem incedit per eas
quod Iob. dicit. scuta vocat Iohannes lori-
cas. Et sede habe dun. igneas iacincti-
nas sulphureas. quia ministri antixpi erunt
cupidi, superbi, luxuriosi, ira pingue
cupiditatis, iactantia superbie vani-
tatis, per sulphur fetor luxurie designatur
et maxime luxurie que est nam. propter quod
pluit dominus super sodomam ignem
et sulphur. Gen. 19. Omnes etiam qui
tales sunt computantur in familia anti-
xpi. quod dicit Ioh. in prima canonica
2. sicut audistis quia antixpus venit
et nunc antixpi sunt multi. vn bene dicit
qui sedebat super eos. i. demones fuis
predicatoribus insidentes. et eos re-
gentes habebant loricas. i. ministros
se protegentes et munientes. igneas
igne cupiditatis accensas. et
iacinctinas. i. vanitate superbie ela-
tos. Iacinctus enim habet colorem ae-
rium. et ideo signat vanitatem. et sul-
phureas. i. luxuria fetentes. Hec
bene dicuntur hic demones. quia arma
quibus vitiis impugnant etiam
vinculis suggerendo illud ad
quod ipsius animi magis declinat con-
spirant.. Et capita. postquam egit
de armatura equitum Ioh. ait nunc
de pietate tam turbe equorum. Et capita
a capite ipsorum. quia sunt heresiarche
et doctores eorum. vn dicit. Et ca-
pita equorum. i. heresiarche et
doctores et maiores inter eos. erunt i.
quasi erunt tamquam capita leonum. In quo
notatur superbia crudelitas et apta

malitia. ita maiores inter eos
amabunt contra ceteros superbia
crudelitate et apta malitia
sed leo est crudelis est et non im-
probe. hic de primo. De capite eorum
procedit etiam. Et de ore ipsorum. i.
de predicatione et doctrina florum. pre-
datorum. procedit ignis avaritie
et fumus superbie et sulphur luxurie
2 vel ignis fidei odii et iracundie
et fumus erroris et cecitatis, facies
mentes hominum caligare ne possint
veritatem agnoscere. et sulphur verba
3 maledictionis et blasphemie. Iste
ignis iurgii et fumus vel dolositatis
et sulphur. i. fetor blasphemie
Ignis. i. malitia commotionis
et fumus. i. obscuritas simulationis
et sulphur. i. fetor corruptionis in-
dicatis. Et ab his tribus plagis oc-
cisa est tertia pars hominum. i. reprobi. quia
aliis duabus partibus. i. innocentibus
et penitentibus non nocebunt hec
plage. ymo posse perdent. iuxta
illud apostoli. quia omnia cooperantur in
bonum his qui secundum propositum vocati sunt
sancti. Et prima pars hominum sunt perfecti, 2a
2 perfecte credentes. tertii imperfecti sive in
peccatis. et his prima non nocebunt
3 hee tres plage. Et prima pars hominum sunt
illi qui incipiunt primam tenent complent
et igitur decesserunt, et his debetur
paradisus. 2a pars sunt illi qui receperunt
primam sed non compleverunt et igitur
decesserunt et his debetur purgatorium
3a pars sunt illi qui nec compleverunt et
tamen peccaverunt et his debetur in-
fernus. et his nocebunt hee tres

c. Ministri antixpi tales sunt

d Arma malorum triplicia
e Ignis fumus et sulphur multipliciter exposita
f Homines tres partes

plage. Et prima pars illi sunt qui la-
tebunt in speluncis et cavernis pre metu
antixpi. 2a illi qui audacter con-
fitebuntur. Et predicabunt xpm. 3a
illi qui aperte negabunt. Et hec tria
pars aliquibus tribus plagis occidetur.
Et de igne et fumo et sulphure
que procedebat de ore eorum. Sic
dictat quod sunt iiie plage vii po-
pis. Est potestas enim equorum in ore
ipsorum. Et in caudis eorum erat. Hic
ostendit Iohannes in quo sit potestas predi-
catorum antixpi. Et ponit duo in quibus
consistit potestas eorum, scilicet in ore et in cau-
dis, id est in predicatione et simulatione. Per os
enim significatur predicatio. Per caudam que
tegit turpitudinem intelligitur simulatio.
Et hec est potestas equorum, id est predica-
torum antixpi. In ore ipsorum ~~[illegible]~~
[illegible], id est in mala predicatione. Et in
caudis eorum, id est in occultis decep-
tionibus si aperte nequeunt. Et bene dicit
quod in caudis sunt potestates nocendi.
Nam caude eorum similes serpentibus qui
blandiuntur facie et occulte in-
ficiunt venenum. Per os equorum
intelligitur persuasio sive comminatio
seu promissio predicatorum. Per caudas
intelligitur malicia ministrorum qui
occidunt fideles. Et in istis duobus
consistit tota potestas predicatorum
antixpi, scilicet in ista persuasione et in
malicia occisorum. Et est sensus: potestas
eorum, id est malorum, in ore eorum est, id est
in fallaci persuasione. Et in caudis
eorum, id est in malis ministris. Nam cau-
de eorum, id est ministri quos secum pre-
dicatores assumunt ad voluntatem
eorum, similes serpentibus quia non quiescunt
nisi pulverem terrorum. Michee vii°:
lingent pulverem sicut serpens. Ysa.

lxv: serpenti pulvis panis eius. Ps.
Inimici eius terram lingent. Gen. iii:
terram comedes omnibus diebus vite tue.
Per os significatur vomitus, id est ductio. Per cau-
das temporalium bonorum largitio que data sunt
hominibus ad delectandum et supplendum defectum
propter duo, id est per ductores, vomitum. Et
largitores munerum sunt multos.
Et ideo bene dicit quod potestas equorum in ore
ipsorum est, id est vomitu in ductione. Et in cau-
dis eorum, id est in munerum largitione. Nam
caude eorum, id est dona temporalia eorum,
similes serpentibus, quia in se venenum
mortiferum includunt quo dantes et
recipientes occidunt. Sicut per lactat
qui recipit. Et per os intelligitur gula,
unde Eccl. vi: omnis labor hominis in ore
eius, sed anima eius non implebitur. Per caudam
que accipit luxuria, ut in lege. Judicum
xv: Sampson accepit trecentas
vulpes et ad caudas eorum ligavit
faces ardentes et dimisit eas
ut hinc atque illinc discurrerent. In
his duobus consistit potestas diaboli et
ministrorum eius. Nam per hec duo vicia
multi corrumpuntur. Prov. xxx:
sanguisuge, id est diaboli sanguinem su-
gentis, due sunt filie que semper clamant
affer affer, scilicet gula et luxuria. Et
bene dicit caude similes serpentibus
quia luxuria in principio blanditur voluptatibus
sed postea percutit. Unde
quidam sapiens cum temptaretur de luxuria
dixit: non emo tanto penitere.
Habentes capita, id est principes qui presunt
ministris. Et in his nocent, id est auctoritate
et violencia eorum. Vel capita
eorum sunt doctrines philosophorum ut Plato,
Pittagoras et similes, quorum doctrinis
coinquinabunt animas suas et in his
nocebunt, id est decipient confirmando.

S. potestas predicatorum antixpi consistit in duobus

H. antixpus et sui per duo seducunt multos

Pos doctrinam suam. Et ceteri homines
qui non sunt occisi in his plagis
[peccatis] i. temporibus et quos dyabolus non
faciet conatum suum paruipendunt
quia erunt omnes obedientes ei. Neque
egerunt penitentiam de operibus ma-
nuum suarum i. de peccatis suis ut non
adorarent demonia, post penitentiam. Et
simulacra aurea et argentea et
erea et lapidea et lignea, que sunt
simulacra neque videre possunt neque
audire neque ambulare i. aliquem
actum exercere. Et non egerunt penitentiam
homicidiis de operibus suis, neque a veneficiis
suis, neque a fornicatione sua, neque
a furtis suis, omnes in quantum illi pe-
ribunt morte eterna, quamuis cona-
tus dyaboli non sit contra eos, quia
mortui iam sunt morte prima. Et
tangit hic Johannes paganos y-
q° dolis seruientes. Et est quantum ad pre-
positum dicta accidia, ... [illegible]
Solo quam equitum Solino ... [illegible]
faciet demones faciet pen-
los predicatores. Et sequitur post
fornicationem ... [illegible] ... cum a-
Solo varicia potest applicari. Solo ad
nondum ... plures peccant per fornicationem
... peccata ... plures enim
... [illegible] ... plurimis
... sic dicitur ... [illegible] ...
... [illegible] Moraliter.

Demonium est species, unde
demonium aureum potest dici
theologia, que in splendore et
a valore omnes species superat sicut
aurum cetera metalla, alie enim
scientie sunt ancille et ipsa est domi-
na sicut dicit Boetius in libro de consolatione
... [illegible] ... misit ancillas suas ut vocarent
ad arcem i. ad theologie apicem, quo
perveniri non potest aut nisi per ascendi in ... [illegible]
Sunt preterea demonium argenteum et legalis
scientia que lucrativa argentum unde lucrativa
scientia appellatur. Sunt et demonium ereum et
sermocinalis scientia i. logica que plus aliis
resonat, unde ... et ... mute ... [illegible]
non absisti ... [illegible] Sunt et demonium
lapideum et naturalis scientia que est ... [illegible]
nec nos ... ut dicit algazel et
... lapideum. Sunt et demonium
ligneum et naturalis scientia moralis, que
sicut lignum formam ... [illegible] ... istas
scientias addiscunt tamen ut sciant vel
sciantur vel etiam ut ditentur vel etiam ut
honorentur, nec aliud finem ponunt in
studio suo, procul dubio hii adorant
demonia aurea vel argentea etc.
et de his dicitur per quos corrupti sunt
... [illegible] ... Bernardus. quidam sunt qui discunt
ut sciant et turpis curiositas est. Quidam ut
sciantur et vanitas est. Quidam ut edificent
et caritas est. Quidam ut edificentur et
prudentia est. Baruch 3. ubi sunt principes
gentium i. philosophi qui argentum thesaurizant
in quo confidunt homines et non est finis
acquisitionis eorum, qui argentum fabricant
et solliciti sunt, nec est inventio operum
eorum. Exterminati sunt et ad
inferos descenderunt. Et simulacra
m° possunt dici prelati mali. Unde Zach.
xi. o pastor et ydolis. Prelati et
religiosi ... dicuntur aurea per
... argentea per apparentiam,
erea per impatientiam, lapidea per
duritiam, lignea per materiam, que
sunt ignis infernalis. Sunt tales ... ydola
3°. ... est absconsa quasi ... ...
... profunda et dilatata in ... [illegible]
eius ignis et ligna multa ... de
his simulacris. Baruch. 4. ...

a Demonium quintuplex quid significet
b Adorare demonia quid sit
c Sola avaricia ... quare

sunt lignea. Et inaurata. Et in
argentata sunt postea quia secundum sunt
agentibus vniuersis regibus que
manifesta sunt. quia non sunt dii .i. veri
prelati sed opera manuum hominum sed
simulacra adorant / qui tales prelatos
honorant et eis seruiunt propter diuicias
temporales vel honores seculares de quibus
ps. dicitur confundantur omnes qui adorant sculptilia
et similes illis fiant. De capitulo x°.

Et vidi alium angelum / decimum
capitulum est in quo agitur de con
solacione fidelium tempore antichristi. Et
diuiditur in tres partes / secundum tres con
solaciones quas hic ponit / prima
est de pena malorum que sunt affirmata
ta de promissione vite immutabilis.
ibi Et angelum quem vidi. 3a de puni
cione futurorum malorum ut ...
... ibi Et vocem quam audiui.
Et non / sic solucio per angelorum
indicat supra / violencia per decem
Et visio celo descendentem ... ma
nifestacio / sic significacio ... quod
post ... hoc capitulo indicat ... tone
predicatoris tempore antichristi / precedit at
Joh. et ordine / primo ... ipsum
describit ipsum a ... condicionibus
/ secundo ipsius testimonium ... malorum
futurorum ... ibi. Et clamauit / 3o
hic ... probat testimonium predicatorum
... predicatum / ibi. Et ego / dicit quod
Et vidi ... copulata ... non
quod hec visio non est alia ... appetit
/ sed illi q. ps. ... copulatur alium
angelum ... id est xpm qui est an
gelus magni consilii ysa. 9.
Et de deo tocius consolacionis 2 cor. 1.
alius .i. diuinus / illi enim
... descendit / iste ad sal
uandum / ille est ... incarnatum
est ... fortem quia ipse dei
... / ut ... cor. Et pe

Angelus xps est nuncius
paterne voluntatis quia
eterne vite mandatis no
uus aduenit noua
nunciauit. noua pro
misit. noua suis fi
delibus contulit / vij p
... magni consi
lii angelus dicitur
Haymo

Deus fortis et potens / sed fortitudo
sua abscondita ipse ideo / abacuk
3. ibi abscondita est fortitudo eius
sed eam manifestat ... / quia morte
moriendo destruxit / amplius ... ma
nifestauit eam resurgendo / sed perfectissime
manifestabit eam in futuro iudicio.
vii ps. Cognoscetur dominus iudicia faciens
Job. 9. si fortitudo queritur robustissimus
est. Et fortitudo ... recapit ... paciencie
/ ... est ... ad manifestacionem ut ...
est fortis enim ... mortem
moriens superando / fortem a morte
virtute propria resurgendo / fortissimus
... omnes cum ... suo ... sen
... descendentem / descendentem de
celo .i. de ... ad ...
/ siue de ... ad ...
/ siue de occulto ad publicum / siue
... in mundum humiliter veniente Jo.
16. ... in mundum pr.
... celo ... Jo. 6. ego
sum panis viuus qui de celo descendi.
Amictum nube .i. vestitum carne
ysa. 19. ascendet dominus nube leui
et ingredietur egyptum .i. mundum. 2 pa.
8. ... dominus ut ... nebula
... pluuia salutifera
vii ... / medicina omnium ... nebule / ... nube amictus fuit
in natiuitate siue in carnacione / quando
... est sicut nubes
ex aqua / 2 re. 18. ecce nubecula
parua quasi vestigium hominis ascendebat
de mari / .i. xps puer paruulus nas
cebatur de maria / hec nubes ... re
... vestigium dedit toti
mundo / ardorem solis .i. ... dei
patris temperans / ... sub umbra
alarum tuarum protege me Cant. 2.
... quem desideraueram sedi

a ... fortis ... pla
a ... descendentis de celo
b ... nubes
c ... plures ...

Tunc de ea nube pluit dominus super
pluviam, scilicet pluviam sanguinis in redemptionem
Et pluviam aque in ablucionem. Ioh.
19. Unus militum lancea latus eius
aperuit. Et continuo exivit sanguis
et aqua. Hiis duobus indigebat genus
humanum, quia venditum erat, indigebat
redemptione; quia sordidum erat, indi-
gebat ablucione. Hec nubes de-
levis, quia absque omni peccati immunis
Et quia resurrexit et ascendit. Ps. Ascen-
dit super cherubyn et volavit, vo-
lavit super pennas ventorum, id est ve-
locius ceteris ventis. Et yris, id est
virtus reconciliandi et propiciandi. In
capite eius, id est in divinitate, que est caput
humanitatis. 2 Cor. xi. Caput Xpi
deus est. Et bene dicitur yris in capite, quia non
esset sufficiens in redemptionem nisi Xpus esset deus
verus. 2 Cor. 5. Deus erat in Xpo mundum
reconcilians sibi. Vel yris in capite
eius, id est clemencia et pietas in mente.
Osee 6. Misericordiam volo et non sacrificium.
Et facies eius, id est presencia humanitatis
ipsius erat sicut sol illuminans et in fla-
mmas incendens quas fumus putei
caligaverat. Ysa. 9. Populus gencium
qui ambulabat in tenebris vidit lucem
magnam. Mal. in fine. Vobis timentibus
nomen meum orietur sol iusticie. Hec
est facies quam ita desiderabat anima
unius Ps. Ostende nobis faciem tuam. Exo.
33. Si inveni graciam in conspectu tuo
ostende faciem tuam michi. Hester 15. Valde
mirabilis es tu domine et facies
tua plena graciarum. Supra, id est facies
eius sicut sol lucet in virtute sua.
Iste facies eius, id est divinitas eius erat
sicut sol, id est fons omnis luminis et racionis,
quia ab ipso in totum donum est omne malum
bonum. Ia. 1. Omne datum optimum et

omne donum perfectum desursum est
descendens a patre luminum. Vel sicut sol
qui calore suo reverberat oculos humanos
ut in suo fulgore non plene possit
videri, id est Cant. 6. Averte oculos tuos
a me quia ipsi me avolare fecerunt.
Iste facies eius, id est species eius in qua
lucet facies eius, id est ymago et simili-
tudo ipsius, iuxta quod dicitur: ipsius signatum
est super nos lumen vultus tui domine.
Et talibus illuminat vultum suum super
nos. Erat sicut sol, id est fidei congrue
clari, qui et valde caliditatis fluidi,
di mutabiles et irregulares in de-
mictiones. Eccli. 27. Homo sanctus in sapientia
manet sicut sol, nam stultus ut luna
mutatur. Et pedes eius, id est fideles
predicatores per totum mundum ipsum
portantes, non solum in corde per fidem
Et in ore per confessionem et predicationem, sed
etiam in culpa in corpore per passionem congrue.
1 Cor. 6. Empti estis precio magno.
Glorificate et portate deum in corpore vestro. Tamquam
columpna ignis, id est plani per instan-
ciam penitencie, directi per contemplacionem
Et desiderium eternorum, fortes per fidem
alios portantes per pietatem. Unde
Ro. 14. Debemus nos firmiores in-
becillitates infirmorum sustinere. Gal.
2. Iacobus et Cephas et Iohannes
qui videbantur columpne esse. Non dicit
simpliciter tamquam columpna, sed addit
ignis, quia ipsi erant ardentes in se
et precium lucentes aliis per exemplum
doctrinam. Ioh. 5. Ille erat lucerna
ardens et lucens. Mt. 5. Vos estis
lux mundi. De hiis pedibus dicitur Ysa.
42. Quam pulchri pedes super montes pedes
annunciantis et predicantis pacem annunciantis bonum
predicantis salutem. Et habebat in manu

d Deus dicitur sol propter tria
e Predicatores dicuntur pedes domini ...
f Predicatores debent ardere et lucere

sua libellu aptu .i. ipitate sua tota
legem ia reseratam ipse eni oia
q sub figuris latebat i lege/ ipledo
aperuit/ et pdicado pphetas mai
festauit/ vn sup .v. Ecce vicit
leo de tribu iuda aperire libz et
soluere signacula eius/ ibi satis di
ximus de hoc/ et io hic tn simus et
bn dr/ qr habebat i manu sua libellu
qr opacoe sua lege impleuit.
mt .v. Non veni soluere lege sed
adimplere/ licz quae sup dixit
libz/ nc libellu diminutiuo noie
vtens — Solucio/ ibi liber
clausus ondit qr supbia clau
dit/ hic aut libellus apertus ondit
qd humilitas aperit/ qr p humilitate
fuit i intelligencia legis/ vn ps
.118. sup [illegible] finitus et efficaci
sicut pluuia no terra i regnu
celorum .i. i intelligencia legis/
sup .3. Ecce dedi cora te hostiu
apertu/ qr modica habes virtute .i.
humilitate/ Et posuit pede suu
dextru .i. fortes pdicatores sup
mare .i. sup ipios et infideles
plenos amaritudine pctorum/ qr dns
ad maiores pctores misit robu
stiores/ petrum et paulu ad roma
sup oibz ferociores et rebelliores
fuerunt/ et qr rome maiore fe
bat vicius gentilium et cultus
ydolorum/ sinistru aut sup terra .i. mi
nores pdicatores misit ad mi
nus malos pctores/ Io p mare sigt
gentilitas/ hnd amaritud i infide
litatis et ydolatrie/ p terra sigt dui
cia et auaricia iudeorum/ q frequt
fuit arata pphetarum pdicatoe
et tn modicu fructu reddidat
qr terra repbata e/ p pede dextru

sigt vita eterna/ p sinistru pena
eterna/ vn i iudicio bonos ponet ad
dextram iudicis/ malos ad sinistram
vt dr mt .25./ ps qr dr p v. e. vias
q ad dexteram sunt nouit dns/ puse
vo sunt q a sinistris sunt/ Est igit sensus
Et posuit pede suu dextru super
mare .i. gentiles illuminans ad fide
pdicando conuertit/ et pduxit ad beti
vn luce .2. lumen ad reuelacoem gencium
et gloria plebis tue israel/ dn eo
ipse erit exptacio gencium/ sinistrum
aut sup terra .i. iudeos q fuerut
terra culta p legem et pphas/ ppt
duricia sua et auaricia expectari
pmisit ad eterna daponem/ Ro .xi.
cecitas ex pte cecidit i isrl. donec
plenitudo gencium intraret/ Iter
pes dexter e amor dei/ q debet
omnem tribulacoem et aduersitatem amaricu
calcare/ et io poi dr sup mare
vt sicut xpc pamore nro calcauit
amaritudinem passionis/ sic ipse dicat
ysa .63. torcular calcaui solus
et de gentibz no e vir mecu/
sic nos pamore ipius calcemus
omnem amaritudinem mundi/ no tiomentes
pro ipso mori si necesse fuit/ vn dr
Eccus/ vn dn lucta pro te/ sus
tinuit dilectus sustine et tu di
lectu/ no illu vicient pcta tua
te quoq illius flagella no superent
hoc pede qr tangimus mrm fati
vn deutro .xi. omnem terram qua
calcauit pes vr vrm erit/ pes si
nister est amor pximi/ quo oia terra
debemus calcare/ qr amore pximi
debemus oibus terrenis pponere
Juxta dr Leuit .19. diliges pximu
tuu sicut teipm .i. citra dm et
sup terrena oia/ Et hic exigit :

. S. pedes di pla sigt

.a. dilco dei est
.b. dilco pximi

Iusticia / vnde prouerbiorum 22. Qui negligit
dampnum propter amicum iustus est. Eccl.
29. Perde pecuniam propter fratrem et amicum
et non abscondas sub lapide in perditionem.
Ideo hunc pedem debet ponere super terram
ut sicut ipse propter nos cuncta terrena
contempsit et amorem tocius mundi post-
posuit / sic et nos toti mundo amorem
proximi preponamus / alioquin non habemus
hunc pedem [...] i. Joh. 3. Qui habuerit
substanciam mundi et viderit fratrem suum
necessitatem habere et clauserit viscera
sua ab eo, quomodo caritas dei manet
in eo? q.d. nullo modo. Maxima probatio di-
lectionis exhibitio est operis. Et qui non
habet hunc pedem non habet dextrum, quia qui
non amat proximum non amat deum.
vnde i. Joh. 4. Qui non diligit fratrem
suum quem videt, deum quem non videt
quomodo potest diligere? q.d. nullo modo. Nota
quod habet sicut verborum que potiora sunt de-
serbit et comedat xo a decem
que debet habere quilibet prelatus et
quilibet predicator. Primum est obediencia
qua missus a patre impleuit eius man-
datum pro nobis moriendo, vnde Joh.
12. Et sicut mandatum dedit michi pater
sic facio. Phil. 2. Factus est obediens
patri usque ad mortem etc. Hec obediencia
notatur angelus, vidi igitur alium
angelum etc. Secundum est caritas
sine acie / que notatur per hoc quod dicit
alium, apostolus qui missi in mundum a prin-
cipe suo exemplo impleuerunt obe-
dienciam suam / exponebant ex amore
caritatis. Joh. 15. Maiorem hac
dilectionem nemo habet etc. Ephe. 2. Deus
qui diues est in misericordia propter nimiam
caritatem suam qua dilexit nos
tradidit semetipsum pro nobis.
1 Jo. 3. In hoc apparuit nobis

quoniam ille pro nobis animam suam posuit.
caritas dei etc. Tercium est gracia que 3
notatur per iridem, de qua pri. 19. de
ecclesia viii. i. ipsi propiciacio nostri
Quartum est humilitas que notatur per des- 4
censum de celo, de quo Phil. 2.
Exinaniuit semetipsum formam serui
accipiens. Ibi ponit glosa decem gradus
humilitatis Christi dicens: O quanta humili-
tas Christi / humiliauit se usque ad incarnacionem /
usque ad mortalitatis humane partici-
pacionem / usque ad dyaboli temptacionem /
usque ad populi irrisionem / usque ad fla-
gella / usque ad alapas / usque ad
vincula / usque ad sputa / usque ad
mortem. Et si parum est hoc, adhuc ad-
dendum est aliquid de genere mortis / morte
autem crucis / que erat ignominiosior in pessimis
morientibus. Quid tendis, o sanies
feda, quid inflaris / princeps tuus
humilis et tu superbus / caput humile
et membra superbum / absit. Et hec gemma
humilitatis communis / supplex medicantur
Quintum est nubes / que amictu nubis 5
notatur / de qua Eccl. 24. Et thronus
meus in columpna nubis. Sextum 6
est iusticia / que notatur per yridem capitis /
de qua ps. Iusticia ante eum ambu-
labit et ponet in via gressus suos. Et
corona erit iusticie eius misericordia / quod
significat ceruleus color yridis qui co-
niungitur igneo / vnde ps. Misericordia et veritas
precedent faciem tuam. Item misericordia et veritas
obuiauerunt sibi / iusticia et pax os-
culate sunt. Septimum est sapiencia que notatur ibi 7
Et facies eius sicut sol. Eccl. 8. Sa-
piencia hominis in vultu eius lucet. Eccl.
27. Homo sanctus in sapiencia manet ut sol. 8
Octavum est constancia in fortitudine que notatur
ibi: Et pedes eius sicut columpna
ignis / de qua ps. Exultauit ut gigas
etc. Nonum est perfecta doctrina que 9

Prelatus quilibet et predicator debet habere x
que xo habuit

humilitatis x decem gradus.

ostendebat opere quod predicabat ore / 4
notatur ibi / Et habebat in manu sua
libellum / de quo dicitur Act. 1. cepit Ihesus
facere et docere / Luce ultimo qui fuit
vir propheta potens in opere et sermone
x Secundum est districtio predicationis quod
notatur ibi Et posuit pedem suum
terrena aliter et alia predicavit
durius et rebellibus iudeis et alia
gentilibus obedientibus gentibus blande
loquebatur. Iudeis acriter et minute gentibus
iudeis dure comminabatur Mt. 23. ve vobis scribe
et pharisei / et post. 8. ve. omnia com-
minatur Iudeis. Sic predicator alios in-
corripe / alios blande crepando debet predicare / unde Thi.
argue increpa obsecra / Et cla-
1 mavit — Sic ostendit textus ipsi
et suorum predicatorum / penam malorum
futuram et consolacionem bonorum qui et si
modicum puniantur modo postea
consolabuntur in gloria Et eius punitores
eorum et si modo sint in gloria postmodum
punientur in Jehenna / unde quod dicitur
Ioh. 16. plorabitis et flebitis vos
mundus autem gaudebit / vos autem
contristabimini / sed tristicia vestra vertetur in
gaudium / Dicit ergo Et clamavit
angelus. scilicet Christus voce magna. id est pre-
dicatione magna promittente. scilicet
regnum celorum / Et magna commi-
nante scilicet penas inferni. Io. dicitur predi-
catio vox magna. De primo dicitur
Mt. 3. cepit Iohannes predicare penitenciam
agite appropinquabit enim regnum celorum
De 2o Mt. 23 ve vobis scribe et pharisei
id est cena dampnationis / Mt. 11. dico
vobis tyro et sydoni remissius
erit in die iudicii. Deinde
nota bene dicitur modum clamandi. quem-
admodum leo cum rugit. id est audacter
et terribiliter unde dicitur vox leonis
ostendit virtutem et infert terrorem / cum

rugitu
cum leo cauda circa silvam fecerit nullam
bestiarum audet exire. Ita vir in fide sive
concludens rugit ne ab eo exeat Osee
11. cum leo rugiet / quia ipse rugiet
et formidabunt filii maris / Legitur autem a
quadruplex clamor Christi primus fuit in predicatione
Ioh. 7. Clamavit Ihesus in templo docens
Ps. laboravi clamans rauce facte sunt
fauces mee / 2us fuit in cruce Mat. 27.
2 Clamavit Ihesus voce magna dicens
heli heli etc. Iterum idem autem iterum
clamans voce magna emisit spiritum
Heb. 5. cum clamore valido et lacrimis
offerens exauditus est pro sua reverencia
3 3us clamor erit in iudicio de quo Ysa. 42.
vociferabitur et clamabit super inimicos
suos. Prov. 20. sicut rugitus leonis
ita terror regis qui provocat eum peccat
in animam suam / legitur etiam clamasse
in suscitatione lazari Ioh. 11. cum hec
dixisset voce magna clamavit
lazare veni foras sic Et cum clamasset
id est cum penas malorum futuras insinuasset
debere comminacionem. locuta sunt septem
tonitrua. id est universi predicatores septi-
formi gracia spiritus sancti repleti voces
suas in tempore et negocio eorum con-
gruas. Sic voces suas id est a Christo
receptas / multiplicem predicabunt in
quod a Christo audierunt / Mt. 10. Quod in aure
auditis predicate super tecta / Sed
quia sic ipsum dicit clamare et
predicatores loqui Ecclesiastes eius est con-
minari eius est punire / Io. dicitur ipse
clamare commandare quia eius est punire
predicatorum autem est cum modestia plus
exhortari / Et quod dicitur loquuti sunte
super. 8. signantur predicatores per angelos
habentes tubas / Hic autem per tonitrua b
quia hoc quia illi hortabatur ad
bellum qui est usus tubarum / Sic

a clamor Christi quadruplex
b. predicatores dicuntur angeli et tonitrua

aut agit de pena malorum quam
predicatores comminando annunciant
Et ipsos tonitrua appellant / dicit ergo
Et cum locuta fuissent septem tonitrua
voces suas .i. cum predicatores annun-
ciassent malorum penam futuram / ut a
malis cessarent / Et bonorum remuneracionem
ut amplius fructus in bono perseve-
rarent Ego scripturus eram .i. paratus
scribere audita ut aliis annunciarem
Et audivi .i. intellexi vocem de
celo .i. inspiracionem a deo missam vel a-
monicionem angelicam dicentem michi Et
Beda in Joh. hic in persona predicatorum
queruntur tempore antichristi qui vellet
predicare sed prohibebunt / ne dent sanc-
tum canibus Et margaritas spargant
ante porcos / signa .i. claude / et no-
li revelare / que locuta sunt septem
tonitrua .i. omnes predicatores Et
noli ea scribere .i. infidelibus manifes-
tare / in quibus non sunt locum / quia ea
non capit sermo / tunc enim erit tempus
quando sanam doctrinam non recipient /
sed coacervabunt sibi magistros pru-
rientes auribus / ut dicitur .2. Thi. 4 / Thob.
.12. sacramentum regis abscondere bonum
est / opera autem dei revelare et confiteri
honorificum est /

Et angelus Hic incipit pa-
rs .9. huius capituli in qua datur pro con-
solacio bonorum de permissione vite in
commutabilis facta duobus quia perseverent
perpetuum confirmat / unde dicit Et an-
gelus quem vidi stantem supra
mare Et uno adpede dextro Et
super terram Et uno adpede sinistro
Levavit manum suam ad celum a-
modum iurantis manus accipit
Et iuravit per viventem in secula seculorum
.i. per immortalem statuit Et vacat affirmat
Et hoc est contra hereticos / qui dicunt

quod non licet iurare / Et ostendit quis sit
per quem iuravit potens esse promissa
implere dicens . Qui creavit .i.
qui deus filius fecit celum ethereum
Et ea que in eo sunt .i. angelos / quos
simul cum celo creavit / unde Beda
hoc supremum celum ut a mobilitate
mundi secretum est / mox ut creatum
est angelis impletum est / quos in principio
cum celo conditos testatur dominus .d.
ubi eras cum me / laudarent astra
matutina Job 38 Item celum si-
dereum Et ea que in eo sunt .i. stellas .
Item celum aereum Et ea que in eo sunt vo-
lucres terra Et ea que in ea sunt Et spe-
cialia cum sensibilia in temporalia / tam
iniciata quam iniciata Et terram et ea que
in ea sunt .i. ecclesiam Et dignitates per
distribuciones officiorum . bona temporalia
Et que data sunt ecclesie ad sustentacionem
ministrorum / Et mare .i. congregaciones aquarum
congregatarum Et ea que in eo sunt .i. pis-
ces Item mare .i. tribulacionem
amarum eius Et ea que in eo sunt .i. tri-
bulacionum utilitates Et contra hec
verba venit Manicheus qui dicit
tamen visibilia creata a malo deo .
.i. dyabolo Item quod creavit celum
.i. spiritum humanum Et ea que in eo sunt
.i. vires et virtutes Et terram .i. carnem
humanam Et ea que in ea sunt .i. sensus et
membra Et mare .i. seculum / ubi maior
piscis devorat minorem unde Abac.
.i. facies homines sicut pisces maris
Et ea que in eo sunt .i. homines et iumenta
Et omnia alia quibus vita hominum sus-
tentatur Item ostendit quod licet / per quem
iuravit angelus .i. christus ostendit quod
iuravit . d. Quia tempus non erit.

[illegible]

c Celum multiplex
d Creata multiplex

amplius dicunt ps. Et tempus corporis
erit ista solucio / tempus duobus modis
accipitur uno modo prout est mensura
motus primi mobilis / sic non erit
quia stabit firmamentum / et sol et
luna / et ceteri planete / et omnis
status uniuersi cessabit / et sol et luna ste-
terunt inhabitaculis suis : id est stabunt
in loco in quo creata fuerant in principio
2o modo dicitur tempus prout est mensura mora
rerum motabilium / sic erit tempus quo
ad malos in inferno / ubi transibunt ab
aquis niuium ad nimium calorem
ut dicitur Iob 24 / solum tempus ps. intelligi
de statu malorum in inferno / quia illo dicitur
intelligitur de statu bonorum in celo / ubi omnia
erunt in statu uno / ps. quia creatura va-
nitati subiecta est mutabili / sed
liberabitur a seruitute corrupcionis
in libertatem glorie filiorum dei / triplex uero
est uanitas / a qua liberabitur creatura
prima est mortalitatis / et hoc est
in homine / 2a mutabilitas / et hec est in hiis
que fiunt propter hominem / 3a est ... sicut
et est ab hiis que sunt ab homine / et de hiis
omnibus est / et omnis homo est istis / ps. dicit
in principio / uniuersa uanitas omnis homo
uiuens / mo. 3a innuit angelus sed quia
non erit tempus amplius / intelligi potest
uicissitudo siue uanitas et successio
gaudiorum et tribulacionum / quasi dicat
angelus fidelibus / quia tunc erunt / estote
pacientes modici temporis / quia finita
hac uarietate et persecucione / nichil amplius
tribulacionis et uanitatis pacientur
uni seculo durabit multum / sed in diebus
uocis septimi angeli cum cepit tuba
cane. id est in diebus ultimorum predicatorum
post tempus antichristi cum ipsi ceperint pre-
dicare id est in ipso initio predicacionis eorum
sed in diebus uocis septimi angeli cum
cepit tuba canere consummabitur misterium dei
... consummabitur
misterium dei id est implebitur promissio dei
super remuneracione sanctorum / que modo tribu-
lacionibus premuntur / quod dicitur misterium
quia oculus non uidit / nec auris au-
diuit / nec in cor hominis ascendit quod preparauit
deus diligentibus se id est Cor. 2 / pro qua
magna multitudo dulcedinis tue domine
quam abscondisti timentibus te / sicut ewangelizauit
per suos prophetas / et nouorum iterum sunt
per aduentum domini / et consummacione secli
prophetauit / quod bonis premium malis
pena reddet deus / propter hoc enim et
bonos ad premium inuitabat et malos
retrahebat a penis / Ier. 22 / In no-
missio dierum intelligetis ea / Et
uoce / Tercia pars capituli in qua dat
fidelibus tria consolacionem / que est de co-
que Iohannes percepit / ut ea que uidit
nunciaret / ut sic ex permissione habeant
consolacionem et cautela in futuris per-
secucionibus / mala enim que uidentur
minus ledunt / In hac parte duo
dicit Iohannes / primo ut accipiat librum
2o ut predicet gentibus / postea os-
tendit ei modum predicandi infra
xi.o capitulo dicit ergo Et uocem quam
audiui id est angelicam amonicionem
uel diuinam inspiracionem / Iterum de
celo id est secreto et in occulto cordis
meis / loquentem mecum id est in desi-
derii / unde quasi desiderium cordis est
locucio qua anima loquitur deo / Et Iohannes
desiderabat scire / hec pro dicitur
loquentem mecum et non in aure dicentem
Et perpende / uade / passibus
meis et accipe librum apertum id est
ewangelium predicacionis / quia in ueteri
lege clausum et signatum / in tempore uero apparuit
nascendo / moriendo / resurgendo.

. f. uanitas triplex

a mysterium dei
b prophetas duplex iterum prophetandi
c desiderium cordis quid sit
d liber uero apparuit ... xoi

Et ascendendo diuina

de manu angeli .i. de potestate christi stantis
supra mare et super terram .i. potentialiter domi-
nantis gentiles et iudeos a se credentes
versos vel vel quod dicit Ioh. quod acci-
peret librum qui iam dudum illum acceperat
quia etiam et aliis discipulis postea dedit of-
ficium predicandi. Et aperuit illis sen-
sum ut intelligerent scripturas. Vel hoc dicit
Ioh. in persona futurorum predicatorum qui
non acceperant officium predicandi sed
accepturi erant. Vel iste dicitur quod vadat
in Ierusalem suam ut accipiat librum
apertum sibi .i. predicationis officium quod pre-
misserat propter exilium in quo erat. Unde predi-
cavit rediens de exilio. Et liber apertus predi-
candi ea que ostensa fuerant .s. futuras tri-
bulationes quas patientur sancti tempore antichristi
et eorum remunerationes. Et hoc ad con-
solationem prorum ut illis audiens non
reputent magna que patiuntur. Et cum ia
venerint sapientibus canticis vel potius
suspicarent. Vel sic. Et vocem .i. vocem
angelicam revelationis quam audivi inter-
cordis. iterum de celo loquentem mecum .i.
de eterna .i. de veritate eterne predicantem vade
de .i. vade vel ex precepto. Et accipe
librum apertum de manu angeli .i. predica
manifeste omnia misteria legis adimpleta
iam operatione christi stantis super mare et
super terram .i. qui superavit omnes pariter
amaritudines mundi expeditiones. Et regnat
immobilis et impassibilis in celo. Et tamen
cum dicatur christus post resurrectionem qui fuit et est immu-
tabilis et impassibilis. Unde Ioh. 20 dicitur
stabat Ihesus in littore. Et discipuli in mari
fluctibus laborabant. Et nota quod id
quod Ioh. dicit vox de celo dicitur auten-
tice licet parva audiat .i. se audi-
isse ostendat. Unde contingunt dominus prophete
Ex quibus tecum sum servus meus

Et quibus sum de[us] non adsequente nisi in-
terius iniicos .i. clericus cum fit vox
de celo primi. Et item .i. scripturas .s.
in lectione in predicatione in disputatione
in secreta meditatione. Vel primo fit
invitando ad fidem. 2o invitando ad
operationes. Et quod dicit vox vade et
accipe librum apertum de manu angeli
stantis super mare et super terram liber
est vita christi in quo sunt tot litere quot vir-
tutes. Similitudines enim eius. Una litera
est pacientia alia caritas alia paup-
ertas alia mansuetudo alia benignitas
alia. Et sic de aliis quas literas
ipse in se scripsit in se. Unde Iob. 31
librum scribat ipse qui iudicat .i. filius
cui pater dedit omne iudicium ut
dicit Ioh. 5. Sed postea in hoc
libro scripserunt homines alias litteras
satis legibiles. Primo enim sanguine
rubeas. Spinea corona pedum. Et
manuum clavis et flagellis. Virga per
totum corpus flagellati. Unde
Ysa. 8 Sume tibi librum grandem et
scribe in eo stilo hominis .i. lancea pi-
lati et clavis iudeorum utreque
sunt valde legibiles. Et nemo
potest se excusare quod non potuit legere
in libro. Unde Abacuc 2 scribe librum
et explana illum super tabulas
et ut percurrat qui legit ad exemplar
hunc libri debet quilibet scribere sum. Quod qui
non fecerit iudicabit de illo ipse ei
dicturus est nobis ostendere in numis-
ma census quo ostenso querat Cuius
est hec ymago et superscriptio. Ille illi
qui dicet Cesaris. Et ita secretiado
concludit consequenter reddite ergo
que sunt cesaris cesari. Et que sunt dei deo
Et potest quis de ipse iudicem.

e Liber apertus expositio multipliciter
f Stantis christi quid sit
g Clericus ... ... modis

h Virtutes christi multe
i Vita christi dicitur liber ... ...
k Vita christi exemplar est ... ...

spirituing

quia liber exemplaris in medio
aptus omnibus apperebit ut videat
omnis falsitatem librorum suorum et
etiam aliorum / unde in Exodo 20 · libri
aperti sunt et alius liber / qui est
vite apertus est et iudicati sunt
mortui ex hiis que scripta erant
in libris / Et liber est lex divina
sine scriptura sacra / de quo dicitur in ps.
In capite libri scriptum est de me · i ·
in principio scripture / In principio creavit
deus celum et terram etc. / Hunc librum debet
habere magister legis divine / in corde per
l intelligentiam / in ore per professionem per
eruditionem et tamen ideo per doctrinam / sic
habuit paulus qui dixit Ro. 10
Non audeo loqui aliquid eorum que per me
non efficiat xpus. / Ideo / Eze. 2 · missus
est liber in manu / ut ipse doctor
et predicator legem faciat / sicut qui
doceat / et sic auditores librum /
accipiant / Non solum aliqua / sed
magis a vita prestat doctrina
verum est / duplicat cum accipiendus
m est liber a doctore / scilicet de manu et de
Exemplo dicitur Johannis vade et accipe
librum de manu angeli · i · boni magistri
scilicet predicatoris qui est nuntius dei /
Secundo dicitur Malach. 2 · labia sacerdo-
tis custodiunt scientiam et legem ex ore
eius requirent / quia angelus domini
exercituum est / sed qui exempla mo-
net efficacius quam verba / et
multi libros habent ideo et pauci
in manu / Ideo dicitur hic accipe librum
de manu angeli · i · exemplum bene
boni magistri / qui facit et docet / ergo
n dicitur Mt. 23 · super cathedram moysi
sederunt scribe et pharisei / que autem dixe-
rint vobis facite / sed non opera eorum
nolite facere / quasi dicat dominus /
accipite librum de ore ipsorum / non

de manu / Et de bono doctore / stantis
super mare et super terram · i · superantis
adversa et prospera huius mundi / Et talis
enim doctor non emolliet neque
erubescit exponendo scripturam / sed
nudam dicit veritatem / Et talis quidem
esset magister et tali credendum est / Sed a
heu talis magister non invenitur Et si esset
aliquis talis non audiretur / quia dicunt non
placentia ysa. 30 · Et ibidem no-
missio in testimonium usque in eternum / populus
enim ad iracundiam provocans est filii men- b
daces / filii nolentes audire verbum
dei / qui dicunt videntibus nolite videre
Et aspicientibus nolite aspicere nobis
ea que recta sunt / loquimini nobis · verba pla-
centia / videte nobis errores / auferte
a me viam / declinate a me semitam
cesset a facie nostra sanctus israel · i · doctor
doctus veritate / apostolus 2 · thim · 4
Erit tempus cum sanam doctrinam non sustine- c
bunt / sed ad sua desideria coacervabunt
sibi magistros prurientes auribus / Et
a veritate quidem auditum avertent ad
fabulas autem convertentur / Et alibi · i · d
in iudiciis te iniuriam / Et tercio ca-
pitulo expoliavi sancti eius vere
obedientes ad angelum · i · ad xpm qui
adque alit non iam / unde Luc. 14 ·
Si quis venit ad me et non odit
patrem suum · i · mundum timorem suam
· i · concupiscentias / Et uxorem suam · i ·
sensualitatem suam / Et filios et fratres
· i · totam parentelam scilicet / adhuc autem et
animam suam · i · vitam carnalem / non potest
meus esse discipulus / Dicendo ei da
opera tua / ut dicit glossa · non vendat
nimis · michi obedienter exponi-
lati / librum · i · libri intelligentiam / Ex
hoc isto patet / quod omnes tenebuntur
debemus a deo sapientiam / unde Jac. 1 · si quis
vestrum indiget sapientia postulet ·

l Lex divina habuit tribus modis
m Liber a doctore accipiendus est duplex
n Doctor duplex · scilicet malus et bonus

· a · Doctor qualis credendus est
· b · Auditores verbi dei mali
· c · Item ad xpm pervenies

adno / qui dat omnibus affluenter et non
a improperat. Eccli. i. Fili concupiscens
sapientiam conserva iustitiam et deus
prebebit tibi eam. ¶ Lo. at hic Ioh.
ipsa predicatorum qui erunt in ultimis
temporibus / qui forsitan non habebunt do-
ctores mittatis nisi angelum i. Christum
qui eos docebit per spiritum suum / Et dixit
b mi / [illegible] et obedienti[illegible]
bus. i. legis / intelligentiam et pre-
dicandi officium / hic dicit Glo. Ac-
cipe / qui invenit paratum quod naturam spon-
te offert / Inter alia que preparant
c animam ad suscipiendam intelligentiam
sapientie divine est humilitas. Iac. 4.
deus superbis resistit, humilibus autem
dat gratiam / Ps. mittit in medio montium
pertransibunt aque / Et Ps. valles ha-
bundabunt frumento / i. humiles in-
tellectu divino. Prov. xi. ubi humili-
tas ibi sapientia / Et devora illum
i. animo te [illegible] corde / non
dico mastica illum exponendo / vel
predicando aliis / sed devora in
corde / et incolit retinendo / qui
ministra [illegible] tecum non tunc erunt pre-
dicanda / sed tunc aliis erunt ne
pereant colligenda / sic dicitur Ioh. 6.
colligite fragmenta ne pereant
Et faciet amaricari ventrem tuum
mente i. mentem tuam / et hoc dicit / quia
veritatem sepe te oportebit tunc in
corde celare / quod faciet cum magno
dolore et amaritudine / qui libenter
predicarent si haberent auditores
Sed in ore tuo erit dulce tamquam
mel. q. dicat / amarum erit pre-
dicatoribus illius temporis tacere veritatem
quam habent in corde clausam / sed dul-
ce est si posset eam aliis predicare / sed
vela [illegible] liber tuus / qui auferet
i ad dolorem [illegible] et non aliis predicare

Sed omnis predicatio et doctrina mitatur
Vii sup. comede dixit angelus
Ioh. i. post [illegible] predicatoribus
signa que locuta sunt septem tonitrua
Et Daniel. xii. dixit alius angelus 12
tu autem Daniel claude sermones
et signa librum usque ad tempus sta-
tutum / hoc est usque ad mortem antichristi /
quia non licebit libere predicare / sed ipso
vivente non audiet / nisi possent
si vellent quia non permittet. ¶ Ac-
cipe librum intelligendo. Et devora
illum operando. Et faciet amaricari
ventrem tuum i. sensualitatem tuam / que
mollis est et fragilis / Et scripta
facilis est audi[illegible] maior est fragilibus
sed tunc facilis et dulcis est [illegible]
Magnus labor est in studio legis. f
Et maior est in exercitio operis / sed
quanta [illegible] est in predicatione ser-
monis / Ps. quam dulcia faucibus
meis eloquia tua / etc. Et hic sequitur
Et in ore tuo erit dulce tamquam mel
i. id est quod tam amaritudine intellexisti
studendo et operando / tam iocundum
et dulce erit predicando / sed qui non la-
borant studendo et operando / non sentiunt
aliquam devotionem vel suavitatem legendo suavitate
et predicando / Et ideo tales non li-
benter legunt / nec libenter predicant / quia
nullam sentiunt devotionem / Illi autem
qui fortiter laborant studendo et
operando quando legunt / vel predicant sen-
tiunt aliquam devotionem et aliquibus que zelantur
resistunt in ipsa lectione vel predicatione
ipsa etiam liberius legunt et predi-
cant et minus leduntur in legendo
et predicando. Iob. 3. antequam comedam
i. reficiar in predicatione pro devotione
suspiro. s. in studio et operatione
Dicitur. Et accepi librum i. scripturam

d. humilitas multa bona facit
e. predicatio non erit tempore antichristi

f. predicationis labor [illegible]

intelligentia. Et predicandi officium
de manu angeli .i. ex dono et ope
filii dei non ex proprio meo vel istorum
Et devoravi illum .i. memorie tradidi/ et
ope adimplevi. Et erat in ore meo
tamquam mel dulce .i. in predicatione
Et cum devorassem eum .i. mede con-
siderassem/ et ope adimplessem .i. hoc
duplici modo in me corporasse amari-
catus est venter meus .i. spiritualitas
mea in ipsa s. devotione .i. in studio
corporacionis. Sed venter meum dolore
plenus cordis mei tribulati sentit in me
Et accepto et devorato libro dei
Joh. amaricatum est ventre suum/ quia
tristatus malis que passuri erant fideles
temporibus ultimis/ ex compassione condoluit
Et hec mala omnia fuerunt Johi/ ut
capitibus predicaret ad eorum consolationem
Nam ista mala que nos patimur etiam
vel passa est tempore Johannis modica
fuit respectu eorum que patientur tempore
antichristi/ Et ut tamen eorum reddat
etiam contra mala futura/ unde sequitur
Et dixit mihi angelus s. oportet
te iterum. Postquam exivisti de exilio
prophetare .i. futura mala que providisti
predicare populis. Et gentibus et linguis
.i. diversis nationibus. Et regibus
multis. Sed quia temporibus quia non
legitur quod Joh. post reditum ab exi-
lio iterum exierit de asya ad diversos
quod si non verbo tamen scriptis pluribus regibus
predicavit. Et adhuc hoc predicare
non cessat/ quia etiam ab eo scripta sunt
ad eorum tamen doctrinam scripta sunt
Ro. 14. Sed hoc etiam predicatoribus
ultimi temporis/ quod oportebit iterum
predicare/ mortuo/ scilicet antichristo/ unde
prius est Et dixit mihi .i. predicatori-
bus ultimis quorum personam gerebat
Joh. oportet te .i. eos iterum mor-

tuo antichristo prophetare .i. libere predicare populis
Et gentibus et linguis et regibus
multis qui erunt tunc quibus dabitur spacium
ad penitentiam agendam ut supra dictum est
sic dicens. Capitulum xi

Et datus est mihi calamus. xi
capitulum quod dividitur in tres partes
In prima ostendit auctoritas predicandi.
Et id in principio huius capituli. Secundo ostendit modus
et auctoritas predicandi. Juxta. Tertio predi-
catorum mors et resurrectio Helie
et Enoch. que est contra consolacio cetera
ut diximus in primo capitulo patebit. Et
hec pars incipit ibi Et septimus
dabo duobus testibus/ Tertia agit de
tubicinio septimi angeli ubi tangitur tertia
visio. Et hec pars incipit ibi Et septimus
angelus etc. Dicit ergo Johannes Et datus
est mihi calamus .i. libertas predicandi
quia calamus scribitur/ vel calamus .i. sacra
scriptura et lingua sive eloquentia ad predican-
dum [illegible] Ysa. 50. Dominus dedit mihi
linguam eruditam ut sciam sustentare eum
qui lapsus est verbo. ~~[illegible]~~ dedit mihi
dominus linguam etc. Similis virge per
significatur regia auctoritas. q. d. Johannes ex
auctoritate iubentis recepi auctoritatem
et libertatem predicationis. q. d. Johannes
non ex propria voluntate sed ex auctoritate
predicandi accepi libertatem/ hic dicat
contra illos qui non missi ad predicabant
Contra quos dicitur Ro. 10. Quomodo predi-
cabunt nisi mittantur. Et Jere 23. Non
mittebam eos et ipsi currebant/ predicacio
autem scripture dicitur calamus quia sicut calamo
scribitur sic fides recte in auditoribus in mentibus
predicatoribus audientium cordibus imprimitur
unde Ro. x. Fides ex auditu, auditus
autem per verbum. Et Jere 31. Dabo legem
meam in visceribus eorum scriptam [illegible]
verbo dicitur similis quia regit homines sic.

a. predicare necesse est non missis
b. lingua plura significat

virga pastoris oves pro virga direc-
virga regni tui. Sic flagellando
et castigat. Prov. 22. stulticia col-
ligata est in corde pueri, virga disci-
pline fugabit eam. Sic et virga flexi-
bilis est in doctrina predicatoris catholica, regunt expositorum. 2. Thim.
3. Omnis scriptura divinitus inspirata utilis
est ad docendum ignorantes, ad arguendum
negligentes, ad corripiendum peccantes,
ad erudiendum penitentes ad iusticiam,
ut perfectus sit homo dei. Sic virga recta
et rectos facit credentes. Prov. 8. Recti
sunt omnes sermones mei, non est in eis pravum
quid neque perversum, recti sunt intelligentibus et
equi invenientibus scienciam. De tercio, calamo,
dicitur Ps. Lingua mea calamus scribe velociter scribentis.
Verba est spiritus sancti, lingua predicatoris
calamus quo loquitur ipse spiritus sanctus. Matth.
10. Non enim vos estis qui loquimini etc. Sicut igitur
non laudatur calamus de bona littera, sed
scriptor, ita non debet laudari predicator
de bona predicacione, sed spiritus sanctus. Unde beatus
Gregorius: De bona scriptura laudatur manus,
non calamus; sic de bona sentencia non lau-
datur predicator, sed spiritus sanctus. Et dicitur
ei ab angelo: Surge. De lecto pigricie.
Prov. 6. Usquequo piger dormis? Quando con-
surges ex sompno tuo? Vel surge,
id est erigis sursum mentem erige. Ephes.
5. Surge qui dormis, et exurge
a mortuis, id est a criminibus que mortua
sunt, et illuminabit te Christus. Sic sol electos
suos et consciencia sancta ipse illuminat, non
quosdam ad terram. Et metire templum dei
et altare et adorantes in eo, id est omnibus
secundum capacitatem predica, maioribus maiora,
sicut apostolus 1. Cor. 2. Sapientiam lo-
quimur inter perfectos, et minoribus minora, et 1.
Cor. 3. Et ego fratres non potui

vobis loqui quasi spiritualibus, sed quasi car-
nalibus, tamquam parvulis in Christo lac
dedi vobis, non escam. Per templum
dei significatur eciam anima, id est fidelium con-
gregacio. 1. Cor. 3. Templum dei
sanctum est, quod estis vos. Per altare significantur
penitentes, qui die et nocte vi-
giliis, ieiuniis et disciplinis et
aliis spiritualibus exerciciis maccerant
et mortificant carnem suam, ita
efficiuntur deo. Rom. 12. Obsecro
vos per misericordiam dei ut exhibeatis
corda vestra, ut exhibeatis cor-
pora vestra deo hostiam sanctam, beneplacitam,
vivam, sancta vivam spe, sanctam fide, bene-
placitam caritate. Per adorantes
in templo significantur viri spirituales qui
magis oracioni et contemplacioni va-
cant. De quibus dicitur Ioh. 4. Venit hora
et nunc est quando veri adoratores ado-
rabunt patrem in spiritu et veritate.
Nam et pater tales querit qui adorent
eum. Spiritus est deus, et eos qui adorant
eum in spiritu et veritate oportet adorare.
Item per templum, quod totum erat auro
tectum intus et immobile, significatur eciam
ecclesia triumphans, ubi splendet et lucet aperte
dei bonitas et sapiencia et immobile
perseverat. Unde Ysa. 33. Respice Syon
civitatem sollempnitatis nostre, oculi
tui videbunt Iherusalem habitacionem opu-
lentam, tabernaculum quod nequaquam transferri
poterit, nec auferentur clavi eius in sempi-
ternum. De hoc templo dicitur Ps. In templo
eius omnes dicent gloriam, quia quicumque ibi di-
cet erit gloria dicentis. Per altare significatur
Christus, super quem offerunt deo patri oblaciones
ecclesie, de quo Exo. 20. Altare de
terra facietis mihi, id est Christum de virgine
nasciturum secundum carnem credetis. Per
me. Per adorantes significantur omnes.

f Templum altare et adorantes plura significant

fideles Et valde elegans/ pa[ri]et
altare in[tra] templu[m] Et ad orientem
quod proprium coniungitur militans eccl[esi]a
triumphanti et triumphans militanti vnde
f Et mediator dei 1. thi. 2. Mensura
templi e[st] beatorum contemplacio q[ue] sit in eccl[es]ia
triumphante que mensura extenditur a
sum[m]o celo usque ad profundum in fine et
circuitu vndique/ quia quociens te-
g stes i[n] uenies glorie/ Deque mensura
dicitur luce 6. Mensuram bonam Et
confertam et coagitatam Et super
effluentem/ habent ipsi in vita in bonis
que dere bona conferta quia profunda
coagitata i. dilatata/ sup[er] ef-
fluente quia alta Mensura altaris
est fides qua credimus e[st] deo quod
i e[st] verus deus et verus homo Et
hoc mensura extendit se a deo usque
ad hominem vnde sap. 8. attingit a
fine usque ad finem fortiter Et dis-
ponit omnia suauiter pri[us] vlt. Mu-
lierem fortem quis inveniet procul
Et de vltimis finibus precium eius
Primus finis est deus vltimus finis
est homo de hac mensura dicitur ad ro. 12.
vnicuique sicut deus diuisit mensuram
fidei Mensura ad orientem est ab
ortu solis ad occasum ab aquilone
k Et mari ut mia ex omnibus gentibus homines
constat eccl[es]ia Et ipsa se extendit
ad quatuor partes mundi vnde Eze. 37. a
quatuor ventis veni spiritus Et insuffla
super interfectos istos et reuiuiscant
l dicitur 8. Joh. 1. cuilibet predicatori surge
i. torpore tolle vel surge i.
mente ad celestia erige Et metire
templum id est i. contemplare gaudia
celi ut aliis dicas. sicut exploratores
uideris. qui post exploracionem
ut alios incitarent ad amorem terre at-
tulerunt inde vna[m] ficum Et malo-
granatum Nu[m]. 13. p[ro] ficu intelligitur dul-
cedo diuine visionis/ p[ro] vinum dul-
cedo dileccionis p[ro] malogranatum sc[ilicet] vari-
etas diuersorum/ quia sub vno cortice q[uia] i[n] si-
m ciuitate/ sic tamen concordiat ordinata
sic sunt in celo vnde ysa. 32. sedebit
populus meus in pulcritudine pacis in
tabernaculis fiducie in requie opulenta
de qua sanctitate dicit Salomon prouerbii 31.
secura mens q[uasi] iuge conuiuium Et
altare metire supple i. Christum vnum
deum et vnum hominem crede Et hoc aliis
predicare stude Et ad orientem eccl[es]iam
metire i. mores et mores fidelium
attende quia non extra vna gente tantum con-
gregata est eccl[es]ia/ ymo ex omni gente
sine personarum accepcione vnde in omnibus
annunciandum est mensura templi Et
altaris i. gloria celi Et fides Christi
vnde Eze. 40. dicit Ecce vir erat cuius species
eius q[uasi] species eris Et funiculus li-
neus in manu eius stabat autem in
porta Et locutus est ad me idem vir
Fili hominis vide oculis tuis Et auribus
tuis audi Et pone cor tuum in omnia
que ego ostendam tibi/ quia ut ostendam tibi
a adductus sum huc Iste vir
est predicator qui debet vincere virtutibus
Et ad modum eius sonare in predicacione
Et dilatari in tribulacione funiculus
lineus est castitas quam debet habere non
solum in ore/ sed in opere Calamus mensure
est predicacionis districcio qua mensurat
vnicuique secundum capacitatem eius/ quod non
potest in manu quia quod dicit predicator
b ore debet opere adimplere. Atrium autem sup[ra]
19. dicitur eccl[es]ia malignancium quod fuit
innata ibi Et nimis equestris est=

plasiet
g Mensura templi et altaris et ad orientem
i Mensura quadruplex que datur sub
k Mensura dei ad hominem deus
l Ecclesia congregata a quatuor mundi
m Gaudium sanctorum in celo triplex
a Predicator debet habere quinque de corpore
b Ecclesia malignancium innata Et eccl[es]ia
fidelium mensurata quare hoc

catus sed aut dicitur terra fidelium que sit
mensurata vnde secundum solucio mediat
dimissione mensura illo commatore quia
in malis dimissi sunt ab inuicem Et apoc.
i. vt dicitur corporum terra mensurata secundum quod boni
coniuncti sunt et continui ab inuicem Et cum
vno glutino caritatis .io. vt dicitur corporum
terra mensurata atrium autem quod est
foris templum .i. flos parvos qui sunt
extra terram viuorum Et si non mundo
numine sed non non nomine Eice foras
celo .i. exercitando vnde ee foras
Et non argueris quod pastor mortali peccato.
pt. epc exerceat subditos suos quia
constringuntur si post legittimam amonicionem
noluerint dimittere peccatum suum vnde
apostolus ad Tym. 3. hereticum hominem post
vnam et alteram correpcionem deuita Et
eice foras quod predicat eiectos istos
cum dyabolo vnde infra vltimo Et foris
canes. Matheus .9. Multi ab oriente et occi-
dente venient et recumbent cum abraham
ysaac et iacob in regno celorum filii autem regni
eicientur foras in tenebras exteriores Luce.
13. Cum videritis abraham ysaac Et
iacob et omnes prophetas in regno celorum
vos autem expelli foras Et venient
ab oriente et occidente et ab aquilone
et austro Et accumbent in regno dei
Hec est mensura de qua super dixi qua
mensurant et dicuntur in tempore Matheus 13.
Elegerunt bonos in vasa sua malos
autem foras miserunt hoc signatum fuit
in eiectione ade de paradiso Genesis 3. Et
in eiectione agar et ysmahel Genesis 21.
vnde paulus ad Gal. 3. Eice ancillam
et filium eius non enim erit heres filius
ancille cum filio libere sed autem patrum signant
mali xpiani quia Et si per baptismum sint
sanctificati tamen sunt mancipii peccatis
sicut atrium in terra situm est Et tamen ibi re-

ponuntur cadauera mortuorum Et tempore
non addetur exterior tamen quia informis est
propter iniquitatem mali corporis Et ne metiaris
id est .i. mensuram predicacionis tue super
illos quod indignus non enim mentie-
metur talamo ubi quod noluit sub hoc
precepto dei vnde Matheus .7. nolite sanctum dare
canibus neque spargatis margari-
tas ante porcos Et quia data est
gentibus .i. datum sunt gentibus Et vi-
cius gentium Et quod sunt conformes in
culpa fuerunt conformes in pena Et ci-
uitatem sanctam .i. terram in virtute fidei con-
gregatam calcabunt .i. prosequentur ad con-
culcandum gentiles .s. terra fluxa
mensibus 42 .i. tribus annis et dimidium
quibus regnabit antixpus Et sit hunc intercipit
.i. per 42 quod constat ex septenario ductu
in septenarium significat totam vitam presentem que
septem diebus agitur Et sex operibus in me
occupatio vel terra opera sex in me dies
in qua sunt mali a principio usque ad finem
presentium tribulant bonos quod signat per-
secucio cayn contra abel Et ysmahel
contra ysaac Et esau contra iacob Et saul contra
dauid Et iudeorum contra xpum in maiore
rei figuram fecerunt filii israel 42 man-
siones in deserto vt dicitur Numeri 33. Et
dabo duobus testibus meis 2a pars
capituli in qua promittit exterior aduentus
Enoch et helie xpo predicantes et eius
consolacione dicitur 10 in hac parte de
his duobus primum est de tempore predicacionis
eorum secundum de habitu corporis eorum ibi
amicti saccis 3um de habitu mentis
eorum ibi amicti saccis hii sunt due
oliue 4um de fiducia eorum ibi Et
si quis 5um de potencia eorum ibi hii habent
6um de morte ipsorum ibi Et cum finierint
7um de ruine eorum ibi Et post dies
tres 8um de assumpcione eorum in celum ibi

t Expositor pt. excercitare subditos suos mortali peccato
d Eiectio malorum de regno celesti
c Clarum esse dicitur mali quod duo.

f predicans non est indignus
5 prosecucio malorum

Et audierunt vocem quasi de plaga
facta in mundo in ascensione corporis ibi in
illa hora. Et sicut dicit Glossa. per istos
duos intelligitur omnes alii predicatores qui
se morti dederunt tunc. Istos autem quos
ducit in extremum ut sic illi propter tantas
persecutiones non dimitterent predicare
h ita tales propter maiores tribulationes
non debent cessare a predicatione. Et iam
si propter hoc debeant mori sic illos sus
citabit. Et remunerabit deus et
persecutores eorum dampnabit. ita faciet
talibus predicatoribus. dicit quod Et da
bo non dicit quid ad significandum quod in
enarrabile est id quod dabit. ysa. lxiiii.
Oculus non vidit deus absque te que
similia. dicitur ipso. pora. in salutari
non dicit quid ut intelligas omne bonum
duobus testibus meis. i. Elie et
Enoch. Et aliis omnibus. Item sunt bi
1 narius ponitur. quia de duobus testamentis
accipiunt quod predicant verum prophetis de
2 mortuos petitos habuit vocem. Item
quia duo dei predicant. s. quod preest
ad humanitatem. Et quod preest ad divinitatem.
3 Item quia Christum predicando magnificant
anticristum dampnantes iniquitatem. Item
4 quia premia bonorum a deo solorum et sup
plicia malorum ad terrorem predicant.
5 Item quia duo mandata caritatis predicant.
6 Item quia docent declinare a malo et
facere bonum. quod duo sunt. due partes iustitie.
Item quia in ore duorum vel trium testium ad
minus stat omne verbum ut dicitur deut.
xix. Ideo etiam misit deus discipulos suos
binos ante faciem suam in omnem locum quo
ipse erat venturus ut dicitur luc. x. sunt
fuerunt testes christi post passionem unde
k act. i. Et eritis mihi testes in iherusalem
in iudea. secundo moises vero supra
ii. In diebus illis antipas testis
meus fidelis occisus est apud vos

Inhoc quod dicit dabo. notatur quod maioritas
gratie faciet deus illi cum dat ut per
dicando in maiestate sit testis eius. phil.
i. Donatum est vobis non solum ut in eum credatis
sed etiam ut pro eo patiamini. Ideo ibant apostoli
gaudentes a conspectu concilii. quia digni ha
biti sunt pro nomine ihesu contumeliam pati ut dicitur
act. v. Et prophetabunt diebus mille du
centis sexaginta. Glossa. i. tribus annis b
et dimidium. unde alia Glossa. dicit. Nota
quod hii dies non perficiunt tres annos
et dimidium. Et hoc verum est quia desunt
xv. dies. dies in uno desunt dies.
Et tres hoc est per plus in uno
desunt centum dies. i. dimidium dimidii
anni. Et quarta pars i dies. i. dies hic
ne paulo minus. sed non est contrarium
quia Enoch et helias solummodo predicabunt
tanto tempore quanto christus predicavit. tribus
annis et dimidio. integre in uno de a
fuit se quinta post dimidium anni vel
ei post quod fuit baptizatus super mort
tribus annis. Et tamen quantum est ab epyphania
usque ad pascha. quod pro anno dimidio
computatur. verum sic christus per se non perficeret
tres annos et dimidium in sua predicatione
sic ista non perficiet. Et hec solutio
habetur de melian. qui dicit sic. ipse pre
dicavit. patet dan. s. quod septima non fac
ti iniuria minorum. Et ideo licet mille
cc. lx. dies non perficiunt tres annos
et dimidium. quia pauci dies desunt
non facit vim scriptura. prima solutio
melior est quia ista bene potest dici esse [illegible] b.
Mc. cc. lx. diebus amicti saccis [illegible]
agitur debitum corporis quod fatis vilis
Et abiectus erit. s. saccus. Et hoc
faciat Ioh. ut ostendat quod etiam in sua
senectute viriliter ad hoc insuetus
sic. Ideo enim dicitur contra primi adventus
s. Iohe baptista. Mar. i. erat vestitus
pilis camelorum. Et zona pellicea:

h. Propter tribulationes non est cessandum a predicatione.
i. Testes duo qui probat significant
k. Testis verus et de predicatione in mori pro
helias et enoch

f. Helias et enoch quam diu predicabunt
a. christus quot annis predicavit
b. Habitus predicatorum duplex. s. cordis et [illegible]

2a cia lumbos eius. Et ut ondat qualez
habitu debet habere predicatores medius q.
· s. predicat inter predicatores Ioh. bapte /
Et istorum duorum non debet esse medium
ab exterioribus discrepare / unde dicit ysaias
qui fuit magister predicator evangelicus
quam propheta ut dicit Ieronimus. ysa. 20.
vade et solve saccum de lumbis tuis
Et calciamenta tolle de pedibus tuis
et fecit sic. Ysa. 40. induam celos te-
nebris et ponam saccum operimentum eorum
· q. d. precones adventus domini scilicet
celestes tunc vilibus induentur sed qui precones
et mollibus induuntur non sunt precones ad-
ventus domini / sed potius antichristi. Isti autem
3 predicatores amicti saccis, qui est habitus
penitentium / quia debet predicare penitenciam
non solum verbo sed et exemplo. Sic de habitu inte-
3 pla rius sic non enim sufficit habitus exterior /
nam multi sunt qui habent habitum sanctitatis exterius /
Et interius portant habitum iniquitatis sicut
dicitur Eccli. 19. Est qui nequiter se humiliat
interiora eius plena sunt dolo / de quibus
dicitur Matth. 7. Attendite a falsis prophetis
qui veniunt ad vos in vestimentis ovium. Isti sunt
duae olivae et duo candelabra lucentia
per opera munde / duo vero per duplicem
effectum munde. Interiore s. qui est operatio
cordis. Et exteriore qui est functio operis
Zacharias 4. Isti sunt duo filii olei. Can-
delabra per lucem doctrine / duo vero
· per lumen ubique. Matth. 5. Vos estis
sal terre vos estis lux mundi. In conspectu do-
p° mini terre stantes. Glosa i. Deo placere
intendentes sicut Elias qui dicit 3 Reg. 17.
2a vivit dominus ante cuius conspectum sto. Et
stantes domini in conspectu domini qui in nullo
se inclinabunt ante conspectum alicuius / sicut
3. cadet coram lege ante eum / vel stantes domini
i. in celum erecti sic omnes predicatores
qui portant Christum in cordibus in atriis tuis
i. tribulationibus pedes intrant in

glorie. Act. 14. per multas tribulationes et
Et si quis eos / sed ostendit fiduciam eorum
quam habuerunt in deum per quam stabunt
firmi et immobiles / sicut dicitur Ier. 17.
Benedictus vir qui confidit in domino et
erit dominus fiducia eius. Et erit quasi
lignum quod transplantatur super aquas
quod ad humorem mittit radices suas
Et non timebit cum venerit estus i.
tribulatio. Dicit glosa. Et si quis primus vel
magnus hostis vel dyabolus voluerit noce-
1 re eos. Id est a predicationis proposito re-
2 vocare vel eorum doctrinam annullare /
3 vel eos a fide retrahere / sicut antichristus
qui primo blandiciis / postea minis
conabitur eos pervertere / vel ad minus
facere eos tacere / sed non poterit quia deus
custodiet eos. Ignis i. predicatio
ubi dicitur quia verbum dei inflammat ad amorem
illuminat ad cognitionem et mollit ad
compunctionem / consumit peccati rubiginem /
unde Ier. 23 nunquid non verba mea sunt quasi
ignis et sicut malleus conterens pe-
tras. Exiet de ore eorum q. de fornace
accensa. Eccli. 48. surrexit Helias
q. ignis et verbum illius q. facula
ardebat. Et inimicos eorum devorabit
i. devorando et dampnando glosa /
quod significatum est 4 Reg. 1. In duobus
quinquagenariis qui ad verbum Helie con-
sumpti sunt igne celesti / unde ibi dicitur ecce
ignis descendit de celo et devoravit
duos principes quinquagenarios. Et
2a devorabit inimicos eorum i. predicando
et disputando confutabit / quia antichristus
et sui non poterunt resistere eis. Iux-
ta verbum domini Luc. 21. Ecce dabo
vobis os et sapientiam cui non poterunt
resistere et contradicere omnes adversarii
vestri. Io. antichristus inducet eos in flexibiles
Et in doctrina fortes temptabit
occidendo sed non impune. Et si quis.

c. Verbum dei dicitur ignis propter 4or

voluit eos ledere .i. occidi mortem eos
occidere sic .i. sibi similiter sic oportet primi ozen
eos occidi .i. eternaliter condempnari
Mt. 26. qui gladium acceperit gladio
peribit. Hii habent potestatem claudendi
celum. Hic agit de potestate corporis
consistit in clausione ... scripturas et
scriptura celant ipsi quia vota celum et
in manifestatione sacre doctrine aliorum
filiorum et comminatione peccatorum. unde
dicitur hii habent potestatem claudendi celum
d .i. scripturas quibus celantur archana vel
totam ecclesiam que est causa celestis .i. domus
dei ipsa vel. Celum in sedes est ne
pluat pluviam doctrina diebus prophetie
illorum que durabit per tres annos et
dimidium quod signatum est et ps. 1a. ubi
ad preces helye clausum est celum ne
daret rorem et pluviam annis tribus
et mensibus sex. unde Iaco. v. helias
erat similis nobis passibilis et oratione
oravit ut non plueret super terram annis
tribus et mensibus sex et rursum
oravit et celum dedit pluviam
et terra dedit fructum suum. Et potestatem
e habent super aquas .i. suas doctrinas
quibus fidelium mentes irrigantur ut
fructificent convertendi eas in sanguinem
glo. .i. in peccatum vel cum audita ne-
gligunt vel cum audita contempnunt
hoc dupliciter modo convertitur doctrina
sanctorum reprobis in peccatum. s. cum audire
contempnunt vel cum audita facere
nolunt. Iac. e. scienti facere bonum
et non facienti peccatum est illi. Et po-
testatem habent super aquas .i. super
scripturas sacras convertendi eas in
sanguinem .i. contra sanguinem .i. contra peccata
malorum ut exsanguinentur et condempnentur
Ier. 48. Maledictus vir qui
prohibet gladium suum a sanguine
f .i. doctrinam suam a peccati reprehensione.
Et potestatem habent super aquas .i. super
humanas mentes convertendi eas in

sanguine .i. in fide passionis domini et
martirum amore. Exo. 7. Elevans
aaron virgam .i. doctrinam percussit
aquas fluminis .i. mentes populi fluidi
que versi sunt in sanguinem .i. in fidem Christi et
amorem martirum et carnis
mortificationem. Et potestatem habent super
aquas .i. super fluxus peccatorum
doctrinas convertendi eas in sanguinem
.i. ordinem carnis (?) fortitudine et salute
puritatem quia puritate ... vos
et percutere terram .i. terrenos quod dicitur
terra propter nimium amorem quo innitentur
ipsi terre et percutere terram omni plaga
.i. omni genere dampnationis sicut dominus per moysen
et aaron percussit egyptum multis
plagis. Luce 12. servus qui cognovit
voluntatem domini sui et non se preparavit
et non fecit secundum voluntatem eius va-
pulabit multis plagis quotiescumque
voluerint quia sicut ipsi faciunt voluntatem
dei ita dominus facit voluntatem eorum
Ps. voluntatem timentium se faciet dominus
Io. 15. quecumque volueritis petetis et
fiet vobis. Et cum finierint testimonium a
suum. Hic agit de morte illorum et
de visione seu illusione quam faciet
eis mali. postquam enim predicaverint
tribus annis et dimidio tunc antichristus
occidet eos in medio platearum in hierusalem
secundum glossam. Et cum finierint testimonium
suum .i. predicationem suam qua testimonium
perhibebunt veritati unde supra eodem
appellati sunt testes. Bestia .i. antichristus
ferox et malus et immundus ut bestia
que ascendit de abysso glo. .i. profundo
exaltabitur ad regnum. Vel que ascendit
de abysso .i. de vilitate generis sublimabitur
in regem. per hoc notatur quod
de fornicatione vili nascetur. Vel
que ascendit de abysso .i. que nascetur de
vili tribu dan que fuit tocius ...

d Scriptura dicitur celum doctrina dicitur pluvia.
e doctrina dicitur aqua ps. duo
f doctrina dicitur gladius.

a antichristus occidet helyam et enoch in hierusalem

b baba ancilla rachel ut d(icitu)r Gen. 30.
aut antixp(istu)s debeat nasci de tribu
Dan p(ro)bat p(re)dictus q(uia) d(icitu)r Gen. 49.
fiat Dan coluber in via etc. Glo.
i(d est) antixp(istu)s veneno co(n)sciens eos
quos adulatione vitet p(ro)vocat
Est q(ui) ascendit de abysso i(d est) q(ui) de ob-
scura et occulta malicia cordis sibi
opus exhibit/ enim in p(ri)n(cipi)o bonus vi-
debit/ vel tyrannus et ypocrite p(er)venit
eum in regnum de hoc d(icitu)r Dan. 7. p(ost)
hec aspiciebam Et ecce bestia quarta
p(ro)p(ter) designat regnum romanorum/ terribilis
atq(ue) mirabilis Et fortis nimis/ de-
ntes ferreos habebat i(d est) p(ri)ncipes seve-
ros magnos/ comedens atq(ue) con-
minuens i(d est) omnia regna destruens
Et reliqua pedibus suis conculcans
i(d est) omnia sibi subiugans/ dissimilis aute(m)
erat ceteris bestiis/ quas ante viderat
i(d est) regno assyriorum et regno me-
dorum et regno grecorum/ q(uia) p(rae) omnibus illis
ferocius et crudelius fuit Et habebat
cornua decem i(d est) reges decem/ quos
subiugavit Considerabam cornua Et
ecce aliud parvulum cornu ortum
est de medio eorum i(d est) antixp(istu)s qui tempore
regni romanorum nascetur et tunc fiet
discessio romani imperii temporalis
vel ecclesiastici ut d(icitu)r 2 Thess. 2.
Faciet adversus eos bellum multiplex (quintuplex)
s(cilicet) disputando/ comminando/ blan-
diendo/ p(ro)mittendo/ mala faciendo/
Et vincet illos s(ecundu)m vulgi opinione(m)
Et occidet eos corporaliter Et corpora
eorum iacebunt in plateis civitatis
magne i(d est) Ierusalem q(ue) d(icitu)r magna/
vel multitudine Et magnitudine ~~edificiorum~~
2 edificiorum/ vel multitudine et magnitudine
3 miraculorum/ vel multitudine Et magnitudine
4 miraculorum q(ue) facta sunt ibi/ vel potius
multitudine et magnitudine peccatorum q(ue) ibi (commissa sunt)

cant/ vel Ier. 6. hec est civitas vi-
sitationis omnis calumpnia in medio eius
Ysa. 1. Quo(modo) facta est meretrix civitas
fidelis plena iudicii/ iustitia habitat
in ea nunc aute(m) homicide Et in plateis
et iacebunt corpora eorum vel quia nullus
eorum audebit sepelire p(ro)p(ter) timore(m)
antixp(ist)i/ (vel) p(ro)p(ter) odium eorum/ vel ut homines
videntes timeant eos imitari
vel conformari Que vocatur sp(irit)ualiter (Sodoma et Egyptus)
Sodoma i(d est) muta a laude dei
vel Ysa. 10. Audite principes So-
domorum verbum domini/ percipite auribus
legem dei vestri/ populus gomorre/ h(ic)
dicit Ysa. p(ro)pter antixp(istu)m/ vel Tren. 4.
e. Maior effecta est iniquitas filie
populi mei peccato sodomorum Et egy-
ptus i(d est) tenebrosa sive dei cognitione
Ubi et dominus eorum i(d est) v(e)l quasi duplici iure
erat dominus eorum s(cilicet) iure creationis Et
iure emptionis Et intellige eorum
s(cilicet) helie et enoch sic dicit Glo.
Cum ipsi p(er)mittit usq(ue) ad mortem
crucifixus est in se corporaliter/ spiritualiter
in suis Mat. 25. Quod uni ex minimis
meis fecistis mihi fecistis/ Luc. 10. Qui
vos spernit me spernit/ et qui vos
occidit me occidit/ vel dicit
Paulo Act. 9. Saule saule quid
me persequeris Et videbunt de
populis et tribubus et linguis et gentibus
quidam oculis/ quidam libris/ quidam fama
Et iacebunt corpora eorum inhumata
per tres dies et dimidium Et corpora
eorum non sinent poni in monumentis
Glo. ut ne mortua corpora honorent quia putant
alii magnum tractat(um) Et qui p(er)mittit
dominus suos in hac crudelitate tractari
suos suos ut minor sit
eorum gloria/ dicit at p(er)mittit ut

b Antixp(istu)s de qua tribu nascetur
c Malitia antixp(ist)i
d Antixp(ist)i bellum quintuplex adversus enoch (et helia)
e Ierusalem d(icitu)r civitas magna p(ro)p(ter) (peccata)
f Helie et enoch corpora iacebunt insepulta p(ro)p(ter) tria
g Crucifigitur Xp(istu)s dupliciter
h (Ubi) enoch quia adhuc habuerunt dominum
i Quare enoch quis dominus p(er)mittit p(er)ire

p hoc fiat maior. Et eidem cor
corp resurreccio, q si sepulta essent
no ita plac patet corp resurreccio
q sta fiat post tres dies, s3 iterp
quare cu tra illa calida sit quo po
terant iace sup tram corpa eorp sine
magno fetore, 2º no putrescent
corpa illorp q solidata erant ppt
frequente usu ligni uite quo ipsi
vescebant, mo tunc sic Eo quo fuerit
translati i paradisum tu diu ta pos
sent ibi iace q putrescerent vel
forte hoc est a uirtute diuina ut
magis appeat bonitas corp Et
clarior sit corp iusti. Et habitantes
tra .i. omes terra amantes Gau
debunt sup illos q mortui sut
Et iocundabunt. Gla iustorp af
flictis ipiorp e consolatio Et
munera mittent inuicem .i. dona exi
mia vel congratulaciones et fabulaciones
mittent inuice de eis loquentes p
gaudio. Et putantes se esse liberos
a terroribus illis occisis, q vite corp
derogabant, qm hy duo
prophe cruciauerunt eos .i. p dixerunt
cruciatus vel cruciatus corp nigra
Et respectus audacter. Justus illud
Pro 28. Justus q. leo confidens
absq terrore est, q habitant sup tram
.i. q amat terrena q illi contep
nebat et contepnenda p dicabat
Et io odiosi et contemptibiles erant
eis, sic d Job. xii. Deridet iusti
simplicitas lampas contepta pata
crepuit cogitacoes diuitum
ad tempus statutum. Sap. 2. Grauis
e eciam nobis ad videndu qm dis
similis e alys eciam vita illius Et i
mutate sunt vie illius Et post
tres dies. Hic agit de resur-
reccione
illorp q fiat post tres dies et dimidium a
tanto enim tpre remanserant inhumata
licet ieronimus videat velle q
fuerit p tres annos et dimidium
s3 no vide hoc credibile q tanto tpre
potuissent iacuisse Et ppterea aug
post corp adventum no regnauit tm
nisi e g° resurrexerunt quarto die
p Iter forp sua Mortuo pn ataos b.
Sed quit qualis corp erit resurrectio
.s. aut gloria qualis fuit resurrectio
xpi, aut no gloria, qualis erit resurrectio
lazari, si primo modo no regnauit g ante alios
erunt glificati q e contra aplm hebr
xi. ubi d hy omes testio fidei
pbati no acceperunt repromissionem
deo pro nobis aliquid melius puidente ne
sine nobis consumarentur, si 2° mo g fiet
eis iniuria eu iterum sit moiti
Ad hoc dicit q resurget glificati sic
xpus. nec iterp morientur, cu enim ut c
alantur fructibus padisi ppter q nec
corp perdita sunt corpa corp sed iusticia
est mors corp q sit optime con
plexionis Et maxime fiet ppter ubi i
eis vn maxime senciet dolore ex
dimissione corpis et aie sue ppter q
no uolet deus ut iterum moriantur
vn dicit q habebunt corpa glificata
Et q obicit ab auctore pauli, dicit
q hoc est eis priuilegium speciale
ppter q concedit ppterea no sed dici re
surgere ante alios q prima erit re
surreccio generalis s3 iterum quare si habent
corpa glificata quo videbuntur ab
hoibz dicit q nali et sine d
miraculo Nam corpa glificata nali
sunt visibilia qn no utunt sua utilitate
sed qn utuntur tuc no pnt videri
Et hoc habent a uirtute glificacionis
ut qn volunt pnt uti Et no uti :-

[Marginal notes] E; Et; Et; E; E; 12; 7; a pla; qo; ob; a; b.; c; d

E Corpa elie et enoch quare no putruerunt
p tres dies et dimidium
E Elias et enoch quare odio habebantur
a Elie et enoch quarta resurreccio
b Resurreccio duplex
c Elie et enoch quales fuerunt scilicet glificata
d Elias et enoch si habebunt corpa glificata
quo videbuntur

Et ita qui noluerunt videre et non
viderent. Dixerunt quidam quod anima in-
trabat in corpus eorum non ut in or-
gana sed ut in materia unde non corpora
erunt viva quod patet esse falsum per hoc quod di-
citur quod spiritus vite intrabit in eos. dicit
d. Et post tres dies et dimidium
ab interfectione eorum spiritus vite i. anima
vivificans corpus. Et vivificata
a spiritu sancto a deo i. veniente divina non
sua natura intravit in eos i. intrabit
per hoc quod dicit a deo patet quod resurrectio
corporum non erit naturalis sed miraculosa.
Et steterunt i. stabunt super pedes
suos. illi i. immortales et impassibiles
Et timor magnus certa futura eorum
resurrectione cecidit i. cadet sicut
pondus grave super omnes qui presentes erunt
vel etiam vel pressuri in pena super eos
qui viderunt i. videbunt eos tam glo-
riose resurrexisse. Et audierunt
i. audient Elias et Enoch vocem
magnam i. magne potestatis indi-
cativam vel magnam i. omnibus audi-
bilem de celo dicentem i. Christo vel
ab angelis in aere stantem et dicentem
illis i. Elie et Enoch suscitatis et
stantibus super pedes suos ita ut
audiret hunc ascendite huc sicut de
medio hominum impiorum. Et ascen-
derunt in celum empyreum in nube
eos obumbrante et malis cernentibus
sicut patet Actus 1. Justum enim ut illi qui
christum sic imitabuntur in predicatione
et tribulatione conformentur ipsi in ascensione
Et quia ipsi descenderunt prius humi-
liati sacris amicti per vos. ocius mito
dum ascenderet. Luce 19. Qui se humi-
liat exaltabitur. Jo. 3. nemo ascendet
in celum nisi qui descendit de celo filius hominis
Ephes. 4. qui ascendit ipse qui descendit

pro istis pro terre qui descendit ipse
est et qui ascendit super omnes celos
ut adimpleret omnia. Et viderunt
illos i. videbunt sic glorificatos
Inimici eorum qui de morte gau-
debant sed multo plus stupebunt
de resurrectione eorum. Bap. 4. viden-
tes turbabuntur timore horribili
et mirabuntur in subitatione insperate
salutis. Et in illa hora sed agit de
plagis futuris in mundo post ascensionem
eorum. factus est terremotus magnus
vel terre i. terrorum qui post mortem ipsorum
audaciius et violentius movebuntur
Et insurget ad eorum destructionem vel
ad sua dampnationem. Et forte
movebuntur aliqui ad primam conversionem
Et futura visione. Et decima pars ci-
vitatis cecidit i. omnes sancti de quibus
decimus ordo angelorum debet restitui
se humiliaverunt gratias agentes deo
de glorificatione suorum fratrum. vel
ceciderunt morte malorum in gladio
vel decima pars civitatis dicitur omnes
mali qui decalogum transgressi sunt
Et non sit de aliquo .ix. ordinum
ecclesie ad hoc in ierarchie. Ecclesia enim
militans facta est ad similitudinem ecclesie
triumphantis sicut quod dictum est Moysi Exo.
25. Inspice et fac secundum exemplar quod
tibi in monte monstratum est unde sicut in ecclesia
triumphante sunt novem ordines angelorum
ita in ecclesia militante sunt .ix. or-
dines hominum. Et sic decem ordines
angelorum a quibus ceciderunt. Et tot
quod primus faciunt decimum ordinem
Ista de novem ordinibus hominum tot sal-
vabuntur ut poterunt restaurare in
regno in mensura. Et in ima dragma
signi Luce 17. perdidit, ovem

Elie et Enoch in vi° miraculosa multos triumphant
Elie et Enoch ascensio in celum

Angelorum decimus ordo restituendus
Angelorum .ix. ordines in ecclesia triumphante
Hominum .ix. ordines in ecclesia militante
decima dragma inventa

qua pastor venit querere Et per decimam
dragmam quam mulier invenit Mali
vo qui de nullis nove ordinum sunt
dicuntur decima pars civitatis que cecidit
i. cadet in infernum irreparabiliter
sicut angeli dicuntur eorum de quo dicit
ipse cadet cum dominatus fuit pau-
Et alibi de malis cadet in vicia &
eius peccatis Et occisi sunt in terre motu
sunt peccato nomina hominum septem milia
i. omnes reprobi nominati Et septem
vicus inretiti sive vlagati occisi
sunt in qua morte prima et secunda Et
dicitur glosa. Mali dicuntur nomina quia tamen
nomina sunt et non rem hominis de quo
ysa. ie. perda babilonis nomen pu-
x. nomen ipsorum putrescet Et re-
liqui q. s. non sunt ipsi in dominati
In terrore sunt missi i. in vehementiam
divisa pena malorum proverbiorum xo.
Multato pestilente sapientior erit
parvulus vel in terrore ne cadet sicut
alii ceciderunt quia ut scriptum est
i. Cor. xo. qui se existimat stare
videat ne cadat Et dederunt
i. dabunt boni s. gloriam deo celi.
Ceteris referentes deo s. exultacione
humilium Et de depressione superborum
sicut beata virgo luce 2 Magnificat
anima mea dominum Et postea addit
quia quia deposuit potentes de sede
de fine s. abiit i. tribulacio temporis antichristi
futura preteriit i. transibit celeriter
Et ecce ve tertium veniet cito i. pa-
nor tribulacio iudicii post morte
illorum veniet cito Et septimus angelus
Cetera pro hoc capitulo q. est finis tercie
visionis in qua agit de septem statu
ecclesie Et secundo ordine predicatorum qui
erunt post mortem antichristi significantur
per hunc septimum angelum quia ultimo

tuba cecinit Et dixit hic capitulum est
exultacio iustorum et quies eorum in
comparatione aspectum malorum. Sequitur
in medio super diem c. f. e. gratiarum actio
sanctorum ibi xxiiii seniores. Tercium est
capitulum exultacionis iustorum quia s. deus
malos iudicabit Et bonos consolabit
ibi quia accepisti virtutem dicit ergo Et
septimus angelus tuba cecinit i. ultimus
ordo predicatorum dulciter et terribiliter
predicabunt dulciter quidem bonis Et terribi-
malis dulcedo et in tactu tenor in
tuba significat quia vox Et isto tempore
angelo dicitur per spiritum prophetalem ecclesie
ecclesiam defuncto Et facte sunt voces magne a
i. consultaciones et laudes bonorum de
parte collecta eius & compunctione ipsorum
iuste reddita illis. Et de his duobus
gaudebunt sancti laudabunt deum au-
ctorem earum ysa. xo. Consolabitur
dominus syon i. ecclesiam Et consolabitur
omnes ruinas eius Et bis dicit
consolabitur propter causam predictam Et quia tempore
antichristi sustinebit ecclesia duplicem b
desolacionem unam quia amittet veram ab-
stinentiam quia non faciet miracula Et ideo
post mortem antichristi tempore septimi angeli
erit duplex consolacio s. pacis re-
dditio Et fidei multiplicatio Et tunc c
enim multi iudei convertentur ad fidem
Unde dicitur ysa. x. in veritate reliquie
convertentur reliquie inquam Iacob ad
deum fortem Malach. ult. Ecce
ego mittam vobis heliam prophetam
antequam veniet dies domini magnus et
horribilis Et convertet corda patrum d
ad filios Et corda filiorum ad patres
eorum Et post mortem eius multi con-
vertentur visa eius virtute [illegible] audite
[illegible] ex eis unus de duobus
testibus [illegible] Ioh. igitur ca.

Humilitas exaltat superbia deprimit

a Bonorum exultacio duplex
b Ecclesie desolacio tempore antichristi duplex
c Ecclesie consolacio duplex
d Iudeorum conversio

ſ. vnde habet q enoch sit alt' eoꝝ
forte ex hoc habet q cu helia
translatus e vivus i paradisum. Tam
aliqui dixerunt q moyses erit
i. alter / q conicitur ex hoc q
dns apparuit tribus discipulis in
monte cu moyse Et helia. Sz. ia.
sz sn magis consonat q enoch erit
e i. alt' q no du mortuus e. sed
cu helia ostendet ab antixo Osic.
11 Joh. d. Cum ios constetie vndecimo
h. q hic d. de hys duobz ispu
ec gsuand; no itra sz q hy duo
testes sunt duo ordines q i fine
mundi sunt venturi. Et due olive et
duo candelabra dni / qz toto
caritatis ardebunt et splendore
sapie lucebunt / quorum duorum or-
dinum religiosos oportet stare i conspectu
illius principis, q tunc erit sic moy
ses Et aaron steterunt coram pha-
rone q erat dns terre egipti. Et
petrus Et paulus coram nerone
q erat imperator totius orbis. qui
f habebunt potestatem claudendi celum ne
pluat diebz prophecie eorum qz ipi
spiritualia uba sepius abscondent
i dignis / et predicatorum et doctrina he-
reticorum cessare faciet / ita ut docere
Et predicare publice no audeat
sicut faciebat an adventum illorum
ordinum / qui tunc etiam i signe i.
doctrina hereticorum ee mortiferam
ondat. Et no solu hereticorum do
ctrina mortiferam ee ondat ymo
etiam phorum q plena e vanitate
et spiritualibus flacos. q sz visu placi sunt
cupiditatibus / pcucient quoz terras
oi plaga / qz terrena et carnalia
corda hominum ondendo plagas
mundi pcuciunt. q. isti qi uelamen
an oculos pse vide no put /
hntes

transmutabunt etiam p plagas spiritum eorum / vl
qz prohibebunt pluuiam ne descendat
diebz suis / vl qz multorum spiriam
Et doctrina q putatur ee uali-
on sunt ee carnale ita ut no sit
salutis sz mortis et p dictis v omibz
ueteribz ea. Et sic hac doctrina sp / ordo
habuit / tamen i fine qn habundabit
magis cupiditas et i fidelitas plus
caritas tunc resurget ct eos i dis-
putationibz et replicas sed no pualebunt
qz ignis exiet de ore eorum. i. spiri- g
tualis doctrina caritate et sapia cu-
dent plena q destruet et confundet
i inimicos eorum. Cum autem q d. Cum fi-
nito testio eorum ascendet bestia de
abisso q faciet bellum ct eos et vincet
eos et occidet eos hoc significat q circa
finem mundi rex i pmus assistentibz
pseudo prophetis q cupiditate tirorum
efficiebat incipiet disputare
de fide / Et quos poterit attrahere
ad p fidiam suam vel donis vel mi-
nis / vel rebz vel deceptoibz / Cum
uerum d. q corpora eorum iacebunt in
humata tribz diebz et dimidium i
plateis ciuitatis q spiritualiter vocatur
sodoma Et egiptus / hoc significat q
occisis a bestia i. a rege ipso pre
dicatoribz i mundo uiciatis Et mane
illis . q sunt platee ciuitatis . i.
lata via vadunt q ducit ad perditionem
moientur omnino destitutus spiritualibus
Et testimonia iustitiae q significant p
corpora sanctorum vii mortuo dno sal
obscuratus e / sz eo resurgente multa
corpora sanctorum q dormierant surrexerunt
et apparuerunt multis i sta ciuitate
hec sunt testimonia ueritatis prius oc
culta malis q dno resurgente re
uelata i tera multis. Et uerum d.
q postea i trabit spiritus vite i eos

e Testes duo q tpe antixi sunt enoch et elias
f Doctrine male destio p helia et enoch

g Doctrina d. ignis

Et stabunt super pedes suos. hoc significat
mox ut sancti occiduntur a ceteris
[illegible] Et qui prius timebant
corporalia que cadere poterant nunc
[illegible] sicut spiritualia que cadere non
possent sicut prius. Et in illa hora
quod in illa hora est terremotus ma-
gnus. Et decima pars civitatis ce-
cidit. Et occisi sunt in terremotu
nomina septem milia. Et reliqui in
timore sunt missi. hoc significat quod in hoc
ultime persecutionis multi de ecclesia.
Et multitudo innumera de laicis
qui xpiani nomine censentur seducti sunt
cadent a fide. in celo .i. in ecclesia que
nunc maior celestis est amissa
terra. In celo dicentes factum est reg-
num mundi in quo longo tempore
regnavit diabolus atque dominium
nostri et xpi eius. Glossa .i. patris et
filii qui nunc est fuit regnum huius
mundi per potestatem licet tunc dicatur fieri
[illegible] per fraudulenciam et tenebras
diaboli. quia dum regnant in mundo peccatores
deficiet. Et cum ipsius fidelibus
in magnificate et pace perpetua re-
gnabit. Et regnabit in secula seculorum
.i. [illegible] in die danam [illegible] agit de
eadem materia dicit: Suscipient autem
regnum dei altissimi sancti. Et optinebunt
usque in seculum regnum et seculum seculorum.
Aliqui libri habent amen. set non
est textus ymo iteratur quod ordina-
ta sunt [illegible]. Nota quod mundus
tribus modis accipitur. Primo modo mundus
est cuius deus creator est et gubernator scilicet
universitas rerum. Secundum quod dicit Joh. 1.
In mundo erat et mundus per ipsum factus
est. Secundo mundus est cuius deus re-
demptor et salvator est scilicet univer-
sitas fidelium. Secundum quod Joh. 3. Sic
deus dilexit mundum ut filium suum
unigenitum daret. Tertio modo mundus
est cuius diabolus princeps et rector est scilicet univer-
sitas malorum qui mundum ipsum plus de-
beo diligunt. Secundum quod Joh. 12. princeps
mundi huius eicietur foras. Secundum quod Joh. 2.
Filioli mei nolite diligere mundum ne-
que ea que in mundo sunt. Primus mundus numquam est
diaboli set dei. 2us semper est dei et numquam
est diaboli per dominacionem licet anima eius
persuasione et corporis ipsius ad tempus
[illegible] mundus huius regnum tunc per-
fecte fiet dei quando omnis carnalis potestas
diaboli. Et apparebit potestas xpi. 3us mundus
est diaboli quo ad [illegible] et seductorum
[illegible] voluntatem sue [illegible] set tamen dei
est quo ad [illegible] ordinacionem [illegible]
cum [illegible] dei sicut mali quod ab
ipso non est [illegible] numquam dimittat [illegible]
[illegible] Et 24or seniores [illegible] a
[illegible] sedes sua [illegible]
[illegible] diaboli [illegible]
[illegible] Et 24or seniores .i. universi
predicatores et doctores [illegible]
[illegible] noni [illegible] testamenti [illegible]
[illegible] dei sedent [illegible]
divino [illegible] placet [illegible]
[illegible] meditacione [illegible]
[illegible] passive [illegible]
[illegible] apparebat [illegible] ubi [illegible]
[illegible] sedem ut iudices
[illegible] 1 Cor. 6. [illegible]
[illegible] ut reges [illegible] 20. [illegible]
[illegible] sedet ut [illegible] .i. [illegible]
20. [illegible] In sedibus suis et
[illegible] sibi [illegible] vel officiis
suis vel in [illegible] suis vel sedentes
.i. sedebunt in sedibus suis .i. in thronis.
[illegible] Matth. 19. vos qui secuti estis
me sedebitis super sedes .12. [illegible] Et
ceciderunt in facies suas .i. [illegible] con-
siderantes [illegible] suas se humiliantes
[illegible] suis meritis set totum deo attribuentes.
Glossa. In faciem cadit qui [illegible] vita

g [illegible] parat eis duplex [illegible]
i Regnum mundi est dei
k [illegible] accipitur tribus modis

a [illegible] deo agunt [illegible]
b Sedes est duplex scilicet active et passive
c Casus duplex scilicet [illegible]

culpam suam agnoscit. Et eam peccando diluit. Petro cadit qui in hac uita
repente cadit. Et ad que supplicia
ducitur nescit. Qui cecidit sicut
dicitur i. tempore sic omnibus temporibus vite sue
que via impiorum tenebrosa nescivit
ubi corruit. Et adoravit dominum. omnia
sua ei attribuentes. Dicentes. Omne opus
quod est dicto vel anima. Gratias agimus tibi
a cum soli honor debetur et gloria ut dicat
thymotheus i. Et aliter Domine deus omnipotens qui sumus
Deus quem colimus. Opere quod tiemus. Vel
Domine qui nos liberasti. Deus qui nos creasti. Opere qui nos iudicabis. Qui es immutabilis. Et qui eras olym tu de
stricebais sed dicitur. Et qui venturus es
quia hic agitur de fine mundi unde apparebit iam venisse vel statim venturus. Quia
b accepisti. Hic ostendit quale genere sit
agende quia scilicet bonos liberavit. Et malos dampnavit. quasi dicat Merito gratias agimus
quia dignus es qui accepisti virtutem
d magnam etiam congregandi. A morte
resurgendi. Discipulos virtute ex alto
erudiendi. Malos dampnandi. Bonos
glorificandi. Et regnasti. i. tuos adversarios defendisti. Et tuo imperio subiecisti. Et irate sunt gentes. i. mali
c gentiles vincentes. Vel detestes regnum
girum surgere telenai. Et sunt deprimi
sic herodes audiens quod natus esset
ihesus turbatus est. Et omnis ierosolima
cum illo ut dicitur Mt. 2. unde dicitur Gregorius rege
celi nato rex terre turbatur quia nimirum
terrena altitudo confunditur cum celestis
celsitudo aperitur. Et advenit ira tua
contra eos. i. tempus iusta vindicta quam pluribus
est ablata vel tum ira fregisse vel
t ...mdeo ... nunquam sed sunt cum tranquillitate unde
sapientie 12. Tu autem dominator virtutis cum
tranquillitate iudicas. Et advenit tempus

tempus mortuorum. i. oportunitas iudicandi. i. separandi post mortem bonos
a malis. De quo iudicio dicitur ps. Iudica
me deus et discerne causam meam de gente non
sancta ab homine iniquo et doloso eripe me. Mt.
24. Congregabuntur ante eum omnes gentes
Et separabit eos ab invicem. Et reddere
mercedem servis tuis prophetis predicatoribus F
Et prelatis predicatoribus et primi debentibus
sibi et aliis in futuro. Et sanctis. i. pauperibus vel omnibus in baptismo sanctificatis. Et
timentibus filialiter nomen tuum. i. renominabiles pusillis et magnis quasi
dicat non solum maioribus reddet
mercedem cum tempus advenerit. sed omnibus
fidelibus qui laborant in vinea sua
Mt. 20. voca operarios et cetera. Postea cum
dedit dominus servis suis sero premium vel sic
tempus advenit reddere mercedem i. premium laboris et servicii sui servis
suis i. patriarchis Et mortuis
i. confessoribus qui fuit dignitate caritate
et fide. unde Ecci. 44. Homines magni
virtute et prudentia prediti. Et iterum
tempus advenit exterminandi. i. eliminandi
a regno dei eos qui corrumpunt terram
i. corpus suum male vivendo. Et alios
mali exempli dando. Et Ecce ve septimus
angelus. scilicet extraneo malorum iste
mundi de quo dicitur propter super eos ve
secundum abiit. Et ecce tertium venit cito. G
sed multi sunt qui non credunt quod ita cito
debeat venire. quia si crederent
aliter invenirent. Et alibi edificarent
Et thezaurizarent sed quasi de thesauros
vel sicut mansiones in perpetuum sperarent
sed quia hic diu manere sperant ideo
hic edificant et thezaurizant contra
quos dominus Mt. 6. Nolite thezaurizare
vobis thezauros in terra ubi erugo
et tynea exterminat demolitur
ubi fures effodiunt vel perimunt vel.

a Ere agende sunt deo propter que
c Regnum celi est generum regis mundi

f Merces mitorum
g Thezaurizandi est in celo et non hic

perforatores effodiunt et furantur. Thesaurizate autem vobis thesauros in celo
ubi nec erugo nec tinea demoli-
tur et ubi fures non effodiunt nec furantur. Job. 26. Di-
ves cum dormierit nichil secum afferet
aperiet oculos suos et nichil inveniet
quia non premisit pro se ibi. Apprehendet
eum quasi aqua inopia. Ps. dormierunt sompnum
suum et nichil invenerunt omnes viri divitiarum in ma-
nibus suis quia nichil posuerunt in manibus
pauperum qui portassent eos in celum. Ec-
cl. xi. Mitte panem tuum super
transeuntes aquas, scilicet pauperes, quia
post multa tempora invenies
illum. Luce 16. Facite vobis amicos de
mammona iniquitatis ut cum defeceritis recipiant vos
in eterna tabernacula. Jaco. 5. Agite nunc divites
plorate et ululate in miseriis vestris
que advenient vobis. Divitie vestre pu-
trefacte sunt et vestimenta vestra a tineis
comesta sunt. Aurum vestrum et argentum
eruginavit et erugo eorum in testimonium
vobis erit et manducabit carnes
vestras sicut ignis. Thesaurizastis
iram vobis in novissimis diebus, quia ve-
nia cito erit. Joelis 1. a a a diei
quia prope est dies domini et quasi vastitas
a potente veniet. Deut. 32. Iuxta est
c. 12 dies perditionis et adesse festinant tempora.

Et apertum est templum
dei in celo. Hic incipit quarta vi-
sio in qua agitur de pugna ecclesie cum
dracone et familia eius. In qua continetur
processus temporis ecclesie particulariter de singulis
et satis competens est ordo visionum.
Prima enim continet correctionem ecclesie
specialis et est arguitoria per contrarium
septem ecclesiarum Asie monens ad peni-
tentiam per effectum doloris. Secunda est consola-
toria per revelationem misteriorum et aper-
tionem sigillorum, id est secretorum universalis
ecclesie monens ad adorationem per effectum gaudii.
Tertia est comminatoria per clangorem
angelorum et [illegible] in

septem ordinibus monens nos ad timorem
per effectum timoris. Hec quarta est exhorta-
toria ad pugnam exemplo victricis
mulieris ut animet nos ad victoriam
per effectum spei. Unde patet quod iste quatuor
visiones Johannis continent quatuor affectiones
anime ordinatas in domino. Prima est de dolore
de peccatis, secunda de gaudio de beneficiis, ter-
tia de timore de periculis, quarta de spe de victoria
optinenda. Iste tamen quatuor respiciunt uni-
versalem statum ecclesie. Tres vero alie que
sequuntur hanc respiciunt finalem statum
de quo etiam statu aliqua dicta sunt in apocalypsi
quinti et sexti et septimi sigilli. Scien-
dum est autem quod duplex describitur hic
pugna. Prima ponitur hic, pugna mulieris
cum dracone, et hec ponitur in 12° et 13°
capitulo. Eiusdem hec visio continet tria ca-
pitula ut duo apparentia, scilicet 12. 13.
14. Primum istorum trium capitulorum de
processu ecclesie sub persecutione dyaboli que perse-
cutio incepit a principio mundi. Secundum
agit de processu eiusdem sub persecutione
antichristi que erit circa finem mundi. Tertium
agit de auxilio dei in processu ecclesie contra
tirannidem antichristi. Hoc autem presens capitulum
dividit in duas partes. In prima de-
scribit pugnam mulieris et draconis
in celo ubi continetur processus ecclesie sub aperta
persecutione dyaboli. In secunda parte describit
pugnam mulieris et draconis in
terra ubi continetur processus ecclesie sub aperta
persecutione ipsius ibi Et postquam vi-
dit draco. In prima parte huius capituli
continentur quinque. Primum est descriptio mulieris
ibi Et mulier amicta. Secundum descriptio
draconis ibi Et visum est aliud signum.
Tertium est pugna draconis contra mulierem
ibi Et draco stetit. Quartum est adiu-
torium mulieris a deo ibi Et factum est
prelium magnum. Quintum est victoria
mulieris in persecutione dyaboli ibi Et

a Nunc affectiones eorum ordinate in domino

precctus e dracone/ an quod vero ponit
visio post, quod duo attendentes antecedens
quod continet tres scilicet templi apertionem/ archae
visio/ Et actus immutationem/ dicit ergo
a Et apertum est copulata continuatio immuit
quod hec visio dependet a precedentibus
unde etiam duo ponit hic/ quorum unum
pertinet ad precedentem visionem scilicet apertio
templi/ aliud pertinet ad tertiam vi-
sionem scilicet actus immutationem Et ex hoc
videtur quod hec tertia visio non incipit
Beda hic sed ibi Et signum magnum sol non
hoc quod ondit hic Iohannes pertinent ad
secundam et tertiam visionem Et non ondit-
ur igitur pertinent ad aspectum certe quin
declarat hic In hac tertia visione/
posset tamen concedi/ quod hec tertia visio
Incipit ibi Et signum magnum ap-
paruit in celo quia incipit ibi tertie
de parte eius Et ea que premisit sunt
quedam continuata istius visionis Et
b aliarum precedentium/ dicit ergo Et apertum
c est templum dei in celo id est manifestatum
mysterium quod latens prius inscripta/ nomine
enim celi intelligitur scriptura sanctus luminaria
luminare magis novum testamentum
d luminare minus vetus est testamentum
stelle sanctorum expositiones vel singule
sententie/ quatuor partes celi scilicet oriens
occidens auster septentrio/ sunt quatuor
modi exponendi scilicet historicus alle-
goricus tropologicus anagogi-
cus/ In hoc celo fuit clausum templum
quod diu mysterium latuit sub figuris/ sed
apertum quando veritate veniente in medium figura
recessit/ sicut umbra evanescit te-
nebre/ aurora apparente/ Et de
hoc celo dicitur ipsius Extendens celum
sicut pellem id est scripturam dilatans per
multiplicem expositionem unde dicitur 12
per visibilium plenum Et multiplex est

scilicet quod aut secretum sit aperitur te-
pli in celo id est patefacta veritate ondit
Et visa est archa testamenti eius
id est corpus et sacramenta corporis que tam
diu latuerant sub figuris in templo
eius id est in ecclesia vel in scriptura unde mori-
ente Christo scissum est velum templi Et tunc
amotum est velamen scripture Et veritas
patefacta/ hoc vero dicitur archa quia tria
sunt ista que veritate fuerunt in archa
figurabiliter/ ibi enim fuerunt tabule testamenti
virga aaron/ Et urna aurea
plena manna celesti/ Etiam in corpore
sunt tabule testamenti quia de spiritu nobis
fidele testamentum tulit/ Et de nobis
patri unde supra id est quoniam est testis fi-
delis primogenitus mortuorum
hoc sentit Iob 16 quoniam dicit Ecce
in celo testis meus et conscius
meus in excelsis/ Item ideo fuit
virga id est vera disciplina unde ysa 53
disciplina pacis nostre super eum et
livore eius sanati sumus/ de qua virga
dicitur ps virga tua et baculus tuus
ipsa me consolata sunt/ Item ideo fuit
urna aurea plena manna id est ce-
lestis doctrina duplici consolatione
plena Col 2 In quo sunt omnes the-
sauri sapientie et scientie absconditi in quo
habitat omnis plenitudo divinitatis
corporaliter/ Item ideo sunt tabule testamenti
quia ipse est nobis exemplum et forma vi-
vendi Item virga quia nos corrigit
unde ps virga directionis virga regni
tui/ Item manna quia nos consola-
tur ecclesiam unde 2 Cor 1 deus
totius consolationis qui consolatur nos
in omni tribulatione nostra/ Item nomine
celi significatur ecclesia ysa 66 celum
mihi sedes est Et ps dominus in celo
sedes eius/ sunt luminaria magna

b Scriptura sacra dicitur celum
c stelle celi sunt expositiones sanctorum
d scripture expositio quadruplex

e hoc dicitur archa scripturata
f archa tria habuit ista sunt hec
g ecclesia dicitur celum luminaria plena

Ezech.

predicacio manifestatus ecclesie / per vii

Visus est in veteri / staret supra ubi puer erat

sua sicut luminare maius · i · maiores p=
latos Et luminare minus · i · minores p
latos Et stellas · i · singulos fi
deles vii phil. 2. Inter quos lucetis
sicut luminaria in mundo verbum vite con
tinentes Eze. 43. Fili hominis ostende
templum domui israel Et confundantur
1 ab iniquitatibus suis / hoc templum apertum
est in celo · i · in ecclesia / Primo per angeli
denunciacionem Luce 2. annuncio vobis
gaudium magnum quia natus est
nobis hodie salvator / qui est christus dominus
2 in civitate David / 2o per magorum
adoracionem Et stelle demonstracionem /
Mt. 2. Stella quam viderant magi
in oriente antecedebat eos donec
veniens staret supra ubi erat puer
q. d. hic est quem queritis Et statim in
trantes adoraverunt / 3o per status co
3 mutacionem / Et miraculorum operacionem
Joh. 2. hoc fecit inicium signorum ihesus
in cana galilee Et manifestavit
gloriam suam / 4o per [illegible] lateris
4 apercionem Joh. 19. unus militum la
ncea latus eius aperuit Et con
tinuo exivit sanguis et aqua
5 5o per eius resurrectionem Et apostolorum
erudicionem Luce 24. aperuit illis
6 sensum ut intelligerent scripturas / 6o per
ascensionem et spiritus sancti missionem Act. 1.
7 videntibus illis elevatus est / 7o per
apostolorum predicacionem qua tota est deus
manifestatus Mt. ult. Illi autem
profecti predicaverunt ubique domino co
operante / Et nomine arche testa
menti intelligencia sacre scripture vel sunt ta
bule · i · duo testamenta Et virga
veteris testamenti duricia Et manna
· i · novi testamenti dulcedo vel virga
iusticie Et manna misericordie / Et sic Et
apertum est templum dei in celo · i · mani=
festatus est vel ecclesia quam Iudei
et gentiles Et alii infideles negant
adhuc esse dei Et visa est archa
testamenti eius in templo eius Glo.
· i · sapiencia dei Et intelligencia scripture
manifeste visa sunt in christo Luce
2. aperuit librum Et legit in eo Et
Mt. 4. quod aperuit os suum . d. beati pau=
peres etc. / Sic apertum est templum in celo
Glo. · i · datus est spiritus sanctus a quo
post misteria sunt revelata fidelibus
Et visa est archa testamenti eius in templo
Glo. · i · data est intelligencia misteriorum
veteris eius Et facta sunt fulgura
· i · miracula manifesta / Et hoc notatum
erat in principio ecclesie nouelle quia magis
indigebat potu lactis quam solido
cibo visio enim miraculorum fuit quasi
potus ducens cibum predicacionis pre
membra ecclesie ut sic fieret eis mit
[illegible] Et dicuntur miracula fulgura
propter stuporem / propter splendorem / propter fetorem
propter terrorem / propter visionem / Sunt enim terra
sua fulgura / quedam sunt secreta quedam
videncia Et quedam secreta Et mala=
Primo stabat quia videbat apertis
Et istis dicebat separabat Postea fete=
bat quia peccata que prius placebant
fetere et displicere faciebat / Deinde
videbat quia amore dei accedebat
Et voces · i · laudum consonancias quia visis
miraculis omnibus laudabat deum Et
benedicebat / Et terremotus · i · terroris
quedam enim ad fidem quedam ad iram movebat
bat Io. a. dissensio facta est in turba prop=
ter eum / Et grando magna · i · persecucio
magna maiorum quibus videbatur
predicacio intollerabilis Et inde comparatur
predicacio grandini quia sicut grando
in casu suo frangit segetes virentes

b Incarnacio vel manifestatus est per septem

a Miracula dicuntur fulgura propter quinque
b Fulgurum bona genera
c persecucio dicitur grando propter eam

Et recedit primitia. Et tamen postea legalia
succedat tamen. Et uberius reddit. Sic
persecutio novellos in fide fugit. Et
tamen ecclesiam reddit fecundam, quia ex tribu-
latione augetur virtus. Et caritas eius
in tribulatione dilatatur. In Ex. 1. Quo
i. quanto magis affligebant filios Isra-
el tanto magis multiplicabantur. Et facta
sunt fulgura i. eruditiones et voces i.
admonitiones. Et terremotus i. admira-
tiones. Et grando magna i. increpationes.
De omnibus habitum est supra 8. Et signum
magnum. Hic incipit agere de pugna
mulieris et draconis i. ecclesie et dyaboli. Que
ab ipso ortu ecclesie incepit, per quam armat
et animat fideles ne deficiant in tribulatione,
sed confidant in domino cuius auxilio superabunt.
Sic mulier ista sicut ei assistentibus
ipsi. quod describit ipsa mulier per statum. Et
habitum suum dicit. Et signum magnum
i. magna significans. apparuit
in celo i. in ecclesia militante que intus
est in triumphante. Hoc autem fuit signum
mulier amicta sole i. ecclesia [illegible] mu-
tacione iuxta illud ad Gal. 3. Quicumque
in Christo baptizati estis Christum in-
duistis i. mores et virtutes eius scilicet
paupertatem, vilitatem, humilitatem et ce-
teris. De hoc signo dicitur Luc. 2. Et hoc
erit vobis signum: invenietis infantem
pannis involutum et positum in presepio.
Per infantem significatur Christi humilitas, per pre-
sepium vilitas, per pannos paupertas.
Sed de hoc signo dicit Symeon ad
Mariam eodem capitulo: Ecce positus est
in ruinam et in signum cui contradicetur. Ista
mulier amicta sole i. ecclesia circumdata
fluctibus tribulationum, que nomine solis intelli-
gitur. Ps. De Christo in sole posuit tabernacu-
lum i. in tribulationibus fervorem. Et merito
quia sicut sol illuminat mundum. Et desic-
cat lutum, sic tribulatio dat [illegible]

Et desiccat peccatum. Ysa. 28. Tantum modo
sola vexatio dabit intellectum auditui.
Ecc. 5. Debilia alia consolatione. ponere
flagellum cruciatus in [illegible]. Ecclesia vero
dicitur mulier propter plus fecunditatem. Et sub-
iectionis humilitatem. Eph. 4. Ut ecclesia
subiecta est Christo ita et mulieres viris suis
in omnibus. Est mulier amicta sole i. ecclesia
induta caritate et cognitione. Sol enim
calorem habet in quo caritas designatur
et splendorem in quo significatur cognitio.
Et ista duo vestiunt ecclesiam. Prov. 31.
Omnes domestici eius vestiti sunt du-
plicibus. Et luna i. mundi prosperitas
que crescit et decrescit sicut luna. Eccl.
27. Homo sanctus in sapientia manet sicut
sol. Stultus i. mundus ut luna mutatur.
Sub pedibus eius i. sibi affectibus
quia licet eius ecclesia temporalibus sustentatur
tamen non affectat ea. Unde Cant. 2. Leva
eius sub capite meo et dextera illius
amplexabitur me. Cant. 5. Lavi
pedes meos quomodo inquinabo eos.
Est luna sub pedibus eius i. mundus
sub predicatoribus qui sunt pedes ecclesie
qui portant et sustentant ecclesiam de quibus
Cant. 7. Quam pulchri sunt pedes
tui in calciamentis filia principis
i. ecclesia filia Dei. Ysa. 52. Quam pulchri
super montes pedes annunciantis bonum.
Ergo montes dicuntur quia totum mundum
conculcant. Et contempnunt. Gen.
Omnem locum quem calcaverit pes
vester vester erit. Et in capite eius corona
aurea stellarum 12 i. apostoli quibus quasi stellis
12 illuminata quasi duodecim margaritis
ornata congaudet. Ipsi enim hostes
ecclesie vicerunt, ipsi ecclesiam ornaverunt.
Ipsi quasi precipui milites in capite
exercitus positi sunt. Sic stelle in firma-
mento celi in nocte adversitatis luxe-
runt. Et totum mundum illuminaverunt. Matt. 4.

d Ecclesia dicitur mulier
e Virtus dicitur triplex

f Ecclesia dicitur mulier propter duo
g Ecclesiam duo vestiunt
h Prosperitas mundi dicitur luna
i Predicatores dicuntur pedes ecclesie
k Stelle 12 dicuntur apostoli [illegible] ecclesiam in quinque

vos estis lux mundi Baruch 3. Stel-
le dederunt lumen in custodiis
suis. Thomas in maiori Yndia
Bartholomeus in minori Yndia Sy-
mon et Judas in Persida Philippus
in Samaria Matheus in Ethiopia
Mathias in Alexandria Johannes
in Asya Andreas in Achaia duo
Jacobi in Judea Petrus in Ca-
padocia Paulus in Grecia Et ta-
dem Petrus et Paulus in Ytalia
In hiis regionibus predicaverunt Et
in macula fecerunt apostoli Et sicut
stelle dederunt lumen in custodiis
suis Et letati in tribulacionibus suis.
Et vocate sunt quo ad istud officium
Et dixerunt assumus Et luxerunt
ei cum iocunditate qui fecit eas. Sun-
t ergo stelle quia mundum in adversitatis
nocte illuminaverunt Est quia ipsi
qui in firmamento fidei manserunt
unde Judicum 4 stelle manentes
in ordine suo et cursu adversus Zysa-
ram pugnaverunt id est contra dyabolum qui
mittit eos excludere a gaudio
paradisi sicut dominum corona quia undique
ambierunt et munierunt ecclesiam Et
Christum id est sponsam et sponsum Cant. 3. En
lectulum Salomonis sexaginta fortes
ambiunt ex fortissimis Israel omnes
tenentes gladios et ad bella
doctissimi Job 29 Cum sederem quasi
rex circumstante exercitu eram tamen me-
rencium consolator Ubi Rex sedet
in cena turba cinctus duodena
Est quia reges vel vicat mundi un-
de Abacuk 3 dicit ecclesia deducet
me super excelsa mea victor
in psalmis canentem excelsa ecclesie
fuerunt apostoli Est quia suas victorias
non sibi sed Christo attribuerunt unde Job
28 numquid mittes fulgura id est apostolos
choruscaciones mirabiles et ibunt

a Apostolorum quibus ubi predicaverunt

Et cum reverencia dicent et assumus
id est totum quod fecimus attribuimus tibi. Est
in capite eius corona stellarum 12
in mente suo sitas fidei 12 articulorum a
quos in pre 12 lapides designant quos
Josue accepit in alveo Jordanis
id est in baptismo Josue 4 Est in capite
eius corona stellarum 12 id est cultus et
ornatus 12 fructuum spiritus de quibus ad b
Gal. 5 Fructus autem spiritus est caritas
gaudium pax modestia paciencia
benignitas bonitas longanimitas mansue-
tudo fides continencia castitas Est
Item in capite corona stellarum 12 id est in c
mente eius spes 12 gaudiorum quorum
primum est et principium de plena cognicione
quia sciemus tunc omnia misteria istud 1
Cor. 13 Nunc cognosco ex parte tunc
autem cognoscam sicut et cognitus sum
2 Secundum est de plena dilectione tunc enim
plene diliget unusquisque deum Et
proximum secundum gradum suum unde illud
Ysa. 31 Dixit dominus cuius ignis in
Syon et caminus in Jerusalem Tercium
3 est de prima apprehensione de qua Cant. 3
tenui eum nec dimittam illum Philip. 3
sequar si quo comprehendam Et ideo
comprehensores sunt apostoli in celum hoc ea pacient
adhuc dotes anime quartum est de corporis
claritate de quo Mt. 13 Fulgebunt
iusti sicut sol quintum est de corporis a-
gilitate Sap. 3 Fulgebunt iusti
tamquam scintille in arundineto discurrent
6 Sextum est de corporis subtilitate quod eciam notatur
In hoc quod iusti dicuntur fulgere sicut sol
cuius radius penetrat vitrum et
cristallum sine corporis lesione quod eciam
notatur in hoc quod dominus ianuis clausis
intravit ad discipulos Jo. 20 Septimum
est de corporis inpassibilitate de qua 1
Cor. 15 seminatur corpus in infirmitate
surget in virtute hec 4 pertinent

a 12 articuli fidei dicuntur 12 stelle
b Spiritus fructus 12 dicuntur 12 stelle
c Gaudia 12 dicuntur 12 stelle

8 ad sticla corp(or)is ¶ 8us e(st) de pacis
tranquillitate, de qua ysa. 32. sedebit
p(o)p(u)l(u)s meus i(n) pulcritudine pacis
9 ¶ Nonu(m) e(st) de gr(ati)a magna 7 nobili
societate de qua d(icitu)r infra 14. Ecce
agnus stabat sup(er) monte(m) syon Et
cu(m) eo .c. 14. m(ilia). h(ab)entes nome(n) eius Et
nome(n) p(at)ris eius scriptu(m) i(n) frontibus
suis. Et infra hij s(un)t q(ui) cu(m) mulierib(us)
no(n) s(un)t coinquinati v(ir)gines eni(m) s(un)t Et
secuntur agnu(m) quocu(m)q(ue) ierit, hij empti
s(un)t ex hoib(us) primicie deo 7 agno Et
i(n) ore eor(um) no(n) e(st) inventu(m) mendaciu(m) sine
macula s(un)t an(te) thronu(m) dei ¶ Decimu(m)
10 e(st) de loci amenitate, est eni(m) locus
i(lle) luminosus spaciosus deliciosus
sanus 7 mundus de p(rim)o d(icitu)r infra 21. Ci
vitas no(n) eget sole neq(ue) luna ut
luceat i(n) ea na(m) claritas dei illuminabit
ea(m) Et lucerna ei(us) est agnus, de 2o
d(icitu)r Iudith 18. i(n)trabis ad sponsos
i(n) regione latissima, de tercio d(icitu)r 28.
Ezech. In deliciis paradisi fuisti,
de q(ua)rto d(icitu)r infra 21. absterget deus
om(n)e(m) lacrima(m) ab oculis eor(um) 7 mors
no(n) erit ultra neq(ue) luctus neq(ue) clamor
neq(ue) dolor erit ultra q(ui)a prima ab
ierunt ¶ De q(ui)nto thobie 13. Ex la
pide candido 7 mundo om(ne)s platee
ei(us) sternentur infra 21. platee civitatis
aurum mundum tanq(uam) vitrum pellucidu(m)
Om(n)ia ista tangit ap(osto)l(u)s ad Gal. 4.
ubi dicit q(uod) sursu(m) e(st) ier(usa)l(e)m que est
mater n(ost)ra, locus eni(m) sublimis 7 clarus
7 deliciosus 7 spaciosus sanus 7 mundus
11 co(n)venit eo ¶ Vndecimu(m) e(st) status immu
tabilitas de q(uo) ps. ier(usa)l(e)m que edificatur
ut civitas cui(us) participacio ei(us) i(n) id(ipsum)
Iaco. 1. apud q(ue)m no(n) e(st) tra(n)smutacio
nec vicissitudinis obumbracio ¶ 12us
12 e(st) de securitate de qua ysa. 32. sedebit
p(o)p(u)l(u)s meus i(n) pulcritudine pacis in

tabernaculis fiducie i(n) requie opulenta
ps. lauda ier(usa)l(e)m d(omi)n(u)m q(uonia)m confor(tavit)
¶ Est i(n) capite corona stellar(um) 12. i(d est) i(n)
nobiliori 7 digniori p(ar)te eccl(esi)e decor
v(ir)ginu(m) p(r)imo eni(m) s(un)t coniugati po
stea aliq(ua)ntulu(m) altius vidue sup(er)
om(ne)s s(un)t v(ir)gines q(ue) rite duodenario
n(umer)o co(m)prehenduntur. Et sup(er) decalogu(m)
addunt duplice(m) castitate(m) i(n)teriore(m)
et exteriore(m), hi fulgentes stelle q(ui)a
sicut stelle celu(m) decorant ita v(ir)gines
eccl(esi)am. eccl(esiastic)i 43. species celi gl(ori)a stellar(um)
Et i(n) utero h(abe)ns i(d est) i(n) mente filios quos
parere desiderat i(d est) fide i(m)buere
et caritate p(er)ficere Et clamabat
parturiens i(d est) pare(re) desiderans Et
ad p(ar)tu(m) laborans orabat Et p(re)di
cabat Et cruciat(ur) vigilando orando
p(re)dicando ieiunando ut pariat vo
filios multos, filios conti(n)ue parit
eccl(esi)a sponso suo, no(n) tamen sine dolore 7
cruciatu, q(ui)a patit(ur) ab emulis de
tractores Et a(c) ip(s)a carnib(us) afflic
tiones ieiunando orando p(re)dicando
discurrendo sicut fecerunt illi q(ui) hoc
exp(er)imento didicerunt sic faciebat
Ap(osto)l(u)s 1. Cor. 9. Castigo corp(us)
meu(m) Et i(n) s(er)vitute(m) redigo ne forte
cu(m) aliis p(re)dicavero ipse reprob(us) efficiar
Sic etia(m) faciebat ipse d(omi)n(u)s Mt. 4.
Et circuibat ih(esu)s tota(m) galilea(m) do
cens, sic facit etia(m) Ioh. 16.
Mulier cu(m) parit tristicia(m) h(abe)t ysa.
37. venerunt filii usq(ue) ad partu(m) et
virtus no(n) e(st) pariendi, ad Gal. 4.
Filioli mei quos iteru(m) parturio
donec formet(ur) xp(istu)s i(n) vobis Signu(m)
magnu(m) apparuit Mulier amicta
sole 7c. Primo nota q(uod) hec tanque
sta s(un)t i(n) ipa dic assu(m)pcionis ip(s)i(us)
P(ri)m(um) e(st) corporis sui glorificacio q(uod)

d Celeste regnu(m) que fau(i)t amenu(m)

e Status domu(s) t(em)pl(u)m
f Eccl(esi)a mat(er) n(ost)ra p(ro) filiis suis ex(em)p(la) parit
5. Marie t(em)pl(u)m domu(m) ...

q̄ notat' ibi Mulier amicta sole
i. maria induta corporis glorificatione
q̄ consistit in q̄tuor dotibz eius. sz.
claritate agilitate subtilitate im
passibilitate q̄ oīa in sole signantur
Radius eni solaris clarus ē itm̄
subtilis ē agilis vn̄ subito volat ab
oriente in occidentē/ itm̄ subtilis est
q̄r intrat vitrū sine eius fractione
Itm̄ impassibilis ē q̄r nec gladio
nec lapide pt ledi/ pp. hoc dicit
dn̄s Mt. 13. Fulgebunt iusti sicut
sol. Dicit Tom. q̄ ymus erit splendor
maior qm̄ solis splendorem habebit
suo corpori. Ite(m) p(ro)v(er)b. sa. d(icit) dn̄s
dabo tibi coronā pariter. gloriā oīe
perhumilitate penitentie Et oleum
gaudij. i. stola seu gloria corporis
vn̄ gaudium erit pluctu oleum
enim sanatiuū ē seu mitigatiuū
doloris ē p(er) q(uod) sign(ificat)ur impassibilitas Ite(m)
penetratiuū ē p(er) q(uod) sign(ificat)ur subtilitas.
Ite(m) leve ē vn̄ sup(er)enatat. p(er) q(uod) sign(ificat)ur
agilitas Itē lucidū ē p(er) q(uod) sign(ificat)ur
claritas Et talibus lineis Maria
vo(catur) d(icitu)r mulier sexus distinctione no(n)
corporis depravatione Ite(m) plus spe(cia)li
dignitate no(n) mentis fragilitate Ideo
ipse ihc vocat eā ut mulierem
Joh. 19. Mulier ecce filius tuus
qui pendet in cruce Ite(m) Joh. 2. quid
mihi et tibi ē mulier no(n)dū venit
hora mea ut ondat q̄ aute hoc
Eccli. 26. Sicut sol oriens mundo
in altissimis dei sic mulieris bone
species in ornamentū domus sue/ i.
sicut oriens Et in alto existens illu=
minat mundū Sic maria hodie
ascendens illuminat celū q(uod) ē domus
dei Et filiorum eius in qua domo
mansiones multe sunt ut d(icitu)r Joh.
14. Quatuor pulcritudine talem

Et nobiliorem elegit mariam Unde
ipsa met dicit Eccli. 24. q(ua)si ce
drus exaltata sum in libano Cedrus
sup(er) arbores exaltatur Sic maria
sup(er) omnes creaturas exaltata est
in celo. ps. Exaltata ē magnifi(cen)tia
tua sup(er) celos. deus. i. maria te ma
gnificantes sup(er) angelos Ite(m) dicitur
Maria amicta sole in die assumptionis
sue i. circumdata stolis congregatione qui
cū ipso ei venerunt obviam Et cum
magno gaudio deduxerunt in celum
Sim. x. Elevata ē nubes. i. maria
Et p(ro)fecti sc̄ filij israel. p(er) turmas suas/
maria comitatus turma angelorum una
turma patriarcharum. alia turma p(ro)phetarum
tercia turma patriarcharum. alia
turma p(ro)phetarum/ tercia turma ap(osto)lorum/ quarta
turma martirum/ quinta turma confessorum
sexta turma virginum/ septima omnis
hi cū ea fuerunt sp(ecialiter) ut ipse d(icitu)r Eccli.
24. Radicavi in p(o)p(u)lo honorificato
Et in sanctis in plenitudine sanctorum detencio
mea Ite(m) in eccl(es)ia dei domini honorabit(ur) Et
in medio p(o)p(u)li sui laudabitur Et in ecclesia
altissimi laudabit(ur) os suum aperiet
Et in conspectu virtutis illius gl(ori)abitur.
Et in medio p(o)p(u)li sui exaltabitur Et
in multitudine s(an)cta honorabitur Et in multitudine
electorum habebit laudem Et inter bene
dictos benedicetur Et hoc totū fi
gurat' significatū fuit 2. Reg. 6. ubi d(icitu)r
abijt david et adduxit archam dei
de domo obededom i. filij in civi=
tate david cū gaudio Et erant cū
eo septem chori/ de q(ui)b(us) p(re)dictum est
i. vij. turme angelorum patriarcharum
prophetarum apostolorum martirum confessorum
virginum Inter quos dignior Et ex
excellencior fuit Et ē beata virgo maria
vn̄ ipsa dicit Eccli. 24. In omni gente:

g Sol sit applicat virtute
i. Maria d(icitu)r mulier pp. duo.

a Maria in assumptione comitat(ur) turme septem
q(ua)si assumptione virginis

principatum tenuit in mundo. Et adhuc
sit in celo quia ipse sedet iuxta filium
suum qui est rex celi. Et alii omnes
infirmius vii. 3 Re. 2. Surrexit rex
in occursum suum adoravit eam et sedit
super thronum suum positus quia thro-
nus est matris eius que sedit ad dexteram
eius. Luna est omnis defectus in prosperis
deponendo tunc enim deponit beata
virgo omnem defectum. Et prestatur omni
bono quod notatur ibi. Et luna sub pe-
dibus eius i. omnis defectus. Et in
prosperio vii. tunc potuit dicere beata
virgo dominus regit me et nichil michi de-
erit quod in Ps. sepe rogaverat hoc
ipsa Can. 1. Indica mihi quem diligit
anima mea ubi pascas ubi cubas
in meridie i. in celo ubi est meridies
i. cognitio sine obscuritate. Prover-
biorum 30. Multe filie congregaverunt divi-
tias tu sola supergressa es universas.
Et ideo luna sub pedibus eius i. certa-
ta militans quam conculcavit in fiori (?) ca-
Hester 2. ducta est Hester ad cubi-
culum superius tercium (?) est prelata latitudo (?)
titudo que consistit in duodecim gaudiis
paradisi que signatur ultimo P. 12 fructus
ligni vite quod notatur cum dicit Et
in capite eius corona stellarum 12 i.
mente eius plenitudo 12 gaudi-
orum quorum duo sunt a deo s. gau-
dium de visione divinitatis et gaudium
2 de visione humanitatis. Et alia duo a
3 loco unum de spaciositate. Et duo
a consortio unum de societate angelorum
4 aliud de societate hominum. Et alia duo
a mundo unum de pulcritudine claritatis ad
5 de stabilitate claritatis. Et duo ab effectu (?)
unum ab evacuatione aliud de clausione (?)
6 Et alia duo de corpore unum de stola corporis
aliud de stola anime. Et signum magnum
apparuit in celo i. in ecclesia. Mulier

amicta sole i. maria ornata
clarissima et altissima castitate. Clara
quidem et alta est castitas coniugalis
si bene servatur. clarior et altior casti-
tas vidualis. clarissima et altissima
est castitas virginalis. vii. i. Cor. xv.
Dicitur quia alia sit claritas solis i. con-
tinentie virginalis coniugalis. omnes
habuit beata virgo quia sancta coniugata fuit
vidua et virgo fuit. Ysidorus super ipsa D.
Exodi 28 (?). In me omnis gratia quia con-
iugatarum et viduarum virginum
gratiarum habuit. Preterea sol septem habet
effectus qui omnes fuerunt in beata virgine
spiritualiter et specialiter. Primus effectus
solis est calefactio hoc est donum
sapientie quo spiritus incaluit in amore
dei. Eccli. 43. Sol tripliciter exurens
montes i. excelsas mentes infla-
mans tripliciter in amore s. dei sui
et proximi vel in amore dei triplici
ex toto corde et tota anima et ex
tota mente radios igneos ex-
sufflans i. calidas affectiones in-
mittens. 2 Machab. 1. Refulsit
sol in clipeos aureos et iam re-
fulsit sol qui erat in nubila et ac-
census est ignis magnus. Spiritus
enim gustans dominum per donum sapie-
tie ardescit in amorem ipsius. Augustinus
Gustavi te et esurio et sitio. Tetigisti
me et exarsi in pacem tuam. Eccli.
24. Qui edunt me adhuc esurient.
Secundus effectus est illuminatio que pertinet ad
donum intellectus. Eccli. 42. Sol illuminans
per omnia respiciet i. sol omnia respicere
facit in celo summa gaudia. In
inferno summa supplicia. In mundo
pessimas angustias in corpo-
ra et negligentias i. Machab.
6. Refulsit sol in clypeos aureos

b Gaudia celica 12 dum 12 stelle
c Castitas triplex
d Sol habet septem effectus propter hoc salutatur

·i· corpori et maria et resplenduerunt montes abeis ·i· celorum metas

¶ Tercius effectus solis est dimidiacio que facit vestes [illegible] exquirere et ad donum consilii refertur quod docet veterem conversacionem et secularem vitam deponere Cant·i· Et nolite me considerare quod fusca sim quia decoloravit me sol ·i· colorem pristine conversacionis mutare me fecit Mt ·19· Si vis esse perfectus vade et vende omnia et da pauperibus et veni sequere me ¶ Quartus effectus solis est consolidacio quod pertinet ad donum fortitudinis. Propter quod spiritus solidat. Eccli·2a· Homo sanctus in sapiencia manet sicut sol stultus ·i· firmus ¶ Quintus effectus est coacius in terminac regulacio et hoc pertinet ad donum sciencie propter quod scimus bene conversari in medio prave et perverse nacionis ut dicit augustinus vel apostolus phil·2· simplices filii dei in medio nacionis prave et perverse Inter quos lucetis sicut luminaria in mundo ¶ Sextus effectus solis est liquefacio et hoc pertinet ad donum pietatis quo liquescit anima in conpassione proximi Exo·16· Cum incaluisset sol liquefiebat manna Sap·16· Quod ab igne non poterat exterminari statim ab exiguo radio solis calefactum tabescebat ps. Flavit spiritus eius et fluent aque

¶ Septimus effectus solis est desiccacio humidorum et hoc ad donum timoris pertinet quo carnalis concupiscencia desiccatur vel Iaco·i· Exortus est sol cum ardore et arefecit fenum ·i· carnem quia omnis caro fenum et omnis gloria eius quasi flos feni ysa·40· Prov·12· In tanto diu declinat omnis a malo propter hos septem effectus solis dicitur ysa·30· lux solis septemplicter sicut lux septem dierum propter hos septem effectus solis salvat homo et Iob dicitur ·i· Reg· xi· Cras cum incaluerit sol erit vobis salus. hic est sol qui nescit occasum vel ysa·40· Non occidet ultra sol tuus etc. Et luna sub pedibus eius ·i· tota ecclesia et omnes defectus Quartum autem eorum que gravant defectum bonorum primum est superbia ps. Inimici defecerunt sicut isti ·i· inimici ·i· superbi Item ps· auferes spiritum eorum et deficient ¶ Secundum est impaciencia Iob venit super me plaga et defecisti ¶ Tercium est avaricia ysa·60· deficiet pecunia et labor abiit ·i· avaricia quia plus diligunt pecuniam temporalem quam regnum celorum ¶ Quartum est vanitas glorie ps· Defecerunt in vanitate dies eorum ¶ Quinque sunt eorum que defectum impediunt ¶ Primum est paciencia paciencia perfectum opus habet ut simus perfecti et immaculati in nullo deficientes ¶ Secundum est spei constancia ysa·40· Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem assument pennas sicut aquile current et non laborabunt ambulabunt et non deficient ¶ Tercium est meditacio dominice passionis hebr·12· Recogitate eum qui talem sustinuit a peccatoribus adversum semetipsum contradiccionem ut non fatigemini animis vestris deficientes ¶ Quartum est desiderium pertendi dum ps· Indeficientes dum non deficiet in bono ad Gal·6· bonum autem facientes non deficiamus tempore enim suo metemus etc. Et in capite eius corona stellarum ·12· ·i· duodecim prerogative virginitatis ¶ Prima est electio dei patris ad opus filii sui vel Cant. ·2e· Virgo que egredietur ad hauriendam aquam ipsa est quam preparavit deus ysaac. ·i· ps· vel ps· Elegit dominus syon ·i· beatam virginem que est speculum et specula

a defectum gravant eorum
b defectum impediunt eorum
c virginitatis ·12· prerogative dicuntur ·12· stelle

cum sint castissimi qui sancti celestes

2 ecclesie. ¶ 2a prerogativa virginum est specialis
filii dei desponsacio. unde 2 Cor. de
spondi vos uni viro virginem castam
exhibere christo. Et in festo virginum cantat
ecclesia: agnum sponsum virginum. Huius
signum in veteri lege summus pontifex
non ducebat uxorem nisi virginem. ¶ 3a est
splendor sive fecunditas. Zachar. 9. quid bonum
est eius et quid pulcrum nisi frumentum electorum
et vinum. i. gratia spiritus sancti germinans vir-
gines. alibi. Mt. 1. de beata virgine.
9 Inventa est habens in utero de spiritu sancto. ¶ 4ta
est conceptio dei et generatio. Ysa. 7. Ecce
virgo concipiet et pariet filium. Et vo
cabis nomen eius emanuel. quod est
nobiscum deus. In via una deus.
7 ¶ 5ta est dei refectio. Cant. 2. Dilectus
meus michi et ego illi qui pascitur inter
lilia. i. inter virgines. ¶ 6ta est dei me
ditatio. 1 Cor. 7. Mulier innupta
et virgo cogitat que domini sunt. ut sit
sancta corpore et spiritu. ¶ 7a est inscriptio in libro
vite. Supra 3. Habeo pauca nomina in
sardis qui non inquinaverunt vestimenta
sua. Et non delebo nomen eorum de
libro vite. Magnum quippe nomina ac
quirent sibi quia magis potest obstinari
tradi deo quam primus medicus et debil
fortissimus athleta et acutissimus. Et
nominatissimus superaret in campo certaminis
Hoc facit virgo quelibet, quia dyabolum in
mundo superat. unde Judith 13. Una
mulier hebrea fecit confusionem in domo
regis nabuchodonosor. unde dicitur in divisa unde
una mulier idest est quia virgo que dyabolum vicit
unde sibi nomen magnum acquirit. unde
Et augustinus dicit. Quanto fragilior sexus
quanto infirmius vasculum quod portat ab
hoste triumphum tanto maior opprobrio
confusionibus dyaboli redundat tanto mirabilior
deus in istis sive agnoscitur tanto etiam
rex martyrum prestat in pugnantibus

sinus iocundius delectat. Porro autem ma-
gnum nomen sibi faciunt virgines ut amatores
qui parvo suo delicias divicias
et honores magnos pro hiis contempnunt.
Et propriis pauperibus et vilibus se sub
iciunt sic mulieres sancte faciunt virgines.
unde de ipsis cantat ecclesia Regnum
mundi et omnem ornatum contempsi propter a
morem domini mei ihesu christi quem vidi
quem amavi in quem credidi quem dilexi.
¶ Octava est quod ipsa est ornatus et
pulcritudo celi. unde Eccli. 43. Species
stellarum gloria celi. i. virginum quas dominus
stelle quia de die lucent sed in vespere
incipiunt apparere i. in primitiva ecclesia
sed in fine apparebit quis sit. unde Joh.
virgo clausa a deo et ipse et pater ho
virginem dicitur. i. Canonica 3. Filii
dei sumus sed non dum apparet quid erimus
scimus autem quia cum apparuerit similes
ei erimus. ¶ Nona est perfecta christi
assistencia. unde infra 14. virgines enim
sunt et sequuntur agnum quocumque ierit.
Decima est nomen cantica de cantacio.
quod sole virgines decantabunt, unde in
fra 14. Cantabunt quasi canticum novum
ante thronum dei. Et post. quod non cantabunt
canticum domini in terra aliena. i. in carne
corrupta. ¶ 11a maior fructus
nam fructus 30. primitivo bono coniugatis.
sexagesimus viduis cen
tesimus virginibus. Mt. 13. Ideo dicitur
Cor. 15. Alia claritas est solis i.
virginum alia lune i. viduarum alia
stellarum i. coniugatorum. 12a est
duplicitas corone ad exemplum, nam ipsa
debetur aurea tamen sola unde
1 Macha. 4. Ornaverunt faciem
templi coronis aureis, facies que
est altior et nobilior pro corpus est
corpus virginum quod sit nobilius et pul
crius. Et castitas melior esse quam

ornatur. comes autem eius non una sponsa
tantum sed comes, quia amica perfecte
Et amicola pro virginitate. Ier. 31. Virgo
Israel adhuc ornaberis tympanis
gradieris in choro ludentium. Ludo
illo de quo dicitur Exodi 32. surrexerunt po-
in domum tuam. Et ibi adnotate. Et
in ecclesiis ludo devocionis qui reli-
quie cogitacionis diem festum agent
tibi. Iste mulier amicta sole
scilicet per custodiam in mundicie unde
Cant. 4. Tota pulchra es amica mea
Et macula non est in te. Luna sub pedibus
eius scilicet custodia paupertatis quam
semper tenuit vnde Luce 2. Mater
pulcre dilectionis quia nullo modo fuit in
ea amor terrenorum. Et in capite eius
corona stellarum 12. id est 12 prerogative
quas super alias mulieres habuit
et quatuor habuit de celo quia super ipsa
fuit. Prima fuit sanctificacio
scilicet quando dicitur Electa et precelecta. Secunda fuit
angeli salutacio. Tercia spiritus sancti
super ventio. Quarta fuit dei concepcio
scilicet hec est quarta ave gratia plena.
Alie 4 fuerunt ex parte sua. Quatuor
prima fuit humilitas ex qua dicitur
Ecce ancilla domini. Secunda fuit pudicitia
ex qua quesivit quomodo fiet istud. Tertia
fuit erubescentia ex qua turbata
fuit visso angelo. Quarta tandem quarta
fuit caritas ex qua fuit cogitare
Et vino deficiente in nuptiis dixit
filii vinum non habent. Ioh. 2. scilicet hec
quatuor dicuntur terrenalia. 4 ha-
buit ex parte corporis. Prima fuit
maternitas sine corruptione. Secunda virgi-
nitas cum fecunditate seu fecunditas
cum virginitate. Tercia fuit gravi-
ditas sine gravamine. Quarta fuit partus
sine dolore scilicet has 4 dicitur Be-
dicta tu in mulieribus etc. Et in utero
habens filium spiritualem tenuit. quia

statim ut credidit. Et consensit ipsum
concepit. Et in utero habuit. Unde angelus
ei dixit dominus tecum. Et clamabat
admirando scilicet quomodo fiet istud quoniam
virum non cognosco. parturiens id est pare-
re cupiens unde salva omnium virginitate cru-
ciatur ieiuniis oracionibus vigiliis ab-
stinentia continencia. Et aliis huiusmodi casti-
gatur ut pariat id est tales per eam digna
fuerint. Moraliter amicta sole scilicet dici-
tur religio induta celesti gloria unde
Phil. 3. Nostra conversacio in celis est. Et
luna sub pedibus eius id est mundus quem
religio contempnendo conculcat. Phil.
3. Omnia arbitratus sum ut stercora
ut christum lucrifaciam. 2 Cor. 6. Tamquam
nichil habentes et omnia possidentes. Et
in capite eius corona stellarum 12. id est 4or
cardinales virtutes quarum quelibet tripli-
cata in species fuit 12. Prudentia enim
tres habet species scilicet memoriam intelligentiam
providentiam. Prima respicit preterita
secunda presentia tertia futura. Item
temperantia tres habet species scilicet abstinentiam
continentiam modestiam. Prima gulam
secunda renes tertia linguam moderatur.
Item fortitudo tres habet species scilicet ma-
gnanimitatem ad aggressum bonorum, patientiam in
tolerancia malorum, longanimitatem in
expectatione premiorum. Item iusticia
tres habet species scilicet humilitatem equitatem
benignitatem. Prima ordinat ad superiores
secunda ad equales tertia ad inferiores. Et
habens in utero duas filias cogitacionum
scilicet temporalium. Et clamabat orando
consolando parturiens suspirando
gemendo. Et cruciatur ieiunando
vigilando ut pariat filios et fi-
lias 7 virtutes. Sequitur. Et visum est
aliud signum in celo. Descripta mulier
describit Ioh. draconem qui eam impugnaturus
qui non in propugna venit ad coronam
Iob. mota 1 Cor 2 Thi. 2. Non coronabitur

c Marie 12 prerogativas signant 12 stelle

a Virtutes 12. Sunt 12 stelle
b Virtutes cardinales sunt 4or
c Prudentia tres habet species
d Temperantia tres habet species
e Fortitudo tres habet species
f Iusticia habet tres species
g Corona scilicet pugna datur

quis·

quibus non qui legitime certavit. Et primi-
tus ut visum est in pugna. Ista
autem pugna incepit ab initio mundi
quando temptavit mulierem prima et dura-
bit usque in finem. Et semper acerbior fit
pugna, quia draco semper crescit in ma-
litia, semper quia mulier, id est ecclesia, debet esse
in patientia virtute ne vincatur, sed potius
vincat et teneat. Dicit glossa. Et visum est
aliud signum. Non dicit aliquod visum,
sed intelligitur ab eodem quo primum fuit
signum perficiendi. Istud fuit signum in
pugnandi. Et in predicto presenti capitulo
xii. Multe sunt insidie dolosi, id est dyaboli,
quibus impedit bona que potest. Et specifi-
catur istud signum ubi videtur in celo,
id est in ecclesia. Et idem significat prelium. Et per
mulierem scilicet ecclesiam que pugnat in se ipsa
quia extra se vincetur, sicut membrum non
in corpore vacat pugnare vel operari
non potest. Deinde ostendit qualis sit dyabolus.
Et ecce draco magnus et ruffus,
id est dyabolus. Dicitur draco propter astutiam qua
latenter insidiatur ut noceat. Genesis 3:
serpens callidior cunctis animantibus
terre. Per hoc insidiatur quasi leo in spelunca sua.
Magnus propter potentiam nocendi. Job
41: Non est potestas super terram que comparetur
ei. Ruffus quia propter malitiam quia morte
et sanguine hominis sitit. Ab initio. Johannes 8:
Ille homicida fuit ab initio. Et nota
quod dyabolus aliquando dicitur leo, aliquando draco:
leo dicitur ubi aperte sevit, draco ubi
occulte decipit. Ideo inimici duo sunt
contraria, scilicet patientia contra malitiam leonis,
et sapientia contra fallaciam draconis.
Et ideo dicitur infra eodem quod date sunt due
ale mulieri quibus se defendat, scilicet pa-
tientia et sapientia. Habens capita septem,
id est universos principes mundi per quos
operatur. Et cornua decem. Opulentia
et potestatem. Et sapientiam secularem que dicuntur
cornua quia per hec elevant homines

in superbia. Unde Ysaia 9: Dicitur quia Syria
requievit super Effraym, id est superbia
super opulentias. Unde dicit apostolus
1 Thi. 6: Divitibus huius seculi precipe
non sublime sapere. Unde Augustinus: Omnis
divitum superbia. Per potestatem quia ex
adipe iniquitas eorum. [illegible] amor
[illegible] quia prophetat [illegible] in pugna.
Et per illa despicitur. Unde Abacuk
1: [illegible] quasi arenam captivitatem.
Et ipse de regibus triumphabit et
tyranni ridiculi eius erunt. Ipse
super omnem munitionem ridebit. Et comportabit
aggerem et capiet eam. Aggerem
vocat propheta divitias seculares et
honores de quibus dyabolus [illegible] capere
intendit. Et cepit iam per magis partem.
Unde Hugo: amor pervertit [illegible]
relinquit vitiis. Et dicitur felicitas
esse [illegible]. Non est vitiis non est nimia
non est sua [illegible]. Maledictum et
mendacium et homicidium furtum et
adulterium inundaverunt, id est sanguis
sanguinem tetigit, scilicet peccatum superbie pe-
catum avaritie. Et in capitibus
suis, id est in principibus secularibus, septem
dyademata, id est septem vitia princi-
palia quibus quasi victores coronat a
rege suo dyabolo. Non enim nisi per vitia
vincit dyabolus. Et ideo dicit hec Johannes
dyademata. Vel dyabolus habet septem
capita in se ipsum suggerendo movet
ad septem criminalium peccatorum commissiones.
Et in capite septem dyademata,
ad septiformitatem temptationum per quas
vincens coronatur. Unde Bernardus:
septem sunt genera temptationum. Prima
est importuna quia [illegible] insistit ut
saltem tedio vincat. Job 14: Mons
cadens defluit et saxum transfertur
de loco suo, lapides excavant
aque, et alluvione paulatim terra con-
sumitur. Secunda est dubietas quia [illegible]

h Ecclesia significat prelium et mulier
i Dyabolus habet duo nomina

k Divitiae et honores seculares tamquam mala fient
l Temptatio septuplex

octavus

bigritatis inbilo inolint Job.
20. Isto temptacones mee vale
sucedunt sibi et mens i dulsa
3 rapit / Tercia e sordida q in dictu
romis pvenit / Tre e. veldcores
fuit frans mei aquilibet
4 Quarta e occulta q deliberacoms
ostditor pt fugit vn Job. 13.
qutas hes inmistares tpe
Job. 41. eius revelabit faciez
indumenti eius et in me d centu
eius quis intrabit / ptas vultus
quis apperit .i. occultas eius
7 temptacoes / Quinta e violenta que
vices aic sue muros tursectit Job.
30. q rupto muro e aptura
nua irruerunt sup me et ad
meas miserias devoluti sunt
6 Sexta e fraudulenta q amy seduciat
pru. 16. Est via q videt hoi vita
novissima at illi ducit ad mor
te / Vlt e pplexa q varis simul
impetit Job. 39 paul ut ordinat
bellu exhortacoz ducu et ulu
latu exercitus Et put etiam po
septe capita inctgi septe bestie
ai the. Et p dece cornua dece
principes q tpe anti xi erunt tam
falsa pdicacoe q tyrannica po
testate affligere seos terrarum tota.
Multos vincentes. vn dicitur i
capitibus habe septe diademata
ps. victoriaz quam habuit de multis
q e victoria magis fraudulenta q
violenta vn subdit Et cauda
eius .i. finalis temptacio vel finalis
decepcio q maliciam tegit sicut
cauda tpuitis q in qvie e it tpe
anti xi et io dicitur cauda d. Ysa.
9. Propheta loquens mendaciu ipse
e cauda. Trahebat de fide ad
infidelitate Terciam ptem stellarum
celi .i. omnes reprobos q nec in mo
innocentiu nec in mo penitentiu

inveniuntur in reprobis dicuntur stelle
ps. fide quam habebant saltem informe
Et misit eas in terram .i. ad terrenos affectos
Initia .i. in amore terrenorum ut plus
ea quam celestia diligant / Nota
quidam sunt qui se volunt trahi et magis
trahere ut simplices sunt qui magis
volunt alios trahere neque regere
suo spiritu / sed se volunt ab alio regi
quidam volunt aliquos trahere Et aliqui
trahi ut sapientes et boni magistri
q aliquos regunt alios suo spiritu. Et
alii etiam volunt regi ab aliquo spiritu
qui volunt in initi se prudencie sue et te
duc pcos stellarum / alii sunt q se volunt
trahere et magis trahi .i. se volunt
alios regere et magis ab alio regi ut
sunt illi q se proponunt spiritu suum omnibus
aliis / hii sunt tercia pars quam traxit
cauda draconis. ad spm vn lucifer
q dixerat ascendam in celum et ero similis
altissimo / dicitur e Ysa. 14. vero ptu
in spiritum trahens in profundum laci
Adhuc haberet ancietas i ducat fre
quenter astus ubi agitur de casu angelorum
qui cum lucifero ceciderunt quos
vocat terciam ptem stellarum celi
Sed queritur quo dicatur tercia pars celi
cum decima ceciderit / It queritur quo
lucifer cauda sua traxit eos
Ad eum pt ce q suggessit eis ut
consentirent ei qr omnes cum lucifero
peccaverunt et simul de celo strati
sunt pecto ceciderunt / Solucio
ad primum dicitur q duo sunt genera an
gelorum quidam ministrant quidam as
sistunt Dan. 7. Milia milium mi
nistrabant ei et decies milies centena
milia assistebant ei / Boni ministrantes
dicuntur prima pars stellarum It boni
assistentes dicuntur sa ps alii ante
q nec assistere deo voluerunt nec
ministrare nobis. ps. dicitur sed lucifero:

a temptacio finalis d[icitur] cauda

b tractus triplex
c angelorum casus
d angelorum genera

cōsensē dur/ tria p̄s et h̄os dicit
traxisse lucifer cauda sua quia
ei cōsenserūt Lucifer cū simul.
appecijt equalitatē dei et alijs
angelis reuelauit volūtatē
suā et illi ī eodē ī instātī ei cō-
senserūt vn̄ simul peccauit eodē
pctō. Sz q̄ ille fuit actor q̄ sibi
appecijt dī similitudinē et alijs reue
lauit sua volūtatē ideo dr̄ illos
traxisse et ī terrā misisse .i. ī istū
caliginosū aerem ī quo sūt ad die
iudicij ad maiorē p̄ bacōz. Item stelle
celi dr̄ oēs fideles q̄ ī firma-
mēto ecclesie manentes fide et vita lucētes
sz maiōr clīci dr̄ stelle q̄ vita
et doctrina debet ceteros illuminare
Sz cauda dyabl .i. suggestio ī fine
peccati c̄ multos trahit ī terrā
.i. ī terrena cupiditas/ permittit n̄
eis vitā et ī fine penitentiā et capiū
et decipiūt. Eccī .19. vespmissio
necessaria multos perdidit diligen
tes et commouit eos q̄ fluctus
maris/ Ezech. trahe motus est
violentus et cauda sonat de
re peccatorz/ extrolloz cōmittende/ nota
q̄ dyabl quosdā trahit violēter
quosdā fraudulenter q̄sdā frau-
dulent/ sz multa q̄ nullo istorz
modorz trahunt sz ipsi sequuntur
peccata post se et ad se temptatores
p̄uocientes de q̄bz dr̄ ysa .v. ve qui
trahitis ī iniquitate ī funiculis
vanitatis et q̄ vinculū plaustri.
peccati. Treñ .i. parui eius ducti
sūt ī captiuitatē an faciē subsequē-
tis nos ergo soluere debemus q̄ non
tenemus q̄tū possumus maxime plaustri
peccati .2.8. ī fine eos q̄ ducunt ad
mortē et eos q̄ trahunt ad in
teritū liberare nō cesses. Et draco

Et hic ondit pugna draconis contra
mulierē et primo ondit p̄tiū ma
licia dyabl. Cū dicit stetit/ 2a statuis
mulieris cū dicit q̄ erat paritura q̄
valde notabile ē cū enim grauida
ē ma corporis bōi propōnit ī statē paru
magis ī surgit dyabl ut ī pediat
partū. Tercio ondit modo statuis dra
conis cū dicit et cū peperisset/ 4o
partus mulieris cū dicit et peperit
filiū. Quinto q̄ conuersacō partus cū
dicit et raptus ē filius/ sexto q̄
fuga mulieris ī solitudinē a facie
draconis vbi parata ē alī. Cū dr̄
et mulier fugit/ dicit g. Et draco
.i. dyabl sic armatus ut dictū est
potencia astucia malicia que
ē maligna eius stetit. nō se-
sus nō fatigatus sz sēp vigilans
et ī sidians bonis/ an mulierē .i.
ecclesiā que erat paritura sz nō dū pe
perit perfectū et tales maxime
nititur dyabl ī pedire/ vellet eīi
dyabl q̄ oēs sēp peccantes et nūq̄
p̄ficientes ysa .28. venerūt filij
vsq̄ ad partū et vires nō ē pariendi
Luce .21. ve pregnantibz et nutrientibz
ī diebz illis/ .i. ī p̄ficientibz mag.
sup. quod de diligentia ī solicitudinē
mag. contra eum dr̄ ysa .4. ecce
festinus veniet velociter nō est
deficiens neq̄ laborans ī eo/ nō
dormitabit neq̄ dormiet nec
soluetur cingulū renū eius nec
corā po. corrigia calciamenti eius
q̄ ab hoībz hijs expeditus est.
.i. pet .4. sobrij estote et vigilate
q̄ adūsarius vr̄ dyabl tanq̄ leo circuit. Et stetit
ondit et cū peperisset filiū eius
dei ad peccatum trahet. nō pt.
dyabl impedire partū boī operis po
stea nititur occidere partū p̄ vanaz
gloriā quā facit ī fine operis de.

c clīci et fideles dr̄ stelle
e permissio dyabl duplex
s trahit ad p̄cta

f armata dyabl triplex
f ecclesia quo dr̄ parit

vn Gn̄ 3 · dr̄ mulieri ipse insidiabitur
calcaneo tuo Et tu conteres capit
eius zacha 3 · Sathan autem stabat
ad dexteris eius ut adversaretur ei Jo
dr̄ Exo 3 · q parentes Moysi vide=
tes puerum elegantem abscondentes
ipsum tribus mensibus · tres menses sunt
tres defectus quos debet attendere in
opibus nostris ne incurrant gloriam propter
quod opera nostra non sunt pura Job · Ve=
rum ne iustus iure q p m · Job ·
9 · Si lotus fuero q · aquis nivis
Et fulserit velud mundissime manus
mee tamen sordibus intinges me &c.
sepe sordet ante oculos iudicis
quod fulget ante oculos facientis
29 e q · et si essent pura sunt ad
minus non perfecta tamen non plena · Sup ·
3 Non invenio opera tua plena 39
e q · et si plena essent tamen non multa
ps̄ · paucitatem dierum meorum nun=
cia m̄ · i · q pauca multa fecas
Unde in Job dicebat Job · 9 · ve=
bar omnia opera · s · q non pura Et
etiam si hoc tria contineret in operibus
nostris · s · q essent pura plena et multa tamen
adhuc non debemus extolli quia non
sunt nostra virtute sed ab deo in nobis · ope
ratus vn ysa · 26 · Omnia opera nostra
in nobis operatus es domine apostolus
Cor · & q · in dd quod non accepisti
Et non q dr̄ ut cum pepisset filium
eius de filiis enim crescit magis
invidia dyaboli ad devorandum de
aliis vero non multa curam gerit quia
de facili hz illos Job · 40 · ab
sorbebit fluvium et non mirabitur
habet enim fiduciam quod Jordanis influat
in os eius Item non dr̄ ut cum pepisset
filiam eius devoraret sed filium quia
quanto quis fortior et sanctior est
tanto invidia dyaboli maior est Et
quanto opus facit melius tanto

dyaboli maior invidia magis extinguere nititur
intitur aut apostolus · apostolus · iterum pro eo
aut istud vna glossa suggerendo
Exo · i · dixit pharao obstetricibus
hebreorum quando tempus advenerit si masculus
fuerit interficite si femina reservate Et
pepit mulier · i · ecclesia · filium masculum
· i · xpm nichil ipse fecit enim hoc opposit
virtuti sed omnino virtuosum est · i · Co · i · xpum
ipsum est dei fortitudo et omnibus hominibus
dedit pro dr̄ ysa · a · Ecce virgo con
cipiet et pariet filium Et Macha 5 · 4
dabit eos deus usque ad tempus in quo
parturiens pariet ps̄ · m · in tribus erat
omnes gentes in via iustitie unde
ysa 33 · dns iudex m̄ / dns legifer
m̄ / dns rex m̄ · ipse veniet Et salva
nos Jere 23 · Suscitabit david
g iure iustum Et regnabit rex Et fa=
ciet Et faciet iudicium et iustitiam · iterum · Unde
Et hic dr̄ · In virga ferrea q · i po
vel iustitia inflexibili dicitur unde metaphora
virga cum signat · unde ps̄ · visitabo
visitabo in virga iniquitates eorum Et in verbe
ribus peccata eorum misericordiam autem non dispergam ab
eo In ferro non ptat notatur iustitie
rigor sed misericordia superexaltat iudicium
ut dr̄ · Jaco · i · Jo virga potest substantive
Et ferrea adiective sed in futuro non
reget dns non fortes iniustos sed con
stringet malos in virga ferrea qua
Et si pervenerit eos deprimet irrevo
cabiliter tamen punit unde concordit quia
non iuxta condignum ps̄ · reges
eos in virga ferrea et tamquam vas · fi · co
raptus est filius eius ad deum · i · ascen
ad celum captivam duxit captivitatem
Et ad thronum eius · i · ad equalitatem
patris non possessionis quia ab eterno
fuit coequalis et coeternus et consubstantialis
patri sed per manifestationem sic Ro · i · qui
destinatus est filius dei in virtute Et
phil · 2 · donavit illi nomen quod est

a defectus tres operum nostrorum dicuntur tres menses
b Invidia dyaboli

a Nativitas xpi
b Ascensio xpi

Et raptus est filius eius ad deum .i.
virtute divinitatis ascendit in celum
iure et merito. Ioh. 3. Nemo ascendit
in celum nisi qui descendit. Et ad thronum
eius .i. ad potestatem eius ut cum po-
testate regat et iudicet omnia sicut
ab eterno. Prov. 8. Cum appendebat
fundamenta terre cum eo eram cuncta
componens et delectabar per singulos dies.
Et peperit filium masculum sicut fides
vel opus hominis quod mulier .i. ecclesia parit
et generat predicando et bonum [illegible] in mentibus
in cordibus auditorum. Iacob .i. volun-
tarie genuit nos verbo veritatis.
Hic filius regit gentes in virga ferrea
.i. motus carnales et bestiales et
affectus domat et corrigit inflexibili
disciplina. Hec est virga quam dedit
dominus Moysi Exo. 4. In qua fiunt
miracula in egypto, quia quanto in mundo
displicuerit peccatum eo plus salvabitur.
Hic filius dei rapitur ad deum et ad thronum
dei .i. non sibi tribuit sed operanti deo
attribuit quicquid boni operatur, vel operatur sed deo
auctori qui operatur in nobis velle et
posse perficere pro sua voluntate bona.
Phil. 2. Et hoc est optimum documentum
contra temptationem dyaboli. Cum vult de-
vorare opus hominis, sed refert ad
deum et nichil sibi attribuit et tunc
non solum evadet filius ymo supera-
bit dyabolum. Unde ysa. 9. Sceptrum ex-
actoris eius superasti. Et sequitur
quia parvulus enim natus est nobis et
filius datus est nobis et cetera. Et mulier .i.
ecclesia fugit. Sic parvulum filium suum
In solitudinem celi .i. mentis secretum
spreto mundi tumultu. Ps. Ecce elongavi
fugiens et mansi in solitudine. Ubi habet
locum paratum a deo ad quietem quia in
mundo non est quies. Iob 39. dicit
deus sub figura onagri. Quis
dimisit onagrum liberum et vincula

eius dissolvit. Cui dedit in solitudine
domum et tabernacula eius in terra salsuginis
.i. in carne ubi multas sentit amari-
tudines. Et ideo libenter fugit in solitudinem
.i. ad mentis quietem, vel in solitudinem .i. in
celum per contemplationem que dicitur solitudo
sicut desertum quia populi tumultus carens
et quia derelictum fuit a lucifero et
sociis eius. Unde Luc. 15. Quis ex
vobis homo qui habet centum oves et si per-
diderit unam ex illis nonne dimittit
nonaginta novem in deserto et vadit ad
illam que perierat. Quasi dicat dominus Sic feci ego
in celo. Dimisi novem ordines angelorum
et veni in mundum querere homines qui peccaverant
quorum ovis centesima reputatur quia de
hominibus reparabitur ruina angelorum
ut corpus mundi integrum sit. Vel locum
paratum habet a deo ut tamen se rapiat ibi
per raptam visionem. Ioh. 14. Vado parare
vobis locum, ut ibi pascat eam
esca angelorum. Sap. 16. Angelorum
esca nutristi populum tuum et paratum
de celo panem prestitisti eis sine labore
omne delectamentum in se habentem vel
in solitudine .i. in religione ubi mundo
contempto soli deo et sibi vacant reli-
giosi de qua dicitur ysa. 51. Consolabitur
dominus Syon et consolabitur ruinas
eius et ponet desertum eius quasi delicias
et solitudinem eius quasi ortum domini. Vel
habet locum paratum a deo ad eternitatem
non cibum qui perit sed cibum eternum et
eterni sed verbum dei et ipsum deum. Verum
cibus comeditur in hoc vita in contemplacione
et habet locum quem paravit deus sanctis.
Ps. Parasti in dulcedine tua pauperi deus
et hoc est quod sequitur ut ibi pascat eas
pane doctrine, pane eucaristie
et pane glorie. Unde Luc. 11. Amice
accomoda mihi tres panes. De hoc
dicit Ps. Dominus regit me et nichil
mihi deerit. Ezech. 34. Cogitabo

c Celum dicitur desertum
d Ovis perdita quomodo inventa fuit
e Religio dicitur desertum
f Panis triplex

oues meas dicit dominus. Et inducam eas in terram suam. Et pascam eas in montibus israel. i. in claustris. Et in riuis et in cunctis habitacionibus etc. Multi non credunt quod tanta sit refectio animarum in claustro quia non senserunt. Et ideo non credunt. unde dicunt istud. numquid poterit deus parare mensam in deserto. i. doctrinam in claustro. hoc est nomen eius nomine quod nescit nisi qui accipit. Apoc. 2. unde cum andreas quereret a domino. rabbi ubi habitas. ait veni et vide. q. d. Non lingua hoc explicare potest cogitare beatus huius habitacionis. Abacuk. 1. Opus factum est in diebus vestris quod nemo credat cum narrabitur super. nisi probauerit spiritu. Eccli. 2. Et non expertus est pauca recognoscit. Beatus Bernardus. Multi vident cruces non sentiunt unctiones consolationes. Sed cibus mille ductus (?) intelligitur omne tempus conuersationis usque in finem mundi quia tot diebus predicauit christus. Et quia doctrina veritatis predicacionis non variatur. Quamuis dies multiplices sint tamen tot dumtaxat cum quod sunt illi in quibus sua est predicacio. nullum enim alium cibum sumimus in ecclesia vel in claustro nisi quod in illis. Mille ducenti sexaginta diebus christus pauit tale est quasi diceret ut ibi pascat suauissimo cibo. Mille. cc. lx. diebus christus pauit. hoc in refectorio
5 signatum est. Apoc. 12. Et in 1. R. [...] quod recreata fuerat cum pane in deserto.

Primo quinque panibus et duobus piscibus. Et postea alia vice septem panibus. Et paucis pisciculis.

Draco sedit insidiatur ecclesie quod significatur. ubi dicitur. draco stetit ante mulierem parituram. qui talibus maliciosus. Et fortis est. Ideo indigent etiam adiutorio. et quia Iohannes ostendit hic duplex adiutorium quod habet ecclesia a contra draconem. unum habet a filio quem peperit qui draconem expugnauit. Et etiam liberauit. De hoc adiutorio iam dictum est. Aliud adiutorium habet ecclesia a ministris filii. i. angelis bonis qui contra malos angelos pro ecclesia pugnant siue preliantur. Dum qui conatibus malorum resistunt. Et etiam inductionibus Et inspirationibus bonis instruunt quas mali destruere nituntur. Et etiam ecclesie adsperant. unde et ipsi similiter pugnare referuntur. Et draco hoc adiutorio vincitur ut dicit Glosa. Et factum est prelium magnum in celo. i. pro celo. quod demones volunt auferre hominibus. Et invidia quia inde per superbiam ceciderunt b. Similiter exponitur (?) Ephes. 6. ubi dicitur. non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem. sed aduersus principatus. Et potestates. contra spiritualia nequicie in celestibus. Glosa. i. pro celestibus que nobis auferre conantur mali angeli. sed boni nos custodiunt. Ideo pugnare inuicem dicuntur unde sequitur. Michael et angeli eius preliabantur cum dracone. i. cum lucifero. Michael nominatur solus quia est prepositus ecclesie unde ei precipue incumbit custodia eius. alii autem angeli qui singuli singulis hominibus sunt deputati prosunt sicut episcopi sub papa. Et ideo dicuntur angeli eius. Fuit autem michael prepositus synagoge. unde angelus dixit danieli. Nemo adiutor meus fuit in omnibus hiis nisi michahel princeps vester. danielis. x. Ex quo synagoga transiuit dominium translatus est michael prepositus ecclesie custodie. Et angeli eius i. minores qui sunt i. custodes. c

5 pauit christus homines

a Etiam habet duplex adiutorium contra draconem
b De prelio facto in celo
c Michael olim erat custos in celo

singulares | de quibus dicitur Hebr. 1. Omnes
sunt administratorii spiritus in ministerium
missi propter eos qui hereditatem capiunt
salutis | Item Mt. 18. Angeli eorum in
celis semper vident faciem patris mei. Ubi
dicit Ieronimus: Angeli eorum eis
deputati ad custodiam | Item in glossa
Ieronimi: Magna dignitas animarum ut
unaqueque habeat ab ortu nativitatis
in custodia sui angelum delegatum
preliabatur | Contra superbitates potestates, poa-
dando ei bona inspirando | mala
refrenando | Cum dracone .i. contra
Luciferum principem demoniorum | Et
draco .i. Lucifer pugnabat | Et an-
geli eius .i. qui cum eo | Et per eum ce-
ciderunt | Et eidem obedierunt tanquam
principi suo supple preliabantur contra
Michaelem archangelum | Et an-
gelos eius | destruendo | minando
[nunciacorum] | Et contraria suggerendo hominibus
| Et non valuerunt removere aun-
cia angelorum bonorum | Neque inventus
est locus eorum in celo .i. in ecclesia quo-
ad bonos dicit Glossa. quia Et si aliquan-
do permittente, peccaret bona non habent
tamen de omnibus locum in eis | quia eos non
detinet quantum volunt | quia dominus cito
liberat eos | unde 2 Pe. 2. Novit dominus
pios de temptatione eripere | vel in malis
qui sunt in ecclesia saltem. Non habet dyabolus
locum .i. quietum maiorem sicut habebat
ante adventum | Et licet adhuc in
infidelibus qui frequenter inquietant [ad demonibus] a per-
catoribus multo plus solito Job. 3.
Maledicant ei qui benedicunt diei
qui parati sunt suscitare leviathan. Hic
signat nobis dominus Mt. 8. Ubi demones
eiciat de duobus hominibus | Et misit
in porcos unde dicit Glossa. Nisi quod more
vivit porcorum dyabolus in eos potestatem

non accepit nisi forte ad probandum
| Et proiectus est ille draco | hec est
effectus duplicis adiutorii et cetera
quia si proiectus est draco ille magnus
| Magnus potentia | serpens astu-
cia | antiquus | Et vo antiquus tempore
nocendi Joh. 8. Ille homicida fuit
ab initio | Qui in vocatur dyabolus .i. de-
orsum fluens deorsum ad terram | de
bonis ad malos | vel de peccato
ad peccatum, quia continue peccat | Et
quanto plus peccat tanto profundius
fluit propter superbiam eorum qui te oderunt
ascendit semper | Et sathanas | ad-
versarius .i. Pet. 4. adversarius ve-
ster dyabolus tamquam | Qui seducit | seorsum
ducit a ueritate ad falsitatem, a cupiditate
ad cupiditatem | ducat actu vel
voluntate | universum orbem .i. omnes
homines qui sunt in orbe | Et proiectus
est in terram in corda terrenorum | Et angeli
eius cum eo missi sunt | aliquamdiu filii sui
et ministratores eius in quos ingressi
descenderunt repulsi a celis | Gratia
licet per hoc exponi de bello quod
fuit in celo empireo quia Lucifer
et sui per superbiam ceciderunt
et alii per suam sapientiam et dei gratiam
remanserunt | unde dicit Augustinus
refferunt post dicta eorum plenum Lu-
cifer et sui superbiendo ceciderunt
Michael et sui humiliando ste-
terunt | Dicit Gregorius: Factum est prelium ma-
gnum in celo .i. diversitas volun-
tatis atque conflictus. Ad litteram in celo em-
pireo Michael et angeli
eius preliabantur cum dracone deo
adherentes | Et factum Lucifer re-
probantes | Et angeli eius .i. Lucifer
et eius complices superbiendo | Et
super omnes divinum appetendo | Et
non valuerunt | assequi quod optabat

d Angeli iuvant ecclesiam contra
e Pugna angelorum cum dyabolis

f Casus demonum

sicque inventus est locus eorum amplius
in celo empireo. Et proiectus est
f draco ille, i. lucifer qui dicitur draco
propter audaciam. draco etiam est animal
stabilium dnm. Magnus propter superbiam.
Serpens propter astuciam. antiquus
propter longam experienciam. qui vocatur dyabolus
propter invidiam vel propter ... invidiam
et mavult de homine duos bolos
facere, unum de corpore et unum de anima
totum enim intendit perdere propter invidiam
Et sathanas propter iram sive mali-
g ciam qua omni bono adversatur. qui seducit
universum orbem per fallaciam sicut
adam et evam, quibus permisit immor-
talitatem libertatem scientiam. nequaquam
igitur moriemini Genesis iii. Et eritis
sicut dii scientes bonum et
malum Genesis iii. Sed promisit cognoscendi
moriendi necessitatem servitutem et
ignoranciam. De primo dicitur ad Rom. v.
humanum genus propter peccatum mortuum
est i. moriendi necessitati addictum.
De secundo Ioh. viii. Omnis qui facit peccatum
servus est peccati. De tercio Eccl. ix. Nescit
homo finem suum etc. Et proiectus
est in terram i. infimam i. in infernum Ezec.
31. Ecce deductus est cum lignis
voluptatis ad terram ulteriorem. Et in
medio incircumcisorum dormies cum
eis qui interfecti sunt gladio. Et an-
geli eius missi sunt cum eo i. mittentur
qui dicetur Ite maledicti in ignem eternum
qui paratus est dyabolo etc. Et audivi.
Hic ostenditur quod angeli congratulentur de
liberacione ecclesie et dyaboli eieccione in
quo provocat nos Ioh. ad gratu-
landum de bonis proximorum. Nam si
angeli ita gaudent de bono
hominum qui sunt fratres per hoc quod debemus
unusquisque liberare laborare ut vin-
cat dyabolum cum audiat de sua vic-
toria fratres angelos exultare

vincit dicat. Et audivi vocem magnam
de celo i. leticiam tam militantis quam
triumphantis. dicentem i. significantem. Nunc per
tempus mortis devicto. Et facta est
salus i. remissio peccatorum in baptismo
Et virtus i. pugnandi audacia dyaboli a
virtute debilitata. Et regnum dei nostri
Regnum s. huius mundi in quo dyabo-
lus ut rex videbatur. Ioh. 12. Nunc
princeps mundi eicietur foras. Et potestas
Christi eius supple facta est nunc. potestas in huma-
num genus sive humanum quam prius habebat b
dyabolus, dyabolo permittente deo. Et pec-
catis nostris exigentibus. Set de veteri
superatis ab eo perdidit eam. Luce xi.
Cum fortis armatus custodierit
atrium suum in pace sunt omnia que possidet
si autem forcior eo superveniens vicerit
eum arma eius auferet in quibus confidebat et spolia
eius distribuet. Quia proiectus est .q.d.
Quomodo? quia facta est salus virtus et
regnum dei nostri qui regit eos de
virtute in virtutem. Et potestas Christi eius quia
dyabolus destructus est a Christo. Quia
proiectus est i. precipitatus sine
spe reveniendi. accusator fratrum nostrorum c
dicunt angeli i. dyabolus cuius officium
est accusare fratres i. per peccatum accusabi-
les reddere dicit Glossa. ¶ Et quare
quos angeli dicant nos fratres cum
sint ipsi spiritus et nos corporei. Solutio
fratres nostri sunt per gratiam, non per naturam. vel
per creacionem quia ab uno sunt nos et
ipsi creati. vel quia ad eandem hereditatem
sunt vocati. Sed ideo dicunt quod
singulariter accusator. Solutio quia propter
unitatem intencionis omnium demonum in
aliquo mittere aliis ut accusent
Qui accusabat i. accusabiles facere
laborat illos i. fratres suggeren-
do eis maliciam peccandi. Ante conspectum
dei nostri quem nichil latet unde
Heb. 4. Omnia nuda et aperta sunt

f Dya(bolus) quinque nomina
g Dyabolus promisit homini primo tria mendaciter

a Regnum mundi deus dyabolo abstulit
b Dyabolus est accusator fratrum
c Dyabolus temptat per duo

oculis eius ad quos nos semper die ac
nocte .i. continue vel pressura. Et
quos pacifica. Et per hoc temptat
eos. Et credo quod plures decidant per
pressuram per se. Cadent a latere tuo mi-
lle .i. in adversitate et decem milia
a dextris tuis .i. in prosperitate. Et
ipsi scilicet freti auxilio angelorum
fulti. Et ipsi vicerunt eum suggestio-
nes eius non recipiendo. Sed ei vinci-
tur quando suggestio eius non recipitur
quod satis facile videtur. Unde Ioh. De-
bilis est hostis qui non potest vincere
nisi volentem. Sed ne credere quis quod
virtute vincerent non sed propter sanguinem
agni .i. per fidem et imitationem passionis
Christi. i. Ioh. 4. Hec est victoria que vincit
fides vestra. Hebr. xi. Sancti per fidem vi-
cerunt regna. Hoc signum fuit Exo.
12. ubi dicitur quod tamen illis non nocuit ex-
terminator qui postes domus et super-
liminare sanguine agni tinxerunt.
d Duo postes sunt anima et corpus. Sup-
erliminare est ratio sive intellectus. In
corde est sanguis agni passionis
e contribucionis. In corpore per effectum
imitationis. In ratione per fidei illuminationem.
De hoc dicitur Cant. 8. Pone me ut
signaculum super cor tuum ut signaculum
super brachium tuum. Et propter verbum
testimonii sui .i. propter verbum quod testi-
ficati sunt de nativitate passione et resurrectione
et huiusmodi. Actuum 4. Virtute magna
reddebant apostoli testimonium resurrectionis domini Ihesu
Christi. Et non dilexerunt animas suas
usque ad mortem .i. non tamen dile-
xerunt vitam suam corporalem ut eam
corporaliter moverentur sicut Paulus dixit
Actuum 20. Non facio animam meam
preciosiorem quam me dummodo consummem
cursum meum. Dicitur Ioh. 4. quod
specie? abstulisset de istis animas vitas

ad spiritualem videlicet duo propterea   f
Hic invitant se mutuo angeli
et sancti ad gaudendum super dya-
boli deiectione et hominum liberatione.
Unde dicit propterea quia dyabolus est de-
iectus et homo liberatus. Letamini
celi .i. vos maiores angeli. Et
qui habitatis in eis .i. vos minores.
Et dicuntur minores in maioribus habitare
quia ab illis recipiunt illuminationem
ut dicit Dyonisius. Vel celi dicuntur
angeli et qui habitant in eis dicuntur
alii sancti qui auxilio angelorum sunt
salvati. Et ideo dicuntur habitare in eis
.i. cum eis. Et prelatos vel celi dicuntur
prelati quorum vita celestis est. Unde
ad Phil. 3. Conversatio nostra in celis
est. Et habitant in eis boni subditi
qui quasi in castro habitant in prelatorum
presidio. Et omnes hii invitant ad
gaudium propter dyaboli deiectionem et
ecclesie consolationem. Ve terre et mari   g
quia actum est de pugna draconis
cum illis in celo. Hic agitur de pugna
eiusdem in terra. Prior enim pugna
in qua pugnat contra primitiva, 2a in
qua pugnat spiritualis contra, vel prior
pugna est occulta, 2a manifesta
vel prior pugna fuit contra prelatos   et ideo dicitur fuisse in terra 2a in mari
Et ideo est in terra vel prior fuit per
occulta fraude. 2a fuit per apertam
tribulationem. Volens ergo Iohannes sig-
nare tribulationis spiritualis magnitudinem
dicit Ve .i. maior tribulationis vel
eterne dampnationis terre et mari .i. omni
peccatori. Per terram signatur avaricia, per
mare superbia, de utraque legitur   h
quod est caput omnium malorum. Avaricia
dicitur i. Thi. 6. Radix omnium malorum
est cupiditas. De superbia dicitur
Eccli. 10. Initium omnis peccati est superbia.
Et ideo ve terre et mari significat.

.d. anima et post corpus sunt duo postes qui
debent liniri sanguine agni
.e. sanguis ad liniendum est iste duos

f angelorum gaudium fit propter duo
g pugna dyaboli est contra duplex
h peccatum signatur per terram et per mare

infideles et pccores quibz imi-
net g[ra]vis tribulatio et et[er]na da[m]-
pnatio / vel p[ro]pt[er] p[er]tra p[re]t sig[nifi]ficari
mali xani p[ro]p[ter] amore[m] t[er]re[n]o[rum]
p[ro]p[ri]mae sig[nifican]t infideles / pe[re]u[n]te
a[n]i[m]a / vel p[ro]pt[er] q[uod] stabilis est.
i sig[nifican]t p[ro]p[ri]mae illi qui d[omi]no pe
ccato talis fl[e]u[n]t vii ysa· eo·
In p[ro]x· q[uia] mar fluent q[ui] quiesce-
re no[n] p[ote]st Et o[mn]ibus illis ve qui a[d]
a[utem] dyn[a]t / vet[er]e t[er]re mali (?) d[icitu]r
· d· Emina descendit dyas decelo
eiectus / vel desa[n]ctis expulsus
expulsus no[n] i[n]veniens totu[m] istis
ad nos decapiendos et possidendos
h[ab]us ira[m] magna[m] / de qua dicitur
Et stro[rum] saluatos quos no[n] potuit
a[m]plius i[m]pugnado vexare sciens
q[uia] modicu[m] t[em]p[u]s h[abe]t ad i[m]pugnand[um]
stos / Et io fluctibus cruesit ad-
eos qui i[n]de noluit viue ad eos
expugn[a]re conat[ur] Hic notat duo
mo[d]i i[m]pugnationis t[em]p[u]s ant[iqui] / vnu[m] e[st]
p[er] simulata[m] humiliato[n]e[m] Et io dicit
d[icitu]r h[ab]us ira[m] seq[ue]t[ur] Et post[ea] vidit
draco Hic o[s]tendit conatus dya[boli].
apte etia[m] p[er]seque[n]s post[ea] eni[m]
vidit dya[bolu]s se p[er]cauta fraude[m]
no[n] posse p[ro]ficere apta tribulac[i]o[n]e[m] d[e]i
expugnare / vn[de] d[icitu]r Et p[ost]q[uam] vidit
k draco· i· dya[bolu]s q[ui] h[abe]t a[c]um[en] visus
p[ro]pt[er] subtilitate[m] astucia et magnitudine[m]
corporis p[ro]p[ter] potentie violentia[m]
Dr[aco] l[ite]r[aliter] draco h[abe]t subtile[m] visu[m] et
corpus magnu[m] Et io sig[nifica]t dyabolu[m]
q[ui] e[st] subtilis p[er] astucia[m] et magnu[s] p[er]
potentia[m] q[uia] p[ro]iectus e[st] d[e] celo i[n] t[er]ra[m]
·i· i[n] i[n]f[er]nu[m] / vel i[n] t[er]ra· i· i[n] t[er]restribus
expulsus a s[an]c[t]is p[er]secutus e[st] mulierem
·i· ecc[lesi]a[m]· q[uae] peperit masculu[m]· i· x[rist]um
q[ui] ei p[ro]stabit auxiliu[m] cont[ra] apta[m]
tribulac[i]o[n]e[m] dya[boli] sicut d[icitu]r occulta tri-

bulacio[n]e[m] in pugnato[r]e[m] Ecce post[ea] sta
ecc[lesi]a vel s[an]c[t]a q[ue]libz a[n]i[m]a facit aliq[uo]d ma-
gnu[m] bonu[m] statim i[n]surgit tribulacio Et
p[er]s[e]cu[ti]o iniquo[rum] Et date s[un]t mulieri f
·i· ecc[lesi]e / due ale aq[ui]le magne· i· dup
lex vita activa s[cilicet]· Et co[n]templativa / vel duo a
[m]o[r]a vel co[n]temptus mu[n]di et desideriu[m] ce-
lestis regni quae du[m] ale aquile q[ua]r
i[n] celu[m] faciu[n]t evolare Et i[n] d[e]u[m] fix[er]u[n]t
h[abe]nt intuitu[m] vn[de] ysa· 40· q[ui] au[tem] sp[er]ant
in d[omi]no mutabu[n]t fortitudine[m] assument
pennas ut aquile / vel due ale p[ro]p[ter]
dici pacia et sapia q[ue] date s[un]t ecc[lesi]e q[uia]
duplicem i[m]pugnato[r]em· vna i[m]pugnat
ab adv[er]sariis / vna e[st] p[ro]sp[er]itas q[ua]r
habere dat sapia[m] / alia p[ro]sp[er]itas q[ua]r
h[abe]at dat pacia[m] aquila magna
cui[us] s[un]t hec ale· x[ristu]s· e[st]· vn[de] deut[er]o[nomio]
·32· sicut aquila p[ro]vocans pullos
suos ad volandu[m] et[c] / vel due ale aq[ui]le
magne p[ro]p[ter] dici humilitas et v[ir]gi-
nitas marie / Maxime quibz mul[ier]· i· ecc[lesi]a
fuit a dya[bol]o liberata Et b[e]n[e] p[er] aq[ui]la[m] b
sig[nifica]t Maria q[uia] sicut aquila excedit
o[mn]es alias aves· q[uia]· regina avium
ita Maria excedit o[mn]es alias
mulieres q[uia] regina ymo v[er]e regina
mulie[rum] p[ro]p[ter] vl[tima] / Multe filie con
gr[ega]v[er]u[n]t di[vicia]s / Cant[ica] 2· sicut liliu[m] int[er]
spinas Job· 39· d[icitu]r Dehac aquila·
Nu[m]q[ui]d ad p[re]ceptu[m] tuu[m] elevabit aq[ui]la·
i[n] arduis ponet nidu[m] suu[m] / vel due
ale aquile magne s[un]t duo p[re]cepta
caritatis q[ui]a i[n]te dicitur aquila q[uia] sicut
aq[ui]la alias volatu superat aves
ita caritas alias v[ir]tutes· i· Cor[inthiorum]
·13· Manet aut[em] hec tria fides spes
caritas maior aut[em] ho[rum] e[st] caritas
E[ze]ch[ielis]· i· aquila desup[er] ip[s]o[rum] q[ua]tuor·
vel due ale aquile magne s[un]t c
due p[ar]tes iusticie s[cilicet]· declinare
a malo et facere bonu[m] q[ui]bz volat i[n]

i Dyas d[icitu]r masc[ulu]s p[ro]p[ter] duo
k Dyas d[icitu]r draco p[ro]p[ter] duo

f Ecce due ale q[ue] sig[nifican]t
a vita duplex / alit[er] p[er] ala sig[nifican]t
b Maria d[icitu]r aquila
c Justicie due p[ar]tes

ecclesiastici vii. ps. 33. quis est homo qui vult
vitam diligit dies videre bonos de-
clina a malo et fac bonum. Et vocatur
iustitia aquila magna quia
sicut aquila magna habet acumen
visus sicut iustitia acuit intellectum
ps. lux orta est iusto. Item ps. a ma-
ndatis tuis intellexi i. ab observan-
tia mandatorum tuorum. Eccli. 1. Fili
concupiscens sapientiam serva iustitiam
vel due ale aquile magne sunt
timor et amor quia per hec sursum nec
deorsum volat. Can. 4. vadam ad mon-
tem myrre i. ad tumulum immobilem tor-
mentorum inferni. Et ad colles thuris
i. ad culmen immobile gaudiorum
paradisi. Et licet maiora sint gaudia
aliqua tormenta inferni, vel per montem
myrre intelligitur mortificatio peccatorum per
colles thuris paucitas iustorum quia
utrique altius viribus sunt consideranda
vel due ale sunt intellectus et affectus quibus
volat ecclesia cogitando et desiderando
que date sunt ecclesie ut illis a facie draconis
volando fugiat. Vel due ale aquile
magne sunt iustitia et misericordia que sunt date
ecclesie ut det iustitiam faciens et miseri-
cordiam impertiens cum deo ambulet
fugiens draconem. Michee 6. Indi-
cabo tibi o homo quid sit bonum et quid deus re-
quirit a te utique facere iudicium et
diligere misericordiam et sollicitum ambulare
cum deo tuo. Vel due ale aquile magne
sunt due partes sapientie scilicet cognitio dei
et cognitio sui. Unde Augustinus in libro
confessionum dicit noverim te et noverim
me. Bona et brevis est oratio, sola cognitio
dei vitat desperationem, cognitio sui presumptionem.
Aquila dicitur propter acumen visionis
magna propter dignitatem, quia primum locum
optinet inter dona que dicitur sap. 7. Di-
lexi sapientiam et proposui pro luce habe-
re illam quia inextinguibile est lumen
illius. De his duabus alis dicitur Is. 6. quia

cubitorum ala cherub una. Et
quinque cubitorum ala ala cherub
altera i. decem cubitos habentes a sum-
mitate ale usque ad ale alterius
summitatem. Et mundus sunt quinque cubiti per
ale .... que debet homo iste considerare. Primum
est nascendi vilitas, secundum vivendi bre-
vitas, tertium moriendi necessitas. Unde
Augustinus dicit: ve in nascendo, ve nato,
ve morienti. Quartum est vivendi cala-
mitas, quintum mortis incertitudo. De
eo primis dicitur Job 14. Homo natus
de muliere brevi vivens tempore repletur multis miseriis qui quasi
flos egreditur etc. Et numquam in eodem statu per-
manet. De quarto dicitur Eccl. 9. nescit homo
finem suum etc. Item quinque cubiti altius
ale sunt quinque que debet homo cogitare de deo
et in deo. Primum est quod largissimus est
donator. Jacobi 1. dat omnibus affluenter
et non improperat. Secundum quod est patientissimus
redditor. Eccli. 5. ne dixeris peccavi et
quid accidit mihi triste, altissimus enim est patiens redditor. Tertium
quod est sapientissimus investigator
cui nichil potest abscondi. Hebr. 4.
Omnia nuda et aperta sunt oculis eius
ad quem nobis sermo. Boecius. Magna
nobis probitatis necessitas indicta est
si dissimulare nolimus cum cuncta agimus
ante oculos iudicis cuncta cernentis.
Quartum est quod est equissimus iudex quia nulla
tamen potest flecti. Ps. Deus iudex iustus.
Pro. 6. zelus et furor viri non
parcet in die vindicte. Quintum quod est potentissimus
executor. Exo. 15. Dominus omnipotens
nomen eius. Sap. xi. Misereris omnium
quia omnia potes. Unde hec sunt iste
due ale mulieri. Unde Job. ... ut
ut volaret in desertum illorum in
desertum sunt considerate vel in desertum penitentie.
Et inde quod tamen pertractat et considerat
supra deum et quod inde fugit ipsa
tandem pedibus? utens quasi adhuc
terrena amans ordinate. Unde dicitur

Sapientie due partes

c. homo debet cogitare quinque in se
e. homo debet considerare quinque de deo et in deo
s. ecclesie primus et secundus locus est desertum

volat quia iam non pedibus tangit
terram. Item 2o fugient in solitudinem que ex-
cludit tumultus hominum et copiam rerum.
In loco enim suo ipsum unde patet quod proprius
locus Et filiorum eius est desertum ubi
non tumultus terrarum nec frequentia hominum
nec copia rerum invenitur. Iob 3. cum
quiescerem cum regibus et consulibus terre
qui edificant sibi solitudines Et in
fine ibi impii cessaverunt a tumultu et ibi
requieverunt fessi robore Et quondam vincti
pariter sine molestia non exaudierunt
vocem exactoris i. victus ubi alitur
per tempus et tempora Et dimidium temporis. si
hoc refertur ad statum ecclesie tempore
antichristi tunc est sensus ubi alitur doctrina
predicationis Enoch Et Helie qui sunt
per tempus et tempora et dimidium temporis i.
tribus annis et dimidium. Et enim mos
hebreorum per tempus significare annum unum
per tempora duos annos, per dimidium temporis
dimidium anni. si autem hec referatur
ad generalem statum ecclesie tunc est
sensus ubi alitur per tempus et tempora Et di-
midium temporis i. doctrina predicationis
in toto tempore suo. vel enim tribus annis
Et dimidium predicavit christus per quos
pascitur ecclesia cotidie a bono predi-
cationis usque ad finem a facie serpen-
tis i. contra pravitatem impugnatorum dyaboli.
unde ps. pasci in loco. In me adu-
[illegible] me. Item ps. pasti in dul. t. p.
Ad modum autem huius impugnationis dyaboli
dicit Ioh. Apoc. 12. Et misit serpens
i. callidus dyabolus post mulierem i. post
ecclesiam quam ad eam attingere non potuit
quia non habebat sicut ipsa alas. Ex ore
suo i. sua inspiratione per suos sa-
tellites aquam tamquam flumen i. tribulationem
et iniquitatem licet enim dyabolus non ad
mundationem sed ad suffocationem mittat
tribulationem tamen deus sua dispositione
facit ut tribulatio inmissa mundet
iustos. ysa. 4. si abluerit dominus sor-

des filiarum Syon Et sanguinem ierusalem la-
verit de medio eius in spiritu iudicii Et
spiritu ardoris. Et ut mundari et lavari vo-
lebat psalmista cum diceret amplius lava
me. Deinde in tribulationibus. Cant. 8.
aque multe non potuerunt extinguere
caritatem. ps. salvum me fac deus quoniam
intraverunt aque. Et misit serpens i. dyabolus
tortuosus ex ore suo i. suggestione
sua venenosa post iniquitatem Et
iniquitate tribulationem per principes mundi
quibus suggerit dyabolus tota die ut ecclesiam
persequantur ut eam faciat transire in perditionem
Et deperdi in infernum a flumine i. ab
impetuosa et inmunda tribulatione. ysa. 8.
adducet dominus super eos aquas fluminis
fortes et multas [illegible] Et
fluet extra eos rivos ripa eius
Et ibit per universa iudea Et transibit usque
ad collum Et erit extensio alarum
eius in locis latitudinis terre tue o emma-
nuel, usque ad collum dicit, non usque
ad oculos quia si opprimatur
ecclesia multitudine et magnitudine tribulationum
tamen non suffocabitur sed [illegible]
liberabitur quia [...] Mr. 6.
vespere autem facto solus erat ihesus
in monte navicula autem in medio
mari iactabatur fluctibus erat enim
contrarius illis ventus Et circa quartam
vigiliam noctis venit ad eos am-
bulans super mare. Quattuor vigilie
noctis sunt quattuor tempora persecutionis
ecclesie. Prima fuit tyrannorum contra
martires, 2a hereticorum contra confessores
3a falsorum fratrum contra predicatores
4a erit tempore antichristi que erit gravior omnibus
Sed quia sit hic metus Et tamen tunc
liberabitur ecclesia quam dominus veniet Et
interficiet ipsum spiritu oris sui et de-
struet illustratione adventus sui
ut dicitur 2. Thess. 2. ps. Multe tribu-
lationes iustorum. Et adiuvit terra mulierem

a desertum ea excludit
b predicatio dicitur pastus ecclesie
c tribulatio mundat
e tribulatio dicitur aqua propter mundationem
4 ecclesie quadruplex fuit persecutio
6 terra [...]

i. celestis ecclesia militantis que terra est
mouerant. Jnfimus vero etiam mout-
orum. Et aperuit terra i. celestis ecclesia
os suum i. ordinem ad deum. Et absor-
buit flumen i. conspexit. Et ad-
iuvit illam magna tribulacione
vel terra i. Christus in carne assumpta de
qua dicit Job xxiv. Terra data est
in manus impii. Adiuvit mulierem
i. ecclesiam militantem contra hec filios
parientem unico suo Christo. Et quo ad-
iuvit/ quia tribulaciones ipsius primo per-
misit et eorum virtute sustinendi
donavit unde ysa. 53. vere languores
nostros ipse portavit. Adiuvit etiam
orando pro ea ut non deficiat in
tribulacionibus Luce 22. Symon ecce sa-
thanas expetivit vos ut cribraret
sicut triticum ego autem rogavi pro te
ut non deficiat fides tua/ vel ad-
iuvit eam tempore tribulacionis breviando
Matthei 24. Erit tunc tribulacio magna
qualis non fuit ab inicio mundi usque
modo neque erit. Et nisi abreviati fu-
issent dies illi non fuisset salva facta
omnis caro/ vel adiuvit eam non
permittendo angeli tribulaciones quam
valet temptacionis supra vires
nostras unde i. Cor. x. Fidelis est
deus qui non patitur vos temptari
super illud quod potestis sed faciet cum
temptacione proventum ut possitis sustinere/
vel adiuvit eam angelos ad custodiam
deputando unde ps. angelis suis
mandavit de te etc. Et ysa. 62. super
muros tuos Jerusalem custodes di. et to.
noc. n. ta. Custodes i. an-
gelos/ vel adiuvit eam et adiuvat
cotidie usque in fine faciendo participari
cum Christo sua passione recitata. Cuius
memoria absorbet in electis multitudinem
tribulacionis ut non senciant vel ut
non timeant/ quia ut dicit Beatus Ber-

devotus miles/ sua non reputat
cum benigne ducis vulnera intuetur
ipse quod dicit Hebr. 12. Curramus ad
propositum nobis certamen aspicientes
in auctorem fidei et consummatorem
Jhesum qui proposito sibi gaudio susti-
nuit crucem confusione contempta atque in dextera sedere
cogitate ergo eum qui talem sus-
tinuit a peccatoribus adversus semetipsum
contradictionem ut non fatigemini ani-
mis vestris deficientes. Nondum enim
usque ad sanguinem restitistis i. petri
4. Christo igitur in carne passo et vos eadem
cogitacione armamini. Hoc fecit Moyses de quo dicit
apostolus ad Hebreos xi. Fide Moyses
grandis factus negavit se esse
filium filie pharaonis magis eli-
gens affligi cum populo dei quam etc. Et hoc est
quod sequitur. Et aperuit terra os suum i.
Christus predicatores ecclesie sue de quo
dicit Jere. 14. Si separaveris preciosum
a vili quasi os meum eris. Et absor-
buit flumen i. destruxit tri-
bulacionum timorem Matth. x. nolite
timere eos qui occidunt corpus
Luce 12. nolite timere pusillus
grex. Et non solum aperuit flumine
aperiendo os suum ad predicandum
ymmo etiam ad bibendum in cruce vinum
mirratum/ calicem passionis/ poti-
onem salutis ps. de torrente in via
bibet Matth. 20. potestis bibere
calicem quem ego bibiturus sum. Beatus
Bernardus. Super omnia te mihi reddit
amabilem Jhesu bone Calix quem
bibisti opus nostre redempcionis.
Hoc enim omnino meum amorem vendicat
totum sibi/ nec solum etiam os aperuit
ad sorbendum flumen nostre tribulacionis
ymmo etiam latus manus et pedes
Et quasi totum corpus suum aperuit
ut omnino absorbeat tribulacionem nostram
sicut terra in magno estu aperit

adiutorium multiplex in tribulacione
passio Christi adiutorium forte

vbi postea pluuia i. vndantibus
tota recipit. Et qui absorbetur pro
absorpti sunt meriti petre in diebus
eorum i. apostoli compati vero quorum corpora
passio et tribulatio respectu paruus
ut tota absorpta. ysa. 2. ysa. In
gredere in petram abscondere i. fortis vel
adiuuit militem auxilium in pu
gna offerendo. Et post pugnam
premium promittendo. Gen. 15. Noli ti
mere abraham ego protector tuus
et merces tua magna nimis post
pugnam. vel terra i. beata maria
de qua propheta terra non dicitur fruc
tu adiuuit militem i. ecclesiam
propria orando, bonam pacem con
ferendo, filium dei adiutorem for
tissimum pariendo. de quo propheta adiu
tor in opportunitatibus in tribulatione. aperuit
os suum ad deprecandum pro milite
suum. Eccli. 24. In celis altissimi
aperuit os suum i. pectus et ab
sorbuit flumine i. sua prece mi
tigauit ecclesie tribulationem. vel per
aquam fluminis significatur diuitiarum
terrenarum que fluunt cotidie vel
continue sicut aqua. propheta diuitie
si affluant nolite cor apponere.
de hac aqua fluminis dicitur Jer. 2. Et
nunc quid tibi vis in via egipti ut
bibas aquam turbidam. Et quid tibi est et vie
assyriorum ut bibas aquam fluminis.
hac aqua diuitiarum sic misit
draco diabolus primitiue ecclesiam
dei cum a constantino datum est
imperium occidentale ecclesie. Et sequitur
dicit quod draco sine serpens ex ore
suo misit aquam post mulierem quia
ex ore serpentis non exiit nisi sibilus
et venenum. Et ita temporalia non
sunt nisi sibilus vmbra quia cito transeunt
et plena sunt vento vanitatis.

ℰ

f

Et litis. Et etiam venenosa sunt quia
bibentes occidunt vnde tunc audita
fuit vox in aere dicentium hodie effusum
est venenum in ecclesiam dei. sicut legitur in
apocrypho siluestri. Et quia iam cepit ecclesie
iam venenum adesse. ecclesie item tunc iam
suffocata pomma. clamat ipsa ecclesia
In psalmo. Saluum me fac. Et deus de
consueta bonitate ut propheta recipit eam
dum ecclesiam suam. Et misit mulieri adiu
torem suum qui absorbere vult totum
flumen i. principem terrenum qui vult au
ferre ecclesie omnia temporalia sicut in tertio
annis non sit eadem cum deo quia propheta bonum
ecclesie sue mittit illum ut desinat eius
dicitur quod deus misit cum in iudeam ad
correptorem. ipse autem iniit a deo tradendum
totum et dum precedit bona corporis deus
misit cum corona et ipse iniit corpus
superbia et malicia vnde ysa. 10. ve
assur. virga furoris mei et baculus
ipse est in manu eorum meum. In dignatione ad
gentem fallacem mittam eum et contra
populum furoris mei mandabo illi ut auferat
spolia et diripiat predam et ponat illum in conculcationem
platearum. Ipse autem non sic arbitrabitur.
Et cor eius non ita estimabit sed ad conterendum erit cor
eius et ad internicionem gentium non paucarum. dicet
enim numquid non principes mei simul reges sunt.
et similia que ibi sunt. Et modo impletur
sicut grecus. Et misit serpens i. diabolus
ex ore suo venenato i. suggestione
sua post mulierem i. ecclesiam aquam
tamquam flumen i. opulentia temporalium
que semper fluunt deorsum. Et bene
dicit tamquam post tractus enim motus
est violentus. naturaliter non agit contra
fluuium deorsum quia sua est ut ferat sursum
et ideo motus deorsum est violentus.
Salomon dicit. Salomon Eccli. 24. Et inde eos
qui ducuntur ad mortem tu trahuntur
ad mortem liberare non cesses. Et adiuuit

Maria dicitur terra.

tia mulierem .i. princeps tenebrarum diuitum
terrenorum diligens/ mulierem .i. ecclesiam
Et modum adiuuandi ostendit dicens.
Et aperuit terra os suum .i. dilatauit
princeps terrenus desiderium suum Et
absorbuit flumen .i. opulentiam tempora-
lium quam draco misit de ore suo .i. quam
habundantiam temporalem procurauit eccle-
siam/ non quod consiliatus hoc fecerit cum
dyabolo suggestione sed magis credo quod
faciat hoc ex instinctu spiritus sancti Bed
quod dyabolus procurauit et procurat cotidie
quod ecclesia corporaliter apponat istis temporalibus
ut sic minus possit intendere spiritualibus/
Et tamen dyabolus modo procurat ut terra ab-
sorbeat flumen/ hoc facit in odium
mulieris sed nescius iuuat/ quia
in paupertate recapitata liberius vaca-
bit saluti animarum sua cum esset in diui-
tiis suis/ non poterat vacare orationi
Et lectioni nec meditationi vnde ps
In diluuio aquarum ad eum non app. Eg-
sperato diluuio inclinus faciet of-
ficium suum/ deinde dolebit dyabolus cum
fuit sanum sed modo nimia iniquitas
non adulat Et iratus est draco in
mulierem .i. est ecclesiam videns quod non
possit eam trahere post se Et quod ipsa
sit auxilium vnde ipse putauit in
esse nocumentum sed nec sic desinit
dyabolus ecclesiam impugnare sed querens nouos
modos Et nouas artes impug-
nandi eam Et adiecit [abiit] abire modo quod
non potuit nocere ecclesie facere prelium
cum reliquis de semine eius qui cus-
todiunt mandata dei nec tempore
Et habent testimonium ihesu christi Et
passione .i. quod testimonium perhibent
deitati Matheus x. Qui me confessus fuerit co-
ram hominibus confitebor eum coram patre meo Et
angelis eius Jtem qui habent testimonium
ihesu christi .i. caracterem fidei quo sal-
uat filios dei Joh. i. Dedit eis potestatem
filios dei fieri qui credunt in nomine
eius/ (de hoc testimonio dicitur ps testimonium
domini fidele sapientiam prestans paruulis Reliquos autem
de semine suo vocat Johannes omnes
minores scilicet qui sunt fide Et
fidei confessione quos expugnare
aggreditur cum maioribus repellitur
vnde dixit dominus serpenti de muliere
per quam significatur ecclesia ipsa conteret caput
tuum Et tu insidiaberis calcaneo
eius .i. minoribus qui erunt in fine
ps Insidiatur ut rapiat pauperem
.i. illum qui pauper est virtutibus
Et neque omnes minores vincere
potest sed tamen instabiles Et incompactos
qui in terra nulli sunt vnde scilicet Et stetit
.i. moram fecit. supra arenam maris
.i. super steriles Et incompactos Et
aridos sese tenens eos Et [illegible]
certa insidiatur hominibus vnde ps sedet
in insidiis cum diuitibus in occultis
ut interficiat innocentem Et quod
dyabolus semper pugnat cum istis Et quiescit
in reprobis quasi in castro tabernaculi
eius vnde Job .xl. Sub vmbra
calami dormit in secreto [certo calami] locis humentibus/
quos Johannes appellat arenam
maris vocat Job vmbram ca-
lami Et loca humentia/ tamen per
vmbram ipse designantur ypocrite
qui habent figuram sanctitatis sed non
veritatem per calamum qui est intus
vacuus Et extra nitidus Et
de facili mouetur ad quamlibet ventum
signantur leues Et instabiles per loca
humentia voluptuosi qui malis
humoribus .i. moribus habundant c.
Et vidi/ descripta est in parte 13.
pugna mulieris Et dra-
conis in precedenti capitulo. hic describitur
acies draconis sub duplici specie

a ypocrita dicitur vmbra ypocrite leues Et
instabiles dicuntur calamus

c. 13m

monstruosarum duarum bestiarum vnius
ascendentis de mari et alterius as
cendentis de terra. Et videtur prima
bestia constare ex malicia laycorum
et superbia precipue prelatorum et ideo
b dicitur ascendere de mari quia signat elacionem
superbie. vnde iob. mirabiles elaciones
maris. Et ysa. 57. Impii quasi mare
feruens i. superbi. ¶ 2a bestia constat
ex malicia clericorum et cupiditate
prelatorum. vnde et de terra per quam signatur
avaricia dicitur ascendere. Et fuit cor
poraliter concordabat Osee. quia dicit
prima bestia constat ex potencia publi
canorum per quos violenter opprimit
ecclesiam. ¶ 2a ex duplicibus vel predica
toribus eiusdem per quos fraudulenter
2 impugnabit ecclesiam. Hoc habes per hoc quod hoc
capitulum duas partes habet. in prima
ponitur descripcio prioris bestie ibi Et
vidi aliam bestiam. et cetera descripcio secunde
prioris bestie precedit hoc modo Johannes
primo ponit prophetas quas videt de
scribendo ab aliis cum dicit ipsam ascendere
de mari et habere capita septem et
cornua decem. et cetera. 2o ponit
conformitatem qua conueniat cum aliis be
stiis et ponit triplicem conueniencia
in pelle cum pardo. in pedibus cum
urso. in ore cum leone. In pelle pro
varietas ypocrisis et exterioris
conuersacionis. In pedibus ursi dulce
Nota das voluptatum in interiori affectione
designatur In ore leonis fetor detraccionis
in superbia locucionis vel forte per
similitudines referre ad pseudo clau
strales assimilacionem ursi ad pseudo
prelatos assimilacionem leonis ad pseu
do principes seu prelatos. ad
claustrales enim pertinet pellis
i. conformitas sancte conuersacionis exterius.
ad prelatos importabilium pedum. ad
prelatos doctrina oris. et cetera

et familia draconis. per quem
ipse draco impugnat ecclesiam. per in
terim pertinet ad ipsum. Ideo primo ponit
et ostendit eius crudelitatem primo quod
vocatur bestia. quia totum vastabit.
deinde ostendit eius naturalitatem sive genus
cum dicitur ascendere de mari i. de Ju
deis qui etsi primo fuit terra fer
tilis et exculta per legem et prophetas.
tamen propter peccatum maxime crucifigendo
Christum facta est mare i. instabiles et
amari unde ... Teicl. peccatum peccavit
Jerusalem propterea instabilis facta est.
Hoc est quod dixit dominus ad Cayn Gen. 4
vagus et profugus eris super terram
quia scilicet occidit fratrem suum abel. Et
hoc satis bene competit figuratiue quod
fuit Gen. 13. vbi dicitur quod pentapo
lis erat primo sicut paradisus dei. sed
postea propter peccatum suum facta est abhominabilis
et mare mortuum appellata. Sic
Judaicus populus primo fuit populus
peculiaris dei. Et quasi pentapolis
propter pentateucum. sed propter peccatum factus
est abhominabilis et instabilis et fetidus
sicut mare mortuum. Et eciam ascendere
de mari quia de tribu Dan nascetur
quod fuit vilissima inter tribus Israel. vnde
Gen. 49. Dan coluber in via cera
stes in semitis. et per Bonaventuram dicitur ascendere
quia de vili genere veniet ad magnam
potentiam. Et ideo ad magnam crude
litatem quia quando aliquis de paupere sublimatur
crudelior est omnibus. asperius nichil
est humili cum surgit in altum. propter hoc
eciam quod dicitur ascendere de mari. ¶ Notatur
cito casurus quia de instabili et fluxu
fluctuum veniet. et super hoc non potest
diu stare edificium. vnde et ipse in
precedentis capituli dicitur stare super arenam
maris de quo dicitur Mat. 7. Omnis qui
audit verba mea et non facit

b Bestie quas vidit Johannes ascendere quia signat
a Ihesus vnde nascetur

similis est viro qui edificat domum
suam super arenam etc. Et descendit plu-
via et flaverunt venti et irruerunt in domum illam et
cecidit fuitque ruina eius magna.
Sic per bestiam possunt accipi et intelligi
congrue turbe impiorum ut dictum est tamen
congruentius intelligitur per bestiam ista
tota collectio malorum id est in regnum antichristi
qui erit caput eorum. Et ideo quod glose sepe
magis concordat exponens sicut
dicit interlinearis glosa universali bestia cuius unum
caput est antichristus. Dicit glosa. Et
vidi spiritualiter mente de mari bestiam
id est malorum multitudinem bestialem de
mari id est de amara suggestione
diaboli vel de infidelitate cordis
ipsius ascendentem. De vitio in vitium
vel per principes malos qui se
contra Christum extollere. Habentem capita septem
id est universos principes qui defen-
dunt et regunt bestiam id est infidelium
multitudinem contra ecclesiam bestialiter
insurgentem. De quibus capitibus dicit
Amos 6. Ve qui opulenti estis in
Syon et confiditis in monte Samarie
in capitibus populorum. Vel ista septem
capita bestie sunt septem principes
totius iniquitatis principia in septem
etatibus mundi quorum primus Cayn
in prima etate a quo incepit ecclesia ma-
lignantium sicut ecclesia catholica in-
cepit ab Abel. Et vere a Cayn incepit
ecclesia malorum et ecclesia bonorum ab Abel
non incepit. Nichil enim quod malorum
ecclesia surgit et fundat super divi-
tias. Bonorum vero ex paupertate surgit
et super paupertate fundatur. Unde
et ecclesia malignantium dicitur in Apocalypsi
divites et potentes que est Babylon. Caput
ecclesie malorum. Secundum caput fuit
Nemproth qui cepit primo dominari
in orbe terrarum de secunda etate unde

dicitur Genesis 10. Porro Chus
genuit Nemproth. Ipse cepit esse
potens in terra et erat venator ro-
bustissimus coram domino. Fuit autem
principium regni eius Babylon.
3 Tertium caput fuit Ysmahel qui
fuit Ysmahelitarum id est Saracenorum
cuius manus contra omnes et manus
omnium contra ipsum ut dicitur Genesis 16. Et
hoc fuit in tertia etate. Et quartum caput
4 in quarta etate Pharao in terra Egyp-
ti rex qui populum Israel multipli-
citer afflixit in Egypto ut legitur Exodi
1. 2. 3. In quinta etate fuit
5 quintum caput Nabuchodonosor qui populum
Israel captivum duxit in Babylone
ut legitur 4 Regum 24. In sexta etate
6 sextum caput fuit Herodes qui dominum
querens pueros occidit ut legitur
Matthei 2. In fine sexte etatis que finit
cum septima que in septima etate
erit septimum caput antichristus sub quo
erit magna persecutio et afflictio
ecclesie dei. Sed quia hec bestia quam
vidit Johannes tunc quod etiam de ponto pug-
nata ascendit unde aliter assignanda
sunt septem capita per que etiam post
Christum usque ad finem ecclesia legitur
afflicta. Primum ergo caput bestie
per quod bestia effudit venenum suum
in terra. Et quantum potuit seminavit
fuit Herodes per ipsum enim iratum draconem
devorare quesivit. Et quia non potuit
eum occidere innocentes occidit Matthei
2. Cum ipso autem accipiendi sunt omnes
reges regionis Iudeorum quos
in persecutione Christi et regni eius prelatos
habuit successores ut ad Julianum
apostatam qui ecclesiam persecutus est etiam.
Tertium caput fuit Constantius ar-
rianus qui unito secum omnibus
arrianis afflixit ecclesiam. Quartum
caput fuit Cosdroe rex Persarum

b Antichristus dicitur bestia
c Mali dicuntur bestia
e Ecclesie sunt septem persecutores in
septem mundi etatibus

f Ecclesie septem persecutores in novo testamento

Synagoge tempore confirmata est secta machometi.
Quartum caput fuit rex babilonis
Nouus qui volens apponere sedem al-
tissimo et sedere in monte testamenti multas
fecit. hoc etiam predicatores ingressi.
Quintum caput est ille de quo dicitur Dan. a-
lius rex surget post eos et ipse
potentior erit omnibus qui in tribus
multa mala faciet etiam v. sed quis
sit ille non est mihi declaratum. Sextum
caput erit antichristus de quo dicitur Dan.
8. surget rex impudens facie
et intelligens propositiones. et roborabitur fortitudo eius
sed non in viribus suis. Et septima
quod erit post iiii. va / quibus addibus
videatur quod hic rex de quo sic loquitur
Daniel ad sextum caput pertineat /
sed forte sic Iohannes apocalipsis pertinuerit
sicut ipse antichristum. Et ideo quod dicat Da-
niel usque post concludere sed certum est
quod septimum caput .i. antichristum induat
duas ad loquendum pedes eius qui insurget
et prodigiis mendacibus decipiet
multitudinem infinitam. ita ut pauci
euadant. Et sic vero dictus est rex et
pontifex propheta ita tempore nunc regem
nunc pontificem nunc prophetam se simula-
bit. Et dicet contra magna signa
faciet licet omnia falsa sint ut
veraciter essent signa vero comparatione
signorum eius. Ab his septem
capitibus passiuam vidit Iohannes
ecclesiam uel quam septemplex persecutio
significatiue percussit in synagoga omnia
sicut in figura contingebant illis .i.
Co. x. Prima fuit ab egyptiis post
mortuo Ioseph. quorum caput
fuit pharao cum magis suis. Secunda
a chananeis mortuo Iosue. cuius
caput fuit Iabyn cum Sysara Iu-
dic. 4. Tertia fuit a decem tribubus contra
duas quarum caput fuit Ieroboam
mortuo Salomone. 3. Regum 12. Quarta
fuit ab assiriis quorum caput fuit
Salmanasar contra decem. Et Sennacherib
contra duas tribus. 4. Regum 17. et 18.
Quinta fuit a caldeis quorum caput
Nabuchodonosor qui destruxit templum et
Israel captiuauit. Sexta fuit in ipsa
captiuitate sub Assuero rege qui dedit
sententiam de omnibus Iudeis pere-
mendis / Aman Macedone procurante.
Septima fuit a Syris quorum caput fuit
Anthiochus Epiphanes qui templum
domini prophanauit et multa alia ma-
la fecit populo Israel. ut legitur .i. Machabeorum
in multis capitulis. Circa primum sciendum
notandum est valde quod in qualibet persecutione
misit deus filiis Israel aliquem adiutorem
seu liberatorem qui eriperet eos de manibus
inimicorum / a prima persecutione liberauit
Moyses et Aaron / a secunda Barach
de Bozra / a tertia Ezechias qui religionem
decem tribuum renouauit ad cultum di-
uinum cum duabus / a quarta angelus domini
qui una nocte occidit exercitum Sen-
nacherib / Su. ge. multa / a quinta
Cyrus persarum rex sub Esdra et Zoro-
babel / a sexta et Mardocheus / a
septima Iudas Machabeus et fratres
eius. Sic etiam nunc misit et mittit
adiutores in suis persecutionibus septem
scilicet ordines predicatorum de quibus
super satis dictum est. qui in terram dei
consolati sunt in septem persecutionibus
suis / nec est mirum si per has septem
capitibus tribulatur ecclesia / Diabolus prela-
tiue qui super omnia studet operibus
creationis contrarius inueniri / unde pro
ecclesia quam deus sicut colonum posuit
in paradiso. ipse duas in iniquitate stru-
do permittente sibi rege superauit
secunde ad persecutorem. Ipse primo
vino misto archie i tviez posuit in
orbe Nerone etiam destructorem

signa
8 Antichristus erit rex pontifex propheta et faciet
9 Synagoge septuplex fuit persecutio

a Synagoge contra .a. persecutiones misit deus septem adiutores
b Ecclesia sunt per septem bonis septem mala

Item pro Abraham fidelium patre posuit impium contra
pacem arrianum. Item pro moyse legis
latore posuit Machometum prophanatorem
datorem. Item pro dauid rege
iusto posuit regem nouum babilonis.
Item pro Iohanne baptista surget vel
forte iam surrexit rex ille undecimus
qui septimus est in daniele septimo capitulo.
Item pro helia qui uetus est surget se-
ptimus id est antixpristus Elia oppositus. Et
cornua decem id est decalogi tras-
gressores quia illi bestie adherebunt et
membra bestie erunt. Et super cor-
nua eius decem dyademata id est gloria
de impugnatione eorum quia frangant decalogum
Et destructione decalogi quia omnia
precepta per principes istos infringentur
et de hoc gloriabuntur sicut dicitur proverbiorum id est le-
tantur cum male fecerint. Et super
capita eius id est super principes et
inimicos nomina blasphemie quia
dicent et diuina facient ihesum xpristum non
fuisse verum deum sed magum. Unde danielis
xi. adversus deum deorum loquetur ma-
gnalia. Et septem capita be-
stie possunt dici septem uicia capi-
talia vel cornua decem predicatores
decalogi. Et ideo capita cornua
coniungunt quia per septem vicia capita-
lia decalogus impugnatur. Et super
cornua eius id est super legis predica-
tores vel dyademata vel gentes
quia in manu contra expugnare conati
sunt. Et super eam victoriam obtinere
Contra quas prima est gens iudeorum, 2a
gens paganorum, 3a gens arria-
norum, 4a gens simulatorum. Et hec
4or sunt significate danielis vii per 4or
bestias de quibus ibi dicitur. Ecce 4or

uenti pugnabant in mari magno. Et
ecce 4or bestie grandes ascendebant
de mari diuerse inter se prima quasi leena
Et alas habebat aquile et aspiciebam
donec euulse sunt ale eius et sub-
lata est de terra et super pedes quasi homo
stetit et cor eius datum est ei. Et ecce
bestia alia similis urso in parte stetit
Et tres ordines erant in ore
eius. Et sic dicebant ei: surge co-
mede carnes plurimas. Post
hec aspiciebam. Et ecce alia be-
stia quasi pardus. Et alas habebat
auis quatuor et quatuor capita erant in bestia
post hec aspiciebam in visione
noctis. Et ecce bestia quarta terribi-
lis atque mirabilis fortis nimis den-
tes ferreos habens magnos comedens atque
comminuens. Nomine celi nomine significatur sacra scriptura
quatuor uenti celi sunt 4or intellectus scripture
scilicet historicus allegoricus tropologicus
Et anagogicus, per mare magnum
designatur hoc seculum contra quatuor genera uenti
sunt intellectus scripture quibus uentis in
pugnatur quia per hos eterna contempni
docentur. Cum autem hec impugnatio cepit
fieri per predicatores apostolos tunc prima
bestia apparuit id est feritas synaga-
goge cuius due ale quibus se erigendo
ferebat in altum sunt due secte iudaici
populi una saduceorum altera phariseorum,
sed hee sunt eius ale euulse alterna
quia tradita carne bestia ista cum
iudeorum more perierunt ille secte
Et tunc stetit super pedes eius quasi
homo quia humiliata fuit Et se homines
cognouerunt iudei quia prius se super
alios efferebat. Quod autem sequitur Et
cor eius datum est ei refertur ad

Contra impugnatores decem

Septem 4or intellectus diuersi 4or uenti
Iudeorum duo scilicet secte

refert adcept heretice qui conuertet
corda prim ad filios ut d. vlt
Malach. vel for quia ipsi fuit dure
ceruicis Et i domabili corde d.
quia tunc datum est ei cor eius quia ad
huc i sua dura psistit, 2a bestia
f silis urso hec est paganorum bestialis
multitudo Cuius d. ut surgat et
comedat carnes plurimas quia i sta
multitudo xpianorum occisa est a pa
ganis. vii ps. Effunde iram tuam
i gentes que te non no. et. i reg. que
nomen tuum non i uocauerunt quia non
comederunt Iacob. i. ipsum xpianum. Et tres ordines
dentium quos habebat i ore suo fuit
tyranni eorum, sacerdotes templorum
et custodes ydolorum qui sui tiore i
xpianorum necem seuierunt Tertia
bestia silis pardo. gens arriana
que ideo quatuor capita dicitur
habuisse quia quatuor gentes tunc temporis
i illam heresim conuenerunt scilicet gotha
a quibus i choata est Goti vandali
longobardi qui omnes simul contra
ecclesiam surrexerunt Et idem d. hec
bestia similis pardo quia quidam
arrianorum pagani fuerunt, quidam
xpiani Item propter maliciam latentem
i tus Et simplicitatem apparentem
exterius Et quatuor alas habuit
eius ergo errores vnam ppa arrii
g alia eunomij Tertia macedonij
Quarta eutiaij quibus quasi per totum mundum
volabat heresis arriana propter quod
papa Martinus iubente costancio
i pso i exilium missus est quia uero arrius
summus fuit inter istos. ideo omnis here
sis illis temporibus dicta est heresis arriana
h Quarta bestia est gens sarracenorum
a machumeto decepta cuius fero
citas siue malicia contra ypalut

detestatur desolacio ecclesiarum syrie
fenicis palestine egipti mauri
tanie Et i sula multarum maris
i quibus abolito xpi nomine ipsius ma
chumeti detestanda tradicio quasi magnum
propheta deum predicatur, heu quanta mala
faciet antixpus cum iste i suo medacio
tot mala fecit Sicut enim moyses
legis lator precessit xpm sic ma
chumetus lator medacij precessit
antixpm, de ista bestia d. quia est
silis aliis quia iudei h precauerunt
contra fidem xpi tamen ipsis i credentibus edi
ficate sunt ecclesie i ualida multitudine Et non
post multos dies dissipate sunt a ro
manis Item pagani pugnauerunt contra
xpm h tercius vincebat a militibus
xpi. Ita ut i diebus siluestri pape
ipsi xpi vicario traderent ius
i periale Item Goti et vandali longo
bardi Et alij arriani pro delecti
sunt ab eorum i ronorum patri cuius ad
fidem catholicam. de hec quarta bestia
ita i domabilis sit contra ut ecclesia
hodie nullus audeat
contra os apperire
quia capitalis
sima data est
predicatores siquis audiret contra ea
audet predicare Item hec grandes bestie
sunt bonum autas. x. dyademata i. x. a
gentes i nostri sua prima bestia
duas faciet. s. seducetos et physicos
sed tres. s. tyrannos paganorum sa
cerdotes templorum Et custodes ydolorum
Tertia bestia faciet quatuor gentes go
thos. vandalos longobardos quia
fuit omnes arriani, hec nouem cum
vltima bestia sunt x. sed. Et sup capita
eius. i. sup septem vicia nomina blas
phemie habebunt cum viros blas

f paganorum tres sunt secte
g Error arrianorum fuit quadruplex
h Sarracenum dicitur bestia

a decem x. gentes i pugnant

p̄ficiūs ī neq̄cia noīatissīos Et
dr̄ ee̅ suꝑbi q̄r nō ipi ut tēpētē
cōpestant vel trahāt cuiuis· ſꝫ
ipi trahūt vicia Et subiectos suis
vicijs subiectos Et de falia sua
hūt/iuxta ꝯ. pu· 29· pnceps q̄
libent̄ audit mēta m̄· oes· mī· hīt
in· Et bestia q̄ vidi ¶ hic describit
Johēs bestiā tā a ptate q̄ a neq̄cia
ī signitē vn̄ dicit Et bestia eādē
q̄ua vidi dimari ascēdētē similis
erat pardo/ ꝓp̄ varios modos de
cipiēdi/ quas hēbat bestia/ hec
bestia nōius hēsibꝫ erat plena
Et varijs similacōibꝫ occultās
vitā suā Jere· 13· si mutac̄ posset
ethiops pellē suā Et pardus va
rietates suas/ Et pedes eius· i·
ī fidēs ptantes ea/ sū sc̄ q̄ necc̄ria
puidet bestie labōando Et ā ti
bꝫ diuisis huāa cōg̃gādo vnde
vmit bestia sicut vrsi· q̄ lati sc̄
Et pilosi Et vnguibꝫ armati/
Et isti erūt possiōibꝫ plurimis
dilatati/ tl̄ios cupidi Et aiām
quotiꝫ mō rapiētes nō suā Et
os eius· i· doctōes bestie· sicut
leonis· q̄ ē fetens/ t vorans/ Et
doctōes bestie fetebūt fama
Et vorabūt malicia Jere· 4· ascē
dit· leo de cubili suo· pdo gētiū
se eleuabit se eg̃ssꝰ ē de loco suo
ut ponat t̄rā suā ī solitudīē Et
dedit illi· sꝫ bestie/ draco· i·
dyas v̄tute sua ad nocēdū/ ad
decipiēdū/ ad miracula faciēdū
ut d̄r̄· Glo· ꝫ ait miracla faciat
ad dei manifestacōꝫ pilla Et de
manifestet/ erūt miracla ptēta
dyas nō hīt ptatē n̄ ī natibꝫ

Et nō icis q̄ sc̄ sup· nāꝫ/ vnde
videt̄ q̄ nō posset facē mirala
g̃· nō posset dāe ptatē alijs d·
faciēdi· i· dico· vera ēa nō erūt
miracla/ nō noīe mira li· ſꝫ erūt
mirabilia p̄ter cām nē fca ¶ Et
nota diuiꝫ īt mirāꝫ t mirabile/
Et miracłm/ Mirū eni t mirable
sc̄ mō nāꝫ/ miraculū· sup· vel·
mirꝫ d̄r̄ admiracōꝫ vidente mirab
inuisibili· miraclm̄ ī ut̄ioꝫ/ Et
sic p̄ac ad manifestāda dī v̄tutē
Est g̃ ssus· dedit illi draco v̄
tutē sua ad faciēdū miracla· i·
mirabilia vn̄ admirari possint
videtes ꝓp̄ nouitatē rei· vel
ꝓp̄· modū faciēdi· sic qm̄ fecerūt
magi de ugis ꝑ pcētes nō fuit
miraclm̄· ſꝫ mirable· q̄r cito fece
rūt q̄ vel tardius faciet/ Et
ptatē magnā/ seducēdi multos
vel opprimēdi ¶ Nota nōie que
pōit· hic pordiēꝫ p̄a sig̃t totū
corpus maloꝝ q̄ sc̄ sc̄ ī t̄nsgssōe
¶ p̄o d̄r̄· bestia ascēde/ 2o· d mari
3o· hns capita septē/ 4o hns· x·
cornua/ 4o· hns decē dyademata
6o hns nōia blasphēie/ 7o q̄
ē silis pardo/ 8uo q̄ hīt pedes
vrsi/ 9o q̄ hīt ptatē magnā Et
q̄r mūs nonus ē t̄nsgssiōis Jo
sig̃t q̄ hec bestia cōplectit̄ totū
corpus maloꝝ sic ipse· vbi d̄r̄·
tabernacla v̄dicoꝝ t t̄minant
nōie ꝓp̄i· pquos sig̃t totū corꝰ
dyā· Cui debet̄ pena sig̃ta p
nōie gētes Sopho· i· vbi dicit̄
dies illa dies ire &c· pnonēꝫ
onerā ysa· 13· ca· usqꝫ ad· 23· sc̄·
Et vidi post descripcōꝫ bestie
ī qua dēm̄ ē q̄ hīt septē capita
describit Johēs pricipale caput

b dyas quīd d̄r̄ facē mirala

t Mirū t mirabile t miraclm̄ quō ī se diuit
d Simili notat̄ pnonē q̄ pōit̄ illa
e ārijo· decepcōe sua multos decipiet

eius .i. antichristi primo procius similiter
per quia actores adducat in admiracionem
ipse enim ut credatur esse verus in lege pro-
missus simulabit se esse mortuum Et
post tres dies partem maxima fere
iacta invisione demonum Et sic puta=
bit resurrexisse sed tamen patebit
falsitas simulacionis. quam apostolus ostendet
dicit Et vidi similiter unum de
capitibus suis .i. antichristum qui principa-
tum obtinet inter septem capita nepha=
de multitudinis quasi occisum in mortem .i.
quasi mortuum se fingere Et plaga
mortis eius simulacione curata est
per simulatam virtutem sic enim mors si-
mulata erat Et non vera sic resurrectio
utraque maxima arte erit et ex invisione
demonum fiet quia patet quod moriens non
occidit morte sic vera de qua dicitur Osee
13 Ero mors tua o mors Et
admirata est universa terra .i. homines
qui nesciebant fraudem admirati sunt
videntes eum [illegible] mortuum sur-
rexisse post bestiam scilicet eius [illegible]
[illegible] Admiratur enim [illegible] cum perma=
nicacione sic legitur Joh. 12 Et multi
veniebant videre lazarum quem ihesus
suscitavit a mortuis Et adora-
verunt draconem .i. dyabolum qui
dedit potestatem bestie Glossa resurgendi
ut videatur bestie .i. antichristo quem
putabant se a morte suscitatum
sicut illi qui videbant ipsum
miracula facientem glorificabant
deum qui [illegible] vero [illegible]
[illegible] sed [illegible] ibi [illegible] antichristus
dyabolus hanc potestatem aut a deo si
[illegible] adorabunt deum [illegible] dyabolum
si adversarius quia [illegible] sequitur cum Glossa
Multi sciunt eum esse malum Et
multi simplices non [illegible]
de malicia a bonitate sua [illegible]
omnes [illegible] cum [illegible] dona que dabit
aut [illegible] timore mortis Et vi-

dentes mirabilia que ipse faciet dicent
[illegible] qui dedit illi talem potestatem
.i. usum talis potestatis Et hic est dyabolus
Et ita in [illegible] adorabunt dyabolum non
[illegible] racione Et adoraverunt bestiam
dicentes Ex admiracione visorum ex
pusillanimitate [illegible] filius bestie in
potestate Et miraculorum operacione Et
quis poterit pugnare cum ea .i. resistere
voluntati potestati eius quasi dicat nullus
Et nota [illegible] hic de bestia .i.
antichristo in quo laudat per [illegible]
admiracio vana dicitur Et admiracio est
imitacio vana post bestiam [illegible] est
adoracio vana dicitur adoraverunt bestiam
[illegible] est laudacio vana dicitur dicentes
hec [illegible] [illegible] vano reddi debet
vero admiracio sapientie eius vera Ro.
XI O altitudo diviciarum sapientie et
scientie dei hec enim est admirabilis
in maioris mundi creacione quod deus
[illegible] tam pulcrum mundum facere sed
magis admirabilis est in minoris
mundi .i. hominis formacione in quo totum
mundum maiorem conclusit quod valde
mirabile est vero Et omnis creatura dicitur
[illegible] sic universa vel mundus
[illegible] abreviatus Et signum
est quod universale verbum eternum Et in-
creatum erat abreviatum quod maxime
admirabile est quod sapiencia admirabilis
est mundi creacione admirabilior
in hominis formacione admirabilius
in sua incarnacione Item imitacio debet
reddi pacie humilitati Et obedi-
encie vera Mt. XI. discite a me quia
mitis sum et humilis corde ymo
[illegible] ad ymaginem ut sic posset
cum [illegible] imitandus
[illegible] amandus est Item adoracio
debet reddi eius divinitati sive potestati
vera Mt. 4 dominum deum tuum adorabis
Et illi soli servies Item laudacio

F antichristus laudabit [illegible]
a [illegible] laudari [illegible]

dz rect̄i eius bonitati p̄b9 ꝯficeīn
dn̄e qui bonus .i. laudate ist̄a
.19. laude dicite om̄s s̄ci eius Exo.
.15. q̄ uis sil̄is tu in f̄. quis sil̄is
tui magnus in s̄cis atqz lau et
faciens mirabilia. Terra mirabilia
q̄ fecit dn̄s hoīez nuncz ūgiem
cor credulu. Et datu ē. sic o-
stendū p̄latis anx̄ cspo eius q
ipse videbit q̄ credet resurrexisse
a mortuus dicet̄ ideo p̄sumpto Et
audacia blasphemādi x̄pm
Et s̄cos eius vn̄ d̄r. Et datu ē
ei p̄missione tm̄ os loquens ma
gnas blasphemias. qr̄ dicet se
ēē vm̄ dm̄ et x̄pm Et dicet se
filiu di et x̄pm negabit ēē dm̄
Et ita dicet se maiorē x̄o. vn̄
thess. 2. q̄ in extollit̄ sup om̄e
q̄ d̄r. aut q̄ colit̄ deus dan̄. xi.
adūsus dm̄ deor̄ loq̄t̄ magsīca
a dextu p̄cient tāq̄ mebra ei9
om̄s qui se magsīcat ꝯt quos p̄b
dicit dispdet dn̄s vniūsa Et
data ē ei sic ondit q̄ntu durabit
p̄dicacō eius et durac̄o anx̄ .s. p̄
tres Et dimidiu q̄tu durauit
p̄dicac̄o x̄i. Et hoc fiet ut
dicit Joh. triplici causa p̄o ut nos
pn̄ciam ꝯtra illa. 2o ut non
nimis timeam9 qr̄ cito desinit. 3o
ut no q̄ras gl̄iaz qr̄ cito durabit
durabit dicit g̃o. Et data ē illi po
testas s̄z no voluntas facere p̄ca
mala. menses .i. p̄ tres ānos Et
dimidiu in quo t̄pe maior ē tra
fuit i tanta p̄sumptioz extollet̄
ut in a̅ pietate audeat blasphe-
mare q̄ p̄us facit̄ ... vn̄ s̄d
Et apperuit os suu .i. blasphemias
apertas et manifestas ad deu̅ In
cipiet eum blasphemare s̄cos g.

Et p̄cedet usqz ad dm̄ qz dicet
x̄pm no fuisse vel ēē di filiu
Et ap̄los x̄i no fuisse veros ap̄los
Dan. a. Cont̄ excelsu loq̄t̄ et
s̄cos altissimi cōteret et putabit
q̄ t̄pa et leges posse Et tradēt̄
i manū eius usqz ad t̄pe et t̄pa
et dimidiu t̄pis Dan. xi. adūsus
dm̄ deor̄ loq̄t̄ magnifica Et
dirigēt̄ donec ꝯpleat̄ iracundia
p̄petrata quippe ē diffinicō Et
dm̄ p̄rum suor̄ no reputabit
ad hoc sc̄ hic blasphemare nom̄
eius ad hac supp̄. apperuit os
suu ut .s. blasphemet nom̄e
di Glo .i. om̄i institucōz eius
p̄q̄ua laudabilis appet vel
nom̄ eius .i. vita et doctriaz
eius p̄q̄ua notabilis ē .i. digns
notacōe et memoria p̄u. x̄. memoria
iusti laudabilis nom̄ ipior̄
putrescet Et tabernaculu eius
Glo .i. illos q̄ x̄o inhitat vel
tabernaculu ei9 .i. s̄taz eccīaz in q̄
x̄o milites suscipiūt arma vi-
rtutes doctrina dona et sac̄m̄ta
q̄ s̄t arma fidelium vel tabernaculu
ei9 corpus ei9 dicendo illud fan-
tasticu no vm̄ vel dicendo ipm̄
adhuc in morte detentu vel dicendo
ipm̄ p̄cc̄o obnoxiu vel Joseph
semine ēē natu. de hoc tabernaclo
d̄r. Joh. 21. Ecce tabernaculu meu
m. v. et no. iam. vel. a. m. amb.
inter nos et eos vr̄ deus p̄s. In
sole posuit tabernaclm suu .s.
in hoc parms corpus suu Et
eos qui in celo habitat .i. s̄cos in a
fine ... x̄o ut petru Jacobu
Et paulu Et alios quos ipi
x̄o ... et dampnatos p̄=

b Anx̄ p̄sumpto vn̄ est
c Anx̄ quā diu durabit
d Anx̄ duacōz Joh̄es ... p̄ ca
e tabernaculu plura sign̄t
f Ecce arma ꝯplita q̄ dat fidelibz

pdicabunt qr secuti sunt xpm sicut
dicit mgr herui. sz oms gfessores
qui fuunt tpe antixpi silvestri ce
dapnatos. Dequibz dr ps adipe
sum cocluserunt os eoru lo. e. sup
Et datu e illi. Hic agit de usu
ptatis date antixo. q usus ex bona
ptate eriat p mala volutatem
Et ymo malus e dicit g. Et datu
e illi. i. pmissu. bellu facere cu scis
disputando comiando pmittendo
ut vic: eos. cortit occidendo q
no mltu tiendu e qr dns pquo
occidit cito reddit melius. Occi
dit em corpus mortale et corruptibile
et deforme. Et dns reddet imor
tale et icorruptibile et glosu. i. Cor.
xv. Mortale hoc induet imor
talitate et corruptibile hoc iduet
icorruptibilitatem. vicet eca xpo po
anos spualiter. quos vl mmis
vl bnficiis vl ionibz vl pmi
ssionibz trahit ipoy. vn dan. xi.
Ingredietur tras et coteret et ptrasiet
Et itroibit itra glosa et multi cor
ruent. Et data e ei ptas i oez
tribu quo ad maiores iudeos. Et
pplm quo ad minores. Et linguam
que ad malos xanos. Et gentes
quo ad paganos. Et adorabunt
ea bestiam. Oms qui hitat i tra
Glo. i. q de iure ft tinus. quoru
no st scripta noia. scilz pdestina
tois. i libro agni vite. i. q est
ipe agnus. etia. ze. hec oia lib
vite. eius dico q occisus e ab ori
gine mundi. i. pfiguratus occidi
i morte ipius abel. vel i agno
que optulit abel. vel occisus ei
puisus occidi i tpe. ab origine
mundi. r an oez origez mudi scilz
etia. ze. ab inicio et an scla. i. cu
i ican mudi pmisit. si ricavi

vl qui occi. e ab oric mudi i sius
Tunc em stati post origine mundi
cepit xc occidi i sius. cu illu p v
occidit xc. pco occidit. vn petro
qrenti a dno. quo vadis. rndit dns
venio roma. ite. Mt. 24. qi vin
cominus n. fe. m. fe. luce. x. q
vos spnit me spnit et. Si quis
ht aures. cordis. audiat etiam
auribz cordis q. s. pena et miseria
sequit antixpm. qui itata gla erit
sz pcus dnabit. vn ps. ne timueri
tu xanos cu dnes fcus fuit
ho. i. antixc. qui i ruina eie ho qnus
dicat se dm. qm cu iticit no suet
oia necz deste. cu eo gla eius. qui
i captiuitate pcti. vel i ifernu. duxit
alios. cx. vl vbo suo sicut antixc
et sui. In captiuitate pcti. vel ipsi
vadit velit vel nolit. vadit dr
no vadet. qm ia data e sna de
talibz. Joh. 3. qui no credit ia iu
dicatus est. vel Joh. 16. pnceps
mudi hui ia iudicatus e cu cor
suo. Eze. 12. In tusmigtoz ibut
sz sco ani. Et q e i me cora n.
ipe antixc. i ifuei. s. ptabit de
monu i infinu. Amos. i. sup trib
scelibz gaze et sup qrtu no con
uerta eu. eo q trastulerit pcrum i yydu
mea captiuitate. ysa. 33. ve q pdas
Et q i gla. matialis vl iique p
suasionis vel praue deceptois
occidit alios sic antixc et sui. optet
eu gla. finalis sne occidi i ara
tcor. de quo gla. g. Joh. 19. fugite
a facie gladii. qm vltor migtatu
e gladius. bilit intelligit de vbo
dm. Mt. 26. Omns q acceperit gladiu
gladio pibit. s. sne eterno iudicio
vel gla. spus q e vbu di. Eph.
6. Et talis bona morte occiditur

captivitatem pstitam ut concludet cam i ydumea
tione et ipe pdaber

Antixc seducet homies exte mois

xc occidit dupliat. s. i se et i suis.
gladius pla signt

2us q2 pctō mort. Est qui glaᵒ lingue
occidit aliū detrahēdo vel male-
dicēdo vl iurādo vl aliq̄ iiustaꝫ
i advocacōe sūet fouēdo oportet
cū gladio occidi h'. bōa occisione
gladio ipē lingue penitē cōfitēdo
et veniā petēdo sicut dicit Augᵒ
nō pigeat cōpeſo oc pſite medi-
camenta vel i futō glaᵒ. eterne dap-
nacōis deqno ps. Gladius coꝝ
intret i corda ipoꝝ. Gˀ glaᵒ lingue
dr ps. lingua coꝝ gladius acu-
tus. Ie. 40. sagitta vel vl si sit li-
3us gua coꝝ vel q̄ i glaᵒ. occidit. i.
qui i iuriā suā q. inde . . . ndicauit
. oportet cū glaᵒ occidi. i. ipa vidca
quā sumpsit. cit ei cā dāpnacōis
. s. qui rē alienā sibi vsurpauit
Deutᵒ. 32. vindictā m̄. vl mea est
vlco Rō. 12. Ecci 28. Qui vindicari
4us vult. a dō i veniet vidā. vl q̄ i glaᵒ
&c. i. iuxta mēsurā culpe i iure
dabit ei mēsura pene vl emēde
Mt. a. eadē mēsura &c. Deu. 25.
Iuxta mēsurā peti erit &c. hec est
6 pacia & fides scōꝝ. i. hoc tpe p-
bat. quis scōꝝ sit paciēs & fidel.
Moīta cū tpe pacis videt sibi
paciētes & fideles q̄ tpe psecucōis
i veniūt ipaciētes & ifideles. Luce
8. ad tpus credūt & i tpe teptacōis
recedūt. Ecci. 6. Est amicus sm̄
tpis & nō pmanet i tpe tribulacōis
Ideo dicit Ecci. 2. In humilitate tua
paciā habe. qm̄ i igne pbat aurum
a 2us &c. hec. i. int tribulacōes piutes
ē paciā uctina quā cōminēt
sustinuit. Et fides scōꝝ. similit ē
uctina q2 credunt post tribulacōes
se remunādos. Et p tribulacōes

ad regnū puenturos. Act. 14. p
multas tribulacōes &c. vel hec 3us
ē pā & fi. scō. q̄ tpe pacis latet
vn̄ Ecci. 12. Nō agnoscit bonus in bonis
amicus &c. vel hec ē paciā et
fides scōꝝ. i. ad scōs spectaciās pe-
nas maloꝝ & remunacōes
boꝝ cōmo q̄ scī videt ma-
loꝝ penas futuras. licet modo
floreat. & remunacōes boꝝ lꝫ
mō cōprimāt. vincit & supant os
tribulacōes aspicient̄ i futuꝝ vn̄
Hebᵉ 12. p paciāꝫ curam ad ppositu
nb. certamē. quis i hac li. tꝫ sup-
quo vbo dicit Augᵒ de catheci-
zādis rudibꝫ oīa bōa tēc con-
tēpsit xpc hō. ut cōtēpnēda mō-
straret oīa exrena mala sustinuit
q̄ sustinēda pcepit. ut nc̄ illis
quert felicitas. nc̄ istis tieret
adūsitas. Item hec. i. i sustiena
pnam paciā ē paciā & fides
scōꝝ sup illesa & i cōtaminata
q2 q̄tūcūq2 sint grues psecucōes
vel. pauces i mulio ledit pacia
& fides coꝝ ymo i oībꝫ supant
Hebᵉ xi. scī p fidē vicerūt reg.
. i. Ioh. 4. hec ē victoria q̄ vincit
mundū fides nra. Luce 21. In pa-
ciencia vrā possi. a. v. vel hec 7us
. i. ad sustinēdas tribulacōes hec
~~ē paciā & fides. scōꝝ~~ adhuc. dat
~~et~~ fides i paciā ut possit sustinē
piutes tribulacōes ut paulo rō-
ganti recedet abeo stimulus dem
d sufficit t' gra mea 2. Cor.
12. i. paciā q̄ dns dedat ei.
ut posset sustinē. vel hec est 6us
paciā & fi. s. i. pmia & vsus fidi
& paciā fidei. q2 i futō cessabit
. i. Cor. 13. Cū venit q̄ pfcm ē

b paciā sp ē stāda q2 multa bō fiat
fides similit stāda ē sp

euacuabit q corpore e / pacie no
succedet / pacia fidei magna. vl.
hec .i. ita q pacies . tribulaciones
e pacia . fides / sicut ita merces
et negociaciones eorum / hec p[re]ter
sic merces stor[um] et negociaciones vn
gpat sibi diuitias i reg[n]o celor[um]
Mt. 4. beati p[er]secuti[o]n[em] pa[ciuntur] . gg. si
pectas prudens lucre putat . q p
has eterna euadere no ignorat Et
fides . s . sicut argentu i argentaria
Et aurum i auri fodina fides em
et pacia stor[um] exlysus exhibit
Ro. 4 . Tribulacio paciencia operat
Joh. 28 . hec argentu ve p[ri]ma
tam ii . locu te vel hec pacia et fi
des . s . sic fructus i arbore ut
ole et maccarie Ezech. c . ap[er]te in
pal . et apre . vl i tribulacionibus e
pacia . sicut piscis i aqua sine
qua viuere no p[otes]t ysa . 49 . pacie
i firma i sicut te pu . p[er] su aqua .
te . Ist hec e pacia sicut aurum
i fornace v[bi] purificat . 1 . pet . 1 .
Jn q[uo] exultabitis modicu nc si
oportet eos i uaria tribulacione ut probacio
fidei vre preciosior sit auro q p[er]
igne p[ro]bat Aug[ustinus] q lima fab[ri]
q flagellum ... q fornax auro
hec tribulacio viro / vl hec pacia
i . asbec . i . adsyum corp[or]is aurum co
solidacione co fiat pacia / vl fides
stor[um] vn[de] Glo . respiciendo pe[n]a[m]
malor[um] et remuneracionem bonor[um]
pacientes fuit fide tenent sti
vl hec . i . tribulacionibus pessimus mundi
e pacia et fides . s . sicut i auro
gemma Eccli. 32 . Gemula carbu[n]
culi i ornamento auri Pu . 12 . Ge
ma gratissima expectacio p[re]stolantis
vel hec e pacia sicut semen i agro
vbi no solu suat s[ed] crescit fru

ficat ac multiplicat Sic pacia Et
fides stor[um] i tribulacione crescit Et multi
plicat ps In tribulacione dilatasti
cor meu Exo . 1 . q[uan]to opprimebat
eos . tanto mag[is] multiplicabat Gen . 7 .
multiplicate s[un]t aque . i . tribulaciones
et eleuauerunt archa i sublime . i . ecclia
Et vidi . hec e s[ecund]a p[ar]s s[e]c[un]di ca[pituli]
i qua agit de p[er]secucione ecclie a falsis
aplis anti[christ]i i figuta qui etia nomie
bestie designant . q carnales et anima
les erunt etra ecclam bestialit seuientes
Sed q[uia] at descripsit Johannes bestiam po
stea docet quo cauendu e alica a
duobus pmo amalicia ta occulta
qua aperta dedo apo[calipsis] . x p[ost] fine
Dicit aut hec bestia aperta q[uia]
illa demai apparebit hec d[e]t[er]ra vnde
significat pullatione dum vnde tapli sui . Jst
pullat significat multitudo generata
anu[s]... adherenciu i ecclia p[er] sedicone /
p[ro]hanc significat multitudo flor[um] ... or[um]
cu auro eccam p[er]sequam ... Et vidi
.i. spualit mult[or]um alia bestiam
Glo . i . pseudo aplos anti[christ]i bestialit
et inuadabilit eccam lacerantes Cru
delius em p[er]sequit[ur] eccam pseudo
apli ... vani q principes vl gen
tiles Deut. 32 . Dentes bestiar[um] mittit
.i . pseudo aplos falsa doctrina
eccam lacerantes ps dentes eor[um]
arma et sagitta . arma ad p[ro]tectore
sui sagitta ad impugnadu eccam
Et lingua eor[um] gladius . i . corda
fidelium seducendo Glo . Dicit q hec
bestia e minor p[ri]ori Et itellige q
minor sit mio vel p[ri]mato no cru
delitate sc . ascendente . i . i superbia
p[ro]ficiente de terra . i . de terrena opulencia
ps p[ro]dijt q . ex adipe iniquitas eor[um]
1 . tim . 6 . p[re]cipit diuitibus huius secu
lo no s[apere] alta . i . Glo . v nus diuitu sup[er]bia

c. Anti[christ]i . i . sui apli dicu[n]t bestia
de cetera faciunt sup[er]bire

usq. a. Requiescet furia sup ecclesiam
i. supbia sup demones vel ascen-
dente. i. in malicia sua pficiente. Et
sup infideles invalescente de terra. i.
pria. i. p divicias terrenas quas
habent vel pmittens terrenos quos pseu
do aplus antichristi nutrit et defendet
Et nota quod Iohannes dicit de bestia vidit
ascendentem sed non dicit quo quia malorum
finis est defectus Iob. 21. Ducunt in
bonis dies suos et in puncto Exo. 15. Desce-
derunt in profundum quasi lapis. ps. Deie-
cisti eos dum allevarentur. Et de ipso de
bonis dicitur quo ascendunt et [illegible] unde
Apoc. xi. ascendite huc. i. in celum sic-
dem est elie et enoch. tamen sup.
vii. d. unde ascendit bestia ut faciat
Et velut [illegible] fundamentum unde ascen
dit casualiter hic. hy in quo sunt qui ve-
nerunt ex magna tribulacione
Et habebat hec bestia duo cornua
similia agni. i. duo testamenta que
defendunt occulte sicut cornua de-
fendunt animal. que habent p dictandis
antichristi pnoticia sed non puita vel p
versionem pceptorum duo pceptorum caritatis di-
cent enim se servare utriusque testamenti
Et in illa nescit ymmo dicuntur filia
agni quia simulabunt se habere vel duo
cornua dicuntur filia dilecci dei et
pximi quod erit in eis unde glo. si quis
boni in eis videbit simulacio erit vel
duo cornua agni prout dici vera
doctrina quam se habere simulabunt predica-
tores antichristi. Et ymmo non dicit simpliciter
quod habebat duo cornua agni sed
similia agni vel duo cornua
prout dicunt virtus sanctitatis inmaculata
et vite in noticia quam p simulacionem non
p virtute habent Et impugnabunt quasi
cornibus. Et loquebatur sic draco. i.

sicut antichristus in quo loquitur diabolus quia
sicut ita loquitur apli antichristi adydeo
sicut antichristus. sicut spiritus sanctus
lo. in aplis xpi. unde Mt. x. non
enim vos estis qui loquimini sed et. sic
loquetur spiritus malignus in aplis
antichristi unde 3. Reg. 22. Ero spiritus men-
dax in ore omnium pphetarum. Et potestatem
prioris bestie. i. omnes modos decipi-
endi quibus dyabolus priore bestia
decepit novit. faciebat in con-
spectu eius. i. in suo placito dyaboli
vel antichristi. Sicut enim apli xpi
omnia faciunt ut placeant deo sive
xpo ita apli antichristi omnia faciet ut
placeat antichristo a quo sperant habere
divicias et honores unde Dan. xi.
Multiplicabit gloriam et dabit eis
potestatem in multis et terram dividet
gratuito. Et fecit terram et habitantes
in ea. i. amatores terrenorum et in hoc
amore pseverantes adorare
bestiam primam. i. dyabolum sive antichristum
qui est principale caput prioris bestie
que adorabunt apli sui sicut
xpm adoraverunt apli sui sicut
enim cupiditas excecavit Iudam
ut xpm qui tot miracula fecisse vi-
derat et ipsius nomine ipsi etiam multa
miracula fecerant traderet et putavit po-
stea in temptatore et magnum ut dicit
xpus ita excecabit istos ut cre-
dant antichristum deum. vel etiam non
credunt tamen servient ei cum magna
reverencia sic de ipso cupiditer
Tanta enim est rabies et pestis a-
varicie ut deservire faciat deo
clinare a fide Tim. 6. Radix omnium
malorum est cupiditas. qua quidam
apetentes erraverunt a fide Et aut trahebat
multos ad adorandum antichristum specialiter
respectoris Io. 5. Eius. i. q.

b Testamenta duo dicuntur duo cornua agni
c Cornua duo agni pla signant
d antichristi lo. virtute sicut apli sui
 vente spiritus sancti loquebantur
e antichristi suus aplis cognitoribus duo
 dabit

i. quia eius curata est plaga mortis
simulate simulata resurrectionis qua tamen
ut verum predicabunt apostoli eius. Et
ipse mittet per orbem universum. Vide
supra vi. Sive quia de fumo putei
exierunt locuste in terra. i. predicatores
antichristi. Et fecit. i. faciet signa mag-
na. ad confirmationem predicationis
sue sicut et apostolis vel christi. Marci
ultimo Illi autem profecti predicaverunt u-
bique etc. Non tamen erunt vera miracula
quia non fiunt virtute divina sed potestate
diabolica sicut ea que fecerunt magi pha-
raonis. Ut ignem faceret de celo de-
scendere in conspectu hominum. Aliter hoc
potuerunt facere apostoli operatione de-
monum quia alia vice hoc idem fecisse
legimus Job. i. Ignis dei de celo ve-
nit etc. Vel sicut apostolis christi datus
fuit spiritus sanctus in specie ignis Act. ii.
et in predicatoribus apostolorum christi dabitur coram
spiritus sancti signa visibilia sicut Act.
x. adhuc loquente petro etc. Sic isti
dabunt spiritum malignum in specie ignis
quia totum fieri potest arte magica et
quia hoc fiet palam in conspectu hominum
iactabunt se meliores apostolis christi
quia qui in cenaculo receperunt spiritum
sanctum Actuum ii. propter hoc ait sequitur. Et
seducet vel seducit. Et seducat. i. sedu-
cent habitantes in terra. i. amore terre
inherentes propter signa que data sunt
illi permissione divina facere in conspectu
bestie. i. antichristi in cuius nomine invocatione
apostoli eius facient miracula sicut vere
apostoli christi invocatione nominis christi fecerunt
miracula. Dicens. i. precipiens
habitantibus in terra. i. amatoribus mundi
ut faciant ymaginem bestie. i. se
conforment illi in malicia. Et in
[illegible] que habet plagam
gladii et vixit. i. quia de morte sur-
rexit non tamen vere sed simulate sicut dictum

est supra. Et [illegible] forte data est bestia
[illegible] q. [illegible]
resurgere qui antichristus qui est caput bestie
simulate se mortuum tertia die ascendit
[illegible] q. de morte resurgens vel ab
[illegible] precipiet apostoli antichristi ut faciat
ymaginem. i. statuam antichristi Et illi
adorent in eius veneratione sicut fecit
nabuchodonosor Dan. iii. Et datum est illi
bestie. i. apostolis antichristi [illegible] permittente
ut daret spiritum ymagini
bestie. i. statue facte ad similitudinem et ob
reverentiam antichristi quia ymaginem ipsi
faciet loqui et monere ad maiorem
horum deceptionem quia deus permittet
exigentibus peccatis hominum sicut olim
permisit cum vigeret ydolatria in
adventu [illegible] ut loqueretur ymago be-
stie. i. statua per malignum spiritum
in deo sicut olim dabat ydola
[illegible]. Et faciet per sua persuasiona
et principum secularium potestatem ut quicumque
non adoraverint ymaginem bestie. i. statuam
antichristi occidantur morte temporali sicut
fecit nabuchodonosor Dan. iii. Edictum
[illegible] ut quicumque non adorarent
statuam auream quam fecerat [illegible]
[illegible] Et faciet
omnes pusillos et magnos divites
et pauperes liberos et servos habere ca-
racterem in dextera manu aut in fron-
tibus suis. i. in capitulis suis per que cog-
noscantur esse de familia antichristi sicut [illegible]
[illegible] Et cum dicat quod omnes faciet
intelligitur fieri [illegible] per gradus [illegible]
non [illegible] generis [illegible]
[illegible]
sibi antichristi ymmo plurimos Et ne quis
posset emere aut vendere. Aliter
hoc faciet apostoli antichristi principes
qui eis potestate acquiescent nisi habeat ca-
racterem. i. signum. aut nomen bestie
ut sic [illegible] ita ab [illegible]

f [illegible] confirmabunt verba sua
signis.

dicatur [illegible]
vel ab [illegible]

dicantur antixpiani vel ab aliquo disci-
pulorum eius. sicut ab arrio arriani
a sabellio sabelliani Et sic de aliis
qui tunc erunt Et adhuc dabitur
edictum ut nullus posset emere aut
vendere nisi in nundinis et mercatis qui
non erunt alicuius secte dillis qui erunt
tempore antixpi aut numerum nominis eius i.
virtutem qua faciet opera quibus con-
stetur se esse dampnati. in illo tempore vel
sit ab illo lato Et datum est illi bestie
i. antixpo ut daret spiritum prophetandi
ymagini bestie i. sequacibus suis
ut loquatur diversitate linguarum yma-
go bestie i. discipuli et sequaces antixpi
sicut datum fuit discipulis xpi ut pos-
sent loqui variis linguis Sed quomodo
hoc dabit antixpus vel dyabolus non potest
dare scientiam solus enim deus dat scientiam
ut dicit augustinus viii. ps. qui docet hominem
scientiam Et dicit augustinus Certe i. omnis
sapientia a domino deo est preterea solus deus
scit futura Et nec solus deus potest
dare spiritum prophetandi et providendi et
predicandi futura Et non dyabolus Solum
demones velocissimi sunt Et quod in instanti
possunt longa spacia pertransire
unde quod sit hoc in unum instanti possunt
nunciare rome res [illegible] que adhuc
futura est Et hoc modo possunt revelare
futura ubi [illegible] cum in loco sanguis
effunderet in fonte unde secerna [illegible]
ita ut totus fieret rubeus statim
posset dicere parisius civibus secerna et
sanguineus Et ita fiet. diceret quod ille
per quem dixisset hoc predixisset futura
hoc modo revelare demones futura vel
divinando ex coniecturis [illegible] unde
[illegible] nuncauit et faciet antixpus i.
dyabolus ut quicumque non adoraverit ymaginem
bestie i. apostolos antixpi conformes et
non honorat occidentur eis. occidendo
corporaliter quod melius est quam adorare

caritatem quod omnis qui adoraverit occi-
dentur spiritualiter Et faciet be-
stia i. antixpus vel dyabolus vel totum
malorum collectio ut intelligitur quod diversi-
tas potest intelligi ex diversitate at-
tributorum omnes pusillos et magnos corpore
vel corde et divites et pauperes
spiritu vel censu Et liberos et servos
iusticie vel peccati habere caracterem
i. vite et doctrine conformitatem
in dextera manu i. in principibus
suis i. manifeste ut omnibus appareat
qui se iungunt antixpo ut sit sine vere-
cundia confiteatur antixpum esse domi-
num [illegible] discipulos et servos
eius Et ne quis posset emere sine
intelligentia virtutibus succedendo aut
vendere docendo vel predicando
auditores scilicet habere scientiam emunt
scientiam et doctores docendo vendunt
pro. xxiii. veritatem eme Et noli vendere
sapientiam precio s. temporali quod s. personali
set posset Et prima audientium debet
doctor omnibus vendere doctrinam scientiam
ysa. lv. omnes sicientes venite ad
aquas scientie doctrine Et qui non habetis
argentum properate emite et comedite i.
vobis incorporate [illegible] vel ne quis
posset emere celestia aut vendere
temporalia Math. xix. vende omnia que habes
et da pauperibus Et vel ne quis
posset emere glo. i. suavis dei aquirere
aut vendere terrena consuetudinis mundane
propria [illegible] habet si quis non licebit
et diceret tunc non esse tempore [illegible]
ridendi Et deliciis affluendi
unde luc. xi. sicut factum est in diebus
loth. edebat et bibebat et c. i. thess
i. dies domini sicut fur in nocte ita
veniet. Cum dixerint pax et securitas tunc
[illegible] Et sic [illegible] homines
et non effugient Et adhuc quod ex-
communicati erunt boni ne [illegible] facere
possint nec aque [illegible]

Demones quomodo sciant scientiam futurorum Nota

et venditionibus cum aliis hominibus habere
nisi habeat caracterem .i. professionem fidei in
corde aut nomen bestie .i. conformem
antichristo vocationem aut numerum nominis eius .i. opera
contraria factori ipsius. Hic est sapientia .i. ad
hoc intelligendum est necessaria sapientia
vel hoc attendere et cogitare est sapientia
vel hoc .i. in tempore quo tanta erit tribu-
latio est sapientia necessaria ad cavendum
casum. Et quia res obscura est multum
ideo attentos reddit auditores
dicens. Qui habet intellectum .i. spiritum cognitionis in-
telligendi misteria et obscura computet
numerum bestie .i. litteras nominis
eius quibus patebit ipsam bestiam .i.
antichristum esse purum hominem licet dicat
se deum. Numerus enim hominis est .i. per quem
probatur esse homo. Et numerus eius est sex-
centa sexaginta sex .i. littere nominis
eius talem numerum significant. Et cum
liber iste grece scriptus fuerit a iohanne
ideo hic numerus more grecorum requiren-
dus est apud quos singule littere
numerum continent. Et significat quod proprie
apud grecos nomen antichristi est ante-
mos quod nomen continet numerum predictum
scilicet sexcenta sexaginta sex. Unde
significationem litterarum nominis ubi grece a
apud grecos significat unum n
significat quinquaginta t significat trecenta e
significat quinque m significat quadraginta o significat
septuaginta s significat ducenta que simul
collecta faciunt predictum numerum .i. sex-
centa sexaginta sex. Item alia duo
nomina in quibus nominatur antichristus apud
grecos que sic eundem numerum continent.
Primum est arnoume et continet numerum.
Et si [illegible] significationem litterarum per grecos
Et habebis eundem numerum scilicet dc
lxvi. Ubi grece a significat unum r significat
centum n significat quinquaginta [illegible] o [illegible] v
[illegible] e [illegible] que simul collecta fa-
ciunt predictum numerum .i. ducenta se-
xaginta sex. Tercium nomen antichristi
apud grecos est teytan quod nomen eundem
numerum continet. Ubi grece t significat trecenta
e quinque i decem t trecenta a unum
n quinquaginta que collecta simul faciunt
ducenta sexaginta sex. Et satis con-
venienter hec conveniunt antichristo. Nam cum
interpretatur antemos contrarius interpretatur
deo [illegible] .i. christo. Item arnoume interpretatur
negatio quia christum et fidem eius nega-
bit. Item teytan interpretatur sol iusticie
vel gigas. Volet enim mentiri dicere se
esse solem iusticie. Et gigantem gemine
substantie .i. divine et humane cuius nomina .i.
testimonium usurpabit antichristus. Faciet
enim se vocare antemos .i. christo contrarium
quia christum negabunt esse deum. Et se
deum esse confirmabunt. Et arnoume
.i. negatio quia christum negabunt. Et
se esse deum affirmabunt. Et teytan quia
solem iusticie et deum hominem se probe-
bunt. Et sui ipsum predicabunt. Item
latinus liber [illegible] nomen eius quo
se vocare notare faciet scilicet dic lux
quia ipse dicet se esse lucem mundi. Et
per hoc nomen iste numerus habetur. Et apud
latinos namque d significat quingenta v unum c
centum l quinquaginta v quinque x decem collige
simul fiet ducenta sexaginta sex. Per
hunc numerum qui continetur in nominibus antichristi
volet ipse appellare deos sed sapien-
tes continere nomina sui cognitionibus
[illegible] apparebit. Et dicit Iohannes. Ideo
quod hic intellectum competit. Et quia
[illegible] quo per hunc numerum potest appellari
deus vel quo per eundem numerum apparebit
[illegible] solutio per senarium aliquo
de tribus sunt. Et perficiant totum nec
[illegible] relinquet significat perfec-
tionem fidei. Cum non est addendum vel subtrahendum
sed simpliciter tenendum quod ipsa sacra
scriptura docuit. Et sic senarius sunt tres
partes scilicet [illegible] duo unum sic [illegible]
sunt. Et perfectio fidei scilicet tres persone

6. Antichristus habet tria nomina

due nec ipos una cencia di hec
e g° pma pfeco rmag. qr sine
hac nec pt placere do ut dr hebr.
xi / vel plus sigt pfco duplex
vna fidei sp. senariu / operacois altera
sp. dcalogi obsuacia decexagita
cm sunt ex senario ducto i denariu
na sexies dece decies sex st. lx.
Et hec e pfco pa r maior quaz
prior qr fides sine opibz mortua
e Jaco. 2. p sex cetenarios sigt.
pfco triplex vna fidei sp. senariu
alia opacois sp. dnarius tercia supa
irrogacois sp. in plecoz osiliorum
quā iduerat caritas q sigt p cete
nariu hec pfco impta sn. qua
paris valent alie posset eni esse
fides integra s ifformis Jt posset ab
suare mandata s exteriore opacoe va
let hoc totu n aliqu. ad duc co
silia q totu pficit regula caritas
impta ibi 1. Cor. 13. si hucro ocz
fide ita ut motes tusferaz caritate
aut no hco nichil su. rsi distribuo
ro ad manducu hac tplice pfcoz
vel potius pmiu q debet hic
tplici pfcoi pmittet ang° tius
pcea i reputabit ab illis qr hmo
dac e solius di Et sic pz rnsio
ad pmu / ad aliud dicimus q lz
p pdcam uiczo tplex pfco sig
ficet tn qr psenariu desbit tho
sexta die sctus d p hoc creatura
mostrat no creator Jt psenariu
simplicit sigt pma pfco q est
comugatorum psexagita sigt. sa
q e cotinencium p c. tria q e vginu
pma facit fructu tricesimu. 2 sexa
gesimu. 3a cetesimu discipli aut
ant xpc pdicabunt nec poss
salvari h ant x°. obtulerit aliquē
de fructibz istis. q. dd. Jt ipe xo
nus e triplex senarius / pmus e uni
tacu sz sex. scdus denariy. sz

sexagita / tcius cetenariy. s. sex
ceta / pmus sigt i carn hoi / 2s p
fectu hoi / 3s osuacoz / vn p pm
desigt vita i capiencu / p 2 vita
pficiencu / p 3m vita pfectorum Et
ita ducit / sexagita sex ocz statu
hois ostebuit / vn bn dicit q nus
hois e dc lxvj. Jt pmus senarius
sigt pfcoz gree q osurgit ex
obsuacia mandatorum decem 2s sigt
pfcoz sapie q osistit i cotepla e
celestiu que p c designa Et hac
pfcoz dicit discipli aust dari ab
illo solo Et ymlo credit illu ee
xpm quamus sit pmus ho q pcede
mcezo desigt / qui e nus hois / na
senarius unitatis respicit nraz
creata / senarius denariy respicit
graz data / senarius cetenariy
respicat glaz pmissa / adq est
oib ho qr oib osideo p graz data
veit ad glaz pmissaz / vn nus
hois e sex centa hov. c. 14m

E t vidi d spito dracone
r falia eius a qbz mlr. 13
ceia grinssic ipugnar / despicit
nc Joh agnu r falia eius a
quibz ceia suffitiensse aduniā
dicit aut inpma despcoe m
cussit tiore sic n hac suggerit
osolacoz / sn eni ceia tales ht
adiutores no opret tiei q ales
cuqz hrat ipugtores mo. 1a. Ro.
8. si ds p nobis r sp. q d. Joh.
12. pce mr impta cessauit. At
hoc cupsllu i quaz ptes / i pma
ondit agnus stare paruo r falia
eius cu eo i auxiliu scaie / i 2a
monet ceia ad talez auxili
atorez accede ibi Et vidi alciu
angelu / i 3a monet ab eo cep tu
nidi Et alioz q pstat i pessimu
accedent ad dm ibi Et alius
angelus / i qrta pont pmiu q

vna
deus
dece madatorum qsu p 60
na centa
c. 14
ia 9 nob

pmittat filius suus ut sanctus et libe-
ratus accedat ad ipsum ibi. Et audi-
vi vocem de celo dicentem. In capitu-
lo agitur de iudicio futuro ubi omnes bo-
ni et mali remunerabuntur secundum merita sua ibi
Et vidi et ecce super nubem candidam
de quo. Et vidi .i. intellexi spiritu in-
revelante. Et ecce agnus .i. christus pro
mundo ymolatus stabat scilicet immac-
patibilis in agno innuitur humanitas pa-
ssa. In statu non ostenditur divinitas
illesa / pati esse humanitati convenit /
sed stare divinitati unde quia simul fuit
deus et homo pati simul et stare po-
tuit et ymo agnus stabat supra
montem syon .i. super virtutum celsitu-
dinem et speculationem quia per virtutum et
speculationis gratiam processit ysaie 2. Erit
in novissimis diebus mons domus domi-
ni in vertice moncium et elevabitur super omnes
colles / agnus dicitur propter innocenciam quo-
dam qua habuit / quia sine originali peccato
et actuali fuit .i. petri 1. agnus in-
maculatus et incontaminatus / inma-
culatus quia non contraxit originale quod
probat matris virginitas / incontaminatus
quia non commisit maculam quod probat
prius divinitas / de hac quoque dicitur Exodi
12. Erit agnus absque macula ma-
sculus anniculus / Et in isto non comedetis
ex eo crudum quid nec coctum aqua
sed tantum assum igni / Caput cum pedibus
et intestinis vorabitis / Crudum come-
dit qui cum christum originale peccatum
credit / Coctum aqua manducat qui
cum peccatum peccasse confirmat / Nos
nascimur crudi et immundi postea
coquimur igne concupiscentie / Iste autem
assus natus est sanctus conceptus
et sanctus eciam crevit / ideo quod nec
crudum quid dico nec coctum aqua
dicitur comedi sed assum igni .i. passus ex
caritate dicitur credi Iste est non con-
sumens sed illuminans ymo pro significat

pro pisce asso Jo. 21. ubi dicitur viderunt
prunas ~~[struck]~~ positas et piscem
superpositum / Luce ultimo. obtulerunt
ei partem piscis assi / Caput cum in-
testinis vorare est divinitatem humanitate
credere et infirmitates eius pro de-
vinitatem sibi incorporare / Ergo agnus
stabat pro divinitate qui cecidit pro
humanitate Iste agnus virtute stabilis
divinitatis et ymo cadens humanitatis
mundi peccata portavit unde Jo. 1. Ecce
agnus dei ecce qui tollis peccata mundi /
bis dicitur Ecce / ut utrumque admiremur ipsius
Et stans divinitas ~~cadens~~ humanitas
ymo desiderabant antiqui eius ad-
ventum ysa. 16. Emitte agnum dominatorem
terre de petra deserti ad montem filie syon / De
Ruth moab inde .i. a deo valencium
terre unde Et hic dicitur super montem sta-
re. Et ecce in hoc monte non solus fuit agnus
ymo multos habuit secum quos per se
et salvavit et sublimavit et ceteris unde
sequitur Et cum eo c. xl. iiii. milia .i. omnes
virgines in fide trinitatis perfecti collecti
ex quatuor partibus quia omnes perfecte
colliguntur quod hic numerus surgat ex
duodenario ducto in se .xii. duode-
cies sunt centum xl iiii. / duodenarius autem
primus unus est significans Et constat
ex tribus ductis in iiii. unde significat huma-
tes in fide trinitatis collectos
ex iiii. partibus mundi / perfecte non significat
perfecto magna que est virginum nam
cum sit magna perfecto coniugatorum
maior perfecto continentium maxima
est perfecto virginum Et ita per centum xl iiii.
milia recte significat omnes virgines per-
fecti et humilitates in fide trinitatis ex
iiii. partibus mundi collecta / pro quibus cum
domino stat super montem syon quia sunt in
supremo gradu ecclesie constituti sequitur
habentes nomen eius .i. christi agnus dum-
taxat / Et nomen patris eius ut a deo b

a pro qua dicitur agnus
a agnus quod dicitur comedi

b Pauus dz ec filii dl

deitatis

ignis

pri dicat filij dei ps. Ego dixi dij
estis et filij excelsi omnes. i. Jo. 3. Videte
qualem caritatem dedit vobis deus ut
filij dei sitis. Ro. 8. ipse spiritus reddit
testimonium spiritui nostro quod sumus filij dei etc.
Joh. 3. Christi filij dei sumus. hoc est nomen
de quo dicitur Exo. 20. non accipies nomen
dei tui in vanum quia venia in vanum accepta
pro omnibus id est qui non faciunt opera eius
vel habentes nomen eius igitur susceperunt
qui vicit dicitur patrem. Et nomen patris
eius in hereditatis participacione quia erit in
gloria. hoc enim duo dat vnus scilicet primum
dat graciam post suo patrem. i. ante vincit
in futuro dat gloriam post eum heredes et
filij ps. gratiam et gloriam dabit dominus vel
vidi. i. mente conspexi. Ecce admiracionem
notat in videre tam admirabile in iusto
i. vt innocens paciens humilis man-
suetus. stabat ut adiutor ut spe-
culator ut pugil. super montem syon
i. super eternam tamquam super speculam suam
Eze. 3. fili hominis speculatorem dedi te
o. ysa. 21. super speculam domini ego sum
stans iugiter per diem. Et super custodiam
meam ego sum stans totis noctibus
abacuk. 2. super custodiam meam stabo
etc. Et cum eo c. xliiij. milia stabant
non super montem sed etiam montem cum agno
in monte custodientes. Et ei se conforma-
tes. ¶ Et significant eorum status bonorum per
eorum perfectos minores in eo quod cum sextimus
pericium significat statum incipiencium
significat statum iam proficiencium quod significat quod
in eorum venalibus scilicet vanitate eciam octo se con-
cedo in bono proficiunt p. c. quod tristes
ad recta ad dextram significat status con-
templacium seu perfectorum qui iam mente con-
versatur in celo. per mille significat status per
fruicacionem. Et hij omnes cum agno stant
ad defensionem Et custodiam eorum. Et
ad bellandum contra omnes hostes eius paci-
entes nomen eius. i. item nominis

eius scilicet quia vincitur. i. Joh. 2.
Et vos vicistis hostes eius et nomen
patris. i. rex nominis paterni. scilicet
filij a tota dei ysa. 56. dabo eis
in domo mea Et in muris meis
locum et nomen ut ante et nomen
sempiternum. scriptum in frontibus suis. i. in
mentibus suis scriptum et non tectum vel
pictum. ne possit deleri vindiccione
non delebis sed potius scriptum ut possit
ab alijs videri et legi pro. 3. misericordia
et veritas non deleant te circumda gutturi tuo et de-
scribe in tabulis cordis tui. ¶ Primo ponit nomen agni
Et postea nomen patris quia ad filiacionem
non pervenit nisi per vincitorem. Joh. 1.
dedit eis potestatem filios dei fieri
hijs qui credunt in nomine eius. agni
nomine fides et nomen patris describitur in mentibus
nostris est fides patris. et spes premi-
ssionis. Et in has quidem virtutes aqua
tribulacionis non delet. sed magis illuminat
et conformat. quia fides tribulacione firma-
tur. i. prima pet. i. ut probacio
fidei vestre multo preciosior sit auro
quod per ignem probatur. de spe. Ro. 5. tri-
bulacio pacienciam operatur. paciencia spe.
de amore Can. 8. aque multe non
potuerunt extinguere caritatem etc.
Et audivi vocem de celo tamquam
vocem aquarum multarum. hic exprimit
concordem Joh. desiderium quod habet de
admiracione ceterorum quam in via totis
conatibus imitatur vnde stare cum agno
dicitur dicat quando Et audivi auditu
quidem interiori vocem de celo. i. ad
modum apostolis qui cum agno stant
assumpsit reliquos precedentes. tamquam
vocem aquarum. i. populorum multorum
cum quibus sunt cum agno stantes contra
se per aquas significatur quod continue de-
fluunt in mare sicut homines sine
intermissione defluunt in mortem
vnde 2. Re. 14. omnes morimur et quasi

c pannis deus duo dat
d. Saluacionis status est quadruplex

e virtus tribulacione non est obmittenda. tribulacionem p. agi
f homines quare dicuntur aqua

aqua siloam Eccli. i. Cinaco p[er]it
l[ex] Et q[uas]i vox vinus sed viri vi
optiuet ardenti multitudinis vel ppt
efficaciam iniuratois vel est i[de]o
q[uia] sicut aque valdoriis tipetuo
sus currunt cu[m] opposicio[n]e[m] inveniunt sic
sci cu[m] tribulaco[n]es crescunt fluctus
clamant ut p[ro]dicit Iudic. 6. humiliatus
e valde sunt i[n] [con]spectu madian
et clamaverunt ad dominum postulantes
auxilium Et tamq[uam] vocem tonitrui
magni. i. plena terroris et admina
coib[us] sermo eni[m] sco[rum] valde terribi
lis e[st] omnib[us] malis q[ui] ad eo[rum] co[n]
sorcium venire noluit de hac voce
sco[rum] q[uam] tonitruum [com]parat. ps. terres
et admiracionis d[icitur] ps. vox tonitrui
tui in rota Iob 26. Cu[m] parva stilla
sermonis eius audierimus quis po
terit intueri tonitruum magnitudinis
eius Fuit aut[em] vox ista no[n] modice
virtutis et efficacie reputetur dicit
ymo quales sunt illi aliqui vox
procedit q[uia] q[uod] dicebat opere [com]plebat
ip[s]e q[ui] efficacior erat eo[rum] predicacio
dicit g[losa] Et vocem q[uam] audivi i. vox
quam audivi erat Et vocem quam
audivi sicut cithare citharedorum
i. predicatorum citharizancium i. carnis
mortificacionem predicancium in citharis
suis i. in seipsis q[uia] carnis mor
tificacionem quam aliis predicant p[ri]o
in seipsis ostendunt Unde dicit apostolus
i. Cor. 9. Castigo corpus meum
Et in servitute redigo Cithara
duo hic lignum et cordas in ligno
extensas p[er] lignum diuturna significatur
penitencia per corde in ligno extense sunt
corda penitencium vel corporum singula
membra q[uia] singula debent habere suam mor
tificacionem secundum q[uod] peccando instrumenta
fuerant Unde Ro. 6. sic exhibuistis
membra vestra servire immundicie in
sanctificacionem in cithara enim ad hoc
ut bonum canere oportet tangere omnes

cordas non simul sed successive ita
in penitencia ad hoc ut deo placeat op
orteat singula peccata dicere in confessione
Et singula membra tangere in satisfactione
ut per que peccavit homo per hec puniatur
ut dicitur Sap. vi. Et unusquisque in lingua
torquetur in inferno q[uia] in lingua peccavit
hic in mundo nec tamen penitenciam hic
satisfaciendo Unde dicitur Ysa. 23. sume
citharam circui civitatem meretrix ob
livioni tradita bene cane frequenta
canticum Notant dicit sume citharam
i. voluntarie accipe penitenciam ps. vo
luntarie sacrificabo Iob 5. Tollite iugum
meum et cetera bene dicit cane i. benefac
confitere omnia iniuste rapta dicendo
frequenta canticum q[uia] frequens debet esse
confessio cum frequenter sunt defectus nostri
Et icta hora mortis In hoc g[losa].
ps. dicit Cytharizancium in citharis suis
Notat illos q[ui] se citharizant in citharis
aliorum i. qui penitenciam predicant aliis
et sibi nullam vel modicam faciunt
De quibus dicitur Mt. 23. Super cathedram
moysi sederunt Et in hoc notat ab
bates et prelatos alios q[ui] ieiunare
preceptum vel male paratum cocti but
in carnalitate et famulos et ... Ista non
cantat sed in citharis alienis non in suis
q[uia] religionem tenet non ipse sed subditi
sui Contra quos dicitur sapiens patere
legem quam ipse tuleris Eccl. 32.
Rectorem te posuerunt esto in illis sicut
unus ex ipsis in refectorio in dor
mitorio in ieiuniis in disciplinis
Et cantabant q[uas]i canticum novum de
acceptis beneficiis Et de integritate
mentis observata q[ui] canticum novum
q[uia] nunquam veterascit sed semper erit novum
q[uia] canticum novum dicit ut notetur quod
perfecta integritas gaudii quo usque
corpus cum anima glorificetur Tunc enim erit

Cythara dicitur carnis mortificacio
Cythara dicitur penitencia

penitencia est facienda et predicanda
Plures ... religiose et aliis
Mt 23 Super kathedram / moysi sederunt scribe
et pharisei omnia ergo quecumque dixerint
vobis servate et facite secundum
opera eorum nolite facere dicunt enim
et non faciunt alligant autem onera
gravia et importabilia et imponunt

ut et iniquitati ad iniquitatem ita nunc exhibete membra vestra servire iusticie in sanctificacionem

sequuntur agnum quocumque ierit. Hic ergo
in mente et carne sunt virgines / sequuntur
Christum in paradiso et ...

et gaudium plenum et integritas, quia
non potest amplius amitti, nunc
autem fragile bonum est corporis in-
tegritas. Et ideo gaudium in presenti
est quia multa cathaizat in cathar-
sinis et cantat personaliter mundi ut
ypocrite et virgines fatue. Ideo sequitur
ante sedem et ante quatuor animalia et seniores
id est in presentia et approbatione angelorum
in quibus deus sedet. Et prophetarum et
apostolorum qui per quatuor animalia et seniores
intelliguntur. Vel per sedem significatur cetus
prelatorum per quos exercet deus iudicia
sua, per quatuor animalia predicatores
evangelii, per seniores doctrina predicantium
quos isti cantant quia illi istorum can-
ticum approbant. Et nemo poterat dicere quia quamvis
possent hoc canticum cantare, canticum
novum ante sedem. Ideo addit: Et nemo
poterat dicere canticum id est ... integri-
tatis mentis et corporis sive gaudium per-
petuum nisi illa centum quadraginta quatuor milia
designatur per primam expositionem quam
facit Beda, qui empti sunt de terra
id est separati a carnis concupiscentia per
virtutem baptismi cuius innocentiam
servaverunt. Ideo dicit empti sunt, quia
per baptismum mundati, qui habet a san-
guine efficaciam suam et virtutem. Et
nota quod illi proprie dicuntur empti qui
baptismalem innocentiam servaverunt.
Illi non dicuntur redempti qui a peccatis
per penitentiam redierunt, utrique tamen et
baptismo et penitentia virtute Christi sunt a sanguine
... quod dicit apostolus i Cor. vi. Empti
enim estis precio magno. Convenit
baptizatis ut non dicit i Pet. i. Non
corruptibilibus auro vel argento
redempti estis etc. Convenit penitentibus.
Qui autem sint isti ostendit cum dicit
Hii sunt qui cum mulieribus non sunt co-
inquinati id est nec mente possunt nec

corpore possunt inquinari. Et hoc probat
virgines enim sunt id est mente et corpore incorrupti.
Hii sequuntur agnum quocumque ierit id est imitantur
Christum utroque pede mentis scilicet et corporis
integritate. Vel quocumque ierit sive enim
via preceptorum vadit hii sequuntur, sive
via consiliorum tendat hii sunt post
eum. Unde Beatus Bernardus: sequuntur ad preceptorum
sicut enim ponitur mortuus est deus
sequuntur ad precepta sicut plebs, sequuntur
ad consilia sicut pauci qui virginitatem
servant. Altissimus enim status in ecclesia est
virginitas. Unde Ambrosius. Super quod dicit virgini-
tas excedit conditionem humane nature per quam homines
angelis assimilantur. Quia enim virginitate pu-
ritate servant, super celestibus assimilantur. Unde
Hugo de doctrina ... Et super verba
... sunt nobis adiungentes ...
quarum cum sublimior gloria est eo maior
cura ... scilicet custodienda
quia cito potest amitti. Et minus reperi-
ri. Unde Ambrosius quod cecidit non
... ut resurgat virgo Israel.
... in uno ... virgini-
tas ... quia pulcra est
casta generatio cum caritate. Sed cum Christus
predicator et martir fuit et virgo,
omnibus debet aureola spiritua-
lis ... de virginibus quia
sequuntur ipsum quocumque ierit quia de
predicatoribus vel de martiribus sola
virginitas est signum innocentie generalis.
Predicatio vero et martirium aliqua peccata
secum, ut patet in Paulo qui dei
persecutor fuit et predicator. Et latro
in cruce fuit et martir. Sed virginitas
omnia peccata precedit. Sed iterum quare
quare ... debet aureola spiritualis.
Solutio. Tres sunt inimici ... spi-
ritualis concupiscentie et ... po-
tissimus actus ... est predicatio vir-
ginitas convenit predicatoribus. Et potissimus
actus concupiscentie est observantia vir-
ginitatis. Et hic convenit virginibus.

In quibus ... ... et ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

Christus imitatur duplex ... vel martirium
virginitas quare sequuntur agnum ... et non predicatores
aureola spiritualis quare debetur virginibus
predicatoribus et non aliis.

potissimus actus inseparabilis est eo
tempus mortis. Sic contra mar-
tires primus actus vitat falsitatem
mundi, 2us voluptatem carnis, 3us
horrorem mortis. Et ideo propter hanc
triplicem victoriam specialem debent p-
dicatores tribus statibus aureola specia-
lis. Occasione huius crimini sicut ceteris omnibus
i. separati quadam prerogativa. Sicut
ex fructibus melior fructus primi-
cie oblate deo patri. Et agno i.
filio. Sed quare non dicitur spiritui sancto cum sit
cetus? Hoc unus solutio: spiritus sanctus est
verus amor filii cum patre. Et ideo
simul potius in ... intelligitur
spiritus sanctus. Vel forte quia assumata
virginitatem magis ... patris
potestas et sapientia filii. Sed quare dicuntur
virgines potius dici primitie oblate
deo quam martires et predicatores? Re-
solvo: virginitas in ipso principio habet, sed non
predicatio vel martirium. Unde predica-
tores et martires possunt dici decime
oblate deo, sed virgines proprie dicuntur primi-
cie quia primordia vite sue obtulerunt
deo. Et ideo ipsos non est mentitum me-
dacium quia qui in baptismo promiserunt
fideliter servaverunt, de quibus dicitur
psalmo 19: vota solvebant domino et
solvent. Sed de aliis Ecclesiastici 2: in-
venitur factum est pactum cum deo baptis-
male. Sed autem ut dicit Augustinus in
libro de mendacio octo genera mendaciorum.
Primum est in doctrina ad quod nunc cum eo
sit assumi. 2m est quod tale est ut nulli
prosit sed obsit. 3m est tale quod ita pro-
sit alteri ut obsit alteri. Quartum est quod
fit sola mentiendi fallendique libi-
dine. Quintum est quod fit placendi cupiditate.
Sextum est quod nulli obest et prodest alicui
ut si quis alicuius pecuniam vellet
tollere iniuste, ubi sit nescire se menda-
cium. Septimum est quod nulli obest et prodest alicui
ut si quis nolens hominem ad mortem

custodiret prodere alicui mentiatur. Octavum est
quod nulli obest et ad hoc prodest ut
ab immundicia corporali aliquem tueatur. Et
postea dicit Augustinus: in istis tamen minus
est peccatum qui pariunt cum mentiuntur, quanto
magis a primo recedit. Quis vero aliquid
horum generum mendacium quod peccatum non
sit putaverit decepisse seipsum turpi-
ter honestum deceptorem arbitratur. Ergo
omne mendacium summo opere fuge quia
omne mendacium non est a deo. Eccli. 29: potior
est fur quam assiduitas viri mendacis.
Sap. i.: Os quod mentitur occidit animam. Macula
sed autem alumni i. ante diem iudicii.
Psalmus: beati immaculati in via. Nota
autem quod est multiplex macula. Prima
macula est carnalis voluptatis
que multos et magnos maculat, ut
Absalone legitur Gen. 49: patrem
tuum ... cubile eius et ascendisti macula-
sti gloriam tuam. Et de Ruben primogenito Ia-
cob dicitur Gen. 49: Ruben primogenitus
meus, tu fortitudo mea et principium doloris mei, prior in donis, maior
imperio. Effusus es sicut aqua, non crescas quia as-
cendisti patris tui et maculasti stratum eius.
Ruben hic est typus clericorum qui
sunt filii visionis et priores in donis et
maiores in imperio. Hec macula multum
deformat ceteros et multum laborandum
est contra et laborat ad emendationem
huius macule. Multe sunt constitutiones, multe prohibitiones, multe
visitationes, multe suspensiones et
excommunicationes contra hanc maculam,
nec aliquid valet. Unde Ezech. 24: Ve ci-
vitati sanguinum, olle cuius rubigo
intus est et rubigo eius non exivit
de ea; per partes suas et partes eice eam;
non cecidit super eam sors. Sanguis enim
eius in medio eius est. Et ita multo labore
sudatum est etc. Et mirum est quod clerici
vel sacerdotes eisdem manibus audent
tangere corpus Christi quibus paulo ante tanc-

Nota

Nota

a Virgines quare dicuntur primitie oblate deo
b Mendacium octo genera secundum Augustinum
c Macula quadruplex ... que maculat ceteros
d Luxuria clericorum est mala

tulat prudencia inetricis de quibus dicitur
Malach. 1. Dicit dominus exercituum o
sacerdotes qui despicitis nomen meum
et dixistis In quo despeximus nomen
tuum. Et videt dominus offertis super
altare meum panem pollutum. Item po-
puli iniciati sunt Beelphegor i. sordibus ydoli et
comederunt sacrificia mortuorum i. sacerdotum quibus
dicit dominus Gen. 26. Ecce ego in manibus
vestris sum in altari scilicet facite quod bonum est
i. Cor. xi. Quicumque manducaverit
panem hunc etc. Glo. ita punietur
et sicut dominum occidisset. Hebr. x. Ir-
ritam quis faciens legem Moysi sine
ulla miseracione duobus vel tribus testibus
moritur quanto magis putatis deteriora
mereri supplicia qui filium Dei conculcaverit
et sanguinem testamenti pollutum duxit.
2 Secunda macula est gulositas que eciam hos-
tem multum maculat eciam vini i. Ca.
Jude Hii sunt in epulis macule convivan-
tes. Ysa. 28. Omnes mense eorum replete
sunt vomitu. Tercia macula est
3 loquacitas. De qua dicitur Ja. 3. Lingua con-
stituitur in membris nostris que maculat
totum corpus. Hec tercia macula procedit
communiter quia ex gulositate nascitur lo-
quacitas. Sic legitur Exo. 8. scilicet quod ex
flumine Egipti ascenderunt rane.
Unde Luce 16. Dives qui epulabatur
cottidie splendide torquebatur in lingua
unde per loquacitatem. Quarta macula est
cupiditas. De qua dicitur Eccl. 31. Beatus est
dives qui inventus est sine macula.
Et infra Quis est hic et laudabimus
eum q.d. si quis talis est magnus quia
tunc sit rarus. Excepto tamen invenitur in
scriptura qui post aurum et argentum non
abierunt sed pocius manus suas ab omni
munere excusserunt. Et ponit illos
signanter ecclesiastice persone que tenentur sine
face. Primus est fuit Abraham Gen. 14.
qui regi dicenti sibi da michi animas

cetera tolle tibi. Levo manus
meas ad dominum deum excelsum pos-
sessorem celi et terre quod a filo subteminis
usque ad corrigiam calige non
accipiam ex omnibus que tua sunt. probabi- c
lis ista qui hostes occidit et predam redu-
xit. In istis iudices ecclesiastici
qui pro iusticia facta vel eciam facienda
non debent accipere munera parva
vel magna occulta vel aperta quod
notatur in filo subteminis et corrigia
calige. Secundus fuit Moyses qui ait ad 2
dominum Num. 16. Ne respicias f
sacrificia eorum tu scis quod nec asellum
unum accepi ab eis. i. quod
eciam munus. Per Moysen qui levitas
instituit et ordinavit signantur episcopi
quorum est conferre ordines et beneficia.
Unde per hoc notatur quod episcopi pro collacione
ordinum et beneficiorum nullum munus
debent accipere. Tercius fuit 3
Samuel. 1 Reg. 12. qui ait conversatus s
sum coram vobis ab adolescencia mea
usque ad diem istum. Ecce presto sum. Lo-
quimini de me coram domino et coram christo eius
utrum bovem cuiusquam tulerim vel asinum
si accepi aliquid etc. Per hunc intelliguntur
omnes sacerdotes parochiales quia de ipso legitur
quod orabat pro aliis. Unde dixit absit hoc
a me ut peccem in domino ut cessem
orare pro vobis. Per hoc significatur quod sacerdotes
pro missis aut sepultura aut psal-
teriis nullum munus debent accipere
neque eciam illi qui rogant pro beneficiis
vel ordinibus optinendis aliis dare
Quartus fuit Heliseus 4 Reg. 5. qui
dixit ad Naaman Syrum: Vade
lavare septies in Iordane et mundaberis.
Et post factam sanacionem et mundacionem
nichil voluit accipere licet ille
multa obtulisset. Septena lavacio
significat septem sacramenta per que fit dispensacio a
per que fit mundacio animarum. Per hoc
notatur quod pro sacramentorum dispensacione

c Iudices ecclesiastici non debent recipere
munera pro iusticia facta vel facienda
f Episcopi pro collacione ordinum et beneficiorum
non debent recipere munera
s Sacerdotes pro missis sepultura et
psalteriis et aliis non debent recipere
a Sacramenta .a. lavat et munera
mundat animam

nec ante nec post. Sed aliquid accipi
quia sicut dicit Canon quicquid dare dare
est quicquid accipere accipere est. Unde yesy
qui postea accepit lepra percussus
¶ Secundus fuit daniel. Cum enim
dixisset balthazar si vales scripturam
legere et interpretationem dicere purpura
vestieris et torquem auream circa collum
tuum habebis et tercius eris in regno
meo. Respondit munera tua tibi sint et
dona domus alteri da. scripturam autem
legam et interpretationem ostendam tibi o rex
Danielis 5. per hoc notatur quod doctores
et predicatores sacre scripture expositores
sua nullius munus debet accipere. unde
legitur de paulo actuum 20. aurum
et argentum aut nullius vestem concupivi
unde manifestum est quod nullum temporale debet
accipi pro predicatione. licet predicatori
debeatur victus necessarius. Matthei 10.
dignus est operarius mercede sua.
¶ Tercius fuit petrus actuum 8. Cum
enim dixisset symon magus date mihi
hanc potestatem ut cuicumque imposuero
manus accipiat spiritum sanctum. respondit petrus
pecunia tua tecum sit in perditionem. per hoc
ostenditur quod opera ministrorum ut impositio
manuum et gratia dispositionum non
debent mediante precio fieri. signo et
secundum argumentum venditores ecclesi
asarum. ¶ Septimus fuit naboth.
3 Regum 21. Cui cum dixisset achab
da mihi vineam tuam ut faciam ortum
olerum dabo tibi vineam meliorem pro
ea aut pecuniam accipe. respondit propi
cius sit mihi deus ne dem hereditatem
patrum meorum. per quod ostenditur quod decime
primicie et huiusmodi non sunt pro temporalibus com
mutanda in quo etiam dampnatur com
mutacio ecclesiarum et beneficiorum que
fit in titulo lucri temporalis. Felices
sunt qui sic sine macula sunt ante thronum
dei. scriptum est enim levitici 21. homo de
semine tuo qui [illegible] habuerit

maculam non offerat panes deo nec acce
dat ad ministerium eius. legitur etiam
1 Machabeorum 4. quod Judas elegit sa
cerdotes sine macula habentes omnia pertinent
ad laudem et decorem dotatorum virginitatis.
Cuius status dignior et spiritualior
est. dicitur [illegible] quod dicitur quod sine macula
sunt ante thronum dei. ad quod etiam facit
1 Ecclesiastici 26. gratia super gratiam mulier
sancta et pudorata. omnis autem ponderatio non
non est digna continentis anime. Et ecce quod
digna res et quam nobilis virtus
est virginitas quam sic commendat dominus quod
eam honoravit in nativitate in vita
in predicatione in morte. In nativitate quia
de virgine natus fuit. In vita quia semper
virgo vixit. In predicatione quia virginitatem
pluris ceteris statibus commendavit. quod
fructum centesimum ei assignavit. Matthei
13. In morte etiam matrem suam quam
super omnia diligebat virgini commendavit
et virgines tamquam sibi familiares ad
se vocavit. et in eas spiritum reddidit.
Et apparet dignitas virginum quia
sunt vita iucundiore leniore securiore
iocundiore salubriore excellentiore
Ideo dicit apostolus Cor. 7 a. volo omnes
homines esse sicut me id est virgines qui talis
erat paulus. ¶ Et vidi [illegible]
capitulum in quo monet etiam ad talem
ac tamen accedere auctoritatem. Hec autem
per duo [illegible] primum est dignitas ad
monentis. 2m dignitas admonitionis
dignitas admonentis consistit in quibus
que sunt necessaria omni predicatori. prima auc
toritas. 2a humilitas. 3a vita et
doctrina. 4a finis sive intentio recta.
hii sunt 4 lapides quos david 1
Regum 17 posuit in pera pastorali id est predi
catoribus et prelatis ad occidendum golia
id est dyabolum. 1 Ysaia. dicit glosa. Et vidi
id est intellexi alium angelum. Glosa id est
predicatores qui sunt alii [illegible] id est vite

recipere
predicator et doctor pro doctrina non debet
predicatores in iacta impositione manuum
dispensacio ordinum et decime non sunt ven
denda nec commutanda pro temporalibus

virginitate [illegible] approbavit
virginum vita beata est secundum sex
predicatoribus et prelatis 4 sunt necessaria

eius exequentes. Et per hoc quod dicitur
angelus .i. missus notatur auctoritas
predicandi Ro. x. quomodo predicabunt nisi
mittantur. Per hoc quod dicitur alterum .i. eius
vicarii notatur humilitas. Auctoritas
sola terrena auctoritas reprimit humi-
litatem ne sit pusillanimis, et auctoritatem
reprimit humilitas ne sit presumptuosa.
Volantem .i. alternis se inmovendo et
ad ecclesiam elevantem et velociter
discurrentem. Per medium celi .i. per
quem ecclesiam qua scilicet verbis et exem-
plis trahunt sicut equi currus. Sicut
Ysa. lx. Qui sunt isti qui ut nubes vo-
lant. Sunt ergo predicatores alas sive
pennas quibus volant. Eze. i. quatuor
facies uni. Prima facies hominis per
mansuetudinem, 2a leonis per audaciam,
3a bovis per patientiam, 4a aquile per spe-
culationem. Hec quatuor virtutes sunt quatuor facies,
sed quatuor penne quibus volat sunt quatuor eius
affectus s. spes futuri boni, timor futuri
mali, gaudium de presenti bono, do-
lor de presenti malo. Nec enim sufficit quod
predicator sit sic pennatus nisi
sit unus de seraphyn, de quibus dicitur
Ysa. vi. Seraphyn stabant super illud,
sex ale uni et sex ale alteri. Sex prime
ale sunt sex opera misericordie que perfecisse debet
habere predicator. Sex alie ale sunt alia
bona que debet habere. Duo quo ad
deum s. orationem et contemplationem, duo
quo ad se ipsum lectionem et meditationem,
duo quo ad proximum s. verbum et ex-
emplum. Duabus primis volat ad
deum, duabus [magis] circa se ipsum, duabus velat
ad proximum. Si quis talis esset pos-
set stare cum domino super solium eius.
Sed plures potius volunt esse cherubyn
quam seraphyn, quia magis laborant
luce perfici quam ardere per caritatem,
et ideo magis vacant studio quam
orationi. Forsitan volunt esse boni doc-
tores et prelati. Et vidi alium

angelum .i. predicatorem [doctorem] catholicum
volantem per medium [celi et sacre scripture] .i. per concordiam
utriusque testamenti. Principium celi
est vetus testamentum. Per hoc non volat
manicheus qui vetus testamentum
non recipit. Finis est novum testamentum.
Per hoc non volat iudeus qui ipsum
non credit nec novum testamentum
recipit. Medium celi est concordia
utriusque. Per hoc volat fidelis
predicator. Unde Ps. Dementes pe-
tras dabunt vocem. Zacha. vi. Vidi
et ecce quatuor quadrige egredientes de
medio duorum montium. Habentem evangelium
eternum in corde per fidem et obedientiam
et per amorem et intellectum, in ore per
doctrinam et predicationem, in manu per opus
et impletionem. Hoc triplici modo debet
predicator habere evangelium. De primo
Ps. In corde meo abscondi eloquia tua
ut non peccem tibi. Prover. 3. Misericordia et veritas
non te deserant ... ita cordis
tui. De 2o Judicum xiv. Ecce examen
apum apparebat in ore leonis .i. evangelium
in ore predicatoris. Ysa. lviii. Clama
ne cesses. Ps. Semper laus eius in ore
meo. De 3o Ps. Et gladii ancipi-
tes in manibus eorum. Apoc. x. Vidi alterum
angelum habebat libellum in manu.
Dicitur autem evangelium eternum quia ei non suc-
cedit aliud, sed quia eterna promittit.
Mt. 3. Penitentiam agite, appropinquabit enim
regnum celorum. Lex non eterna sed temporalia pro-
mittebat. Ysa. i. Si volueritis et au-
dieritis me, bona terre comedetis. Multi habent non
evangelium sed vaniloquium, quia magis vani-
tatem quam veritatem vel bonitatem
nunciant. Ps. Narraverunt mihi iniqui
fabulationes. Multi etiam habent literas vive
quas portant contra se, hii sunt qui bene
docent et male vivunt. Mt. 23. Super
cathedram Moysi sedebant scribe
et pharisei. Ro. ii. Qui alios doces te
ipsum non doces etc. Hii venena portant

Predicatoribus et prelatis quinque
1 Predicator debet habere iiii affectus
h Predicator debet habere quatuor virtutes
k Predicator debet habere alas sex .i. sex
opera misericordie et sex alia opera bona s. quo
duo quo ad deum, duo quo ad se ipsum et duo
quo ad proximum

k Predicator debet habere predicare utriusque testamentum
s. vetus et novum
M Predicator debet habere evangelium triplex
4 Evangelium dicitur eternum propter duo.

inicium sine finis mortis sue sic
viuas. 2 R[eg]. 12. vn[de] aug[ustinus] i[n] libro
confessi[onum]. bn̄ doce[re] [et] male viue[re] n[ich]il
aliud ē q[uam] se sua lingua da[m]pn[a]re
Ro. 2. in quo alios iudicas te
ip[s]m co[n]tempnas. Ite[m] dicit furtu[m]
ev[ange]lii et[ern]i no[n] dissipat[ur] sicut
illi qui ad libitu[m] exponendo vita
te[m] intelligencie lacerant ne forte
contra se loquent[ur] si dicit iuxta[m]
sic iacet ps. dissipa iniq[ue] le t[er]
ysa. 24. transgressi s[un]t leges. inmuta
uerunt ius dissipauerunt fedus
sempiternum. Ite[m] in ou[m] dicit adeo d[icit]
ev[ange]lium. [illegible] no[n] eni[m] a diuerso du-
iforo sicut venditores librorum
neq[ue] a b[e]ato diceti carnalib[us]
ut librarii neq[ue] ad illuminandu[m] mi
nio vel auro ut scriptores neq[ue]
adornand[um] pulcriores libros ut
pueri s[ed] magis ad p[re]dicandu[m] vnde
se. ut ev[an]gelizaret. i. ut bona
[et] bn̄ nu[n]ciaret sedentib[us] sup[er] t[er]ra[m]
. i. bonis qui t[er]rena co[n]culcando
[et] sibi subiciendo [et] bona ab[s]cindendo
contempnit. Et q[uia] pars est p[re]di
care solis bonis. ideo d[icit]. Et sup[er]
omne[m] gente[m]. i. o[mn]ib[us] gentib[us]. Et
sup[er] o[mne]m t[ri]bu[m]. i. o[mn]ib[us] iudeis qui
di[cu]n[tu]r t[ri]bub[us] q[uia] p[at]rib[us] s[un]t distincti
Et lingua[m] [et] p[o]p[u]l[u]m. i. p[o]p[u]l[o] cuiuscu[m]q[ue]
lingue sit vel forte hoc d[icit] p[ro]p[ter]
nobiles q[ui] filios suos faciunt
edoceri diu[er]sis linguis [et] diu[er]sa
ydyomata s[ed] easdem lingua[s] conti
nent. vbi g[a]ll[icum] gallicu[m] lo[m]bardi
[et] easdem lingua[s] s[ed] diu[er]sa ydyo
mata p[o]p[u]l[u]m at vocat in modo
[illegible] gente p[ro]p[ter] [illegible] q[ui] si
o[mn]i accepcione p[er]sone o[mn]ib[us] t[am] no-
bilib[us] q[uam] plebeis ē p[re]dicandu[m]
ev[an]g[e]l[iu]m. s[ed] vlt[im]o. p[re]dicate ev[an]g[e]l[iu]m
o[mn]i creature. dicit aut[em] sup[er] m[ontem]. q[uia]
p[re]dicator d[ebe]t o[mn]es excedere vite

nito. sicut p[re]dicatoris offici[um]. ysa.
40. sup[er] mo[n]te[m] excelsu[m] ascen[de] q[ui] ev[an]g[e]l[i]
zas syon. Mons ē cumulus t[er]re. i. cumu
lus diuiciaru[m] t[er]renaru[m]. delitiaru[m] car
naliu[m] [et] dignitatu[m] s[e]c[u]l[ariu]m. p[ri]mus est
mons gelboe. i. acumus arene. 2us
mons seyr. i. ysipidus. 3us mons
ebal. vbi di[cu]n[tu]r maledictiones deu[tero]no
24. q[uia] o[mne]s maledicu[n]t p[re]latis.
sup[er] hu[n]c triplice[m] mo[n]tem d[ebe]t ascendere p[re]d[icator] o[mn]ia
o[mn]ia conculcando ysa. 42. q[uia]m pulcri
sup[er] mo[n]tes p[e]d[e]s an[nunciantis] p[ax]. Talib[us] eni[m] [et] elegi
t[is] p[re]dicatorib[us] dat deus v[ir]tute[m].
vbi ps. d[omi]n[u]s dabit v[er]bu[m] ev[an]g[e]lizanti v[ir]tu
te mult[a]. ideo dicit ps. paulus. 2. thi.
4. opus fac ev[an]g[e]liste. dicens voce
magna. i. libera sine t[im]ore. ysa. 40.
alta in fortitudine vo[cem] tu[am] q[ui] ev[an]g[e]l[i]zas syon
exalta. noli timere. Magna a[utem] d[ebe]t
esse vox p[re]dicatoris. i. libera [et] strenua.
Et cu[m] magno cordis ardore. Et
p[ro]p[ter] magnos honores dei [et] salute[m]
a[n]i[m]arum. timete d[omi]n[u]m. Hic o[mn]i[bus] dignitas
amonitionis. que apparet circa qua[m]
amonet a[n]gelus s[cilicet] cultu[m] dei qui f
ē duplex. interior s[cilicet]. [et] exterior. In
terior v[er]o duplex. ē hon[or] s[cilicet]. [et] timor.
exterior aut[em] ē ad o[pera]c[i]o[n]e[m] q[ui] co[n]sistit in
bona op[er]atione p[er] q[uam] conformat[ur] ho[mo]
deo. dicit g[o] angelus. timete d[omi]n[u]m
casto [et] filiali timore. q[ui] timendo est
d[omi]n[u]s. qui ē o[mn]ipotens. no[n] h[omo] vel
dyab[olus] qui no[n] p[otes]t n[isi] volenti noc[ere].
Ideo. Et date gl[or]iam ei. vbi bona vo
luntate. illi[us] d[e]o no[n] aut[em] honore[m]
sua[m] que co[n]sistit in fide spe [et]
caritate. Timor ip[s]e debe[tur] d[e]o. honor
v[er]o p[at]ri. vn[de] Mal. 1. filius honorat
p[at]re[m] [et] s[er]uus d[omi]n[u]m. si[cu]t tenebit
s[ed] s[ecundu]m. p[at]er ego su[m] [et]c. vel timete
d[omi]n[u]m faciendo ei[us] p[re]cepta. Et vi-

b Ev[an]g[e]l[iu]m [illegible]
c Ev[an]g[e]l[iu]m p[re]dicandu[m] ē o[mn]ib[us]

d Mons triplex signat tria mala mundi
e Tria q[ue] p[re]dicator d[ebe]t attende[re]
e Timor dei multiplex
f Cultus dei duplex

tando p[ro]hibita. Et date illi honorem
no[n] nobis s[ed] eius glorie sicut boni-
ficatis attribuendo .i. tibi .i. soli ho-
norem vel tacete dominum declarando ama-
bo p[ro]u. 6. In amore domini detinat oi[us]
amabo. Et date illi honorem faciendo
bona p[ro]u. 3. honora dominum de tua sub[stanti]a
quia venit hora iudicii eius quam iusta
hereditabunt terram iniusti autem p[ro]hibunt.
Malach. 4. Ecce dies veniet succen-
sa q[uasi] caminus tenuit omnes superbi et
omnes facientes impietatem .i. amaritudine[m]
stipula. Et inflammabit eos ideo quia inge-
tiendum est quia quia illa hora est. Et
adorate eum humiliando tacitando
ei non solum corde in operibus sed etiam
corporibus, ut inclinatio capitis aut
corporis corporis seu sic signum inclina-
tionis cordis interius faciendo sicut
dominum tamen adorabis etc. Et ostendit quod
ideo adorandus est deus .i. Et quia ipse
fecit celum terram mare et omnia que in eis sunt
in celo angelos in terra homines in mari
pisces. Et fontes aquarum ... Ecclesiasticus.
Cum autem ipse est valde contra mani-
cheos quia si malus deus est nullo modo
est adorandus quia non fecit celum terram
mare et omnia que in eis sunt manifestum est
quia i° Dyab. non fecit hec. Et quare
si omnes aque mari veniunt in sua
loca ... ad locum unde exeunt flumina
revertuntur. quid copulat Iohannes mare
et fontes aquarum coniunctio enim co-
pulata quantum diversitatem in copu-
lata unum cum pes non sufficit ... dico
non sunt eadem copula in p[ro]pter tertium
Solutio vera est quod omnes aque veniunt
a mari principaliter ... ut
ipse cantat salse tamen mare sunt dul-
ces quod facit deus mediante natura et
ideo quia ibi est quedam operatio nova
post coniunctio copulativa mistice qui

fecit celum .i. spiritum iustabilitatem et ea
que in eo sunt .i. vivos et virtutes et terram
.i. humanitatem carnis. Et ea que in eis sunt
.i. sensus et tenebras. Luce xi. similiter
qui fecit quod desuper ... ter. Et
mare .i. tribulationem et temptationem
amaritudinem. Et ea que in eo sunt .i. utili-
tates que inde p[ro]veniunt et fontes
aquarum .i. duo testamenta unde omnibus aque
doctrine exeunt quibus omnes p[ro]phete
... peccatorum lavantur. Et ardor
male concupiscentie extinguitur. Et siccitas mali
desiderii sedatur. De quibus aquis
d[icitu]r. Ysa. 12. Haurietis in gaudio
aquas de fontibus salvatoris. Et
alius angelus. Hec est tertia p[ar]s ca[pituli]
in qua monet etiam accedere ad
tam auxiliatorem sunt recedere
aliud a te ... in eo sunt quia impediunt
accedere ad agnum. Duo autem sunt quasi
illa impedimenta accedendi ad deum
sic amor male inflammans. Et
timor male humilians, a quibus re-
cedere hic monet etiam ... Et
ruina Babilonis ... ostendit unum
sic. Et alius angelus .i. alius ordo
predicatorum non officio quidam prelati
alios alius s[ed] diversitate persone
qui sibi invicem succedunt in predicatione
sic ... successores vel de revelatione
.i. corpus ... revelatum fuit
secuti et potestas cum singulos
... .i. unus post alium secutus
est illum priorem. Et ... quia predicatores
succedunt sibi invicem. Secutus est
dicens cecidit Babilon illa civitas
magna .i. malorum universitas que
est civitas quam primo edificavit
Cayn. Gen. 4. Et postea gigantes
unde Gen. xi. Venite faciamus nobis
civitatem terram cuius ... datur
dit ad maiorem confirmationem ...
unde ... per s... parabola

a — Impedimenta accedendi sunt duo
b — ... est contemplatio

2a ciuitate vel io qz cito cadet Et ia
incepit. i. corpus eius patet figura huius
mundi. i. Jo. i. transit mundus et con
3 cupiscentia eius vel io forte qz ho
primo cadit per culpam postea per penam
4 vel i causa culpe primo cadit per
sonam postea populus vel ideo pene
7 primo cadit anima in inferno postea ca
dit simul cum corpore vel qz velox et
totalis est ruina mundane glorie Et
ascensus eius casus est sicut fumus ascen
dendo deficit et declinat quanto magis ascen
dit tanto cicius deficiat sic et gloria mundi
ps. defecerunt sicut fumus dies mei
Job 30. Elevasti me et quasi super ventum
ponens elisisti me valide Esa. [illegible] qz
nos perdunt superbia et dominatio iac
tantia et ysa. 13. Et babilon ciui
tas gloriosa in superbia caldeorum versa
sicut subvertit dominus sodomam et gomorram autem magna
vel propter magnitudinem spacii et superbie
vel dignitatis qz caput regni erat
vel propter altitudinem turrium et murorum
sicut roma viii. Dan. 4. Et loquebatur
nabuchodonosor dicens nonne hec est ba
bilon magna quam ego edificavi
in domo regni. Et autem que ceci
dit babilon subiungit qz i. de
vino fornicationis sue potavit om
nes gentes per vinum fornicationis intelligitur
qz peccatum mortale qz mentem seducit
ut vinum et a caritate separat a deo sponsam
sicut fornicatio carnalis Joelis
i. Expergiscimini ebrii et flete Et
ululate omnes qui bibitis vinum in
dulcedine. Calix autem quo babilon
potat. i. mundus est voluptas per
cuius mensuram mensurat pena Mat.
eadem mensura qua mensi fueritis re
metietur vobis. Et de hoc calice dicit
Je. 51. Calix aureus babilon
in manu domini inebrians omnem terram
de vino eius biberunt omnes gentes

vinum fornicationis dicitur qz est peccatum mortale
calix babilonis est mundi voluptas
calix pena dicitur

Et tercius angelus secutus est eos
hic removet dubium. s. impedimentum as
cendendi ad deum. s. timorem mali simulatio
audiens qz mundani non sunt timendi Et
hoc ostendit triplici argumento primo qz ipsi
cadent sicut mundus qz dicitur Cum mundo
labente labitur qui habetur in mundo in
initio. 2o qz ipsi ad puniendum. 3o qz
iusti persecutione ipsorum proficiunt sicut
filii israel persecutione egiptiorum mul
tiplicabantur ut dicitur Exo. 1. Sequitur ergo Et
tercius angelus secutus est eos duos. s.
predictos qui dicuntur tercius propter fidem ciuitatis
qz predicabunt sicut alii duo. Vel dicitur
ac hic tercius angelus ultimus ordo
predicatorum Et quanto plus appropinquare
videt finem mundi tanto magis cottidie
predicatori instabunt Et ideo gloriam mundi
minuabunt Et mundanos persecutores
non esse timendos. dicens voce magna
i. libera et secura predicatione qz isti pre
dicatores audacter dicent veritatem
sine omni timore mundano et humano Si quis
adoraverit bestiam. i. antichristum qui nomine
bestie hic accipitur cum super per bestiam
tota universitas malorum intelligitur Et
in hoc est hic difficultas qz bestia
alibi dicitur antichristus autem dyabolus alibi universitas
malorum Et hoc prudens lector bene per
advertet. Et ymaginem eius i. statuam
ad eius honorem factam illi autem qui presentialiter
eum videbunt adorabunt eum Et alii
qui absentes erunt habebunt ymaginem
quam tamen veneratione adorabunt sicut
nos adoramus ymaginem crucifixi in
honore crucifixi sine [illegible] Et acceperit ca
racterem i. fidem eius in fronte i. in mente
sua aut in manu sua. i. operatione sua
q. d. qui eum crediderit corde vel vixerit
secundum doctrinam eius Et hic bibet de vino
ire dei sic babilon. i. eterna dampnatione
qui mixtus est mero. i. pura fla
gellatione quia sit ad correctionem in calice
ire ipsius. i. vindicta qui multis fiat

Et timentes non sunt mundani propter ea
3 bestia ea significat s. antichristum diabolum et
malos.

tum secundum mensuram culpe. ysa. 27. In me-
sura contra mensuram cum abiecta fuit
iudicabit eam. In hoc calice est merum
supplicium seu inferni. mixtum in medio.
Per merum intelligitur pena inflicta ad
correctionem vel pena assumpta vo-
luntarie. Per fecem autem pena eterna quam
reprobi portabunt in inferno qui modo no-
lunt bibere merum. Per mixtum significatur fla-
gellum quod adhuc pertinet ad utrumque conti-
net ad correctionem et dampnationem quod ideo dicitur
mixtum quia hic mixte sunt tribulationes
cum consolationibus unde dicit Aug. omnes
dissertationes meas respersisti. vel
Calix domini est iusticia eius qua unicuique
mensurat premium secundum meritum. Merum autem
gaudium patrie quod est purum sine ad
mixtione tristicie vel doloris vel alicuius
defectus. De quo pro. 14. Cor quod novit
amaritudinem anime sue in gaudio eius non extraneus. (miscebitur)
Per fecem significatur calor eterne dampnationis
que est sine omni consolatione. De qua ysa. 51.
bibisti de manu domini calicem ire eius
usque ad fundum saporis calicis bibisti
et potasti usque ad feces. De hac fece
gratulatur se ereptum ps. 39. Eduxisti
me de lacu miserie et de luto fecis.
Per mixtum vero significatur presens vita ubi
mixta sunt merita celi. Et fex inferni
post presentem temptationem ubi etiam mixta
sunt pie consolationes et tribulationes. pro. 14.
Risus dolore miscebitur. Ne biberet
noceat vinum purum sic gaudiis
presentibus miscet deus tribulationes et
infirmitates ne bibentes presencia gau-
dia inebrient et noceat eis. De hoc
calice dicit ps. Calix in manu domini et
Et ideo cyoho. iho. i. de medio immixtum
quia tota die cum presenti tribulatione infudit
deus spem consolationis in tenebre sic
de mero potat amicos in celis. fece
potat inimicos in inferno. mixto
potat omnes in medio. Et qui presentem

tribulationem in patientia recipit pro pena
transiet de mixto ad merum. unde Ioh.
16. Tristicia vestra vertetur in gaudium.
Qui autem murmurat in flagellis et non
vult bibere mixtum transibit de mixto ad
feces. Et michi qui bibet. Iere. 49.
Ecce quibus non erat iudicium ut
biberent calicem bibentes bibent
et cetera. Et quod ps. vocat fecem calicis
domini vocat hic Ioh. vinum ire
dei. unde sequitur. Et hic s. qui accepit
caracterem bestie i. qui se conformavit
cuius credendo vel imitando eum
bibet de vino ire dei i. dampnabitur
in inferno vel habebit similitudinem peccatorum
tribulationem. quod mixtum est mero in
calice ire eius. i. pena tribulationis
mixta est in calice ire dei. i. in vi-
dicta presenti qua iratus infligit
quare ut dicit Io. quod mali patiantur
peccata mia meruerunt. vel calix
domini dicitur sacra scriptura de qua dicitur
ps. Calix meus inebrians
quam preclarus est. Continet iste calix
quadruplex vinum i. quadruplicem
scripture intelligentiam s. historicam alle-
goricam. tropologicam anagogicam.
Primum vinum letificat secundum inebriat spiritu
gestorum ymitatione. s. affectum facie-
torum istorum. Quartum in celum intelli-
gendorum ostensione. et cum totum hominem
appetendorum et fugiendorum perlibacione
Erit autem in calice vinum merum. fex
et mixtum. Merum et vinum propinat
nobis calix iste ubi celi gaudia trac-
tat. fecem propinat ubi inferni supplicia
commemorat. mixtum vero propinat ubi
penitentia exhortatur. unde Eze. 2. vidit
librum in quo erant scripte lamentationes (carmen et ve lamentationes mixta cum)
Ecce mixtum. carmen cum supplicatione
Ecce merum. ve dampnatorum ecce
fex. De quo ps. bibent omnes peccatores
terre. nichil homines merum dei ut exponit

et mixtum
f. Calix ire dei tria continet scilicet merum fecem
g. Calix domini dicitur iusticia eius qua unicuique reddit quod meretur

a. Pena inferni dicitur vinum ire dei tercia fex
b. Calix domini dicitur sacra scriptura et habet quadruplex vinum i. quadruplicem intelligentiam
c. Calix sacre scripture tria continet

intelligentia qua propinat expositores catholici et doctores sacri Unde commixte expositionis intelligentia qua propinat hereticus mixtum philosophica expositio scilicet scripture qua propinat multis miscentes varietatem philosophice curiositatis cum soliditate theologice veritatis Sic quod dicitur Ysa. i. Caupones tui miscent aquam vino Heu hodie libentius bibit mixtum quam merum quia libentius auditur varietas philosophica quam veritas theologica Unde Prov. Aque furtive dulciores sunt i. expositiones quas theologi furantur a philosophis libentius audiuntur ii Thi. iv In diebus novissimis erit tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt etc. Vel etiam mixtum potest dici expositio hereticorum qui aliquid veritatis primo proponunt et postea miscent falsitatem quia si tota esset expositio falsa expositio non reciperetur ab aliquo ideo falsitatem palliat aliquantula veritate Unde Io. ii. Omnis qui recedit. Hereticus bonum vinum i. veram expositionem primo ponit etc. Et de hoc mixto dicitur Abacuc i. ceterum vinum cum mixtum est aqua hoc mixto potabit antichristus Et suos omnes illos qui eius caracterem acceperint quos postea potabit secum in pena eterna quasi secum dicitur Hic vinum talia ne dicit in hoc capitulo tercius angelus i. tercius ordo predicatorum istis verbis venientibus secutus est illos i. priores predicatores doctrina et vita imitatus dicens voce magna i. cordis ore et opere predicans Si quis adoraverit bestiam i. antichristum ei obediendo Et ymaginem eius i. predicatores eius qui cum omnibus imitatur et predicat sic ymaginem predicat id est ymaginaria Et acceperit caracterem i. eius confessione

in fronte sua i. eius apparentiam i. evidenter et publice cum confessus fuit vel in manu sua i. in opere cum imitatus fuit Et hic i. talis sic dampnatus bibet i. bibet de vino ire Dei i. prave expositionis dampnatorum consensit quod mixtum est mero i. cum expositionis intelligentia mixta veritati catholica in calice ire eius i. in sacra scriptura quam depravat ille per quod dicitur calicis ire Dei Et talis i. quicumque est ille cruciabitur igne et sulphure i. igne fetido et ardenti Hec enim sunt due de penis inferni Unde ps. Ignis sulphur et spiritus procellarum etc. Infra 21 pars illorum erit in stagno ardenti Et duo hec scilicet algor et fetor sunt in omni peccato maxime in peccato carnali Et maxime in illo ignominioso quod naturam vincit quorum civitates igne et sulphure fuerunt igne succense ut pena detur culpe Gen. 19 pluit dominus super Sodomam etc. Hec erat illa occulta peccata primo omnibus nota Unde dicitur In conspectu angelorum sanctorum et cetera i. videntibus angelis et omnibus etiam aliis sed hoc dicit quia angeli testes erunt contra eos qui viderunt peccata eorum Nota textum Et ante conspectum Agni quia eorum scelera non latebunt Et ideo dicitur quod nec peccata ipsorum abscondet ei Et hoc ideo dicit quia boni simul videbunt penas malorum Et hoc ipsum erit cumulus doloris reprobis quia sciet se et peccata sua manifesta esse apud Christum et angelos et alios sanctos Et ex hoc etiam augebitur dolor eorum quia sciunt Christum sufficienter passum et omnibus sufficientissimum precium dedisse pro redemptione omnium Et se privatos tanto beneficio pro modica voluptate seu vanitate de quo fugit omnis consolatio Unde quarto Ysa. in fine Vermis eorum non morietur Et sic Et fumus tormentorum eorum ... que pla-

trala sit ascendit in secula seculorum. Eter-
naliter sine fine, vel enim ascendet sic
fumus, ibi numquam fumus deficiet. Et re-
vera ignis ibi est inextinguibilis est, quia
nec extinguet illos quos cremabit
nec extinguetur. Ad literam autem erit ibi
fumus densissimus qui violenter extrahet
lacrimas ab oculis eorum, que lacrime
ita erunt calide quod comburent corpus
eorum. Unde quidam dampnatus dixit
discipulo suo presentemus hic ... quod
veniamus ad locum illum ubi lacrime
comburunt corpus, nominans tunc quod
tunc ibi vehementissimus ardor erit ibi
algor vehementissimus. Unde conpellet
strident dentibus. Matthei 8: ibi erit fletus
et stridor dentium. Et nota quod fumus
ascendet non est intelligendum quod ascendat
in celum vel sursum sed nec contra infirmum
sed per hoc tangit fumi perpetuitatem. Et videt
quod pena illorum semper erit incola sanctorum
sine oblivione. Unde Ieronimus. Consi-
derat confusi quod non intellexerunt ob-
probrium sempiternum quod nulla poterit ob-
livione delere. Et ne forte putaret
aliquis quod pena illorum aliquando in inferno ce-
ssaret, et per interualla eos puniret
non continue, subiungit: nec habent re-
quiem die ac nocte, id est numquam cessat
a pena, sed numquam erit ibi dies et nox,
vide patet quod non, quia sol stabit immobilis
in oriente in loco ubi creatus fuit, nec
veniet ad occasum, ne ipsi in tor-
mentis solacia possint habere. Luce eius
ut dicit Ysydorus. Solucio: in inferno erit
semper nox et dies similiter, quia ibi densissime
tenebre erunt. Matthei 8 ... quod sunt tenebre
exteriores. Erit etiam aliqua lux quia
... ad lucas habebit non ad solacium
eorum sed ut videant unde magis do-
leant ut dicit Ysydorus. Que autem sint illi
quorum talis est pena subiungit. Dicit: qui
adoraverit bestiam et imaginem eius
id est antichristum obediendo ei. Et statuam

ferat ad honorem nominis eius. Et
si quis acceperit caracterem nominis
eius id est in signo aliquo ei se conforma-
ndo sicut vel domesticum ipsius ap-
pellari fecerit, sicut multi ... [illegible]
Ideo bonum consilium dat Paulus
ad Romanos 12 ut si quis portaverit ymaginem
aliquis portet ... ymaginem
... 1 Regum 15 dixit Saul abite
recedite ab amalech ne forte
involvam te cum eo. Sic hic est id est in presenti
vita vel in tribulatione presenti. Et
conservatione fuerit. Patientia sanctorum est. Glossa
id est debet sancti hic patienter pati ne
veniant ad eterna peccata. Ideo dicit
Gregorius: sancti presentis peccati flagellum pu-
tant quod per hoc eterna evadere non
ignorant. Sanctorum dico qui custodiunt,
opera adimplendo mandata
dei diligendo deum et proximum, ad
que omnia alia reducuntur, ut dicitur Matthei 22:
In hiis duobus mandatis tota
lex pendet et prophete. Diliges domi-
num deum tuum ... [illegible]
... Et primum tunc sic ... [illegible]
... ordine ... [illegible]
Et quo ordine ... Et ergo tenere
... et fidem Iesu confitendo
ipsum esse verum deum et verum hominem, cor-
de et ore. Romanos 10: corde creditur
ad iusticiam et cetera. Et audivi, et cetera. xps
Post tanta vel post sanctorum premium ut
... accedat ad auxiliatorem
ut fugiat mundum ... accessum
impediunt. Unde dicit: Et audivi
audivit interiori voce de celo id est de
celesti visione dicentem michi scribe
sine strepitu ... scribes primo
in corde tuo deinde in codice, ut
... nec oblivioni
tradas. Et sic ad doctrinam et con-
solacionem futurorum. Romanos 15: quecumque
scripta sunt ad nostram doctrinam scripta
sunt. Abacuk 2: scribe librum ...

a Mandata dei omnia reducuntur ad duo
mandata

plana cum sup tabulas | Et hoc
e argumentum hic ex ora 1a ferebatur |
sed q valent ad eruditionem | t.oyolog
nilloque sermo at debeat scribere sed
migit. d. Est mortuus | sed quo potest
mori mortuus | pia si moritur non
dum est mortuus | Et si est mortuus non
moritur. dolo. quia est mortes
ut dicit Aug. Due bone | Due male
Et quia in differens prima est mors
culpe. i. ipsa culpa | q dicitur mors
anime qr separat vitam eius. i. deum
ab ipsa | ysa. lix. iniquitates dimi
serunt inter nos et deum nostrum | sap. i.
perverse cogitationes separant a deo.
Multo fortius opus | adhuc for-
tius perverse locutiones | maxime at
perverse operationes | et hec mortem dicit.
Sap. i. deus mortem non fecit. Glo.
i. peccatum | sed impii. i. adam et eva
manibus et verbis eam accersierunt |
manibus quas extenderunt ad po-
mum | verbis quibus eva suggessit adam ut
comederet de pomo Et quibus inde
sequitur | 2a est mors gehenne i. ipsa
pena inferni | q dicitur mors eterna qr
sine fine ibi cruciatus | multo maior
quam sit in morte corporali q tamen
e ut vix possit una hora sustineri |
de ista morte dicit ps. Mors
peccatorum pessima | Mala quidem pro-
pter naturam dimissitate | peior propter
peccatorum acerbitatem | pessima propter peccatorum
acerbitatem | hec est mors sa
de qua sup. 2. Qui vicerit non
ledetur a morte secunda | infra 20. beatus
q hi parte in resurrectione prima in hys
sa non hi potestatem Glo. i. dampnacio
eterna | Hec mors dicitur secunda v.
procedentis sit effectus vel tunc qr
cor creat | Prima morte mortui
moriuntur | sed non in domino | sed sine domino
. i. non bene sed misere | unde Eze. 18. que
moriemini domus Israel. quia nolo

nolo mortem morientis sed ut convertatur et vivat dicit dominus deus convertimini et vivite

mortem morientis dicit dominus sed ut con-
Hec due mortes male sunt Et ideo fu-
giende sunt | Contra has duo sunt remedia
principue | unum est elia unum thobia |
Elia a bonum peccato et a morte liberat
Et non patitur anima ire in tenebras
thobie et obedi. i. adimpletio mandatorum
dei. ut Eze. 18. Filius non portat filio
iniquitatem patris. vel quod filius iusticiam Et iudicium
operatus est omnia precepta mea custo-
divit et fecerit ea vita vivet et non
morietur Duplicem vitam duplici morte
opponit contra mortem culpe vitam
gratie contra mortem gehenne vitam glorie
Tertia mors est bona | qua homo moritur
peccato | peccatum sibi | q sit pennitentie prime
q peccatum destruit iam peccatum et
consuetudine Et etiam istimula peccandi de-
struit per satisfactionem Col. 3. Mortifi-
cate membra vestra que sunt super terram hac morte
ad Ro. 6. Qui enim mortuus sunt peccato
quomodo vivemus in eo | Quarta mors que
iterum bona est mors qua homo spiritualiter
moritur mundo quia mortem operatur in
religiosus claustri confessione obedientie
de qua dicit Col. 3. Mortui estis et vita
vestra et | sic mortuus fuit paulus
qui dixit ad Gal. 6. Michi mundus
crucifixus est et ego mundo | Quinta mors est ne-
qua moritur homo in separatione anime | de qua
dicit Gen. 2. Quacumque hora comederitis
morte moriemini i. moriendi necessitate | ad
dicitur cuius Eze. 18. omnis anima que peccaverit
q sit mortuus tertia et quarta morte ipsa
~~te moritur~~ Ista quinta morte moritur
non bene ~~sed~~ in domino sed ex parte bene
tribus sed sola anime mortuus peccato
ut boni claustrum | vel mundo ut boni religiosi
quia in domino i. in confessione domini vel in domino
crucis penitentie qr q manet in caritate
in deo manet ut Ioh. e. | Moritur enim
q patitur separationem corporis tamen
Horum autem quidam statim evolant sine
purgatorio ut pueri baptisati |

dolo

mors est quintuplex

Ezechielis xviii

i. mortui dicuntur beati propter 4or

martires / peccatores p[ur]gata puniantur. Jn
cuius signum Christo baptizato celi a-
perti sunt luce 3. / Stephano lapidato
Act. 7. Et Johanni in pathmos insula
apoc. 1. Jsti moriuntur in terra promissionis
cum abraham / alii vero non statim evo-
lant / sed vadunt in purgatorium ut in
p[ur]gata / qui non perfecerunt penitentias de pec-
catis suis vel addiderunt venialia
que sepe peccaverunt / de quibus dicitur
Cor. 3. Si quis edificat sibi funda-
mentum lignum fenum stipula etc.
Jsti moriuntur in egipto cum Jacob. Et
Joseph / quorum ossa deportata fu-
erunt de egipto in terram promissionis /
Jn signum quod isti qui sunt in purgatorio p[ur]-
acta pena deferuntur ministerio angelorum
in paradisum / unde Gen. 50. ossa corporum
pusillac desolato suo enim corporum
primaret remittens / nullus autem corporum qui
mortui sunt in deserto legitur deportatus in
terram promissionis / in signum quod nullus corpus
qui moritur in mortali peccato / desperata
gratia / numquam ibunt in paradisum / cuius fi-
guram tenet terra promissionis. Jte-
rum beati mortui peccato qui in domino id est pro domino
vel propter dominum moriuntur corporaliter
martirium suscipiendo vel spiritualiter
claustrum intrando / Et tales beati dicuntur
quia mors talium nihil aliud est quam carceris
ruptio / pugnationis terminus / laquei
contritio / finis exilii / laboris meta / peri-
culi evasio / babilonie domus exitus /
descensio de equo precipiti / redditus
ad patriam / paterne hereditatis ingressio /
victoria pugne / extractio miserie /
janua vite / propter quod dicitur in psalmo Preci-
osa in conspectu domini / Econtra nota mors
peccatorum pessima que est carceris introitus /
pugnationis initium / laquei captio
exilii etc. sicut supra dictum est. Et Jsido-
rus. Eccl. 41. O mors quam amara
est memoria tua / isti sine domino moriuntur
Et id est infelices / peccatores in domino Jsido

felices dicunt / Jtem cum ab hoste securi
capitulo liberi / post expediti
de gloria certi / Primum bonum est esse ab
hoste securos / quia nos multiphariae
dum hic vivimus impugnat / unde multi-
pharia dyabolus sortitur vocabula /
ob multiplices quas contra nos mo-
litur insidias / nam aliud temptando ab-
usat bono proposito intro ne perficiamus
et hoc dicitur sathan id est adversarius / aliud
suggerit plus facere quam possumus Et
et hoc dicitur leviathan id est additamentum
eorum / tertium suggerit voluptatem
carnis sub specie necessitatis vel dis-
cretionis / sic dicitur behemoth id est anima-
le / Quartum suggerit pusillanimitatem Et
et hoc dicitur dyabolus id est deorsum cadens
Quintum suggerit sub specie calliditatis
fraudulentiam sic serpens vocatur
Et multis aliis nominibus / unde vere
beati decedenti sunt qui a tali hoste se-
curi. Secundum est quod a periculis sunt liberi /
quorum infinitus est numerus / et ad presens
in octo pericula que ponit apostolus 2
Cor. 11. scilicet periculis fluminum / periculis
latronum etc. Pericula fluminum sunt pericu-
la divitiarum / ubi periit humilitas
quia unius divitum est superbia / ut
dicit augustinus super id / pape divitibus
huius seculi 1 Thim. 6 / ysa 9 Regnavit
syria super effraym id est superbia super
divitias / syria cum sublimis interpretatur
effraym fructificans / propter hoc dicit
ps. divitie si affluant nolite cor
apponere / Pericula latronum sunt pericula
deliciarum que furantur homini cordis
varie / unde Osee 4 fornicatio vinum
ebrietas aufert cor / Pericula ex ge-
nere sunt ex genus nobilitate / ubi
periit humilitas / quia ex equo ab omni
parte habet aliquis nobilitatem omnis ex genere no
suo non recognoscit Et despiciat eos
qui non ipse sit ... / unde Malach. 2.

f Mortuorum tria genera volat dicere
g Mortis sanctorum diffinitio
h Mortis pessime diffinitio

~~Mortis pessime diffinitio~~
Dyabolus sortitur multa nomina
d Mortui dicuntur beati propter 4or
e Pericula sunt octo genera

siue non unus pro omni vicium et spi-
4 cula cogitationum sed picula curialoe
pnti siue sororum Et aliorum qui ubeu
vel crinos. sed generaliter picula
destruunt ceteram dei vii abacuk
2. ve qui edificat syon in sanguinibus
7 picula iniquitate sed picula con
spiracionis confessionum quo perit pax
et quietas vii ps. vidi iniquitatem
6 in urbe. tercio in vanis picula in soli
tudine sed picula singularitatis quo perit
communitas tanquam [illegible] ps. quia dicitur Ecci
2 ve soli quia cum ceciderit non habet sub
leuantem picula maris sed picula
a fili quo perit caritas sicut dicit [illegible]
[illegible] dicitur apostolus ad Ro. 12 no
8 lite conformari huic seculo picula in
falsis fratribus sed picula male so
cietatis seneca ne quaquam sodalis
tarditas etiam innocentem facit vel aliquo
sua igitur rubiginem Ecci 13 Qui
tangit picem inquinabitur ab ea 3m
3o pp quia mortuum sed beati est quia sed apta
sumpseria expediti quia triplex est
mundana purgatoria et eterna mundana
f pena [illegible] est infinita et nutoria
[illegible] purgatoria non [illegible] est
infinita et non nutoria Eterna pena
eterna est nec finita nec purgatoria
nec nutoria Et hec triplex [illegible]
exprimitur 2 Reg ult proposita
vindecim dm quarum optio data
a dauid per Gad prophetam pestilentia
sc trium dierum aut persecucionem inimi
corum per tres menses aut famem
septem annorum pestilentia trium dierum
est prius pena que taliter affligit [illegible]
[illegible] ceterorum et satisfactorum perse
cutus inimicorum per tres menses pena est
purgatorii que ligno feno stipu
la sustinet sicut dicitur 1 Cor 3 fa
mes septem annorum est pena infi
ni et est vniversalis omnium bonorum defectus
[illegible] clementer [illegible] Et

alia corporibus potencias earum punctet
10 Vita cum beatitudinis aliorum est latitudo
glorie de qua dicitur Judic 18 vidimus
terram valde opulentam et uberem nolite
negligere ysa 22 sedebit populus
meus in pulcritudine pacis &c aut
illi qui in domino moriuntur beati sunt probat
dicitur amodo iam dicit spiritus sanctus vel spiritus
tota trinitas que unus est spiritus ut requie
scant a laboribus suis sic ordina constat
ve beati sed quia spiritus dicit ut iam quo
Et post mortem requiescat eternaliter
a laboribus suis i post labores suos
Et per labores suos Sap 3 bonorum
laborum gloriosus est fructus Mt xi venite ad
me omnes qui laboratis et onerati estis
ysa 14 erit in die illa cum dederit requiem
ei deus a labore suo &c Et maxime
[illegible] anima quo poterit [illegible] prolis
liberari Iste aut qui in labore hominum
non sunt nec cum hominibus flagellabuntur
non habent requiem laborum corpus sed erit
petentibus vii ps laborabunt in eternum
Et vivet adhuc in finem ubi igitur
domine est cum monitum [illegible] propter peccatorum 9
malorum euasionem Et non solum propter hec
ymo potius propter omnium bonorum adeptionem
quia durante uite egredimur ad regnum [illegible]
[illegible] durante cathenis quia [illegible]
quibus egredimur ad regnum hoc orabat
dauid [illegible] educ de carcere animam meam
Et apostolus ad Ro 7 Infelix ego
homo quis me liberabit de corpore Et Jo
seph Gen 40 memento mei ut suggeras
2 ut educat me de isto carcere Item
de pugna ad victoriam 2 Tim 4 bonum
3 certamen certaui &c Item de labore ad requiem
ps Conuertere anima mea in requiem tuam
4 Item de seruitute ad libertatem Ro 8 Quia
et ipsa liberabitur a servitute corruptionis
Job 3 ibi seruus liber a domino suo
Gal 4 illa autem que sursum est Jerusalem libera
7 est que est mater nostra Item de periculo ad

f Pena est [illegible]
g ~~Eas dat requies plaboribus~~

g Eas dat requies plaboribus
h Eas tueatur [illegible] multiplici
et multiplicem gloriam

secūtate ysa·32· sedebit pplus meus
i pulcritu̅ pacis et ī p̄s conforta
se por· t/ ysa de exilio aspiraz mt
·i· psalia via rediit· sc̄ i regione
sua/ sc̄ de paupitate/ ad hereditatez
patria p̄s· Cū dederit dilūs suis
sopnu̅·i· maiore quiete· Ecce he-
reditas dn̄i· d̄r· ysa· 40· Noli timere
u̅mis iacob· qui mortui estis ex
vis/ sc̄z ne putrecat ab qr sci ut ro
opati fuiūt sue beatitudini/ Deo
sc̄· opa eni illorum sequūt illos illos
sicut famuli dn̄i/ vl simule do
minuz/ Et bn̄ d̄r sequūt nō precedūt
qr sci nō vident opa sua ut deꝰ
videt sufficit eni illis ut deus
videat Job·31· Si deus videat
solez cū fulget et lunaz incedēte clare
Mt·6· Cū facis elemoz noli tuba
canē/ vl opa illorum·i· merces operum
sequit illos·i· reddet ī futuro/ nō ī
pn̄ti sicut ypocritis/ qbz statī redde̅
merces eorum/ vn̄ Mt·6· amē amē di
co nobis receperunt merecde suaz
Desius aūt d̄r labores manuū t
ieduꝰ d̄r· Eccā· vi· Mitte panē tuū
sup̄ transeūtes via Et post multa
tp̄a invenies illū/ Et vidi quīta
p̄s talis/ v̄ agit de iudicio futuro/ v̄
reddent p̄mia bonis/ et supplicia
malis/ p̄· qr p̄mum ē/ dicitur ante
hic sexo/ p̄mo describit iudex ydoneꝰ
ad iudicandu/ 2o ondit desiderium
scorum de iudicio faciendo ibi Et
alius angelus exivit/ 3o ondit
qr sci tūc exaudiet qn̄ nō videt
ablitū ibi Et misit/ 4o ondit qr
sci iudicant et cōp̄nunt/ iudicabunt
tūc cū xo ibi Et alius angelus
exivit de teplo/ 5o ondit qr
sc̄z sci cū xo iudicabunt auctas iu
diciaz penes xp̄m erit/ ibi Et alius
angelus exivit de altari/ 6o ond̄

obedientia scorum ibi Et misit angelus
falcem/ sc̄ aūt ea vocata fuit iusta
sūa et potentia et sanctitas/ Iudo sc̄· de
his tribz qbz Joh· iudice describit
·s· Et vidi ·i· intellexi· Et ecce nubē candidā
·i· carnez xp̄i mundaz/ puram et mundaz
Et sup̄· nubez sedete/ ·i· dn̄itatē
sup̄· huiz carnez existēte/ vel aīaz
ī carni eius p̄sidēte/ Et librū sui
omni rebellione regetē/ ysa· 19· as
cendet dn̄s sup̄ nubez levez/ Similē
filio hoīs ymo vē filio hoīs· sc̄z hoc
d̄r/ qm̄ nō iā mortalis et passi̅
erat· sc̄ ho natūe post/ passionē qr ea
ho mortalis et passibilis ē hoc ē
ex sua nāa corrupta ē imortalis
hn̄te ī capite suo·i· ipse q̄ ē ca-
ritate vel ī dn̄itate corona aurea
ad similitudinez triūphatis qr ipse virtute
dn̄itatis vicit dyabolū et ait p̄pm
p̄sapiaz Et ī manu sua ·i· ī p̄tate
sua falcē acutā ·i· iudiciariā po
testatē qr malos a bonis separabit/
sicut manus metentis segetes fruges vel
secat/ secat et zizania separat/ ita vidi
Et ecce nubē candidā ·i· sc̄āz eccīaz
nō hn̄tez maculaz/ nez ruga que
plūt doctrinis corruscat miraculis
tonat nimis/ de qua nube dr̄
Eccā·2e· thronus meus ī columpna
nubis/ vn̄ sc̄· Et sup̄ nubez sedete
vl iudice vl rege aūt xp̄m ysa· Salvatorem
33· deus iudex noster dn̄s rex nr̄ deus legifer nr̄
similez filio hoīs ·i· xp̄m dn̄i ī hoīez +
Et io filius hoīs sc̄z similez/ vel io d̄r
silez· quia et si tūc iudex sedeat
sup̄ nubez ī iudicio tn̄ hūilis et
mansuetus apparebit bonis sed
valde terribilis reprobis vn̄ ysa·
30· ardens furor eius et gravis ad
portandū/ et ī capite suo corona aurea
·i· eterna gl̄az qua coronabit suos
pro victoria qui dyabolū et peccata vi
cerunt/ dicat aūt ea hre ī capite

a opa dn̄i sequūt p̄ilbz

b Judicia sc̄ maria
c Nubes candida d̄r caro x̄
d Eccā d̄r nubes p̄p· ea

suo quia eandem coronam gloriam quam
habebit vir. coronabit eos dabit suis. sed
non tantum quia signatum est hester. 2.
ubi dicitur quod assuerus rex dyadema
regni posuit super caput hester. fe
cit quod eam reginam. Et in manu sua
falcem acutam. i. in potestate iusticiam
ad puniendum malos. unde dan. 6.
dicitur quod fluvius igneus rapidusque
egrediebatur a facie eius. Ysaie signum
per flumen igneum. Et per falcem acu
tam hic scilicet severitas iusticie sine
diminucione quam dicitur gladius. Job. 21.
Fugite a facie gladii etc. Et alius
angelus. Et ondit Joh. desiderium
sanctorum de futuro iudicio quia re[?] desi
derant sicut per dno. i. quia recipient
tunc stolam secundam. Et per consorcium sanctorum
quia tunc perfectum est quod ipsi exoptant.
unde supra. 6. dictum est eis quod requiescerent
adhuc modicum tempus. Et alius
angelus. i. quidam cetus fidelium
sicut alius a[?] qui per sedebat super [?]
Exivit de templo. i. de occultis hominum
est desiderium de futuro iudicio sanctorum tunc
manifestum erit. Et ideo dicitur alius an
gelus exivit de templo quia desiderium
sanctorum quod modo latet tunc vincet in apto
clamans voce magna. i. dans de
siderio tractatum magnum. ad sedentem
super nubem. i. ad xpm. ecclesiam re
gentem. mitte falcem tuam. i. exerce
potestatem iudiciariam. Et mete. i. col
lige tuos quasi triticum in horreum
tuum. et malos veniat hora ut metas
segetes de agro. i. tollas homines de
genti quam in horreum recondit et
paleas igne comburat. [illegible] Cuius
ventilabrum in manu eius etc. Et quia
hora est metendi quia aruit messis
terre. i. quia iam consumata est malicia
mundi. Et iam plus non [illegible] videt
quod per dictum est ab utilitate bonorum
unde [illegible] malicia mundi sicut vidis

qua diu prodest bonis. Sed cum iam in
pletus est numerus electorum tunc erit messis
arida terre. i. consumata malicia mundi
bonum paciendi ad suscipiendam palmam
Et mali patiendi ad suscipiendam penam
puniendi de hoc dicitur Jo. 4. nonne vos
dicitis quia adhuc quatuor menses sunt
et messis venit. quatuor menses sunt quatuor
defectus ecclesie generalis quos sustinet
ecclesia quatuor persecutoribus generalibus quam
recepit ab ortu ecclesie sub herode
ascolonita qui occidit pueros. Et con
tinuatur sibi una post aliam usque
ad messem generalem que fiet in die iudicii
prima quod fuit persecucio tyrannorum
qui martires occiderunt. 2a hereticorum
qui confessores vexaverunt. 3a falsorum
fratrum. i. ypocritarum qui mores corru
perunt et corrumpunt. 4a erit antixpi
et suorum qui fidem et mores corrumpet
et vitam auferet. Et ideo generalior erit omnibus
Mt. 24. Erit tunc tribulacio magna qualis
[illegible] Et Mt. 13. messis est consumacio seculi
angeli sunt messores sicut ergo colliguntur
zizania etc. Et misit hic ondit
exaudicionem sanctorum et plenam desiderii
eorum ut dicitur. Et misit qui sedebat
super nubem. i. xpc ecclesie presidens ut
rector ut iudex ut deus. falcem suam
iustam. i. exercuit iudiciariam potestatem. Et
messuit terram. i. homines omnes terre in unum
locum. i. in vallem Josaphat congregavit ad iudi
candum unde Joel. 3. Congregabo omnes
gentes de seculo sunt. Et deducam eas
in vallem Josaphat. Gen. i. dixit deus
Congregentur aque omnes que sub celo sunt in locum
unum. Et appareat arida. i. ecclesia. Et
vocavit deus aridam terram. i. stabilem
ecclesiam. ab [illegible] congregaciones aquarum vocavit maria
appellant. s. inferni quia in profundo
erit magna amaritudo amaros et
per aperturas exhibitis altera genera
maria pene

---

e Et si desiderant iudicium sicut per dno

f Persecucio ecclesie quadruplex
Iudicium dei novissimum

altum. qua exibit aia de im(er)sio. Et
corpus desepultarum t(em)p(or)is co(mmun)is
piacenti i(n) arno q(uod) interp(re)tat(ur) archa
indoos .i. in p(ro)fundis ubi erit fletus
et stridor dentium sepulturus / Et alius
angelus / hic ostendit Ioh. q(uod) s(an)c(t)i cu(m)
xpo iudicabunt / no(n) t(ame)n omnes. s(ed) illi
qui p(ro)p(ter) x(ps)o o(mn)ia reliquerunt et secuti sunt eu(m) /
unde Mt. 19. dicit petrus ad ihm
Ecce nos q(ui) reli(quimus) o(mn)ia / Sup(ra) 3. Qui vicerit
dabo ei sedere mecu(m) i(n) throno / Iob
36. non saluet impios s(ed) iudicium
pauperibus tribuet / Isti enim se iudi
caturi sunt xp(ist)o d(omi)no h(o)i(b)us se subiecerunt.
Et id(e)o p(otes)tas iudicandi eisdem cu(m) x(ps)o
tribuetur / d(icit) g(losa). Et alius angelus
sup(er)dictus ceteris s(an)c(t)or(um) aliud h(abe)ns
officium. Exivit de templo q(uod) e(st) i(n) celo .i.
de occulto i(n) publicum venit / Et qualis
erat apud d(omi)n(u)m innotuit / habens et
ipse sicut v(e)r(us) falcem acutam .i. po
testatem iudiciariam. iudiciaria q(ui)a p(er)
eius p(otes)tatem iudicabunt. Sap. 3. iudi
cabunt naciones / ysa. 3. d(omin)us ad iudi
candum veniet cu(m) senib(us) / Et alius an
gelus / hic ostendit Ioh. q(uod) p(otes)tatis
iudicialis auctoritas residet penes
xpm / q(ui) dedit suis s(an)c(t)is ut ipsi po
ssint cu(m) eo iudicare / dicit g(losa). Et
alius angelus .i. v(e)l alius a(n)g(e)l(u)s
q(ui) sup(er) omnes e(st). Exivit de altari
celo .i. talis qualis e(st) apparuit. s(ed)
de p(ro)p(r)i(a) (con)s(ub)s(tanti)alis q(ui) p(ro)p(ter) n(ost)ris fidelib(us) ubi
fidelib(us) fuerat iudicatus / Io. d(icit) q(uod)
in(u)e(nit) de altari .i. de loco sacratiori
v(e)l illius p(er)ag(er)e p(otes)t / q(ui)a si alii s(an)c(t)i s(un)t
i(n) templo dei / v(e)l t(ame)n e(st) i(n) loco altiori
s(e)c(re)tiori etiam i(n)g(re)ssu h(abe)o / q(ui)a i(n) g(lori)a
maiori unde d(icitu)r sedere ad dexteram dei
.i. i(n) potiorib(us) bonis dei (con)tinuo po
tissime / h(abe)ns p(otes)tatem / sicut vero deus
sup(er) ignem .i. sup(er) penam et(er)nam i(n)fli
gendo eam curialib(us) r(e)p(ro)bis s(ed) ex i
gentia meritor(um) / Et clamavit voce
magna .i. auctor(itat)e (et) p(otes)tate i(n) p(ro)p(r)ia

ad eu(m) qui h(abe)bat falcem acutam .i.
ad eos qui h(abe)bant p(otes)tatem iudiciariam
d(icens). mitte falcem acutam .i. exerce
p(otes)tatem iudiciariam / Et vindemia
botros vinee t(er)re. sep(ar)a a bonis
t(er)renos / vino malicie i(n)ebriatos
q(ui)a mature s(un)t uve eius .i. completa
e(st) malicia eor(um) / Et iam non h(abe)t locum
q(ui)a non p(ro)dest amplius bonis / cu(m)
d(eu)s p(er)mittit ex sua dispensacione
regnare malos. qua d(eu)s p(ro)ficiunt
bonis. Eccl. 9. vidi(?) sicut ceco q(uod) con
tra ea fuerat ma(n)sit (et) (pro)p(ter) iram suscitat
ego cognovi q(uod) bonum erat tiena(?)
s(ed) d(eu)s q(ui) vertit faciem eius / de hac
vindemiacione .i. malor(um) sep(ar)acione
d(icit) Mt. 13. Exibunt angeli (et) sep(ar)abunt
malos de medio iustor(um) / Et
misit / hic ostendit ob(?) s(an)c(t)or(um) q(ui)
iusticie (pre)minent .i. p(re)mineant iudi
cabunt malos / Et ostendit etiam ubi
p(un)ient s(cilicet) i(n) lacum / unde d(icit) Et misit
angelus .i. s(an)c(t)us ceteris s(an)c(t)or(um) ?? p(ost)
ipsum xpm. falcem suam i(n) t(er)ram .i. exe
ruit p(otes)tatem iudiciariam i(n) t(er)renos /
q(ui) plus t(er)ram q(ua)m celum finaliter ama
verunt / Et vindemiavit vineam t(er)re
.i. sep(ar)avit a bonis omnes t(er)renos /
t(er)renis delectacionib(us) i(n)ebriatos / Et
q(uod) hic d(icit) s(an)c(t)os / facient s(an)c(t)i i(n) futuro
iudicio / non p(er) exercitium op(er)is q(uod)
e(st) angelor(um) ut patet Mt. 13. s(ed)
p(er) app(ro)bacionem (et) assensionem s(ente)ncie (con)
t(ra) malos / q(ui)a i(n) eis legem
eam q(ua)m facere noluerunt ut debuerunt
vnde iudicabuntur / Et misit i(n) lacu(m)
ire dei magnum .i. in i(n)fernum ubi
iusti p(er)petue ira dei subiacebunt
q(ui) d(icitu)r lacus p(ro)p(ter) p(ro)funditatem ysa.
30. p(re)parata e(st) ab heri topheth a rege /
p(re)parata p(ro)funda (et) dilatata / s(ed) p(ro)p(ter)
i(n)fi(nitatem) q(ue) ibi erit ps. Eduxit me
de lacu miserie (et) c(etera). Magnus d(icitu)r
p(ro)p(ter) capacitatem / Et q(ui)a magni s(un)t
ibi / Et q(ui)a multos cepit ysa. 5.

b. Et a(lius) q(ui) s(un)t q(ui) cu(m) d(omi)no iudicabunt

c. Infimus d(icitu)r lacus magnus p(ro)p(ter) plura

1 Cor. 15. Cum evacuaverit omnem
principatum et potestatem et virtutem

dilataverunt infernus animam suam et ap-
peruit os. Ysa. 24. visitabit dominus
super militiam celi, id est super clericos mi-
litantes de excelso. Et super reges
terre qui sunt super terram, id est super principes
et prelatos, et congregabuntur in congregatione
unius fascis in lacum [illegible] sic
fiet in adventu antichristi principis de
novo vel de longe venientis in
civitate sua. mundantur platee ci-
vitatis. Et proiciuntur sordes in lapi-
dibus et fossatis. sic in adventu domini pur-
gabitur mundus a malis et proicientur
in infernum. post ultimum placearum
delebo. Amos. 6. [illegible] coibit
de sepulcris corpora de inferno [illegible]
[illegible] alia proiciemur in inferno
que impletur archa mundorum. Et cal-
catus est lacus, id est calcatus complet-
tabitur sunt mali in infernum extra
civitatem, id est extra celum, id est consortium
bonorum. habet autem dominus tria torcularia
scilicet unum in mundo, alterum in purgatorio,
tertium in inferno. De primo dicitur Ysa. 63. Tor-
cular calcavi solus etc. Tren. 1.
Calcavit dominus torcular filie
syon. De secundo et tertio dicitur Ioel. 3. plenum
est torcular purgatorii. Et exube-
rant torcularia inferni scilicet quia
multiplicata est malitia eorum.
Multiplicata malitia venialis
mittit in torcular purgatorii. mul-
tiplicata malitia mortalis re-
plet torcularia inferni. duo prima
non sunt extra civitatem quia virtute
civitatis et pacie quoad primum et
virtutis contra et penalis quoad secundum
de primis eliciatur bonum vinum quod portatur
in cellarium paradisi. Tertium non extra
civitatem est, quia vel pacia nec contra
subsidia valet eis qui ibi sunt sed in
perpetua pena [illegible] torcularia
remanebunt. Malachie 4. Con-
culcabitis impios cum fuerit

cinis sub planta pedum vestrorum. Et exivit
sanguis de lacu, id est pena de inferno vel
pena infernalis exhibeant usque ad
frenos equorum, id est usque ad demones
rectores iniquorum qui simul eadem pena
punientur cum iniquis hominibus. arguitur
sic quod non erunt hominibus punientibus in
inferno. adeo sicut dicit apostolus 1 Cor. 15.
Cum evacuaverit omnem principatum
et cetera quod dicit Haymo cum durat mundus
angeli angelis, demones demonibus
presunt, homines hominibus, collectis iam omnibus prelatio
cessabit. Tamen quidam dicunt quod demones
qui rectores fuerunt reproborum in culpa
erunt rectores eorum in pena, secundum hoc est
contra Haymonem quia ipse non loquitur nisi
de prelatione demonum ad demones.
Item per frenos equorum intelliguntur prelati
qui sunt rectores subditorum, qui sicut in culpa
fuerunt sic et in pena ymo magis. a
punientur prelati quam subditi, quia gravius pe-
ccant. Vnde Sap. 6. Iudicium durissimum in
his qui presunt. Vnde dicitur durissime male
intraverunt prelatorum non per hostium sed
aliunde, id est inmediate carnaliter aut
mediate cautelis aut pecunia aut
potestate armata. Durius quia post
ingressum male vixerunt. Durissime quia
male reperit ... quod dicit Psalmus Deus b
venerunt gentes in hereditatem tuam, id est in prelationem
ecclesie non vocati a te. Vnde ecclesia canonice
Ecce mala ingressus. polluerunt templum
sanctum tuum male vivendo. Ecce mala
vita post ingressum. de quo dicitur Jer. 2.
Induxi vos in terram carmeli ut come-
deretis. Et ingressi contaminastis eam. posuerunt
Iherusalem in pomorum custodiam, id est in custo-
diam puerorum qui debent custodire poma
Ysai. 1. Custodes tui sicut locuste
qui totum comedunt et similiter tu. sic locuste
locustarum que pomis nocent. Et po-
suerunt Iherusalem in pomorum custodiam, id est ad c
modum custodie pomorum, qui custodiunt

Torcular triplex, scilicet mundi, purgatorii et inferni

e Prelatio omnis cessabit post diem iudicii
a Prelati intrant male qui corrupti
b Prelati mali punientur plus ...
c Prelati tenti non resistentes

dum poma sunt ibi, sed collectis pomis re
cedunt custodes et relinquunt domunculam
custodia sola / sic faciunt clerici prebendati
quia dum fructus colligunt et denarios
dant et redditus distribuunt sunt ibi, cetera
sed facta distributione tunc vadit quilibet ad
domestica negocia. Et relinquunt
ecclesiam solam usque ad futuros annos, ut iterum ad
percipiendos fructus tunc veniunt. Pru-
dentia. filia est Syon in domo sua i. canonicus
vel prelatus in ecclesia abiit via longi
ssima i. a deo remotum factum peccatum
cuius scilicet vidit i. redditus suos
in die plene hinc reversus in domum
suam i. in angusto quo iterum fiet distri
butio in redditum et divisio prebendarum
ipsa i. ecclesia relinquitur filia Syon ut um
braculum in vinea. Et per hoc quod dicit
Exivit sanguis de lacu usque ad frenos
equorum innuit Ioh. duo s. scilicet innundantiam
peccatorum in inferno et noticiam eorum debere
per totum mundum. Loquitur enim yperbolice sicut
cum magnum plurimum et magis stringentes
homines a culpa facti et per volunt figurare
solemus dicere. Tantus est ibi sanguis
effusus quod equus ibi natabat. Ideo sic
et in hoc loco volens iohannes ostendere
ulterius in malorum peccata notificare
dicit eorum sanguinem usque ad frenos equorum
excrevisse quod videtur exponere
d. vero ipsa in fine ubi dicit Et gloria dicet
videbunt cadavera virorum eorum qui
prevaricati sunt in me. Erit usque ad sacie
tatem omni carni visionis. hoc est hic
usque ad frenos equorum, quantum autem
exivit sanguis ostendit s. usque ad
noticiam omnium qui in mundo sunt vel fuerunt
in sex etatibus mundi. Unde dicit per stadia
mille sexcenta. per mille stadia
intelligitur totus mundi ambitus. per sex
centa sexcenta sex etates. Et mundo
per mille stadia totus mundus intelligi
tur. Mundus continet istas omnes mundos, sicut
mundus omnis. Exivit ergo sanguis

de lacu usque ad frenos per mille
stadia quia omnibus qui in mundo sunt peccata
malorum notificata est. Et iterum
exivit per sexcenta stadia quia nulla
est etas neque fuit in qua hoc idem
non fuit revelatum. Vel aliter non solum
erit divisio, sed etiam temporis longitudo
stadium notet testatur apostolus i. Cor.
9. dicens nescitis quod hii qui in stadio
currunt etc. Infra sic currite ut compre
hendatis i. tam diu et cetera. Et videtur ei expo
nere 2. Thi. 2. bonum certamen certavi
Glosa. aliter exponit. d. quod per stadia
intelliguntur omnes qui sub iecti sunt ludis
et vanitatibus seculi quibus currunt contra
ecclesiam in prima et non in futuro. sic illi
qui in ore bene currunt in stadio. stati
recipiunt in stadio i. in ipso spacio
contra sua corruptibilia. ut dicit apostolus
horum alia sunt magna, quedam sunt minus
operati et hii per mille significantur et omnibus
secundum diversitatem statuum suorum redditur
pena in inferno. Et hoc est Exivit usque
de lacu usque ad frenos equorum i.
a minoribus usque ad maiores omnes in
volvendo. scilicet peccatores in malo. Medio
cres et minores. hic est Mat. c. vi. malum
est quod omnes stant in istis ludis, quia qui
fuit scriptus ludorum citius et potius sic
implicatorum. Ysaie. ps. non sedi cum consilio
vanitatis. Et Tobie 3. dicit Zara
numquam cum ludentibus miscui me, neque
cum hiis qui in levitate ambulant participem
me prebui. Ier. c. 14. non sedi in consilio
ludentium et gloriatus sum. c. xv.

Et vidi hic incipit quinta visio.
Post predictas visiones in quibus
universaliter statum ecclesie, a nativitate Christi
usque ad diem iudicii sicut dictum est.
ultimo tres. quam hic incipit in quibus
finaliter statum ecclesie. que sic distinguitur.
hec prius est de effusione septem phia
larum ut dicitur. Et restitutum ad tempus anno
secunda post hanc est de dampnatione babi
lonis et bestie et pseudo prophete refert.

adrepus iudicii/ ultra est de gloria sanctorum Et refert adstatum ecclesie post iudicium Primus est visio de septem angelis effundentibus septem phialas ire dei per quarum effusionem intelligitur denunciacio sive denunciacio dampnacionis malorum qui erunt tempore antixpi Est enim phiala predicatorum et phiala ire. Si est predicacio comminatoria dampnacionis eterne de qua hic agitur/ phiala non ire est predicacio promissoria remuneracionis eterne de qua dicitur Iudicum v in phiala propria obtulit benediccionem Et dicitur phiala predicacio propter figure predicatorum significacionem. Est enim phiala clausa deorsum et aperta sursum sic predicacionis intencio ad celestia est. non ad terrena/ Manifestatur igitur in hac visione multiplex dampnacio reproborum que erit tempore antixpi Et hic explicatur primo prescripta eorum. Et hoc in prima capitulo/ 2° predicatorum 16 capitulo/ tercio pretam in 14 capitulo denunciacio at que fit in hoc capitulo 14 prescriptorum explicatur fit/ Primo quidem reuelatur pena reproborum/ ad gradus agenda re. postea reuelatur ad documentum datum aliis ut ipsi consolatorum habeant de vindicta malorum Diuiditur autem hoc capitulum in quattuor partes/ in prima ostendit Johanni septem angelos habentes septem plagas nouissimas quibus reprobi percucientur. sed non boni/ in secunda ostendit tantam liberat bonos ab istis plagis ibi Et vidi tanquam mare vitreum/ in tercia ostendit. tam involues malos in hijs plagis ibi Et post hec vidi/ in quarta agitur de disposicione septem angelorum annunciancium septem plagas ibi. Et exierunt septem angeli/ in quinta ostendit quod ad hoc est verbo ciper dicta angeli/ in vestiti lapide

mundos/ In sexta agitur de obstinacione malorum ibi Et repletum est templum dicat g°. Et vidi aliud signum glo- .i. figuram aliquid significantem. gloria hec visio fuit ymaginaria quia contendit mita sed propter dicitur quia iohannes primo vidit item signum intellectuali visione postea ostensa est ei figura secundum quam intuiact cam traberet/ Et bene dicat aliud signum quia hoc signum propter significat penam malorum proueniente/ in celo .i. in ecclesia vel tota varietate stellata/ et circum belenata/ vel in celo .i. in iusticia reprobis celato/ magnum significacione et mirabile .i. dignum admiracione propter rei arduitatem/ magnum enim et mirabile est hominem hominem habere propter dampnandi alios/ deinde ostendit quod fuit istud signum dicens angelos septem .i. vniuersos predicatores qui dicuntur angeli quia missi multipliciter ad f. v. quo predicabunt non mittatur Mt. x. Ecce ego mitto vos/ dicuntur autem septem propter septem virtutes, tres theologycas Et quattuor cardinales quas debet habere ipse et alijs predicare vel propter dona spiritus sancti que similiter debent habere et predicare/ Et hij septem angeli significantur per septem columpnas quibus tota ecclesia sustentatur. proverbiorum 9. sapientia edificauit sibi domum excidit columpnas septem/ Habentes etc. de quo fic/ predicacionis/ septem plagas nouissimas adnunciatas/ vniuersa mala quibus reprobi qui erunt tempore antixpi puniendi plagabuntur. que dicuntur nouissime plage quia nouissimi temporis homines hijs ferient/ Et post illas non inferent alie vel nouissimas .i. grauissimas/ quia illi grauissime punientur sic grauissime peccabunt quia in illis consumata est ira dei .i. plagis illis reprobis illatis/ non inferet deus amplius. alias plagas mundo/ sed hijs consiatis incipiet

c. predicacio dicitur phiala.

v predicatores dicuntur septem propter septem virtutes

cis furor infernalis. Et hoc signum
magnum et mirabile medici adiuuan-
da uulnera peccatorum. Et debent precones
ungere suauissima, i. verba consolatoria
ad sanandum, non non portant in gladi-
os ad occidendum, i. verba dura timoris
desperacionis, de quibus dicitur Michee 3. Hec
dicit dominus super prophetas qui seducunt
populum meum, qui mordent dentibus
suis et predicant pacem. Et si quis non de-
derit in ore eorum quippiam sanctificant super
eum prelium. Prouerbiorum 30. Generacio que pro dentibus
gladios habet et commandit molaribus suis.
Ieremie 9. Sagitta uulnerans lingua eorum.
De talibus dicitur Glossa. Nazareni qui me-
liores predicatores extiterant quam melius
mordere nouerunt. Et tales sunt predica-
tores sancti vini [illegible] Dominus ursi et
[illegible] attrectans populum meum et faciens
pauperem commolitus dentibus eciam
dicitur Exodi 19. [illegible]
porte superioris que respiciat ad aquilonem
[illegible] vas intus [illegible]
cis. Et vidi tamquam mare vitreum. — est pars
Hic est secunda pars causa uel ad consolacionem
bonorum agit Iohannes de causa libante ab
hiis plagis que triplex est. Triplex
status est bonorum, status incipiencium
causa libans est baptismus quod notatur per
mare vitreum. Status proficiencium causa
libans est firmitas fidei, quod notatur
per hoc quod dicitur vitreum quia vicerunt
fide cui diabolus resistit. Unde i. Petri
4. Hec est victoria que vincit mundum fi-
des vestra. Una fide vincuntur omnia
desiderabilia mundi et diuicie de-
licie et honores. Unde Hebreorum 11. Fide
Moyses grandis factus negauit
se esse filium filie Pharaonis, magis
honorem maiores diuicias existimans
thesauro Egiptiorum improperium Christi.
Has diuicias magis eligens affli-
gi cum populo Dei has delicias in

statu perfectorum causa libans est
progressa maxime circa carnis spe
mortificacionem quod non perciperunt.
Secundum quod hic agit Iohannes de
causa libante a plagis istis scilicet
de bonorum consolacione, quos non tangent,
non enim erunt universales iste plage
sed super malorum etc. Sicut hec causa
que libant ab hiis plagis carnis
amplectantur dicitur Glossa. Et vidi, i. spiri-
tu reuelante conspexi, tamquam mare vi-
treum, i. baptismum quod per mare designatur,
siue dicitur lauatorium anteriori
ad lauandum facies ut esse solebat
specula mulierum ad videndum si aliqua
macula esset in facie, siue mare
accipiatur pro pelago [illegible]
sic in lauatorio lauantur facies
et clara et munda efficitur, sic in baptismo
lauatur anima et clara et munda ef-
ficitur. Item sicut in mari rubro sub-
mersi sunt Egipcii, sic in baptismo sub-
merguntur et destruuntur peccata. Item
pure et lucide et perlucide receptiue
i. gratie efficiunt, quod notatur in vitro
quod est lucidum. Et lucis solaris re-
ceptiuum mixtum igne, i. spiritu sancto
qui datur in baptismo. Vel hic tanguntur causa
in baptismo. Prima est peccatorum remissio
siue mundacio. Et hoc intelligitur
per mare sicut dictum est. Secunda est caracte-
ris impressio quod notatur per ignem. Est
enim caracter quedam disposicio que
mediat qua anima est propria gratie.
Tertia est gratie collacio quod notatur
per ignis [illegible]. Et non quod tres
sint baptismi scilicet flaminis, sanguinis
et fluminis. Sed ultimus solus habet [illegible]
tamen duo primi caracterem non im-
primunt. Et eos qui vicerunt bestiam
i. antichristum vel diabolum nolentes
cedere eius inmanitatibus nec flecti
promissis nec terreri minis. Et ymagi-
nem eius vicerunt. Scilicet nolentes

b [illegible] sepultus in inferno
c Infernus frigiditas
d Predicatores dicuntur medici
e Fides vincit omnia

d Baptismus dicitur mare
e Baptismi effectus est triplex
f Caracter impressio in baptismo quid significet
g Baptismus est triplex

conformat inter illius vel ymaginem
vocat statuam auream quam voluerit
.i. nolentes adorare vel forte ymaginem
dicit predicatores et principes aliquos
qui ei se omnia conformant quos
sibi sancti vincent nullo acquiescentes
eis nec abstracti divitiis nec
allecti deliciis, nec seducti blan-
diciis nec fracti verberibus, non cunctis
verbis. Et hic tangit sancta cum libans/
sed fides perfide. hec omnia vincet
sicut Heb. xi. sancti per fidem vicerunt qui
habet vero fidem non querit ... in
fernys dimes fieri. Et numerum nominis
eius vicerunt simul .i. vincent
quia licet per nomen quod sibi imponet
velit antichristus videri ... deus
Cum ipse purus homo, cognoscent Et
falsum ... vilipendent. hoc dicitur est
supra 13. eius numerus nominis stantes
super mare vitreum ... .i. gratiam
1 baptismi integram servantes, secundum
super dicta c supra 13. ... sicut ...
muli non sunt ... vigiles cum sint
2 .i. mundi et integri Et stantes super
mare contemptu ... conculcantes Jo
vicerunt Jo. 16. Confidite quia
ego vici mundum et ... conculcatio
unde Mt. 14. venit Ihesus ad eos am-
bulans super mare sic videbat ad
eos quia docebat contemptum mundi
Deut. xi. omnis quem calcaverit p. v. c.
3 vel Et stantes super mare .i. per per-
severantiam tribulacionum et temptacionum
amaritudines superantes non fracti
non ... earum multitudine vel amari-
tudine. Tales fuerunt apostoli unde 2.
Cor. 4. In omnibus tribulationem
patimur sed non angustiamur etc.
Et per mare signatur infernus vel multum est
amaritudinis. Eccl. .i. omnia flumina
intrant in mare .i. omnes peccatores

fluunt per paucum descendunt in infernum pro-
... mortes ... mar. .i. su-
perbi ... super hoc sancti stantes et
considerantes penas inferni Et fugi-
entes ab eis quia ut dicit Boecius
Non potest vitam malum non pro... tu-
sibi nec desiderat bonum ... dicit
sponsa Cant. 2. vadam ad montem
mirre. quod dicitur ad quam cogitabo de inferni
amaritudine alii de paradisi dulcedine
ut istam possim vitare alteram de-
siderare. De hoc dicitur supra 4. in
circuitu sedis tanquam mare vitreum simile
cristallo .i. iudicio erit in fine amaritudo
ad recipiendos impios qui in circuitu
ambulant Et bene per mare designatur
infernus Est enim mare latum profundum
longum Et multas habet aquas amaras
maris latus est infernus unde Ysa. 4.
parata est ab heri ... Tophet et ... ... legiis
quia profunde dilatavit Mt. 24. Ite
maledicti in ignem eternum. Ysa. infine
vermis eorum non morietur ... licet ... ..
... Joelis .i. ... mare ... hoc
... vitreum hoc est stabile non de-
fluens sicut amaritudo penis ... ...
... deficit ... gaudium. Prov.
14. Cor quod novit amaritudinem ...
sue ... Mt. 4. Beati qui persecucionem pa-
tiuntur ... vitreum ... transparencia
vel quia sancti semper videbunt penam ma-
lorum. ... Ysa. in fine Et egredi-
entur ut videant cadavera mortuorum
virorum eorum qui prevaricati sunt vel quia
ipsi reprobi semper videbunt ... aman-
ti... sue .i. peccata sua a quibus erit
amaritudo Et tanta amaritudinis an-
cos unde semper ... contra eos
... accusans eos Et ... penas
quia ... modico lucro tam magnam
penam incurrerunt Et tam magnam
gloriam perdiderunt unde Luce 12. fili
recordare quia recepisti bona in vita tua.

Sequitur

... vicerunt ... multa
... super mare quasi sic
... quasi dicitur mare

... sepultus in inferno

[illegible]

Et lazarus similiter mala q(ue) in vita
sua. Ecce tunc separacia te. nunc
vero hic consolatur. tu vero cruciaris. ecce
tu spaciam pene. dicit enim sicut
cristallum, sic frigiditate q(ue) nimia erit
in inferno probatur. an facie frigoris Job.
24. ab aquis nivium transibit ad ca
lorem nimium. Item frigiditas dicitur
q(uia) dura sicut inferni emulacio. Item
cristallus gelat ex aquis per flatum
aquilonis Eccli. 43. frigidus ventus
aquilonis flavit et gelavit crista
llus ex aquis. sic duricie temporales
delicie carnales et honores relaxabuntur
omnia fluunt et transeunt sic aqua crista
llum flatu dyaboli indurat in pena re
hene q(uia) in lapide prov. 20. suavis
est panis mendacii et postea replet(ur)
os eius calculo q(ui) lapis durus est
et ponderosus et frigidus et pena inferni du
ra est intollerabilis ponderosa et affatu fri
gida in eo sola vel in durica calca
culi notatur pene asperitas in ponde
rositate durissitas propter hoc q(uia) dicitur os
eius implebit nota pene eternitas
lapis enim q(ui) implet os nec potest proici
extra nec transgluti nec masticari
durus et frigidus erit iste morsellus
Job 6. numquid poterit comedi insulsum q(uod)
non est sale conditum aut poterit aliquis gu
stare q(uod) gustatum affert mortem probatur
Mors depascet eos secundo. Sumite ci
tharas dei i(d est) carnis mortificacionem
iuxta mandatum et preceptum dei q(ue) primus
mortificavit carnem suam vigilan
do ieiunando distringendo adulterium
in omni eodem propter ea vel propter dei assumpcionem
plal(ter)ium aut dicitur citharas quia
pluribus modis fit mortificacio car
nis scilicet ieiuniis [illegible] nos sanat
oculum q(uia) sanat calcaneum ieiunio sa
natur pestes corporis et oc pestes

mentis Exo. 31. vigilia honestatis
tabefaciet carnem. Item disciplinis 2°
Eccli. 30. cibaria virga et onus asino
Item ut ne deficiat opus ut pa
nis et disciplina ne lasciviat. Item 3°
meditacionibus. vii. Eccli. 12. frequens
meditacio carnis est afflictio. Job 9
Anima studium legis et carnis vicia
non [illegible]. Item operibus et laboribus 4°
assiduis. Eccli. 33. iugum et lorum
curvant collum et servum inclinant opera
ciones assidue. per hec omnia morti
ficabat apostolus carnem suam vii ipse
dicit 1 Cor. 9. Castigo corpus et
in servitutem redigo ne forte cum
aliis predicavero ipse reprobus efficiar
Ad hoc q(uod) cithara aut bene sonat oportet
q(uod) os cor de ponderi tangantur sic
ad hoc q(uod) prima sive carnis mor
tificacio valeat oportet q(uod) omnia membra
corporis q(ue) peccaverunt puniantur unde
id sap. xi. per que quis peccat per
hec et torquetur vii dicit apostolus ad Ro.
6. sicut exhibuistis membra vestra
servire etc. ysa. 13. sume citharam
circui civitatem etc. dicitur satis diu
est [illegible] sup isto verbo q(uod) citha
redorum. Item psallite dicit citha
ras q(uia) tres sunt cithare quas de
bent habere predicatores aut non bene
citharizabunt. prima est carnis p(rim)a
mortificacio Eccli. 39. Confitemini
do in voce labiorum vestrorum in canticis
et citharis i(d est) in confessione oracione
et carnis mortificacione. 2a est 2a
cordis compassio. ysa. 16. venter meus
ad moab i(d est) ad peccatores q(uasi) cithara
sonabit. Tercia est oris predicacio 3a
ysa. 23. Cantate dulciter citharam
Job 30. versa est in luctum cithara
mea. prima tot cordas habet q(uot)
peccata commisit vel q(uot) membra pecca
verunt. 2a tot habet q(uot) sunt miserie proximorum
3a vero habet cordas quot [illegible] duplex

Inferni frigiditas
Cithara id est carnis mortificacio

predicatores debent habere tres citharas
Cythare quot sunt corde

Stering

e p(re)dicato(rum) s(cilicet) historica allegorica
tropologica (et) anagogica. Sic sit
altissim(us) solum ... tu(m) de ecclesiastib(us)
9 Omnes cantantes canticu(m) moysy famu-
li. i. cu(m) gaudio p(re)dicantes contenta
veteris testamenti. Et canticu(m) e(st) b(e)n(e) i-
telligentes. Exo. xv. Cantemus d(omi)no
glo(rio)se. Sic cantantes canticu(m) mo-
ysy. i. adimplentes p(re)cepta ve-
teris testamenti. Et canticu(m) agni. i.
facientes (et) ope(re) adimplentes evan-
gelice novi p(re)cepta testamenti.
Ps. Confitemini d(omi)no in cythara (et)c.
Dicentes corde ore (et) ope(re). Mag-
na (et) mirabilia s(un)t op(er)a tua deus om(nipoten)s.
Magna quidem in creatione, mirabilia
in recreatione. Sic magna q(uan)titate ta(men)
continua qua districta mirabilia
sp(eci)e (et) q(ua)litate. Job. v. Qui facit mag-
11 na (et) mirabilia absq(ue) numero. Sap. xiij.
A magnitudine speciei (et) creature poterit co-
1 Sunt aut(em) condiciones creature mul-
te quib(us) p(otes)t cognosci creator. P(ro)p-
t(er) multiplice(m) (con)dicio(n)e(m) s(ecundu)m qua(m) creator co(n)-
siderat(ur). Ex magnitudine creature
p(otes)t (con)gnosci potentia q(ue) patri appropriat(ur). Et
hoc respicit q(uod) d(icitu)r o(mn)ipotens. Ex
pulchritudine p(otes)t cognosci sapientia q(ue)
filio appropriat(ur). Et hoc respicit cu(m)
d(icitu)r deus. Cu(m) d(icitu)r autem iste q(uod) est
vide. Ex utilitate p(otes)t (con)gnosci
bonitas sive benignitas dei. Et hoc
a respicit cu(m) d(icitu)r ~~deus~~ iuste (et) ve-
re s(un)t vie tue. i. op(er)a tua vel man-
data tua vel beneficia tua vel
flagella tua quib(us) tu venis ad
nos (et) nos ad te. Iuste quidem quia
das unicuiq(ue) p(re)mium seu penam
seu gl(ori)am. Ps. tu reddes unicui-
q(ue) iuxta op(er)a sua. Ps. Universe
vie d(omi)ni m(isericordi)a (et) veritas. Tu rex se-
culorum. i. ~~ordinator temporum~~ rector
om(n)i(um) que istis s(un)t vel fuit vel

rex seculorum. i. ordinator temporum. Quis
non timebit te d(omi)ne. Glo. i. quis non e(st)
ex timore fruct(us) ... [illegible] fili-
ali. Ps. Servite d(omi)no in timore. Sic quis
non timebit te d(omi)ne. i. quis non cessa-
bit a malo ex timore. Prov. xvi. Per
timorem d(omi)ni declinat omnis a malo.
11 Sic quis non timebit te d(omi)ne q(ui)a non re-
velabis te d(omi)ne. Sunt aut(em) octo 8
1 genera timoris. Primus e(st) timor naturalis qui
e(st) fuga discontinuitatis, de quo d(icitu)r
Gen. ix. Terror v(este)r ac tremor sit
sup(er) universa animantia terre. Hoc timore
timuit Xp(istu)s morte(m). Mar. xiiij. Cepit
2 Ih(esu)s pavere (et) tedere. Secundus e(st) timor humanus
quo ... [illegible] carnis, qui
d(icitu)r ... timor ... naturalis
e(st) ... Et e(st) ... Hoc in
timore timuerunt obstetrices egypto
... Exo. i. Tertius
3 e(st) timor mundanus quo nimis timet
amissio rer(um) mundanarum ...
sicut humanus ... naturalis in diffus...
e ... timore mundano d(icitu)r Ps.
Illic trepidaverunt timore ubi non
erat timor. Et hic ... fuit in iudeis
qui ... [illegible]
... regnum amittere ... Jo. xi.
4 Quartus e(st) timor servilis quo tim(et)
pena(m) ut timore pene cessat
a peccatis ... qui ...
regnat in eo peccandi voluntas.
Et sequitur ... si ...
sed e(st) a sp(irit)u s(an)c(t)o. Et de hoc d(icitu)r Ioh. ...
5 p(er)fecta caritas ... ult. Quintus est
timor initialis quo partim timore
pene, partim amore iustitie declinat
a malo. De hoc d(icitu)r Eccl. i. Initium
6 sapientie timor d(omi)ni. Sextus e(st) timor se-
parationis quo tim(et) timore separandi
a patre, declinat a peccato (et) ... p(ro)ca-
ticat. De quo Eccl. xiiii. ... timet
7 d(eu)m faciet bona. Ysa. ... timor ...

9 Cithare q(ue) s(un)t corde
Canticu(m) duplex e(st) ...
1 Creature condicio ... s(un)t (con)s(iderand)e
a Deus d(icitu)r venire ad nos ...

8 Timores s(un)t octo genera

tionis quod licet nec peccans separa
tur ab eo nec puer ne offendat.
sponsus declinat a malo/ De quo
ps. beatus vir qui timet dominum/ Octavus
est timor reverentie/ quo solar reverentia
tur. maiestatem/ ysa. xi. replevit
eum spiritus timoris domini/ hic solus erit in
patria ps. timor domini sanctus permanet et
hic timor facit hominem resilire in sua
paruitate conspecta maiestate divina
Et sic exaltatur et magnificatur deus
vnde sequitur Et magnificabit nomen tuum
repete quis non magnificabit
nomen tuum tu deus bo p dicando o par
do ps. magnificate dominum mecum Et exalte
mus nomen eius simul exaltate illum
quantum potestis maior enim est omni
laude Et vere omnes debent te timere
et magnificare/ quia solus primus est
Glo. quia gratis salvas/ vnde ps. salvum
me fecit quoniam voluit me/ sap. xi. parcis
omnibus quoniam tua sunt domine qui amas animas
Sed videtur quod non assignet bene causam 9o
quare debeat timeri/ quia senerius et
durus princeps magis timetur quam
pius solutio hic agit de timore
reverentie vel separationis quia est v.
pii domini/ hoc vero filiis magis
est vero servi/ Et in hoc apparet pietas
tua/ quia omnes gentes .i. aliqui de
omnibus ut fiat distributio per genus
singulorum non pro singulis generum ve
nient/ passibus fidei et bonorum operum
fides enim sine operibus mortua est
Jacobi 2. Et sine illa nemo venit
ad deum/ Item opera sine fide/ sed sicut
equus extra viam ut dicit augustinus/ Et
io sine illis nec venit ad deum
vnde oportet qui vult venire ad deum
quod fide et opere ad eum veniat Et
adorabunt/ adoratione latrie hoc est
in spiritu et veritate ut dicit Glo. Et sumitur
de Jo. 4 in conspectu tuo Glo. i. in 1o
complacito tuo. quia talis adoratio
placet deo Et facit placere deo
adorantes sic. Item in conspectu tuo .i. 2o
ut conspiciant te in celis/ Et ideo
adorando tendunt Et magnificando
eum quoniam iudicia tua manifesta sunt Glo. 1o
.i. quoniam revelata sunt iustitia ecclesie
in qua deus habitat Et ubi quasi ad horam
dei militat/ vel iudicia tua 2o
quibus bonos eligis et malos reprobas/
quibus bonos flagellas et
punias in penitentia et illos honoras
et malos in pena etc. Judicia tua 3o
discretionis sive disceptationis et dif
finitionis manifesta sunt tam bonis
quam malis .i. erunt quia omnes scient
quod omnia iuste fecisti/ vnde deut. 32.
date magnificentiam deo nostro. dei perfecta
sunt opera et omnes vie eius iu
dicia/ Sed quomodo dicit quoniam iudicia 4o
tua manifesta sunt/ Cum dicat apostolus
ad Ro. xi. o altitudo divitiarum
sapientie et scientie dei etc. ps. iudicia
tua abyssus multa/ Solutio iudicia dei est
ut deum est sed .i. erunt/ vel potest dici
quod multiplex est iudicium dei/ Est
enim iudicium singulare et iudicium
vniversale/ Judicium singulare dicitur
quo sine merito hunc eligit et illum re
probat/ vbi Gen. iacob dilexi Esau
odio habui quo facit vnum divitem Et
alium pauperem/ vel vnum super in
infirmum alium super salvum/ vel vnum
pulchrum alium turpem/ sed certa rationis
facit deus hec omnia/ licet ignota
sit nobis/ vnde Job. v. nichil in terra
sit sine causa Et ~~palpabo~~ enim sit
tamen ortum legitima causa non possit/
Hec omnia iudicia manifesta sunt
in suo actu in quo eveniunt quia omnibus
patet quod sit/ Sed occulta sunt in sua
causa ex qua eveniunt/ quia in tantum est
omnibus quare ita fiat/ vnde Gen. dicit
Job. sciebat se puniri. sed causam

c venire ad deum oportet fide et opere

d Judicium dei duplex est singulare et
vniversale

punctionis ignorabat vn̄ dicebat
.x. t° Dehijs igi[tur] iudicijs dicit
apo[stolus] .9. q[uod] i[n]co[m]p[re]h[en]sibilia s[un]t [et] iudicia d[e]i
q[ui]a s[un]t abissus multa quo ad trans-
cogitat[io]n[em] que penitus ignota e[st]
mundo. Hic vo[luntas] d[icitu]r q[uia] s[un]t ma[n]i[fes]ta q[ue]
ad exitus eius[dem] f[a]c[t]a q[ue] o[mn]ib[us] notu[m]
e[st] q[ui]a ita e[st]. Est iudiciu[m] vniu[er]sa-
le co[m]plexu[m] p[ri]mu[m] distinctio[n]is quo
d[omi]n[u]s iudicabit i[n] futuro separando
malos a bonis collocando bo[n]os
ad dextram sua[m] malos ad sini-
stra[m] sua[m] ut d[icitu]r Mt 24. De hoc iu-
27 d[ic]io d[icitu]r i[n] p[s]al[m]o iudica me [et] disc[er]ne
ca[usam]. m[eam] Secundu[m] e[st] iudiciu[m] discep[ta]-
tionis quo p[rim]o d[icitu]r bonis esuriui [et]c.
Et postea malis esuriui [et]c. Mt
24. Et de hoc iudicio d[icitu]r Joelis
3. adducam o[mn]es gentes i[n] valle[m]
Josaphat [et]c. Et ibi disceptabo
37 cu[m] eis. Terciu[m] e[st] iudiciu[m] diffinitionis
q[uo]d hoc s[ecun]do dabit s[e]n[tenti]am de bonis
[et] malis. Ite maledicti [et] venite be-
nedicti Mt 24. De hoc i[n] p[s]al[m]o [et] ra[m]in iu-
dicium. Hec o[mn]ia manifesta s[un]t i[n] ca[usa]
q[ui]a manifestu[m] e[st] q[uod] o[mn]es s[ecundu]m exige[n]tia[m]
op[er]um suor[um] iudicabu[n]tur. S[ed] [con]g[re]g[a]t[i]o
s[un]t i[n] exitu ca[usae] q[ui]a nescitur adhuc
q[ui] s[un]t hij vel illi. Vn[de] quo ad exitu[m]
tunc lo[quitur] apo[stolus]. Ubi dicit iudicia
dei i[n]co[m]p[re]h[en]sibilia. Et Dauid s[imi]lit[er]
q[uan]do d[icit] ea abissus multa. Johi. At
hic lo[quitur] quo ad ca[usam] vn[de] sic ex[posit]i[oni]s
q[ui]a ma[n]i[fes]ta e[st] i[n] ignem suu[m] i[n] q[uo] iu[dicat]. Et
3 p° post hec. Hec e[st] t[er]tia p[ar]s ca[pitu]li. vbi
ca[usa] ponendo i[n] plagis p[re]stas vn-
de lo. Cu[m] audisset iohe[nn]es illos
angelos h[abe]re p[otes]tate[m] plagandi
dictus quas plagas illi s[un]t illa-
tu[r] p[ri]us p[ro]ponit ca[usa] qua ondit
illos dignos eos qui has pla-
gas s[un]t passuri. S[ed] q[ui]a o[mn]ia mi[ni]st[er]ia
s[un]t i[n] reuelata o[mn]ib[us] q[uod] nolu[n]t i[n]t[er]
q[ui]a isti mali merito suo no[n] p[ot]ut

intellig[er]e. Et i[de]o merito plagabu[n]tur
d[icitu]r g[ra]d[u] primo Et post hec q[uod] dicta
s[un]t vidi visi[on]e i[d est] sp[irit]u reuelatio[n]e con-
spexi. Et ecce ap[er]tu[m] e[st] te[m]plu[m] ta-
b[er]nac[u]li testimonij i[n] celo. Te[m]plu[m] vo[ca]t
hic Joh[ann]es cetu[m] ap[osto]lor[um] in[de] illud a
Cor[inthios] 6. Templu[m] d[e]i s[an]c[tu]m est. Ta- a
b[er]naculu[m] testimo[n]ij vocat eccl[es]ia[m] q[ue]
n[unc] militat d[e]o. Et i[n] qua h[ab]itat
x[ristu]s [et] milites eius i[n] qua eccl[es]ia ar-
mat[ur] milites x[risti] armis v[er]tutu[m] b
doctrinar[um]. sac[ra]me[n]tor[um]. exemplor[um]
s[an]c[t]or[um]. d[iui]nor[um] b[e]n[e]ficior[um]. De quib[us]
armis 2 Cor[inthios] 6. i[n] o[mn]ib[us] exhibeam[us]
nos metip[s]os sic[ut] d[e]i ministros i[n]
multa pa[tientia]. Et postea addit p[er] ar-
ma iust[icie]. Et d[icitu]r tab[er]nac[u]lu[m] te[m]plu[m]
q[ui]a x[ristu]s p[ro]hibet fidele[m] testimonij vi-
uendo docendo [et] moriendo vl' q[ui]a i[n]
testam[en]ti testimonia fidelit[er] p[ro]dicat.
vn[de] d[icitu]r Testimonia p[ro] p[salm]o testimonia tua
meditatio mea e[st] i[n] tes[timonium] t[ibi] n[ostrum]. Sec[un]d[u]m
p[salm]o [et] i[n]clina cor meu[m] i[n] tes[timonia] t[ua]. vl' q[ui]a
multos testes p[ro] x[rist]o p[ro]duxit i[n] eccl[es]ia
i[d est] martires q[ui] moriendo testimoni-
u[m] dicu[n]t p[ro] fide. Et i[de]o mori[un]t[ur] martyru[m]
e[ni]m i[n]t[er]p[re]tat[ur] testis. vn[de] q[ui] fuer[un]t
vel s[un]t vel erunt i[n] eccl[es]ia martires
tot p[ro]duxit i[n] eccl[es]ia p[ro]p[ri]os testes
vn[de] ysa. 43. Testes mei dicit d[omi]n[u]s.
Celu[m] d[icitu]r eccl[es]ia [et] i[m]p[ro]p[er]at[ur] i[n] illis status
nobis. m[odo] reuelat[ur] in[de] i[llu]d ysa. 64.
oculus no[n] vidit absq[ue] te d[eu]s. In
hoc celo h[ab]itabat ap[osto]lus me[n]te eccl[es]ia
cu[m] diceret n[ost]ra conu[er]satio i[n] celis vn[de] phil. 3.
n[ost]ra co[n]u[er]satio i[n] celis e[st]. Te[m]plu[m] g[ra]d[u] c
tab[er]nac[u]li testimonij ap[er]tu[m] fuit i[n] celo
q[uia] sac[ra]me[n]ta [et] mi[ni]st[er]ia eccl[es]ie [et] testimonia
scriptur[arum] [et] bona celestis p[at]rie p[ro] ap[osto]los
ap[er]uit mu[n]do p[re]dica[ndo]. Et hoc
e[st] q[uod] d[icitu]r h[ic] ap[er]tu[m] e[st] te[m]plu[m] ta[bernaculi] tes[timonii] i[n] celo
i[d est] reuelata s[un]t mi[ni]st[er]ia eccl[es]ie [et]
secreta celi p[er] ap[osto]los p[re]dicatores

c iudiciu[m] d[omi]ni vniu[er]sale e[st] co[m]plexu[m]

a Te[m]plu[m] [et] tab[er]nac[u]lu[m] p[ro] ea signat
b Arma sp[irit]ualia s[un]t q[ua]druplicia
c Te[m]plu[m] ap[er]tu[m] i[n] celo q[ui]d signat

b Et per templum intelligitur Christus iuxta illud Io. 2 Solvite templum hoc. Tabernaculum testimonii dicitur sacra scriptura que tot continet testimonia quot habet verba. Unde signatur per montem Galaad qui dicitur acervus testimonii Gen. 31. Vel tabernaculum testimonii est Christus continens in se testimonia utriusque testamenti. Et dicitur ea continere quia perfecit omnia. Et quia de ipso scripta sunt omnia. Per celum autem significatur ecclesia que dicitur celum, id est, terra celestis, id est, domus Dei. Per hoc talis est sensus: Et apertum est templum testimonii, id est, notitia Christi manifesta est in mundo. Et exierunt septem angeli, id est, universi predicatores septiformem gratiam Spiritus sancti induti. Et septem vitia per septem virtutes quas predicant extirpantes, habentes septem plagas, id est, penitentiam pro septem peccatis predicantes vel penam eternam impenitentibus comminantes, vel septem plagas vocat scripture auctoritates quibus quasi sagittis plagant, id est, predicatoribus peccatoris adsalit. Unde ps. Sagitte parvulorum, id est, humilium predicatorum facte sunt plage eorum. Ysa. 13 Ecce ego suscitabo super vos Medos qui argentum non querunt. Et dicuntur exierunt de templo, id est, ab agno missi sunt, vel de templo, id est, de cetu apostolico, agno omnes predicatores originem duxerunt. Et quod suis temporibus predicant ab illis didicerunt. Vestiti lapide mundo candido, id est, sinceritate fidei et patientie ~~mundi ab peccato, candida omni virtute~~. Sic enim debent esse vestiti fide et patientia firma. Ps. Bene patientes erunt ut annuntient. Prov. 19 Doctrina viri per patientiam noscitur. Eze. 3 ut adamantem et silicem dedi faciem tuam. Adamas ferrum attrahit, silex ictus repercutit vel non sentit; sic predicator per dilectionem debet attrahere peccatores et per patientiam repercutere, aut vel non sentire ictus tribulationum. Debent esse mundi per declinationem mali, candidi per operationem boni. Et hoc vestimentum debent habere predicatores et prelati. Ysa. 3 Vestimentum tibi est, esto princeps noster. Et ipse inquit: Non sum medicus et in domo mea non est panis neque vestimentum; nolite constituere me principem ~~sine dubio~~, quia non habet in domo sua panem doctrine et vestem virtutum. Et maxime pane et vestimento carens, sicut predicatores. f Declinatio mali, operatio boni non debet esse ... Job 29 Iustitia indutus sum et vestivi me sicut vestimento. Ps. Sacerdotes tui induantur iustitiam. Eccli. 50 Quasi vas auri solidum ornatum omni lapide precioso. Et precincti circa pectora zonis aureis, id est, mundis cogitationibus et sanctis desideriis, que tegunt cor et corpus ab affluxu malarum cogitationum seu carnalium affectionum. Istas zonas debent habere predicatores et prelati. g Sed multi habent zonas luteas, que sunt cogitationes carnales et desideria terrena. Ysa. 3 Erit pro zona funiculus, id est, pro cogitatione celestium cogitatio terrestrium; pro fascia pectorali cilicium, id est, pro ornatu virtutum dedecus vitiorum; et erit pro suavi odore fetor, id est, pro desiderio eterno [illegible] terrenorum. Aureas autem dicuntur zone predicatorum, quia cogitationes et desideria eorum debent fabricari auro caritatis. Et [illegible] [illegible] corporalis cogitationes et desideria. Ex. 3 [illegible] G. per [illegible] [illegible] [illegible]

b Templum dicitur Christus, tabernaculum sacra scriptura
c Predicator vel prelatus debet habere [illegible]

f Iustitie sunt due species
f Zona aurea sunt cogitationes bone et celestes
g Zona lutea sunt cogitationes male et terrene

cherubyn · vn ibi d[icitu]r posuit sa
lomo cherubyn in medio templi
interioris · Extendebat aut[em] alas suas
cherubyn et tangebat ala vna
parietem alteram et ala cherubyn p[ar]
parietem alteram · ale aut[em] in medio templi
se inuicem contingebant / Et non quod
peccati p[er]vi? ondit q[uod] ministri non
debent esse p[re]dicatores / nec attingunt
pugnati / si tangunt inuicem / pertingunt
ministrati / vn d[icitu]r · luce · 12 · Sint lumbi
vestri precincti et lucerne ardentes / q[uia] d[icit] · Illu
minat ali[os] · b · q[uia] ministri / predicatores
in eos lucernas · i · doctrinam vbi
ex · Job · 12 · Balthen regum dis
soluit p[re]muit sunte renes eorum
Joh · 12 · Cum accepisset lithen p[er]
fudit se c[on]tra offm implevit ministri
Et postea dixit exemplum dedi
vobis vt sic fo dicit apostolus · 1 · Cor
· 4 · sic nos existimet homo ut ministros
xpi Et septem vnum ex quatuor animalibus · i ·
concordia et vnitas eorum · euangelistarum
dedit septem angelis predicatoribus
vniuersis / septem phialas aureas
· i · sacre septem vniuersas suas
intelligentias / q[ue] dicuntur phiale quia
clause sunt infirmis et rupte sursum sunt
Et dicuntur auree p[ro]p[ter] sapientiam caritas
qua continent / vn signant per phialos
aureos salois de quibus d[icitu]r Exo
2 · ffecit in cap[ite] phialos turcolos in
ministris ad · vina fundenda / plenas
iracundia dei / qua plene erunt
peccatoribus effundenda / vn ipsi effunde
iram tuam etc / Exo · 36 · Exorta fuore
testum / vnicos ista scelorum · i · in
eternum descendo nota post punitos
quia pt punire p[ro]p[te]r hoc tempore / q · d · q[ui]a q[ui]
loquitur predicatores de penis infligen
dis malis / ad doctrinam eorum · euangelistarum
Et io p[atet] q[uod] sunt apte ad predicandum
et dignum ut eis poena tredat ·

Et cum dicantur phiale auree · i · caritas
sapientia plene / quo postea dicuntur plene
iracundia dei / soluitur v[er]ba sicut septem dolores
plena sunt caritate ad quam vertunt pe
ccatores / Et plena sunt ira dei / aqua ira
renouat peccatores s[cilicet] Et impletum est
templum / hec est septa p[re]s cali v[el] ondit
obstinatos reprobos quia p[ro]p[ter] hoc p[er]t ip[s]orum
quia sibi erunt aperta diuina iudicia
q[ue] ipsi tenebunt / tempore secreta q[ue] credunt
Et erunt iustitia q[ue] reuelabunt reprob
bis aut[em] erunt omnia clausa / p[ro]p[ter] ingratitudinem
et infidelitatem eorum / vn d[icitu]r Et impletum
est templum · i · eccl[es]ia vel septa fumo · i ·
obscuritate caligine / quo ad ma
los quia non debent iustitia esse / et
sancti septem iudicia dei q[ue] erunt bonis
aperta / q[ue] erunt ad diuina virtute sicut ipsius
voluntate sua iustitiam fient vn
s[cilicet] a maiestate dei hoc iuste et
misericordie disponente / vn hec · Et de
virtute eius · Et p[ro]p[ter] de / vel maiestas
dei quo ad reuelationem bonorum / virtus
quo ad clausionem malorum / vn ysa ·
· 21 · dabo clauem domus dauid Et
aperiet quo ad bonos / claudet quo
ad malos Et hoc est q[uod] d[icitu]r · Ap · 3 · h[ec]
hec dicit qui habet clauem dauid etc
Et nemo nec denno reproborum potest
introire in templum · i · ecclesiam / p[ro]p[ter] dei
secreta eorum / vel in sacram scripturam p[ro]p[ter] puram
intelligentiam / excecauit enim eos ma
litia eorum vt d[icitu]r sap · 2 · donec con
sumentur septem plage septem angelorum
donec implete erunt comminationes
omnium predicatorum de malis puniendis
Et in fine reuelabuntur / tunc enim
sensus experientie peccatorum faciet eos
intelligere / q[uod] nunc nec / certam nolunt
audire / vn greg[orius] · pena oculos aperit
quos culpa / vel p[ro]speritas claudit
vn tunc dicent illud sap · 5 · hy sunt
quos aliquando habuimus in derisum etc Hoc

plan et p[re]dicatores debent esse ministri
aliorum

sibi ca erunt aperta et reprobis clausa ·

Et [con]t[ra] rep[ro]bo[rum] i[n] inf[er]no. s[ed] i[n]nu[m]e-
ra[n]da t[ame]n no[n] valebit eis q[uia] a mor-
tuo q[uasi] n[on] p[er]iit [con]f[essi]o ut d[icitu]r Eccl[esiast]i-
ca. ubi d[icitu]r inp[ro]bos valde. s[ed] lau-
s[ed] cu[m] vivis et d[ic]ntib[us] [con]f[e]d[e]n[tes] d[omi]-
no demoneru[m] i[n] ci[vi]t[at]e ip[s]o[rum] / an[te]
morte[m] [con]fite[mini] / a mortuo q[uasi] n[on]
p[er]it [con]f[essi]o / [con]fitebe[r]is vivens vivus
et sanus [con]fitebe[r]is et laudabis d[eu]m
et glo[ri]ficat[i]o[n]ib[us] b[ea]tis i[n] mis[eri]c[or]dib[us]
eius. vel n[e]c[es]so malo[rum] potuit nec
potuit i[n]trare i[n] te[m]plu[m] celestis c[ivit]at[is]
do[nec] [con]su[m]ma[re]nt[ur] septe[m] plage a[n]g[e]lo[rum]
i[d est] do[nec] p[er]f[ect]e eru[n]t p[u]niti mali. sic
p[re]d[i]x[e]rant p[re]dicatores t[em]p[or]e do[nec]
i[n]clusi / q[uia] nec potuerunt postea
i[n]troire s[ic]ut i[d est] R[egum] 3. d[icitu]r de Heli q[ui]
no[n] potuit vide[re] lucerna[m] d[e]i donec
extingueret[ur] / vel n[e]c[es]so g[e]n[er]alit[er] nec
bonus nec malus potuit i[n]trare i[n]
te[m]plu[m]. i[d est] p[e]n[e]tra[r]e celestia ad in-
telligendu[m] do[nec] [con]su[m]ma[re]nt[ur] ip[s]o[rum]
septe[m] plage / septe[m] plage septe[m]
angelo[rum]. i[d est] u[n]iv[er]sa p[e]c[c]ata et univ[er]se
mis[er]ie / de quib[us] locuti s[unt] p[re]dica-
tores / q[uia] c[um] fin[ie]nt cu[m] ista t[em]p[or]alia
finita tu[n]c i[n]telliget mis[er]i[a]s et
b[ea]titu[dinem] bo[rum] / q[ua]m m[od]o no[n] p[ote]st cap[er]e
un[de] ps. Existimabam ut cog[no]scerem hic
s[ed] statu[m] celi s[ed] h[oc] labor est an[te] me
i[d est] [con]t[ra] me / do[nec] i[n]tre[m] i[n] s[an]ctuariu[m]
d[e]i i[d est] i[n] celu[m]. Et tu[n]c i[n]telliga[m] no-
vissima eo[rum] s[cilicet] bo[rum] et malo[rum] etc.

16 Et audivi. Effect[us] s[e]c[un]da p[ar]s q[uin]te
visionis / i[n] qua de[m]o[n]strat[ur] da-
p[n]a[ti]o[n]es rep[ro]bo[rum] t[em]p[or]e a[n]t[ichristi] p[ro]p[ter] p[ec]-
cat[a] eo[rum] i[n]troducu[n]t[ur] hic septe[m] a[n]g[e]li /
p[er] quos septe[m] ordines p[re]dicato[rum]
i[n] septe[m] statib[us] eccl[es]ie p[re]dicat[ur]. Et
septe[m] phiale p[er] quas i[n]telligu[n]t[ur] (phiales)
[con]minaciones penaru[m]. Et septe[m] loca
p[er] q[ua]e u[n]iv[er]sitas rep[ro]bo[rum] (attenditur) attendi
Et hoc s[ecundu]m dist[in]ctio[n]e[m] septe[m] capitaliu[m]

vicio[rum]. Et septe[m] visiones effusiones
in quib[us] designa[n]t[ur] da[m]pnac[i]o[n]es rep[ro]-
bo[rum] / In p[ri]ma effusione p[ri]me phi-
ale i[n] t[er]ra / de[m]o[n]strat[ur] da[m]pnac[i]o gu-
losor[um] / i[n] s[ecund]a i[n] mare da[m]pnac[i]o lu-
x[ur]iosor[um] / i[n] t[er]tia i[n] fontes. da[m]pna-
c[i]o i[n]vidor[um] / i[n] q[ua]rta i[n] sole da[m]pn[aci]o
sup[er]bor[um]. sive vana[m] gl[ori]a[m] am[an]tiu[m] / in
q[ui]nta sup[er] sede[m] bestie / da[m]p[naci]o in-
vidor[um] / i[n] sexta i[n] flu[m]i[n]e magnu[m]
eufraten / da[m]p[naci]o cupidor[um] et
avaror[um] / i[n] septi[m]a i[n] aere da[m]p[naci]o
accidiosor[um] / Et satis [con]venit
e[ius] dist[in]ctio / q[ui]a resolvu[n]t[ur] septe[m]
vicia capitalia ad tres p[r]i[n]cipalia
[con]cupiscencias / q[ui]a s[cilicet] [con]cupiscencia carnis.
[con]cupiscencia oculor[um] / et sup[er]bia vite
[Nam] [con]cupiscencia carnis fluit ex gula
et luxuria s[ecundu]m (gula) i[d est] ordinate g[e]n[er]atione
i[n]e[ra]tione. luxuria s[ecundu]m i[d est] ordinatione
g[e]n[er]atione. i[r]a no[n] t[ame]n i[n]vidia et
vana gl[ori]a fluit ex sup[er]bia vite /
ex [con]cupiscencia n[on] oculor[um] fluit a-
varicia et accidia / d[ic]i[tu]r d[icitu]r ut s[u]p[r]a
cap[itu]lu[m] i[n] octo p[ar]tes / In p[ri]ma p[ar]te
p[re]cip[itu]r angelis ut phialas effundat /
i[n] septe[m] aliis p[ar]tib[us] agit de septe[m]
effusionib[us] s[ecundu]m ordine[m] q[ua]s p[re]dixi (q[ua]s p[re]dixi)
d[ic]e g[ra]t[ia]. Et audivi audivi i[d est] novi
voce[m] magna[m] i[d est] i[n]sp[ir]ac[i]o[n]e[m] divina[m]
vel a[d]monic[i]o[n]e[m] angelica[m] de celo
i[d est] de occulto (consilio) vel de celo i[d est] a d[e]o
vel ab angelo i[d est] a d[e]o vel ab an-
gelo s[ed] sup[er]nu[m] celi d[ic]ente
septe[m] angelis i[d est] p[re]dicatorib[us]
u[n]iv[er]sis. Ite m[agistr]o d[ic]to duo no-
ta[n]t[ur] / p[ri]mo q[uo]d nullus d[e]b[e]t se i[n]gerere ad
p[re]dicand[um] n[isi] missus R[omanos] x. Et no[n] p[re]-
dicabu[n]t n[isi] mittant[ur] / 2[ad]o q[uo]d debe[n]t
pedites esse no[n] equites no[n] eni[m] de
equitante s[ed] ite. Jo[hannis] 11. posui vos
ut eatis etc. ps. Euntes ibant et
flebant. i[d est] ibant ap[osto]li gaudentes :—

✠ P[re]dicator[e]s d[e]b[e]nt i[n]cedere et no[n] eq[ui]tare

ter Job 38 Numquid mittes fulgura
et ibunt. ysa. 18. ite angeli veloces
Et effudit septem phialas ire
dei in terram. i. animaduertit peccatoribus
qui tunc adherent penas sibi de-
bitas iniuriarum et iniusticiarum suorum persecu-
torum/ Et abiit. Hec est summa per totum
in qua agit de septem effusionibus
phialarum que diuiditur in septem partes
secundum numerum septem angelorum effunden-
tium phialas super septem gentes /
possumus accipere allegorice secundum septem
persecutores ecclesie/ uel 2o secundum septem
genera peccatorum/ primo autem exponemus
totum hoc allegorice quia magis conuenit
cum precedentibus/ Hec expositio est
moralis Et postea exponemus totum
a moraliter quia magis adiuuat instruc-
tionem et go. Et abiit. i. perfecti
obediuit/ primus angelus. i. primus
ordo predicatorum Et effudit phi-
alam suam in terram. i. penam futuram
comminando annunciauit iudeis et
predicatorum sua in iudeos terrenos qui
secundum iudei noluerunt recipere doctrinam
apostolorum qui fuerunt primus angelus
ideo deus puniuit eos temporaliter et
eternaliter scilicet Et factum est vulnus seuum
quo ad temporalem persecutionem factam per
romanos Et pessimum quo ad eter-
b nam dampnationem que dicitur mala propter
peccati acerbitatem/ peior propter peccati
diuturnitatem pessima propter peccati eternitatem
vel post mortem peccatorum pessima/ Sed
quia aliqui de iudeis ceciderunt ad
predicationem apostolorum qui non fuerunt
participes istius pene/ ideo ostendit
in quos factum fuit id vulnus pessimum
dicens/ in homines qui habebant caracterem
bestie. i. fidem tota dyaboli vel similes
antichristi in resistendo et expugnando
ueritatem vel Et in eos qui adorant bestiam

et imaginem eius. i. qui obediunt dya-
bolo vel predecessoribus eius/ licet enim
antichristus non dum esset quando apostoli predicauerunt
in iudea tamen iudei in persequendo apostolos
et expugnando imitati/ ostendebant
se ministros dyaboli et antichristi quia dicitur
apostolus 2 thes. 2 Et nunc detineat scitis
ut reueletur in suo tempore nam misterium
iam operatur iniquitatis/ Et secundus angelus
i. secundus ordo predicatorum qui fuerunt post
apostolos/ effudit phialam suam in mare
i. in gentes animales sine salsedine
fidei/ vnde ysa. 57. Impii quasi
mare feruens Et factus est sanguis tamquam
mortui. i. gentiles ad predicationem
istorum facti sunt quasi mortui Et omnis
anima viuens mortua est in mare. i.
predicatores viuentes vel sunt ab eis
interfecti/ Et tangit quod secundo ordine predicante
gentium quidam sunt conuersi et mortui peccato
Et quidam in sua malicia permanentes
ceciderunt sanctos eius predicatores Et
tercius angelus. i. tercius ordo predi-
catorum. scilicet confessores et doctores qui successe-
runt martiribus qui fuit iste ordo
Effudit phialam suam super flumina. i.
super hereticos instabiles et fluctuantes
de errore in errorem Et fecit alios va-
rietates Et super fontes aquarum. i. super
philosophos a quibus orte sunt insipide aque
doctrine vnde heretici originem duxerunt
Et factus est sanguis. i. occisio suorum
vel doctrina hereticorum et philosophorum facta
est sanguis. i. noxia est mortifera et
crudelis Et audiui angelum aquarum
i. angelum custodem scripturarum vel aliarum
dicentem iustus es domine. i. iustum fuit
iudicium puniendo malos et premiando
bonos de in eos hec causas suas licet
non appareat secundum tamen apparebit quia
hec iudicasti puniendo et vnito quia
sanguinem sanctorum minorum Et prophetarum

a predicatorum septem ordines
b dampnatio eterna dicitur mala propter tria

i. maiorum fuderunt. i. fundi fecerunt
principes Et sanguinem eis dedisti bi
bere. i. penam debitam pro effusione sanguinis
sanctorum eis reddidisti ut digni sunt. i. ut
meruerunt. Et non solum unum angelum
audiuit congratulantem de iusta retri-
butione dei ymo multos unum sequitur
Et audiui alterum angelum scilicet ab ore
fortiorum bonorum dicentem: Etiam domine deus vel
verbo domini ope vera et iusta iudicia tua
in malis tribuendis. Et quartus angelus
i. quartus ordo predicatorum effudit
phialam suam in solem. i. contra ypocritas
predicauit qui ostendunt se exterius
quasi solem Et datum est illi angelo. i. quarto
ordini predicatorum estu affligere homines
et igne. i. ypocritas siue sapientes pu-
nientes fore igne inferni ondere
Et estuauerunt homines. i. ypocrite estu
magno. i. magna cupiditate vel
ira et inuidia magna contra predica
tores Et blasphemauerunt exasperati
nomen dei dum ipsa et ypocrite boni
videntur sed qui exasperant hic ap
paret quales sunt intus. [illegible]
eorum cogitationes eos dei dico. habentis
potestatem super plagas has infligendas
quibus tamen noluerunt neque egerunt peni
tentiam ut darent illi gloriam. quia de
ypocritis pauci penitent et pauca re
cognoscunt se fuisse ypocritas. quia cum se
apparuerunt bonum nimis confundentur
apparere mali. Ideo in die iudicii
maxime confundentur quia omnibus appa
rebunt quales fuerint. Et quintus an-
gelus. i. quintus ordo predicatorum
effudit phialam suam super sedem bestie
i. predicauit contra prelatos antichristi in quibus
quasi in sede sua quiescet et regnabit. Et
factum est regnum eius. i. in quibus regnabit
antichristus. Et dyabolus tenebrosum tenebris
infidelitatis. s. et crudelitatis Et

commanducauerunt linguas suas pre dolore
i. dentibus mordebant linguas suas
pre nimio dolore quia non poterant con
vincere ymo nec resistere vocabilitati
predicatoribus illius quinti gradus in quo
id. quod dominus dicit discipulis suis Ego
dabo vobis os et sapientiam cui non po
terunt resistere omnes aduersarii vestri Et blasphe
mauerunt deum celi. i. christum dicentes
ipsum non esse deum pro doloribus et vulne
ribus suis sibi illatis a prelatis et a predi
catoribus Et non egerunt penitentiam ex
operibus suis ad monitionem predicatorum
Et sextus angelus. i. sextus ordo
predicatorum effudit phialam s. in flumine il
lud magnum eufraten. i. contra antichristi
diuitias et potestatem Et siccauit aquam
eius. i. doctrinam antichristi sine hore
[illegible] monstrauit vel diuitiarum
affluentiam quam habebit antichristus. Et
~~[illegible]~~ siccata est. i. defecisse esse
monstrauit ut pararet via regibus
i. fidelibus tribulationem illam se bene re
gentibus ab ortu solis. i. a christo isto
qui natus est de virgine temporaliter Et
de patre eternaliter et oriens dicitur in cor
dibus penitentium per gratiam. Malach.
vltimo Orietur vobis timentibus nomen
meum sol iusticie. Et vidi scilicet in pre
dicatione sexti angeli de ore dra
conis de persuasione siue suggestione
dyaboli Et de ore bestie. i. antichristi. Et
de ore pseudo prophete. i. prophete siue
predicatorum eius tres spiritus immundos
exire super specie in modum ranarum. i.
loquaces nimis. fidem sed contrarie
impugnantes loquaces tempore vita
habentes vel tres ranas dicta
signa [illegible] per quos antichristus sequitur per
[illegible] s. principes seculi per quos affli
get [illegible] sapientes mundi per quos

c ypocrite sunt mali.

d [illegible] v. [illegible]
a antichristus persequetur etiam per signa [illegible]

seducat multos / hec duo genera hominum
exeunt de consilio suo. Tercium mittes
satellites paucos. Fiet execucio ma
licie in occisione sanctorum. Et vidi de ore
admodum ranarum qui in paludibus
sunt manent, id est loquacitate seu in
garrulitate sine voce latrantes / sunt enim
spiritus demoniorum, id est per demonum in
spiracionem seu suggestionem multa
patrabunt maleficia facientes
signa et cetera, id est tocius mundi. Et pro
cedet ad reges terre congregare eos
in prelium contra sanctos qui tunc erunt. Hec
congregacio erit ad malum eorum. Ex
ceit eos ad diem magnum dei omnipotentis
id est ad diem iudicii vel apparebit
magna potestas dei. Ecce quod venit. Dicat
illi / Ideo ne quis putaret eam differre
b esse equ(?) Ecce venio sicut fur, id est subi
to iniusto sciente / tempore ignaro veniet. Beatus
qui vigilat, id est qui sollicitus
est de salute sua bene operando. Et
custodit vestimenta sua, id est corpora
sua quibus anime vestiuntur / munda a
peccato declinando ne nudus ambu
lantibus ambulet ad iudicium. Et vi
deant omnes qui erunt in iudicio turpitudinem
eius, id est peccata ipsius. Et congregabit
illos. Quia dico quod (ad illud) procedunt ad reges
terre congregare eos in prelium contra bonos.
Et congregabit dyabolus scilicet qui in omnibus
illis operabitur in locum qui vocatur he
braice Armageddon, id est illos congre
gabit dyabolus cum aliis quos Antichristus ad
herent tecum presciuit. Armageddo
enim interpretatur mons furum vel
mons globosus, quod dicitur ad Antichristum
congregabuntur illi cum illis qui mali fu
erunt Christo. / Et septimus angelus, id est
septimus ordo predicatorum effudit phi
alam suam in aerem, id est predicabit illis qui
principes aeris hic dicuntur mor

b Iudicium dei est occultum

tuo anno. Et exivit vox magna
de templo, id est de celo a throno, id est a
Christo iudicante dicens: Ad fortitudinem
bellorum que tunc erunt factum est, id est per
secucio Antichristi consummata est. Et finis
mundi adest. Et facta sunt fulgura
ab illis malis, id est miracula. Et
voces, id est blasphemie. Et tonitrua
id est comminaciones. Et terremotus est
magnus factus, id est terrorum commotio
contra sanctos qualis numquam fuit ex
quo homines fuerunt super terram, id est a tempore
Abel qui fuit iustus occisus. Et
hec debent referri ad tempus Antichristi
licet hic loquatur Iohannes de septimo an
gelo qui in septimo statu ecclesie predi
cabunt quia illi duo status propinqui
sunt in commercio locorum. De illis / talis ter
remotus fuit magnus, id est tanta generis tri
bulacio numquam fuit sicut erit tempore Antichristi.
Et facta est civitas magna, id est congregacio
magna malorum / que ad Antichristum
conglobabuntur in tres partes quia
ibi erunt principes seculi / sapientes
mundi / et eorum ministri / ut dictum est
supra. Et civitates gencium ceciderunt
id est omnes congregaciones malorum perierunt.
Et Babilon magna venit in memoriam
ante deum, id est confusa collectio malorum que
multa ~~magna~~ erunt / tunc recordabitur deus
omnium malorum quorum prius oblitus vi
debatur. Dare ei calicem vini ire in
dignacionis eius, id est ad dandum ei Ba
biloni penam eternam que procedit ab
ipso indignacione irrogata. / Et dicitur
pena calix quia mensurat pro culpa
vinum scilicet ... Eadem mensura qua mensi
fueritis etc. / Et omnis insula fugit, id est
illi qui sunt manent in aquis deliciarum
fugerunt a facie dei ne ipsum videant
quia tollitur impius ne videat gloriam
dei Ysaie 26 secundum aliam translacionem. / Et
montes, id est principes et superbi omnes.

c Pena inferni quare dicitur calix vini dei
d Deliciosi dicuntur insula
e Montes dicuntur superbi

no se i[n]uenta i[n]ter bonos vii pe[r]
Inimia me[n]s nox ut hora s[e]c[un]d[u]m et
ex q[uo] vidi impiu[m] i[d est] antixp[ist]u[m] sup[er]
mors exal[tatum] / Et gra[n]do magna i[d est] ultio
diuina sicut talentu[m] i[d est] ponderosa et
dur[a] s[ecundu]m v[er]i[tat]e[m] cu[m] q[uo] in u[ir]tu[te] descendit
de celo i[d est] a d[e]o i[n] iudicio / Et ho[m]i[n]es i[d est] pec
catores s[e]c[un]d[u]m sapientes et diligentes
plus q[uam] deu[m] / Et blasphemauerunt
ho[m]i[n]es s[e]c[un]d[u]m da[m]nati i[n] i[n]f[er]no p[ro]p[ter]ea
deu[m] p[ro]p[ter] plaga[m] grandinis s[ecundu]m diuine
ultionis / q[uonia]m magna f[ac]ta e[st] vehem[en]ter
Ista blasphemia malor[um] i[n] i[n]f[er]no
nichil aliud e[st] n[isi] mu[r]murat[i]o et dolor re
probor[um] / qui dolebunt et mu[r]murabunt de
hoc q[uod] tanta po[n]t[er] h[abe]nt q[uod] tales pla
gas potest eis inf[er]re / Et adhuc
adhuc expo[n]amus hoc q[uod] p[re]dictu[m]
e[st] totu[m] allegorice / Et aliq[ua] tangemus
allegoria q[uo] v[ar]ia n[on] tangit i[n] glo[sa]
Et g[lossa] Et abiit p[ri]mus angelus p[er]
que[m] sig[ni]ficat[ur] p[ri]mus ordo p[re]dicator[um]
i[d est] apl[ost]or[um] q[ui] c[ontr]a iudeos p[re]dicaueru[n]t
Et effu[dit] phi[alam] su[am] i[n] t[er]r[am] i[d est] i[n]cr[e]dulitat[em] di
centes iudeis i[m]minere vindicta[m]
Et f[ac]tu[m] e[st] vulnus seuu[m] et pessi[mu]m i[n]
ho[m]i[n]es i[d est] iudeos q[ui] h[ab]ebant caracte
rem bestie i[d est] co[n]formes a[n]ti[christ]o i[n] suo
p[er]secutione / Et i[de]o i[n]iusti iudei cara
cterem h[ab]ebant q[ui]a d[i]ab[olus] q[ui] docebat
a[n]tix[ristu]m i[n] illos i[n]formabat / Et eos q[ui]
adorant bestia[m] et y[m]a[gi]nem e[ius] y[m]ago
e[ius] fuit symon magus / arrius
sabellius / fotinus / nero / o[ctauianus] sp[er]acius
Julianus / et ce[ter]i hui[us]mo[d]i / quos iudei et
alii suis t[em]p[or]ib[us] adorauerunt i[d est] hono[r]a
uerunt / y[m]a[gi]n[e]m a[n]tix[risti] iudei adhuc
venerantur q[ui]a adhuc messia[m] futuru[m]
p[re]stolant[ur] Cu[m] tamen a[n]te venit a[n]tix[ristu]s reci
pient a[n]tix[ristu]m ut magnu[m] p[ro]ph[et]am
i[n] lege p[ro]missu[m] de[o] / ut d[icit] d[omi]n[u]s
Jo[hannis] v[o] Ego veni i[n] no[m]i[n]e p[at]ris mei

Et no[n] accepistis me si alius venit
i[n] no[m]i[n]e suo illu[m] accipietis i[d est] alius
erit a[n]tix[ristu]s ut d[icit] glo[sa] que[m] plurimi
recipient / no[n] solu[m] de iudeis s[ed]
etia[m] de xpianis / Et i[tem] vidi 11
cunctos iuuenes q[ui] ambulant sub
sole cu[m] x[rist]o q[ui] co[n]surget p[ro] eo i[d est]
p[ro] x[rist]o / s[ecundu]m similitudine[m] i[n]mo e[st] ip[s]i ho[m]i[n]e[m]
qui postea fuit a[n]te eu[m] / Et q[ui]
postea futu[rus] no[n] s[unt] loca[n]du[m] i[de]o
hoc seuu[m] vulnus f[ac]tu[m] e[st] q[ui]a dixit se /
s[ecundu]m p[ro]no[m]e[n] tu[n]c dicit Jo[hannes] p[ro] uno de
malo s[ed] c[on]tra adriano / et pessimu[m]
q[uo]d nu[n]q[uam] sanabit[ur] q[ui]a s[unt] a d[e]o ab
iecti et rep[ro]bati / de quo d[icit] d[omi]n[u]s Joh[ann]is
xv si no[n] venisse[m] et locutus no[n]
fuissem / s[ed] nu[n]q[uam] v[er]o eos vulnerauit
abs[ol]ute s[ed] x[rist]o p[re]dicante p[ost]e[a] et p[er] ap[osto]los
i[n]cipientes nolentib[us] audire / d[e]i[n]de eius
eos vulnerauit et excecauit / Et s[ecundu]s 29 an[...]
s[e]c[un]d[u]s p[ro]p[ter]e[a] d[i]c[t]o angelo / et s[ecunda] plaga
Est aut[em] s[ecundu]s angelus s[ecundu]s ordo p[re]
dicator[um] q[ui] post expulsio[n]e[m] ap[osto]lor[um]
de iudea gentib[us] p[re]dicau[er]unt / In mare
i[d est] gentilitas p[ro]p[ter] furore[m] i[n]pietatis
q[ue] regnabat tu[n]c i[n] eis q[ui] fuit s[ecund]a
p[er]secucio ecc[lesi]e sicut sup[ra] dictu[m] e[st]
octauo de s[ecundo] angelo tuba canit
Et ta[m]q[uam] mons magnus ardens
missus e[st] i[n] mare / tu[n]c etia[m] f[ac]ta est
phiale s[ecundi] angeli effusio i[d est] diuine
ultionis co[n]minacio / s[ed] tu[n]c supra 90
n[on] sufficit actu[m] sit de hiis septe[m]
angelis p[er] quos sig[ni]ficant[ur] septe[m]
ordines p[re]dicator[um] q[ui] i[n] septem
statib[us] ecc[lesi]e et septe[m] p[er]secucionib[us]
eius p[re]dicau[er]unt et co[n]solati sunt
ea[m] / q[ue] hic iteru[m] repetit de illis
ad hoc soluit vna glo[sa] d[icens] q[ui]a
sup[ra] actu[m] e[st] de illis angelis in q[ua]n[tu]m
co[n]solabant[ur] eccl[esi]a[m] i[n] tribulationib[us] q[ue]
ei i[n]ferebant[ur] / hic aut[em] agit de
eis de i[n]q[ui]ti[s] co[mi]nant[ur] pena[m] etia[m]

Margin (left column): mors d[e]i ex[a]l[tatio] celi; F; p[ro]ui[n]c[i]a d[e]i a[n]ti[christi] t[em]p[o]r[e]; 3 an[...]
Margin (right column): 29 an[...]; effu[dit] s[ecundus] phiala[m] su[am] i[n] mare

F y[m]a[gi]nes a[n]tix[risti] multa s[unt]

Gentilitas in mare

Et qui occasionem dampni dat dampnum dedisse videtur l. dis[illegible] Digestis ad legem aquiliam qui occiderit

infecunda malis qui iterum faciat
ad consolationem bonorum. Et si ibi super
erat aliquod verbum de dampnatione malorum
propter hoc ponebat intendens ad con-
solationem sanctorum ibi Gregorius agit de
penis suis illatis criminalis. hic
autem de penis inferendis malis
cunctis dicit Gregorius. Et secundus angelus
effudit phialam suam in mare .i. secundus or-
do predicatorum .i. discipuli Christi post
Christi ascensionem divinam ultionem ve-
nturam super gentiles minitaverunt
Et factus est sanguis tamquam mortui.
Et .i. ultio divina quam illi minaba-
bant erunt inevitabiles sicut non est
evasio a morte in mari. vide Job. xv.
Non credat frustra errore de-
ceptus quod aliquo pretio redimendus
sit. Et omnis anima vivens mortua est
in mari .i. omnes illi qui conversabantur
cum eis persequentibus discipulos qui
videbantur vivere eo quod non persequebantur
per se discipulos tamen illis dampnabuntur
qui persecutores persequebantur. quia consentientes
quia consentientes et facientes pari
pena constringit. vide ad Ro. i. Qui
talia agunt digni sunt morte non
solum qui faciunt ea etc. sed etiam qui
consentiunt facientibus. Et super dicit mor-
tua est tertia pars creature eorum que
habebant animas in mari .i. qui conversabantur
scilicet persecutorum. Et tertius angelus
hec est tertia pars vel agit de tertio an-
gelo et etiam de tertia plaga. Et sicut
tertium ordinem predicatorum qui scilicet penas
futuras hereticis minitavit sic primus
iudeis et gentibus. heretici cum tertio
ordine impugnaverunt etiam. Et post
hic Joh. congratulationem sanctorum de pena
hereticorum. sed tamen non posuerunt hoc
in plaga prima que fuit iudeorum

nec ipsa que fuit gentilium quia est
posita hoc in plaga hereticorum. Solutio
hoc facit ad innuendum quod persecutio
hereticorum gravius et magis nociva est
quam aliorum quia est contra fidem que
est fundamentum omnium bonorum qua perdita
nec remanet ut dicit Seneca. Et ideo
de hac plaga erit maius gau-
dium sanctorum dicit Gregorius. Et tertius angelus
.i. tertius ordo predicatorum effudit phia-
lam suam sicut prima .i. divinam ultionem
super hereticos dampnatos scripturis a-
nunciavit. Et super fontes aquarum
.i. super magistros hereticorum qui dum here-
siarche a quibus oritur prava doctrina
eorum de quibus 2 Pe. 2. hii sunt fontes
nebule turbinibus agitate quibus caligo
tenebrarum reservatur. de hoc super dicit
stella magna ardens tamquam facula
cecidit in terram per flumina. Et in fontes
aquarum. quis autem sit stella nobis
adhuc non patuit. sed forte est an-
nominatus et magnus in terra qui con-
venit cum principe terrarum propter te
Et factus est sanguis, per quod intelligitur
pena hereticorum detestabilis et crudelis.
sanguis enim horribilis est pena
hereticorum erit horribilis. quia doctrina
fuit talis quod signatum est Exo. 7. ubi
Moyses convertit aquas in sanguinem
hoc est sancti predicatores doctrinam here-
ticorum ostendunt esse horribilem et de-
testabilem. Et ideo penam crudelem
eorum. Et audivi .i. propositos predicatores
intellexi angelum aquarum .i. eorum
doctorum qui scripturas sacras custodiunt
et exponunt ut lavat maculas au-
ditorum dicentes collaudando divinam
iustitiam. Iustus es equitatem tenendo
domine omnibus providendo. qui es immutabiliter
eternaliter qui eras sine principio eternaliter
sanctus ab omni labe liber et alienus. quia
hec iudicasti .i. ea que nos nunciavimus

8 hereticorum impugnatio est magis nociva quam aliorum

va et firma demonstrasti in malos
sicut per divinum consideraveras Et
quae non dicunt. qui venturus es more
solito ad hoc dicit Glo. venturus
non ponit. quia in praesenti intelligit praeterito
ut patet quod hic loquitur de poena he-
reticorum futura tempore antichristi quod cito erit
ut credo. Et vere iustus es puni-
endo eos quia propter sanguinem
prophetarum effuderunt vel effundere
paraverunt. ut patet tempore constan-
cij et iuliani Et sanguinem dedisti eis
bibere. i. poenam aeternam eis reddidisti
propter occasionem vel persecutionem ut
dignum sit. i. sicut iustum est ut qui
sanguinem effuderunt sanguine puniantur
ad literam Et modo illa historia con
venit. Sap. xi. Per quae peccat quis
per haec et torquetur. Sicut legitur in historiis ro-
manorum quod tharthaginenses in se
[illegible] aurum promiserunt Cra-
sso obsidenti civitatem eorum Et
postea ceperunt eum in civitate
cum paucis. quia vellent ei solvere
aurum promissum Et ipsum aurum li-
quefactum infuderunt in os eius
dicentes. aurum sitisti aurum bibe De
hoc dicitur Deut. 32. Inebriabo sagit-
tas meas sanguine et gladius meus
devorabit carnes Glo. i. car-
nalia sapientes Treno. 4. filia
edom. ad te quoque perveniet ca-
lix. inebriaberis atque nudaberis
de domo in praesentia sanguinis Et au-
divi alterum angelum i. maiores
[illegible] praedicatores et religiosos suorum
similes confirmantes Et hoc dicentem etiam
i. verum est quod dicunt. Domine omnipotens
Deus per clementiam operis et potentie
vera et iusta iudicia tua vera quia re-
ddunt quod promittunt iusta quia sicut me-
ruerunt [illegible] Iustus es domine et
rectum iudicium tuum. Et quartus

angelus. quartus [illegible] Et quarta
plaga et hic angelus est quartus
ordo praedicatorum qui contra hypocritas praevalent
Et contra antichristum qui se solem mundi
esse affirmabit Et datum est illi angelo
i. permissum est ei affligere homines
igne i. maiori et maiori tribulatione
Et aestuaverunt homines fideles in [illegible]
venientes aestu magno i. gravi
tribulatione afflicti et angustiati
itaque ibi nullus deficiat ut dicit
Glo. Jone 4. percussit sol super ca-
put ione et aestuavit et petivit animae suae
ut moreretur [illegible] Et tunc blasphe-
maverunt nomen dei habentis potestatem
super has plagas [illegible] cui vult
et quem vult [illegible] claves mortis
et inferni ut dicitur supra i. Ro. 9. Deus
cuius vult miseretur Et quem vult in-
durat Neque egerunt poenitentiam et
praedicabat eis. ut darent illi gloriam
hoc dicit quia forte aliqui intus
poenitebunt et dolebunt de peccatis suis
sed non audebunt christum confiteri
Et hoc non sufficit quia dicitur Ro. x.
Si confitearis in ore tuo dominum ihesum
christum et corde tuo credideris quod
deus eum suscitavit illum a mortuis
salvus eris corde enim creditur
ad iustitiam ore autem confessio fit ad salutem
[illegible] in illa persecutione
Et qui non audebunt publice con-
fiteri christum dicitur [illegible] 3. [illegible]
[illegible] filij tui i. infimi catho-
lici sicut locustae [illegible] quae con-
sident in sepibus [illegible] i. te-
net fidem tempore pacis [illegible]
i. antichristi graviter affliget eos et
volaverunt i. a fide recesserunt
Sap. [illegible] Et si ramis [illegible]
[illegible] porta [illegible]
[illegible] ad tempus credunt Et in tempore

a [illegible] debilis fidei

79 an(ty) temptacionis intraverunt se. Et quintus
angelus habet quintam partem in qua
agit de quinto angelo effundente
phialam ipsius quod est contra simpli-
ces et credulitates antixpi unde dicit
Et quintus angelus. i. quintus or-
do predicatorum effudit phialam suam super
sedem bestie. i. verba dei veritatis pre-
dicavit super complices antixpi in quibus
quasi in sede quiescit. Et factum est regnum
eius. i. illi in quibus regnabit. ipse est
quasi sedes tenebrosum. i. perdita ex (obstinati in malicia cor [?])
cecatum ypocrisis. Excecata cor eius
dentes eius agnitiua. i. agnitiuã [?]
quia tunc videre bonos nec audire
eos potuerunt ita oderunt eos et
commanducaverunt. i. commanduca-
bunt linguas suas. i. mutuo se
detrahendo denodabunt unus alium
sicut canes de quibus dicit Salomon
Proverbiorum 23. noli esse in conviviis po-
tatorum nec in comessacionibus eorum
qui carnes ad vescendum carnes con-
ferunt quia vacantes potibus et dantes
symbola consumentur. Gal. 5.
si mordetis invicem ne ab invicem
consumamini. pre dolore in videndo quam egri-
tudinem habuerunt [?] dolentes de gratia (et pena)
eorum sicut legitur actuum 7. de iudeis
contra stephanum audientes hec
dissecabantur cordibus suis. et blas-
phemaverunt deum celi dicendo ipsum
fuisse magnum pre doloribus suis. de-
bet quod non poterant in corpore eos
antixpi cruciare vel vulneribus suis
quae faciebant sibi invicem (similiter [?]) detrahen-
do vel quae sancti fecerunt eis commando
vel constanter resistendo in fide xpi. Hoc
enim erit eis magna plaga et
non egerunt penitentiam ex operibus suis
in quo notatur finalis impenitentia quae est
6 an(ty) peccatum in spiritum sanctum. Et sextus
angelus sextam partem capituli in qua agit

de sexto angelo Et sexta plaga
super falsos xpianos antixpi adherentes
insinuanda de communi secta eius qua plurimi
adherebunt antixpo. Et ipse deus ca-
piet expugnanda eorum statum dicit
deo. Et sextus angelus. i. sextus
ordo predicatorum effudit phialam suam. i. pre-
dicavit verba dei futura in flumen illud
magnum eufraten. i. in illos qui
amore diviciarum a fide xpi aposta-
bunt et antixpo adherebunt. Et siccavit
aquam eius. i. mundi affluenciam cito
esse siccandam seu pituram predicavit
i. Cor. 7. preterit figura huius mundi
i. Jo. 2. transit mundus et concupiscencia
eius. ysa. 40. omnis caro fenum. ps.
divicie si affluant nolite cor ap-
ponere ut prepararetur via regibus. i. pre-
dicatoribus daretur via veniendi ad 6
corda hominum quam impedit habundancia q(uestio) 6
diviciarum quia divites nolunt audire
predicatores quia divicias consulit ab-
icere unde invenis quod querendo a domino quid
faciendo vitam eternam possideret. re-
spondit deus ut mandata servaret
Et ille dixit quod a iuventute sua omnia
servaret Et deus inquit vade et
vende omnia quae habes et da pauperibus
Et contristatus adolescens. erat enim
multas habens divicias Mt. 19. hucus-
que bene audiunt simonem dei sed
ubi cepit dicere de diviciis abici-
endis non potuit audire simo-
niaca unde divites sunt sicut aspides
surde quae unam aurem obstruunt cau-
da sua alia figunt in terra ne audiant
vocem incantantis etc. ab ortu solis re-
metibus super antixpo quod ortus est mundo
sicut sol illuminans a quo venient
predicatores alia littera (expositores) exitus est ut
pararetur via regibus. i. xpo cum ob-
struit via veniendi ad omnes mentes
hominum amor diviciarum Et unde.

6. divites nolunt audire verbum dei

venit vs. abortu solis .i. agita
ciente que insinuat mente ad cognoscen-
dum illam qui venit in utilitatem
adventus eius que etiam purgat et
preparat ei locum. Et vidi de ore dra-
conis .i. de inspiratione dyaboli. Et
de ore bestie .i. de predicatione antichristi
Et de ore pseudo prophete .i. de pre-
dicatoribus antichristi apostolorum quos ipse
mittet per totum mundum spiritus tres in-
mundos per tres dicere trine supple .i. verba
fenicia contra fidem caritatis impugna-
tia vel corrumpentia. vel sic vidi
de ore draconis .i. de suggestione
demonis. Et de ore bestie .i. de pre-
cepto antichristi Et de ore pseudo prophete
.i. de consilio suorum sapientum. Et
mittet peiores spiritus tres inmundos .i.
~~exire per tres~~ supple .i. omnes in-
pios ministros quos ipse mittet
in mundum de suggestione dyaboli. Et de
consilio suorum sapientum. Et mittet
peiores quos poterit invenire qui
dicuntur spiritus propter astutiam et subtilitatem
nocendi et decipiendi et velocitatem
decipiendi mandatum domini. Tres
in mundo propter .i. in malitia vite et doctrine
dicuntur etiam tres quia fidem caritatis
corrumpere intendunt. vt rane magis
exprimet[illegible] in codicibus [illegible] ministros
antichristi adiunxit in modum ranarum.
que semper manentes in palude semper gar-
rulant. sic illi garruli et immundi
erunt vnde Ovidius. Sunt in luto mo-
rantur et garrule sunt talibus que terram
aufferunt. Et etiam indisciplinabiles
sic tales. Et subdit causam. sunt enim spiritus
demoniorum .i. a demonibus docti et
inducti facientes signa .i. miracula
per que habent efficatiam verba eorum. Ex
hoc patet quod facere miracula non est
indicium sanctitatis. vnde etiam quidam dictum
est in iudicio. domine domine nonne in

nomine tuo eiecimus demonia et virtutes
multas fecimus. Et dicet eis discede-
dite a me operarii iniquitatis. Math.
7. Et procedunt illi inmundi spiritus pro-
cedunt de imperio quia forte iam sunt in
ianuis ad reges totius orbis
.i. ad principes totius mundi. quos
per in[illegible] seruientes per eos alios in-
clinabunt ad se. aut violentia aut
fraudulentia. congregare illos in
prelium contra eterna. Et quia modo con-
gregat contra ecclesiam. postea con-
gregabuntur in congregatione fratres in
sanctum vt dicitur 22. vnde sequitur ad diem
magnum omnipotentis .i. ad diem
iudicii qui dicitur magnus quia magna
iustitia fiet. Dicitur autem specialiter dies dei
omnipotentis .i. ~~cum dies omnes sui sunt~~
quia ibi ostendet deus suam potentiam.
quia modo continet iram. timor nunc
ergo egredietur dominus de loco sancto
suo vt dicitur ysaie 28. Et quia posset
putari quod adhuc multum distaret
dies iudicii. Johannes ille ipse esse
ostendit. vnde dicat Ecce .i. in brevi
tempore veniet dies domini. vel dominus
in illo die veniet sicut fur. omnibus
ignorantibus .i. thess. 4. dies domini
sicut fur. Beatus qui vigilat
et custodit .i. qui sollicite et dili-
genter custodit virtutes suas et opera
sua quibus sunt vestimenta nescivi ne
nudus .i. sine virtutum operibus
ambulet. deficiat vita a Adam
et videat omnes in iudicio turpitudinem
eius .i. peccata sua que faciunt animam
turpem. Et congregavit hoc in fine
additur quia supra dixit .s. quod tres in-
mundi spiritus procedunt congregare reges to-
tius terre in prelium contra sanctos. Et ita
fiet quod omnes cum antichristo erunt. contra
eternam preter paucos. Et hoc quod dicitur
Et congregavit .i. congregabit

miracula facere non est signum sanctitatis

Judicium novissimum quare dies domini dicitur

vna congregatio incepit duas scilicet q(ue)
in omnibus illis operabitur. illos scilicet
reges totius in locum qui vocatur
ebraice hermagedon. i. adeo
preciu(m) anti(christi) q(uod) interpretatur mons
furu(m) vel mons globosus. sic
enim mons furum dicitur q(uia) in eos
sunt fures refugium. sic ad anti-
xpm omnes fures i. omnes mali (quamplures fuerunt)
refugient. Et ipse omnes recep-
tabit et defendet. sicut legitur i.
R(egum) 22. David q(uod) conuenerunt
ad eum omnes qui erant in angustia
constituti et oppressi ere alieno et
amaro animo. Et factus est princeps
sic anti(christus) malorum erit princeps
q(ui) ad eum conuenient ei confederati
q(uod) signatur Gen(esis) i. vbi dicitur. congregentur
aque omnes in locum vnum. i. omnes
mali desperati in parum fluctus
conuenientes ad antixpm q(ui) erit
abyssus iniquitatis. Et factum est
ita. Et apparuit arida. i. paup-
ertas. Et appellauit deus aridam
terram. i. pauperes etiam fecundos
confirma congregationes q(ue) aquarum
appellauit maria scilicet amaricantes
ue eos. Et vidit deus et donans ma-
licie quia habebit anti(christus) et sui =
7 an(gelus) Et septimus angelus. septima par-
tis. in qua agitur de septimo an=
gelo et plaga illius q(ui) super de-
mones fusa predicat vn(de) dicit
// Et septimus angelus. i. septimus
ordo predicatorum effudit phialam su-
am in aerem. i. iram dei futuram predixit
in demones q(ui) in aere habitant vsque
ad diem iudicii. Et tunc in infernum
cum reprobis retrudentur. Et hec
est effusio phiale in aerem. i. pre-
dicit demonum in infernum de-

trusionem. Sunt enim demones aerei scilicet b
levitate q(uia) velociter huc et illuc
discurrunt. Et scilicet flexibilitate quia
voluntas eorum flectitur scilicet de malo
in malum. vel scilicet spiritualitate q(uia)
aer est quoddam spirituale corpus.
Iste g(ra)do septimus angelus est ordo
predicatorum qui post mortem anti(christi)
predicabit instante die iudicii q(uod) erit
dolor et angustia demonum. Et
tunc malis (magis) sevient sicut dictum est supra
12. Et exiuit vox magna de celo. i.
de ecclesia vel de xpo. i. a predicatoribus
eius a throno d(ei). i. deum dicentes
quens vel a throno exiens. i.
de illis q(ui) cum xpo iudicabunt. factum est
// q(uasi) d(icat) factum erat. q.d. prope est ut totum
sit factum. q(uia) enim erit post iudicium
non erit in fieri. sed in esse stabile vnde
Deut(eronomium) 32. adesse festinant tempora. Ezech.
a. finis venit. venit finis bis dicitur. c
b. non eodem ordine. nam primo
preponit finem. 2o postponit ad significandum
q(uod) quidam prius cogitant de fine q(uam) veniat
vt boni q(ui) prouident sibi. alii
vero quibus prius venit finis q(uam) ipsi
cogitant de fine vt mali. Gen. 6.
finis vniuerse carnis venit coram
me q(uia) non dum veniat coram eis. q(uia) in
ipsis non cogitantibus diluuium inun-
dauit et omnes inuoluit. i. Thess. 5.
cum dixerint pax et securitas tunc
repentinus superueniet eis interitus
Et Matth. 24. sicut fuit in diebus noe
etc. Et facta sunt. i. fient fulgura
etc. Et voces clamantium pre timore
et tonitrua. ad se etc. Et terremotus
factus est. i. fiet qualis numquam fuit
ex quo homines esse ceperunt. i. fuit d
super terram talis terremotus sic magnus
vbi ponit hic terremotus vt phi
innuat Job. quantitate modica ex

a anti(christus) erit refugium omnibus malis

b Racione dicuntur aer(ei) scilicet tria
c Finis est duplex scilicet malorum et bonorum
d Motus terre erit vniuersalis

cede / precedit autem omnes qui ante
fuerunt quia universalis erit, alii qui pre-
fuerunt fuerunt particulares. unde Matth. 24.
Erunt terre motus per loca. Ille autem
terremotus universalis non erit natu-
ralis sed voluntarius. non enim po-
ssibile est quod secundum naturam fiat motus
terre universalis sed particularis. Secundo quod
fit ex vento inter fumo incluso in
alia parte terre quia cum exire non cogi-
tur impellente non habens respiraculum
facit terremotum sicut patet in castanea.
Alia que sequuntur usque ad finem tali-
ter recipiunt varias exposiciones lo-
teucam. Et totum moraliter expo-
namus iuxta misterium. Iuxta hoc
quod diximus per septem angelos si-
gnificantur predicatores Sed signum quod
debet esse septem quod debet habere
septem dona septem virtutes septem
sacramenta septem dotes septem tri-
bulationes de quibus Job. 5. In sex
tribulationibus liberabit te et in septima
non tanget te malum. Et signantur per
septem mulieres de quibus Ysa. 4. appre-
hendent septem mulieres virum unum.
Et bene dicuntur mulieres quia molliunt
aerem id est animum superbum vel ordines
septem vel septem peccatorum mortali-
um notitia ad ea detestanda.
Hos septem septenarios debet habere
omnes predicatores. Et in somnio tali-
ter designantur. dicuntur angeli primo propter sancti-
moniam cordis et corporis. unde Matth.
22. In resurrectione neque nubent neque
nubentur sed erunt sicut angeli dei
in celis. unde in veteri lege sacerdotes
baltheo cingebantur circa pectus
duobus cingulis et femoralibus circa
renes. per primum significatur castitas
cordis. Et de hoc habetur Exo. 28.

Unde et sacerdotes evangelici duobus
cingulis cinguntur. uno quod ab amictu
descendens per collum in pectore can-
cellatur. Et per humeros ductum po-
stea circa pectus reducitur ut ibi
ligetur. per quod ostenditur sanctimonia cordis
quam debent habere. Primum enim
significat fidem. enim quod speculative
videt. sicut dicitur i. Cor. 13. videmus
nunc per speculum in enigmate. per ligaturas
descendentes significantur due partes fidei
quia de duobus tantum est fides scilicet de
humanitate et divinitate. unde cum sacerdos
induit amictum significat se habere sin-
ceram et firmam fidem de humanitate
et divinitate in corde et ore professione
quod significatur per ligaturas per collum ductas
et super pectus ad invicem coniunguntur.
Quod autem ductum per humeros ligatur
significat quod debent habere fidem
in opere et opera fidei. Et quod ligule
ne dependent super umbilicum
significat quod fides operatur in castitate
cordis. Ysa. 11. Et erit fides ci-
ctorium renum eius. Secundo alio
cingulo cingitur super renes quo
alba perstringitur ne defluat ad
terram. per hoc significatur castitas corporis
quam facit iustitia prima sicut dicitur
Ysa. 11. Erit iustitia cingulum
lumborum eius. quia etiam iustitia facit
ne alba id est continentia defluat
super terram ut colligat in se pulverem
vane glorie vel amoris. Secundo dicuntur angeli
propter contemplationis et ministrationis of-
ficium quod simul habent. nam per quod videt
in contemplatione nescit dicere sic ex-
ercent in ministratione. Dan. 7. milia
milium ministrabant ei et decies
milies centena milia assiste-
bant ei. Matth. 18. angeli eorum semper vident

e predicatores dicuntur septem propter multa
f predicatores dicuntur angeli propter septem

g sacerdotes quare cingunt duobus cingulis

faciem patris mei etc. Glo. quod an-
geli quamvis vadant missi adhuc
contemplacione reficiuntur / sic predica-
tores debent inspicere contemplando / ut
postea doceant predicando / ut patet
dictum est moysi Exo. 25. inspice
et fac secundum exemplar quod tibi in monte
monstratum est / unde eciam sacerdotes le-
gales induebant tunica iacinctina
que colorem celestem habet / et evangelici
sacerdotes casula induuntur que ex
omni parte rotunda / in medio modica
scissura aperturam per quam caput emittatur
unde significat eternorum contemplacione.
quod autem caput velatum amictu
egreditur significat quod contemplacio fidei
3º regitur. 3º dicuntur angeli propter spe-
cialem custodiam hominis commissi / per
angelos suos mittit deus / sic predica-
tores specialiter debent esse in custo-
diis ecclesie sibi commisse / Cant. 3.
En lectulum salomonis lx. fortes am-
biunt ex fortissimis israel etc.
Ysa. 62. super muros tuos ierusalem
4º posui custodes / 4º dicuntur angeli propter
officium missionis / angelus enim idem
est quod nuncius sive missus / Hebr. 1.
omnes enim sunt administratorii spiritus
etc. Et de predicatoribus dicitur. ipse qui
facit angelos suos spiritus / Mala-
chie 2. labia sacerdotis custo-
diant scientiam et legem exquirent ex ore eius quia angelus
domini exercituum est / Rom. x. quomodo predi-
cabunt nisi mittantur / vii angeli
sunt predicatores universi / septem huiusmodi
septenarios predicatores / ad hunc ve-
niendum et predicandum / septem phia-
le sunt septem predicationes eorum et
doctrine / inferius ad terrena clau-
se / superius ad celestia aperte / septem
loca ubi effundunt sunt homines uni-
versi per septem viciorum et septem ...

Nunc per 4 ordinem distinguendi Johannes
legitur ipsa ecclesia / vel quilibet fidelis
vel eciam sua / loquens dicat audivi
vocem magnam de celo. i. inspiracionem
occultam / vel visionem apertam / dicentem
ad dicte septem angelis. i. predi-
catoribus universis ite non solum pe- a
dibus corporis sed magis pedibus mentis
que sunt intellectus et affectus / de quibus
Cant. 6. Quam pulcri sunt gressus
tui in calciamentis filia principis
.i. istorum exemplis / et sermonibus te
moveas o fidelis anima. Et effundite
septem phialas ire dei. in terram
i. hominibus iram dei futuram predicando aperte
nunciate. Et abiit primus et effudit phi-
alam suam in terram. i. predicavit contra gulam b
que dicitur terra / propter sitim et famem continuam
Prov. 30. sunt insaciabilia infernus os
vulve et terra que non saciatur aqua i.
voluptate gule / Sen. / Num. 13. terra que
consumat habitatores suos
Et factum est vulnus sevum et pessimum in
hominibus qui habent caracterem bestie. Et
adoraverunt bestiam et ymaginem eius. i.
qui vivunt ad similitudinem bestiarum / omni hora
sine discretione potacioni et comessacioni
vacando / ventrem suum faciunt ut
deum / ymmo plus quam deum / quia plus la-
borant ut faciant voluntatem eius
quam dei / Ro. 16. huiusmodi domino christo
domino non serviunt sed ventri suo / Phil.
3. Multi ambulant quos sepe
dicebam vobis et nunc flens dico
inimicos crucis christi quorum deus venter
est / de quibus eciam dicitur in canonica Jude.
hii sunt in epulis suis macule convivan-
tes / istis fit vulnus sevum et pessimum c
quia periculum viciorum / gehenne supplicium
incitamentorum / Est autem vulnus / continui
divisio / et quanto partes continui ibi
sunt magis conserte / tanto divisio carnis

a pedes sunt duplices
b Gula quare dicitur terra
c Vulnus quod sit pena

fuit voluntas eiusmodi / servi quoque volunt
esse separati a delitiis quibus patres
minime adheserunt / sed pessimum
est voluntas qui non solum delitiis
carebunt sed etiam cibariis preciosis
sufficientibus. Unde Ysa. 62: ecce servi
mei comedent, et vos esurietis etc.
Prima effusio phiale est contra peccatum
gule, quia prima temptatio hominis fuit
de vitio gule. Et propter hoc est quod fomes
aliorum. Unde super Matth. 4 ubi agit de
temptationibus, versus dicit Glo.: impugna
tionem primam contra gulam agit, quia nisi ante
prius refrenetur frustra contra vitia
alia laboratur. Et alia glo. dicit
quod duas victus de gula non temp
tat de libidine. Committitur autem hoc
vitium quinque modis, ut dicit Glo.
super Gen. 24 ubi Esau vendidit
primogenita sua. Primo quando quis sine
causa nec debita hora prevenit comedendi,
sicut legitur de Jonatha Reg. 14.
Hora debita comedendi credimus
esse horam tertiam quando non ieiunatur, propter
illud Act. 2: non sicut vos exi
stimatis hii ebrii sunt, cum sit hora diei
tertia. Quod s. Petrus quod hoc dicat, non
est credibile quod hii biberint et co
mederint, quia non dum transiit hora
tertia. Quando autem ieiunatur credimus
horam huius sextam, quia tunc transit
medietas diei. Et tunc fuit duo
refectiones. Et tunc legitur sitisse omnes
illi qui hoc modo peccant, sicut illa
maledictione de qua dicitur Eccl. 10:
ve terre cuius rex puer est, et cuius prin
cipes mane comedunt, ut dicimus cum est rex et cum
debet esse rege principes et quicumque
alius qui mane comedunt, quando hora
preveniunt. Beatus vero ille qui ex
spectat benedici menti. Unde dicitur
ibidem: beata terra cuius rex nobilis
est, et cuius principes vescuntur in tempore suo
ad reficiendum, non ad luxuriam. Hoc
dicitur quia licet multa hora expectat,
cum nimis comedit. Secundo committitur 2o
hoc vitium quando quis nimis de
liciosa affectat comedere vel bibere,
ut dives epulo, de quo dicitur Luc.
16: qui epulabatur cotidie splendide.
Et filii Israel in deserto estuaverunt
desiderio carnium, ut legitur Num. 11.
Contra hos dicit Job: non sit tibi cura
ex quibus preciosis cibis satietas co
ficiatur. Seneca: palatum tuum fames
excitet, non sapores. Joelis 1: ulu
late qui bibitis vinum in dulcedine, quia
periit ab ore vestro. Tertio committitur 3o
quando quis nimia quantitate comedit
aut bibit, sicut Sodomite, de
quibus dicitur Ezech. 16: Hec fuit ini
quitas Sodome sororis tue: saturi
tas, superbia et habundantia panis
et ocium. De hoc dicit Job: plurima
quando sepius descendit copia est subitus
aut nimius preceps ymber terra
pluit, sic et cibus nimius nocet.
Unde dominus dicit Luc. 21: attendite
ne graventur corda vestra crapula
et ebrietate, i. nimia cibi et potus
repletione. Quartus modus est 4o
studiositas laute preparandi. Hoc
modo peccaverunt filii Heli, 1 Reg. 2, qui
carnes crudas a populo accipie
bant ut lautius sibi facerent preparari,
contra legis constitutionem. De hoc dicit
Ysidorus: tota die epulas ruminat
qui ad complendam gulam vespere
delitias preparat. Quintus modus quando
nimis ardenter et avide comedit vel
bibit, ut Esau Gen. 24. Contra
quos dicitur Eccl. 37: noli avidus
esse in omni epulatione. Augustinus: melius

d Gula committitur quinque modis
e Hora comedendi est hora tertia quando non ieiunatur, sed quando ieiunatur est hora sexta
f Ex quibus peccatis Sodome et Gomorre fecerunt

c piscibus uesci ioc dni qua ken-
titula ioc inuti Eccles xv. ad
sanitatez corporis quisto sobrius
tordmatius abz igitur tato sa
alig salubrius digerit ihy. epz
uori gule notat i hoc ut suppercepit
lante nimis ar dent studiose
a Gula sex mala facit — Hoc vitiu ipsa sex mala facit
p[ri]o primu e q luxuriaz gignit Et
nutrit Ier v. saturaui eos et
mechati sunt Ios vent mero
estuans despumat i libi-
dinez Salomo vicinia sunt em
vent et genitalia et puicitate
mebrorum sit ofordiod vitiorum
2 2m malu e q claustra dic. i.
virtutes dissipat vn legi e Re
ult. q nabusardan pnceps
coquorum destruxit muros ihrlm
Interptatur aut nabusardan p
phanas paleas hoc e venter
qui totius e omnium mebrorum et
tota die ac nocte pphanas pa-
leas i. albos carnales q cito
+ consumunt ut palea Ios pluvii
et inundacia voluptatu aie for
titudo molestit et eius prudencia
3 constipat 3m malu e q non
solu cor sz etia corpus iqnat
vn pc. laqueus degulosis
2 pet. 2. dicit hy velud irro
nabilia pecora i coiquacone
sua peribunt precipientes mercedez
... Jer. canonica iude hy sunt
macule conuiuantes no dt q sit
maculati vel luxuriosi vel ma
culosi sz ipse macule q ceteros
4 maculant 4m e q no solu i
qnat ymo occidit aiaz et corpus
simul Ecclesiastici 37 pp gula multi
i creiunt i firmitatez qui aut mo
riunt Eccl 37 multi pp crapula
obierunt qui aut abstinens est

+ repente ventus vehemens irruit a regione de-
serti et concussit 4or angulos domus q corruens
oppressit liberos tuos et mortui sunt

adiciet vita Job. 1. filiis et
filiabus tuis vescentibus et bibentibus +
vinum ... cum tantum in
dome ipsorum ... super eos
5 5m e q depauperat vn pu. 21
et ... diligit epulas i egestate
6 erit 6m e q oia etia secreta
reuelat pv. 31 nullu secretu
ubi regnat ebrietas Seneca
q no ebrietas designt aperta ve-
dicit Ios apius ebrius ex
torquet ... noe per ebrietate nu
davit femora q pecatu a nos
p ebrietate obtexerat Eccl 31 ignis
pbat durum ferru sic vinu corda
superborum arguet i ebrietate potatu
... luxuriaz gignit virtutu meia
senit Inquinat occidit depaupat
oia pandit 9 angelus effu-
sus ... i mac. i. luxuria 29 p 6
dicamus contra luxuriam q multis noie
designat pp fetorem pp fluore pp
p[ri]o amaritudinez pp multa 3 depmo
dt. Joelis 1 computruerunt iu-
menta i stercoribus suis ibi gg iu
menta in stercore putrescere e vita
i stercore luxurie finire ps. ... perie-
runt in Endor facti sunt ut stercus terre i. fe
2 tentes i imundicia de 2o dt osee
7 omnes adulterantes q clibanus
succensus a coquente i. dyabolo Eccl
9 speciez mulieris aliene admi
rati reprobi facti sunt Ex hoc enim co
ncupia q ignis exardescit
Jos flamigero igne ... feria
primit lascivos pu 6 nunq pt
hos ignem i sinu suo ... de
3 tio dr Can 4 sfauus distillans
... nouissima aut illius q absyn-
thium Ecc 7 In ueni amariorez
morte mulierem q laqueus ve-
4 natorum e i. demonum ...

a Gula sex mala facit

b Luxuria dicitur mac pp ...

dicitur ibidem vincula sunt et sagena cor-
eius que capit omnes pisces et ma-
gnos et parvos. alba i. feces sicut
pisces maris. Et qui non habuit principe
totum se in hamo venabit traxit
illud in sagena congregavit in ethe-
sim. Augustinus efficacissimum glutinum est
est mulier ad capiendas animas. Ieronimus
si cum viro habitat fere vitari non
debet. Et exeis ab initio an-
ticipatus peccatum vini. De hoc mari
dicitur Genesis 14. Convenerunt in vallem
silvestrem que nunc est mare salsum. huius
autem peccati quinque sunt species. prima est
simplex fornicatio. secunda adulterium. tercia
stuprum i. defloracio virginum. quarta
incestus i. consanguineorum vel affinium
abusus. quinta que species comprehendit clau-
stralium sive hominum sive mulierum. contra
est luxuria contra naturam que fit multis
modis scilicet cum viri in viros vel femina
in feminas vel aquis vel aqua in se ipsam
vel cum bestiali modo vir ad accedit
conficiendam vel cum muliere supergreditur virum
vel cum semen contra vas naturale ef-
fudit sicut fecit Her filius Iude
Genesis 38. Et ideo percussit eum dominus
eo quod rem detestabilem faceret. hoc
peccatum quinque mala facit. primo corpus 1°
inquinat sicut gula. immo plus
quam gula. propter quod dicitur 1 Cor. 6. Omne
peccatum quodcumque facit homo extra corpus est
qui autem fornicatur in corpus suum
peccat. quia illud polluit et destruit.
Eccli. 9. Omnis mulier que est fornicaria 2°
quasi stercus in via conculcabitur. Secundo irretit
tamen hominem ita ut vix possit reverti
ad dominum. Prov. 7. Considero ve-
cordem iuvenem qui transit per plate-
as. Et ecce mulier occurrit ei ornatu
meretricio preparata ad capiendas animas
garrula et vaga quietis impaciens

apprehensum iuvenem deosculatur. Et
procaci vultu blanditur. Et infra. Irre-
tivit eum multis sermonibus et blandiciis
labiorum suorum protraxit illum statim
sequitur eam quasi bos ductus ad victimam
qui non posset se a laqueo liberare.
Osee 4. non dabunt cogitaciones
ut revertantur ad dominum quia spiritus forni-
cacionis est in medio eorum et dominum non co-
gnoverunt. Ieronimus. Quamvis fuerit invitatus
ad nupcias venit. uxorem duxit
non possum venire. Luce 14. Tercio facit 3°
contempnere predicatorem et eciam amonitores
unde Eccli. 21. Verbum sapiens quodcumque
scius laudabit et ad se adiciet. audiet
luxuriosus et displicebit. Et proiciet
illud post dorsum suum. Quarto sapien- 4°
tes infatuat. unde Eccli. Ne zeles
mulierem sinus tui ne ostendat super te
maliciam doctrine nequam i. ne te
infatuat. sicut patet in Salomone. Ieronimus. non
est uxor ducenda sapienti. primum
quia inpediunt studia philosophie. non
potest quisquam libris et uxori pariter in-
servire. Eccli. 19. vinum et mulieres apos-
tatare faciunt eciam sapientes. Quinto 5°
sensatos homines facit similes bestiis.
Psalmus. Homo cum in honore esset non intellexit etc.
Ieronimus. Qui post concupiscencias carnis in
desideriis ambulat iumento irrationabi-
[illegible] quod irrationabilia iumenta
reputatur. Propter quod dicitur Psalmus. nolite fieri
sicut equus et mulus in quibus non est
intellectus. Ier. 5. Equi amatores
in feminas emissarii facti sunt unusquisque
ad uxorem proximi sui hinniebat.
Versus. Inquinat, irretit, doctrine pa-
bula spernit, doctos infatuat, homines
animalibus equat. Et sextus sagittis
tamquam mortuum. hoc dicit quia sicut
a morte nullus regreditur nisi miraculose
ita raptus luxurie. Ro. 8. [illegible]

luxuria habet quinque species
luxurie contra naturam
luxuria quinque mala facit

carius mors est. Prov. 21. Fovea pro-
funda est meretrix et puteus angustus
aliena. unde vir sicut ad comitem. Et
tunc de scandalis sicut quilibet facere unde se
ibi Et quasi latro in via insidiabitur
et quos viderit interficiet. Et omnis
enim vivens mortua est in mari-
i. christo. I. vidua in deliciis vivens
mortua est. Eccli. 9. Propter speciem mu-
lieris multi perierunt. Et tamen
39 angelus effudit phialam suam super flumina
et super fontes aquarum. i. eorum loco
a contra iracundiam praedicavit per flumina
enim et fontes aquarum iracundia de-
signatur propter motum impetuositate
sua sicut flumina decurrens si obsta-
culum invenerit impetuosius currit et
totum fugit sic motus ire. unde Eccli.
est. Noli resistere contra faciem potentis
nec coneris contra ictum fluminis. Di-
citur motus iracundie fons dum distillat
in corde effluit in flumine cum procedit
in verbum vel in factum. propter quod dicitur Eccli. 27.
ne des aque tue exitum nec admo-
b dicum nec mulieri nequam i. ire
veniam prodeundi. Sciendum autem est
quod est duplex ira una bona alia
mala. Bona qua homo irascitur vi-
ciis et peccatis tam suis quam alienis
c que dicitur ira per zelum. De qua dicitur Eccli.
a. melior est ira risu. Ira mala
est qua homo irascitur proximo. Huius autem quatuor
ire quatuor species — species sive gradus. Primus sive prima
1a subitanea — species est ira subita sicut subitus
motus ire ante consensum deliberatoris
rationis. Et est venialis de qua potest
intelligi. vno modo illud. ps. irascimini
et nolite peccare. ibi glosa. si motus
enim surgit qui non est in potestate nostra
non consentiat ratio venialis enim
ira est que non ducit ad effectum. 2a
2a deliberata — species sive secundus gradus est quando est cum
consensu et deliberatione tamen adhuc la-
tens in corde non procedit foras ad

verbum vel factum. Et hec est mortalis de
qua dicit Mt. 5. qui irascitur fratri suo
3a apta — reus est iudicio. Tercia species sive tertius
gradus est quando ira deliberata procedit
a corde usque ad verba contumeliosa vel
facta iniuriosa. Et tunc maius peccatum
est. Et de hoc dicitur Mt. 5. qui autem dixerit
racha reus erit concilio. Et qui dixerit
4a inveterata — fatue reus erit gehenne. Quarta species
sive quartus gradus est ira inveterata
que dicitur odium quam prohibet dicens apostolus ad E-
phesios ubi dicit sol non occidat super
iracundiam vestram. Augustinus ne ira crescat
in odium et trabem faciat de festuca
sic enim scriptum est quod odit fratrem suum homi-
cida est. 1 Jo. 3. Et hec ira quinque d
mala facit. Primum est quod racionem obnu-
bilat et perturbat. unde Job 17. Caligavit
ab indignatione oculus meus et membra
mea quasi in nichilum sunt redacta. Per-
turbatus est a furore oculus meus ra-
tionis iudicium impedit ira animi. Et sic
infatuat racionem unde Gregorius super Job ibi
virum stultum interficit iracundia sua
dicit quia ira mansuetudinem amittit superne
ymaginis similitudinem viciat. Prov. 12.
fatuus statim indicat iram suam. Qui autem
2 dissimulat callidus est. 2m est quod curtat
vitam. unde Eccli. 30. zelus et iracundia
minuunt dies. 3m est quod iurgia 3
et lites generat et pacem turbat. Proverbium
conteritur unde Prov. 26. sicut carbones
ad prunas et ligna ad ignem sic vir
iracundus suscitat rixas. Eccli. 28.
homo iracundus incendit litem. Et pec-
cator turbat amicos. Et in medio
pacem habentium immittit inimicitias.
Ephes. 3. nolite contristare spiritum sanctum
in quo signati estis in die redemptionis
Glosa. Dum ira animi pulsat spiritum sanctum a
4 sua habitatione turbat. 4m est quod non
potest esse in societate quia omnis fugit
societatem hominis iracundi. Eccli. 8.
cum iracundo non facias iurgium.

a Ira dicitur fons dum est in corde, dicitur autem
flumen dum exit in verbum vel in factum.
b Ira est duplex scilicet bona et mala
c Ire sunt 4or species

Ira est duplex scilicet bona et mala
d Ira quinque mala facit

Et cum audacia non eas invadit. quia
quasi nichil estimat eum sanguinis.
prov. 22. ira non habet misericordiam nec erumpens
furor impetum concitati ferre
quis poterit. q. d. nullus. Et tri
malum est quia ira est via et ianua
ad omne malum. Vincentius super le
uit. ira est ianua omnium viciorum
que clausa virtutibus pat ingressus.
apta non interfectis armat animos.
prov. 29. iracundus provocat rixas
et qui ad indignandum facilis est erit
ad peccata procliuior. Ysidorus. Cor urebat vi
tam destruit. iniuria gignit. ira
fugat socios. ad mala que preuenit.
Sc. Et factus est sanguinis. i. pena
pro effusione sanguinis. iustum est enim ut
sicut ira effundit sanguinem in culpa.
ita effundat sanguis eius in pena.
nomine enim sanguinis et culpa et peccata
intelligit. Vincentius. amos. 4. sanguis sanguinem
tetigit. i. culpa penam. Mt. 26. omnes
qui gladium acceperint gladio peri
bunt. etiam dicit Glo. similiter ipsi dampnabuntur
per sanguinem quam fuderint vel
corporaliter vel spiritualiter. Simile dicit
super effusione phiale. 3. agitur
contra luxuriam. similiter declarat pena
eius per sanguinem sicut habitum peccatum eius.
Et sciendum convenienter fit hoc quia
in utroque peccato est commotio sanguinis.
sed tamen differentia in hoc. quia in peccato luxurie
est commotio sanguinis delectabilis.
in peccato vero ire est commotio sanguinis con
tristabilis. Et audivi angelum a
quarum. i. angelum custodem in libris
prophetarum. infra. 17. aque multe populi
multi. vel angelum aquarum. i. corporatorem
seu revelatorem scripturarum
ysa. 44. omnes sitientes venite ad
aquas. Vel angelum aquarum. i. mo
torem sive datorem lacrimarum Ioh. 7.

angelus secundum tempus descendebat
in piscinam et movebatur aqua. Et
qui prior descendebat in piscinam post
motionem aque sanus fiebat. aqua
descendebat in fluvium civitatis. Iste angelus
aquarum. i. datorem et conservatorem scripturarum
Ioh. 4. qui credit in me sicut dicit
scriptura flumina de ventre eius fluent
aque vive. hoc autem dixit de spiritu
quem accepturi erant credentes in eum. De
terre collaudando. vel collaudando
ostendendo divinam iusticiam quia bonos sal
vat et malos condempnat. iustus
es domine ut nec preces nec precio fle
ctaris a veritate et equitate. Ps. iustus
es domine et rectum iudicium tuum. quia eternaliter
et ideo immutabilis Iac.
1. apud quem non est transmutatio nec vici
ssitudinis obumbratio. Exo. 3. Ego
sum qui sum. Et qui misit me ad nos
hoc est nomen meum. Et qui eras sine
principio et eternaliter. non dicit qui
fuisti ne esse eius tantum vel preteritum
putaretur. sed dicit eras. quia est preteritum
imperfectum. ut preteritum ostendat fuisse.
per imperfectum ostendat non preterisse nec
finitum esse. ideo dixit Io. 1. In principio
erat verbum. non fuit verbum. similiter prov.
8. non dum erant abyssi. Et ego iam
concepta eram. i. genita et caput
cum maneres concepta eram plerumque.
caput eo capiente est sanctus ab omni
sorde. quia hec indicasti. bonos mi
sericorditer liberans et malos potestate
condempnans. Et iusto quia sanguinem
sanctorum et prophetarum fuderunt sanguinem
dedisti eis bibere. ut digni erant.
i. penam eternam reddidisti eis.
pro eo quod sanctorum sanguinem effuderunt.
Deut. 32. laudate gentes populum
eius quia sanguinem servorum suorum

c sanguinis commotio est duplex
f angelus aquarum plura signat

vlascet et vindictam in hostes retri-
buet eorum. Et audivi alterum an-
gelum dicentem etiam domine deus omnipo-
tens vera et iusta iudicia tua.
hoc est testimonium introducit ad ma-
iorem confirmationem iusticie dei. per hos
duos angelos perhibentes testimonium
iusticie dei intelligi possunt duo te-
stamenta que sine omni dubitatione
testificantur de ipsa. Et quartus an-
gelus effudit phialam suam in solem id est contra
hoc peccatum quod vocatur gloria inanis
sive gloria in animo gloriantis que per solem
designatur propter claritatem et sublimi-
tatem quam tales appetunt in hoc mundo
non in celo. unde Jo. 4. Quomodo potestis
credere qui gloriam ab invicem recipitis
et gloriam que a solo deo est non queritis.
contra claritatem ab hominibus non recipio.
Luc. 12. nolite in sublime tollere.
hec omnia contra eos in deo quarunt. Job
31. Si vidi solem cum fulgeret et
lunam incedentem clare et letificatum
est cor meum et osculatus sum manum
meam ore meo que est iniquitas maxima
et negatio contra deum altissimum. ibi glo.
sol in fulgore est opus in manifesto
solem sibi fulgere Job non vidit
quia cum opus suum aliis lucet ad
exemplum hoc ad suum superbie gloriam
sibi erat absconditum luna clare in-
cedens est fama de bono opere
veniens nec hanc vidit Job quia
cum bonis diceretur hoc tamen non attendit.
Contra hoc vicium predicat qui
malum quod fuerit et vana gloria
sine quo superbia invitat hoc autem est
vicium summum malum quod provenit
ex superbia quod omne bonum quod invenit corrumpit
perdit. Et quod non invenit ut non veniat
impedit. De primo dicit beatus Bernardus superbia
sive ita ex omnibus sive non semper tamen est
subtrahere gratie. Ut Gregorius. sicut humili-
tas omnia vicia enervat. sic per eius contrarias
virtutes colligit et roborat. sic superbia
virtutes destruit repellit. Et Augustinus
Cum cetera vicia in malis operibus exer-
ceantur ut fiant sola superbia etiam
bonis operibus ipsis insidiatur ut pereat
Et Crisostomus cum bene penitentes renuntiaverint
deo acta putantes que magis infestat
vincenda superbia repetat. Et alius
sit et gratia sit sapientia forma quod decet
inquinat omnia sola superbia sicut dicitur.
De 2°. dicitur de diabolo istius repellit vir
quidam dicunt Alexandro quod valde su-
perbus erat sed propterea erat et sapiens sed
non habes ubi recipias eam 2um malum
est quod facit eque magnum est quod origo
omnium peccatorum. Sic dicit Gregorius regina
est peccatorum. Ratio non vadit sola sed multis
vitiis comitata. unde Eccli. quod superbia
est initium omnis peccati qui tenuit ipsam adim-
plebitur maledictis. Glo. id est viciis. Bernardus
Ber. initium omnium peccatorum et totius perditionis
superbia. Preterea quinque sunt que faciunt
tua parentes operari ad huius habet super
caput tuum cornu omnis hic memento
Thob. 4. superbiam in tuo sensu aut
in tuo verbo dominari permittas. in ipsa
enim initium sumpsit omnis perditio. Dicitur de his
duobus malis gravibus superbie dicitur
2°. in bestia Ecclesiastici Cima[?] cuncta dicunt virtutum gra[?]
perdit. Preterea aliud malum facit
3°. spiritualem quod depauperat sed divitias suas
unde Eccli. 21. obiurgatio et iniurie ad-
nichilabunt substantiam et domus que nimis
est locuples adnichilabitur superbia. Preterea
4°. est aliud malum quod vix curatur sanatur.
vicium superbie quia nescit se humiliare
superbia et sine humilitate non est salus.
unde Eccli. 3. synagoge superborum non
erit sanitas. Frutex enim peccati eradi-
7°. cabitur in illis. Preterea aliud malum. —

a Superbia quia mala facit
b Superbia quia mala facit

facit / q̄ꝛ v̄itaꝫ sit facit concordes
irruas / pu̇ .ꝫ. labia stulti inisꝯt
se ixpas / os īm gia ꝓuocat / stultꝯ
ꝰ. q̄ⁱ stās altus Et iꝰ ē supbus
pu̇ .ꝫ8. q̄ se iactat ꝛ dilatat iur=
gia concitat / dēchyꝰ ēbūs ꝰ. ī
vsu vastat opes / iꝛo sanat / iur=
gia gignit / ꝓp hec talia mlta
q̄ facit supbia ꝰ. Eccⁱ .x. odibil
coram dō ꝛ hoībꝫ ē sup dꝯ Et dabi
ē illis angelo malo sꝫ affligē
hoīes supbos · siue in angulosꝫ
esū ambitio · nis / tpe ꝓspitatꝫ
siue in acidie tpe adusitatis / sic
enī ꝓpu ē supboꝝ ut tpe ꝓspitꝫ
sꝫ sint ambiciosi / Et tpe adusitās
sint in acidi / vel esū elacōis
cū laudatꝛ / ignē cōfusiōis cū vi
tupatꝛ / pu̇ .ia. sꝫ īm gia ꝯpit
mali Et angels crudel mittit
ꝯtra eū / Et estīauīt hoīes esū
magnō / q̄dā estīa abiectōis cū
bn̄ succedit eis / alij esū in acu
die cū male succedit eis / depꝰ
ꝰ. flauꝫ. Custodes tui q̄ loca
sūt Et puuli tui sꝫ locuste locu
staꝝ / que ī sedent sepibꝫ ī die fri
gorꝫ ortꝰ ē Et auolauit .i. su
pbierūt / deꝫꝰ ꝰ. Ione ē pcussit
sol sup caput ione ꝛ estuabat
Et peciꝫt aīe sue ut moreꝛ / Et
blasphemauīt ~~dīn celi nomē~~ dō
eius sibi cōpates q̄ salij dei sūt
spuēdo maiores q̄ in cōpax ꝓpu est
supboꝝ vū ꝓs sup cor ꝗ te ꝯdē
ascen · sꝫ ꝯtra maiores / q̄ supª
nec sat nec vult sbēe / sꝫ sꝫ pesse
Ꝯn q̄dā sapiēs signa supbie
satꝫ bn̄ distinguit · ꝰ. Omīs supbꝫ
ī collicabit ē / sicut supsluus ī cespu
ꝛ ompꝯsꝫ / ciuis erecta / facies tug
ēes dam / deloces supioni de

ētat / meliorꝫ sꝫ ꝓfēc affectat / sīuas
suas ꝛ vbo ꝛ fcō iactitat ꝛ ruēnaꝫ
ī obsequio nō obsuat / sꝫ ne pu
tetꝛ q̄ deus pctm̄ supboꝝ relin
quat ī punitū / iō dīt Iohēs ha
bētis pcatē sup has plagas
ut q̄ noluit in ꝯgrāc posset su
pbus / ꝓp cauīs supboꝝ humiliat
Eccⁱ .x. Radices gencū supboꝝ
arefecit dꝯ / ysa .2. ī clinabit ois
sublimitas hoīū Et humiliabit
altitudo viroꝝ / neqꝫ egerunt
pniaꝫ q̄ vix peccātē quibꝯ dꝯ
supbie ut dīximꝯ sup / dꝰꝯ ꝰ.
difficile ē valde vitare pctm̄ q̄
etiā de victoria nascitꝛ victore
ut dicāt illi glaꝫ q̄ faciūt
pcātēs / vū Iosue .a. fili mi da
glaꝫ dnō dō isrl ꝛ ꝯfitē atqꝫ
indica m̄ q̄ feceris / hāc glaꝫ auf
ferūt supbi dꝯ · qui nolūt ꝯfitē
defcūs suos / Et qⁱntus angls
effudit phialā suā sup sedē bestie .i.
quo loco pdicauit ꝯtra pctm̄ in
uidie / q̄ ē sedes dyab̄ ꝓpc / vnde
ysa̅ .ie. sedebo ī mōte testamti
ī latibꝫ aquilōis / Mons testamti
ē supbia sua / latⁱ aquilōis sꝫ
ī vidi sꝫ gdi / n̄ ignē caritatis
sunt / sup sedē gꝰ bestie phi
ali effudit ē ꝯtra īvidie vitiū
pdicauit / q̄ ꝓpu̇ noccat dūmitte
Ꝯ vitio hac q̄ ꝯtradicē corrupta /
nasciū sꝫ oia mala / sꝫꝰ ipa ex
cecat mētē / vū ꝯpū Job .4. pdie
ī cidet tenebras Et q̄ ī nocte sꝫ palpabūt
ī midie / vel ꝰ. dꝯ ubi ꝯlo ꝰ. Cū meꝯ
ad altius melioꝝ affligit /
q̄ a solis radio obscurat / sꝫ ꝰ.
Inuidi debet ꝓpendē q̄te sit ce
citatꝯ / qui alieno ꝓfcū deficiunt :—

Marginal notes:
sabulꝫ ꝛ miracūlis supboꝝ
inbidia q̄oꝝ mala fac
pꝯ vꝫ ꝯcecatꝫ dicat sꝫ
nec fine cecitat

c supboꝝ duo ꝓpā
d supboꝝ sꝫ hec

e Inuidia ē sedes dyab̄
a Inuidia q̄oꝝ mala facit

aliqua l' etiam tabescit | quare etiam
in felicitate , sunt qui meliora dicunt
prosperitatem semper docuerit | igitur invidie
peste carere desiderat illa hereditate
appetat quam heredum numerus non an
gustat quia omnibus una est et singulis
tota Socrates utique invidi in di
uturnitate oculos haberent ut omnes fe
2o licitate torquerent | Secundum malum est quia
post effectum proprium cruciat | quod aliquis notat
unde Job · invidia perimit parvulum mordax
+ est et fidem mordax invidus quo medullitus
estuans accensus ipse livore proprio
sibi exigit penas | Tullius nullus
melius torqueri invidos quam utilitatibus
congaudendo | Socrates quanta filii boni
bonorum sunt gaudia | tanta in invidorum
gemitus | felicitas enim sua sic invicta
est invidie | sola miseria invidia caret |
3o Tertium malum est quia facit hominem
imitatorem dyaboli | Sapientia 2 · invidia
dyaboli intravit mors in orbe terrarum |
imitatur autem illum qui ex parte eius sunt
4o Quartum malum est quia non habet finem | unde
Cyprianus zelus finem non habet | cum
cetera finiantur | quanto quis in eum invidet
successum meliorem profecit | tanto in
vidus in incendiis livoris ignibus ex
ardescit | huius ulcus pallidus invidus
b toruus aspectus | pallor in facie | tre
mor in labiis | stridor in dentibus | verba
rabida | effrenata convitia | manus
ad violentias promptas | quia etsi in
terim gladio vacet | odio tamen furibunde
mentis armata est | Gregorius · Cum pomo
vicium | antiqui hostis virus in
fundat humano cordi | in pectore in sinu
tota viscera sua serpens conatur
Cuius intus omnia viscera hoc est quod inge
cruciat effectum proprium | unde Oracius in
similis vidia scelerum dyaboli non invenire tyranni
maius tormentum | Sapientia 1a · Cum sit
timida nequicia docta est in omni con
dempnacione | semper enim presumit seva

peruata conscientia perversa · 14 · vita carnium
sanitas cordis | cordis putredo
ossium invidia | invidia multa alia
mala facit | sed modo hec sufficiant
sunt | Et factum est regnum eius tenebrosum
regnum dyaboli invidi sunt | in quibus specialiter
regnat sic dictum est quia tenebrosi
inter dum · quia bona aliorum | tenebrie
eorum sunt · sicut satis dictum est | Et com
manducaverunt linguas suas ad in
vicem detrahendo | detractio enim filia
est invidie ut dicit Gregorius | pro dolore quem
habet invidus de felicitate aliorum | unde
Oracius invidus alterius rebus mar
cescit opimis | Ideo per buffones de
signantur invidi | qui moriuntur de odore flo
rentis vinee | unde apostolus dicit 2 · Cor.
2 · Christi bonus odor sumus | Et in hys qui
salvi fiunt | et in hys qui pereunt | aliis quidem
odor mortis in mortem | aliis vero
odor vite in vitam | et blasphemaverunt
nomen dei celi pro doloribus et vulneribus
suis Glosa · que ipsi sibi ipsis fecerunt
Et commanducaverunt linguas iterum in
videos enim est pugna continua | unus
alium detrahendo sagittat et vulnerat
Jeremias 1 · omnis adulteri sunt et cetus preva
ricatorum extenderunt linguas suas
quasi arcum mendacii et non veritatis
confortati sunt quia de malo ad malum
egressi sunt | Et me non cognoverunt | dicit
dominus | unusquisque a proximo suo se custodiat
Et in omni fratre suo non habeat fiduciam
quia omnis frater supplantans supplantabit
Et omnis amicus fraudulenter in
cedet | et vir fratrem suum deridebit
veritatem non loquentur | docuerunt enim
linguam suam loqui mendacium | sagitta
vulnerans lingua eorum | dolum locuta
est in ore suo | pacem cum amico suo loquitur
et occulte ponit insidias | unde serpenti
comparatur detractor Ecclesiastes 10 · ubi dicit
si mordeat serpens in silencio | nichil eo
minus habet qui occulte detrahit ·

b · Invidie signa

+ Detractio tres inficit

Et satis conveniencius comparatur serpenti de-
tractor. Serpens enim venenum fert
portat in lingua, occulte mordet,
et tortuose incedit. Unde venenosus
est et dolosus. Sic detractor quia illos mor-
det in retro quibus in facie videtur et eis
blanditur, et tortuose incedit, quia a lau-
de incipit et in vituperacionem finit oracionem.
Ysa. 27. Visitabit dominus in gladio suo
duro et grandi et forti super leviathan
serpentem tortuosum. Et quia homines assueti
detraccione vix corriguntur, ideo fortasse dicitur
Et non egreditur premia ex operibus suis
unde Eccli. 22. Homo assuetus verbis im-
properii omnibus diebus vite sue non erudie-
tur. Beatus Bernardus. Nusquam vipera est lingua
que tres inficiat uno flatu, scilicet de-
trahentem, audientem, quem libenter audit
et consentit. Et cum de quo detrahit
percutit ad audienciam eius. Ideo dicit
alibi beatus Bernardus. Gladius triceps
lingua detractoris. Nec huius lingua
mucrone, quo domini latus eius
fossum est crudelior dixerim: vulneris
fodit enim hoc corpus nostrum exanime
sed facit exanime. Ps. 30. Et gladii
qui pectoribus gladios habent. Unde significat de-
tractor. Dan. 7. bestia similis urso.
Et habebat tres ordines dencium quia scilicet
tria genera detraccionum, primum est apta bona obscurare
secundum aperta mala ampliare, tercium quod est minus
in peius. Prov. 25. Iaculum et gladius
et sagitta acuta homo qui loquitur contra
proximum suum falsum testimonium. Et
sextus angelus effudit phialam suam in
flumine illud magnum Eufraten, id est
sexto loco contra avariciam predicat.
Eufrates enim crescens vel frugi-
fer seu pulverulentus interpretatur. Unde
significat avariciam seu cupiditatem que
semper vult crescere et fructificare in pul-
veribus id est terrenis rebus. Sed tamen fluunt
semper quia Eufrates flumine est, unde

ps. Divicie si affluant nolite cor
apponere, id est quia fluunt nolite amare
quia sicut aqua fluvii defluentes
non remanent in perpetuum. Eccli. 27.
Sicut in pressura cribri remanebit
pulvis, sic aporia hominis in
cogitatu illius. Ideo dicit Abacuk
2. Ve qui multiplicat non sua. Usquequo
congregat contra se densum lutum. Et
sexto phialam in flumine Eufraten
effudit. Contra avariciam predicare, quia
tam malum est quod eciam latro potest eam
accusare ut dicit Job. Hec male-
dicunt prophete ut Abacuk 2. Ve
qui congregat avariciam domui sue.
Ysa. 5. Ve qui coniungitis domum
ad domum. Et Amos 6. Ve vobis
qui opulenti estis in Syon. Et non
solum prophete sed eciam dominus per se ipsum
maledicit avaris. Luce 6. Ve vobis
divitibus, qui habetis hic consolacionem
vestram. Et Iacob. 5. Agite nunc
divites, plorate ululantes in
miseriis vestris. Apoc. 8. Ve ve
ve habitantibus in terra. Augustinus: Ve illis
qui vivunt ut augeant res preciosas,
unde eternas amittunt. Beatus Bernardus.
Iure omnes maledicunt dispensa-
torem avarum. Cum dominus dives et
largus est, talis est omnis avarus.
Et ideo est maledictus. Ideo dicit Eccli.
10. Avaro nichil est scelestius. Et
ibidem nichil est iniquius quam amare
pecuniam. Hic enim et animam suam venalem
habet qui vitam suam perdit intima
sua. Unde aranee comparatur avarus.
Et illa sicut aranea eviscerat
se ut telam faciat, sic avarus.
Unde Ysa. 59. Confidunt in nichilo
et locuti vanitates, conceperunt do-
lorem et pepererunt iniquitatem. Ova
aspidum ruperunt et telas ara-
nee texuerunt. Et tele eorum non

d Detractor tres inficiat
e Detraccionum tria genera
f Avaricia dicitur Eufrates

a Avaricia comparatur aranee

erit inestimatu nec operient opi
bus suis / opa eni illoru inutilia
Ieu · ecia dicit ysa · 20 · ve filiy
desertores dicit dns ut faceretis co
silm et no ex me et ordiremini tela
et no p spm meu · Et hoc sextu
malu auaricie q ydolatria ap
pellat / vn apos ad eph 4 · aua
ricia q e ydoloru suitus / ibi glo
Auarus demo e minus / Ieronimus a · no
potestis suire deo et mamone
ibi glo · diuiciis suire e dm ne
gare / ut aut tanq pestes mortifera
fugiatur auaricia ad de mo a phia
la effudemus in tela omnes que da
mala que ipa facit omib; gen
tib; et amatib; eam / Primu est
q sollicitudinem gnat / q requiem tollit
ut pz in diuite 1o / q du debueat
dormire et quiescere / cogitabat q
horrea sua minus parua essent
Luce 12 / Et nesciebat miser q
dns sibi multa horrea preparauit
magna et tuta / ubi posset re
ponere secure oia sua / fz pau
pes · qui cum multo tremore omnia
recipient tpe optimo / Ideo dicit
Eccus 2 · Si diuite q pcit hom
de vniuersa labore suo et afflictione
spus qua sub sole cruciatus e / cuncti
dies eius laboribus et erumpnis pleni
sunt nec p noctem mente quiescit / Ite
Eccli 31 · saturitas diuitis non
sinit eum dormire / 2m malu e
turbacio cordis et tocius domus / vn
pu 15 · Conturbat domu sua qui
sectatur auariciam / qui aut odit
munera viuet / Tercium malu
e perdicio sui et suorum / vn pu 1 · p
speritas stultorum pdet eos / ysa
21 · Rapine impiorum detrahet
eos q noluerunt facere iudicium / Luce
16 · Mortuus e diues et sepultus
e in inferno / Ecce ipse dns incre

cogit mortem diuitis / et sepulturam
inferni / Ipse aut dns compescit / Ideo no
separat / Quartu malu e q grauat
et deprimit / vn Gn 13 · v nos legimus
q abraham ascendit de egipto di
ues valde alia codicio et sequens ve
hemet Zacha 5 · impietas sedere
sup talentu plumbi / Quintu malu
e inquinacio / Osee 9 · facti sunt abhomina
biles sicut ea que dilexerunt / Iacob
1 · religio munda et immaculata &c
ibi glo · qui tpalia no diligit im
maculatu se ab hoc seclo custodit
Sextu malu e inflacio supbie / unde
Augus · extra plenus / intra vacuus
carne turpat corde medicat / Iob
20 · Cum saciatus fuerit artabitur et
estuabit et omnis dolor irruet sup
eu / ysa 9 · a regem syria sup effraym
Septimu malu e q facit honorem minui
ysa 4a · via manus tue incepisti ppter
no rogasti / Ite in felicitatem
questa inuenit minus / auctore qui
ea dederunt no requirit / Octauu malu
e q claudit introitum paradisi Luc
16 · Filioli quam difficile e cofidentes
in diuiciis regnu dei intrare facilius
eius e et c / Nonu malu e q e origo
et radix omnium malorum cupiditas
Eccli 11 · Si fuis diues no eris im
munis a peccato / Decimu e q inim
icos virtutum destruit / vn Abacuk
Sup oem munitionem ridebit · et coptabit
aggerem et coptabit ea / Multa alia
mala facit sz hec mo sufficiat
Diuersus sollicitat / turbat / pdit / grauat
inquinat / inflat / honorem reddit
paradisi ianua claudit / Crimina q pit
virtutum menia fugat / &c · Et sic
caruit aqua eius · 1 · similitudinem
tpalem siccata / p terram ostendit
1 Jo 2 · Transit mundus et concupia eius
Jacob 1 · Exortus e sol cum ardore
et arefecit fenum et flos eius de

b Auaricia q ydolorum suitus
c Auaricia decem mala facit

Auaricia x mala facit

decidit et decor

decidit z decor vultus eius depe(r)ijt
ita duces i (pri)ncipibz suis mai(us) sit
ut (ap)pare(n)t via regibz .i. p(re)dicator(ibus)
suis ad corda eor(um) siccata aqua
que ip(s)os no(n) sinebat p(re)ius t(ra)nsire
ysa .19. ind(i)c(i)ta erit e(t) via de egi-
pto i(n) assyrios / q(ui)a int(er)p(re)tat(ur) di(ri)g(e)n-
tes . It(em) ysa .xi. levabit d(omi)n(u)s manu(m)
sua(m) sup(er) flumine i(n) fortitu(dine) sp(irit)us sui
Et p(er)cuciet eu(m) i(n) septe(m) rivis . ita
ut pe(re)n(t) t(ra)nseat calciati Et erit
via residuo p(o)p(u)li mei / s(ed) p(re)dicatores
hoc sibi attribuerunt o(mn)i(n)o d(icit) Joh(ann)es
vi(i). fiet hoc . abortu solis . i . a xp(ist)o
q(ui) de stella nasci voluit . i . d(omi)n(i)c(a)
p(ost) ortus e(st) sol / t(ri)bulatio(n)e nasci
dignat(us) i(n) cordibz t(ri)bulatio(n)i s(u)b(iecti) s(unt) / Ma-
lach(ie) .2. vob(is) t(i)m(en)tibz nome(n) meu(m)
o(r)iet(ur) sol iusticie / Et vidi de ore dra-
conis / Et de ore bestie / Et de ore
pseudo p(ro)phete / tres sp(irit)us i(m)mu(n)dos
ad modu(m) ranar(um) / draco q(ui) e(st) (ani)mal
sitibundu(m) sig(nifica)t cupiditate(m) q(ue) s(em)p(er) si-
tit Et nu(m)q(uam) p(otes)t saciari / eccl(esiast)es .i. Et e(tiam)
.v. avarus no(n) i(m)plebit pecunia / Et
p(ro)u(erbiorum) .30. t(ri)a s(un)t i(n)saciabilia t(ri)bu-
s(us)n(us) / tres volucres / tres sp(iritu)s i(m)mu(n)di
q(ui) de ore eius exeu(n)t s(un)t sagacitas i(n)
acq(ui)re(n)do / tenacitas i(n) co(n)s(er)va(n)do / et
p(ro)videncia i(n) dispe(n)sa(n)do / hec s(un)t tres
dicte q(ui)bz deambula(n)t p(er) ci(vi)tate(m)
i(n)mu(n)di / Jone .3. ni(ni)ve erat
civitas magna iti(n)e(r)e diey t(r)iu(m) s(ed) f(re)-
q(uen)t(er) aut(em) co(n)tingit (pro) diuites q(ui) saga-
ces s(un)t i(n) acq(ui)re(n)do / tenaces i(n) cus(to)-
die(n)do no(n) h(ab)e(n)t p(ro)vide(n)cia(m) dispe(n)sa(n)di
vel distribue(n)di s(ed) relinqu(n)t ali(en)is q(ui)
male expe(n)du(n)t / Eccl(esiast)e .v. Est aut(em)
mal(um) q(uo)d vidi sub sole / Et quidem
f(re)q(ue)ns apud ho(m)i(n)es / vir cui

deus dedit divicias z hono(r)e(m) et
s(ub)sta(n)tia(m) z nichil dee(st) a(n)i(m)e sue ex
o(mn)ibz q(ue) desid(er)at / nec t(ri)buit ei p(otes)tate(m)
deus ut co(m)edat ex eo / s(ed) ext(ra)neus
vorabit i(d) / It(em) est alia i(n)fimi-
tas pessima qua(m) vidi sub sole
divicie co(n)s(er)vate i(n) malu(m) d(omi)ni
sui / pereu(n)t e(nim) i(n) afflictio(n)e pessima
Per bestia(m) sig(nifica)t sup(er)bia q(ue) o(mn)ia
bona vapat / vii. ung(s) . o(mn)ib(us) i(n)
(ius)t(ici)as i(n) malis op(er)ibz co(n)cu(rr)it ut
fiant / sup(er)bia no(n) (e)t(i)a(m) i(n) bonis op(er)ibz
insidiat(ur) ut pereant / de ore eius
exeu(n)t tres sp(irit)us i(m)mu(n)di . s(cilicet) irre-
v(er)encia maior(um) / co(n)te(m)ptus eq(ua)liu(m) /
opp(re)ssio i(n)ferior(um) / hec s(un)t tres lance(e)
q(ui)bz ioab .i. i(n)i(m)icus / s(i)c e(nim)
i(n)t(er)p(re)tat(ur) / co(n)fodit absolon .i. pace(m)
ut d(icitu)r .2. R(egum) .18. / sup(er)bia e(nim) s(em)p(er)
aufert z occidit pace(m) / p(ro)u(erbiorum) .13.
Int(er) sup(er)bos s(em)p(er) iurgia sunt / p(er)
pseudo p(ro)pheta(m) / sig(nifica)t(ur) carnalis
co(n)cupia / cuius p(ro)ph(et)ia mortua
e(st) / R(omanos) .8. sap(ient)ia carnis mors
e(st) / tres sp(irit)us i(m)mu(n)di q(ui) exeu(n)t de
ore eius / s(un)t lauticies ciborum /
mollicies vestimentor(um) / seq(ui)cies
ocior(um) / hec s(un)t tres sp(irit)us u(n)cie
ferri i(n) lancea iesbi de nob(e) / qui
volebat occidere david .2. R(egum) .21.
Ibi e(nim) d(icitu)r deficiente david iesbi
de nob . q(ui) fuit de genere arapha
cuius ferru(m) haste tres uncias ap-
pendebat Et accinctus erat e(n)se
novo / nisus e(st) p(er)cutere david /
Jesbi int(er)p(re)tat(ur) c(on)fessio nob . i(n)t(er)p(re)tat(ur)
ablatus Et sig(nifica)t carnis (con)cupia(m)
q(ue) s(em)p(er) i(n) nobis est ablatura ro(mani)
vii. Ro(manos) . a videns alia(m) legem /

Margin: cupiditatis; ad eius; carnalis; cupiditatis; superbie; cupiditatis; (et) (con)cupiscencia; a; centenarij; trecentis

d Nativitas x(rist)i e(st) duplex
e Avaricie tres diete

a Fanc tres du(m) / t(ri)a mala d(omi)ni

Undecim

in membris meis repugnantem legi
mentis mee et captivantem me in lege
peccati. Tres vero hec habet sicut illa tria
que pharaoni novus custos [illegible]
[illegible] novitatis in saporibus in [illegible]
bus in illis tribus aliis que sunt provocativa
male concupiscentie sicut etiam tria sunt
tria canistra que portabat pistor pharaonis
in capite de quibus aves rapiebant
panes unde suspendebatur. Gen. 40.
Omnes hii sunt iam vanis quoniam panem propter
cupiditatem et iniusticiam. Tres vero
sunt in mundo sicut tres species advo-
catorum qui ut vanam quietem et
pacem terrene habeant quia iniquis di-
vitiis et luxu delicati semper vivunt.
Et inde sunt qui falsas leges fingunt
pauperes in veritate impugnant. De quibus
dicit Ysa. ve qui condunt leges in-
iquas scribentes iniusticias scripse-
runt ut opprimerent in iudicio pauperes
et vim facerent cause humilium populi mei ut
essent [illegible]. Alii sunt qui veras leges ma-
le exponendo depravant. Et sic de
capite ubi non est bonus iudex de
quibus dicit Ysa. 9. disperdet dominus ab israel
caput et caudam i. actorem. Et ad-
vocatum in causa. In causis dicitur actor
quasi in manibus in causa. Advocatus di-
citur depravans quasi in causis manibus le-
ges exponendo aut dictando de-
pravat. Tercii sunt qui nec veras nec falsas
leges allegant nec veras depravant
sed per exceptiones dilatorias et appella-
tiones frivolas causas multiplicant et
dilatant et prorogant, ita quod quandoque
veniat ad principale procedunt [illegible]
[illegible] vel [illegible] vel quinque [illegible] quas
ipsi per sua astucia suscitaverunt sine
quibus potest causa principalis [illegible]

sic advocati vellent sed sicut medicus
magis contristatur ipsum infirmum sanari
quia tunc plus lucratur, ita advocatus
huiusmodi plus placeat lis quam concordia et
pax. De hiis dicit propheta dissipa gentes
que bella volunt. Et de omnibus hiis
potest intelligi quod dicitur super. Comman-
ducabunt linguas suas pre dolore in
inferno, quia enim in lingua peccant in lingua
torquentur sicut dives epulo. Luce 16.
Sap. 9. per que peccat quis per hec et
torquetur. Hii omnes exeunt de ore dra-
conis qui cum cupiditate aliquo tamen
peccatorum modo advocando peccant.
Sunt de ore bestie exeunt qui causa laudis
humane vel causa superbie quia volunt aliquos
vincere causas iniustas defendunt. Tercii
de ore pseudoprophete exeunt qui ex
amore carnali hoc faciunt. Et ad
hoc facienda demones eos incitant
quibus displicet pax et concordia.
Unde dicitur sunt enim spiritus demoniorum tales
advocati i. a demonibus inspirati. Sicut
enim inspirat spiritus sanctus predicatores
suos. Et ideo loquuntur ut dicit Mt. 10. sic
spiritus malignus inspirat malos ad-
vocatos et reos loqui. Cum causas iniustas
sciunt defendunt unde minatur eis
dominus Ysa. 19. disrumpetur spiritus egypti
in visceribus eius et consilium eius precipita-
bo. Facientes signa quia vellent pacem
et compositionem extrinsecus, intrinsecus in occulto
turbabant negotium et impediunt pacem.
Unde ps. loquuntur pacem cum proximo ma-
la in cordibus eorum sunt. Et procedunt ad reges
totius terre congregare quia etiam sacerdotes
congregant eos ipsum unum contra alium
[illegible] seminarium ad proponendo. Eccl. 2. A
verbo nequam immutabit cor [illegible]
partes [illegible] bonum et malum.

Tanc tres sunt species advocatorum

lingua mala multa facit

vita et mors et damnatio illorum assidua
ligua de qua iterum eodem libro 28. bi-
lingius maledictus, multos enim turbauit
pacem habentes, tertia lingua multos commo-
uit et dispersit illos de gente in gentem.
Et ita qui respicit illam non habebit a-
micum in quo requiescat. Gloria autem
lite frequenter iterum odium et rancorem
peccatum pro iniuria adinuicem. Et ex
odio eternam damnationem eternam. Vnde se-
Et die magni omnipotentis. i. ad
diem iudicii quando omnes illi predicti odio
dampnabuntur nisi penituerint, tunc aduo-
catus quem lite seruauit non poterit eos
iuuare, immo ipse nisi penituerit dam-
pnabitur cum illis. Ier. 12. Congrega eos
sicut gregem ad uictimam. Job. 16. in
die perditionis seruatur malus. Et ad
diem furoris ducetur. Tempus iudicii
dicitur dies quia omnia secreta erunt ibi ma-
nifesta. Dan. 2. Et ipse reuelat pro-
funda et abscondita. Col. 4. nolite ante
tempus iudicare quousque ueniat dominus
qui illuminabit abscondita tenebrarum et
manifestabit consilia cordium. Et dicitur
magnus quia magna ibi fient, quia
bonis omnibus eterna gaudia dabuntur
quam magna sunt, et reprobis omnibus eterna sup-
plicia reddentur quam etiam magna
sunt. Ps. etc. in facies iniquitatis et c.
Et dicitur dies dei, quia iudicium reseruabit
habere. 4. Omnia nuda et aperta sunt o-
culis eius ad quem nobis sermo. Et dicitur
dies omnipotentis quia nichil poterit effugere
nec resistere. Ps. quo ibo a spiritu tuo
et si ascendero. in celum tu ibi es. Et ecce uenit
sicut fur. hic ostendit confirmationem pene
corporis quia dicitur. Bene dico quia ad diem iudicii
ducetur qui cito erit. Vnde sequitur Et ecce
uenit sicut fur. i. cito et improuiso.

Et iste beatus qui custodit et uigilat
in sua custodia ne cadat in dyaboli
recitaculum. Et custodit uestimenta
sua. opera sua et uirtutes suas a
macula peccati uel perditione, ne
nudus ambulet ad iudicium sine
ueste imperiali. Et uideant turpitudinem
eius. i. peccata sua. Naum 3. reuelabo
pudenda tua in facie tua. Et ostendam
gentibus nuditatem tuam. Et regnis
ignominiam tuam. Et dicitur custodit non
dissipat sicut filius prodigus qui
omnia bona sua dissipauit uiuendo
luxuriose cum meretricibus. Luce 15.
Io. dicitur Eccl. 9. omni tempore uestimenta
tua sint candida. et oleum de capite tuo
non deficiat. omnes enim auferat fornicationes
tuas et cetera a facie mea. Et adul-
teria sua de medio uberum suorum. Et
postea subdit ne reuelabo stultitiam
eius in oculis amatorum eius. qui autem
seruus sit dyaboli probat illos quos perdidit
ad reges totius terre, ostendit Io. dicens
Et congregauit. i. congregabit illos
s. reges terre in locum qui uocatur he-
braice armagedon. i. mons furum.
per quem signatur ecclesia, quia ecclesia mons est
propter eminentiam uirtutum in qua sita est.
sed fures plurimi habitant in ea quia bona
pauperum furatur. Et dat parentibus
suis, et sibi thezaurizat. Ysa. 1.
Et non facta meretrix est ciuitas fidelis
plena iudicii. iustitia habitauit
in ea. nunc autem homicide principes tui
infideles socii furum. Et eodem 3. uos
depasti estis uineam meam et rapinam
pauperum in domo uestra est. Glo.
Io. principes qui uiri cum pauperes
publice peccantes arguat et con-
fundat. diuitibus peccata peccantibus
nec uiginti faciunt in quorum domo.

a Iudicium nouissimum dicitur dies magnus

a filius dicitur prodigus qui male expendit sua
b Ecclesia dicitur mons furum
c prelati magis quam alii fures pauperum

rapina pauperum e. Dum opes eorum sibi thezaurizant/ et ea que dant ad sustentacionem pauperum sibi reseruant/ propinquis suis distribuunt. Et in deliciis abutuntur. Et aliorum iniurias suas vel suorum vindictas faciunt/ ad hoc laborant/ ut dyaboli tales constituant fures super monte ecclesie qui res eius que sunt pauperum vel sibi retineant/ vel parentibus distribuant tales sunt omnes qui se ingerunt. vnde Jo. x. Omnes qui venerunt fures sunt et latrones vt supra. Et septimus angelus effudit phialam suam in aerem/ in vno loco contra accidiam predicauit. que admodum aeris agitati sunt et illuc peruagatur/ quia omnis accidia replete decem continuitis preceptis diu sine fatigacione sine intermissione continue pagit/ licet modica remuneracionem exspectat/ ut patet in sole qui omni die de oriente venit in occidente/ Et in noctem redit ad orientem/ Et quantum laborant vno die sumunt cum mane sine intermissione surgunt in alio die/ Et tamen non exspectat talem remuneracionem ex sua diligencia/ vel talem penam pena ex sua negligencia qualem homo/ Et hoc respexit Augustinus qui dixit in decem & cetera, et sicut radius solis in loco inuenitur cum ... ad hoc eciam respectum habent Salomonis/ qui misit hominem ad formicam erudiendum alio/ prouerbiorum vi. vade piger ad formicam o piger. Et considera vias eius/ et disce sapienciam/ que cum non habeat ducem/ nec preceptorem/ nec principem/ parat estate cibum sibi/ Et congregat in messe quod comedat. Et sunt quinque in hac auctoritate que satis
1o possunt confundere pigritiam hominum. Primum est formice paruitas quam Salomon proponit homini magistram/ quod satis

incredibile est. vnde Seneca pudeat ab
2 exiguis animalibus non trahere mores. 2m est quod dicit considera vias eius/ non vias
viam vias eius vocat discursus/ quos facit pro grano vno colligendo/ pro quo plures longe vadit a domo sua/ vnde potest satis confundi/ quidam qui grauantur semel in septimana venire ad ecclesiam, ad acquirendum
3 verum cibum anime. Tercium est quod dicit formica non habet ducem, cuius sequatur exemplum/ nec preceptorem cuius verbo erudiatur/ nec principem qui remuneret bene facientem/ vel puniat negligentem/ homo tamen habet omnia
hec. Et adhuc pigrescit miser. Et
4 quartum est quod formica primum granum eligit quo pascatur/ Et homo miser pascit spiritualia peccatorum aliorum/ vnde prouerbiorum xv. os
7 stultorum pascitur imperitia. Septimum est quod formica onus portat aliud maius se. Et homo modica pondera non potest portare. Et licet hoc vicium reputetur a paruis f
cum multa mala facit. Primo vestit a bono/ prouerbiorum xv. Iter pigrorum quasi sepes spinarum que claudit viam aspicientibus/ sic pigritia a proficiendo/ Seneca epistola
2o lxxxiii est quod per negligenciam. 2o bona facta dissipat/ prouerbiorum xviii. Qui mollis et dissolutus est in opere suo similis est sua opera dissipantis. 3o mala vicia
3o nutrit/ prouerbiorum xxiiii. Per agrum pigri hominis transiui. Et per vineam viri stulti Et ecce totum repleuerant urtice Et operuerant superficiem eius spine. Et maceria lapidum destructa erat quod cum vidissem posui in corde meo vel in oculo
4 Et exemplo didici disciplinam. 4o dampnat hominem. i. est causa dampnacionis sic alia omnia licet non videatur multis prouerbiorum xxi. Manus eius iniquam non erit in nocte malus/ Luce xix. Serue male et piger sciebas quod ego homo austerus sum tollens quod non posui et metens

d Accidia dicitur
e formica habet vt B quod homo habere deberet

f Accidia xv mala facit

q non seminasti quare non dedisti pecuniam
meam ad mensam Luce 19. Mt. 24. Et ad-
dit inutilem servum mittite in tene-
bras exteriores ibi erit fletus et stri-
7 dor dentium. ¶ 7um malum q occidit vivum
Prov. 21. Desideria occidunt pigrum, nolue-
runt enim quicquam manus eius operari
tota die concupiscit et desiderat. Eccli.
21. In lapide luteo lapidabitur piger.
Et omnes loquentur super aspernationem eius.
6 ¶ 6um malum est presumptio, quia tenet factum
tum videtur quod melius facit quam alii unde
Prov. 28. Sapientior sibi videtur piger
a septem viris loquentibus sententias. ¶ aum malum
est quod facit egere. Prov. 10. Egestatem opera-
ta est manus remissa, manus autem for-
tium divitias parat. Et in eodem 21. Co-
gitationes robusti semper in habundan-
tia, omnis autem piger semper in egestate est.
8 ¶ 8um quod facit velle et nolle
9 ¶ 9um malum est (q hominem facit sompnolentum) Prov. 19. Pigredo immi-
ttit soporem. Et anima dissoluta esu-
riet. Unde ... 6. Usquequo piger
dormies, quando consurges de sompno tuo?
Paululum dormies, paululum dor-
x mitabis. ¶ 10um malum est quod caecum
mendicum facit. Unde Prov. 20. Propter frigus
piger arare noluit, mendicabit
ergo estate et non dabitur ei. ¶ 11um
xi malum est quod facit hominem luxuriosum
unde sap. Queritur Egistus quare
sit factus adulter? In promptu causa
est: desidiosus erat. Exemplum etiam habetur
de David 2 Reg. 11, qui in quadam die
cum alii se exercitarent in bellis non
tendit in prelium, sed remansit
in palatio otiosus, cecidit in adulterium.
Eze. 16. Hec fuit iniquitas Sodome
sororis tue: superbia et habundantia
xii panis et otium. ¶ 12um malum est fastidium

tedium boni. Unde Prov. 26. Sicut hostium
vertitur in cardine suo, sic piger in lectulo
suo. Et in eodem: Abscondit piger
manus suas sub ascella sua et la-
borat si ad os suum convertat eas. ¶ 13um 13
malum est quod reddit hominem timidum
unde Prov. 18. Pigrum deicit timor, anime
autem effeminatorum esurient. ¶ 14um 14
malum est quod facit hominem prophetare
malum. Et dubium in ... incipere
unde Prov. 22. Dicit piger: Leo est foris, in medio via
platearum occidendus sum. Et Prov.
26. Et vulgo dicitur: Semper piger
propheta est. ¶ 15um malum est quod facit 17
hominem maledictum a Deo et a sanctis
unde Jer. 48. Maledictus qui opus Dei
facit negligenter. Et mala accidunt
... bona dissipat
bona dissipat, et mala nutrit ...
... reddit ege-
... sopitum, mendicum
... timidum, vacuum
simul et maledictum est. Et exivit
vox magna de templo, i. exhor-
tatio, commonitio magna (vel dictum) Apoc. 16. Et
septimus ... super aerem vox dicens
2 a throno, i. a doctoribus qui ex officio
sedent in throno, i. in cathedra
magistrali, dicens factum est, i. consummata
est malitia mundi, ut veniat finis
eius. Gen. 6. Finis universe carnis
venit coram me. Et facta sunt fulgura, i. malorum
et voces comminationum et tonitrua s-
... Et terre motus factus
est magnus, scilicet confusio peccatorum multorum
Ps. Alluxerunt coruscationes tue
orbi terre. Et ... qualis numquam fuit
ex quo homines fuerunt super terram talis
terre motus sic magnus. Hoc re-
spicit totum presens tempus in quo multa
ad predicationem ...

st 9usi ad fide 7 pmiaz / na de solis
romanis 9usi st ad fide. Et bapti
zati ī duobz uel tribus anis .i. m
modico tpe plus qᵃ centu milia. multi
etiā de georgianis multi de barba=
ris multi de assianis / multi de tercii
Et qᵃ pl'es de aliis ptibz mundi. ut
p'grinos dicit sᵉ. ī oi pte p'dicat' euū
p'potest etiā hoc respicē tpe ante
morte ambo qn ad p'dicatores helie
Et enoch multi de iudeis 9uētent̃
ad fidem xpi / ut dr̃ Malach. ī fine
st. Et facta ē ciuitas magna ī tres
ptes sz. concupiaz carnis / 9cupiaz
oculoz / supbia uite .i. Jo. 2. Omē
qd ē ī mundo ē 9cupia carnis co
cupia oculoz Et supbia uite / vl
a tres ptes dicit tā gnā reproboz
qᵃ st ī mundo sz. iudei / gentiles / et
heretici / de quibz 9stat qd dapnati st
si ī hoc statu decedunt / Joh 3. Qui
nō credit iā iudicatus ē / vel in
tres ptes dicit .p. tres modos pec
candi / qᵃ p impotentiā / ignorātiā / et
p malitiā / vel tres ptes st reli
cti ī agro illo / Et ī mola sicut dr̃.
Mt. 24. Erunt duo ī agro. vnus as
sumet. Et alter relinqt̃ etc. / vel ma
li omēs diu tres ptes / qᵃ peccant
ī dicto / ī se / ī in p'ximum / st peccant cor
de ore tope zacha. 13. Erunt ī oi
terra dicit dns duo ptes Et dis
pgent̃ 7 deficient Et tercia ps
relinqua / in ea Et ducam tercia pte
p ignē 7 vrā eos sicut vritur
b argentu / Et ciuitates gentiu ceci
derunt .i. congregaciones maloz / p°
ī peccatu / 2° in infernu / ps ceciderunt
omēs qᵃ opant inquitate expulsi sunt
nec potuerunt stare / ps ciuitates
eoz destruxisti / Et babilon mag.

uenit ī memoria an dm / dare ei ca
licem vini ire indignacois eius .i. deus
oibz malis quoz peccatorz hic vi
detur oblitus quia nō puniunt / reddet pena
iuxta mesurā culpe eoz / Et sic
pessime ondit qd nō ē oblitus pec
catorz ipsoz ysa. 27. In mesura
contra mesurā cū abiecta fuit iu
dicabit eā / It ysa. 51. bibisti de
manu dni calicem ire eius usqz ad
fundu calicis bibisti 7 potasti usqz
ad feces / Et vide penā reproboz nōiat
p calicē vini / Adhuc notandu qd de
c ispata ē plaga eoz qn vinu dat̃
bibendi acuit / Et omnis isula .i.
eccia sive congregacio scoz p'secucionum
fluctibz vndiqz agitata qᵃ nō aliorum
suo amota fugit de babilone .i. de
malorz societate / ne cu eis inoluentur
ī culpa 7 pena / ysa. 52. Recedite re
cedite exite inde pollutu nolite tangere
exite de medio eius .s. babilonis /
mundamini qui fertis vasa dni. quia
nō in tumultu exibitis nec ī fuga
pabitis / Et montes nō st inuenti /
ī culpa Et ideo nō erunt ī pena / iuxta
id ps. nō accedet ad te malu 7 /
d fl / montes vocat scos .p. uite alti
tudinē Et constanciā stabilitatē / Et qᵃ p'mo
recipiunt lumen solis / postea ī fundunt
ad ualles / vn ps. illuminas tu mira
biliter a montibz eternis / It suscipiant
montes pace pplo et colles iusticiam / Et nō st
inuenti ī culpa / dr̃. ps. sup montes
stabunt aque tribulacionum / vel calumpniaz
vel doctrinaz / vel gratiaz qᵃ omēs
mundat 7 lauat maculas peccatorz
Et grando magna .i. pena eterna sicut
talentu .i. ponderosa 7 mensurata des
cendit .i. descendet de celo .i. a deo

a Status maloz triplex
b Casus maloz duplex

c Societas mala ē fugienda
d Scī dicuntur montes .p. sex

in homines .i. in omnes qui in hominum sa
sapiunt. Et non tamen grandis talentorum
magnum / medium / minimum / magnum
est centum .xx. librarum / medium est .l. li-
brarum / minimum .x. De medio loquitur
hic Iohannes ut dicit glossa quia peccatores
in septuaginta duabus linguis non effu-
gient hanc vindictam. Et blasphema-
verunt homines sic grandinati per deum
qui grandinavit propter plagam grandinis
.i. qui tantam penam eis inflixit / unde
sequitur quoniam magna facta est vehementer / ma-
gna quidem quia eterna / quia acerba / quia
varia. Ier. xxx. plaga inimici percussi
te castigatione crudeli propter multitudinem ini-
quitatis. Et propter peccata tua dura / sed dicit
glossa quod mali in inferno positi blasphe-
mabunt quamvis sciant pro merito se puniri /
dolebunt tamen quod deus tantam habeat potestatem
quod has plagas eis inferat. Sicut dicitur
Eze. xxxii. descenderunt ad infernum cum ar-
mis suis glossa .i. animis rebellantibus
sed ista rebellio est peccatum. ergo peccatum fuit
in inferno. Contra tren. iiii. completa est
iniquitas tua filia syon ibi glossa Cum
iniquitas fere in dictis cessavit. Et re-
spondeo data fuit / apostolus mutatio non
est. ergo in inferno non peccat. ergo invidia
odium rancor blasphemia erunt in
inferno sicut dicit glossa. sed non erunt
meritoria sive demeritoria sed tamen afflicta
[illegible] pene sunt non [illegible] erunt ibi.

Et venit septem angelis. Hec est 3a
pars ... visionis in qua ostendit [illegible]
dampnationis malorum / sub figura mulieris
meretricis. Et primo ponit hic descriptionem ima-
ginariam hoc ordine procedens primo
ponit ipsius mulieris descriptionem / 2o ponit mentalem
expositionem ibi Et miratus sum. habet de-
scriptionem mulieris habitum officium nomen

significat angelos quinque. sed locat sive
sedem mulieris / habitum / officium / nomen
aspectum Et exhibens predicta ita patet
divisio cum quia duas tamen habet partes
In prima ponit mulieris descriptionem / in
secunda mentalis expositionem / ibi miratus
sum sequitur Et venit pro visionem / unus
de septem angelis qui habebant septem
phialas .i. universitas predicatorum
quorum officium est denunciare plagas
malorum / Et dixit unus quia unum sentiunt / Et unum predicant omnes / Et ab
uno mittuntur omnes / Eph. 4. unus
deus una fides unum baptisma /
Et locutus est mecum non solum mecum sed
mecum quia iohannes loquebatur pro desertum
Et angelus pro inspiratorem sive reve-
latorem interius in corde / sive superiori
dominus extrinsecus / veni .i. intellectum
tuum applica et applica ad intelligendum
Et ostendam tibi / desertum dampnationem .i. eternam
dampnationem mundane vel civitatis
romane / vel pravitatis antichristi vel vane
felicitatis / una quarum istarum dicitur meretrix
quia relicto vero sponso fornicatur cum
dyabolo per peccatum vel cum mundo per amorem
illicitum / Magna autem dicitur vel propter
multitudinem / vel magis quam fornicatur
vel sequitur que sedet super aquas multas
dominans super populos multos / qui sicut
aque / quia sicut aque continue et
cursum defluunt / sic populi per mortem
transeunt / vii. 2. Reg. xiiii. omnes morimur
et quasi aque dilabimur in terram que non reve-
tuntur / unde beatus Bernardus loquens ad dyaboli
dicens O regina / vere est illa sententia nec
antiquam maiorem / en omnes morimur / sed
super aquas sedet mundana vanitas
quia fere omnes subiecti sunt vanitati mun-
dane Eccl. i. vidi in omnibus vanitatem

Marginal notes:
c Talentum est pondus
f Meritum nec demeritum erit in inferno sed peccatum
a Predicatores dicuntur unum propter causam
b Meretrix pro plurali ponitur

et afflictor ei. Et nichil permanet sub sole preter universa vanitas omnis homo vivens. Et Ier. 2. ambulaverunt post vanitatem et vani facti sunt. Ideo propheta clamat Filii hominum usquequo gravi corde ut quid ignorando diligitis vanitatem filii hominum usquequo gravi corde ut quid diligitis va[nitatem]. Iste super has aquas sedit olim. Et adhuc super sedet romana civitas que omnibus dominatur que tamen metonomice appellatur ypocrisi i. Quando facta est metonomice civitas sedens Eze. 16. Omnibus meretricibus dantur mercedes tu autem dedisti mercedes amatoribus tuis. Et dona donabas eis ut intrarent ad te. Iste antiqua vana fallacia super has aquas sedebit cum venerit dominium universale et super omnes habebit. Et iam sedet super multas in quibus iam operatur et regnat ubi 2. Thess. 2. Et nunc quid detineat scitis ut reveletur in suo tempore. Iam enim misterium iam operatur iniquitatis 1. Io. 2. Filioli mei novissima hora est. Et sicut audistis antichristus venit. Et nunc antichristi facti sunt multi. Cum qua scilicet meretrice i. mundi vanitate fornicati sunt reges terre i. maiores seculi per plures amatores seculi vanitate qua receperunt Dominum. Ier. 2. Quid invenerunt in me patres vestri iniquitatis quia elongaverunt a me. Et ambulaverunt post vanitatem et vani facti sunt. Et non dixerunt ubi est deus. Si autem nomine meretricis romana civitas accipiatur tunc est sensus. Cum qua ad exemplum eius fornicati sunt reges terre seculares et studium et ardorem suum totaliter circa temporalia expendendo que debent expendere circa spiritualia officium et cultum dei. Ad quam facti sunt. Eccl. 10. Nichil iniquius quam amare pe-

cuniam. Hic enim animam suam venalem habet quoniam in vita sua proiecit intima sua. Si non meretrix accipiatur antichristi fallacia tunc est sensus. Cum qua fornicati sunt reges terre i. principes mundi dimittendo religionem Christi pervertendo et obediendo. Et honorem quem non debet ei impendendo Io. 5. Ego veni in nomine patris mei et non accepistis me. Et si alius venerit in nomine suo, scilicet antichristus, ut dicit Glossa, illum accipietis. Et inebriati sunt i. ebrii facti sunt qui habitant terram i. qui terrena plus quam celestia diligunt de vino prostitutionis eius i. carnali delectatione seu terrenorum amore quod multos ita inebriavit ut sicut ebrii non timent vel sentiunt ita ipsi qui in predicto amore tenentur nec penas timent nec flagella correctionis timent sentiunt. Ysa. 28. Hii primo nescierunt per ebrietatem absorpti sunt in vino erraverunt in ebrietate nescierunt videre ignoraverunt iudicium. Prov. 23. Ne intuearis vinum quando flavescit cum splenduerit in vitro color eius. Et ingreditur blande, in novissimo mordebit ut coluber. Et sicut regulus venena diffundet. Oculi tui videbunt extraneas. Et cor tuum loquetur perversa. Et eris sicut dormiens in medio maris. Et quasi sopitus gubernator amisso clavo. Et dices verberaverunt me et non dolui. Et traxerunt me et non sensi. Quando evigilabo et rursus vina requiram. Vel de vino prostitutionis i. exercitio maioris fornicationis ut dicit Glossa in quo tangitur corruptela que provenit de exemplis maiorum quos imitari se voluit. Regis ad exemplum totus componitur orbis. Et iam multi

vinum prostitutionis dicitur carnis delectatio vel amor terrenorum

precium vii seneca. filiis hodie malu
est qui vivit ad ex^m. Et abstulit
me .i. sustulit in desertum .i. in reprobos
adeo desertos in spiritu .i. in spirituali vi
sione. hoc est illuminavit me spirituali luce
ad videndum et cognoscendum reproborum
mala quos deus deseruit. Et ipsi
prius deseruerunt eum. vel dicitur desertum
iste mundus ultimus est recessus et primus
redditus. Et vidi. ablatus in spiritu.
ablatus mulierem .i. omnem multitudinem va
niversitatem quae dicitur mulier propter vite molliciem
et fallendi facilitatem. ysa. 19. in die
illa erit egiptus .i. mundus quasi mulier
sedentem super bestiam .i. innitentem et se
tenentem super antichristum vel dyabolum. coc
cineam .i. sanguineam quae dicitur propter nimiam
sanguinis effusionem quam faciet antichristus
dyabolo suggerente. ezech. a. fac conclusionem
quia terra plena est iudicio sanguinis et
civitas plena iniquitate. plenam
nominibus blasphemie. hoc est dicat Joh.
quia omnia quae faciet. Et dicet antichristus. Et
sunt sicut blasphemie erunt. Et tunc dicet
illa non displicent deo sed placent quod est
maxima blasphemia. vel hoc dicat
quia multa nomina habebit quae prima facie
invenient ipsum esse christum. habentem capita
septem .i. vicia septem capitalia. Et
cornua decem .i. decem regna que
erunt tempore antichristi subiecta sibi. vel uni
versa regna mundi decalogum im
pugnantia. Et mulier erat circumdata
purpura .i. mundi gloria decorata. Muli
er dicuntur omnes mali illius temporis
propter vite molliciem et seducendi facilitatem
quia ipsi habiles erunt ad seducendum ac
tiue et passiue. Nam vel^a omnes mu
lieres tue sicut ficus cum grossis suis
si concusse fuerint cadent in os come-

dentis. Et erat purpura sicut mulieres
inmersa. Et coccinio .i. sanguine
sanctorum quos occidet sibi acquiescere
non volentes. Et inaurata auro
.i. sanctitatis et sapientie significatio fin
gentem enim se sanctos et sapientes esse.
Et lapide precioso .i. simulata vir
tutum solida. Et margaritis
.i. moribus preciosis. vel sicut dicit
Glo. Mulier erat circumdata purpura
quia vult reges. Et antichristus dicet
esse se esse reges ut decipiat li
beros. per coccinum non significatur simulata
compassio miserorum quia finget se hic
cum tristibus innatus lupi rapaces
propter quos dicit dominus Mt. 6. attendite
vobis a falsis prophetis qui veniunt ad vos in ve
stimentis ovium intus autem sunt lupi rapaces. per aurum
vero designatur sapientia divina quam
se habere mentientur. per lapidem preciosum
pacientia quia retro pretendent exterius
cum tamen non habeant illam. per margari
tas diverse significantur virtutes quas
se habere iactabunt mendaciter. potest
etiam designari affluentia divitiarum
quam in unitate habebunt. Et ideo plurimos
seducent et pervertent unde Mt. 24.
Multi venient in nomine meo dicentes quia
ego sum christus. Et multos seducent
habebunt etiam antichristi seductores ad
manum. Et ideo facilius credent
eis unde sequitur habens poculum aureum
.i. divinam scripturam quae pertinet fide
les ad salutem. in manu sua .i. in
potestate sua quia multa faciet contra de
tenens vel in potestate sua quia multa
faciet exterius. plenum quam dicit scriptura
abhominationem vel in manu sua .i. in potestate

a Mali dicuntur mulieres propter pacientia

b Malorum iactantia est in simplex

sua quod exponet ea sicut voluerit et
quod nullus contradicet eis Et si quis eis
contradicet ~~occisus ab eis quod dicet~~
c occisus ab eis statim morietur plenum
abhominacione i. errore et falsitate per
eorum exposicionem Et inmundicia for
nicacionis eius i. inmundam forni-
cacionem tam mentis quam corporis quia
docebunt illa que mentis est doce
bunt aperte ablata docebunt oc
culte que erunt in occulto sicut ab
eis. Ipse etiam dicet est Et quamvis tales
iam sint operti simulacionibus tamen po
terunt agnosci a fidelibus quia ha
bebunt signum aliquod manifestum eorum
per operum reprobis viam se. Et in fronte
eius nomen scriptum i. aperta est mali
cia eorum obstinata per frontem enim
manifestacio per scriptum obstinacio per
nomen malicia eorum designatur quia ante
reputabant illos probos et bonos cor
rupti sunt muneribus vel decepti
cionibus vel abiecti blandiciis vel
territi minis. Io addi misterium i.
occultum sunt secretum quod ad repro
bos mittitur vel misterium dicitur quia multa
simulacione erit velata eorum mali
cia tamen cogitacionem potius abscondam quam
oculis revelabit deus / [illegible]
in republica sua crudelitate machinat
peccatis suis exigentibus ysa. 6.
Excecam cor populi huius et aures eorum
aggrava et oculos eius claude ne
forte videat oculis suis et auribus
suis audiat et corde intelligat
et convertatur Et sanet eos. Per hoc autem
illius misterium erit malum eorum ma
gnatorum a quibus maxima multitudo
hominum corrumpetur inpura ut dan. 13.
Iniquitas egressa est de babilone a
senioribus iudicibus qui videbantur regere

populum Et hec est babilon magna i.
magnatorum congregacio confusa mater
fornicacionum et abhominacionum terre
[illegible] peccata | Osee 5. au-
dite sacerdotes et attendite domus israel
et domus regis auscultate quia vobis
iudicium est quoniam laqueus facti estis spe
culacioni Et sicut rete expansum
super thabor quod interpretatur lumine ve
niens vel autem debet venire lumine
inde veniet fumus gregorius. Cum pastor
per abrupta vicorum graditur necesse est
ut in precipicium grex sequatur. Et vidi
mulierem i. mundanam vanitatem rigorem
virtutum emollientem vel mulierem i.
malorum congregacionem mollia diligentem
nec vigorem habentem Ebriam de sanguine
sanctorum i. sicientem mortem sanctorum Et
in parte repletam de sanguine martirum
martirum ihesu i. illorum qui sine timore
testificantur ihesum esse filium dei Et dum
sunt vel predictos putant accepi illi qui
ante adventum eius fuerunt occisi ut abel
zacharias filius barachie Et multi
alii de quibus dicitur Re. 26. 21. sanguinem
innoxium effudit manasses multum
nimis donec impleret ierusalem usque ad
os | Mt. 23. Ecce ego mitto ad vos pro
phetas et sapientes et scribas Et ex illis
occidetis et crucifigetis ut veniat super
vos omnis sanguis iustus qui effusus
est super terram a sanguine abel iusti usque
ad sanguinem zacharie filium bara quem
occidistis inter templum et altare | Per
martires ihesu accipiuntur sancti qui post
adventum christi pro fide eius et testimonio
sunt occisi ut beatus stephanus petrus
paulus laurencius Et multi alii
de quibus dicitur hebr. 11. lapidati sunt secti
sunt in occisione gladii mortui sunt Et hec
dicitur mulier ebria de sanguine sanctorum.

c Malorum doctrina erit multiplex

quia sicut ebrius qui multum bibit Et
nichil habeat necessitatem tamen appetitum
non appetitum non amittit sic mali si
multos occidunt nec tamen occidendi
habeant tamen desiderium sed habent Et mi-
ratus sum vissa per hoc capitulum ponit intel-
lectualem expositionem ymaginarie visionis
superius posite unde hic ostendit Johannem
saptinatum mectus magne quod visa
dicat se mirari Johes post magnitudinem
saptoris et impunitione Et quod
miratur Johes ut sciat ipsam causam
saptinis mectus 2o causam venia sunt
bat Et quod esset necto digna magis
saptore cum cum tanta esset pena eius
nepacientis ut dici sicut dicit
Glo qui sicut Johes. to. hic ipsa
illorum qui cum videntur hic in mundo malos
exaltari et prosperari mirantur cum audiunt
penas quas deus eis minatur Et
cum ita sint punendi quare deus per
mittit ita eos exaltari Et per hoc
debet intelligi iusta omnium eorum saptorum
qui debetis sibi a deo collatis ipsum
impugnaverunt unde supra Jaco. 1o. omne
gaudium existimate fratres et cetera Glo. ne
indignemini si mali in mundo floreant.
Et vos patimini quia non est vane re-
ligionis in temporalibus exaltari sed pos-
sessionem Mali nichil habent in celo Et
vos nichil in mundo Jo quia quod aeternum de celo
spe illius boni atque veniditis gaudere
debetis Eadem admiracionem habebat
Je. 12. loquens sic ipsa talium
quare via impiorum prosperatur
bene est omnibus qui prevaricantur et inique a-
gunt abacuc. 3. quare respicis contem-
ptores et taces conculcante impio
se iustiorem et cetera Joh. Et miratus

sum cum vidissem illam mulierem sic
prius exaltatam Et postea conculcatam
admiracione magna de tam subita
mutacione Ezech. 4. videntes tur-
babuntur timore horribili et mirabuntur
in subitacione insperate salutis et cetera
Et dixit mihi angelus quare miraris
q. d. si attencius investigares
sine admiracione cognosceres quod iusto
dei iudicio punientur eternaliter ipsi
qui hic puniunt temporaliter prosperantur
sed quoniam iustum est ut peccatum temporale
pena puniatur eterna Gregorius eterna
hic peccavit in suo eterno non deus
puniet ipsum in suo eterno unde quia
hic noluit facere finem sine peccato
nec deus faciet finem suo de-
licto quod prosperant peccato Ex quo quod est
a deo hoc iustum cum eternum fine di
non habeat Et eternum fine hominis sed
tercio Jo peccatum quod per penam non
est deletum punitur pena eterna quia
offendit maiorem eternum quia caritas
eius offensa accedenda est ex parte
offensi quia quanto offensus dignior
est tanto offensa gravior est Flora
etiam quod non pena inflicta digna
est admiracione sed potius culpa non
enim mirum est si deus a tuo possessa
sua peccatum infligit sed illud mirandum
est quod homo creatura audet offendere
creatorem unde ysa 12. quare non credidisti
lucifer non miratur ysa peccatum sed
casum sine culpa Jerem. 1. similiter
et non debet sola civitas plena
populo Je. in eodem filii syon incliti
amicti auro quomodo reputati
sunt in vasa testea et cetera Ego dicam
q. d. noli mirari ego enim dicam

Mali qui prosperantur in mundo et bei non

.i. apte correspondet sacramentum mulieris
et bestie que portat eam s. mulierem
que habet capita septem et cornua x.
Hec mulier est reproborum collectio
propter mollitiem vite et arte fallendi
de qua prius .i. ne intenderes fallacie
mulieris. favus enim distillans
labia meretricis et nitidius oleo gut-
tur eius verba suavia novissima
a autem illius amara quasi absinthium.
Bestia portans mulierem est antichri-
stus diabolus qui portat reprobos de
peccato in peccatum et postea in infernum unde
etiam angelus dicit bestia quam vidi-
sti diabolus .i. diabolus qui bestiales facit
fuit in potestate magna ante adventum
christi. Et non est quia nato christo vicit suam
potentiam magna parte perdidit. Ioh. xii.
nunc princeps huius mundi eicietur foras
Et ascensura est de abysso .i. de occulto
profundo malorum .i. aperta sevitia exer-
cebit tempore antichristi unde infra xx. Cum
consummati fuerint mille anni solvetur sa-
thanas de carcere suo. Et in interitum
ibit .i. eternam dampnationem vel ascen-
sura est de abysso .i. profundissimo .i. per
illos qui profundi erunt in malo ascen-
det diabolus vel antichristus in elationem. Et in
interitum ibit antichristus quia dominus ihesus inter-
ficiet eum illustratione adventus sui
ut dicitur .ii. thess. ii. vel diabolus ibit in
interitum quo mortuo non habebit amplius
locum nec potestatem decipiendi quia est in morte
b et pena eius. Et non quod eleganter
dicit bestia non fuisse et non esse quia
diabolus ante adventum christi fere omnes bestia-
les vivere faciebat sed tempore antichristi
de bestiis facti sunt homines quia ceperunt
homines vivere ut homines post passionem tene-
bras Et facta est nova in ipsa potentia. o.
bestie silvestres aut leonum iugi

ut ia. et quasi dicit est sibi ortus est
sol iustitie et gratia et in tabernaculis suis collo-
cavit bestie. Et cohibet eos ad oppositum qui
prius latebat ut bestia. antichristus etiam
dicitur bestia fuisse et non esse propter bonitatem
dominij quia pax regnabit. Et dicitur ascen-
surus de abisso .i. de malis per quos
habebit potestatem. dicitur etiam in interitum ire quia
post ascensum cadet in mortem et in
infernum unde post insidiatur ut rapiat pau-
perem at .e. illa .s. ihesu .e. s. pauperem in-
clinabit se et cadet cum dominatus fuerit pauperum .i. christo
cadet cum non audiret christo. xxii. Et fuis
es et non eris in perpetuum. Et mirabuntur in-
habitantes terram dicite patris subita anni-
chilatione post subito periit propter iniquitatem
suam. Et inimici domini sicut ... peribunt
... cum fumum deficient antequam
sunt illi qui sic admirantur quorum
nomina non sunt scripta in libro vite sed potius
terra mota. ier. xvii. Recedentes a te
in terra scribentur post vocaverunt nomina sua
a constitutione mundi. hoc dicit ut ostendat
debuit dicere septem libri vite quidam
enim ibi scribuntur in pagina presentis iusti-
ficationis, de quo dicitur in psalmo. deleantur
de libro viventium et cum iustis non scribantur
.q.d. ostendatur non esse scripti cum iustis
in pagina predestinationis. unde nemo
potest deleri licet scripti fuerint in pagina
presentis iustificationis unde multi de-
lentur ibi scriptus fuit iudas sed
quando peccavit deletus fuit quia peccatum
delet gratiam videntes bestiam que erat
et non est .i. diabolum vel antichristum in
tanta potestate qui cito periit non esse
dicitur quia antea esse separat. Iob. xiiii. ha-
bitant in tabernaculis eius socii qui non
est dehac admiratione stupor dicitur.
Ezech. xxviii. Omnes qui viderunt te
in gentibus obstupescent super te sic

a peccatum homines quare dicit primum carnalis
b diabolus quare dicitur bestia

† debuerunt homines dupli

Et de aliis divitiis et potestatibus huius
mundi cito transeunt, ita quod mirantur homines.
Ps. vidi impium superexaltatum et eleva-
tum [illegible] omnibus potestatibus huius vite. Job.
30. Elevasti me et quasi super ventum po-
nens elisisti me valide. Et hic est
spiritus i. depena huius bestie, set hic
spiritus caret sibi. Sap. v. Felix quem
faciunt aliena pericula cautum. Tamen at-
tendit spiritus [illegible] qui habet sapientiam q. d.
Illa que habet sapientiam i. intelligentiam quia
ipse est [illegible] de uno quoque secundum valorem
proprium et sapere, unumquemque secundum sapere
proprium. Illa in qua est spiritus talis sit tan-
tus de spiritualitate. Set stulti numquam
[illegible] tantum omnes [illegible] cuique videat
alios minores vel sapientiores [illegible] potentes
que videt se [illegible] angustia affluens divina
admiracione. Et nichil omnibus rema-
net quod angustiam [illegible] fuit. Septem
capita. Hic revelatur Iohanni misterium
septem capitum bestie, per que intelligitur
universitas malorum quo ad septem
status ecclesie. Primum caput fuit su-
perbia [illegible] malorum in primo statu, 2m
caput fuit superbia [illegible] in 2o statu
et sic de aliis. Primus non status fuit
ab Adam usque ad Noe, 2s a Noe usque
ad Abraham, 3s ab Abraham usque ad
Moysen, 4s a Moyse usque ad David,
5s a David usque ad Christum. Et per hoc
quinque dicit infra quinque ceciderunt. 6s
status fuit a Christo usque ad Antichristum,
qui erit in tempore Antichristi. Et de hiis duobus
dicit septimus talis non dum venit. Sic
dicuntur septem capita bestie, set septem
montes super quos sedet mulier quibus
innititur et fulcitur malorum congregatio,
que ideo appellat montes i. septem

reges i. principes ecclesie malig-
nantes secundum status ecclesie significantur per septem
capita bestie. Et per septem montes
et dum septem reges in capite i.
spiritus. Et per septem capita designantur ipse
omnes principes qui de omni sapientia ex-
tolluntur gloriando. Per septem montes non
significantur ipse qui de opulencia gloriantur
vel extolluntur. Per septem non reges
dum [illegible] qui de potestate dignitatis gloriantur
[illegible] magnitudine [illegible]
Ier. 9. Non glorietur sapiens in sapientia sua
Et non glorietur dives in divitiis suis
super hos sedet mulier, quia hec dat
[illegible] malorum fulcimentum malicie
sue. Et reges septem sunt. Et quinque
ceciderunt i. quinque status transierunt.
Et superbia [illegible] unus est status
qui [illegible]. Et alius non dum venit
set status futurus in fine seculi [illegible]
Glo. [illegible] quinque primi reges sunt quinque
sensus corporis qui [illegible] non peccasset
[illegible] mala [illegible]
per peccatum ita corrupti sunt ut iam nature
sit eis [illegible] tactu, [illegible] gustu,
[illegible] visu, melo-
dias auditu [illegible] in quibus delectentur.
Et hii sunt quinque reges per quos regitur e-
tas puerilis. Hii sunt quinque viri mulieris
samaritane Ioh. 4. Hiis autem in adulta
etate succedit error [illegible]
[illegible] non spiritualiter
[illegible]
[illegible] ibidem. Et nunc quem habes non est
tuus vir. Sextus rex est [illegible] qui
nunc regnat. Septimus est antichristus qui non dum
venit set cito veniet. Et cito defi-
ciet. Secundum quod sensus est quinque ceciderunt.
Glo. [illegible] q. d. non
iam quinque sensus regunt homines sicut

a secundum homines dupli-
citer
a status septuplex

a supra dicit [illegible]
b. [illegible] homines quinque sunt corrupti per peccatum

an adventum Christi. Et septimus est scilicet antichristus
qui nondum regnat qui iterum dicitur septimus
quia singularis et novus hominibus parebit. Ysa. 4.
In illa die apprehendent septem mulieres
virum unum. Et alius nondum venit
scilicet antichristus. Glosa: qui maiorem faciet
persecutionem. Et cum venerit id est in magna potestate
apparuerit oportet illum breve tempore
manere id est regnare scilicet tribus annis et
dimidio. Et non est multum tenendus.
Et bestia que erat in magna potestate ante
adventum Christi persequendo crudeliter impugna-
bat plus electorum et non est post adventum
Christi in tanta potestate scilicet et ipsa octava
est id est sicut septem qui omnibus transcendit
in nequitia et malitia. Et de septem
est talis quia similiter peccat in eis. Et in
eis perimetur unde dicitur Matthei 24. Iterum
maledicta ... est quod prius est diabolus
tamquam est. Hoc etiam exponit Glosa de
antichristo sic: Et bestia Glosa id est antichristus qui
erat tunc est id est eius potestas adeo transibit.
Et ipsa octava est et de septem est octava quia
excellens et singularis dominium de septem. Non
est propter naturam consilium et culpam et penam
sicut dicitur Ezechielis 1 de aquila que erat de
super ipsorum ... et tamen erat unum dicitur quattuor
quia levat se super se contemplando divina
quod est super humanum intellectum. Sic antichristus
nondum est de septem sed tamen dicitur octava quia
diabolus plenus super humana potestate ex-
tollet se. Unde Danielis 8: Consurget rex
impudens facie et intelligens propositiones
et roborabitur fortitudo eius sed non in
viribus suis et supra quam credi potest universa
vastabit. Et in interitum vadet
utrumque scilicet diabolus et antichristus quia in eternum
uterque peribit. Job 18: Evellatur fiducia
eius de tabernaculo suo et calcet eum quasi rex
interitus. Et decem cornua bestie. Se-
per assignat decem reges qui erunt sub

romano imperio tempore antichristi. Decem ostendit
quod pariter regnabunt tamen valde mali
erunt postea contra antichristum et sic vincet
eos dicitur quod. Et decem cornua que vidisti
in bestia decem reges sunt qui tempore antichristi
qui regnum nondum acceperunt tempore
Iohannis dicitur. Pono decem cornua
prius regni decem reges sunt quod dicuntur
cornua triplici ratione: primo propter ferocitatem
et irrationabilitatem bestialem eorum, 2o
quia adherebunt antichristo sicut cornua
adherebunt capiti, 3o quia per eos pugnabit
antichristus contra electos sicut bestia pugnabit
cornibus suis. Et licet decem futuri sunt
reges romani imperii tamen convertet a Christo
quia per eos impugnabit antichristus omnes
observatores decalogi. Sed potestatem tamquam
reges una hora accipient post
bestiam id est accipient sub antichristo vel diabolo
quia ipse caput eorum erit vel post
bestiam erunt per adherentiam et imitationem.
Et non quod dicitur tamquam reges quia non vere
reges erunt quia sub alio erunt. Et una
hora dicitur modico tempore durabit regnum
quia non per successionem hereditariam sed per im-
missionem accipient dominium. Et hoc dicit
ad electorum consolationem. Et hii unum consilium
habent quia Christum negabunt et antichristo
credent. Et virtutem et potestatem suam bestie
tradent id est antichristo. Dominium suum bestie
tradet id est diabolo quia quicquid poterunt
per se et per suos totum antichristo attribuent
id est faciet quicquid poterunt pro ipso contra
electos. Hii cum agno pugnabunt id est contra
Christum verbo et facto subtrahentes ei suos
suos et occidentes eos qui sibi nolent
adherere. Et agnus vincet illos eorum
malitiam refrenando et suis constantiam
tribuendo. Daniel 2: Conteret et consumet ...
Et suos ... reputabit quod

Reges qui erunt tempore antichristi ... x cornua

quod possit mutare tempora et reges et tradet
in manum eius usque ad tempus et tempora et dimi-
dium temporis Et iudicium sedebit, ut aufe-
ratur potentia et disperdat usque in finem
regnum autem et potestas et magnitudo regni
que subter omne celum est dabitur populo sanctorum altissimi
Cuius regnum sempiternum est Unde hic sequitur
quoniam dominus dominorum est utens malis ad
utilitatem bonorum Et rex regum Et ideo
deiciet eos quando et quomodo voluit Et non
solum xristus vincet eos ymo etiam electi eius
vincent illos reges non sua tamen sed xristi
virtute vincent Et qui cum eo sunt .i. cum xristo
sunt ei adherentes Et qui cum eo sunt vocati
per predicatores vel inspirationem Et electi pre-
destinatione Et fideles fide ipsius
integre persuadentes et suum officium fideliter
exequentes et totam gloriam suo domino ser-
vantes secundum quod dicit Iohannes quod agnus
vincet eos et non magis leo. Quia xristus per
modum vincendi quia per pacienciam quam da-
bit suis vincet ut quod agni coram
tondente se non aperiant os suum sicut &
ipse xristus legitur ysa. 43 vel quia inter
corpora maliciam agnalitet bonorum Et
dixit mihi Hic ondit angelus Io-
hanni quod signant aque super quas se-
det meretrix .i. quibus dominatur antixristus dicens
populos designari populos vocans illos
quos regit cupiditas et avaricia et
gentes illas quas diligit gentiles
propter carnalis vita seu carnalis con-
cupiscentia linguas vocat illos quos
diligit astucia et superbia Et hijs
omnibus dominatur meretrix .i. antixristus sede per
dominium et possessionem dicit glossa Et dixit mihi
angelus dicit Iohannes aquas .i.
aque carnis [illegible] sicut ibi primorum
quod audistis non est meus Ioh. 1e.
aquas vidisti ubi meretrix sedet .i.
quibus dominatur Et que est antixristus

ia perustum quod operatur in eis ut dicitur
2 thess. 2 populi sunt quo ad amatores
Et gentes quo ad luxuriosos Et
lingue quo ad superbos vel populi
quo ad illos qui legem habuerunt
Et gentes quo ad illos qui sine lege erant
Et lingue quo ad diversos [illegible]
Ex omni diversitate hominum erunt anti-
xristo subiecti antixristo sicut xristo Et decem
cornua Hic ondit angelus
quod non debemus conformari
mulieri nec imitari eam quia sed etiam
amatores eius odient eam in fine
in inferno dampnati tunc Et tunc do-
lebunt qui modo gaudent de prosperi-
tate ipsius in inferno enim dicto omnibus
odient se Et quanto plures erunt tanto
maius erit odium Et ideo maior
pena in celo quando omnes omnibus diligunt
se Et ideo quanto plures erunt tanto
maius erit eorum gaudium dicit
glossa Et decem cornua que vidisti
in bestia .i. omnes qui antixristo adhe-
serunt hij odient fornicariam .i.
antixristum cui consenserunt vel in du-
que dilexerunt et eam seipsos quia
sic fecerunt vel fornicariam .i. in
priorum massam quam diabolus fornica-
ta est vel vanitate mundana qua
serviti sunt vel secularem sapientiam quam
amplexati sunt vel civitatem ro-
manam que prope olim fuit
desolata Et tunc fortassis pape
fuerint dictis omnis malicia Et
desolata faciet illam fornicariam
.i. antixristum hoc est sanctorum corpus erit
dissolutus quia completo in illo malorum
perdet placitum quod de sua potestate et
[illegible] bonorum nec habet Et nudam eius
potestate et mala societas Et carnes
eius manducabunt .i. delectantes que

a Qui in inferno comburantur augentur pena et
in celo gaudium

debat de penis istorum (istorum) sed
mitteret Et ipsam igni concrema
bunt i. secum in inferno cremari faci
ent nam peccato illorum tam ipsi quam
alii vero in inferno ardebunt Et quantum
eorum sunt in pena alii contra alia
eorum que ipse habent in vita desolatam
contra consolatorem quia habent in honore
et potestate nudam contra opulentiam
divitiarum carnes eius manducabunt
contra delicatos delicatam Et
ipsam igne cremabunt contra hoc quod
ipse sedes occidet et occidendo de
lectetur Item hii odient fornicariam
i. ipsorum massam deinde ipsimet erunt
quod unus odiet alium in inferno Et si
posset unus vellet alium devorare
unde affectum se in videt quod se affectum
odierunt in mundo Et desolata fa
ciet fraudulenter seducendo unus alium
ut postea gemat in inferno amis
sis omni solacio Et nudam omni virtute
que est vestimentum anime Et carnes
manducabunt i. delicatos eius
carnales quas hic habent manduc
abunt tamen occasionaliter quia de hoc
unus melior cruciabit et ignis co
cior Et ipsam concremabit ysaias
in fine Vermis eorum non morietur Et
ignis eorum non extinguetur Jacobi
4 Agite nunc divites plorate et
ululate in miseriis que evenient
vobis aurum vestrum eruginavit Et
erugo eorum erit in testimonium vobis
Et manducabit carnes vestras
sicut ignis Notat glossa quia
[illegible] et reptiinus pungens
dolor sue tenacie attulit Et
alia Glossa in medio veniet eis quod
possent peccata quas sustinent cru-

ciasse Et pelemosinas redemisse
quod erit eis magna pena Et ipsam
igne concremabunt occasionaliter
i. faciet ipse quod igne concremabit
ysaias 11 ambulate in flammis quas
succendistis vobis Et quia hoc iusto dei
iudicio eveniet in reprobis Ideo subiungit
Deus enim dedit in corda eorum i. per
misit ut hii faciant quod placitum est
illi i. bestie ut dent regnum suum
bestie i. concedet et consentiet super se
regnare diabolum vel antichristum vel
ei sua potestate attribuent similiter
[illegible] i. tradidit illos deus
in reprobum sensum ut faciant que non conveniunt
donec consumantur verba dei quod dicitur Hec ita
fient ut prophetie impleantur que sunt de penis
reproborum et premiis electorum que in fine mundi
complebuntur vel verba dei vocat dei ordinacionem
de adimplecione numeri electorum nam usque
ad illud tempus permittet bonos cum malis
regnare sicut paleam cum grano et co
mpleto numero electorum ventilabit aream
domini et paleam comburet igne inextinguibili
Et granum in horreum domini recondet
ut dicitur math 3 Et mulier quam vidisti est
civitas magna i. reproborum univer
sitas vel romana civitas que habet
regnum super reges terre quia omnes ei
serviunt [illegible] ante Johannes propter antiquam
[illegible] maiorem dicit mulier propter
mollitiem vite [illegible] fullendi dicitur
civitas propter collectionem multorum et conve
nientiam in malo dicitur magna propter ma
gnos qui ibi sunt propter superbiam vel
causa dicitur habere regnum i. potestatem et dominium
super reges terre quia omnes reges ser
viunt ei publice Et adhuc con
tra obtinuit vicinos principes dicitur
etiam [illegible] quia diabolus corrupit se

b alio(rum) pena quadruplex erit in inferno

fuerat/ dicit causa Babilon quia confusa est
cum fuerit/ Et io ietuna confusione erit
Ier. x. Cognita dicitur confusio tua que ha
bitas in confusione

Et post hec vidi/ hic incipit
.18m capitulum Et sexta visio in
qua agitur de dampnacione malorum futura/
a primo siquidem libri et agit Iohannes de hiis
que fient contra ecclesiam a primo statu eius
usque ad finem mundi/ hic incipit agere
de hiis que fient contra membra ecclesie in
die Et post diem iudicii quia membra
predicta abstrahentur et placentur in luctu
in fine/ fama nostra in melius mutata
ascendent in gaudium paradisi/ In
hac sexta visione agitur de membris
predictis vel describitur pena quam habebunt
in inferno Et continet autem hec visio tria
capitula scilicet 18m 19m et 20m Et dividitur
hoc capitulum in duas partes/ in prima ponitur
casus babilonis id est malorum congaudens
In secunda ponitur exultacio sanctorum de vindicta
malorum ibi Exulta super eam/ ipsa
parte procedit Iohannes hoc modo/ primo de
scribit casum Babilonis/ 2o docet ca
nendum ex abeo/ 3o describit fletum
et planctum malorum in consolacionem/ vo
lens autem Iohannes ostendere penas quas
pacientur impii in inferno pro singulis
peccatis/ primo agit de pena bestie et
pseudo prophete/ 3o de pena dyaboli
quo dampnato erit finis/ ut autem maior
fides adhibeatur ipsius omnis ista dam
pnacionem apostolus fuisse predictam dicit ergo
Et post hec id est post quas visiones
de quibus actum est usque huc/ vidi spiritu
ali visione/ angelum alium id est Christum qui
dicitur angelus sicut dictus est a patribus des
cendentem in carne/ de celo id est de invisibili
deitatis descensu dicitur in principio dicitur in

inclina celos tuos et descende ysa.
lxiv. utinam disrumperes celos et des
cenderes/ habentem potestatem magnam id est
equalem patri licet occulta tunc
ysa. xlv. vere tu es deus absconditus
In secundo adventu erit manifesta potestas.
Matthei 24 e. venient cum potestate magna
et maiestate/ Et terra id est ecclesia sita
in infima super nichil fundata/ fuit
stabilita cultu et accione fecunda
varietate spinosa/ illuminata est a gloria
eius id est a presidencia ipsius Christi qui
sibi gloriam reddebat/ inmaculata
quam faciebat sanctitatis vite eius/ Luce.
13. omnis populus gaudebat in
universis que gloriose fiebant ab eo/ ysa.
9. habitantibus in regione umbre
mortis lux orta est eis/ vel terra
id est humana natura illuminata est a gloria eius
id est a deitate sibi causa uniente in uni
tate persone/ Psalmus in nobilitate tua de
duxisti me et cum gloria assumpsisti me id est
meam naturam dicit David/ ysa. lx.
Surge illuminare Ierusalem quia venit
lumen tuum et/ vel terra id est fidelis anima
illuminata est a gloria eius id est a fide deitatis
data/ que facit filium dei quod est gloria magna
Iohannes 1. dedit eis potestatem filios dei
fieri qui credunt in nomine eius Et clamavit ex
cellenter predicando in forti voce id est
audacter et constanter sine omni timore
et dubitacione quia quod dixit non caruit
effectu unde ysa. lv. verbum meum quod e
greditur de ore meo non revertetur ad
me vacuum sed faciet quecumque volui
sicut dicit ysa. lviii. predicatori Clama
ne cesses quasi tuba exalta vocem
tuam et annuncia populo meo scelera
eorum dicens/ cecidit Babilon magna
id est congregacio mala confusione digna/
geminatur ubi cecidit notatur duplex

Margin: 1us; a.; b; 1a pars; 2o; c; 3us; d

a Adventus Christi duplex

b Ecclesie descripcio
c Deitas illuminavit humanitatem et animam
d Casus malorum est duplex

casum primo cum cecidit per peccatum Et pos
tea in infernum/ vel bis dicit cecidit propter
duplicem dampnationem eius .s. ut dicit
Glosa. vii. Ier. ia. Duplici contritione
contere eos pro. opinant sicut dyo-
ploys de qua .s. sua./ vel geminatio ubi
eadem notatur dampnationis continuitatem
ut dicit Glosa. vel forte geminatur
cecidit dampnationis ondit geminatio
ubi .s. peccatum obmissionis et peccatum
transgressionis eius/ vel peccatum spirituale
et peccatum carnale per que fit homo ha-
taculum demonum/ vii. q. assignans
causas subiungit Et facta est habitatio
demoniorum per peccata Et ideo dicit Glosa.
Et custodia omnis spiritus immundi et
volucris immunde Et odibilis/
.i. sedes et locus seu receptaculum
peccatorum carnalium et spiritualium/ per que
demones habitant in homine sicut pre-
dictum est vii Glosa. demones in primis
cordibus peccantium illecebris sicut immundi
prius e elatione volucres/ et odibi-
les. Eccli. x. Odibilis coram deo et
hominibus superbia Et execrabilis omnis
iniquitas gentium/ Custodia autem dicit
quia propter contemptum confessionis peccatum in
corde custoditur Osee. 13. Colligata
est iniquitas effraym. absconditum est
peccatum eius/ hec custodia mala est
quia inde habetur pena eterna vii sequitur
Ibi/ dolores parturientis venient ei
vel forte ideo dicit custodia quia tales
depositum dyaboli bene custodiunt Et
seipsos eadem dyabolo custodiunt vii
ysa. 3 Iudeo. In domibus eius erit cubile
draconum et pastura strutionum Et
occurrent demonia/ Ier. 1. habitabunt dra
cones cum faunis sicariis Et in
habitabunt in ea strutiones quia

hec quia de vino fornicationis eius
.i. deformatione corporali vel spirituali
per quam vastat deus. biberunt omnes
gentes omnes Et reges terre cum illa
fornicati sunt .i. maiores sicut minores
peccaverunt/ ysa. 3. Et erit sicut populus
sic sacerdos sicut servus sic dominus eius
sicut ancilla sic domina eius/ de hac
fornicatione dicitur in psalmo. perdidisti omnes
qui fornicantur abs te Et mercatores terre
Glosa .i. avari qui animas suas ven-
dunt ambitione seculari Eccli. x.
Nichil iniquius est quam amare pecuniam
hic enim et animam suam venalem habet
quoniam in vita sua proiecit intima sua.
de virtute delitiarum eius divites
facti sunt Glosa .i. de operibus per que acquirunt
divitie quia omnis dives iniquus.
Eccli. xi. si fueris dives non eris im-
munis a delicto/ de hiis divitibus
dicit psalmus divites eguerunt et esurierunt
Iaco. 4. divitie vestre putrefacte sunt
psalmus Melius est modicum iusto super
divitias peccatorum multas/ Et audivi
aliam vocem de celo dicentem/ de destructione
civitatis babilonis monet amicos ac
sponsos malorum quatenus ne inolvantur
malis actibus per quos fit casus
dicit gregorius Et audivi .i. intellexi aliam
vocem .i. divinam inspirationem vel per epi
vel suorum predicatorum/ que dicit alia
quia cum prior sit de malorum correptione
hec est de bonorum cominatione/ de celo
scilicet .i. per celo .i. per ecclesiam que in terra
conversatur in fidelibus tamen dignius quam ecclesia
est casta electos .i. domus solis sicut dicit
ysa. 19. domus solis vocabitur una/
dicentem Exite de ea populus meus
.i. de consortio viciis sive divisi
malicia populus meus .s. ne fiat

e Divites qui sunt dicuntur immundi et volucres
f Custodia demonum quia sequitur

§ Avari dicuntur mercatores

ponit eius dolorem et penam p(?) ... quam sibi fecerunt

opera eius. Et ne participes sitis delictorum eius. consenciendo eis nam facientes et consencientes pari pena constringuntur. Et de plagis eius non accipiatis q. d. si non fuistis socii in vita non eritis socii in pena. Jer. li. Egredimini de medio eius populus meus ut salvet unusquisque animam suam ab ira furoris domini. Num. 16. Recedite a tabernaculis hominum impiorum et nolite tangere que ad eos pertinent ne involvamini in peccatis eorum. Quoniam pervenerunt peccata eius usque ad celum q. d. propter hoc fugite a consorcio malorum quoniam pervenerunt peccata peccatorum usque ad celum. i. ad tantum ad eos devenerunt quod plus crescere non possunt vel usque ad contemptum dei, per desperacionem et blasphemaciones et peccatorum enormitatem. Gen. 18. Clamor sodomorum et gomorreorum multiplicatus est. Et peccatum eorum aggravatum est nimis. Jer. li. Curavimus babilonem et non est sanata. derelinquamus eam et eamus unusquisque ad terram suam quoniam pervenit usque ad celum iudicium eius. i. peccatum per quod iudicanda est. Et elevatum est usque ad nubes. Et recordatus est dominus iniquitatum eius. qui prius videbatur oblitus tum permittendo, parcendo, dissimulando peccata hominum propter penitenciam ut dicitur Sap. 11. Sed abutuntur eius paciencia quia ipso dissimulante et supportante ipsi audacius peccant. unde Job 24. Dedit ei dominus locum penitencie et ipse abutitur eo in superbiam. Eccl. 8. quia non profertur cito contra malos sententia absque ullo timore filii hominum perpetrant mala. tamen peccator ex eo quod centies facit malum. Et per pacienciam sustentatur. ego cognovi quod erit bonum timentibus deum. Reddite. tercia(?) admonicio ad sanctos ut fugiant babilonis penam eius condampnacionem. Et assignat tria que debent improperari malis que fecerunt istos. primum est pena culpe respondens. 2m est ut sicut ipsi mala fuerunt inferentes in persequendo sanctos ut fierent in paciencia in sustinendo penam. Et sic duplicatur pena quia inventus vertitur(?) in paciencia, et prius sumat pena. 3m est ut secundum mensuram voluptatis male mensuretur tormentum pene. Dicit ergo dominus ad sanctos qui hic modo affliguntur a malis, Reddite illi. s. babiloni i. malorum congregacioni, que vos compunit et affligunt. sicut et ipsa reddidit vobis. i. sicut ipsa vos punivit iniuste, ita vos ipsam iuste puniendam committatis pena quam sancti modo sustinent et aggravatam in pena que imminet malis futura erit ad dampnacionem. unde Osee. sicut vindictam meam de vobis qui peccatum exercuit ad suscitate(?) sic vos iniuriam meam vindicate in illis ad eorum dampnacionem. Et duplicate duplicia. i. punientes in miciare(?) in corpore et anima, licet ipsi tunc corpore vobis penam intulerint, anime tamen nocere nullus potest. Mt. 10. nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere. Et ne forte aliquis putaret quod ipsi non meruissent duplicem penam, ista Jo. dicit. secundum opera eius. Glo. i. sicut ipsi peccaverunt, licet enim ipsi tunc modo nocuerint sanctis in corpore, ipsius tamen modo (?) i. voluntate et opere peccaverunt. Et ideo iuste in anima et corpore punientur. Jer. 16. duplici contricione conteret eos. Jer. 1. Reddite ei

a pena triplex malorum
b pena malorum duplex

Deutro 32 consumentur fame et devorabunt eos aves morsu amarissimo

miscete illi duplum

pro operibus suis in ipso omnia que fecit facite illi. In poculo quo miscuit vobis, peccatum duplicite scilicet in corde et in via, peccatum habitum iniciate, vel duplum dicit quia peccatum habuit exterius et in peccato [illegible] interius, sine igne exterius et interius [illegible]. Quantum glorificavit se honores appetendo vel in honore gloriando. Et in deliciis fuit carnalibus scilicet et spiritualibus indebite delectando, tantum date illi id est tantum iniciate, tormentum et luctum. Glossa: tormentum in corde, luctum in alia vita. Tormentum videt deliciis, luctus glorie. Et ideo quia tamen [illegible] non dicit sicut hic equalitate quantitatis sed proportionis generis, hoc est dicere quod [illegible] peccavit puniendus, [illegible] exigentiam culpe puniendus [illegible]. Ysa. 27. In mensura contra mensuram cum abiecta fuerit iudicabo eam. Matthei 7. Eadem mensura qua mensi fueritis remetietur vobis. Deuteronomio 25. Iuxta mensuram peccati erit et plagarum modus. Causa quare tanta dampnacio Babilonis est superbia, unde subdit: Quia in corde suo dicit superbiendo et gloriando de bonis [illegible] sibi attribuendo: Sedeo ut regina, id est de honore et dignitate mea moveri non timeo. Et vidua non sum, quia multos habeo consolatores et multas consolaciones. Et luctum non videbo, quia in mundi [illegible] prosperitatibus eum peccatorum suorum non recordantur [illegible], ut nec spoliari prosperis timeant, nec [illegible] contra quos dicitur Job 21. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. Ecclesiastici 11. In die bonorum ne immemor sis malorum et in die malorum ne immemor sis bonorum. Quia facile est coram deo in die obitus

retribuere unicuique iuxta vias suas. Et ideo id est [illegible] iactantie et superbie in una die scilicet in die iudicii venient plage eius, id est ultiones debite peccatis suis. Et que sunt ille plage ostendit: Mors id est carencia visionis dei que est vita animarum. Et luctus pro acerbitate penarum. Et fames id est defectus omnis boni. Hec tria videntur tribus quibus se iactant, quia dixerant: Sedeo ut regina, contra hoc ponit futuram mortem eternam, de qua dicitur Psalmus: Sicut oves in inferno positi sunt, mors depascet eos. Contra hoc quod dixit vidua non sum ponit famem futuram scilicet consolacionis et omnis boni defectum, de qua fame dicitur Deuteronomio 32. Consumentur fame et devorabit eos mors amarissima. Contra hoc quod dixit luctum non videbo ponit luctus eternus, de quo dicitur Matthei 8. Ibi erit fletus et stridor dentium. Et tantum multiplicabitur fletus ille quod lacrime ille tam calide erunt quod comburent corda, sicut dixit quidam de patribus discipulo suo: Ploremus hic, mi fili, antequam veniamus ad locum ubi lacrime comburent corda. Primus luctus sine [illegible] lacrime [illegible] futuras, nam qui modo plorant non plorabunt in futuro, sed proculdubio ridebunt. Luce 6. Beati qui nunc lugent quoniam ridebunt. Contra qui nunc rident in futuro plorabunt, unde ibidem: Ve vobis qui ridetis [illegible]. Proverbiorum 14. Risus dolore miscebitur. Et extrema gaudii luctus occupat. Sunt autem [illegible] genera lacrimarum que hic habentur [illegible]. Prime sunt lacrime contricionis que fiunt pro peccatis propriis, de quibus Psalmus: Lavabo per singulas noctes [illegible]. 2e sunt lacrime compassionis que fiunt pro peccatis et miseriis aliorum, de quibus dicitur Ieremie 9. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarum ut

§ Talis perpetua iactantia debet [illegible] pena

ut ploreim nocte et die interfectos filie
populi mei. Tertie sunt lacrime deuotionis
que sunt ex consideratione bonitatis dei de
quibus dicitur in psalmo Cibabis nos pane
lacrimarum et potum dabis nobis in la-
crimis in mensura. Prime signate sunt Exo·
13· per aquas uetoch (?) / 2° Reg· 2· per
aquas iericho / Tertie 1 Par· 23· per aquas
bethleem quas sitiebat dauid aqua
de lacu naze· d· Quis mihi daret in potum
aque de cisterna que est in bethleem iuxta
portam / Contrite lacrime sunt doloris / pro dolatio (?)
huius iudicie penitus / Tren· 1· Et lacri-
mis in maxillis eius / Quarte sunt lacrime
amoris / ex desiderio patrie de quibus
dicitur in psalmo Super flumina babilonis Job·
16· Oculus meus stillat ad deum hec
due uere signate sunt Josue 15· Et Ju-
dicum 1· Irriguum superius et inferius quod
dedit caleph axe filie sue / Hec sequitur
quinta lacrimarum sunt quinque porticus pro-
batice piscine in qua lauabat ho-
stie duo offendere / ubi descendens an-
gelus domini mouebat aquam / Et quando
cum descendebat in eam sanabat Joh·
5· Et igne comburetur eterno Mt· 25·
Ite maledicti in ignem eternum Ysa ultimo
Ignis eorum non morietur nec poterit
tabula resistere / Anima fortis est deo
Glo· 1· precibus non flectitur / Pro· 6· Zelus
et furor uiri non parcet in die uindicte
nec acquiescet cuiusquam precibus nec recipiet
et pro redemptione dona plurima / Et uere
fortis est deus qui iudicauit istam ba-
biloniem reginam / Omnis enim sine acce-
ptione personarum sua iusta iudicabit / Et
quanto maiores fuerint tanto grauius punientur
aliis paribus / Sap· 6· Judicium durissimum
his qui presunt fiet. Exiguo autem
conceditur misericordia / Et potentes potenter tormen-
ta patientur / non enim subtrahet personam

cuiusquam deus / qui omnium dominator
nec uerebitur magnitudinem cuiusquam / Fere
hoc totum quod hic dicitur scriptum est Ysaia
47 ubi ysayas loquens de babilone
dicit / audi hec delicata audiens (et habitans)
confidenter que dicis in corde tuo ego
sum / Et non est preter me amplius / non sedebo
uidua / Et ignorabo sterilitatem / ueniet
tibi subito hec duo in una die sterilitas
et uiduitas uniuersa / uenient super
te propter multitudinem maleficiorum tuorum
Et propter duritiam incantatorum tuorum
Et flebunt Glo· 1· dolorem in illa pa-
tiet quia in illa fuerunt sedati / Et plan-
gent se super illam reges terre Glo· 1·
principes seculi dolore cordis ondet (?)
Et ita duplex dolor hic exprimitur
quod flebunt domines huius mundi / unus
interior et conscientia in remordere eos de
malis que fecerunt et de bonis que
obmiserunt / Et alius exterior igne
cruciante et comburente corpora eorum que
in deliciis uixerunt / Et illam primam
sed facere noluerunt / Joel· 1· Flete et
ululate qui bibitis uinum in
dulcedine / Mt· 24· Tunc plangent omnes
tribus terre / Erit autem planctus iste continuus
et inconsolabilis / unde Eze· 19· Fili hominis
assume planctum super filios israel.
Et in fine eius planctus est et plan-
ctus erit· quasi dicat· planctus continuus
erit et inconsolabilis / Jer· 31· plorans
filios suos noluit consolari quia non
sunt / Item dicit Joh· qui sunt illi re-
ges qui ita debent dolebunt· dicit
Qui cum illa fornicati sunt Et in
deliciis uixerunt· abutendo eis
1· Thi· 5· uidua in deliciis uiuens
mortua est per uia (?) morte / Et ob-
noxia fit· Pro· 19· non decet stultum
delicie quando sui nescit uti Job· 30·

a· Dimitu (?) dolor est duplex

et spiritualibus delicias computabant / filii stultorum et ignobilium. Eccl. 1. Supra posui in corde meo vadam et deliciis affluam et fruar bonis. Et vidi quoniam hoc esset vanitas. Risum quoque reputaui errorem / vel reges terre dicuntur illi qui bene rexerunt terram suam id est uitam suam et carnem suam, tamen aliqui fornicati sunt corporaliter vel spiritualiter. Et ideo dolebunt quia illos quos sic videbunt vel audient punciendos, nunquam similes fuerunt. Et huic fine concordat quod dicitur. Cum viderint etc. Dolebunt reges terre cum viderint fumum incendii eius fumo suo / de quo ysa. 33. Contenerent torrentes eius in picem ardentem nocte et die. Et non extinguetur in sempiternum. Et ascendet fumus ignationis et ignatorum. Longe stantes propter timorem tormentorum eius / Sed in quo statu erunt reges isti. Scilicet in inferno quando ergo longe stabunt / scilicet in celo quia videbunt. Solucio quam dat Glo. exponit hoc de malis regibus. Et tunc dicendum est quod erunt in inferno cum babilone id est in pena cum mundanis. Et stabunt longe voluntate sed non actu ut dicit Glo. quia vellet fugere sed non poterunt / ita videbunt tormenta quod non solum videbunt in aliis sed etiam ipsius sentient in seipsis. Sicut intelligatur / hoc de bonis regibus qui terram suam bene regunt. tunc potest dici quod in mundo stantes dolebunt de peccatis malorum quia audient ipsos patientes et passuros. Et dicitur quod nunquam similes illis fuerunt. Vel aliter quare in inferno videbunt penam illorum dicitur quod oculis fidei dentes ipsi maiores adhuc viuentes. Scilicet debemus intelligere / vel iam in inferno lugentes.

scilicet de malis accipiatur. Ve ve ciuitas illa magna babilon que est mundus seu omnium malorum congregatio. Ciuitas illa fortis ad mala facienda sed debilis ad bona. Sequitur fortitudinem dicit ysa. 5. Ve qui potentes estis ad bibendum uinum / et viri fortes ad miscendum ebrietatem. ysa. 40. Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem. Et dicit bis, ve ve in inuicem duplicem penam malorum scilicet in corpore et anima ut dicit Glo. Jer. 17. Duplici contritione contere eos. Eze. 16. Accidit est post omnem maliciam, ve ve etc. dicit dominus deus. Quia una hora id est subito uenit iudicium tuum particulare quod sit in morte. Et generale fiet in fine mundi / quod similiter subito ueniet et cito. Joel. 2. Vestra vicissitudinem reddam cito velociter. Job. 21. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. Et negociatores terre flebunt et lugebunt super illam babilonem scilicet dampnatam quia merces eorum nemo emet amplius. Sed nunquid tunc mercatores siue negociatores habebunt merces ad vendendum / Contra de quibus negociatoribus loquitur Joh. Solucio Glo. dicit quod Joh. loquitur de utrisque negociatoribus scilicet de temporalibus et spiritualibus. Aliter cum negociatores qui in mundo merces suas et negociationes fraudulenter fecerunt et per fraudem diuicias congregauerunt / dolebunt in morte. Et in iudicio et in inferno / de hoc quod omnino destituentur diuitiis vel deliciis in quibus posuerant amorem suum et gloriam / videbunt se expositos paupertati et dolori et angustie / majoreum dicit Glo. flebunt et lugebunt

b mercatores sunt duplices

quia illa penitus dolebunt in quibus suam
deputabant prosperitatem. Et non poterit
amplius emere neque vendere quia eorum
vita erat. Prov. xi. Non proderunt divi-
tie in die ultionis. Eze. 7. Argentum
eorum et aurum non valebit liberare
eos. Vel spirituales negociatores.
Et mali sunt qui celum dant pro terra ut
avari; eterna bona pro caducis ut am-
biciosi; iusticiam pro pecunia ut advo-
cati; gloriam dei pro laude humana ut ypo-
crite; sacramenta pro denariis vel alia
spiritualia pro temporalibus ut symoniaci.
De quibus dicitur Eze. 27. Negociatores
tui [illegible] diversarum ar-
gento ferro stagno plumbo impleve-
runt nundinas. Argentum dicit sapientiam
secularem; ferrum potenciam temporalem; stagnum
dicit simulationis simulacrum; plumbum vero
carnalem delectationem. Contra hec ne-
gociantur multi qui postea tanto
amplius dolebunt quanto plus
debita ea dilexerunt. Eze. 27. Ne-
gociatores populorum sibilabunt super te
ad nichilum deducta es et non eris
in sempiternum. Duplicatur autem ubi cum
paciens adiectum quia tales plorabunt
in morte de duobus scilicet de amissione
rei amate et cum tanto labore ac-
quisite et de pena pro amore rei illicite
inflicta. Io. 2. Auferte ista hinc
et nolite facere domum patris mei domum
negociationis. Contra quod scriptum est domus
mea domus orationis vocabitur vos
autem fecistis illam speluncam latronum.
Zacha. ultimo. Non erit ultra mercator
in domo dei exercituum. Iohannes
merces illas in quibus maxime delec-
tantur sunt isti mercatores seu negocia-

tores de quibus amissis dolebunt. Et
primo ponit illas quibus abusi sunt
scilicet superbiendo et usu in acquirendo retinendo
vel expendendo. Scilicet merces auri quia
[illegible] vena merces eorum nemo emet
amplius quia tam viles reputantur quo-
tare et preciose quia sunt merces auri. Et
argenti nemo emet et lapidis
preciosi quia altior est carbunculus et
margarite vel alius cuiuslibet lapidis
preciosi. Et byssi quod est linum egipti
candidissimum. Et purpure et serici
et cocci qui est flos unde fit tinctura
pulcherrima supple merces horum nemo
emet quia valde cara et desiderabi-
lia. Et omne lignum cedrinum nemo
emet. Et omnia vasa eboris et lapi-
de precioso facta vel ornata nemo
emet. Et cinamomum et [illegible] nemo
quibus delectatur odoratus et gustus nemo
emet supple merces odoramentorum
quorumcumque. Et ungentorum et thuris.
Et thuris olei et vini et simile
et tritici et iumentorum et ovium et equorum
et redarum id est quadrigarum. Et manci-
piorum et animarum hominum id est vivorum
hominum mortuorum scilicet horum nemo e-
met. Per hoc autem quod dicit animarum
hominum innuit ut dicit Glo. quod
quidam venduntur sive fiunt servi tem-
poraliter ut Ioseph. Quidam autem spiritualiter et
temporaliter ut egiptius venditus
iudeis eorum ritum et cultum custo-
diens vel paganus eorum ydola
colens ut [illegible] Dum illi
qui tamen temporaliter serviunt emptoribus suis
et non mente sicut Ioseph serviunt
Pharaoni corporaliter sed mente deo. Ani-
mas hominum dicit qui serviunt. Et

c Mercatores sunt spirituales et multiplices.

a Servi sunt duplices.

mete terre. vel mancipia dura illi servi qui ad tpc vendunt / sic no hoim dni illi q vedutur simpliciter .i. p tota vita sua. Et poma desiderij aie .i. q deside rabat aia tua / discesserunt a te .i. queciiz omnia desiderabilia amittes. Et si moderate illis adhesisses pacoris ꝑmaneres. Et omnia pinguia et preclara perierunt a te .i. q̄cūq delectabilia. sap. v. Transierunt hec omnia tanqȝ umbra. unde sicut fumus qui relinquit post se amaritudinem / sic omnis .i. tpe de lectabilium transeat peccata / tunc rema nebit in mente pene dulcedinis pu gens memoria / vn Jacob. v. Eru go eorum erit vobis in testimonium / dicit Glo. qȝ intelliget se male con gregasse ea / quibus no indigebat ad usum vite. ¶ Et ea omnis penitus et amplius no venient .i. no ve dent / qȝ no erit tunc tpc vel locus negociandi / qȝ mercatores horum .i. predictorum rerum. qui divites facti sunt ab ea Babilone .i. negotiationibus suis ea / longe stabunt / qȝ iā no po terunt mala detecto cōtē / vel longe stabunt voluntate .i. dolebunt qȝ no longe steterunt ab ea p̄ nimia distantiam / pp̄ timorem tormentorum eius in quibus ipsi erunt / quorum continuatio sp̄ tiebit. et p̄ nimia sp̄ sentiet. plo rantes p̄ commissis. Et lugentes pro obmissis notat continuationem do loris eorum / ac dicentes ex nimio dolore / ve / ve .i. p̄ pena aie et corporis vel spiritus et corporis / Civitas illa magna .i. magna seu malorum mul titudo q. d. duplici miseria afflicta e illa civitas .s. corporis et aie vel spiritus et corporis / vel p̄ viā et [illegible] / que amicta erat bisso et purpura et Simeos epulo luce v. bisso pp̄ mol liciem carnis / purpura ad oculos pro vanitate. Et cocco .i. panno violaceo pro fe. Et deaurata auro et la pide precioso et margaritis / ex nunc hec erunt in inferno et stat qȝ no sed signa vel noticia horum erunt ibi / re p̄ ibi erunt i recolent in inferno memoria signa felicitatis terrene / qua fruerunt in mundo / qȝ erit eis in augmentum tor menti pene / hec aut signa sunt voces nichil aliud erunt qua ma cule quas abusu divitiarum terrarum contraxerunt qȝ in ppetuum remanebunt. qȝ sp̄ adurent Et numquam consu ment. Ecci. xx. Coste cum delinquente de lictum & ap. ie. et sein eo eo qui fecerat sibi tormenta patietur / hoc totum ab eo intelligi possit exponi moralit de ypocritis / qui mores precosos vero tales deferunt in mundo .s. virtutes vel opera virtutum ut laudentur / Et ita p̄ vana gloria vel favore humano vendunt omnia que faciunt / de quibus dicitur ypocrite M̄t. xx. Ite potius ad vendentes et emite vobis. hi tunc .i. die mortis vel iudicij no erit qui emat / qȝ omnibus apparebit falsitas et ignorantia iniquitatis eorum / vn̄ Naū. iii. Revelabo pudenda tua in facie mea. Et ondam gentibus iniquitatem tuam / peccata sup te abhominationes tuas Et continues te assiciam / loquentem ad invenem que interpretatur spectaculum. Et sicut ypocrita eius confusio tanto mag nificat / quanto iniquitatis amor apparebit / nunc p̄tendunt ypocrite et splendent sic virtutem

b Dimittes in inferno debunt mercatores [tene] felicitatis
c Et ypocrite dicuntur mercatores
d ypocrite vicos multiplicant

auri sapientie divine / argenti spiritualis e-
loquentie / lapidis preciosi .s. carbunculi
.i. eminentie sancte conversationis / margari-
te .i. candoris vite apostolice / byssi .i.
stole iustificationis / purpure .i. martyrii
amoris / serici .i. cogitationis splendoris /
cocci .i. caritatis / ligni thyini (cedri) .i. con-
stantie in fortitudine, quia hoc lignum imputre-
bile est / eboris castimonie / eris loquentie
sive patientie / marmoris in vite similitudinis /
cynamomi .i. passionis Christi / ama-
momi .i. operis in dolentia / Et o-
doramenti .i. donorum spiritus sancti / Et thuris
.i. devotionis / et vini .i. compunctionis / Et
olei .i. pietatis sive compassionis / Et
simile .i. puritatis / et tritici firmitatis /
Et iumentorum .i. laborum spiritualium / Et
ovium .i. simplicitatis et innocentie / Et equo-
rum .i. fortitudinis et strenuitatis / Et re-
darum .i. auxilii et consilii ad suppor-
tanda onera infirmorum / et mancipiorum
.i. mutui famulatus et administrationis / et
animarum hominum mirabilium / horum omnium
merces se simulant habere ypocrite et ven-
dunt pro laude hominum / sed tunc nemo
emet / quia tunc apparebit ignominia eorum
universa / Et poma desiderii anime .i.
odor bone fame / quam pro omnibus
desiderant ypocrite / discesserunt a te
quia tunc erit pro suavi odore fetor ut
Ysa. 3. Et omnia pinguia .i. omnis de-
coris et preclara .i. omnis bona que iusta con-
perierunt a te .i. peribunt ab ypocritis.
Et amplius non invenient illa .i.
vendent, quia omnis ypocritarum mali-
tia, que latens tunc manifesta erit.
Hoc etiam totum exponit Glo. de he-
reticis / quorum merces in hoc tempore aliquo modo
cognoscuntur / sed in fine scelera eorum

pecius emet, quia ab omnibus manifeste
cognoscetur eorum dolus et falsitas / Primo
habent multas merces quas ven-
dunt incautis / habent enim aurum mendacis
sapientie, argentum simulate facundie, la-
pides preciosos .i. predicatores ex-
terius religiosos, sed intus perver-
sos. Et margaritas .i. doctores
divinos non compassibiles qui docent
errores. Et byssum .i. ypocritas qui
iuste apparent. Et purpuram .i. mar-
tyres suos. Et coccum .i. simulatam
caritatem qua operiunt suam cru-
delitatem / sericum .i. exteriorem inte-
gritatem qua palliant malas cor-
porum / lignum cipressi .i. obstinationem
in malo, quia in iniquitatibus constantia
in bono / eboris simulatam virtutem pul-
critudinem qua regunt spiritualia vitia /
eris canoram predicationem / qua simulant
se habere devote fidei veritatem / ferri .i.
simulatam patientiam qua palliant de-
ceptionis acumen / Marmoris .i.
simulatam patientiam obedientiam qua palliant
suam rebellionem contra ecclesiam / Ci-
namomum et amomum et odora-
mentorum merces .i. orationes sedulitatis
orationum quibus simplices decipiunt /
Et viduarum domos comedunt et
unguentorum merces .i. favorem vere-
cundiam qua vos se cohibere dicunt
Et thuris merces .i. simulatam devotionem
Et vini merces .i. simulationis compunctionem
Et olei merces .i. simulatam pietatem
Et simile merces .i. puritatem compassionem
novam sed simulatam. Et tritici merces
.i. doctrinam veritatis qua dicunt se habere
Et iumentorum et equos Et
mancipia Et animas hominum se dant

a hereticorum sunt multe merces.

hic/ imitati sunt fortes labora-
tores qui portant aliorum onera sic-
ut dicit apostolus ad Gal. 6. Oves sunt
simplices et innocentes de quibus
dicitur Matt. 10. Ecce ego mitto vos
sicut oves in medio luporum. Equos sunt
fortes. Et redas i. predicatores
veloces qui sicut rota de gradu in gradu
velociter portant per universum orbem
Sunt etiam fortes hic. Poma deside-
rii anime tue. Mancipia et animas hominum
illos qui sunt custodes corporum. Sunt
etiam fortes hic poma desiderii anime
tue i. virtutes quibus sancti vitam
imitantur unde per totum orbem suum diffundit
odorem sicut dicit apostolus 2 Cor. 2.
Christi bonus odor sumus deo et hec omnia pro
magna parte iam amiserunt beati
Et iam pauca emunt mores corporis Et
ideo lugent/ sed in die iudicii vehe-
menter lugebunt quia in penis va-
cant cogitare errorem suum. Ideo dicit
hic poma desiderii anime tue dis-
cesserunt a te i. sanctorum virtutes Et
opera que dicebat hic Et omnia pinguia
i. devotos et spiritus perierunt a te
a babilon i. confusa hec et corporis co-
gnatos Et amplius iam non invenient
i. amplius vendere non poterunt
post iudicium vel mortem quia tunc
apparebit omnibus quales sunt mores
corporum. Mercatores horum i. pro dicte
... i. avari vel ypocrite vel
heretici qui divites facti sunt ab ea
sua reputacione. Et ... vena pau-
peres sunt/ longe stabunt propter timorem
tormentorum eius hoc dicitur quia tam avari
quam ypocrite et heretici videbunt

penam malorum flentes et lugentes et
magis quia ad primum dolebunt quia longe
non steterunt ab illa mala negociatione
Et mala congregatione/ sicut amatores
mundi longe stant a pena quia sciunt quod
qui prius voluit vivere in vicio presenti
pacientur ut dicitur 2 Reg. 3. Et tunc longe
stabunt ab eo quia non ab eo consolabuntur
et liberabuntur. Ps. longe a peccatoribus
salus i. Christus quia iustificationes tuas non
exquisierunt. Et erunt iniusti in pena quam sibi
fugerunt/ et tunc fugere non poterunt
unde Job 6. Et immittet i. penam temporalem b.
irruet super eos nivis i. pena eterna
pruina cum qui in terra nascitur fugit
penam pruine/ impius vero qui de celo venit
fugiet etiam Job 20. Fugiet arma
ferrea Et irruet in arcum ereum. Dico
quod non longe stabunt flentes et
lugentes pro commissis. Lugentes pro alii
... ac dicentes ve ve hoc propter peccata nostra
et corporis Eze. 30. Ululate ve ve
diei quia iuxta est dies domini civi-
tas illa magna i. mundus vel Roma
que amicta erat auro bysso et purpura
Et cocco i. preciosis et variis vestibus
Et margaritis. Ad literam hic reprehen-
dit superfluum ornatum et apparatum
vestium mulierum/ Et maxime Romanorum
que pompam vestium si non oct ... /pro
festo diebus tam studiose non exponunt
cum in ... Luc. 16. Homo quidam erat
dives Et induebatur purpura et
bysso Et epulabatur cotidie splendide
qui postea mortuus est Et sepultus
in inferno/ ideo dicitur Ys. 3 pro eo quod elevate
sunt filie Syon i. mulieres modo vel
Rome Et ambulaverunt extento collo.

De vana gloria et superfluo ornatu

collo, decalvabit dominus verticem filiarum
Syon. Et tunc eorum nudabit. In die
illa auferet ornatum calciamentorum
et lunulas et torques et monilia
et armillas et mitras et dis-
criminalia et periscelides et fibu-
las etc. Et erit pro suavi odore fetor
in tollerantia. Et pro zona aurea funi-
culus. Et pro crispanti crine calvicium.
Et pro fascia pectorali cilicium. Pul-
cherrimi quoque viri gladio cadent,
et fortes in bello. Et merebunt atque
lugebunt porte eius. Et desolata
in terra sedebit. Sic ita imitatur dominus
mulieribus scilicet superfluum ornatum. Et
viri eorum inimici erunt
ecclesie et prelati qui de patrimonio eccle-
siastico superfluum ornatum nepotibus. Et sup-
ponens sicut de bonis ecclesie invitat
qui victum furatur pauperibus, quorum
sunt bona ecclesie. Unde Ysa. 3. Vos depasti
estis vineam meam. Et rapina pau-
perum in domo vestra. Ubi Glossa: Qui fuit
prelatus et sit statum eorum, pecunia
pes inique cum pauperibus, peccatores
publice arguat et confundat, simi-
libus peccata peccantibus nec minui
faciunt, in quorum domo rapina
pauperum est, dum opes ecclesie sibi
thezaurizat. Et in delicias abutuntur.
Et que dari ad sustentationem pauperum
sibi reservat vel propinquis distribuunt.
Et aliorum inopias suas vel suorum
divicias faciunt. Et bene dixi ve
ve qui una hora id est cito destitute
sunt tante divicie. Sap. 5. Quid
profuit nobis superbia aut divitiarum
iactantia quid contulit nobis. Transierunt

omnia illa tamquam umbra id est cito.
In duobus aggravat Iohannes penam
mercatorum, primo quia prosperitatem felicitatis
admirationem reputat. Secundo in hoc quod
videbat defecisse ostendit. Unde con-
gaudent ipsi quia tante felicitati adhese-
runt. Et omnis gubernator desti-
tutus est. Et omnis qui in lacum navi-
gat, destitutus est. Et naute
sunt destituti sunt. Et qui in mari ope-
rantur navigando vel potius
ad navigandum fabricando longe
steterunt id est longe stabunt a sua
navigatione, quia amplius illa exercere
non poterunt, vel sicut isti modo
longe steterunt a deo paulatim ita
longe stabunt in inferno pro penarum
intolerabilium. Consequenter ostendit
penam malorum prelatorum ut innuit a
Glossa. Gubernatores dicuntur maiores pre-
latos ut episcopos quorum officium b.
est gubernare sicut Noe archam. Et
Petrus naviculam suam. In qua
dominus frequenter sedit. Unde Luce 5. As-
cendens Ihesus in unam navem que
erat Symonis rogavit eum a terra
reducere pusillum. Et sedens in navi-
cula docebat turbas. Sic docent
prelatos quia ipsi debent facere scilicet
reducere navem a terra id est terrenis elon-
gare a cura terrena. Et sic turbas
docere. Sed navi reducta a terra na-
vigantes in altum vocat illos qui
ad meliorem prelatorum aspirant. Sic
dicit Glossa. Deinde dicitur Ecclesiastici 43. Qui
navigant mare enarrant pericula
eius. Et audientes auribus nostris non
admirabimur ... nautas vocat.

a. pena prelatorum malorum
b. Ecclesie rector dicitur naute

minores prelatos ut decanos ar-
chidiaconos abbates priores pre-
sbiteros parochiales de quibus Eze.
27 Gubernatores tui i. episcopi Et
senes Biblii et prudentes doctores
theologi habuerunt nautas ad
ministerium varie supellectilis tue
omnes naves maris i. ecclesie parro-
chiales Et naute earum fuerunt
ipsis negociatores Operantes in
mari vocat predicatores de quibus
ps. Qui descendunt in mare in navi-
bus facientes operationem in aquis multis
i. in doctrinis vel populis multis Hii
omnes male implentes officium longe
steterunt i. stabunt a suis prelationibus
degradati Et in profundo inferni de-
trusi i. Cor. 15 Deinde finis
cum tradiderit regnum deo patri cum
evacuaverit omnem principatum Et
potestatem et virtutem Eze. 27 A sonitu
clamoris gubernatorum tuorum con-
turbabuntur classes Et descendent
de navibus suis omnes qui tenebant
remum naute et universi guberna-
tores maris in terra stabunt Et eiu-
labunt super te voce magna Et cla-
mabunt amare etc. Et clamaverunt
pre dolore et ratione videntes locum in-
cendii eius i. infernum succensum
igne Et sulphure ut dicitur infra
21 dicentes pro stupore que similis civitati
huic magne i. mundo vel rome
que fuit in tanta gloria Et modo est in
tanta miseria Eze. 27 Que est
ut Tyrus que obmutuit in medio
maris Et causa huius deceptionis
est amor seu cupiditas terrenorum
de qua subdit Et miserunt pul-
verem super capita sua i. in mente

in inferno

habuerunt terrena non spiritualia pro eo
quam diu fuerunt in hoc mundo Eze.
27 Super iacient pulverem capitibus
suis Et cinere conspergent Et clamaverunt
i. clamabunt pre nimio dolore flen-
tes pro pena anime et lugentes pro pena corporis
vel flentes pro commissis Et lugen-
tes pro omissis bonis vel flentes pro
pena sensus Et lugentes pro pena
dampni Et flentes Et lugentes
i. continue dolentes dicentes Ve
ve civitas illa magna Duplex
ve duplicem fletum innuit Eze. 27
plorabunt te in amaritudine anime ploratu
amarissimo Et ferent super te carmen
lugubre Et plangent te In qua divites
facti sunt omnes qui habebant naves in
mari de pretiis eius de pretiis eius
i. de mercibus suis que in precio eme-
bant Tunc quidem divites ad tempus
sed modo sunt pauperes in perpetuum Tunc
habuerunt naves in mari abluendas
sunt hic mentes in amaritudine adlu-
gendum miserie habentes naves in
mari sunt rectores earum fluctuantium
in mari huius seculi qui modo ditantur
Adhuc de pretiis navium i. den-
ariis ceterorum Eze. 27 In multitudine
divitiarum tuarum et populorum tuorum di-
tasti reges terre Et principes eorum
vi Et ipsi dicunt Zach. 11 Benedictus
dominus quia divites facti sumus sed modo sunt
miseri Et pauperes in tota pau-
pertate sed nec tunc erant vere di-
vites sed quasi divites quia divitie quas
habebant cito defecerunt nec eas secum
ferre potuerunt Prov. 13 Est quasi dives
cum nihil habeat sic ipsi pauperes temporibus
peribunt Et relinquent divitias suas
Et sepulcra eorum in eternum Et ultra

ne timueris cum dives

relinquet eos et in nonissio pro

ne timueris cum diues factus fuit
homo Et cum multiplicata fuit gloria domus
eius · qm cum interierit non sumet omnia
neque descendet cum eo gloria eius Et
hec miser homo cum esset in honore non in
tellexit Et ideo comparatus est iumentis
insipientibus Et similis factus est illis
Job 20 · hec a principio scit ex quo positus
est homo super terram quod laus impiorum breuis
est et gaudium ypocrite ad instar
puncti Et ecclesiastes 21 · Ducunt in bonis
dies suos et in puncto ad inferna descen
dunt ps · Dormierunt sompnum suum
et nichil inuenerunt omnes viri diuitiarum
in manibus suis Jeremias · perdix fouit que
non peperit fecit diuitias in iudicio
Et in dimidio dierum suorum erit in
sipiens i · apparebit iiii · Exultabunt
celi · 2a ps celi iniqua agunt de
exultacione sanctorum propter separacionem corporum
animalis dum hec terra primo · mouet
sanctos ad exultandum vnde glossa · propter quam
perdiderit Johannes · hac dampnacione
futura in primis monet bonos
exultare ut concordet diuino iu
dicio quia hic dampnatis sanctorum con
miniacio 2o ut magis gaudeat
sanctus ostendit eis modos punicionis ma
lorum Et separacionis corporum ibi · Et sus
tulit vnus etc ne adhuc humanitas
gaudeat de euasione pene et separa
cione
fractatis malorum ostendit ipsis que
omnis consolacio subtrahetur malis ibi ·
Et vox citharedorum etc · secundo · Exul
ta super eam celum i · angeli diuinorum
secretorum consilij Et sancti apostoli et prophete
qui in hoc mundo pressuras sustinentes et
futura mala preuidentes sapienter cum
iustis Quoniam iudicauit deus iu
dicium vestrum de ea · babilone i · impia

malorum multitudine ut sicut ipsa bonos
oppressit iniuste ita nunc ipsa iuste
opprimatur a domino dicitur ysaie 33 · ve qui
predaris nonne et ipse predaberis ve
qui spernis nonne et ipse sperneris
Cum consumaueris depredacionem Et de
predaberis Et sustulit vnus angelus
fortis Hic ostendit modum dam
nacionis malorum ut magis gau
deat sanctus non de pena illorum sed de
iusticia diuina sine contradiccione fiet
vnde ps letabitur iustus cum viderit
vindictam etc secundo Et sustulit i · sus
tulit honores et diuicias confundendo
vel superbie puniendo vnus angelus
i · christus qui missus Et vnus quia inuaria
bilis semper in eodem statu manens fortis
Glossa · qui aereas potestates deuicit
ps · dominus fortis et potens dominus
potens in prelio ysaia · ea · fortis forte
impegit Et ambo cadent in
foueam Et corruent lapidem qui
molarem magnum i · impiam multitudinem
quia dicitur lapis propter · duriciam obstinacionis
Magnus propter multitudinem et magnitudinem
malorum molaris propter · circuitum mundi
quia cum mundo voluit in gyro ps in
circuitu impij ambulant i · regum 24 · dixit
abygail ad dauid · animam inimi
corum tuorum rotabit quasi in impetu et
circulo fundere · de isto lapide i ·
impia multitudine dicitur Job 28 · la
pidem caliginis et umbram mortis
diuidit torrens a populo peregrinante
zacharias 19 · ponam ierusalem lapidem
oneris i · onerosum ut profundius
corruat Exodus 15 · descenderunt
in profundum quasi lapis Et hoc est quod
secundo Et misit in mare i · in amaritudinem

∥ bonorum gaudium de dampnacione malorum

ifini / dicendo mo p pdicatores hic
ipetu mittet i infernu babilon
illa civitas magna .i. impia mul
titudo i qua sunt multa et magni p
modu / hic e lapis elevatus i
altu q maiori ipetu descendit Et
pfundius vadit / sic ipsa multitudo
mo pmittit elevari ut quanto
pfundius corruat i infernu tanto
eciam tollitur i altu ut lapsu gravior
ruat / ps deiciasti eos du alle-
Job. 30. Elevasti me et qsi sup ventu
ponens elisisti me valide / Et
ultra iam non invenietur / i mundo vel
i mundo bonorum / postq ceciderit i in
b fernu / qd e contra quosda hereticos q dicunt
q reprobi i inferno peribunt / Et
post mille annos liberabuntur sic
dicit h. xx / Et forte hec heresis oc
casionaliter orta e ex illo loco
ysa 24 ubi dicitur i die illa visitabit
dns sup miliciam celi i excelso /
Et sup reges terre q sunt sup terram
Et congregabuntur i congregacione unius
facis i lacu et claudentur ibi i car-
cere Et post multos dies visita
buntur / sed illi decepti sunt qr visitacio
ista intelligitur de die iudicii qn ve
niet omnes de inferno ut resumptis
corporibus simul i corpore et anima au
c dita sentencia iterum i infernu i ppetuu
recludantur / Et qr hoc sit veru
pbatur multis auctoritatibus / primo
dicit Job e / de mane usqz succidentur
Et qr nullus iterum dicitur i eternu peribunt
2o dicit Eccl. xi. Si ceciderit lignum
ad austrum vel ad aquilone Et quocumqz
loco ceciderit ibi erit / 3o Mt 25.
discedite a me maledicti i igne

eternu &c. 4o dicit apoc. 21. Mors et
infernus dederunt mortuos suos
Et iudicatum e de singulis sed opa
eorum Et infernus et mors missi sunt
i stagnum ignis qd e mors secunda / Et
vox cytharedorum musicorum et tibia
canencium et tuba non audietur i ea d
amplius .i. nulla consolacio erit i inferno
vel iocunditas / q solet alii fieri
ex musicis istrumentis / potius
planctus et gemitus et ululatus
erit ibi et non melodia / sophonias .i.
ululate habitatores pile / conticuit
omnis populus canaan / i. Reg. 2. i
psalmis i tenebris conticescent / hoc e contra
illos q modo nimis i talibus musicis
delectantur / unde contra eos dicitur ysa. 4. Cy
thara et lira et tympanum et tibia
Et vinum i conviviis vestris / Et
opus dni non respicitis / hoc autem
dicitur non qr hec istrumenta vel
usus sit malus sed multa continue
vanitas et frequens peccatum Et ideo sic
locuta scriptura / Et omnis artifex omnis 5
artis non invenietur i ea amplius /
.i. nullum officium vel artificium erit
ibi / unde possit homo acquirere victum
vel aliquid aput dm promereri / unde
Eccl. 9. Quodcumqz potest manus tua facere
instanter operare / qr nec opus nec
racio nec sapiencia / nec sciencia erunt
aput inferos quo tu properas
Argumentum e qd peccatori obliviscentur
sciencie sue i inferno / Et hoc satis p
babile e / Cum enim sit aqua in
finitas qd homines adhuc viventes
facit amittere sciencias / Et multo for
cius videtur qd pena ipsius q excedit omnem
infinitatem hoc faciet / Habebunt tamen
recordacionem malorum / Ex quibus ag=

b Hereticorum opinio de inferno.
c In fine pena eterna pbatur p eos.

d In inferno nulla consolacio sed fletus et omnis
defectus

gruabit corp pca / sicut dt gg.
de igne inferni dicit quod lucebit
ad aliquid et aliquid non lucebit / lucebit
enim ad hoc ut videat puniendi ipsorum vn
doleat / sed non lucebit ad hoc ut vi
deat de quo gaudeat / sic sua corp
que fecit ad deore peccatum aliud in ma
nebit / aliud amittet / Et vox mole
que est ad sapores vel ad panem preparandi
non audietur in te amplius / Et continuat
modo Johannes sermonem ad babilonem
ad maiorem ipsius confusionem / Et lux
lucerne non lucebit ibi amplius ad
tua delectatione / Ecclesiastes 2 · Dulce lumen
delectabile est oculis videre solem ·
Et non potest videri sol ab eis / quia
stabunt in oriente vbi creatus est ut
dicit abacuk 3 / nec descendit amplius
sub terra nec eius lucem privat da
mpnati ut dicit ysydorus / Et vox sponsi
et sponse non audietur in te · i · cantilene
nupciales / que solent dici vel
gaudium vel gaudium nupciale quod
solet fieri in nupcijs / non audietur ad
huc in te · i · in inferno vbi tu eris / Et
ne aliquis putaret quod sine causa hec
deus subtraheret babiloni / Ideo ostendit Johannes
causam quare omnia predicta subtraheret
quia scilicet non elegit principes nisi qui
terrena amabant / Et qui potius bona
quam mala suadebant / Et hoc est
quia mercatores tui · q · d · Ideo pacieris
predicta / quia mercatores tui erant
principes terre tue suppleas · i · illi
qui terrena tibi acquirebant vel ve
neficias suasionibus mala contami
nabant erant principes tui · q ·
d · tales principes eligebas ·
Et ideo predicta pacieris / Et si ba
bilon ideo punietur quia terrenos et cu
pidos principes eligebat / quod fiet de
de causa · i · de cavmoniis qui terrena
sapiant plus quam virtutem in suis electionibus
vel eligendis quam divinam / Et
illos qui sciunt terrena procurare
preponunt illis qui sciunt spiritualia
gubernare / Baruch · 3 · Filij agar
qui exquisierunt prudenciam que
de terra est negociatores terre Et
theman / viam autem sapientie ne
scierunt Et infra ibi fuerunt gi
gantes nominati illi qui ab inicio fuerunt
statura magna scientes bellum Et
hos elegit deus Ezechiel · 19 · mater
tua leena / inter leones cubavit /
in medio leunculorum enutrivit ca
tulos suos / et eduxit vnum de
leunculis suis qui leo factus est
Et didicit capere predam hominesque
comedere Et talibus bonis prelatis
Et quia in veneficijs tuis erra
verunt omnes gentes · i · exempla
maleficiorum tuorum imitantes te /
Et dicit omnes gentes · i · diversis
aquam ut sit distribucio pro generibus
singulorum et non pro singulis generum
Et in ea sanguis prophetarum et sanctorum
inventus est · q · d · Et ideo causa pu
nietur / quia effuderunt sanguinem prophetarum
et aliorum sanctorum / cuius vindictam a deo
requiret / sicut legitur Genesis 4 · de sanguine
abel / Cuius vox clamavit ad
dominum de terra / Et constat quod vindictam
petebat / Et merito occidit ba
bilon · i · ipsa multitudo / non addit
Et omnium qui interfecti sunt in terra Et ma
lorum sanguis requiretur · q · d · non
solum sanguis sanctorum inventus est
in ea ymmo omnium qui interfecti sunt :—

vel illa referuntur ad xpm quia dicit ... quia ista referuntur ad ca... / na laus debetur ei ... dicitur

itra eciam malorum quos iuste
occidit qui eciam digni erant occi-
di quia ut dicit Glo. si malus ma-
lum occidit occasione non excusat
necans occisi

c 19 Post hec audiui In hoc
ca. actum est de casu babilonis
et de consolacione sanctorum gracias age-
cium deo de vindicta assumpta de
meretrice illa. In hoc autem ca.
agit de graciarum actione sanctorum pro eo
quod separati sunt a malis. diuiditur autem
hoc capitulum in tres partes. In prima parte
agit de graciarum actione pro vindicta
assumpta a malis. In secunda pro graciarum
actione pro saluacione electe ibi gau-
deamus. In tercia agitur de pena aliquorum
et suorum ibi Et vidi bestiam. Et
notandum quod sicut consuetum est Iohanni quando
appropinquante die iudicij maiores
demonstrare ipsa/ sicut primo pre-
sentes dicet ve ve/ dolentes
de eo quod fecerunt/ ita et nunc dicit
quod ipsis sanctis appropinquante die iudicij
dictum erunt alleluia i. gratu-
suros et diuinas laudaciones de iudicio
suo quo bonos remunerabit Et
malos condempnabit etc. Et
post hec i. post completam dampnacionem
malorum audiui quasi vocem tubarum
multarum in celo i. in ecclesia dicencium
a alleluia i. laudem inexplicabilem laus
et gloria et virtus deo nostro est. Hec omnia
significant gaudium sanctorum de vindicta
malorum et salute bonorum. Et secundum
hoc significat illa xa nota dicitur autem
alleluia propter vnitatem essencie diuine
que propter sui immensitatem comprehendi
non potest nec digne laudari laus
gloria virtus dicitur propter trinitatem personarum
laus racione bonitatis que attribuitur

spiritui sancto. Gloria racione sapiencie que attribuitur
filio. virtus racione potencie que attribuitur patri
vel sanctus deus meus est uel quia datus
est nobis ut dicitur Ysa. 9. ipse est alia
In quantum deus est. alia racione quantum
homo/ nam laus debetur ei propter spiritus
missionem qui corda discipulorum b
gracia adimpleuit atque credentium
corpora eorum solidauit/ pacienciam ad
sufficiendum omnia pro eo. ora aperuit c
ad ipsum laudandum vnde Sap. x. vic-
tricem manum tuam domine laudauerunt
pariter quia sapiencia aperuit os mutorum
Et linguas infancium fecit disertas
Gloria debetur ei pro natiuitate unde
cantauerunt angeli ipso nato gloria
in altissimis deo Luce 2 Et eciam
cotidie dicitur Gloria tibi domine qui natus
est de virgine. virtus debetur ei pro victoria
dyaboli de iectione quod ipsum deuicit
Et deiecit. ut dicit Glo. de inde
ondit Iohannes causam laudacionis et
glorificacionis dei. Quia vera et iusta
iudicia eius sunt. vera quidem promissa
reddendo vel predicta implendo
iusta non vinum ... iniuria vel retri-
buendo. Prouerbium. fidelis dominus in omnibus
verbis suis. Et veniat iniusta in-
dicia eius quia iudicauit in pen-
cia Et tamen ideo credita de
meretrice magna i. de babilone
que est mundus vel multitudo impiorum vel
ciuitas romana Ier. li. vastat
dominus babilonem. Et perdidit ex ea
vocem magnam Et nunc iudicatur
de ea dominus. que i. quia ipsa corrupit
terram i. ecclesiam in prostitucione sua i.
luxuria sua vel iniquitate sua
quia sicut meretrix venales sunt iudices
Et romani ... Ecce x. michel

a Laus diuina est duplex

b xpo sunt missus apostolis apertis ipsos ...

est iniquus qui amat pecuniam hec
cum ratam suam venalem habet Et
vindicavit sanguinem servorum suorum quem
fudit ipsa multitudo Et magna
civitas romana. Similibus eius
i. babilonis que sanctos occidit Deut.
32. laudate gentes populum eius
quia sanguinem servorum suorum ulciscetur
Ps. requirens sanguinem eorum recor-
datus est non est oblitus clamorem
pauperis. Est autem duplex san-
guinis effusio una fit per occasionem
unde Ps. Effuderunt sanguinem eorum
sicut aquam in circuitu Jerusalem et non erat
qui sepeliret. alia fit per exactionem
de qua Eccli. 34. panis egentium
vita pauperis est qui defraudat eum
homo sanguinis est qui aufert in sudore
panem quasi qui occidit proximum suum
qui effundit sanguinem Et qui fraudem
facit mercenario suo fratres sunt
Prima effusio olim celebrata
est rome nec alia celebratura
fiet deinceps vindicta abacuk 2.
Quoniam tu expoliasti gentes mul-
tas spoliabunt te omnes qui reliqui
fuerint de populis propter sanguinem hominum
Et iniquitatem terre civitatis et omnium
habitantium in ea. ie. sup. Et calcatus
est lacus extra civitatem Et ex-
ivit sanguis de lacu usque ad
frenos equorum Et iam post aures
et argentum in frenis. Et implet quod dicitur
zacha. ie. in die illa erit quod super
frenum equi est sanctum domino i. de-
re sanctificatum domino acquisitum sanguine
de bonis ecclesie quod vero suo sanguine
comparavit unde satiricus dicit
sanctificatos in freno quod facit aure-
bravus? Ju. sic superpositum hoc putant

Babilonia talibus calicibus ponit
corpus ecclesie, vasa officio sacro ministr-
ata serviunt amplius Horati incedunt
de bonis domini. Cum honore non de-
beo servit In eis utique nectarius
mitior historionicus habitus regius
apparatus inde anuli et inaures
insellas Et calcaribus Et plus
calcaria eorum quam altaria ful-
get inde mense splendide cibis Et
cyphi inde cosessaciones et ebrietas
inde cithara et lira et tibia
inde torcularia redundantia et
cellaria repleta Et promptuaria
plena eructantia ex hoc in illud
inde dolia pigmentata mar-
supia. de hijs olim a domino pre-
dicta est summa Et nunc tempore advenit
Ecce in pace amaritudo mea
amarissima, amara quippe fuit
in nece martirum amarior in af-
flictu hereticorum amarissima
nunc in moribus clericorum Et iterum
dixerunt alia Glo. per hac itaque
debes intelligere laudem eius ecclesie
coronam pos beati qui habitant. i. ibidem c. d.
Sanguis in fine de civitate dei
vacabimus et videbimus videbis
et amabis et laudabis Ecce
quod erit in fine sine fine vel primo
dicendum est alia per vindicta peccatorum — [illegible] ipse consentit
qui fecit babilon. secundus per sequentibus — hic per vindicta peccatorum
unde Eccli. 2. ipsius in peccatoribus
reddet vindictam iustus dicens
eos in die vindicte. de inde o-
stenditur qualis erit illa vindicta
i. d. Et fumus eius descendet in secula seculorum
i. continue perpetue Et per fumum
perpetuitatem et continuitatem prudentem
ignis continuus perpetuus ysa.
in fine Ignis eorum non extinguetur
et ysa. ie. fumus tormentorum eius.

c Sanguinis effusio duplex

d Clericorum frena aurea
e Clericorum despectio

ascendet in scala celorum | nam ibi
plus tamen est de hoc Et .24. senio=
res .i. veteris et novi testamenti pre
dicatores futuros maturos grandes
Ceciderunt Et designant maiores
sanctos ut dicit Glo. qui cum minoribus
laudat deum de vindicta malorum
et liberacione malorum | Et adorave=
runt deum sedentem super thronum .i.
super ceteros ut iudex de hoc habetur
supra .4. Cum darent .4or. ania=
lia gloriam et honorem et benediccionem se
denti super thronum viventi in secula se
culorum procidebant .24. seniores
ante sedentem in throno Et adorabant
viventem in secula seculorum | dicentes amen |
alleluia | amen quod est responsio confirmacionis
pertinet ad minores | alleluia quod est
laus inexplicabilis pertinet ad
maiores vnde .i. Cor. 14. Qui im
plet locum ydiote quomodo dicet amen
super tuam benediccionem Ideo Ieronimus car
nonicis canonica in choro non respondet
amen qui celebrat oportet ne vi
deat minores vel ydiotes secundum Glo.
amen alleluia totum refertur ad minores
q. d. verum est quod deus est ita gloriosus
est et laudandus de hoc quod punit
malos Et vox de throno ex
ivit .i. ammonicio de certissimis
viris qui sunt thronus dei quibus insi
det deus dicens ad omnes omnium
laudem dicite deo nostro .i. xpo qui
creavit recreavit et iudicavit
nos Et ad hoc facti sunt homines scilicet
ad laudandum deum Deut. 26. quos
creavit in laudem et nomen et gloriam
suam ysa. 42. Cantate domino canticum
novum laus eius ab extremis terre
Ps. laudate deum omnes gentes | Sed
quia laus non est speciosa in ore pec
catoris ut dicitur Eccl. 15 | Ideo

ostendit qui sunt quos ammonet ad lau
dandum d. Omnes sancti eius glo. i. fideles
.i. vos qui estis fideles ei secundum illud Luce 2.
In sanctitate et iusticia coram ipso omnibus
diebus .i. sancte et iuste | Et qui timetis deum
timore casto seu filiali pusilli et
magni | hoc est quod dicitur ysa. 42. laus
eius ab extremis terre | extrema sequentis
terre sunt pusilli qui nesciunt implere con
silia nec secreta misteria pene
trare | Et magni qui nec pusilli
Eccl. 28. In multitudine electorum habebit
laudem etc. | Et audivi post mu
tuam admonicionem qua sancti se mutuo
exhortantur in laudes dei | post hoc
mutuam laudacionem quod tempore notatur
sicut vocem tube que vocati ad festum et
convivium spirituale | Et vocem aquarum
multarum assignando quod multi sunt in laude
Et vocem tonitrui assignando
quod ipsa est admirabilis bonis | Et
terribilis malis secundum G. Et audivi
post mutuam exhortacionem quasi vocem
tube magne .i. eorum qui ut tuba
exaltaverunt vocem suam predicando
Et ut exaltat in celo iubilando
ut dicit Glo. 42. pro illud istud firmamentum
in laude mea cantabit | Et sicut
vocem aquarum multarum .i. populorum
multorum deum laudancium quorum
predicacio sunt ut in mundum sicut aque
multe | Et sicut vocem tonitruorum
magnorum glo. quia sonorum consultu
tinet populos vnde .i. Reg. allata est
archa domini in castra Israel. Et ti
muerunt .d. venit deus in castra
Israel. Et ingemuerunt .d. ve nobis
dicencium alleluia .i. laudate deum
quia tu potitus | quia maior est omni
laude ut dicitur Eccl. 43 | quia regnavit
dominus deus noster omnipotens de

d amen et alleluia quod significant
e certissima viri deum timentes dei

c vox exemplorum in virtutibus ad laudem

structo regno malorum ysa. In
clinabit altitudo virorum exaltabitur
autem dominus solus. Ysa quater ponitur
ecclesia in hoc textu propter laudem trini
tatis vel propter effectus ipsius
contra nos qui providet quatuor nominibus
ponitur dominus deus meus omnipotens dominus
qui potest creat deus qui sapienter gu
bernat meus qui clementer educat omnipotens
qui gloriose glorificat. Gaudeamus. hec
est 3a pars in qua agitur de laude sponsorum
congratulatione de sua liberatione
terminatione. Et dicitur hic quod
primo ponitur hic laus de singularium ange
libus glorificatione. 2o ponitur laus
pro communi omni glorificatione ibi quia venerunt
3o precipit Johanni ut inmittat
ad illa gloriam verbo et scripto ibi Et
dixit mihi scribe. 4o tulit Johannes a
gelum adorare pro tanto revelationis
munere ibi Et cecidi. 4o prohibetur
hoc facere Et ostenditur illi quem de
beat adorare ibi Et dixit mihi. Et
dicit Johannes in persona omnium sponsorum Gau
deamus propter dotes anime Et exultemus
propter dotes corporis Et demus gloriam
deo. i. nobis sunt omnia bona ab ipso
recepta sicut ysa. 26. omnia opera
nostra in nobis operatus es domine quia
venerunt nuptie agni. glo.
i. coniuncta est ecclesia post quatuor nu
ptiarum sponsalia contracta fuerunt
in patriarcharum et prophetarum sponsorum
presentia autem matrimonium fuit per
verba de presenti in collocutione mutua
angeli et marie consumptum non fuit
incarnationis et ubi unione solempni
tas celebrari cepit in ascensione
sunt autem paulatim traducitur sponsa
in domum sponsi set in fine totaliter
traducetur Et tunc generale convivium
fiet sicut dicitur ysa. 24. faciet dominus
exercituum omnibus populis hoc convivium
pinguium vindemie. Et hester. 1. tertio
anno imperii sui fecit grande con
vivium cunctis principibus et pueris
pibus Et pueris suis fortissimis
persarum Et medorum inclitis et
prefectis provinciarum coram se ut
ostenderet divicias glorie regni sui
principes ut angelos pueros pro
phetas fortissimos persarum mar
tires medorum inclitos confessores
confessores prefectos provinciarum a
postolos Et uxor eius preparavit
se. i. se fecit ydoneam ut sibi
copularetur amos. 4. prepare in
occursum dei tui israel Ista preparatio
consistit in duobus. s. in depositione
vetustatis et in indutione novitatis
Ro. 13. abiciamus opera tenebrarum
et induamur arma lucis. Eph. 4.
Exponite vos secundum pristinam conversationem
veterem hominem qui corrumpitur secundum desi
deria erroris innovamini autem spiritu
mentis vestre Et induite novum
hominem qui secundum deum creatus est in iusticia
et sanctitate Mt. 24. Media nocte
clamor factus est etc. Et sequitur que parate
erant intraverunt cum eo ad nuptias
et clausa est ianua. Et datum est
illi ut cooperiat se
bissino splendenti candido
bissinum ad literam est vestis de bisso
facta. bissus autem genus lini candidissimi
quod crescit in egipto significat autem per
bissinum iusticiam que est vestis sanctorum
Job. 29. iusticia indutus sum. pro sa
cerdotes tui induantur iusticia. Candor
autem bissini respicit conscientie puritatem
splendor non conversationis exterioris

f. Matrimonium spirituale fit ex mutuo tractatu

s. Bissus est sicut signum significat

honestate vivi spiritus. datum est illi .i. ecclesie ut cooperiat se bissino splendens candido .i. puritate interioris conscientie et honestate conversationis exterioris. Et hoc est quod dicitur Ysa. 21. Gloria libani data est ei .i. gloria conscientie decor carmeli .i. honestas exteriorum operum. secundum alterum exponunt bissinum est natum de terra oritur. Corporale bissinum dicitur. bissinum enim .q.d. revera bissino et ornata est sponsa .i. candidis puritate bissinum enim purificationes sunt sanctorum quod candide est magis in conscientia quam ad se Et splendide potius quam ad alios
Et dixit michi. Hic precepit Iohanni ut intitet ad nuptias. Et intitulationem scribat ut dimictus scribat possit durare vel dixit Et dixit michi angelus .s. vel deus ipse scribe hoc .s. quod scriptum. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt .i. ad convivium celeste ubi omnes sancti cum deo epulabuntur cum gaudio quod convivium dicitur cena quia nullum aliud convivium succedit illi. Et quia delicata fercula apponentur in ea, ex qua nullus semel admissus expellitur. De prandio non multi expelluntur Mt. 22. Amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem. Prandium est gratia militantis ecclesie, sed cena est gloria celestis patrie de qua Luce 14. Homo quidam fecit cenam magnam. Et vocavit multos. Luce 22. Vos estis qui permansistis mecum in temptationibus meis. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo et sedeatis super thronos 12 iudicantes 12 tribus Israel. In hac auctoritate ponit sex que reddunt cenam delectabilem. Primum est nobilitas convivantium quod notatur cum dicitur Et ego. Secundum est ordinata positio ferculorum quod notatur ibi dispono. Tertium est honestas convivarum quod notatur ibi vobis. Quartum est stabilitas invitantis quod notatur ibi sicut disposuit mihi pater meus. Quintum est habundantia ferculorum quod notatur ibi regnum quod totum celum habebit. Sextum est familiaritas domini quod notatur ibi super mensam meam. Et dixit michi hec verba dei vera sunt. Et ideo sperata sunt scilicet quod sunt ad cenam vocati. Et dico predestinatos beati sunt, non autem omnes qui vocati sunt vocatione predicationis vel iustificationis beati sunt quia multi sunt vocati pauci vero electi Mt. 20. Et cecidi. Hoc viso vidit Iohannes reverentiam exhibere angelo sibi revelanti quia gratiam pro gratia reddere vult dicitur. Et cecidi .i. me humiliavi mente et corpore ante pedes eius .i. angeli hoc mihi revelantis ut adorarem eum non quasi deum sed quasi maiorem reverendo et honorando iuxta illud Levitici 19. Coram cano capite consurge et revereare personam eius. Hic exemplo docemur nos revereri maiores nostros. Et dixit michi. Volens me humiliare. Vide ne feceris .i. noli me adorare quia maiorem te et digniore te. Conservus enim tuus sum et fratrum tuorum .q.d. ego et tu et fratres tui sumus servi eiusdem domini. sed ... quod angelus non timebat ... hoc maiores suis salva gratia tua sed quia sunt fideles ... Et fratres ... quibus fratribus intelligitur .s. de fratribus habentium testimonium Ihesu .i. gratiam spiritus sancti que testificatur eos esse filios dei Ro. 8. Spiritus reddit testimonium spiritui nostro

a Cena nuptiarum agni que sit
b Celeste convivium dicitur cena et non prandium
c Cena celestis dicitur delectabilis propter sex
d Cene vocatio est duplex
e Homo est similis angelo
f Christus fit minor et non angeli
g Fratres sunt duplices

h quod filii dei sumus. Et non quod in veteri
testamento permiserunt se angeli
adorari, sicut legitur Josue 5, in novo
autem testamento non permiserunt. Huius
ratio est quia tunc non erat deus homo, nunc
autem homo simpliciter inferior angelis, nunc
factus est deus homo. Et sublimior est homo
angelis. Unde angeli videntes homines
supra se noluerunt ab homine adorari ob
reverentiam Christi. Unde ostendit quis sit ado
randus dicens. Deum adora. Cui soli de
bet adoratio. Et illi soli servies. Et
subdit causam quare deus adorandus est.
Testimonium enim Jhesu est spiritus prophetie.
Glosa id est quod quod dixerunt prophete prohi
bent de Christo testimonium. Unde in Petro 1.
Firmiorem habemus propheticum sermonem cui
bene facitis attendentes. Non enim voluntate
humana allata est prophetia sed spiritu
sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines.
Spiritus non servus perhibet de Jhesu testimonium.
Unde Jo. 15. Cum venerit paraclitus spiritus veritatis
ille perhibebit de me. Et vidi celum apertum.
Hic ostendit Johannes quantus sit iste cui
grates sunt agende scilicet Christus. Et primo ostendit
potentiam qua habuit in primo adventu,
deinde ostendit potentiam quam habebit in secundo adventu.
Et postea monet fideles adherere
Christo ut sic possint vitare penas
malorum et adipisci gaudia bonorum.
Et ita hoc continuatur quod dicitur hic
ad precedentia, nam hic ostenditur quantus
sit iste qui prius laudatur. Monetur
Glosa. Continuatur ad precedentia sic,
quia dictum est Johannes de Babylone,
aliquis posset aliquis querere quo Babylon
a tam potentibus erat. Et videt quod
pugnaverunt contra Christum qui potentior
est. Et eos devicit et victos dampna
bit. Et ista potentia eius. Hic describit

id est var obstacula [illegible]

d. Et vidi celum apertum. Ad litteram
januam paradisi vidit apertam que
prius fuit clausa. Vel celum apertum
id est scripturam. Glosa id est misteria revelata
lata, quod non possit ascendere celum
nisi gratia Christi. Et satis concordat
[illegible] hec porta. Deinde ostendit
quis aperuit dicens. Et ecce equus
albus id est humanitas pura et munda
sine omni fusco peccati in qua quasi in equo
verbum dei contra dyabolum pugnavit.
Proverbiorum 21. Equus paratur ad diem
belli, dominus autem salutem tribuet id est
verbum. Hunc equum ascendit verbum in
incarnatione. Ysaie 19. Ecce dominus
ascendet super nubem levem id est super humanitatem
absque peccato immunem et ingredietur
egiptum id est mundum quod captum erat ad
expugnandum. Et qui sedebat super
eum vocabatur fidelis et verax. Glosa.
Fidelis quia promissa implet, verax
quia ipsa est veritas et veraces facit.
Vel dicitur fidelis quo ad promissa preterita
que implevit, verax quo ad futura
que sine dubitatione implebit. Deut.
32. Deus fidelis et absque ulla in
iquitate. Jo. 3. Qui accipit eius testimonium
signavit quia deus verax. Et cum
iustitia iudicat. Glosa. Quia unicuique
iuxta opera sua reddet et pugnat
non prius. Exo. 14. Dominus pugnabit
pro vobis et vos tacebitis, quasi dicat: dyabolo
loquente non videbitis. Et tunc
dominus pro vobis. Dyabolus loquitur cum peccatum sug
gerit, homo videt quod consentit et tunc
vincitur homo. Sed tacet quando eius
suggestioni non consentit, tunc dyabolus
vincitur quod facit deus. Unde ibidem dicunt
egiptii: fugiamus israhelem quia
dominus pugnat pro eis contra nos. Vel k

h angeli quando permiserunt se adorare
i Equus albus quid significet

k dyabolus quando homo loquitur et homo dyabolus

pugnat .i. pugnabit in die iudicii
non tantum contra dyabolum tantum sed contra dyabolum
et exercitum eius totum. De quo bello
dicit in psalmo Dominus potens in prelio.
Sap. 5. pugnabit cum eo orbis
terrarum contra insensatos. Oculi autem
eius sicut .i. dona spiritus sancti. sicut
flamma ignis que inflammat illuminat
et consumit rubiginem et emollit
ferrum durum et calefacit frigidum et
consolidat fractum. sic dona spiritus sancti
inflammant in amore dei et proximi. illuminant
ad cognitionem boni et mali vel et [illegible]
Consumunt rubiginem peccatorum. duri-
tiam cordis emolliunt. Et frigidum con-
calefaciunt et fragiles mentes con-
solidant. propter hoc missus fuit spiritus
sanctus in apostolos in specie ignis. Tren. 1.
De excelso misit ignem in ossibus meis
et erudivit me. Zach. 3. Super la-
pidem unum oculi septem. De hoc dicitur
est supra .1. Oculi eius tanquam flamma
ignis. vel oculi sunt prelati qui debent
toti ecclesie providere sicut oculi pro-
vident corpori. de quibus dicitur Cant. 7.
Oculi tui sicut piscine in esebon
que sunt in porta filie filie multitudinis
Et nota dicit quod congruunt in prelatis
primo ut sint oculi per discretionem
piscine per compassionem in esebon per
caritatis fervorem. quia esebon interpretatur
ignis. tertio porta per exemplum et predicationem
Sed hodie oculi ecclesie lippi sunt
pleni sordibus divitiarum et sanie
delectationum. unde Gen. 29. Lya lippis
oculis erat. Et in capite eius dya-
demata multa. hic ostendit unde christus
habet tales prelatos ut possit animas
et suos dirigere .s. ad deum qui est caput
eius ut dicitur 1 Cor. 11. Caput mulieris
vir. caput viri christus caput autem

christi deus. Et christus totus quoad quod possunt
ad deum habent quia omnes prelatos ad deum est ut
dicitur ad Ro. 13. per dyadema significatur
victoria vel corona victorie vel victores
victores vel prelatos qui est ad deum Sap. 4.
accipient regnum decoris et
dyadema speciei de manu domini. Sap.
8. Magnificentia tua in dyademate
capitis illius. Et hoc est in capite eius
.i. in deo dyademata multa .i. vic-
tores multi vel corone multe pro ecclesie de
victoribus. Et bene multa quia venit
pugnare contra bestiam que habet quatuor
capita et decem cornua dyademata
ut dicitur supra 13. Hanc bestiam christus in sua
passione superavit Et coronam sive
dyadema suum abstulit Et sibi
imposuit quia illos quos dyabolus pos-
sidebat Et quinque capita .4. cornua
ipsius christus predicando abstulit et
conversos ad fidem sibi quasi coronam as-
sumpsit. Et bene figuratum Par. 20. ubi
legitur quod David tulit coronam de capite
Melchom in qua inerat auri pondo
talentum et preciosissimas gemmas. Fecit
que sibi inde dyadema. Melchom
interpretatur rex eorum et significat dyabolum
qui est rex super omnes filios superbie. Job 41.
Cuius corona sunt omnes mali quos
.i. de quibus christus predicando convertit
ad fidem Et inerat ibi auri talentum
et gemmas preciosas .i. virtutum. quas
ipsemet contulit eis et sic eos sibi
quasi dyadema fecit. Cant. 4. Veni
coronaberis de capite Amana
de vertice Sanyr Et habet istud amana
interpretatur inquietudo. Sanyr nocturnus
tollens humus anathema montis
Et hec omnia significat dyadema de cuius
capite coronatur ecclesia. qui capit
eius convertit et aufert predones.

b Spiritus sancti opera
a Prelati quot debent habere .i. tria

de quibus dyadema domini. Ihesus nomen
scriptum quod nemo novit nisi ipse. Christus glo-
riatur quod nomen hoc est deus homo vel
ihesus. neque enim significat nomen ipse solus
nomen quia ipsi soli convenit esse deum et
b hominem verum ysa. 7. Ecce virgo concipiet
et pariet filium et vocabitur nomen eius
emanuel id est nobiscum deus. Et ipsi soli
convenit esse ihesum id est salvatorem auctoritate
et iusticia. ipse enim solus actor iusticie
est salutis humane. Mt. 1. vocabis nomen
eius ihesum ipse enim salvum faciet populum
suum a peccatis eorum. Dicitur etiam nomen
dei. Gen. 32. Cur queris nomen meum
quod est mirabile. Phil. 2. humiliavit se
factus obediens usque ad mortem. propter
quod et deus exaltavit illum et donavit illi nomen quod est
c super omne nomen. Hoc nomen scriptum dicitur
quia scripserunt gabriel et maria. primam
litteram scripsit gabriel mariam salutando
ave maria gracia plena. scripsit secundam
mariam commendando dominus tecum benedicta
tu in mulieribus. scripsit terciam idem
gabriel mariam consolando. ne timeas
maria quia invenisti graciam apud
deum. Descripsit quartam conceptum partum
virginem marie annunciando. Ecce in utero
concipies et paries filium. Descripsit quintam
nomen nascituri pronunciando. Et
vocabis nomen eius ihesum. scripsit
Et sextam ipsum describendo. Hic erit
magnus Et filius altissimi vocabitur
Descripsit septimam litteram potestatem eius
predicando Et dabit illi dominus deus
sedem patris eius et regni eius non erit finis. Hec sunt
septem littere quas continue scripsit
gabriel vel in nomine primi nascituri
Tandem videns maria quod bene scriberet
gabriel apposuit et ipsa manum Et
scripsit octavam litteram sapienter angelo

respondens. Quomodo fiet istud. Descripsit
et scribit causam dubitacionis assignando
quoniam virum non cognosco. id est me
non agniturum propono. In nona
scripsit gabriel reprehensione visa
dubitacionis marie causam amovendo
Et modum facti declarando. Spiritus
sanctus superveniet in te. Descripsit
decimam litteram exempli ponende ma-
riam certificando Et ecce elisa-
beth cognata tua et ipsa concepit filium in senectute sua
Descripsit etiam undecimam auctoritatem
totius negocii determinando. scilicet potestatem
dei. quia non erit impossibile apud deum
omne verbum. quasi diceret facit potest. Sed que
omnia postquam maria quasi fecit has quas scr-
das scribere. duodecimam litteram Et
perfectum erit nomen eius. audivit
me maria et credidit. consilio Et
scripsit ultimam litteram consensum suum ad-
hibendo Ecce ancilla domini
fiat mihi secundum verbum tuum. Et statim perfecte scriptum
est nomen eius quia statim verbum caro factum
est et habitavit in nobis. id est in maria nata
ut vere possit dicere maria beata lingua
mea calamus scribe velociter scribentis. quia
ut dixit hic factus est deus homo. quod
est nomen scriptum sicut dicitur Glo. Nec
mirum si gabriel plures litteras
scripsit quam maria nomen ei scripsit d
Et maria tres quia nam mulieres est
parum loqui et plus audire quia
non bene disposita fuit in maria
Hec sunt 12. hoc dicit in quo quia ambulat
non offendit ut dicitur Jo. xi. Et ves-
titus erat veste aspersa sanguine e
Absolucio id est carne christi sanguine cru-
entata quem sanies fudisset circumci-
sionem purificatione primo in circumcisione
Luce 2. 2o in passione orare quando
factus est sudor eius sicut gutte sanguinis

b Marie annunciacio
c Maria et gabriel in annunciacione scripserunt 12.

d Mulieres debent parum loqui et multum audire
e Christus fudit sanguinem suum septies propter nos

de circuitus iuxta Mt. 27. 3o in spinea
coronacione ut dicitur iuxta primum
tradicionem. 2o in flagellacione ad
columpnam Luce 22. 4o in manuum
et pedum crucifixione. 5o in lateris apercione
Joh. 19. De hac veste sic aspersa dicitur
Gen. 37. tulerunt tunicam eius id est Ioseph
pueri. Et sanguine edi quem occiderant
intinxerunt. Ysa. 63. quis est iste qui
venit de Edom tinctis vestibus de
Bosra. Et infra quare ergo rubrum est
indumentum tuum et vestimentum tuum quasi
calcancium in torculari. Et respondit ibidem
dominus torcular calcavi solus et
de gentibus non est vir mecum. Et aspersus
est sanguis eorum super vestimenta mea
id est que fuerunt in domino. Vel veste
aspersa sanguine notat congregacionem martyrum
quorum sanguis effusus est pro Christo. Similitu-
dinem pro effu. s. sac. tradit Iacob illum
Gen. 49. lavabit in vino stolam
suam et pallium suum in sanguine uve.
Et vocabitur nomen eius verbum dei
per quod pater omnia fecit et dixit. Jo. 1.
Omnia per ipsum facta sunt id est filium qui est
per quem omnia fecit. Per hoc nomen scilicet
verbum innotuit mundo deus pater qui
usque tunc extiterat ignotus. Jo.
1. Deum nemo vidit umquam nisi unigeni-
tus filius qui est in sinu patris ipse
enarravit. Jo. 17. Manifestavi
nomen tuum hominibus quos dedisti mihi
de mundo. Et exercitus martyrum et
omnium fidelium qui sunt in celo id est in ecclesia
nomine et munere mundo et immundo sequebatur
eum per viam paupertatis humilitatis
et castitatis contra mundum carnem et
dyabolum dimicantes in equis albis.
Glosa id est in corporibus mundis que ab illi-
citis refrenantur stimulo caritatis

ad bona incitantur. De quo stimulo dicitur
1. Cor. 5. Caritas dei urget nos. De
istis equis dicitur Abacuk 3. via fecisti
in mari equis tuis. Zacha. 10. visitavit
dominus exercituum gregem suum domum Juda
Et posuit eos quasi equum glorie sue in
bello. Vestiti bisso albo et mundo id est
iusticia que facit mentem albam per in-
nocenciam et mundam per operis evidenciam
quia sunt due partes iusticie scilicet declinare
a malo et facere bonum ut dicit Augustinus [a]
per primam est mens alba, per secundam munda
que sola videtur unde ut dicitur supra. Et
de ore supra ostendit de potestate ipsius
in suo adventu. Hic incipit agere [b]
de potestate ipsius in suo adventu ostendens
quod in iudicio erit potens eius ... tunc
unde dicitur. Et de ore eius id est verbo procedit id est procedet
gladius acutus. Glosa. divina
sentencia scindens interiores cogitaciones
mentis et exteriores motus corporis.
Eze. 5. Sume gladium acutum ra-
dentem pilos tuos capitis quia corpus
Eze. 21. Gladius acutus gladius est
bis dicitur gladius propter duplicem
eius usum id est quia scindit interius et exterius
ut dictum est ut in ipso percuciat gen-
tes id est omnes peccatores. De hoc male-
dicto dicitur Job. 19. Fugite a facie
gladii quia ultor iniquitatis est.
Gladius vel de ore ipsius id est a pre- [c]
dicatoribus qui sunt os domini quia dominus
loquitur per eos. Je. 15. Si separaveris preciosum [d]
a vili quasi os meum eris procedit
gladius acutus id est sermo predicacionis
de quo dicitur ad Hebr. 4. Vivus est
sermo domini et penetrabilior omni gladio
Pro. 30. Omnis sermo dei ignitus
clipeus est sperantibus in se. Ephe. 6.
Et gladium spiritus quod est verbum dei ut

a Iusticie due partes
b adventus Christi duplex [?]
c predicatores dicuntur os domini
d sermo dei plura facit [?]

in ipso percutiat gentes. Glo. i. quosdam
ad mortem, quosdam ad vitam. ysa. per-
cutiet terram verbo oris sui. Et ipse
reget eos. Glo. sanctos de virtute in
virtutem, malos de vicio in vicium. In
virga ferrea. Glo. i. inflexibili iusticia
que tamen modo potest flecti per penitentiam. Ier. 18.
Si penitentiam egerit gens illa a malo
suo, agam et ego penitentiam super malo
quod cogitavi ut facerem ei. Sed in futuro non-
modo poterit flecti. Prov. 6. Zelus et
furor viri non parcent in die vindicte
nec acquiescet cuiusquam precibus
nec recipiet pro redemptione dona
plurima. Et ipse calcat i. calcabit
torcular vini furoris ire dei omnipo-
tentis. Glo. i. mortem que post hominis pec-
catum irato deo illata fuit, sed resur-
gente destructa sunt in ipso christo tollitur
i. et in nobis spe. i. Cor. 15. Novis-
sima autem inimica destruetur mors.
Vel Glo. torcular i. tribulacionem qua
dominus diu sanctos punitos calcat, in gra-
cos ampliat, quia deus iratus
ade peccanti intulit, filios de ypa-
gine eius excedit. Et habet in vestimento
i. in humanitate, qua quodammodo vestitur
divinitas, in ... id est ... in vestimento
c Et in femore suo i. humanitate et carne
quam habet ex primo parente a quo per femur
descendit. habet scriptum in describili rex
regum et dominus dominantium. q. d. scilicet
humanitate est rex et dominus sanctorum qui
se et alios regunt et domini existunt
in subditos vel sic in vestimento i. in suis
novi testamenti qui per graciam baptizati
sunt deum vestiunt, unde dicit ad Gal.
3. Quicumque in christo baptizati estis christum
induistis. ysa. 49. Vivit dominus q-

in ipsis omnibus velud ornamento ve-
stietur. Et in femore suo i. in antiquis
patribus a quibus secundum carnem originem
duxit. habet scriptum calamo fidei
rex regum et dominus dominantium quar-
ta hy, quia isti crediderunt christum
esse regem et dominum universorum. Et
vidi unum angelum. Glo. omnia
dignitate et potencia potius quam
ex pugna que sedit ammonitorum de
penitencia tali domino omnes fideles
adhereant ut possit vitare penas
et gaudia adipisci dei gratia. Et
vidi unum angelum i. predicatorum
cetum stantem in sole i. perseverantem
in aperta predicacione, vel manentem
in perfectione cogitacionis et dilectionis divine
in suncti tribulacione. Et clamavit
voce magna i. predicacione aperta
et clara et libera. dicens omnibus avibus.
Glo. i. omnibus fidelibus qui agiles
et leves sunt in promocione bonorum operum f
quorum conversacio in celis est sicut dicit
ad Phil. 3. que volabant alis
contemplacionis per medium celi ad
terram descendendo in actis in cuiu-
porum ordines sanctorum angelorum
considerando vel cogitando quantus
sit ardor in seraphyn, quanta lux
in cherubyn, quanta discrecio in thronis,
quanta sublimitas in dominacionibus, quanta
dignitas in principatibus, quanta potestas
in potestatibus, quanta virtus in virtutibus, quanta
obediencia in archangelis et angelis, con-
templando et eminus patriarchas,
cuneos prophetarum, choros apostolorum,
exercitus martirum, collegia confessorum,
choreas virginum, contubia ma-
trium, conventus predicatorum, ceno-
bia monachorum et monialium.

c vestes dei plura signant

f fideles dicuntur aves

dem ascendendo adhereat omnibus beata
maria. Dicit post ipsum statim venit
ad christum iuxta illud Cant. 3.
In lectulo meo quesivi quem dilexit anima mea. quesivi illum et non inveni. surgam
et circuibo civitatem. i. celum per vicos
et plateas. i. per diversos ordines
sanctorum. Et queram quem diligit anima mea.
Invenerunt me vigiles qui custo-
diunt civitatem. num quem diligit anima mea vidistis
vel qui volabat. scilicet descendendo et ascen-
dendo per medium celi. i. per concordiam
utriusque testamenti. non in confinio
tamen morantes ut heretici maledicti
Et non tamen in medio tantum per omnem tem-
pus transvolant. Et ideo ut qui
sine veritate sunt. quia lotus meus est
Et unus autem clamat o. venite
congregamini. venite per fidem congregati
per bonam operationem. vel venite bene
operando. congregamini perseverando
in bono. ad cenam magnam dei.
qua deus facit suis. Luce 14.
legitur quidam fecit cenam magnam
que dicitur magna tum propter magnitudinem fa-
cientis. tum propter magnitudinem communi-
cantium. tum propter magnitudinem et multitudinem
ferculorum de quibus alibi dictum est
tum propter eternitatem temporis. quia cena
erit cena iugis. ut manducetis car-
nes regum. et carnes tribunorum
et carnes fortium. carnes equorum
et sedentium in ipsis. carnes omnium li-
berorum et servorum. et pusillorum et magnorum
etc. i. delectamini in ruina tam su-
periorum quam maiorum quam minorum. per
reges intelligit magnos princi-
pes seculares. per tribunos minores
potentes mediocres. per equos sub-
ditos prelatorum. prelatos ecclesiasti-
cos. per liberos qui a tributis et talibus
sunt liberi. per servos intelligit laycos
qui tributis et talibus serviunt vel per
liberos intelligit absolutos a ma-
trimonio. per servos coniugatos. per pu-
sillos pusillanimes. per magnos superbos
et ambitiosos. Et hoc totum sumptum
est de Eze. 39. ubi legitur. Dic omni vo-
lucri celi et universis avibus cunctis-
que bestiis agri. convenite concurrite
properate undique ad victimam meam quam
ego immolo vobis victimam grandem
super montes Israel. ut comedatis carnes
et bibatis sanguinem. carnes fortium
comedetis et sanguinem principum bibetis
arietum agnorum et hircorum et taurorum et altilium
et pinguium omnium. Et comedetis adipem
in saturitate. Et bibetis sanguinem in ebrietate
de victima quam ego immolabo vobis. Et
saturabimini super mensam meam de equo.
Et de equite forti et de universis viris
bellatoribus ait dominus deus. Et vidi
bestiam. Hic est pars capituli in qua
agitur de pena antichristi et suorum. Et
dicuntur hec esse pene. s. pugna contra
deum. 2o pena christi. s. mors eterna
ibi apprehensa est. 3o modus pene ibi
vivi missi sunt. 4o gaudium sanctorum
de dampnatione antichristi et suorum ibi Et omnes
aves etc. Et vidi bestiam. i. anti-
christum crudelem et effrenatum. Et re-
ges terre. i. apostolos suos sola
terrena querentes. et exercitus eorum congrega-
i. omnes sequentes eum. congregatos in una
malicia. ad faciendum prelium cum eo
i. contra christum. qui sedebat in equo
~~i. in choro predicatorum~~ i. super carnem
vel in equo. i. in choro predicatorum
qui sunt equus christi Job 39. numquid prebebis
equo fortitudinem aut circumdabis collo
eius hinnitum. Et cum exercitu eius

s. Cena dei dicitur magna propter plura

a. Antichristus dicitur bestia

·i· gaza scos dan· xi· magnificabit
adusus dm Et adus dm deorum
loquet magnifica et diget donec
i pleat iracundia / hoc at plm cit
pta s· p blasphemiaz / p pseudoes /
p miracula sicut dt Glo· Mt· 24·
Surget pseudo xpi et pseudo p
phete et dabunt signa magna et
pdigia / Et apphensa e· hic exp
mit pena antixpi et suor / unde
dt· Et apphensa e· Glo· i· eternalit
punita bestia i· antixs· Et cu illa
pseudo ppha / q boa futura pdicebat
p mirabiliaz antixs / qui fecit sig cora
ipa· i· qcumqz fecit signa cu antixpo
apphensus· i· punitus eternalit· qbus
signis seduxit· i· seorsu a rectitudic
et fidei vite divine / eos· i· credentes
bestie· qui acceperunt caractem
bestie· i· conformavit se antixo in
vita et doctrina / Et qui adoravit yma
gine eius· i· statua vel aplos eius
qui dm ymago eius q i pntat
et imitat ipm / vivi missi st· Hic
ondit modu pene / q vivi i isfnu
mittet· i· plus alijs punient vn
dicit vivi missi st· hij duo· s· bestia
et pseudo pphe / vel duas res pus
sua totu / In stagnu ignis ardetis
Et sulphur· i· i tormentu ipsu sta
bile et imobile / plenu ardore et
fetore / Et dm mittedi vivi i isfnu
illi maiores q fac et excita mali
cia peccaverunt / sic illi de quibz dt· ipsi
descenderunt i infnu viventes / de
inde sbiungit de pena minor· que
venia minor erit q minus peccavit mi
nores i eode gne pecti qua maiores
alijs pribus / ps· q dt· Sap· 6· Exi
guo conceditur misa potentes at po-

tent tormenta patient / et fortioribz
fortior instat cruciatio / dicit g· Et
Ceteri sequaces· i· minores occisi
st· i· occident i gladio sedentis
sup equu· i· i sentia xpi / Eo impodit
exode regnis· i· procedet i die iudicij
qn dicet Ite maledicti et cetera Mt 24·
Et oms aves / hic ondit gaudiu
scor / de punitione malor / q tn
no gaudent de pena / sz de iustitia
di impleta / vn dt· Et oms aves
saturate st· i· oms sci delectati st
videndo penas eor / ps· letabi-
iustus cu viderit vindictam / ysa in
fine egredient ut videat cadavera
viror eor q prevaricati st i me
Et erunt usqz ad saciacitate visionis
omi carni Capitulum 20m·

Et vidi angelu / de q dm ac
Babilonis / antixo et pseudo
apostolor / supponit hic Joh· dampnaco
nis dyab· / ondens eu dampnacionis
eor / et tpe et auctorez· s· xpm q i
humili adventu eu ligavit / Et ho
mibus forcius i sco adventu q erit
i virtute et maiestate potit eu da
pnare / divid· at hoc capitulum i
2os ptes / In pa ondit auctor
dampnacionis eor· s· abusu date
ptatis date ptatis s· ibi In sa
ondit cu dampnacionis· s· abusu date
ptatis ibi Et cu consumati / In tcia
ondit pena qua ex hoc punient
q antixpi et suos contra ecclesiam
congregabit ibi Et descendit ignis
In qrta ondit pena eternali toras
totius corpis dyab· et prius dyab· qui
illos decepit ibi Et vidi thronu
In pa pte sic procedit / po agit de
ligacione dyab· facta a xo i po ad
ventu / ondens pqs dicto tpe cu: —

ligauit 2o ostendit quia ista libertas modo secura
est dicit 3o Et vidi angelum i. xpm
de quo ysa. xi. Et vocabitur nomen
eius magni consilii angelus de-
scendentem de celo i. carnem assumendo
se humiliante in tantum ut de solio ma-
iestatis induerit saccum nostre mor-
talitatis hic descensus fuit fi-
guratus Iud. 6 per descensum roris
in vellus gedeonis area sicca ma-
nente vellus id est beata virgo que reple-
ta fuit gratia dei synagoga sicca
remanente post descensum sic pluvia
in vellus Et sic stillicidia stillantia
super terram quia aque gutte gratie super
aliqua parte iudee ceciderunt Item
hic descensus fuit signatus dan. 3
per descensum angeli in fornacem
tres pueros conservantis ab combustione
ignis quia fecit medium fornacis
quasi ventum roris flantem fornax
est mundus igne tribulationis et temp-
tationis accensus unde i Ioh. 5 totus
mundus in maligno i. in malo igne
positus Est ergo xpus descendens
omnibus fideles per tres pueros desig-
natos ab ardore tribulationum et
temptationum liberavit acerbitatem temper-
ando adversarium refrenando com-
sufficiendi prebendo sacramentorum gratiam
conferendo per doctrinam predicationis eru-
diendo Eccli. 43 obvians ros
ab ardore venienti humilem efficiet
eum s. ardorem Habens clavem abissi
i. potestatem super dyabolum ligandi et
solvendi eum cum ipse voluit dyabolus enim
non potest nisi permissus Crux enim dicitur
clavis quia aperuit paradisum et clausit
infernum unde ysa. 22 dabo clavem
domus david super humerum eius
Et aperiet paradisum Et non erit

claudat
qui aperiat supra 3 Et aperit et nemo
claudit etc. Et non solum super dyabolum
habuit xpus potestatem ymo super omnia unde
dicit Et cathenam magnam Glo. i.
inevitabilem potentiam qua constringit
omnia in manu sua Et ideo tamen abscondita quia
tunc non apparet unde abacuk 3 Cor-
nua in manibus eius Ibi abscondita
est fortitudo eius ante faciem eius ibit
Mors i. dyabolus que non latuit virtus
divina qui victum religavit cum habuit 2o
per cathenam dicitur potest designari aliqua
alia pena temporalis aliquando tempora ipsum
signatur nomine cathene unde Ier. 28
Cathenas ligneas contrivisti i. pe-
nitentiam hic facte noluisti Et facies
pro eis cathenas ferreas i. penas
eternas alii etiam ipsa peccata nomine
cathene accipiuntur Levit. 20 Ego
fregi cathenas cervicum vestrarum ut
incederetis erecti Et apprehendit dra-
conem contra xpus potenter ostendit virum viri-
lis pene s. alligationem dyaboli quam
fecit ipse unde dicit Et apprehendit xpus
s. draconem i. dyabolum serpentem antiquum
dyabolus enim dicitur draco propter Glo. propter
nocendi astuciam antiquus propter consuetu-
dinem quia in ipso initio nocere cepit
Ioh. 8 ille homicida fuit ab initio qui
est dyabolus Glo. i. deorsum fluens
s. in celos qui et terram versant vel deorsum
i. de celo empireo in infernum vel
dyabolus i. duos bolos de peccatore fa-
ciens unum de anima alterum de corpore
Et sathanas Glo. i. adversarius quia
semper adversatur omni bono habet non sicut ipse
dicat quia non sicut potest Et ligavit
eum Glo. i. fortiori potestate refrenavit
in parte per mille annos i. toto tempore
quo numerus electorum impletur hoc est
usque ad tempus anticristi Et cum permille

c adventus xpi primus quem fecit
d Stola dicitur vellus gedeonis vel xpus
a Crux xpi que dicitur clavis

b Cathena quid significat
e Dyabolus quid nomina

anos / tpe quo pficiat numerus electorum
intelligit / co(m)ponit cum exemplicatio
denario / na(m) decies decem sunt mille
Et istam exemplicationem statum s(cilicet) co(n)iugatorum
continentium platorum vel exemplici s(ed)
cum legem s(ub) lege s(ub) gratia impleuer
unt decalogum ut impleret numerus electorum
Et contra hanc expositionem videtur esse
quod statim d(icitur) s(ed) quod oportet eum solui
modico tempore s(cilicet) tempore antichristi Et tunc
non dum impletus erit numerus electorum /
Secundo tempore id est erit modicum tempore sed
Et ideo non facit opinionem cum toto Et
hoc frequenter facit scriptura per synodochen
accipiendo ut partem totum intelligens / Hec
ligatio fuit signata Thob. 8. ubi
raphael ligauit dyabolum in superiori
bus partibus deserti / Et raphael siquidem
medicina interpretatur Et signat xpm qui
est omnium medicina / de qua Eccl 38. al
tissimus de terra creauit medicinam Et
Eccl 43 medicina omnium in festinatione
nebule / Et misit eum in abyssum i(d est) in
corda infidelium ubi eiectus a fide
libus attrocius deuastat ut dicit
Glo super Matth. 8. Si eicis nos mitte
nos in greges porcorum / Non est autem
alius missio quam permissio eius
qua permittit dyabolum deuastari in ma
los / Et clausit Glo. i(d est) licentiam conce
dendi ei interdixit vel occulto dei
iudicio Job 38. Quis conclusit
hostiis mare i(d est) dyabolum q(uasi) d(icat) nullus
nisi xpus / Et signauit super illum Glo i(d est) si
gillum posuit i(d est) signum crucis quod eum
sic superat ut a fidelibus repellat
unde Origenes tanta est virtus ut si in
mente fideliter portetur nulla libido nulla
pena penalis possit invidia et co
tinuo ad memoriam eius totus pecca
torum fugit exercitus Expo
12. Exterminator non poterat intrare
domos super quarum postes erat
sanguis agni / Jo. d(icit) sponsus
ad sponsam Cant. 8. pone me sicut
signaculum super cor tuum ut signa
super brachium tuum / vel signauit
quo ad scientiam quia dyabolum ante passionem
xpi sciebat quod homines descenderunt
ad infernum modo non nescit etiam de
illis quos scit esse in peccatis quia
ignorant utrum peniteant. signauit
dico super illum hoc dicit quia dyabolus
omnino sciaccet utrum aliquis Et non
sit in permisso amplius ut non seduceret
amplius gentes sicut solebat
donec consumentur mille anni Glo
i(d est) donec annus veniat quia tunc fe
cit impletus numerus electorum / Et post
hec i(d est) post mille annos i(d est) appro
pinquante fine mundi / oportet secundum dei
ordinationem illum solui i(d est) eius po
testatem sicut prius relaxari / Mo
dico tempore i(d est) tribus annis et dimidio
quantum scilicet regnabit antichristus Et ideo
non est timendus quia tam parum regnabit
Et vidi / hic ostendit quanta laus et
libertas data fuit ecclesie / post li
gationem sathane / Primo enim ligato
soluta fuit una nostra ligatura
que duplex erat / una difficultas
bene operandi ex seruitia eius / alia
necessitas descendendi in infernum / Et
istas duas ostendit hic Johannes / Primo
quod reddita fuit ecclesie libertas
bene operandi / Secundo quod eidem ecclesie fuit
reddita libertas in paradisum tendendi /
Libertas autem bene operandi maxime
consistit in bona ordinatione prelatorum
ad subditos / Et subditorum ad pre
latos ut s(cilicet) prelati bene regat

d Crux xpi d(icitur) sigillum

e ligatura hominis duplex
f libertas est duplex
g ecclesie bona ordinatio

Et erudiant. Et subditi humiliter et
devote obediant. sicut g. x. Et vidi
i. dracone ligato sedes .i. fidelas
subditos platos ad obediendum. Et
sederunt super eas iudicium .i.
j. auctas iudicandi datum est illis
.s. platis constat quod ad eos a quo est
omnis ptas unde ad Ro. xiii. non
est ptas nisi a deo. Et non solum auc-
toritas iudicandi data est platis
ymo districto et stricto (?) habenda et
subditis gratia obediendi. si ita esset
quod plati regerent. Et subditi bene obe-
dirent. tunc bene ordinata staret eccle-
sia contra hostibus suis. Canticorum
.6. que est ista que progreditur quasi auro-
ra consurgens. pulchra ut luna. electa ut sol.
terribilis ut castra acies ordinata. sic fuit
tempore Moysi. Et etiam in statu primi-
tive ecclesie. unde Canticorum .i. Equitatui
meo in curribus pharaonis assimilavi
te amica mea .i. ordinavi exercitum
meum contra currus exercitus pha-
raonis .i. dyaboli. Postea creverunt dei de-
cem milibus multiplex innumera ec-
clesia adhuc esset ita si plati bene
regerent et magis intenderent re-
gimini quam dominationi et prefectui quam
honori et officio quam ocio. iuxta
illud act. xx. attendite vobis et
universo gregi in quo vos posuit
spiritus sanctus episcopos regere ecclesiam quam
acquisivit sanguine suo. nota ordinem
istorum verborum. primo dicit attendite
vobis deinde gregi. Et sic postea
regimine ecclesie. prelatus debet attendere
sibi primo ut peccata caveat. Ecclesiastici .i.
attende tibi ne forte cadas
Et adducas anime tue inhonorationem.

sicut Ecclesiastici .xi. attende tibi a pestifero fa-
2° bricat enim mala. Iste debet attendere
ab ypocrisi. Matthei .6. attendite ne iustitiam
vestram faciatis coram hominibus ut vi-
deamini ab eis. Luce .12. attendite a
3° fermento phariseorum quod est ypocrisis. Iste
debet sibi attendere ab avaricia ne ve-
lit possessiones pastorale divicias
congregare sed potius pauperibus erogare.
Ecclesiastici .4. nolite attendere ad posse-
ssiones iniquas. Iste Ecclesiastici .30. qui attendit
apprehendit umbram et sequitur ventum sic
qui attendit ...
qui attendit ad visa mendacia. Iste
debet sibi attendere a gula. Luce .21.
attendite ne forte graventur corda
vestra crapula et ebrietate et curis
huius vite. Proverbiorum .23. quando sederis
ut comedas cum principe diligenter
attende que sunt posita ante faciem tuam
hinc dicitur Levitici .x. ad sacerdotes vinum
et omne quod inebriare potest non bibetis
quando intratis in tabernaculum te-
stimonii ne moriamini. Iste autem maxime
4° debet sibi attendere ne peccet. prelatus
quia exemplo eius subditi scandalizantur. Et
ad peccatum trahuntur. unde Ecclesiastici .xx. pec-
cavit Ieroboam et peccare fecit israel.
Et dedit viam peccandi effraym.
Gregorius in pastorali. Et in cura animarum
suscipiunt si universa pro se perpetrat
tot mortibus digni sunt quot subditis
6° suis exempla perditionis transmiserunt. Iste
debet prelatus attendere sibi ut virtutes
habeant etiam excellentes ut sicut
excellit dignitate sic excellat
sanctitate. .i. Thimothei .6. Et .2. Thimothei .2. Iu-
venilia desideria fuge sectare
vero iustitiam pietatem et fidem. Iste debet

h. platus debet attendere exemplis rebus non
i. platus debet attendere ocio

prelatus attendere ad subditos ut sciat
qualiter resistat. 2. Par. 20. atten
dite omnis viri iuda et habitatores ierusalem
Et tu rex Josaphat nolite timere
8 omnem hanc multitudinem. Item oportet at-
tendere gregi ut bene pascat. Miche-
a. pasce populum tuum in virga tua. 1. Pe. 5.
pascite qui in vobis est gregem domini Et
Joh. 21. precipit petro ut pascat
gregem oves. s. et agnos. i. maiores [illegible]
et minores etc. i. verbo exemplo et temporali sub
sidio Et animas decollatorum. Hic
ostendit Johannes aliam libertatem. s. in
terrestri paradiso ut dictum est Et animas decol
latorum propter testimonium ihesu. quod redde
bat de ipso. s. quod esset verus deus
Contra arrium et verus homo contra mar-
cionem Et quod vere surrexit a mortuis
contra iudeum quod venturus esset iudicare
omnes contra saduceum Et propter verbum dei
i. propter divinum quod predicabat vel quod re
cipiebat. De hoc testimonio sanctorum dicitur
Act. 4. Reddebant apostoli testimonium re
surrectionis domini nostri ihesu christi cum fidu-
cia loquentes verbum dei. Joh. 3. quod
scimus loquimur quod vidimus testamur
et testimonium nostrum non accipitis. 1. Jo.
1. Quod fuit ab initio quod vidimus quod
audivimus quod perspeximus et manus
nostre contrectaverunt de verbo vite Et
vita manifesta est et vidimus Et
testamur et annunciamus vobis vitam eternam
habes nunc animas vidi Et etiam vidi
eos qui non adoraverunt bestiam. i.
antichristum neque ymaginem eius. i. [illegible]
statuam eius vel apostolos ipsius nec
acceperunt caracterem eius. i. signum
ostensivum quod esset de familia vel cara-
cterem. i. litteras quibus se recognoscerent
esse fideles illius In frontibus suis
Glossa. i. manifesta confessione aut in manibus
suis. Glossa. i. in operacione Et vixerunt [illegible]
post mortem vita glorie et regnaverunt
cum christo in celo quod non fiebat ante ad
ventum christi mille annis. i. eternaliter
Forte Johannes loquitur hic tantum de gla
diatis ante iudicium toto tamen ante tempore
quo debet impleri numerus electorum post
quod recipient anime corpora sua Et
regnabunt in eternum significatur per mille
annos. Et notandum est quod dicit
vixerunt et regnaverunt non autem
dixit vivent et regnabunt quia iam prin-
cipaliter cum christo vivunt et regnabunt anime
sanctorum Ex quo infertur quod patet ut dicit
Glossa quod est valde contra hereticos
ut dicit Glossa qui dicunt ut nullus
intrat in celum usque ad diem iudicii [illegible]
Et ceteri mortuorum non vixerunt
i. illi inter mortuos qui non fuerunt
de numero predictorum sed fuerunt mortui
in anima per peccatum non vixerunt. i.
eternas penas patientur in modo dicitur
apostolus et plus significatur donec consumentur
mille anni. i. usque ad finem mundi Et
tunc non desinet pena eorum sed tunc
resumptis corporibus punientur simul
cum eis sine fine ut per mille annos
significatur tempus presens usque ad diem iudicii
quo numerus electorum perficietur sicut iam
diximus Hec est resurrectio prima Glossa quod dyabolus
ligatus Et quod homines resurgunt
a peccatis Et quod ipsis mortuis statim
corporaliter anime fruuntur eterna requie [illegible]
Et dicitur hec resurrectio prima in speciali secunda in qua
corpus et anima simul glorificabuntur In pa b.
at vero sunt tres [?] spiritus c

a Secundum predicatio quadruplex est quod applica-
cione [?]
b Resurrectio est duplex prima et secunda
c Resurrectio prima tria facit

apato p pmaz It pfaus i bono
pmsitia Et meroitus i glam
i morte quo ad aiaz Dcm out
Joh · dig^t tate tualitate i i^o gnus ·
thing qr p^ma resurrectio redicat
ad sedam · que e plena btitudo
Et libat a morte sa^a nt etna
dapnacio vn dr btus z stus e
r^c qui ht pte i h^o nc p^ma btus
spe ss · glaz aiena adepta vl
btus btitu spei Et stus ss · se-
cuitate no amittendi adeptu
vl stus tigm fing Et bn diat
q ht ptate qr hec r^o fiet tm
f ptem · i · aia q resurgit a mor-
te pcti p pmaz sa ns i s^ecdo
fiet f totu · i · f corpus resurgz
In hys sa mors no ht ptatem
Textus Glo · i · etna dapncio que
i cor^o tiaia Et d^r hec mors ·
sa · qr se^a p^ma q e mors cul-
pe sicut effcus se^a ptra Et vi
i hys no ht ptate sa mors · i ·
isti no moint^e sa morte s erunt
sacerdotes di z xpi Glo · i · laudes
etnas offerentes dd auctori me
salutis zvo^a hoi mistro · m e re-
dep tois Et regnbut cu illo mi
lle amis · i · sz ipos talios h[..]
regetes mille amis · i · toto tpe
ab ortu xpi usqz ad aduentu an^o
pt [...]a hoc i t d^r degla i regno
ciam quu hoc tpe sine corbz
[...]gla etna Et tu 9sulati fue
[...] mille ani 2a ps tali ia
ondit caz dap tois dyai^l q est
abusq^o collate sibi ptatis Et dui-
sit tria / pmu e de relapacoe

ptatis s de abusu relapate ptatis
tam de restrictioe malignitatis suo
qr no pmittit pualere sic nc tm
noce quatu vellet dr gl^o Et cum
9sulati fu mille ani · i · tpe pus solue-
tur sathanas de carce suo · i · relaxabi-
ci9 ptas q nc ligata i cordibus
reprobos que d^r ce carcer qr i eis
hitat tnc pt + desenire i stos sic
vellet Et exibit eccet abusus re
laxate ptatis qr desemet i stos
plus quaam Et p^o occulte / postea
publice vn dr Et exibit d malis
i bonos exercendo ptate sua 9tra
stos Et seducet · i · ax^o ducet ad se
Gentes q st sup q^o angulos tre
no oms s mltos Et d oibz a q^o
Gog Et magog · dut qnda indi
qr st due getes q hitat i oiete Et
i sme mdi · i · 9tra finez Et veient
i belu ut copugnet ea s asio
messya devincet Et redificabut
vrbm aurea zerut ioa igla mag.
Et ducet nos oes zfaciet 9mina
Et sic mille anis erut z postea
tuffenit i ecclia / aly dicut qr sut
dece tbus vltra motes caspye
i clus / vn no pnt exire sine di
fficulte magna ss · motes z ppt
custodiaz q no pmittit eos exire
a regina amazonu cu sb dita vi-
uut Et dicut tbas tbz dece 9tra
fine seli extiturvs mde z v c tuas
i belu adsum messyaz cu q o gt
eccaz x pugbut Et aly dicut p
gog · Et magog gothos i t d
aly getas Et masagetas / aly
vo exatu anx q 9tra fine sli
eccaz i pugbit Et dicut p gog ·

b Resurrectio duplex · s · pcial z tolis

c Gog Et magog · q sut

signant illos qui habitabunt in tabernaculis /
per magog. illos qui habitabunt in civitatibus
alii dicunt per gog. antichristum significari Et per
magog exercitum eius / nos autem volumus
glosis semper adherere quia ad tenere
diffinire est Glosa. per gog. intelliguntur
illi per quos dyabolus latenter operatur in perse-
cutione ecclesie / per magog. illi per quos
aperte persequitur ecclesiam Et forte erunt
idem qui prius occulte et postea aperte
persequentur Et hoc contrahitur ex nominis
interpretatione Gog. enim interpretatur tectum
magog. de tecto. Tamen augustinus videtur
velle ut gog. sit nomen exercitus
dyaboli. magog. non refertur ad dyabolum
quia de tecto suo id est de malis exibit
ad bonos expugnandos civitatem dei
libro 20 de civitate dei capitulo xi Gentes iste
quas appellat gog. non sunt sic ac-
cipiende tamquam sint aliqui in aliqua parte
terrarum barbari constituti sive quos
quidam suspicantur Getas Et massa-
getas propter litteras horum nominum primas
sive alios alienigenas sed
principiatorum nomine gog. tectum ma-
gog. de tecto intelligimus gentes
toto orbe terrarum diffusas Gog.
enim tectum domus dyaboli est magog
de tecto dyabolus est qui procedit de domo
Beda hoc sic construe litteram exibit
dyabolus de malis. ad suam potestatem convertendo
Et seducet gentes multas que sunt super
iiii angulos terre. scilicet Gog. per quos prius
occulte pugnabit Et postea ma-
gog. id est de tecto manifeste exiens Et
tunc congregabit eas. scilicet magog. id est eas
per quos aperte pugnabit contra —

ecclesiam Sic per gog. accipitur pro pluribus
malorum Et magog. similiter Sed
etiam preter hoc intelligitur per magog.
dyabolus exiens ab eis Gog. non et
magog. sunt gentes diverse vel
cedere pugnantes contra ecclesiam occulte
Et aperte quos tempore antichristi congregabit
dyabolus contra ecclesiam in prelium id est ad
prelandum contra ecclesiam in prelium quorum
scilicet gog. Et magog. numerus est sicut
arena maris. quia dicitur per multitudinem
et immensitate de hoc habetur Ezech. 38.
Hoc mo fili hominis pone faciem tuam
contra gog Gog Et terram magog.
principem capitis mosoch et tubal
Et ascenderunt. id est ascendet superbiendo
Et aperte debachando super latitudinem
terre Glosa. id est in omni orbe Joel i.
Gens ascendet super terram meam
fortis et innumerabilis. dentes eius ut
ut dentes leonis et molares eius
ut catuli leonis / posuit vineam
meam in desertum id est ecclesiam et ficum meam
decorticavit Ezech 38. ascendens
quasi tempestas venies Et quasi nubes
ut operias terram / Et circuierunt Hic
ostendit quod non permittet dyabolus secundum
suum desiderium dominari in sanctos. Et
circuierunt id est circuient vel circuibunt
quasi in vadentes Et iterum non va-
lentes / castra sanctorum id est sanctos prelatos
ad pugnam Et in non demones
mitte Genesis 32. Castra dei sunt hec
Et civitatem dilectam. Ecclesiam id est ecclesiam
unanimem et concordem in bello contra
dyabolum et exercitum eius / Et descendit
Ideo etiam probatur iste caelum in qua
ostenditur pena dyaboli quam meretur. Et

hoc antixpm Et suos qui ecciam ar
mabit pug diat Et descendit .i.
descendet ignis a deo de celo
.i. gravis pena involvens omnes
illos quia sicut pro igne qui sic igni
nichil vel aqua potest resistere ita illi
pene nichil potest resistere vel sola di
vina potestas Ignis ante ipsum precedet
Et ipsa inflammabit inimicos eius Et
hic dicitur Et devoravit eos .i. de
vorabit subito .i. thess. v. Cum
dixerint pax et securitas tunc repen-
tinus eis superveniet interitus Et
dyabolus qui seducebat eos paratus
in stagnum Missus est .i. mittet in stagnum
ignis et sulphuris .i. in tormentum in-
finitum stabile ardens et fetens Eze.
18. Ignem et sulphur pluet super
eum Et super exercitum eius Et super
populos multos qui cum eo sunt ubi
bestia .i. antixpus Et pseudo prophete
.i. omnes complices eius qui mendaciter
promittunt sibi felicitatem super cruciabuntur
cum eo Et cruciabuntur die ac nocte
.i. continue et sine intermissione
vel die ac nocte quia nec lux que
erit ibi ad ardorem nec tenebre erit cru-
ciatus In secula seculorum .i. sine fine
dan. xii. Quidam in ignem tortorem eorum
ascendet in secula seculorum Et vidi
thronum Certa post casum in qua
ostendit pena dyaboli quia licet ex
hoc quod multos decepit Et dum
hic tamen primum pertinet ad dyabolum confu-
sione 2o post hec omnium terminans
corporum et opera corporum 3o sbungit dam-
pnatos dyaboli cum tortore suo =
Primum quod pertinet ad deo fusiorem dya-
boli tractat .s. mundi destructionem
In qua principaliter sunt Item

corda mundi manifestacionem in quibus latuit
Et consilia sua continuit Item apparitio
iudicis super ipsum et suos contra quos
ipsi pugnaverunt Dicturus autem Johannes
de mundi destructione premittit ago
stet .s. xpus sedentem super thronum .i.
ecclesiam regentem et gubernantem et defen-
dentem vel dicat Et vidi thronum .i.
ecclesiam auctoritatem et sublimitate
magna Baruch. 3. O israel quam
magna est domus dei Candidum
per innocentiam vel secundum Glossa per immortalitatem
et impassibilitatem Et immortalitas re-
fertur ad dotes corporis Et impassi
bilitas ad dotes anime quia hec erit ca
re talibus spec Et sedentem super eum
.s. super thronum vidi supple hoc est
xpm ecclesiam possidentem et ipsam regentem
Can. 3. Ferculum fecit sibi rex salomon
de lignis libani .i. ex primis fide
libus columpnas eius fecit argenteas
.i. prelatos claros fama et sonoros
doctrina caros vita reclinatorium
aureum .i. claustrales obedientes
aurum enim ductile est Et ideo significat obedientiam
ascensum ascensum purpureum .i. mar-
tires media autem caritate constravit
quia omnes istos sic ex amore sibi con-
iunxit De hoc etiam throno dicitur 3. reg.
x. Fecit sibi salomon thronum de
ebore grandem a cuius conspectu .i. quo
ad iudicium principaliter videre fugit
terra et celum aereum aspice qua nunc
habet quod tunc amittet speciem istam
que mutabit in melius .i. Cor. 7. preterit
figura huius mundi non sua Et locus
non est inventus ab eis Glossa .s. a terra
et celo secundum priorem statum quia de forma
qua sunt usque hodie non erit ideo
pro hoc quod dicitur fugit notatur quod non

a dyabolus confundet propter ea in novissimo iudicio

b thronus salomonis dicitur thronus xpi pla

oīno pibūt celū & t'ra ꝫ marcebūt
ꝑ· ſcām· ſicut qui fugit aliū nō
oīo pibit· ꝫ a uiſu ſuo ſbtrahit· vl·
methafoīce p celū īttigit malig-
nos ſpc· qui i celo fuerūt c̄ati ꝑ
t'rā malos hoīes t'renis deditos
Et tā ht' illi fugient a cōſpcu dni
ad iudiciū ueniet acceptā ſnīa
diffinitā Ite maledcti ī ig· ſil· xxv·
Et poſtea nō iueniet̄ ab eis ampl'·
coꝝ locus q̄ia plus hūerūt q̄
ī iſ'nū ippetuū retrudet'/ huic
expōni concordat id ps· vidi ipm
sup exal· cedros· ꝛc· Et vidi mor-
tuos magnos ꝛ puſillos/ hoc eſt ꝑ·
q' ptīet ad cōfuſioꝫ dya'/ ſcꝫ ma-
feſtaō cordiū i q̄ibꝫ ipe dormiunt
ꝛ cōſilia ſua cōmiſit/ vn̄ multū cō
fūdet' q' tūc apte reuelab' ei'
iniq̄tas/ d'c g°. Et vidi mortuos
utraq; morte· ſ culpe ꝛ nature
puſillos ꝛ magnos i· tā maiores
q̄a minores ſtatus i cōſpcu xp̄i
i· reſūptis corꝑibus ſtātes i cō
ſpcu iudicis Et om̄ſ ſctōꝝ q̄ oēs
uidebūt iudicia ſiglorū d'c Glo·
Et cū xp̄o iudicabūt ſap· 3· Iu
dicabūt ſci nacōes/ Et libri apti
ſt· i· cōſcīe q̄ mō latent tūc appe-
būt oībꝫ/ q' ut d'c Aug· ſnīa
vniuſcuiuſq; ab oculis alterius cor-
pulētia nō abſcondet/ Dan̄· 7·
ſedit iudiciū ꝛ lib' aptī ſt Cor·
2· Nolite an̄ tp̄s iudicare quo
adusq; ueniet dns q̄ illuminabit
abſcōdita tenebraꝝ ꝛ manifeſtabit
cōſilia cordiū/ Et lib' aptī· i· ꝑ
cepta diuīa q̄ mō clauſa videt'
q' nō attendit' ꝑ ſcōs· q' tūc vi-
debūt oēs malos ꝑ tranſgreſſiōes
pceptoꝝ diuinoꝝ puniri Et vos
ꝑ· ip̄ſcoꝝ corꝑꝫ remunerari· 2·
Cor· 5· oēs nos manifeſtari
oportet an̄ t'bunal xp̄i ut refeāt
vnuſq̄ſq; ꝑpa corꝑis ꝓut geſſit
ſiue bona ſiue mala/ Et alius
lib' aptus ē/ hoc ē liber q' facit
ad cōfuſioꝫ dyaboli/ ſ. apta teniedens
ptās xp̄i ſup dyam Et mbra ei'
q' cōtra ipm pugnauerūt/ vn̄ dc
Et alius liber· i· xp̄s· aptus ē i·
appet' q' tūc oībꝫ apparebit oīpo
tens/ malos dapnādo/ bonos
pmiādo/ ps· Cognoſcet' dns iudicia
faciens/ Et alius lib' vite q̄ nō ignorat
inuriā paciens/ q̄ ē vite dator
Job· vitā ꝛ miaꝫ tribuiſti m̄·
act· 17· ipe dat oībꝫ vitā ꝛ ſpiraōꝫ
vel q̄ ē vite· i· vnicus ꝛ vita Joh·
14· Ego ſū via veritas ꝛ vita·
Joh· 12· hec oīa lib' vite· Joh·
4· ſicut pr h3 vitā i ſemetipo
Et alius lib· ē ꝑſcia di ſiue
diſpoitio diuīa q̄ mō latet· ꝫ
tūc erit oībꝫ apta q' tūc mau'
uidebit' q̄ ſt pdeſtiati ad mortē
Et q̄ pdeſtiati ad uitā/ Aug'
alit' expoīt i telligēs ꝑ libros
aptos oēs ſcōs iudicio cōuenīes
palā libꝫ itelligit vim diuīa
ꝑ quā vnuſq̄ſq; videbit Et re
colet oīa mala q̄ cogitauit
dixit aut fecit vn̄ liber iſte aliq̄
· i· ws diuīa alios libros appiēs
q' vnicuiq; ſua cōſcīa ꝫ ꝑ q̄ i
eo latitat oſtendet ut d'c Aug·
20 dcā di cap̄ 14 libri i telli
guntur vetis ꝛ noui teſtamēti· ut

a Cordiū manifeſtaō cōfūdet dyam

illis omnibus cum dominus sua precepta
fieri iussisset. Vel quedam vis divina
e intelligenda qua fiet ut unicuique
opera sua bona vel mala cuncta
in memoriam revocentur que mirum
vis divina libri nomen accepit
In ea quippe quodammodo legitur quicquid
ea faciente recolitur. Secundum hoc superius
e libri aperti sunt .i. sunt in iudicio
manifeste visi in quibus mali po-
terunt legere bona que facere debuerunt
et neglexerunt. Et alius liber apertus
est .i. illa vis divina unicuique omnes
sua facta omnia que est vite vel divi-
na vis illa solius dei est. Et iu-
dicati sunt mortui .i. mali morte
culpe mortui ex hiis que scripta
erant in libris .i. ex ipsius operibus vel
in scriptis divinis vel in istis quorum
comparatione iudicabuntur reprobi legen-
tes in ipsis que facere noluerunt. Et ea
pretermiserunt ut dicit glossa. Secundum opera
ipsorum quia unicuique reddet secundum
meritum suum. Et dedit mare. Hic
agitur expressius de hiis corporibus
ostendens quod quantumcumque fuerunt deiecta
corpora sanctorum tunc vivificabuntur et
glorificabuntur quia quedam non credunt
ut dicit glossa dicit ergo Et mare dedit
.i. dabit mortuos .i. corpora
mortuorum que deiecta sine sublim-
sa fuerunt in mare de qualibus minus vi-
detur. Et probat ita plus de ceteris omnibus quod
omnes resurgent quia mare dedit .i.
dabit mortuos suos qui ideo erant
.i. corpora corporum. Secundum augustinum sic et mare
.i. seculum dedit mortuos tam bonos
quam malos qui ideo erant .i. erunt
hic enim loquitur iohannes. Secundum augustinum de hiis
qui vivi reperientur in iudicio. Et
secundum hoc boni dicuntur mortui bona morte
quia sunt mortui peccato vel mundo. De
morte dicitur Col. 3. Mortui estis et
vita vestra abscondita est cum christo. Ibi
Mali non dicuntur mortui mala morte
que separat a deo qui est vera vita hominum
de quibus dicitur Mt. 8. Dimittite mor-
tuos sepelire mortuos suos scilicet
Et mors .i. dyabolus et infernus .i. tenebrarum
locus dederunt mortuos suos
.i. dabunt animas mortuorum que in ipsis
erant .i. quos violenter tenebant
vel secundum exponitorem augustinum mors et
etiam infernus dederunt mortuos
.i. qui in ipsis erant quia sic iuncti fuerunt
in iudicio veniente sic aderunt iudicio
Illos qui erunt in inferno reddet infernus
Illi qui vivi erunt occidet ignis
qui precedet faciem iudicis et statim
resurget. Et sic illos reddet
mors. Item sic Et mare .i. baptismus
reddet mortuos qui ideo erant
.i. reputabuntur deo infantes et ce-
teros qui in fide baptisati erunt. Et
mors et infernus dederunt mortuos
suos qui in ipsis erant. Mortuos mor-
tis vocat illos qui non fuerunt vivi
vita fidei qui scilicet manserunt in prima
morte qua contraxerunt ab adam
Mortuos inferni dicit illos qui fidem
receperunt sed postea male vivendo
inferno se deputaverunt. Et omnes istos
reputabuntur iudicio. Et iudicatum
est de singulis. Secundum opera ipsorum sine
acceptione personarum. Sap. 6. Non sub-
trahet personam cuiusquam qui est dominus qui
est omnium dominator nec verebitur magnitudinem
cuiusquam. Et infernus. Glossa .i. profundi in-
vitiis qui fecerunt secundum dilectionem suis
habitaculum demonum et locum tenebrarum.
Et mors. Glossa .i. dyabolus primus

b Mors est duplex bona et mala

c Mortui sunt duplices

actor mortis / missus est in stagnum ignis
i. in aeternum in stagnum ignis i. perpetuum
stabile et firma tabula. hoc est mors
secunda s. corporum et animarum simul eterna
dampnatio. Prima mors est peccatum
quo separat deus ab anima ysa. 59.
Iniquitates nostre diviserunt inter
nos et deum nostrum. Sap. i. perverse co
gitationes separant a deo. Secunda mors
est supplicium eternum quo utrumque i. corpus et anima
separantur a gloria ysa. 26. tollatur
impius ne videat gloriam dei. Qui cavet
primam mortem non timet secundam. Et qui
non cavet secundam mortem. vide supra
2. Qui vicerit non ledetur a morte
secunda. Et qui non est inventus in libro
vite scriptus sub praedestinatione quo
scribuntur tamen electi / missus est in stagnum
ignis i. infernum qui est ignis stabilis
i. inextinguibilis. quia scilicet nec ex
tinguet nec extinguetur

Et vidi. hec est septima
visio in qua agitur de innova
tione elementorum et glorificatione sanctorum
Et pulcritudine superne ierusalem. Et continet
hec visio duo capitula. s. 21. Et 22.
quod est ultimum / differt autem hec visio
a precedentibus quia precedens continet ea que
contra iudicium et post futura sunt contra
malos. In hoc autem capitulo 21 agitur
de duobus. s. de innovatione elementorum
et de glorificatione sanctorum. In secundo capitulo
agitur de pulcritudine et amenitate su
perne ierusalem. Et quia in ore duorum vel
trium testium stat omne verbum ut dicitur
Deut. 19. Ideo ad certificationem istorum
complexe testimonium inducit Joh. primo
suum qui hanc visionem vidit / 2° testimonium
patrum quibus deus multa revelat
/3° testimonium sedentis in throno. Ex

predictis iam patet quod hoc capitulum
duas partes habet. In prima agitur
de innovatione mundi quae duplex est
s. innovatio elementorum. Et innovatio
corporum humanorum. In secunda agit de
dignitate et excellentia celestis ierusalem
ibi. Et venit unus. Et ca prima
dividitur in octo. primo ostendit exterior gloria
sanctorum quam habebunt de mundi innovatione
quo bene visi sunt / 2° describit gloriam
sanctorum quam in corporibus habebunt ibi. Et ego
Johes / 3° ne incredibile videatur
confirmat hoc auctoritate patrum qui hoc
predixerunt ibi. Et audivi vocem
/ 4° ut hoc testimonium tamquam firmius
habeatur confirmatur hoc idem auctoritate
testimonio dei ibi. Et dixit / 5°
precipit Joh. ut hoc scribat ad
utilitatem sequentium que ea sunt visurum
Et dixit mihi scribe / 6° ne contempnatur
ostendit quod ea complebuntur hec omnia
ibi. Et dixit mihi factum est / 7° ut
omnis dubitatio amoveatur probat
hoc idem. Joh. per locum a minori
supra tamen a potestate dei quia si creare
potuit de nihilo mundum poterit et innovare
ibi. Ego sum alpha et omega / 8° sub
iungit exhortationem per comparationem
pene et premii ut omnes ad hanc
innovationem venire laborant ibi
Ego sicienti dabo. Dicit ergo. Et vidi
i. intellexi spiritu revelante celum
novum. Celo. i. aerem innovatum
Et terram novam. i. innovatam que
innovatio fiet per illum maximum
ignem qui precedet faciem iudicis
sic. dicitur 2. pe. 3. adveniet igitur dies
domini sicut fur in qua celi magno
impetu transient / elementa vero

calore solvetur nouos vero celos Et
nouam terram repromissa ipsius expectamus
in quibus iustitia habitat ibi Glosa
Elementa eorum quibus mundus consistit
ie maxime ignis consumet ut non
sint sed duo excoctio consumet. duo
vero in meliorem restituet faciet
Exspectat Glosa videtur quod non omnia elementa
innovabuntur sed tantum duo Et alia omnia
consumentur Et secundum doctores est quod omnia ie
uera elementa innovabuntur secundum substantiam
suam sed transibunt secundum exteriorem formam
Et qualitates speciales corporum macht
secundum quod sunt sed etiam secundum quod agentes et pa
cientes ad invicem transibunt homines
enim existentes in statu mortalitatis
indigent mutata actione ele-
mentorum sed ipsi immortales facti non
indigent Et ideo peribunt qualitates
elementorum secundum quod agentes et pacientes
Unde Augustinus de civitate dei capitulo 16. Elemen-
torum mundi corruptibilium qualitates
que corporibus nostris corruptibilibus congrue-
bant ardendo penitus interibunt atque
substantia eius eas qualitates habebit que
corporibus immortalibus mirabili mutatione
conveniant ut mundus in melius inno-
vatus apte accomodetur hominibus
etiam carne in melius innovatis
Dehinc materia salvis divinis in
fine eorum formarum Et ideo modo transimus
Deinde enim celum quod dicit Unde dicto vidi
celum nouum terram nouam. primum enim
enim celum terra prima abiit i
priorem statum amisit. quia in statu
amplius non erit necessarius ut dicit
Glosa. Et materia iam non est secundum priorem
statum quam amiserat diluvio aquarum Et
dissimilitudo auffertur. Et remanebit
secundum substantiam melioratur Et innovatur
Et quod sic ie ignis maxime

quia hoc multi multa dixerunt Sed
Augustinus vult in libro de civitate dei capitulo
16. quod ie ignis magis maxime erit
conflagratio mundanorum ignium. i. mundi
ignes in unum conflagrati sic diluvium
fuit inundacio mundanarum aquarum
omnes enim materie tunc ignibiles
tunc incendentur et oburentur Et expectat
videtur quod aqua non innovabitur quia non
est combustibilis sed potius pugne contra
porabilis quod etiam videtur Augustinus du-
bitare in 20. libro de civitate dei capitulo 16. ubi dicit
Et celum quippe nouum et terram iam nouam
futuram legimus de mari autem nouo
aliquid me usquam legisse non recolo.
Est videtur quod ignis non innovabitur sed
omnino deficiet quia sublata materia
ignibili non alitur. deficiet ignis
Unde videmus subtrahe ligna foco pe-
rimus ignis alitur Et constat quod tunc
deficiet materia ignibilis non alitur
durabit ie maximus ignis in perpetuum
Contra videtur quod ignis et aqua consumentur
Est si omnia elementa innovabuntur Contra.
Respondeo quod ignis innovabitur cum ie maximus
ignis non ascendit nisi quantum ascende-
runt aque diluvii Et constat quod
aque non ascenderunt usque ad ignem
elementum Vel forte ignis clarius pur-
gabitur sive innovabitur per se ipsum
quia non alitur sed virtute purgatur Sed
Et aqua ut dicit Glosa inmisit per
celum significat spiritus humanos per terram corpora
Unde ysaias vult Celum mihi sedes est
Et terra scabellum pedum Et hec inno-
vabuntur. primam vero multitudo
impiorum que amplius non erit quia omnes
de separati erunt Unde Augustinus 20. de
civitate dei nomine maris significat hoc seculum turbu-
lentum et procellosum de quo post hoc

hec mater magni et spaciosi valde
decoris. Et ego Johannes ostensa gloria ecclesie
quam habebunt sancti post mortem in renovatione
ostendit gloriam quam habebunt in spiritibus
unde dicit Et ego Johannes vidi civitatem
id est ecclesiam sub una civium suorum lege
vivente Et in uno loco degente Et sub
uno domino degente Joh. x. alias
oves habeo que non sunt ex hoc ovili Et
illas oportet me adducere Et vocem
meam audient Et fiet unum ovile
Et unus pastor Ps. Jerusalem que edificatur
ut civitas etc. sanctam id est omnino mundam
Eph. v. Christus dilexit ecclesiam Et tra-
didit semet ipsum pro ea ut illam sancti-
ficaret mundans lavacro aque in ver-
bo vite ut exhiberet ipse sibi glo-
riosam ecclesiam non habentem maculam
Jerusalem id est stabilem firmam et securam
quia tunc certa erit Et non poterit a spon-
so separari nec in toto nec in parte Ysa.
32 Sedebit populus meus in pulcritudine
pacis in tabernaculis fiducie in requie
opulenta Ps. lauda Jerusalem dominum
etc. t. s. et in. etc. s. p. t. b. f. t.
inte Jerusalem Glossa in omni aspectu pacis
portam Et dicitur que est visio pacis videbit
se tunc nihil erit quod possit turbare
pacem eius Ysa. 35 non erit ibi leo
et mala bestia non ascendet per eam
nec invenietur ibi novam id est penitus
innovatam quia tunc plenarie auf-
feretur omnis vetustas tam culpe quam
pene a bea qui hoc mortale in-
duet immortalitatem Et corruptibile
hoc induet incorruptionem ut dicitur i.
Cor. 15 descendentem de celo per humi-
litatem et reverentiam quam se omino
subiacet deo Et descendentem de celo

prerogativam quia recognoscit quod quicquid
boni habet vel habuit a deo non a se habuit
unde Apoc. 4 procidebant 24 seni-
ores ante sedentem in throno et adora-
bant viventem in secula seculorum Et mi-
ttebant coronas suas ante thronum
ibi Glossa in secreta cordis attri-
buentes deo victoriam vitiorum et
collationem virtutum Aug. 20 de ci. dei
ca. ia exponit sic. de celo
descendente civitas ista dicitur quia
celestis est gratia qua deus eam facit
Et de celo quidem ab initio sui des-
cendit unde per istius seculi tempus gratia dei
desuper veniente per lavacrum rege-
nerationis in spiritu sancto misso de celo
subinde cives eius descendentes unde
descendentem non modo cum iam est in gloria
sed pro his per infusionem gratie in baptismo
a deo paratam apparatu virtutum quia
a solo deo sunt sicut sponsam ornatam
ornatu virtutum et operum viro suo
id est ad honorem viri sui sicut decet
virum suum Cuius ornatum ostendit
Ps. omnis gloria eius filie regis
ab intus in fimbriis aureis circumamicta in diversi-
vestimentorum cultus secundum quod est ab
sconditus habitus cordis in corporis pe-
tulantia quieti et modesta species que est
in aspectu dei locuplex habitus cordis
etc. sicut legitur Hest. 15 ubi legitur quod
Hester induta gloria sua volens
ingredi ad assuerum assumpsit duas
ancillas quarum una defluentia in-
dumenti vestimentorum sustentabat
altera vero super se inclinatam quia per
delicias teneritatem supportabat
Hester mens est abscondita et secreta

b Etiam quod dicitur civitas sanctam Jerusalem
a Etiam quod dicitur descendentem de celo

b Etiam dicitur Hester Et quod habuit duas
ancillas

ecclesiam que sponsa est et absconditur facit
sponsi sui contemplacione bonorum una
familiaque vepres colligit et humi-
litas que pulverem vane glorie excutit
altera que supportat ea est caritas
que omnia suscipit omnia suffert ut dicitur
i. Cor. 13. Elegerat autem ponit
nomen suum hic Johannes vel locus de
gloria sanctorum ad inveniendum quod ad illam
gloriam nemo venit nisi per gratiam. Po-
stea tamen subiungit de ista in tempore
peractum et trahat ad gloriam. Et dicit
sed septem que faciunt ad gloriam ecclesie
quorum est habebit in futuro. Et tamen
hic inprimitur ut possit vere dicere
ecclesie O terque quaterque beata ter beata
propter tres dotes corporis in illa
quorum quia hic ponit quinta sunt. Primum
est unitas unde dicit civitatem. Secundum
sanctitas unde dicit sanctam id est firmam. Tertium
pax unde dicit Ierusalem. Quartum incorrupti-
bilitas unde dicit novam quod sit in
novitate sua et numquam veter-
escet. Deinde sequitur causa que ipsam
… ducunt ad ecclesiam. Prima
est descensus gracie in baptismo unde dicit
descendentem de celo. Secunda est opinio co-
… quibus se preparat in occursum sponsi
unde dicit a deo paratam. Tertium est honor
morum conpositio … decor …
in occursum mittere obviatam sponso sit
ornatam unde dicit sicut sponsa orna-
tam viro suo. Et audivi. Hic confirmat
testimonio precedentem primum quod dixit de in-
novatione electorum et glorificatione
sanctorum ne forte incredibile videatur
unde dicit Et audivi vocem magnam
id est annunciationem seu attestationem …
que dicitur magna vel quia magnus …

i. necessitatibus que magis sunt vel contra-
… respectu celi et quia presentibus
sine … ad … dei throno
super precedente id est a bellis … de
sedet. Ecce tabernaculum dei cum
cum hominibus id est in evidentia et apparentia
est per humilitatem vel in gloria cum hominibus
cum quibus militavit in terra que dicitur sic
… habitavit in terra cum hominibus
ita inseparabiliter habitabit cum eis in
gloria quam inchoata sunt cum. Et habitavit
cum eis. Dominus cum famulis Ezech. ult.
nomen civitatis ex illa die dominus
ibidem. Et dicit tabernaculum non quia
ipsa sit … militantis sed
ad inveniendum familiaritatem inter deum
et homines … sicut solet esse inter regem
et milites suos dum sunt in expeditione
unde Ysa. 33. Oculi tui videbunt
Ierusalem civitatem opulentam tabernaculum
quod nequaquam transferri poterit neque auferentur
clavi eius in sempiternum. Et omnes funiculi
eius non rumpentur quia solum ibi ma-
gnificus dominus deus noster. Et ipsi populus
eius erunt. Glossa in novo cum offendebant
quod non propterea dum sunt in carne quia ut
dicit Ecc. 7. non est qui non peccet. Et
faciat bonum. Ipse deus cum eis secundum
divinitatem perhenniter et apparens
eis manifeste secundum utramque naturam. Ipse
deus cum eis erit eorum deus presens
et apparencia quia numquam decetero re-
cedet ab eis nec ipsi ab eo. Hoc
totum super … Leviticus 26. ubi
dicitur ponam tabernaculum meum in medio
vestri. Et non abiciet vos anima mea
Et ambulabo inter vos et ero deus vester
vos quoque eritis mihi in populum. Et ab-
sterget deus omnem lacrimam ab oculis

Etiam decorat septem

habitare deus cum hominibus quod sit

cor. i. omnez tunc lacrimam amo-
uebit ab eis. hoc est omnem miseria
culpe et pene que est causa lacrimandi quia
ibi nec culpa nec pena nec mi-
seria aliqua poterit ibi esse. Et mors
vltra non erit ibi. scilicet neque inferni
mors dico nec i. dissolucio anime et
corporis de qua loquitur Joh. ut dicit Glo.
i. Cor. 15. absorpta est mors in
victoria. neque luctus erit ibi quia
nulla causa lugendi erit ibi. Cum
modis fit luctus sanctorum ut dicit
Rabanus. aut cum propria peccata deplorant
aut in infernum cadentes plangunt
aut cum in patria viventes lacrimantur
vel cum pro desiderio celestis regni lugent
Patet quod nullum horum erit ibi quare
nec luctus. Sed in inferno erit omnis
miseria et ideo continuus luctus non
alleviatus consolacione. sed aeternus corporis
ut dicit quidam sanctus super Mt. 8. Ibi erit
fletus et stridor dentium. neque clamor
erit vltra Glo. i. querimonia lamentacio quia
ibi erit requies completa ut dicitur
Ysa. 33. neque dolor erit vltra quia
nullius mali erit decetero presencia est vbi
dolor. Ysa. 61. Exultabo in domino et
gaudebo in deo meo. Et non au-
dietur in ea vltra vox fletus et
vox clamoris. que prima i. presentis in
hoc mundo vita abierunt in reprobis
in inferno vbi est omnis causa lugendi. sed
in patria nulla causa luctus poterit intrare
quia tanta erit affluencia gaudiorum
et omnium bonorum quod causa miserie vel
molestie preteritis obliuioni tradentur.
sicut causa nullius luctus Ysa. 65. non erunt in
memoria priora et non ascendent super
cor. sed gaudebitis et exultabitis

usque in sempiternum. Ex hiis patet quod mi-
seria per crucem dicit ad gloriam sicut via
ad terminum. Act. 14. per multas tribulaciones
etc. Luc. vlt. Nonne oportuit sic
pati Christum Et intrare in gloriam suam
quam filius dei qui est virtus et sapiencia
patris vnde omnia tota sciuit per eandem
viam incurrit omnibus sciens causam mat.
dum que super omnia diligebat. Ideo
nimis delicatus es miles. si
vis hic gaudere in mundo et in fine
regnare cum Christo. Mt. 5. beati qui lugent
quoniam ipsi consolabuntur. Augustinus vero illud
hec est quod regnum celorum quo emitur
paupertate regnum labore requies
dolore gaudium vilitate gloria
morte vita. Augustinus de ci. dei. 22.
cap. 10. dicit quod licet non possit in terris
de certa miseria fiat dicens omnes
ita nescimus quis audeat affirmare
hominis mortalis erupcionibus non
dico plenum sanctum sed vnumquemque sanctorum
qui hanc ducat vel duxit vel ducturus
est vitam nullas habentem lacrimas
vel dolores tamen potius est quanto desiderio
sanctorum sanccior et desideriis sanctis plenior
tanto sit eius in orando affectus vbe-
rior. Et est sequitur quod remouet Joh.
apocalipsis per quod patet iterum omnia
mala per hoc quod dicit absterget omnem
lacrimam ab oculis eorum amouet
omnem laborem quod dicit vnde supra. 10.
Amos 10. ut raptus illa scilicet per hoc
quod dicit. Et mors non erit vltra.
amouet omnem infirmitatem vnde
Ysa. 24. precipitabit dominus mortem
in sempiternum et auferet omnem lacrimam
dominus deus ab omni facie. Et ob-

c fletus sanctorum est propter quod
miseria perducit sanctos ad gloriam sicut via ad terminum

b Celestia per quot emuntur
c Celestis patria caret omnibus malis.

cplorum pecca sui auferet de vniuersa
terra q dns locutus est p hoc q
d nec luctus i. remouet omne pe
ccatum de quo solo lugendum ut
d Glo. ps. q d nec clamor
i. remouet omnem violentiam tirannorum
ps. q dicat nec dolor erit vltra
i. remouet penam omnis mali ysa. xe
In die illa cum dederit requiem tibi
dns deus tuus a labore tuo et
a concussione tua et a seruitute tua
dura qua seruisti ante sicut
parabola ista contra regem babilonis
et dices quomodo cessauit exactor se.
Et dixit mi. hic confirmat Johes
auctoritatem testimonii sui q dixit xpc omnia
data e p eius iudicandi Et dixit
q sedebat in throno ecce i. eius de
certitudinis noua facio omnia super mes
dicta i. celum terram et corpora
ysa. lxv. Ecce ego creo nouos ce
los et nouam terram Ecce ego creo
ierlm exultationem et populum eius gau
dium ysa. in fine sicut celi noui
terra noua quos ego facio stare coram
me d dns sic stabit semen vestrum
et nomen vestrum Et dixit mi. hic
precipit Johi ut visa scriberet ad
utilitatem sequentium Et dixit ideo que
scribenda sunt q s verba et digna fide
sunt d g. Et dixit mi xpc scribe
p. in corde tuo deinde in codice ad
utilitatem legentium q hec verba
q vidisti de mundi innouatione
Et super glorificatione fidelissima
sunt i. fide dignissima sunt q ex plurimo testimonio
approbata Et vera q sic dixit
sic fiet Et ideo fidelissima sunt circa
2o fidelissima d i. mr ut ptn re
cipe operationem vera d i. dei Et

Jo. ipse non recipit operationem Et si aliu
d ad de alio verius hoc e i. v
ni tempore Et hec verba sunt fidelia
q confirmata sunt testimonio Johis fide
liora q additum e testimonium fideis
primum fidelissima q. finitum e testimonium
xpi Et dixit mi q magnum Et mirum
e q dixit ne forte contempnerent q
dixit tempore sit Quod dicit sic Johes q
cito fiet omnia q dixit Et ideo contemp
nenda non sunt d g. Et dixit mi. i. de
q prius s. xpc factum e i. cito fiet quasi
peractum e Mt. v. iota vnum aut vnus
apex non preteribit a lege donec omnia
fiant Ego sum hic probat Johes
p locum a maiori q hec omnia fient
a xpo q sic potuit creare mundum de
nichilo Et multo fortius potest
innouare creatum vnde d Ego sum
alpha et o. Et exponit Joh. quid
hoc sit. d. Inicium et finis i. cre
ator et consumator omnium q. d. Ego
creaui omnia Et consumabo omnia
renouando ea Ego sicienti dabo
de fonte aque viue gratis hic sub
iungit exhortationem Joh. inuitans
ad ardenda et participanda hanc
innouationem mundi preparationem penc
et premii Et p. po. premium q dabit
fidelibus renouatis. d. Ego cui
sub e posse et nosse et velle dabo
gratis non reddendum meritis sicienti
i. desideranti et expectanti de fonte
aque viue gratis i. q faciat
viue omnes qui bibunt de aqua
ista Joh. e. Qui bibit ex aqua
quam ego dabo ei non siciet in eternum
sed fiet in eo fons aque viue sa
lientis in vitam eternam fons ipse xpc e

Qui xpc d fons

unde Ps. Quoniam apud te est fons vite. Et infra videbimus lumen / aque huius fontis sunt virtutes et dona et cetera beneficia que a Christo iugiter et habundanter emanant. Et largius emanabunt in die renovationis electorum et glorificationis eorum / ipsa enim glorificatio et renovatio rivuli sunt illius fontis. Et angelis bona que dabit sanctis sunt rivuli illius fontis. Qui vicerit possidebit hec. Quia dixerat sicienti se daturum de fonte aque vive gratis / ne putaret aliquis quod sufficeret semel sitivisse vel desiderasse / ideo dicit quod oportet perseverare in desiderio / quia sola perseverantia coronatur / unde Mt. x. Qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit. 1. Cor. 9. Omnes in stadio currunt / sed unus accipit bravium / scilicet perseverancia. Et ergo qui vicerit hostes et in victoria perseveravit possidebit hec / id est fruetur et inviolabiliter (hebet claus) dominium immortale tenebit. Supra 2. Qui vicerit dabo ei edere de ligno quod est in paradiso dei mei. Et non ledetur a morte secunda. Et ibidem qui vicerit et custodierit usque in finem opera mea dabo illi potestatem super gentes. Et ero illi deus / omnia bona ei tribuens. Et ipse erit mihi filius / filiali amore me amplectens / quasi dicat sicut pater diligit filium / id est bona sua illi communicat / sic ego diligam eos et bona mea illis communicabo. Ysa. 56. Dabo eis in domo mea et in muris meis locum et nomen melius a filiis et filiabus. Timidis autem hic ostendit Iohannes penas

illorum scilicet malorum qui non desiderant illa in renovatione et glorificatione / nec laborant ut ad illa perveniant. Et ponit octo genera malorum quibus pena eterna infligetur. Unde dicit Timidis autem / quasi dicat victoribus dabo hec premia. Timidis autem / id est illis qui timore tyrannorum vel minarum fidem negant vel recipere nolunt / de hac innovatione desperantibus. Et execratis / id est excommunicatis. Et sine pudore peccantibus. Et homicidis non solum corporalibus sed etiam spiritualibus / id est Io. 3. Omnis qui odit fratrem suum homicida est. Augustinus. Pasce fame morientem / si non pavisti occidisti. Eccli. 33. Qui aufert in sudore panem / id est qui cum sudore acquisitus est / quasi qui occidit proximum suum / qui effundit sanguinem. Et qui fraude fiat in temniales fures sunt. Et fornicatoribus corporalibus et spiritualibus. Et veneficis / id est illis qui venenum propinant adulteriis vel venenum detractionis seu erroris. Et ydolatris / id est illis qui (faciunt ydola) adulteriis vel adulatoribus qui principibus et prelatis malis et indignis qui sunt ydola spiritualia adulando adorant. Ps. Confundantur omnes qui adorant. Et omnibus mendacibus. Glo. quibus mendacium est in usu. Sap. 1. Os quod mentitur occidit animam. Et intelligit de mendacio pernicioso / quia officiosum et iocosum non sunt mortalia nisi ex usu fiant mortalia. Pars illorum / id est omnium predictorum / erit in stagno ardenti igne et sulphure. Unusquisque cum predictis culpe sue. Quod mors est secunda / ut dictum est supra. Confer. Ps. Ignis et sulphur. Et

e

e Malorum octo genera qui dampnantur

2a p̄s cal.

spūs prelatoꝝ p̄s calicis coꝛꝑ
Et venit vnus c. scd̄a p̄s cali
ciꝗ oꝛ Johēs dig̃tatē supne
ihlm̄ q̄ dignitas assilīꝫ digñl ciuitatis
materialis ꝯsistit .i. 12. condicōībꝫ
q̄bꝫ p ordinē descrbit h̄ᵉ Et con
mendat c. p̄ᵒ gᵒ descrbit ciuitatis
celestis asitu ibi Et sustulit me
2ᵒ ab artifice ibi Et oꝛ 3ᵒ asima
clausura .i. Et hebat muꝝ 4ᵒ
a fundamēti pōīte ibi Et murus
ciuitatis 4ᵒ aq̄litate disposicōis
ibi Et q̄ loquebat 6ᵒ a q̄titate
mensuracōis ibi Et mensus est ciui
tatē 7ᵒ a p̄cōsitate materie ibi Et erat
structura 8ᵒ mundicia plateaꝝ .i.
Et platee ciuitatis 9ᵒ a regis
ancte .i. Et templū nō vidi 10ᵒ
a s̄cmoꝝ militie .i. Et ambulabit
gētes 11ᵒ a p̄lcā scōīntate ibi Et
porte eiꝰ nō claudēt 12ᵒ de
ciuiū p̄mitate ꝛ b̄ōīte .i. auffent
gl̃am h̄ec oīa spūalit sūt itellid̄a
q̄ ad l̃ram nō possēt eē vel ciuitas
gᵒ ciuitatis celestis Et mons ma
gnꝰ ē xᵒ m̄o .i. Coꝛ .3. Fundatū
aūt nemo p̄t ponē id q̄ positū
ē q̄ ē xᵒ ih̄c artifex ē deus heb̄ᵉ
.xi. Exspectabat ysaac fundamēta
hn̄tē ciuitatē Cuiꝰ artifex Et
ꝯditor ē deus murus eciā ē
xᵒ vn̄ ysa. 26. vrbs fortitudis
nr̄e syon saluator ponet ī ea muꝰ
Et an̄ murale extiꝰ .i. huāi
tas murus maioꝛ ē diuinitas Et
fundat̃ sūt p̄phē Et ap̄li Ephe. 2.
Jā nō estis hospites ꝛ aduene
s̄ȝ estis ciues scōꝝ ꝛc Et inf̃a
Supᵉ edificati sup̄ fundamēta ap̄loꝝ
Et p̄phāꝝ ip̄o sūmo angulari

lapide xᵒ ih̄u disposicō ciuitatis
ē ordinata pōīcō p̄soꝝ q̄ vna
sup̄ alia vel q̄ diuina v̄tutū materia
ciuitatis sūt fideles vel v̄tutes
platee sūt congati ipo ē xᵒ p̄ntes
angeli sc̄itas ē ibi q̄ oīs ciuit
q̄ nō admittent q̄ h̄nt ciuiū p̄
tas q̄ nullus malus erit ibi h̄anc
eciā descrpc̄ōis ciuitatis Johēs oꝛ
p̄ᵒ quo mostrāte hoc scriuit q̄ fact
ne fictū putaret 2ᵒ gᵒ Et venit
nūssus apte lumā vnꝰ de septē
angelis .i. de septē ordibꝫ p̄dicatoꝝ
de quibꝫ dictū ē sup̄ .16. habentibꝫ
septē phialas .i. vniuersas septas
plenas septē plagis nouissimis .i.
que nouissīo īfligēdis p hoc q̄ dr̄
vnꝰ de septē ag̃elis ī nuit Johēs
q̄ vniuersitas p̄dicatoꝝ p̄teritoꝝ
p̄ncīū ꝛ futuroꝝ In hoc cōmendat q̄
talis sit dignitas celestis qualis
nūc descrbit anobis vel vnꝰ de septē
angelis p̄t itelligi xᵒ q̄ de nūo
p̄dicatoꝝ sic capue 3ᵒ p̄s corpis
Et tn̄ ē sup̄ mēbra a p̄eg̃ens ea
Cuiꝰ ispiracōe Johēs cognūit ea
q̄ dr̄ Et locutus ē mecū nō dicit
m̄ s̄ȝ mecū q̄ mutua erat locutio
dicens .i. itꝰ loquēs p̄ inspiracōꝫ
veni ostendā .i. itellcōm̄ ap̄liabo sit
cū hō sepat ꝛ abstrahit se a cumulū
mūdi ꝛ cur̃ sc̄li Et diliget audit
q̄ dn̄ Eccī .2. Custodi pedē tuū
ī gᵒdiens domū dī Et appropinqua
ut audias Et ostendā t sp̄osā .i.
ecclesiā sponsio p̄phatꝝ desponsatā
Osee .2. Sponsabo te m̄ ī fide
vxorē agni .i. eandē ecclesiā sibi
ī incarnacōe .q. de p̄ma cōmectū

.b. sponsa ꝛ vxor quō dr̄ut

vel sponsa dicitur quia dum est in pregnatione
i. extra domum sponsi Io. 3. Qui
habet sponsam sponsus est. uxor non est
nisi introducta fuit in domo sponsi.
c Et sustulit me in spiritu. Hic incipit Iohannes
describere civitatem incipiens a situ quia situs
in monte posita est unde dicitur Et sustulit
i. sursum duxit me in spiritu i. in mentis
d excessu in montem magnum et altum Glossa.
Mons Christus est qui est munimentum suorum
de quo Ysa. 2. Et Michee 4. Erit in novissimis
diebus preparatus mons domus
domini in vertice montium. Super hunc montem
edificata est civitas i. ecclesia unde Matth.
16. Super hanc petram edificabo ecclesiam.
Hic mons dicitur magnus quia totum mundum
replet ut dicit Glossa Ier. 23. Celum et
terram ego impleo. Ysa. 12. plena est
omnis terra gloria eius. Dicitur autem altus
quia incomparabilis ut dicit Glossa i. magnus
|| i. immensus Christus secundum divinitatem. altus i.
eminens in vita secundum humanitatem
vel magnus potestate. altus incomprehensibilitate
Ro. xi. O altitudo divitiarum
|| sapientie et scientie dei etc. Et ostendit mihi civitatem sanctam Ierusalem. Hic describit artificem
e a quo civitas incipit tamen s. descensum
in fusione gratie claritatem cognitionis
dive lumine operationis. Hoc sic fit in
domo materiali. Artifex primo descendit
artifex fundamenta iaciendo. 2o ascendit
edificatus parietes superius erigendo.
3o perficit tectum superponendo
f de quo dicitur primo. Ostendit mihi civitatem
i. ecclesiam super illam fundatam sanctam i.
mundam et firmam Ierusalem i. visionem pacis
videntem. descendentem de celo a deo i.
quia omne bonum habet a deo sed hic recognoscit
vel descendentem de celo i. incipientem
gratiam desuper in baptismo a deo a quo

est omne bonum Iaco. i. Omne datum
optimum et omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminum. Habentem
claritatem dei i. claram cognitionem de
deo quam nunc habet obscuram quia nunc
videmus per speculum in enigmate
tunc autem facie ad faciem. vel habentem
claritatem dei i. divinam claritatem
qua deus clarificans illustrabit eam. Et
lumen eius i. Christus qui est lux increata.
Infra eodem Civitas non eget
sole neque luna ut luceant in ea quia
claritas dei illuminabit eam. Et lucerna eius est agnus. Lumen dico simile
lapidi precioso propter firmitatem et
puritatem. vel sic lumen eius Glossa.
i. ipsa civitas lucens seu luminosa
simile lapidi precioso i. Christo qui fuit in
proposito firmus et lucens in virtutibus
de quo dicit Ysa. 28. Ecce ego mittam
in fundamentis Syon lapidem angularem
probatum preciosum in fundamento fundatum
Tamquam lapidi iaspidis. In quo significatur
firmitas et vigor fidei quam habet in
ecclesia in via cui succedet firma
cognitio spei quam habebit in patria. Et f
utrumque in iaspide designatur. Iaspis
enim acuit oculos carnales sic
fides vie et cognitio patrie acuit
et confortat oculos spirituales. Et
quia omnia opera nostra non sunt pura
sine mixtura est confessio qua purgantur
mens que significatur per cristallum que est trans-
parens et lucens ut celans. sic
pura confessio ut dicit Glossa super Et sicut ||
cristallum supple est lumen eius. ipsa ci-
vitas lucens in via que habet fidem
et confessionem peccati. Ro. x. Corde creditur
ad iustitiam ore autem confessio fit ad

c Celestis civitas primo a situ describitur
d Nota dicitur mons magnus propter plura
e Celestis civitas 2o ab artifice describitur
a quo tamen incipit

f Fides et confessio sunt via ad celum

salutem. Inspirata erit cognitio plena
et gaudio laudis. unde angelus dicitur
dicere videbis et mirabis et dilata-
beris cor tuum ysa. 61. Et redempti sunt
a domino revertentur et venient cum leti-
tia in syon laudantes. De hoc dicitur
est supra. 2. c. Et lumen sedebat similis
erat aspectui lapidis yaspidis
et sardinis in consessu sedentis in ac-
centum simile cristallo. primo ac lapi-
sinus per cristallum confessio designatur que duo
sunt lavatoria ecclesie. Et habebat murum
hic describitur ipsa civitas a clausura.
Et dicitur hic tria. primo qualis et quantus
sit murus. 2° ponitur murus ornatus
qui est in ordinatione portarum. per murum
significatur Christus ut dixi. per portas in-
telliguntur apostoli et prelati per quos intratur
in celestem urbem. per dispositionem portarum
et earum in quattuor partibus civitatis ostenditur
quod intratur in celeste regnum per fidem trinitatis
de quattuor partibus mundi. 3° quo. Et habe-
bat civitas murum. civitas scilicet
quam vidit Iohannes. murum. id est Christum pro-
tectorem ecclesie defensorem. magnum
potestate et altum incomprehensibilitate vel
magnum secundum quantitatem. altum secundum
divinitatem que excedit omnes sanctos. per
sinuabilis fuit est sua tua [illegible]
habentem portas. 12. Glosa. patriarchas
12 per quos homines ad fidem introducuntur
quorum etiam fidem predicaverunt apostoli
et tenemus modo. Et in
portis angelos. 12. id est apostolos
et prophetas qui dicuntur anguli quia sicut
angulus coniungit duos parietes
sic prophete et apostoli doctrina et predicatione
sua coniunxerunt in fide unam scilicet
quia duo predicaverunt velata ad unum
scilicet fidem et mores. que referunt ad Christum
Iesum quia duo precepta caritatis servaverunt
predicavit ipse Christus qui etiam duos binos
misit discipulos suos ad predicandum
Luce. 10. vel secundum aliam Glosam. porte sunt
apostoli quorum doctrina intratur ad fidem
et regnum. anguli sunt prelati quos
ipsi instruxerunt. Et quia angulos
in ecclesia constituerunt. Et nomina scripta
super eas. scilicet in portis que sunt nomina 12.
tribuum filiorum israel. id est concordia auc-
toritatis et eorum primi veteris testamenti
quod ornatum habent ex 12 patriarchis et
in vita et doctrina apostolorum. scilicet quod antiqui
patres predixerunt futurum ipsi apostoli
factum predicaverunt. et vitam eorum vivendo
tenuerunt. Hebre. 10. umbra habens
lex futurorum non ipsam ymaginem rerum
secundum hoc veritatem exhibuit. Et apostoli ex-
hibitam predicaverunt. Io. 1. lex per moysen
data est gratia et veritas per ihesum christum facta est.
Io. 4. dicit dominus apostolis Io. 4. alii labo-
raverunt et vos in labores eorum introistis.
dominus dedit eis cisternas quas non
foderunt. vineas quas non plantaverunt
dicit Deuteronomio. 6. sequitur de dispositione
portarum. Ab oriente porte tres. Et
aquilone porte tres. id est per fidem trinitatis
quam tenuerunt patres antiqui et predi-
caverunt apostoli ex quattuor partibus mundi
intratur in regnum dei. per dictum quod re-
dempti sunt a domino quos redemit de manu inimici
inimici et congregavit de regionibus a solis
ortu usque ad occasum ab aquilone et mari.
Beda. Glosa. per orientem signantur iudei
a quibus sol iustitie ortus est unde
Io. 4. salus ex iudeis est. Iudeis sunt
porte tres quia hiis primo fides trinitatis
a prophetis et apostolis predicata est. Et
post de iudeis venerunt in fide. per
aquilonem signantur gentiles frigidi
per infidelitatem qui post iudeos ad fidem
intraverunt. Et per fidem trinitatis per austrum

a Ecclesie duo lavatoria scilicet fides et confessio
b Celestis civitatis 3o [illegible] clausura
c Prelati dicuntur porte celestis [illegible]
d Prophete et apostoli dicuntur anguli propter prelatos
e Celestis civitatis sunt porte 12
f Oriens auster aquilo et occasus prelatos signant

signatur totum tempus ab ortu usque ad ad
ventum christi in quo claruit fides et
intraluit caritas. Et in hijs porte tres
quia multi in hoc tempore per fidem in celum in
traverunt. Per occasum signatur tempus ab adventu
usque ad finem mundi quando etiam per heliam
et enoch et eorum socios predicabitur
fides trinitatis et multi etiam tunc in
trabunt. Item per orientem signatur prima
etas hominis id est infancia sive pueritia
ab hac sunt porte tres quia in infantibus
et pueris patet introitus in celum per fidem
trinitatis. Item per aquilonem ventum fri
gidum signatur senectus que frigida est
quia naturalis calor tunc frigescit. Et ab
hac porte tres quia etiam senibus patet
introitus in celum per fidem trinitatis.
Item per austrum signatur iuventus sive
adolescentia quando fervet calor naturalis
amplius. Et ab hac porte tres quia
adolescentibus sive iuvenibus patet in
troitus in celum per fidem trinitatis.
Item per occasum signatur senium sive etas
decrepita que iuxta occasum est. Et ab
hac porte tres quia defectis et de
crepitis quia introitus in celum per
fidem trinitatis. Sic disposite porte re
spondent quod omni etati omni tempore patet intro
itus in celum. Dicit Ysidorus in [illegible] quod
clamat dominus venite venite sponsa re
venite ut et sed in morte claudentur
omnes ianue. Ideo clamat apostolus
ad hebreos [illegible] festinemus ingredi in illam requiem.
Et Cant. 2 surge propera amica mea.
Vel tres porte sunt tres virtutes
theologice scilicet fides spes et caritas
vel tres partes penitentie scilicet contritio confessio
satisfactio per quas [illegible] patebunt
[illegible] in celum. Item oriens potest
dici nativitas hominis ubi tres porte

sunt tres nativitates sive nascentium
conditiones sive paupertas sive
nuditas, fecunditas, imbecillitas.
Occasus est mors hominis ubi porte
tres sunt tres mortem conditiones
est incertitudo mortis quia nescimus
quando vel quomodo vel in quo statu mors
veniet. Unde Eccl. 9 nescit homo
finem suum etc. Item amaritudo dolo
ris unde Eccli. 41 o mors quam amara
est memoria tua multo amarior
est eius presentia. Item formido insidia
torum quia in morte maiores insidia
tores. Gen. 3 Ipsa conteret caput
tuum et tu insidiaberis calcaneo eius. Item hos
[illegible] est tota vita hominis que
[illegible] est prosperitate. Et sic est [illegible]
[illegible] sunt porte tres scilicet vanitas
brevitas instabilitas quia omnis
prosperitas vana est unde Eccl. 1
omnis potestas brevis vita
unde Ysa. 40 omnis caro fenum et omnis
gloria eius quasi flos agri. Item
instabilis est Eccli. 19 a mane usque
ad vesperam immutabitur tempus. Item
adversitate [illegible] porte tres sunt
tres ipsius conditiones scilicet quia purgat
homines. Eccli. 27 vasa figuli probat
fornax. Item in via dei accelerat
unde [illegible] multa [illegible] est [illegible]
Item oculos illuminat ad se et dei
cognitionem unde Ys. [illegible] alia editio
[illegible] flagellum [illegible]
Ysa. 28 sola vexatio intellectum dabit
[illegible] audi [illegible] pena [illegible]
si quis dominum [illegible] amat plures
[illegible] dubitat an [illegible] sint ad
[illegible] indiget pena [illegible] si pena
[illegible] non dubitaret [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] ad celeste [illegible]

nascentium tres conditiones
morientium tres conditiones
viventium in mundo tres conditiones
adversitas [illegible] facit

sine dubio fecit Eze. 3a. aerem
vertebrevint spt sup iter fores
istos zuminiscat ¶ Et .12. portes
a ciuitatis sunt .12. partes predicationis
sicut enim per portas intrat in ciui=
tatem sic per predicatorem intrat in
ciuitatem celestem / Potentie signat pre=
b dicatio monitoria cuius tres partes
sunt tres species ammonitionis .s. ad
monitio ad pugnandum quo ad pec
cata. ad perscrutandum quo ad pec
catos ¶ Et prima admonitio fit ad
conuigrantes / Secunda ad continentes / 3a
ad prelatos ut omnes pugnent
pro fidem et perseuerant hoc sunt Job.
Daniel. Et Noe Eze. 14. / per aquilonem
c signat predicatio comminatoria cuius
partes tres sunt comminationis species co
minatio iterne mortis. comminatio
districti iudicii / comminatio eterni
supplicii ¶ Et per austrum signat pre
d dicatio consolatoria cuius tres partes
sunt tres promissiones quas faciunt
predicatores / Prima est tior promissio
venie percipiende / 2a est promissio
recuperande et 3a promissio glorie ad
ypiscende sicut est agite penitentiam
ut appropinquat regnum celorum ¶ Et per oc
casum signat predicatio redarguitoria
cuius porte tres sunt tres redar=
e guitionis partes / Prima est de peccato
cordis / Secunda de peccato oris / 3a de
peccato operis ¶ Et prima de concupiscentia
carnis / Secunda de concupiscentia oculorum /
tertia de superbia vite / Et prima de
peccato in deum / Secunda de peccato in proximum /
tertia de peccato in seipsum / propter hoc dicitur
dup. 3. ve ve ve habitantibus in terra
f ¶ Et per portas ciuitatis signantur
alii prelati / per quorum vitam et doctrinam

intrant deum plus in celum / Sed hec ita
sunt de sapientia in terra quod non potest appropin
are committentes plus / Et est et de
foris sunt in terra porte eius .i. in ulti
no clamat propheta attollite portas
principes vestras et eleuamini porte eternales et introi
bit rex glorie cum populo suo ysa. 60. occu F
pabit salus muros tuos et portas
tuas laudatio ¶ Per orientem intelligit
claritas et splendor cogitationis species
quas debet habere prelati / s. cogitationem mundi
eorum que in mundo sunt ad contempnendum /
¶ Et cogitationem celi et eorum que in celo sunt ad
appetendum / Et cogitationem in fine et que ibi
sunt ad declinandum / Hoc triplex lumine
sine hec triplex cogitatio est datum
optimum descendens a patre luminum
ut dicitur Jaco. 1. donum perfectum est
effectus cogitationis .s. contemptus mundi
desiderium celi declinatio in fine et
sic intrantur per has portas in ciuitate
¶ Et per aquilonem signatur formido siue timor
quam naturaliter frigidus est cuius partes tres sunt
tres formidinis partes / quam nascuntur
ex triplici cogitatione predicta / prima est
timor de cogitatione temporali facione mundi
timor de amissione celi timor dei vere
in fine ¶ Et per austrum signatur feruor
dilectionis cuius partes tres / sunt tres
dilectionis species quas debet habere
prelati / Prima est amor dei / Secunda amor
sui / tertia amor proximi ¶ Et triplex pietas
australis est triplicis boni amor
.s. boni experientis. hoc est et delecta
hec enim est triplex visio. solis de
qua dicitur Eccl. 43. triplex solis ex
urens montes igneos radios
exsufflans ¶ Et per occasum signatur
luctus cuius partes tres sunt tres partes S
luctus / Prima est dimidii ignorantia

a predicationis .12. sunt partes
b predicatio est quadruplex
c predicatio monitoria est triplex
d predicationis comminationis sunt tres partes
d predicationis consolationis sunt tres partes
e prelati dicuntur porte celestes
f prelati debent habere triplicem cogitationem

S affectus est triplex

qua signatur luctus domini super civitatem
ierusalem Luce 19 videns ihesus civitatem
ierusalem flevit super illam. 2a est domini mi-
sericordia qua signatur luctus super suscitacione
lazari Joh. xi. quem vocabat ad
misericordiam mundi. Et ideo flebat ut dicit
Jo. Tercia est domini condicio qua signatur
luctus domini in cruce ubi flevit condicionem
Judaici populi qui tot signis visis non
potuit emolliri. Hii prelati habent
hanc triplicem cogitacionem. Et habent triplicem
tionem. Et triplicem oracionem. Et triplicem
luctum tunc patet in crucis paradisi
Et multi intrabunt postea. Sed heu
quia prelati habent cor ideo nec ipsi prelati
intrant nec subditi nisi pauca unde
h Luce xi. ve vobis legis peritis qui tu-
listis clavem scientie Et ipsi non intrastis
Et illos qui intrabant prohibuistis. Forte
quia tenent hanc maledictionem vel comminacionem
quod sit legis peritus Ideo legem scire noluit
sed renuit nec scire curabat quia sunt legis
perita prelati esse non debet. Aggei 2.
Interroga sacerdotes legem i. Ibi magis
sit sacerdos est de lege inquirat si
vindicare nescit sacerdos non. Malach.
2. labia sacerdotis custodiunt scientiam
Et legem requirent ex ore eius Osee 4.
Quia tu repulisti scientiam repellam et
ego te ne sacerdocio fungaris michi. Et murus
i civitatis. Hic describit civitatem
a fundacione. Et murus civitatis
i. xpus vel fides xpi quia munitur ecclesia
Ysa. 54. Sternam per ordinem lapides
tuos Et fundabo te in saphiris Et
ponam lapidem propugnacula tua Et
portas tuas non lapides sculp-
tas ubi dicit Glo. quod per lapidem signatur
fides qua munitur ecclesia habens fun-
k damenta 12. Glo. i. patriarchas 12.

post quos fundata est quia illi primi hanc
fidem tenuerunt Et illos imitantur
quicumque ad fidem accedunt. Et in ipsis
fundamentis 12. nomina apostolorum super-
scripta erant Et hec super fidem
et doctrinam patriarcharum fundata
est fides et doctrina apostolorum quia
quod illi crediderunt et docuerunt futurum
isti crediderunt et predicaverunt iam factum
Et nomen agni. Glo. erat scriptu-
ris quia patriarche per eorum fidem de
illo habuerunt Joh. 8. abraham ex-
ultavit ut videret diem meum vidit
et gavisus est. Et qui loquebatur mecum angelus
tenebat mensuram Glo. i. ad placitum
meum quia Johi placebat quod au-
diebat Et habebat mensuram aru-
dineam auream Glo. i. divinam scripturam
dei sapientia composita que tangit et illustrat
corda fidelium ut metiretur civita-
tem portas eius i. secundum capacitatem sua
docet unumquemque tam maiori quam
minori intelligencia scripturarum in portan-
tes suos actus domina que facit beatum
unum per civitatem intelligitur hic minores
per portas maiores Et murum Glo. l
i. defensores ecclesie quorum primus
et precipuus est xpus. Deinde predicatores
et doctores qui per predicacionem et doctrinam
suam spiritualiter defendunt ecclesiam
Sed heu pro magna parte murus iste
est dissipatus ita ut possit os
libere intrare in civitatem propter
murorum Tren. 2. Factus est dominus
quasi inimicus precipitavit israel preci-
pitavit omnia menia eius Et ibidem
Cogitavit dominus dissipare murum
filie syon tetendit funiculum suum
Et non avertit manum suam a perdicione
luxit quoque ante murale et murus

h Sacerdos tenetur scire legem
i Civitas celestis describitur
k Ecclesie fundamentum fuit patriarche et apostoli

l Ecclesie muri sunt xpus et prelati

pit dissipatus est Eze. 13. non ascen
distis ex adverso nec opposuistis vos
murum pro domo Israel ut staretis in
prelio in die domini. Hic gradus mensurat
donis quia unicuique secundum capacitatem
dat intelligentiam in presenti. Et secundum mensuram
gratie mensurabit gloriam in futuro nec est
omnium equa mensura sed secundum capacitatem
vasis. alii minor alii maior dat
intelligentiam et gratiam Ro. 12. unicuique
sicut deus divisit mensuram fidei
simile Eze. 40. Ecce vir cuius erat species
quasi species eris et funiculus lineus
in manu eius Et calamus mensure
in manu eius non dicit calamus aureus
sicut dicitur hic arundo aurea quia ibi
loquitur propheta de lege veteri hic de nova
a Et sic ibi agitur de multitudine contra
hic de Eufrate ubi omnes sunt auri
et solidi et pretiosi Et civitas hic
describitur civitas qualitate figure
b unde dicit Et civitas in quadro posita est
Glo. quatuor latera sunt fides spes cari
tas opera que sunt equalia quia quantum
quis credit tantum sperat quantum sperat
tantum diligit quantum diligit tantum ope
ratur. In quadro ergo posita est civi
tas et robusta fide longanimis spe
ampla caritate efficax opere vel
quatuor latera sunt quatuor virtutes principa
les quibus nichil est utilius hominibus in hac
vita ut dicitur Sap. 8. quarum una est
non dicitur alia excedere in homine unus pru
dentia est in appetendo bono et vitando
malo quam sunt temperantia ut voluptatibus
se retrahat homo post hec fortitudo
ut quis resistat opere deinde iustitia
ut sic suos actus temperet ne ni
mis iustus vel sapiens sibi vi
deatur unde Eccl. 7. noli esse iustus
multum neque plus sapias quam oportet ne

obstupescatis. Hec quadratura virtutum
cardinalium remanebit in patria secundum
aliquos usus ut dicit Aug. non secundum omnes c
preter prudentie. prudentie enim usus
duplex est unus est precavere insidias
hic usus non erit in patria sed cessabit
quia nulle erunt ibi insidie. Alter eius
usus est nullum preponere vel equare deo
hic usus erit in patria similiter Et sic etiam d
duplex est usus temperantie unus est
delectationes noxias cohibere hic ces
sabit alius est nullo modo noxio
delectari hic remanebit similiter et e
usus fortitudinis duplex est unus est pro
ferre molestias hic cessabit alius
est deo firmiter adherere et hic remanebit
similiter et iustitie duplex est usus f
unus est subvenire misero hic cessabit
alius est deo regenti subditum esse Et hic
remanebit intelligitur subditum esse
deo universaliter unde patet quod primus actus
iustitie est subditum esse deo universaliter
unde patet quod quousque reddere debet aliis quibus sunt
eisdem in corpore quadratura et eius qualitate
per potentem modum corporalis dicitur lon
gitudo eius Glo. i. fides tanta est
quanta et latitudo Glo. i. caritas i.
Cor. 13. Manet fides spes caritas
tria hec maior autem horum est caritas
quadraturas equales sunt omnes virtutes quo
ad unum mendi quia omnis est una vis
sine non mendi. s. gratia dei Caritas
autem dicitur maior quoad dignitatem quia ipsa
est forma virtutum et prius principatur
mundi mendi Et ab ipsa hic alie
quod sunt in virtute sicut dicitur i. Cor. 13. Si
linguis loquar hominum et angelorum
caritatem autem non habeam etc. Et mensus est an
gelus i. Christus civitatem i. ecclesiam quas g
admoniones christo collectas hic dicitur ci
vitas de arundine i. de sacra scriptura
in qua promittitur unicuique beatitudo

a Civitas celestis describitur a dispositione
b Civitatis celestis quatuor latera sunt quatuor virtutes

c Prudentie duplex est usus
d Temperantie duplex est usus
e Fortitudinis duplex est usus
f Fortitudinis duplex est usus
f Iustitie duplex est usus
g Civitas celestis describitur quantitate

et angelorum karitatem autem non habeam factus sum velud es sonans sicut cimbalum tin tinniens

etiam per quantitatem murorum. Similiter et per ca-
per congruentiam dimitorum potest reddere
unicuique secundum opera sua. Matth. Eadem
mensura qua mensi fueritis reme-
tietur vobis. Per stadia xii milia.
Stadium est spacium cursus hominis vel
equorum et significat exercitium virtutum car-
dinalium secundum triplicem statum hominis
credencium operancium predicancium
quod notatur in xii milibus. Duodenarius
componitur ex ternario et quaternario. Per ternarium
significatur status credencium, per quaternarium
status operancium, per millenarium status
predicancium. Et unus est qui mensus
est civitatem de arundine per stadia
xii milia. Vel quia in septem omnibus credentibus
operantibus predicantibus debetur
gloria secundum mensuram murorum. Et debent
iterum coniungi quia credentibus solum
non debetur merces quia fides sine
operibus mortua est et otiosa sicut ca-
rens mercede ut dicit Jacobi ii. Item
operantibus tantum non debetur merces
quia sine fide impossibile est placere deo. Et
ita sine fide non est virtutum. Hebr. xi.
Item credentibus et operantibus tantum non
debetur merces nisi perseverent usque in finem. I Cor.
ix. Omnes in stadio currunt, sed quidem
currunt sed unus accipit bravium, id est
perseverans. Vel sic. Per xii milia stadia
mensuratur civitas quia ex caritatibus
seu fide et operibus cum perseverancia
debetur merces secundum mensuram muri. I
Cor. 3. Unusquisque propriam mercedem acci-
piet secundum suum laborem. Deinde ostendit
muri dimensionem quo ad virtutes theo-
logicas quas dicit esse equales unde
subiungit: Longitudo, Glossa id est fides;
longitudo et latitudo, Glossa id est caritas
a contemplatione a dextera usque ad sinistram.

id est ab imis usque ad summos. Et altitudo,
Glossa id est spes vel contemplacio eius
id est civitatis. Equalia sunt, intuitu
mensure vel in perseverancia quia nulla
virtus sine perseverancia meretur gloriam.
Unde perseverancia est una mensura
omnium. Et sic igitur ordinantur ad mercedem
equales sunt omnes virtutes. Et mensus
est muros eius, id est doctores et predicatores
qui sunt tamquam defensores undique et
civitatis et custodientes. Unde Cant.
3. Invenerunt me vigiles qui custo-
diunt civitatem. Et tunc ostendit mensuram
sive quantitatem murorum. Dicit, Centum quadraginta quattuor
cubitorum. Hec igitur erat quantitas mu-
rorum. Cubitus in quo est manus significat
operacionem ut dicit Glossa, qui respicit tri-
plicem statum hominis, scilicet incipiencium,
qui significantur per centum, proficiencium qui significantur
per quadraginta, virtutes cardinales in quarum
exercicio est profectus, et status perfectorum
qui significantur per quattuor, qui nunc transferuntur
de leva ad dexteram ut dicit Beda.
Predicatoribus igitur et doctoribus secundum statum
triplicem convenit operacio bona ut tamen
digna unde psalmus. Exultaciones dei
in gutture eorum et cetera. Et secundum operacionem
mensuratur eis merces unde sequitur est mensus
est muros centum quadraginta quattuor cubitorum, id est predi-
catoribus promisit eterna bravia secundum
mensuram operum eorum in omni statu.
Hic ostendit quod unicuique maiorum sive
minorum mensuratur merces primum secundum
mensuram operum. Mensura hominis que
est angeli, quasi dicat, id est qui sic mensurabat
in specie hominis apparebat. Et tamen erat
angelus. In quo ostendit quod ipse qui figurabat
pillum angelum scilicet filius dei veniens
homo est tamen. Per hoc quod dicit Mensura
hominis que est angeli, intelligitur quod ea

mercedes certis dantur credentibus operantibus et predicantibus

ut s. una sit mensura hominum electorum
et angelorum in celo. Deut. 32. Con-
stituit terminos populorum iuxta numerum
filiorum israel. Deut. 32. vel forte
mensura cubitorum hominis ut angeli
ec prohibet quod in ordine et ordine celestium
spirituum sine error spiritualium ordinata
sit quia in patria in ecclesia militante
unde Exo. 24. dicitur Moysi vide
ut omnia facias secundum exemplar quod tibi
in monte monstratum est. Et nota quod
si coniungatur numerus stadiorum hic positus
et numerus cubitorum invenietur numerus
omnium signatorum s. c. xliiii. milia quia
numerus surgit ex duodenario duc-
to in se, nam duodecies duodecim
sunt c. xliiii. omnium igitur electorum
mensura ponitur hic angelorum sequitur
a Et erat structura. Hic ostenditur
qualis sit murorum materia et
fundamentorum et portarum civitatis
hic tamen secundum quod manet distinctio
in civitate dicit quod Et erat structura
b muri eius ex lapide iaspide per
quod designatur fides quia sicut eius virore
visus confortatur visum corporalem sic et
fides visum spiritualem quia ex fortibus
et fide vigentibus sunt ecclesie defen-
sores unde Cant. 3. En lectulum salomonis
sexaginta fortes ambiunt ex for-
tissimis israel, scilicet aut Iohannis de defen-
sione ecclesie que fit per predicatorem fidei
c vel disputatorem Cant. 8. si murus
est edificemus super eam propugnacula
argentea, id est si ab talis est ut po-
ssit defendere ecclesiam per predicatores
vel disputatores obtundendo ma-
liciam eorum sed ipsorum prius oportet
ut instruatur et armetur fide unde
sequitur Et erat structura muri i.
murus constructus ex lapide
iaspide i. ex viris fortibus perfecte
fide fundatis. Ipsa vero civitas i.
multitudo congregata intra muros pro-
tectos, non ponitur auro mundo quod est
purificatum ut quasi speculo excoctus videatur
unde significat in nostra ecclesia baptismali
aurum vero significat caritatem. Et habet duo
secundum quod in mortalibus invenitur unde
primo audimus eam in sensu in
maioribus sed invenimus eam in capaces
simplice i. in minoribus Prov. 3. Cum simpli-
cibus sermocinatio eius. Et per aurum significantur
tres dotes anime in fulgore quod significat
visio, in valde dilecto ipsa dilectio appre-
hensio, purum vero significat gloria corporum
ferrum enim per ignem respondet in pulverem
et postea fit vitrum clarissimum sic
corpus humanum moriendo cadit in pulverem
unde Gen. 3. pulvis es et in pulverem
reverteris sed postea resurgendo mutatur
in vitrum perspicuitate unde 1. Cor. 15.
Seminatur corpus ingloriosum, surget
in gloria, ysa. 60. omnis terra ferrum et
Iob. 28. non adequabitur ei aurum et
vitrum. Et fundamenta muri civitatis 8
i. prophete et apostoli super quorum fide et
doctrina tota civitas ecclesie fundata
est dicitur ipsorum fundamenta eius in modo et
s. omni lapide precioso ornata erant
supra i. omnigene virtutum et operum
nec enim prophete nec apostoli fundamenta
dicuntur sed etiam alii in moribus qui vita
et fide ipsorum fuerunt vel sunt qui
non sunt precedentes sed operantes virtutum
fundamenta dicuntur. quod per hoc certum
fundavit xpistus quod Iohannis. hic ostenditur quibus
virtutibus ipsi in ecclesia fulserunt re-
duo ponentes eas sub denario numero ut sic
ostendat hos splendidissime omnibus
virtutibus, hic enim numerus universitatem
significat quod ex operibus septenarium efficit
i. cum ternario quaternario. Et quod fides e

a Civitas celestis describitur apocalypsis
b Lapidum 12. descriptio et primo de iaspide
c Fides significatur per iaspidem

e aurum significat tres dotes anime

int virtutes. prima e(st) fides. id est p(ro)ceri(um).
prima petit campu(m) dubia sub sorte
duelli pugnatura fides. Et q(uia) sine
fide nichil placet deo ut d(icitur) heb. xi.
F Ideo ip(s)o fundamento posuit fidem. nec mo-
neat te q(uod) lapides fundamenta dicu(n)t(ur)
. q(uia) s(ecundu)m q(uod) virtutes fundamenta s(un)t. vn(de) et
d(icitu)r lapis esse fundamentu(m). xp(istu)s e(st). i.
G fundamenta ornamenti. Sc(ilicet) p(ri)mo fundamentu(m)
p(ri)mu(m). i. p(ri)mu(m) fundamenti ornamentu(m)
Iaspis. i. fides q(ue) virens colore co(n)-
fortans. q(uia) nu(n)q(uam) fides deest i(n) p(ri)ma
seu i(n) triu(m)phata eccl(es)ia. de q(ua) hic agit(ur)
. no(n) q(uod) vincentib(us) adversitat(ibus) p(ri)ma oc-
currit p(er)gama ip(s)a(rum) civitate intr(o)ire
q(uia) qui ea no(n) h(ab)uit. intrare i(n) eam
nequaq(uam) potest. Secundu(m) fundamentu(m)
. i. s(ecundu)m fundamenti ornamentu(m). Est sa-
phirus. cuius color s(er)eno celo s(imi)lis
e(st). q(ui) p(er)cussus radiis solis ardentem
emittit splendorem. Et p(er) h(oc) sig(nifica)t spe(m)
qua rapimur ad celestia. Et p(er) h(oc)
i(n) amore celestiu(m) i(n)flamamur. con-
te(m)pto s(e)c(u)l(i) amore ut possimus vere
dicere cu(m) ap(osto)lo. n(ost)ra conv(er)satio i(n) celis
e(st). ph(ilippenses). 3. Et ysa(ias). 54. fundabo te i(n)
1 saphiris. Tercium fundamentu(m) ornam(en)t(i)
e(st) calcedonius. q(ui) lapis pallens lu-
cerne s(imi)lis e(st). et fulget magis sub divo
. q(ua)m i(n) domo. calefactus a sole
vel digitor(um) attrictu paleas
ad se trahit. Sculp(tu)ram argutis
K . resistit. Sig(nifica)t caritate(m) q(ue) i(n)tus i(n) corde
celata pallet. q(ua)si lux i(n) lucerna. S(ed)
cu(m) ad alior(um) utilitate(m) exierit cogno-
. scit(ur) qualis i(n)tus e(st). cuius o(ste)ndit(ur).
Et tacta a sole. xp(ist)o. vel sp(irit)u s(an)c(t)o.

digitis peccatores ad se trahit. et
o(m)nis scultur(a) neq(ui)t. q(uia) n(ec) adu(er)sitate
deficit s(ed) magis p(ro)ficit. unde
Cant. 8. Fortis ut mors dilectio.
tua. Et dura sic(ut) i(n)fernus emulatio.
lampades ignis atq(ue) flammar(um).
. aque multe no(n) potuerunt extinguere
caritate(m). Sculpi d(icitu)r no(n) p(otes)t. q(uia)
adu(er)sitate no(n) frangit(ur). n(ec) etia(m) adu-
latoria laude emollit(ur) p(er) oleu(m)
at peccatoris no(n) i(m)pinguat(ur). Vn(de). 1. Cor(inthios)
. 13. Caritas paciens e(st) benigna
e(st). suffert o(mn)ia sustinet no(n) i(n)flat(ur) etc. Quartu(m) fundamentu(m) seu fundame(n)ti L
ornamentu(m) e(st) smaragdus. qui
o(mn)es herbas et arbor(um) frondes
viriditate superat. et gentes ea(m)
reddit i(n) tinctib(us) gratiosas. aerem
vicinu(m) virescere facit. ymagine(m)
sic(ut) speculum reddit. Et sig(nifica)t vi- M
riditate(m) q(ue) vivere carnis integre
fuat. Et om(n)es alias v(ir)tutes q(ua)ntu(m) ad
supat. q(uia) v(ir)ginitate fuerat mag(is)
e(st) angelica qua(m) h(umana). Glosa
eam e(st) angelis ce(n)s. cetum habitib(us). Et
i(ste) p(ro)ficit ymagine(m) x(ris)ti. q(uia) sequu(n)t(ur)
agnum q(uo)cu(m)q(ue) ierit. Et bn hic lap-
is cuius d(icitu)r. q(uia) v(ir)ginitas i(n) corpore om(n)ib(us)
N g(e)n(er)at. Quintu(m) fundam(en)tu(m) sardonix
ex duor(um) nomi(n)um sonu(m). q(uo)d iu(n)ct(us) e(st)
ut d(icit) ysidorus h(abe)t e(nim) candore(m) ut
onix. et rubore(m) ut sardius. Et
e(st) tric(o)lor. ut d(icit) Glo(sa). niger
i(n) ymo. candidus i(n) medio. rubens
i(n) summo. et signatus n(ec) certe a-
uellit. vn(de) sanctor(um) paciam sig(nifica)t
. p(ro)p(ter) i(n) ymo. i. i(n) mu(n)do s(un)t viles et
despecti. vn(de) Iob. 12. deridet(ur)
iusti simplicitas. lampas co(n)te(m)pta O

F Fides e(st) p(ri)ma v(ir)tus i(n)t(er) o(mn)es v(ir)tutes
G Saphirus hic describit(ur)
H Spes p(er) saphirum designat(ur)
I Calcedonius h(ic) describit(ur)
K Caritas p(er) calcedoniu(m) sig(nifica)t(ur)

L Smaragdus h(ic) describit(ur)
M Virginitas p(er) smaragdum d(e)sig(nifica)t(ur)
N Sardonix hic describit(ur)
O Pacia(m) p(er) sardonice(m) sig(nifica)t(ur)

aperit cogitaciones dimittam. Secundum inuo-
catus corde suo in confessione per-
candidi per innocenciam superius rubei
per desiderium martirii. ps. .l. Et
sic decet ut nil auellit quam suis
persecutoribus plene de corde
remittat nullum rancorem retinens
unde dicitur Eccli. 28. relinque proxi-
mo nocenti te et tunc deprecanti
tibi peccata solventur. Secundum Ricardus qui dicit
quod in infirmitate corporis dependit
quod quasi spiritibus regit. Sextum fundamentum
sardius sic dictus quia primo a Sardis
est repertus sanguinei coloris tantum unde
significat perfectam constanciam martirum qui
pro Christo sanguinem suum fuderunt. Et sexto
loco ponitur quia Christus sexta etate et
sexto die sanguinem suum martirium con-
secrauit. Quintum fundamentum crisolitus
auro similis in colore unde dicitur a crisis quod
est aurum. Et scintillas ardentes e-
mittere videtur ut dicit Glossa. Et significat
sapienciam que omnia dona superat sicut
aurum omnia metalla que predicando scin-
tillas emittit id est exhortaciones
et instrucciones corda audiencium in-
flammantes unde Ezechielis 1. aspectus quasi
scintille quia aspectus eius candens
Sap. 3. Fulgebunt iusti sicut scin-
tille in arundineto discurrent. Hec septimo loco
ponitur quia inter dona spiritus sancti locum tenet
septimum ascendendo. Quartum fundamentum
berillus hic lapis in se [illegible]
potius lucet quasi aqua a sole per-
cussa que tanto calidior dicitur esse
ut calefaciat manum tenentis.
Et significat virtutem [illegible] que in se [illegible]
se exercet corda frigida hominum in-
fimorum calefaciens in amore dei
et proximi unde Prov. 25. Si esuri-

est inimicus tuus ciba illum si sitit
potum da illi. Sic enim facies congeries
carbonum super caput eius. Prov. 25. Sic
luceat lux uestra coram hominibus ut videant bona
opera uestra et glorificent patrem uestrum qui in celis est.
Hec virtus octavo loco ponitur quia nos hic
in octaua etate mercedem expectat pro
laboribus manuum tuarum quia manducabis beatus
es et bene tibi erit. Ergo male est
illis qui labores suos manducant
sicut ypocrite de quibus dicitur Matthei 6. amen
dico uobis receperunt mercedem suam. Nonum fun-
damentum topazius. Hic lapis omnibus
est omnium colorum maxime tamen duos
habet colores scilicet aureum et ethereum ut
dicit Glossa super Exodum 28. Et cum splendore
solis tangitur omnium gemmarum claritatem
excedit. Et aspectum suum per [illegible] singularem
omnes aspicientes quasi [illegible] prouocat ob-
seruat. Sic nec sunt religiosi [illegible] clarior est
Et est gemmarum amplissima [illegible]
[illegible]. Et significat contemplacionem que ex
caritate qua lucet est aurea. Et ex
contemplacione qua lucet etherea
vel duos limpidinis vel ad amorem
angelorum [illegible] aptos singulares
[illegible]. Et quia tales sunt in hominibus
soli ponatur contra plurima occupata
sicut Martha quia ut hic lapis omni
colore resplendet. Et est gemmarum
latissima quia contemplacio maiore
cor dilatat. Et quia reges sunt
vel carius contemplacione habent. Et ideo
nono loco ponitur quia homines contem-
plantes in .ix. ordinibus angelorum con-
templacione associat. Decimum fundamentum
est [illegible] hic lapis [illegible]
[illegible] est [illegible] guttis
distinctus aureis unde et nomen

Sardius describitur
Constancia per sardium significatur
Crisolicus describitur in ultima linea
Sapiencia per crisolitum designatur
Berillus describitur
[illegible] per berillum significatur

Topasius describitur
Contemplacio per topasium significatur
Crisoprassus describitur

recipit crisoprassus. q. passim gñis
anzo. Et sigt desideriu celeste sive
g celestis pmie q quto plus tribulacio=
bz contritu. tanto amplius accendit. q
ut dicit gg. q flatus carbonem hoc
facit tribulacio caritati. Et bñ de
cimo loco ponit. q sci p desideriu
ad decimu ordinez angelorum per
observanciam decalogi venire festinat
Decimus ordo dr. q ex hoibz restau=
rabit. vn ezlo dr. luce. 15. decia
dragma qua mlr sapiens querens
h invenit. Et xi^m fundamentu iacinctus.
hic lapis cum aere mutat in sereno
pspicuus e in nubilo obscurus.
i E vn sigt soror discrecioni p qua sci
fratribus oibz se conformant ut oes
lucrifaciant sic dicit apos. 1. Cor
9. omnibz oia factus sum ut oes
lucrifacia. Ro. 12. Gaude cum gau
dentibz fle cum flentibz probat ceca
virtutem sicut sci doctores. cd alibz
qui tractatu p dicandu e hic xi^o lo
po. q probat maxe oes virtute sic
vitat. Duodecim fundamentu
k ametistus. dicit ysido. Int
gemmas purpureas. principatum ametic
tistus in celestis. q primo to co
lore viole et rose quasdam flammu=
l las. dese effundens. Et e sculptis
facilis. Et sigt humilitate sororum ang
comes e obedit ut dr ambo. hu=
militas bucinus e ut viola pulcra
ut rosa. facit adoia queque facit
ut dr. sum. q. flamme. incendetes. ad
amorem. videntes. oibz ei placet
humilitas et inimicus. sic contra superba
e oibz odiosa ut dr. Eccl. 10. hic
bn ultio loco po. q. custos omnium

Et qui ultimaz reputat se et ulam
locum se tenet vn gg. Nam ceteras
virtutes sine humilitate congregat
q. in vento pulverem portat unde
Et paulus. q modicus. 1. humilis
in pta. thronu duodecim me
m ruit possidere. Et. 12. porte
constamata fundamentorum muri
civitatis ponitur cuius e matia
portarum. s. singulas portas
ex singulis margaritis constare
n Est aut margarita lapis primus
s. candidus. candidus. solidus in con
chis marinis natus de rore celesti
conceptus. ut dr ysido. Et ex de
rore vespertino. alii tum margarita
e nomen generale lapidis preciosi. s
quemadmodum margarita accipiat.
o dici e. q. 12. margarite sunt. i. 12.
virtutes p dicte p. 12. lapides de
signate. ubi gia. 12. porte sunt. 12. apli
Cum signati apli omnes. 12. virtutes
habeant. tum singuli singulas singulariter
possident quo adusum quibz singuli
comendat. sicut abraham. abraha
a fide. loth. ad hospitalitate. Moy
ses ad mansuetudine. david ab humilitate
Et tum singuli oes virtutes habebant
s in vinius usu quisque singulariter emi=
nebat ita hic. vn signtur dr. 12.
porte. i. 12. apli. 12. margarite
sunt p singulas. i. singule porte sunt
12. margarite. i. quilibz porta hz
12. margaritas. i. 12. virtutes p
dictas p. 12. lapides designatas
s. q. unus in una alius in alia pollere
videtur. Eo q. singulariter possidere ?
p se. Et singule porte erant ex
singulis margaritis singuli sci singulis
virtutibz vn. 1. Cor. 12. divisiones

g desideriu celestis pmie p crisoprassum sigt
h iacinctu describe
i discretio sororum p iacinctum sigt
k ametisti descripo
decus in toto qd sit ordo.
l humilitas que p ametistum sigt

m Civitas celestis a portis describit
n Margarita quid sit et unde nascat
o Virtutes. 12. dicunt. 12. margarite ut sup.
p Gratiarum divisiones

gnaz sunt i[n]de aut sp[irit]us z d[i]sp[osi]cio[n]es
inspirac[i]o[n]u[m] s[un]t i[n]de aut d[omi]n[u]s et
dimissio[n]es opanc[iu]m s[un]t i[n]de n[on] d[omi]n[u]s
deus q[ui] op[er]at[ur] o[mn]ia i o[mni]b[us] v[n]icuiq[ue]
a[u]t dat[ur] manifestac[i]o sp[irit]us ad utilitate[m]
alij q[ui]de[m] p[er] sp[iritu]m dat[ur] s[er]mo sapie[ntie]
alij s[er]mo sci[enti]e [et]c[etera]. In portis [et]c[etera]
q · i · ap[osto]lis [et] p[re]latis q[ui] successerunt
eis d[icun]t e[ss]e ca[n]dor margarite et
p[ro]bitas solidit[as] · i · castitas [et] p[ate]n[ti]a
[et] humilitas, de p[ri]mo tren[orum] · 3 · Ca[n]didiores
nazarei ei[us] nive / nitidiores la[c]
te / rubicundiores ebore a[n]tiq[u]o, de
2° p[ro]b[atur] · Sup[er] pacie[n]tes erunt ut a[n]t[e]
pu[er] · 19 · doctrina viri p[er] paciam
noscit[ur]. luce · 21 · In pa[tientia] ve[stra] pos[sidebitis]
a[nimas] v[estras] · de 3° m[at]h[ei] · xi · discite a me q[ui]a
mitis s[um] [et] humilis corde Ista q[ue] sit
decet adimplere o[mn]e[m] iusticiam Sole
8 p[ro] r · i · supremu[m] g[ra]du[m] humil[itatis]. Et platee
ciuitatis hic describit[ur] [et] ymediat[e]
ipa ciuitas au[n]d[i]c[i]a plateaz
· q[ue] e[st] ornatus interior [et] sup[er]ior vnde
hee platee s[un]t [con]iugati q[ui] i[n] ma
iori latitu[dine] vive[n]t s[un]t q[uam] alij Et q[ui]a
[con]tinentes aut p[re]lati i q[ui]b[us] maio[r]
mu[n]dicia req[ui]rit[ur] [et] in e[cclesi]a ap[osto]lus
[con]mendat vt d[icitu]r Et platee ciui[tatis]
· i · [con]iugati au[rum] mu[n]d[um] · i · mu[n]d[um]
a p[e]c[ca]tis p[ro]pt[er] e sapie[n]cia bi[m] s[un]t
regu[n]t mu[n]do[s] vt tales tamq[ue] n[on] vi[d]e[n]t
vt d[icitu]r · i · cor · a · tamq[ue] vitru[m] per
lucidu[m] · i · illas sordes i[n]tus ce
lantes · s[ed] p[er] plenam [con]fe[ssi]o[n]e[m] q[ui] [con]t[inen]tes
e[st] i[n] mu[n]du[m] manifestantes vel c[ontin]o d[icitu]r
igitur vitru[m] q[ui]a i[n] ip[s]is tamq[ue] i[n] specu[l]o
p[ossu]nt maculas suas [con]siderare s[cilicet]
9 p[ro] Et templu[m] no[n] [con]mendat ciuita[tem]
ab o[mn]i[bus] bonitate regis q[ui] i duob[us] ondit
a Johe[ann]es p[ri]mo q[ui]a ciuitate[m] replevit o[mn]ib[us]
bonis [et] mu[n]davit ab o[mn]ib[us] malis
repleta e[st] [et] ciuitas o[mn]i bono [et]

expers o[mn]i[s] mali / absq[ue] ondendu[m]
dicat Joh[anne]s · templu[m] n[on] e[ss]e i ciuitate
illa [et] templu[m] sig[nifica]t locus ce[rti]s b
[et] oblac[i]o[n]ib[us] / ora[ti]o n[on] a[u]t fit p[ro] duob[us] · s[cilicet]
aut p[ro] bo[n]is adip[iscen]dis / a[u]t p[ro] mal[is] c
t amoue[n]dis / Illa ci[vitas] [que] fit p[ro] bo[n]is
[con]s[er]uandis q[uam] n[on] p[ro] adip[iscen]dis · s[cilicet]
p[er]petuitate q[uod] n[on] h[abe]t · vel p[ro] dubie[tate]
amoue[n]da / s[ed] i[n] illa ciuitate nullu[m]
malu[m] adeit q[uod] sit amouendu[m] Et
nullu[m] bonu[m] de eit adip[isce]ndu[m]
i[ta] q[uod] n[on] eit ibi necc[ess]aria ora[ti]o Ite[m] d
oblac[i]o fit p[ro] duob[us] · s[cilicet] aut p[ro] pemu[n]
dac[i]o[n]e sive exp[ia]c[i]o[n]e offensarum /
aut p[ro] p[er]su[m]pt[i]o[n]e iniurian[d]a[m] / aut
e[ss]e ad placandu[m] d[omi]n[u]m / s[ed] e[ss]e nullu[m]
istoru[m] erit ibi / q[ui]a nec iniuri ali[qu]o
i[n]digebu[n]t n[ec] ad p[ro]piciandu[m] erit ibi /
nec d[omi]n[u]s offensus a[li]q[ui]d p[er]p[etuu]m p[atet] q[uod] no[n]
erit necc[ess]aria oblac[i]o Et sic p[ro] templu[m]
a mo[n]stroz a ciuitate ondit · io[hannes] o[mn]i[um]
bonoru[m] plenitu[dine]z Et o[mn]i[um] maloru[m]
absentia d[icitu]r [er]go Et templu[m] no[n]
vidi i ea ciuitate q[ui]a ibi no[n] est c
necc[ess]aria ora[ti]o n[ec] oblac[i]o · s[ed] t[ame]n erit ibi
g[ra]ciaz actio [et] [in] malis vitatis Et
reddit Joh[annes] c[aus]a vna[m] q[ui]re no[n] e[st] 10
ibi templu[m] · d[icitu]r d[omi]n[u]s e[ni]m deus o[mni]p[oten]s
templu[m] illi[us] e[st] et ibi e[st] o[mn]i[u]m d[...]
[et] sufficiencia Tu[n]c e[ni]m ip[s]e deus
erit o[mn]ia i o[mn]ib[us] / tu[n]c ip[s]o apperiente manu[m]
o[mn]ia i[m]plebi[mur] bonitate / tu[n]c h[ab]ebit
vi racio[n]alis luc[is] plenitu[dine]z / i[ra]scibil[is]
pacis i[m]mensita[te]z / [con]cupiscibilis dulce[d]i[nis]
magnitu[dine]z vnde p[ro] [quam] mag[na] multi[tudo]
dul[cedinis] t[ue] q[ua]m absc[on]d[isti] ti[mentibus] te In hijs est
beatitudo a[n]i[m]aru[m] · s[ed] [et] nec t[ame]n s[ensus] cor
poru[m] carebu[n]t q[ui]a h[ab]ebu[n]t videndo xp[istu]m
vn[de] addit Et agnus sic[ut] e[st] templu[m]
illi[us] o[mn]i[u]m quies Et refectio [spirit]u[um]

q plati debet h[ab]e[re] [con]plic[ati]o[n]e[m] n[...]
r Ciuitas celest[is] a[u]rid[ic]a plateaz [...]
a Coniugati d[icu]ntur platee.

b Ciuitas ce[lestis] d[e]scribi[tur] ab o[mn]i[bus] regis
c Templu[m] q[ui]re no[n] i ciuitate celesti.
d · e Templu[m] q[ui]re fit p[ro] · duo / ora[ti]o fit p[ro] · duo
5 [spiritu]u[m] refectio erit ille.
et malis vitatis i bonis [...]

corporum sicut dicitur unum ... visus
in colore beatificabit. odoratus in odore.
gustus in sapore licet nichil comestibile
gustetur ibi sed tamen erit ibi sapor
rerum in cognitione unde quasi delectabiliter reficiet gus-
tus in suavitate. Et auditus in
iubilatione. Et beatus qui scit iubilationem
de hiis verbis psalmi ingredietur laudabunt
dominum. unde beati qui habitant in domo tua domine
in secula seculorum laudabunt te. beatitudo autem est ut dicit boecius
perpetuatius status omnium bonorum col-
lectione perfectus. sed forte obscuritas
est ibi. non. ymmo summa claritas.
unde sequitur Et civitas non eget sole
neque luna. id est lumine corporum visibilium ad
resplendendum fruitivum dei sicut modo in-
digent homines quia tunc unumquodque
corpus electorum erit clarius sole. unde
mathei 13. fulgebunt iusti sicut sol in reg-
no patris eorum. Solis autem lux augebitur in
mundi renovatione ysaie 19. Et lux
lune sicut solis lux septempliciter dierum. oculi
vero glorificati bene poterunt sustinere
tantum splendorem. ymmo delectabuntur in
eo. Ecclesiastici 11. dulce lumen et delectabile
est oculis videre solem. sufficit ergo
civitas id est ecclesia non eget sole neque
luna id est maiori vel minori doctrina
ut luceat in ea docendo vel predicando
vel disputando. nam claritas dei que
tunc immediate videbitur illuminabit eam
dando intellectum plenissimam omnium cognitionem
unde 1 corinthios 13. nunc cognosco ex par-
te tunc autem sicut sum visus nunc per speculum in
enigmate tunc autem facie ad faciem ieremie
31. non docebit ultra vir proximum
suum et vir fratrem suum dicens cognosce
dominum. omnes enim cognoscent me a mi-
nimo usque ad maximum eorum ait dominus
Jo. 6. Erunt omnes docibiles dei

Et non solum claritas dei illuminabit
eam que tunc erit lux mentium ymmo et ipsius
corporis habebit suum lumen corpore-
um sicut sequitur Et lucerna eius est agnus
id est christi humanitas continens divinitatem
sicut testa lucem. ps. in lumine tuo vide-
bimus lumen. et in lumine vultus tui ambula-
bunt. sequitur hic Et ambulabunt gentes
hic ... de bono in melius in
lumine eius. id est in fide et spe habendi lumine
eius vel in lumine eius id est plenum cognitionis
eius quod eis desuper infunditur iuxta
illud Ja. 1. omne datum optimum et omne donum
perfectum desursum est descendens a patre luminum. per hoc ybunt
de virtute in virtutem videbitur deus deorum in
Syon eam prospere illius luminis habendi
maiores erunt sollicitati de aliis
acquirendis ut dicit glossa. unde sequitur
Et reges terre id est rectores ecclesie af-
ferent gloriam suam id est subditos quos
predicando converterunt ad fidem et
... et quos in bono nutrierunt
per quos glorificabuntur. unde paulus dicit
1 thess. 2. Que est spes nostra aut
gaudium aut corona glorie. nonne vos
ante dominum nostrum ihesum christum in adventu
eius. vos enim estis gloria nostra et
gaudium. Sed hec non sufficit neque
prodest per hoc aliis ... quod per se
aut aliis seipsos custodiunt a
malis ideo subiungit Et honorem glossa
id est conscientie puritatem in illa civitate
aliter enim non esset gloria regibus si
subditi ibi essent Et ipsi reprobi de
perhenni essent ymma magis confusio
erit prelatis ecclesie quorum subditi corpo-
rum ruina ... erunt in gehenna et
ipsi in gehenna si non esset eis aliud
nisi hec confusio sufficeret ad supplicium
eis maximum ut dicitur super hec Mt. 22.

g. Civitas celestis a quo illuminatur

1 Prelati habebunt gloriam de conversione subditorum et conversorum custodia

Amen dico vobis quia publicani et me
retrices precedent vos in regno dei. ez
si ipsi sequerentur. adhuc sufficeret sed
non ita ymo expellent. unde luce
.13. Cum videbitis abraham ysaac et
iacob et omnes prophetas in regno dei
vos autem expelli foras. tc. g°. sc
b'. Job. p° quia in dulcer sunt mocos
i opando. Cum dicat. Et tabulabit
2° quia solliciti sint maiores in
docendo et convertendo et custodiendo
necessitos cum dicitur. Et regitis / 3° quia necesse
prestabit coram deo .s. gstac semite
ut possit vere dicere. Gloria mea hec
est testimonium conscientie nostre .2. cor. 1. sic
boni prelati qui adducent secum illos
quos converterint miro modo gloriabuntur
Iuxta quod dicitur ps. venientes autem venient cum exul
tatione manipulos suos .i. collectos subditos sic
victores qui spolia ablata hosti
bus deferunt in urbes suas multum
gaudent ysa. 9. letabuntur coram
te sicut qui letantur in messe sicut exultant
victores capta preda quando dividunt
spolia. Et porte eius non claudentur per
diem .q.d. tanta erit ibi securitas
quod nullus incursus hostium vel bestia
rum timebitur ut aut alii oportet claudi
portas ecclesie .i. abscondi predicatores
et doctrinas propter indignatores et ma
liciam hominum. Mat. 7. nolite sanctum dare
canibus neque spargatis margari
tas ante porcos. Et ibi dicit per
diem. nox enim non erit illic .i. obscu=
ritas aliqua spiritualis. f' zpallo za=
cha. 14. Erit dies una que nota
est domino. non dies neque nox. Et in
tempore vesperi erit lux .q.d. non erit
successio diei et noctis sed lux tantum
erit ibi. ps. Ordinatione tua per

se. di. Et melior est dies una in atr
.t. s. mi. Iusticie porte eius .i. affectus
intellectus sanctorum quibus intrat maiores
et boni et congregatores veri non claudentur
per diem .i. in die .q.d. Tanta erit clari
tas quod nec obscuritas erit ibi nec igno
nec dubium nec inmatum. Nox
enim ingratitudo non erit illic vel precipue
quia omnia sibilia facit clara deus quia
est quod non videat qui videre omnia videt
Et ait dicitur Mat. 25. Clausa est ianua
non est hic quibus ianua claudi
nunc aliud est quam indignos inperpetuum
excludi. Et afferent gloriam. Glo. .i.
gentes glorificatos reputabunt deo
puri et honorem illam civitatem. Glo. .i.
inducta consecratio per afferre deo glo
no. e. i. multitudo quam sanctorum que est hon
ris gloria domini mei. ps. pro. 14. In multitudine
populi dignitas. Et in paucitate plebis
ignominia principis. Non intrabit in ea
civitate ad cognatum .i. cum aliis
inquinatum peccato. Et faciens abhominationem
.i. ad mortale quod sancti abhominantur
et mendacium. Glo. mendacium facit
qui in mendaciis inveniendis delectatur
talis enim est socius diaboli. de quo
dicitur Jo. 8. Ipse mendax est et pater eius
.i. inventor mendacii sed qui .i. quod dicta
per singula. nisi intrabit nisi scripti sunt
stilo predestinationis. in libro vite agni
.i. in prescientia dei qui liber est agni .i. xpi
incarnati. vel non intrabit nisi qui scripti
sunt in libro vite agni .i. in fide et imi=
tatione xpi qui est vita et dator vite. Jo.
14. Ego sum via veritas et vita. Joh.
14. Eum accedit in me curam si mor
tuum vi. vel nisi qui scripti fuerint in libro
vite agni .i. imitatione vite xpi

k Civitas celestis describitur a securitate

P Civitas celestis e(st) ... excludit
a Civitate celesti nihil mali intrabit

que sunt nobis proposita in exemplum vincendi in pectore et Christus passus est pro nobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius. Jo. 13. Exemplum dedi vobis etc.

Et ostendit mihi. In hoc capitulo ostenditur refectio et amicitas civitatis. Et dividitur hoc capitulum in tres partes.

b In prima agit de refectione civitatis. In secunda de visione eorum et consumacione ibi Et dixit mihi. In tertia expolit Johannes animos illos qui vel veritate subtrahunt ab hoc libro vel felicitatem addunt ibi Contestor enim etc. Et hoc facit Johannes quia sciebat quod sunt aliqui tales in Asia. In prima autem parte duo facit. primo describit refectionem et ea que pertinent ad refectionem. 2o ea que pertinent ad refectionem et gaudium et exultacionem. Et quia in mensis magnatum primo apponitur ministra deinde medicinalia ut sunt species aromatice sic facit hic Johannes. primo describit potum illius refectionis. 2o cibum. 3o ponit medicinalia ibi 9o. Et ostendit mihi scilicet angelus qui alia ostenderat fluvium aque vive id est eternam beatitudinem in qua sancti vivunt sine defectu aliquo.

c Et bene per fluvium designatur quia per baptismum gratiam ad eam pervenitur. Unde Jo. 3. Nisi quis renatus fuerit non potest videre regnum dei. Hic pro habundantia. Hic pro habundantia glorie. De qua aqua dicitur Joh. 4. Si scires donum dei et quis est qui dicit tibi da mihi bibere tu forsitan petisses ab eo ut daret tibi aquam vivam id est gloriam indeficientem. Pro fluminibus ipse letificat civitatem dei. Splendidum hoc dicit quia iusti splendidi erunt. Et in mente ricorde Mt. 13. fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. Tamquam cristallum. Hoc dicit quia corpora sanctorum tante perspicacie erunt ut etiam cogitaciones cordium mutuo videantur. Unde Gregorius. Uniuscuiusque mente ab alterius oculis corpulentia non abscondet. procedentem de sede dei et agni id est de benigna et tranquilla maiestate dei. Et erit in medio platee eius id est inter omnes quasi dicat tunc lucide videbunt omnes tam maiores quam minores. Et participabunt gloriam ad felicitatem in eos. vel procedentem de sede dei et agni id est de maioribus qui sunt sedes dei et agni. In medio platee eius id est in minores qui latorum viam incesserunt quasi dicat tunc maiorum erit quod minores per doctrinam quam a maioribus receperunt conantur. Et non est

d hec gaudia sanctorum in patria sed alia que habebit. primum est copiosa societas electorum quod notatur per fluvium electorum qui operte signatur per fluvium quia fluxerunt de etate in etatem de virtute in virtutem de tribulacione in tribulationem de consolacione in consolacionem. tandem in de vita in mortem. Et postea iterum de morte in vitam. Et sic ad locum unde exeunt flumina revertuntur aque vive. 3m est claritas quod notatur per hoc quod dicit splendidum. 4m est soliditas per hoc quod dicit cristallum. 5m est tranquillitas quod notatur cum dicit procedentem de sede dei et agni. 6m est securitas quod notatur cum dicit in medio platee eius. 7m est coniunctas quod quod in medio est commune est unde regnum vite dicitur esse in medio paradisi. Gen. 2. Et bene 2 hec sunt septem rivi predicti

b Civitatis celestis refectio et amicitas hic declaratur.
c Beatitudo eterna dicitur aqua propter duo.
d Gaudia septem sanctorum in patria que dicuntur septem rivi eterne beatitudinis

desiderium beatitudinis eterne de quibus
dicitur Ysa. xi. levabit manum suam in
fortitudine spiritus sui super flumen. Et e
percutiet eum in septem rivis ita ut
per eum transeant calciati. Et contra
pre flumen lignum vite i. Christus qui
dat vitam comedentibus eum nunc per
fidem et tunc per speciem. Prov. 3. lignum
vite est hiis qui apprehenderint
eam et qui tenuerit eam beatus. Due f
partes fluminis vita presens scilicet et
vita futura corporis i. status gratie
et status glorie. Prima est citra flu
men altera est ultra flumen unde
Exo. 15. Inceptum dominus regnabit 2
et ultra. a. non tantum citra q. d. et
ultra flumen. Et hoc per gratiam.
In hac ripa que est citra flumen 3
est lignum vite i. Christus per sui corporis
et sanguinis effusionem i. in sacramento
altaris. Matth. 28. Ecce ego vobiscum 4
sum omnibus diebus usque ad consummationem
seculi. In alia ripa que est ultra flu
men est idem lignum vite per suam specia
tam (?) quam dominus exhibitorum
hit nos resurrexit per fidem ibi per 6
speciem. Afferens fructus 12 nec
fructus quos affert citra flumen
scilicet illi quos apostolus enumerat Gal.
c. 5. Fructus autem spiritus est caritas 8 — galatas v
gaudium pax patientia benignitas
bonitas longanimitas mansuetudo
fides modestia castitas per 9
singulos menses i. in refectionis fructu
suum reddens i. per singulas ci
tates reficiens et pascens suos.
suos predictis fructibus vel per singulas
menses i. assidue non enim cessat
hiis fructibus reficere suos. vel
per singulos menses i. per singulos

desideratus. Et cum omni genere petior ad dominum
singulis desideriis petitio reddit
dominus singulas. Perfectiones beatitudinis
aut quos affert lignum vite in alia 5
ripa que est ultra. scilicet 12. stella quas ihesus
transiens ministrabit suis in mensa 9
refectionis eterne de qua dicitur Luc. 22.
vos estis qui permansistis mecum et ego
dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus i.
mensa facta ut edatis et bibatis super
mensam meam in regno meo. Primus est sanitas
sine egritudine. Psalmus. Et in sanitate cordis.
Ysa. 25. Precipitabit dominus mortem
in sempiternum. Secundus est satietas sine
defectu. Psalmus. Satiabor cum apparuerit gloria tua.
Ysa. 49. Non esurient neque sitient amplius. Et
non cadet super illos sol. Tertius est scientia sine
dubitatione i. Cor. 13. Tunc cognoscam
sicut et cognitus sum. Quartus est gaudium sine
tristicia. Joh. 16. Tristicia vestra vertetur
in gaudium. Psalmus. Cor non novum.
amaritudinem conversatio eius nec
in sedebit (?) eorum. Quintus est pax sine
turbatione. Ysa. 32. Sedebit populus meus
in pulchritudine pacis. Sextus est securitas
sine timore. Psalmus. Non timebis a timore
nocturno. Septimus est adimpletio omnium de
sideriorum. Psalmus. Qui replet in bonis
desiderium tuum. Octavus est gaudium de
iusticie divine adimpletione. Psalmus. Letabitur
iustus cum viderit vindictam. Nonus est
status sine intermissione. Psalmus. Beati
qui habitant in domo tua. Decimus est quies
sine labore. Psalmus. Exultabunt sancti in gloria.
Undecimus est lux sine tenebris. Apoc. 21.
Civitas non eget sole neque luna
ut luceant in ea. Nam claritas dei illuminabit
eam et lucerna eius. Agnus. 12. Duodecimus
est visio dei sine medio. Ysa. 33. Regem

e lignum vite quod dicitur Christus
f flumen due partes est duplex vita
corporis

5 lignum vite fructus 12 in alia ripa i. in patria ma
9 lignum vite fructus 12 in alia ripa i. in futura vita
i mense eterne 12 fercula que Christus transiens suis ministrabit
k flumen due ripe dum citra ultraque notati

i decore suo videbunt ps. Conuertet
iusti in conspectu dei. Hoc fructus est apte
lignum uite in patria ultimorum per singulos
menses reddens fructum suum. i. pro
singulis defectibus quos prius hic sus-
tinuerunt sancti reddes eis gloriosum
fructum sap. x. reddet deus mercedem la-
borum s. s. ibidem e. Inpanas neptali in
mibus bonum disponet Ysa [illegible].
Bonorum laborum gloriosus est fructus
Mt. 4. Beati qui lugent quoniam ipsi consola(buntur)
vel p. Glo. utraque pars fluuius significat
omnes electos utriusque testamenti. Inuenit
vel figura moyses tunc duxit populum
ultra mare Yosue ultra iordanem
Et ita contraque pars fluuius lignum
vite est. i. xpistus incarnatus prefiguratus in nouo
et spiritualiter prefiguratus afferens fructus .12.
In ueteri per .12. patriarchas in nouo
per .12. apostolos per menses singulos re-
ddens fructum suum. i. pro singulis patri-
archis et pro singulis apostolis faciens
fructum suum quibus cum secundum gratiam sibi
datam fructum facit laborando
predicando Io. 14. posuit nos ut
eatis et fructum afferatis et fructus ves-
ter maneat. Dicit glossa xpistus dies et .12.
apostoli .12. hore Ioh. xi. sic xpistus dicitur
annus et apostoli patriarche dicuntur .12.
menses etc. Et folia eius s. ligni
vite. i. verba doctrine eius ad sanitatem
gentium scilicet impenitentium qua sanitas plene
habetur in futuro sap. 16. non herba neque
malagma sanauit eos sed
omnipotens sermo tuus domine qui sanat
omnia Et omne maledictum non erit
amplius. Absolute nullum malum erit

in patria ubi omnes dicent gloriam hoc
totum sumptum de Ezech. 47. ubi dicitur quod
in ripis eius utraque parte oritur lignum pomi-
ferum non defluet folium ex eo et
non deficiet fructus eius per singulos
menses afferet primitiua sua quia
aque eius de sanctuario et fructus eius
in cibum et folia in medicinam. Ab-
soluta dicta sunt. Et ideo super sedem eius
absque sed tronus dei. Hic de-
scribit Ioh. ea que pertinent ad beati-
tudinem gaudium et exultationem
scilicet Cant. 6. que faciunt ad gaudium
communem amicum primum est quando mu-
tuo se diligunt et dominus et domina
et domine dominum 2um est quando contra
pro illius alium inquietat. hoc est nec
dominus familia se inuicem 3um est quando
dominus blandum et hilarem se exhibet
4um est quando familia fidelis est domino
5um quando nunquam debet ab inuicem separari
Ista sex duxit et perdidit de domo
dominus primum est dilectio mutua dominum.
s. familie unde dicitur et tronus q. d.
non solum predictis fructibus reficiet
ibi electos sed tronus dei et agni in
illa erunt. i. dominus aeternitas xpistus. In
illis residebit primo et regnabit
qua diliget eos et ipsi inuicem eum
Io. i. Io. 4. Deus caritas est etc. Et
serui eius. i. familia eius illa re-
quie serviet patrem q. d. Et dominus di-
liget familiam et familia dominum tunc
implebit hoc preceptum diliges dominum
deum tuum ex toto corde ex tota anima ex toto corpore ex
toto [illegible] ex tota [illegible]. Et hoc est quod dicitur
sponso Cant. 2. Dilectus meus mihi Et
ego illi Ysa. ibidem Ego dilecto

nec familia

erit

d

a lignum uite xpistus incarnatus in nouo testamento
afferens fructus 12 in veteri
b dies dicitur xpistus Et 12 hore dicuntur 12 apostoli
c verbum dei sanat

d Gaudium communicantem sex faciunt

meos ad me custodientibus. Et seruient
illi diligendo. Et ei se totaliter subi-
ciendo atque seruiendo nec tamen ius
desideria nec mundi negotia nec
diuersa consilia ne admodicum vel-
lent. Et eius quibus dominus seruiet eis.
scilicet prius eis famulum prestiterit mini-
strando. Luce 12. Beati serui illi
q. c. ue. d. in. u. a. di. uo. q. pra-
get se et faciet illos discumbere
et transiens ministrabit illis. Et hoc
ergo hic scilicet. Et videbunt faciem
eius non per speculum in enigmate sed
clare et immediate quod est beatum. Jo. 17.
Hec est uita eterna ut cog. te s. d.
Hoc rogabat Moyses Exo. 33. ostende
mihi faciem tuam. Et Jacob cum diceret
Gen. 32. Vidi dominum facie ad faciem
et salua facta est anima mea. Hester 15. Va-
lde mirabilis es domine et facies
tua plena gratiarum. Ps. adim-
plebis me letitia cum vultu tuo.
Et nomen eius scilicet dei et agni in fron-
tibus eorum. id est in aperto nam sicut aperte
seruierunt ei et confessi sunt nomen
eius in mundo ita in aperto vocabun-
tur filii dei et sponsi agni. Ysa.
65. seruos suos vocabit alio nomine.
Ibidem 56. hec dicit dominus eunu-
chis qui custodierint sabbata
mea et elegerint que ego volui
et tenuerint fedus meum dabo eis
in domo mea et in muris meis
locum et nomen melius a filiis et
filiabus. Et nomen sempiternum dabo
eis quod non peribit. Luc. x. Qui me con-
fessus fuerit coram hominibus confitebor et ego
eum coram patre meo et angelis eius. Et
nox. id est aeris obscuritas vel mentis
ignorantia ultra non erit quia

fulgebunt iusti sicut sol in regno patris
eorum. Mt. 12. Et ibi ingrauabit quia
sunt omnia sicut sunt. Ysa. 60. Tunc vi-
debis et afflues. non dicit quod videbis
intelligas. tunc sicut de speculum totum
se aperiet pectus suum qui erit in cordibus
sicut dicitur 1. Cor. 2. Et non egebunt lumine
lucerne. id est doctrina veteris legis vel
alicuius mediocris predicatoris quia
dominus deus illuminabit illos sicut eis
ostendendo quod elyseo va. Jugiter videbit
omnia clarissime. id est sine scrupulo dubi-
tationis. hoc totum sumitur de ysaia
non dicit non erit tibi amplius sol ad lucendum
per diem nec splendor lune illuminabit
te sed erit tibi dominus in lucem sempiternam. Et
deus tuus in gloriam non occidet ultra
sol tuus et luna non minuetur quia
dominus erit tibi in lucem sempiternam. Et regnabunt
in eo. quia lucem inhabitat inaccessibilem
ut dicitur 1. Thi. 6. In secula seculorum. id est
sine fine. Sup. 20. Erunt sacerdotes
dei et christi et regnabunt cum eo mille annis.
id est semper. Et dixit mihi. hec est ca po-
casi in qua talis visio huius libri
commendatur. Et primo commendat hoc opus
siue hec visio ab auctore ipsius Johannis.
3o ne quis dicat se negligentem, ostendit
causas esse implenda, que commendat
hoc opus siue visio ab auctore primo quod
angelum misit. dicit 2o Et dixit mihi
s. angelus. s. qui hec ostendebat Johanni
ostendebat. hec verba que tibi ostendi fide-
lissima sunt et vera. id est fide dignissima que
sine omni ambiguitate implebuntur. Mt.
5. Iota vnum aut vnus apex non
preteribit a lege donec omnia fiant. Et dominus
deus spirituum prophetarum. id est qui hic prophetas
docet per spiritum suum per quem locuti sunt omnes
sanctorum

prophecie sicut dicitur 2 petri 1 non enim voluntate
humana allata est aliquando prophecia sed
spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines
In insula que dicitur pathmos ut ostenderetur angelum
suum ad me in pathmos ut ostende
re illum primo sive suis non ex timore
sed amore servientibus vnde ro. 8. non
accepistis spiritum servitutis iterum in
timore sed accepistis spiritum adoptionis
filiorum in quo clamamus abba pater Glo.
dicit servis suis non regibus non philosophis q. d.
humilibus et pauperibus ostendit angelus
non superbis et divitibus Ja. 4. deus
superbis resistit humilibus autem dat
graciam Mt. xi. Confiteor tibi pater
domine celi et terre quia abscondisti hec a sa-
pientibus et prudentibus et revelasti
ea parvulis ostendit in qua que oportet
fieri cito Glo. quia non potest remanere
in expleta Et ostendit agnos fiat. d.
Et certe vemus velociter quia omnia facta
sunt angelus in persona domini Et hoc erat
dixit in angelus beatus qui custodit
verba prophecie huius libri credendo opere
adimplendo in corde retinendo luc.
xi beati qui audiunt verbum dei et custo-
diunt illud verbum dei lucerna est ps. lucerna
pedibus meis verbum tuum Greg. si
custodire vis verbum manus necesse est
ut adhibeas Item verbum dei semen est
Mt. 13. semen est verbum dei Greg. si vis verbum
dei custodire in agrum predicando pa
rate Item verbum dei thezaurus est vnde
Mt. 13. simile est regnum celorum .i. verbum
dei thezauro abscondito in agro .i.
in littera vel in lectione vnde cum verbum audis
thezaurum invenis thezaurus autem cus-
toditur cum absconditur sic et verbum cum
in corde in cordis retinetur Ps. in corde

meo abscondi eloquia tua ut non pec-
cem Et certe tribus rebus comparatur verbum
lucerne semini thezauro Iste verbum
recipit ut lucerna voluntas ut
semen multiplicatur memoria ut
thezaurus custoditur memoria na-
que est archa in qua recondit the-
zaurus iste Item recipiendum est inde
cum sint necessaria comparatur etiam aliis
rebus etenim verbum .s. medicine ps.
misit verbum suum et sanavit eos sap.
16. non herba neque malagma
sanavit eos sed omnipotens sermo
tuus qui sanat omnia quod est medicina
Et ego Johannes hic commendat Johannes 2o
opus suum a sui auctoritate ipsius qui
hoc audivit ab angelo revelante
Et ideo credendum est ei dicit Greg. Et ego
Johannes cui facta est revelatio qui super
pectus domini recubuit qui sibi pre
aliis familiaris fuit in quo est gratia
dei audivi et vidi hec auditu
et visu interiori qui sunt idem sed auditus
dicitur in recipiendo intelligencia visus
in inspiciendo intellectualiter Et postquam au-
dissem et vidissem omnia predicta cecidi
corde et corpore humiliando me ut b
adorarem adoracione dulia ante
pedes angeli qui mihi hec ostendebat
Glo. prophecie cum se humiliabat Et
in hoc instruunt nos Johannes ut dicit
alia Glo. ut magistros nostros maxime
qui in sacra theologie nobis legendo
et predicando revelant veneremur. c.
Et dixit mihi angelus quem volebam
adorare vide ne feceris q. d.
vide dignitatem humanam Et noli
me adorare Et reddit racionem pro-
hibicionis conservus enim tuus sum
Et fratrum tuorum prophetarum Glo. i.

a verbum dei comparatur certis rebus

b Adoracio est duplex .s. latrie et dulie
c Angeli quique non paciuntur se adorari

i. predicatorum. tecum qui servant verba
libri huius. i. qui obediunt predicacioni
q. d. non debes me adorare cum
servus sim eius deum dominum cuius et tu
et fratres tui. Sed qua adoracione vole-
bat Johannes angelum adorare. si la-
trie ergo peccabat peccato ydolatrie
quia honorem soli deo debitum volebat
impendere creature. Si adoracione du-
lie non deus est super. Constat quod bene
faciebat Johannes quia licet adorare
non solum angelis ymmo hominibus sanctis
et maioribus et prelatis. Debet ergo
angelus prohibebat Johannem a bono
ergo male faciebat. quia sicut peccatum
est inducere ut malum fiat ita pec-
catum est prohibere ne bonum fiat. Ro-
ma. 2. noli prohibere benefacere eum qui
potest si vales et ipse benefac. Solucio.
Johannes volebat adorare angelum
adoracione dulie. Et bene faciebat
et angelus prohibuit ne faceret hoc
bonum propter melius. ut. s. ostenderet
dignitatem humane condicionis purificatam
vel prelatam angelis. Et digna
est reverencia et honore. ut sic homines
magni tenerent naturam humanam quam deus
sic honoravit. Deum adora qui solus
super dignitatem humanam est adorandus.
Mt. 4. Dominum deum tuum adorabis et illi
soli servies. Angeli ergo noluerunt
nos sibi sacrificare sed ei cuius et ipsi
nobiscum sacrificium esse voluerunt. s. ipsi
cuius civitate sumus. sed trinitate
eterni et communi sunt. unus mediator
dei et hominum homo christus ihesus cum in forma
dei sacrificium cum patre sumat cum quo
et unus deus. tamen in forma servi sa-
crificium maluit esse quam sumere ne
hac occasione quisquam estimaret cui-
libet sacrificandum esse. Et dixit michi

d Adorandus est solus deus.

angelus. s. ne signaveris. i. ne clausa
vel occultaveris verba huius prophecie
ut boni proficiant in doctrina. mali non
possunt se excusare per ignorancia. Et
sic et sancti permaneant. Et iniquior ap-
pareat pena eorum qui bonum quod
audierunt facere contempserunt. Et
sic intelligitur causa quare non sunt signanda
verba huius prophecie. d. tempus enim quo
hec debet impleri prope est. Unde i. Jo.
2. Filioli iam novissima hora est. Deut.
32. Iuxta est dies domini et adesse
festinant tempora. Et quia tempus iam est prope debet
quilibet sollicitus esse de sua et aliorum sa-
lute procuranda. quia tempus instat quo
alicui utilitate et collacione non licebit pre-
dicare etc. nec alia bona facere pu-
blice. Jo. 9. Quecumque potest manus
tua facere instanter operare quia nec
opus nec racio nec sciencia nec sapiencia erunt
apud inferos quo tu properas. Gal.
6. Dum tempus habemus operemur bonum ad
omnes maxime autem ad domesticos fidei
Obtulit i. c. qui potest dicere domino. tempus meum
prope est. apud te facio pascha. cum disci-
pulis meis. i. cum discipulatis affectionibus
meis. Et quia posset obici angelo
super hoc quod precepit non signari nec
claudi prophetiam quia mali non corri-
gerentur ymmo peiores efficerentur. Et magis
propter bonos. Et dixit angelus.
quia non propter hoc est cessandum. quia iustum
est ut mali sordescant in peccatis suis
ut iniusti permaneant. Et eciam deum
vivunt contrariant. Iusti ut melius
habeant. Et iniustus remunerentur
unde dicitur qui nocet mala inferendo
bonis noceat adhuc persequendo
bonos. Dum tempus persecucionis conceditur
vel adhuc i. post ostensionem et apercionem
libri. Et qui in sordibus est sordescat

c Prophecia est revelanda propter duo.

sordescat adhuc. per contrarium condo-
nat iniustus indurecit. Nota est hic angelus
optando sed predicendo quasi dicat. Et si mali
per liberum arbitrium non dimittat peccata
bonos nec resipiscat a sordibus
peccatorum suorum nichilominus tamen dei predicati-
onibus quia ex hoc perficiunt boni et
relinquet iustitia dei verum scilicet. Et qui
iustus est bonum faciens adhuc iustifi-
cetur adhuc .i. in iustius bonum fa-
ciat. Et qui sanctus est .i. mundus et sanctus
fiat adhuc .i. adhuc laboret ut
sanctior fiat. Et ecce hic probat 3a
quod tempus breve est ante extremum
iudicium quod inducat angelus loquens
cum iohanne vel ipse angelus loquitur in
persona christi dicens. Ecce venio cito. Ad idem
abacuk 2. Si moram fecerit expecta
eum quia veniens veniet et non tar-
dabit. Et merces mea mecum est
ad quam dicitur reddere unicuique secundum opera
sua. aliis plus et aliis minus secundum quod fecit
bonum vel malum. Ps. Duo hec au-
divi quia potestas dei est et tibi domine misericordia
quia tu reddes unicuique secundum opera sua.
Ego sum alpha et o. Hic ostendit
angelus ipsum christum quod potuit hec omnia
facere cum ipse sit principium et finis omni-
um. unde dicitur Ego sum alpha et o. supra 1. Et
21. Exponitur et hic. ibi quia est primus et
novissimus deus. primus omnium rerum
et novissimus omnium creaturarum quasi dicat
ante omnem rem et post omnem creaturam
et hoc dicitur. Non quod omnis creatura desinat
esse sed quod habeat esse variabile et finibile
vel primus dignitate in celo. Et novissi-
mus vilitate in mundo. ysa 43. despectum
cum virum despectum et novissimum virorum
principium et finis. Hic supra 1. Et 21. ex-
positum est simul. Beati qui lavant ut
nocens noceat et sordidus sor-

descat et ne videatur conclusisse
prophetiam per malum. ostendit per contrarium quod
et penitentes beati erunt si penituerint
de peccatis suis dicens. beati sunt [illegible]
Et tunc [illegible] qui lavant stolas
suas .i. conscientias suas aqua
penitentie. Ps. Lavabo per singulas noctes lectum me-
um. de hoc dictum est supra 7. lavant
dico ita ut sit potestas eorum in ligno
vite de quo edent soli mundi. Nota
4. Beati mundo corde quoniam ipsi deum
videbunt. Idem est videre deum et edere de
ligno vite de hoc supra 2. ibi
vincenti dabo edere de ligno vite.
Et per 12 portas .i. per fidem et doctrinam
apostolorum vel per observantiam decem man-
datorum cum gemina caritate intrent
civitatem supernam. de portis satis
dictum est c. 21. Foris. Hic ostendit Johannes
angelus quod qui noluit penitere
non intrabunt civitatem nota beati erunt
sed miseri quasi dicat. penitentes in-
trabunt. Sed foris extra civitatem
supernam ventorum et [illegible]
conclusi in perpetuum canes .i. illi qui
post baptismum vel penitentiam sunt reversi
ad vomitum de quibus dicitur 2 pe. 2. Con-
tigit illud veri proverbii. Canis
reversus ad vomitum. Item canes dicuntur
in vicii detractores. Phil. 3. Videte
canes videte concisionem videte ma-
los operarios. Et venefici .i. qui venena
propinant aliis ad necandum. Aba-
cuk 2. Ve qui dat potum amico suo
mittens fel suum et inebrians. Item
venefici dicuntur qui verbo vel exemplo alios
corrumpunt. supra 18. In veneficiis
tuis erraverunt omnes gentes. Et im-
pudici impudicos. Augustinus. Non
putetis vos esse pudicos si habetis
oculos impudicos quia impudicus

b.
[illegible] deitate sit [illegible]
foris permanebunt

f Alpha et o. expositio
g Primus et novissimus expositio

4 videre deum et edere de ligno vite .i. bonum
e decem generaliter non intrabunt in regnum
celorum

oculus impudica cordis nutans
Et homicide qui manu vel verbo
vel corde vel subtractione beneficii
necessarii alios occidunt. i. Jo. 2. qui
odit fratrem suum homicida est. Augustinus
pasce fame morientem. si non pa-
visti occidisti. Et ydolis servientes
ut pagani vel avari. Ephesios 5.
omnis avarus quod est ydolorum ser-
vitus hereditatem non habet in regno
Christi et dei. Et omnis qui amat men-
dacium et facit. sic amat menda-
cium qui libenter audit mendacium
ut sunt multi principes qui libenter au-
diunt fabulatores et detractores
et ioculatores. unde proverbiorum 29. prin-
ceps qui libenter audit mendacium
omnes ministros habet impios. Sic autem
facit mendacium qui invenit vel mendacium
libenter aliis dicit ut histriones et
adulatores detractores. de quibus
dicitur Baruch 3. Et fabulatores
et exquisitores prudentie et intelligentie.
viam autem sapientie nescierunt neque
commemorati sunt semitas eius. Ego Ihesus.
Hic commendat opus istud
ab auctore Ihesu. a quo solo salus est
unde Actuum 4. neque enim est salus neque
aliud nomen sub celo in quo
oportet salvos fieri credentes
unde dicit sic Ihesus qui per angelum scilicet
revelavit. Iohannis credendum omnino
sunt et tenendum. dicit ergo. Ego Ihesus.
i. salvator misi ut deus angelum
meum i. quem creavi ut serviat mihi
testificari vobis per Iohannem hec que
dicta sunt in ecclesiis scilicet que hic in septem
ecclesiis Asie unde supra i. Quod vides
scribe et mitte septem ecclesiis que sunt in
Asia. ut autem firmius teneantur tra-
dat. huic prophetie commendat se Ihesus

que hec prophetia a divinitate et humanitate
scilicet qua mortuus et resurrexit unde
dicit. Ego sum radix et genus David. i. ego
origo et suscitamentum David et tamen
ab eo genitus. radix enim origo
est arboris et sustinet et nutrit eam.
sic Christus secundum divinitatem est principium et
suscitamentum David. secundum humanitatem
vero genus eius est. i. ex eo trahens
originem. unde Gregorius. Ego sum radix
et genus. ac si diceret. David est conditor
et eo conditor secundum divinitatem ipse est ex
me secundum humanitatem ego sum conditor. unde
Mathei 1. liber generationis Ihesu Christi filii David
filii Abraham. Romanos 1. de filio suo qui
factus est ei ex semine David secundum carnem.
Et stella matutina splendida. Ipse
eciam sum stella dicitur Christus quia noctem presentis
seculi presentia sua illustravit vita
et doctrina. unde Io. 1. vita erat lux
hominum et lux in tenebris. Splendida
dicitur quia nichil obscuritatis habuit ipse.
i. nullum peccatum nullam ignorantiam. Hebreos
1. Qui cum sit splendor glorie eius.
Sapientie 7. vapor est virtutis dei et ema-
natio quedam claritatis omnipotentis dei
sincera. Candor enim lucis est eterne
et speculum sine macula. Matutina
dicitur vel quia mane i. in fine tenebrarum
infidelitatis genus humanum natus est
Ysaie 9. populus gentium qui ambulabat
in tenebris vidit lucem magnam. ha-
bitantibus in regione umbre mortis
lux orta est. vel quia mane surrexit
i. summo diluculo. Ps. exurgam
diluculo. vel quia futuram dei claritatem
nunciavit mundo. i. eternam beatitudinem
quam primo monstravit resurgendo. de
hac stella dicitur Ecclesiastici 50. quasi stella
matutina in medio nebule. et quasi
luna plena in diebus suis lucet.

Mendacii inventores sunt triplices

quomodo dicitur radix et genus David
splendida stella et matutina dicitur

It. nu. 24. Oriet stella ex iacob et
consurget virga de israel et confringet
duces moab. Sup. i. dabo illi stel-
lam matutinam. ibi require. Et sponsus et
sponsa. hic commendat opus illud
ex parte verbi et ecclesie sunt sibi nomine sponsi
et sponse sicut vult. Et sponsus .i. xpc. et
sponsa .i. ecclesia quam sibi desponsauit
xpc in fide per christos et patriarchas. Osee
2. Sponsabo te mihi in sempiternum
sponsabo te mihi in iusticia et iudicio
et in misericordia et miserationibus. Et sponsabo
te mihi in fide. Joh. 3. Qui habet sponsam
sponsus est. Sicut venit ad notitiam
huius libri. Inscite dicit. i. dicunt aliquis
vel cui dicat ut intelligas quod
omnibus tamquam presentibus que pretiis dicat
hic xpc inspirando vel predicando. Et
sicut liber iste post ascensum
editus fuit. tamen similia libri antea
predicata fuit xpo et suis. Et ad
huc cottidie predicantur. alioquin libri sunt
Et spiritus et sponsa. Expone. Glo. i.
trinitas que propter pluralitatis excellentiam
spiritus dicitur. Et sic sunt essentialiter. Joh.
4. Spiritus est deus. unde filius est spiritus.
deus trinitatis. Et sponsa agni
s. non spiritus dicitur spiritus inspirando
venire ad notitiam fidei ad regnum
celi ubi est consio et visio speciei. Et qui
audit. q. d. cum tales inuitet ad
notitiam huius libri omnes qui audiunt
vel intelligunt librum debet similiter
inuitare alios audire. unde sequitur. Et
qui audit hanc inuitationem .i. intelli-
gat dicat aliis. veni ad intelli-
gentiam. Et hoc precipue in vigilia a christo
qui noluit docere quod fecit. Sap. 6. Sine
fictione didici et sine inuidia

communico bonis illius et honestate
non abscondo. Idem dicit qui
veniat ad intelligentiam huius libri. Et
qui sitit. Glo. i. qui tantum desi-
derat. veniat ad libri notitiam
Et requirat alios vel qui sitierit desideraret
habere notitiam huius. hic veniat ad
librum attendat studendo. Et ma-
ducationis studio alios .n. non
datur reuelatio seu intelligentia
visionum nisi desiderantibus sic patet
In danielis 9. Cum angelus dixit
Ego veni ut iudicarem tibi visionem
quod vir desideriorum es. Et ne quis
causetur de labore propter precio sumgat
qui vult accipiat aquam offerentem aque
vite de qua supra eodem dicitur est
Ostendit mihi flumen aque vive gratis.
Glo. i. sine meritis non quod aliquis non
possit mereri vitam eternam. sed hoc
dicit Glo. quia radicem meriti vitam
eternam sine condigno. unde ad Rom.
8. Non sunt condigne passiones
huius temporis ad futuram gloriam que
reuelabitur in nobis. De hoc dicitur ysa.
55. Omnes sitientes venite ad aquas.
Et qui non habetis precium properate
emite et comedite. venite emite
absque argento et absque ulla com-
mutatione vinum et lac. Contestor
Hec est tercia pars in qua post
commendationem operis excommunicat Joh.
omnes qui addent vel subtrahent
de decore huius libri. Et hoc fecit
Johannes quod sciebat quosdam esse in
asya qui pluribus erroribus fomentis
aliquid addere vel subtrahere vellent
vel ne homines non intelligentes.
alta misteria confusiones suarum
huius libri putarent opus pictis :

Excommunicat Johannes omnes addentes vel
subtrahentes huic libro

ee addere ad vel subtrahere de te-
xtu libri ut lucidior appareat
sicut faciunt in multis locis scripture
Ideo ponit excommunicationem dicens. Contestor
q. d. Ex quo angelus xpus et
spiritus et sponsa testimonio suo approbat
opus istud quod verum est quod ideo esset
non plura illi sed ego solus con-
testor i. simul attestationem testimonij
do Et insinuando tradidi auctenti va
[Prophetiae] prophetiam huius libri scilicet ut nichil
addat vel minuat Et subdit
Joh. maledictionem Si quis appo
suerit addet i. textum interserat
valens opus depravare vel in
perversum demonstrare. apponat dominus
super illum plagas scriptas in libro
isto supra i. Et ideo non aut exco-
cat Johannes qui exposuit libri
verba. sed qui apposuit verbis libri
Eccl. 3. non possumus eis quicquam ad-
dere nec auferre que fecit deus
ut timeatur Eccl. 18. non est minuere
nec addere nec est invenire magnalia
dei Job 29. verbis meis addere non
valebat Et super illos stillabat
eloquium meum Deut. 4. non addetis
ad verbum quod nobis loquor nec auferetis
ex eo Et si quis diminuerit de
verbis libri prophetie huius auferet deus
partem eius de libro vite i. non habeat
partem in celo Et de civitate sancta i.
de societate sanctorum Et de hiis que
scripta sunt in libro isto. bonis i. de gloria
et bonis que promittuntur in libro isto bonis
Et ne quis textum precedentem putaret
sermonem Johannis vel non esse ex te-
nore dei in rasura vel esset metropo-
litanus Ideo confirmat eum auctoritate
xpi qui ubique predicate habet verum dicens
dicit qui testimonium perhibet istorum
i. xpus totius trinitatis Cuius testimonium
super positum est Cuius testimonium verum
est testimonium ps. Testimonia tua credibilia
facta sunt nimis etc. Et alibi tres sunt
qui testimonium perhibent in celo pater et
filius et spiritus sanctus Et hij tres unum
sunt unum singuli in suis testimonijs sunt
concordes Et ideo vera sunt testimonia eorum Et
ut magis timeatur excommunicatio ostendit
Joh. xpum cito ventum ad iudicium
qui reddet unicuique secundum opera sua
unde inducit xpum loquentem dicens. Etiam
venio cito. hoc iam dixerat alias
super eodem capitulo quod hoc iterum dixit
ut audirent humiles Et hoc repetit
ut superbos deterreat Et ponit etiam
quod est adverbium affirmandi ut sine du-
bitatione ostendat loquitur xpus verum Et Joh.
q. videns confirmans verbum xpi dicit
Amen i. verum est quod dicit xpus Et quia
Johannes sciebat necessarium esse adventum
xpi ideo orando et optando subiungit.
Veni domine ihesu ad iudicandum bonos
Et condempnandum malos de terra vi-
ventium Hic consumato libro refert
Joh. gratias deo de sua promissione
dicens. Gratia domini nostri ihesu xpi cum omnibus
nobis sit vel maneat qui nos gratiosos
faciat ut sibi gratiosi simus gratias
de collatis beneficijs referamus
Amen Hec est conclusio libri. q.
d. verum sunt omnia que in hoc libro dicta sunt
Amen idest cum veritas Et dicitur ab a. 6
quod est sine et mene quod defectus Et
veritas numquam deficiat unde in apocalypsi
Esdre dicitur Zorobabel c. 4. ca in-
iquus est rex iniqui mulieres Et
iniqui omnes filij hominum Et iniqua
omnia illorum opera Et non est in ipsis :-

6 Amen quod expositum

vitas Et i(n) sua iniquitate p(er)ibunt Et
vitas manet Et i(n)valescit i(n) eternu(m)
Et nos ip(s)i gr(ati)as refferimus q(uod) nos de
cursis tantis pelagis p(er)duxit ad
portu(m) s(an)ctorum om(n)iu(m). ut si alicubi
minus dixi. bn̄ m. ih(esu)s benignus in
dulgeat delinquenti Et veniam po
stulanti Et lectori no(n) malicie sed
ignorancie ascribat Et corrigat q(uod)
q(ui)s vidit corrigendu(m) Benedictus sit
ihesus xp(istu)s amen Et cetera

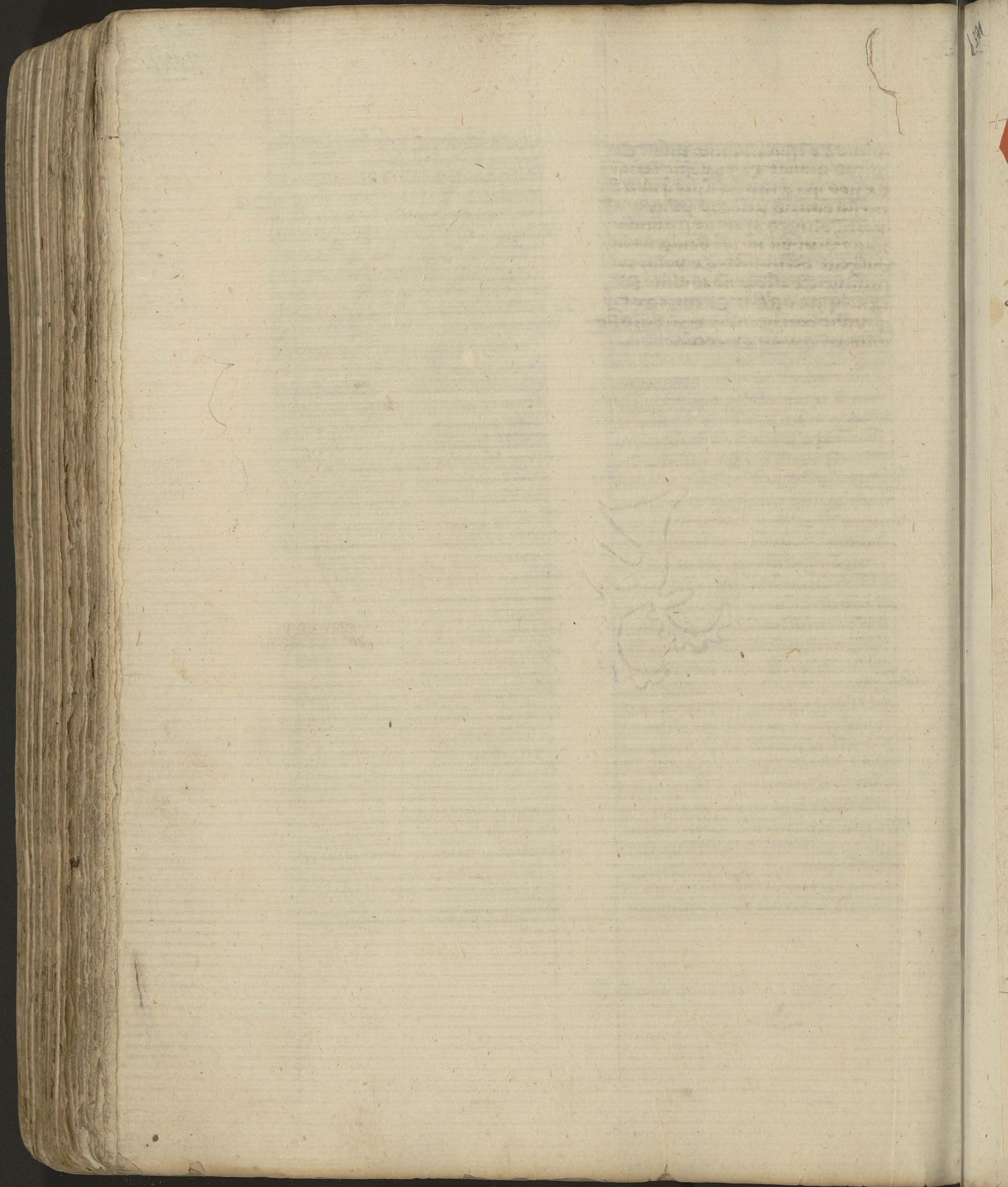

Incipit liber beati augustini de fide ad petrum

Epistolam fili petre tue caritatis accepi in qua te significasti velle iherosolimam pergere et postulasti te litteris meis instrui quam debeas in illis partibus vere fidei regulam tenere ut nullius tibi possit sensus heretice pravitatis obrepere. Gaudeo quod cum fide vera sine ullo perfidie vicio custodiendam sollicitudinem geris sine qua nulla prodesse immo nec esse potest conversio. Apostolica quidem auctoritas dicit quia sine fide impossibile est placere deo. Fides namque omnium bonorum fundamentum est. Fides humane salutis initium. Sine hac nemo ad filiorum dei numerum potest pervenire. Quia sine ipsa nec in hoc seculo quisquam iustificationis gratiam consequitur nec in futuro vitam possidebit eternam. Et si quis hic non ambulaverit per fidem non perveniet ad speciem. Sine fide omnis labor hominis vacuus est. Talis quippe est ut sine vera fide quisquis velit deo per contemptum seculi placere qualis si quisquis tendens ad patriam ubi se sciat beate victurum relinquat itineris rectitudinem et imprudens sectetur errorem quo non ad beatam civitatem perveniat sed in precipitium cadat ubi non gaudium pervenienti datur sed advenienti interitus infertur. Quamquam ergo ut de fide sufficienter sermo promatur nec quorumlibet sufficiat spatium que edere carptim nunc nisi tam magnum apud te disputationis volumen ut magnus ... possit impleri. Nam cum tu postulasti te debere instrui ut quamquam sit proposita tibi de quo spatialiter nunc disputationem desideres. Cum quod spatialiter non disputationis suscipiet necesse sed cum indefinite diffinitionis fidei carpsis eam partis eam seu brevitate concludi. Indeo dubio quod sit nobis impossibile nec tamen nobis comprehendere plene cum sufficienter deum non possimus et si eam spatium operis et ille nobis det ingenium ut multa volumina tecum quam brevibus compendiis ut ... valeamus. Sed quia hoc est omnibus in fide valemus sed quia ipse est omnibus in carnalibus etiam in mirabile qui illud conspicuis et brevius fecit supra eam spero quod sicut tali dedit huius fidei studium sollicitudinemque sic eam tibi ut tam bono tam laudabili desiderio sufficienter tribuet facultatem.

Et si non potero cuncta dicere compendiis omnis error hereticus possit agnosci et agnitus vel quantum possit vel vitari. Tamen in nomine atque adiutorio sancte trinitatis que unus solus verus et bonus est deus ea dicam in quibus salutaris magna ex parte vere catholice fidei constet summa aliqua erroris caligine comprehendi quibus retentis potens eadem illa comprehendere atque suscipere que etsi multis opere non videntur spatialiter disputanda. Quia hiis compendiis que etsi hic atque absolute ponentur apparet illa que infideles homines cunctis volunt suscipere fidelium non regula divine veritatis tradita sed propria ...quam erroris pravitate corrupta. Longo usitato loco fuisse constituit.

Quoniam ergo secundum regulam nostri salvatoris in nomine patris et filii et spiritus sancti baptizatum precepit atque meditatione toto corde retinere deum et filium et spiritum sanctum deum id est sanctam atque ineffabilem trinitatem unum esse naturaliter deum de quo in deuteronomio dicitur Audi israel dominus deus tuus deus unus est et dominum deum tuum adorabis et illi soli servies. Verumptamen quia istum unum deum qui solus est deus verus naturaliter diximus non patrem solum nec filium solum nec solum spiritum sanctum sed simul patrem et filium et spiritum sanctum esse diximus. Cavendum est ne sicut patrem et filium et spiritum sanctum unum deum dicimus quam ad naturalem retinet unitatem ita eum qui pater est eundem vel filium dicas sic eum qui filius est sive vel spiritum sanctum aut eum qui spiritus sanctus est patrem sive spiritum sanctum in confessione unius trinitatis dicat vel patrem vel filium personaliter dici sive credere quod omnino nefas est dicere audiamus. Fides enim quam sancti patriarche et prophete ante incarnationem filii dei divinitus acceperunt quam etiam sancti apostoli ab ipso domino in carne posito audierunt et spiritus sancti magisterio instructi non solum sermone predicaverunt verum etiam ad instructionem saluberrimam posterorum scriptis suis indita reliquerunt unum deum predicat trinitatem id est patrem et filium et spiritum sanctum. Sed non sicut est pater et filius et spiritus sanctus una persona sic esset una persona nihil omnino veritas dicatur. Persona quidem

trinitas vera esset sed unus deus trinitas ipsa
non esset. Si quemadmodum pater et filius et spiritus sanctus
personarum sunt ad invicem proprietate distincti sic
fuissent naturarum quoque diversitate discreti. Quia
in illo uno vero deo trinitate non solum quod
unus deus est sed etiam quod trinitas est naturaliter verum
est propterea ipse verus deus in personis trinitas
est et in una natura unus est. Per hanc unitatem
naturalem totus pater in filio et spiritu sancto totusque
spiritus sanctus in patre et filio est. Nullus horum
extra quemlibet horum est quia nemo alium aut precedit
eternitate aut excedit magnitudine aut
superat potestate quia nec filio nec spiritui sancto quantum
ad naturae divinae unitatem pertinet aut anterior
aut maior est pater nec filii eternitas atque im-
mensitas velud anterior aut maior spiritus
sancti eternitatem immensitatemque aut precedere aut
excedere potest. Si dicat quod nec filius posterior et
minor est patre ita nec spiritus sanctus posterior
nec minor est filio. eternum quippe sine principio
initio est quod filius de patris natura natus ex-
istit. et eternum et sine initio est quod filius de
patris natura natum spiritus sanctus de natura patris
filiique procedit. Propter hoc ergo unum credimus recte
et dicimus deum quia una personis eternitas unitas et
immensitas una naturaliter trium personarum est di-
vinitas. Et licet ergo patrem et filium et spiritum
sanctum unum esse naturaliter deum fateamur tamen ipsum patrem
esse qui filius est nec filium ipsum esse esse qui
pater est nec spiritum sanctum ipsum qui pater aut qui filius
dicimus. una est enim patris et filii et spiritus sancti essencia quam
greci usiam vocant in qua non est aliud
pater aliud spiritus sanctus aliud filius quamvis per-
sonaliter sint alius pater alius filius alius
spiritus sanctus. Hinc nobis maxime in ipso sanctarum scripturarum
exordio intimatur ubi deus dicit faciamus
hominem ad ymaginem et similitudinem nostram.
Cum enim singulari numero dicat ymaginem osten-
dit unam naturam esse ad cuius ymaginem
homo fieret. Cum vero dicit plurali numero nostram ostendit
eundem deum ad quem ymaginem homo fiebat
non unius esse personae. Si enim in illa una
natura patris et filii et spiritus sancti una esset
persona non diceretur ad ymaginem nostram

sed ad ymaginem meam. nec dixisset faciamus sed
faciam. Si vero in illis tribus personis tres essent
intelligende vel credende substancie non diceret
ad ymaginem nostram sed ad ymagines nostras. Una
enim ymago trium naturarum inequalium esse non
posset. Sed dum ad unam ymaginem unius dei
tres sanctus dicitur una sancte trinitatis naturaliter
intimatur divinitatis. Unde et paulo post
postquam primus dixit faciamus hominem ad
ymaginem et similitudinem nostram. sic hominem factum
spiritus sanctus narravit ut diceret et fecit deus hominem
ad ymaginem dei fecit illum. Hanc trinitatem
personarum atque unitatem nature propheta ysaias
revelatam sibi non tacuit cum se dicit sera-
phim vidisse clamancia sanctus sanctus sanctus dominus
deus sabaoth. divine nature congruens
unitatem. Nulla ergo sancta trinitate quod ideo
tribus repetitur ut non credi trinitatis
insinuatam. Unus est pater qui solus essencialiter
de se ipso unum filium genuit et unus filius
qui de uno patre solus est essencialiter natus
et unus spiritus sanctus qui solus essencialiter de patre
filioque procedit. Hoc autem totum una persona
non posset id est gignere se et nasci de se et pro-
cedere de se. Quia vero aliud est genuisse quam
natum esse aliud quod est procedere quam genuisse
vel natum esse manifestum est quia alius pater alius
filius alius spiritus sanctus. Trinitas itaque ad personas
patris et filii et spiritus sancti refertur. Unitas ad
naturam. Dicat ergo quod illam divinitatem
quam unum sunt pater et filius et spiritus sanctus ut patrem
credamus nec spiritum sanctum sed solum filium genitum.
Hanc enim Christianae solum filium natum catholica
fides et credit et predicat. neque enim in illa trini-
tate personarum esset solus patris quia non est natus
ipse sed unum filium genuit. neque personam solius
filii quia non genuit ipse sed de essencia patris
natus est. neque personam spiritus sancti quia nec natus
est nec genuit sed solus de patre filioque pro-
cedit. Sed divinam quidem unum deum patrem de ultro
nasci tam deo sed tamen ipse tamen nasci non
ex virgine. ~~una persona esset pater et filius et~~
iudicamus esse. Si enim pater nascetur ex virgine

una persona esset pater et filius. Ipsa autem una
persona pater esse quia non de deo sed tantum de virgine nasce-
retur. Ipso dei filius non sed tantum hominis filius vocatur
dictum. Ipse autem dei filius dicatur quia sic deus
dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret
et iterum apostolus: cum misit deus filium suum in
mundum ut iudicet mundum sed ut mundus salvetur
per ipsum. Nec beatus dixisset apostolus qui diligit
generantem diligit eum qui natus est ex eo.
Nec ipse filius dixisset pater meus usque modo
operatur et ego operor. Ipse enim qui filius dicitur
si idem esset et pater non vocaretur dei filius diceretur
quia non de deo sed de sola virgine nasceretur.
Ad extremum nec ipse pater de celo testante et suum
corporali voce filium demonstraret dicens. Hic est
filius meus dilectus in quo michi complacui. Apostolus
quoque non dixisset de deo patre qui proprio filio
non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum
sed quia ista omnia et divinitatis [illegible]
doctrinis dicta sunt et quia divina sunt vera
cerna sunt. Unde et per fides catholica predi-
cat et per divinitatem de patre natum esse filium
filium coeternum cum patre immortalem impassibilem
atque immutabilem dicit. Et per carnem nostram
pro [illegible] sed unigenitum eius filium salva eternitate
sua temporaliter natum impassibilitate passum salva
immortalitate sua mortuum salva immuta-
bilitate qua verus deus est in vera carne re-
suscitatum qui totum quod est cum patre quod eius
naturaliter sine initio habuit et nunc habet quod
cum patre atque in sua persona personaliter
atque qualiter ille eternus atque coeternus ac-
cepit. Item si non ille qui proprius atque
unigenitus dei patris filius est sed spiritus sanctus
nasceretur ex virgine non ipsum filium qui
sanctus et genuit sanctus sub lege natum
de spiritu sancto et virgine maria in simbolo ac-
cepimus et corde ad iustitiam credimus et ore ad
salutem semper confitemur catholici. Et si spiritus
sanctus ipse qui patris et filii spiritus est formam
servi acciperet non ipse spiritus super se ipsum hoc
[illegible] sicut in columbe specie columbe adveni-
ret. Prius igitur deus de nullo genitus de semet
de sua natura sine initio genuit filium
deum sibi equalem et eadem qua et ipse

naturaliter eternus est divinitate coeternum. Hic
idem dei filius cum sit deus eternus et verus cum
patre per divinitatem naturaliter unus deus secundum quod
dicit ego et pater unum sumus. Idem pro nobis
homo factus verus et plenus. Unde verus
quia verum hominem deus ille suscepit naturam sine
[illegible] plenus quia et carnem suscepit et animam
rationalem. Idem ergo unigenitus dei filius natus
est semel ex patre semel ex matre. Natus est
enim de patre deus verbum et natus est de matre verbum
caro factum. Unigenitus est atque idem deus dei filius
natus ante secula et natus in fine temporis ac
[illegible] unigenitus filius dei divina [illegible]
creator in forma dei coeternus patri deus [illegible]
natus [illegible] quantum principium sumens et formam
servi accipiens non solum [illegible] carnem [illegible]
principium [illegible] fecit [illegible] forme
susceptione formavit. Unde etiam [illegible] unus
[illegible] deus hic factus est et natus de maria idem
deus ipse factus pependit et in sepulchro [illegible] deus
ipse factus iacuit et ab inferis [illegible] deus tertio die
[illegible] resurrexit. Sed in sepulchro secundum solam carnem
[illegible] deus iacuit et in infernum secundum solam animam
descendit qua [illegible] Idemque tertio die
resurrexit et quadragesimo post resurrectionem
die idem deus ipse factus in celum ascendens ad dexteram
dei sedet inde venturus est ad iudicandum
vivos et mortuos quos creavit. Verbum ergo
caro factum filius dei deus homo christus mediator
dei et hominum. Ideo autem mediator quia deus
atque ipso verus homo cum patre una divinitas
naturam et equalitatis unam cum matre humanitas
[illegible] usque ad mortem humanis infirmitatibus
[illegible] immutabilem de deo patre [illegible] ipse
[illegible] humanitate temporali est mortuus ipse [illegible]
[illegible] et ipse unus [illegible] et mortalitate mortalibus
[illegible] qui per se ipsum quod humanitate [illegible]
in ipsa divinitas sue persone [illegible]
non mortalitatis sue [illegible] mortis [illegible]
tate atque immutabilitate sue immortalitatis
absorbuit. Hoc est quod testatur beatus petrus
quia christus deglutiens mortem in morte [illegible]
eterne heredes efficeremur. Unde et paulus dicit
quia christus mortem destruxit illuminavit autem
vitam et incorruptionem. Idemque mortem

deglutiuit quod mortuus deus est. Idem quippe sed
dicit apostolus crucifixus est ex infirmitate sed uiuit
ex uirtute dei. Unus autem idem qui fecit per
beatum dauid et hoc fecit et mysterium et ipse fundauit
eam altissimus. Sicut non diuinitas est altera
est altera patris sed id quod in principio erat verbum
et uerbum erat apud deum et deus erat uerbum. Hoc erat in
principio apud deum omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum
est nichil. Non humanitas eius altera et altera
matris sed id quod uerbum caro factum est et habitauit
in nobis. Sola enim natura que propter salutem nostram
corpore naturam nostram sine peccato suscepit ut
nasceretur ex uirgine. Itaque cum naturam
carnis atque diuina temporaliter concepit et temporaliter
nasci uoluit humana uoluntate possibilis sed
suscepit ueritatis humane uerum temporaliter
corporum atque inestimabilis inter diuinitatis
accepisse. Sic est deus carnis ac homo uerax
per corpus et acceptus et natus ex origine. Dum
uenit plenitudo temporis misit deus filium suum natum
ex muliere factum sub lege ut eos qui sub lege
erant redimeret ut adoptionem filiorum reciperemus
illos deus fecit naturaliter filios hominis qui unus
est naturaliter unigenitus filius dei patris. Hoc
beatus iohannes euangelista insinuans postquam
dixit et uerbum caro factum est et habitauit in nobis
subiunxit et uidimus gloriam eius quasi uni
geniti a patre plenum gratie et ueritatis. Sic ille
unus proprium unum corporum id est plenum omnium uel
creator et dominus creature creandus ex
creatura ipse fecit et mundum sibi fecit
quem decens carnis capiende atque pariende
cum naturam carnis deus in tempore ac se
primus accepit ut et per ueritatem forme sue
deus homo nascendo fieret et per formam dei uel
ueritate idem deus hoc prestaret non careret.
Sic ergo christum filium dei id est unam ex trinitate personis
deum ueraciter credas ut diuinitate eius deitatem
patris natura esse non dubites et secundum eundem ho
minem credas ut carnis eius non celestis
non aerie non alterius cuiuspiam putes esse
nature sed eius cuius est omnium hominum caro id est quam
ipse deus de limo primo deo plasmauit
et ceteris hominibus plasmauit quos per propagationem

conditoribus creat. Sed licet caro christi et omnium hominum
unius eiusdem nature sit. hec tamen quam deus
uerbis communicata coniunctione sibi uere dignitatis
est. sine peccato concepta sine peccato nata est
ut posset per quam deus et omnibus iustus misericors
et conceptus natus est et dominus glorie crucifixus
est. Similiter autem uerbis explicari carnis illius
excellentia singularis cum diuinitate ex
ipsa sui conceptione prima eius origo natiuitatis
inposita quia sic uerbum caro factum est. ut una
persona esset cum carne sua unigeniti. ac si pro
illius deus ipsa sine carnis conceptione conceperat
Ceterum non ceterorum hominum carnis propaginem
est nasci generatum ex commixtione femina
et concipiente atque pariente. Et quia dum sibi inuicem
uir et mulier miscentur non filios generant
sine libidine non est peccatum generantis
absque filiorum corporum carnis nascentium non
potest sine peccato esse conceptus ubi peccatum
in paruulos non transmittit propagatio sed libido
nec fecunditas nature humane facit homines
cum peccato nasci sed feditas libidinis quam
homines habent ex illius primi iustissima correptione
peccati. Unde beatus dauid quamuis de legitimo
nasceretur matrimonio quoniam non infidelitatis
culpa nec fornicationis macula poterat inueniri
propter originale tamen peccatum quod nullus ab stirpe
filiis sic non solum impiorum filiis sed et omnis
qui dum puerorum sanctificata carnis nascitur
mat et dicit ecce enim in iniquitatibus conceptus
sum et in peccatis concepit me mater mea. Sanctus
iob dicit mundum apud non esse hominem nec
unius diei sit uita eius super terram. Dei igitur
filius unigenitus qui est in sinu patris ut
omnis hominis uiuentes mundaret suscepit
carnis atque quem necessitatis est et
qui in cruce deus hoc fuit est non ut alter
deus esset alter homo sed idem ipse deus idem homo
qui nec illud peccatum quod originaliter mortalibus
humana generatio carnis natura contraxit ali-
quod nouo modo deus incarnatus est ex
uirgine matre sine coitu uiri sine libidine
concipientis conceptus est et hominem quem
absque libidine conceptum in maledictis concedit
uirginis uteris ablucionem peccati quod

nascentes contraxit omnes quibus macule mor
tis quia talis est nascendi condicio ut nullus
corporis fecunditatis opus implere non possit
nisi prius virginitatem carnis amiserit
Solus igitur abstulit peccatum conceptionis atque
nativitatis humane deus unigenitus qui dum
concepit virginem carnis accepit ex virgine
et cum nascentem matris virginitatem servavit
intemeratam. Ipsa enim est qua deus factus filius vir
ginis marie et matrem virginem unigeniti
dei ut quem pater genuit eternitate ipsum [illegible]
go conciperet proferret in tempore illa utique virgo
quia deus quem deitas fecit nascitur [illegible] singu
lari gratia preveniens atque replevit ut ipsum ha
ret fructum ventris sui quem conditorem haberet
universitatis dominum et ipsum sibi videret fecundi
talem [illegible] pudicitie integritate [illegible]
perire formare non solum humana sed etiam an
gelica castitatem [illegible] et addidit [illegible]
Hic igitur peccatum et penam peccati que proselus cor
rupte militis ~~peccatum auferrent mundi~~ [illegible]
meruerat in mundi primo latere deus peccati
auferret mundo. Et etiam [illegible] genus humani
[illegible] de polo [illegible] factus est [illegible] ut
[illegible] vinculo tenentur abstracti. Hoc in
redemptione humani generis divina bonitas
egit. ut primum qui de solo [illegible] natus
est. [illegible] reddetur [illegible]
[illegible] doceret sibi [illegible]
peccati [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible]
decepta est ut fieret [illegible] [illegible]
gratia repleta est ut fieret [illegible] atque in [illegible]
[illegible] unigeniti dei. Ubi angelus dixit
[illegible] [illegible] [illegible] obtinuit
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Dei enim filius ihesus christus qui in forma dei esset
et nisi [illegible] patris natus [illegible] non posset
ipse [illegible] apostolica doctrina semetipsum exi
nanivit formam servi accipiens. Formam
servi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
atque ita homo factus in similitudinem factus
homo [illegible] est inventus ut [illegible] [illegible]

[illegible] autem semetipsum factus obediens usque ad
mortem patri mortem autem crucis [illegible]
apostoli [illegible] [illegible] [illegible] quo dominum
ihesum christum eundem deum atque hominem credas [illegible]
[illegible] [illegible] utriusque nature [illegible] persona [illegible]
confundas aut dividas. Cum igitur primo audit
dominum ihesum christo quod in forma dei esset oportet
te agnoscere [illegible] [illegible] nullo forme
[illegible] [illegible] plenitudine debere intelligi
In forma igitur dei deus ihesus christus erat quia in
natura dei patris ipse erat de quo natus erat
Unus igitur nature cum patre est equalis cum eo
sempiternus atque immensus equalis [illegible]
et immutabilis equalis invisibilis et [illegible]
[illegible] equaliter bonus et iustus equaliter
[illegible] [illegible] parcens et [illegible]
et [illegible] equaliter fortis et [illegible] equaliter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] filio firmissima fide teneamus. Quia [illegible]
[illegible] [illegible] nature [illegible] cum patre sine
dubio equalis est patri. Propter hoc [illegible] dixim[us]
filio sine dubio est equalis patri. Propter hoc
et apostolus [illegible] adiungens ait non rapinam
arbitratus est esse se equalem deo. Non enim
rapina fuit illa filii cum patre divinitatis
equalitas. Naturalia [illegible] que [illegible]
[illegible] apostolus [illegible] semetipsum exinanivit
formam servi accipiens in similitudinem hominum factus
et habitu inventus ut homo et quia humiliavit
se factus obediens patri usque ad mortem mortem
autem crucis [illegible] [illegible] deo unigenito filio
dei [illegible] [illegible] [illegible] evangelista [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dei [illegible] dei
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum quo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fecit celum et terram
et omnem [illegible] [illegible] [illegible] de
deo unigenito qui est in sinu patris ut dixi
[illegible] [illegible] [illegible] accepit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] immutabili
et invisibili divinitatis [illegible] [illegible]
et equali [illegible] cum deo patre [illegible] filius ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum equalis [illegible] patri de quo natus est et [illegible]
[illegible] [illegible] semetipsum exinanivit [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]

plenitudinem si continuatis amitteret quod dederat
nobis deesset. neque non caperet eodem aut non
contemne fili karissime fide retinens. quia si utique
divinitatis nature quis cum nos per illum nihil
possemus accipere de plenitudine eius. nos omnes
accepimus. Quod autem quod nobis de plenitudine
sua dedit. ostendit eandem cum continuit pleni-
tudinem non amisisse quam continuit. quia si plenitudi-
nem amitteret. dare de illa nullatenus posset.
Formam quoque servi accepit, sed neque aliud fuit illa
dei filii continuatio nisi forme similis in
nature humane acceptio. Veraque est illa in ipso
forma. quia utique vera et plena est in ipso. Sed
ideo sanctus evangelista plenum gratie et veritatis
eum predicat. quia in divina natura nequaquam deus veritatis
est plenus et in humana natura nequaquam homo
verus gratia factus est plenus est. In illa pleni-
tudine deus est in forma dei equalis deo
consistit plenitudine. summus in forma servi
quia in similitudine hominum factus. Hic est verita-
tis ut homo hominibus semetipsum formam
servi accepit ut fieret summus et forme dei
plenitudinem non amisit. inquantum enim eternus
atque incommutabilis deus. factus per formam servi
homo verus cuius est natura cuius est et illa
natura et nature in forma dei deus verus est
deus [?] nature cuius et deus pater in forma dei
cum patre et spiritu sancto unus est solus formator
omnium deus per formam servi solus ipse et pater et
spiritus sanctus operatione formatus quia creator et omne
quod nature cum patre et spiritu sancto. quod autem creatus
est solus hic personaliter in seipso cuius et nati-
vitatem similiter per carnem et mortem et inferni
atque in celo ascensionem. [illegible] prius pre
[illegible] destruxit obedientes fuit
ipse per [illegible] et [illegible] et [illegible] tempore
[illegible] Victimarum que sibi ipsa sancta
trinitas que unus est deus novi et veteris
testamenti operibus [illegible] [illegible] offerri
illius sacrificii significabatur quo clementissime [illegible]
pro nobis semetipsum solus filius deus secundum carnem
esset misericorditer oblaturus. Ipse enim secundum
apostolicam doctrinam obtulit semetipsum pro nobis
oblationem et hostiam deo in odorem suavitatis
ipse verus et pontifex qui pro nobis non in sancta
sanctorum semel intravit in sancta quod tunc pontifex
ille significabat qui cum sanguine in sancta sanctorum

[illegible] et [illegible]
[illegible] sanguine [illegible]

pro annos singulos introibat. Iste igitur est qui
in se uno totum exhibuit quod esse necessarium ad re-
demptionem nostram sciebat eterni dei. Sacerdos
per quem reconciliati sacrificium quo reconciliati
templum in quo reconciliati. Deus cui reconciliati
solus est sacrificium sacerdos et templum quia hic solus
deus per formam servi. non autem solus dei filius
quia hic secundum cum patre et spiritu sancto per formam dei reconcili-
ati sumus ideo. per solum filium secundum carnem et
non solum filium secundum divinitatem trinitas cum nos
sibi reconciliavit. per hoc quod solum verbum carnem ipsa
trinitas fecit in quo permanet veritas incommutabilis
manet humane divineque nature sed veraciter
sicut est eius divinitas que deum incommutabilem
generat nec per hoc quod incommutabilis sit eius
humanitas quam sibi unitam summa dignitas ge-
nit. Et pauca de fide sancte trinitatis qui solus
et verus et valet deus quem divinitas cuius
est summus promisit in servum ut de creatura
quedam et sine dubitatione credere debeas in tantum

Principaliter tene
Omnium naturarum que non est trinitas deus
aliquid sancta trinitate que solus et eternus verus
et deus creatum convertibile atque sed in ipso solo
solus et mutabilia visibilia et invisibilia sive ea
nos sive dominationes sive principatus sive
potestates. Spiritus atque creatura est sancta trinitas
que et omnium deus verus omnium creator et dominus et omnipotens
et bonus huius naturalis ut sit et immutari
aliquid non possit. Et quod deus qui sine initio
semper est quod summe est de ceteris rebus ipse creatus
non fuit esse sine ratione quia nulla creatura eiusdem
nature est cuius est trinitas unus bonus et bonum
deus a quo creata sunt omnia. Et quia summe bonus
est dedit omnibus naturis quas fecit ut bone sint
non tamen bone quantum creator omnium bonorum qui
non solum summe bonus est sed et summum atque
incommutabile bonum quod eternum bonum est nullum
habens defectum. quia non est convertibile factum. nullum
habens profectum quia non habet initium. Ideo quippe
nature a deo facte profectum habent quia acceperunt
ideo defectum. quia convertibiles facte sunt ad defectum
eas ducit originis conditio ad profectum vero
provehit operatio creatoris. Unde igitur summa
trinitatis que deus est verus eternitas sine
initio nullus cogitat quod ex quodam ita fecit

ut aliud esse quod capiunt quam non de aliquo
non possunt sine eo cuius omnipotencia intelligitur
quod omnem creaturam invisibilem et corporalem
atque spiritualem de nichilo fecit quibus ipsa rerum
diversitas nullo magis convenienter bonitate atque
omnipotencie creatoris. Nisi enim ipse esset non
erat atque summa atque bona fecisset et nisi su-
mmum bonum esset non se gubernandis rebus
quas creavit prestitisset. Ubi tanta in magnis quam in
parvis quibus rebus conditis magna est bonitas
atque omnipotencia conditoris. Omnia enim sapienter
fecit summa utique sapientia [illegible]. Sed esse
quod sapiente est quod magnitudine facit quam sapiente
rerum pace simplicitatis multiplicis sapientie
dei celsitudinis sue non solum in magni-
tudine limitum creaturarum. Cum et in minutis parte
convenit dum bona omnia que creavit non
potuit nullo in suis distinctionibus pro creatore
fuit ut pote non placeat de ipso sed sua [illegible]
consilio bonum. Etiam nec se non equalia fuit
sed bona quoque res ita providet sicut etiam
ut esset accepit aliud quod sic aliud sunt sic
atque enim sicut dictum est corporibus ut sint sic
spiritus accipiunt enim ipsa quia corpora non equalia
sunt et in ipsis celestibus atque terrestribus invicem
nonnulla diversitas enim tam celestia quam terrestria
non solum magnitudine distant quantitate molis
verum etiam dissimili splendent claritate. Alia
utrumque sicut apostolus dicit claritas celestium
corporum alia terrestrium. Rursus quoque celestibus
alia claritas solis alia claritas lune et
alia claritas stellarum. Stella enim differt a
stella in claritate. Corporalium igitur naturarum
diversitas evidenter magnificat [illegible] quod est
quod omne id quod pollent sed ex condicione
atque ope omnipotentissimi atque incommutabilis
atque sapientissimi creatoris acceperunt. [illegible]
[illegible] quod nature est quibus creatura
corporalis cuius est [illegible] qui bonus est
deus non localiter in loco est nec temporibus [illegible]
aliquando senuerit nec crevit ad locum nec
[illegible] quanti molis sue que [illegible]
[illegible] quemadmodum naturaliter illum esse
opificem cui nullus aut angustus locus
est nec [illegible] angustus nec melius magis est

non mundi [illegible] que qui solus potest voluntate quam non
quali nobilitate sed etiam stabilitate mirabili
ordinare nos cum in se [illegible] quemadmodum
quam parens rerum defectione ac putrefactione [illegible]
curat nec aliqua molis quantitate terminatum
quod nulla concluditur. Nam [illegible] partes partibus
suis est ipse diffusus ut minores minori
partes suis minoribus implendo [illegible]
infundit ipse enim deus quando dicit celum et terram ego
impleo omnia igitur que fecit corpus et spiritus et
corpora summa et yma celestia atque terrestria [illegible]
[illegible] et quibus singularitate [illegible] non dedit
ineffabiliter ubique deus dominus creans et implet
et continet nec in his que diminuuntur ipse
diminuit nec in his que minuuntur ulla mi-
nutione vacillat. [illegible]
est atque in rebus mutabilibus atque quibus
[illegible] ac disposicionis eius incommutabilis [illegible]
maneret. Deus igitur non corporeus ac in-
corporeus creator in [illegible] a primum [illegible]
de corpus condit quod quibus corporibus [illegible]
non dedit. Et corpora omnia ipse creavit
ipsa [illegible] incorporalis nec est. Et si ipse [illegible]
esset non esset [illegible] corpora non fecisset
[illegible] enim fecit rerum non convenienter [illegible]
[illegible] non igitur [illegible] nature cum deo sunt quibus
corpora que [illegible] non sunt ac sic [illegible]
corpora [illegible] nature sunt cum deo quibus singulis
[illegible] atque irrationales spiritus quibus [illegible]
[illegible] ac [illegible] inserviunt
corpora [illegible] spiritus [illegible] nature cum deo sit
[illegible] ipsi spiritus [illegible]
quos [illegible] cognoscit. In [illegible]
ipse corporibus ipsis enim spiritibus nullum intelligendi
[illegible] quo suum possent cognoscere
aut diligere creatorem ipsos quod spiritus [illegible] rationales
atque intellectuales esse non dubium est. Quis enim
audeat blasphemo spiritu [illegible]
nature cuius est deus ut [illegible] vel dicere
nature [illegible] naturaliter incommutabilis [illegible]
[illegible] diversitatem
sit et in [illegible] qui [illegible] diversitatem
illam que non posset [illegible]
[illegible] rationales et intellectuales fecit diversitate
quos rationales [illegible] qui
[illegible] corporibus
[illegible] nullus est localis est motus [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] sed sicut in totis corporibus toti sunt

incorporeorum corporum preest. Tot sunt enim creaturarum varietates diversitate in eis cuiusdam spiritualis motionis ac mutationis ostendit dummodo aliquid nescitur non scitur non volunt non volunt non sapiunt non desipiunt non iniqui sunt, convenienti modo iusti sunt, congruis non pietatis illustrantur lumine nec depravantur tenebris impietatis. Circa illas quoque quas tenebrarum corporum generat mille[illegible] [illegible] id est angelicos spiritus non videat nisi unius nature esse cum deo sed stabilis consilio quorum nullis mutabilitatis tam cognoscitur quod eiusdem creature prius est incorruptibilis permutat. Porro hii qui deputati non sunt licet illius dono aque cum deo sancti sunt indefessa et numquam creature angelice gratie datum est prefert dilectione contemplatione atque copulatione multitudine dulcedinis divine ineffabili fruuntur ut ab ea nulla conditione deficiant. Et si inspiciantur deo nihil in eis declaratur quis est collato sibi cunctorum imperio atque terminum beatitudinis mune nihil nihil inesse senciant mutationis inest tamen singulis eiusdem naturalis quo assimilatione discernitur quod nullus corporum est talis et tamen omni corporum aptius corporalibus immensum alius quam alia [illegible] implendo divine potestatis deputatur arbitrio tamen eiusdem assistunt et sic stabilis angelos creaturam esse sancte eiusdem eius principales vel specialiter quas neque sicut volunt facit apparet et propria in dispositione et numerus inopie. Quosdam igitur spiritus sic deus creavit ut esset quosdam non ut esse spiritus quosque defluerent. Illos itaque desertores quosdam expiata quosdamque sicut volunt esse perduxit. Celestibus superioribus non spiritus multum cum corporis elementis generaliter facit naturalis et comparandi illos et ceteros creavit et eis facultate atque intelligentia cognoscendi cognoscendeque divinitatis inseruit quibus eum creavit ut principiis diligerent eius se tales creatos esse cognovissent eorum ut tales sicut nulla iniqua possedissent ut tamen diligendo haberent internum et congruentem laudem voluntatis quoque eius tribuit libertatem ut esset illi possibile sive ad eum

quippe super eos est intentionem sancte dilectionis eligere sive ad se sive ad ea que infra eos sunt sive cupiditatis periculosos pondere declinatione est enim natura que melius posset sive inferre sive bene utendo possidere nisi que potest dedo ipsius dei munere consistere. Hec autem natura intellectualis in angelis est et homini spiritibus angelorum deus quippe cognoscendi ac diligendi se non nisi angelis atque hominibus indidit facultate quibus per arbitrii libertate que maxime debuit intellectualis creature creatoris benignitate conferri, ut cognoscendi ac diligendi se facultatemque donavit ut eum sive quamvis et ipse posset ipsi deo que bonis eum sponte pareret sive et demoniis arbitrio ipsum non valeret ut esse plenius sancte cogitationis [illegible] gratiarum dono sive que de iure veneratoris quibus vellet infimitate eius sint in ipso creationis exordio nullus praedicabiliter inerat spiritus et corpus tamen atque aspersionibus sicut ipse sapiens voluit genuit inaudibili ordinatione angeli quoque atque eorum [illegible] quod voluntarie sunt sancti caritatis ac beatitudinis donum in ipsa nature spiritalis creatione divinitus acceperunt. Ita saltem ut si dilectioni creatoris sui inherentes inhesissent simul cum beatitudine induissent. Sed in hoc libertatis arbitrio cecidit primum a creatione in ipsum superbie medium sua voluntatem privatis angelicalibus beatitudo dispendet et ad supplicium eis relinquetur celestibus miseria arcubus demonum dolorum est cruciata. Et de angelis quid si disposuit et implevit ut si quis eorum voluntatis bonitate proderet inde eum sive divino munere separat per se ipsa angelorum que apud creatorem deum quod solo bono bene sunt voluntaria propius adhesione dissensit equitatis supremo iudicio tantum sive deputatoris in ipsa aversione voluntatis in eo ut non aliud ei esset inopie iam prius igitur illius beatifici boni dilectioni destitui quibus de manentia sic dedit propter venientie supplicio ut et ignem etiam ei paret in quo illi omnes prevaricatores angeli ut nulla possit voluntate umquam et ut in pena sed permanente deo in ipse aversionis malo

permanebit eterne iuste retributionis. Cetera disp-
natio hominum malorum princeps dyabolus primos homi-
nes quos ad precipitium invidens deiecit
non eis tantum sed omni sue propagini carnis cum vicio pecca-
ti ac mortis inseruit. Deus autem iniquos et iniustos
penas dyabolo et angelis eius preparatas eternaliter volu-
it cruciari. Ceteros angelos in sua dilectione commane-
re fecit. Sic etiam quidam quos massam non
tantum inseruerunt pro promissis. Se quos
voluit eius gratuita bonitas repulsis tene-
bris in quibus omnis humana nativitas peccati
originalis condempnatione constat redimendos
predestinavit ad lucem in eo divinitatis propine
quos istos originali peccati vinculis indebitos
ab liberationis absolvit. Cum alios et quo maiore
parvulos quibus nulla possunt vel bona vel
mala inesse propria merita voluntatis insolubili
nexu eterna dampnatione retinuerit.
Bonorum voluntates et cogitationes non solum
operibus nostris sed cunctis et presentia et tribui in
conspectu dei [illegible] quia neque dyabolus
neque aliquis angelorum eius qui nunc illum
[illegible] est [illegible] aliquando
bonam potuit aut poterit resumere voluntatem
Si possibile esset ut quam natura postea
[illegible] bonitate perdidit voluntatis [illegible]
ipsa invisus [illegible] potuisset [illegible] posse
bilis est natura [illegible] angelica que quo
niam [illegible] [illegible] corporis [illegible]
[illegible] est predicta facultate [illegible]
[illegible] bona voluntas [illegible]
[illegible] angelorum [illegible] ut
[illegible] possunt [illegible]
[illegible] est [illegible] voluntas bona perdi [illegible]
[illegible] beatitudinis [illegible] et [illegible]
angelica [illegible] non [illegible]
[illegible] catholice fidei [illegible] et filium
dei [illegible] omnes [illegible] angelos
et ad iudicandos vivos et mortuos fideli-
ter [illegible] cum beatus petrus quod deus
angelis peccantibus non pepercit sed carceribus
caliginis inferi detrudens tradidit in
iudicio puniendos reservari de hominibus vivis
ac mortuis iudicandis beatus paulus ait
testificor coram deo et ihesu christo qui iudica-
turus est vivos et mortuos et adventum
eius et regnum eius [illegible] ad [illegible] ab illo
[illegible] [illegible] corpore quod deus [illegible] plasmavit

usque adventum [illegible] que [illegible] quam acceperunt
[illegible] ab illo resuscitabuntur [illegible] [illegible]
sunt. In singula vero corpora illis singulis [illegible]
[illegible] in resurrectione reddentur quas in mortibus
ut [illegible] inciperent [illegible] acceperunt ut
[illegible] in illo [illegible] iusti iudicis [illegible]
singulis corporibus accipiant retributionem sive
regni sive supplicii in quibus sive bona sive
mala [illegible] qualitate vite [illegible] convenienter
[illegible] aut male [illegible] [illegible] incipit
[illegible] peccati [illegible] [illegible] sumunt
[illegible] quisque [illegible] bene incipit ut [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] solvat [illegible]
[illegible] ut omnes [illegible] [illegible] illa [illegible]
corpore [illegible] [illegible] supplicia sustine-
bit dyabolus cum angelis suis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ubi [illegible] et fornicatores ydolis
servientes adulteri molles masculorum concubi-
tores fures avari ebriosi maledici rapa-
ces et omnes qui talia agunt de
quibus apostolus dicit quod regnum dei non
consequentur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] malis [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] omnis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sine mutatione [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] quod ait beatus apostolus paulus omnes quidem
resurgemus sed non omnes immutabimur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] immutabimur. [illegible] iniqui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] qui
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] morte non [illegible] ut
illud [illegible] tormentum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] supplicium [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iusti-
ficavit et [illegible] [illegible] [illegible] in
fine [illegible] [illegible] in ipsis corporibus
in quibus [illegible] [illegible] [illegible]
acceperunt et [illegible] iustificati per fidem [illegible]
tate dei [illegible] [illegible] regni celestis

eciam pulchritudine potiuntur glorificatis eciam
corporibus suis que sine dubio animus [illegible]
[illegible] habeat quia deus creavit non post
hec animalia sed spiritualia erunt habebunt. Secundum
apostolum seminatur corpus animale surgit corpus
spirituale [illegible] et [illegible] quia
[illegible] implebitur ipse operator dicit
apostolus ut corruptibile hoc induat incorrup
cionem et mortale hoc inmortalitatem induat
in quibus sexus masculinus vel femineus sed
eadem corpora creata sicut permanebunt. Ergo
gloria erit pro statu bonorum dispensacione diversa
erit cum corpora sive masculorum sive feminarum
quoque in regno illo erunt. Ille autem [illegible]
[illegible] humanam sit [illegible]
gloriam qui inchoat beata primam [illegible] ipsa
[illegible] fuerunt quos ille prius [illegible] glori
ficare disponit quibus non [illegible]
eciam in ista cum beata dei hominibus dedit
ubi volunt esse et primum fruccio [illegible]
¶ Deo autem et prima fruccio est et post
hec [illegible] depositi [illegible] hominem et [illegible]
tate voluntate [illegible] operum [illegible]
et memore dei et gerere que placent
deo quod qui inchoat vera non perit [illegible]
quod primum [illegible] solo [illegible] suis
sed indulgenciam suam [illegible] in conspectu dei non
[illegible] ¶ Et si erit ibi stimulus [illegible]
[illegible] nulla erit ibi convercio volun
tatis [illegible] culpabiliter [illegible]
[illegible] possit vel delicti
vel [illegible] iusticia. Voluntas enim [illegible]
[illegible] erit ut [illegible] maligni[illegible]
[illegible] quoniam [illegible] posset bonitatis
[illegible] quia sicut illi qui cum Christo regnabunt
nullas nisi [illegible] voluntatis reliquias
habebunt ita illi qui erunt supplicio [illegible]
cum diabolo et angelis eius deputati
sicut nulla habebunt requiem. [illegible]
[illegible] potuit voluntate et [illegible]
[illegible] Christi [illegible] ad
[illegible] gloriam [illegible] diaboli
annullabit ipsa malignitas penitus
quam [illegible] deputati tenebris nullo

[illegible] maiore [illegible]
omni [illegible] vera [illegible] qua
quocumque [illegible] quia [illegible] iniquus quia
[illegible] peccato
[illegible] in conspectu dei non solum corporis
sed et cordis lacrimas fudent et [illegible]
[illegible] bonis operibus diluere [illegible]
[illegible] peccatorum indulgenciam [illegible]
[illegible] nobis dominus [illegible] promittit
eloquio dicens ¶ Et [illegible] filius [illegible]
[illegible] et alio loco dicitur
fili peccasti ne adicias iterum sed et de preteritis
deprecare ut tibi dimittantur iniquitatem
[illegible] deprecacio [illegible]
[illegible] non [illegible] remissio [illegible] sed [illegible]
[illegible] per [illegible] si [illegible]
catholica [illegible] cui deus [illegible]
petri ligandi solvendi que [illegible]
dicens quodcumque alligaveris super terram erit ligatum
et in celis et quecumque solveris super terram erit so
luta et in celis [illegible] igitur [illegible]
[illegible] agit penitenciam [illegible]
[illegible] deo [illegible] non [illegible]
indulgencie [illegible] ¶ [illegible] sicut per
[illegible] non [illegible] moriens [illegible]
[illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] nemo [illegible]
[illegible]
[illegible] qui [illegible] suis [illegible]
[illegible] indulge
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] remissionis [illegible]
¶ Deo [illegible] quia [illegible] benigne
[illegible] dicens ne tardaveris converti
ad dominum et ne differas de die in diem
subito enim veniet ira eius et in tempore
vindicte disperdet te. dicit et [illegible]
¶ [illegible] si vocem eius audieritis nolite
obdurare corda vestra cui [illegible] paulus
[illegible] videte fratres
ne forte sit in aliquo vestrum cor malum

190
383

inere dulcitatis dispensandi adeo bonus sed ad
hortamur nosmetipsos per singulos dicens domi-
nus [illegible] exhortatio ut non obdurentur
quis corporis fallacia peccati admittere igitur nimis
sunt qui non querunt desperantes de indulgentia
peccatorum sunt qui se misericordia dei sperat ut ipsorum
[illegible] peccatis iustiorum omnium presumentes
[illegible] unde diligentius misericordiam dei
[illegible] iusticiam vel de remissione peccatorum
desperent vel [illegible] superius [illegible]
quia illa omnium [illegible] debita sit [illegible]
iustissimi iudicis que pro [illegible] dimisit nimia
clementissimi redemptoris sicut cum nimia iusti-
tia absolutos quosdam ita iustitia compellet
et puniet obduratos. Sunt qui peccatis
[illegible] [illegible] misericordiam iustitia re-
missionem accipient peccatorum. Iudex autem [illegible]
[illegible] intellectualis spiritus est ut queritur [illegible]
[illegible] discutit a temporibus operum suorum
[illegible] est in iudicio quod iudicat
divina iustitia [illegible] retributionis operis
quo [illegible] aut opera [illegible]
aut in remissione peccatorum suorum de divina
nimia [illegible] [illegible] spiritus [illegible]
omnium [illegible] est [illegible] quedam corporis de-
[illegible] corporis [illegible] [illegible]
[illegible] sit repleta [illegible]
[illegible] corporis [illegible] non que
[illegible] sunt tam diu spiritus sit
[illegible] diu [illegible] [illegible] non que
[illegible] est [illegible]
[illegible] et desinunt [illegible]
[illegible] non tribuunt [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible]
cum diminuit quia diu [illegible]
[illegible] et diu [illegible] operum
[illegible] sit non cum ipse [illegible]
sit [illegible] ipse [illegible] cum [illegible]
iustitie desinit et si non [illegible]
[illegible] [illegible] ipse [illegible]
penam non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est vel aliquid
eis [illegible] [illegible] vel bonis
probonis vel [illegible] [illegible] reddat

operibus. Iudex autem in eis nulla operum distinc-
tio requiritur, quia intelligendi facultate di-
minutis acceperunt premia. Quomodo corpora
resurrectura non sunt, quia non ipsis qualibus
aut [illegible] fuit per que eis causa ut bono
sit tribuenda vel pena quella. Ergo iste pueris
[illegible] [illegible] [illegible] creationis in
comprehensibilem per se voluntate que desinit
[illegible] [illegible] reddita sunt [illegible]
[illegible] autem est dei [illegible] vel quia non
[illegible] sit sunt [illegible]
quas [illegible] peccatis acceperunt
[illegible] reddita sunt deo et priorum actuum [illegible]
acciperet aut penam aut gloriam. Omnes enim
nos manifestari oportet ante tribunal Christi
ut recipiat unusquisque propria corporis prout gessit
sive bonum sive malum et cetera. Cum enim ipsius
nostri redemptoris ac creatoris eloquium omnes
qui in monumentis sunt audient vocem
eius et procedent qui bona egerunt in resurrectionem
vite, qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii, ut
[illegible] qui mala egerunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum
malorum. Qui non bona egerunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sive
sine [illegible] cum Christo regnabunt quos
deus [illegible] bonitate sua predestinavit
ut digni regno essent. [illegible] [illegible]
[illegible] vocandos ut obedirent [illegible]
iustificandos ut acciperent [illegible] credere
et [illegible] [illegible] et glorificandos
ut Christi [illegible] regnum celorum sine
fine possiderent. Ad quod regnum dei [illegible]
sine [illegible] sacramenta que ad fidem
[illegible] que Christus instituit illi sine
[illegible] quos [illegible] nullo bono non
[illegible] ut boni operis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quo
[illegible] [illegible] Si quis non renatus
fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest intrare
regnum dei absque sacramento baptismatis
[illegible] qui in ecclesia catholica sive baptis-
[illegible] [illegible] fundunt vel regnum celorum
potest aliquis accipere vel vitam eternam [illegible]
sive [illegible] sive [illegible] [illegible]

quisquis in nomine patris et filii et spiritus sancti baptismi
sacramentum accipit sed salutem que intus est sacramenti
non habebit si extra ecclesiam catholicam ipsius sacramenti
quesierit. Qui ideo debet ad ecclesiam redire non ut sa-
cramentum iterum baptismatis accipiat quia nemo
debet in quolibet homine baptizacionem repetere sed ut in
societate catholica vitam eternam accipiat
ad quam obtinendam nunquam potest esse ydoneus
qui cum sacramento baptismatis ab ecclesia ca-
tholica remanserit alienus. Sicut et elemosinas
largiens facere et pacere et in persecucione fundere
potest qui vitam eternam non tenuit extra catholice
unitatem non habebit eternam vitam salutem. Ubi enim
heretici possunt prodesse baptismus ibi potest et elemo-
sina prodesse baptismus autem potest extra ecclesiam
quidem esse potest sed baptismus in quantum prodesse
non potest. Unde Gregorius omnis catholica potest
heretici prodesse et paganos baptismus et
opera nunc et nobis quod glorie sit professio. Si autem
in ecclesia catholica habet veritate sicut cum in ecclesie
catholice societate ut baptismus alicui potest
prodesse ut ea nunc ausi forte ut minus ex-
quod non est ut ut filios dei reputemus. Sed remanent
ecclesiam catholicam propter solum baptismum eterna non
accipiunt. Si post baptismum male vivunt. Nam et
illi qui bene vivunt debent apostolus nunc inde
fruuntur iustitie sacramentis hic tamen nonnulla
sunt que cotidie contrahere peccata pro quibus et in ipsis
et iusti in hac vita deo dicere debent dimitte
nobis debita nostra sicut et nos dimittimus. De incontinencia
qui eciam in rebus liceris et adeo concessis frequenter
hominibus subrepsit. Et quanto magis fortiori-
bus cibis corpus impletur et tentationibus ex ho-
minibus atque affectibus multiplicatur tanto frequentior
culpa misere mollicie obrepit sed peccata singulos
sunt et quod conceperint dominus suo sine impedimento
absque animi noxa occupacione sunt corrigenda
quo non expediunt et animo et carnis abstin-
uerunt a quibus corporis valitudo prohibetur non
quod peccatum est aut ciborum genere aut carni ad ci-
bos ne papae. Nam bonus apostolus dicit quod omnis
creatura dei bona est et nichil abiciendum quod cum
gratiarum actione percipitur sanctificatur enim per verbum
dei et orationem. Convenit quod imperator gentium deus
instituit et benedixit ipse quod apostolus dicit
honorabile connubium omnibus et thorus imma-
culatus. Conservatur enim per dei nunc quod incontinentibus

et animo abstinent non carnes a quibus in iniquitatem
reficiunt. Sed iniuriose iusticie facie-
tur et nos quod cognoscant quia non impudicitiam
bonum carnis existimant sed generationem
meliorem bonis imperiis meliorem esse non
dubitant. Quod tamen maxime ipse qui dicit
de continentia qui potest capere capiat de ...
etiam non dicit qui si non continet nubat. Sed
tamen cum ordine dominus comparavit talem infir-
mitatis remedio publicatum. Unde et cognitio
nostra est compellendum propter quod si etiam pro
generatione preterea continentio. Si noluit sed eius
ut ... et nunc imperatis nullum dubium
peccatum habebit si caste fuerit et si autem
et eius legitime devitant concubitum fidem
fuerit ut vel ille uxori vel per uxorem vel
illa viro quod marito illicitum impudicitiam utilius
et si fuit aliquis coniugalis concessus qui cum
ille legitimus non violet. Habebit non
nullum sed cum venialem peccatum sed quod illorum fuit qui
nullam noluerunt generationem. De eterne ipsius
temporis castitatis etiam dominus preceptum celorum
et in corde suo generationem non coire non solum si
mortifero peccato fuit anime vinculum. Sed
et si ante quam exire dampnare aut alterutrum
noluit sed apostoli sententiam dampnatorum habebit
quod primam fidem irritam fecit sicut quod ...
apostoli similiter digni nec vir ...
reddat similiter et uxor viro. Si quis autem
pete uxorem non petat sed si illo impleret
non petat illa sed eundem apostoli dictum qui
statuit in corde suo firmus non habens necessitatem
potestatem autem habet sue voluntatis et noluit
generationem deo debitam intus imminet tota
mentis sollicitudine custodire ut dispacem
habeat si primam fidem irritam fecit. Alii
et coniugatam vinculo coniugale mulieres si
ex consensu pro continentia deo non vivere generati
voverunt fideli sui obnoxias docenda
iterum sibi debere coniugium carnale quod
licitis promissum convertit sed deo se debere
generationem que non nescit tunc cum virginitatis
quisque regnum celorum quod sibi promittatur
possidebit si ab his temporibus que vetera sunt
et mutationem extendens se ipsum fuisse inimpius
dicatur et remanere et reddere deo dominus

q̄ sūt de bonis & adquisitionum mediocris
iure proinde cognoscitur & libenter veniet
& volenter reddet & minus non reddit me-
liori pro contentu proficiat. omnia enim venienti
deo & recedenti qui venit ipse quod deus
ei reddet celestis ~~regni~~ regni premia
que promisit

Firmissime tene & nullatenus dubites
patrem & filium & spiritum sanctum unum esse natu-
raliter deum in cuius nomine baptizati sumus.
Cum enim aliud nomen sit patris aliud filii
aliud spiritus sancti. quod tamen unum nomen ...
dum quod dicit deus qui dicit deuteronomio videte
quod ego sum deus et non est alius preter me. & de
quo dicit audi israel dominus deus tuus deus unus
est & dominum deum tuum adorabis & illi soli servies.
ffr te. & incl. du. pa & fi. & s. s. i. stetim
eternitatem de solum ualet cum dum. et omnes
dies nobis ... unum solum
eum dum cum scriptum sit carnis dei dicit testante apostolo
qui ait. quis est adiuvandi assimilatis
similitudine deo vivo & vero & expectare filium
eius de celis quem suscitavit a mortuis ihesum.
ita quod filium meum dum ... apostolus
dicens scimus quod filius dei venit & dedit
nobis intellectum ut cognoscamus verum & simus
in vero filio eius ihesu christo. hic est verus deus et
vita eterna qui ... qui nobis ... est
est sicut ipse nos docet dicens Ego sum
via & veritas & vita ... de ipso apostolus
ait quod spiritus est veritas & veritas non potest mentiri
deus neminem non de ... est que & dum ...
lus corintheis dicens membra vestra templum est
spiritus sancti qui in vobis est quem habetis a deo
& non estis vestri. empti enim estis precio magno
glorificate & portate deum in corpore vestro ffr te
& incl. du. pa & fi. & s. s. i. stetim eternitatem
eum eum dum sine initio semper ... de ipso quod
scriptum est in principio erat verbum & v. e. a. d. & d. e.
v. h. e. in p. a. d. ... simplicitatis divine
immutabilem impassibilem ... ante
secula ... & alio loco ... quod virtus
eius & divinitas ffr te & incl. du stetim
eternitate solum eum dum sit esse. ita solum
naturaliter & immutabilem quod sic enim significatur
cum dicit dominus moysi Ego sum qui sum
... & ... dicit ...
...
p. & a. p. ... m. c.

iij

iiij

in quo idem est ipse ... ffr te. & incl. du
stetim eternitate solum eum dum verum esse
visibilium atque invisibilium creatorem de quo
ipse dicit ... adiu. c. s. c. est
... q. fc. & ... in & o quod ... sunt
de quo & apostolus dicit qui ~~...~~ ...
ipso sunt omnia ipsi honor & gloria in secula seculorum
ffr te & incl. du. pa & fi. & s. s. unum quod
essentiam tres vero esse personas. patrem
solum esse qui dixit. hic est filius meus
dilectus in quo michi complacui. & filium solum esse
super quem illa vox patris insonuit quando in ior-
dane baptizatus est unigenitus deus qui
carnem solus accepit & spiritum sanctum patris &
filii spiritum solum esse qui in specie columbe super
christum baptizatum & ascendentem ab aqua
descendit & quinquagesimo die post ascensionem
in fideles ... linguarum
... visione advenientes replevit
illa voce qua solus locutus est deus
... ipse spiritus sanctus
super christum descendit ... linguas
... fideles ... loco
... replevit ... dicens
... qui fecit ... & ...
& ... invisibilia ffr te
& incl. du. solum dum filium ... ex
... personam solius patris de filium
spiritum non ... quod una ... p
personam non solius patris. sed simul patris &
filii esse spiritum. credens in dei filium
se solum esse ... genitum ait. Sic enim
dilexit deus mundum ut filium suum unige-
nitum daret. & paulo post. Qui autem
non credit iam iudicatus est quia non
credidit in nomine unigeniti filii dei spiritum
... & patris & filii esse spiritum apostolus
docet qui ait. Vos autem non estis in carne
sed in spiritu. si tamen spiritus dei habitat in vobis.
Si quis autem spiritum christi non habet hic non
est eius ffr te. & incl. du. ...
... patris & filii ... spiritus ...
a filio procedere dicit cum ... ipse
... procedit ... esse
spiritum docet ... ipse est veritas ... a filio
quod procedat spiritum sanctum ... atque

v

vj

vij

viij

aptat nobis doctrina qui credit ymas
cum dicit de filio pariet [illegible] ergo omnibus qui
a spiritu laborum suorum inspiraret amplius deus
et apostolus ait Quem inspiraret deus spiritu oris
sui quia et ipse sermo dei filius spiritus oris
sui de glorificatus post resurrectionem suam insuf
flavit in discipulos ait accipite et probavimus
quia gladius utraque parte acutus procedit
ipse ergo spiritus oris eius ipse et gladius qui
de ore eius procedit ffr te et mil du
du. Deus immensus celi terre non mole
et omnem creaturam spiritualem atque corpora xij
lem creavit eius et portat et continet dicit
enim deus per Jeremiam celum et terram ego impleo et
et spiritus dei qui filius eius est qui attingit
a fine usque ad finem fortiter et disponit omnia
suaviter de spiritu est sancto legimus quia spiritus domini xiij
replevit orbem terrarum et deus per prophetam David Quo
ibo a spiritu tuo et quo a facie tua fugiam
si ascendero in celum tu illic es si descen
xv dero ad infernum ades ffr te et mil du
Unica coniunctione personarum et deus filius qui
[illegible] dei patris solus natus est et
unius substantie nature cum patre est qui
impleri non valeret operibus per susceptionem forme
humane voluntarie de virgine conceptus et de
virgine natus verbum caro factum [illegible] qui
essencialiter natus est de patre et corporaliter
conceptus est natus est de virgine dicit
dicit apostolus quia cum venit plenitudo temporis misit
deus filium suum natum ex muliere factum sub lege
[illegible] [illegible] de et [illegible] nature cum de virgine
qui ait deo patre ante stellas produxit me et
xvi ante omnes colles genuit ffr te et mil
du. Christum filium dei peperit de patre deo plenum xiiij
perfectum deum hominem genitum verbum deum
[illegible] sine peccato natum [illegible] carne
et [illegible] [illegible] ipse deus filius eius de
ter [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible]
et videte quia spiritus carnem et ossa non habet
sicut me videtis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] verbis [illegible] dicens [illegible] dilexit
me pater quia ego pono animam meam et
iterum sumo eam [illegible] quia animae [illegible]

hic audit intus quod ait dixisti [illegible]
mentis [illegible] a [illegible] corde et de corpore de por
[illegible] dicit [illegible] intelliget puer meus
et exaltabitur et sublimis erit valde [illegible]
[illegible] petrus [illegible] sancti David [illegible] dicit
[illegible] carne [illegible] [illegible] [illegible] de corpore cum
[illegible] David [illegible] ait [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible]
est [illegible] christi quod [illegible] [illegible]
eius [illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible]
xij ffr te et mil du. [illegible] [illegible] de deo 6
[illegible] qui cum patre deo [illegible] sancto [illegible] omnia
[illegible] et in monte [illegible] legem moysi [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] qui venit plenitudo [illegible] a
patre et spiritu sancto [illegible] [illegible] et [illegible]
xiiij [illegible] [illegible] est [illegible] ffr te et mil du
du [illegible] carne [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] persona deus cum verbum
[illegible] naturam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est a [illegible] [illegible]
[illegible] verbum caro factum est ut [illegible]
[illegible] verbum quia caro [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] personam
[illegible] verbum caro [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] personam [illegible] naturam quia
[illegible] duae personae [illegible] naturae
deus cum verbum [illegible] personam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] personam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] christus
verbum caro factum [illegible] [illegible] et
[illegible] deus [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genui te
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a
xiiij dicit ffr te et mil du. dei verbum quia
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum patre [illegible] quia dicit ego et pater unum sumus
et qui me videt videt et patrem et ego in
patre et pater in me est [illegible] apostolus dicit
splendorem glorie et figuram substantie dei
eius [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] deus
[illegible] dicit pater maior me est
ffr te et mil du. [illegible] carne christi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

suscipere cum eo. Sed ipsum verbum deum sine ter-
minis accepisse conceptum spiritualem carnem verbum
xvi incarnatione conceptum. Firmissime tene et nullatenus dubites
ipsum unigenitum verbum carnem factum se pro nobis
obtulisse sacrificium et hostiam deo in odorem
suavitatis cui cum patre et spiritu sancto a patriar-
chis et prophetis et sacerdotibus tempore veteris testamenti
animalia sacrificabantur et cui nunc id est tempore novi
testamenti cum patre et spiritu sancto cum quibus illi est
divinitas una sacrificium panis et vini in fide
et caritate sancta catholica ecclesia per universum or-
bem terre offerre non cessat. In illis enim carnalibus
victimis significacio fuit carnis christi quam pro peccatis
nostris ipse sine peccato fuerat oblaturus et
sanguinis quem erat effusurus in remissionem
peccatorum nostrorum. In isto autem sacrificio gratiarum
actio atque commemoratio est carnis christi quam
pro nobis obtulit et sanguinis quem pro nobis idem
deus effudit. De quo beatus paulus dicit in
actibus apostolorum: Attendite vobis et universo
gregi in quo vos spiritus sanctus posuit episcopos
regere ecclesiam dei quam acquisivit sanguine suo.
In illis ergo sacrificiis quid nobis esset donandum
figurate significabatur; in hoc autem sacrificio quid
nobis iam donatum sit evidenter ostenditur. In
illis sacrificiis prenunciabatur filius dei pro
impiis occidendus; in hoc autem pro impiis
annunciatur occisus testante apostolo quod christus
cum adhuc infirmi essemus secundum tempus pro impiis
mortuus est et quod cum inimici essemus reconci-
liati sumus deo per mortem filii eius. Firmissime
xvii tene et nullatenus dubites verbum carnem factum
semper eandem carnem veram habere qua de virgine
verbum deus natus est qua crucifixus et mortuus
est qua resurrexit et in celum ascendit et
ad dexteram dei sedet qua et venturus est iudi-
care vivos et mortuos. Propter quod ab
angelis apostoli audierunt: Sic veniet quemad-
modum vidistis eum euntem in celum. Et beatus
iohannes ait: Ecce veniet cum nubibus et videbit
eum omnis oculus et qui eum confixerunt et vide-
bunt eum omnes tribus terrarum. Firmissime te-
xviii ne et nullatenus dubites trinitatem deum patrem et filium et spiritum sanctum esse
naturaliter bonum summum atque incommutabile et ab
ipso esse creatas omnes naturas bonas quidem
a summo bono factas sed mutabiles quia de
nichilo facte sunt nullamque malam esse naturam
quia omnis natura in quantum natura bona est

sed quia habet bonum et augeri et minui potest
in eo mala dicitur in quantum bonum eius diminuitur.
Nec aliud enim malum aliud est quam privatio boni.
Hoc constat geminum esse rationabilis
creature malum: unum quo voluntate ipsa defecit
a summo bono creatore suo; aliud quo in-
vita punietur ipsius eterni supplicio. Illud
passura iniustorum hic tamen sit iuste et quia
ordinem ipsi non servaverunt divine institu-
tionis ordinem divine non effugient ul-
cionis. Firmissime tene et nullatenus dubites nostros an- xix
gelos nostros celestibus aliisque creaturam celestem
nature deus eius est sed nullam divinitatis
propriam summa trinitas que est unus naturaliter deus
et pater et filius et spiritus sanctus nostrarum omnium
nature deus est ille qui fecit et ea que xx
fecit. Firmissime tene et nullatenus dubites omnem creaturam
naturaliter mutabilem atque incommutabilem factam
non etiam esse posse etiam quibusdam angelorum
sedem creaturam intellectus quamvis quod se
acceperunt etiam beatitudinem qua adeo stabi-
liter perfruuntur ut ea carere non possint. Sic
ipsum quod ab illo statu beatitudinis nunquam sunt
beatitudinis mutati nullatenus possunt non ex
naturali inspiracione sed postquam creati sunt gracie
divine largitate collatum est. Si enim angelis
naturaliter incommutabiles fierent nunquam de eorum
consorcio dyabolus et eius angeli cecidissent. xxi
Firmissime tene et nullatenus dubites quod creatura que spiritua-
lem et corpoream fecit summa trinitas solos
spiritus angelicos et humanos intelligendi
facultate divinitus accepisse ceteris vero
spiritibus brutorum animalium intelligentiam
non accepisse et ideo hoc non posse esse
quod de hominibus voluit fieri sed quod quamvis nullus
quibus non est melior creatura humana
naturas peccatorum enim naturaliter non esse velut
peccatorum inspectos non animus hominum per peccata xxii
posse aliquid turpe. Firmissime tene et nullatenus dubites primos
homines id est adam et uxorem eius bonos et
rectos et sine peccato creatos cum libero arbitrio
quo possent si vellent humiliter et bona volun-
tate servire atque obedire quo arbitrio et
si possent si vellent propria voluntate peccare
eosque non necessitate sed propria voluntate peccasse
illorumque peccato sic naturam humanam esse
humanitatis non solum in ipsis primis hominibus
sed in omnibus mortem obeunt regnum sed cetera omnis

homines transiret peccatum mortisque dampnum.
xxiii Fir te & nul du. omnem hominem qui per con-
cubitum viri & mulieris concipitur cum originali
peccato nasci impietati subditum mortique sub-
iectum & ob hoc natura nasci filium ire de qua dicit
apostolus. Eramus enim & nos natura filii ire sicut
& ceteri. A qua ira nullus liberatur nisi per fidem
mediatoris dei & hominum hominis Christi Ihesu qui
sine peccato conceptus sine peccato natus sine
peccato mortuus peccatum pro nobis factus est & sacri-
ficium factus est pro peccatis. In veteri quippe
testamento peccata dicebantur sacrificia que pro peccatis
offerebantur in quibus omnibus fuit figuratus
Christus quia ipse agnus dei qui tollit peccata mundi.
xxiiii Fir te & nul du. Non solum homines racione
utentes verum & parvulos sive in uteris
matrum qui vivere incipiunt & ibi moriuntur
sive iam de matribus nati sine sacramento
baptismatis sancti ~~de hoc seculo~~ quod datur in nomine
patris & filii & spiritus sancti de hoc seculo transeunt
ignis eterni sempiterno supplicio puniendos
& si peccatum proprie actionis nullum habuerunt
originalis tamen peccati dampnacionem carnali
xxv conceptione & nativitate traxerunt. Fir te
& nul du. Ihesum Christum filium dei ~~venturum~~ ad
iudicandos vivos mortuosque venturum
ut homines quos per dona gratie sine meritis
per fidem iustificat eosdem iustificatos
in fide & caritate [illegible] usque
in finem perseverantes. Domino suo adventu
resuscitet. glorificet & per immutacionem
pariter equales sanctis angelis faciat. & xxvi
ad eum statum perducat in quo perfecte quietum omni-
umque donat deus bonum sit & abyssus profunde
demergens [illegible] non pereat. ubi duplicatur
stolarum gloria. scilicet vita erit cum vera celesti
contemplatione nos & angelos omnes dignam xxvii
eternam [illegible] ut nunquam carne-
bit penam quam ob [illegible] diabolo instratam
cum ipso & diabolo impios & iniquos homines
[illegible] sentencia dicat [illegible]
cum qui [illegible] illius [illegible] cum carnalibus
corporibus [illegible] sine [illegible]
[illegible] principium non [illegible]
corporibus suppliciis eternis [illegible]
xxviii Fir te & nul du. omnibus quibus hominibus &
mulieribus [illegible] carnis [illegible] dominum

[illegible] de [illegible] non nisi dei de
bonis [illegible] est. Credite omnes
resurgemus sed non omnes immutabimur. Immutat
enim dicit nisi qui ibunt in vitam eternam. quod
apostolus ostendit dicens & mortui resurgent
incorrupti & nos immutabimur. & ostendit que
erit ipsa immutatio addicens oportet enim corruptibile
hoc induere incorruptionem & mortale hoc induere
immortalitatem. Immortalem ipsis fiet quod apostolus ait
seminatur in corruptione surget in incorruptione
seminatur in ignobilitate surget in gloria
seminatur in infirmitate surget in virtute
seminatur corpus animale surget corpus spirituale.
Quod autem spirituale dixit non quod ipsum corpus
spiritus erit sed quod vivificante spiritu immortale
atque incorruptibile permanebit sicut & nunc
dicitur spirituale corpus cum non spiritus erit sed
permanebit corpus sicut nunc animale dicitur
cum tamen anima non ambienda(?) sed corpus. Ffir xxix
te & nul du. Exceptis illis qui pro nomine Christi
sanguine suo baptizantur nullum hominem accepturum
esse vitam eternam qui non hic a malis suis fuerit
per penitentiam fidemque conversus & per sacramentum
fidei & penitencie id est baptismum liberatus & maioribus
quidem necessarium esse & penitentiam de malis suis agere
& fidem catholicam secundum regulam veritatis tenere
& sacramentum baptismatis accipere. parvulis
non quidem propria voluntate credere nec penitentiam
pro peccato quod originaliter trahunt agere possunt sacra-
mentum fidei quod est sanctum baptisma quamdiu racionis
etas eorum capax esse non potest sufficere ad salutem.
xxx Fir te & nul du. Neminem hic posse hominem
penitentiam agere nisi quem deus illuminaverit & gratia
sua convertit impietate quoniam apostolus cum dicit
ne forte det illis deus penitentiam ad cognoscendam
veritatem & resipiscant a diaboli laqueis.
xxxi Fir te & nul du posse quemdam hominem
quem nec ignorantia literarum nec aliqua imbecillitas
vel adversitas alia prohibet
& [illegible] sine lege sine [illegible] cum [illegible]
predicationis audire. sed tamen [illegible]
dire verbum posse. nisi quem deus gratia sua
preveniret. & qui audit corpore & mente percipiat
& accipiat dominus bona voluntate
atque iuvante [illegible] dei [illegible] & velit
& possit [illegible] cum qui plantat est aliquid
neque qui rigat sed qui incrementum dedit
deus qui & deus operatur in nobis & velle &

xxx et p[er]ficere p[ro]p[ri]a volu[n]tate. Asser. te. et mal. du.
Deo i[m]mutabili[ter] no[n] solu[m] p[rese]ntia et p[re]terita
s[ed] et futura o[mn]ia i[m]mutabil[ite]r esse notissima
cui d[icitu]r / De[us] qui occultor[um] es cognitor qui
xxxi scis o[mn]ia antequa[m] fiant. Asser. te. et mal. du. Ant[e]c[eden]s
Deu[m] i[m]mutabile[m] rer[um] o[mn]i[um] atq[ue] op[er]u[m]
tam p[ri]or[um] q[uam] (con)tingentior[um] certissi[m]a[m] cognitione[m]
an[te] o[mn]ia s[e]c[u]la scire quib[us] det p[er]s[eve]r[anti]am gr[ati]am
largiturus sit quia nemo pot[est] ex i[ni]cio
mundi usq[ue] i[n] fine[m] [illegible] pecc[at]a orig[in]a-
lis et actualis absolui. Quos aut[em] de[us] p[re]sci-
vit et p[re]destinavit conformes fi[er]i ymagi-
xxxii nis filii sui. Asser. te. et mal. du. Omnes
quas [illegible] [illegible] bonitate de[us] fecit
an[te] (con)stitutione[m] mundi in adoptione[m] filior[um] dei
p[re]destinavit, adeo nec[esse] sunt posse aliquem
eor[um] quos de[us] no[n] p[re]destinavit ad vita[m]
ut quicquid eor[um] quos de[us] no[n] p[re]destinavit ad
vita[m] illa posse [illegible] salutem. P[re]destinatio
n[ost]ra [illegible] donatio est [illegible] quia nos
ap[osto]l[u]s ait p[re]destinavit nos in adoptione[m] filior[um]
dei p[er] ih[esu]m xp[istu]m i[n] ip[su]m. Asser. te. et mal. dub.
xxxiii Sacramentu[m] baptismatis no[n] solu[m] i[n]tra
m[atre]m eccl[es]iam catholica[m] s[ed] et apud hereticos
qui i[n] no[m]i[n]e patris et filii et sp[iritu]s s[an]c[t]i baptizant
dari posse / s[ed] ext[r]a eccl[es]iam catholica[m] p[ro]desse
no[n] posse i[m]mo s[o]l[u]m i[n]tra eccl[es]iam [illegible]
p[er]cipientiu[m] baptismi (con)fert salute[m]. [illegible] ext[r]a
eccl[es]iam baptizatis n[on] ad eccl[es]iam redierunt
eunde[m] baptismu[m] cumulat p[er]nicie / tu[n]c aut[em]
valet [illegible] [illegible] unitas ad salute[m]
ut in baptismo no[n] salvat[ur] cu[m] no[n] ibi [illegible]
ubi op[or]tet ut [illegible]. Unde [illegible] baptizat[us]
est ext[r]a eccl[es]iam baptizato. S[ed] [illegible]
[illegible] [illegible] et q[uia] manifestu[m] i[n] utroq[ue]
datu[m] fuit q[uia] bap[tismus] [illegible] [illegible]
ab hereticis i[n] no[m]i[n]e patris et filii et sp[iritu]s sancti
datu[m] fuit venerabilit[er] agnoscendu[m] est [illegible]
nullat[enus] [illegible]. Salvator cu[m] ait qui semel
lotus est no[n] indiget nisi ut pedes la-
xxxiiii vet. Asser. te. et mal. du. Omne[m] ext[r]a eccl[es]iam ca-
tholica[m] baptizatu[m] s[ed] p[ro]pt[er]ea no[n] posse
vi[ver]e et[er]ne / s[ed] a[d] fine[m] [illegible] catholice vite
no[n] sint [illegible] [illegible] [illegible]
q[ui]a [illegible] [illegible] [illegible] omne[m] fidem
et nomen [illegible] [illegible] [illegible] aut no[n]

[illegible] [illegible] nam et i[n] [illegible] [illegible] [illegible]
legimus ext[r]a eccl[es]iam posse salvari. Asser. te. xxxv
et mal. du. Non solu[m] omnes paganos s[ed] et
omnes iudeos et omnes hereticos scismaticos
qui ext[r]a eccl[es]iam catholica[m] p[re]se[n]te[m] finiu[n]t vita[m]
i[n] igne[m] et[er]nu[m] ituros qui paratus e[st] diabolo
et angelis ei[us]. Asser. te. et mal. dubi. Quelibet xxxvi
scismaticu[m] sive hereticu[m] i[n] no[m]i[n]e patris et fi[lii]
et sp[iritu]s s[an]c[t]i baptizatu[m] s[ed] eccl[es]ie catholice no[n] sunt
aggregatos quantascu[m]q[ue] elemosinas fecerit
et si p[ro] xp[ist]i no[m]i[n]e et sanguine[m] effuderit nulla-
tenus posse salvari. Omni aut[em] homini qui
eccl[es]ie catholice no[n] tenet unitate[m] neq[ue]
elemosina quelib[et] [illegible] neq[ue] baptis[mus]
neq[ue] mors p[ro] no[m]i[n]e xp[ist]i suscepta p[ro] fide
posset ad salute[m] qu[am]diu [illegible] ut heretica ut
scismatica p[er]versitas p[er]severat que ducit
ad morte[m]. Asser. te. et mal. du. Nam om[ne]s xxxvii
qui intra eccl[es]iam catholica[m] baptizant[ur] accepturos
esse vita[m] et[er]nam. S[ed] eos qui p[ost] [illegible] bap[tismu]m
bene vivu[n]t a[c] qui se abstinuerunt a vitiis
et concupiscentiis carnis [illegible] [illegible] alior[um]
sicut infideles heretici ac scismatici
habent. Sic catholici [illegible] possidere
no[n] poterunt. Asser. te. et mal. du. Et iustos xxxviii
atq[ue] s[an]c[t]os ho[m]i[n]es exceptis hiis qui
baptizati p[ar]vuli sunt sine pecc[at]o [illegible]
[illegible] posse. [illegible] [illegible] omni [illegible] [illegible]
et pecc[at]a sua usq[ue] i[n] fine[m] [illegible] [illegible]
mosinis deleri et [illegible] [illegible] xxxix
ac [illegible] [illegible]. Asser. te. et mal. du.
Omne[m] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
no[n] [illegible] [illegible] que adeo [illegible] sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quid si [illegible] sine [illegible] sit ut [illegible]
atq[ue] [illegible] [illegible] que sunt [illegible] quo
placet deo. [illegible] qui [illegible] no[n] [illegible]
illis nullu[m] de pecc[at]is [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] adeo [illegible]. S[ed] et [illegible] et
[illegible] p[ro]p[ter] qui [illegible] no[n] possunt
[illegible] [illegible] [illegible] qui sunt [illegible]
[illegible] sine [illegible] liberi [illegible]

dos novit admodum ac despicabile sine illi
quisque etiam opus voluit repetere quod semel accessi-
mus vel illi repetere a quo se recessimus
illi libri illi quinque professi sunt voluntate
xl sponte et nulla di. auctoritatem dei ac ecclesiam
catholicam et inter eam istique insuper scilicet fru-
mentum mixtas paleas continet. quod est bo-
nis malos permixtorum quorum nostri
et mortuum professione. sive clericorum sive reli-
giosorum sive laicorum bonos ac simul et
malos non in malis bonos defendens. sed
pro bonis malos inspicium congregit fidei et
caritatis tollendos. i. si vel inter mille
perfide semina sed sunt vel fons ad alie-
nus nullum mortifera unitate non ducunt
non posse aliquem intra ecclesiam catholicam re-
cedentem bonum unitate aliena bonum ma-
culari peccato si cuius pertinet non professione
non favore. velut malos a bonis intra
ecclesiam tollam / sed quod cum eis bene vivendo et bene
moriendo eis faciunt ut et videntes et audi-
entes quod bona sunt mala sua respuant
atque ita premium donum gratie de sinis in pri-
mitatibus confundant et ad bona eis per domini nostri
convertant bonos non a malis intra ecclesiam
dumtaxat catholicam continentis. inter declo
opus distinctionis separare ut cum quibus de una
communicant sacramenta non sentiant mala opera
quibus illi sunt cum eis communia communem
non faciunt bonos a malis et corpore separandos
quando veniet christus cuius ventilabrum in manu
sua et permundabit aream suam et congregabit
triticum in horreum paleas autem comburet igni
inextinguibili quando premium iustum segrega-
bit iniustos a iustis. bonos a malis. rectos
a pravis. bonos coniunget ad dextris malos
a sinistris. et exaudiet ore iusti et iusti iudicis
sempiterna atque incommutabili prolata sententia
venite benedicti patris mei cum dyabolo iusti autem in vitam
eternam cum christo.

Et iterum quadragesima capitula ad
nostram fidei pertinentia
fidelis ... forte tunc vacat ... de
fonte et si quid contra hec docuerat de augus-
tinus eius confessionem fugere et eius huius ...
Ablate ista cum qui possumus ita fidei catho-
lice consentire ut si quis non solum omnibus
sed et in singulis voluit continere mors singulis
horum continuatur repugnans et hiis. contra

dicte non dubitat. Heretica et fidei contra-
rium atque sed omnibus catholicis habundanter
manifestandos aperit quorum usus et augustinus
hiis sentencia compositionis compulit nos aliquas
que perdidis hereseibus confessiones atque
... fuerunt inspicienda pertinentia perfectio
cum si omnia que nobis ab apostolo conveniuntur
recipere et notissima perfectis. Hec non ne-
gligas et consilium potius tamen discretione
... spiritualis indicione ... cum dicit
sancta spiritualis dividere omnia quo donum
... quod cum re-
cipit fidelis perveniret et quod ... sapit
sed quorum deus illi revelavit.

Ro Clementia ista regum gloriosissima
cum ut ita dicam gaudiosa magis et singu-
laris christo gloria et nobis specialis etiam exhibita
consummatio omnium et adimpletio et reliquarum sol-
lempnitatum et felix clausula totius itinerarii
filii dei. Cum enim descendit ipse ipse ascendit
hodierna die super omnes celos ut adimpleret
omnia. Iam enim cum se dominum omnium quod est in celo
et in mari et in inferno perfecisset non restabat
nisi ut aeris et celorum se ac dominum ...
... et vel etiam potentibus comprobaret.
Terra eum cognovit dominum quia ad vocem eius
... cum clamasset voce magna Lazare
veni foras. mortuum reddidit. Cognovit
mare quia solidum se prebuit sub pedibus eius
ita ut apostoli putarent eum fantasma esse.
Cognovit infernus cum ipse portas eneas
et vectes ferreos confregit. ubi et lux ...
inscrutabile ... quod ...
Cognovit ... qui mortuos suscitavit ...
... claudos sanavit et
omnes ... infirmitates ... cuius omnium
fuit et ... fecerit que defecerant re-
ficiat. sic ... pristinis cum ipso ...
... prodixit. ...
quia ... omnium que in celo ... deus
fuit ... non tradiderit ...
... clarent. quia ...
... officinas ... accepit ...
qui ...
... qui stetit in loco ... ut docet

tur bis: cum presides ut alapas sustinet
toto tempore quo mitis conversatus est et cum hominibus
conversatus in laboribus multis. stans et operans
salutem in medio terre. Ad colendum uero tenetur
tam misericorditer. domine ihesu. ad perficiendam fidei
me integritatem restat ut videatur distinctus
per modum actus. sicut actus domini ascendentis
super omnes celos exhortatur perhibere quod dominus omni
ipsorum es tu. quia omnia in omnibus adimpleas
tamen et profecto debetur ut in nomine tuo omne
genu flectatur celestium terrestrium et infernorum et omnis
lingua confiteatur quia tu es in gloria et in dextera
patris. Iubilet dextera sunt delectationes usque
in finem. Ideo monet apostolus ut querimus
que sursum sunt ubi Christus in dextera dei sedet
quia ille profecto thesaurus meus est ihesus Christus in quo
omnes thesauri sapientie et scientie sunt absconditi in
quo habitat omnis plenitudo. Dicit etc.

Quid cum predictis fecit quintus dolor
et timor irrupit apostolorum pectora
tum cum viderent Christum tolli et attolli magistrum
non scalis non funibus sublevatum sed angelico
comitatum obsequio. non tamen solum angelico
sed conductum in multitudine fortitudinis sue
impletum et quod eis dixerat quo ego vado vos
non potestis venire modo cum tamen esset
cum indivisibiliter sequentur inane. sed aliquid
petrus fecit cum eo conatus comprehendi inviti
voluit sed quia sequi non potuit quia corpus
quod corrumpitur aggravat animam etc. D. t. i. s. m. c.
Dolor ergo maximus erat quia videbant illum per quem
que sua reliquerunt omnibus sensibus et aspectibus
tolli ut non possent ablato ab eis sponso sponsi
filii non lugere. Timor quia orphani relinquebantur
in medio inimicorum nondum confirmati
virtute ex alto. videntes quoque eis fecerat mala
forte et [illegible] illius singularis mentis eius
ceteris quam cum miseros suos et pauperes
pro salute relinqueret nisi quod veniebat eis
parare locum et quia expediebat ut paraclitum eis
specialiter conpateretur illum. felix quod dignus esset
processio adjuncta ne ipsi adhuc apti digni
fuerunt admitti cum duces stelle et celestium
vexillum triumphali pompa deductus ad
patrem scilicet ad dexteram dei. Nunc et adim
plevit omnia quia vicit tam celos cum hominibus

conversatus est et ab hominibus et per homines passus est
mortuus est et resurrexit ascendit scilicet ad dexteram
dei. Dignoscit tamen ab deo desuper certum post Christum quam
superna illa mansio claudit. Ubi adimpleret
et adimplevit omnia dominus meus ihesus Christus.

Exemplum quid in cuius solemnitatibus ostendis

Quis me consolabitur domine ihesu quia tu non
videri civi suspensum plagis liventem pallentem
morte. quia non sum crucifixus compassus obsecro
tamen mortuo ut saltem lacrimis meis loca
illa abluerem tecum deliniverem. Quod non me dedi
quasi institutionem cum formosus videlicet
tua inter gentes intueri celorum te recepisti
pro se venisse sicut credo oculi mei nisi me
angeli in voce exaltationis prevenissent. Quod
et dixerunt viri galilei quid statis aspici
entes in celum. hic ihesus qui assumptus est a vobis
in celum sic veniet quemadmodum vidistis eum in
euntem in celum sic igitur veniet. Ergo ne
veniet querere nos nulla tamen singulari
quam universali processione cum precedentibus omnibus
angelis superioribus hominibus omnibus descendens
iudicare vivos et mortuos. Paul. Dubio
veniet sed quo ascendit non quo cum descendit
sepulto cum predicto venit ad te sensit sepulturi
erit veniet clementer specie videlicet et
confringendum corpus claritatis sue in ut in fir
miori respectu semper splendidiori ipse de
videat honore Virgo non videbit cum pietate
magnitudine et maiestate qui pro nobis iniuste
erit vivis et mortuis iudex et ego stant
pro vobis in medio cum summo gratiam
sed solum glorificatus, poterit glorificatori gratie
expectatione gloria manifeste prevenit. Iterum
ipse assumptus est ad dexteram patris ex assumpt
ione vultum dei quos sedere virtute ad
dexteram quod indescriptibili multum assumpsit
iudicium et multum minus et iudicium
multum minus. Inde sperabat ego non suspirat
igne amabili tunc et quidem corrobo
rabit multum parum semper omnibus se sedem
altitudine celi erit ut maiores amatores
misericordiam dei sentiant quam sit specialis
celum et terra et continentur dei ipse ipsos
magis immobile et multa abeuntes perspexerunt
meum per glorificationem exemplum et in

reperis turbule et super filios hominum et ultimi
sunt sexta sua cunctis et malis qui salui sunt
et malis qui pereunt. Clamans fuit sed omnium mihi quos
hic vidi nouam scriptam sunt meclis et malis
predestinacionis et nominacionis cum me et
iustificacionis aliquam signa in videor mirari
magnificacione cuius cumulacionis cantu parmis
gaudio repleuntur. Omnia ossa mea si id sic
contingeret. Et nescit quod vtrum sit dignus a-
more an odio. Expectate dilectissimi promissa
te in disciplina quam suscepistis ut per humilitatem
ad sublimitatem ascendatis quia hec est via et
non est alia preter istam. Qui aliter vadit certe
potius cadit quam ascendat quia sola est humilitas
que exaltat, sola que ducit ad vitam. Christus
cum cum principibus dominacionibus non haberet quo
cresceret vel ascenderet quia ultra deum nichil est
per descensum quo cresceret inuenit. Veniens
incarnari pati mori ne moreremur morte
perpetua. Propter quod deus exaltauit illum quia sursum
ascendit. Sedet ad dexteram dei. Vide et tu sic
facito. Si ergo vis ascendere potes et descendas
quia ut certa lege fixum est. Omnis qui se ex-
altat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur.
Opusculis o abusio filiorum ade quod cum ascen-
dere difficillimum sit descendere autem facillimum
ipsi et leuiter ascendunt et descendunt difficilius
pari ad honores ad celsitudines et dominium
ecclesiarum ipsis certat angelicus humeris for-
titudines ad sequendum autem te domine ihesu vix
inueniuntur qui vel cathedram patiantur qui velint
duci post eum in odorem unguentorum tuorum. Alii enim tra-
huntur qui post dicunt trahe me post te. Alii
ducuntur qui dicunt introduxit me rex in cellam
suam. Alii rapiuntur sicut apostolus raptus est ad
tercium celum. Primi felices qui in paciencia sua
possident animas suas. Secundi feliciores qui
ex voluntate sua confitentur ei. Tertii felicissimi
qui in ipsa dei misericordia [illegible] sepulti. Jam
arbitrium [illegible] [illegible] raptum audieris
raptum [illegible] sive in corpore sive extra
corpus. Hic solum scientes quod rapti sunt. Vtinam
qui uberius te duce [illegible] domine ihesu non illum refugam

spiritum. qui spiritum ascendere voluit et cetera. Dominus [illegible]
dextera perculsus est flos aut pilatus annus et
oues pascue. Capitulum de parte ad te. quia tu es
via veritas et vita. Via in exemplo veritas in pro-
misso. in premio vita. Vbi cum vite ceteris
hec ut cognouimus nos et credimus quia tu es
christus filius dei viui qui es per omnia benedictus in secula.

In natiuitate domini

Diuina dispensacione solempnia celebra-
mus hodiernum quia ascensionis diem nouimus
deuote conuenit celebrari. In nullo siquidem
festiuitatibus alius ista desiderauit. Si finis
eorum et adimplecio est siue certo quod solem-
nitatis et ceteris dies agitur. Qui sol ille
super celestis sol iusticie anno se protexit ab
tenebris. nube carnis et mortalitatis sacro
fulgore suo a luce quam inhabitat inaccessibilem.
Magna quoque leticia et gaudium multum
nimis. Quod confesso predicto leticia cum dat
est. Fratres quia demonstrato suam illius non quidem
sed secundum vetustate secundum corrupcione secundum miseriam
secundum vilitate mee deducunt primordia domus
Sumpsimus quod in et solempnitatibus istis. Si
considero mea imperfecte adhuc detinetur
in terris clamans non ut despexerit perimuct
ascensum celi nisi qui descendit. Prior
ascendit. Dico ergo vobis non multo michi
tollerabilior videtur exalii cuius habitacio
quam gehenna in diebus sabaoth reliquisset nobis
semen fiducie et consolacionis. Qui eleuatus
est in nubibus et ipse sedet in celestibus. Ideoque
nisi abiero inquit paraclitus non veniet ad
vos. Clamans paraclitus. Ideoque per quem diffunditur
caritas et veritas et iam spes non confundit. Ille
paraclitus per quem mortis sit cupio in ira
in tuis exaltemus per quem persensum sicut corda in ira
Vado inquit vobis parare locum et si abiero iterum
veniam ad vos et assumam vos ad me ipsum.
Vbi enim fuerit corpus ibi congregabuntur et aquile.
Videtis ne quanto modo cetera solempnitatum
quam hodie celebramus et consummacionem gratie et fructum
declaret et augeat graciam. Sicut enim cetera
omnia omnis mea. nobis natus est et nobis
datus est. Jam iuxtaque vnius consumpto propter nos
factum est et fuit pro nobis summa siquidem mea
inter quod in nobis est inde agere cum
multa necessitate. Sed christus deus et dei

papilla uenit potuit penetrare. Nunc cum dei u-
tute naturalis aspectu. aut quid aspectu dei papilla
celsi. Omnia proinde quecumque locutus est et quecumque
operatus et quecumque passus est ne dubites fuisse
uoluntaria. plena glorie plena salutis. Hec
sentientes siquid aliud corporis quam christus sibi instituit
uitalibus terrenum contingat. serm. sic audiendum est
tamquam sit inuentum quippe quod percepimus. Sed
tamquam id quod certa fide quod tamquam fortem consistit
nec incipiatis sine causa fuisse. Sicut enim qui
scribunt. certis nominibus collocant tamquam per sensa quam
adeo sic ordinata sunt maiore causa quae prius
tamen est operata maiestatis. Sed ne aquiescere
cogitationi me pertemptanti sicut meum. quam cum ex
parte cognoscimus et ex parte modica. Sic exponimus
quod ad nos eluceat lectiona luminis aperta. de
lucerna posita super candelabrum. Bene quidem
magis accipimus singuli tanto fidelius actus
commendanda sunt quae singulis reuelantur.
Et ergo fratres quae in admirationem aedificationem de
ascensione immo de ascensionibus prius domine
ipse dignatur nec nolo nec debeo preterire
uobis. praesertim cum hec sit spiritualium profectuum
ducis commendata non minuant. alii quibus
fortassis ignota sunt. quibus similiter reuela-
ta sunt praeter eos qui forte non aduertunt
sollicitudinibus intenti et aliis occupati seu certe
propter eos qui minus capaces intelligentiae
sunt ut meminerint loqui quae sentio

Prius qui descendit ipse est et qui ascendit
super omnes caelos ut impleret omnia. Ego autem credo cum in ipso
quod descendit ascendisse. Sic enim oportebat
Christus descenderet ut nos ascenderemus. Quamuis [illegible]
siquidem primus ascensionis excelsior conspicimus
omnes sublimes cum creatione primus et magni [illegible]
dum [illegible] altitudinem male appetimus
despicio. Sed ne uos si nolite nolucimus sapi-
entiam qui ait sedebo in monte testamenti in lateribus
aquilonis. Heu miser in lateribus aquilonis.
Frigidus est mons ille nec te sapienti protinus
sic conspicientem altitudinem praesumit potiri.
Nunc tamen usque hodie serui sentiunt infelicitatis
uestigia immo uerum quam pauci euadunt quibus
non dominandi libido dominetur. Omnes et quod
bursa locantur quam petierunt hunc. Hunc est quod
laudatur post et in desideriis animae sue potes-
tatibus sapientem animae adulantur. intendentes
sunt sapienti mistici honores que sapientiam

[illegible] non uidetis fulgida ista tamquam fulgur cadentem
sermone iste et meus inquit ascendit angelus
et diabolus factus est. Et illud aduertite quod post casum
suum inuidia cruciatur male sollicitus de
supplantando homine illius causa montis superbi-
enim nullatenus ausus est suadere cui nec unum inimicus
primam ascensum tamquam tante superbiae conscius
expertus. Sed non desinit aspero hosti quod agit
siquidem in monte alium dominatur inquinans
oculos sicut dicit. sicut b. et m. Primo si cau-
sa ascensio immo descensio magis dicenda
intentio pessimus mons inflatus sed inquieta
tamen usque hodie tanta mala conspicit plurimos
reperire fratres omnem de ferro nouerunt quanto
sit ascensus illius modus ascensu descendit
immo quod scriptura tradit quantum tota deiecta
sit et tamquam ipsa terrena potestas sicut stetit fundamenta
sic soluta que tamen illo ascensu motus illius inflicta
sed et adhuc impetere [illegible]. Et nunc ideo
fratres ad contraria ascendere ut sit error
nouissimus peior priore. Non ne a [illegible]
tamen dicta libido filii hominum usque quo
uos qui diligitis uanitatem et quaeritis mendacium
dignitates quam in similitudine eleuat
ut confundat fortia et stulta mundi ut
confundat sapientes sicut dicit. sicut b. [illegible] compa-
rationis [illegible] sed potius Sapiam
superbiam et prudentia prudentium reprobabit
sicut prius exemplum scilicet dominus sensus
ipse in ea condicione nescitis an
primus addicti primo promissione sue appeti-
tum. Et nunc uos fratres modo dominantium
alium ascendatis sed quae fugi-
atis. Ipse est inquit ascendebat qui
uoluit tamen sicut dicit fratres bonum et
malum. Ipse quod usque hodie filii omnes accu-
mulant et eleuant ueritas in [illegible]
tamen tale sed non uolunt montem eleuare
sine [illegible] aliud luctantes aliud [illegible]
dignitatis [illegible] placationum discipli-
nam deo. Alii similis [illegible] a [illegible]
tamen uehementer affectare stratam ut labo-
rem non reperiret. sicut tamen modo posset ali-
quibus doctor reputari. Sic aedificant
babel. sicut perueniat addi scilicet [illegible]

similitudine. sic comprehendit quod expedit obtinent
tenentes. Quando nos in montibus istis nusquam pro aliquo
sit tanta difficultas est et tam grande periculum
Sunt enim cum descensus [illegible] cum [illegible]
ascensus est et pene periculosus. Potestatis am-
bicio angustiis [illegible] plurimi angelica sunt
appetitus hominum in mobilitatis spoliavit. Ista
[illegible] quis ascendit in montem potestatis quan-
tos putas contradictores habebit. quantos impedi-
et repulsores obstacula quanta. quod difficulta-
tem. Quando si tandem adeptus cum contigerit
quod optabat. Potestas ait sapiens mira potentes
tormenta patientur. ut pretermittam sollicitudines
et anxietates quas potestas illa parit obtinen-
tium. Cupidus alte est inflammatus sunt quantum
laborabit. quantum anxiabitur spiritus eius et tur-
babitur oculus eius. nec si rupens in amaritudine mora-
tur si positionem indicat. Quando vocatur videre contigit
aut putet ab
aliis reputatum quod cum intimuerit multum
predatam inquit proprium prepositum et presidentem
presidentem reprobabo. Jam nec multis in monte
indistis ut arbitror quod fugiendus sit nobis hic
mons utique si proprium angeli. si casu hominis
experientissimum. Montes Gelboe nec ros nec plu-
via veniat super nos

Sed tamen aliquem [illegible] ascendere sic non
expedit et ascendendi tenemur [illegible]
[illegible] Quamvis docebit nos ascensum salubre
Quamvis de quo legimus. quam qui descendit
ipse est et qui ascendit super omnes celos. Ab ipso de-
mum [illegible] nos ascensionis viam. ne ductoris
immo productoris [illegible] aut vestigium [illegible]
sequentem. quia qui non errat quo ascendere. Descendit
altissimus et pro nobis descensum fecit et
salubre dedicavit ascensum. Descendit de monte
et sue potencie [illegible] infinitate [illegible]
Descendit de monte suo. quam placuit deo per stul-
ticiam predicationis. s. f. c. Quando cum tenello cor-
pore et infirmitatibus membris [illegible] infirmius
Quando indoctus apparet parvulo qui sola matris
ubera novit. Quamvis impotentior eo cuius omnia
membra clavis confixa [illegible] diminutum.
ossa. Quamvis insipientior eo qui [illegible]
suam in morte et quem non [illegible] [illegible]
[illegible] Vides quam multum descendit quantum a

sapientia communicavit semetipsum et non potuit
alcius in monte bonum ascendere nec [illegible]
dum expressius [illegible] nec mirum si descendit
qui ascendit. qui post [illegible] cadit ascendendo.
Sicut quod videmus [illegible] ascensione quod
qui dicebat Quamvis ascendet in montem domini
aut quis stabit in loco sancto eius. [illegible]
ipsius ascensionis desiderio [illegible]
hominis. adhuc montem vocabat exclamans
Venite ascendamus in montem domini. [illegible]
manifeste [illegible] ascensione [illegible]
[illegible] prudentius [illegible] qui ait
Et quid suspicamini montes incaseatos
[illegible] mons coagulatus mons pinguis
[illegible] mons domus domini mons [illegible]
in vertice moncium super quos [illegible]
[illegible] qui dicebat [illegible]
[illegible] in montibus dicebat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] deus domini
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] placet [illegible]
[illegible]
[illegible] animo [illegible] per gradus [illegible]
usque ad summum eius [illegible]

[illegible] constitue montem illum [illegible] ascendit
cum Petro et Jacobo et Johanne ubi transfiguratus
est ante illos et resplenduit facies eius ut sol et
vestimenta eius facta sunt alba sicut nix [illegible]
[illegible] ista et quod in monte [illegible]
[illegible] Et quid cum ascendit ut transfiguraretur
nisi ut doceat nos cogitacione ascendere ad futuram
illam gloriam que revelabitur in nobis. Felix cuius
meditacio in [illegible] domini [illegible] est [illegible]
pro [illegible] domini usque in [illegible]
[illegible] cogitacione [illegible] Quando cum illi
[illegible] potest qui [illegible]
quod non sunt condigne passiones huius [illegible]
ad futuram gloriam que revelabitur in nobis. Quando
[illegible] potest [illegible] oculus
[illegible] domini [illegible] videt
[illegible] tibi dixit cor meum [illegible]
[illegible] facies mea faciem tuam
domine requiram. Quamvis [illegible] ut omnes
[illegible] in [illegible] ut [illegible]
[illegible] que [illegible] est nobis [illegible]

nos(trum) si non sit molestum absconso quasi in monte
sic alligatis dicamus et moriamur. Porro videntur
autem suspensionis pertinere verba ex isto que non
dicantur propter illa verba Petri. quia incorporalis
ex decore domine regnicoli bonum est hic nos esse et sancti
cum tali bonum est hic quid aliud videtur bonum
[illegible] nobis talis demonstrat qui quidem adque
corpus non [illegible] quod cum qui ingredie
batur in locum tabernaculi admirabilis usque
ad domum dei in voce exultacionis et confessionis
sonus epulantis fuit bonum est nos hic esse
cum cum specie cogitatus illam futuram
sunt hic leticia hic gloria filiorum dei [illegible]
tua tugurulla [illegible] volens non [illegible]
de plenitudine interne [illegible] exultat
Domine bonum est hic nos esse non [illegible]
[illegible] [illegible] ubi corpore de
[illegible] si [illegible] ac [illegible] cogitacione illa
in qua corde [illegible] Amus [illegible] in [illegible]
sicut columbe et [illegible] [illegible] vos ac
filii hominum filii [illegible] qui descendit [illegible]
[illegible] filii hominum usque [illegible] corde ascendere
ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ascendere et [illegible]
qui [illegible] [illegible] et [illegible] absconso nos
[illegible] mei non [illegible] corda nostra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible]
[illegible] absconso corda nostra [illegible] mole [illegible]
cogitacionum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] corda nostra cum [illegible] [illegible]
cogitacionum ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in cordibus nostris [illegible] [illegible]
[illegible] si omnes [illegible] celestis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] domini [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilecti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] domini [illegible] et nos [illegible] cum [illegible]
et [illegible] [illegible] vel [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible]
nos [illegible] [illegible] corda nostra cum [illegible]
dei et [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

admirabiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] admirabilis usque ad domum dei. Et
[illegible] [illegible] [illegible] dei et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et iste [illegible]
[illegible] ut arbitror [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corporeum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et non [illegible] illi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bonum est [illegible] nos hic esse
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quam abscondisti ti-
mentibus te

Hic incipit liber de spirituali profectu interioris hominis collectus et institutus ex scriptis sanctorum patrum a magistro Henrico de Frimaria continens 24 libros parciales distinctos per capitula

Istum librum pro honore dei et edificacione legencium studiose concepit / confecit Henricus de Frimaria sacre theologie professor ex libris collacionum et institucionum sanctorum patrum. In quo plurima pertractantur continencia que vel ad propriorum defectuum recognicionem vel ad morum reformacionem vel ad perfectam mundi renunciacionem vel ad diversorum spiritualium profectuum consideracionem vel ad mentis devote [illegible] dolorem vel ad excedentis mentis summum excessum et contemplacionem vel ad divine dulcedinis gustacionem pertinent suavitate et dulcedine continentur ut in processu libri clarius apparebit. Et quia circa profectum interioris hominis profectum respiciunt ideo voluit istum librum intitulandum de spirituali profectu interioris hominis dignum duxi. Propter quod si quid in me utile reperiatur fuit hoc meo ingenio. Sed quod ad edificacionem et salutem hoc divine gracie ascribatur. Cum quidem liber continet 24 libros parciales in capitula distinctos. Ideo sequitur enumeracio librorum parcialium in hoc libro contentorum. Primus liber tractat de octo viciis capitalibus et eorum remediis. Secundus de cordis puritate observanda. Tercius de distinccione quatuor [illegible] virtutum. Quartus de triplici ordine vocatorum et de tribus abrenunciacionibus. Quintus de vera cordis compunctione. Sextus de virtute obediencie et qualiter voluntas propria sit restringenda. Septimus de spiritualibus necessitatibus et tentacionibus [illegible]. Octavus tractat de [illegible] sanctorum quod deus sanctos suos pati permittit. Nonus de oracione et de eius longitudine et quomodo in intermissione orare debeat. Decimus de mentis stabilitate et qualiter deo iungi debeat in hac vita. Undecimus de spirituali profectu in quo consistit et qualiter acquiratur. Duodecimus de bono castitatis et eius excellencia. Tredecimus de [illegible] et perfectione divina et de facultate liberi arbitrii quod habet in [illegible]. Quartusdecimus de spirituali scientia in qua consistit et qualiter acquiratur. Quintusdecimus de divinis charismatibus. Sextusdecimus de [illegible]. Septimusdecimus agit de [illegible] ad agendum perfectionis. Octavusdecimus de [illegible] modicorum. Nonusdecimus de profectu spirituali conditione et [illegible]

Vicesimus de [illegible] fine et satisfactione indiscreta. Vicesimus primus de [illegible] et de libertate perfectionis [illegible]. Vicesimus secundus de nocturnis illusionibus et eorum remediis. Vicesimus tercius de [illegible] contemplacionis et [illegible] discussione [illegible]. Vicesimus quartus agit de mortificacione. Hic voluntatis et [illegible].

Vide multa [illegible] passionum

Prologus

[illegible] pulchre tractantur [illegible] sparsim et diffuse continentur in libris collacionum et institucionum sanctorum patrum. Cum non [illegible] libros habere vel [illegible] legencium desiderat [illegible]. Hinc est quod predictum [illegible] collectum in adiutorio divino [illegible] in eodem libro continetur [illegible] et [illegible] libros [illegible] non in solo [illegible] omnibus [illegible]. Et ut autem [illegible] de [illegible] libris [illegible] occurrat quod desiderat [illegible] in 24 parciales libros statui esse distinctos et [illegible] ad [illegible] inventionem eius quod quivis in libro [illegible] sua capitula [illegible] mittuntur. Vide [illegible]

Virtutes non [illegible]. Ideo [illegible] libro tractatur de profectu spirituali interioris hominis premittitur. Primus liber qui tractat de octo viciis principalibus et eorum remediis. Sciendum quod de istis octo viciis tractat [illegible] et [illegible] omnium [illegible]. Et quia ex [illegible] gule [illegible] exspoliacio [illegible]. Ideo [illegible] de gula [illegible] que est [illegible] origo viciorum [illegible]. Primus liber [illegible] viciorum. Primum capitulum [illegible] gula [illegible] Augustinus [illegible] gule [illegible]

(1 libri capitulum primum)

Prologus

(Augustinus non [illegible])

seraphico xviij° ca°. Sic collacionis
prima est quod virgis ad vesperam una hora
statuta et lumina festivare. Secunda est
quod post expletionem vetitus quibusdam estate
nimie lectionis. Tertia est quod attractos
vere et solicitatores aliorum desiderat.
In 3° ostenditur quod hec 3 sunt pravitati sa-
no et diligenti. Videmus quod ex quibus-
dam diverse ac pessime consuetudines
generantur. Nam de post cenam innata re- (dic)
gulari gignitur odium monasterii
propter ... hora cenandi. De-
inde sequitur horror. Et si tollantur eius
de collegii cum horis vespertinis obs-
ervantis. Tandem mox sequitur fuga et (Nota bene quod)
discessio a bono proposito prius concepto ut (mala ... ut)
et diabolus redeat et statim qui (expertus ... gu-le)
teste salvatore nemo mittens manum
ad aratrum domini ... et respi-
ciens retro aptus est regno dei. Re-
... aliquis status suscitat (Nota quod mala)
... et prima ... libidinis (sequuntur ... de gula)
quod ... Ideo vene meo estuans de-
fectale spumat in libidinem. Ex
in sequitur sompnolentia torpor corporis
torpor orationis et ... dispendium
... gignit ... enutrit
... vigoris ablatio. Quinta est
tum est quod quamvis ... et momen-
tanea delectatio gustus vincat multo
fortius superat ... delectatione lu-
men rationis absorbente. Consistit
in tantum ... quod philosophus quod in delectatione
venerea lumen rationis eclipsat. (Nota bene)
et totus homo ... Et ideo numquam
potest ardua ... similes
... desideria gule reprimere
nequit ut dicit Cassianus in libro institutorum
In 3° quod remedium gule con- (3 Nota bene)
tra desideria ~~pravitatis~~ sit de p
media ... remedium ...
expressum in textu ... sequitur.
... Ideo dicit so-
lum nunc ad 3m remedium sed restu
gandum. Primum est quod ... conce- (primum remedium contra gulam)
gule ... desiderio ...
extinguere ... solum. Superfluus a- (Nota bene)
liorum appetitus ... ...
tatus. ... necessarius est.

sicundus tamen cordis ... ...
... ... solliciti ... con-
... ... in quo magis a
studio ... contemplacionis retra-
hi ... quo ... intendere co-
gimur. Et ideo nos ... ... a be-
nedicto nos ... ...
... nos ... festivemus.
2m est quod ... ... 2m reme-
... ... facit et voluntate
... excedat. Ex quo ...
3 sufficit ... ... delectat
nos ... ... fi-
... ... retineat
... solum ... ... non ... no- (ut)
... ... posset et
... ... Ideo dicit
... ... quod non (Augustinus)
... ...
... ... magistro nomi-
num. Non solum ... ... et lau-
torum aliorum ... ...
... ...
... ~~...~~ ... ... (predicat)
... ...
... ... ut dicit ...
3m est quod ... ... (3m reme-)
... ... (medium)
medicamenta ... ... de medicina non
plus sunt ... quam ... necesse ...
ad morbum repellendum ~~morbum~~ p-
... ... nos plus de-
sint ... ... necessitas et eius ... re-
quirit et ... ...
... ... con-
... ... et ... ...
... ... Augustinus ... ...
docuisti me ... ... ut quod ...
ad medicamenta sic ad ... ...
accedam ... et ... ... quod
numquam accedat ... ...
ab edendo ... ...
quod numquam ... ...
... ... et ... et quod solum
... quod ... sufficiat et ...
et sic in edendo non solum potest ...
... ...
... ...
... ...
2m capitulum

onis sua de luxuria quod Augustinus libro X ca. 2
quod ex immundis desideriis lubricat men-
tes et tantis precipitat. Et hoc forte ra-
tione sic 3 sic. primo naturalis qua proximior con-
1 suetudinis et sic precipitat. 2º contra naturam 2
quasi velud fetido statim precipitat. quasi et in se
tas suas immundicias incorporat. Augustinus
in [illegible] sodomiticum et generaliter de vicio vicium
contra naturam. Tercia spiritualis qua solo ani- 3
mo et mente concipitur. De quo dominus in evangelio
Qui viderit mulierem ad concupiscendum
eam iam mechatus est eam in corde suo. De qua
fornicatione spirituali dicitur de Basilio Ce-
sariensi episcopo: Mulierem non novi et tamen
non sum virgo quia [illegible] Jo. Cassianus [illegible]
fuerunt in cogitationibus corporis per cogi-
tationes tamen animi alienatos quas perdi-
dit in cogitationibus malis et in capitulo [illegible]
1. e [illegible]. Inprimis omnino quod ob i.
3 sic pro [illegible] studio et vitando quod
ob [illegible] regno dei excludunt [illegible]
nam differente [illegible] dicente apostolo
[illegible] et sacerdote in illo quod omnis fornicator
et immundus [illegible] non habet here-
ditatem in regno Christi et dei. Ergo [illegible] impro
non eternam [illegible]. [illegible] phisici
[illegible] et sulphur fetoris
et [illegible] i. [illegible]
[illegible] scripta transferunt
[illegible] ut scribitur in Job. [illegible]
[illegible] quod [illegible] dicit. [illegible] istis
[illegible] sola affligam cor-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipsos [illegible] vermes
dente. Ecce quod delectatio vili et
[illegible] se ipsos eternis gaudi-
[illegible] Ysaias dicit quod [illegible]
2º mis eorum non extinguetur et vermis
eorum non morietur. Inprimis omnino quod
[illegible] hoi in [illegible] ver-
[illegible] nocumentum. Nam primo
Quod 1 [illegible] hoi [illegible] nocumentum [illegible] quia [illegible]
[illegible] hoi fortitudinem et [illegible] vigore
[illegible] efficatum et [illegible] quod
× [illegible] [illegible] in [illegible] qui
ex amore et libidinose [illegible]
2m eorum [illegible] perdidit 2m
3 quod [illegible] fumo [illegible] ob

nubilat et [illegible] hinc [illegible]
[illegible] quod [illegible] in [illegible]
loco quod ex amore mulierum non solum
lumen [illegible] perdidit [illegible] et [illegible]
mentis [illegible] in [illegible] quod [illegible] mulierum
amplexibus in ydolatria lapsus fuit. 3m
[illegible] nocumentum quod hoc ex illo vicio
[illegible] et [illegible] reddit
quod [illegible] et aliis [illegible] multo
[illegible] Augustinus [illegible] quod [illegible] libi-
[illegible] natur [illegible] et
hoc [illegible] et [illegible]. Quod [illegible] hoi [illegible] nocumentum
[illegible] 2m sic [illegible] hoi [illegible] nocumentum [illegible]
quod [illegible] in homine oblivionem sui [illegible]
[illegible] et [illegible] ex [illegible]
[illegible] quod [illegible] hoc non [illegible]
[illegible] quod [illegible] delectatione [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] in
[illegible] quod in [illegible] et [illegible]
quod [illegible] maiestatis in [illegible]
[illegible] 3m quod [illegible] Aug.
[illegible] obducat [illegible] dicit Augustinus
[illegible] in libro [illegible] quod [illegible]
[illegible] libido et dum libido non resisti-
tur [illegible] consuetudo et dum consuetudini non
resistitur [illegible] necessitas [illegible]
[illegible] in [illegible] me tene-
bat [illegible]. 3m quod hoc [illegible] 3m
[illegible] consuetudo [illegible]
[illegible] peccandi sic [illegible] in peccato [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible] et
sic cum [illegible] [illegible] [illegible] Quod 3 sic [illegible]
3 sic [illegible] hoi [illegible] nocumentum [illegible] hoi [illegible] nocumentum [illegible]
quod [illegible] comparatur [illegible] homine ob-
nubilat. Unde dicit Augustinus libro 2º confessionum
Exalabat nebule de limosa concupiscentia
carnis et obnubilant cor meum 2m
2m quod [illegible] [illegible] Unde
Augustinus comparat [illegible] in [illegible]
et [illegible] [illegible] omnem
[illegible] et [illegible] de [illegible]
2m quod limosa concupiscentia [illegible]
[illegible] in [illegible] mentis [illegible]
et [illegible] de [illegible] [illegible]
Unde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] super carbones [illegible]
[illegible] in [illegible]. [illegible]
lestes [illegible] In 3º [illegible] 3º
[illegible] sic [illegible] [illegible]
Et quod [illegible] non [illegible]

1 Primo quod excepte cor[poris] peccatis i[n]-
tentat quod consequitur paupere cereo et
carnis volup[ta]te. Tercio excepte terre p[ro]-
p[ri]at desidia et lascivias cogit[ationi]bus que
p[ro]ueniunt ex mente evagata et ex
defectu p[ro]p[ri]e custodie secundo vi-
co et d[ic]itur tunc resistendum p[ro]p[ri]a de-
sidia. Et sic quod excepte cor[por]is p[ro]pri
giliis laborum terrenum et tertio aff-
lictiones per quas reprimunt corporis
No bn 2o p[ro]cacitatem. 2o excepte terre et re-
sistendum p[ro]p[ri]a desidia et meditat[ion]e
cum scripturarum et per recordationem a-
maritudinis dominice passionis per quam
p[ro]p[ri]a desidia et mentis evagatio
vestigium. Et paupere per necessitatem
cordis humilitatem sive quod deculo vico
vicio potimus euphrate ut d[icit]
Jo. Cass. in lib[ro] collacionum et sermone in lo-
co d[ic]to conflictu vitiis et p[re]senti. P[ro]
sistimus ex parte dubio medicamine auxi-
lio divino de 1o vico p[ro]p[ri]e tu-
No bn / p[ro]spicimus de parte salutis quod d[icit]
fortis armatus i. dominus meus b-
tutibus armatus robotta diligent[er]
et vigilanter custodiet atrium suum
i. omnes accessus et recessus me-
ntis. quod ad noxam in innos tempt-
in genere. Et 1os accessus meos p[er] d[e]vo-
tionem custodit et munit et tunc
in pace omnia que possidet. i. ob v[ir]-
tutes et labores quos longo tempore q[uae]-
sivit in pace et secure possidebit
Dum autem fortior. i. dyabolus per immissiones
male cogitationis supervenientes vicerit
eum p[re]male s. cogitationis assensu. tunc
diripiet arma eius in quibus confi-
debat. i. bona merita et spiritualia
et alia quod mens d[e]viata armatur ue
in utraque diripiet et in fugam et spo-
liare eius distribuet. quia animum mitat
privatam omnia dissipat et dispers-
it. Ideo sic firmiter scriptum est sic debe-
re in sollicita custodia cordis nostri
et diligenter observare noxas cap-
ientes i. malarum cogitationum p[ri]m[os]
quod dyabolus in cor nostrum sepe mittit.
nec per motus reliquum cor[dis] i. oblat[ionem]
cum tonis assensu in genere cor-
mittit. quia si per consensum intromissus
fuit p[ro]p[ter] dubio morsu vipe-
reo mentem occidit. Et hunc sine
concordia p[ro]phetia ait d[e]us Babilonis que te-
nebit i. quia firmiter sic ten[e]t in custo[dia]
sue mentis et que parvulos suos i. in-
itia malarum cogitationum que dum parvu-
li sunt et non evaluerunt p[ro]delectationibus
allidit ad petram h[oc] est cristus in timore
per p[rece]s et medi[tationes]. Ideo co[m]-
di[ci]t remedia h[uius] viam. Est
quia p[ri]mum ut per ieiunia vigilias et £ 1m
castigationes corporis carnis incentiva
restringant. 2m est ut per sollicitam 2m
custodiam cordis mens anxius
cogitationibus p[ro]p[ri]e sua sancta [?] quam ad —3m
ipsum. 3m est ut per orationem devotam
et Christum et per humilitatem cordis illa
ingens custodiat me mens a domino
imploret. Quia nisi dominus p[ro]p[he]ta s[ic] p[ro]-
tector custodierit civitatem me-
mentis in vanum laboret qui custo-
dit eam. Et ideo ora ut contineantur cor-
pus et p[uri]tate mentis assiduis
veniam gemitibus a domino implores
ut chybanus mea carnis quem rex
babilonis contra [?] p[ro]p[ri]a desid[erio] a[c]cende-
ret succendere mittit desaviente
in corde meo spiritus sancti gratia ex
trahit capitulo 3m.
Tractat de conflictu linde quod cap[itulo] 3m
attaciam quia sicut dubitat et quare Bab.
rex in Syria et in hoc est a cupido
vel sic c[on]cludendum et in modestiis amor[e]
hydri[?]. Et hec 3es s[unt] ut dicit serva
p[ro]pr[ie] in sua tollere. Primum est quod .s.
non sunt remotus spoliare
diaconus et facultatibus quod iam re-
miserunt ut p[ro]p[ri]a in tantum
et s[ic] sapphirus que de p[re]cio abla-
cat apud sacerdotes ecclesie defrau-
daverunt et ideo p[ro]p[ter] maledictionem pet[ri]
[?] in re interierunt. Secundum est cor[dis] quod 2m
est quod non excasatur indignatibus
distrahent recupere quam metuit in
cupiditate concedunt cautam cor[dis]
quod nec est quem tam possidebit in
monasterio p[ro]p[ri]a ardore quam [...]

prisoit. Et i° cap^m hic
z parag^phos. In p^a om^c q^z
i° viciu quis se occultat sub
ficto colore pu^ndi^e et nca
titatis ut p^z p b^m 31°. moz
q d^r avaricia q^z demetu ta
mi q^i ex ro^c soli^z ex orta
pt^endes q^z sn c^lpat sit ut
q^d habet ocupiscat eo p^t
textu potissie q^z eas mul
tiplic^re no appetit s^z ego p^t
tiesat et q^z a^9 mente osuat
ipe i actibus p^ncip^s ualib^9 ex
pendit. et i° viciu sollicite
repellandu. Unde b^s Ber^d. Neq
pt sinc^o corde et pu^ndo amo
re ad dimi bonu esse n^i
cupidita^tez avaricie q^z radix
om^z maloz^p ecorde studeat
extirpare. Sac^d et q^z z hoim
cadunt i i° viciu sub i^ta ficta
virtutu se occultatu. Primu est q
solu sistit i interiori desiderio
cupi^tas ut est i exteriori ope
execut^r. q^z forte adiuuit q
res ipe as q^s desiderat ad
ipsa no pnt q^s si sptiuet
se posse osequi libent cupi^te
et exteriorib^z actib^z i sptiuerat
et i^ta cupi^tate i vicoz z pco^m mo
tale l^z i sim^u g^du teatt i g^e
dib^z mortis cupidi^tas. 2^m est
q no solu res p^ncta desiderio
ocupiscunt um et p^r ipa^z ass^e
cucoe diligns studiu i cupsc^9
i pendunt q^z res quz res illas
i effcu mme osequnt^r. et i^a
cupi^tas s^z g^du. tenz i actib^z
cupi^tas mortis. 3^m est q no
solu tenent s^z que desiderio o
cupiscunt um et eas asseq^a
tanto studio i sistut q^z no ad^u
tat utr^m eas iusto m^o l^r iniusto
tytulo oseq^ut^r. et i^a cupi^tas su
p^mu tenz g^du i actib^z cu
pi^tas mort. Unde s^z Aug^u^m tal^z
nunq^a exequi^z ostrde pcam d^i

mittatur. n^i ablatu nisi f^acltat
te sint restituerit q l^r p furtu
l^r p rapinaz l^r p o^pcucinoz i^u sub ili^u
ciu. fuerat osecuta. In 2° ondit
q^o p^ncipiosa uel mort^s avaricie et q^z
diffi^cil^r sepellat. Cetia .n. vicia q^m
adeoz p^cii^e st nob^s .q. natis i^u sit
et opla^cat. lz ut moli^bz extasie^9
acc supnacne quato f^acil^9 a pu
cipio a^ctuci pt tanto si reap^ntur
corde mo nascit^r. et fit pu^n
ciosior. et difficil^9 sepellit^r ut
i p^r videb^r. Cui^9 pnncp^s i h^c
om^z q^z z radix om^m vicioz cuius
multiplices formides vicioz q^z
ex cupi^te nesa fuetu. Honoracio^e
flin^z testioz et cetit hu^9 d^i. Istud
.n. viciu no ex aliq^a nali i clinac^oe
s^z ex sola corruptat volu^te i nob^s
gig^nit^r et io quato f^acil^9 i pn^o
pt a^ctuci tanto diffilal^9 si ad
missu fuit potit sepelli q^z mis^eta
mete sic occupant q^z vix est p^r
mittit ad s^a^ea remedia p^r
venire. Ut d^r Jo. Cass. Est .n.
radix et receptaculu om^m vicioz.
De este exemplo q^d d^r Radix om^m
maloz z cupi^tas q^z mirac lige
ex h^o. q^z Basilius cu rez p^r ta vili
p^rcio vende no erubuit. In 3°
ondit q^a i d^nicys avaricia gnet
et s^z q^lz fictis colorib^z se occultat
q^o n^i mente i sinuat et pusilla
nimi^te pulsat hoiez cogitatis
p^lib^z i dige ta p^se q^z p^r pucie
et fat^uit et io sume cauat q
lit vnu nummu lucrat^r. q^o tanto
m^g i ta debit ad e^m ad a^m
lucrado et p^r p^z q^z tle lucr^z ad ep^s
tus fuit cupiat q^lb^r ip^m ut
lett duplic^re et quato me^r
sumet luc^r appo^r. tanto m^g
i ardescit ad a^u lucrada seu
luc^r acrento rabies cupi^tas
auge^r. Pem p^rmittit hoi vi
ta logeutt et mnet senectute
sit^ua et i s^m me^s valles et p^r
luxates q sustine sn tuelo suste
ne n^i p^nt ti m^g ne opes i m

necessitate sunt contra gratie et sic vo-
luntatem in voluntate ifelix cum animus in-
numeris divitiis pecuniarum male congestat
neque eius angere concupiscit. Scilicet
non augenda non meditatur non pro-
curat non furtis faciendis plurimis sat
Exemplum contingit cum totus suum cordis po-
tentiam adhuc quod ad dictum hominis et ad
suum salvare quicquid debet quamvis
minus pro eo tolatur. Propterea quod sicut
apostolus dicit avaritiam esse ydolorum
servitutem. Exemplum est quia prime misit
figuram dei et eius ymaginem quod homo
sumere venerari debet et in se spo
immediate custodire magis voluit
diligere homines sicuti aurum et num-
mos in possessione. Exemplum conducit ...
[illegible] huius viri quod in eo ipso
[illegible] nullus fuit hospitalitas
[illegible] custodire nec aliquam pecuniam
quam [illegible] Sicut de sancto [illegible] Quanto
plus acceptus fuit tanto ad
[illegible] fueras ardescit. In
secundo [illegible] dicitur [illegible] et qualibet re-
medium sit avaritie [illegible]
[illegible] in cunctis viris [illegible]
[illegible] caput in [illegible] venenum
[illegible] oportet observari. [illegible]
[illegible] vicio [illegible] dicitur quod
si venit cupiditas in [illegible] fuit in
[illegible] sibi [illegible] incedit
suscitabit et ideo non solum caute-
dum est nobis pecuniam in modestiam cu-
piditatis sed et ipsa voluntas [illegible]
[illegible] extendere
propter quod non tantum affectus cupiditatis est vi-
tandus sed et affectus [illegible] est a
nobis [illegible]
[illegible] nobis [illegible] paupertas
[illegible] pecunie [illegible]
voluntas in nobis fuit possessionis [illegible]
[illegible] ut
[illegible] numi non [illegible]
in corde meo reside [illegible]
[illegible] Sicut dicitur esse debemus
quod [illegible] cupiditas in nobis [illegible]
[illegible] exiguum [illegible] non ha-
bemus facultatem. Exemplum patet quod vere

paupertas et nullus servare potest
nisi in monasterio constitutus qui in omnibus
facultatibus renunciatis solo victu
et vestitu contentus vult esse contentus
ut docet apostolus.
In [illegible] capitulo [illegible] dicitur quod
[illegible] de necessitate
[illegible] Iterum
sanctus Augustinus [illegible]
[illegible] Exemplum patet quod [illegible]
honorem et [illegible] quod [illegible]
[illegible] videtur esse quod a solo deo
[illegible] videtur et [illegible]
[illegible] sed deo [illegible]
[illegible] Zacharias [illegible] seraphicus
[illegible]
[illegible] solum in [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod non
[illegible] dignitate [illegible]
[illegible]
[illegible] horride
[illegible] Et [illegible]
[illegible] quanta ma-
la [illegible]
[illegible] quod [illegible] tollet a nobis [illegible]
[illegible] consilii [illegible]
[illegible] omnis
[illegible]
[illegible] tollit
a nobis puritatem mentis et iusti-
cie [illegible] et ideo mens [illegible]
[illegible] non potest quod [illegible]
[illegible] in [illegible]
quod [illegible] nobis [illegible]
[illegible] ad deum [illegible]
[illegible] in corde [illegible]
[illegible] offeres [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] quod [illegible]
[illegible] pena in [illegible]
[illegible]
[illegible]
In secundo [illegible] quod [illegible]
[illegible] occidat et [illegible]
[illegible] iusticie et [illegible]

88

Crux xxvi. mox plici quod in te sub obtentu iusticie vel inimi[illegible] vastat et diu servit. quod zeli va tudis vatur explz fuois. Juste quod se facie exustat ne quod vel neque dat. 3° occidat se sub se [illegible] et [illegible] proximi. quod [illegible] tune [illegible] ill quod [illegible] se non vasti proximos [illegible] vices quod ves gesta per cum [illegible] quod [illegible] salute [illegible] in hoc [illegible] horis depau [illegible] quod [illegible] non [illegible] procedit [illegible] fomite quod [illegible] contra [illegible]. Nota [illegible] si in hoc [illegible] deo [illegible] quod sic in [illegible] [illegible] non [illegible] vel ymago [illegible]. Sic in mente [illegible] [illegible] vel [illegible] non [illegible]. 3° occidat se [illegible] colo[illegible] [illegible] in [illegible] quod [illegible] in ill quod [illegible] ul [illegible] tacendo et non [illegible]. [illegible] forte ex hoc vel [illegible] [illegible] [illegible] veritate. vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] sub [illegible] ut ex hoc proximus [illegible] possit nocuum [illegible]. In 3° [illegible] quod [illegible] istum morbum procedit. excusare nititur. [illegible] [illegible] non esse noxi[illegible] si delinqu[illegible] [illegible] [illegible] vastatum. [illegible] et ipse [illegible] [illegible] [illegible] vasta [illegible] [illegible] Domine ne in furore tuo et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et nolite [illegible]. [illegible] quod [illegible] in illa [illegible] [illegible] [illegible] quod tu [illegible] animo [illegible] [illegible] dominus [illegible] vel [illegible] tollat et volens [illegible] [illegible] vel tollat [illegible] duobus [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] proximi nobis in [illegible] sit. [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passionis [illegible] [illegible]do. Nota non vel in [illegible] [illegible] quo[illegible] [illegible] quod [illegible] in se [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] admo[illegible] [illegible] se [illegible].

vir. Et [illegible] quod [illegible] sunt iusticia sunt iniusticia nobis [illegible] [illegible] vasta [illegible] omnes [illegible] vel in tempore debemus [illegible]. quod [illegible] ad [illegible] et non [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] tenemini [illegible] [illegible]. [illegible] quod dicit dominus [illegible]. Sol [illegible] non occidat [illegible] non se nobis [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] admo[illegible] [illegible] [illegible] nobis [illegible] ne [illegible] [illegible] in nobis [illegible]. In [illegible] [illegible] quod [illegible] vasta. [illegible] quod nos ipsos et quod passiones [illegible] in nobis insurgentes nobis salubriter [illegible] vasta. [illegible] irascimini et nolite [illegible]. Jubemur [illegible] vasta salubriter [illegible] [illegible] suggestionibus [illegible] et jubemur [illegible] [illegible] passiones [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ducendo. Et [illegible] [illegible] [illegible] irascimini et nolite peccare [illegible] [illegible] Sol non occidat super [illegible] [illegible] [illegible]. Nolite locum dare dyabolo [illegible] [illegible] occidat nobis sol iusticie et lumen [illegible] [illegible] in nobis [illegible] et locum dyabolo [illegible] nobis [illegible] [illegible] quod exulta [illegible] sunt iusticia sunt iniusticia nobis vasta [illegible]. non solum [illegible] passiones [illegible] in nobis insurgentes [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Nec ut [illegible] [illegible] nobis [illegible] et vel [illegible] usque ad solis occasum [illegible] [illegible] de sole [illegible] [illegible] intelligentes [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] sol iste ad [illegible] [illegible] occasum [illegible] admonitum [illegible] dominus nos vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobis [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] dominus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volens [illegible] vel.

Nota bene.

Nota quod exulta [illegible] sunt iusticia sunt iniusticia nobis [illegible] vasta.

[illegible] et [illegible] nobis [illegible] [illegible] vasta.

Nota procedit [illegible] [illegible] morbi.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Nota bene [illegible] [illegible].

Nota bene [illegible] [illegible] [illegible].

nobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

n=

No bn — tudie tamo ptoc fuit cuelle
no solu sus sesi fuimus imbr re
mitte s; et si frem adusit nos
fri iuste fri i iuste ad hre noui
bile papit ut tamnus nem tu
tlatte religm et ad fois rega
ret festina aliu n. dm orado
q nos ipos ulcis sua petem
dnicis dimite nobis debita mea
z. Q si no dimias orado pe
tis q no e ds i dlgeat nc e p
dic sui i effu l ubo q resate
i ulli tpeore cordis tolle
euallas. Q dne mg papit
exadi roces vicor q ramos
et fructus cor. Io signe sel i
lege no odis frez tum nc me
mor eis i mone alum mor q
f. ad effos ulcois Inq obue
fomes et radiat wo extirpa
e du odm decorde phibet
et no solu i more recbuco s; et
inooia radiat ubet euelli
In c. dont remedia q nte
iepmeda. adq n iucat effi
catas q q cordi nro i primam
exepla patae scor et mxie ipi
x et bu Job et ar mem q i a
ctassis emcas et ig uste i inri
is pacasse suis ut sic ex
cor imitatoe possis dic ou pphet
Ego aut tamq surdus no audi
ebat i ad mo m sudi dissilabe
vbat f oblog am m et sustinat
me et tamq mutus no apperie
os suu. sic f. patiunt pacat
obtum nc vulgas primus m
illatis vbu i patie pench et
vo p domi pacie m dimitis a
collegatu e. sauis su sic ho no
audiens et no hns i ore suo
redarguces.

Nota radices vicior mg excidendi s et fructus et opa

ipa

Nota bn applicatoz hmoi exemplo ris

ca v m

Nhc Ca° agit de ctia me
hndo q viciu ezatae q s bo
xx ii mor exuet gulat q
ebatamoes ut ipse dr cu dul
cedicoz tristitatis amisit
k heat n experebatur sequitur do

lor pessat Christo m quadu
tu nratis sa vidoriate n pt exl
ie aunt i dolore et estuat cor
dis. Ihmus ac estuae duo sunt gnata
ut dicit seraphico vini q de cu
tudine l de illatia, depno l
depic l desidio sc iuasson
do ppedico gnat ad q ex ro
h metus anxietate seu de
spatoe descendit. Quod n sit
q nl p pappine illatus l pm
inrues s irrogatus ag anxie
tata mnis g assumut q ex
hc plez gs labut i despatoe
et quoz ipsi testant sem ypos
est i. cap ht e m pagphos
In p oni q et q malia nb p est
rata gnant p m e q mte adi
nat cplatoe erat et labor sat
tu puritatis et alac cis ipsoz
dpmit. 2m e q oroes devo
tas mte et studium satiu lcom
tu alac te sollicitat solicat n pmi
tit 3m e q honez tradlle et m
te i gusaoe a or ee n patit.
s pocius i patie to et alys assum
reddit. e m e q pdito au sa
lutari cstio honoz uelit a
mte et cbu satat et quoz i
disputacioz dicunt. In e om
q ai pestis absorpat coperte
vesti to et ligno tineat et vmbz
corvosis dente saltoe gnic time
a vesti to et vmis ligno rca esti
viri noq cordi vbi sat cru
dent et asporx vi hs noxij et p
mcosi vicij spt dinus expisste
tie n. e aptu ad usu aeqs ve
edisicai vesti tine corvosu
nlli e sai lignu et vmbz
corvosu no e aptu adusu acs
edificij s solu igte q cmat.
Ita au q i spm tsti nascat

Nota q tsti° viciu assiat tinee et vm.

Q tsti° duo sunt gnata. ut

Q et q mala nob p tstacij

3

3m

e m

Notig i vi ... nb tstt

v°
No reme ... tsti expulsi

in mali et ad id vestitum potissime
sustinuit et ad recapitulandum id unguen-
tum spiritus sancti. quod tribulatio accidiosum
id est desolationem intuitum descendit
in congregationem fidelium pastorum et de-
inde descendit in extremum horum
vestimenta id est usque ad infimos devo-
tum fidelium. sed et aliter et omnino in malis
adversitatum consolationem spiritualis sed
solum ad remedium eternis virtute
deputatur. sed tamen quod in via
quasi ex solo instinctu divino non
in generali absque aliqua causa exteriori.
et cor meum tacito merore depressit
quod non dolorem non stimulatum [illegible]
primat solicitat affabiliter susceperit
possimus et quasi quod iocunditas ad utili-
tatis ad [illegible] tendamus tamen nobis
reddit in spiritum felle amari-
tudinis cor meum perfundat occupa-
te. In 3° ondit quod est ad genus
libere [illegible] quod homini desperationis
statuit indiciis. quod non [illegible]
[illegible] perpetue permisit
ut videt [illegible] permisit ad
prime lamentat [illegible] sed [illegible] ad
laqueum festinare quod [illegible] laqueo
se suspendit. In 4° de desperatione
memoria [illegible] fuit [illegible] quod
dei [illegible] quod merito [illegible]
[illegible]. In 5° paragrapho oste-
ndit remedium cuius est
expulsiva quod sic dono dei pectus
evellere ut mente [illegible]
et occupatione spirituali meditatione et
spe future beatitudinis [illegible]
[illegible] omnino [illegible] spiritus
[illegible] descendit [illegible]
quod [illegible] nobis [illegible]
ut [illegible] generaliter
in [illegible] magis
et beatorum [illegible]
desperationem nobis inducit [illegible]
superna cum ex spe future beatitudinis.

super lecti non in fortuniis prioribus de-
iecti non in prosperis elati. sed [illegible] sed cuncta
[illegible] accedunt et mox transeunt
respicientes in spe gaudiorum eternorum
iugiter respirarent.
In vi° capitulo agitur de accidia secun-
do quod vocatur accidia quae non est sed in
universis hominibus languida [illegible] et
quod dissonat de [illegible] vilibus et au-
xilio divino adimplendum [illegible].
Exemplum dissonantie patet etc quod accidiat
propter accidie homini ex duobus. primo ex
corporis mollicie quia homo tamen sic se
proprium in [illegible] quod non audet agredi opus
arduum et virtuosum. secundo ex dissonantia
divini auxilii quod etiam modicum deo
confidit quod nullum opus arduum aggre-
di presumat. hic se iacitat in eo diffi-
cile. Et hoc accidie duo sunt genera ut
de secundo paragrapho unum quod ad somnum pre-
cipitat in vico consuetudine [illegible]
mitis et corpus instabilitatem inducat in
nullo loco homines fixum esse permittens
[illegible] hec 5° paragraphos In
[illegible] in vicio in
[illegible] possimus [illegible]
loca horrore et tolle [illegible]
[illegible] commoratione [illegible]. De-
inde [illegible] bonum [illegible]
certe non sunt in cella cum [illegible]
ne non operatum in pede [illegible] et ora-
dem [illegible] cum [illegible]
[illegible] tantum ac si
labore [illegible] et [illegible]
[illegible] in felix [illegible]
professione [illegible] oblivisci. quod
non est [illegible] magis contemplatio illius ex-
cellentis pietatis [illegible] quod non [illegible]
[illegible] meditatione [illegible]
eternorum [illegible] in commode
[illegible] uno [illegible] exprimit
dominus [illegible] perdidit
id est [illegible] significat de non
[illegible] non [illegible]
[illegible] exemplo [illegible] spiritualium.

Capitulum vi
Primo
Nota quod accidia accidit homini ex duobus
2
Q. secundum quod sit iste accidie hominum
Quod valet multum confessio et magis contemplatio in [illegible]

3° ꝓuīc dalacie cui q(ui)dam d(icitu)r vico vitu-
lo fuit s(an)ctificat(us). In 2° om(n)e q(uod) doc-
mites ap(osto)l(u)s obiurgat sp(eci)em accidie ad
da Thessalon. iiii° d(icens) Rogam(us) f(rat)res vos
f(rat)res ut habundetis mag(is) i(n) cari(ta)te s(cilicet) et ex-
acc(i)o(n)e iuuat deum s(er)uit(e) et ut v(est)r(u)m ne-
go(tium) agatis et no(n) aliena vel a(liorum) s(unt)
exequatis 2° ip(s)e. Et ut operemini manib(us)
v(est)ris sic(ut) precepim(us) vobis 2° ip(s)e. Et ut
honeste ambuletis ad eos q(ui) foris s(un)t
n(u)ll(iu)s s(ed) p(ro)p(r)ium desideretis. Et ociositas s(cilicet)
sacietate d(ict)a. Quia ip(s)e et nullius ad
desideratis s(ed) sufficiatis ex q(uo) exer-
cicio accidie nob(is) n(ecessari)a p(ro)p(ri)is laborib(us)
acquirendo. In 2a v(er)o ep(isto)la eisde(m) sic
scribit. Denunciam(us) vob(is) f(rat)res ut s(ub)-
trahatis vos ab o(mn)i f(rat)re ambulante
inordinate. i. ociose no(n) in labora-
te manib(us) p(ro)p(r)iis victu(m) suo(rum) s(ecundu)m tradic(i)o(n)em
q(ua)m acceperu(n)t a nob(is) q(ui)a dixi(mus) q(ui)
no(n) laborat n(ec) manducet. Dein(de)
exp(ri)mit cau(sam) q(ua)re d(i)c(it) illa p(re)misit
d(icen)s. Audiuim(us) en(im) i(n)t(er) vos q(ui)sdam ambula-
re in q(ui)ete i. ociose n(ihi)l laborantes
s(ed) curiose agentes. In q(ui)b(us) u(er)b(is) a(post)o(lu)s
ociosos viue(re) in q(ui)ete et s(ecundu)m eos pe-
ne manducare. Qu(a)s exp(ri)mit mor-
bu(m) q(ui) est radix h(uius) ociositatis cu(m)
d(icitu)r n(on) laborantes s(ed) p(ro)p(ter) h(oc) i(n) se p(ro)p(ri)is
tediose torpentes. Tercio exp(ri)-
mit aliu(m) morbu(m) q(ui) olim ex ip(s)o
cu(m) d(icitu)r s(ed) curiose agentes q(ui)a curio-
sitates seq(ui)tur ociositatem et olim ex ea
exq(ui)situ(m) ... non solu(m) arguunt.
accidiosi et pigri s(ed) g(e)n(er)al(ite)r o(mn)es q(ui) se
ocio dediti et sic inutilib(us) laborib(us)
se (con)sumentes. S(ed) i(n) ociositate victu(m)
cor(um) p(ro)p(ri)a manu acquirentes.
q(ui)a clerici solu(m) debe(n)t viue(re) de no-
stris instabilib(us) et infirmis et c(eteris)
... p(re)dicatorib(us) q(ui)a p(ro) eo q(uod) sciant
alijs sp(irit)ualem victu(m) ... dī iuste
p(ro)p(ter) mente(m) cor(poris) t(ra)ctat. In 3°
No bn 3°. paragrapho om(n)e diu(er)sitates timo(ris)
... accidia ... ostendit
ocium replet p(ro)pt(er) ... no(n) solu(m)

visibil(ite)r s(ed) q(ui)a necesse est ociosu(m) q(ui) q(ui)
i(n) diu(er)sis vicijs inuolui et egenu(m)
s(ecundu)m manere ... dina(?) et
vicijs sp(irit)ualib(us) decoctos p(ro)pt(er)
et alibi sic scribit(ur). Et vestietur ne- No bn
ste ... o(mn)is somnolent(ia) ... the
i. no(n) meret(ur) vestiri illo glosis ne-
ste. ... d(icitu)r ... p(ro)p(ri)a ... ex- No bn
... vt ... no(n) ... ut ...
condicione(m) meliore(m) ... ...
ascendit et induere vestes ... No gl(os)e
gl(ori)e ... i. ... ... vestitu(m)
gl(or)ie et decore reddet in (con)specu- ...
di. Talib(us) vestib(us) induti sunt
... illi sap(ient)es q(ui) ... s(ed) ...
glorie veste. Vicijs s(cilicet) ... b(us)
(con)texta(m) ... indume(n)tu(m) ... bissinu(m)
i(n) ... p(er)tinet et ... s(ecundu)m ...
... et ... ... i. ... lecta
... ... idem ... q(ui)
s(er)i(?) ... nac laborib(us) diceret
Venite b(e)n(e)d(ic)ti patris mei. In
x° paragrapho om(n)e q(ui)b(us) ... ve(n)ie
dis accidie vicium sic ... in
... q(uia) 2 ... diligenter
peteret quanto labore et q(ua)nto ... ex verbis
... ... nos ... sic ... accidie
... fuit ... et q(uod) ... vicium sit
... ... supplicat p(ro) nob(is) audiendo.
p(at)ri volunt. Et ... di-
ligenter p(er)spexit ... q(uod) ...
... omnis accidie et corpore
... potuit effugere. 2m q(uod) 2m
h(oc) diligenter (con)sid(er)et ... ...
... laboris ... et q(uod) ...
p(ro)p(ter) nob(is) ... ...
... ... q(uod) ... et q(uod) ...
... ...
... ...
... ... diligenter pe-
... ... q(uod) o(mn)i tempore
accidie ... ... po-
tuit ... 3m q(uod) ... pe- 3
... ... q(uod) ... ex

ex ita audire p(er)ucire (con)fluenit
t(er)r(e)ist(ra)t nom(en) i(n) ecc(les)ia m(od)o
occultat(ur) vicio(rum) s(un)t exp(re)ssa io
ch(ri)st(us) q(uod) explicare n(on) (p)o(ssumus).
n(on) vi(de)o Capito ag(ustinus) de (con)plicte
to h(um)ano q(uod) vane glo(riam) q(uod) s(un)t
Jo Cass(ianus) (et) mor(alia) (pri)ncipalis
q(uod) ab eccle (con)structisse ut p(ri)m(um)
dei n(on) p(er)t(i)tu(m) lux p(er) s(an)c(t)ur(um) v(i)
ci duo s(un)t g(ene)ra ut d(icitu)r s(an)c(t)i(s) p(at)ro
(et) quo p(re)ci(bus) mei (et)c.
nal(ibus) g(lori)am. 2(m) q(uod) (con)s(is)t(it) in
(et) occult(is) p(ro)cat desid(er)ius (et) (vir)
tu(ti)b(us) desid(er)io vane laudis ex
tollim(ur). (et) i(d) ca(si)m h(abe)t (contr)a p(er)g(ra)
ph(is) In p(ro)m(o) q(uod) vil(e) (et) (con)tra
vana glo(ria) (et) s(ancti)s vi(r)os i(n)festat
ne i(d) vi(ci)u(m) nos i(m)pugn(ant) a d(e)
ext(r)is (et) a sinistr(i)s so(lum) (et) (con)t(ra) ne
b(is) ~~p(ri)me~~ inst(ar)e i(d) p(ar)iter
dine (et) s(an)c(t)o d(omi)ni auxilio vi
le resistendu(m) vi(n) p(er) s(an)c(t)or(um) mone
cm(en) ne du(ri)cate ad dext(er)am
ne ad sinistra(m) ne e(st) d(e)ciu(ibus)
bladiatis ad sinistra(m) (et) ad dex
te(r)a i(d) s(an)c(t)is p(ro)s(per)is extollat(ur)
ut (et) depl(e)ctabile ad sinistra(m)
decadens s(ic) p(ro) i(n)p(er)tat(is) (et) des
dia i(n)ponat vicio(rum) q(uod) q(ui) vaen(a)
a glo(ria) no(n) p(otes)t p(er) h(on)ore dic(i)t p(er)
q(ue) humil(ita)tis supplantare ut d(icitu)r
jo Cass(ianus). (et) i(d) vi(ci)u(m) s(ecundu)m y(dem)
diffi(ci)l(li)me cave(tur). q(uia) s(ic) (con)t(ra) ex(tr)a
tota vicio(rum) valid(i)us (con) nos i(n)s(ur)git
en a(n)t(e) vicia deb(i)litat(a) ex cor
(rup)c(i)o(n)e e(ni)m q(uo)s p(er)la ie(n)i(u)n(ium) (et) a(lios)
actu(um) v(ir)tutis exce(d)it glo(ria) va
n(a) pulsat(ur). Ev(ide)(n)t(er) (con)t(ra) glo(riam)
(con)tempn(entes) occultavit cor de vio
l(en)tus exurg(it). En (et) vites co(n)
plixas s(ub)tra(h)e cor(po)r(e) h(um)ilib(us) ne va
ne gl(ori)e (con)t(ra)p(er)a (con)tagio maculo
ut sic effugies p(ro)ulcos viti
tatis ut i(d) mag(is) videbit(ur). Jn
l(ibr)o p(er)gr(ap)ho oi(m) q(ui) i(d) vi(ci)u(m) so
lu(m) n(ost)ris p(ro)p(ri)is vi(ri)b(us) mi(li)t(ar)e sanar(e).

(et) celo (christ)o no(n) s(er)vire (con)tendit Jn
h(ui)us p(ro)p(ri)e nob(is) offendic(u)la te
des i(n) q(ui)b(us) mitor(um) s(er)vi(cio)r(um) (con)tinet
volocib(us) (con)pe(n)d(i)o nob(is) i(d) s(an)c(t)is ic(a)
te no(n) e(st) ubi n(ost)ri nime(n) l(ar)gos (con)p
ta(n)t(ur) (con)s(ta)t h(ic) i(n) ip(s)a vi(t)a q(uod) ablat(a)
ad p(ro)spera (con)cede(re). Jux(ta) i(d) p(ro)s. Jn
vi(t)a h(a)c q(uod) ablabat ab s(an)c(t)o s(ed) la(m)in
nec(essari)o i(n) h(oc) ip(s)a b(ea)ti(tudi)n(em) vita q(ue) tedi(u)s
ad b(e)n(e)m cerne retributione(m) ma
clarus successib(us) adv(er)ti(t). Et ut
(con)ti(nuu)s (con)t(ra) ad(ver)sario(rum) (con)flictu no(n) po
ten(s) sup(er)are m(ort)e(m) c(u)p(iens) p(ro)sp(er)e
vict(or)iam. Qu(ant)o m(agis) sup(er)at ma
ce(ss)ant ac debilitant se(n) (et) p(er)n(o)c(t)es
(con)d(em)natis excludunt. Illud no(n) de
iec(tu)m cane(n)s ad luct(am) resurgit
(et) cu(m) putat(ur) extinctu(m) sua mor
te q(uod) ip(su)m sui victor(em) valid(i)us
i(n)valescat (et) q(uan)to s(u)it forc(i)us eli
su(m) tanto vehementi(u)s victor(i)e sue
ela(ci)o(n)e (con)t(ra) i(m)pugn(at) v(ir)tut(es) (et) s(an)c(t)ilat
i(n)s(i)nuat i(n)mi(ni)ca ut (in)iuste (et) sa(n)c(t)
s(u)is (con)t(ra) telis obru(er)e q(uo)s hostil(i)b(us)
te(lis) n(on) potuit sup(er)are. Q(uo)d
ex(e)m(plu)m (con)ti(nu)e q(uod) i(d) vi(ci)u(m) no(n) c(e)d(it)
se q(ui)b(us) p(ri)us inimicu(m) successib(us) ro
borat(ur). Cert(e) n(on) p(ro)p(ter)ea q(uo)d vi(n)ces
s(ed) (con)vic(t)es i(n) capto (et) q(uo)d ad(ver)so die
bellantes (et) sup(er)ant(ur) s(ed) ali(u)s (et) a(n)t
ne(c). H(oc) i(d) vi(ci)u(m) v(ide)t(ur) i(n)s(er)viu(m)
q(uod) i(n) nocte te(n)ebr(os)o dimicare ce(r)t(us) i(n)
p(ro)uis(us) decap(itu)r i(n)caut(os) (con)t(ra) q(uo)s
ire d(e)mo(niu)m meridian(u)m v(oca)t. q(uod)
s(olem) v(ir)tutu(m) culmine p(er)uct(us) se occ(u)l
tat (et) ac(er)i(u)s nos i(m)pugnat. Cui(us)
ex(emplu)m i(n) Ezechia rege vide vio
l(en)t(i)(us) (con)sumatr(ix) p(er)fecc(io)nis (et) iusti(ti)e
q(uo)d p(ost)q(uam) ui(n)cit i(n)imicu(m) p(er)cavit una
elac(i)one tot(a) leg(i)s s(u)isse deiec
tu(m) q(ui) i(n)t(er) in cast(r)is ce(n)tu(m) octoginta
q(ui)nq(ue) mil(ia) angl(or)u(m) necessitate ex
e(r)c(i)tu(m) Assi(rio)r(um) vn(d)a p(re)ce ad d(omi)n(u)m
meruit (con)ter(e)re. sol(us) v(ir)tu(ti)b(us)
elac(i)o(n)e sup(er)at(ur) q(uod) eleuatu(m) (con)cor
d(i)(us) ut d(icitu)r s(ancti)s (s)c(ri)ptura. (et) s(an)c(t)is (et) u(b)i(que).

Q(uod) vana gl(ori)a (n)(on) p(ro)p(ri)is vi(ri)b(us) sanat(ur)

Margins: Nota b(e)n(e) (et) c(etera). — Q(uod) s(ol)a v(ir)tute gl(ori)a nos i(m)pugnat. — Nota q(uod) vi(ci)a (con)sunt victo(ria) validi(us) i(n)surgit. — Q(uod) vana gl(ori)a dic(itu)r d(e)mo(nium) meridianu(m). — Nota b(e)n(e) ex p(ro)sp(er)is (et) a(d)v(er)s(is). — Nota b(e)n(e). — No(ta) q(uod) vana gl(ori)a s(ic) p(otes)t (h)umil(ita)te supplantare q(uod) no(n) p(otes)t dici h(on)ore. — Q(uod) vane gl(ori)e duo s(un)t g(ene)ra.

[Left margin:] 3°
[Left margin:] No q teslo is vane gla expug net.
[Left margin:] No pla reme qo vane glaz possi9 supa re.
[Left margin:] note bn 2°
[Left margin:] no bn

d q eu 7 q videat 7 vlm q
pz pht qr postea captiui duc
ti st i babyloniaz p rege assior
Ju 3° pagpho aut testio.
valet q ipaz vanā glaz apl
d'. Nolite fi i anis gle cupi
di. q vz viciu oi pcoz nu
tat cultuat 7 suplantat. Sal
uat' ēt'm phstos castigas
d'. Quo potestis cdē r col
lat uva ingtt fidei submitte q
glaz abimite, accepistis 7 glo
riā q a solo deo n qritis. Ex
q pz q vana glā excludit
hoiez amento fidei 7 a gla
batudis etne dccliue 7 ap
hāt exprobādo d'. Qm dūs
dissipauit ossā eoz q hoibz
placent. u p ossā itelligut
virtutes aiē spuali robore sust
etates q9 dissipatas mee
misit captiuate laqueis vicioz 49
7 io bn scbnt psha ofusi st
qm ds spuit eos. Jn 3°
ponit remedia q9 vanā
glaz possim9 euitare. Quoz
pm3 q ho studiose caueat
ne aliq op9 bonu ca iāis
gle faciat si nolit sil' pde
laborē 7 mitu. 2° ut h' d
ligent' caueat ne hyis qbat
itencōe 7 bo pina? i chō emt
vnu9 vane gle se immisceat
i pcessu. 3° ut oe q9 q9
mumis vslis fcm n recipit
l exet sumo studio caue
m9 taī morbo vane gle
rcipsu 7 ipsin. Et libz u. idi
cis morbz vane i dubitat
nobis rescint i fere. Que
fatalr potim9 effugere si gsi
re9 no solu fructy laboz
uroz nos exinde amittere
sz 7 magni c'nis obnoxios
veluti sacrilegos cenet supph
cat. i csu vos ut pote q di i m ad
ret. op9 q solu p hore diuo
fici debuit adquire glaz 7
laude tnsitoriaz vetorqm9
7 ualtz mdi glaz dne gle
pfcim9. Jnq° ordic me 7
bois putim9 7 do maxiu
i mrita u vos buim9
N viii° Cap° ag' d supbia [Right margin:] Cap x
q q 3 ultis d cuandi 7 lz cc, bz [Right margin:] bz
iste morb9 sit ulti9 gfic [Right margin:] bit 3
tu viciz oigie tu p u3 3 [Right margin:] oigie 3
q i rau oes pcca supbia scu [Right margin:] ulta c
ssua bestia 7 pfcos inxie [Right margin:] pug ro
ptatns 7 morsu d rore de
pascens. Supa a duo st
giat ut d' scrapho 7 Jo
Cassia. Vnu geg carnale q
i capi es accles q i seq'. ad
spuale q 3 pmcosi9 7 illos
spuales i pugnet q9 nemt
i tutu7 pscusse n' solu p
nos 7 mediocres i pug n3
sz atus agg'dat q st i psuis
adme gstitutiu sibi 7 ef
ce ca eta. Et i ca 7lz x°
pagphos Jnp om q tu mat
et 3 supba q oes uirtutes sil
neutat 7 i tumit Nullu n
via 3 q oe sil exhauriat
vt supe malu tio 3 guele
7 pesta morb9 omes sitiadz
vrtutu sil diacs 0c u. a.
viciu 3 suis tnns getu
solu i pugnes virtu gtriaz
sic viciu gule i pugnat te
pantia. Libido casti 7 sic
de alys. Et h' ido q tyra
ns scuissi9 vniuseut u
guicz sil' cuiat 7 ut sui
tyrānidis potn ofscatm
anglm pi q pmtoe sui sple
dois luas meaepat. solo

&&& sup oez sciuiat virtu sil de
rat

vicio superbie decepti cogun-
tur nec per splendorem sapientie lumi-
ne claudicent. Sicut Ambrosius super illud
ne sue pro [illegible] di[illegible] arce
vidit obtinere. Absolon deiectus
ideo quia scandalo credidit esse adi-
tum baronum et detrusus. Hec ergo pro
aliquo peccato fuerat mactatus in prelo
placebo sermonis in nobis omnium vicio-
rum . . . terminavit. Cuius exemplum
habemus in Jona. Joatas rege
videt quod elatus in superbia promisit
se adolere thimiama in templo
videt eum cum populo delinquentes
templum dei fuerat lucas et sal-
peccatoribus pro quo peccato ipse rex
cum toto populo videt in fratres eorum
apibus captum ductus est in terram
Syrie. Quomodo exemplum istorum oc-
culte super spiritum in statim ideo
tali spiritu Syrus .i. demonibus
ergo morosis passionibus illu-
ditur ipse Joatas fuit ergo in
passio vel plagatus ut patet
in libro Paralipomenon. In 2º paragrapho
ostendit quod hec vicia sub tali se vi-
tu se occultat et 3º sub specie sanctitatis
iustitie et sic materie ampliori
quod sub specie zeli et virtutis docet dei
et sic tamen respondent. Talos
.n. in se ostendentes tamen iuste ac-
tio et simulatione more phariseorum quod
publicanum reprehendit et se
ipsum plus iustificaverit. Quod se
occultat sub ipsa specie simulans perfectionis
approximavit. Et vicia sub specie loge peccatum
tota patet. Quare sicut Augustinus x. confessionum
hec peccata vicia dat facultatem homini
se ipsum explorandi. Nam vicia
vel ille etiam quod quod quod appetitus
occultet pure perdicionis. Et
doceret aliquando se miscuit a[illegible]
to virtutibus quasi quod quod vel temerit
seriositatem in se ipso emergit. Dicitur

cum beato Augustinus simulata non recipi non
potest describitur. 3º se occultat sub spe-
cie humilitatis et sub specie sanctitatis quod sicut Augustinus
ait in libro quod de mundi contemptu
et conversacione vestibus in se ipsos vitupe-
rant. Tales .n. despicientes vestibus ac-
tibus sibi tamen complacent quod excor-
porata complaceat totum absorbeat
Unde tales se placentes deo in superbia
displicent ut dicit Augustinus. Quod
quod vias superbie humilis in divinis conpa-
rat. Tales .n. sunt in longitudine dat mosi in tan-
tam mente carnali in terra effusi. Ex
partes probatur audientes ad conclu-
dendum erogantes. Ad tollendum
pusillanimes. Ad obediendum difficul-
tates ad cum audire congregationis quod cor
libenter sunt et ad recipiendum alie-
nas exhortationes difficiles in suis
conceptibus perdentes autem consilia
non accessibiles et ideo sic ut sic
libere consilium non sunt capaces et
suo proprio credit quod sciencie consilio
In 3º paragrapho ponit remedia
contra vicium superbie quod est 3º. Primum et particula
3ª exemplum humilitatis. Quod 3ª virtus magna
humilitas quam in humilitate in verbo docuit
et dicit Christus. Discite a me quia humilis
sum et et ipso mutavit se ipsum
usque ad mortem exhibitam superbiam in
celsitudine. Et per hoc sicut Augustinus se tamen
humiliavit quod unusquisque se humiliare
poterit. Quare cum dicunt aque in
montibus dicitur et sunt montibus
et more [illegible] ut ipsos adducas
in mortalitatem reducerent per quod habemus de
Augustinus in libro de sermone domini in mon-
te. Qui superbia sanari potest si humilitate
filii dei non sanatur. 2m remedium
3 recogitatio fragilitatis humane et quod
qualiter vilitas complexionis sue
quod vilis 3 in ille de quo [illegible]
in non compunxit et [illegible]. [illegible]

ad | non mortem lapsus pugil | exemplum | nota | vicium se sub specie occultat | 2º et 3º | approximavit | Augustinus | pena | dicta
Augustinus | Augustinus | comparat | nota 3 remedia contra vicium superbie | primum | Augustinus | 2m

9bsatt quiett vilite deducatt be
ne vitā pottus miserie qr ingre
patt s' se sitā in sp̄ualt ple
nu. q̄ eudent p3 exp̄t q̄ oēs
in q̄ effluūt ab hoīe s' exore 7
natib3 7 ocl'is 3 ut fecudit q̄ ip3
ho met n̄ s' n natus est 9teplat.
7 q̄ eq3 illa diligun' 9sideat fa
cili' i se cet' sup'ta3 edomabit.
3' veme' 3 q̄ ho 9sidat dap
nu q̄ ex sup'bia nascit' q̄3 bcsa
a scorasse oi' btute dissipare q̄
nllo a' depelli pt q̄ p'cere
di 7 ua3 humilite3 q̄d' masuc ne
cord 7 cs' s'ipl' descendit. q̄
qde humilite3 7 masue' nllo
hc possu' n̄ fuit i nobis amor
xp̄ 7 eis exo fudatā 7 pobere
ingn̄ fuit s'ipl'a corde suscep
9teq3 p'e supioris meditatu. nllā
pcc' no ad' vivat i nob. q̄ no
a' potit obs'uate n̄ q̄ no solu
se mortuu reputat hinc mdo
vnū 7 i sp̄ete 7 stlm' se indicat
nit vindicare q̄ sibi fiat a supio
rib3 impat s' ulla discussio
p'siaret credes cet sate sat 7 q̄
deus p'uil'g. 7 i'te 9dicoib3
i nob 9sistu' p'aul dubio stat
i' ne humilitatis i mobilis sb seq
t'. ita ut nos nq3 ipos i fiaci
oib3 indicantes vindicare q̄ nb fu
erit irrogatur. s' sit imrosit
s' i tsicia 7 dapnosit amor dl
p'dacetusse tollem' q̄ qde a
nobis no s'talic tollabut ve
r3 7 p'ut indicat bui. 7 ulla si
mite ingit recolat' acrib' dnī
ce passiois 7 aor3 sanc3 adsp
opat' cet q̄ h' patiui ulla se
tn 7 h' cogitantes i bueni. nos
ab h' seclo migraciōe 7 mor
p dnīt clemant nos fi 7 ce
9sortes eo3 q̄ i expab' ma

rorat nb passaite 7 i'a 9sid' e
no solu exte' i nob s'upplant
ri 7 eradicant oi' vicior.
In 2o paragrapho om' q̄ 1' et vn'
vicia de q̄b3 actu 3. sign' i illi
gnt p' illas vii gentes q̄s
erat i 9s'ie filis isrl' egipt
dictor3 s' dns reprmisit h'ec
dic vii gentes dns delevit co
ra filiis isrl' pues q̄ erat prm
issiois i t'ret ut p' h' s'puli
i s'tatū q̄ n̄ iure vib3 d'viciis
eu phitm' h' p'reurā di 7 ituiri'
dimi. cete d'uia' 7 supam'.
signat 7 i'e gentes ut p' i deut.
dnī mlto maioris nu' q̄ fily
isrl' q̄ mlto pla' s' viciat q̄
sit ipe vtutes mlto. n. nu'o
sior3 3 ppl'e cetu pau' q̄
sit ipe vtutes q̄ p filios isrl'
signat. exallis n. viciis pul
lulat honacia. 9tencoes i vi
dic. furta. fla testio. blas
phemia. 9messatioes 7 ebrietates
7 mlta a' q̄ nuare s' effluui3
7 l3 i'a sit mlto maiōis nu'
q̄ n̄ tes deuictas tn̄ i'te vii'
vicijs p'ma' b3 ex q̄ illa pul
lulant oes p'im' q̄sat 7 ppe
tut i teme[illegible] delet' b3
s' radic [illegible] d' dubi' [illegible]
sit vni' viciorāpn'te q̄ nos
i pugnat q̄s ponit' vii solu
gentes delete p' eo' adig'su
n'linis. quo 7 ipor3 vicio3
tutes ut dns reprmat quei
ent' posside possi' n̄ nu' du
biu3. eas p' do' q̄ p ex
tu filior3 isrl' de egipto int'
repssio 9cupie ipi' gule q̄
q̄de exiu' sic ipo p'lato cu
suo exatu i mari i compto
p q̄ designat repssio 7 mor

tificat' ipi⁹ gule p̄us i nob
ducitate · cu i egypto · i · i tebe
gaypne mtn'em⁹ · Gᶜ de vicio
gule supato n̄ revindicet i ny-
via · capnet q̄ signat pullate ·
vij gētes q̄s dn̄s se p̄misset
dele · cu i egittu filys vel i tra
p̄missionis · pp q desig̊t q̄ cumq̄
i g̊dicem · i tra cane batu
nobis repmisisset · adeo or nos
h' invicti p̄nti suo munere et suo
auxilio p̄us necesse ē vicia
me satuti adusari · Est et i
nobis c̄dinandu · q̄ evtt eg
ipta i q̄ nata s̄t filij vel solu
debet deseri · hec ub vij ge
tes tolle iubet extigui · Q̄
vo fit q̄r quecunq̄ i vicijs
fecim⁹ sp̄ remanent i nob affect
alu et p̄t⁹ s̄n q⁹ resistere no
possum⁹ · Ad op⁹ ū vicior radices
q̄ ne sp̄ i ducte s̄t debe⁹ cu
dī auxilio radit⁹ extiguere
ipm ... usu ...cior vite
no possum⁹ tolle abdicate s̄z tn̄
ip̄m debe⁹ reprimere ne i cor...
te duce i nobis q̄ deme
vois · Cu m⁹ Gx⁹ p̄z i eccl̄sia q̄
quecunq̄ sublimate sui volat
c⁹ se s... affectibz humat
oz tn̄ ipm p̄ vict⁹ nā...
q̄uq̄ Ad... descendere · Q̄ re
de vicior salubr possi
de possi⁹ q̄ cat̄ s̄ dubiu et
sac q̄ vnuq̄ vicium h̄z i cor
de n̄o et i cuit mea sua ...
mansio p̄s i nob extat i h̄
... sci sp̄t et mansio virtutu q̄
tu virtutes et vicia sibi q̄ruit sil
i esse n̄ p̄nt · S̄z tn̄ ip̄s vicia vcu
tib; q̄ cu divinat⁹ fuint supat
cat locu q̄ g i corde n̄o for
cate se possidebat dem ...
vites possidebit patiā et ipl̄e

Studio locu illu possidz q̄ p̄ vo
f... occupauat · locu et q̄ sup̄
p̄us obtinuit humilitas possidebit
Et ita singlis vicijs expulsis cor
affectus q̄s occupauit virtutes q̄ere
possidebut · Et ita ...vnq̄ vicijs
p̄ncipalibz dixisse suffi...

Incipiunt cap̄la i libr̄ d' puritate
cordis observāda · Q̄d sit puritas
cordis · Q̄ ut acqrat p̄fecto ...
qu⁹ cordis · 1 · 2 · Q̄ue sit appete
ta p̄ puritate cordis observāda · 3
Q̄ iugit ... debe⁹ ut mes
i sua puritate p̄maneat · 4
Q̄ exiciu p̄ncipalis solu n̄ ...
p̄nti vita n̄ ... i futura · 5
Q̄ mes possit i p̄nti dm̄ contep
lari iugit i h̄ere · 6
Q̄ regnu celorum acquit⁹ ... mente 7
Q̄ sic regnu dyabi constat i actibz
viciosis ita regn⁹ di i actibz virtutum 8
Q̄ contēplacio di mltas modis capiat 9
Q̄ cogitationibz i mutabilibz et ... notatibz
i pulsant · 10 · Q̄ cat sit pura
p̄ncipat cogitacionu n̄rarz · 11 ·
Q̄ ... cogitacionibus iudicare debe⁹
uti q̄ d'putat ... · 12 ·
Qu̇ibz g̊dibz ad p̄fectz cordis
puritatē possi⁹ asce... · 13

Incipit lib̄ de puritate cordis s̄
... b̄ti moysi abbatis ·

Cuius moyses abbas i
p̄mci sua collatione d' q̄ puritate
cordis et recta vita tendendu i bitu⁹
ad q̄ debe⁹ iugit respice et q̄ ad
lineā oēs act⁹ n̄os reglare
et sic qu̇q̄ abhisse cogi... de sp̄...
et fuim⁹ statu ... p̄ directioe
actuu n̄roz reuerte debe⁹ · Quod
q̄ p̄ puritate ... q̄ apellat sēa
cui d' ... fructu vitā · i · actoz nobu

(Right margin notes:)
Q̄ puritas cordis et ... actiu ... ducat ...

(Left margin notes:)
...o signat ...
... filij vel ... egypto ... deseri ... deo fit ... exti...
Ex⁹
nobilis Ex⁹
... quo ... ... locat ... possid ... possi⁹

Nota bene

Quod sancti viri omnes delectationes contempserunt propter puritatem animi observandam. Capitulum vii

virorum insatiabiliter, id est in puritate
mentis vite fine non incassum cernat p-
hac enim cordis puritate observanda omnes
dilationes et omnes mundi delectationes sancti vi-
ri abiecerunt contempserunt ut eam possint
perpetuo conservare.
Addendum est quod pro sola mentis munditia non
pro aliqua [illegible] solet pure faciunt
et contemptum [illegible] huius seculi propter perfectionem
caritatis atque quod in sola puritate consistit
[illegible] non [illegible] non in
[illegible] non [illegible] propter perfectionem
et quod caritas [illegible] mundissimum
[illegible] officium et [illegible] propter
[illegible] custodire.

Capitulum viii

Addendum est quod cordis puritatem conser-
vandam [illegible] laborem
corporis et omnes actus virtutes exercere
debemus ut per illas noxias passiones
vitiorum mitigare possimus et cor mun-
dum purum conservare iugiter et perfecte
ad caritatis [illegible] pervenire [illegible]
[illegible] in nobis [illegible] non ob-
[illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] corporis [illegible] et [illegible]
[illegible] sicut [illegible] et [illegible]
[illegible] potest [illegible] puritatem et tranquilli-
tatem mentis [illegible]
noxium [illegible] utile
et necessarium videatur.

Quod omni intentione opera propter puritatem cordis exercere debemus

Capitulum ix

Unde ad hoc iugiter toto corde debemus
ut mens nostra in sua puritate
iugiter permaneat et [illegible]
rebus divinis semper inhereat [illegible]
ab hac intentione disperat quantumcumque
magnum et utile videatur. Hoc tamen [illegible]
[illegible] noxium [illegible]
Luce x. Martha [illegible]
[illegible] domino in [illegible] hospitalitatis [illegible]
[illegible] tamen sibi perfecte quod so-
la [illegible] et eius doctri-
ne [illegible] Unde ei di-
[illegible] occupata es
porro unum est necessarium propter quod [illegible]

plorum summum bonum quod omnibus [illegible]
[illegible] perfecte et quod sola sufficiat ad
beatitudinem consequendam. Luce x. [illegible]
[illegible] [illegible] propter hoc tamen non
[illegible] Marthe [illegible]
illam [illegible] et [illegible] eius ministerium
[illegible] propterea.
Ibi enim ministerium [illegible] non
erit ubi omnes vivent in moralibus vesti-
te et ab [illegible] cessabit.
[illegible]
Opera [illegible] in [illegible]
ut visum tamen mercede operum [illegible]
ubi remunerabit eternaliter [illegible]
[illegible] domino Venite benedicti patris mei percipite
regnum quod vobis paratum est. Esurivi enim
et dedistis mihi manducare et [illegible]
[illegible] cordis [illegible] et [illegible]
[illegible] sola in perpetuum [illegible]
[illegible] ad [illegible]
visus [illegible] In futuro non cessabit
[illegible] spiritui et [illegible]
Cor. [illegible] ad modicum [illegible] solum
in [illegible] est quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] vite [illegible] et in
futura. Unde [illegible] quod corporalis
exercitatio ad modicum utilis est [illegible]
[illegible] procul dubio non est omni tempore exer-
cenda [illegible] perfectionis
[illegible] quod solum consistit in [illegible]
[illegible] cordis et puritate
mentis [illegible]
solum et [illegible] non [illegible]
in futuro [illegible]
[illegible] exercent [illegible]
sibi in [illegible] contemplationem quod sola
necessaria est [illegible] sola [illegible] et [illegible]
in perpetuum cordis [illegible] conservat
[illegible] quod
mens in [illegible] possit sine
contemplatione iugiter [illegible] cum op-
[illegible] cum [illegible] et [illegible]
[illegible] et hospitalitatis [illegible]
[illegible]

nota bene

nota bene Capitulum x

nota bene

Quod actus corporales peribunt.

Capitulum

nota bene

nota bene

sit i pote sit hoi sgli iatrue
pcito act̄r dnīe ɋteplōi i hec
re ingr̄ ɋtīnis pdōs ꝛ plibꝫ
alīqꝫ ſp tn mltis itnco pdeſt
diu ꝺꝫ a ſuxit i ɋteplacōe
eſ nōr ꝛ ɋacēs advīa itenoē ſe
ſenſit ſeptatā ſolacīo ſpualie
ſe indicꝫ icuiſſe pꝑ anqꝫ mo
mitaꝰ ex ɋteplōe diſceſſu tro
x dr̄. Regnū dī ī nos ꝫ ꝛ q
regnū dī ſiꝰ apꝰ no ꝫ ēſt ſi
potꝰ ꝑ iuſticia ꝛ pax ꝛ gaudiu
i ſpu ſco. paul dic̄. q i iꝰ uu
mitabit ɋmorat̄ i regō dī ꝫ ꝛ e
ɋrio illi q i iniuſticia ꝛ diſcordia
ꝛ ſilibꝫ vicijs ɋmorant. i reg
no dyabl̄ .i. imorte ppetua ſe
nouit ɋſtitutꝰ.

ac̄d q regnū cel tpr̄ ſuit
vno ꝓut ipi tcli .i. ſca uil
tate vnā dicitēs ſe regnū ia
lys ſedentes iux̄ i. q ſaluat dꝰ
eſto ꝛ tu ſupꝰ vi catateo ꝛ tu
ſupꝰ dece. ſcꝰ au ipi ſa rapuet
xo pſte x̄c icūs regnatē ꝑ
ſte ꝛ dnante q ſolu ſiet au
cepit eſſe oīa i oibꝫ qꝫ qꝫ bel
ſue pnac ꝑtudio ꝑfaſſe ſit
adbit. i q nl ulr poſſe appe
te. ꝫo regnū celoꝝ dnc ipi
ſti. q ſit i celo q erit cu xpo
eternalī regnu.

ſit ꝛ ſcō q ſic regnū dyat
ꝑmacoſoe actꝰ ſuſtipꝰ ueit
regnū dī ꝑ puncta gerāou ꝛ ꝑi
tate cordis poſſide. vn ꝫ
regnū dī i ſn dubio ꝫ uitae
na ꝛ ubi ꝫ regnū dyal̄. i nate
ꝫ ee morte ppetua. ꝛ iſ mu
ɋnq reg claup ſuit dm lau
dāe ā potit dnc pphā No mor
tui laudabunt te dne neqꝫ os
q deſcend̄t i inf mū .ſ. pcc̄i q n
ꝫ ſpoſt laus i ore pcc̄oris ſꝫ

nos q viuimꝰ .i. viuificati ſuꝰ p
gratiā ꝛ virtutes ɋſitebi dno nllo
n .i. pcc̄is ɋtent ꝛ ſilibꝫ ſe
dānū l modicu pſitē n ɋſite
dm Nc mmꝫ q nllē ſe ſinu illꝰ
ɋſiteat naiat. cuiꝰ pcep ſuat ɋ
tepnit. Sut ꝫ mlti q adhuc i hc
carne viuēteo ſit mortui ꝛ i inf
no pcc̄i iacentes laudare n pnt
ꝛ eqūo qd ē ſit q tu mortui ſuīt
cor. dm ſꝑ bndicit ꝛ laudat
iux̄ i. bndicā ſpt ꝛ tiic uiſioꝝ
dnc bndl. ſa ꝛ ſiules cord dno.
ac̄d ꝛ q ɋteplō
dī nllis mois acap. ſco qd ē
cu i ɋtplpliſſibl ſuat ſcc carnet
magrue ɋtſtat iux̄ i. aplm.
q magrue .n. carnet poat ca
carne ɋtſtab̄ videl. q cu toc
dietꝫ diſpenſacōne ſue tuaho
ɋtſtat qn .ſ. ꝑluſt mꝰ ipiꝰ pom
q vmuſte gubnat modat ꝛ ve
gut. Cui mſi ſic ſac ꝛ adm
q ſectā cordiu late n pnt tue
medo corde mrat. Cu iſſa lex
cꝰ demnat q mea ſlagia q i ɋ
ſpacī eꝰ ɋtmiut. i deſeſſa loq
mntē exſpitat. Cu ɋſidamꝰ qn
tis oracoes ſtatutas pienas i
ſpiratoes hnt ad opatis.
ꝫo q ipc ad celum aſcenſione viceo
ſolat ſuat pnctē ꝛ n mris mitis
eterne btāu̅ nob̄ pmia largiet
Sut qꝫ ꝛ ac̄ inuiſibles ɋteploes
q ꝑ pꝑū vite ꝛ puritate cordis
i unis ſtibꝫ oiut qꝫ ſꝫ piue
cdis cordis timē. ꝛ tonet. qꝫ
nllo ɋſitē pt i q adhuc ad ui
nit ad celū aſcenſione. De q dicit
Bn ſcd̄. No videbit me hō ꝛ
viuꝫ hinc .ſ. mundo aſſabꝫ q
acidu trans.
ꝛ q cogitatꝰ vanis ꝛ inutilibꝫ

No bn
Capm xm
Qr ɋteploꝫ dī ꝫ modis ɋapitꝰ i pua
Qr dm ɋſtā extimo q ope i nobis.
No bn iſtu qꝫ toris modum
Capm xm

twotes ſolt ſutt i ɋtī ſtoas dnē ɋtē platoē ſi ſuſtit dꝰ ſeiꝰ
No bn
Capm ꝛ vnꝰ
ꝛ regꝰ dī pr̄ ſuit
No bn
Capm xi
Capm xꝫ
ſpeās ɋlīi dm lau dāe n poſſe
No bn ꝑ

Cap. xiii contra

No exquisitus ī nobis oriuntur cogitationes bone ł male.

& nobis notam ubi ī plenitudinem ꝑ cetes
acceptionis ꝑ respicie ī nra facultate
consistat. Cuius ro est qr in eis nram
statum mēte sc̄lz admodum mole que
aquarum impetu continuo voluitur. & ro=
tatur. & ī potestate eius q̄ ꝓfert cū
ī greit ł lolium ad molendum. Ergo & ī
potestate nra est q̄ cogitationes bonas ac
ceptemus ł noxias repbemus. Si nam
meditationem nram ad memoriam sacre
scripture ł ad memoriam rerum spualium
& ad spem future beatitudinis erigamus.
Ex hijs namque cogitationes spuales ori=
untur ī nobis. Si vero negligentia supati
noxijs cogitationibus ł nugacitatis affectibus
implicemur. Ex hijs nobis generantur zizania
que cordi nro operatum noxiam ministra=
bunt. Quod ꝑ simile saluator. Ubi est the=
saurus tuus ibi & cor tuum. i. intentio tua & inten=
tio cordis tui. i. & cor tuum erit.

Cap. xiiii

Que omnibus & sic
Debemus etiam principium cogitationum
nostrarum ita aliquando scire ut
cum fuerit orta in spiratione voluntatis
nostre ł ad operationem ł ad perfectionem
melioris vite generant. Aliquando non sint
ex dyabolo. ut cum in nobis sub specie boni
cogitationes noxias suggerit subtiliter se tamen
transfigurans ī angelum lucis. Exemplum non sit
cum cor q̄ gestibus ł gravi carnis
nature recordamur. & interdum ī potestate
nostra debemus ingiter observare & ī cor=
de nro ortus & origines cogitationum
nostrarum sagaciter distinguere. Ut quasi dis=
cernere possimus quas cogitationes suscipere debeamus
& quas non recipere. Nam dyabolus sub
textu virtutum nos ducit ad vicia
& ad immoderatos ieiunijs & vigilijs
ut ad noxium perducit finem. Cuius
exemplum patet ī abbate Iohanne quem dyabolus illu=
dens persuasit ut biduum ieiunium
ut cor eius deficeret ipsum elicere ante
vesperas. Et cum post biduum ad re=
fectionem se pararet. apparuit ei dyabo=
lus dicens etiam eius gentibus

Aliquando cogitationes non sunt ab deo et ex dyabolo aliquando ex nobis ipsis

Nota bene

Nota bene

Nota bene

prevolutus veniam ab eo peciit
quod ipsum adiutorium cordis deficeret in ea
ꝫ ... tantis.
Et cogitationes noxias q̄ depellere
consideracione uti debemus. Primo ut discer=
namus q̄ sit in hoc cogitationes q̄ non. Secundo
ut illas cogitationes q̄ mentem operantur
pectoris ꝑ se sunt noxie reprobemus
in bonum karactere imagine
vel regis. Tercio ut ipsius heretici vel ter=
scripture peruertere dissensionem & in
tare studeat. Quarto ut sollicite
teneat ut erugo vanitatis nra
bono opere demoliat ł consumat.
Iuxta illud Nolite vobis thesaurizare
thesauros in terra ubi erugo & tinea
demolitur. Quando ꝑ n. boni ipsius vane
glorie studio hic in terra thesauriza
& ibi erugo vanitatis quasi consumit &
perdit. Debemus omnes motus cordis
nostri sagaciter perscrutari. discernere
ne aliqua ī illo aut bestia pertrans=
iens cordi nro pernicioso vestigia
lateret in peccatis quod pre cordibus
mortis atque domini passione
a nobis perniciosus euellamus.

Cap. xv

Quomodo et qualiter ad perfectam
cordis puritatem possimus
ascendere sic plenius doceo
Johannes Cassianus in x libro de uitiis
primum secundum hanc tria quam primam
esse salutis ac sapiencie ut ait
dicit scriptura dicens. Timor domini.
De timore domini nascitur compunctio
salutaris. De compunctione cordis
abrenunciacio. & contemptus omnium
facultatum. quia voluntarie nudum mun=
di sequatur de nuditate nostra humi=
litas procreatur. De humilitate vo=
luntarie perficit mortificacio. voluntatum
mortificatio etiam voluntatum omnium vi=
cia expelluntur. Expulsione nostri vi=
ciorum virtutes fructificant & suc=
crescunt pullulare. non virtutum p

Cap. xiii

Quomodo noxias cogitaciones nostras consistit

Nota bene

Quomodo ... pro bo ... ipsius vane glorie studio hic in terra thesauri...

Nota bene

Cap. xv

Capitulum ii

perficit cordis puritatis atque. Quam
nobis prestare dignetur matris vir-
ginis filius. Explicit liber de puritate
cordis perducte.
liber 3us Incipiunt capitula in librum de dis-
cretione que est magistra omnium virtutum.
1. Quod sola discretio potest homines aliquos
ab dyabolicis persuasionibus et adulatione per-
fectionis. Quod discretio est oculus anime.
2 Quod discretio sola mancipat a baptismo.
3 Quod discretio gradibus honorum firma gradu
perducat ad deum. 4 Quod prefata
sententia primum confirmatur exemplo illius qui seipsum
precipitem precipitavit. 6 Quod ea-
dem sententia confirmatur exemplo duorum fratrum
per heremum transeuntium. 7. Quod et
confirmatur exemplo illius qui proprium filium
ad distinctum dyabolicum voluit immo-
6 lare. Quod et confirmatur exemplo illius qui
ad distinctum dyabolicum voluit circumcidi.
9 Quod vel auctis insidiis dyabolicis
tuti esse possimus. 10. Quod vero discre-
cio acquirere debeat et agnosca-
11. tur a quo senes sit reverendum. per
quam erroe vitandam. 12. Quod descen-
dere bonum debemus unicuique humilitatis ac
quere. 13. Quod vicium in distinctionis con-
tinencie perdere possimus.
Incipit liber de discretione que est ma-
Capitulum 1m gistra omnium virtutum feliciter.
Inter sanctos patres abbatem Antoni-
um grave acquirere perfectionis ascen-
dentes. diutissime querebant quod aut
virtus vel observancia possit homines
aliquos dyabolicis et deceptionis custo-
dire et per quam rectum tramite possit
ad culmen perfectionis ascendere. Cumque
alii dicerent hanc esse ieiuniis et vigi-
liis. alii per sensum mundi contemptu
alii eciam ieiunis et humanitatis officiis; dispu-
taret vero beatus Antonius tandem dixit.
Omnia quidem que dixistis utilia sunt secun-
dum diebus deum et ad deum cupientibus
venire. Sed his principalem virtutem esse
virtute ad deum veniendi neququam nos

tantum mirantur perfectorum consulentes. non vi-
dimus aliquibus virtutibus efflorere qui in summa
fuerunt et quod sanctorum laudibus. Sic de
testarentur. consulerent non aliquid et at fuit
lapsus eorum non quod sola discretio ca-
renter in ea receptis virtutibus. non po-
tuit finem perducere. Hoc non est que
modum et quibus ad perfectionem tendere Non quod discretio
deo vult regnat spiritus recte non fuge tenet nave. Et
mirio continencie. modus pervenitur ex fert. non quod dis-
cedere non remissione oblatorum pervenit cretio dicitur oculus
advocata deflectere. Discretio est oculus anime
anime Iuxta Christi euangelium lucerna corporis tui Hoc namque
est oculus tuus que si simplex fuit totum Capitulum 2m
corpus tuum lucidum erit. Si autem nequam
fuit totum corpus tuum tenebrosum
fuit erit. Hec est discretio oculus Iste 10 non bene
quod omnes cogitaciones actus et actus nostros
discernit atque perlustrat. Quod si in hoc
nequam fuerit. 1. non recto iudicio et ratio-
sancta fortitude seu quam presumpcione erro-
re decepta totum corpus nostrum similiter
tenebrosum. Iste est omnem aciem mentis et
actus nostros reddit obscuros ceca
tenebris et viciorum et errorum tenebris in
tenebre. Si quoniam ita dixit saluator Si non
voluntas vestra lumen que in te est tenebre ipse tenebre
lumen quod in te est tenebre. ipse tenebre quam uli
quante erunt. Quod id est quod dubium quam nulli
circa iudicio virtus in nobis et ignoran-
cie nocte possessus que cogitaciones et opera
mea quia discretione elucidantur. Descendunt
maioribus peccatorum tenebris implicant. Cuius Exemplum
exemplum cadens prius in rege Saul quod primus
ad regnum illius provenerunt quod
peccato quia ista discretione oculo caruit
et errore deceptus accendit plus deo
placere sacrificia quam quod precepto Samuelis
observanciam quam si non Samuelis obe-
dientis et ex mente divine offensionis
incurrit. vnde profecta dicitur ad placuit
meritorum. Hinc et prius Exemplum in rege Exemplum
Achab. quod accedens meliorem esse
sua iniquitas quam preposito regibus filiis Israel

tradidit in bello quod servarent exe-
cucionem divini precepti quia eis deus fuit ut
inimicos in bello perimerent; Edictum p-
didit regnum dei, ierit propter indiscretam suam
Capitulum 3m misericordiam et tulit mortem habet in hystori-
a solum ut discretio
Nota bene 2a pro- lucerna corporis etc. sol ab apostolo
gratias discretio- Ira tua sol non occidat, i. iudicium di-
nis. scretionis non obnubilet set intendat
Nota bene veritatem, quia non est gubernaculum et regimen
totius vite nostre. Iuxta illud Sapientis
Cuius non est gubernacio corruet ut solet
et ideo consilium rassie nunc
rupitur. Set quia non agit omnia sponte te-
stis et tuto te preveniunt. Dicitur ga-
toe cum fuit cum consilio i. cum dis-
cretionis moderamine. Unde quod virtu-
tum ... quod laetificat cor hominis set
temperamentum moderatione sine quo pane In-
quit sapiens et illius constat sa-
pore itaque vir domus edificatur
Set dominus potest edificari ut spirituales
docet virtutum potuit congregate dicte
sperat cum spiritu i. cum discretione vero
bonis adaudat i. trahe ne in vita hu-
iusmodi etc. scilicet spiritualibus divitiis et vi-
tibus pro esse.
Decimo quod mater est discretio
Capitulum 4m nis quod nullam omnino posse p-
fica persistere virtutem et ideo tu-
bet beatus Anthonius quod omnium premium set
Nota 3o progeniem discretionis difficultatem et quod solet discretio que hominem
semper dominum producat ad deum et quod
nos virtutes mater continet illesas
set que nulla conatu summo labora-
Quod discretio 3 est virtutum generatrix tentes ad virtutum culmine conscendunt nec
nimis cum sic est virtutum generatrix
moderatrix. Summatim extulit
Ut est summa scire pro in diffinitiones
Capitulum 5 probat sepius dicit ut re-
fert abbas Moyses in suis collocationibus.
Quidam senex nomine Heremo
constitutus propter discretionem que
tenuit quam ... tantos labores
ab institucione deserti ... in pro-
lapsu preceps omnes preces incola heremo
commorantes luctuose dolore percussit,
propter quod in hoc discretione non fuit vir-
tus diffinibilibus et institutionibus prestim vo-
luit obedire. Nam rigore ieiuniorum
et continencie sic immoderate fuerunt
quod eciam si idem pascha relaxare vo-
luit, cum omnibus fratribus in quibus solem-
pnitate ad ecclesiam convenire. Et [illegible]
ne deceptus angelum sathane
assumens veneracione suscepit cuius
consilio se in puteum precipitavit papi-
tavit. Quod ita suasisset quod virtutum suorum
merito neque possit ulla discrimina sua
ee. Quod etiam deo [illegible] ipsum fallacie do-
ceret experiendum. Capitulum 6
Et hic pro ipse idem pro tertium exemplum de du-
obus fratribus qui penetrassent heremum
incedentes firmaverunt se nullum esse
sumere cibum nisi divinitus missus esset
et cum per solitudinem oberrassent in
nimia fame defecti viderunt gentem feram
crassic occurrere que ad occidendum
homines non perdit set solum mites ...
instigabat quare cum a nobis sic irati
te panes illis obtulerunt unus
eorum suadente discretione velud
a domino sibi oblatum cum gaudio et gr-
acias actione suscepit. Alius vero
recusavit abiectum per abhominacione et non
a deo sibi oblatum fame defectione con-
sumptus est neque accedere inspectu
divino fame qua gentes barbare ...
flectens oblata panes eius ...
gladiis obtulit. Capitulum 7
Tercio hic idem pro decimo sexto
quod longo tempore agilis sathane
per angelum lucis suscepit cuius re-
velationibus crebris deceptus fuit
ab ecclesia iubet ab demone ut filium
suum quem secum in monasterio manebat
deo offerret ... hic sathanam

quius abbas hic mira exercet. Cuius so-
dalis persuasione seductus priusquam
explevisset horam nonam filium eius ad-
tum. Et consuetudinem tuae et vita que pro-
cumque victum admolaverit fugere re-
sponderet presagio suae scelus peri-
culi evasit euasisset.

Ca. 7. Illi et modo qui prius desviat demo-
nis deceptus quidam modicum
post vite in heremo constitutus cum
suggessisset quod promissionem laborum
suorum crederet ad aliquid
heremo constitutos vir post multa re-
velaciones sub statu quasi supra vanam repente
saeculi apostolorum agmina lucis credebat et
demum omnes sub specie sanctorum cum fine
fidei primatibus apostolis et martiribus te-
nebrosum et terram atque in lapsu de-
formitatem sed Iudeorum plebem nimis
claritate (?) in summo gaudio ex-
ultantem suadens dixit ut si vellet
eorum gloria et gaudia participare se-
quentem permitteret circumcidi quod et fecit.
Sunt itaque persuasionibus atque sermones
quia nequaquam illis parata tempore fuisset il-
lusus si discrecionis virtute observasset.
Ex quo patet quod periculosum sit discrecio-
nis virtute non fulcire.
Cap. 8. Vere experimentum patet quod discrecio
est et modo et origo omnium virtu-
tum. Iohannes quia videmus quo
acquiri debeat et quomodo possit
agnosci utrum persuasio nobis facta sit
de Deo vel ex diabolo. Illud quod sanctus qui
vera discrecio non nisi vera humilitate acqui-
ritur. Cuius primum probacio haec est: bene non solum
omnia agenda verum et cogitationes suggestas
seniorum reseruat. Exitum ut in
nullo suo iudicio sed credere seniorum
diffinitionibus acquiescat et quid bonum vel malum
sit debeat iudicare eorum tradicione
cognoscat. Quae tradicio non solum per
viam discrecionis vera quoque docebit

iacere unum et tanctis fortitudinibus
inimici penetrabunt illesum. Nullatenus
enim decipi poterit qui non suo iudicio
sed maiorum vivit exemplo, nec et callidus
valebit illudere quod viniusque fuerit
cogitaciones iudicio seniorum supponit exa-
minandas. Item dicunt enim hiis suggestiones
noxie dominantur in nobis quamdiu
celantur in corde. Cuius exemplum patet
in abbate Serapione cum esset iuvenis cum
abbate Theona quod consuetudo
sub primum gestum fuerat ut co-
tidie post refectionem fratrum cum sene ho-
ra nona unum paximacium furatus
occulte manducaret sed quo furtum sa-
cerdos tacebat. Immo postquam paxime
concedisset quod in eius esu fuerat ioma
datus sed cum una vice compunctus
pectus suum quod cottidie latenter concedit
cum lacrimis confessus est. Cum senex ab-
soluit te hoc eodem confessio tua a
laqueis inimici et callidus cum tua
confessione prostravisti quod abscondisti su-
perans et ideo uerum te post hanc consue-
tudo ille necessario ipsi in quietare non
poterit. Nondum senex verbum compleverat
et ecce lampas ardens de sinu con-
fitentis egrediens ita cellam fetore sul-
phureo inplevit ut vix inea senex
cum iuvene remanere possit. In qua vere
et virtute confessionis et veritate seniorum
sermones noluit declarare.

Capitulum x^m. Hoc igitur modo ad summitatem discrecionis
venire poterimus ut seniorum ex-
cessus nec age quod quae nomi-
ne dissipare aut nostro iudicio presumus
sed nos in eorum tradicione vel vite eorum pro-
batis informari. Sic enim in omnibus excequimur
quod in discrecione quoque perfectus formatus non
solum ad perfectam discrecionem perveniet verum
et tanctis insidiis inimici tutissimus
permanebit. Nullo enim alio vicio tam
praecipitem quoque diabolus ducat ad mortem.

Capitulum x^m

Nota quod periculosum sit celare cogitaciones noxias.

Quia natura confessionis pura presenat timorem.

Nota quod vere discrecionis ad ...

q(uia) tamen considerato consilio seniorum sue
discretionis ut ipsum in statu perduret iste
ra et cum omnes artes addocentur naturaliter
incepte sine docente non possunt apprehendi
absque magistris, hec tamen sola discretio
non eget doctore. Exemplum habes satis aperte
in corpore patet. Item cuius error non
capitale dampnum parit sed mortem depre-
cionis inducit. Sicut enim accidit
bellum adversus hostes invisibiles quam
bellum temporale et periculosior quanto
invisibilis et infestior et discretus autem
et non cogitatus mutato lato velamine ve-
nire debemus in secretioribus non pe-
testate ut possimus obtundere in uni-
a plenius cuitate.

Dixit autem abbas senex. De-
bemus recitare quod Blada consolatione
nouit salvacionis reducere
et eos breviter venire ad ... Exemplum
in abbate Appollo quam occurrisset cui-
dam fratri moventi qui monasterio relicto in
ardore compunctionis voluit redire ad
seculum cogitans ex ... voluptatibus suis
et cui tristis dolore et afflic-
torum ... et cum abbas tale responsum
ea ... recessisset et vidit se esse mo-
nachus ... et cum se audisset se
in medio reverti sed ille cum
verbis amarissimis reputavit afflictus
cum miserabiliter et indignum nomine mo-
nachi quod potuit tunc vico tradidit. Ex-
cuius verbis talis sua desperatio dicens
et quod volo ad seculum redire et uxorem
ducere. Tunc sanctus Appollo Blada con-
solatione demulcens se ipsum asserit
... in etate seperius agitari et idcirco
ipsum non debere cum desperatione frangi
sed de gracia Dei ... confidere quod non
delinquit presumentes iste. Rogavit
quod solum ... diem reveteret ad
cellam et sic ... dei non sentiret quod
tunc faceret quod sibi Deus inspiraret.
Tunc senex cum latronis docuit ex-
orauit. Ut in pugnatorum illius iu-
uenis in illum senem conuertit ut
se

cum latronis

docet operari in ... ... circa
et cum in oratione conclusisset vidit ethi-
opum nigrum qui illum senem ignitis
iaculis dirigere quo cum sufficisset per(actum)
sauciatus ... ... ueloci a-
mens huc illucque discurrit et ad
seculum redire cepit. Tunc senex
dixit: Venite in cellam tuam et scias
te adiecisse despondendum quod vinum
eius iaculum ipse ducendum in totum
sentire non potuisti sufferre. Quod Deus
scito te passus est sanctitas ut
discas operari in ... ...
iuuenes illum inspecta etate ... laboo-
rare non tamen ullam consolacionem fomenti
sed quantum ipse fuit in immo(rtalibus)
... Disce quoque tunc ex ... ...
infirmibus operari. Et ex quo salvatoris
tristicia veto agitatur non contere
sed potius blandis confortationibus con-
foue et exite ex pace sicut Ap-
pollis ille qui peritus medicus ...
illum ... quod ipsum senem ...
... ... misericordie liberavit. Exemplum
oc ... discretionis
Bonum debemus contemptum ...
habeas atque quod nos ille
soli abutentes ... perpetuas ad
unum ... ...
... ... tendit. Et ex ...
... ... qualiter debilis ... ...
et adultum ... ... mollis
et ... ... debet et ...
... videmus quod illos quos dixit
per gulam decipere non potuit per in-
moderatam ... ... Quod ...
sed apostolum ... ...
quod nimie ... discretione moderatur
nobis et viam regiam ... ut
nec declinemus ... ... per
... ...
in gule ... ...
... bellum ... consurgit
et ... ... in moderata ...
... ... Ubi ...
in gula ... ... discrecionis medium.

salutare conpunccionem reddi potest nulla uero ruinae quamque compunccione recedi non potest. Unde [illegible] fit levius continenciae modus et utrisque [illegible] similiter per quam utrumque minime uitare possumus. [illegible] sacerdotum quam generalis continenciae modus ut [illegible] similiter bini per cottidie tamen [illegible] tibi credidit quod sustentacio corporis non quod desiderium saturitatis exposcat. Quae observancia continenciae [illegible] primum modo conpleuit ut cottidie refectorum cottidiana continet [illegible] In uno eodemque statu [illegible] non corporis [illegible] nec mutare [illegible] saturitate [illegible] Tantam namque [illegible] in egypto [illegible] ut [illegible] non [illegible] recessisse. [illegible] indico [illegible] possit [illegible] decipere [illegible]

[illegible] et fratribus [illegible]

[illegible] corporum [illegible] possumus [illegible] nos [illegible] custodire ut [illegible] de duobus [illegible] uere una libra [illegible] nos [illegible] deinceps debeat [illegible] respondere [illegible] nos [illegible] in illo [illegible] sumamus [illegible] nos [illegible] in illo [illegible] non [illegible] nobis debitum [illegible] potuimus [illegible]

aetate non stomachus potuit [illegible] non in [illegible] omnibus [illegible] Quod ista [illegible] fuit usque ad uesperam [illegible] conuenerit || Incipiunt capitula in librum

Explicit lib de discrecione [illegible]

Incipiunt capitula in librum de triplici ordine vocacionum et de tribus abrenunciacionibus [illegible] 2 lib

Quod uocacionis eorum tres sint ordines. 1.

Quod licet 2 modos sit [illegible] non [illegible] praeualeat [illegible] 2.

Quod quibus deo dicatum [illegible] 3 sunt abrenunciaciones. 3. Quod [illegible] abrenunciacionibus [illegible] 3 lib [illegible]

Quod [illegible] renunciacionis [illegible] obtinere. 4. Quod non nobis sit [illegible] ut [illegible] 5

Quod non possit renunciacio [illegible] renunciacione [illegible] 6. Quod [illegible] 8. Quod [illegible] 9. Quod [illegible] renunciacionibus [illegible] 10. Quod liberum arbitrium [illegible] 11. Quod [illegible] 12. Quod [illegible] 13.

Capitulum I

[illegible] 3 sint ordines uocacionum et 3 renunciaciones [illegible] et [illegible] praecepto [illegible] perfeccionem [illegible] Deinde [illegible] diuina [illegible]

dicit modus uocacionis

tu sume cordis compunctio que suscep-
te pertinus auctus remanens adimple-
vit. Secundus modus devocionis fit per horrorem
ut cum ex[illegible] furorum vel eorum mortis in-
fugam ... ad desiderium salutis nunc
accenditur. Quo ordine et filios Israel
per Moysen de terra Egipti legimus educ-
tos. Secundus devocionis modus excitacione des-
cendit ut cum in [illegible] temporibus que li-
berorum admissionem vel mortis pericula co-
minantur compungitur et sic sequitur domini
[illegible] [illegible] qui in rex persequitur [illegible]
consequens Hunc modum devocionis legimus
in filios Israel vel [illegible] observatum qui
se demittit peccatorum suorum [illegible] hos-
tibus [illegible] affligunt ad
dominum [illegible] compulsi clamaverunt iuxta
illud Clamaverunt ad dominum cum tribularentur et cetera

Quia iste 3 modus in alio preiudicat prestito acquirende.

Et licet iste tercius modus devocionis in pri-
mis videatur non tamen preiudicat
presto acquirende quia multos
vidi per eos et [illegible] fructuosissimos
[illegible] in cordibus extitisse. Si-
cut patuit per [illegible] Moyse
[illegible] qui fugientes pericula mortis
sibi imminentium [illegible] confugiunt
[illegible] et ergo vel perfunt [illegible]
[illegible] quasi sione [illegible].
ut est inolitum propter [illegible]
[illegible] querere et in [illegible]
sumat vestigia [illegible]
et [illegible] vel perfunt [illegible]
[illegible] principiis inchoasse [illegible]
[illegible] cordis [illegible] in tempore no-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum vel perfunt [illegible]
[illegible] eodem corde quod [illegible]
[illegible] [illegible] aspi-
[illegible] et [illegible] sine
[illegible] constituunt. [illegible] et [illegible]
ut paulo que repete [illegible]
[illegible] salutis [illegible]
[illegible] qui postea in [illegible] divino
[illegible] super [illegible]
voluntatis devocione [illegible]
[illegible] sine [illegible]. Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in fine

Hic [illegible] [illegible] [illegible] in hic [illegible]

No bene ex [illegible] non [illegible]

constat in quo et apud principium
[illegible] per [illegible] male [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sine [illegible] per [illegible]
[illegible] 3 esse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sumo
[illegible] ipse. [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] visibilibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] que nobis [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] si velimus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iuxta [illegible] Ob-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] per domum patris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que duo [illegible] nos
[illegible] deserere si velimus [illegible]
[illegible] et [illegible] celestibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut po-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 3.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] re-
[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] visibilia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] celestibus
per [illegible] [illegible] [illegible] et.

Cap. 3

no bene [illegible]

no bene [illegible]

q non sufficiat ad salutem p[er] ve-
nialia cum sit inter devotione su-
scepisse. ita s[ed] et cor ad implen-
nus ardore. Et cum hanc adepti
fuimus tunc etiam tanto potius p[ro]-
fuimus q[ui] de domo patris nostri i-
de affectum celestium vicorum cogitemus q[uod]
filius vult filii nostre ad patrem nostrum
celeste. toto mentis affectu convertamur
ut possimus dicere cum apostolo conversatio
nostra in celis est unde et salvatorem expectamus dominum nostrum ihesum xpistum
profundum s. desiderium qui reformavit cor-
pus humilitatis nostre configuratum corpori
claritatis sue. Et corpus compositum ...
sic per modum reformationis ordinet
... tale renuntiationis
actionis tue ultimi ... nichil
operatur cum mentis nostre perturbatio ex ...
laboribus affectibus et ... sic fuit
expoliata ... cum meditatio
dirigere ... sic fuit in celestium ...
placere suspenderet ut non sentiret se
carnis mole grauatam. dicens cum
apostolo ... vel extra corpus nescio
deus scit. q[uia] ... in celum rapi
extasis. ut illas voces audi-
tu perciperet corporali. et in ...
... ymaginibus ... Quo
contemplationis fide atque ... ...
... non est experientia ... ma-
gistrate. ... et cetera cor-
de ... sic ab invisibilibus visibi-
libus venerit ut cum non ... tunc
... tamen ... ut re-
putaret se et velud ... fumum ...
in medium redderet ... ...
... ...
... ... non ut-
... pettiq desidium ... ...
... ... te
ut ... amare debes si vis
peccatorum desideriis attingere ut
sic corde despiciamus ... dicens ...
voluptates ... ... et ... re-
... ... q[uod] relin-
quit ... ... Hinc facit
... ...
desideria ... ...

... reducet ... ... in ...
mo ... esset ... ...
lestis ... ... alios vilos
... ... appetebat ... ...
nos ... ... sed ... sup
illas ... ...
... ...
... ... in nos qui ... re-
nunciat ... mundi ... voluptu-
... desideria ... .
ideo ... nobis ... abrenuncia-
tor ... renunciatio cordis quam melior
non valemus obtinere teste apostolo
q[uod] ... ...
... ... et ... ... re-
nunciatio omnibus ... ...
... cor meum ... ... si
... ...
... ... cor ... ...
... ... q. ...
... ... abrenunciatio. ... ...
p[er] xpistum accepit ... ...
... ... desiderio ... ...
to. q[uod] ... ...
... ... cum ... ...
ut cum abiectione ... ...
... ... desideria reliq-
... q[uod] ... ...
... ...
... bones ... cor ... ...
... ...
pulchritudo ... et deformitate
... ... et ...
... ... splendida redde-
ut ... cum decore ...
... ... et deform... ut ...
... ...
... ... et corrupta ... ...
... ...
... ...
... ... bone et ... ...
... ...
... ... nobis ...
... ...
... ...
... ... ad ...
... ... bone ... ...

^ ... versus

istis adq'sitoe totatu m'm q'sist
de q° dr' p'pha colat' dicacido°
cui Et iterum Redempto vi p'pe diac
scr'ibit et medo. q' sic nos sit hoc
v' intelle sz adutzq' ptes pitti'bus
uecem tulerunt de q° dr' ap°
diabz huius mdi pape n' supbe
sape ut sitive imcto diacz sz
i dm q' psistit nb' hinde oriat ad fu
endu. fitale tbuc thezaurus tre
zaurz bo° i futum ut app'hendat
vez vitt. Cu g' diacis mdi rele
quinq' n' uritis sz alienatis alnaq'
facultates Jo dr' xc. Si i alienis fi
deles n' fuistis q' vr'm z q's da
bit uobis .i. n. .i. ho° m'grz n' hec
tm q' ut possideq' ut euacime
d' urez voluntez possit aufri. Uere
istitis diacis esse alienas doctri
ne experienat doce. Q'a t° q' hodie
tum crete cit alia.

xpi dicas pz q' n' os ures adire
nitates ocs posiate psecci ple
iung adprimu batu.is et nec ret
bucois n' potius pucire. adq'
cu nlls poterit ipo laboe pucire
p' i dustria sui cooperatiue auxili
dim. Uu cuiz uo m dr' De Et ue
m i tra q' mo sit uo t. pq' ma
mo' pz g' non salua me sic nb
ado nouie Jo dr' Ex dextra tua
Cosuetudo et pstones abcode ab
Eruunt. Cu dr' dulci i tra q' mo
stuo t. q' n' est e p'mostruo tu
extra ipo ad est pragere n' vales.
Ex q' inuit.te collig' q' sic i spirito
ne dine vite salutas ugg dim
ut et ipi' ingio et illud oc ad
psecq' vitus et cetne bam.is
ee tu ps. fincq'.
excludit. qu liberum m'm
arbitru adiuctip nob coo
pet. q' sic occasiouz me salutis
diuis mois deq' opatt vit m'm
z illis occasionibz p' dimenz q'cessus
pfucaq' p' remissiq' uti. Na sic
di uoluntes fuit precepti q' dr'
Ex dextra tua vite abge fuit
excutis abeat q' deq' patuit

hc papa Et sic i° q' dr' Ueni
i tra abeptantis z actq' ut sit
Jtat i° q' sedez q' t mostruo z dim
bitas ul gre promittetis Certe
tu ce debeq' q' p oc cotu libi ar
bitrij Bruis mitu exce et baim
dis primu attige no possiq' n'
sis fuit gra liberz arbitrii monet
et abicsilz nos abono retrahunt
dsensus. No sz debeq' orare
et dic cu p'pheta psice gssus me
os i scitis tuis .i. i psacto qsi
lys tuis. qsi sciere pstone q'
cedut sup quem vult madat
toz atqz ipleat omes qui os
legitt Et sedet tarz ut n' moue
tur uestigia mea .i. ut mem ar
bitrii q' pedime fit ad mala p
te q' es ira mas hute .i. v. au
sudys roborat. Jnnuabiles et
sic auca teos hyi q° debilitas li
beri arbitrij. et vigor dine gre
yim roborata explicat ut z ibi
Jnpulsus sum ut caderez ecce fra
gilitas liberi arbitrij. Et dns
suscepit me Ecce sitas di
ui auxilij. Sn q' liberz arbitriu
z i uidu adq'sz bo° op'q' p
ficacdu.
egis et diue sacrz ii studio
pstone sz pilliutaz di sa
uar desiderit aduersa dit.tes cu
p'pheta Uias tuas dne q' os sz uiz
vi.tes tue semite nb' apeine. No
tas fac in et scietas tuas q' p
stoz q'silioz tuoz nb' reuelas
educe me et tuom reuela oclos
meos et q'siderabo mirabilia de lege
tua. Ju tm. n. sensecre eum et
aplia vi or q' bo sit. ausaho
dm q'sidari ut et ipez side sua
se sentent posse sucte illesu
arbitrij lib.te sz est sibi prouide
adno postulaent di.tes adde
nobis fide Sactes q' eiq' plu
dnez n' fuit pliberz arbitriu su.

diuino auxilio vel munere iudicii pensa
Ecce quomodo et salutem cum dicit explicat
ut ait dicens Sine patre meo nihil potestis facere
Sicut tu in me manes, sic et vos
in me manseritis et ego in vobis sine me
nihil potestis facere. q. d. sine meo
spiritu gratia mea adiuuante et perte
gente, nihil boni potestis facere dignum
eterna retributione.

Quod meritum doceat qui tan
te bone uoluntatis nobis adest com
in tempore et post hoc etc.

Spiritus et pruritatem inueniente quod ad
salutis attinet vnde et filius ...
scom vltum nobis a ipso donatum
Nam nos non ne liberi arbitrium
et auxilium ad opera exhortatorum
diuina vel humana vel ... efficiat
...

Explicit de spiritu | nos insigat
ordine uocationis et de ... abrenu

Incipit de compunctione
secundum doctorem Damiel abbatis ... post
in ... laude digni. Incipiunt capitula
in librum de compunctione. 1. Ex quo de
cet mentes tanto studio repleri. et
cuius tanto metu compunctione. 2.
Quod diuina clementia quibus desides
visitatione non desinit. 3. Quod quibus ...
utile ... 4.
Quod ... dino aux
ilio ... 5. Quod pugnat car
nis ... 5.
Explanatio illius ubi ... spiritus con
pensat aduersus carnem. 6. Quod ...
... 7. Quomodo ...
... 8. Quomodo ... nobis con
... 9.
Quod tres sunt status ... 10. Quomodo
... tepidi ... 11.
Quod ... et ...
... 12. Quod ... res viles
... occupant. 13. Quod ...
... 14.
Incipit liber de compunctione.
Quod ... compunctione ... mentes
diuinis meditationibus ... studio tanto replendae et ...
... spiritualibus ...
... inuenire ...
... resipiscat ...
... Ideo
uidet abbas Daniel ...
... relinquit ...
... de
negligentia ... de ...
dispensatione ... de ne
gligentia ... cum ... prudentie ...
... desideria ... cogitationibus ... et terra mentis cordis
spinas et tribulos ... germinare ...
in ea ... pullulantibus con
... sicut
... De ...
... bonis actibus
dedicata ... hostes ...
... nos ...
... per ... Distin

Capitulum primum.
Quod ... virtutes in mente nostra ...
Secundo.
Quod salutis ... nostre

ect

secuntur pb quos dixeratis ipse ut aiunt
ado patrem deliquerint. Figulus minus
me humili et incertus de precedentibus cordis
puritate quam vobis suo munere donatam sunt
neque excellentem et puritatem cordis et cari
tatem non meo obtinuisse sed eius munere
accepisse agnosceremus et per eius recupera
tionem divine clementie fructus exorem.
Secunda vero causa probatur ut magis me de
sidium exhibere. Cum quietem sui devotione
visitationis grata potuit requirens et cum se
consentire quod tam illa gratia tam tanto
labore recuperatam omni iure suis iuvat
sollicitius custodire ac tenere attentius
studeat. Nam ex quo facilis accedit recu
peratio, plerumque solet negligentius custo
Cum nunc ‖ diri
et divine clementie requietes et re
pudios visitare non desinit sed susci
tat torpentes. Illuminat ignaros et cle
mentiae nos arguit et castigat impudens
se cordibus nostris ut vel sic nos provocans
compunctione cordis castigatur de iterato
sopno resurgere, frigere et miseris et tre
pidus ordinibus fervido iterum visitatione di
vinae replent. Iterum nos habet ob
latione refectos inquit rapiatur exce
ssu. Scilicet nescias moram interne.
Sed et illic dilecto nobis non sit et pro
quodam dispensatione provocat dicit propheta
eum dicens Nonne derelinquas vestris quia ac
cidet quod solos nos velut una dereli
quere soleas ut eos probes aliter non.
ab adversitatis temptari non possumus et ante
patrem delinquuntur. Et ideo vos rogo
ut me derelinquas quod non expedit mi
ut meam infirmitatem non scias et di
scedas unde quod humiliasti me vel quod extra
te non habeam pacem. Quia sine deo bene be
non possum si me sequitur tua protectio co
munitur. Sufficiens namque me tua pro
tectio. Quare me derelinquat non audebunt.
Unde dixit idem dominus cum velle Job in
pugnare. Nullus extendit patrem manum tuam
scilicet tuae protectionis et ipsum et tange
id est permittas me tangere videat quod poss
idet non in faciem te benedixerit id est maledi

exit tibi ex quo procedunt. Quod conveniat
nos tenere non potest nec quantum ad primum
et sacerdotis sic. ut.
Valet et nobis ad periculum ad
horem reliquit ut desiderium in consistentiam
exhibere quam divinum adiutorium semper implorare
debemus iam noxium nobis est si in tempore
positi divinis dominio auxiliis careamus.
Quia sine continuatione divini auxilii fragilitatis
humane non potest tempore temptationis insultu consistere
ponderare et ideo non petit propheta ut ab
eo totaliter non descendat ad sed usque quaque sine
non derelinquat et hoc sicut deus frequenter
permisit filios Israel ab hostibus impug
nari facies quod esse utilissimum ut deum spe
hostium impugnatione permanet neque sen
tiret divini auxilii se non egere et oblivisci se
cogeret. Ideo meditatione persistere ne
vel desideret corpore vel vires bellandi
et exercitium amitteret.
Avertere et pugnare nobis utilis in status
eo quod ipse ait Caro concupiscit
adversus spiritum et spiritus adversus carnem
ut non quaecumque vultis id est quod carnalis con
cupiscentia suscitatis et ideo pugna
nobis est dispensatio divina utilis in status
exercitium ut eius nos provocat quia fortis
et procul dubio non spiritus reluctaretur
caro perfecte procederet succederet sed caro
suis concupiscentiis libere uti posset.
Et ad predictum verbum apostoli plenius
a nobis intelligatur. Sciendum est quod tres
res in istis verbis apostoli significare
vult. Concupiscentiam scilicet carnalem adversus spiritum
et eius spiritus adversus carnem. Cum pug
nare invicem sunt. Unde ut caro
carne volunt facere nequaquam sed possunt
id est quod spiritum volunt faciant. Ideo secundo lo
co nomine carnis non homines solum sed per
vitam carnis desideria omnia intelligere et per
spiritum non solum animam sed eius desideria bona
et spiritualia debemus quod ipsum idem
apostolus evidenter exponit cum dicit spiritu ambula
te et desideria carnis non perficiatis
Caro enim concupiscit adversus spiritum et
spiritus adversus carnem ut non quaecumque
vultis illa faciatis haec enim duo sibi

Nota bene ista expositionem

Capitulum

Quod divina clementia visitet quosque pigros et desides.

Expositio huius auctoritatis

Capitulum

Nota

Nota expositionem

ia

Nota sic utilis est

Capitulum

in ...

non utilis esse
ista dict
Nota
in ...

iuncte visitat quia tanto delectationibus vo-
luptatibus intendit spiritus ut ipsis
naturalibus desiderijs acquiescat. Sed eos vi-
gilijs orationibus ieiunijs carnem mace-
rationibus gaudere intendit. Caro et
vanis laudibus et honoribus consuescet
spiritus autem irrogatis iniurijs et
persecutionibus delectatur.
Licet ipsa non [illegible] voluntas
in quadam medio vituperatione consistit
absque tedio [illegible] carnis volens sa-
[illegible] et ad recte carnis
spiritualibus studeat [illegible] vigilia-
rum labore cordis atque puritate
voluntatis [illegible] ad perfectionem nos
faciet pervenire. Sed in tempore passionis
nos collocet in hoc tempore vel
et insurgat in carnem et spiritum in nobis
disrumperet [illegible] pugnet coti-
die valide exagitet in nobis [illegible]
id quod tamen quod volumus [illegible] perve-
re compellimur [illegible] ut puritate cor-
no [illegible] sed ingenti spiritus
[illegible] Cassianus [illegible] carnis [illegible]
tis ieiunijs [illegible] et sic tepi-
dum me nolumus [illegible] arbitrium hic
fervorem spiritus [illegible] carnis modera-
tissime calore [illegible] ut [illegible]
te [illegible] vincat
[illegible] spiritus sinat nec rursum ad
immoderatis appetitus [illegible]
tas carnis spiritum [illegible] exto-
lli. Et huic simile ex istorie ve-
teris processe in libro Genesis legimus
dono dispensationis divini linguarum
repente obortam confusionis factam
[illegible] hominum valide conspiraverunt [illegible]
[illegible] ubi adversus deum [illegible]
noxie divine maiestatis expug-
nare volentes [illegible] eos dispensa-
di repugnantis [illegible] lingue diversi-
tas in meliorem statum perfecit [illegible]
[illegible]
Per eundem ~~[illegible]~~ colligitur
quod [illegible] carnis et spiritus [illegible]
non sit noxia [illegible] nobis [illegible]
[illegible] negligentes [illegible]
[illegible] pedagogos

nisi [illegible] nos adversa-
[illegible] regula divine et si modicum
quod [illegible] nimis
excessit flagellis in [illegible] stimula-
re nos [illegible] et ad [illegible]
te venire patitur. [illegible] gratia [illegible]
di [illegible]
perducti fuimus ut nullis iactantie
[illegible] in pugnem et
[illegible] clari [illegible]
[illegible] iactantie nos [illegible]
[illegible]
[illegible] non debeat [illegible]
[illegible] in sompno pollutionis [illegible]
[illegible] consummatam [illegible]
[illegible] puritatis [illegible]
[illegible] possidere. Esse [illegible]
[illegible] remedio tepidi [illegible]
[illegible] negligentie nostre vel [illegible]
in [illegible]
[illegible] pervenire [illegible]
[illegible] nobis [illegible] carnis [illegible]
[illegible] retundet et [illegible]
[illegible] elationis [illegible]
nos sollicitos reddet [illegible]
[illegible] docuit apostolus
tres esse status [illegible]
carnalem [illegible] spiritualem
[illegible] ut [illegible]
[illegible] volupta[illegible]
[illegible] spiritualem statum [illegible]
[illegible] nec forte
[illegible] nolumus
[illegible] videamur [illegible]
[illegible] noxiarum passionum. Existimantes
[illegible] sufficere quod videmur
[illegible] voluptatibus [illegible]
[illegible] in illum statum [illegible]
[illegible] iudicatur [illegible]
[illegible] Utinam frigidus esses
aut calidus. Sed quia tepidus es in-
cipiam te evomere de ore meo.
[illegible] ad
[illegible] noxi[illegible] et tepidum [illegible]

Marginalia:
[illegible]
Capitulum vij
in quodam
[illegible] voluntas [illegible] in medio [illegible] vituperatione [illegible]
tempore
[illegible]
[illegible]
non solum
[illegible]
Nota quod [illegible] collocatio [illegible] et spiritus.
Capitulum viij.
Nota tres [illegible]
x [illegible]
[illegible] status tepi[illegible] deteriorem [illegible]

deus cuomdos priuatur. Quia ysta
tato deteriores sunt sepius quia nec me dum
uo tales spiritualibus sunt illecta quanto in
quantum uiuit in pellere pra(?) odibilius
detestatur. Et asiue igitur priuatur ce
deterior est fatali et se saluare quisque
Exq. uoc tepi di sic duorus spris sepius — one et psione fatigatur ab seculo
priuatur. Quia in quantum in psione tur
rpnes in tempore subsistit. Quia tunc que
ille ... carnalibus vicijs [illegible]
in mundum se senes. quia prius nam est
torum ... prisatione et per quem
No bene — dealme psione attingit in te
tempus quod talem mala humilitatis ipse
non incuit dicitur in corde suo. Quia diues
sum et nullius egeo. Unde tantum sumus et fedati
in deterior quam si non se miserum nec se
No tunc da — necessitatis et nudum et cenditione digna
non talius mortis esse se ostendat.
ix. capitulum — Cupido namque hic modo
plerumque remansisse modo
In tempus modo abrenuntiantes — considerauit non autem immutasse de vicijs
poribus(?) apparent. licet nomini tantummodo et spem
seculare. Nec pecunias accipere curat
tunc quas non tamen possidebat et hic sibi illo
pretium coloris ut habeat unum
fratribus vel monastio bustitatur. Quia si in
Non est tenet nudi tate religiosi dicitur supradictis se submittere. — tate vite professionis inherent vel per
pscere intendit ut exutum assentibus
psis dissensionibus vult ut se nudus
scribendum ipso collocaret ut dum
non auerit amorem sed nec sui ipsius generet
totam spem et fiducie sue in regno dei
reponentes. Et amplius uenit ut
dum iam per aliorum fratribus possi fest
inat ipsi nequis superioribus studeat obe
dire et assumpta in aptantes dum agitur in
sebere capiunt ut ipsi dicere et agere
quod oportet sit sunt psalphane medetur.
Capitulum x. — unde est superbia dicitur
pro Uniusquisque sermo et
nam initiatur autem quam essenerunt et
libertate in usibus et christianis dissolutum
quod est in actum deterior sit. Unde et dis
ciuitatem et prendat exitum. Unum
sane atque idem in obedientia et deus vel
pro operatione aliquis vel pro ... vel desi

dicit superioris mandatum vigilare cum
quod in inchoans tristitie precepit ut legimus
quod si constipuis ut dolens non aliquis
sibi hic enormes fomes et frem
piscis prestione conteptione non quod prius
tost et demenendus vigiotum sit mact
quod suum sese occultat. Quia in quantum in — Omnium
apto excellere uoluisse. Signum — prima
non est mentis ... arguunt — prouis
omnes et aliis statuant sic nec quod dum — dam
in summum collatur tegunt in auertit per
uat et committere statuunt prouocationis — Capitulum
Unde dicitur legitimum
dein ille qui prius prime renuntiauit
in dolore sensuperos ad monasterio tam
contulerit quod tanto enim studio tam quod
dum prius et uoluit occuparum ut eorum
autem omnibus bonorum facultatum super pretio — Dico
quo prius pre operis maxime re — res
liquisse quam eorum assitus et desiderium — les
non abstinuerit. Sed tunc res uiles et mi — Deus
nimas tenuerunt. Unam namque eu — res
pridie quod est res magnitudine quod — mun
tam non prius autem uiliores minus retinet — pleo
et ipsi sic se probant psistas perfectus non — tur
abscidisse. Sed solum res uiliores
immutasse. Nam manet diligentia ceterarum
autem fuerunt condicionis earum quod res
uilium detinent. Quia et tamen custodiunt
diligenter et defendunt ut prius
diuisus fecerit primonentur. Et quod ipsum
totius earum tuetur perfide
Capitulum — Christus constat eos esse
hanc est tandem cupiditas prius
laborare illa et quod vel ad usus
cuius vel necessitatis cogit modum pro
sidere non sunt continentes sed modo et me
sueta continentes hic in suum cordis thesaurum
aut designantes cum in ipsis quod non est — No bene
et ita diligentius modus excedentes ac
maius custodiunt et tantum contenti
tamen defendunt quod ipse dissencione rerum
et non ipse pretiosarum cupiditas habetur in te
nunc. Et per uerbum et magnus non
sanctus habetur in principiis cressaret.
Ideo et res seculares abnegauit ut

uxores seculi discernimus contempnere
Respondeo ... n. 3 qui primo quod matrimonium opus
abiciat et spiritui ... adhuc necessitati mi-
nus obliget. Explicit liber de opere
cordis. Incipiunt capitula de
mobilitate anime ex collationibus abbatis
Sereni. 1. De castitate et continentia non solum
... consistere. 2. Quod perfectio
minus sit perfectione ... pl-
... designat. 3. Quod debeat re-
... spiritualibus certaminibus. 4. Quod ...
robur ... spiritualibus actionibus. 5.
Quod ... minus evagatur non debemus ...
... relaxari. 6.
Quod ... nos ... impellit
... evagatione. 7. Quod de
... suggerunt ...
non illabuntur. 8. Quod demones ...
in ... impugnationes in nobis exercent.
9 Quod non omnes demones ... solitudinem
... 10. Quod ... recedunt
...
11. Quod ... nos impug-
nandi ... habuere. 12. Quod
... nos possidere per cogitationes ...
... nos possideat. 13. Quod
in ... abbatis ... quod ... in ...
...
Incipit liber de mobilitate anime ex
... abbatis Sereni sumens ... vi-
...
Verba Iohannis Cassiani abbatis Sereni
... sanctitatis et continentie vite ...
... mobilitatis ...
... non possit
in aliqua meditatione fixum tenere ...
... spirituale ... quod
desiderium se dicit. Abbas Serenus re-
spondit ... non sic ...
posse ... consistere ... mentem ...
... voluntate ... non ...
... fixum ... suos ... motus et
... quod mentis sue ... debe-
at ... Ergo quos suos volutus
... exercet et ... ro-
bur acquirit et ... in ...
suggestiones quas ... evade-

atque illo statu quod desiderat figere
mentem. A nobis ergo qualitas cogitationum
... sapientie cogita-
tionibus ... vir-
... inveniet ... non
...
... Nota bene
...
...
... ut ...
... cogitationes ...
... cogitationum ...
... nos ... cor-
dibus ...
...
... cogitationes mali ... Capitulum 4
in cordibus ...
... mens figere per-
... cogitationem ... Quoniam stabili-
... tas bona figere
... pullum cogitationem.
...
...
...
...
...
...
...
... cogitationes ...
...
...
...
... cogitationes ... Quod ... more ...
... cogitationum ...
... possimus
...
...
...
...
...
[illegible]

audiuimus et ad quod plures exaudit
possunt. Deinde apostolus cum dicit armatura
nostre milicie est attribuit nostro statu po-
tenciam dei. Per hoc quod dicit non est carnalia
sed spiritualia ostendit quod licet sit
sed ad hoc sit excedit conflictus con-
sequimur. Ostendit quod [illegible] ad destruccionem
inimicorum et munitionum cogitatus nos
impugnancium. Et ideo est generalis et spe-
ciales armorum quibus uti pugnare
debemus. Primo ostendit apostolus cum dicit Su-
mite scutum fidei in quo possitis
tela omnia nequissimi inimici ignea
extinguere. Fides enim est quod tela ignea
et libidinis et omnis alia vicia re-
metu futuri iudicii et celestis
regni desiderio mortificare et ex-
tinguere. Et [illegible] ipse [illegible]
[illegible] vitalia membra [illegible]
continens non permittit non pro-
[illegible] hominis vitalet
dicitur penetrare. Et sufficit
[illegible] galeam spem
salutis galea capitis mu-
nimentum. Et [illegible] apostolus [illegible]
debemus spe futurorum veluti
[illegible] galea [illegible] tempus
[illegible] fide eius
[illegible] illese custodire et gla-
dium spiritus quod est verbum dei. Ipse gla-
dius [illegible] penetrabilior om-
ni gladio ancipiti. Dicens [illegible]
[illegible] quod in nobis carnale
[illegible]

Capitulum [illegible]. Quod robor huius armature
[illegible] armature gestantes [illegible]
noscere [illegible] regere. [illegible]
bella milites suos [illegible] quod dicitur
[illegible] quod fortes est [illegible]
[illegible] sit expugnare. Ex
quo patet quod bella dei non [illegible] pli-
cite [illegible] et in sermone [illegible]
in sermone [illegible] et spe-
[illegible] in robore dei [illegible] po-
[illegible] [illegible]
forti et [illegible] suo expug-
[illegible]
[illegible] apostolo [illegible]

in sermone tunc potes [illegible]
lius meum in sermone [illegible] tanto for-
cius ad auxilium divine proteccionis
omnino debemus [illegible].
[illegible] cum [illegible]
id est cordis sui [illegible]
[illegible] id est vigore [illegible]
et dono celestibus [illegible]
[illegible] a bonis operibus
[illegible] replebis egestate [illegible]
[illegible] regnum dei vi patitur et
violenti rapiunt illud id est illi soli qui vi-
[illegible] suis [illegible] vili re-
[illegible]. Nullus [illegible] sit labore
[illegible]
[illegible] magnitudine cordis
[illegible] et assiduus [illegible]
[illegible] in futuro [illegible]
[illegible] seculo [illegible] et [illegible]
[illegible] in corpus [illegible] desider-
[illegible]
[illegible] actibus suis [illegible] co-
[illegible] suas in ipsum [illegible]
[illegible] tes.
[illegible] nobilitatis possit aliquis
[illegible] studio [illegible]
[illegible] nos non
impellet [illegible] quod nolumus [illegible]
quod inimicos sit [illegible] ad-
[illegible] ut solum nos [illegible] a
[illegible] nos impellere [illegible]
[illegible] suggestionibus [illegible]
[illegible] Quod ipse [illegible]
[illegible] in [illegible] in nobis
[illegible] liber arbitrium [illegible]
[illegible]. Unde si in nobis [illegible] et
[illegible] eius divine pro-
teccionis [illegible] quod multo
vehemencius potest nos protegere quam
inimicus nos possit [illegible] in
pugnare. Constat [illegible] neminem [illegible]
vincere posse [illegible] non solum
illum quod [illegible] voluit sue volun-
tatis [illegible] debile
[illegible] inimicum quod non potest vincere
[illegible] volente
[illegible] nobis posse in
gerere cogitaciones non tamen [illegible]

[illegible] armature [illegible]

No quod [illegible] armorum quibus pugnare debemus

No [illegible] capitis [illegible]

Capitulum [illegible]

No [illegible] armature gestantis.

Capitulum [illegible]

No [illegible] operacione

No [illegible]

[illegible]

[illegible] voluntas [illegible]

[illegible] cogitaciones [illegible] consistit

[illegible]

7

tus pnt illabi qualr z ppu solg
ol. Cogitaces z urace no pnt
9bsce b exqbusdā idiaijs ssilz
quiant ut ss forte forcūz i geh
tes. senssint cu pance tetuh
bidis susceprisse. z no resiste ut
oz. Eelx itellige iudm libidis
i eis corde deffixu. Si cn' uttant
udiuret espiraut l' fuore vt' hc ia
dm cordi ei9 isidit exgesbi ori
isspis ei9 9motie 9ssione. Nc z
putandu z cos tac illabi. l' vim
i ipis cugunnie l' obsess locu b
solu cogita znib monet q sbcat
ctis notas dsmut. Hac tn z
n os dmoes qsbz i gere passibs
b vmcqz vico ctoz esse spt depu
tatt9 Oz a9 pna tedit ardi
bidicz a9 adnet z i de alijs vi
cijs. Sz nc actoes sil' igere su
as putates b viassi put vi
dmt opptunitatez l' exlocu l' exipe
l' exsuscipitas dispoe.

Vod et viassi suas ipugnaces
exeant exhinc pz oz nlls
sil' vauet gla illudi z 9nupiet for
titonis exuir pt nc pe qs chatin
is z status rufsbz dissblin z code
moniu tetaudie simlos iactu
bz nace z vnuqqz ssm uat sngul
lare mte ipugnace vt cu vng
uict9 abcessit et succedit ipm
alius ipugnandu et si ete victor
extitit tuc reliq cu a9 demoi
bz sil' a9s vnajs illudi.

illud z neqqz ignorare debe9 n os
z eide fedacitatis vel desidiy ed
z ende sedacitatis ac desideij aid
nocedu. Oz iapienabz z i sfirme
z sfimores spe a9 9suduit q
suppicos grediri. ppz 9 x mlte g
nullo. n. mo
nior pug succedunt
qlz sic sufficet elui hostiu suff
re neq a9 nc eoz edelitz l' sewade
sustinie si no cum moe x de
mississe pssides vias mias ipoz
nequis acceptatz vn a9 sidlis

dis q n pati nos tptari ulc id q
potestis b sacat cu tpptac q
uetu. edulpbndat suc pncas ctyue
ilui ut possitis sustine.

t lz qlz eoz desideuz ut nos de
vincat cu tn ipoz tptari vili
reluctam z viam9 tuc recedut
9sisi z replebi icis q sbl i lib
ps. Induat 9sisioe z pudoe
q9 qrut mala m. Jtm Induit sup
eos dic afflictois z dupla 9trite
ote eos due ds m. Ali. n. du
biu z qu dupa 9tnoe 9terunt
cu diaob sunt supta ps exeo q
vident hoice illa sta z possidet q
ipi pdiduit eo qz puderz eos q
spuales sbe acdi libz deuicat.
Vnde illas iumetes eoz qlz psons
attendes pardis exulat9 pclat
mat psq inimicos meos z
9phendat illos z n reuertar don
desiciat ps q z pphta 9 ipugnaces
eoz dini auxiliu inocat. d.
Judica dne nocentes me expugn
ipugnan me. appla. ai z sor.

aco z q demoes nyhent
tact sedacitate nos ipugn
di sic i pmitta cea loquet.
Oz dupl decat 9fugit ps z q
Dute eas vel pmiu dufficiat
Vt 9 eoz retundit Sz z negli
mea ps q dedignut 9 nos illa
scdu 9flige q ps sos pnes i
hene ipugnauit Quidz tot mo
lesttias ipebat q no audebat
sigla i suis cellis 9morati.
b vnj l' x simi morabat Oz z
tatt psecucoz ademoibz pass
st q viassi 9 denocte vigila
bat z psal z oroibz iacu. cu
reliq i sopiu carpent z ill exp
gesos a9s sili adoystodiat illoz
q dolatu cantu vigilias cu oro
z lacribz obsuabat. Jnteri n. de

residuit h(ec) t(em)p(or)e vidi(mu)s plures eru-
isse. ut p(ro)genie remedio ipsos sol-
litu(m) (con)suetudi(ni)s eis [illegible] dicat(ur)
decere i(n)clusis viris (et) q(uo)ti(en)s libu-
erit manducare (et) bibere ac dor(mi)re
Cap(itulu)m xj dum m(odo) i(n) eis [illegible] p(ro)uectus
onstat q(uod) i(n) mundus s(un)t nullos
cor(um) h(ab)e(re) possid(er)e n(on) p(ro)pus cor-
mites cogitatores q(ui) possiderent
q(ui)b(us) cu(m) tiore dei (et) sp(irit)uali medita(ci)o(n)e
nudant(ur) (et) [illegible] p(re)sidio
dio d(iv)ina [illegible] deinceps i(n) eis venit
p(er) [illegible] audacter i(n)cedunt h(ab)-
ilito (con)t(ra)rius eos vexent q(ui) a(n)i(m)u(m)
possident q(uo)d ip(s)or(um) viciis ac vo-
luptatib(us) i(n)volunt(ur). Na(m) s(e)c(un)d(u)m ap(osto)l(u)m.
A quo q(ui)s sup(er)at(ur) ei(us) (et) s(er)vus e(st). Ni-
si g(ra)t(ia) i(n)h(abi)ta(n)s disputac(i)o(n)e [illegible] q(uo)d tu(n)c
sit cor(um) [illegible] n(on) i(n) pugna(m) rebel-
le (con)surgit n(on) d(omi)natu(m) cor(um) sive se
senserunt. Ceteros (et) s(an)c(t)os vid(e)o p(ro)-
leuisse de [illegible] nouu(m) [illegible]
[illegible] (et) [illegible] l(ite)r(is) [illegible] m(ag)istris
Q(uod) ita sit q(uo)d d(iv)ina clemacia l(e)v(er)e
[illegible] n(on) patit(ur). i(n) eis i(n)dic(a)t [illegible]
cu(m) [illegible] s(an)c(t)or(um) [illegible] i(n) ipsis
[illegible] sp(irit)u(m) ut eos [illegible]
[illegible] absq(ue) [illegible] ad eciu(m)
[illegible] Jux(ta) [illegible]
s(an)c(t)or(um) [illegible] p(er) [illegible] i(n) sp(irit)u (et) p(ost)
vobis [illegible] urbes fidelis.
Q(uod) i(n) illo [illegible] i(n) lib(r)o reg(um) vide(tur) ce
i(m)pletu(m) q(uo)d [illegible] viri(us) i(n) [illegible] q(uo)d
tu(n)c n(on) vico [illegible] (et) [illegible]
[illegible] [illegible] (et) [illegible]
[illegible] Jux(ta) [illegible] p(er)-
tis [illegible] (et) [illegible] sic [illegible]
[illegible] vocat [illegible] de [illegible]
e(st) [illegible] degustare.
xij [illegible] (et) rep(er)ib(us) s(an)c(t)us [illegible] i(n) ab-
bate paulo q(ui) [illegible] p(ri)m(u)m [illegible]
cordis i(n) h(er)emo p(er)fecit ut n(on) du-
[illegible] possit i(n)spice s(ed) n(on)
[illegible] (con)u(er)sac(i)o(n)e. Na(m) cu(m) eid(em)
paulo cu(m) abb(at)e p(er)gere [illegible]
mo [illegible] femi(n)e [illegible]
obviasset [illegible] fugit ad mo(n)asteriu(m)

suu(m) redijt p(ost)missio p(er)e visitac(i)o(n)is
officio [illegible] ut [illegible] possit
effugere. n(on) abbas [illegible] ip(su)m
revocare potuit [illegible] clamor(e). [illegible]
zelo castitatis h(oc) egit tu(m) q(uia) h(oc) n(on)
fecit s(e)c(un)d(u)m s(an)c(t)i(tatem) s(ed) [illegible] discrec(i)o(n)is mo(dum)
excessit. [illegible] n(on) solu(m) [illegible] fecit
[illegible] n(ost)ra s(ed) (et) [illegible] [illegible] sex(us)
[illegible] excuderat. [illegible] cu(m) corp(or)e
adeo p(er)cussus e(st) q(uo)d o(mn)i(a) membra sua cor(por)is
(et) [illegible] sic fuit i(n) ipso [illegible]
q(uo)d n(on) mot(us) n(on) [illegible] [illegible] hi(us)
potuit. Et [illegible] redact(us) e(st) q(uo)d a-
[illegible] (et) [illegible] (et) o(mn)i(a) cor(por)i n(ecess)a(ria) [illegible]
cunt i(m)pendi [illegible] s(an)c(t)a(rum) [illegible] de colle-
gio s(an)c(t)ar(um) v(ir)gi(nu)m. adq(ue) cenobiu(m)
e(st) deduct(us) [illegible] usq(ue) ad mo(r)te(m) sue
[illegible] [illegible] tu(n)c [illegible]
[illegible] p(ro)cedebat ut
[illegible] q(uo)d cor(por)is sui [illegible] ip(s)i(us)
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Et
[illegible] q(uo)d d(iv)ina [illegible] [illegible]
ex [illegible] [illegible] [illegible] fuit
(et) q(uo)d [illegible] [illegible] fuit [illegible]
[illegible] suor(um). Expl(ic)it lib(er) de mo-
[illegible]. Incipit ca(pitu)la i(n) libru(m)
de [illegible] s(ed) [illegible] d(omi)ni
abb(at)is [illegible] .1. Vnu(m) [illegible]
[illegible] [illegible] i(n) ip(s)is demonib(us). 2.
Q(uod) p(ri)ncip(iu)m [illegible] n(on) fuit
i(n)videre s(ed) sup(er)bia. 3. Q(uod) [illegible]
[illegible] angelicas n(on) [illegible] accidunt. 4.
Q(uod) [illegible] [illegible] [illegible]
debe(n)t. 4. Q(uod) [illegible] d(iv)ina [illegible] p(ro)-
[illegible] [illegible] s(un)t [illegible] [illegible]
[illegible] 6. Ex q(ua) [illegible] i(n) demonib(us) [illegible]
p(ri)ncipat(us) (et) potestates. 7. Q(uod) ex q(uo)
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. 8. Q(uod) demones
[illegible] mo(r)ib(us) homi(nu)m obed(iu)nt 9. Q(uod) [illegible]
[illegible] [illegible] demonib(us) [illegible]
[illegible] homi(nu)m [illegible]. 9. Ex q(ua)
voce dicat(ur) filij dei (et) filij homi(nu)m. 10.
Qu(omod)o artes magice [illegible] diluviu(m)
[illegible] n(on) p(er)ierunt i(n) diluvio. 11. Q(uod) [illegible]

nunc fuit lege scripta post diluvium
c[apitulo] 12. Quod lex scripta non debuit
ab uno homine c[apitulo] 13. Incipit liber
de spiritualibus negociis.
Verit g[enera]n[te]r unus existat
tantum dicta i demonibus q[ui] i[n]
illis viciis quibus negocia p[ro]ponit
[ur] Et q[uod] diverse negocia de
mon[iorum] diversis studiis ho[m]i[num] co[m]p[e]
tunt. Et q[uod] i[n]de sic p[rim]o sensus.
huiusmodi p[ro]ponitur quod nisi multum i[n] ho[mini]bus
veritatem et ap[u]d paucos p[ro]vinia
viderentur sint temeritatem tamen ass[er]ere
bono di[citur] absolute volumus nunc
p[ri]mam mentionis scriptum testimoniis q[uo]
probanda. Nam cum visibiliter creaturas
deo [con]tat spiritualiter ce[lestes] p[ro]p[ter] eo q[uod] secuentes
adorata beatum denichilo creati ipsum
p[er]petuo collaudatione. Non enim constitu
tum est dum creatione sic p[er]actum ab
homine mundi visibilis constitutione p[ri]m[o]
eius i[n] chorisse q[uod] i[n] creationibus seculi
ab eo providi sunt orbes quod videri
est simile decante bo[na]t[ib]us i[n] misterie
sic tre dicte dn[o] i[n] Job cum sancte
fidei laudantur me omnes angeli mei
voce magna. Et sic q[uod] s[an]cta angeli
creati i[n] c[elo] sunt i[n] celum et terra creata
sunt. q[uod] eciam p[ro]cessit nisi ut comprobet
certe q[uod] p[ro]ximis visibilibus creaturis quos
videbit de nichilo orta creatore
ipsum divinam voce magna venera[n]tia adm[i]
racione magis laudasse.
Et de i[n]ter ipsos spirituum nimis no
no nullos p[ri]ncipes cecidisse
placet ex Ezechiel oraculo. Domino ad ip[s]um
dicente. Fili sic et placetum sup[er] p[ri]n
cipe tyri et dices ei. Tu signaculum similitudinis plenus sapientia et p[er]fectus
decore i[n] deliciis i[n] deliciis paradisi dei fuisti. Et i[n]fra posui te
i[n] monte sancto dei i[n] medio lapidum ignito[rum] a die conditionis tue donec i[n]ue
ntas iniquitas i[n] te. Vulneratus et de i[n]
temptate. Quomodo cecidisti lucifer qui mane
oriebaris corruisti i[n] terra qui vulnera
bas gentes. Quibus i[n] dictis i[n]
tellig[itur] diversitas collig[itur] quod licet dictis

ordinum q[ui] nunc sunt i[n] demonibus quorum
quidam sunt s[e]duces, alii aliis [et] fortiores
et acceperunt exillo d[iversi]tatem
g[ra]dum i[n] quo creati sunt a[nte] ceteris illi autem
illarum d[iver]sitatem q[uod] ibi d[iver]s[as] p[er]sequuntur
commisso sive negocia i[n] quo quibus ceteris
i[n] malum p[er]versae voluntatis excitarent
hos esse gradus et ordinum nobilitate
i[n] parte demit sive negocia recepisse
ut g[ra]du m[ag]is i[n] quo exp[re]ssa n[on]
voluntate cecidere p[ri]ncipatum ac
cepisse dicuntur. Super alios unus ma
gis Quod et p[ro]pter hoc qui i[n] dicto q[uod] ce
cidit p[ro]p[ter] q[uod] ipse lucifer i[n]tellig[itur] de
tracte p[ar]te[m] stellarum secum traxisse.
Et p[ri]m[o] d[ic]i[tur] q[uod] i[n]itium
ruine angelice fuit invidia.
quia sc[ilicet] homini desuper felicitate i[n]vi
dit. Sed porro fuit superbia quia sibi
se deo exequare at ideo fuit celsitu
dine cecidit quod ipsum hominis sui status
ac d[iver]sitatem, demum livoris ac
seductionis invidie ut post homine de
caperet instigatio sua dum creationis sui
ruina quam passus exceo vult quod
viderit hominem d[e] limo terre fortu
ad illam beatitudinem q[ua]m ipse p[er]didit
evocatum crederet. Io[hannes] quoniam per
eius lapsum quod subveniendi cuiuslibet
q[uod] et ipse veneratur sunt molli[tur] sed
prius meruit vindicare. Quia rui
na eius p[ro]ximum i[n]vidie subsecuta fuit ita
quod et viam dum sic eum adimeret de
icat ut nunc sic tamen excelsius rece
dit sed sup[er] ecce sunt reperies e
rois viarum eius et omnibus p[ro]cesset
post illud oculatum publicatis i[n] inimi
cum t[em]p[o]r[e] p[ro]ponens i[n] ipsum et homines in
cessant imitantes. Ac saluce dei
scorsum ut d[i]c[itur] eius mutaciativo
tempore hostis noxius ultimus crucioris
fraudulentis homini nocere non possit.
In quo tamen papue liber
nos doctrina i[n]strue ut cavendum consultat
ipsius adversarii declinemus et si dimittit
multa cum obliquorum commissa p[er]nere
suo vicio consequente. Credet namque q[uod] se
ductus non est. Sed solum seductus mulieri

co 9 · Ar. · No · No bn · ij cap[itulum] · Quod iudicat dyabolus quod homo defuit · cum tue ... · ij cap[itulum] · 6. · No · No dirince ... · x 4

consensit [illegible] ac [illegible]
tamen condempnatur. Quia cum illi non presumat
[illegible] Mulier vero
que ipso viro negante [illegible]
sit [illegible] et dolorum
[illegible] ac perpetue [illegible]
[illegible] et que tamen [illegible] et in
[illegible] confessionis [illegible] fuit
[illegible] est que huius [illegible]
[illegible] fuit [illegible] maledictionis
plagate. [illegible]
et diligenter nobis [illegible] apostolus
[illegible] quod sic auctore [illegible]
[illegible] deceptum non peccato [illegible]
re non penitet.

Capitulum [illegible]

[illegible] den-
[illegible] religiosus
in celum et terra repletur ut [illegible]
[illegible] divina [illegible]
[illegible] eos [illegible]. Nec [illegible] homines
[illegible] eorum in quibus [illegible] subito se
transferunt [illegible]. Ex [illegible]
et [illegible]
homines timidos [illegible]
ut [illegible] sicut [illegible] consueverunt
in eos qui in pluribus [illegible]
[illegible] homines
impugnant et in scripturis habere cum
[illegible]. Cum ipsis [illegible] angelis qui [illegible]
et principes [illegible] propo-
nunt continue reluctando. Unde [illegible]
[illegible] in Daniele. Cum dixit Gabriel
angelus [illegible] orationem [illegible] exaudi-
tus [illegible] ipsi. Et prin-
ceps regni Persarum [illegible]
angelum qui preerat genti Persarum qui
[illegible] genti iudeorum resti-
[illegible] et uno diebus allegans quod [illegible]
Daniel [illegible] iudeorum adhuc non [illegible]
sufficere [illegible]
captivitatis [illegible]
Danielis [illegible] potuisse illos in
adiutorium eius Michaelem archan-
gelum [illegible] principem [illegible]
[illegible] Gabriele et [illegible] inde
[illegible] impugnatione defendens
Legimus [illegible] principes [illegible]
tum angelum [illegible] qui [illegible]

[illegible] iudeorum [illegible]
[illegible] videbatur adversus. Ex quo patet
quod discordias [illegible] et conflictus [illegible]
[illegible] se gerunt et [illegible] se ipsas [illegible]
[illegible] excitant [illegible]
[illegible]
et [illegible] non [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] contendit.

Capitulum [illegible]

[illegible] nominibus [illegible] principatus et
potestates [illegible] diversis [illegible]
[illegible] subiectos [illegible] princi-
[illegible] Non enim [illegible]
[illegible]
excitant. Nec principatus [illegible]
[illegible] subiecti [illegible] vendicet
principatum. [illegible] tamen [illegible]
esse in [illegible] quod non [illegible]
fiet nisi cum illi fuerint [illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] potestatibus [illegible]
[illegible] Beelzebub
principem demoniorum appellat [illegible]
[illegible] potius. Nam cum quidam [illegible] in [illegible]
solitudine [illegible] quidam re-
[illegible] in pernoctatione [illegible]
[illegible] suos [illegible] media
noctis [illegible] quidam
innumerabilem [illegible] demoniorum [illegible]
[illegible] videt, quorum quidam principem
[illegible] et quidam sequebantur
[illegible] et magnum [illegible]
[illegible]
[illegible] solio [illegible]
et quos [illegible] in [illegible]
[illegible] hos [illegible] in [illegible]
[illegible] repulit. [illegible]
[illegible] se [illegible] hos [illegible]
[illegible] bellatores et gloriosos [illegible]
tollebat. Inter quos unus [illegible]
[illegible] se quidam [illegible]
[illegible] xv. [illegible] hac nocte
[illegible]
[illegible] magnum gaudium
[illegible] principes [illegible]

magus p'cons exulit 7 i m
blandib3 eronit. Qz tu fco mat
fic n̄ credes hys q' audieat uel
h3 vi tez sa explorac venit ad
mostin i quo ic fr degebat
7 sic demo reuulat inuet cu i
ea de nocte cu qdā puella sat
lapsu mislit reddisse
c drite q' negat demo
7 pillos duos phos sat
7 docem q' bn actho
e q' viru i pena 7 su lris de
spiactes uoluit cu magicis
artib3 ptbat. Cuq3 neqssim
spu adupm i pugndu i mitteret
7 illi n' psterent s; ecc sigt 7 o
ratoe mult9 poz mali ap pu
pedit. Tuc illi qsdā acores
sp sbmisert q' cu vetin reu
tent adulti9 scoassi9 7 negss
ios sbmisert Os cu ie ita m
sili repulsi Tuc illi psi mag
sili reputsi dat illi psi mag
na ee vute possions xane
ne ac vute possions xane
agsceudes ad abb abbez an
thonii accesserut 7 rectu suc
mitti hulli agsaces xanos
se fieri poposcebant Oz expto
bis athoni hac sentr qsnatuit
q' dmoes n' mte n' corz cau
q' pnt iudde n p9 eu sas co
gitatib3 at spuale meditaoe vat
tun reddidut
Cedu cu duo9 mors dmoes
hoib3 obedie a. n lz sit p
coz sates q' sbdunt a q' sit
eoz sates eoz delinite vdut
esfeys eoz delinite vdut
seculatib3 adulant Qz na opio
ne phisei decepti arbitrbt se
ne phisei deepta arbitrt se
ipm dom hac arte dmoib3 i
pesse dnts Jn belzebub pn
cipe dmoioz eiat dmoi.
ed q' seae 3 de ill' demo
nib3 q' se cu filiab9 hoi9.
dni misuisse v3 lz posse spu
le sbe adlz querere. ed q'
dez q' nllo cedou 3 spuales

ptās eu feminis 5 cui posse
tenere Qz si sic siac posset eu
i pportacoui soridib3 delerent.
mlto ctas pscps sic existeit
q' adhc hoics laiarit. Vn i ua
qstio sic soluit Post nece a
bel abel asse sue frndadis de gen9 haui
mu exordiu sumet i locu fris
extici nasat sech q' fuit iust9
7 saus Cui9 pgeies pntis secu
ta iusti3 se se abstinuit a q
ut oe sacilegia qd s cois cayn.
Et ita g'nato ista sat q' de sech
descedebat logo tpe i p'm 7
attenu3 sitia duauit. Et ita
q'nato sitas illi q' descedebat
de sech sili di uoca se. Et videntes
p9 h sily sech silias caz q' de
cayn nascebat pgac q' cent
place desido placeus eaz alt
ecti acceprut q' vxores q' vis
sues suoz prm negar i sude
tos du'ert eos abigeitas sa
tate prna. 7 sic ab illa desa
plina 8 tp ois edita cexdunt
Oun. adc ess sapud illust eus
q' oni nac p plaisse qsgret p
p 7 ch3 velz cpli noua i posue
eaz pta q' senait. Pat
go sapid3 p s successoces giom
seni sech p'rnat eduae i post
eros transfundit q' 7 ad di cultu
7 utilitez vite exercunt q' du
i sucti pritte prenat pmasit
utz uo sem sech se phana
toi iunstat adve pphte
7 nequita sr quisi 7 i stactu dmo
artes magicas didicert qs 7
suos postos edocuert 7 sic ven
di cultu delicto l' sla' v ercos
demoes pdys coluert.
ed cu ita diluuius pressert
Recept qui q'ille pphe
artes cu sine cultoib3 i dilu
mo n' pierut 7 quo poste sup

Marginalia, left: vii d | Capit. | Supinentu[m] electe | inti g / o. mali / i dmoi / undes / bzn u | Arg / dois / indi / itnag / pitile / plaus / gatur | no bult | Cedo | Dmoes / hib3 duob3 / ne obe / dat | q'n. ||| Marginalia, right: No solo3 optiue / qstioas illey | nc | No bn hc | No bulz | No bulz | No vn artes / magice sr inuete | Cedo

^ [illegible]

Ratio [in margin]

venientibus sedibus innovaverit. Ad
quod dicimus quod sicut tradunt fuerunt cum filiis
Noe qui fuerunt in eius philosophicis artibus in-
buti, sciens diluvium imminere huius
philosophie artes diversis metallis et di-
versis lapidibus insculpserunt quod post
diluvium eadem que sculpserant inve-
nirent. Per quas huiusmodi nequaquam scientiam
transmiserunt ad posteros. Et iterum non
est contra vulgaritatis quod credunt an-
gelos malos diversas artes ma-
leficiorum hominibus tradidisse [illegible] con-
templata [illegible] filius Seth et fi-
liabus Caym procreata sunt filii robu-
stissime qui propter parentum staturam et ce-
lerum malicie gygantes appellati
sunt. Qui primi predatores fuerunt et quorum
scelera sic excreverunt quod non potuit ali-
ter quam per diluvium extirpari.

Et quod lex naturalis homini insita erat
[illegible] indicata pro abusu pec-
candi. Vel fuit obrupta et quasi obli-
vioni tradita. Ideo necesse fuit eam per
legem scriptam postea posse innova-
ri. Quod autem omnia sacramenta legis fuerunt ante
Abraham sic etiam [illegible] in illa [illegible] expressius
quod omnia mandata legis scripte ante di-
luvium ob sanctos patres observasse con-
stat. Ut patet in Abel qui ante legem
scriptam primicias deo obtulit et de
adipe omnium suarum sacrificium de-
ferat. Noe est alius modus discernit.
nulla legis scripte sed naturali lege instru-
ctus. Et sic de aliis patribus qui ante le-
gem datam legis ceremonias obser-
vabant [illegible].

Primum non solum legis sed et [illegible]
implevit mandata. [illegible]
[illegible] quod lex scripta
non debuit Abrahe dari [illegible] fue-
runt [illegible] naturali lege
non [illegible]
Et [illegible] lege dege-
tes fuissent [illegible] legis
[illegible] professionis dedit.

[Margin notes, left column:]
Nota quare artes invente ante diluvium invente in diluvio non perierunt
Nota bene
xij
Quare post diluvium oportuit dare legem scriptam.
Quod nulla sacrificia [illegible] ante legem scriptam [illegible] solum legis sed et [illegible] professionibus implevit.

[illegible] in scripto professione adimplevit. Non
[illegible] poterant audire [illegible] professionis con-
silium. Cum te prescit in unitate [illegible]
[illegible] Quod [illegible] lege
non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] non
odisset. Explicit liber de sepulchris
[illegible] Inci-
pit capitulum [illegible]
[illegible] Theodori. Cur deus permisit
nos [illegible] necessitatis. 1.
Quod in mundo solum sunt 3 scilicet bonum et
malum et medium. 2. Quod sit vere
bonum quid malum et quid medium. 3.
Quod in scriptura [illegible] ponit
[illegible] pene. 4. Quod [illegible]
quod nobis [illegible] non sit malum sed
medium. 5. Quod [illegible] post mortem
[illegible] gloriam [illegible]
[illegible] 6. Quod nulli malum
ab alio posse inferri [illegible] defen-
[illegible] 7. Quod [illegible]
[illegible] 8. Quod soli virtuosi [illegible]
[illegible] 9. Quod ne
sit [illegible]
[illegible] 10. Quod [illegible]
[illegible] 11. Quod homines
[illegible] 12.
Quod [illegible]
[illegible] 13 ([illegible] Theodori capitulum)
Incipit liber decimus septimus [illegible]
[illegible] Theodori
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Theodori. Cur deus permisit in [illegible]
[illegible]
[illegible] Theodorus [illegible]
ad illos [illegible]

tes suorum premiat qui futuro redd-
unt putat eos in pena restitui.
Nos vero quod premissorum premiorum
morem exspectanti esse repositum non
decet mirare quod deus sed vos rece-
vincentes in tempore non pergat
nec bonis bona nec malis mala ret-
ribuit in pena. Quia et illorum premia
et illorum supplicia futuro deus iudicio
reservat. Et ut dilatet
in ostendimus ad Dissensimus Gre.
in quinque modo solum sunt scilicet bonum mal-
um et medium. [illegible] quod sic
pre bonum et quod malum et quod medi-
um. [illegible] non est primo bo-
num [illegible] quod fide facit nos
[illegible] ponat et illa bona in mutat
[illegible] nos faciat pro amore [illegible]
re. Et [illegible] non est malum
quod non peccatum quod [illegible] bona nos
separat et [illegible] nos coniungit et
[illegible] [illegible] concedit non sit
quod [illegible] [illegible] in bonum
vel in malum [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
mors et [illegible] quod [illegible]
[illegible] vel ad bonum [illegible]
vel ad malum. Nam [illegible] ad bonum
[illegible] [illegible] [illegible] ad lau-
dem dei et [illegible] [illegible] Mala
namque [illegible] testatur [illegible]
[illegible] deo [illegible] fuit.
Et [illegible] male [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non esse bonum
non [illegible] [illegible] quod [illegible] dei et
[illegible] [illegible] [illegible] nec ma-
lum esse [illegible] non peccatum solum et separ-
atorum a deo. Diligunt tamen nunc [illegible]
[illegible] [illegible] deo [illegible] [illegible]
[illegible]. Malum in [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
malum non peccatum nullus [illegible] vel
resistentia ab [illegible] in [illegible] [illegible]
quod solum [illegible] quod [illegible] [illegible] quod deus cordibus

[illegible] et [illegible] corrupta
sponte suscepit. Cuius exemplum in libro
Iob. Qui cum dyabolus post spoliatas omnes
facultates et [illegible] morte [illegible] filiorum
[illegible] percussio [illegible] [illegible] usque
ad plantam pedis [illegible] [illegible]
tamen peccati [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
blasphemare peccati [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
legimus in scriptura quod deus [illegible] ma-
le ut [illegible] si est malum in [illegible]
quod deus non fecit et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] malum. [illegible]
theodorus qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mala per afflictionibus
[illegible] [illegible] Non quod [illegible] [illegible]
mala sit [illegible] quod mala [illegible]
[illegible]. [illegible] quod [illegible] [illegible]
Et cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] vel [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mala esse [illegible]
[illegible]. [illegible] Quem diligit deus
corripit et castigat et omnem filium
quem recipit. Et [illegible] [illegible] [illegible]
super eos mala id est dolores et af-
flictiones quibus [illegible] in pena et
[illegible]. [illegible] [illegible] qui in
rebus [illegible] [illegible]. [illegible] quia [illegible]
nullo [illegible] [illegible] possumus [illegible] ma-
la [illegible] ad bonum [illegible]. quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] quod [illegible] re-
[illegible] [illegible] quod [illegible]
mala nobis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] esse mala [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si volumus. Et ideo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] malum in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] medium [illegible] [illegible]
malum [illegible] [illegible] tamen [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible]. Et ideo
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. quia non [illegible] [illegible]

accidit. sed cum iste negat in-
nua quod ei necessariu̅ nec̅ nec
et scriptura cum magno premio et
ne uite suscepit. Nam debitum mor-
tis quod ex necessitate nec solucionem
esset cum fructu uberiori passionis
et magis intende et nec remunera-
tionis persoluit.
Sed dices si iustus per mortem
intende remuneratione consequi-
Julianus — Gregorius. Quo go in presenti punitur. Ad hoc
et. Aduersarius vnde theodorus Nos
Responsio. de ipso te bonis et malis. disputatis
uos de afflictione illorum qui istam communem
uos ·s· vos in pena in prius est quod
sunt mellius iusto viro nocere non
poterunt. Tollerant ·n· et licet iusti
nulli quam mortem et supplicium intulit
No bulis — sed peccato illius perficit adiunctionem
illatum supplicium patienter ex-
cepit. In eo quod multa patiens po-
tuit perdere res seculi: quia mel-
lius in se et voluit et sic malum
illorum non malum processus qui nunc dic
sunc. Dolores patienter tollerans
ad personam eorum et nec bonis
Exemplum bonorum — sibi proficit. Nam ·s· pati Job
intende duplici reddidit quod eum
+ penam inimicorum per peccatis suis
quam penitus latus patienter sustinuit.
Vel ipsi hic deus in nobis
firmat immobiliter custodiri.
quia nulli malum ab eo pro-
fit in se ·n· quod ut ignatur ille
cordis ac spiritus pusillanimitatem
retraxit teste apostolo qui dicit Scimus
quoniam diligentibus deum omnia cooperantur
in bonum. Omnes ·n· omnia et aduer-
sa et prospera pro aduersis applicando
et alibi per arma iustitie a dex-
tris et a sinistris ubi omnia quod sunt
prospera dextere partis esse dicitur quod
No bonum malum his ductio apostoli — glosa — ut apostolus et gloria et bone fame
designauit nobilis. Aduersa uero quod
a sinistris esse dicitur ignobilitatem et infa-
mia euidenter expressit. Et hoc omnia ex-
sistunt viro iusto. Arma iustitie simul
latus patienter et magis unum sustinuit
et ius eisdem aduersis quod in pugna putaret
ei. Tamquam armis utendo eisdem quasi ve-
lud scutum et gladio contra illos
qui tunc insunt communiter per sic hostes
peccatorum et acquirit gloriosissimus victoriam
cum ino quam || triumphum.
Per singulos maiores respectus per
corruptionem mutatur unde secundum Boetius
ut luna mutatur. Nam sic de perfecte
viis secundum. quod diligentibus deum omnia co-
operantur in bono ut de se solas et ipsi
nunc de. Aduersa omnia vero in supplicem
quod nunc in prosperis rebus proficiat nec con-
tinuatur aduersis tempore nam ut cum
in tribulat fortior tollerare corpus et in pros-
peris moderate sentiat tamen tu quos chi-
us pro prosperis quod aduersis. Hic ·n· ad-
uersa inimicos euigat retinet atque hu-
miliat et competenter sollubria[illegible] mi-
patere sicut et emendat prospera
uero premeosis blandimentis extollunt
mentem in superbie despuunt sic feli-
citatis maiore ruina prosternunt
sicut tamen gratia quod ab in prosperis quod
in aduersis bonum sunt. Recte in scripturis
ambodexteri vocantur ut patet in illo et
iosue in libro Judicum quod utraque manum
pro dextra utebatur quod viri et nos
nos poterimus in illa arte possidere
si et quod aduersa sunt et sinistra dicuntur bo-
no quod ipse ubi ad dexteram fecimus
partem ut quamquam nobis fuerint mala
illata illa fient nobis semper arma
iustitie. Duabus namque manibus in-
intendit utitur tamquam dexteris et sinistris
sed in hoc duas omnes perfecte discernit
sicut utraque successibus eius bonum uti-
do. in dextera quantum ·s·. ·n·. vnus
scilicet prosperi successibus spirituales
in quo te substitit quam fuerunt spi-
ritibus corporis donatur et absque ul-
lo labore vincit inimicus resistunt
et absciditur et cum per desiderium sublimatus

ora tremat velud i etne fumu
conceperit et bo eterna p excessu
mtis ardentissime compensat ut
ut neque se retinere valeat i hoc eterne
possite
Abz et sinistris cu pspitaty
turbulibz comutat cu pro
decit eternis iectinoz cstabz
i pstamentis. Cu vi fuore splendere
petisse bernete qd tepore ut
qz n vanat. maiore tep tuc
prestat ut n solu ecogit z fuc
tilz desidat b et ozo et leo sic
fitstudio ac vulsit g destinatur
instrumentata b tutu qo cu prestat
vn ste, noscat se sinistris p
tilz retinere. Que g i lyne q dex
tre sunt ptis ee pdixi vetuc
gle tumore elatus n fuit et
i lyne q sinistre ptis sit vile
deinceatur et arma pace
ad exau itutis assumpsit
ut qz manu utet pdextra
et i utrisqz actu euphiat affec
tusque desinist sta que dedex
ti palmam victorie cstqt. Cui
ex ipz i Job q n dilataz et
filioz affluencia elatus nc ad
usitatz ostractus sublimiore ii
tute patre tam de psperitatibz q
de adversitatibz triumphabat glorio
sius triumphans sibi sustepus de
maior dixit.
Alce g et cor consilies ra
abidixit uont qz tu
adusz que pspis pdixit uait
et sic ii tis exacu reduat
decz qd dixit. l sinistr sibi
i eterna lena eius sub capite
meo et dext illius amplexabitur
me. et lz utisqz ualcs ac sig
fuoz lena tu sub capite suo
posuit qz adusa dnt sb ualde
premia ptc coza ipi s. voi
considerando qplz tm nob ualcs

sz ut i pnia nos exercant et
adverz piaz pstois reddat
dext ub sposu amplexat qz
pbos spualiter saluti amplexu
sposo et no capit iugi i hore
eius g° abidixit qui tu de aedu
bs de pspis do gres referentes
dentiisqz atque fructu eterne
t lz Dixim9 || salutis.
temptatoz te liptua. ipi
pis et iadusz Sicut tu os h°
tpha vo tpri sz qz sp pb.
fuc itutus ablos amitte p
tuluitt sz ist emdatoz z h
mitt delatoz sn puctoz. sp q
bacz qd ut vbm Job et eo° solo
q aab° fuc itutus ablos
amtas amicos ptulunt vnt
te i pos pbam te apo eius o
bois. iste emdatoz no cu
sis vios mis tpoibz tdit ut
p cos de elacc fuc lpulict l
sordes cogitaz. I talm ipna
i ois iqt ab hore adpmu e
mudz Jux i. Multe tbloes
iustoz et itm fili noli neglige
disciplz dm nc fatigelis cu
ab eo i cpans. Que n. Diligit
corripit flagellat at oez filiu
q recipit. Similio et peccatoz
plagas imetit ut ibi de
tes bestiaz imit i eos et i
pos. Multa flagella pctois est
et qrta vo itdo ut cu psola
gla di men dit. mala penaz
i fligit ut pz i illo ceco nt
to. q nc ipe fuit nc ipi parentu suoz
pecca ceci natus z sz ut mai
festet opa di i illo. Et itm
infirmitas h no z ad mortem
sz p gla di ut glisicet ds p
ipam. Exprimyss pz q mes vi
iusti n dz ee mollis. q teva
ut qbz temptatom i ceibz cedat
sz dz ee firma et solida ut ois
temptoes eligetes ...

Cap. xii.

Qz tpa voc ab ... ces honee quietis temptate.

2as ras scemt ab alys tpsolu sed nota est

Qz mes vir ... dz esse firma et solida tptanby

sui status transformet. Jo scdz ad
tenacitate et simplicitate dedi statu tuat.
et in hoc ipso perseveret. xiii
Item quod eodem quo monachus po-
ssit magis in eodem qualitate persistere secundum
necessitatem monachus per singulos dies vel p-
suorum in dubio persistere vel propo-
sito tectus reddere et assumpta professionis
deficere. Quod ipse in cuiusmodi cumulis
mei dicta. Nam et quamvis dic te
intellexis non apud nos simoniis vel de-
notionis acquisisse non dubites te
assumptionibus renovatum ad fidem
decidisse et ideo nullus sanctorum in hac
carne subsistens potest in eodem statu
magis permanere nec aliquis sanctorum potest
hoc apice virtutum vere possidere ut
immo vel proficere secundum necessitatem ad ascen-
dere quibus dicitur vel minuere et in deteriora
verti. Quod homo secundum magis in eodem statu
permanere ut plus erudiamur non
in nobis confidere sed divinum auxilium et
perseverantiam et penitentiam magis perficere
magis implorare. Explicit liber de
necessitate sanctorum. Incipit capitula in librum
de oratione et eius magistra secundum collationem
beati abbatis Ysaac. 1. Quod finis
monachi ad iugem orationem debet tendere. 2.
Quales in oratione volumus inveni-
ri tales nos ante parare debemus.
3. Quod pura oratio requirit et assiduas
cogitationes abstinere. 4. Quod anima
debeat cum qualitate ad spiritualem
missionem possit ascendere. 5. Quod in
sit oratione et obsecratione. 6. Quod
quatuor species orationis spiritualis conveniunt
omnibus hominibus. 7. Quod omnes
species in uno vero sunt perfecto semper que
quasi complexe complectuntur. 8. Quod sit
oratio a quibus sit magis expetenda. 9.
Quod domini precepta sunt in ipso de-
monstrantur. 10. Quatuor partes orationis
dominice designantur. 11. Quod sit effi-
cacia dominice orationis. 12. Quod sollici-
tudines compunctiones de ...
... sunt funditus profluebant. 13. Quod non

omnis effusio lacrimarum vero affectu ebri-
et. 14. Quod non orationis proprius
affectum. 15. Instanter volens et omnis so-
licitudo. 16. Quod nos spiritualiter monere de-
beat ad petendum. 17. Super quos velit
deus nobis non prestat exaudicionem
gratiam. 18. Quomodo sit non oratio ut
exaudire mereamur. Incipit liber orationum
et eius magistra secundum collationem beati abbatis Y-
sae monachi || sancte.
Et est iusti finis cordis que
perfecte iuge et indisrupta
orationis perseverantia tendit et quan-
tum fragilitate conceditur ad immobilem
tranquillitatem mentis iadem et ad eius perpetuam
appetunt ipse quasi possederunt et omnes la-
bore corporis et contritione spiritus in se possessione
querunt et iugiter exercent et sic ad orationis
perfectionem. omnes tendit sancta virtus. sic
non ipse virtutes absque orationis magistra.
et perfectam potest complere et ideo ut co-
ram nobis et per ea que diximus possit ostendi
quod nobis sit perpetuus observantia ideo necessitas
sollicitudo vero totalis impetus absque
secundo ut in negotiis omnibus primo non
ad mentem admittat. 3o ut detractiones
et multiloquia et ociosa simul verba et
pilo appetite. 4o ne et insaniae per-
turbationes nobis prodeunt cum ut
summitate caelestis compunctione ad orandum
modo tamen caelestis. Et ut considerans
visionis perpetuus absque et cetera sed
primo procedere fundamentis in alto fundit
mutata que turre in altus procellas celos pe-
netrare furore et deinde ...
orationis valeat sustinere et cum supp-
orationes ... exsteterit per mens
ab omni cogitatione libera possit co-
libere et ad componendum divina et excelsis
theologos ... sollemniter. Ergo
non tam hora orationis mens mea quae
potest necessitatem ut hoc non orationibus p-
veniant ... ...
Ut ipse qualis oratione volumus i-
nveniri tales nos ante ... pre-
... ...
... ...

spirare debemus. Ex praecedenti namque sta-
tu in supplicatione mens formatur. Et id-
circo quod quod volumus ut nobis orantibus non ob-
repat, ante orationem de nostro pectore debemus
evellere ut ita illud possimus implere. Sine
intermissione orate, et in omni loco
levantes puras manus etc. aliter
enim istud mandatum non poterimus perficere nisi
mens nostra exclusa omni malitia vitiorum
et subdita virtutibus luceat iugiter. Deinde que
plene perfectae. Si enim mens nostra po-
dere vitiorum non fuerit aggravata, levissi-
mo spiritalis afflatu elevatur ad supe-
na et terrena deserens ad cae-
lestia desideria transfert. Et ideo
si volumus orationes nostras non solum celos sed et
super celos penetrare curemus ut mens
nostra ab omnibus terrenis et vitiis via
re depurgetur ut ita nostra oratio ad
deum possit ascendere nullo vitiorum
onere solu | | pondere praegravata.

nos causas in quibus mens

grave ... si praecedens oratio ... va-
cans ... et ... nullis vitiis
repugnat ... videlicet quod ... ergo
Videte ne quando graventur corda vestra
in crapula et ebrietate et in secularibus curis.
Inquit et ... oratione supersti-
tiosus ... et ... quam ... corde
... quod absque crapula ... quam ...
tor mentis ... et ... praemi-
[illegible] ... et se-
culare in nobis ... ne
et ... excludere
dit ... per ... non
nobis ... conpetens ... cum
nobis ... Cum ergo mens ... sit
aboriginis ... pondere ... et
illi summo bono ... de
... quietem ... in ... ca-
pitulo ... intermissione orate. Tunc non et
sine intermissione orate. Tunc non se
... sicut mens non ... adspirante
... sollemniter ... quod quam in secretis
... quod quod egit ...
pro ... quod ... atque ... dicere
... oratio.

Capm 8m

licet quattuor genera qualis debeat
emitti oratio et quales haec possidere
vel exercere sine intermissione possimus ... de-
hinc radix ... ergo ... insudare
... in quibus mens ... et ...
... orationes expetat ... excutit
... orationes moneant singulis ... reformat
... et ... quod informes
orationes ... etiam ...
non ... supplicat ... veritatem
... conplacet ... cum ... agnitam
... vel ... exposcat ...
... defectione ... et sine in
... compungit ... et ... ad
... futurorum bonorum ... desideria
... Et ideo his ... oratione
... digestio ... nobis
singulas orationum species exponere quas apostolus
... desideravit ... Obsecro
... fieri ... observationes
orationes postulationes gratiarum actiones
Et in ... quod ... quod obsecratio
... postulatio ... gratiarum actione de
... supplicatione ... utrum
... per ... oratione sumere
de ... ut ... utrum
supplicationem ... ascendit ... et sin-
gulariter ... offerenda ... observationes
... orationes ... supplicationes
... gratiarum actiones ... debeat
... |extra ... exhibere

tantas illorum nomina sit tractanda
... quod ... orationem et observationem
... Deinde ... utrum singulatim
... vel ... exhibendae. Tertio ... utrum
ordo ... sic ... doctoris
... voluit ... inservire
auditorem. Primo ergo ... omnes observationes
... est ... observatio imploratio ... pec-
catis qua ... praesentibus vel praeteritis ... suis
conpunctus veniam deprecatur. Orationes vero
... ad ... vel ... et
graece dicitur votum. Nam nos ubi habemus
vota mea domino reddam. In graeco habetur
pro orationes meas domino reddam.

Vnus super istum modum oratio. Cum renunciantes huic mundo spondemus nos tota mentis intentione domino servituros. Vel promittimus perpetuam castitatem deo servaturos. 3us locus ponitur postulationes quas pro aliis mentis solemus emittere cum sumus in fervore spiritus constituti. Vel pro pace totius mundi supplicamus. Gratiarum vero actiones sunt quas mens per beneficiorum a deo sibi prestitis vel contemplans prestandis per ineffabiles excessus deo refert quando intentione non numquam preces uberiores emittere solet cum perceptis beneficiis ineffabiles gratias deo cum immenso gaudio spiritus in-
reddatis et cordis | effudit.

De postulatione

De gratiarum actione

Species constat omnibus hominibus utiles esse ut in uno eodem viro nunc obsecrationum nunc orationum nunc postulationum puras ad ferventes supplicationes varietas emittat affectus. Prima tamen ad incipientes specialius videtur pertinere qui adhuc viciorum aculeis ac corum memoria remordentur. Secunda ad illos qui iam sunt in profectu spirituali et appetitu virtutum quadam mentis sublimitate consistunt. Tertia ad eos qui perfectionem votorum suorum operibus complentes intercedere pro aliis fragilibus caritate fervente instigantur. Quarta ad illos qui instant securi miserationes domini quas vel in preterito sine meritis contulit et prestat in futuro mente purissima contemplantes ad illam ignitam orationem que ore non potest exprimi corde ferventissimo rapiuntur.

Quod iste diverse species diversis statibus conveniunt

Nota pro perfectis exemplum.

Sed nunc tamen

vij n

Quia illum vim perfectam precibus affectum solum non omnia simul parte complecti atque in modum cuiusdam rapacissime flamme provocatio ineffabiles ad deum preces solet effundere quas ipse spiritus pro nobis interpellans gemitibus inenarrabilibus et ignitis nobis ignorantibus ad deum emittit scilicet illius hore momento concipiens et ineffabiliter supplicatione profundens quantum non ore percurrere nec mente valeat alio tempore recordari. Et inde est quod in quibus mensura quis positus per eas intentas orationes

Quod mens pura quasi omnes species simul complectitur.

[Qui]a et de illo primo et humili ordine constitutus super recordatione futuri iudicii ita ad horam compungitur ut non minore spiritus alacritate de obsecrationis pinguedine repleatur quam ille qui per puritatem cordis sui munificentias percurrens ineffabili gaudio.

Ille tamen supplicationum species sunt magis expetende per quas vel ipsum virtutum vel inanitatis fructus magis possit proficere vel ut super incipientium capacitatem loquar per quas magis possimus proficere vel in adquisitione virtutum vel in extinctione viciorum. Aliter ad illum sublimiorem supplicationum gradum de quo prediximus pervenire non possumus nisi per ordinem istarum postulationum mens nostra fuerit gradatim sublimata.

ix.

Has autem 4or supplicationum species deus nobis suo exemplo initiare dignatus est. Nam obsecrationis genus assumit cum dixit. Pater mi si possibile est transeat a me calix iste. Orationem autem cum dicit pater ego te clarificavi super terram opus consummavi quod dedisti michi ut faciam. Postulationem autem cum dicit. Pater quos dedisti michi volo ut ubi ego sum et ipsi sint mecum. Gratiarum vero actionem cum dicit. Confitebor tibi pater domine celi et terre quia abscondisti hec a sapientibus et revelasti ea parvulis. Etiam pater etc. Dominus meus iste tres 4or supplicationum species super istum modum quem ita expressis suo exemplo distincte nos docuit offendendas sed tamen in una oratione posse comprehendi evidenter per illam orationem que iuxta finem evangelii Johannes ipsum legitur contexuisse perfundisse quam diligens lector ex serie huius textus facile poterit edoceri. Eundem quoque modum docet apostolus ad Philippenses scribens ita: in omni oratione et obsecratione petitiones vestre innotescant apud deum evidenter ostendens quod oratio obsecratio gratiarum actio simul cum postulatione misceri.

x.

Post has supplicationum species sublimior status subsequitur qui contemplatione solius dei et caritatis ardore formatur per quam

Nos cum affectu sit ipse docere proprie m

lib. 9

219

nes illius dulcedine resolverit spiri-
tualiter sic deo velit propter primum collo-
quium dominus Christus meus. Sed quia ubi deus
dicere pudet in adoptione filiorum dei
nos presentem per gratiam constituens
[illegible] quod [illegible]. Quoniam est [illegible]
lis admonentem condicionem [illegible]
[illegible] pugnat et nos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] hor-
rore declinet et [illegible] regionem celestem
in qua patrem nostrum esse dicimus sermone de
[illegible] nunc quia admittat
adoptionem filialem et eternalem hereditatem
nostre [illegible] possimus in [illegible] filiorum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — *[margin:] secundo*
gloria dei patris [illegible] [illegible]
debemus in primis dicere: sanctificetur no-
men tuum. In quo verbo [illegible] nomen de-
[illegible] in gloria patris mei constitutus
et [illegible]. In hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible]. Et [illegible] oportet
in terra Christus qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] ut quia sanctificetur vel sa-
[illegible] [illegible]. [illegible] sanctifica-
nomen tuum. [illegible]
possumus [illegible] nos [illegible]
sanctificator tuus vel intelligere [illegible]
sic [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] vel [illegible] ut in nostra [illegible]
[illegible] spiritualis [illegible] [illegible]. [illegible]
homines videntes opera nostra bona
glorificent patrem nostrum qui in celis est.
Secunda peticio nostra [illegible]
[illegible] advenire regnum patris
exoptat dicens: Adveniat regnum
illud scilicet quod dei filiis generaliter
repromissum et ab eterno preparatum
iuxta illud: Venite benedicti patris mei
percipite regnum quod vobis etc. Et [illegible]
[illegible] tale regnum advenire
adoptetis. Quoniam [illegible] [illegible] sue
videt sicut illius regnum participes
[illegible] oportet ergo advenire in
regnum quod [illegible] cotidie ne re-

[left margin:] i peticio [illegible] — ii peticio

[illegible] et in [illegible]. Quia [illegible] sit cum
[illegible] ipsius per exclusorum [illegible].
[illegible] [illegible] nostris expulsus deus
in nobis [illegible] [illegible] [illegible] — *[margin:]* iii peticio
[illegible]. [illegible] supplicat filiorum
fiat voluntas tua sicut in celo et in terra
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fiat voluntas tua et non ut [illegible]
ut homines fiant similes angelis
In hoc quod sic voluntas tua in [illegible]
[illegible] ab angelis impletur in celo
et homines qui sunt in terra [illegible]
tua fiat voluntas. Quarta pe- — *[margin:]* iiiia peticio
ticio planius [illegible] [illegible]
[illegible] da nobis hodie. quia [illegible]
[illegible] cotidianum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hodie [illegible] cotidie [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. — *[margin:]* v peticio
Quinta peticio est: Et dimitte nobis
debita nostra sicut et nos dimittimus
debitoribus nostris. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
nobis [illegible] [illegible] [illegible] — *[margin:]* nota
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nobis [illegible] [illegible]
in nobis [illegible] esse [illegible]
[illegible] nobis remittit [illegible] nobis — *[margin:]* vi peticio
[illegible] [illegible]. Sexta
peticio est: et ne nos inducas in
temptacionem. [illegible] [illegible] ne
nos permittat [illegible] [illegible] ne
nos permittat in temptacione [illegible]
[illegible] [illegible] in temptacionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] libera nos a malo. [illegible]

ipius temporis q. d. no permittas
nos adiuta tepiri ulte io q possi-
us β stare cu tempore et pueru tu [no]
auxilii ut sustine possis Ecce [vii]
videtis q nlm temporale io de dominat
continet q n eternum n temporale
vt esse eternus qdicitur i plorati.
Et io magnificentie eius maxima
invocatione invenit qs qe bonis
eterna permissis ad temporale trat-
ducit adeo voluit impetere.

Capitulum xi

Et secundum quod dicit nos domesti
cos adiut i cessatiois ois que
tu stetes oculi hunani spiritus tale sono
vocis et lingue modo n ulla vbor
plato distingui Sz q mes est
hinc illustrata. conglobatis spiritibus
i cessatibus curat ad dim totat pmes
i illo bimisso tpre puncto q tamen mes
i se ipsa relata loq no puteat
Qm qde o d'ne i se ipso pfligatur
cu i mote solis oriente i agomat
constituti n unitate gusticas satis
possidet Qs no possz diusitas et
tas contincata suffla experient
q mes i flammata atq sucessa
ad odores fructuositas iacet. Non
nisi n. possibm cuiusq visibi.
oculos ois ignitos nos portat
Exhortat vi psa et colla sim
lis fore ad ubertas devotio
lis oxxit affectu bona et
veteran curiat idem n nisi adsta
nas cu fine idem n nisi adsta
lucture spe ardore cuctos.

Ve adm vo ite xii
contrictas de iustis trie

[margin: Sub his modis de contritoe nascit.] formbis pscrant. n inule de
lectus fore. n. p esse mas
gaudiu salubre contractis
fletus emgit. Itat ut i clamoce

[margin: primus modus] qdam i collales gaudii i mistis p
runpe et colla viam fine exul
tationis et gaudii et cardis pene
tret mag. Et Io mug vle tanto
silentio. mes i te se ipsa absco
dit. ut stupor sedice illud qs

os sp9 attonitus mi qucat ar
desidia sua gemitibus i enarrabilibz
effudat ad dim Juldu no tacat q
punctis lugitu. ad doloc supple
ut atque cet digere q lacrimarum c
utopatiae n possit. hoc est ipsi sta
n vocem sibi soluimus si repatie ei
mo soniacet turbido ut d e mat
Na qui in i illa lacrimaz effusione
q gratitudine mente levat mais mec
presencie tu doloc qd est cu voluo
reciprocane no possu.

[margin: nos] Tred tu cp nois effusio lacrimaz
[margin: ad bn] vne affectu clamat ar n i conta- 1
nat fletus q peccatorum spina cor nim
compungente ppe. Et q grepue 2
et noze bone et desidio suto bn ss
exorta quaque uberiores lacrime p-
rupuit du stat atra ad dim vi
iui d. Qn venia et apparebo an
faciem di. Alie profluunt lacrime 3
q absque lacrimali dme gsat h
dm demetu gelianne et ilhis ter
v ribus indicium procedit recordatione
Est et ad genus lacrimarum q p 4
aliceris peccatis emittitur. Q stemm
cl yris saule i dorsa iesu accre
uelin flevisse describitur. Sunt et 5
q solum patenitatis vite huius atque
angustiis et erumnis qs mise
i hoc mundo poena deprimitur. De
qs apostolus Est enim tunc bene
mea et ipso in. au fle mis. Sed et
tu q pstav q iet i affectu teu tu
sicut nisi ite cotles lacrime
frequentia. Q mg tam ab iet
celestis sublicite deprimit et tady
met demgite i q sublite mes
~~virtute~~ orationis sp de ze depixat
catque oppillent ergit silos et eo
actuinas lacrimarum gradus
t ae ue ois ege . xii
papintas assign lbi audio

Q psfas vie nisi i lacrime cotles
frequentes

xv

ny similiter presumamus quod velit non
nunquam in orationibus nostris profuisse.
Ut tamen sol orationis tempus in studio du
dicimus ymnum in nocte surgere ad pelamat
te quod me in specie sol. Quod me
absque vel sol absque his alteratione
cuius hinc sicut oratio non habet similiter
tenus Nota quod profectat o. in quantum se mo
dius vel per ipsum quod erat intelligi. Cuius
minime sunt gratia ob. huius quod exau
dire dono indicat presumimus. Cum
orationes nullas adhesitantes commovit
qui obtinuisse nos quod petimus si
dubitative sensimus non ambigimus per
ceteras michi ad dominum efficacia petere
posse. Dum non quod exaudire ad quod
merebitur obtinere quod se ad in
spiritu vel ad dominum credidit posse pro
stare nulla non sunt nobis alludere
Cumque orationes petitas credere quod
accipietis et fiat nobis.

Et ne ab dicat super ce vim de
oratione quod precedit excedit
penitentie et super sine nocte non est decet
quod precedit absque quod adhuc super
petatur pugnat. Ideo sancti dulcissime
cum exauditionem aliis similiter dilus non
statim iterum sumus non fructum ex
auditionis voce domini in duo
confessione sicut tum in duo
exuob et. habeo iterum in fidei
plenitudinem quod non sumus ipsius comparat
et si in delinquentibus fide sic gratia
et. habes iterum in oratione
in semper et habes iterum in oratione
assiduitate quod et in defessatam presenc
variantes in permittens dicit si in iis in
penitentiis eius surget et. Habes et
tamen in emendatione ecce vite et in operibus
atque in dissolute colligatione
in prelis et lyces et iterum in celerem
fructum et sequitur tunc in nobis et deus
exaudiet clamantibus. et dicitur
Sicut assi. Nota neque et eblomi
afflictos exauditionem causat
Iuxta id. Ad deum cum tribularer clamavi

Et videtur quod quomodo obtineat
orationis exauditionem ut nullus impetrat
dum est quod salutaria sit quod sue
bone fragilitati. Et
Et ideo ecce si autem nobis despi
cit. exauditionem causat.
quod propter se salutem nobis
trunct ut petitis in portamentis
presentiam ut quod absque ulla venia
vel labore difficile sit tamen in iure
prelate. Et non in quantum ad dominum quod
in contritus ut non quod presentant
petimus beneficium largitur.
Prout orationem apostolus pollicetur dicens
ante et accipietis quicquid et invenietis
pulsate et. Vim nos non debemus tibi
accipere orationem cessate si tardius nos
sentimus exaudiri. Nec forte ad
exaudiendum gratia dispensacione domini
utile differtur. Volens nos non tamen
minus. Dilatione commendat munere
que recipietur. iterum angelus dulcis
Gabriel ad Daniel dilatione affatur dicens
restitit dyabolus demonem. Iuxta
id Daniel apparuit presens oratio tu
am exaudita sunt sed princeps regni persarum
restitit michi xx et uno dies. Ex
quo eudem patet quod quamvis
nichil essentiam orationem fuerit nihil re
cepisse non tamen in ali xx et vo
dies in oratione presentasse.

Ideo quod autem deus nobis exauditione
gratiam pollicetur. audite ait quod or
ates petitis credite quod etc. et si e.
Hoc lucide exponit Johannes apostolus in
epistola sua dicens. Hec est fiducia quam
habemus ad deum quod quodcumque pecierimus
secundum voluntatem eius audit nos. Ex
quo patet quod super hiis tamen plenam et
indubitatam fiduciam exauditionis
nos habere quod non minus quomodo
ut quibusdam solaciis sed dicitur quod
ut voluntas et sunt et. in oratione dominicali
pariter adhibere cum dicitur fiat vo
luntas tua. sicut in celo et in terra. et
Cum non sufficit quod orationis necessariis.

capitulum xvi

Nota presentarum petitis dominus quando cause ut preces minus exaudiat.

Nota bene

nota bene

capitulum xvi

Nota quod solum se p... quod placet domino ... exaudiunt ...

nos

nota bene

q̄ nullo ns illa petim9 q̄ si obti-
ne9 q̄ nr̄az salute militabut
Jd tam prudentissime et piissime nob
a deo negatum · quia verius videt q̄
nob sit utile vel suade q̄ nos sa-
pim9 Cui9 exm̄ pri ii° doctor ge-
ciu q̄ stimulum carnis s; eco tu-
fic peccauit s; no obtinuit q̄
hec z no q̄sebat dn̄o dno.
Nam ue9 hom̄s f- et pdere i car
nis i fmm̄te phat · hic ide et
do9 suo xpo exo docuit au
dire si fi pt trāsf̄ tame hic ca
lice · veruptū no meā vo s; tu
fiat · Jng° tz q ... mis
obsecrationibz debe9 hac clausu
la adiunge · No sic ego volo s; sic
no ac nob sit

Oratiōu · ut exaudire me
reamur · hic docet xr̄ i euu cu
dr̄ · Tu ac cu orabis itr̄ i cubi
et clauso hostio ora p · tu · q̄d
sit a nob ...pleri · Nā i ē nro
cubiculū oram9 cu ab oi strepitu
cogitationū · et solicitudiu qcu
tuberi do oroes nras offerim9
Clauso uo hostio oram9 cu i tanti
cordis affcū strictis labys s;
silencio dno supplicam9 q̄ no
notu s; cordiū z scrutator · Jn
abscondito oram9 qn corde tm̄
et i tacita mente peticoes nras
soli do pandim9 ita ut nequi
quidē demones possit q̄ofide-
ge9 nre peticois ... q̄ cu
summo silencio et fundit mus
deuotōe · nb z orandū · no so
lum ne fres ... nris sus̄ris
... s; et ut ipos i nmcy
q̄ nob orantibz maxie isi-
diant · lateat q̄ nre peticō-
... q̄ et r̄ ... nob · et
bine z orandū no i morā
ubz nob diuā9 ad isere
posse · ...nā9 oro z sat

sicut ... q̄ ... do spc ... blat9 ... z salutaris oblao · Jsta
sit pura libatio · Jsta z sacrificiu
laudis · et uc hostie deuotoe
fundat i pinguitate · Jsta sit holo
tantra medullata q̄ contritis et
humilibus cordibz offerunt ·
Explicat de orōe · et de ei9 ...
tate · Ab ... ysaac ·
Jncipiut ca^la · decime ... abbatis
et qli do ... debeat ...
fm ... ysaac · 1 ·
Que cuo2 ... sit p theo
dosiu ... 2 · ... vio
tate ... talis error ...
... 3 · ... posset ... i
... suo ... ad ...
... possit do ... i
here · 4 · Q̄ requirat ... nob
... possem9 · 5 ·
Q̄ iter ... formā ... i desinent
tene debeat · 7 · Quare ...
... di ... pueuire
possi9 · 8 · Qn nob ... ve
ne ... medullit9 ... Q̄
... oms ... affcus
... exprssus · 10 · Q̄
... formā ... re
tinere possi9 · 11 · ... i stabili te
... · 12 · Q̄ ... spual
... ... explere
possi9 · 13 Quare ... par
... oratio · Jncipit
abbatis ... stabilitate et qlit do
... debeat i here.

Cum theodosi9 epc de
errore ... tracau
... linaticas cellibz
... disputatis et
errore illo ... cōtro
ne ... epistolas
ad oes ... p...
toe ... sicut ... dex
q̄ ... doct ... illā ... excurrit ·

ceterique omnes laudibus prosecuti sunt excepto
solo fratre Paphnucio. Inter quos fuit
vir consummate vite ~~mote~~ Sera-
pion qui merito vite et antiquitatis quem
omnes actus monachus [illegible] ibat quod per
Paphnucium a sic simplicius errore per
deo reduci non potuit. Contigit ut
quidam dyaconus ~~et [illegible] catholice~~
~~totius orientis ecclesie esse.~~
~~Cumque [illegible] non [illegible] somnium~~ vir professus
in scripturis de Capadocie partibus ad-
veniret quem beatus Paphnucius summa gratulatione
suscepit. Convenientibus autem omnibus quo
[illegible] fratribus et catholice totius
orientis ecclesie [illegible] esse. Cumque
[illegible] non [illegible] somnium [illegible] ymagi-
nem dei [illegible] assereret et [illegible] pluri-
bus scripturarum testimoniis approbaret. Tan-
dem dubius senex ad fidem catholicam
[illegible] assertionibus et [illegible]. Cumque
quo [illegible] gratiarum actiones [illegible]
exorarent et [illegible] fur-
gentes [illegible] duo reddiderunt.
Cumque [illegible] ymaginem [illegible]
quam in oratione [illegible] consueverat de
corde suo abolitam sentiret flens
et ululans exclamabat dicens: Heu
me miserum, tulerunt a me deum meum
et quem adorem iam nescio.

Quibus rebus nos valde permoti
ad abbatem Ysaac [illegible] accessimus
requirentes ab eo unde [illegible] tanta
perfectionis et vite [illegible] genus error
irrepsisset. Abbas [illegible] Ysaac
[illegible] mirandum hominem simplicissimum
[illegible] et [illegible] dictatus [illegible] cen-
ditum [illegible] rusticitatis vicio [illegible]
[illegible] atque erroris [illegible] deceptum
decipi potuisse [illegible] ut [illegible] di-
[illegible] in errore antiquo [illegible] perdurasse
[illegible] gentilis errore [illegible]
[illegible] quo demones hominum figura con-
positos excolebat. [illegible] ipsi-
[illegible] et in conspicuis [illegible] dei
maiestate [illegible] [illegible] per
ymaginis [illegible] adorare non
[illegible] nos [illegible]

portat quod dicit ymaginem quam [illegible]
supplicationi [illegible] [illegible]
errorem [illegible] [illegible]
[illegible] gloriam [illegible] Qui errorem
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
quam [illegible] generali supplicatione posse
[illegible] testimonium [illegible]
[illegible] ad ymaginem [illegible]
[illegible] suggerente [illegible]
[illegible] ut [illegible] heresis [illegible] antropo-
morphitarum [illegible] detestatione
[illegible] consistit [illegible]
[illegible] hominis [illegible]
[illegible] esse [illegible] Quam
fides catholica [illegible] venenum re-
spuit et condempnat.

[illegible] non potuit [illegible]
[illegible] suo [illegible] soli
[illegible] ipsius spe-
culari [illegible] de [illegible]
[illegible] in monte
[illegible] purissima solummodo gloria
[illegible] revelat [illegible]
[illegible] mentis [illegible]
[illegible] ab [illegible]
[illegible] commoratur [illegible]
[illegible]
[illegible] apparuit Petro Iacobo et
[illegible] Iohanni quando [illegible] apparuit in solitudine
Moyse et Helye. [illegible]
nobis [illegible] duo [illegible]
fos [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] non posset [illegible]
in monte solus orabat. [illegible] nobis [illegible]
[illegible] ut si [illegible] volumus [illegible]
cordis [illegible] in [illegible] et
tumultu [illegible] secedamus
[illegible] in nobis [illegible]
[illegible] suis rog-
[illegible] Rogo pater ut
[illegible] dilectio qua dilexisti me sit in illis
et ipsi in nobis. Et iterum ut omnes unum
sint sicut et nos unum sumus. Quam

Capitulum iii

Quanto excelsior fuit visio eius tanto magis debes

fiet una omnibus amor et desiderium et quod videtur et quod loquitur et spiritus des solvet. Illa quoque unitas patris et filii in nos fuit transfusa ut sic nos in illo simul et in dissolubili diligat caritate ut nos ei indissolubili caritate iungamur. Secundum capitulum quartum.

Ed qui disciplinatus magis inherere nobis petimus explicare et qualiter mente capiat et iungi teneatur. Nobis petrus damianus in de cohabitantibus exegetus hic dicit quod ad sponsi nostri propositum formulam non habemus. Adhuc vult perquirere Amor qui id quod iure debeat providens assistit. Hinc est theodore theorie quod ad sponsum perfecto possimus quod formula ascendamus nobis docuit et nullus adiungere deum meditationem potest provenire non expedit cogitationes vanitate ab omnibus curis curis et sollicitudinibus fuit absolutus. Quod si nobis apprehens et passionis prius docuit ut non ut revertissimus et ad dispositionis nostre inclinate.

Depretiavit deum meditationem posset dare hic ea nobis inseparabilis formam preces deus in adiutorium meum intende domine ad adiuvandum me festina. Hic enim versiculus recapitulat omnes affectus quam humane naturae accidere et ad omnes status diversitates et temptationes humane sufficientia et aptatur. Hic enim adversus demonum invocationem imminet protectorem deum cum inclinatur et humiliatur et sollicitudinis et perpetue vigilantie. Sic considerationis periculis quam hic exaudiatur sed divinitati. Hic versiculus omnium in festationes demonum per ut Inexpugnabilis murus obstaculum munitissimus defendens et clipeus. In nos sunt omnes vitiorum impugnatorum In quacumque enim necessitate sed huiusmodi constitutus hic dicens deus in adiutorium meum et hic dicet in uno hic auctoritas vi ad te expugnare et adulta centum casu te expugnare et adulta ceteros theoreticos perducat atque adulta in theoricas

exhibenda dulcore omnibus propter permanens huic versiculo || expectans meditantem debes donec in sopori invenias et tunc ideo exatati deus quod in perpetuum assumpsit de caritate assuefactus. Iste te deo omnibus ductori gemini fidet et peribus hic te adeo quod operi actus quod deducat hunc meditationis sedens in domo et stabilitas in turre dolens atque assurgens hunc sedes illumine in intimus cordis tui. Ista formula mentis in desinenter tenenda donec usu eius incessabili et iugi meditatione. Pauciter omnes divitias omnes abiciat et respuat et mens subsidiis omnes virtutes sua constat habet Cum carens bonum quod te ad perfectam tunc gratiam stabilitate perveniens quod deus beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum.

Ex hinc et ad vitam maiorum stratum deum proveniens ipso illustrante conscendens et copias solis viri illustri cuius spiritu in meditationem Iuxta quod asserens excelsi tunc mens que in mens divino lumine illustrata habitat in solis mundus spiritus et vertit cernatus spiritualis esset. Vigiliter illa petit civitatem generationis in mentis incola deum Pater ... collocatur. Propter ab omnibus in sede in mentis perveget et adsis. Vos ... in intimus ardet perveniet quod pertinet in modum ... in excellentissimis cognitionis et solidus sacramentis omnis pastu vegetatur et omnes sponsus affectus in se recapit et corus spiritus non textus verbo sed exempli enim pectus pectoribus ut tunc non eius pro adiuvante opositus sed tandem ... ipso cohibitus ... profundat cordis ... habeat uberiore persona ipso esset esset ... ... in se ipso tacitus ... ... prelio quod consistit

vi.

Nota

Qualiter adiungere deum meditationem provenire possimus

Quod iste versiculus omnes in se ... sit contra demones

... ...

Unde n. sepe contingit nobis pre
dictis qua experientia mea carere
nequeo papis hec usque quibus ubi
no p(er) expo. s(ed) p(er) experientie docu
ment nb reserantur. Unde namque
recapitularis cordis affectum quoniam consilia co
spectus que psalmus vero auctoritas eius
scripta procedens magis iter ipsius quod sequi
mur hunc ut prius dictum dumtaxat quod no
tavit. Colligitur quod in nobis gestum sit
ut occurrentis et sibi grate sicut vestre
eorum meditationes recordationem. Et quod
nobis vel neglientia mea induxit vel di
ligentia quomodo sumat vel prudentia dimittat
consolentur vel instigatione fraudantur in
tima vel lubricat oblivio nobis subtrahit
vel quod fatigationis humanae nobis in cu
rat psalmum decantantes remisserat
mens namque hos
affectus in psalmis inchoamus
expressione ut cetera nobis inve
niret vel inspectione pimissio dicentes
efficatius agnoscamus ut in talibus aff
ectibus eruditi non ut audientes sed
tamquam perspectum palpemus. Nec tamquam
meo gaudeat sed vero nobis ipsis in
sit de interno cordis p(ro)tinus
affectu ut sic corrigis post ut su
pra diximus non textus lectione sed experien
tia consolatis et initiat tandem orationis inge
tate mens nostra proveniet de quo
insuperiori te tanti secus meo quam non
solum. illis speciebus ymaginationibus oc
cupata sed nec ulla voce seu verborum
pronunciatione distinguitur. Sed ingenuit mens
intentione pro inexpressa cordis pro
fessione, inde nunc specialiter per se.
Quamquam mens laboribus rebus p(er) ex
cessum devotionis abstrahit gemitibus
inenarrabilibus atque susprius eff
undit ad dominum
Quod quam vindicatur magis nos
solum nobis predicatur hunc ipsum
vel doctrinae quod peccamus sed
ipsa plane pronunciat quod desider
ratis nobis hodie videmus expressis

quod n. pater est psalmus quod ne su
bitus quod unge dimico tamen tanta oppe
diosa meditatione complecti et unius
versiculi imitatione attractius visibi
lium termino imaginatione et affectus mi
rabiliter ora sim oratione conclude
re id eo vero quod scire est nobis per psalm.
expositionem. Quamquam admodum hunc versiculum
quod nobis mea formale tradisse stab
bilitate retinere possumus ut sic p(ro)di
gredi ipsius ascendit cogitationis sp
ecialis libitu in spiritum leves cogitationes
immobiliter retineremus.
Unum n. tamen cursu p(er)se. mens
mea concepit insensibilitate co
ntinentia adeo eius scripture textum
nescientes stupes quod devolvunt.
Cumque in seipso non dumtaxat adiuta
genua. veritate aliquis testimonium adeo ve
rat mea meditationes mens p(ro)ris
excludit. Debitate quod ad altare su
mitte alter meditationes transfertur.
Et erat etiam sicut de psalmo ad
psalmum rotatus de textu cur(sus) | li pl(ur)ibus ex
ad templi tristicis loco. et quem ad | plicat mes
applicant devolutus eloquia p(er) oc | enarratione
spectare eorum instabilis quod nusquam quod
vacante non proprio arbitrio valeo
vel advere vel tenere. Nec quod sit provideri
eo. plane. et exclamatione finire sed pal
pare tamen. Spiritum ipsum tam
degustatorem non est gratum. Et possum
exui atque in mea mobilitate sicut ne
git nec. ebat p(ro)duxisset disciplinis. nullius
affectum competenter exsolvere.
caritatem ego nobis omnibus nosse p(er)
quod admodum hunc spiritualiter competit
explere possumus afficiat vel etiam hunc v | Item quone
sicdum quod nobis mea formale tradisse
immobiliter custodire possumus ut omnem
spiritum principii et finis non tenetur mo
bilitate fluctuet. sed mea dietetic con
sistat. Et de quo vindicatur pro ipsius statu | Bn'.
ligat et p(ro)de dehic re disputationibus.
mens de ordine stat quoniam estio sic
sufficiat expressius. Quamquam cum tamen eadem nobis pe

Quomodo causa quare instabilitas mentis vagationis fiant

tatis in animo de consummatione cordis
aliqua habent in animabus et causa quare instabilitas
mentis vagationis fiant. ut puta vigilie meditatio
et oratio. Quarum assiduitas et vigiles
iterato confert ad stabilitatem primum quia
tamen ad nullus potuit attingere nisi per
infatigabiles continuitates opere sunt non
sibi cenobium dedicatum. omnes orationes cu-
re et sollicitudinis preteritis vite postquam fue-
rit abdicata atque in hac sola ob-
servatione desiderat fuit totus mentis intu-
itus ut ille explicetur mandatum quod dicitur si-
ne intermissione orate. Possumus in hac
cum sine intermissione orat qui sine inter-
missione deum diligit etc.

nota bene

nota bene.

Tunc vero orat quisquis tamen illo
tempore quo genua flectuntur
orare consuevit. Nunquam vero orat quisquis
etiam flexis genibus quacumque cordis
evagatione distrahitur. Et ideo quales
orantes volumus inveniri tales nos opor-
tet esse ante tempus orandi. Necesse enim est
mentem in tempore supplicationis sue de statu
precedenti formari. Illisque cogitationibus eam
orantem vel adtolli sublimari vel ad terrena
demergi quibus ante orationem fuerit immora-
ta. Est autem genus necnon prius ab
ipsa natura humana perfectione cordis ex-
cludi non rusticitatis obice ad consequen-
dam cordis et ... puritatem.

p

Nota bene et attende

sile hec

Explicit liber de mentis stabilitate
qualiter mens deo unitur debeat in hac
vita. Incipiunt capitula in librum de
perfectione spirituali in quo consistat et qualiter
acquiratur secundum editionem beati Theonis
abbatis. 1. Quomodo beatus Archebius
postquam nos ad beatum Theonem perduxit 2
Quomodo pro nullis docet persuadet quod prius
ipse non fecit. 3. Supplicatio senioribus
demonis perfectionis assequende. e. Quomodo
sunt qui sitiant honores amore ab-
stinere. 4. Quomodo perdat et maxime
gradibus acie distat. 6. Quare ad
noctem penitentes pro maxime
oraverat. 7. Quomodo ex sola caritate
effectu peccatorum horrere debemus. 8.
Qualiter de gradibus que ibi timere debemus
in adoptione filiorum. 9. Quis possit iam
fiducia filiorum hic adipisci dominum. 10.
Ex quo caritas effectu perspicientioribus sit
oratione. 11. Quomodo species retributionis
concedatur in perfectis. 12. Qualiter sit
in domo quod triorum et species bone retribu-
tionis sit in perfectis. 13. Quomodo perfectio trium
in actibus consistit in perfectione caritatis.

Incipit liber de perfectione spirituali in quo
consistit et qualiter acquiratur

Cap(itulum) 1

Venerabilis Iohannes Cassianus. obtinuit
re gratiam assequende in heremo
Egypti. necessitas suos preces
perquiret contigit ad beatum Archebi-
um episcopum primus adducere quod de
anachoritarum cetu raptus et epi-
scopatus Panephysi tantum dilectione
propositi solitudinis custodivit ut
de proposito continentie rigorem non laxa-
ret. nec de adiecto honore gloriaret
sed eo indignum se reputans conquere-
batur. esse se expulsum de heremitica
disciplina. Cum quamquam xxxvii annis fuerat
commoratus. Quomodo Iohannes et germanum
hortatus suscepit agito eorum de-
siderio ipsos perduxit ad tres viros
precipuos videlicet Cheremonem Nesteronem
et Ioseph qui in eadem provincia
in illa solitudine diutissime morati
fuerunt. Qui ipsos perducere ad venerabilem
Cheremonem eo quod esset ceteris etate
preceptor. Nam centum annos etate su-
perans. et orationum vigilantias sic eius
tenuatus quod adpremens re-
ductus in statura incurvatus et ge-
nibus gradiens. mente tamen et vigilan-
tia excelebat.

bene

Cuius ergo et vigilantie alacritate
cessum inviolabiles in actibus intra
cellulas quoniam in his mortifi-
catus non desiderat perfecte dilectio-
nis amissionem itaque ad docu-
menta spiritualis institutionis petemus

vo brut | Suppl. Ille grauit suspirando viuendit quod nos conferre possumus doctrinam et vaalitatis seruitutis et rigore pristinum relaxabatur ac postea loquitur fiducialiter accedunt. Quod non docere presumunt quippe non statim quo in hoc cum istam quando autem temporibus exceedit consisto. Nunc non est efficatix doctrinis auctoritatis non est efficiens sui operis toti auditoribus inferunt.

hmile sacoz sctus | Dum nos non modicam confusionem

cap. | conpuncti vndique licet ad omnes istorum nobis sufficere possumus et locahus districtos et tue mee austeritatis quod vobosuit mnietus vix tollerare

bn | possunt quod nos et te tacere satis humide istent utrorum conpugnit deo gatus tu quod est nobis dignatur in fugere tute prius hus mee non terrorem quod in te conspirans et si non mutum satere ad mitari possimus. ad quod et te diu in pliere tentus labor mutinens quoniam huc debetis communicare cenobio isterconis vite desiderio et prefatus spiritus amore pueciimus

in cap. | Vnc beatus themo anuasi sig quod fecit hoies amoris tpare te ad metus gehenne et spes et desiderium celestis glorie. ad affectionem bonum et amor quam non ad deceore per se. Timor domini odit malum disciplinam et scibile non delinquet ob quod sentire in eo. amor et vincit non quod siente in eo. amor et vincit non tempus peccatorum quod caritatis nequa timuit peccatorum ad caritas nequa cadit. Et io apostolus summe salucantes est. Ita ut hoc instar quidem consilium eis audientibus nec in hus et uos confite. Fides spes hec. Nunc ad manet fides spes caritas tria. fides non est quam sinam indicans metu servitutis videt et tangit deducere. Spes et metu deputibus eius caritas vniuersaliter mente deputibus, eno totis voluptatibus desiderio sibi toto voluptatis desiderio. Caritas tamen primo consequitur. Caritas non est quod ad amorem et in vltima spiritualibus mente diuino amore sui cedes qui quis illius diuine et toto sibi

odio detestatur.

v | Tertius non admini sine tendit qui procedit nos similiter ab abstinere magis tamen ista gradibus distinguntur. Itaque fides spes hec duo conueniunt proficientibus. Caritas autem solum congruit perfectis. Talis non est quod hoc sit nullo metu pene nulla remuneratione gratia patientie sed sola perfecte sua bonitatis dona fruit. Exigimus in dignus qui laborauit. Singuli gradus ad perfectam tendit deo in gradu.

Qui ad perfectorum spiritale purgere incitentimus.

Nam | Sunt qui penam timent ad altiore gradum spei conscendere consedere quia non superno se in teraccio conportamur quod in ead retribucione expectantur quod hoc primum beatis videtur. Ex pede. tamen ad illum affectum spiritale filiale, quod ita quod prius si sunt est non dubitant. precauere non pote, atque et non affectum filius et pro in assumare non presumpse audiret et non sum dignus vocare filius tuus sed fac me sicut vnum ex in. ea.

vi. | Tertius ad istis sinte primatis vote pro eius solicite petitione actiuus maiorem quod consequitur quod pertiaat quoniam non solum cum mercenarium fecit se persistere digniorem filiorum restituentis restituendum quod nos et ut ad lon filiorum gradum. quod ita quod prius si sunt esse non dubitat per indissolubilem gradum caritatis vel filiis prius certius per gratiam est. mererit vt cum eo nati et de filio predamore possimus Dicat quod hoc pro metu sibi dicat et quod in tribus pdaas in vbi et gradus inferi sibi pertinens nos instruiter vt dum vel pendere metu. vel spe primore ia pro eius via detestare caritatis in gradu tutisse possumus. Non non ad illud gradum caritatis perfectorum consedere pervenire caritatis perfectorum non timent non siue in vllius rei gratia non prope sua bonitatem confiimeat. ipsum de hus uigeus ille propter libenter dilexit nos

Quod spes metu nobis ad affectum filiale precauere non pote

Quod hoc ad nunc per factum caritas per venire possit.

Ita nos quod nullus vel obiectum non propter sui bonitatem continuat. ipsum diligimus. Quia tribue nobis concedi(tur) ut de se timore penali et spe de spe et caritate dei vel de amore naturali ostendimus ut primum assensum boni quod volunt fragilia ... bonum et immobiliter ... tenemus.

Solo ... possidemus ... bonum ex ... caritatis ... remunerationis ... tamen ... amore ... penarum ... delectatione naturali ... medietate retinetur ... divinum et summo ... amore ... delectationem ... contingit ... remunerationis ... concupiscentie ... metus ... supplicium ... timore ... bonum ... amore boni et bono nolle discedere ... metum mali ... Nullo enim voluntatem bonum ... supplicium vel cupiditate ... timore ... viciis abstinet. Sublato timore ... diligit ... stabilitatis boni ... obtinebit ... vel ... tamen ... debit.

Statim si quis de adiutorio dei non de studio suo labore meruit obtinere ... timore et ... cupiditatis ... largitatis ... remunerationis ...

expectat. ... operum ... filiorum ... cupiditatis ... caritatis ... delectatur solum propter ipsius boni assensum ... ipsorum ... operatur ... possit ... studio salvare.

... sed nos ... et malos ... iustos ... bonum ... filiorum dei adoptionem ... Johannes ... mortalium ... iustos ... nos et nullus ... obliviones ... volun(tates) ... mortalibus ...

Unde ... assensum dei dono ... largitas ... possunt ...

no bene

Quod propter timorem a viciis abstinet ... stabilitatem boni.

Ro° 11

erit q ex audiet eum.

Cum igitur contineat hic in potest
que et magnifice de celestibus di
uisionem et hoc tu nos monet quod no
ue diu per hec retribucionis esse in p
senti esse diuersa cum multo a philosophis
de eis sententie videtur. sed d. dime
te deorum oes sunt. quam non dece ti. cum
et non in obseruandis iustificationibus
dicit se contemplacione retribucionis faciat
exauditum gracia in iudicium iam meum ad
sita. iusti. tu in te ipso te. Adhuc
vnde thema quod potestatem et in
fine cuius in tuis spiritualiter diuinat ad
diuisos personam gradum puroem
mi et voluntas libertate. Non n. po
test omnibus uniformis regula per se
mis proprium quod non omnibus et vnde uo
luntas et vnus filiorum et vnde vt eius
in est. et aliquando ipsam personam ad dei
ursus odies et diuersitates in suetas per
modum diuinis posuit quod eundem in
ipsis virtutibus omnium. sed n. oes bea
dictam secundum quod bonum. Mul
tum tu eodem mo in esse in preceptis
et solocius quam lugent possunt. et
placitum sancta te quod iusticie
sit sit illos qui mere consequentur. et
in ius que glosa visio per filium
meum ut. Videtis ergo personam
gradus et diuisos et de excel
lentis ad excelsorem. nos ad non p
nobis. veniunt hic que ablatur de
nouo. in uno. i. de nore ad spe
ciem in te. consequens adoptio
nis tale te. constitutos adoptio
ne dum statum celestium inuitet
eos ergo hunc statum
nos tota et primo non quod nore
mus pene ipse. Vel bassilex retribu
cionis que suo permittit. dicat et
nullus moniti et hoc sit etc
et suos expectacionis adiuvat
beatitudinis et dicat Celestis ten
et que plenior fiducia et personam
gaudium et quod assumit eos de nouo
filiali et intendit spe ad personam

Statum **x** **No** **istat** **phat p sola pouum**

di dilacione tunc ipsos in cap. **no bm**
ad opera filiorum et quod dico per se
petat deprecans et hoc omnia amor
sit in celo in luce tu et dispon in ce
lis tempore sol et lux ac accedat spei
largitur et ideo caplis celestium omnibus
consummatis personis sup. in de
ea te excellentiore oe. Ob quos **Ex in consueto per fas**
gradus filiorum per se fiduciam noscere et ut
adultum filiorum. celestibus nore g
dum excellencie consedat quod non sic
nec fuerunt vel capitulo amorem p
amoris generat magnitudo. Ideo quod
filius possimus parum sollicitare venit **No contra**
esse dum ne eius ubi neque consummat **nore**
p vel tenuit suum amorem fortitudo **causa et filiat**
offendere in omnibus sollicitare ne in
his vanae eius amore cuiuslibet
cuique dimittat ipsi quod vnus proposito
non poterit huius nore filiale
qui et tamen nec eundem ex
ponit et vt ipsum dicit diuinitas
salutis nostre que in deo in sapientia
sancta et constituit quam in potestate nore
filiale similiter non potest et et nore
simile non excludit et uel per
fecte celestis forte in uit nore.
vt valeat si primus sapientie
in nore nobilis consistit quam eius
pater. non ipsi patet a celestibus que ipse contra
illum metu filiale perfecte dilectionis
quod uel non plus p thesaurus sapiencie
et sic mancipet. Juxta illud diuine sa
lutis sapientia et sancta nore dum ipse et
thesaurus eius tempore. n. nos ut ad
perpetualiter metuendum ad celestibus ple
nissime lucem et ad filiorum dei si **No quod nore**
ducat. tuis etiam eius Jo de aug eius **filial dicamus**
ut despectum nore filial et gaudium ad **sapie et filie**
perfecte celestium tunc sicut tunc sicut. No **dei. de**
n. decet nobis spiritum nore sed viuentes
et dilectionis et alibi. No. n. accepistis
spiritum servitutis iterum in nore sed accepistis
spiritum adoptionis filiorum dei in quo

damnat9 clibat p'. Vn pphete ysa
ias loquens de i9 bore d. Post
q dns sepcifor'is gre sic x'us dix
erat qeuisse sign' de ipo tire
filialis flumpsit' & repleuit cu
spc bonis dni. Tanta n. z mag
tudo ubtatis h9 spc ut q sol
sufficient' possidere no pte sz to
ta ei9 mite implea' No i'mito
Iste n. bor psta ca'. collecabs
ut mite repleta q ea possidz pte
tuet uigite q nipt i tumu
qeuq'tuant spali l' qcuq' ob
lectacioi mdi. q detidr illo
q forces i'hunt ut dares potit eue
nire. Explicit lib' de spc sci.

 Incipit lib' de bo castitatis & ei9 excellencia s'm edicoem
bti theodme abbatis.

Vnt pcelsu cast'tis fastidu
de q i lib° p'cete dige'ssic
digesti z In castitatis psto
possite nipt. Ad qm nos pcu9
puert bteatu9 obtcci quo ei9 p
petuas sic a nobis possit ob
tine ut nusq' libidis tutela'
fmicacio' m'u coris i'festet. A q
ut possum9 i corpe degentes
uitatis h'c libatu ut nusq' incetoz
estuz adui'tm. Atq' i'ndz the
onome pone q vic qui sic fi
at. Qd z i dagetue q' aplis ee h'e
sensit eade mortificace mbra
uve. q sit sup' tua Videri z g'
q sit i'a mbra q mortificate p
cepit. In castitatis pfecte cupi9
obtine. Ro. n. apls i h'c ubo
pcepit abscisioz genitaliu. et
alio9 mbroz nichil sz uitaq'
cor9 pura. q ex sinis mbs in
teg'it'. Pcepit distrui ex de
sidio fac'us tecu cor' alibi dt
Vt distitue cor9 pura. & q sic
ei9 distco qm' expo'. cu dt
Vt ulte nos no seruam9 pcco.

Ce integ cor9 pura teg'it
ex vna ca i qsto l'sco l'
cogitacoe pcait Vn apl9
hu9 cor'is mbr. q mortificari
esse pcepit explicata d. for
cacoz i mudicias libidinez & cetera.

Ro' de rab' i'r fornicacoes inmdicias & libidines

Fle s9 Amor
filial' dicit x'9
replese cu tu
a' & do i pleni
tudic pstat
& possidet.

capi

no bn

Ri no bn
hoc

q[uo]s fecerit. Ita ergo p[ro]plibz fortitudo
q[uo]s carnalis co[n]cupiscentie mentis et sa
ne co[n]stitit. Dem[u]m i[n]mundicia q[ue]
co[n]iuncti abusione quadam sunt facte
vel mulieris contactu. Deinde tamen p[er]
m[em]b[ro]r[um] pot[estat]e libidinem p[ro]p[ter] i[n]t[er]ius de
coracione delatam q[ue] et sola mentis
oblatione p[er]ficit[ur]. liber ergo vir a[nim]o ab
eo q[ui] libr[is] p[ro]prius hec dementationib[u]s p[ec]catis
admoneat descendere cum m[em]b[ro]r[um]
potest concupisce[n]t[ia] macula q[ui] ad o[mn]es
noxias cupiditates resecari pote-
rit. tamen mollis m[em]b[ro]r[um] illecebris
d[omi]n[u]s actum q[uia] p[ro]p[ter] q[uo]d p[ro]uidens
non solum nos abstinendum ab ipse ta-
lium rerum vanitate et eo spiritus ac ma
gis mu[n]dicie co[n]tempnenda est et i[n] corpore
dio etc. ab omnibus studiis leg. sanu
vt p[er] i[n] actib[us] i[m]plebit.

Ergo desiderium precauendum i[n] ul-
tor cordibus dono dei i[n] p[er]pe-
tuum videmus ab se[n]su co[n]iu[n]g[itu]r ne co-
r[po]ris m[odi]us fortitudo[n]is audere exiguu
posse credatur. Inter[i]m ap[ud] fortem
et mundiciam de i[n]nib[us] intus excipi-
ri posse. co[n]sidit ut non solum est
mortificati. sed n[on] nomine est. i[n]
nob[is] esse p[ro]uidet. Qu[ia] illi
de re du[m] q[ui]n fortitudinis et i[n]
mundicie de i[n]nib[us] intus possi[mus]
abole[re] co[n]tagium. qui q[uo]d ap[ud]
non ad est q[uo]d actuum et sulta lo-
qui et. q[ue] crimine mandamus.

erit tamen[?] absc[on]dendi.
esse debemus q[uia] p[ro] o[mn]es dist-
tor co[n]tinue p[ri]u[s] ieiunii vigilio[rum]
lectione assiduitate et h[uiu]s p[er]petua
castitatis p[er]ueniat obtinere non possi[mus]
sed solum huius fruimus[?] dicere g[rati]e
largite nob[is] credi[mus]. Ob h[oc] n[on] cib[is]
orationis debemus i[n]sistere ut p[er]uideat
affliccionis diuine. vnde co[n]seq[ui] ta[m]
in carne i[n] pugnatione merit[um] d[omi]no
munere liberari. Vnde etc. q[ui] p[er]uideat
se co[n]sideret adipisci illa q[uo]d cu-
pit i[n]violatam corporis castitatem et eco

ad desiderio esse castificatori castitatis
et amore vicio i[n]flammari debemus
co[n]tinuo q[uo]s cupit[ur] semper diacta
amatione et p[ro]uenire acquire-
da. i[n] ardescat. Illa si et ut
bu p[ro]ueniret castitate ardenti
amore succedunt desiderabis abo[rt]
et potes desperatione. Hoc p[ro]m[issionis] et
nec debiti resp[on]deat vel esse co[m]p[er]
emiles castitatem tenuit et inte sus-
pectis capiat. et sic vnus q[ui]sq[ue]
sic i[n]tegritatis co[n]tinuus explorator
est sed non suo studio nec dilige[n]cia
sola. mis[er]icordie diuine se seruat
affectui. et q[uia] ta[n]dem i[n] eo p[er]seue[r]at
q[uo]d d[eu]m d[omi]n[u]s est sue largitatis vo-
luit conseruare.

Et ut p[er]fecta misericordia nos cu[m]
de[n]tur appetat et et ut i[n]te
purgatoris q[ue] i[n]nocens vel p[ro]uid-
entia noxie. nam nobis mentis
p[er] diuina p[ro]uidencia videtur i[n]sta
co[n]siderem illos q[ui] corporis se spado-
nes q[ue] p[er]ap[er]ue desiderantes se. i[n]
tub[us] appetendis q[ue] corrumpendi
castitatis nullum p[ro]blema se[n]tiunt se
hic. q[uia] tamen n[on] eo sic p[ro]posuisse me
credit ut nec corr[um]pi[?] incurre po-
sse. co[n]firmare p[er]fecta abhominacione
flagiciie. Cum[?] ardore et desideriu
cui q[ui]s se[m]p[er] accendit. sic aut eos la-
bores corporis non solum p[er]acte vim
et libidine[m] sustinere compellit. Ita q[uo]d nec
q[ui] non potuit desiderare vel p[ro]uidenti
vel rep[ri]mi vel carnalis non p[er]sistens ap[ud]
ab[s] noxius q[uo]s cupimus co[m]putari.
Aliq[ui] pasciencies fiunt in c[on]t[in]e[n]tia et
ideo si taliter concupiscere decor-
dibus mens desideret carnales sp[irit]u-
ales voluntates carnales p[er]
placere ut tunc[?] animus[?] m[en]tis. sp[iritu]s
i[n] hoc vice h[ab]eat salubritas q[uia] m[en]tis
i[n] morte. illecebras p[er]imere re-
spicit gaudiorum vere se possimus dice-

Margin notes: No[ta] b[e]n[e] (beside "vt[?] tamen mollis m[em]b[ro]r[um]"); c (beside "r[po]ris m[odi]us fortitudo[n]is"); No[ta] b[e]n[e] hoc (beside "ri posse. co[n]sidit"); No[ta] b[e]n[e] h[oc] (beside "bu p[ro]ueniret castitate"); iusta Q[ue] spado-nes se i[n]sides ca-i[n]tu[i]b[us] ap-petendis.

in anthropho vel

cum propheta prouidebat domino in quantum tu tuo spiritu et. Ille et cum solus viri et assiom huius uisibilis efficaciter casse quod quod proueniens audiuit deo quando loquitur cum pietate in tergiuersatione sic ancti momentis nec abeat deuoluit ab domino consueuit. Desiderans quod finctis i. operatores sine abcondite ingerit con- niuiri ut sit posse dicere cum propheta Nobis sit ad deum quod ipse cuelis de la pome i. affectes me eis. Ih certe nullus vindice potest propheta non viuit quod in hoc modo sit: et noxit et sit fluit et etc in florit summis uelut indicatis oculus studium sui gratia cum eis cordis et ipsius casto- non minus deficit pietate

quod in mente cordis tamen cordis placet pietate non non est cordis declinabit non quod cum motus eius consistit. Iuxta illud Beatus mites quoniam ipsi hereditate possidebunt. Non autem rebellis huius cordis vnde dicitur Dauid non mites non fuit peruenire benignitate subdita. Non potest quod ipse ipso non gerunt libidinis bella confirmare non terminis mansuetus induit: quod mansueta non hereditate et. Non solum ad mansueta hereditate rebelle sine cordis tentiones est ingeritur sine nocens hic et delectabunt in multitudine potestas quod et capiens totum. vel in tabernaculo pressio delictum.

ac deo et in multa sic castitas quod et quod ad illum in nobilitate mens per- ce cunctis constabilit ut et ipse in munere quod per sui solitudine sublimitate non mens in specie non longiter loquitur valde quod gratia in ipsis castitatis presto. accidentalis 7 perspicue succedit deinde pudica uelut gradus et nec uigilans quod ex- 29 pugnet tempus trahere tamen. 29 nec illius mens voluptuose cogit vel in- moveret. 39 nec sciencia sua specie 39 per temerit tanta concupiscentia moueat 49 quod nec uigilans suspicione carnis motum sustineat 79 nec cum mens via humane gloriae vel tenebras vanitatis vel nauitatis laus in esse gerit vilius nec sublimis voluptatibus affectus mente prestigiat sunt ueniunt opus grata sum perfectio gratia in nostro attribuitur tranquillo et puro mens ocelo contemplat- 69 in tantum. 69 castitas gradus et nec illecebrosos fantasmatibus sua- uitate vel dormientem illudat. Verbi gratia huius indistincta ex parte ob noxam non accedit est tamen mediam concupis- centia in nobis medullitus latitantis.

t hoc in sui missione

castitas atque deinde ornans natura in omni huius vera est et nobi- litate sua scilicet scribebat mens et ipsa saporem vnitate. Illud quod cum con- cedere deo auctor gratia et bellum contra scribit mea et ipsa vocat nos dominum sua et ita demumque ita illa sibi secundum quod deus pueritiam placitus Quod dicit et spiritu sex gradibus castitatis sequentium quam solum possidere et et cum casualiter vix potest et quod id- quam ad deo munus de longe et nullum et non potest ppom aliis et quoniam sola corporaliter. Vnde et mas- mens mente castitatis puritate formatis. Vt et natura motum carnis in mortuo illum obsceni hoc nec non ideo sen- tiendo quod quod / sentiat.

adueniente puritatis gradum ingerit cordis in tenere peruenit ut ea- mens eius ab illius paucis uallatis qui est. Deus eius corpore vero vel ab illius sopitum tubidis ex- pellat confessorum suum ne castitate deprimendis. Et in expergiscens tueatur carne sue, scilicet ipso itaque superata.

pollueret. te demum declarasti
nunc te causet. Adultum sed dum
pueriles statum ut tibi iuuenis
et in nocte quibus in die tibi in loco
quibus iocos non unquam se tibi sen-
tiat scitis quibus se uideri ab ho
minibus erubescat. Non ideo tibi ad
illa dumque oculos deprehendat.
quod abluere aspectibus uelit se
celatum et tunc tu cepit statum
castitatis lucis nigre declarare possit
dicitur tu apostoli et nox illuminatio mea
in deliciis meis. Quid est apostoli
hec obtinuit quod supra condicionem
eius status coniungit. d. Quod
tu possidisti renes meos. i. non
in dubio sed uite haberi promeruimus pu-
ritate. Sed tu mortificasti in membris
meis istam ardorem. voluptatis
conc. pudicitia || libidinose.
Comminus in istam duci uoc omnis
quod illa puritas uel potius ad dormitionem
observare possit quod tempore soporis. mentis
uigore sopito neque obseruari
potest illius commotionis obreptio. Sed
et quia nature uite tollitur cum nobis
dormientibus temperatur vesice in
plenitudine exercitat quoque membris geni-
talia ad eius humoris fluxum Quod
et in paruulis et spadonibus contingit
Ex quo fit ut si oblatio libidinis
non uoluntatis mens assensu confusione
tu cathenarum turpitudine membrorum
dei huc inde tremo.
Affecit nos non dum ue cast
uitatis agnouisse uirtutem qui cas
tri angelicis destructione uocis et non
adhortationibus eius possidere
Nec enim ipsa castitatis non ut pu
tatis destructionis possidet sed cum
ore sine et hec puritatis dilectione
subsistit. Non enim castitatis sed con-
natur dei. Quod cum sed aliquid desistit
in pugno voluptatis. Quamobrem de
ne nos cruciamus presentium

commode sentia nouimus nos ut dum
nos ad castitatis peruenisse fatigati sed
adhuc desiderium contineret constitutos
templis fatigari in quo uenerit et sed du
bios cunctos existere de uictoria ob
tinenda. Quod est de cumulis in
dumatis grauius et ais non castitatis quod
ut essent libidinis. Sed solum ne gratis
decet uel Unum tam quod quandoque incipit
ad uos castitatis de qua loquimur pueri
re. quod illa oratione abluendi et contritione
cordis et ideo absoluta destructione continen
tia splendescit Vitam obitus
sicut nec sumat castitatis
quales tales mortis tuo honore de
testans nigeo atque inuiolabilis sin
ceritatis puritate. Quod ut ad perfecte esse
quod sanctitas. hec est sicut qui cito uer
sum ad usum suum. concupiscentie eius
desideriis. in carne et incepit
ad inuicem pacem firmissimam sociari
Quod tunc implet in nobis illa sine et
ce quod bonum et quod in. h. f. i. u. Quod
genere succedit godiuillus itillaudabile sed
ob. i. supplantationis uiciorum ab in
uique collectationem continuo ut sub pla
tationem uiciorum obstupesco femoris
sui nuo ad uel uitium et rachel
amplexus perpetua cordis puritate
Unde grauius || considerat.
pacis et quietis locum in quo
ipse dominus spiritualiter dignatur si quis ex
tinctione castitatis passionibus meruit
obtinere. Ex hic fidei profectus ad
syon. i. ad speculam que est ipsius dei
et tutamina exuberantia uirtutis que est
dei spiritus. Non enim in conflictu continentie
sed in iugi uirtute speculatione conmo
ratur. Ubi iam non reperiunt sed in
tentu confugit potentias curant
ex quo gaudet quod nos quod libidinis
uacua desiderabant in meta uideas
genere quod sic locus dei non sed in illa pollut
tatione continentie. Sed in castitatis pace et

cuius fruitur et in speculo et contemplo
nunc. Ideo qui non in invito diligit
deus parates sponsi. Sic ora christi animae
talis est || clara peccatorum.

Extincto libidinis in prima vita sua
illa. Nunc deum opera quam posuit prodi-
gia sic tunc. Quis non ipse opera dei
non mirmet cum istarum virtutes igni- mirret ×
unite iterum ipse vidit etc. capessere ut
vix exiguum et extinctae albi cete in-
terius quod papiat. Quis non mirret opera
dei quod illum ignem libidinis qui primo natale
excitat et accendit in extinguit. Et quod adeo ut
ita ipse restinguisse possit ut nec suppli-
cia quidem mortis corporis se sentiat in tanta
ista persona sua opera mira dei. Quod spa-
tiae ipse in se et suis filiis misce contem-
plare tantum stupescis quod sunt ad
corpora consideratione auctos primus in d. Ve-
niunt et videte opera dei quae posuit prodi-
gia super terram bella usque ad fines terrae. Quantum
est istum bella absolvit quaedam sonum x
ut d. arcum conteret et confringet arma
et scuta comburet igni. Quis non magis potest
esse prodigium quod per momento bello isto
extra repetisse publicans apostolus fit ex
piscatoribus intulatos praedicatores ce-
terum peractissimos reddit ut quam- affectx ex
dem persequebatur persuasione sacramentis
et virginibus praeparavit.

Et illa mutatio dexterae ex-
celsi de qua propheta orat. d. Confirma
hoc deus quod operatus es in nobis. Et ut potest
mitti illa ad scientiam atque ab sto-
dictas operationes dei quod ipse dimensus
extra mentes dimisit sorum omnium mom-
tes signis inuncte. Illa scilicet caelestis
in fusorum levat spiritus quia derelictus
est in spiritum gaudii et alacritate ad illos
rectos corde excessus attollit et terrae
in effabilia quod in audita solatia gau-
diorum quod non ignorantium stupore cor-
poris ad aliorum flueritatem vel
desapino. Perfusionis sua factor. hic

gaudium quod sit apud meum oculos non vidit
nec auris audivit nec in cor hominis as-
cendit. Cuius verum quod tertius vias ebriat
terrae ad exhilarans in theori affabili nec
quod excitis divinis muneribus mitas
oculis in tuens sed zelum sed quod sibi filios
apostolo in thronum horum donorum percep-
sentit ideo apostolus Nobis autem revelavit
apostolis suum spiritum. etc.

Nihil ergo omnibus quas mentes ad maiorem
perfectae puritate. Tanto sublimius in ca-
ritate deum et terre semper ipsum ad mira-
tionem meliora capiat itemque eius. Quod
possit sermone nec ratione exprime- fruunt
re nisi si vivi huius lectione. Spiritus ex per-
tus mentis non potest papire ut experius
non valebit exprimere sermone sicut nec
licet qui numquam mel gustavit eius suavitati
potest ore referri nec auribus papire
nec verbis potest explicari. Sed ipsa
tamen constitutione sunt illa secreta nota
et ut experta saporis iocunditate
in tempus ipsum omnibus tantus admirari.

Legitur si quis in hunc unum sic
statum per dixit meruit
pervenire hora qui in summis sedes divinis
spiritus sed opera tantum mitte per-
tinens stupescit et inflamatus non
in animo cordis preclamabat: O asseram
admirabilia opera tua domine et ita
inenarrabiliter m. Ideo ergo et mirabile
apud dei honorum arcanum caelis est
in caelum pariter respondisse et ita-
tur vivi atque astrum veri in tanta vivi-
tate in statum atque immobiliter per-
ducere in natura. Unde exarserunt quam ex m
viri quod senex fuerit. Cum apud boni
Alexandria tantis in idolum cum
fusus quod cum multis iniurias et
contumelias inferunt cum ergo insultan-
tes dicerent quod mirari fecit Christus
vir quod tolerat. Respondit ut hys
et maioribus iniuriis similibus
non moveat vel offendatur.

Et quis ergo maius nobis animo
huius non sustinere sed cetera

atque angelice puritatis in tanto
stupore posuit ut desperemus nos
ad illam pertingere posse rogatus tamen
ut nos de observatione quarundam temporis
in quo acquiri debeat vel perfecta valeat
tunc disputatione nos instruas quod
et consuetudine posse credamus et ad
est expetendum spectaculum. Ea tempore et
inventum temporum neque vel in conspectu
subditur in hac carne portius qui de-
mo indicatus a nobis credo quod de-
tineat quam ad illam valeat pervenire
erat voce docuerit.

De quo themo themadum sa-
tis et sic consuetudine hoc casti-
tatis de qua loquitur eum spec-
cum temporis differre quam non in multis
disciplinis sicut pro B. B. itaciorum tamen
atque ingenium quibus natus et ab
viris quibus vel tardius vel ocius capitulum
di. 22 o tamen observatione temporis
modus intra quod eius possibilitate ag-
nosceret constantissime possimus diffi-
nire. Quia quibus gratia extectus acui-
tas subtilitatibus acerbe et mortifi-
catus ab anni viro et stabilitate
mundana curis tamen partibus vix
vincit libera appetitibus sunt
cottidiana reflexione contentus. Non
atque plene satiatus et certe super
in. Tamen vel quatuor horum spatio tanta
ultra tamen laborum suorum in eo et
solum misericordiam divinae se credi-
dit adepturum non annis quibus sex
multis prescitorum eius potuit adipi-
sci. Quomodo tamen et iudicium re-
perire puritatis est sicut in dubitat
in sperare concupiscentia et si fecit omnia
super dicitur Ch. n. vi hic ubi per se sit
in voluntate. Nisi deus custodiat
ut dominum invenimus licet et. Con-
sequens et ut non deprimatur mer-
mas perfectus et considerat magis cor-
solet mea dei consecrari.

Vo mde vauquez m n p p vi

cat totis viribus dimicandum vic-
toria singularis et demum eo sine co-
natus remedium non sperare quod tamen
difficile debriantibus suadent. Nam cum
eius vel modicum particulam tantummodo amici
sit quando in se certus sicut consuetudine quod de
elatione sibi habuit illam habere sibi
bladiuntur. Et credere se est sicut
diligenti studio assecutus nature et
ut modicum divino presidio duinde-
tur. Tandem illis patribus quod divina vi-
tis exigerent offirmant quod dum
experientia docente negassent se sine
viribus bonorum puritatis obtinere non posse
et ut nostrorum disputationem deprimat
castitatis habitum concludatur vivum ordi-
nem spem se poterit colligatus hic non
et consummatio castitatis ut vigilantes
modicum nullam perstringat libidinis
oblatio ut consistere non fallat illu-
sio soporum. Sed ad eo doctrine absque
sic sopiamus. Sed omnes carnis puritatis
inter omnes consummacione carnis puritatis
vel esse fieri experiatur lib. de bono
castitatis et eius excellentia. Incipit
catalogus in librum de angelis et creatione
divina et ordinatione eius per tres theo-
momis. Instantia instans significat
in quo ab si modum vero sopito castitatis
quam in eo labore consequitur nostro studio
non deputetur et solo est de 1. Quam
humane superbie et labore sui dei gratia
adcepere 2. Adiut instanti significat
et solo eius de 3. Quia perfecte nec viribus
castitatis nec agnoscunt nec possidentur et
Quia atque perveniunt quod de perveniunt voluntate
Quia licet deus nos restituit ammellat
voluntate concupiscentiam confortat. 6. Quod deus
non solum bonum desiderium nobis inspirat
sed et bona voluntatem. 7. Qualiter
et cum pateret quo sumat sancti-
tatis nostro arbitrio tribuatur. 8.
Quare istarum penitus solvatur
et vere intelligatur. 9. Quia deus per gratiam
suam nos vocat nos conservat et nobis

occurit. 10. Q' ds tēptatori ca
tē ethimt fidelitatē q' ī ea vidit
ī nob. 11. Q' ds tēptat fidē nrā
vt glo' ser'ondat' resistenti virtu
tez. 12. Q' ds iactat lxbū terbi
tū ut pp' concrem urātē q' ū
suaūs ūma. 13. Q' indicat di
nob se inuestigabiliter ī sperat' w. 14.
Q' sumat nre salutis ī initio
nre fidei ossiste n pt. 15. Q'
diuisi mois ds mrāz salutē p
curat. 16. Q' ds oīa ī oīb' ī
differenter opat'. 17. Q' p sco cor
dis z domu dim mumle z nō
habiti. 18. Incipit lib' tercius
ubi z peccato dinat p reditionē
eiusdē. scriptis themis.

Instit'l — Vt sunt senis ulcio pon
tat btūs gⁿ matus stupescite
sic sene uggdiit. Absur
dū nb vt' s p sco cassa'tus q' nos
sudore z labore oqrint' n depu
te' i dustē z studio laborātus
18 Inceptū n z. ut si cog'to labo
eve rate ee dēt culmtē uocemissim
studiū videm' ipede qd
ult' studio n celebram' z fruc
Nā'. tu. Ad q' btūs themon. hoc
ipse mo ex' q' ipoūas einde
ag' pbat'. n' posse pfice labo
ratus sū adiutorio di. Cū n a
gricult ae studii' ee cultez eve
ipedit ubtatē frugū sūe n
pocit i dustē depuctatē Q' z
iurrat fq' z expec'z n ca z plu
uiāz urrigat' subsequāt. frues z
adultos z p sat mātim' te soli
ditos deinde quaz metā
undiq' p tepestate fulmepto' ut
mēc laborat'bz ipoz ingīs ī su
datio psiat. et n sunt diuino
adiutorio suffulta. ita z nob
ingno tēm laborat'bz n' psiat
d mī eūtus p dī intāz fimt
pparati. Cap'm 2m. seq'.

vbe sunt sup liut ullatr'
sic ī hec gre di quiusce qte
dat ut labore sui oastiet auc
tore s' cooperatore diue largitas
ossidet. n. q' nc ipoe eoitus qd
sunt p' uitum deq' sicae suis
vilz oxie patimisse n cū prec
to diue nnc roboratisz. Cū n.
agricult to'm studiū sui ccacul
tatz eve oplemit oradū. n.
z ei. ne nimia siccit' et pluuiaz
iūdacat fruct' sū depeare
et ne residuū locuste omedāt
bruc' z residuū vā deuastet
erugo. nō solū agricult i frugū
aremto i digz di auxilio ss
z cū sumt ī horreis n nisi
dina ptecto assit frugū suaz
vbtate fruadab'. Ergo nat'te
collig' n solū auū u viu z
cogitat'm hōz exōō ac phap'm
q' nb z iiat sēe uoluntatis
i spūt z uirtute coz q'ra au
pi' tb' p aggidat Juxa ē. Ome
datū optī'm z oē dōm pfom de
sur. des. ceprue h. quapiat z q
uō st z sūt iuct' opuent.
Nem nō solū z ut ē di nos
addō'm thentē n veluctem.
ss ei osteat'
Cū q' p obta lic ae v'. ut
istat gⁿ mat' exipri plp
q' n solū grāz di ss reat
ipm dm pcit' igtatts suma
assio' ptiatē possidisse dum'. 22ⁿ
Adq' sts senex i udit. Mirorz
vez pōn'ts q' tē āuus aporibz
utem. ut iāz ae' assio' p'i
tatē q' sedi grāz hēsnat die
nlli morālū assebatis posse
oferi. nnc eadē grāz z agētā
libz ēdatis ute par fuisse po
ssē. Ez q' h studio explorat
de ut'us aporias. q' dē h' us
sent' aduiate p' neq'q' addō'm

eadm'z

phos assecutos dicit quia
a nobis exigit. Fuerunt enim illi sola
quedam periuria [illegible] patrum cer
nis ut tamen eterne felicitatis co
haerent. In initio mentis et perfec
tionis puritate [illegible] eos ope
assecutos sed nec cogitatione ipsam at
tingere potuerunt. Vir et famosissimus
ille socrates huius descripcio no
imbuit philosophia. Nam quidam sapiens
ipsum invenis dicit. Ecce oculi
corruptores puerorum et iuvenis
tenui ipsius discipuli magistrum suum in
vitiis [illegible] voluerunt ipsorum ipse
tamen [illegible] composuit. Quinest
ate sodales et non sunt quod sed con
tico. Ex quo manifeste probatur quod nun
ctorum tamen [illegible] dicitur ante
voce [illegible] esse compositi. Non tamen de
[illegible] et oblationem illius [illegible] de
[illegible] eorum fuisse exclusa.

[illegible] quod [illegible] celestia quia
a nobis exigitur non [illegible]
[illegible] nullo modo possidisse [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
quia in ipsum non posse quod non di
mine possidere. Et [illegible] in se
quia [illegible] suum [illegible] quia [illegible]
ut [illegible] in [illegible] possit [illegible]
[illegible] auxilio [illegible] homines indige
[illegible] nullo tamen [illegible] quia in [illegible]
[illegible] atque [illegible] celestia [illegible]
[illegible] esse [illegible] quod [illegible] quod non
possum esse [illegible] non [illegible]
[illegible] enim abstinentia [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] obs
[illegible] in nobis absque [illegible]
[illegible] non [illegible] nec [illegible] sim
ipsius auxilio [illegible] nam neque
[illegible] nec [illegible] in
[illegible] et [illegible] quod possimus [illegible]
[illegible] arbitrio [illegible] sed [illegible]
[illegible] et [illegible]

[illegible] a salvatoribus [illegible] illa
ut vel loca vel tempus [illegible] in quo hoc
exercere possimus nec licet [illegible]
postulare. v.
Propositum namque dei quod [illegible]
homines vivere [illegible] in [illegible]
modo. Cuius benignitate
[illegible] scintillam boni volun
[illegible] esse [illegible] conforte et
[illegible] atque confortat. Volens
omnes homines salvos fieri et [illegible]
[illegible] eius [illegible] venire. Ergo [illegible]
quod [illegible] illius [illegible] volun
[illegible] eos [illegible] dicens. Con
[illegible] vivere possis et [illegible]
[illegible] vel. Et [illegible]
[illegible] salutis [illegible] postula
[illegible] extendit [illegible] et [illegible]
[illegible] bene
[illegible] et nobis [illegible] dig
[illegible]. Et [illegible] nos
[illegible] ab effectu noxio [illegible]
[illegible] et [illegible]. [illegible]
morte [illegible] ad salutem et de
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] exprimit [illegible] vi.
Cum enim [illegible]
[illegible] D. Ecce [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] meis [illegible]
[illegible] non volu
[illegible] non [illegible]
[illegible] D. Ecce [illegible] vias [illegible]
[illegible] quia [illegible]
nos [illegible] ab [illegible] et
[illegible] non [illegible] nota bene
[illegible] possit. Et [illegible]
[illegible] meum [illegible] quia [illegible]
[illegible] modo [illegible]. Ubi [illegible] quod nota bene
[illegible] dei quod [illegible]
[illegible] quia [illegible] ut [illegible]
[illegible] salutis [illegible]. [illegible]
[illegible] nomine [illegible]
[illegible] diligit quod [illegible] modo [illegible].

perfecte venit pro [illegible] spiritum

Quia [illegible] voluntas de in nobis [illegible] [illegible] et [illegible]

se vidit desperantem tanto ar-
dentiori zelo est eum exe-
cutum solum divine
pietatis scilicet consilio nobis inspi-
rante. Sed bona voluntas in nobis confor-
tante. Et quod oraciones nostre habuit no-
bis et divicias salutaris vite de-
Nota per lectionem pietatis divine erga nos — monstrat ex verbis. Unde tota die ex-
pandit manus sue pietatis ad
populum non credentem sibi resistentem
et longe positus vocat inimicos atti-
git ad salutem perditos capientibus
subvenit copiose explendo voluntates
adversantes peccatoribus benignus
obsistit ut per hec omnia sua clemencia
Secundo utrum non bona voluntas sit nobis exhibita actibus et ex gratia dei. viij — et nos eudeamus ondidit.
Unum est fatale peccat quod
sumenda salutis vite habu-
erit actibus et quo dicit: Cum volentis
et audientis me bona vite conme-
deris. Et quod non sit dei volentis
neque currentis sed dei miserentis.
Hec enim duo sibi sunt iure perpetua
ut magis sit quod quo utroque conveniat
in hoc voluntatis prebuerimus misericordie
ut unum de cumque de misericordia. Consi-
derata hoc voluntatis ratione. Cum enim dix-
Alias quod ad utrumque per te. — erimus in nobis precedere hoc voluntatis
ratione. Quid dicamus de persecutore Pau-
lo quod de Matheo, cupiditate utriusque
per divinam misericordiam traxit ad salutem.
Cum enim gratia dei per nobis inspiravit in
nobis hoc voluntatis nobis desiderare et
thesaurum quod delectabile perdere in ter-
dicens quod suo desiderio virginis ce-
lestibus in penitencie spiritualiter divine vo-
cacionis morti fuerunt.
Ecce est quod solvit philosophus. Na-
tura deus vidit nos ad bonum vel
Ecce solucionem quod de parte — le complecte per suam gratiam occurrit
digne atque confortat voluntatis vocacionem. Et
moris tui in desiderio in ea statim
ut audiviz videbit est. Et rursus
si nos nolle vel etiam repulisse perplex

it exhortaciones salutares cor-
dibus nostris inspirat quod voluntas
bona vel formetur vel repetatur in nobis
dubitantibus ergo non potest omnem eam voventem
quod facit nichil complacet sed nisi mi-
serator divine sunt exaudita ad in-
mentum persone non potuit pervenire
Ethica neque complacet ad neque sine in-
ante sed quidem tamen dat deus perveniat ergo
mente divinis hominis voluntas. Ecce propheta
quod dicit: Mater dei preveniat me. Et cum
sit voluntas mea preveniat deus na-
tura substancie. Ut conatum meum ex-
pectaret eorum Johannes sequitur et immere
cum dicit preveniat te. Et tum pervenc-
nerit oculi mei diluculo ut me-(morata)
eloquia tua. Sed expresse solvitur quod super-
ex gratia sua ergo deus nos
vocavit sine nos expectat et
fortat in bono sed in utrisque liberum
arbitrium consensum et in se gratia di-
vino cooperatur libero arbitrio atque
cuius immittat protegit ac de-
fendit sicut non nisi et ab eo
bonis totus vel exigat vel expectat
ne peccatis dormienti vel ocio torpen-
ti. Dona sua conferre videatur.
Oraciones Laurencio quas quis hunc
desiderat tempore misericordie
sue dona possit habere. Dum et
si colere mi desiderium ac nobis in p-
te nullius gratia dei perseverancia pro-
ueat. Dum godet paries nostris conubi-
tur in mortalitate glorie in eterna
nobis habuit longe. Non enim con-
tinens ille quod in te a perpendat per
cessat fides ideo sentire debemus
quod ea gloria perdiderit non sit ergo tantum
promissa non est per verbum quod dat
ind dixit cum dono te
ergo metam eam et non fore clemen-
tia domini oblatam fuisse. Eadem

ut anathema pphe mecu audie
transtulit dns iniquitatem tuam ne mo
rieris uni quod post peccatum ubi iussio in
dulgentia et caritate criminis sponte confessi
ad adiu adulterii promeruit misericordia
sic est in nobis | 13 domi.
probatissimo suo ... diuina
legis tenuisse iustitia q ...
spiritu ... respondit ...
... nouit resistendi ...
... ubi ipugnare sic p
... religio ...
locum ... ne i ...
... uoluisse ... ante
... dixit ...
illis ... ne sic ipotentem ...
... diceris ...
uod ... aggrauat
... sub fide ...
ut ... glosior ...
... doctrina
exemplo de quo scribit ... apostolus
... Non .n. fide ... dns
... ille quod ... no
... potuit
exhibere ... libertatis expri
me uoluit diuina iusti... non
... fidei ... po
... exemplis ... dicat
Ne ... in ...
neque ... n. ...
... .i. ... quod ...
... non pepercit unigenito filio
... apostolus ...
... nos ... fide
... nos no
... potestatem ... facit
... ut possitis
sustinere ... nos
... non ...
... neque
... resistere non potuit ... sic
... de quo alibi dicitur No
... nos ...
... pa...

attulit ... et ... ad
... principatus et potestates ... ad ...
... rectores tenebrarum harum ... n.
... fidelis deus qui non patitur
nos temptari ... non ... ne
... dns temptari permittet ... ne sup
id quod sufferre non poterit ...
... temporibus diuina
... liberum hominis arbitrium ...
... ut ... pergat
... desideret ... uolunt ipsum ... spiritus
... ab ... spiritualibus ...
... intelligitur ...
... superatus ... ipse ...
... dispensatione ... de ...
... c. ... de diuino ... superatione ...
... ipse ...
... uidentur ... testimo
... ubi ... dni
... dns ... noluit ... i
... ipse ... custodient
mediante ... ei ...
iudicium ... Ficaut
... .n. ... q ...
... gestaret ut quique ipsum
... et ...
... et ... permittit ...
... ut aliis passibus ...
... sustentare ...
... delictum ...
... apostolus ...
... lapsum ...
... permittere ...
... Cum ...
adolescentie ... posset
... non ...
... ...
... permittit ...
... nomine ...
... sic ... sic

Marginal notes (left):
... soluet ... ... mortem.
m. ... Iob
... de ... nos ... regit ut ... loca
fortior
no
no bn ex ... pro

Marginal notes (right):
... in temporibus ... liberum arbitrium ...
no ex...
no bn ... ex... apo...

voluntas arbitrio adiutum et in
adiumenti laborantem. Exaudit
vocantem et in desiderio querentem et recipit
de periculo in eodem necessitate.
Cum quo est omnia eum videt
in divina dei etc. inscrutabilia
et investigabiles vias eius quod
nos attingit ad salutem. Quando eundem
petentem in amplexu nostrorum quando de
suo salutis remedio cogitantes
solet digne sic sive nomine et ce-
lerius Zacheum arbori ad conspectum domini
festinantem anhelantem non solum suscepit
verum et suam presenciam et cogitacionem beati-
ficavit et in illa multiformis sa-
pientia dei salutem hominum mirabiliter atque
inscrutabiliter precipue dispensat et secundum capa-
citatem uniuscuiusque graciam suam largi-
tatis impendit. Vnde ut ipsas quas cer-
tas non secundum uniformem suam maiest-
atis potentiam. Secundum mensuram fidei etc.
unumquemque recipit nonnullos. Cum
de centurione atque commendacionem legis sue
solet voluntas sufficeret solo ver-
bo eius sic autem exponit alia non de-
precatur ut possint advenire quia
post meritum suum ergo fidei suscitarum
eum quod in comparacione ad quod petebat
indulsit et tamen largitatis dei secundum capa-
citatem humane fidei et persone formavit ut
primo quod dicatur secundum fidem tuam fiat
tibi et illi vade sicut credidisti fiat tibi
alii autem et fiat etc. sic vis.
Cum ergo iste exclamat quod nobis possit
ut ut vel ut velis adesse finem
nostre salutis nostre fidei dicendo consiste-
re secundum prophetarum illorum opinionem quod totum libero
arbitrio deputantes gratie dei. Dispen-
sat secundum mentem uniuscuiusque diffidit. Ex-
planat et absolute asserimus in omnibus ex-
uberare gratiam dei et in eundem disponit
humane infirmitatis angustiis sicut per
illo regulo qui pro nato suo festinus
implorabat. Domine descende priusquam
non bene quod moriatur dicat pietatis nostre
precavet ad salutem
moriatur filius meus. Cum non presu-
meret sue fidei secundum excessum sue
bonitatis gratiam sic dominus eius omnes so-
lo verbo sanavit filium suum. Afflebiles
absque precavet corporis dei Vade fi-
lius tuus vivit. Excepto quod deus lar-
gius quoque sue gratie in partem quam
fides posterius exposcat.
Cum quo dixerit qui proponimus omni
destructe possimus agnoscere di-
versis atque innumerabilibus modis et inse-
parabilibus ampliare modum salutis parare
et quod obstat qui nolebant esse ad imma-
nitate iactare tardare. Quos nos dicit
volentes atque invitos compellat et ne
impleatur eos quod valent prosperante
adiunctu. Nunc non quod dicit sancti
David inspirave primo. Et eius autem
stans beati operis quod preservantem
in plurimis. Nam quod non solum protecto-
rem atque salvatorem etc. ipsum oratus
secundum et adiutorem et susceptorem deum
proclamemus. Iacob. n. quod providens iaco
nat et nos ignorantes vel invitos
attingit ad salutem preceptis et sal-
vat. Iacob autem quod emendabiliter
nobis bonum operari opere fore refugiem
tempus suscipe munitionem oculorum
suscepit autem refugium vocatur. Nam
hac multiplici dispensacione divine
largitatis prestantius consolatus ad-
mirando proclamat. O altitudo
diviciarum sapientie et scientie dei quam in con-
prehensibilia iudicia eius et investigabiles vi-
e eius. Credo ergo fide non dubitat secundum ut
verbum dicit. Propheta ipsius explicat
ipse. Unusquisque dominum vocat
per suum propheticum et mediatorem benig-
nissimum in deum omnium in omnibus operari
et non quod salutis inspirare preterea
et inserere omnibus bonam voluntatem
donec. Nunc vero ipsius operantis effectum

Prime quod deus gracie
sue quoque largius
in partem quam
fides petit
non exposcat

et ꝯsumat̄ꝯ donitē uiuāī. et
mit̄ trinat̄ ꝑxta ꝑsuete. et i
mites et ꝑsūios recurre. Ituc
oaiōes salutes igit̄ et mos
tot̄us malignꝰ et scitib; pa
ꝑuis pravis i here hilic. et a os
q̄ōe nolētes c̄icūēs ꝗ susape
doś no nolētes remittēꝗꝑꝫ
p̄ce hic tribos ꝯge noluꝛꝫ
et sic pꝫ ꝯsumat mīe salutes
n̄ opm̄ uoꝫ mitē ꝗ oc̄.
sūe deputāte debeꝫ.

Ropter q̄ ab oīb; p̄uib;
catholicis q̄ ꝑf̄co cord̄
noi i tm̄ dispu oc ꝗ ūc ꝫ ope
didicerit. Cume hc̄ diffit ho
dim̄ ꝫe nu̅mis no h̄ucā. p̄ꝫ
ut attuabit vn̄q̄ꝯꝫ ad desi
detandū oc q̄ bonū ꝫ ꝫ tu uēa
ut i atē uidꝫ p̄tc plenu sit
liberū uolūtis arbitriū. ꝫ ꝫ a
ꝫe dim̄t g̃re ut i ꝑ̄ꝫꝫ a c
ꝯiu̅ rū q̄ ꝑ̄ posseat n̄ exag
uat arbitriꝫ. Tm̄ uo ꝗ ad
di uidꝫ ꝑtuit ut a ꝗ sico ū
tas et tēis ꝑsenāꝫ tenēt. Itā ū
q̄ libertās arbitrij captiuitate
nullaꝫ sentiat. Tn̄ n̄ vniusꝗꝫ
doꝫ a cedit ꝫ i oib; apiri ut
ut ratē ꝑtegat atq; ꝯfirm
at. No ēt ut cufcaꝗ sel ꝯc
essit arbitrij libtate. Expli
cit lib de auxilio et ꝑteccōe
diuē ꝗ Edictoꝫ sc̄a p̄ris theo
me. Incipit capla i libꝛū de
spūli sc̄ia ꝗ Edictoꝫ vl ꝑ̄ctalis
nestorōis abbatis. 1. Q̄ dux
ꝫ sc̄ia q̄ cedit ad archetiua
dim̄oꝫ sc̄emtoꝫ 2. Q̄ ꝑfc̄o
sc̄ie actualꝫ dup̄ ꝯc ꝯsistit
3. Q̄ sc̄ia p̄ticā i mltas sūda
diuidit. 4. Q̄ ꝗ ucle ꝫ hoīs sū
mā dilign̄ tede ad ꝑfc̄oꝫ
a ꝑrecepta studia. 4. Q̄ sup ut
aīu ꝫ vnū ꝫ ende diuis i ac
de studijs. 5. Q̄ ab oīb; ꝑuide
no p̄t q̄ ꝑ̄ tuas dno munc ꝫ
collatā. 6. Q̄ ista theo. dd. iꝑ̄m
hystoialē et iꝑ̄m mysticā. 8. Q̄
p̄uāte cordis et illud oc dñe oꝫ
attīge notiam dīne sc̄pte. 9.
Q̄ n̄ ꝫ i collatōe sc̄iaꝫ ꝑsonda. 11
ꝯ̄natus mysticē 10. Q̄ mlti hnt
dissūdī. p̄i ꝫ q̄ tn̄ n̄ hnt sp̄ule
sc̄iaꝫ 12. Q̄ ꝑ hm̄ꝫ et ꝑ̄tic̄ cor
sc̄iaꝫ 12. Q̄ ad sp̄ualē sc̄iaꝫ ꝑ̄uēit. 13. Q̄
mediā ꝑ̄ sc̄ptāꝫ dup̄ oꝫ sn̄cā
i nob gn̄at 14. Q̄ tāpa ꝑ̄ hnt
noꝫ sp̄uū sc̄ptāꝫ ꝑtres coꝫ mp
at 15. Q̄ nō sit mē i ca
lib; ~~occupacoib~~ ymaginꝫ oc
upari donec sp̄ules tragrat 16.
Q̄ uth obs̄uādā sit ut eum ut
sc̄iaꝫ sp̄ualē i nob fuc̄. 17. Q̄
i pole ꝫ aliq; i expertu sp̄ule sc̄iaꝫ
ꝗ ꝑ̄ doce. 18. Q̄ mlā hnt
a ꝑ̄ de ꝗ sc̄ās hris dispu̅ q̄ tn̄
ꝑ̄uāt sensus sp̄uales n̄ ꝑtīgūt 19.
Q̄ oīb; sc̄it sc̄ia n̄ ꝫ ad decore
ꝗ mg ad desilit̄ ꝗ. 20. Q̄ sp̄u
les sꝗꝫ n̄ st hoib; cāclib; i gen
di. 21. Cōt illos q̄ sc̄ i tepo
re ꝯsc̄ia nlla cord dolor mor
deꝫ. Incipit lib de sp̄uali sc̄ia ꝗ m
Edicoꝫ vl ꝑ̄ctalis nestorōis abb

Religiōis mē disciplia
q̄ ad ꝯteplādē i uisibiliū sc̄a
ēm toꝫ tedit archetiua d
ꝫ sc̄ia. ꝑ̄ma p̄tice i. actualis
q̄ moꝫ emendatōe et uicoꝫ ꝑg̃at
ōe ꝑ̄ficit. Alta theorice q̄ i ꝯ
teplōe dinaꝫ re et sacratissioꝫ
sensū ꝯ̄gtāe ꝯsistit. Q̄ ꝫ q̄s
g ad theoice notiam uolut
ꝑuenire. oꝫ ut oī studio atq; u
tute actualē ꝑ̄m sc̄iaꝫ ꝯseq̄t
Nā ꝫ ꝑtice absꝫ theorica possi
di possit. Theorica tn̄ sn̄ actuali
apphendi n̄ p̄t. fuisse ꝫ ad ꝯsp̄cam

Nō bn̄ distiacoꝫ

Q̄ ꝑfc̄o ꝗs tre p̄tice i duoꝫ ꝯsistit

di tendit q vicioꝝ contagia no
declinat. Semp namq discipline effu-
giet fictū nec fructū habebit in tempore sobrio
et est satis inutilis pastor.

Pastor duplici rōne subsistat. Na
primus eius modus ut nulla omnium viciorum
in ceteris eius vita contristetur. Secundus est
ut ita discernat ordo vicium et sic
ceteros mores non pastore formet ut
illis non concedere simulet. Sic in eis
[illegible] in bonis nihil decet. Et sic in eis
persistat quod studeat in opere de
labore operetur. Quoniam non minus eminentie
secundum sanctorum uti debet attingere
quia vitam suorum vicioꝝ non potuit ag-
noscere. Multo enim nimis est quod se
excelsit et extremum conspiratur. quo-
cumque se planat et quod sibi se istat
sepe nequit. Sicut dicitur tu nos
Domine labore studendo tu [illegible]
No. rogas quod in multis acquisitionis
In expositione enim vicioꝝ ergo se ne
cessitat. scilicet euellere. destruere. di-
sperdere et dissipare. ut patet Ieremie primo.
Supplantationibus vitiorum et ceteris ac
quisitione omnium edificate tunc et plantate
re. Unde quidam de patre qui discipulus e-
uelli et contradicere cor eius et taciturnitate
voluntates proprias quas spirituales ex-
stirpari plantaret quasi virtutes.

erga — Et est pie valde gratum multa
studiosa dicitur. quod diu enim fuit
tunc in ecclesia sic erga sanctitatem hec
tamen conservavit primitive utrique patris
helye et helysei et tunc temporibus
beati anthonii et aliorum qui eius professores
2 fecerunt eos. Quidam vero erga
in statu suo et cenobium suum cum
3 perficiunt poneret. Quosdam vero
hospitalitatis suis delectat obsequiis
prosequi et maxime beati ostendentium singula-
res parte viri qui in alexandria
ita illi prefuit officiis ut nulli eorum
quod solummodo secreto se in flore sic cederet.

Quidam vero eligunt cenobium au-
reum. Alii autem eligunt in recessione quam
multis impediuntur. Alii docere in
scientiis et electis pauperibus largi-
entes in te magnos et summos viros
consilio suo ac pietate vigueruit.
Ut et per vitam utiles ue-
ritate prope quod eleemosynis per gratiam
quam acceperunt summo studio et diligentia
ad professionem excepti operis prouenire
festinant laudantes quod aliorum ...es. Sed
neque est alia professio discernitur. Est no.
quae scilicet elegit tractatus super capitulis Unum
certe cor eius vite multitudinem. Et si et
certe domine aliorum gratia dispositus. Multa bona
et multa aliorum nihilominus possunt in multitudine per
veritate. Quoniam non odi mediantium no
stratos natiuum unum officium et tolero. Non no.
omnes prophete non omnes apostoli non omnes doctores bn.
Et sic de aliis quod prius tollerit. Quod omnes
olet enim quod corporis plenitudo tres apostoli
sed tamen tendunt alios quod dicitur de multis.
magis vias portatur nullatenus pre-
eorum laude succedunt. ut statim ipse sare
nimium gestat disciplina in quam non sequitur.
tamen contra superfluum apponere. In
precedentibus unum et eiusdem homines
sibi virtus perfectum habet. Quod si quos
voluit pie affectare in id nec in
cedit ut dum omnes sequi. nullatenus in te-
gre consequitur. omnes qui extremi uti ce
dispendium accipiet quod professione suo
unusquisque ille vita quod sibi arripiunt
non in cenobio perseuerat. Non nunquam quidem
abbatis gestat in malo ex abbatis
presumitur. Et quod sic bene cessatur
permittit abbatis secutus. Quod patet
in exemplo subsequenti.
Unum enim quidam ruralis abbas
Iohanes decanus et primates
sub obedientia in quoddam
cenobium conventus in uno vex-
atus quod abbatis Iohannis obtestatus omnes
despiciens contestabatur se nunquam

Quod non possit ab hominibus inpuris quamvis pertinacibus
collatam dei munere spiritalem

ad cuius ipsum de clericorum coetu recessu-
rum. qui huius viri talis praeditus perfe-
ctus statum cum reverentia in clericatu-
s eius nomine abscessit. Quamvis ita
rata grandis senex obstupescere coe-
pit abbas vitae sic ordinem digni-
gnum in ipso. Quod venerabili cum vi-
primo tempus dixit. Quod in pueritia con-
plesus accepit uxorem cum in
incederet religionis habitum assump-
sisse. Quod neminem consors loco soro-
ris virginem per annos xii custo-
diuit. Quod scilicet cum audisset, ita cum
admiratione suscipit recepit asse-
res non immo demonstrans eius suffi-
ciens potuisse praedicare neminem cum
monachorum ut invitaret voluit
exhortari sacros ab his inspirati
ab hominibus quamvis pertinacibus collatam
dei munere spiritali.

Sed nunc ad principale propositum
revertamur. Nam studium theoreticae
in duas partes dividitur, id est in historicam
interpretationem et intelligentiam spiritalem.
Unde et Salomon cum omnes domesticos eius
vestitos esse duplicibus. Spiritualis autem scientiae
tria sunt genera: tropologia, allego-
ria et anagoge, de quibus dicitur in Prover-
biis: tu autem describe ea tripliciter
in latitudine cordis tui. Itaque historia prae-
teritarum rerum ... veritatem
allegoria vero est quod ea quae in veritate ge-
sta sunt alterius sacramenti formam. Anagoge
vero est quae de spiritalibus ad sublimiora
summa mysteriorum ... praesu-
mentium quod depingere potest. Nam
Hierusalem secundum historiam civitas Iudaeorum, secundum
allegoriam ecclesia Christi, secundum ana-
gogen civitas dei ... secundum tropolo-
giam anima hominis, quae frequenter hoc nomine
aut increpatur a domino aut laudatur.

Ut ait propheta: sint nobis oculi ... et adsi-
lis sic lumine ... i-
ainus ... secundum
... per puritatem cor-
dis illuminatorum divina est ...

ore attingere nec tamen studio lectionis
qui hoc tantum quod non ... doctrina verbis
sed operum actione non tantum per sensus multa
laborum stipendia est. quod in primo con-
secuti non ... cognitione(?) legis
studio et intelligentia. Sed desiderium
operum cupientes cum post ... tamen
dictis ... quod ... per complere
eius tunc ... implexi et extinctis ... vivis
adivuat... dicit propheta ... et intelligit
in via immaculata. Ille non psallens
intelligit quod canitur qui in via immacula-
ta ... cordis ... et ideo
si in corde vestro locum spiritalis scientiae vul-
tis parare ... ab omni vos vitiorum contagione
mundare ... et carnales ... sedi-
ges. Impossibile namque est animam quae
mundanis ... occupata
donum scientiae promereri ... aut spiritalium
... tendere ... lumen. ·ix·

Explicit ... collatio senioris.

Presentes audistis ... interrogavit
ad ignorantiam ... non ... vane
quod tamen ... ut quod ... vane
gloriae ... vane doct-
rinae ... noverit interrogan-
ne ... Impossibile namque est. cum quo
sensibus ... studio lectionis
... donum nec sic promereri. Nam
... ut ...
... obligetur.
... spiritalis
scientiae ... nascitur ... tum
me consequitur ... verbis docte
... ope ipse ...
... coepit facere quam docere.

... dispositum ...
... eloquentia consequitur
... quod ...
...
... et ...
... et medullas ...
... corde ... contempla
... nec doctrina nec eruditione saecularis

Quod non possit
donum spiritalis
scientiae promereri

·x·

... vero
...

Quod ... dispositum praeter
quod non ...
doctorum

Qz meditat scriptur duplex in nobis generat fructum

xi

Sed solet p̄itis mētis pollut cogi-
tationum sua spe obiecerit
g nobis sed adducit sepius no-
vacat uelud pueri. ut sp̄ualiter cor-
dis inmobiles primus conquiris. q ad-
cet q illumināt sacris tātis consuet ois
ponet. In po'le natque i mundi in
te donu sp̄ual Isaac adquisita. et id
ecce sic oibz mois z meedu ut in
soliciti exclusa. quia medicat
illumināt mete ait. et q i similitudine
sui transformetis stant erat ardēat
eodem mo testul q sp̄ua istis duas ta-
bulas lapideas. i. duas testam' p-
petuet sīm q vinū eius amea. i.
meoitz puritatz atq sinceritatz q veto
dieu i se mātnet sp̄ualiter. c. ipsum
et thene cor dulcedine ppetuat
tenaciter consuet. Nec no et rogat ad
von. i. salvatore uexillu suum et
vei ponitas in thu x. quinb
ingi meorat sz dz flocsse i suauz
z ugit dextrate yesse erasit q
mortificauit vincens reuixerat
hic est quid duos cherub. i. hystori-
ce et sp̄ualiter scie pregunt. Ch-
aritate di i. plata dulcez tm pectore
ingit pteget et abundz sp̄ualibz
negocs ob ubi but et ita mes cra
n solu i arc dit d'ine testam' vin
et integri sacdotale pueerat. pp pu-
ra ingitates assem assuerat sp̄ua-
libz discipulis i plebit id legis
meditatu et deserte n cessdict. ne
polluat sentin di. i. terrsum dd
dictu. Inq et dns ingit sp̄uale
reprimitur. d. In sptu tabo i illi p
mec. s. dimittas pace et i eis a
blabo. s. pbor apm applicat
ut obire diligu
meoiz quindecim sacra se-
vies lettz h. n. meditato di-
plice nob ganat sructu primo q
q mets sacis lanibz occupata
nullis noxiis cogitat liqis
capiat. Sz q i ea q s. loce at
pe plene nequimus. postea abolz
occupationibz absolut et papuet
nactnet meditat reuoluenter
clarius i mem ittat ad cor
ipsum qd l temi p' yntagiete
pcepis qesiti ubz nb pspicari i
alligi. renelet. et sic plz sp̄ua-
dui desat i ngnato mas. me
ut ut scptatz futures iapiet
i nouui et ppfundiois itellig'
pl' do nob clarius elucescat.
Ad capitul. nhudoz ipsum sc̄ptatz
stanes comparat l ere aetlibz
l dinat sp̄ualibz apebit.

Iuxo et legis exus possum est
ac Nach g sepetz No for-
matis abhoie aznalic sciae
ac. ad lectz salubre custod'. ab
co q ut arrali affectu discessit
iuxc z ipm sp̄ualis obseruare
ut vz no solu acciony in
dor se abstineat sz et ab or-
si sciae qualiū et angustiaz
deq et forate filij vel f q
a ydno arguut. ipso. n.
ab hoc genuit solatiorz dis-
cessit helic alt' ea q de
utz q i iudaismi scsticonibz
quet. De quo aq dies i q
obseruatis z tales et nos et
ipa. q d sescheobz legis iuxz
diu dant ac. Inq sig i adit
pp pandunt medite ex.
et si qs hec i mundat sorcois
effugit hebit q̃vrat deu-
ate q h̃ndog tas adultie
ppetot. hac et q potit de ha
ue atucat ne sbaloi i forta
tois viam labat q. s. i co-
gitatoium purgatoe consistit.
Quaro ois cogitat n solu tpis
sz et reosta et mte ab qualiu
eaqz autes apsto vio solt
i mundissia reputat.

Deo q g̃ manis hic est in
magna desperatoz isorit

Margin notes:

Cum utilitas cordis ad sanitatem unus pducat.

Eo studuit mens eius cherubim reget.

#

Pruces duos fac meditacionibz eg di- no dz

Memoria cogi- tacionibz ac- cibz do- uert do- spiales exp̄at

xv

Qs pt sanctoz carne corps se for- macionis sp̄ualis

dat

Nobi

Iusti

qr ymaginationes vanas sic
mente mea dissolvit ut ad se
nos itineris proprio assurgere
non possim. Cum vnde premissa
ob defectu ipsa rerum de qua pergratio
nis necessitate dissipatione satis efficax
remedium potest obviari. Si nullam
diligentia qui in earum lectione studio
spiritu ad scripturarum sacrarum medi
tationem volueris transferre
necesse est non mente in cogitationibus car
nalibus occupari donec paulatim in spiritu
tuo sensus atque dictus spirituales et
divinas convertat. Quod cum prouide
ceperis ad ictus sibi nutricatum
tuum expulsis pravis potuerit vel
totaliter aboleri. Item quoniam mente
sicut spiritualis magis roborentur non
est temptatione per eius sed ut frequentibus
tuis instructionibus et tamen et tempesta
tur atque palpitatur datur. Illud
debes sicut observantiam custo
dire ut si quis vero notat in collatione
audieris non excusare quod renovat sed
aspernatis et cum fastidio suscipias
sed est cordi tuo eandem cuiuscumque
tas quod debet desiderabiliter salutem
Vbi auribus nostris i desinit spiri
di et corde magis precepit Eum
desinatque tepide et superbe in
tenderunt sed vbi salutarium medi
camentum quemlibet super repetatur se
studiose et negligenter suscipiatur
Sed si sicut intente diligitur re
condatur et possideat ut vinum leu
ficatur cor hominis cum ipsum me
dium decoctum cum magna sua
fragrantia de vase tui pectoris pro
ferentes et hoc sicut perennis experi
enciae venis et irriguis eloquiis
meatibus redundabunt et effun
det fluenta continua vt de
quarum in tui pectoris pectoris et te
eius quod ortus non riguus et sic

fons aquarum cuius non deficiant aque
non poteris aut quod ibi in corporum
spirituale sanctorum agricola doctor non
quod ad proprios capax non est quo
et ydoneus ad doctrinam et si hoc
quis se fieri presumpserit sicut doctrina
et in vanum tamen aures percutiens
cor aut penetrare non potest quia non de
thesauro bone conscientie proferat sed de
iam ante presumptione iactantie. In pole
naque in inmunda terra qualibet
desudaverit lectionis instantia spirituale
sanctorum adipisci. Quia neque mittit
vinum novum in utres veteres et ibi
in vates peccatoris pectoris mei non me
(?) in studii spiritualis sancta et in precepto vn
gentum quod detrahitur elevatio descen
sio quod plus sunt emundatum ab
omni contagione vitiorum.
Item ecclesia multa scientia et multi venta
scientiae de sanctis lingua patribus de
spiritu et ornatum eloquiae ad
venerit tu spiritualis et audientem spiri
tum ipsum pingere non potest. Quia vna
sanctum non habere ab omnibus possidetur.
quod non sunt qui do erudi ipse sol
te quod non habes cor quod habens videre et
non videtis. aures et non audie
tis. Et non bene de quod spiritus disciplie
ne effugiet fictum et non habitabit in
corpore subdito peccatis. Ideo gloria in ore
dic a dilectio perveniat spirituale. quo
apostolus describit. dicens Erudite nos insipientes
ostenderunt spiritum mentis. Illuminate nos
lumine sancte Spiritu secundum sanctitatem nobis
insipientes. id est ut operibus utique precedere
nos instruere a faciatis. Deum mente
debetis spiritu mentis. id est sanctis spirituales
lumen perfectorum cuius autem lumen
vitiorum. Et demum nos potimus
illuminare et atque lumine sancti spiritus
cestus si quod colore et ymaginem

xvi
Quod doctrinam
sanctorum in vanum
proferens et cor
percutit.

non bene

non bene p[…]
utres in mun[…]
de peccatoris[…]
non potest in stud[…]
spiritualis stud[…]

Quod scientia et
eloquentiam gloriose
adventus spiritu
pervenire non p[…]

tenuis

Quomodo ardore ad
spirituale stud[…]
pervenire
possimus

xviii.

(left margin:) Tandem … cognitionibus … spiritualibus …

xv

tm sac vm atque 7 qlcor
7 incole sctz spatz isistut at
ndlut tu viat n reliquit fo scb.
Ju ctuuis ctuvect i ncibz scta
longit .n. cis ut id. q rec
vec bz qsueuit esse deni lt i uis
micioie matle pollucoe sorde
scit. Q nz sposit laudato ex
ore pacois Vn cis de ppham
Q ve tu cuitcrats insti ete me
as 7 assiuas testat meu p oes
tun. Gi videbas fure currc
bas cu eo 7 cu adulteis por u
xix. tuc 7 nch qilcoe
expiencie sidoc dudide va
ne gle seduct amoe i mdis 1.
hoibz pcassi igerdas ne io ic
vaes q sapiencuss qratlon ic
dpat Noli iphacte ipm ad
pssenct insti. No .n. expedint
insto. scllcet dclrac iz op9z sit
pnet vbi dccst pp9 7 alibi No
lite son dite cnbz. Q pz ut
ill tm archana secreta reuelas
q pme dic cu pph Jn corde
meo abscodi elogia ma ut no
pcare t. Quibz a dnt sic re
uelabat pphie doc sapne cu
dr. pate ebetate hys q i tstiat
st 7 vinu hys q idolorbz st
vt doloz suoz n recordetr a
plz. q. d. hys q p pcipndie
don suoz doloz meore 7 tsta
att dep imut spulis sac io
cuditez qz vinu cor hois le
tificans. affluet i sudice eos
qz salmcatis vbi pabile respue
c ult uo q icepoc te
qsta ullo arde doloe mor
det vet scb Net q sustuns 7
sin doloe z sp2 i egestate ct. Oi
qo ttucoe vane glaz i tua do
ctina demeat facs q ois q eloqa

tu q sit eloqa tustet 7 ig cat. ex
tutat hute laudis amoc dis
pusat pcuntz sua g adno qm
ssa. cuogns adusuaz. No solu p
hc adno ulluz laude p 7 supph
act recepius. Olss .n. pcuntz
dm volut expone ut ipe
exct mocde. qualc qsequet
No ut dns adndiau ucicns
vcapct q sitz cu vsa me f
biudis. 7 pimitaois ctnc
Explicit lib despmalh sac p t
dicoz vi icha abbis ucstorus
Jncapiut capla i librz de diuis ca
ismatibz p tdicoz ciisde. sa pris
Q cutacoes carismatu sit epticc 1. 2
Q sic pri qsidandu ihys q
miacla sacut. 3. Q sa vi n sacut
miacla h cos cognit sidl. univ
cas 7 extinct natte. 4. Q ualr
bta machal q gbra hcuau qsu
tauit. 5. Q bim machanu p
nor sidi 7 uialitate qpulerit
adspatac dn macdin. 6. Q p
dect sua p. exo abbas abisc. 7.
Q idc o ao mialo sco p abbatez
abihec. 8. Q sa vi no q assoluit.
demal. pcas fias p uucc diuet 9
Q huilias mgr suos dis. po
tissic docunt huilitez cordis. 10.
Q xc sus disl. pcsta relig
q se iuice diligcruo. 11. Q pls
z iactat caris i sic extiguc q
hctuy fugat. 12. Q sic ilic gau
ds st magm spc ul sbiacet. 13.
Q sa vi de sua astioni n dnc
qside Jncapit lib de diuis ca
uisuatbz p tdicoz sa pris eisde
ticeu z q cutacoes
carismatu sit eptuce p mz
q sp scos 7 iust9 unos
dns opat ut corz sactas. 7 ex9 ane

Q epla roe sint miacla

declarat. Sicut ergo apostolus ait quod sanctos
multa miracula legimus fecisse devote
domino. Infirmos curare mortuos
suscitare leprosos mundare sed tamen
cum ipsi conficiant eorum corde vel corporis quod sunt
eis infirmos consistit vel ipsi eorum fide.
Quod autem audivi sit sunt quidam miracula et
operationibus et indignis de quibus dicitur.
Multa enim in illa die domine
nonne in nomine tuo prophetavimus et virtutes
fecimus et dicens non novi vos
et cum ipsi defectum fidei in moribus vel
et propter corruptionem quamquam impedit effi-
cacia curatorum ... dicit quod dicitur In
partibus illis in eos fecere virtutes
propter incredulitatem eorum. Et quia curatores
morum praedicatores et sanctitate morum de-
monum ut aliquando sunt miracula per
eos quod non credunt et tunc sit magnis
criminibus heresia invecta ne publi-
ci religiosis salutis infamet. Et in-
de quod ad mores eorum quod nulla
sunt miracula facta demones de-
mittat se in ea eorum nominibus et fingit
se exire de obsessis corporibus cum
tamen non exeunt sed solum affligere desi-
stant de quo dicit Crisostomus super ...
dox et dabunt signa et prodigia
ita ut in errorem ducantur si fieri potest et
ut ipsi non debebis electi.
Admiracionem eorum eos qui electi
fuerunt sed potius constitutionem ut ex se per
se vi victoriam expulsionem et mores
emendationem quod nisi quod ex fide
illius sed presidio virtutis miracula
dei gratia operante ... non ... per
se quod et ... ab apostolo noviter
et virtutibus curatis ac donorum gratie
per se ... cum ergo apostolus alius ... si
non sapiens ... sed ... Item
... curatis concludit ad
hec exaltetur vita vobis dimo

cum lingue hominum loquar et angelorum ca-
ritatem autem non habeo etc. Per quod evidet omnem
operatorem firmate non illorum miraculum
operationem sed in caritate veritate consistere Jo-
hannes quod caritas perfecta nunquam videtur tela operat
affectam sed autem cum dono dei possidet
nunquam exire voluerit et forte illos
extimat et tantum naturas totaliter
non habuit apparuisset.
In abdicte Mathei. Natura quidem
Hirtacus qui sequebatur errorem eum
nominus fuit talis magnus homo mi-
litibus apostolice fidei ... ut totam
Egyptum ... a Phidie liberatam
... accessit. Cum autem Hirtacus
vetus sophismatibus impugnaret
beatus Matheus invenit Regnum dei
non ... sed ... Eamus ad
sepulcrum et nomine dei si mortuum
vocavero et ad eius indicacionem mortuus
resurrexerit illius fidei testimonio stetit
et perseverancie vitetur non in tam dispu-
tacione verborum sed virtute signorum et illo qui
non potest falli indice comprobemus. Quo au-
dito Hirtacus coram plebe consentire
prodesse ... cum se assumi in ...
promisisset. Postea die constituta
... quod ... ad eundem locum
... extrevit ... inde
... aufugit ab ... Egyp-
to recessit. Cum autem beatus Matheus
... cum populo ...
assumens plebem quod ab illo fuit de-
ceptata ad sepulcrum ... per
vim ... audita ... dixit.
... eadem beatus Matheus
... dixit ... si
voluisset meum ... filius Hirtacus
predicationis et eo astante nomen Christi
mei invocaverit exclamasset. uter eius
... quod pene eius ...
... fuerant resurrexisset. Tunc
ille ... ... noce

Operaciones et doctrine de ... quia ... miracula

... sidera ... fecerunt

Capitulum 14

Nota fuit machatum et Hiracum ... conflictum

... efficatur beati Mathei ... Hirtacus ...

rapit Quei rogat affachtains
tanx nomen tuum flueret hic mat 9g-
misse. Ego igitur sub antiquissime regibus vna
dixi n'c magis sunt audita meis temporibus
Cum dixit beatus mathetius Rauum i
pace in cetis i suo tedie xpus i fine
ce sit gratia [illegible] sustitutos. susta
quem ipse ipsa tadnell
fuit sub latinis et cum neccites
toca9 pumac pictis ac et f'uoz fidem
ac amore x[pi] i mala... fidei 9puh
ss. Q' utique abco fieret no extractus
9structa gle si tatione x et toca9 ple
b' extorsit nobilitas Cuius sile i ult
Reg lc. achelyseo quign de celo
sic hostiles priue poitus ideo
descendere fecit ut fide pnichi to
a9 sp'li per magorum prestigia liberatz
tent et ipsi fuit abbas abhe
q' iste siph... mox in nocte
act sipx 9g'mat q cu uto de
grat i egiptu abhemo prexiss
et amulieve quidam puulu iadesta
ete placius i opnet g' obtulisset
oclis suffragium petens Ille taliter
acq b' potandum dedit p9 sig° ems
ipsiss Exo9 hausto mox i modu
9festi arida p9 ubera lactis co
pia redundare sfluxit.
De quodam abbate cui pgens advicit
condatus ut hominibus s' illaudat u
ludiculus ton dene ex homie cu
fedato genu. q' tamen plunis
erat [illegible] officio detestitutes
et tepentes eu diacbant abba
si sumus dei es restitue huic psta
sitati ut nomen x[pi] q' colis. ve
mu ec edam9 tunc ille 9festa i
noto x[pi] noie se i clinata et asp
fundito unda pede hois tenu
it Cuius tactu 9tio genu tum
et aridum divom.. ac recepto
usu g'sum q' ia oblitor rddat
tanosca debilitate multh... aucti
ms sb' lly bi n 8 pclm m — letus abcessit

retbliu ulcuto assidebat q'
h' n suo mito tegi si dei una
satiabat saciebat adducentes
ex'm i apll cu place et yolsie
dum Vi sites q' nos i cucmi q'
m'o n te ir'ptate hunc scaim9
ablare. nec sui pues q's' ex
dome et malis di si poa9 ex
pers u'tu scabz pdicato et au
dad ee dicebat. Nā plex q'
hoies repbi et i fide corrupta
i noie dni demone expellut
et virtutes maximas operantur.
Quibus du x[pc] i fine dixit disce
dite a me operary i iq'tes q' nuq'
nomi nos ... fait n'r nos ap
batum. et ideo et ... q' ...
virtutes s'tas 9ault. ne i ipis
extollantur. demonum .d. Nolite
gaudere q' demones nobis subiciuntur
gaudete aut q' nomina vestra scripta
t io ... mg'i ... i achs-
ul... suos disapulos cum
dic nolens .d. disate
tunc n mortuus susare no
demones ppelle si q' mitis
sim et humil corde h' n sit q
ociis disce et opari n solu
? posse si sume utile ad sa
lute h'm' ... n ingre n tu
ipa[?] ... edifici ... fu
me ... ... ipa[?] domu
ipu et mg'ri ... me saluca[?] ...
ipa[?] q vinsit mta ... x'c opat9
si in pcdo clcods exret ipa
e q mte do' n sub ... si nor
si p[?] humli... sectat. q'
no i mudis spib' z ipare
et ad sig' mta ... pplis mut
onde ... ms ipis nomi x
i nocet tu z alie9 ad q'
mg'm humli... sub ... mte
vide et no seq'.
mg'r humli... sui disc'

Nō bu h' humli... 9mdat x

Q' solu mites et humiles ... ... obseruat

ꝯtestat^{o} h^{c} relig' q' se inuice
diligent. d. Vn̄ mandatu nouu do
vob', ut diligatis inuice. ꝑ ꝑd'
In h^{c} cognoscetis hoīes q' mei
estis discipl'i si dilecto' h̄uitis i in
ce. No dixit si sig' ꝑ u'tutes fe
citis s; dilecto' h̄uitis inuice. Vn' e
tiā ꝯ q' n' mites ꝑ humiles sunt e
no posse. Vn̄ si q's cora nob' alii
ꝯd fecit n' de admiracōe sig' s;
de ornatu mor' ap'd nos d'z ee
laudab'l. n' vit demoria ei sine
ista sunt. s; ut possideatis caritate
mb'. q' d'ser' ap's Caritas in q'
ꝑtate ꝯ beng'ne ꝯ po'it ꝯ i q'tre
du. Vn̄ caritas magis mai' ꝯ d'
ꝑtate ꝯformite eradicate
luxe q' expelle' i mund' ꝑt. de
cordibz alienis ꝑ ꝑ pl'rz ꝑtate
u'te amitulet mot' rectitudie
tolite q' malig'nos ꝑi'tz i ꝑtate.
u'o Postremo ꝑtectior fauet ꝯ die
ꝑte aire languoes q' cor' eli
cui. Vn̄to n. h' e' ꝑbl' o' aiene
tato ꝑstanci ꝯ e' ꝑtl' ꝑ q'nto ꝯ
ꝑtoris ꝑbe tato g'uu ꝯ ꝑ uinc
t io mg'r in tis dixit
discipl'. Nolite gaude q' ꝑpt
uob' ꝑbiant h^{c} .n. ꝑtaueb'
no cor ꝑtes s; ut' nois inō a
ꝑ io monet ut exl' n' g' b'au'is
a' g'le audeat v'dicate q' s'
tm d' u'te ꝑsone. s; ut exute
vite sa'te ꝑ tod' ꝑtate gaud
ent qui noia cor mcht ꝑcbi
t ut h' p'mi ꝑ pache.
q' dixi' testioys uetm
ꝯsmeo ex' i b'to ꝑstico vio
ꝑbatissio. sui' q' dispectoe u
ꝑ didisse. m'ltis aīme aiate sue
affligens n' adh'e castio' sue
audebat ꝯfide. Cu ꝑlantat e
rupes decubeno i q' fr'ibz s'u
ueniob'z lenudi' coxerit aut
no ꝯ m' ꝑ lib' ab iudicio ꝑpui
ꝑlus adustiones ignis adh'c
q' me ꝑemat. Maior q'ppe ꝯ d'
ꝑ ꝑellor gerit ira libidi' caīmis
extingue q' negacis duo' m' de
obsi cor' ꝑpale atq' sig' cus ꝑ
u'e alussi. ꝑ ꝑungite. Explicit
lib' de dimis caristnat'z Incipiut
ca'la i libru d' amicicia ꝑa d' cā'. ꝑ
e dicto' ab' ꝑ is ioseph. 1. Vn' amicicia
m'lta ꝑt g'na 2. Vn' i oib' amia
solu ꝯ unu g'e' i dissolu'is ca' tis 3
Vn' h' bonu amic' ꝑ ꝑpetas debeat
custodie. 4. Vn' nuq' ab'atico ꝑt
dissentie q' regla ꝑ pdat amicie
seq'. 7. Vn' oia uidet ꝑt ꝑpnedat
vt ure viam cut. 6. Vn' ꝯꝑuia
a' amicie. oz nos ee humiles ꝑ
ꝯcordes. 7. Vn' d' ꝑa' sepe ꝑalse
suggit ꝑ ꝑpe v'ci. 8. Vn' quiq' mo
uis mla. ab va' ꝯapit q' ali'
co q' pucetior ꝑ 9. Vn' ordinata dilco
ꝯsid' uice maior pl' ecis diligit. 10.
Vn̄tu cori debeat' ut ꝑtes ꝑstatz
delinc'. 11. Vn' eos q' erubescut
ꝑta ꝑcos exnatat tolle ꝑ mitig
ate. 12 Vn' aliq' se fingit ꝑtacties
ꝑl'f q' uiaet ꝑuota ꝑuet 13.
Vn' illos q' iacta itabo ab'ꝑanet 14.
Vn' in loge ꝑda disiat ap'sto e
cun'at. 15. Vn' m' ꝯ nolu' q' ꝑuat al
ti ꝑsede q' alienis ꝑuui. cede 16
Vn' i ꝑ mor ꝯdico ꝯ aliq' ꝑeralb' u'
ritate. 17. Cu q'nto cāu ꝑt co
ꝑbend'. mot' rectitudie. 18. Vn' ai
ciat ꝯmeata ꝑunata n' ꝑt ee
stabilis Incipit lib' de cai'te ꝑn d' ama
nicicia m'lta ꝑt g'na
q' diuisi' ꝑricibz h'uit' gen'
soac'te ꝯnuit ꝯsid' ꝑcedes q'm
dia. Jo'm a noticie poste amicic
ꝑcat i'na ꝯꝑorat. 8' i ꝯsid' no
ꝯtat' q'de ꝑ eiac ꝑ' d'ato ca'lis
fedi ꝯꝑplatuit. Vn' ꝑd' negoacio's
ꝑen imlacel' ꝑud' ꝑllado cia
aiaz uelle ucertt ꝑꝑ' ꝑ ꝑ ꝑdit ꝑcia

corda sibi invicem manifestant. Est
et alia species dilectionis que consuetudine
lege contrahitur quas contribules vel coniuges
aut fratres aut sanguine nexi naturaliter ce-
teris preferunt. Unde in animalibus bru-
tis consideramus quod naturali instinctu pullos suos
vel catulos protegunt et defendunt
Sed hec omnia carnalis amicitie genera [illegible] usque
ad finem perseverare non posse. In-
terrumpit enim eam et locorum distantia et
oblivio temporalis que sepe evenire in
mutationibus [illegible] dispendia sol-
ent. Inter [illegible] alios qui sic coniuncti
sunt separantibus [illegible] [illegible]
interveniente [illegible] duorum
non [illegible] solvitur.
2m / [illegible] Solum est unum genus indissolubilis cari-
tatis. Nam solet [illegible] inter similitudo
virtutum. Sed in quibus est que in illis nun-
quam [illegible] quas non solum [illegible] lo-
corum et temporum intervalla non [illegible]
sed nec ipsa mors eam [illegible]. Hec
[illegible] et indisrupta dilectio que generat
[illegible] [illegible] consistat.
[illegible] feclus [illegible] desideriorum
[illegible] nulla [illegible] disrumpat [illegible]
[illegible] voluntatum est ideo in [illegible]
[illegible] per indisruptus dilectio
permanet in quo unum [illegible] una
voluntas idem velle idem nosse
et nolle consistit. [illegible] suos
que [illegible] in vos inviolabiliter
custodire [illegible] nobis ut
[illegible] expulsis mortui-
[illegible] voluntates ut unum
[illegible] [illegible]
[illegible] bonum et [illegible]
[illegible] fratres in unum. [illegible]
[illegible] [illegible]
desit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] mox [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
custodire. ubi voluntas eius [illegible]
invenit.

Nota quod sola cari-
tas amicitia est in-
dissolubilis

Quomodo caritas illi-
bata debeat
custodiri.

Sed ubi voluntas
dominatur ibi possit
caritas custodire

eo quod credit si [illegible] utile et salubre
videt quod tu sibi displicet. Et
nescit perfectos vel patrum [illegible]
reliquerunt. [illegible] pro
quo [illegible] ac [illegible] eos
[illegible] qui sic eisdem [illegible] et eisdem no-
tis. Unde et in [illegible] quod ad perfectionem spiritualis
vite [illegible] discordes.
[illegible] eos se regulariter quod [illegible]
fuisse concordes ut tu [illegible] ac
[illegible] bonum. [illegible] obtinere possi-
tis. Istas regulas observetis. Ne-
[illegible] [illegible] consistit in con- 2m
temptu [illegible] Est enim [illegible]
[illegible] [illegible]
quas [illegible] superfluitate [illegible]
[illegible] [illegible] 2m
[illegible] [illegible] voluntas.
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
quod [illegible] obedire. Secundum [illegible] 3m
[illegible] et quod valeat estimant [illegible]
[illegible] et [illegible] Tercium 4m
ut credat nec [illegible]
[illegible] Quartum ut 5m
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 6.
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in corde [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] potest [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
sum reputat. Iuxta [illegible]
18

acedium erat cor unu et anima
una nec quisquam eor quod poss. ad su
d. Non (4o) ~~confusionis~~ sectarum disse
sionis in grege i eo quod sue volu
cedens ex^o dic Non mei sed eci
voluntatem meam sed volu eius
qui misit me patris. Ju i^o et quo
sit aliquis qui contra insurgit quod suo
cedens omnibus fratribus et amoris
suppor. examini. Illud eciam
fecit huius consuetudinis. Vere non
sic ego volo sed sicut tu. Quoniam et fra
tre non sufficiebant quod bono patres
non indicatur offendi. Sed tamen dilectionis
vinculum melior et fratres retinetis quod
xt. Ego spiritus sigillo exerce, vo
luerint sunt agas. d. Ju hoc con
cent homines quod mei esse dis
si dilectionem habitis adinvicem quod
ut in se pede in eis sustinebit. Considerat
sed non ex ora si quod quoniam aliter v aliis
quoniam ipsum ad estimare v rationis hoc
perpexit. Jux. ic et consilio mu
nus cum alterutrum. Ecc. non ne
convenire sedete nec fratres quod papam
non necessaria ecclesie nam in ting
seniores dominum quia sic dicat esse
non debere necessaria. Ita dic aliquis non
debere quem estimare qui videlicet dicere
necessaria. exitium ut usque quod vult
sicut nec homines secundum consilium
ponendi est tam. tunc erit eius
non est suavore v iustitia. Respon
deo dicendum quod cum ita ualide ac
mei videat spiritualis tamen ut
ne cum ipsa. pter hoc et ordi quod putat
sed. sed si tolleranda est ut peccata
ac dilectionis tranquillitatis suscete. quia in
p mcorpore retardare. non tamen. ut
hoc quod est eadem. Nam sic in fratres
tales spes vel res viles ad cata
circa distinguit. Ita in spiritualis di
versitate volu. tum discordat signum
Ex quibus sua dicens contra ordines et mergit
omnino. quod deponit ap^9. d. Co
tu. ordines non sit in nobis.

Vt ipse ad faciendam pacem patre
et amicos non potest procurare
per causam dissensionis. apparuisse ut
et secundum quod sibi presentem naturalem spiritum sol
necessaria sibi absentibus et humanis ac
omnibus fratribus humiles et consonates no
tu tres et nos precipuus seniorum ut ca
fratres in unum conveniunt ad sua quod
quod fratribus providerat unus secundum. ego
examinem et iudico autem tradunt ut
quod reprobavit tecum et quod nox
in dixit reprobe. Vnde est omnis
primum fuerat ut nullus nisi priusque suo
iudico quod fratres credit si nisi velit
diabolo autem caelite. deludi.
Ecce namque sanctificatus tamquam fit
sic in caelum lucas ut obsequitur
et noviter simul coniugalis, proprio sic
late fraterna dulcedine efficiebat. R. n.
humili et mansueto corde. tunc etiam
et sicut mansueto seniores examinem re
fuerunt acceptantes vel reprobantes quod
re probavit vel iudicavit reprobam.
d. paulus dicens pergentes lucas angeli
sanctificare fecerunt in tantum. Vnde pro tunc
ipso latere et cum tunc a probando iudico confide
te in via hominibus amatorem implevit
i^o apli Jnpleete gaudium meum
ut idem sapiatis eandem caritatem habentes
tres unanimes idipsum sapientes
idipsum sapientes non potest esse per
per inanem gloriam sed in humilitate invicem
superiores vobis invicem arbitrantes
pro meritis et sic quisque sumat.
discretionis magis in aliquis quod in suo
dicit sufficere iudicium. Requirit nunc
attendit ut est in iudicium. Seniores
in genere et maiores sacerdotes ad finem
mite conceptum et illud tertio ordine in
genere. Et minores minus ad uti
vivus quam contemplantur et in nullo sed cum sui
modo persuadeat quod minus maior
sanctus fratres quod possit alius iudicio

Margin notes:

4o

(cdey) Sedes maior. tamen sedere vel ipso quod non necessaria

...est adiuset ...dedit sit nisi ...tates ac ...ans auctoritas ...sibilet.

Nota prepo seniores patre quod videndum

non bene

Vnde

Quod non quantum quod videt se aliquis iudice ege.

v simau n ege na ꝛ si eꝰ mediaꝝ
dyteat n fallat d'lusio gnes tn
laycos clericis ꝛ sup' n credit.
ꝑ q pnac delictacionē vite clo
tus solu ppi h relictuꝝ prexit ut
cu suis contplie ꝯferret cum
q pdicabt ꝑ q om n solu vnit
mum tez ꝛ ꝯcordiā ꝑ ꝑ perp
fructi. vna ꝛ tuetes dyte cl
dicis ꝛ illustoꝝ ipiꝰ laycos no
n tm n. decꝰ tacere
caritas extollitur. q ptatas ẓ
vidua ut ait Johes n solu donu
dei s ꝛ ipm dm ꝯmunicat ut d'
ds caritas ẓ ꝛ q' manet i cari te
i do manet ꝛ ds i eo ꝛ. vn sup
apꝰ Jpa i nob diffudit. ꝑ spm
scm q dat ẓ nob. q tn ẓ do
q caritas diffusa ẓ i cordibz
nris ꝑ spm scm q habitat i no
bis q ꝛ cu sic vex q oratr d c
beatꝰ bernabz i ceucturutbibz i
epistola pub. h ꝛ caritas i om
ẓ orbz gracie explebitur ne
ꝛ i nras nris ee inbeant i
pede Jux id diligꝯpede ce
i inucos nros bñfacite hys ꝛ
q ꝛ pb ex patriarche Jacob
q h oes filios suos diligebat.
spaliꝰ tn dilexit ioseph ppo q
ꝛ fres g' inudebāt ꝛ sic Johe
ew at le peccbs mg ex dilaus
i q desiget q cu n odiu ꝯpe
s effluctegra i corrupcōis ipꝰ
ecēs pauli vn h ẓ id ordinata
spōsa dileō q nemne odio ha
bes q sda mic mitoꝝ plꝰ d'
ligit q cu gnatr. oes diligite
excipit tn s exhre qs debe
at spali affcoe ꝯplecti ꝛ in
usu ic ipos q idoe se sume
atq spem aliqs accipt q
accedoꝝ affcōne ꝑponit.
n tm a' ut nos ds sus tine

tilitatez ut q dm sce vir ad ad
usu nos hnit n multu nota sus
cipiat vide n oves meas g' pru
tui offri done decius aio tilitat
sn iuste siniuste ꝯcepta sed s
ceti sat scoe tollat No n do ꝯdixit
ꝯhit vam ꝯrela aduisute ꝛ si
recordatꝰ fuis q hz ad aduisute
n ꝯtinuaup sic leue lbile q fuis
tre sic exaltat ꝯmo bcas te
offre scu tuas muna n debe
n pꝰ orat tilitatez exqͣup at deqor
de fuis tu benig satisfcoe d pu
i n cum sm ossis
ꝛ deminus ratis ipsiso ob
ortis satisfacē nos redsariꝯ mbz
q fiet d nob mis q veteres ꝛ
mibentes causatas nro errore ꝯ
missas ptata dissilacōe ꝯtepnꝰ
ꝛ i flamatu tamet dyacō ou
hnuli tri conbusaꝰ. trucoces nos
sine tuae denegatꝰ ac rebelli
sam pceptas dinas nolētes
neqqs ee obsruate debe n iple
posse. ꝯcedisꝰ exq fieut m
diactes cu ipa lg l i ꝯuit p
cepisse dinat nitez ore sacrlego
ntendu ptactes blasphemꝰ
esse fugiꝰ q inde ꝯtepnꝰ
ꝑuida s ꝯmoti fres amauit ca
atm te l gestu nrisoio sbstaꝰ
ut eos mg admiracōne volu
tatis pnocēmꝰ q' aptat pocu
lis i cacite ꝯmicat sepe n fictit
ptata hō ꝯens advertimꝰ q'
simo succedit ꝛ malignat ca
tuitas accessias uboꝝ tñsadit
inuiias lemꝰ q tollerāt i rum
orz volutā q nrudium sp bolat
bladimat de ꝯgspe d' molli
ti sr smoes eiꝰ sup oleu ꝛ ipi
s iacula ꝛ aliba vbi alliancoꝝ
mollit ꝛ ipi fecauit i pere ubi

Margin notes:

l caritas orbz
ẓ explebunda ꝛ
ipis i inuicos

ordinata dilocōis
pne mitoꝝ plꝰ
ligit melioes

si

nobilis i
forcao

nos

q amat
talem
plꝰ hnore
ꝑuoꝝ q
aptat ꝯ
mact.

-lia victus in quo magis decipitur
tum ie quia decipit. Ex quo dicendum quod
oculo suo fraudulentia maius
preciatum in terrenis omnibus aliis eius gla-
diis et insultibus xiiii capitulis

Sed et ad suplicationem eorum quos
cum multi fuerunt abiecto absti-
nere abo ita ut quia aliis usque ad
horam [illegible] vel novum alium differre non
potuit. cum multi fuerunt bidua-
num vel triduanum ieiunium facientes mul-
tiudine sufficiebant in quo sane scri-
ptum dicit cuidam in terrenis ieiuni-
um quod soli deo propiciatore cordis
et corporis precatione uxorem sed offendit
penitore dyte[illegible] tollantes quidem
ac sic satisfaciat deo dicitur damna-
tionis offectu. Juxta illud. Immolare
domino et non deo diis quod legitur
[illegible] Luca et genus dimicaculi vetat
in quo dicit scribis requirit quod sibi
sociato colere peccare in iu-
riosis verbis quos non curant et aut
facientes iniuriam. Cum ergo lenire
fuerit complesse aliis quod pre corde
in fecerit verberatura volentes
prope mandat prefatione simplex sed
quod te percussit in una maxilla
prebe ei et alteram [illegible] et vi sit preci-
peret ignorantes convertat nam quia
peccatum prioris vetat dicere exce-
sepultam nescientes hoc est in [illegible]
dum. Secundum autem peccatum quod debemus
et peccata ad maiora liberat et pec-
cati sufferendum. Non enim qui multis
provocet ad maiora quia mala non
rogandum

et tres loge ad eum
ostensis

Pro hoc distare quod peccatum deo
est non verbis sed in corde cordis tam quam
nullatenus persuadeat quia sic precipit
quibus nobis omnibus quod ad usque adveniat
sic precipit observandum ut etiam
non solum nos [illegible] ipsos alius suos
[illegible] peccatum de voce vivi et illos

quod sua commoti sit coniuncto ad pla-
cendum nobis cum in ea peccat et leviter
cogitamus fuerit corpore multa leviter
videntes et ideo apostolus Noli
vinci a malo sed vince in bono malum
Alia vero dicitur quod super praeceptum cura
debemus exhibere verberanda et dextera
exterioris hominis ut tamen exterior dex-
tera stanti in peccatum facientis exce-
pit interiori homo. Pro humilitate et peccatorum
dexteram suam praebeant verberandam. Pro
hoc quod paratus sit si oporteat maxillam
acceptare quod sufficere.

matris et voluntatem suam aliquis vo-
luntati subdere quod aliquis cedere dissen-
Ille vero sustinuit proximum suum et
validum [illegible] in infirmum et [illegible] con-
tentus operandum locum quam iam nunc
et forum ut [illegible] et turbis [illegible]
[illegible] et pace salubre sit ad
relaxationem. In quo et [illegible] proponen-
dum dissensione [illegible] in depressione
sua. [illegible] se [illegible] sed multo
plus prolongatione et peccatum bono
senonit accessisse. Juxta illud. Nos
firmiores debemus infirmorum imbecilli-
tates sustinere et alterutrum onera in
portare ut sic impleatis legem

Sed et sacerdotes [illegible] in firmo-
rum ut similes sit ad in-
rogandum quam ipsa et vere minime
peccatum sustinere [illegible] superbiam sed non
sinat habitus stabilis et discretam
non potest ponderare [illegible] videns [illegible]
[illegible] et personas sed naturam cum sa-
ni [illegible] diligenter ab aliis cor-
ruptione custodiat [illegible] in quo [illegible] laudabiliter
est peccatum vel persona si non valet [illegible]
ve infirmum [illegible] quod disrupta
illa non procedit. Exemplo propter peccatum vel
persona sit [illegible] peccatum aliquis
sed magis exemplo quia in peccatum infirma sit
in decius probabiles [illegible] [illegible]
quod ie non debeat aliquis sustinere sed
et sic observandum aliquis quod [illegible]

Margin notes (left):
[illegible] capitulis ... [illegible]
xv

Margin notes (right):
Quod dextera sua felicia quod ipsi debet
xvi
Quod magis sit non [illegible] sua [illegible] quod aliquis dissensioni cedere
Quoniam ipsa [illegible] desistere aliquis in [illegible]

i 9tulisset cap'lit custodie p'i ys
q3b3 lateressit iuriis n solu la
bit ouis p3 psudit sm p'uis
ticlla custodiuit . nc patte 9sitt
statu q' adhezit tbulet9 . sig
dant . Et recolat gra pa ca
tatis l' cogitato patris respode
pon9 mte psrit ca q3 tuis
du9 reufitaz t'ipm 9ma . qme
tpe 9teplet . ut du se ad du
cedue3 suat 9cordie mox fue
stuctibus n secuat patiem iu
gio3 t sic iplebit id ap'lici
ca eloqii In wet mte meco
pe3 nos colibe || cis .
inoe9 iuccande ne icuat
m9 i' q' capti ed . Co
tut wet suat pp't sulc9 sapme
ut dispensat pp'tes . q . d . sed
t9 addicam sue su pux 9tuo
to3 succedit sapins ac palle
ti mita te 9silii . ac molestat
ta ca extenuat t repellit . tue
z id ap'li Nos nosm3 ipos de
fendentes bri p3 dare locu
ire . itaut mes iva p ptaie
dilatat licat i sic 9sliot ple
mu9 i q9 sim9 tutandie
recepti9 plug exacuesat
l' alt . pl' k i . e . Dem9 . n . la
di ire . 9aces 9moaz ald9
ltm'li ca tiqlla mte succubs
t q dc mo nos dignas quatz
iuriis psactes i pacid . ad
ssucas t3 z . n . na ire ut di
latat lag uesat t p'cat ple
te ut ro ing ac ing i ieudesat .
st t expiunias . scripsisses
pbatu . tuiactz sed9 p
quitca ut stabilit . dicere n
posse tu q' ca i cut n p dess
dio astos n' ex ipis aplica
psons p3 pina . tar p 9mado
rveno . tu t q' i iuniq atlu
dus . ut as sui stro li pudlat
todes statut celius papiat
atitadz uida n inpedtz t io

Sic obseruabat
tul'ys q' clarat
i molatat ci
puit custodie

cis

.xix.

ccc

nec cessit et z illo3 sca3 prim sint
9cordat9 valy t idissolu'les ea cs
n i' ut nuosos ecde q3 ppo' . uos
stare n posse Explicit lib' d' ca' de
stud tract sm Edicto3 abb'as
Incip' ca' lib' i libru de diffiore
q'ub ad aguidu psitiuu9 sm te
dicto3 eode bti pnis Joseph . 1 .
Q' ca q' sposspodi9 9uie iple
debe9 2 . Q' ic dno maiar iui9
mi9 z eligendu sit . 3 . Q' poca
sint 9firmat ex pec ar ce sut
i actuat diffioe dis tessit . 4 . In
stan q' pocat t e9 solue . 5 . Q'
podit sint 9firmatt per ex sep
tuaz 6 Q' sicto iacob . q' p
desideo baudons fecat q' u de
bunt ipuc ai pp'cam . 7 . Q' te
stiolt spiuaz pp'le n sic abia
edet . q' eis licita sunt ni . 8
Q' motu z iuidu ad mo9 ele
boni . i cat . s . ma'ris . 9 . Q' m
detis uti possit ad dapnu
uni z dent ledde . 10 . Q' sup
pro rechit iacob silauit se h'e
hysspidat statue fuis . 11 . Q' m
datu vendit vspipat . tu ci
ncat l' ualuit sbe . 12 . Quid
ap9 usus sit . sillatan sn peto . 13 .
Q' pnuciori bono tlce sil'a
coes admisit ap9 . 14 . Q' si
pues 9tndtoes desidio l' p
9fuet de vite st mati . 15 . Q'
itutes vite n z abiacedet p
morte 16 . Q' ic pntee debe9
athe sb pcepto . ordiatone
Vui bre 9uncl9 auxig
fluctuati z 9sidans p
ma 9sti 2o atte salub' prim
doct' ne sic sb the . t tu pp'po
sito3 sm redditi9 n posse aup
sue reditu diffitoc bri ca
sup tlc fluctuat' be bti Joseph

Cap' ii

Cap'

ampli9

osulcht q agnos Ille vndit
eciam q̄ve z ame prefessiō o-
nacens ne cat q̄ sb aliq spo-
sioe domus efficatat ipleatus p̄
q̄ ul oz i osulte aliq differre. Ne
e id q i cetate pmisit ipse o
gat. Et osidācōe melioris boe sic
sponsiois pueriat exstat cum
s nllat odiō nos ostrīgit d opac
nn melioz amg ntilm ee id q
melius z pelegit. Cum ub alicu
dispndy. obsistit adūsitatis ec
i opatioe dāpnoz ē z appet
q lemoibz sonatū d' t mias.
Co. ij. Ro m gnū vit pteseat
assatd cu i cautela sponsio
nos ad ita i edmit ext ut
late nob iactat i immeat. Inca
ptē z arbitū cleris i clictus
q ul maorit dispndiū i sit ul
stactiois reme salus expet
Ergo maiorit nb luē sntiatia ex
hit omo orat vita vob edras
pueire qm si advitā tenobi
nos sponsioz pnos sit redictas
Sancta z vte sponsioes sbue
dispndu veiat. n. y9 a lau
dabli dissi. i ctuta mutabz
s adpte vastat salubriore
Nc z ostitut puertcas. s mg
tem ns cm das. Edat z q aes
sponso vicosit corrigit.
Wod urge eudet sapet
apli a hebd ex ont
Consulte ostio ... prmissi re ... pcam ic ... z no cu
Capo ... Ro. ij. Ita. ij. q discessit ad ipso e i osu-
lte sine q dix ē No liutatb m
pedes i ex ma. pmemit ostrā nu
oīz bloz lieodes no i osulte
side retines sate. Et ecatissi
sms z pesole dm i templo vi
no q lioue pmiy semz nom
cems addurat supplicis In
oibz g' rebz osilaz sine xpo
ipm xpo nu modāndo z osus
em si ad delioz ē exitū salub
osilio tendēre vidius vans z nō
admelioze tastic sinēz qd
vnus statuas placet i hem
do pcais sīmoibz ostrigit.
Co. iij. cx q v ee i. Iustan
Et Primo vi. est q hus amp
z emulo est adf dd q i oibz
tats n ptess opus s nolu tas
optatas z i tuedit. N statu q sq
cegit. s q tho egit i thredu. In
nerg. n. no nllos plus sas
dāptos ee d' q boñt p uo
ozatse. A cu osida p acti re-
plūsiles adsnāz pueisse usta
act. N illi ual exit i p sint
q malo xpo z aggssus ut
pz in dicto dm i ecce. N hunc
noaut repspsilb apnu tez
i debite. q no p ostupta di u
dlungi di xpo s sic sme i in
iu. mitupatblie iutg ntaz
sustut nepz i pteudo s hemia
q morta g meritate fugies ad
hemn quolant.
Et ex p ex a sopcaze potet os
mare. Cum. n. salubius mor
tex. Cum uo anniosus dolo atq
mala. i pre xpu oruissē a
ta plius nllaz replsn oz recab.
pricanda osuit ymo vz a ppe
tuat lndaz pcat pmorae no
inventio qz a is lndaz sgeito
debuta exsde sanctatoie ppetua
oupunt a ille n hucao sanas
obtecta s audiuae eime addit
oim redeptoie a io qb coz o
strant z sonte tm sine opis sim xpo
sine sue i tecoib. Cum ie aub
vista princede retribucois elua
q prim mate occepat No q exm
bu. ul malr s notu optatus e
t io mistssi o || roste
index no excusa s mg
lauda z hui moddū ee
sunt ame. Cu sn eo adlndaz

Cum i oibz ... cais pecc-
opis z pec-
cat.

pgcitor no potuit pucire. nc
debeat icme inocu q; osidio
bndcoīs exorauit alioqn n tan
ugs fre; pruitrchet f bius ß ꝛ
ctiuuctor i pre; ꝛ ftielegs ex
stuisst. sifys ata vice q ad illi
bndcoīs gratie pucuz. hac q
sn diapnosit est ꝛ ncpdat expe
te matuisst. Juta. g mas no
opꝰ statuus q̄lz ho. vemuiasse
l' adepmat. Quatobre q' de
stdio pstoīs sic vide nos lz st
c̄u viclo ostixistus ꝛ atcedecu
plioni ostlio atcꝰ adepcor
au' puge n potestis i ullo p
uidicat vbe dufftoi st id q decē
nsstes patꝰ meliori stacc obuiunt
tes q' i he sto n spuetl' nota ꝛ md
candet trūsgssio ß mg omdctio.
dispostions i pnide.
" ec obstat si ptlez nota trūsg
ssio i smoib; dnu. videat
qad oico macti q' octones pdi
comi lyne q pure dstdtur dec
npmt meez n. ppo ho abiac dist
testio sepiaz ß p cathonicoz du
usicas tratatur ß st pie pie ꝛ
i mob vetiudi ncdu coz is
mte q desendde debe nos cdig
n soltu mollay vin ꝛ stielegi c
m i epte cuiag Cetim lnīs q pm
ppo st. n exhe ma adie; ob
stet si catz in qs pcium uiq
st pcat atnegate a extenuare
allegolas i ep tacoib; laboēmꝰ
Cr nl ill' hoz testiez nocebit
itue atis q' solat corbupt uotis
tice itaqz || sufficiat atpscitale
q co mo madꝰ ꝛ ueedu q
cusit na clebori q si supstu fuit
morh morbo i mte sic salubr
ßi at ex nati tez tlez i m tez. sup
tu fuit morle pielm iduct
ꝛ io mo sassis vios legis fuisse
usbes ipondet. Sic iacob mcle
p tli mdat q exploratads ma
hunt acclate q pde ad misi
cei ppo oi ocnat bndcoc p meruit
q; si uiter loq at salute dum n
suoz osile noluisst nlli sicy q
cu oi domo sua negas sugisst uulta
nc auctoib; dmee nata ab ista
p sucessioz sic pl' meruisst dee
omz stiuat vez. demq datidt q
utilis dum osules explorata
agestione pdidit ul tez ppetua
pdicoz oscuta ꝛ actis sui ꝛ
ims mcoity delicy.
n go alig disty imnet
d ute osloc to mdaticoz
st vcapi dt resugit ita tn ut
veita hiul osac salubt mor
dcami. Ubi at nlla qdi tlis ne
cessitas i tubit oi atuteda m
datoi est mortifez ꝛ intadu
ȝeut de clebor supioc docmꝰ
ꝛ si d de iacob pruitrchat ꝛ de
mette Raab ꝛ ostu. Exgꝰ
p q nc illa morte ag sht
vomemy posst euade no i ad
lndcoz pgcitu ita pucire
posst. No. n. de vboz ꝛ actuu
tu mor ꝛ desausfor ꝛ idex
ß ꝛ ppo i tn ois psstoz ꝛ.
Q si q ca stincis etne ac
dine otceptois i onta. abno
q; som sui ꝛ si lo hoib; diuni
atq; i ique ec vidat ille tn
i ramat cordis astpracs pnc
no vboz soni ß no tn diuidi
cat volutis. Cr fims opis
ꝛ asstcs osidand ꝛ opatnis.
quo alig potuit ꝛ pmdata
usfstcati. ꝛ ca p uictes u
asstcoz exiam ppetue mortis
d q simctu ꝛ || ieve.
pruitrchat iacob respicacs

Prescripsisse fratrem carn[alis] ifflatae ob no
lucoo pellum plave n timuit
et tamen adulf madiacon isagata
Landatibus acqemit q vidbat ma
iorates s' lucri bndcois exit atque
inspic q perspiha us obsuatat q-
fendat. No n. dubitant ho m
atq machaz iudicat pene bu
dcois pinius obolevit et uerit ve
qdet mubccla sllat spe sa velo
cis absigudat atq ubciorets p
hec sllatoz q pilla i g eat vi ce
ndeor prima ofendat.
t sidicat q q lx vi co
tessiou spe q d. Nolice
intari itnce. ad hc dd q b m
actou sit dapnatu tar i lege
ucri q i noua tu veteri pm
d usurpatu cu ei necessitas ali
q seu dispensatio salutatis admit
tat. illo q fuerit n debuit gcep
ntl. Et le 1. q rex dauid cu
fugeret a facie saul. sicut sacer
abymelech se ee missu a rege
et pcoit abeo hastam et gladiu
q tu n scrat cuo ledendi. q q
p solu ut se ipm saluaret et cr
euectis manus saul effugeret et
de p q q r i bcallic i p mor
Jacob et ecca apli cogebat q p
petulit fictione sllationis assume
et pipsicat p lege n repugnaret
pns dispendiu q ex hac ypoc
si gignebat p pespetes po
as lucri q ex eis ptcatoe erat
futur. o magni n. fidei decumen
te toa ecce pucissi i aplin et
util et salube ypocisis pdicatoe
tam ut dssicantur vesticasis.
apla i psmis ses sic i p m
ut i p mos lucri facet. Oibz oi
ses su ut os lucri facet. et a
oe q p i p m tez et m suz cor
q i buer di erat spe se q dispensar.
fide et apostolis vigore ad re
laxasse ut spe se tenuisse i q
ingredat dispensatio poscebat p mg
2 q i p mag natitas exicbat
hic n. g alatas sepsit. Sed cu
adim xt nob n pdest. Intelli
mother tu dauidic ymagicez
qdet indicat fictionis assumpsit
et sic fctz indeus indeis ut in
deos lucrifacet. fctz et hs q s
lege erat q lege obseruas q
scat se pusicari ut fideles ad p
de gust. q adhuc i illa noui te
legis ceimonias obseruabat ast
de suscep n recederit repugnas
ius meas si hec sllatoz g m tet
q q illi a fide recederent. Insuper
et fctz q i p m us cu p idulgent
gcessit loges q dane n potuit
verbe i idpm ut sic ect sn osse xiii
sioc indeis et grecis.
et tu fatz de cuq dixt No bona et
si ea q dissiui itu ve apposita
dissio purificatoes me glutino.
q pdcas sllatoes p om utilite
faci do idipm iadusse q ipe
dapnat. Et n. plege x legi mor
tus fuit ea q legis erat ud cor
dis affectu exec n potuit p ma
ioi bo tet sllator gmisit a
n. pcessidat c ipa gelias i tea
q res ipa q dat r uis videt q
qbz dat vitis noiat et alys m
datou psnt ut sup msiz de
dauidtez pdicare de vaat
vit salube occliatar xiiii
uis tic cauere suffic os
sore patriarchas et scos viros
acs pune gsiatoe acs plu
dcois dsidio acs puna acs p
zelo di prouana n assupsisse m
datty. Na bon Joseph pietas gpu
lit ut fidibz flm dmc i p i guet. d.

eos exploratores esse et Gabaonitas et
divina sapientia providentius non esse silentio
meditatam usus est cum diceret affigite
in gladium et omne infante quam cum se
alterius presumptione defenderat vel pacis
explorande intentio obtentus excusat.
xv. pietatem potius quam superiorum ut talia
opus non imputetur adnoxia.
Sed quod non de principalibus mandatis
tis sit quasi salus esse non potest perpetrari
intelligitur potest. Quod de hiis que in se sint
bona putat in quorum rectione continentie
si observantur. Nam pro accidentia et
castitatem pro [illegible] et huiusmodi et mores sustinendi
esse ne ab hiis atque eius
quod vel paululum ab hiis recessisse
deprehenditur. De illis vero corporalibus exercitiis
que ad modicum dum esse utilia
habet vita secundum et statuendum ut
si quis supra veniret [illegible] precedens occasio
que illa suadeat relaxari nullatenus
sit huius lege districtum sed eius
permissa admeliora libere transire
(margin: exacta tamen ut non permittit inmeliori ascendere sed mansit et sua pacto)
videamus. In hiis autem libris exercitiis
si proprie relinquit nullum preiudicium
ab hiis vero sine quibus salus esse non potest
vel admonitionum ecclesiastice moram
xvi. oc [illegible] sibi aliud confessere
tam causam ut non sed oc
collacionis processio. Abbatis
vitetur nisi. vel latebre si semper
transierit quam non vitat nullatenus sit
divulgationis eius impugnatione quasi
taliter existimare vel alicui
transtulerit confabulatione placavit. Nam
et si fidei celatione eius aliquis sancte
ma obtestatione promiserit tamen
procedum esse non dubites. Quare
non esse quam de te vis diabolice
impugnatione insurgat ut et te de
ministerio mendacii. Et illum transgressorem
quam deus fecerit sine sancte
Explicat liber de diffinicione sub edicione
beati abbatis Joseph. Incipit capitula de tribus generibus monachorum

sub edicione Pyamonis abbatis. 1.
Quanta sanctitate et reverencia fuimus ab eo
Pyamone abbate suscepti. 2. Quod catecuminus
ab antiquis discenda et imitanda
esse non discutienda. 3. Quod tria sint in Egypto
genera monachorum. 4. Quod cenobitarum
disciplina tempore apostolorum sumpsit
exordium. 5. Quod ex his prefatis anachorete
sumpserit initium. 6. Quod genus
reprehensibile ipsorum Sarabaitarum. 7. Quantum isti distent
de eius generibus duorum generum
monachorum. 8. Contra eos qui se fingunt
patientes et humiles cum tamen non
sint. 9. Quibus perfecta paciencia tam qualitate
possit acquiri. 10. In quo
vir sanctus distat a peccatore. 11.
Exemplum perfecte paciencie in quadam virgine
in Alexandria. 12. Exemplum beati Pafnucii
ad ostendendum perfectam eius
patienciam. 13. Quod patienciam non debemus
ab aliis querere sed a nobis ipsis habere. 14.
Quod non sit universaliter in malis inveniatur
in conversacione sanctorum. 15. Quod morbus
in diebus difficiles potest curari vicius.
16. Quod morbus in diebus et
presumptus non potest curari. 17. Quod
[illegible] non lavat vicio nec
spiritualiter intercessat. Incipit liber de tribus
generibus monachorum sub edicione beati Pyamonis.
Post illos [illegible]
conspicatos monachos sine mansionibus eruditionis in Egypti
partibus transiremus abbatem Pyamonem
omnium anachoretarum illuc spiritalem
sceti in oratione veprimus quem quidam tamen
profectionis plurimis pluribus enim virtutes
et mirabilia que per eum in mundo pre[illegible]
ait divina gratia preservavit silencio pertransimus
quia non de mirabilibus dei
sed de institutis sanctorum premittere locum
promisimus. Cum ergo beatus Pyamon
nos summa gratitudine suscepisset

xv.

xvi.

in hunc receptus perueniatis et
cum egyptum expetissemus cum cir-
cuiremus nos grandi cupiditate nos
illuc peruenisse sic nobis respondit.
Quamuis non illos tantum ad hec loca
diuersis regionibus aduenisse
ut congregationes tam frequentes monachorum cerneret
non ut contineret et qui
sunt eorum auditores perceperant exprimere
non solum non in conditione atque
sed ne diuinas quidem ipsas pauperes morari
potuerunt. Dominus tamen ad hec redire
sectari uidebatur quos solebat uiri
eius suppeditare consuluisse professiones
ut communis grandi cupiditate
dixit. Quibus querentes uiros
ego uidissem sunt huius secta-
tum non dissimile studeatis
quod uidetis uel auditis ut multi ad
gratiam in his rebus quod ergo ad
discussionem cepit cumulare. Non
sunt professione catholica hostes
sed illudunt ut huiusmodi spiritus
esse persuadebat quod rationem et instructionem
sine obseruationem errore censu-
rat obtinere proinde pro consequente(?)

Professione nostre principes debemus
agnoscere non ad eos imitatores po-
tius ardeat causa cum sub discipline
disciplina eius agnitione dignius.
Tria sunt in egypto genera monachorum
quorum duo sunt optima tertium uero
tepidum et omnimodis euitandum
primum cenobitarum qui scilicet in congregatione
pariter consistentes unius senioris
iudicio gubernantur. Cuius generis
multitudo que per totam egyptum est insti-
tuta. Tria continentia ratione excitatur
sub loca solitudinis a legunt
Cuius professionem nos optamus
nos esse principes sanctorum re-
ferunt ergo et sacerdotibus de-
quo duce per dictum dixisse
Ex quarum fundatoribus conditores quod

professio nobis imitanda
perfugiendis sunt per cunctas agere
tam cenobitarum disciplinam
apte predicationis apostolice fuisse
sit exordium ubi tamen eius est
fuerit fidei que multitudinis cre-
dentium erat cor unum et anima una
et nemo eorum que possidebant
ex dicebat sed erant illis omnia
communia uendentes possessiones et
in illos enim post apostolorum
recessum tempore ceperint credentium
multitudo maxime quod ad religiones(?)
aduenerunt. Atque post magnam
multitudinem expetebat ubi ab yconio(?)
et prouincialibus sustineret et se
ex accidie credentium multitudine
fuerat fidei cepit tepescere. Ita
ut et principes et hi eorum illi
esse sibi relaxati a prima distinctione
uiuendi tum ad quos adhuc fer-
uor apostolorum erat distendentibus
euitantibus recepit in locis secre-
tioris eorum conuenire et ea que
ab apostolis generaliter meminerant
instituta priuata exercere ceperunt
et apertum eius multi sese separato
segregatos ex quo multe confratres(?)
sunt superius solum cenobite nominati
sunt. Antiquissimum monachorum genus
quod non solum tempore sed et gratia primum est
et per annos plurimos usque ad ab-
batis pauli et antonii dura-
uit etiam nostris professorum immo
et anachoritarum flores processe-
runt et funiculi. Cuius professione
principes beatum paulum et anthonium
nouimus extitisse quod deserto solitudi-
ne professus solitudinis secreta sec-
tati sunt. Itaque processit ex apo-
stolica disciplina ad professione genus
quod anachoricam dominum eo quod nequam
que ipsum hanc violauit quod in

Contra illos qui
magis dixerunt(?)
uiuunt

ex

Tria sunt genera in
egypto monachorum

v.
Sunt primum et antiquissimum genus monachorum.

hostes insidiantes dyabolicos calca-
uerunt · conspicuo conflictu cum demo-
nibus congredi cupientes vasta
loca heremi captauerunt ad
imitationem sancti johannis baptiste et he-
lye qui toto sue etate in heremo
mansere de quibus et figuraliter
dicitur in Job · Quis dimisit ona-
grum liberum et vincula eius resol-
uit · Posui tabernaculum eius
desertum · et habitacula eius salsuginis
Post has duas lauda-
biles professiones consurrexit
illa noxia plantacio que
per ananiam et saphiram in ex-
ordio ecclesie pullulans apostoli
petri seueritate succisa est nam illos
noui sarabaitas imitatores illa-
rum professorum priuata vel sanctitate cari-
tatis omne prius consumptum celeri mor-
te succidit · hoc n · tercium sara-
baytarum genus quod exortum professo-
simulare potius quam arripere ma-
luit et huius laudibus pro-
ta viuis mundi demonis et per se-
uerit mundi · hii enim nullam ce-
nobiorum expetunt disciplinam
nec seniorum sententie subiciuntur aut
qui lege suas discunt vite vo-
luntates facultatibus mundi solum quod
ad faciem hominum venustates
necessarias mandatis curatoris se
submittunt per suas plibeo
voluntates exercent eundi fratres
quod nolunt plenius grauiter retinent
huic quod et potestas libertate
qui in se sit auctoritate illum quod
in cenobijs vel in heremo degit
nec de cotidiano cogitaciones per
cussiones deo sui sudoris fructum
offert · Ista non nisi solum in cotidianis
per pumilat tempora in fidele cor-
sollicitudinis ypocrisim tam
dicit parientes deum et
mandata et in ope credunt quod

cotidianum victum atque indumentum cor-
poris sufficiat · prebet eis · et possit et vo-
lit · Illi hec omnibus nobis expetunt ut
mundi ... omnium vite victus quam tenuitatem
possidebat · Ista studet ut horum aborum
copia et affluencia consequatur · Illos pa-
ciat atque districto qui in hac professione
se sed acceperunt tam deuote perdurant
ut numquam suas exerceant voluntates et
huiusmodi contra cotidie vivi-
mus sunt hos ac tribulacionibus sine
tempore et voluntatis libertates viuos ad
vitam obire quod de ipsis ordinibus gerit
optimo genere monachorum video nos
viuos vite professione hec primitus et
humilitatis ac patience hec virtutem quod in
vno cenobio didicisse vere sectan-
tur cordis affectu non cum humilitate
vborum non simulacionibus in cellario
sugeres quod humilitatis figmentum
abbas serapyon quoddam tempore eleganter
et textuit · Cum n · quidam ad eum venisset
frater suis abiecto habitu ac verbis
pretendens cum quod senex hortatur ·
ut sermone professione faceret · Ille nequaquam
tamen deprecatus sese flagi-
tiis · involutum asserens et hoc omnis
toto corpore traxere · Cum non
post vestem abbas serapyon
cum leniter et benigne moneret
ne vagus et otiosus iuuenis se vo-
bustus in stabili leuitate discurreret per
in cella oratis et operans remanere
Ille tam sunt amaritudine re-
pletus ut non tamen quod receptum vul-
tu quod dissimulare potuerit
Cui senex consilium quod ad
curam amoris ex affectu
caritatis feci tanta te video
indignacione permotum ut cum non vul-
tu nec sermone celare po-
tuis cum forte dum te humiliatus
hac formam ab ore meo querebas

Professio a
choritarum
uel heremitica
processit ex
monasteriis

Ecclesie ... indecentissime
excepit quod de
hoc bona ...
horum.

nota

Introductio dicit
... religiosos
... monachos et beghardos

... ficticios re-
ligiosos

Quod vi vel
prosit se
vivi
mus et

Hec est quod
... humi-
litate in
tendunt

non verba
probat humi-
litatem

Iustus ipsius sermonis auctoritate consti-
tuimus vera humilitate et corde recto et in-
de affectu cordis atque verborum superbia
quae perfectam patientiam dirimat mentis des-
tituit humilitate. Quae demum cum
detestissimis fulgeat indiciis cum quibus non desse-
ipso [illegible] eminet ab aliis non tolerat ve-
titudo sed quod ab aliis arrogat dedignatur
contempsit et iurgatus sed iniurias
mansuetudine cordis stabilitate tollerare
nihil est. Ista namque tranquillitas
teneri possit. Sed quia patien-
tia et mentis tranquillitas absque cordis
humilitate non acquirit nisi te. Cum simile
monemus ab aliis probari contra quod
humilitatis fundata virtus in nobis fir-
miter stabilitatur et non ad incursum in-
mine tempestatis edificium nostrum
ruinosa commotione concutit. Ideo
in laudabilis patientia si nullis fuit
iniuriarum racione invicta sed in eo
gloriosa et praeclara ornatur quod in rue-
rit ipse tempestatum procella adhuc
tranquilla et immobilis perseveraret. Illa
autem non in blandiciis acquiritur. Non est ob-
tinere. Ideo constat neminem dici patien-
tem nisi eum qui vivit quod sunt inte-
gritatem absque indignatione tollerare
Cum ergo qui vivat in iniuria et vita
dic fuerit amicitiae. non est cuiusdam
quod iniuria illata sibi sit aut irra-
cundie sed potius ipsius mentis internae
graviter patientiae virtutibus solidatur. Ubi
bene per exemplum domum de domo sic ave-
nat edificatam quod stabili auctius
generat et ideo et supersummat pervenit edi-
ficatur et nunc flatu ventorum non atque
in ipsis potest commoveri.
Dicitur: Melior est patiens viro
forti, quia non solum in tempore temptationis
sed quia haec in magna impugnatione non vincat.
Ille enim impune temptatione superat. Hic
etiam alios vi laudabiliter fortitudo fi-
niat in tempus quia sic locum victoriae
suae non possit. Nam sicut apostolus Paulus: pa-
tientia non in oratione atque deliciis sed ipsius mi-

lectis tribulationibus perseverat. Ideo promagis
probavit probans: Cecidit Deus ad Israel.
Ecce ego dedi te hodie in civitatem
munitam et in columnam ferream et in mu-
rum ereum super omnem terram regibus Iuda
et principibus eius et sacerdotibus et populo ter-
rae. Adversum te et non praevalebunt,
quia ego tecum sum ut eruam te, dicit Dominus.
Unius ergo patientiae volo vobis
duo exempla proponere. Unum quondam
religiosae virginis feminae quae patientiam
virtutem tam amabat ut eos molestiae
molestiarum sibimet parari quos sic
eius instigatione gloriosius triumpharet.
Haec namque cum ab episcopo Athanasio Ale-
xandrino suppliciter peteret ut sibi
aliquam viduam alendam daret, episcopus
laudans eius affectum eo quod ad opus
misericordiae eam videret promtissimam, iussit
ex omnibus elegi viduam quae et honestate
et moribus gratioribus aliis praecelleret. Cum-
que omnibus conferrent obsequiis et videret
se ab illa honorari pro officio humanitatis
exhibito, illa post paucos dies
ad episcopum venit: rogavi, inquit, ut
mihi dares quam recreem et
cui indigeres familiariter obsequerer.
Nunc autem mihi dedisti quae me recreat.
Quo audito praecepit eam ut
ei daret illam quae ira et nobilitate
ac vitiis excelleret omnium. Cum diligenter
fuisset perquisita, inventa est et sollicite
perducta ab ea recepit. Ut
magnis abeat refectam iniuriis
obiectis quod se non adversatur sed
ad consolationem ab episcopo postulasset
et ideo quod se deceret a labore
quas de labore transtulisset adverteret.
Cumque assiduis iniuriis iurgiis
pati viderat in eam impegerit illa
et ex hoc humilitatis officium gereret
verbis exaceratis replicari consuevit
et perfectius ab ea desiderata patientiae conse-
cuta ad mercedem episcopum rediit.

Nota placet ut
vestra et feste
matris ypocri-
sis.

Ubi vera patientia
et tranquillitas
absque cordis
humilitate non
acquiritur

Patientia valet
in blandiciis acquiri
et vere sustinere

Cum ira et iniuria
ut non est iniuriae
iurgatur sed
solum vel in
serenitate.

Sic dicitur
et sit

Nota bene

Exemplum pa-
tientiae femine
in Alexan-
dria.

Nota bene a-
deo deo
perpetua
contendat.

Exemplum
mulieris
bonae
videt
beata

grās a r[e]fecti[on]e q[ui]s ei[us] de
sidiu[m] ingre[ss]us ei[us] p[er]ac[ti]o[n]e p[ro]fessi
ma p[re]uidiss[et]. Cu[m]q[ue] in varijs ob[ser]ua
cu[m] dilit[er] ad sum[m]e ca[rita]tis p[er]ua[n]isset, p[ro]
luid[e] cx[pert]us ab inciu[m].

Unus p[ro]fessio[n]is q[ui] a[n]te ip[s]u[m]
ad talia c[on]ss[e]ruat[us] [et] g[ra]ue uit[a]
[et] p[ro]fect[us] h[ui]us t[em]p[or]is v[itae]. Se[cun]d[u]m m[od]o[rum] ei[us]
atq[ue] i[n] mobil[ibus] c[on]stancia[m] i[n]uict[a]
[et] cu[m] q[ui]b[us] maiora c[on]ti[ne]re p[otu]it
ta m[u]ltu[m] s[er]uiolib[us] exeq[ue]ret[ur] h[oc]
u[e]r i[n] iudic[io] q[ue]d[am] s[e]c[u]l[o] succederet
q[ui] p[er] i[n]dicia f[or]me ei[us] d[e]ing[e]
re uolet. Cu[m] p[ro]fessio[n]is die d[omi]ni
ca ad ca[n]tare[m] p[ro]cederet. Ille statim
celle ei[us] i[n]g[re]di[ens] codice[m] s[ib]i
ubi latet abscondit. Cu[m]q[ue] ce
lebrata esset more sol[em]pnitatis
q[ue]rela s[an]c[t]o ysodoro cora[m] o[mn]ib[us]
detulit asse[re]ns se s[uu]m codice[m]
p[er]didisse. Et cu[n]cta mitti[t]
de tali s[ub]tractio[n]e nom[in]a[t]. Ille
q[ui] q[ue]rela[m] detulerat h[oc] indicio p[ro]
tulit ut cu[n]ctis i[n] ca[m]era d[e]cernis
celle s[ingu]lor[um] scrutaret[ur]. Q[ui]b[us] s[ic] f[ac]to
codex i[n] cella p[ro]fessi[on]is i[n]ue[n]t[us]
q[ui] cu[m] i[n]uentu[m] cora[m] o[mn]ib[us] p[ro]tulisset
p[ro]fessi[on]is h[oc] i[n] c[on]stancia sua s[an]c[t]i i[m]mu
ne se asp[er]s[it] ad s[atis]f[aciendum] s[e]c[undu]m p[er]pe
tra[tu]m se humilit[er] obtulit. Cu[m]q[ue]
de cella redice p[ro]fus[u]s i[n] orac[ione]
lacrimis cu[m] su[m]ma humilit[at]e se co
ra[m] o[mn]ib[us] p[re]se[n]te de illo f[ac]to
ue[n]ia[m] postulat[et] [et] die d[omi]
co se ex[com]mu[n]icac[ione] se subiceret se
q[ui] i[n] li[m]i[n]e p[ro]strat[us] [et] p[ro]u[e]nia[m] po
stularet. Ille p[ro]p[ter] s[ub]tractio[n]e[m]
ad q[ue]d[am] arrepti[us] cu[n]ctis s[ecun]d[u]m
d[e]c[re]t[u]m s[u]i p[er]fec[it] i[n]iuste. [Et]
h[oc] ysodor[us] t[ra]ctat d[ictu]m g[ra]ue dolo[r]
eo e[ss]et ut n[u]llo [mod]o acceptar[et]
cu[m] s[an]c[t]it[atem] s[ua]m q[ui]a ad ei[us] hu[m]ilit[atem]
p[er]ti[n]g[er]et. Ista[m] e[nim] de mo[n]e p[er]ell[ere]

no[n] potuit. H[ec] gl[ori]a x beato p[ro]fessio[n]is
respu[n]ate ut illi[us] ta[m] ordi[n]is p[er]ue[n]iret
h[oc] s[ed] i[n] adolescencia sua mi[n]i[m]e[s] i[n]dicat
sunt p[er]s[on]is o[m]n[e]s nob[is] regula p[ro]fess[ion]e
p[er]ac[ti]o[n]e. ... On s[ed] q[ui]d[e]c[re]te ...
m[od]o exi[st]is regiam[us] n[on] mod[o]
... i[n] p[er]ac[ti]o[n]e m[od]o alia ... p[er]ac[ti]o[n]e posse
p[ro]mit[tere] ... n[on] regn[u]m d[e]i i[n] nob[is]
... i[n] i[n]tima hoi[s] doc[tri]na ei[us]. Ne
mo n[on] m[od]o m[od]o adu[er]sat[ur] q[ui]a ... me[us]
... ita[m] [et] ... si volu[mu]s ce[l]s[i]
ora ad ... hostiu[m] n[on] m[od]o ledi po
tui[m]us. Nā ubi nob[is] m[od]o d[omi]na[r]i doc[tri]na ad
stant. Ubi [et] regnu[m] dei t[ra]nq[ui]llitate
m[en]tis acquirit[ur]. Si n[on] vo[lumus] aliq[ui]d at
tendas ab h[omin]ib[us] ... m[od]o ... no[n]
p[ro]p[ter]o. Si adu[er]sus me ... i[n] q[ui]eto
corde n[on] d[omi]n[a]tur ... n[on]
... i[n] p[ro]g[ressi]onis ... s[ed] i[n] p[er]ac[ti]o[n]e
et m[od]o debetissime.

Q[ui] i[n] s[anc]t[i]s ... s[i]n[e] ...
p[ro]fessio[n]e ... p[ro]fessio[n]e ...
potuit i[n]ue[n]ir[e] s[ed] n[on] ...
[et] a[n]glos ... l[itte]ris ...
... ex ... ducto[r]e ... dy ...
tones remissiam cl[ar]u[s] q[ui]a ne
... honor[e]s ... i[n]ue[n]it ...
m[od]o ce n[on] potuit. No s[ed] ...
illi[us] ... q[ui] i[n] ... miserabil[is] lap
sus ... s[ed] ... p[ro]fessio[n]e nob[is]
... ex n[on] illi[us] ... ist[u]m
ei[us] atq[ue] iudic[io] ... re
ligio ... [et] p[er]ac[ti]o[n]e
... q[ui] illi n[on] ... h[oc]
m[od]o ... s[ed] ... addict[us]
... c[on]stant s[e]q[uitur]. Capitulu[m]
acc[i]d[it] ... q[ui] i[n] iudic[io] mortis
posse ~~fatal[is]~~ ... medela
q[ui] ei[us] ... illa d[e] q[ua] d[icitu]r ... Ecce co[m]mittit
... veraces ... no[stris] ...
... [et] mo[r]de[ba]nt nos ...
... mortis ...

primus

morsus invidie compescere quam principes omnium illorum malorum istorum principes quos prius recensuimus. Nam primus sui ipsius extitit interemptor quam in homines virus infunderet. Iste quippe hac peste corruptus est, nec medela penitencie nec remedium curationis admisit. Itaque et illi qui hoc morbo iterum difficiliter curantur. Ex eo quod ipsi non despiciunt eorum quos vident sed magis eorum prosperitate torquentur et vere erubescentes ipsorum probe in terra extasi conjungunt quod sit in prosperitate aliorum sue confessionis. Et quod furiosus sit vanus ipsorum ...tio et in mortiferum virus quod nunc ...bere ... latebat in medullis, ...rope quod scriptura dixit: | lib.

Si momorderit serpens non in sibilo, non est habundancia incantatori. Isti enim sunt illi incantatores quos solum sapientiam medicantes non subveniunt. Nam usque adeo est in cautelis illa pravitas quam blanditiis ex aspectu inflammetur, obsequiis muneribus irritetur. Contra enim apostolus quos humilitate et patientia curatur et inimicos laude proficit. Ceterum ille morbus invidie similiter instigat. Quod non nisi veniret aut morte eius cui invidens concupiscit. Cuius exemplum patet in Joseph, quem fratres solum pro eo habuerunt odio quod pater eum perfectius dilexit et morte sua placebat. Cunctis namque maiores pravitatis per modos sive dissimulationes eius argumentatio difficilioris contra invidiam, quia temporis remedium quo reliqui exiguntur et magis accendit.

Ideo cautionis illius impendenda est qua scilicet ipso magis offendamus quod humiliores ac benigniores fuerimus quod non adeo duritiam ... quia sermo declinetur sed successus tamen

Nota de malitia huius invidie

unicuique professionis reuertant, ut inveniatur neque unius et alterius professionis fieri ... relegionis ac fidei penitus excludent quod vulnus in corde senciat. Non enim adversus hominem sed plane adversus deum blasphemus extollitur, qui nichil in fratre aliud nisi bonum similiter divinitus collatum invidens reprehendit, non quod mereatur quod deus sic in mysterio istos voluerit ornare. Nam licet cruciet, divinum eius ... inmittat ... eorumque divino iudicio. Ut divina bonitas hominibus invidens emulatur, iusto dei iudicio supernas morsu invidie puniatur. Explicit liber de tribus generibus monachorum secundum dicta beati abbatis Pyamonis. Incipit collatio in librum de professione cenobite et heremite secundum dicta Iohannis abbatis. 1.

Cum Johannes abbas heremum dimisisset et ad cenobium rediisset, dixit: Ego per XXX annos fui in monasterio et XX in heremo, cuius excessus mentales ego prius in heremo divinitus habueram. Explicat utique causas quare ab heremo ad monasterium redierit. Cum autem dicto fuerat a prius dicta heremita. Quis sit finis et intencio professionis cenobite et heremite. Et arduum est unum hominem esse perfectum in utraque professione. Quis debeat dicere ut est perfectus utrobique? Et quod etiam in solitudine convenire et ... conservari. Quis affectus viciorum quibusque repperimus nec in nobis sed affectus eorum non extinguitur. Quantum et quis medelis vicia latencia sunt curanda. Quod radices viciorum sint in nobis ostendere. Et quod ... remedium contra vicium solitarius ... contra alia vicia. Quod etiam

psfisit nimie sudatum esse quod de vi-
catenata viro tractavi. Incipit
liber de professione finis cenobite et he-
remite secundum editionem Iohannis abbatis
Cum Iohannes Cassianus et Germanus
beatum Io heremitam in monasterio
Pauli abbatis vidissent cum humili- de
spectus quia perfecta laudabili vi-
ta ut iterato cenobii iugum subire
voluisset. Ille rudit se tante sublimi-
tatis fore indignum tanto admiratio-
nis sed solitudinis esse remissum. Cuius visionis
humilius [?] causam deprecationis
eorum excluderet vitam excursus.
Postquam xxx annos in cenobio
conversatus [?] sequenti vita [?]
xx in heremo explesse me gaudio
quod eius disciplinae tota veritate complec-
tor. Et qui degustaverat eius puritatis
solitudinis in deserto ... [illegible] sic
uenientium [?] sequi ... aliquid meditat
bitur. Io visum et in commodius ad-
monitum recurre. Et ubi sunt tanti [?] ...
quod do necessarie. Cum ... et devo-
tionis in ... quod indevotionis [?] ...
tur in ... permissionibus invenire. Et ideo se-
libenius forte desertum ... illius mea
paulo ... non recte ... [illegible]
cationis ... studio deputaveris, quod
vobis tam studiose quaerentibus ... de-
nuo estimo subtrahendum.
Itaque pro domini ... nunc in heremo
constitutus [?] meum me facit raptum in
... excessum ut oblivisceremur me [?]
carnis humane ... in dictum [?] ...
... vobis ... ex
... ut nec odium ... mea
... fugerent ... me
... replebat ut sepe ... me
... me recepisse ... hanc
dic sequente ... restare ...
... dubitare ... et sepe
... ipse [?] ...

sabbati reponit ut vesto ...
... lateat et ut nunc ... sine
consuetudine solemnitatis in die dominica
solicitum ... non possit. Et si forte
... excessus quod perdixit
obumbraverit, ... opus
... dixeris ... et tollat
... erroris.
Remoti secretis ... ad illas
... excessus ... tanta
... in viventis ... plurimi ... fre-
quentia ... tanta distractio ...
... solitudinis ... secretum et illa
... in ... dispendio et
toto tam ... secretis sunt. Et cum
... sollicitu-
dinis ... et illum igne divine con-
templationis ... Elegi hunc
disciplinae ... ut ... ipse ... quod
in illa tam sublimi professione ...
... per ... ubi si in libertas
illa ... denegat excessus.
... sollicitudinis ... dica-
... pro ... me consuetudo ...
Et ideo quod ... solum ... puritate
... obedientie ...
... perfect ... quod ...
... disciplinarum ... et ...
... nunc pervenire.
... quod ... fuit ... discreto
... qui ... ista
olei ... nesciebat ...
... quod ... consumatis
... vix unum sextarium olei
... tendere posset impedire.
Et ... apud ... i ... illa
... quod ... cum oleo ipsis
... induit ... duos alios
... discretus ... quod ... que
... residere potuisset
... oblatione ...
... et ... et eorum suspec-
suscepto atque deducto dulce.

Finis perfecte vite [?] ... illa sola ... in professione ... in ...

... et opus ...

... excessus ... fratri in heremo ... hanc.

Capitulum 6m. Non qui fuit apud [?] ... discretio ... fuit ... in ... mitiat [?]

ex

visitationes et confabulationes mihi inter-
cidunt atque diversis conversationibus incessan-
ter ut ad illam incessabilem cordis
attentionem pervenire non possit. Unde
et si nunc in congregatione fratrum posito
illi sublimes excessus mentis
denegantur quos dei dono in heremo
sensi, saltem quies mentis et cordis tran-
quillitas ab omnibus occupationibus
absoluta hic mihi non deerit.

Summum excessum / hic a hominibus / ... ceptorum / [illegible]

Unde germanus quod de perfectione utrius-
que professionis cenobitarum et heremitarum
video fastigium comprehendisse, Johannes
aperte operum agnoscere quod et summus et
ultimatus perfectionis ipsius cenobitice et here-
mitice. Nullum namque dubium veniunt
declinare fidelibus plenius posse diff-
erre quod qui utriusque perfectionis longo usu
et experientia consecutus immunis eorum
et fine viderat perfecte in summitate doct-
or qui germanus ipsos ...

Unum hominem in utriusque professionis
perfectionem esse arduum et ut ita
dixerim impossibile. Quod tamen si cuiquam con-
tigit, sed non adversitatem reperiri potest.
Quod non ex consideratione paucorum sed de
hiis qui continue eveniunt, regula ge-
neralis ~~acceptis secundum qualitatem~~ dan-
da est. Sic quod non tacitus contingit et per
possibilitatem quorum invenies excedunt ac-
ceptus secundum qualitatibus segreganda. Quam
obrem id quod in quibus secundum medio-
critatem mea sed conveniunt summum
bonum finis id est cenobitice omnes suas
mortificare voluntates et nihil de cra-
stino cogitare quod perfectorum prorsus
esse aliquo posse impleri constiterit.
Heremite vero perfectio est etiam mentem ab
abstrahere ab omnibus terrenis et
quantum patitur humana fragilitas
sic unire cum deo adhuc non sine
ut neque eorum pervenit summum
utrumque suum expedit disciplinam

Vni hominum / in polo hominum / unum in utriusque / professionis esse / perfectionem.

conveniret utriusque sue professionis non inven-
imus perfecte. Neque hii qui statuunt de perfectione
in heremo squalore solitudinis
et si cenobio informati sunt se-
quentem magnitudinem sustinent et in
in utraque professione consuetudinem perven-
iendi difficiles. Quia nec heremitica
contemptum rerum in illum nec cenobi-
theoriam integrum preter abbatem pre-
ter utriusque virorum abbates moysen et pau-
lum et machariem perfecte novimus
possedisse. Quum enim erant in utraque
professione perfecta ut ultra omnes heremite
insaciabili secreto solitudinis pas-
cerentur et quamvis ipsis erant nec quod
quos in corpore humana consortia tam
erat frequentia fratrum ad se concurrentium
sustinebant ut cum ad eos visi-
tationis vel profectus gratia inveniret fratrum
multitudo confluenter tanta in ingentem suscep-
tionis in quantum non modice pacientia tol-
lerantes ut aliqui exercuisse omni tempore vi-
te sue viderentur quod ut omnibus ad
veniencium officiis desurrexere.

Obiciunt ut in ulli . erat autem
in solitudinis offerri ut humo
commorantes perpetuus exhortantur quod
ingratiae humane conveniunt convenire
qui non perfecte in cenobiis instituta sunt homines per-
versis uicis excoctis ad solitudinem
terrarum vici se in medio desiderio
contulerunt quod facilitati in
durant nequaquam vitiis curare commo-
tionis impulsi. Itaque sic consortium
fratrum impacienter ferre velut neque etiam
minime ferre solitudinis vastitatem
decessu hominis esse perfectionis summa ut
humanus tantummodo fugiat ac declinat
sed quem nosse debeas habitus
quod si ad solitudinem non deputatus vi-
cus abscidamus esse eorum omnem
reperimus. non extinguntur affectus

non bene / cenobio se ... / ... de / perfectus / perfecti

Ex eis et aug / perfectum sit / hominibus per- / ad summum / vite

vita

Quod in media / corpore sint / vitio / in nobis

latitat . n . i e nos adhuc reddere t
om⁹ vicior q p⁹ n fuerint extir
pata . Q etiam his indicijs poss
mu⁹ d'phendere . Cu ai . i solitudine
sumus . adventu fratru l' mora
eor e[x]quirimus ferre n possi⁹ sac⁹
nos adhuc vicio ipacie n careri
tos . Ite si sic tardia adleg[e]ndu
l' q[ua]cuq[ue] alia re petente nos ip̄i⁹
peta⁹ ostituitur sac⁹ nos l' vel
adhuc latere ipliati . Cu g̃ h vi
cia i nob' d'phendim⁹ manifeste
agnoscim⁹ nob' n castam ff ta castam
tellegeati . Auit vui⁹ eor vici reddi
tes ipe desiderat ete idicus ostz
pt agscer q puritate sua n hoibz
ontac̃ ~~[struck]~~ ff illi sola i violatu vo
luit qz cordis secreta latere n
ed ditees sic indisput .
act ite morbor i nob' latere
an endecassit nob' i oe pre
sent sit ita t attonitu medelā p̄pe ant
tā⁹ explicite . Adq Johes deruor
bor suor ratoe sollicitus reme
statutis n decce n potit . Cu g
medicis suplatis ne l' ipacie via
i sibi vui⁹ ostz de ce deprehendit g
ius semz ypm directoibz exte
at ppon⁹ g vilitate iniurias tā ab
a⁹ irrogatas thys inte sua assu
efaciat z quitat eis silentia . ac
adulterare nos dinc dibeat ostat cordis i tranq
Debellamus modicet . Aut respi⁹ adeat q
ds z sai i noctet ppiab' passi se .
vitiasus n sola iniurias vero z
tinat z penas tantas penis illor
i pces patiet tollabit . Cuq mte
Nolu sua expetuq ains z lenibz dep̄spa
c sio tranta sinisse gmota stata ve
lud vei senecissi⁹ vlare motum
odolor sic se ipm alloq . Quo i
iurie ta peta tua q hic tribas
oculon iacdb ofossat z ubi z i . ia
tus fiducie bellu q e . dixeras
ptas⁹ su z no su fbaci⁹ z .

tu g semz ip cometus ua duu
sive ocuspites mea tua gmocoriz
eti su iulai tusit u puntat ez
aborc aterne sua ieiu⁹ ac vigilaz
castiga⁹ repnces z adpiat sue mo
bli⁹ exarnantis donc radices suor
vicior us exaratiois osiuae z illo
z ad optiendā i mobile puritatz z
ingit meditādu . Q nob' lege dinit
q pbet n solu ulco iniuriaz sz z
incorui cor dema q nos poss
adire z ipatiaz gmoue . Q . n . g
in⁹ d'tenetu possz aite me puci
re . q ut p⁹ gmois acatilia vi
z cenulus clau g puer . z india
an ire discecois anntur h g
z hys silis d'tenet quicq ppen
dit no solu viuisa dapnor gnat
sz iniuriaz itaq penitz quaq
piut z adde ussie irrogati saltu
sinebit osidatis n ee disti
diosi⁹ retardet . n poss⁹ tranqll te
vl ac sue cordis puritate pcuret
ad tu a⁹ ee attapiedu re xiii
men⁹ g forcaturn q g ea Quid sit
vincat pota na sic tor mis⁹ lib fructum
dis atsmis q pvigtias ita z ma remedium
ca⁹ incoia z peit⁹ sic heda contra forcat⁹
tatis . n . pultosu z i ff mus pec
toibz tenuissez recordanoz h⁹
pacis admitte tu no nuq eis
z sbi ctoz da⁹ satz sciatz l' pi
sac laus hysto nocte tinilla ois
simil's excitet . Sane q osu
metusio vlo z sic hec pce p
bo su no dedit ut du radices
sch⁹ morbi peit⁹ eradisse c
didit si noler g exploratē
casti⁹ iedu aliqs ymaginez h⁹
pt⁹ i taractere posse admit
te . Inf mus no illatez⁹ quent
ut pal petto sciatz molle z xv
teneru corde pueetet .
Vm g pfaisia q castit⁹ .

virtute sudat quod ille celebret cogitationum
blanditorum nullum mittas assensum nullam
commotionem carnis ipse vidit in carnem
Item ut habeat pius hostis tam firmiter pu
ritatis et castitatis bonum non solum men
te possideat verum et corpore actitare
cum fecit quam illi cum corde nunctius
attulit sanctus pastoris huius extitit con-
tactu et purgavit totum pectus ignis
tunc se efficit in virtute castitatis per
fecte fore sudatum Explicit liber
de perfectione spiritualis tenebre et homini
Incipit capitula in libro decimo de
pene fine et satisfactionis indicio ex
dictis beati abbatis pyrmisii 1
Quod abbas pyrmisius sanctis fratribus gloriam
visitavit decimo monasterio cum gloria
profunt olim recessit 2 Quod fuit
angelus in monasterio ad quem confugerant 3
Quid sit indicium vere satisfactionis
et venie consecute 4 Instituit quod
oblivio peccatorum non possit esse sa
tisfactionis indicium 5 Quod post bap
tismum sit fructus penitentie cum quo ad
indulgentiam pervenitur 6 Quod si peccatorum
recordatio nobis inrepserit est penitus ab
olenda 7 Quod expertus delectatione
spiritus mentis intentio ad celestia co
gendi 8 Quod magis appetendum non sit
quod noxius cogitationibus debemus ad
compunctionem providere 9 Quod sit ve
re et perfectum satisfactionis indicium 10
Quod oblivio peccatorum solum est ad eas
pertinere ... restringenda 11
Quod hec perfectionis culmen attingere pos
sunt Incipit liber de pene fine
Cetus abbas pyrmisius in
genua persidens monasterio qui
cum suetum nutum et signum gloriam in
[ill]its penitentia equina similiter ut
sibi videtur quam lavis et venatio
hunc sibi fuit incedere cum
... monasterium suum fu
gies ad intimum monachorum in hec con

commorationem secutus confugit ubi
veste mutata ne nullo suo habitu
indicio proderetur multis diebus cum
latenter per foribus excubabant
et ad omnium fratrum genua provolutus
tamen ut susciperet ob obtinuit
ubi cum diu sicut adolescentia quam or
tum ad excolendum susceperat in ad
ministrando deputatus est Qui non solum in
quam his potius sibi iniunctum cum ea
tote tante humilitatis adimplevit
verum et quod opera vilia quam ibi sunt
horrore accetis vitabantur noc
turno silentio perficit itaut diluculo
omnibus illius operis ignorarent auc
torem Unde ibi per triennium
gaudet tam vilibus laboribus
in abditis anhelat ut quod diu cupit
conservatio vivi discessisset adduci
et quo tamen per dudum ac officii
vilitate nulli penitus non cognovit Exempli
accedens et cum perexploratam
confessionem agnoscens in monastice
fratribus stupore in eos fuit dum noie
eius prodito quod apud eos perpetue
sanctitatis fama vulgaretur Erant
dolore compunctione adduxit
exeo quod tante sanctitatis virum et sa
cerdotem tam vilibus explicassent
Deinde ubi flebs dolens quod exivi
fuit dum priores eius confessum ad suum
monasterium cum magno fratrum comitatu
perductus est et modico illic tempore
demoratus est tamen offensus de
gloria et veneratione sibi exhibita
statim navem conscendens ad palesti
nam syrie provinciam transmeavit
Sed nec illic quamdiu non latens eius
ac sanitate latere potuerit Nam
sibi predicatione dictus cum magna
gloria ad monasterium suum est deductus
verecundam sanctum virum cum
summo desiderio requirentes
supplicatus ut nobis desine

2° pene et maxime satisfactionis iudicio
aliqui differunt ut cum de remissione
peccatorum conclusionem possimus consequi
3° dat pietatem peccatorum plenius Anima-
aldus quod vidit sanctus pater Pyrrhusius de
levorum cupiens fructibus vehementius
qui ita minimum vehementius occultatis
tamen eorum quotidie gemitus Nulla
ad nos satis pervenit Quare per
desiderio vivo copiose satisfactione cu-
pientes pie certus sine presta diffusio
et ut patet dicendo primam gemitus
neque illas committamus iudicium
ve satisfactione et indulgentiae et assis-
tentis satisfactionis et indulgentie et desidia
eorum et de cordibus nostris expulisse
Nosse et debemus neque apertius nos
Nota bene prestamus absolutos quod dum magis
tardius erat ipsorum recordatio in se sta-
mur et corde vivorum alteri se
sensit vel imaginatione constringi. Itaque
tunc post consequens se sentiat captivus
omnibus absolutum ardenti corde de-
siderat penitus voluptatem ac earum per
missiones fluunt absque Quare per ve-
ris index indulgentie in nobis resideret
fieri quod absolutam veritatem nunc ad
hec nobis in aeterne commorationibus dete-
git et sine remissionis ac satisfactionis
ex dictis quo || gratiam prodit
fiat oblivio peccati per esse sa-
3° tisfactionis indicium ut propheta dicit Co-
23°. gitabo pro peccato meo. Aldus quod vi-
dit pater Pyrrhusius cum agimus primo
et cetera vicarii morte recordationem
mordentem. tamen ut ignis con-
tinuis lacrimarum ymbribus extinguatur.
Unde autem in hac spe continue vio
vana horum recordatio fuit consopita
et spirat constanter de medullis pro dig-
nitate fuit cui ista causa cum assis-
tentis fine et indulgentia minime per-
misse aliquando cum oblivione non ante pervenit
non per defectum assiduum confessionum ac
perfectam integritatem cordis puritatem

quod si in divino illis assequi non is quod geri-
atque suspirat magis propriis conatus
omnibus vicarii suorum peregrinavit in ea
et ad dominum toto intus clamavit Delectum
meum tota tua est facta. Fuerunt mihi
lacrime mee panes die ac nocte
ut consequeretur me audire mereatur. Quare
fiat vox tua explorata et oculi tui
clarioris quia et mecum oportuit ait Dominus
ostende illam namque hanc gratiam nulla fiat
pene fructus post quos ad expiationem
tamen pervenit per namque peccati nos assen-
tientem tollit. quia ipsa aperit miseratio-
num bibit et proclamat veniam peccatorum
condonat quia sic aqua extinguit ignem
ita elemosina extinguit peccatum per lac-
rimarum effusionem fit ablutio peccatorum
Iuxta illud lavabo per singulos noctes
lectum meum. Et bibit penitus confessorum consecu-
tiva veniam Quia dixi confitebor iniustitiam domino
et tu remisisti impietatem peccati mei. Per applicationem
in medio cordis fit remissio peccatorum
Iuxta illud Vide humilitatem meam et laborem meum
et dimitte universa delicta mea. Et fit per pure
primorum auditorum Iuxta illud Aufer
malum cogitationum vestrarum ab oculis
meis Intercessione et sanctorum fit remissio
peccatorum Iuxta illud Qui scit fratrem suum peccare fratrem
peccatum non ad mortem oret
pro eo et dabit ei vitam deus Non minus
et per primam et vitam fidei peccatum dimit-
titur. secundum illud per primam et fidei purgat
peccatum. Per indulgentias fit remissio
peccatorum Quia sedes dignitatem et di-
mittet nobis Neque igitur desperatione
fatigetur audiens se admitti
tot remediis in aeternum.
18° mereat peccatis nobis
in presenti et plenius recedet quod
in illa mente recte contemplatione
puritatis ... quod cogitatione
vel oblatione nulla percipiat. etc.

Adhuc necesse est ut sola cogitatio
etiam putredinis obscene sordis mentem cor-
rumpat et spiritum non tantum odore sed
motibus excludat. Longius vero pec-
catorum memoriam mente pulsantem vita
debet resiliendum est sicut viri honesti
colloquium fugiunt eloquium pravitatis feminae sicut
amplexibus appetuntur. Quia unaquaeque non se
statim abiciat recedat et [illegible] resu-
at impudice voluptatibus notitiam
in semine [illegible] [illegible] non
& exclusis quod non solum [illegible].
Capitulum viii Spiritualibus sed et turcis cogitationibus virtus
eligenda est et ad caelestia mente mit-
quare mens memoria sup se cogitandum tendum tendens Iuxta Apostolum conversatio illic et ubi
sit mens est [illegible] non [illegible] accidit
ut [illegible] et [illegible] ratio lapsu
ad [illegible] peccatum ipse et [illegible] [illegible]
voluptuoso constringit [illegible] et [illegible]
[illegible] exortum noxio fine [illegible]
[illegible] studendum est nobis [illegible].
ut peccatorum [illegible] [illegible] et de-
siderio regni caelorum [illegible] noxiis
cogitationibus nos [illegible] ipsos ad compunc-
tionem [illegible] provocemus. Quia necesse est
Nota bene quibus [illegible] primus [illegible] [illegible]
× [illegible] quod [illegible] super [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] eius voluit [illegible].
n Omnimodo et nos ut saepe diximus
[illegible] demum per [illegible] [illegible]
[illegible] peccatis cum [illegible] mortis et [illegible]
[illegible] per quas peccatis commisse [illegible]
Quod utile oratores peccatorum sed [illegible] tande. [illegible] [illegible] cordibus [illegible]
Quia [illegible] se posse obtinere [illegible]
non [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
in illa [illegible] [illegible] et omnia [illegible]
[illegible] [illegible]. ut si quis in [illegible]
nota peccatorum lapsus est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] summo studio et [illegible]
[illegible] [illegible] vel si quis exemplat in
[illegible] [illegible] et [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] summo studio
et discretione [illegible] et sic [illegible] ut
ex si quis in [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] peccatum posse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] commissum est [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] oblivionis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] lege [illegible]. [illegible] [illegible]
sit per bona [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cadit et resurgit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] per oblivionem. [illegible] per cogitationem [illegible] per
sermonem. [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] per fragilitatem [illegible]. vel [illegible]
vel volentes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] lege in
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible]. non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Iohannes
[illegible] [illegible] quia peccatum non habemus
nosmetipsos seducimus.
[illegible] si quis volet [illegible]
[illegible] [illegible] non solum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et se [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
non sufficiat [illegible] [illegible] [illegible]
abstinuisse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possidit. Explicit liber de
fine peccati et satisfactionis [illegible]
Incipit [illegible] librum de remissione
quinquagesime [illegible] [illegible] [illegible] 1.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 2. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 3. [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

no[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] c. 1.

fucri desiderio bes theone pstor
eb qz fuit ad iple .7. Q' ma9z
cul3 ma9 mg cu hoie qz cu do hic
duiozon. et si gnye sit laa .6. Q'
duiozon et i iuviolao quez hate
et setulb stat .8. Cu' oibz dieb3 qu
qgeme nc ieiuij suct. nc gena
flectat .8. Visio abbatis theone
ad qoz ipoita .9. Q' iuvato hic
q qe festi tis voluit sbate ieiij .10.
Q' ii uace q quit boy st. dut at
q'r. ieiu'ns et no bo .11. Q' auc
tolte sepie ond ieiij no st
custodic debe .12. Insin q dat
et eo solucd .13. Q'ut i festitatib3
genua n st flectada .14. Q' cauc
du3 ne q's meliora pdig qz ipe
iplevit .17. Q'walit i festi b3 stat
tutat solepniate obsuet. et tn cu
hic mo9 psymoc debeat custodie .15.
Q' mg st do offende deac moz
opm qz pmac et deac legatui
17 .17. Q'ut pmatte spm et
opm moz do offie debeat .18.
Q'uat pmac me mas do puc
offie debeat .19. Q' pdta lege p
matz uisi n gstigut. Et eat ex
cedut .20. Q' q aume pstois at
tigit n3 sb lege s sb gra salua
tois 21. Q' pstoz cu'ab finas
no pmit dutade par. Incipit
lib decuscioc quaqsime et delib te
pstois cur' s edicoz abbatis the
t iulu' h9 vi fidatlone.
in et ea9 gut cmdca9 posse
pate teon tioui gustois ei9 bui
pmoc pstigat. hic .n. adolescens
i pro pmui volens add. vido
gmgath. Cu q et p quiqumu ste
at ulbatt9 et tn p9 h ad iohez
abbatez religiosa p matz suaz
attulisse Ille uolens et et a9 tu
eo ueientalz p pabz spualit. seca
re

pmone istiant elq delcar gde
ofili viroz mucz largit' q do
fidelit i ore obore fuctuitas offerre
p q devocoz sactis nos legi
tatq gsuasse uistitiaz p tn no
potius ad pstoris aprice pueni
re. Justa at q9 lex n3 potuit.
ph pban n esse sb lege q p cep
toz obsuatiu tenetes. voluut
vez p storz gsiloz addunt ad
debita pceptoz.
ic uaq heyot et ienuit pba9
n fusse sb lege q iuliate
uia gnugio potuisset vgines tu
p seuatie maluert pice .n. iue
ti lege n geta offie deace
suaz possessionu seruz ipos po
a9 do et suas diocs do obtulart
Q' p fite debe9 q qz du do
offerm9 deacte adr qda mi sb
legis sitna detinem. et no
du ad pstoz cu'ca pugi9 q9
dz si vis pstos ee vade et ve
de oia q hes et da paup'b3 et
hebis theaz i celo et vem seque
me q3 gsilu et no papu
No .n. guat papic3 q p
misicat solitate ab oibz pasu
no potent appliciz poa9
gsilio adse hoice pulont et
gvate hy. q magni st posse
pstoc dutu. n i mito corona
vi. Q'm at pni nia st. et si
no asseqt pstoz cui' ca tu
leg maledcoz effugiut n sic
ipa plectut etno.
itaq st fortes ad sbliem
at cui' gsmo attollit ut
n patit i sermos adyma dem
si. pstas qde ebuces bnu'is.

no q d' aliq dicat 20 sb lege

procitate iudicii. Iussimus non in
pace venientes delectorum. Quamvis obvia
sententiam in mea prelatione nostra sub gra-
tia .i. castus sub legis necessitate tradi-
disse te. Non solum non hoc advertit eadem
et ... sub lege que contrarius et suavitatis
lex mihi. Et ille qui neque ... erit
X. Sigillus ... fructus ad in-
plendum id quod dicit: Veni sequere me.
Ubi propter perfectionem magis tuus dispa-
rabis postulatum non concedit bene
nostram horum spatium propter prius sepul-
tum. Pro hunc castitatis officium vitae di-
vinum amore curat.
Quibus auditis beatus Theonas
inextinguibili desiderio evangelice
perfectionis accensus sermone verbi se
curando corde concepit usus et in ope- n
re perfice domum itaque rediens de
fructu vero noluit coniugis erga sa-
lutem coniugis fuerat cepit ipse (non tamen)
cum ... obsecrationibus urgere
a assisteret et coniux divisisset non pro-
hiberet assensum sequi diceret: pro etatis
tue flore vel solatio carere non
posse. Ad hoc ille reddit: concessio
vis esse uxore desperare agit-
ur ... quod ... non amare
... nisi veritatem predicationis
evangelium sanctificationis tantum perfectionis
celestibus bonis eius tradat ... et ordi-
nem studiosus. Proinde cum dominus non
et matrem solum patrem sed et uxorem et filios
propter amorem eius relinquendos esse
dicat dicens: Qui non reliquerit patrem
et matrem et uxorem et filios propter nomen
meum non est me dignus.
Nobilis persuasio Ut propter ... ut adherere per-
fecte in flectatis ut pariter Domino
serviamus castitatem coniugii non refu-
tato. Immo meliore dilectione comple-
ctar. Si non vis non in adiutorium me

volens sed in deceptionem et te non in
adiumentum sed in adversarium mihi ex-
hibes illa placeat amore et sanctitatis vi-
ta apprehendat ut me a Christo bo-
nitas posset avellere castitatis affe-
ctu. Cumque his et consiliis exhortationibus
mulieris non inflecteret animum beatus
Theonas dixit: Si cum te a morte
abstrahere non possum nec tu me separabis
a Christo. Tutius namque mihi est cum homine quam cum Deo
facere divortium. Aspirante itaque gratia
Dei confestim cum sanctitate divinitatis
ad monasterium provolavit ubi in brevi
tanto splendore sanctitatis et humilitatis e-
micuit ut beato Iohanne ad Dominum
migrante Theonas eius iudicio
electus in dyaconie sibi administratione suc-
cederet. Non tamen esset nobis exemplum
istud in dixisse ut coniugator
dinosceretur. Apostolus quidem sicut apostolum
fecit sanctum et thorum in maculatum sed ut
leonem in vestram tantum vel patrem eius
cum et divino munere tanta colla-
tio sit explicata sequentur vitam ut tacerent
de taceatur pietatem summa atque ipsum
non solum et nunc reprehensum. Veniat
usque ad diem eius collaudatam
esse nostram et ut cum summis et perfectissimis
viris in dyaconie electione prevaluit. Non
tamen ipse sequitur ad consequendam a te (?) tenendum
Quamvis perfectorum plurimos lege
quem non stant. Nunc ergo tempus et ut
promisse dispositionis ordinem prosequa-
mur. Cum ergo abbas Theonas die-
bus quinquagesime nos in nostra cellula visi-
tasset cepimus diligentius perscrutari
cur apud eos tanta observantia
caveretur ut neque toto diebus quinqua-
gesime genua in oratione curventur et
quo eorum usque ad horam nonam ie-
iunia prorsus quiescant in monasteriis

dicit abbas || Sicut ire non servare
theonas vadit. Oz nos autem
primum et antiquam consuetudinem servavit in hec
re. Et si vero observatione minime cat
peramus. Verumptamen quia talis hic re
rum vultus agi esse breviter videtur illa
que absolutionibus sunt hec tota ineamus. sed quod
videndum tamen ieiunium sit quidem iter prima
peccata vel cuius modi sit instituta tempora
certa fortuitis et providenti. que precipimus semper
pro obmitti non possunt. Tamen sit quod
medium medium quod in eodem solum posse
preesse in eodem permissum. contempnere
non posse constat tamen quod ieiunium et medium
que sic in eodem institutum custodi
tum etiam non contempnat inruptum.
Ymo ipsum quamquam servare reprehensi
bile et non servare tamen laudabile et
nemo sit velit quod in adventum Christi
ieiunare. in quo de ipsum in hunc reser
at. nonne potius in hoc ieiunare. in
cunt quis laudem et meritum religionis
acquireat vel si quis abstinere voluit
tamen in bealitatis(?) vinum esse precepto
exposuit nonne magis honorandum est
hic sicut ipsius quis solutas pristor
consuetudines   tat et dum tempore fest
ivitatis estatem solum contemptum intrestro
nata. absolutionis exposuit sicque
tunc ieiuniorum indiscreptam observatione
custodire noluit natura et ut non tam
religiosos quis in conditionibus et in rebus
hanc. Videtis ergo quod ieiunium non sit
per se et principaliter bonum eo quod non sit
per se ipsum sed per aliud bonum opus debet ergo
in primo propter opus precipuis et tam. Juxta
id Nonne hoc est ieiunium quod elegi solvere
ge constituta pecuniam et cetera. vel cetera
tunc seque tunc eruptum. quam me te lu
et servitus tua tam dolet. et tam
facta. misericordia tua et gloria domini tollet te.

Rursus quod ex aliis actis ieiunium
deo odibile redditur juxta id. Ad lites
et ad contentiones ieiunatis. Nolite ergo
ieiunare usque ad hanc diem ut audiatur
in excelso clamor vester. &
Quantum ergo nobis ut videtis
quia bonum sit ieiunium acquirere
et ad illarum actionem ieiunia referantur ad quas sit
vel ad sit vel ad vel afflictam ie
morum observantia ut pullat ad ali
in quod perveniam bonum est pervenire
possumus. Ille ergo est principaliter bonum
quod ipsum quod sit illarum mediate sit ipsum
vero non sit ipsum ad. Ad hoc agit ipsum
sunt ipsius boni quod oratio vel ieiunium
donum non possit aliorum ergo distinctorum super ie
iunium quibus retinerees vel solus totus
autem vibus appetitus ut te demum
id. nobis contemptum nominamus sicut eo tempore
non. sed constitutis sicut in sua servare ne
cesse ut in ipso talium nunc speci po
nimus sed ut proprium ad puritatem cor
dis et caritatis pervenire possimus
Ys ergo de ieiuniis quibus premisso
ordinem est actus scriptum quod ieiunium
perpetuo et de non potest custodire
Tercium ... discipulorum Johannis cum phariseis
ieiunavit et quod sumat nisi ieiunium
se possit credebant apostoli autem neque
germine ... sponsi nullam ieiunium
observantiam custodiant Dominus quoque
ait dicens. Quare nos et pharisei
frequenter ieiunamus discipuli autem tui non
ieiunant. Quibus respondit dominus dicens
eandem dicit Non omni tempore congru
e ieiunium vel necessarium vel ut festi
vitatis vel solempnitatis vel ratio tamen uis
intervenientes indulgetur refectionis ad
mittit. Ideo dicit Numquid possunt filii
sponsi lugere quamdiu cum illis est spon
sus. Cum ubi ... autem intrione sunt

IX

Nota quod
quantum nobis ieiunium
expediat
consuetudinem

ad quod sit
valere ieiunium
et carnis affl
ictio

Nota

sm corpus dixit apłe cu
quidā me tpt or Jnq p9 xl^a
ioz p̄dicat̄ dies domi
cu cu dispal' cplente rem̄t
re illos ḡtudin̄ sic toc
tidiāc p̄mie p̄uāc n̄ si
cd dies cu || ncbat.

Cº x^c solu p xl^a dies
fuit p9 ioz cū disp^u. quo
riatt9 q̄rte ḡ p̄ q̄u q̄ntat
dies rigore ieiunii relax
2ª am9 · ttoq ddr9 q9 p9 it̄ a
sioz dni expectabant q q
dg mo die p9 ei9 ioz stat
z disa^u resessi st̄ i illi de
motē oliueti dextē die9 ad
adueni spt sti mx ̄ p̄missis
dni expectabat q9 explens
q̄r quq^mo die ipm cū gau
dio suscepimt. ⁊ ita p hc
fostu̅ tēs h9 nūs z iplet9.
Q̄ ⁊ i uetī testo legi9
sigithe obuen ubi ḡsuatus
uy ebdō dies q̄nans p̄ma
ar dao p̄sacdotes ubat
c offerri. Q̄ iuste p aplor
p̄ulat̄ qr illo die quq̄ ap
stacebat ad̄ p̄plm oblat9
dno opat̄. Ve q̄. f. p̄uia
at p̄tus q p̄nqua doct
nt aplor p̄bat9 quq in
lit incepit q̄t cduxerit ci
ce sic munc sacerunt ad
p̄nutu p̄plm xam excudie
dno gscent. ip q̄ ipi x dies
p̄ul leciet st celebrandi cu
a ȳs xl^a. iu9 i festi ūs ē
dios p̄ applicas viros adnos
cu s̄muss codē hore ⁊ letitiā
z ꝑuadit. Jo nāq̄ ī t̄ps die
b genua i oroē flectātur. Q̄ re
i flecto genuū z · q · q̄dā in
dicā luctu9 ⁊ p̄utē q̄ ieiuni

Q̄ ip reuertebat dnice rois die
dnica n̄ ieiuna9 n̄ genua flecta9

tās h9 festiuitas · gcludit · ip q̄ cet
nōe festi^tez p̄iud q̄ i die dnica ꝑuct9
ꝑuati q̄ ubi sciores in ii n̄ ieiunādū
n̄ genua flectendū tūc ip reuertētū
cū dnice rois celebrandum ē.

Rom̄ cauendū z nobis ne maioi
discretōe p̄dicationis illos obuiā
m9 q̄ nos ipi fecim9 q̄i · n · vouis
op̄a c nobis ipis ēt ipis ancidentibz
dispensati9 rēe i ceptam · ad no co q̄ sit
cutas dolosias ⁊ m̄suetas dictes fecim9
Jux̄ sniā salbie q̄ dr abhoiatio z
dōz pond9 d ⁊ statuit dolosii. h ⁊
mō rectu dolosi p̄ odis duphas q̄
m̄sue oculi ēt ierim9 stcore fūbz
cupidi^te laudis · allecti maiore
discretoz omnīa9 q̄ i tellis mīs ꝑuc9
volentes sciores ⁊ abstinētiores
appatere hutt^o gspeu · q̄s dimno
q̄ mozbz z nob fulhondo^c sumet
t g^o i die festis ⁊ tā sientiō
ta solepnitates obseruet. ⁊ tā
salubri9 p̄sy moie mo9 uīme tis
cedat̄ sufficiat ut n̄ i cessiōe idul
gentia tpet th̄ · ut rebz alz q̄ hō
monet fuat capiendus h̄ō ii. q̄ p̄ sor
sti tūs reuen̄ captat. ⁊ hō roē ut
escarz solit9 mo9 l' q̄ntitas n̄ minue
t. l' p̄uāte aris l' ī teẑ tas mīs.
p abstinēt gsisteat festiuitas lax
atoē depereat. ipsu cu hostis ini
usticiā papuc te mtz piatt i
p̄ugnā tūc ei9 custodia conssit solep
in^tac celebre laxatur. ⁊ ideo ne
maio ingz bladis ei9 seductionibz
cauet̄ nulla p̄at9 i abozz q̄lit̄ p mo
sumeda fiat direcio tūc letitia
festi tās patzlin i cetoz pugna
nō veīte i luctu. ⁊ ita p9 b̄
ne actus letitie vān tez amissa
cordis piatt
vigore
t qr dēcātās irrīās ⁊ firmatis
d offic lege dnia papam.

[Left margin:] Cº; 2ª; No popule ad spectaculum figure; xn; Bº; nº
[Right margin:] no le; No apl h9 a...; No ... hu9 ... festis; No rg... sit doc; No de... amis

io multo mg necce ut pp9 qz
qusitcois mi ꝛhuta usus opm
nroꝛ decaas offeram9. Cz pro ips
pucāoe qdragme cudet impleꝛ
t. Om̄ n̄ nūe toci9 anni dieꝛ t
gitur sex diebz decimaret nūo. In
vi. no ebdōdibz si dies dnica sb
trahat xxxv dies sup sr dies
ieiuniys depucati qo si abiecti
fuit illa vigilia sabbi sa q usqz ad
gallor cātu ieiu sabbta protelat
no solu xxxvi. dieꝛ nūs adimple
t. vez ꝛ pdcas quqz dieꝛ q resi
du videbantur. sp̄a noctis q
sup ē ɔputet ꝛ thelus num i
tegrum. xxxvi dieꝛ
ue ꝛ primicias de cotidie
exhibe9 cu expgcsa a sop
no p9 q motu ullo9 pro corde
pcipiat9 l' meditaz l' alter rei sit
intutis excita9 cogitac nroꝛ
pncipia diuis laudibz ɔsecrem9
ꝛ sic primicias nroꝛ fructuu
spūaliu p summu sacerdote xpm ihm
ppusu nrē patris ꝛ ymagine coe
tutiene vrois exsoluim9 Cu9 ꝛ a
sopno excitati hostiā nobilē oīs
nre de p9 offim9 p9 ligue nre
motu ei9 laudes ꝛ ypn9 de
cātātes ymolem9. de nra ligue
ꝛ oris officia Cui ꝛ pa m̄ d'
seruim9 pnat ma̅tinu nraꝛ ... u
u ꝛ libatina deluculo surgētes
oroi īsistātes ꝛ p9 q mb' nra
aliq suo uel sugitiē offico pp9
laude iudecētē ɔpatim9 ꝛ ibi di
in laudi īsistim9 ꝛ licet uel toꝛ
mobili nroꝛ primicias pce
sioe incdup̄ i tuāoe ꝛ gravin
ꝛ psecutoe toci9 anni de psolu9
t. ideo si placatis
de primicias exstructibz nris
mentis ullu9 offerre ii mediacre

sollicitu9 debe9 offerre ipede
ut de uni an̄ usus pape
hoīs mentis tag holocaustū
illibatū deo offeram9. Cz qde de
uotione ge9 multa ꝛ seculariu sic
mitat dilign custodiunt q a luce
ɔsurgetes diluclo negocia a
negce mundi. actibz iplicat
p9 ad eccliam recredentes opm
suaꝛ primicias dino studiant
offerre ɔsp̄cu
b hec ac lege ɔdgeme
mista n ɔstugut. q to9 tpe
vite sue cultu dino ꝛ spūalibz
officiys ipēdut. Cz solu illi q
toto anno deloys ꝛ secularibz
actibz itedut ut salte hoc tpe
deo vacaret ꝛ sibi decias sui
tpis psoluent ꝛ io nisi sic eu
hocsita si inuenit pnt solue
ieiunys absqz elpet. Cz no dn̄ hec
q̄dragesie ɔstugi q se ipos ꝛ oīa
sua ante deo obtulerut nec ꝛ abi
nao ecce xlc obsuiaāt icepit
Cz cu multitudo fideliu secularibz
cuis mcd tn̄ ieiuniys q̄ tepore
coe . q. aliem exstatuit exsticut
statutum ē ieiu xlc. p q hores
aliaunoiat lege ɔpllent ꝛ ad
ieiunii obsuiaāt ꝛ ad decias sui
tpis deo exsoluedas.
uecz g tam ce psone
culmine ascēdit h sup oēz
tale obligat9 ucnti meritis sb
limatus ꝛ iniusta leg pacep.
. q. pnt despiaces bn sequer
saluatoris sb ce ɔgsat. No g
dinat ico pcon qz caritas i
e9 corde flagndoc ꝛ ... ei
noxiu excludit aliam q pe
a ueicat ɔcupisce a ipetit9

X Non deberi christianos legis et gratie

tempore eius tamen fundum tamen desi-
derium non solum vilium verum oblatorum non
cepit tum etiam que concessa sunt non utat-
ur. propterea coniugio nec quamvis gratie
salvatoris sancto amore incorruptionis
inflammavit ita omnes sanctos eius illumi-
nationem usque ad temporis absolutionem ut nunc
tempore familie vitiorum vester gratie
gratiis veritatis invenit legis gratie
familiaritatem usque ad illicita pla-
buit. Ergo gratie preceptis tamen licitam
contempnit illicitam non novit. Sic
et venit in coniugium amatorem pecunie
ita et in eo qui tamen servans decimas red-
de contemptor scilicet n. primum dei ta-
vidit et neglegit. et in qualitate et in
inus gratie preceptorum || quintum precepta-
orum aut subduxit scilicet sub gratia con-
tinuit peccatum dominationem non premit ipsi
n. esse sub gratia est qui de gratia man-
data explet. Quamquam gratie preceptorum eius
subiectus et noluit facere sed quemadmodum sub
baptismo et modo non esse sub gratia sed ad
hoc legis vitio impedimentum. peccati po-
testate generari. Quod nonnullis peccatis igno-
rantes consiliorum et observantiam ne-
glegunt et sic liberi sine scientia ad quod
se devotus putant non solum sed precepta
et credita non attingunt unum et le-
gis atque mandata ipsa contempnunt.
Quorum noxia libertas excaecatur apos-
tolus in eos dicens peccatum vestri non sunt
sub lege sed sub gratia. Quod gratie non sub gratiam
quod admonet perfectionis preceptorum premit
imperio que obsequio solum gratiam et sic per-
cepisse credit ut proxima libertas
abscedat. audiens verbi audiens in verbum
pace. Quod ne incidamus horrebit. Quasi
liberi in quo agite sed sic servi dei.
Explicit liber de remissione quinquagesime que-
stionis et disputatio eius sancti abbatis
beati Theone abbatis. Incipit capitula

Non incertum plura quos quid non curat
consilio non legis ueteris precepta custodiunt

libri de nocturnis illusionibus et eorum
remediis sub editione eiusdem patris
Theone. I. Quomodo in eadem remeantes
iterum ad eius vigeamus. 2. Quod ege-
stio humoris per genitalia tempore ex-
cantur pueritie. 3. Quod tres cause illius e-
gestionis sunt per sola illusionem dyabolicam e-
tiam per illusiones nocturnas sunt ab-
standum et quando non. 4. Quod multe spiri-
tales ergo dicti gustant. ex hoc quod
hoc per superfluam ad sacramentum acce-
dit. 5. Quod eundem ex quo prius quod dyabolus
impedire nos mittit contine pol-
lusiones nocturnas. 6. Remedia quibus
possimus illusiones nocturnas evitare. 8.
Quod sit prorogatio morum consensu ipse
constituit spiritualis sed eius et conditi-
onis absolvitur virginitatis gloriam pervenire
possimus. 10. Quod quamvis sumus validus pol-
lectus indignus tamen nos ad sanctitatem saluti
communionis sentire debemus. 11. Quod
nullus sit sine peccato preter solum tamen multi non
desinunt esse sancti. 12. Quod non in terris
beatus Christus esse in filium carnis
peccati. 13. Quod iusti et sancti vi non prave
to apostolo in nunc 14. Quo
post obpressam manus domini iustus ubi
apostolo resurgit in quo ex fragilitate
cecidit. Incipit liber de nocturnis.
Unum Iosiee et germanus
Post autem in Egyptum reversi re-
missus remeantes heremi
carmis ardens vallem et quam
distantius absolutionis iterum ad eius
vigeamus. Itaque expectata sapien-
tiam et humorum naturalem egestionem responsio
responsione Respondit pater Theonas
quod sub priorum eiusdem huius in perfecta
tonis tempore cum n. dicere hunc su-
perflua essentia minime congeritur. et
perveniatur et mens clarabitur. et in
temporis illudentis insidias pervenit.

[illegible] papa

xiiii

ymu g̃ gule viciu̅ · hec vero in
trecat · humois excludit · Vn̄ cu̅ dis
crecōis abstinēc · statu̅ pollut pi
tatis nō d̄ p̄ua i cedat ut p̄utis
s̃ deminuet sanctitatis p̄itate essi
bit · Quia oīe nō solu̅ ab cpl̃e
nō lauciōibꝫ abstendu̅ ꝫ s̃ ⁊ cau
lōibꝫ alijs eqꝫ ꝫ ꝯtinuat ↄpāru
du̅ animo ⁊ ↄp̄us p̄tinus ⁊ aq sa
cietas ꝫ attendā · ut possit i nob
diu acqssita tot̄is p̄itas p̄mutab
ntardu̅ ⁊ absqꝫ ullo m̄tis conta
tu · l' ꝑ tepide abi ul' p ceatis ma
titate · videm̄ ꝯsid'a i dur̄ h̄m̄
humōis, egestiōne n̄ pollui b'ea
tius m̄ta ꝫ p̄itate illa i cera seta
tate ꝯseq̄ · alāꝯ nō cu p̄hu p̄hu ist̃
glosis diu̅bꝫ ꝯmeir · sedꝫ ut si
mes sp̄ualibꝫ studijs vacant sor
didaꝫ cogitacōni i esus n̄ ca
nes cordis p̄itate solissaꝫ vita
segnit̄ ꝯaupesāt ut oeꝫ cassio
siuna i sola cōlt cot̄is casiga
ꝯsiste ꝯ caroīs vico ꝯsegnit̄.
eueniet ut n̄ solu̅ inuiliu̅ cogitat
cōnu̅ eudentꝰ iūte ꝑst uat ꝑ ⁊
aqꝫ vicoꝝ īt cu̅ senti ꝑsenerit
q̃ ꝙ dm̄ i cꝯ fectis ꝯmoraīc · q̃
mes corꝯ rigido iem̄ castigeī ·
tu nom̄ dolente ulcerosis fit
casmat̄bꝫ i cerant · Jo ꝙ i p̄mis s̃
discessus ꝑmu̅ cohicendi · ne mes
hꝯ eruditacōibꝫ · assibesat aꝑseda
i caritmeat luxurie sopmats p̃thū.
cruit aꝫ cu̅ nos ꝑsolluat
ꝯtienc disapheꝫ ⁊ ꝯcaꝫ cord
⁊ sic ꝑmeat castoc̃ p̄itate de
sideam̄ atque securedulcessi
hostis nos i pugnē · i videt illis
ꝑapue dicꝯ ꝙꝯ mihoc i [struck]
catis studio cupiꝯ dilua ꝯsp̄c
tu ꝑmatir ⁊ absqꝫ ullo tāꝫ
mis ꝑitu m̄tis ve ꝯsīu ꝑil

lusioꝫ n̄ aliqꝯ sācul' mātis · ꝫ
cu̅ s̃ipha̅ fluxu illoꝝ humoꝝ nos
pollut ut assīc sāt ꝯme nos
tueatr · Qꝫ ꝑ nosse debeꝯ nō
ideo nos ab voꝫ q̃ꝫ vico · ꝑgāte
debē qꝫ sua ꝑtbatōe nos oc
cupet · Et qꝫ n̄ sit ꝯtētu̅ solu̅
absqꝫ aoꝝ ꝯsorco dimari · ne pꝯ
q̃ i emissu̅ fuit dolore collegio
aoꝝ mete me̅tꝫ depeploēt · Q' vꝯ
ꝙ q' viciu̅ si i nob vigē cepit ⁊
ceib' vires pavēti emat ·
et dices si tūs illusio nb e
ueniet ꝫ ne ꝑ ea assūc ꝯme
abstiē. Ad q̃ rndit thomas
ꝯꝑius oi idustria cōn̄ debeam̄
ut i madata castioē p̄itate ille
ꝯrotissiōīque ꝯsuecꝯ quo ve̅iēn
dis talꝫ oꝑtaꝯ assiste si bu
hostis ie negssiꝯ ut nb cetūs re
medij · sbl'sat mediaꝫ casto
dia sopite mētis illusit · Jta du̅
taxat ut nllo ꝑitu nllo ob
lacōis ꝯtamenē assu̅ ꝫ egestioꝝ
illā anulanti. ꝑfuse a te d
i pugn̄ tue dyā · absqꝫ ꝯsn̄ volup
tatis · ad i pediat · nūc s'sicatōis
ꝑnūit possiꝯ ⁊ debeꝯ ad gr̄a
salutaris abi ꝯsidm̄ attēde ·
si iuo vico iuo dlis egestio ꝑ
ueniat aut ie ap̄hi̅ sorden̄ ꝑ
bꝫ aīt secpm ho ⁊ asic i ꝯ sat smeāt
uā pbatꝯ de pane illo edat
⁊ decalice bibat · Q' · n · maādu
cat ⁊ bibit iudiciu̅ s' ina d'uatt
⁊ bibit n̄ dendicate coꝯ dm̄
Vbe · n · i s' ab a ꝯs s' alis
m̄tates ꝑsules ⁊ mortes
solent exhac ꝑsupcōe
gudiri · q' ⁊ notat apꝯ ide · s'
dere Jdeo i te nos m̄lti i s'mi
⁊ ibecilles ⁊ d' multi · n · q̃ccuil

[Margin notes:] in mag ... tas; vene[n]t bonit; tep; Q' dupla tenb ꝫ sa vicijs nb attendu ꝑpoplet; Nō bn; nō bn; Q'n noct ne illus nos et ome ꝑl beār ⁊ q no.

Nō bn explicat hꝯ auctori[tas]

Notes ex. posiciones

liata usurpatione ipsum abusi sunt ne presumunt infirmitate fide et libe
ralles sed recte passionum s. lag
uoribus inoluta. et dormit illa sopo
no s. peccati ab hoc letali sopore ista
salutari sollicitudine resurgere de
mde sequitur Quia si nosmet ipsos iudi
caremus non utique iudicaremur. hoc
si nosmet ipsos quoad peccati volue
rimus. percepcionem sacri iudicaremus
indignos in perfectionem utique studium
ut prauitatis et affectionis ad eum dig
ne possemus accedere et non tam indig
secucissime perire iudicatam et
castigatem domino ut post hec compuc
ti adueniamus uxoris vlnerisque salu
bre retrahamus et non aliter mundo da
pnemur. Et iterum eudem conti
nuat. Quia tales illusiones aduenit im
pediunt peccatum mediante immacula
ta quia pure in quodam sic deuoto quoniam
quia tales illusiones sentire consueuit
et hoc potissime tempore cum sacramento communi
care debet. quod sanctum scribere do
cet exponet ruminati sed de tam
supradictis et invenientes quod hoc solum
procedet exinania usurpatum ipsum
insultari fraudem volens ipsum
sacris confidere carnalis communicare
iussit ne prohibere fraude me
diante salutari preciosi frauderet
Quod facit necesse sicut dicitur et de
tectet ut in tante diuina corpori
bus parte illusionis consuetudo
cessaret ut ipse si vellet ab illius
illusionibus liberari prius quam conuer
ut solutionis prohibere deuictam
non reges peccatum in suo mortali cor
pore hoc est motum et prauitatis corporis
prohibe tam respirationes non exhibe
amus membra nostra arma peccati
et eius ut in nostra honore abon

titulatione in actu cogitacionum
resistimus in ea ut exhibeamus
nos deo tamquam ex mortuis viuen
tes et membra prohibere presentem preuius
adquirere rectum corporis non
n. sicut superbe q. diuinitati nup
tis intra condidit. In medul
tum illum quasi notet et conseruat
ardorem. Et supererogat q. diu i cor
ruptione virginitatis condidit et illum
mortem et semper corporis motum
prouolutum incorruptionis in tempore
temporibus efficeret illi egregie
et laudabiles eunuchi. quos ysaias
et deus inducit.
eunuchis qui elegerint quod uo
lui et tenuerint fedus meum.
dabo eis in domo mea locum et
nomen melius quam filius et filiabus.
Non per filios et filias in testamento preser
uetis testamenti qui custodierunt man
dacionem dei fructus. Prohibere consu
git in adopcionem filiorum dei peruenire
meruerint. Nomen et melius quod eis
permittitur id est nomen excellentissime
s. dignitatis virginitatis quod eos dicunt
nouitatem in lege s. noua quod hoc
nomen in lege ueteri erat ignotum. Quia
pro cordis et pro corporis prouatum soli
tarium id est eternum nomen quod sole
virgines in excelsis canere possunt. Quia de
sunt incorrupcione dominum laudent. Quia
et sole sequitur agnum quocumque ierit
Quia non solum ipsum sequitur. quod eas
conseruatam mandatorum et consiliorum
ut ipse si adhuc solerissimas
Bonum nobis prouenire in uite
tote totum incorrupcione mentis et
corporis obseruetur Ne illarum fatuarum
virginum uno collaborarum quod exstiterat
tue domine quia deficeret in eis oleo

Notes

Capitulum ad prohibere declarandum.

an

incidente

Liber reme dijs contra illusionibus libe berari

Nota de eunuchis

rx.

puritatis interne claritas et splendor virginalis puritatis exigunt. Ipsorum enim et pabulum intentionis puritatis nitore castitatis custodie honestioris. Illi enim sunt nec incorrupti virgines Christi qui non senserunt sed quibus non libidinis carnalis voluptatis, non qui impudicitiae respuunt facta sed qui ipsarum immunditias vitiorum vicerunt et itum extinxerunt suum corporis et mentem quod non solum ex corporis commotione ulla oblectationis praestant, sed nec quidem exiguis vitiorum tangitur.

Caveat autem spiritualis cor nostrum debemus vallare ut quam semper stabilitate tenentemus et quamquam sinceritate mentis et corporis pollentes (?) neque tamen nos dignos communicare estimemus. Corporis domini accedamus, sed quia castitate mundiciis illius mane cernimus (?) cum in hac carne positi cum censuimus mentes parte presumere sed solum de divina largitate sperare. Nos quod nullus est vere compositus qui fuerit absque levium peccatorum, quod vel ignorantia vel negligentia vel necessitate vel oblivione vel cogitatione vel nativitate carnis generationis committitur. Non enim si non in conscientia sunt praesumere conscientia de nullo delicto me compungit propterea iustificatus sum. Consulat enim conscientia mea latent que videt mea conscientia. Iohannes scribit apostolus: Christus est me indicant (?) dominus est. Christus est quibus solus quod secreta cordis dominum non latet. Unde in medio exemplum demonstrare ponimus.

Certum sit nullus est qui debemus dicere nullus est sanctus qui non tamen in mediocritate [illegible] aliquid ex [illegible] sanctum in divino oculo conspectu. Christus dominus nomen et templum et vasa eius separata esse. Dicit ut tamen est absque peccato quod solus Christus convenit in mediocritate [illegible] sed solum ex [illegible] significatione prerogative. Christus a nobis designatur quia

nos absque peccato illum esse sine peccato constat fuisse conceptum. Ille enim solus inter alios sponsus sanctorum [illegible]. Qui conditione humane fragilitatis suscepimus nullus unquam fuit sordibus maculatus. Actualem conceptus autem est sed sponsus nostrarum. De gula (?) cunctaque (?) [illegible] de pretio nunc recipit exhac temporale peccatum. Sed absque peccato insidiatis temptationibus non resistit et per flagellis cessus et sputorum horrorem conspersus est. Sed nullus unquam supplicationis corda tenuit (?) indigeri (?) impulsus quod impassibile pedes innocentia [illegible] praecavendum (?) [illegible] quod nescient quod [illegible].

Vox autem dicit necesse in similitudinem carnis peccati. Ubi similitudo non autem in similitudine carnis mittitur sed primum secundum conditionem [illegible] sed post huius [illegible] respondet. Erat enim in ipso vera caro sed absque peccato. Similis est carnis [illegible] enim ad hunc [illegible] similitudo non restare. [illegible] si [illegible] enim carne [illegible] cum veluti sacris [illegible] possit posituri et [illegible] sine [illegible] fallentes [illegible] virtus et [illegible] tranquillitatis magnitudine [illegible] et [illegible] tabescat vires sed [illegible] sollicite [illegible] conspectum (?) [illegible].

Ceterum iustos et sanctos [illegible] in communes [illegible] iustos et [illegible] resurget. Christus enim est [illegible] separatus a [illegible] iustus [illegible] re est et in [illegible] et peccatoribus [illegible] enim est [illegible] peccatum [illegible] et [illegible] est cogitatione [illegible] quia peccato non

cecet vel ignorancie vel oblivionis
horrore vel fragilitate. O cum sermonis of-
fende. ut ad principium in fide persi-
stat. ut modicam velit tamen meus at-
tolli. ut vectore nec parare assu-
mit per sanctae recedere [illegible] vi
lapsum graviter quos [illegible] mugis non
cadat iustus tamen [illegible] est non
desinit. quamvis sit prius et ple-
nius. tamen non stabunt cum [illegible] in
peccato. quia peccus sic dicte dominice
e tribus [illegible] nos debent nisi
iustus dicitur ipse cum ceciderit
iustus non collidetur quia dominus
supponit manum suam. Quod peccator cum
ceciderit non cum lapsu aliquo peccati
in terris non collidetur idest non neque
dominum apprehendet in hoc peccatum non
prodimus auxilium quia implorent
colli [illegible] stabili. iustus non admit-
tit si et ad primus carnis pravitate a
iustis per superiorem manus divina. idest per
auxilium divine gracie reparabit. Nam
cum apostolus conspiceret hominem membris cogi-
tacionum cum tribus impugnari per legem car-
nis repugnantem legi mentis. de-
mum ad peccatum tunc dominum confugit
auxilii et quasi de necessitate feliciter
humane desperans adeo vehemen-
ter infirmiorum deposcat dicens Infelix
ego homo quis liberabit me de corpore
mortis huius statimque subiungit quasi
deo divini auxilii. adiunges Gratia
Explicit liber decimus primus de nocturnis
et nocturnis illusionibus et eorum re-
mediis Incipit capitulum i libri de
solucione difficilium quorundam et de speci-
ali discussione quadam secundum edicionem
eiusdem patris theone. i. Quod ubi
apostolus quod dicit Non enim quod volo bonum
hoc ago sed quod odi malum hoc facio
peccatorum personis conveniens non potest. 2.
Quare secundum peccatorum ubi re carnalium

sanctus 3. Quod non potest esse vel dicta bonum
si divine bonitate operatur. 4. Quod nullus
sanctorum possit in iusticia et illa conceptione quod
3 populus venturi. 7. Quod in eo [illegible] 3 m
te quod archias 10 mundis discedit
super summi divinis intuitu 6. Quanto
sanctius cogitaciones valuit et minus
distractio sit videatur. 7. Quod varias
occasionibus implicati et tales cogitaciones
mente distrahentes non reputantur esse peccatorum 8.
Quod sancti viri magnum reputant esse peccatorum
minus distractionis et esse grave peccatum
in se sentiunt 9. Quod in indefessi sancti viri
mente coguntur ad contemplacionem 10.
Ex quo carnis sancti viri dicunt se corpore
estimare peccatores 11. Quod sancti mente
serviunt legi dei corpore autem legi peccati 12.
Quare apostolus legem mentis spiritualem appellat 13.
Quod lex prime maledictionis nos acu-
leos fecit. Stimulos nos spinas et ti-
bulos germinare. 15. Quod sit iste corpus
mortis a quo se apostolus precatur liberari 16.
Et quod modus in tali verbum sanctorum mente
servientes legi dei. carnis autem legi peccati 18.
Quod sancti se in infirmitatibus humane dei mente se
serviunt in digne. 19. Quod nemo in hac
vita quamvis sanctus sit immunis a
peccato 20. Quanto mens ad meliorem
puritatem proficit tanto se in mundio-
rem et conspicat 21. Quod nos non de-
beamus estimare quomodo sunt homines nos per
cacionem esse conspicatur. Explicit capitulum
libri de solucione difficilium quorundam et
de speciali discussione quadam secundum
edicionem eiusdem patris theone.
Cum theonas venit ad
quaestiones solum motas per ab-
batem Germanum suo dicit et estimare
quod plura omnino non existunt sed peccatorum
persone convenisse apostolus non quod volo
bonum hoc facio sed quod odi malum hoc
facio vel non si autem quod volo hoc

fatio u[illegible] no[n] e[st] opor[tet] i[deo] s[ed] q[uod] h[abi]
tat i[n] me pe[cca]t[u]m. Sic [illegible] ista q[ue] i
seq[ue]ntib[us] appellat cupidi[ta]te[m] c[ontra]rio
ostendit tali[ter] pe[cca]tor[um] p[er]so[n]is posse
mi[n]ime co[n]venire s[ed] q[uod] ad solos [illegible]
tine[n]t p[er]fectos [et] tu[n]c co[n]u[er]sare
[illegible] q[ue] a[pos]tolor[um] vite co[n]ve[n]it. Ne
q[ui]s [er]go p[er]t[ra]cto pot[er]it h[ec] p[ro]p[ri]e [illegible] co[n]ve[ni]
re. Non e[nim] q[uod] uolo bo[nu]m facio s[ed] q[uod]
odi malu[m] h[oc] ago cu[m] n[u]ll[u]s [illegible]
p[er]ficit q[uod] [illegible] [et] h[oc] [illegible] pot[er]it [illegible]
stare c[um] [illegible] m[en]te s[er]vio lege dei
carne a[utem] lege p[e]cc[at]i q[uo]d n[on] m[en]te
n[on] carne d[e]o s[er]vire manifestu[m] [est]
et q[uod] admo[dum] [illegible] q[ui] p[e]cc[a]nt cor
m[en]te [illegible] cu[m] p[e]cc[at]or[um] s[er]vit
decedere [illegible] q[uod] [illegible] cupidit[at]e
p[er] nullo[s] [illegible] posse i[n]telligi d[e] p[er]fect[is]
pec[ca]tor[um] q[ui] n[on] solu[m] q[uod] oderit s[ed] di
ligit mala [illegible] ut p[ro]b[us] p[er]fect[us]
m[en]te [illegible] cor[de]. [illegible] obi[ci]e[n]t
ut [illegible] v[e]r[bor]um [illegible] existimo [illegible]
a[pos]to[lu]m [illegible] [et] vide q[uo]d sit [illegible]
a p[er]fect[is] bo[nis]. q[uod] a[pos]tolus no[n] potuit
p[er]ficere [illegible]. Multa e[nim] [illegible] bo[na]
[illegible] q[ue] [illegible] i[n] a[pos]tolo fuisse [illegible].
In t[ame]n q[uod] ex m[a]g[is] m[en]t[alis] [illegible] q[uod]
[illegible] [illegible] [et] [illegible]
a[pos]t[o]lice religio fidei doce[re]t. C[um]
[illegible] a[pos]tol[us] o[m]nib[us] [illegible] bo[n]is [illegible]
[illegible] sit [illegible] p[ro]fessio. T[ame]n
si [illegible] ille pa[u]p[er]e [illegible]
te [illegible] negociator [illegible]
ditis o[mn]ib[us] q[ue] possidet [illegible] de
sidat [illegible] cet[er]a [illegible]
[illegible] q[uod] null[us] [illegible] videat. [illegible]
bo[nu]m pa[u]p[er]e [illegible] dicat. [illegible]
[illegible] o[mn]i[u]m [illegible] o[mn]i[um]
[illegible] studia[t] [illegible] sic [illegible]
[illegible] vilescit [illegible] m[illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] [illegible] sit

conte[m]plativa

Bo[na] [et] [illegible] q[ue] [illegible] p[ri]mu[m] et
m[a]g[is] [illegible]. Tu si dic[is] [quod] [illegible]
te[m]plac[i]o[n]e [illegible] operant[ur] [illegible]
[et] q[uod] [illegible] ceßebu[n]t.
[illegible] e[nim] bonitas q[ui] [illegible]
[illegible] i[n]cipit si dic[is] bo[n]a
op[er]ac[i]o bo[nu]m dicit[ur] n[on] [illegible] p[er]f[ect]e.
[illegible] dico [illegible] bo[nu]m n[on] sol[us] d[e]us [illegible]
sic bonitas [illegible] dic[is] bo[n]a op[er]a[n]t
i[n]choata [illegible]. [illegible] [illegible] iustit[ia] [illegible]
dic[is] iustic[ia]e op[er]a[n]t [illegible] iustic[ia]
[illegible] teste [illegible] sic op[er]a [illegible] s[ed]
q[uod] [illegible] [illegible] virtutu[m] [illegible]
[illegible] [et] bo[na] sunt t[ame]n [illegible]. dic[is] [quod]
te[m]plac[i]o[n]e [illegible] c[on]s[ec]ratu[r] [illegible] i[n]
[illegible] n[on] bo[nu]m s[ed] vilia reputat.
p[er]fecto q[ui] [illegible] vios [illegible]
bo[n]or[um] op[er]um studiis occupatos
[illegible] te[m]plac[i]o[n]i [illegible] bo[nu]m q[uod] p[ri]u[m]
appetu[n]t [illegible] [illegible] [et] [illegible]
[illegible] [illegible] de
[illegible] adh[er]ere d[e]o
bonu[m] [illegible] conte[m]plo[rum] [et] [illegible]
c[uius] [illegible] q[ui] i[n] hac vita posse
de n[on] p[ro]p[ter] [illegible] ed n[on] [illegible] [illegible]
co[n]te[m]plac[i]o[n]is q[ue] [illegible] q[uo]d [illegible]
[illegible] q[uo]d e[nim] [illegible] pa[u]p[er]ibus
[illegible] i[n] hac vita co[n]stitut[us] [illegible]
h[oc] [illegible] potuit possidere ut [illegible]
[illegible] co[n]te[m]plac[i]o[n]e desc[e]ndes [illegible]
cogitac[i]o[n]es [illegible] s[u]nt i[m]plicat[us] [illegible]
[illegible] a[pos]tol[us] q[ui] o[mn]i[um] [illegible] labore [illegible]
[illegible] [illegible] t[ame]n [illegible] s[ed] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] c[uius] co[n]te[m]plac[i]o[n]e bo[nu]m [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] p[ro]p[te]r
labor[um] stipendia i[n] [illegible]
[illegible] no[n] desid[eri]u[m] [illegible]
[illegible] [et] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [et] d[e]

No[n] b[e]n[e] [illegible] a[pos]tol[us] voluit [illegible]
[illegible] [et] [illegible] p[er]m[illegible]

Quid eligam ignoro. Coartor autem e
duobus desiderium habens dissolui et esse
cum Christo multo melius est. Permanere autem in
carne necessarium propter vos. Vide quod licet sa-
tis esset cum domino conversari, scilicet Christo iungi
inhaerere, ut apostolus professus possit ad
dilectam dissolui optat. Attamen propter
quosdam motus nostros humanae fragilitatis in peccan-
do ... consortium sentit aculeum illam quae
repugnat legi mentis meae quae etiam
domino reluctantem in omnibus.

Vi a lege scilicet peccati et apostolus similiter ap-
pellatur. Dicamus quod lex scilicet
est carnalis sive venundatus sub peccato spiritu-
alis enim lex est quia multum reprimit ut in spi-
ritualibus nostris commendemus panem illum
vivum qui de caelo descendit. Sed nos car-
nales sumus venundati illi peccato quod pro
ligni mala comestione sumus venundati
sub peccato. Exhinc exhibet enim lege mala
delectatione et in operibus nostris quod plus male
debet nobis per peccatum inflicta. Carnis co-
gitationes spirituales et bonas quae mentem
nostram attollere nititur suscitat per
fortitudinem illum panem vivum qui de caelo
descendit absque quibus nostris suo desiderio esse
possumus. Omne genus ... huic legi
contrario sumus. Nullus enim quamvis sanctus
qui praedictum panem saepe desiderare nostris sine
pugnare ... ac ... panem omnium ...
ditatis ut vide nullo modo ... sine de-
cessione. Unde secundo lex illa scilicet mala
delectatio nos carnales fecit
spirituales ac ... ut bonum
quod volumus agere nequeamus. Dum abstinentia et
medio sumus boni. Et quod ... fragi-
litatis sunt cogitare ... Dum pravitas
amoris flagitiis in carne ... quae peccatum
... velle et ... plerumque ... do-
mini. Ideo dicit apostolus. Scimus quod non habitat
in carne mea bonum, scilicet vero deceptore quod
... peccatum ... sanctificatione
... nobis in salubri dominatione ut ... in
mente legi Dei servire volumus ... in-
volentes ... conversari ...

... dicit ... quod lege peccati
... quod volumus et ... nouimus
cogitatione ... scilicet et co-
gitationes ... abolita ...
... de ... nos
lex peccati non ... scilicet ... nobis
per peccatum inflicta ... ... de spi-
ritu videtis ... non ex persona
peccatorum sive perversorum hoc apostolus
dicere ... non ... nolo
... bonum sed quod odi malum hoc
ago et ideo video aliam legem in mem-
bris meis repugnantem legi men-
tis meae et captivum me ducentem
in lege peccati quae est in membris meis.

Aliam et quod per legem peccati ...
... dicit peccato
inflicta ... flagitia ...
ut ... volunt quod ... hoc
... lege Dei mente non sunt
... cum ... mente ...
de quo ... carne committit
... lege peccati ...
... illa quae ... in ...
... captivum in lege peccati quod
... esset peccati ... quod non
... quod mente servit legi
Dei ... ut peccati servit ...
... conversatione ...
... lege ... de
... non ...
in ... ut ... de ...
dicit ... cogitationum ...
... in ... illo ... ap-
petitus ... - ...
in ... suorum lege ...
... sentiunt ... in ...
... non ... commissione
sed ... non ...
... apostolus ... ho sed
... in ...
non et de ... sed ... de
... absolui.
... quod ... sic ...
... sentiat ...
... et ... solutione.

... lex peccati illa dicitur ... peccati ...

No(ta) h(oc) e(st) efficacia mea q(uod) nullus potest
inherere in ista contemplacione et possibili
viatori.

trarias q(uas) lex peccati et mortis operatur
in nobis ingemiscens super hac lege peccati
q(ua)m invitus incurrat in eius confessione ex-
gravatur. Cuius redemptione et auxilio ab
hac captivitate liberari salvatur. Quid quod est
illa lex peccati q(ue) sanctos et illos co-
gitacionum curarum q(ue) curarum [illegible]
[illegible] et inicia sepulta pectoris solita-
tudinibus atque curarum generaliter innatum ista
lex generaliter mox evellit. Et id est lex
i(d est) spiritus vite, id est spiritualis gracie in Christo
Ihesu liberavit me a lege peccati et mor-
tis. Ac gracia est corporis mortis || tue.
Atque apostolus se liberari petit quo-
ciens cum in tantum contemplacione ad-
venerit dedicat. Quis et sanctos in oracione
positos vel humanas fragiles vel huius-
modi vel negocii terreni statim cogi-
tacio. Id est corporis mortis q(uae) ... amantes
[illegible] statim et nolentes de [illegible]
in [illegible] impedit quo hac perfeccio ingr-
edi in hoc non potest sed statim mala que no-
luit. Id est recessit mente ab illa per-
feccione qua summe desiderat deum
quod ut apostolus evidenter exprimet se ad
hoc desiderare atque perfeccionis vie duxisse.
Quid digito scriptum designavit, nisi ipse
quod quidem apostolus q(ui) h(oc) primo mee et in-
carnacionis latebris pectoris [illegible] gracie
locucionis [illegible]. Apostolus qui nec se ipsum
[illegible] designare ut Ego ipse
Paulus dico vobis secundum Christum [illegible]
[illegible] et non ab || nil prodest.
Sed de hoc ubique sic recepi quod ex
[illegible] et instante primas [illegible]
q(ui) cum ipse ... quod nostis esse apostolus ... q(ui)
[illegible] devocione veniam et quod [illegible]
[illegible] atque [illegible] cum mee
[illegible] legi dei carne autem lege peccati
[illegible] fateor. H(oc) e(st) dicit non ... qui-
[illegible] humane [illegible] decidere
[illegible] devolvor et [illegible]
[illegible] mee [illegible] [illegible].
[illegible] peccati lege [illegible] momentis singulis
me sentio captivari ut quod me in
mobili desiderio de lege dei [illegible]

ni(?) nullo tamen ipso h(oc) est in mente q(ui) [illegible]
[illegible] mens distendit [illegible] [illegible]
[illegible] nullus vero unquam sollicitudinis secreta
secretate, et ut nunquam cogitacionibus [illegible]
labet. Vel occupacione [illegible] [illegible]
[illegible] q(ue) nunc est sola bo(na) dei contemplacione reddit.
Quis unquam tamen potuit [illegible] [illegible] nos
[illegible] ut non [illegible] cogitacionibus in [illegible]
et oracionis [illegible] [illegible] repente celes-
tibus ad terrena corruerit. Quis unquam
[illegible] vigilantes et suspensionis fuit ut dum psal-
mum deo canit aspirare [illegible] eius [illegible]
ducatur. [illegible] hic [illegible] a se [illegible]
[illegible] in voluntate [illegible] [illegible] atque et
peccato [illegible] pene [illegible] tamen perfeccionis
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] quod summum perfeccionis et studii
et si non [illegible] cogitacio in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel quod spiritualis dicit
[illegible] est recordacio ipse oracionis mee
supplicatus [illegible] [illegible] hec [illegible]
vel [illegible] [illegible] ut si [illegible]
tenuis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non in [illegible] nec solum [illegible]
peccato sed [illegible] [illegible] se [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cogitaciones [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cogitacionum nec [illegible]
nec [illegible] et [illegible] [illegible] dole(n)t non
et sitne [illegible] nos in || novimus.
Hunc errorem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nullus [illegible] [illegible] [illegible] co-
gitacionibus nos posse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Pauli nec in nobis non [illegible]
[illegible] [illegible] contemplantem. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod legi-
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
nos paulatim sensim immunes
[illegible] in nobis [illegible] peccati peccatis [illegible]
[illegible] ab illorum videamur [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

exq roc sti vi semz ipos i mto ymu
tatte pnt peccc.

Hendit minuatos ml'tatz sor
diu q i nobis aggrgat. no vid
mq ss q nc d emissa tardq l
tepidq tcoc defleniq nc repu
tamq ad culpe: tu ozitiabz nob
as ad cspet o nb ttcitt nc ad
horreq q ml'tat qz l loq l agē
toza hoibz prudz n erubesia
tuiz corde qape q saq dmo
qd hm q sul plac cssam
mat sui gtudm 7 btm ls i
dinatz vre steploc gsa
tunt Cu abeat l tuti cogitatib
nrucalz absthut vel qda
isc sadlegi ge prias spuc
tois punt vlcoe ad vilissiatz
cogitatom iqs tuti mas de
flectit. q. qda ipic ns sibi c
me asseuit ting ad gssma du
dinc gle clait tez toto studio
sui cordis oclos gutit buissida
terlm cogitatom no sentite te
nebs. q q tb io nc luc. mas
aspai. vet hit excut. fasiduit
g sa vinsit. i qq iudue i te vsate
b ipolez ut no adeat l bm cog
tatom rapiam. exceptu nlls q
hom excepto dno mo i x. na
te mas cudgitatone vit fiet
gtinuit i di cteplac. ut nuq
abeat rapt cuiqs remdaue
dlatoe pateret dnte septat bi
da n st inudat i gssp tu ce
cta g sa q mcoitz stt re
tinetes. q. p extuate iss
lum tineate. suspriso seruit a
cessu pnt hys mito spatiu q
sumat sua salutes ac mte i
illq sumcli tinite collocates
acosstetz morte se ptanq timet
icuc si adulla ra tudic pes
coz ul modiac dectiamit ca mom
salutatis illq ditcois excessit
sta 7 ipa di bonitas. z vitado
me i tecois aquat decluando
morte i ceuiq ymo ipa dlid
to moras effiat. declinatu.

Vnde sa cocidic sequit
se ipos i roc cogitatione po
de ipugri 7 bons qdc actubz.
b in tucis apulz apssai di
toacs eudiri. hnc ppto exq i
mite hude. atqz spuct semz ipos
spuiciet ppecoc 7 ucietz p qq
tatms fgili te gmittut agut
di migre postulatc 7 vitis pme
latemats i desinet effude. ge
pte g se hncris vilz desidatm
sine no posse ptatige n illu
sumo b cordis sui dsidio. no
posse gmgi. b abeat i tutu se
atpitos admudanat t dua hnt
cu aplo pclamate Infelix ego ho
qs me libabit acorp mortis huq
gra di p xm ihm dom nrm. xviii
erant. n. se bom i a q uolue
no pnc pficie b io q nolut posse
7 q odcuit male. i. tumltos co nō bn a
guatom 7 aietz vre ipalm ssuade usud.
gdelatut. qdc legi di b i iuore
homez q vissibilia aut tra tussedes
conatt sobi ds st vmu b videt
a lge i mbris sue. i. hriate
ne. gdicoz mistam q repugnat
legi mtis coz 7 gpllens cos
relicto io pnu li bono lucat cog
tatoi sbimcta q gmes natra 7 cor
nalis videat cu expic te ali
eq religiois huatates ipedut.
tu gpatoe illq bom q scoz
om oblatt tuitu. tqs mala 7
fugiat abcis decmt. Qz pcet
admodicu adullq btm is gdu
dip vet hant h. n. lex z pua
nb apq pnte iducta 7 mbs om
mozlm mo vi hq capta us cua
de poto n st gsugiet ad gratz
salutatois t ideco os sa
cocidicis suspiris sua fgili te
spucti du gstac sue latebs
psentante. supplant clamat
Ne i ita i udica[s] ai b no mo dne
au

qui non iustificatur. vel confusio est. et erat
propter immunditiam hominum iniustitias cum dixit
propheta: Sicut sedet vir ille
inter indigentes sic senatus ut et ille
propheta post multa dicta contemplationem prius
in initio seraphim solummodo dicat
Ve mihi quia vir pollutus labiis
ego sum. Quia ut arbitror ut tunc
quidem labiorum suorum immunditiam se
passus non necesse propter coram peccatis
te contemplatione dei intentius angustie
non esse. Cum in initio polluta sunt
sibi ante ingressum repetere quoniam
vero probo Quia omnes iustitie nostre
vere propheta panno menstruato assimilat
quod in homine sordidus non in
purus potuit reperiri.

Certum vero viro in hac vita quod
nemo sit omnino immune a peccato magnis
vitiis omnino tamen disciplinis suos
mores dominus h[illegible] deprimere non debet
tamen nec omnes superfluas cogitationes
res vitiat homini studium mentis perturbat
quia per mentem quia non iustus homo credat
que solum boni tamen peccat. hec est unde non
in hac vita tamen tamen diligens ex
ploratur sum non unquam potuit inve
nire quod illud singulari bono. Ideo laborat
licet in hac ut non contidie vel
vix cogitationes diversas se senciat
declinasse. Quia propter perfecte tamen in
mundo esse non posse iustus tamen esse.
Vere non magis perfecte non negamus.

9 Certe nec si habuerit et ad sinceriorem
contemplationem pervenerit peccatum tanto se
immundiorem quanto perfectum suo peccato
inspicit. Quia necesse est ut dum clarius
ad superiorem se extendit intuitum et mentem
relevat quod agit peccatum comparat
videt in quo se despiciat etiam
ut in quo vilia sunt despiciat bonum
amore vero ut in hoc in respectu veri
ac maior ut quam contemplando perit quod maiorem
quam erat contemplando peccato quod maiorem
dolorem magis humilitatis quam elationis in se
ipso invenit etc. quod totum peccata ad
superiora ostendit tanto amplius videt
supra esse quod tendat. et tum caveo

repreheusionis et morum emendatus magis quam
comparat sed mutiplicat gemitus atque suspirat
quia in illo quod perfectum peccat ex extera
vero esse quod fiat mea peccatorum tanto se videt
sordidiorem.

debeo agnoscere suspendere quod nos peccatores
agnoscamus sed adeo magis et per mediam hec festa
nostra. Verum tamen cum sit humilitas magis ut
indignos nos tamen quam indicantes se
nec propter nostris viribus experti scio
quidem ut cum insultat quod est presumere quomodo
ut quidem sancte quod vere dignitas sanctimoniam
tamen meruit ut essent tamen non sanctorum
similitudinis debere sumere et propter nos vero
nos sanctos et immaculatos sunt preparare
perfectam hic propter maiorem amorem
perfectio quod diliare vero scivit
ut et cum in carnem papi dignos se
eorum preparatione indicavit. Consulo ergo
iustus ut cum cordis humilitate illa sancta
iustitia sancte sic fides duas ob
remedium innata egredientes. persuademus quod
ut vere perfectissime corde clara. prius
tantum dignos eorum preparatione nos
esse credamus. Explicit liber de solatione diffi
cultatum contemplationis et de prosperitate discussione
Incipiunt capitula in librum de mortificatione
proprie voluntatis et passionum carnalium via
abbreviata. 1. Quod pax et quies in proprio
suo quisque contemplare peccat. non in hoc
proprio usque ad finem prosequitur. 2. Quam
sit difficile quod ipsum cordis custodiat
magis preparatione. 3. Quod accidit non re
pellit perfecte tollere sed magis augetur 4.
Quod omnis intentio bona modicum est in bono pro
magis designat. 7. Quod vir quisque
sed inquisitionis sue viri de agendo opus
venit. et quantum sentit vere. 6. Quod vir quisque
scientiis de mala quantitatis sua virtute viri
6 Quod religiosi dicunt se mortuos esse
mundo et principalis. 9. Quibus precavet corporum
suorum vivamus perpetuo in proposito spirituali
nocere non posse. 10. Quantum sit intra re
ligioso domus precavere sustinenti. 11. Quod
hec dispensatione sit sustinenti semper
custodire. 12. Quod melius sit vivere delec
tatione mentium quam despiciendis precavere 13.
Quod opus ideo occasio non manducare et supra
prudens precavere non manducare 14.
Quod spe meliores licet non sed propter
necessaria morte erit. 15. Quod via est

hominis sue salute intendere quam que lu-
cra mundi in salute animarum procurandi.
16 Quod clamoris et vitam debet se ydoneum
reddere ad docendum 17. Quod similes
nequaquam homines impugnant. 18 cum
magis ex caritate accedunt 18 Quam
valent opera bonorum virorum impugnare
ut omnes magis insinuent sapientiam
19. Justitia quo magis et possit sua-
ve et leve cum magis videatur as-
perum et grave 20. Quod voluptates corpo-
rum magis sunt nobis inimice quam
in solatium 21. Quod magis et leve est
hiis qui in hoc [illegible] sudarium [illegible]
ipsum susceperunt 21. Quod magis et
nobis grave videtur hoc est merce-
ditatem [illegible] 23. Quod se-
cularis [illegible] vite angustias
[illegible] sustinent. 24. Quod nos
sumus quam viatores et leves [illegible]
[illegible] exemplum 27.
Quod in [illegible] et in presentia
[illegible] in [illegible] 26. Quod
magis et leve nobis [illegible]
et agimus. 27. Quod [illegible] retribu-
tionis exemplo magis et reddit le-
ve. Quod retributio contemplatur [illegible]
[illegible] magistra dicens multa et [illegible]
28. Quod [illegible] et nobis in prima retribu-
tio contemplata [illegible] 29. Quod [illegible] re-
tributio recipimus [illegible] cum oblatione
[illegible] cum labore [illegible] tollerimus.
30. Quod Christus in se ipso nobis formam de-
dit [illegible] voluntates reprimendi
[illegible] 31. [illegible] modus [illegible] quod
Christo [illegible] in prima exemplum. In-
cipit liber de mortificatione [illegible] vo-
luntatis et [illegible] [illegible]
[illegible] abbatis [illegible] ut [illegible]
[illegible] in primis questione [illegible]
[illegible] modo vel religiosus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] romana [illegible] presens.
Nam et nos [illegible] omnibus [illegible] vo-
luptatibus [illegible]
delectari. [illegible] quam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tate et ideo cum quod de intentione homine
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] locat quam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] sollicitet et delectet [illegible]
ut [illegible] vel [illegible] [illegible] in cordis
sui [illegible] cogitationes [illegible]
[illegible] [illegible] salutares. [illegible]
[illegible] debeat [illegible] ne-
[illegible] malas noxias respuat et ab-
[illegible] sagitta [illegible]
[illegible] custodiat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Super
custodiam meam stabo et [illegible] ut
videam quid dicatur mihi [illegible] cogitationes
bonas et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vigilanter cogitationes
noxias repellam et [illegible] de corde
meo. Quod [illegible] laboris et [illegible]
experimentis illorum qui in hac [illegible]
[illegible] manifestissime probatur
[illegible] locat [illegible] vel [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] locat et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] fugiat et [illegible]
[illegible] [illegible] magis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] passione [illegible] revelatione
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] momentanea [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
cogitationem [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cogitationes [illegible]
[illegible] bonos [illegible] et [illegible]
[illegible] repellendo. [illegible] [illegible]

structure illa spiritualis cuius architector
paulus pr attigere nec plenius
domus illius possidebit de quo dicit psalmista
domine dilexi decorem domus tue et
loc[um] habitationis glorie tue ... spiritu sancto i dig-
ne consecrat ipsa titulo ... sue
consecrationis singulis exprimendus.

... obire tristicia specialiter ...
... dilig[en]ter ... cum
... moduli ... ...
... libuerit duplicem ...
... ... omnes ... ...
... ... Non ...
... ...
... ...
... ...
... ... vices ... ...
... ... collere et religi-
onis ... ad ... ...
... ...
... ...
... consuetudo ... ...
... ... magna ... ...
... ... ullo ...
... ...
... robore consulta sustinere n
... ... possent
... ...
... ... possitis
abbas appollo ... ...
... ut si ... ...
... ...
... ...
... ... positis ... ...
... ... nobis ...
... ... voluntas ... ...
... necessitas ... ...
... ...
oblectaciones vobis auferre non potuit.

... ... abbatum ... ... noc-
te ... ...
plorans ut de monasterio ...
... et cum ... ut bone
... ... posset
... abbas appollo ...
... ...

... hic potius non ... cuius ille cum
... mortuum ... ... cum de
sepulcro ... non posset. abbas appol-
lo ... ... vigin-
ti annos ... ... sepultus ...
et ... celle mee sepulcro ...
... ... mee
posse ... solacia. Et quod ... ...
mortificationis ... me ... ...
... relaxare ... bone ...
... ... non
... ... sepulta. ... ...
honestis et religiosis fuit exhibendum.

... ...
vir ... ...
... ...
retinere possitis. ... nos ... ...
mortificationes ... ...
... ...
vobis ... non ... ...
... mortuos nos ... ...
... ... illos vivos ... solacijs ...
vos illorum ... obsequijs relaxati-
... ...
... ... absque labore ...
... ... possit ...
... ...
... sancti anthonij ... ... ille
... ... constituit
... ...
... ...
... ... homines
... ...
anthonius ... ...
... ... suos
et eorum collacione ... ...
... ... absolutum ... ...
... ...
... anthonius ... ...
eorum ... ...
et ... ...
... ... anthonius ...
... ...
... ...
... ... studio ... ...
... teris

... ... in margine: ... ... absencie.

... ... non
... ...

Et vltimus subiunxit hic tepidi
tas conflat(us) quod conscientias non solum
te hic sed et in medio. Sed nunc ipse
non senciatis ut impleatis iterum in
Apocalipsi Comederunt alteri volu-
cres et ipse vestiunt. Quis scilicet dies
et noctibus mente circa prophetarum sensum vel
iterum advenerit demum eum in
quod fructum materiarum circa et
aprum laboris mercede te sustu-
dent non permittentes te horum pro
brevitate sufficienter in explicatione ipse
meditatione vel abi victum tuis
manibus conquiras cum tu ipse apostolus
cum (?) predicationis studio occupatus
non solum sed et alios qui secum erant
sibi ministerio occupatos labore suo
victum se probavisse commemorat et
dicit. Ipsi scitis quod ad ea que mihi opus
erant et his qui mecum erant labo-
baverunt manus iste. Et item Non
otiosi fuimus inter vos sed in labore
et fatigatione nocte et die labo-
rantes nequando gravaremus vos non quia
non habuimus potestatem sed scilicet recepimus
a vobis. Sed ut nosmetipsos formam
daremus vobis ad imitandum nos
Et ideo cum et nobis potius possidere
et non decent tu hec cur
tis operibus fratribus mendicare.
Et cottidie coram te clamat mendi-
cantium manibus, propterea que se
vel pretium proprie fulcite. Non
quod predicatores ociose sequantur me-
dicancium et in fructuose lectionis in
stantiam hinc laboriose penuriae
providentes quod cum libentissime
sectatorum sicut hoc cum multis vel ex-
finis explicat tradidisse eius (?)
vel instituit sororum sanctae Clarae prou(?)
vnisset Novitiis et exempli te plec-
ta gravem de commixta que cuius sed
in coram et volumus possideo se
fructuosis alieno quam nimis solum
et debilibus attribuat.

Sbn(?) que ipse
confellit devi-
nius mutis (?)

vnt ipse ipsius ociosi peractis
dicens ope largius alienae
sic dicitur. Qui non laboret non man-
ducet. Et hinc sanctus Antonius vbi
vsus adversus quod dicit et nos sum
magistri informent exemplo ut pretium
pro merito sufficientem blandimenta et ope-
rum eorum quibus victum necesse sit. Insuper
et laudemus hortationis quiddam civitas
et primis fratribus (?) nudus regionis
circulis medii operibus proponitur vel
non solum fuga istis hominis vox inme-
solitus dicitur Christiane et ut neque
quod nos ad quoslibet aliter despositionis
vbi vtiles sive soliciti per quas mens ad
illa prius cordis observaret vel saluti
vos et vos spe mercedis lucri
spiritualis [illegible] incedit pirata
pecuniae studite et super hoc quod
fabularum abbatis machatum quod in ce-
lli desiderio consuetum audiunt opor-
net. Nam veritate in gessit. Exemplum
in quodam civitate presbiteri soror quae de
natus est. Unus quod de suo decedens
exhibit mercede sibi victus necessaria
computabat et super hoc certum orationes
quibus die expleverat coram eum in mer-
suino vendidit. Sed cum audiret
quod in illa civitate loco poterit [illegible] solu
solidos solueret. Itaque quod vendidit
ad illam civitatem spe meritoris lucri
transtulit. Adeo quod dum necessariis et alibi vno
quod mercede sua recepisset. Copiatis
suo victum necessariis deficit nec
vnius denarium tradidit lucrum vnum ad
semel ipsum duxit considerans ad actu
mercedem valorem. Non in sunt illorum nu-
merorum numeris vnum in ad superfluit quod
vero solidorum vbi non acciperet.
Et ideo bonus voluit et hoc soluit
fructum tenuissimum peccati quod nulle
seculares aut nulle dispositiones sol-
licitant quod affectione lucri illam inuidiam
quam et sic eveniunt necesse cum mendicant
questionis et actibus dispositionibus.

Ex[illegible]

Absuerunt a scholis et non vnius pugillus ac
rege qui dno cum labore et presumptione sunt
quod illusionibus omnis questionis inter nos nec
implicata cum cum et desinit silencium sit
dubiis [illegible] adhuc magistro indigeant
tamen adequatos eius Sybillas
illusionibus instigante. Cum in hac anno po
tuit exterius quis [illegible] in hac in peccati
cum sua et ignitus mollibus quod accepisse
vit adulterabunt vnum [illegible] aggerat quod
incedens congregat misit eos in scri
ptum persone vel non lucra sunt in scripto
persuasio tradit quod quod per actorum quis
videt capere in replicacione cordis sui
et tactum ad [illegible] cum dyscessionibus dis
cedendo dicas vnum illis illum pergit.
Sed o in hominibus prouenit eciam quod senex
[illegible] intendit. Si forte et originem eius vi
deas voluntas ... in vobis partem eius vice
nouitatis cetera vicio presumpcionis
et elacionis quod non in vice medio disce
mus et vnum [illegible] habitus eius cum audiuimus. Cum
enim itaque nos docetis et ad eum
dicam quod vos dignemus iudicatis
elacionis vicio nouitas vos cor
rumptos quod non medico discamus
et humilitatis [illegible] autem potestis si
attenditis quod laboriosum et difficilius
sit salute [illegible] sunt. Et tamen causas
accedendi presumpcione tamen si congregatis
vos. Et tunc doctoris [illegible]
nullo indige- [illegible] spiritales ne
que bruni quod nimium papne [illegible]
ibi tamen studiosos laycos accedunt
quod cum fecerit [illegible] vnum cum vide
vnum voluntate parte tamen [illegible] illo
nos ordine pape [illegible] quod non [illegible]
habet regem ab [illegible] decipiendum
scriptum commemorat quod dixerunt sed eius
quam reges israel clementes sunt et sic
[illegible] ad regem [illegible] et dicens
[illegible] tamen [illegible] vivit
[illegible] obviam tamen quod non
[illegible] vane [illegible] laude
[illegible] adhuc vivit sic
[illegible] Christo. Et nos illius [illegible]
[illegible] errore deceptus in hoc offenso

dei [illegible] vnum nos [illegible] medicedo
et [illegible] receptos. Offense de
beas [illegible] dyacon [illegible]
di [illegible] sancte in quo [illegible]
tos [illegible] papiam ut [illegible]
[illegible] committit [illegible] eos
didicit fructus [illegible] ultro
res fructus [illegible] polluerit [illegible]
[illegible] fraudulenter auerterit. Justi bo
Sed dices prius quod [illegible] doceri nec
dyacone [illegible] decrete sunt nobis
[illegible] Jugum meum su
aue et onus meum leue nobis [illegible]
satis [illegible] declarat [illegible]
[illegible] vbi [illegible] labio
[illegible] custodiunt [illegible] duras
[illegible] quod [illegible] vivere volunt
in Christo persecucionem paciuntur. Quod quod [illegible]
[illegible] et persecucionibus plenum nec
[illegible] leue [illegible] suaue
[illegible]
[illegible] experiencia docemur
[illegible] presumptionis [illegible]
[illegible] voluntas Christi [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] esse quod [illegible] Christi [illegible]
[illegible] Christus [illegible]
[illegible] in omnibus
[illegible] virginitas [illegible] et [illegible]
[illegible] Considera enim [illegible]
[illegible] quod dicat cum apostolo
[illegible] in [illegible]
in persecucionibus in angustiis [illegible]
[illegible] ablacione [illegible]
[illegible] ut [illegible] Christus [illegible]
[illegible] homo pro [illegible]
[illegible] nobis [illegible]
iugum Christi non leue nec suaue [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible] illius [illegible]
[illegible] esse valde et
[illegible] et sequere me [illegible]
[illegible] retinentes quod
[illegible] tamen [illegible]
[illegible] non ut tamen voluit nos
[illegible] gaudiis [illegible]
[illegible] nos [illegible] suis
[illegible] ut cum illis

dum nigi sueauitates pro primitiis
vicose gaupie nobis sunt ag nata
tita pipiis facilitate tenere sibi
q nb pvege vestias nos mag
pe n volup tes qo exodact.
vani nb tormto sr 7 ablatam
tatibus tame 7 dehac et amplia
vite isum retorque auctor Jo
seruus fuctus patrum suorum vng
qsq vestigie. Q natus cu q
facilitatibus prestas suffultos no i
tegum suis 7 cordis no mortifi
catos plenit noxietas suscipe volunta-
ty at vite pims agitudes.
7 cuncta dispendunt q pt i
numerus iste n solu patricissa
vim 7 iocundissie susteneret q ing
i corde suo revoluunt Q q bos
7 suauius est t nb spt inimus due
7 id zphe et beato 7 vide q t
mitz sit religisse te dom dm
tum Q ut dmia nigi suauitatis
amarat sentiat q3 est h qr cu amar
tudo ime auxionis corrupit Q 7 di
ner honeris lenitatis et iocundit
nobis i gnescat q3 est d qr cu aquo
sustichbam ontmata psupie querp
mmus scripta testatur q d Nat 7 si
ablataret sentiatis vetis p q a mista a
blacit ucisset nanqz sentiatis mista
ac 7 leues os hocqz sui q vi
tas dm vetas p q a mista ablatur
prius mris opibus distergimus 7
vias eius leues prius dulciorz
scapulis experimus Et vir regia
stroz omy 7 ipius dor vestigiis 9
plantata. amcissie distences du
mosis 7 spinosis secturam. Q 7 s st
pnciis ebius 7 laqy i vys pims
q at timet dmi abstinebunt se ab
eis. Q ut i mite hunc mdo re
nuantes sup se tulit iugum xi 7 di
dicat ex ius eius qr mitis est 7 humil
corde 7 uenas spiritualibus inualescunt
spu i mo. 7 ona ut 7 pssit s. q ad
usit illi coop auit i bonu
cui gra g clemant salutaris
plurima tep omni prima me
moria

...ia laudis nobis grandis q si des oc
nb nata tes eternis absituisse.
Q mirois est u as i pfectioribus
7 compans manc spu i mo lez lme
ms q i ie sibi velit terminus victe
utitas tradita gloriosissime ppt ueas
t uphite 7 taque q damo d i f
mte u qr n patre i i f uite
phat. Vn sob i Je. Ecce de
di te i columpna ferrea 7 i muru
eueu sup oce tra d dns 7 bel
labu aduisu te 7 n prualebunt
ergo 7 sed || qr co tecu sui do dñs
lit dno suaues eu tulimt
iugu dm. supsse 7 didicere se
tie q suauis est dns laudo tes
xm i ew pclamate Venite ad
me oes q laboratis 7 onati estis
7 eg refciam vos. Tuc n opor tas
pode bz vicor capiet sentie 7
tell te q sbz iugu n meu sua
ue est 7 onus meu leue Jo scb
i Je state si vias videtis 7 videte
q sit via bo 7 ablate i ea 7 i
uenetis refrigeriu aiabus vris. Ista
bz go refrigiu vit dni si tenent
stege sibi debitu. Sz nos sup
q dolore nobis atqz tenuit prius
viaz desidys nb pauam di
mg volus vias hostili priuata
atqz rustica cu summo ure dis
mne scrutari q priuata don plat
nas 7 rectas i ede q nos p du ue
Vm go mi || ad celeste patriz i dilate
pedo iugu dm q3 leue 7
suaue xm amatu nb dumu 7 g
ne sentimus blasfeco vesspu de
x durat. 7 onexis ypis auxilic.
adustam 7 vera si goparc no
lus splendete florere. ugi tes. et
suaue oleti custode purita
actis ac sentis libidinu no
lup tz qeta dd s meum camp
ms cor q mudo excolunt pa
up tas tue vere dusfesiolis 7
aud q mundi orcis tuebic
osumit. Jugu eius suauissimu.

bis

et omnis eius lenissime facile contempnit
quod et retribucionem dominus qui perfecte
renunciantibus centuplum repromi-
sit. perfecte voluit. Hoc incipit illa
quod unum patrem vel matrem propter dominum in hoc
mundo relinquit. incipit centu-
plos patres quod eum spirituali vinculo so-
ciantur. spiritualis caritatis affectu. in centuplo
fratres bonorum. nam et patres filios cum
adolescunt a primis domibus
excludunt. Monasterium autem et religi-
osi proprie communiter retinent
unumquemque atque in domibus retinent vi-
ventes quamdiu fuerit et accidit quod
sanum sit. et vero sanum accidit esse
quod sanitas sit. Et ergo ista quod eternis
libris affectibus copulantur dilectionis
vere sinceritate comparetur perfecto ce-
nuplo hec dilectionum atque stabili
perseverant quod illius virtus quod
hominem in possessione illius vel domus
centuplo maiori dignitatis gau-
dio perfectet. quod ad religionem tamen si
erit ubi sit distinctione cuiusque cui
eque convenit possidere. Vide enim tamen
sit ut dicit apostolus sicut primatus sine fide
tamen quamvis devenisset in fratres quod pro uno
patre et pro una domo et uno agro
quod centuplum recipiet et in prima
et alii vitam eternam possidebunt.
Habes ergo istam in futuro
centupli retribucionem in magnitu-
dine vite et deposicione tem-
poralis quietis expressa ut in
sinu Marie incepta voluptu-
osa sunt atque affectum divicorum spiritua-
le gaudium. caritatis et castitatis in
civitatis repromissae centuplo se-
mitiora atque preciosiora ut hec
adolescentie ancilla perfecta reddat
et ancilla uxorem in predio singul-
aris possidebat hec eadem in
honore sanctificationis et dilectione
possidebo unitatem mihi centupli-
miter caritatis sine et comparacione per

civitatis nec inquietum lenimentis pertinere
prudentie letitiae mundialis gratitudinis
spiritualis appetendo ubertate. Retribu-
cionem namque centuplum in hoc affluunt
communicationis et habunde prudentibus. Nec
necesse enim nunc consimiliter tristitie
ad dexteram et hec eius figura in supremo
digniorem tenere videatur. nimium tamen
quantitas magis tenes super erit fiet
ut quod eorum faciem videbitur gerere
in sinistram rem mundialem eius minutam
consequuntur tristitiam ad dexteram.
Hinc tristeatis adequantitatem centuplum
rerum quas pro contemptu mundialium
nobis et in hoc seculo Christus repromittit
et in Marci secundum evangelium Marca quod dicit Nemo
est qui reliquerit domum sorores aut
fratres aut agros propter evangelium. id est propter me.
qui non accipiet centies tantum nunc in hoc
tempore et in futuro seculo vitam eternam. Ce-
tupla namque primum vel primum accu-
piat. quantitas unumquemque patris vel
fratris propter Christum centies conceptus verorum quod
Christo consequuntur dilectionum successionem cum
sicut primo. sicut patre vel fratre. tot in a
piat hic patres vel fratres multo sine-
cere ad perfectionem et affectione convenit
eius consolaciat et domorum vel agrorum
possessione dicitur. Quia quod unam
domum propter dilectionem relinquit. in multis
monasteriorum hospitalitati eque ipsa possidebit
in quacumque parte mundi. vel in fine domus
mittit hereditatis.
Et tamen omni non cum in futuro
oblacione recipiet. Sed cum
pressuris huius seculi obtinebit
vitam eternam. Sapiens Quia futurus
et sine dolore et in egestate erit
Regnum enim celorum non desideres
non remissi non debilitati sed vio-
lenti diripiunt. Regnum ergo sit in
violenti. Neque ille quod non ante
habitis sed sine proprie voluntate
perdere infernum violenter quod
directione laudet. omni volup-
tate primatum se fraudere voce dicam

(et)

iiij

ut cepit et violenta direptores p(re)-
nunciat. et p(re)lia rapuit regnum
celorum violenti rapiunt. Illi p(ro)fecto
sunt laudabiles violenti qui sue p(er)dicioni
vim faciunt. Vim scilicet sibi in dolore sibi la-
borat et vim facit sue p(er)dicioni p(re)dica-
mentum oblato mentis p(ro)ntus vel ut ex-
p(re)ssius dicat exactor desideriorum carnalium
et voluptatum mentem quod si quis mortifi-
caverit et ad eterna sua suspexerit gloriosum
utique valde sue p(er)dicioni vim facit.
In dicto deus et salvator meus
ut nobis formam traderet tradere vo-
luntates resecandi dixit Non veni facere
voluntatem meam sed eius qui misit me. Et
iterum Non sicut ego volo sed sicut tu. Quod illi
illi specialiter exercent qui in cenobiis
commorantes sermonis regunt in p(ro)prio
qui non suo arbitrio sed voluntate
eorum ex superiori voluntate dependent.
Ostendamus nunc illi quod Christus desiderav-
it in toto exemplo gratiam suam cum
dixit recipiunt decuplum nomine a summis
in principibus honorantur et hij ipsi hunc
gloriam non querunt veniunt. Ut sunt inte-
di pauperibus et in ipsorum penalitatibus et
cruciamentis et quorum utilitas in seculo de-
spicabilis. Et potuisset decuplum inhiare quod
susceperunt gloriosis nobilitatem et ve-
nerunt et ipsi mundi principes veniunt
ipsorum oracula de terra longinquis regio-
nibus expetentes ampliter sui imperii
et statum sue salutis bellorum quoque e-
ventus eorum ipsorum orationibus miras
committunt. Ipso domino meo Ihesu Christo. hec
eius in premia largitate provisorum suorum
evidenciam sed in futuro eisdem gloriam cerne
beatitudinis receptam. Cui honor et
gloria in secula seculorum Amen.

Explicit liber de perfectione interioris
hominis studiose compositus per magistrum Hen-
ricum de Frimaria sacre theolo-
gie professorem ex libris collationum
et institutionum sanctorum patrum / patrum
salute omnes devoti clementer supp-
licat humiliter exorare qui huius libri
usum habent. Completus est iste liber in vi-
gilia Johannis baptiste per manus Gun-
theri de breg[illegible] ...

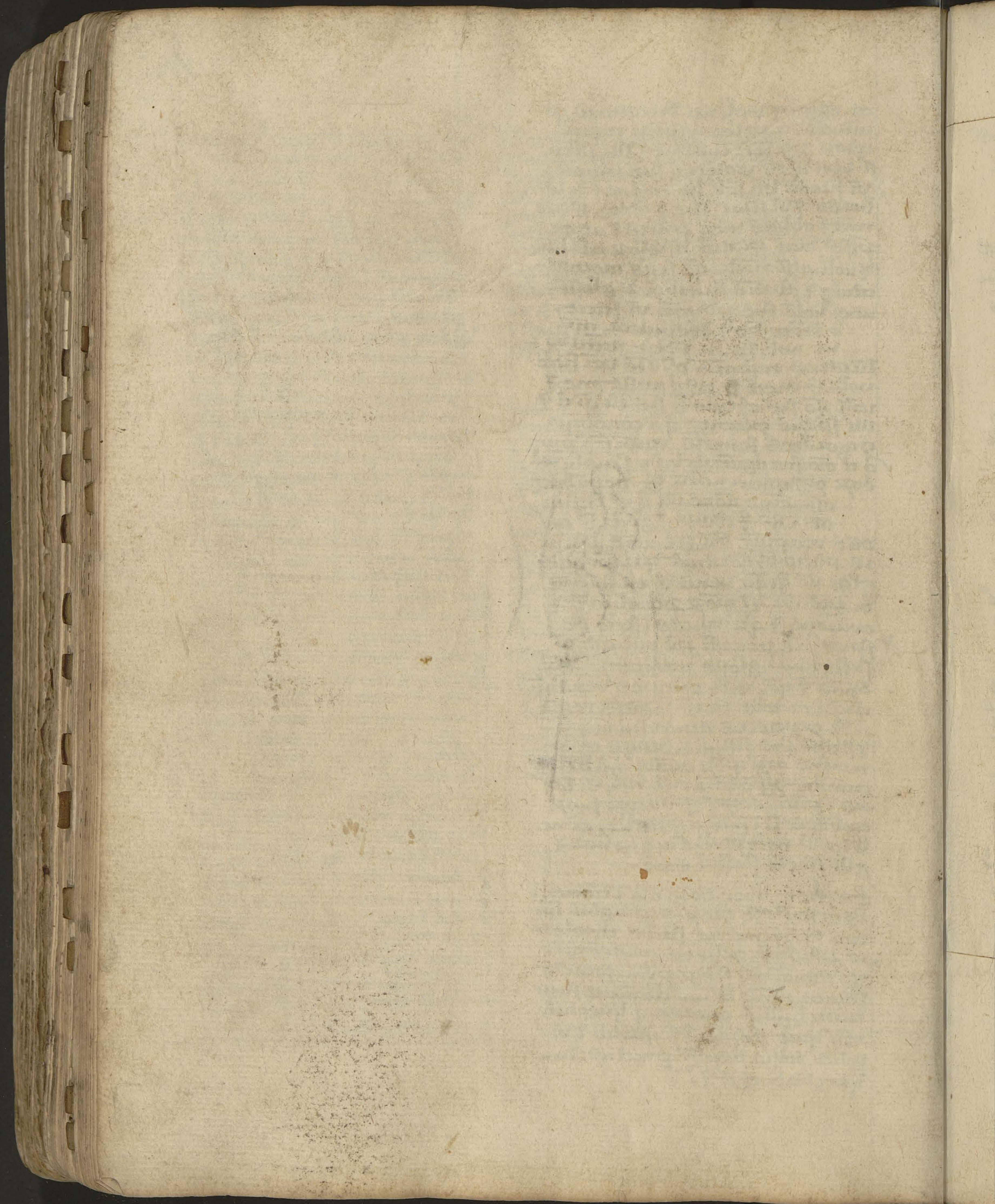

cribe me aliquid et devotio iu-
bet et prohibet occupatio verumtamen
quia prepediente corporis molestia fratrum ad
presens non valeo sectari conventum id tantil-
lum otii quod vel de somno fraudans vel noctibus
in opere minor non sinit otiosus surripere
libet et temptare potissimum aggredi quod sepe
animum pulsavit loqui videlicet ad laudibus
virginis matris super hanc lectionem evangelica
in qua lucas refert dominice annunciacionis
continet historiam ad quod sane opus faciendum
cum nulla fratrum quorum me profectibus
deservire necesse est ut necessitas urgeat
ut utilitas moneat dum tamen ex hoc
non impediat quominus eorum necessitati minus
paratus inveniar non arbitror eos debere
gravari si proprie satisfacio devocioni mee

issus est angelus gabriel a deo in ci-
vitatem galilee cui nomen na-
zareth ad virginem desponsatam viro
cui nomen erat ioseph de domo david
et nomen virginis maria. Et reliqua.

uid sibi voluit evangelista tot propria
nomina rerum in hoc loco tam de-
signanter exprimere Credo quia noluit
nos negligenter audire quod tam diligenter
studuit enarrare Nominat siquidem
nuncium qui mittitur dominum a quo mittitur
virginem ad quam mittitur sponsum quoque vir-
ginis ardorem quoque generis civitatem ac
regionem propriis designat nominibus Ut
quid hoc putas ne aliquid horum supervacue
positum sit nequaquam Si enim nec folium de
arbore sine causa nec unus ex passeri-
bus sine patre celesti cadit super terram
putem de ore sancti evangeliste superfluum defluere
verbum presertim in sacra historia verbi
non puto plena sunt quippe omnia supernis
misteriis ac celesti singula dulcedine
redundancia si tamen diligentem habeant
inspectorem qui noverit sugere mel de
petra oleumque de saxo durissimo nempe
in illa die stillaverunt montes dulcedinem
et colles fluxerunt lac et mel quando ro-
rantibus celis desuper et nubibus plu-
entibus iustum aperta est terra leta germinans
salvatorem quando domino dante benignitatem
et terra nostra reddente fructum suum super
illum montem montium montem coa-
gulatum et pinguem misericordia et veritas obvia-
verunt sibi iusticia et pax osculate sunt
illo quoque in tempore mons iste mel cadens
montes non modicus beatus videlicet evangelista
dum ea desiderata nobis nostre salutis exor-
dia suo mellifluo commendabat eloquio
velut spirante austro atque e vicino
sole radiante iusticia quedam ex eo spiritua-
lia fluxerunt aromata utinam et nunc
deus emittat verbum suum et lique-
faciet ea nobis flet spiritus eius et fiant nobis
intelligibilia verba evangelica fiant in cordibus
nostris desiderabilia super aurum et lapidem
preciosum multum fiant et dulciora super mel
et favum ait itaque missus est angelus
gabriel a deo non arbitror hunc an-
gelum de minoribus esse qui quibuslibet ex ca-
crebra solent ad terras fungi legatione
quod ex eius nomine intelligi datur quod interpreta-
tum fortitudo dei dicitur et quia
non ab aliquo alio forte excellentiore
se ut assolet spiritu sed ab ipso deo missus
perhibetur propter hoc positum a deo vel ideo dictum est
a deo ne cui vel beatorum spirituum ante deum
virgini revelasse putetur consilium ex-
cepto dumtaxat archangelo gabriele
qui nimirum tante inter suos inveniri po-
tuit excellencie ut tali etiam nomine
haberetur et nuncio Nec discordat nomen
a nuncio dei virtutem christum quem
melius nunciare decebat quam qui
quem simile decorat nomen nam quid est
aliud fortitudo quam virtus non autem
dedecens aut incongruum videatur dominum
et nuncium communi censeri vocabulo cum
similis in utroque appellacionis non sit
tamen ex simili causa aliter quippe christus
fortitudo vel virtus dei dicitur aliter
angelus angelus enim tantum nuncupative

Xpc autem etiam supra animo xc dicat virtus dei id est quo forti armato qui suum atrium in pace custodire solebat fortior superveniens ipsum suo brachio debellavit et sic ei vasa captivitatis potenter eripuit angelus non fortitudo dei appellatus est vel quia ipse cordi me rueret prorogaturus officium quo eius se mitiate virtutis contineri vel quia virginitatis perpetuam simplicitatem secunda denunciatam novitate non expavescere confortare deberet Luce 1 dicit Ne timeas inquit Maria invenisti graciam apud dominum Sed et ipsius sponsum hominem magis incredulum illorum ac timoratum nobilem fortiorem iste angelus confortasse creditur quia quoniam tunc ad eum venit in somnis Joseph fili David ne timeas Mariam accipere coniugem tuam Convenienter itaque Gabriel ad hoc opus eligitur primo quia illi tali negocio et ingenti vere tali nomine designatur missus est angelus gabriel ab deo in civitatem Galilee cui nomen nazareth videamus si ut ait nathanael a nazareth potest ab bonum esse nazareth interpretatur flos Vel iam autem precedere semine fuisse dicitur cogitationis tamquam oculis lactantem et dras ad lucidatas et promissiones tenans facte ad patres abraham ysaac et iacob de quo semine ysayas ait Nisi dominus sabaoth reliquisset nobis semen sicut sodoma fuissemus et sicut gomorra similes essemus Floruit autem hoc semen in mirabilibus que operatus fuit in exitu israhel de egipto in figuris et enigmatibus per totum iter in deserto usque in terram promissionis et deinceps in visionibus et vaticiniis prophetarum movente etiam regum ac sacerdotum usque ad xpm

Xpc autem flos sanctus et florum flos fructus non in initio est intelligendus dicente David Dominus dabit benignitatem et terra nostra dabit fructum suum Et alibi De fructu ventris tui ponam super sedem tuam In nazareth ergo nunciatur Xpc nasciturus quia in flore parat fructus prosperitatis sed presente saeculo flos decidit quia in veritate apparente inanis figura defluxit Unde nazareth civitas galilea dicitur id est transmigracionis quia nascente xpo illa omnia transierunt que omnia que ut ait apostolus omnia in figura contingebant eis Illos ergo flores et nos qui iam fructum tenemus preterisse videmus Nam ad hunc florere debant transitum providebantur Unde David Mane sicut herba transeat mane floreat et arescat vespere decidat quando venit plenitudo temporis in quo misit deus unigenitum suum factum ex muliere factum sub lege dicente ipso Ecce nova facio omnia vetera transierunt et disparuit quod in nomine putrescens fructus decidit flos et arescit Unde virgines sapientes semen arvit et flos decidit verbum autem domini nostri manet in eternum non ambigis quin verbum factus sit verbum Xpc et est bonus itaque fructus Xpc qui in a medium secundum est semen quod arvit vel flos qui decidit propheta vidit Omnis caro fenum et omnis gloria eius tamquam flos feni Si omnis caro fenum ergo carnalis vel plus minorum fenum sunt an non fenum arvit dum ipse plebs absorbenti spiritus pinguedine naturis lite ac thesauris facta an non et flos decidit quia gloria eorum quam habebant in lege remansit Si flos non decidit ubi ergo regnum ubi sacerdocium ubi prophete ubi templum ubique

Magnalia illa de quibus gloriam spere-
bat et dic que et audivimus r. e. et
p. n. n. nobis et itum quanta mandaverit
p. n. n. fa. a. e. fi. s. Et hec dicta
sunt quasi proemium in civitatem na-
zareth galilee. In illam ergo civi-
tatem missus est angelus gabriel a deo
ad virginem desponsatam viro
cui nomen Joseph. Quae est ista
tam venerabilis ut salutetur ab ange-
lo tam humilis ut desponsata sit fabro
pulchra permixtio virginitatis et humilitatis
nec mediocriter placet deo illa anima
in qua et humilitas commendat virginita-
tem et virginitas exornat humilitatem.
Sed quanta putas veneratione digna
est in qua exaltat humilitatem fecundi-
tas partus consecrat virginitatem audis
virginem audis humilem si non potes
virginitatem humilis imitare humilitatem
virginis. Laudabilis virtus virginitas sed
magis humilitas necessaria est. Illa consu-
litur ista praecipitur. De illa invitaris de
ista cogeris de illa dicitur: Qui potest capere
capiat. De ista dicitur: nisi quis efficiatur
sicut parvulus iste, non intrabit in
regnum caelorum. Illa ergo remuneratur ista
exigitur. Potes denique sine virginitate sal-
vari sine humilitate non potes. Potest inquam
placere humilitas quae virginitatem
deplorat amissam. Sine humilitate
autem audeo dicere nec virginitas placu-
isset. Super quem inquit requiescit spiritus
meus nisi super quietum et humilem.
Super humilem dixit non super virginem.
Si igitur maria humilis non esset spiritus
sanctus super eam non requievisset. Si super
non requievisset nec impregnasset.
Quomodo enim de ipso sine ipso conciperet? pa-
tet itaque quia ut de spiritu sancto conci-
peret sicut ipsa perhibet respexit

deus humilitatem ancillae suae potius quam
virginitatem. Et si placuit ex virginitate
tamen ex humilitate concepit. Unde constat quia
etiam ut placeat virginitas humilitas procul
dubio fecit. Quid dicis virgo superba maria
virginem sed oblita gratiam de humilitate
et negligendo humilitate blandiris de
virginitate. Respexit illa ait deus humilitatem
ancillae suae quae illa virgo utique sancta virgo
sobria virgo devota. Numquid tu castior ista
numquid devotior aut numquid tu pudicitia
gratior castitate maria ut tua sine humi-
litate sufficiat existimas quod illa non
potuit cum sua denique quanto honorabilior
es ex singulari munere castitatis tanto est
maiorem tibi iniuriam facis. Quid enim magis
decorem foedas permixtione superbiae alio-
qui expedit est virgini non esse quam de virgi-
nitate insolescere. Non omnium quidem est
virginitas multo tamen paucorum est cum virgi-
nitate humilitas. Si igitur virginitatem in maria
non miraris saltem humilitatem imitari
et sufficiat tibi. Quod si et virgo es et humilis es
quisquis es magnus es. Est tamen magis
et quod miror non est in maria scilicet cum virginitate
fecunditas. A saeculo enim non est auditum ut
aliquis simul et mater esset et virgo. O si ma-
ma est mater attendas cuius tua super omnem
mirabili celsitudine ducet ad mirandum.
Non ne ad hoc ut te videas nec satis
posse admirari non tuo primo Vitas
indicio illam deum homini filium super omnes
archoros exaltabitur angelorum an non
deum et dominum angelorum maria audacter
appellavit filium dicens: fili quid fe-
cisti nobis sic? Quis hoc audeat an-
gelorum sufficit eis et pro magno habent
et cum sint spiritus ex dicione ex gratia facti et
nominati sunt angeli testante david
Qui facit angelos suos spiritus et
ministros tuos maria non veretur se ho-
nestans in maiestate illam cui illi
cum reverentia serviunt cum fiducia suum
nuncupat filium nec incupatur de-

dignari Deus quod est dignatus
est etiam paulo post subdit evangelista
Et erat inquiens subditus illis Deus
quibus Deus hominibus Deus inquam cui angeli
subiecti sunt cui principatus et potestates obe-
diunt subditus erat Mariae nec tantum
Mariae sed et Ioseph propter Mariam.
Mirare ergo utrumlibet et elige quid
amplius mireris sive Filii benig-
nissimam dignationem sive matris ex-
cellentissimam dignitatem utrimque
stupor utrimque miraculum. Et quod
feminae Deus obtemperet humilitas absque
exemplo et quod Deo femina principetur
sublimitas sine socio. In laudibus virginum
singulariter canitur quod sequuntur agnum quocumque
ierit. Quibus ergo laudibus iudicabis
dignam quae etiam praeit. Disce homo obe-
dire disce terra subdi disce pulvis
obtemperare. De auctore tuo loquens evan-
gelista Et erat inquit subditus illis haud
dubium quin Mariae et Ioseph. Erubesce
superbe cinis. Deus se humiliat et tu
te exaltas. Deus se hominibus subdit et tu
dominari gestiens hominibus tuo te praepo-
nis auctori. Utinam aliquid tale
cogitanti Deus respondere dignetur quod ipse
increpando respondit apostolo Vade retro
post me Sathanas quia non sapis ea
quae Dei sunt. Quotiens hominibus praeesse
desidero totiens Deum meum praeire
contendo. Et tunc vere non sapio quae
Dei sunt. De ipso namque dictum est Et erat
subditus illis. Si hominis homo imitari
dedignaris exemplum certe non erit
tibi indignum sequi auctorem tuum.
Sed non potes forsitan sequi eum quocumque
ierit dignare vel sequi quo pro te des-
cendit. Hoc est si non potes sublimem inci-
dere semitam virginitatis sequere vel
per tutissimam viam humilitatis a cuius
rectitudine si qui etiam de virginibus devia-
verint ut verum fatear nec ipsi sequuntur
agnum quocumque ierit. Sequitur agnum

quomodocumque quinimmo et humilis sequitur et
virgo superbus sed neuter quocumque ierit quia nec
ille ascendere potest ad munditiam agni qui
sine macula est nec iste ad mansuetudinem in-
clinare descendere dignatur qui sibi
non coram tondente sed coram occidente
se obmutuit. Attamen salubriorem con-
sequentiam praebuit in humilitate peccator
quam in virginitate superbus cum illum
in mundicia sua humilis satisfactio purget
istum pudicitiam superbia inquinet. Sed
felix Maria cui nec humilitas defuit
nec virginitas. Et quidem singularis vir-
ginitas quam non temeravit sed honoravit
fecunditas et nihilominus specialis humi-
litas quam non abstulit sed extulit fe-
cunda virginitas et incomparabilis prorsus
fecunditas quam virginitas simul
comitatur et humilitas. Quid horum non
mirabile quid non incomparabile quid non
singulare. Mirum si non haesitas
in eorum ponderatione quid tua iudi-
ces dignius admiratione utrum sci-
licet stupenda sit fecunditas in
virgine an in matre integritas sublimi-
tas in prole an cum tanta sublimitate humi-
litas nisi quod indubitanter horum singulis
praeferenda sunt cuncta et incomparabili-
ter excellentius atque felicius omnia per-
cepisse quam aliqua. Et quid mirum
si Deus qui mirabilis legitur in sanctis
suis mirabiliorem se exhibuit
in matre sua. Venerare ergo coniuges
in carne corruptibili carnis integrita-
tem mirare tu sacrae virgines
in virgine fecunditatem imitamini omnes
homines Dei matris humilitatem honora-
te sancti angeli vestri regis matrem
qui adoratis virginis prolem vestrum nos-
parc trumque regem nostri repara-
torem generis vestrae civitatis instaura-
torem. Cui apud vos tam sublimi et
nos tam humili a vobis pariter et a no-
bis debetur in dignitate debita reve-
rentia et dignatione honor et gloria
in saecula saeculorum. Amen.

Unum gaudium canticum quod solis
dabitur in regno cantare virgini-
bus ipsam virginum reginam cum ceteris immo
primam inter ceteras esse cantaturam ne-
mo qui ambigat. Quanto tamen illam pre-
illud quod solis hoc cum omnibus cum virgini-
bus nescio quo cantu dulciori quanto
atque elegantiori carmine leticaturam
esse civitatem dei cuius namque dulcisonos
depingere vel exprimere modulos nec ipsarum
quidem virginum nulla digna invenitur
quia sola merito decantatur [illegible]
que sola de partu divino gloriatur. Gloriatur
de partu non in se sed in eo quem

[illegible] peperit / videlicet suam singularem celes-
tibus donaturus gloria singulari in terris
prevenire curavit gratia qua videlicet in-
effabiliter intacta conciperet et pareret in-
corrupta. Porro deum ipsum solum decebat
nativitas qua non nisi de virgine
nasceretur. Talis congruebat et virgini
partus ut non pareret nisi deum. Proinde
factor hominum ut homo fieret nasciturus
de homine talem sibi ex omnibus debe-
bat diligere immo condere matrem qualem
se decere sciebat et sibi noverat pla-
cituram. Voluit namque esse virginem de qua
immaculata immaculatus procederet
omnium maculas purgaturus. Voluit et humi-
lem de qua mitis et humilis corde
procederet harum in se virtutum necessarium
omnibus saluberrimum exemplum osten-
surus. Dedit ergo virgini partum qui ei
ante et virginitatis inspiraverat votum et
humilitatis prerogaverat meritum. Alioquin
quomodo angelus eam in sequentibus gratia
plenam pronunciat si quippiam vel parum
boni quod ex gratia non esset habebat. Ut ergo
que sanctum sanctorum erat conceptura paritura
sancta esset corpore accepit donum virgi-
nitatis ut esset et mente accepit humi-
litatis. Hiis nimirum virgo regia gem-
mis ornata virtutum geminoque men-
tis pariter et corporis decore prefulgida

specie sua et pulchritudine sua in
celestibus cognita celi civium in se
provocavit aspectus ita ut regis
quoque animum in sui concupiscentiam inclinaret et ce-
lestem nuncium ad se de supernis e-
duceret. Et hoc est quod nobis evangelista commen-
dat cum angelum perhibet ab eo destinatum
ad virginem. A deo inquit ad virginem
id est ab excelso ad humilem a domino ad ancillam
a creatore ad creaturam. Quanta dignatio dei
quanta virginis excellencia. Currite
matres currite filie currite omnes
qui post evam et ex eva et parturimini cum
tristitia et paritis. Adite virgineum thalamum
ingredimini si potestis pudicum sororis
vestre cubiculum. Ecce enim deus mittit
ad virginem. Ecce affatur angelus Ma-
riam. Apponite aurem parieti
auscultate quid nunciat ei si forte
audiatis unde consolemini. Letare pater
Adam. Sed magis tu o Eva mater
exulta. Qui sicut omnium parentes
ita fuistis omnium peremptores quam
parentes. Inquam ambo consolamini
super filia et tali filia. Sed illa am-
plius de qua malum ortum est prius
cuius opprobrium in omnes pertransiit mu-
lieres. Instat namque tempus quo iam
tollatur opprobrium nec habeat vir
quod causetur adversus feminam qui
namque dum se imprudenter excusaret
conaretur crudeliter illam accusaret
cunctatus est dicens Mulier quam dedisti
michi dedit. Propter quod curre Eva
mater ad filiam. Filia pro matre respondeat
et ipsa matris opprobrium auferat
ipsa patri pro matre satisfaciat quia
ecce si vir cecidit per feminam iam
non erigitur nisi per feminam. Quid di-
cebas o Adam mulier quam dedisti
michi dedit michi de ligno et co-
medi. Verba malicie sunt hec quibus
magis augeas culpam quam deleas
Verumtamen sapientia vincit maliciam cum
occasionem venie quam a te deus

interrogando olim temptauit sed non
potuit in thorum inde accentis superbie
pietatis in venit reddidit femina per
femina prudens perfacta humilis per
superba que per lignum gustum mortis olim
porrigat in te quemadmodum ab illo ama-
ritudinis dulcedinem pariat fruc-
tus edem mutata quod uerbum inuigilans excusa-
tionis in notam graciarum actionis vertit
dicens mulier quam dedisti michi de-
dit michi de ligno et comedi immo dulci-
ter super mel ori meo quia in humi-
litate mee Ecce enim actum est missus
angelus ad virginem o admirandam
cum haue dignissima virgine conformi
singulare veneranda super omnes femi-
nas ad inuisibilem penitus reparacionem
posteritatis ministracionem Missus
est inquid angelus ad virginem virgines
carne virginem mente virginem professi-
one virginem denique qualem describit
apostolus mente et corpore sanctam nec no-
uiter nec fortuitu inuenta sed ab
eo electam ab altissimo preordinatam
a patribus ab angelis seruatam a
patribus prefiguratam a prophetis promissam
scruta scripturas probaque dico
vos ne ut et ego aliqua ex pluribus tes-
timonia inseram Set pauca loquar
de pluribus qua alia est deus predixit
videtur qui ad serpentem ait inimici-
cias ponam inter te et mulierem
Et si adhuc dubitas quod de maria
non dixit audi quod sequitur ipsa conteret
caput tuum Cui hec seruata est victoria
nisi marie ipsa proculdubio caput contrivit
venenatum que omnimodam maligni suggest-
tionem tam decorum ille arbitra quam
demencie superbia deduxerit ad nichilum
Quam non aliam salomon requirebat
cum dicebat mulierem fortem quis inveniet
noverat quippe vir sapiens huius
sexus infirmitatem fragile corporis lu-
bricam mentem quod cum ceciderit le-
gerat promissum et ita videbat congruum
ut qui vicerat per eam vinceretur per
ipsam vehementer admirans aiebat
mulierem fortem quis inueniet
Quod est dicere Si ita de manu femine
pendet et nostra omnium salus et inno-
centie restitucio et de hoste victoria fortis
omnino necesse est prouideatur que ad opus
potest esse ydonea Sed mulierem
fortem quis inveniet ac ne putet
quasi sine spe dixisse desperando prodixit
prophetando praeuulit nunc de ea venimus sum-
mus Precium eius non est vile non
parvum non mediocre non denique
de terra sed de celo nec de celo proximo
terris set summo hoc fortis mulieris est
a summo celo egressio eius Quamvis
rubum videbat ille quondam moyses ar-
debat flammas quidem emittens
sed non ardebat in maria proventum
et dolorem non sentientem quero
virga aaron floruit quoniam
insita rotam contingentem quamvis
verum non est nos satis ad magis
miraculi maius virginis vero co-
missit dicens Egredietur virga de
radice Jesse et flos de radice eius
ascendet virgam virginem florem
virginis partum intelligens Sed sic
quidem in flore Christus in virgine dei sub
ori videtur ad instar prouidencie
qua non virginis flos sed floris fructum
deprehendi dicebat noveris in eadem
aaronica virga que non solum floruit
sed et frondem et fructum emisit non
solum florem vel fructum sed etiam ea-
rundem eiusdem significatum noveris
apud moysen nec fructum virgo
nec florem sed ipsa virga de montibus
illa nam virga facta aqua ut ibidem
de ... vel desperata ex
[illegible] bibitur ultra cuit mecum

cuius est diversis rebus diversis exem-
plis ipsum figuram in virga cuius de
potentia in flore non plagiaciat in
fructu et dulcedine saporis in-
sidebat quasi secula cuius incle-
ti predecessores quasi primus aspectu
fugientes sub umbra eius suas
protegere non desinunt sine ab eius causa
tum desiderium sine astacie in priorum
eos affixerunt Bona et desiderabi-
lis ipsum ubi tutum est fugientibus refu-
gium quantum fessis refrigerium in seculo
mei domine ihesu misere mei quoniam
te confidit anima mea et in umbra alarum
sperabo donec transeat iniquitas Iubet enim
ysaye testimonio florem filium virgaque
etiam matrem quam virga floruit ab-
sque germine nec virgo concepit ex semine
crevit virga sine ortorem floris lesit
cum sit nec virginis pudorem sacri
partus editio preseruit et tantum virginitatem ma-
terni quasi filio tantum dignitas de sexu partus testio
Quid illud significat gedeonis vel-
lus quod neque sequitur fluvium sed sine
solutione carnis in area posuit Et nunc
quidem lana ut ros in area pro-
dit in scalione assumpta detrahere vir-
ginis et adeo de sanctis significatis Om-
nia in distillantibus celis tota se infun-
dit plenitudo divinitatis adeo ut ex
hac plenitudine omnes accepimus
quam nec sine ipsa non aliud quam terra
arida sumus Sine quoque gedeones fere
quippe diu plurare facit convenie-
mitur quod legitur descendet pluvia
in vellus tamen prophetice quod sequitur
sepenit stillicidia stillantia super terra
et dat in eius quod pervincta rore ma-
didam aridam pluvia respondo
licitata que segregavit deus heredi-
tati sue placatio prima absque strepitu
operationis humane suo sequentissimo

lapsu virginem diminutus et utique post
modum non ubique terram diffusa est per
ora predicatorum iam non sunt pluvia
in vellus sed sunt stillicidia stillantia
super terram Cum quodam neque strepitu
verborum ac sonitu miraculorum siquidem
recordare sunt nubes ille que por-
tabat pluviam preceptum quod fusse cum
mittentur Quod dico vobis in te
nobis dicate in lumine Et quod in
aure auditis predicate super tecta quod et
fecerunt Et enim in omnem terram
exiunt sonus eorum et in fines orbis
terre verba eorum Femina nona no-
bis vaticinatorum et quam gratis tenemus
monstrare non potuit meum et au-
dere desiderabat et sperans premit-
tebat novum in quid creabit dominus
super terram femina circumdabit virum que
ista femina Quis non iste vir aut
si vir que femina circumdatus aut
si femina circumdari potest quo vir et
ut apertius dicam quis potest vir in
eo in utero matris hoc est femina
femina circumdari pronunciamus quod vir
habeat infantiam pueriliam adoles-
centiam atque iuventutem virilitatem
adque usque senectutem per omnia pro-
nerunt Quis ergo iam adeo grandis
est Quid femina circumdari potest sicut
dixi sed femina circumdabit infantem
vel femina circumdabit pueritiam et hoc
novum videtur nec mirum nunc autem
nil tale potuit sed dixit virum et virum
quem sit hoc nomine quam deus fecit
unicam ut femina circumdaret virum et vir
intra femorum visceribus corporis sui membra
se contineret Quid est hoc miraculum
nunquam potest homo ut ait nichodemus
in ventre matris sue iterato intrare
et renasci. Sed accedo me nunc ad eo-

textum per eius virginalem sic forte in
prima nova ac mira ubi Christus in-
spicit dum diligenter oculum inquire-
bant quam deposita pristina veteram
veteram novitatem porro ibi ag-
noscat longitudo brevis latitudo an-
gusta altitudo subiecta profunditas pla-
na. Ibi agnoscat lux non lucens
verbum aqua siciens panis esuriens
videas si attendas potentiam regi
infirmari imperium dominantem subiectari
dominum domus latentem sed angelos re-
ficientem vagientem sed miseros co-
solantem videas si attendas caritatem
lactantem panem sitientem salutem
pati vitam mori fortitudinem infir-
mari. Sed quod minus mirandum est ipsa
ibi communis consolatio letificat pavor co-
fortans passio salvans mors vi-
vificans infirmitas roborans.
Cum iam illud quod non oderat quoque
probavi inquit non [illegible] eidem
me feminam agnoscit virum circumdare
cum mammas videas virum [illegible]
ad illum suo utero complectere
virum autem dicimus fuisse unum non [illegible]
cum iam [illegible] virum prima potens
sermone sed etiam cum tota adhuc in
fantis dormiat membra blandus vel
fovet ingenio ubi dum iaceret in utero
virum igitur erat iste in utero et natus
sed sapientia non etate cum in gloria non cor-
poris maturitate sensuum non corpulentia
membrorum. Utroque in minimo fuit sa-
piens ut probans non minus fuit sapiens
iste tricennis quam natus annus
quam magnus. Similiter latens in u-
tero sine vagiens in presepio sine
sanguinolentis membris ambulans doctor-
es in templo sine iam perfecte etatis
docens in populo eque spiritu sancto plenus

fuit spiritu sancto. Unde fuit plena in quacumque
etate sua quam de plenitudine illa quam
in sinu [illegible] accepit in utero ut ali-
quid minueret nec eidem aliquid adderetur
sed aperta [illegible] apud in qua ple-
nus fuit spiritu sapientie et intellectus spiritu consilii
et fortitudinis spiritu scientie et pietatis et
spiritu timoris domini. Nec te moveat
quod de ipso legis in eodem loco. Ihesus
autem proficiebat sapientia et etate et gratia
apud deum et homines. Etiam quod de sapientia
et gratia [illegible] non [illegible] quod erat sed
[illegible] quod erat sed [illegible]
[illegible] quod videbatur aliquid novum accidebat
quod autem non [illegible] sed quod accidebat [illegible]
[illegible] nolebat ipse retinendo. Tunc homo
cum [illegible] ut [illegible] quam [illegible]
sed [illegible] proficiens modo
[illegible] disponit [illegible] non puer iste
qui [illegible] etiam ipse disponebat et
quibus nolebat sapientiam [illegible]
et quibus nolebat sapientissimum [illegible]
[illegible] erat [illegible] sapientissimus
[illegible] et [illegible] omni gratia plenus fuisset
[illegible] apud deum [illegible] apud
homines [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] plenus [illegible] ostendebat
[illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] probat [illegible]
[illegible] iste [illegible]
in corpore [illegible] non apparuit [illegible]
[illegible] dubito [illegible] fuisse [illegible] quam
[illegible] fuisse non ambigo [illegible]
[illegible] est esse quam esse [illegible] sed [illegible]
[illegible] sine [illegible] novitatem
[illegible] apparuit et novos
[illegible] flores exponit
Ecce inquid virgo concipiet et pariet
filium. Et [illegible] [illegible]
et audis [illegible] qui sit. Et vocabitur

ut nomen eius emanuel quod est nob-
iscum deus. Secunda itaque dubitacio
circa deum est ex eo apparens dum videt
quam contrarie et discordie sibi nimis mira
et mistica dicantur in uno convenit vir-
ginitas fecunditas sic est cum virgine
et virgine sine invicem quod tot mira-
cula convenerunt tot oracula prius sunt
divinis munera sunt sibi representare. Dicet
cum hiis modis figuris et tipibus conside-
rem cum si non dubitacio fuit. Respondeo viderunt
et providerunt olim Moysen monstratum
est in rubo et igne Aaron in virga
floride Gedeon in vellere et rore. Hoc ...
Salomonis perindit in forti muliere ...
...o apertus Jeremias promisit de femina
et nunc apertissime ... declaravit des-
ponsata a deo Gabriel tandem exhibuit
... figure salutando gracia namque de
qua nunc dicitur missus est angelus
Gabriel a deo ad virginem desponsatam
Joseph ... virginis ... desponsatam
... desponsatam ... ut ...
... parentem ... cur
desponsata fuit non nupta nisi ...
... quot ...
... valde ...
... dig-
na ... quot ... ne
... sunt. Illa namque fuit
nomen ... desponsationis marie que et du-
bitacionis thome ... sequitur est
... ut ... desponsationis fuit
... tempus ...
... tradentis custodiente ...
... ad sibi ... custodiens
... fideliores
existerent sicut ... thomas dubitando
palpando certissimus factus est dominice
... resurrectionis ita et Joseph ...
... desponsando eius ... in
... custodia studiosius comprobando

facto est quidem ... certissimum ... pul-
... quod ... continencia. Et dubitacio-
thome et desponsacio marie potant ...
quidam ... nobis ... erroris
... fidei ... in illo casu
... in illa ... suspicionem ...
... nato ... Jesu ...
... est ut ... tunc ... suspicionem ...
... sic ... magis et desponsa ...
... quedam ... sunt ...
thome dubitanti et palpanti quam
... audienti et credenti de maris
... facientibus ... eius custo-
dienti et ... quam ipsi quoque
... desponsata ... desponsant
... quos ... non de-
sponsatam et gravidam non ...
dicat ... quam ... non
autem hoc ... diabolus ...
... non ... hominis ...
... ad tempus ... de ...
... nati quam de ... non
potuit ... aliquem ...
... sicut ut omnis ...
... ~~impotant itaque non ...~~ in ...
... ut ... potest
itaque non potuit ... demones ...
... homines ... ante ...
... aliquando ...
... non ... deus ...
... facere vellet ... ab illo
... non potuit
... sicut in-
... quosdam ...
ut ... cum ...
... ita in-
hoc ... magnifico ... in-
... non ... potentiam ...
... suam ... voluit ...
... quod vellet perficere potuisset

placuit ei eo potius et modo et or-
dine hostem suum vincere quo vicerat ut
sicut prius dyabolus feminam se-
duxit et postmodum virum per feminam vicerat
ita prius a femina virgine seductor
postea ab ipso Christo aperte debellaretur quia
tenuis malicie fraudulentia ars pietatis
illudit ac malignam fortitudinem
quam iactabat diabolus deus
inprudentior apparuit et fortior
Ita quippe docuit incarnatam sapientiam
providentem vincere maliciam que non
solum attingit a fine usque ad finem for-
titer disponendo omnia suaviter attingit
autem a fine usque ad finem id est a celo us-
que ad terram et ad infernum Sed a celo
descendit in mundum et de mundo
descendit ad infernum ac ab ubique non
fortiter quia et fortissimus expulit fur-
tum et captivos inferi spoliavit a morte
convenientes quo ad ut prius
omnia celestia et terrena disponeret et
ut nulli saracenus in quantum vellet
quos in pace fugaret Et sicut de-
bellatum nobis prius fuit hu-
militatis et mansuetudinis salvatoris
verum exemplum relinqueret sic quod mira-
bili fiet modo nimis sapienter et finis su-
avis temporibus suis apparet Quid enim
per dyabolum ab nobis ma-
nentibus semper necessario agit
Desponsata est maria ioseph quod propter hoc
latentibus sanctum absconditur et a propo-
sito dignitatis exprobatur et dignus ta-
ciendi eam fame prudentem
quod sapientis quod dignus

dignitas prudentia Deus tali consilio
secretis celestibus et ad intima
testes et excludit hostes et integra
servatur fama virginis alioquin ma-
tris que concepisset unius adultere
Sponsus est autem Joseph cum esset
eius cum esset iustus et nollet eam
traducere voluit occulte dimittere
eam Sed cum esset iustus noluit eam
traducere quia sic necesse iustus erat
si cognoscens ream consensisset
iudicium iustus non esset si peccatum et
noxia condempnasset Cum quod esset iustus
et nollet eam traducere voluit
occulte dimittere eam quare noluit
dimittere eam propterea in hoc non in-
ca secundum primam sententiam ita hoc Joseph
voluit dimittere eam sicut et petrus
dominum a se repellabat dicens exi a me
domine quia homo peccator sum et quod
attento a domo sua eum prohibebat
cum diceret domine non sum dignus ut in-
tres sub tectum meum Ita quoque in Jose-
ph in dignum et peccatorem se reputans
dicebat in tanta talium et tanta non
debere sibi ultra familiarem prestare
convictum Cuius sancte admirabile expa-
vescebat dignitatem videbat et
horrebat dominum mirari certissimum gest-
antem insigne et quia misterium pe-
netrare non poterat volebat dimittere
eam Expavescit petrus magnitudinem
mire potestatis expavit centurio
maiestatem expavit nimirum et
Joseph homo huius tanti mira-
culi novitatem magnitudine et ideo volu-
it occulte dimittere eam quare ergo
Joseph propter quod se secreto voluit
iudicavit indignum Sed audias

sciam elizabeth cuius non posse prophe-
ciam nisi cum gaudio et reverencia suscipit
namque dicit unde michi ut veniat mater domini
mei ad me. Ideoque Joseph noluit di-
mittere eam sed quia occulte et non pal-
am [illegible] dimittere causam [illegible]
ut exigant verum dicit enim [illegible]
vir iustus ipso dicto [illegible] non
credidit sed [illegible] quod sciebat
quod de illius puritate dubitabat non
[illegible] et ancillas inter sub-
[illegible] lapidaverunt illam cum
namque veritate credente tacuit modo quod
postea [illegible] in templo domini
[illegible] dicit apparuit enim post-
modum nupcias mariam introierunt
etiam [illegible] agito
[illegible] vir iustus ne aut [illegible]
aut infamare cogetur in [illegible]
occulte voluit dimittere eam. Quo-
modo [illegible] Joseph sicut
hominem dubitasse contendat
dum iustus erat voluisse quidem
[illegible] eam ea [illegible] suspicionem
[illegible] quia iustus erat tradere
voluisse suspectam et ideo voluit
occulte dimittere eam [illegible]
[illegible] illam dubitacionem suspen-
[illegible] que meruerit divino certifi-
cari [illegible] Hec quippe scriptum est
hec autem eo cogitante quod scilicet
occulte dimitteret eam apparuit ei
angelus in sompnis dicens Joseph
fili david noli timere accipere
mariam coniugem tuam quod enim
natum est de spiritu sancto est. [illegible]
[illegible] desponsata est maria Joseph
+ sicut vel [illegible] [illegible] cui
nomen erat Joseph [illegible]
non quia maritus sed quod [illegible]
[illegible] dei erat vel [illegible] quia

iuxta [illegible] non [illegible]
[illegible] sed [illegible] et [illegible] appella-
[illegible] [illegible] putat debuit quod [illegible] omnis
appellari quia vere sunt reputari sic
[illegible] salvatoris non [illegible]
sed [illegible] ut putaret esse [illegible]
[illegible] hoc ipso [illegible] Et [illegible]
erat [illegible] annorum [illegible]
ut putabatur filius Joseph vel [illegible]
[illegible] matris vel filii [illegible] quod
[illegible] ut [illegible] maria [illegible]
[illegible] appellatus fuit ab [illegible]
[illegible] [illegible] appella-
cione qua [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] de [illegible]
[illegible] vocabulo quod [illegible]
[illegible] non dubitatis [illegible] qui-
[illegible] fuit iste Joseph sanct-
[illegible] magni [illegible]
[illegible] in egipto [illegible]
[illegible] non [illegible] vocabulum [illegible]
[illegible] sed ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ille Joseph [illegible] [illegible]
[illegible] in egiptum [illegible]
[illegible] iste Joseph [illegible]
[illegible] [illegible] fugiens [illegible]
in egiptum portavit [illegible] suo [illegible] in
[illegible] [illegible] noluit [illegible]
iste [illegible] [illegible] [illegible]
virgine [illegible] [illegible]
[illegible] custodivit [illegible] est
in [illegible] misteriis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non sibi sed
[illegible] iste panem [illegible]
[illegible] accepit [illegible] sibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iste Joseph [illegible]
cui maria desponsata est [illegible]

fidelis inquantum fuit vir prudens quia
cognovit deus sue matris placitum suique
civibus multarum salutem demumque matris
magni consilii coadiutorem sibi fide-
lissimum. Hinc accidit quod cum fuisset de
domo david de regia stirpe des-
cenderet hic iste joseph nobilis ge-
nere mente nobilior. Plane filius
david non degeneravit a patre suo da-
vid prorsus inquantum filius david
non est carne sed fide sed sanctitate sed
devotione. Quem tamquam alterum da-
vid deus invenit secundum cor suum cui
tuto committeret secretissimum et
sacratissimum sui cordis archanum
cui tamquam alteri david incerta
et occulta sapientie sue manifestavit
et dedit illi non ignorare de myst-
erio quod nemo principum huius seculi
agnovit. Cui denique datum est quod multi
reges et prophete cum vellent videre
et non viderunt audire sed eciam
portare deducere amplecti deos-
culari nutrire et custodire. Non tamen
autem joseph sed et maria credenda
est descendisse de domo david alio-
quin non fuisset desponsata viro de
domo david si non esset et ipsa
de domo david. Sed in illo comple-
ta est veritas quam iuravit deus da-
vid alto tamen consilio et teste ad
implere promissiones. Virginis autem
et nomen inquid virginis ma-
ria. Loquamur pauca et super hoc
nomine quod interpretatum maris stel-
la dicitur et matri virgini valde
convenienter aptatur. Ipsa namque

aptissime sideri comparatur quia sicut
sine sui corruptione sidus suum emittit
radium sic absque sui lesione virgo pe-
perit filium. Nec sideri radius suam
minuit claritatem nec virgini fi-
lius suam integritatem. Ipsa est
ergo nobilis illa stella ex Jacob
orta cuius radius universum orbem
illuminat cuius splendor et prefulget in
supernis et inferos penetrat terras
eciam perlustrans et calefaciens
magis mentes quam corpora fovet
virtutes excoquit vicia. Ipsa inquam
est preclara et eximia stella super hoc
mare magnum et spacioso necessario
sublevata micans meritis illustrans
exemplis. O quisquis te intelligit
in hoc seculi profluvio magis inter pro-
cellas et tempestates fluctuare quam
per terram ambulare ne avertas oculos
a fulgore huius sideris si non vis
obrui procellis. Si insurgant venti
temptacionum si incurras scopulos tribu-
lacionum respice stellam voca mariam.
Si iracundia aut avaricia aut car-
nis illecebra naviculam concus-
serit mentis respice mariam. Si cri-
minum immanitate turbatus consciencie
foeditate confusus iudicii horrore
perterritus baratro incipias absor-
beri tristicie desperacionis abysso cogi-
ta mariam. In periculis in angustiis
in rebus dubiis mariam cogita
mariam invoca non recedat ab
ore sed ut impetres eius oracionis
suffragium non deseras conversacionis
eius exemplum. Ipsam sequens
non devias ipsam rogans non despe-
ras ipsam cogitans non erras
ipsa tenente non corruis ipsa prote-

gente non metuis ipsa dico non
fatigaris ipsa gracia premens respi-
ciamat ipso expressius quam mito
deum sit Et nomine virginis ma-
ter iam modice pausandum e nex
nos intimi fici claritatem tantilus
mitam ut cum tibi artificiali bonum
nos sit esse religi dulcis Melius to-
tiens in silencio quod verbosa non suf-
ficit explicare lucido Interim at
ex devota scintillantis scripturis
placeas sermone reparabit nichilus
que pertinet dignitate
Ibant ubi congrue in eo orba
torum a summo que uel ex magistrorum
sententia in me qui ciora sunt quomodo fiat
incis lectore apposuerim Et aut
nunc appositis verbis incipiam ne
cum non quidem sit pia qua tacta
sed qua latius sum quam impolli-
tus labiis ego sum Item quod sana
quod falsa quot turpia protulerit ipsius
incessanter ob mori me enormisse
saeculo in quo nunc celestia venolme
verba presumo vehementer timeo ne ca
audiam a me deum Quare tu enar-
ras iusticias meas et assumis tes-
tamentum per os tuum Sed nam et in
desperans altari pendens carbo vivus
sed ingens globus igneus afferatur
qui vix uel cum nube tacta pervenerit
oris mei ambiguitate ad plenum ex
coquere sufficiat quatinus angeli
ad virginem et virginis ad ipsam gra-
tia in mortem ac casta colloquia digni-
ficat mea qualitercumque vocalitate sermo-
ne aut eum oblivioni Et ingressus an-
gelus ad eam Item dubitum quia
ad Mariam dixit Ave gracia plena
dominus tecum Quo ingressus ad ea
yinto in secretarium pudici cubilis
ubi fortassis clauso super se hostio orabat

premium suum in abscondito Solent
angeli sanctis orantibus adstare delectantur
quos vident levare puras manus
in oracione holocaustum devocionis gau-
dent se offerre deo in odorem sua-
vitatis Marie autem orationes quantum
placuerunt in conspectu altissimi an-
gelus indicavit qui ingressus ad
eam tam reverenter salutavit Nec
fuit difficile angelo per clausum
hostium intrare penetrare ad abdita
virginis quem vacat ex subtilitate sue es-
sencie Hec sed in nativitate nec sol
fenestris eius arceatur ingressus quo-
cumque enim suis impetus ferat ange-
licis cum spiritibus parietes non obsist-
unt et cuncta illis visibilia cedunt
cuncta eciam corpora quamlibet solida
uel spissa penetrabilia Dico non est quod aliquis eis ac quamlibet suffi-
cienter
tum angelus invenit hostio clauso Virgi-
nis enim mirum in proposito erat hom-
inum frequencias vitare colloquia
ne vel orantis perturbaret silencium uel
continentis castitatem temptaret Clau-
serat ergo illa tunc hora super se suum
sed tacitum penetrale in quo secreta Ita ho-
minibus non angelis penitus et propterea tunc
ad eam intrare angelus fecit ita
homini facilis patebat accessus In-
gressus ergo ad eam angelus dixit
Ave gracia plena dominus tecum Le-
gimus in actibus apostolorum apostolos plenam
graciam repletos apostolos fuisse sancto
sed longe dissimiliter a Maria alio-
quin nec in illo se extant plenitudo
divinitatis corporaliter quam a sum-
mo in Maria Sed non in manu gracia
plena dominus tecum Nam unus si
gracia plena erat Sed hoc potius
mirandum erat quod qui angelus
insisterat ad virginem ab angelo
inveniatur a deo cum virgine fecundate
angelo deus ut festinate

11

mittitur ipse celestis spon[sus] et adest
nec mirum nam cum esset rex in accubitu
suo nardus virginis dedit odorem
suum et ascendit in conspectu glorie eius
fumus aromatis et tinnivit gratiam co- + repletur
ram oculis dei clamantibus qui
eum spectabant Que est ista que ascen-
dit per desertum sicut virgula fumi ex
aromatibus mirre et thuris et sicut
quo rex et sponsus de throno suo
exultavit ut gigas ad currendam
viam et sicut a summo celo egressio
eius minime tamen evolans de solio
provenit suum mittens deus ad virgi-
nem quam amavit quam predilegat
cuius decorem concupierat Venit
prospiciens a longe dementem con-
tulans et exultans ait enim sponsa
vox eius saliens in montibus et trans-
siliens colles vidit autem et concupi-
vit rex decorem tuum virginis speciosam
quia quamvis longe cum promoveta fuit
apud suo dante dicens sibi audi
filia et vide et inclina aurem tuam
et obliviscere populum tuum et domum patris
tui quia hoc fecisti concupiscat rex
decorem tuum audivit quippe au-
dit non ut quidam qui audientes
non intelligunt sed audivit et cre-
didit vidit et intellexit Et inclina-
vit aurem suam ad obedientiam
ad cor suum ad disciplinam Et obli-
ta populum suum et domum patris sui quia
nec populum suum ang[elorum] pluris successio-
nem nec domum patris sui relinquere
curavit eadem quoque cum virginibus in
pluribus quod desponsata domino regi secre-
torum dure potuisset omnia arbitrata
et que spretam ut Christum lucrifaceret nec
fefellit eam intentio quia Christum
sibi vendicavit filium nec aporti-
unitate molaret virgo gratia plena

gratia quae et virginitatis gratiam te-
nuit et prophete fecunditatis gloriam accepit
Ave inquid gratia plena dominus tecum
non dixit mecum sed dominus tecum dominus enim
qui ubique totus est per suam essentiam
aliter tamen in rationalibus creaturis
quam irrationalibus et aliter rationalibus
quam in malis est per essentiam
ita sane in irrationabilibus creaturis
ut aliud capiat ab ipsis rationabilibus
aut quidem omnibus capi potest cum
quidem sed a bonis tamen capitur etiam
per amatorem justitie qui bonus est
ita ut et cum ipsis sit per concordia
voluntatis Nam cum suas volunta-
tes ita iustitie subdunt ut deum de-
ceat velle quod ipsi volunt per hoc
quod ab eius voluntate non dissentiunt
deum sibi specialiter iungunt Sed cum
ita sit cum omnibus sanctis specialiter
tamen cum maria cum qua utique tanta
ei consensio fuit ut illius non so-
lum voluntatem sed et carnem con-
iungeret ac de sua virginis quae
substantia unum Christum efficeret ut pro-
vinus Christus fieret quia et si nec totus
deus nec totus de virgine totus
tamen dei et totus virginis est nec duo
filii sed unus utriusque filius ait gratias
ave gratia plena dominus tecum nec tamen
filius quem carne tua indues
Adz- dominus spiritus sanctus de quo sanctificatus
dominus pater qui genuit quem concipis
Pater inquam tecum qui fecit
tamen facit et tuum filius tecum quem tu
condiciam in te mirabile sacramen-
tum mire in te et sibi reservat ge-
nitale secretum ut et servat virgina-
le signa dum spiritus sanctus tecum
qui cum patre et filio tuum sanctificavit
uterum dominus tecum ut benedicta tu in mulieribus

Libet ad intr(are) quod elizabeth cum
hec verba sunt p(re)senta adiunxit
Et benedictus fructus ventris tui
Ideo quia tu benedicta ideo benedictus fru-
ctus ventris tui sed quia ille te prevenit
in benedictionibus dulcedinis ideo tu
benedicta es. Ac cum benedictus fructus
ventris tui in quo benedicentur
omnes gentes de cuius plenitudine
tu quoque accepisti cum ceteris a quo dif-
ferentius a ceteris ac proinde tu bene-
dicta es in mulieribus. Ille non ben-
dictus non in hominibus non inter an-
gelos sed qui est ait apostolus super omnia
deus benedictus in secula. Dicitur ben-
dictus ben benedictus panis benedicta
mulier benedicta terra vel si taliter
creata benedictum de medio ... sin-
gula in te benedictus fructus tuus qui
sit super omnia benedictus deus in secula
benedictus ergo fructus ventris tui
benedictus in odore benedictus sapore
benedictus in specie huius odoris suavitatem
deus fraglantiam sentiebat qui dice-
bat Ecce odor filii mei sicut odor
agri pleni cui benedixit dominus in
sapore huius fructus quidam quod
gustaverat taliter eructuabat di-
cens Gustate et videte quam sua-
vis est dominus De sapore huius fruc-
tus Et alibi Quam magna mul-
titudo dulcedinis tue domine quam
abscondisti timentibus te Et alius
quidam Si tamen inquit gustastis
quoniam dulcis est dominus Et ipse
fructus dixit invitans nos
ad se Qui edit me ait adhuc
esuriet Et qui bibit me adhuc
sitiet utique pro saporis dulcedine
hoc dicebat quia semel gustatus
magis excitat appetitum donec

fructus quem anima consolatur Et
satiatum insatiatum Et est quod
est audisse de odore audisse de sa-
pore sentire et degustare Si enim fru-
ctus iste mortis non solum huma-
nis sunt ad vescendum etiam ipsa
spiritualia delectabilis aspectu Quanto
magis huius vitalis fructus maximum
decorem debemus inspicere quem
ipse alia spiritualia desiderant et
angeli prospicere Cuius pulchritudinem
in aspectu videbat et in corpo-
re odore cupiebat qui dicebat
Ex Syon species decoris eius Et ne
mediocre est in odore commendatus
decorem Dicitur quod in alio psal-
mo legis Speciosus forma pre filiis hominum
diffusa est gratia in labiis tuis propterea
benedixit te deus in eternum Ex quo
benedictione benedicta etiam tu
in mulieribus Quia non potest arbor
mala fructum bonum facere Benedicta
inquam tu in mulieribus que nostram
originalem maledictionem omnem ipsa
qua deus est in terra Dices filius
a matribus Qua benedicta est ma-
ledicta filiis manens in ipsa ad
singularem conferenda ad benedictionem
ut nec filiis maneas Hec cum
dolore parturias Quia vetitas
ac ... iugum super omnes filias eve
Et si pepererint cruciantur Et si non
pariunt maledicte Et dolor pre-
habet parere et non parere maledicto
Quid facies domina hoc audis Si
parturis angustiaris Si filiis ma-
nes maledictionis Quid eligens
pariendo ergo angustie ... inquis
michi sunt undique Solum est tu

Oportet maledictum incurrere et casta
manere. Quam prius quidem te
ipse concupiscam. Amor unico par cum
dolore gemitum habet et cum similiter
maledicam sed non peccatum. Jhesus non peccatum
fuit. Et etiam demum hec male
dicto quam aliud. Quam dotem
opprobrio nostri ob aliud sancte
dabis maledicta nisi quod obprobria
et decepcionem sit secunda tamquam
inutilis et infructuosa. Et hoc ratio
nem aut in primis est quod homines
dupplicis dum ne possum quo casta
exhiberes. O virgo prudens, O virgo
devota. Quis te docuit deo placere
virginitatem. Que lex. Que instructio.
Que pagina nostris ut prescripsit celi
bem ut hortatur in carne non car
nalis vivere. Et beata virgo sapiencia carnis
mors est et curam carnis ne fece
ritis in desideriis. Ubi legas
de virginibus. Quia cantant can
ticum novum quod nemo alius cantare
potest. Et sequuntur agnum quocumque
ierit. Ubi legas laudatos eos qui
se castraverunt propter regnum dei. Ubi le
gas in carne cum ambulantes
non secundum carnem militant. Et qui
matrimonio iungit virginem suam
bene facit. Et qui non iungit melius
facit. Ubi audias volo vos omnes
esse sicut me ipsum. Bonum est homini
sic maneat. Sed consilium meum de virg
inibus autem mandatum preceptum non habeo
consilium autem do. Tu e non nodi
tam preceptum nec ipsum nec
exemplum nisi quod iniecto do
cebat. Ecce de omnibus ac sermo
dei vivus et efficax aut fuit.

tigi. Quam filius prius inspirit
mentem quam induit carnem
Itaque cum te donum exhibere dig
nem et nescias quod ipsi te exhiberi
oporteat in virginem. Eligis in sponsum
et te incomparabilis sanctissimas
cum te probasti maledictum incurre
felicitas. Et ecce maledicto bene
dictio commutatur, felicitas fecun
ditate recompensatur. Ubi ergo
sunt exprobrancium quod nunc ipsa ubique
Quia ecce fructus est magna
quam potens est ut per male
dictionem ipsi beatam te dicunt omnes
generaciones. Nec suspectam habeas
prudens virgo fecunditatem quia
non aufert virginitatem. Eo
magis sed sine peccato quem nichil omnis
dei non generata pariens sed non cum
ipsa nescias viri et gignens fi
lium qualem filium Jhesus mater
Cuius est deus pater filius per adve
nitatem ait. Quia tue castitatis
Beata patris ventris ait fructus
ventris virginalis dum deum per ales
a deo concepit. Conservare
ergo virgo fecunda, casta puer
pera mater intacta que non est
in ipsis ultra maledicta neque
inter steriles deputata. Et sic eo
tempore maledictionis ab ipsis sed
carnis non quia sterilem videbant
sed quia fecunda in videant me
rito quod pro maledictum paciens est
quam te suam virgo habuit
in celis sed ut in terris ab angelo

viduata et a actibus gula comburere
misto viduata peccatis viduata in mo-
mulieribus et viduatis fructibus bo-
tis Cum ergo audisset turbata
est in sermone eius Et cogitab-
at qualis esset ista cogitatio Sol-
lent virgines que vere sunt virgines
semper esse pavide Et ut nunquam se-
cure ut caveant timenda etiam
cauta pertimescere scientes se in vasis
fictilibus thesaurum portare preciosum et
nimius actum de nullo angelum
ut omnes et in terris more celest-
tium conversari Et in carne celi-
be agere vitam at quidem qui quod
novum quid si quando videris sunt ortum
suspectas habe insidias tota vera
se estimat machinatum Ideo et
maria turbata est in sermone angeli
turbata est sed non perturbata Turba-
cio sit virginis et non sit pavitus
Ex cogitacione dicis antiquus et tamen
cervos in mente habui Ita ergo
et maria turbata est et non est locuta
sed cogitabat qualis sed cogitabat
qualis esset ista salutatio Nota
turbata est verecundie sunt virginalis
Nota non perturbata fortitudinis
Nota tacuit et cogitavit pruden-
ter Cogitabat autem qualis esset ista
salutatio Dicebat secum ergo quia
sepe angelus sathane transfigurat
in angelum lucis et quia nimis simpli-
cis fuit Et simplex erat nichil-
tale presumens Misso angelo Gabriel
et cogitabat qualis esset ista
salutatio Tunc angelus intimens
virginem in varias eam secundum vol-
be cogitaciones facilime despicit

Bens pavidam complacem confirmat
dubiam ac familiariter eam vo-
cans ex nomine benigne ne time-
at persuadet Ne timeas inquid
maria invenisti graciam apud deum
Michael hic est nichil hic fallacie
est nichil hic decepcione unde si
suspicaris insidias non sum homo
sed spiritus et dei angelus non sathane
Ne timeas maria invenisti
graciam apud deum Discedat ista
tua humilitas altissimo placeat
Maneat te apud ipsum felicitas
maneat angelico te indignam
Nec colloquio indicaveris Nec du-
bitavero ut quod tu indebitam
existimaris graciam angelorum quem
invenisti graciam apud deum In-
venisti quod querebas Inve-
nisti quod nemo potuit ante te inve-
nire In venisti graciam apud deum
Quam graciam dei et hominum pacem
mortis destructionem vite reparaci-
onem hec ergo gracia quam tu inve-
nisti apud deum Et hoc tibi signum
Ecce concipies et paries filium et vo-
cabis nomen eius ihesum Intellige
prudens virgo ex nomine promissi
filii quantam et quam specialem graciam
invenis apud deum Et vocabis nomen
eius ihesum non hunc vocabo-
potuit alius ex nuncia angelo ut
pecante sit ipse enim salvum faciet
populum suum a peccatis eorum Duos illic
lego in typo huius qui nunc in
manibus hominum conpressisse ambos
populos fecisse quorum unus populum
suum babilonia eduxit alter suum
in terram promissionis induxit
Et illi fundem illos quibus preciant

ab hostibus defendebat. Sed nunquid
salvabat a peccatis eorum? Iste autem ve-
re hic salvat populum suum et donat
vitam eternam vivendum. Ipse enim sal-
vum faciet populum suum a peccatis eorum.
Dominus est etiam hic qui peccata dimit-
tat veniam et me peccatorem dig-
netur dominus annuntiare populo suo ut
salvum faciet me a peccatis meis.
De enim verus populus. Cuius iste
est dominus eius deus quia ipse
salvum faciet populum suum a peccatis
eorum. Vere autem non multa [illegible]
autem se esse de populo eius. Quomodo
tunc ipse non faciat de populo suo
verear ne plenius quam [illegible] in-
populo eius religiosos esse videt.
Ipse [illegible] populus hic labiis
me honorat cor autem longe est a me.
Nomine dominus Iesu qui fuit eius
nomine a quos elegit apostolus. Quid
me vocatis ait dominus domine et non
facitis que dico vobis. Fare veri
paveas ad populum eius ut potius
te in esse de populo eius fac q-
dicas ipsius. Et computabit te in
populo suo. Fac quod iubet mo-
nuit dominus ipsis. Quod iubet in
lege et in prophetis. Quod iubet per
ministros suos qui sunt in ecclesia
De terra eius [illegible] preposi-
tus [illegible] tu bonis et modestis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] corde. Et eris
de populo eius. Quem elegit
deus in hereditatem sibi. Eris
[illegible] populo eius. Quem
dominus benedixit dicens. Opus ma-
nuum mearum tu es hereditas mea
[illegible]. Cum non forte [illegible] carnales
[illegible] et testimonium perhibet de
populo quem non cognovi servi-
vit [illegible] obedivit
michi. Sed audiamus quid iste
angelus sonat de illo. Cum ut
[illegible] conceptu tale [illegible] nomen
ait namque hic erit magnus
et filius altissimi vocabitur. Vere
magnus quia filius altissimi voca-
bitur appellari. Cuius magnus cuius
magnitudinis non est finis. Et qui
magnus ait sic deus noster
[illegible] magnus qui tam magnus
quam altissimus quam ipse altissimus
Neque enim altissimi filius rapina
arbitrabitur esse se equalem al-
tissimo. Ille vero cogitasse arbi-
trandus est rapinam qui [illegible]
in angelicam formam suis [illegible]
[illegible] suo se comparans usurpavit sibi
quod filii altissimi proprium est qui [illegible]
in forma dei esset non fuit. Sed ge-
nitus est altissimo cum pater [illegible]
nus omnipotens sit non potuit [illegible]
nec equalem coequalem sibi [illegible]
ut inequalem gignere filium faceret
itaque angelum magnum sed non quantum
ipse et eo nec altissimum. Sed [illegible]
cum [illegible] non fecit sed genuit [illegible]
omnipotentem altissimus altissimum
coeternum [illegible] [illegible] sibi
comparari. Nec rapina estimat nec
in iniuriam. Vere [illegible] hic erit magnus
qui filius altissimi vocabitur. Sed
quare hic et deus non [illegible] est
magnus non [illegible] quo [illegible] nec ma-
ior post conceptum [illegible] sit quia
[illegible] nec [illegible] ut fuit [illegible] forte [illegible]

dixit quia cum magnus deus est
magnus homo factus sit. Ubi ergo hic
erit magnus | magnus homo m-
agnus doctor magnus propheta sicut cum
de eo dicatur in evangelio Quia propheta
magnus surrexit in nobis Et
annunciaverunt eundem propheta magnus
eundem propheta dicentur premittatur
Ecce magnus veniet propheta magnus
Et ipse renovabit ... Et ideo er-
go parvulum patres parvuli ... p-
arvuli lactabis Sed nobis parvulum
cogita magnum Est magnus cum
... magnificabit cum dominus in
conspectu regum ... ut adorent
omnes reges et omnes gentes serviant
ei Magnificant ...
... Quia hic erit magnus et
filius altissimi vocabitur magnus
erit et magna faciet cum Quia
potens est et sanctum nomen eius Et
et servitus nomen ... quod
filius altissimi vocabitur ma-
gnificatur ... parvulus
magnus dominus ut faciet magnum
... et parvulus parvulus ... na-
tus est nobis filius datus est nobis
nobis ... non sibi cum mag-
num ... nobilius natus ex
... non indigebat
... non angelis quorum ...
magnum ... requi-
rebant non requirebant nobis ergo
natus nobis et datus quia nobis in-
... Jam de nobis natus ...
... Ad quid ...
... in ...
de salvare salutem ... Ecce
parvulus in medio ...
... parvulus ...
... parvulus ... malicia non sapiat

... esset sit ...
... Quia ...
... corde ... magnus ... deus
... causa ... sit homo ...
... moveamus ... in ...
crucifixus ... eius humilita-
tem ... eius magnitudi-
nem ...
... lancea in ... eius
... offeramus ...
...
... datus est nobis ...
...
... filio non pepercit Sed pro nobis t-
radidit illum Et ipse filius ...
... forma ... ac-
cipiens ipse tradidit in mortem
animam suam ...
est et ipse ...
Et ... rogant ut non
...
... rogat non peccat ... filius
... tradidit ... in mortem ut in-
... equaliter ergo ad nos ...
da ... quibus equalis ...
... una par in nobilitate po-
tencia ... in bonitate ...
...
... deus ... sancta ... amore

... in laudibus
matris ... ad filium ...
... filium ...
non recedimus Nam si ... salomone
filius sapiens gloria patris Quanto
magis gloriosum est ...
... sapiens ... quia ergo ... in
omnibus laudibus ... laudabit ...
... angelis
narrat ... Non ergo laudo
... non ... Sed ...

deuotus quod replicauit pro euiden-
tia sua. Sequitur namque et ait
Et dabit ei dominus sedem dauid patris
eius. Verba sunt angeli ad virginem
de promisso filio promittentis quod debe-
at possidere regnum dauid. Quod autem
dauid originem duxerit christus ipsius
nemo dubitat. Queritur autem quomodo
dedit ei dominus sedem dauid patris eius
cum ipse iterum non regnauit. Quin-
ymmo iudeis volentibus constituere
regem non acquieuit. Sed et coram
faciem pilati protestatus fuit regnum
meum non est de hoc mundo. Demumque
magnum pontificem. Et deus qui sedit
super cherubin. Quem propheta vidit
sedentem super solium excelsum
et eleuatum sedes super dauid patris
Sed nomine spiritualem aliam vitam ab ea
que nunc est in qua regnauit dauid
post secula multa ipsa nobiliorem mul-
to decorem habent. Sed puto hic
fuisse designatam illo sed in spiritu
Sed dicendo super vaperis(?) misterium
significans per eam prefiguratam. Tunc
tamen dedit ei dominus sedem dauid
patris sui quando constitutus est
rex ab eo super syon montem sanctum
Sed hic propheta de quo dixit christus
audisse in ore ore meo quod non in syon po-
suisse. Sed super syon iam non fortassis
dant. Et super quem in syon quondam re-
gnauit dauid. Super syon non regnum
est illius de quo dan est ab dauid de
fructu uentris tui ponam super se-
dem tuam. De quo dominus est propheta
alius. Super solium dauid et super regnum
eius sedebit. Vides quam ecclesiis reges
super syon super sedem. Super solium su-
per regnum dabit ergo ei dominus de sedes

dauid patris eius non terrenam sed spiri-
tualem non temporalem sed eternam non terrenam
sed celestem. Unde videtur ut iam dictum
incorrat fuisse dauid. Anima christi
in qua spiritualiter sedit. Deus ideo illius
gerebat ymaginem. Et regnabit
in domo iacob in eternum. Et regni eius
non erit finis. Hic quoque secundum
iacob carnalem accipimus quo nulla
queso ratio non est in eternum regnaturus
Quomodo ergo domus eterna in qua
regnum in eternum cuius regni non erit
finis. An non dominusque ex apparatu de
iacob impie abnegauit cum et in-
ex hereditate eum. Et faciem pilati
perhibentes regem non habemus crucifigam
eius de respondentes clamantes non
habemus regem nisi cesarem. Re-
quire itaque apostolum et ostendet cum quo
maculat iudeum quod est ab illo qui in
manifesto et que in aperto circumcisio
ab ea que in carne fit et spiritualem
vero carnali et filios dei abrahe
et filios carnis non enim qui ex omnibus
qui ex israel hii sunt israhelite neque
qui semine abrahe hii filii. Hec re-
gressio(?) similis est non et omnibus qui ex
iacob. Iacob est quemadmodum et israel qui
enim quia in filios iacob ipsi in-
numerati sunt reputantur in domo
Iacob ut spiritus vos nomine fere
spiritualem et eternam domum iacob
in qua regnabit deus noster ut et
nunc omnibus ex nobis qui in ipsa
interpretationem nominis iacob super
plantat dyabolum. Deuicto suo luctator
contra vicios et concupiscentias suas ut non
regnet peccatum in vestro mortali
corpore sed regnet in eo ihesus re-
gnet quidem per graciam et in eternum

Regnum dei in quibus christus regnabit
in eternum quia [illegible] cum eo regnabit
Et regni eius non erit finis Regina
glorie tu es regnum illud in quo re-
gnat congregata sunt Convenerunt
in unum ad laudandum et ad glori-
ficandum scilicet eum qui super omnes
est rex regum et deus deorum cuius de-
cus plenissima contemplacione
fulgebunt iusti sicut sol in regno
patris eorum O si in meis pectoribus me-
ruerit ipse in beneplacito suo sui
et veniat in regnum suum O si memi-
[illegible] qua [illegible] regnum dei
[illegible] dignabis ab initio
[illegible] in bonitate electorum suorum ad
locandum in leticia gentis sue
ut letetur eciam anime cum hereditate
sua [illegible] ipsum [illegible]
[illegible] de regno tuo quod in ecclesia
mea ut regnes tu qui debes
mea venit enim avaricia et non
dicamus in me sibi sedem iacta-
[illegible] dicit [illegible] Su-
perbia vult in esse rex iuxta illud dicit
ego regnabo ambicio delectacio [illegible]
[illegible] concupiscencia [illegible] in me
[illegible]
Ego quantum valeo resisto [illegible]
[illegible] meum [illegible]
vocamus Ipso me defendo quia [illegible]
esse me [illegible] agnosco [illegible]
[illegible] teneo [illegible]
[illegible] regem in se ipsum deum
[illegible] illos in virtute
tua et regnabis in me quia tu
es ipse rex meus et deus meus
qui mandas salutes Iacob Dixit
maria ad angelum Quomodo fiet istud
quoniam virum non cognosco [illegible]

prudens tacuit cum adhuc dubia
cogitabat qualis esset ista saluta-
cio [illegible] similiter non
[illegible] quamvis [illegible] loqui quod nos-
ciat [illegible] non confortata [illegible]
meditata angelo [illegible] loquente [illegible] meus [illegible]
[illegible] cum deus cum illa [illegible] an-
gelo deus totum [illegible] confirmata
fide [illegible] amore [illegible]
[illegible] dixit ad angelum quomodo fiet
istud [illegible] virum non cognosco non
dubitat de facto sed modum requirit
et ordinem [illegible] cum [illegible] an
fiet istud [illegible] quasi diceret
[illegible] deus [illegible] me
[illegible] esse ancillam [illegible] non cognosco
virum [illegible] quo ordine placue-
bit ei ut faciat istud [illegible]
me [illegible] ut pariam tale
filium Et gaudeo de filio et doleo
et proposito [illegible] voluntas eius
[illegible] non [illegible] pa-
riam Et utique si placuerit ei impos-
sibile non erit [illegible] re-
spexit humilitatem ancille sue
Quomodo fiet quia virum non cognosco
Et respondens angelus dixit ei
Spiritus sanctus superveniet in te et virtus
altissimi obumbrabit tibi [illegible]
[illegible] o gracia plena [illegible] quo
[illegible] spiritus sanctus superveniet in te
et virtus altissimi obumbrabit te
[illegible] potuit replere gracia
[illegible] spiritus sanctus cum ipse
sit dator graciarum [illegible]
spiritus sanctus mea erit quo ad
hoc tamquam [illegible]
[illegible] sed [illegible]

non dixit simpliciter veniet in te sed
obumbrabit super quia et prius quidem
mea fuit gratia plenam gratiam sed non
sic veniet et inundat quod redundat habunda-
tior gratie plenitudinem quem
effusurus est super illam at non
cum plena iam sit Aliud amplius
quod capere posset Deinde plus
aliquid capere potest quod et cum
plena fuisse intelligenda est cum
hoc quidem gratia cuius cum repl-
everat mentem sequenti non causa
corporum plenitudo debet quatenus
scilicet plenitudo divinitatis que cum in
illa fuit et inhabitabat spiritualiter
habitabat etiam sicut in nullo alio
corporaliter incepta habitare in carne
eius itaque spiritus sanctus supervenit
in te et virtus altissimi obumbrabit
Quod est virtus altissimi obumbrabit
tibi Qui potest capere capiat Si for-
sitan [illegible] sola [illegible] felicissime con-
cipit [illegible] in illa capere vere
discernere possit qualiter splendor
ille inaccessibilis [illegible] sese
in [illegible] ut et in illa
que inaccessibilis est accedere ad se
sive potuisset deportaret eiusdem
corporis cum se animata corpus
reliquie masse [illegible] fecit
Et forte propter hoc maxime dictum
est obumbrabit est quia res nimis
in sacramento erat et quod sola
trinitas in sola et cum sola virgine
operari [illegible] nosse cui
[illegible] dicat quod spiritus
sanctus superveniet in te quia in eis
sua potentia fecundabit te Et vir-
tus altissimi obumbrabit tibi

[illegible] est illum modum quo de spiritu sancto conci-
pies deum virtus dei sapientia Christus sic
in suo secretissimo consilio obum-
brando [illegible] et occultabit ut eam
scitum sit non [illegible] et tibi at si
angelus [illegible] ad virginem
Quod autem requiris quomodo mater
efficieris [illegible] a soliciis fieri sed
doctor illo quo et auctore Ergo ac
[illegible] consignate [illegible]
non creare [illegible] in [illegible]
[illegible] non [illegible] adipsa [illegible]
[illegible] Ideo et quod nascetur vocabi-
tur filius dei Quod dicere quia non
solummodo sed de spiritu sancto concipies sed
virtutem altissimi hoc est filium dei
Ideo que et quod nascetur ex te sanctum
vocabitur filius dei id est non solum de
[illegible] in [illegible] [illegible]
obumbrabit tibi sed et id quod de tua
substantia sociabit sibi ex hoc iam voca-
bitur filius dei quemadmodum
et is qui apud est ante secula genitus
[illegible] amo reputabitur filius
Sic autem et quod natum est ex ipso
orit [illegible] quod ex te nascetur erit
suus ut cum non sint duo filii sed unus
Et licet aliud quidem ex te aliud ex ipso
sit iam cum filius erat non cuique
suus sed unus utriusque filius erit
Ideo quod et quod nascetur ex te sanctum vo-
cabitur filius dei attende quod
reverenter dixerit quod nascetur
ex te sanctum ut quod cum tam simpliciter
sanctum et absque additamento credo
quod non [illegible] quod [illegible] diceret nec
voluerit [illegible] [illegible] illud mag-
nificum [illegible] venerandum quod de prima

Sed virginalis carne cum sua anima
nimis prius erat innexa. Sed
dicet forte aliquis: nonne sicut homo est
sicut infans, quid est tale? Ponet
si dixisse incideret, ponit quod in
defuncta, sed quia quid est istius
sit quod in virgo generit, sed speculatus
ac singularis fuit, sed ipse sancti-
ficationem et post assumptionem certa
erat angelus. Et ecce Elizab-
eth cognata tua et ipsa concepit fili-
um in senectute sua, quod fuit
necesse etiam huius scilicet signum nun-
ciari conceptum in quantum forte dubi-
tantem adhuc et credulam dictis
recognitori voluit confirmare; sicut
Johanni legimus accidisse Zacharie
incredulitate. Ab hoc ipso angelo
castigatam Mariam autem in
aliquo reprehensam non legimus, quam
potius fidem ipsius Elizabeth spiritu
repleto laudatam agnovimus: Beata
que credidisti, quoniam perficien-
tur in te que dicta sunt tibi a domino.
Sed non solis cognate conceptus
signum nunciatur, immo [illegible]
miraculo additur gaudium, cum inter
pectoris necesse erat non modico
leticie et amoris [illegible]
inflammari incendio que filium
primo dilectionis cum gaudio spiritus [illegible]
veniens mox fiat concepta-
rum [illegible] in sui devotissimo atque
hylarissimo corde tanta se [illegible] potest
pere potest dulcedinis atque alacri-
tatis affluentia. Ut ergo concep-
tus Elizabeth nunciatur Ma-
rie, quia per hoc docebat ut verbum

mox docebat ut verbum mox
divulgandum ubique faceret ergo
per angelum quam audierant ab
homine ut mater dei ac filius
filii mater amota fieret que
nutris tamen ipse quod est remanere
sit ignara. Item Elizabeth
conceptus Marie nunciatus est
ut dum mox salvatoris mundi precursor
ederetur ad veteris [illegible] temporis et
ordinem tenens ipsa postmodum
preceptoribus ac predicatoribus novum
refert veritatem que plane [illegible]
a principio celitus sunt in secreta
misteriis nec in adhuc nunciat
Marie conceptus Elizabeth ut
audiens cognatam vetulam
quidem cogitet iuvencula deo
se quia sit quod illa [illegible] ad
visitandum primo [illegible] locus
et occasio detur quo [illegible] adhuc
dum sui officium valeat liberorum
[illegible] erit
[illegible] infantium ab alterutro
excitata devoto mirabilius fiat
[illegible]
[illegible] magnifica que ab
angelo audis [illegible] ab
ipso [illegible] aliquo [illegible]
[illegible] angelum audi quia
non erit in quo impossibile apud
deum omne verbum. [illegible]
impossibile est ei qui omnia fecit in
verbo, monet me et hic in verbis
angelicis quod signanter non ait
quia non erit impossibile apud deum
omne factum, sed omne verbum, [illegible]
[illegible] possunt omne verbum quia quia

facile potuit homines loqui quando
voluit etiam per vilia tacens potuit
facere tam facile ymo incomparabili-
ter facilius valet deus exemplis quo
quod illi valent verbo exprimere dicta
agentis. Si hominibus tam facile est
facere quam dicere quod volunt et apud
quos non est impossibile omne verbum
nunc autem quam excellens et verius
est summo in se tu vel ad intus loqui
et facere sed apud homines non apud
deum. Soli deo quia idem est facere
quod loqui idem loqui quod velle
unde non erit impossibile omne verbum.
Verbi gratia prophete potuerunt predicere
ipsam virginem vel sterilem concep-
turam ac parituram sed nunquid
facere ut conciperent vel parerent
deus autem qui eis posse dedit prenun-
ciare quam facile potuit sicut quando vo-
luit per eos prophetas predicere tam faci-
le potuit nunc cum voluit perficere
quod promisit implere. Siquidem
apud deum nec verbum dissidet
ab intentione quia veritas est
nec factum a verbo quia virtus est
nec modus a facto quia sapientia est atque propterea
non erit impossibile apud deum omne
verbum. Audisti virgo factum audisti
et modum. Utrumque mirum utrumque
iocundum. Iocundare filia syon
et exulta satis filia iherusalem
qui auditui dabitur gaudium et
leticiam audiamus et nos a te vo-
cem leticie quod desideramus ut
exultent ossa humiliata. Audisti
inquam factum et credidisti crede
et de modo quod audisti. Audisti

quia concipies et paries filium
audisti quod non per hominem sed per spiritum sanctum.
Expectat angelus responsum tempus
est enim ut revertatur ad deum qui
misit eum. Expectamus et nos o
domina verbum miserationis quos mi-
serabiliter premit sententia damna-
tionis. Et ecce offertur tibi precium nostre sa-
lutis statim liberabimur si consentis.
In sempiterno dei verbo facti sumus omnes et ecce
morimur in tuo brevi responso sumus
reficiendi ut ad vitam revocemur.
Hoc supplicat a te o pia virgo fle-
bilis adam cum misera sobole
sua exul de paradiso hoc abra-
ham hoc david hoc ceteri fla-
gitant sancti patres scilicet tui qui
et ipsi habitant in umbra mortis.
Hoc totus mundus tuis genibus
provolutus expectat nec inmerito
quando ex ore tuo pendet consolatio
miserorum redemptio captivorum
liberatio dampnatorum salus denique
universorum filiorum adam quot eva
quot infernum quot expectant su-
per. Ipse quoque omnium rex et dominus
quantum concupivit decorem
tuum tantum desiderat et responsionis
assensum in qua nimirum proposuit
salvare mundum. Et cui placuisti
in silencio iam placebis ex verbo
cum ipse clamet tibi e celo. O pulchra
inter mulieres fac me audire
vocem tuam. Si ergo tu facias
ipse te faciet videre salutem nostram.
Nunquid non hoc est quod querebas quod
gemebas quod diebus ac noctibus
orando suspirabas. Quid ergo tu

an aliud expectamus. Certe hic pro-
missus est. Immo ea ipsa non alia
Ipse inquam ille promissus ille expectatus
ille desideratus ex qua pater
tuus Jacob iam morti appropinquans
vitam sperabat eternam. Cum dicebat
expectabo salutare tuum domine. In-
quam denique et per quam deus
ipse rex noster ante secula disposuit
operari salutem in medio terre. Quid
ab alia speras quod tibi offertur quid
per aliam expectas quod per te mox
exhibetur. Da virgo responsum ut prebeas assen-
sum ut videas verbum inde. Responde
cicius angelo ymo per angelum domino.
Verbo verbum et suscipe verbum. Profer
tuum et suscipe divinum. Emitte tran-
sitorium et amplectere sempiter-
num. Quid tardas quid trepidas.
Crede et suscipe. Confitere. Sumat hu-
militas audaciam verecundia fiduciam.
Nullatenus convenit modo ut virginalis
simplicitas obliviscatur prudencie.
In hac sola re ne timeat prudens
virgo presumptionem quia etsi grata in
silencio verecundia magis tamen nunc
in verbo pietas necessaria. Aperi virgo
cor fidei labia confessioni viscera
creatori. Ecce desideratus cunctis
gentibus foris pulsat ad hostium.
O si te morante transierit et rursus
incipies dolens querere quem di-
ligit anima tua. Surge curre aperi.
Surge per fidem curre per devocionem
aperi per confessionem. Ecce inquit an-
cilla domini. Semper solet esse gratie divine
familiaris virtus humilitatis. Deus
enim superbis resistit humilibus

autem dat gratiam. Humiliter ergo re-
spondet ut sedes gratie preparetur.
Ecce inquit ancilla domini. Que est
tam sublimis humilitas que cedere
non novit honoribus insolescere gloria
nescit. Mater dei eligitur et ancillam
se nominat. Non mediocris revera
humilitatis insignia nec oblata
tanta gloria oblivisci humilitatem. Non ma-
gnum est esse humilem in abieccione. Ma-
gna prorsus et rara virtus humili-
tas honorata. Si me autem ho-
muncionem meis deceptam simulacionibus
ad aliquem vel mediocrem hono-
rem provexerit ecclesia deo sinente vel
meritis meis vel meritis subditorum peccata
puniente nonne statim oblitus
quid fuerim talem me puto qualem
ab hominibus qui cor non vident
putatus sum. Credo fame con-
scienciam non attendo et reputans non
honorem virtutibus sed virtutes hono-
ri eo sanctiorem quo superiorem me
estimo. Videas plerosque in ecclesia
de ignobilibus nobiles de pau-
peribus divites factos subito in-
tumescere pristine oblitos abieccionis
genus quoque suum erubescere et
inopes dedignari parentes. Videas
et homines pecuniosos ob id eciam ho-
nores quosque ecclesiasticos pervolare
mox quos adepti sanctitatem
nescio duntaxat mutacione non
mentis et dignos se estimare
dignitate ad quam ambiciose
pervenerunt. Quod enim dicere dico
adepti sunt muneribus ad hos nunc.
Omitto autem eos quos excecat
ambicio et honor ipse superbiendi
occasionis materia est. Video quosdam

Doleo post preteritam sectam pompa
non nullos in scola humilitatis nutri-
ta magis adepto ad prelaturas mag-
nificentie quam [illegible] in sublesse
et impacientes amplius sibi indica-
ntis quam fuissent in seculo. atque
magis presumunt et plerique in domo
dei non patiuntur [illegible] contemptum qui
nisi in sua non [illegible] contemptibiles esse pote-
rant ut quia [illegible] a prelatibus hono-
res appetuntur [illegible] habere sive
meruerunt saltem ibi honorabiles
videantur [illegible] honores
contempnant videte et alios quod
non sine dolore videri debet post
agrestem [illegible] incipiunt
secularibus implicari negotiis rur-
sus [illegible] occupationibus [illegible]
cum magna cura erigere muros
et negligere mores sub pretextu quidem
communis utilitatis verba [illegible]
divitibus et matronis salutatio-
nes [illegible] contra sui imperatoris dictum
concupiscere aliena et sua subito
repetere non audeas apostolum ex-
impleto regis [illegible]
hoc ipsum [illegible] dolentem [illegible]
quod tales habet quare non magis
fraudem patimini ita [illegible]
[illegible] crucifixerunt [illegible]
[illegible] in suo [illegible] vel [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] frequentant [illegible]
[illegible] familia-
ritates [illegible] sunt [illegible]
[illegible] non calor
sed color requiritur magis [illegible]
tum [illegible] in [illegible]
prodet [illegible] in suo suo
studio [illegible]

affectatur in vestibus non vetitas
vel saltem forma religionis
[illegible] oruari vel
armari [illegible] milites [illegible]
[illegible] acervos
potestates [illegible]
insigne debuerant quod utique
ad [illegible] valde formidant in-
mobiles vestimentorum [illegible]
[illegible] induti [illegible]
[illegible] sanguine erant
[illegible] alia de [illegible]
mala contingunt [illegible] quod [illegible]
qua [illegible] deputes
humilitatem [illegible] cognovit
in [illegible] domina [illegible]
[illegible] omnes [illegible] vener-
[illegible] anciliam
[illegible] quod tales [illegible]
respondit que [illegible] mater [illegible]
gebat. Ecce ancilla. [illegible] fiat
[illegible] fiat
[illegible] non dubita
[illegible] quod
[illegible] fiat [illegible]
magis in [illegible] affec-
[illegible] quam affec-
requirere more dubitantis
[illegible] quam obstat [illegible]
at esse [illegible] nemo [illegible]
erat nisi quod credit [illegible]
[illegible] aut [illegible] requirere [illegible]
[illegible] quod polliceatur [illegible]
forte [illegible] que dare [illegible]
[illegible] polliceret [illegible]
[illegible] sic [illegible]

quod daturus erat devota p(re)-
meratum. Dixit primo dominus quando voluit
omnes homines salvos fieri. Ma(...)
nobis extorqueret a nobis, adtu(...)
nos preveniret commonendo quod com-
(...) agit ne gratis tribuat h(...)
magne prudentie intellexit quid
nomen(te) se gratiam intulerit
(com)missione iuxit votum sue
orationis. Fiat michi secundum v(er)-
bum tuum. Verbum quod erat in princi-
pio apud deum fiat caro de carne
mea secundum verbum tuum. Fiat ob-
secro michi secundum quod non pla-
cu(i) quod (...) tu(...) (...) conceptum
ut maneat carne sed in(...)
no acie fiat michi non cum an-
dibta ambus (...) invisibile con-
lis palpabile manibus gesta-
bile (...) nec fiat michi
secundum verbum (...) tu(...) in(...) in
carna(...) (...) quod est non (...)
figuris moventis in pellibus ex-
aratum sed in forma humana meis
castis visceribus incarnatum (...)
(...) non mortuum calcatum despi-
ciens sed (...) (...) et indu(...)
(...) fiat michi quo nemini ante
(...) et nemini post me (...)
(...) (...) (...) (...) que
modis olym loquens est deus pa-
tribus in prophetis et alius quidem
(...) alius more alius etiam
in manu (...) de verbum (...)
michi aut (...) (...) fiat in
(...) (...) nolo ut fiat
michi aut (...) (...) pre-
catum aut figuraliter significatum

aut imaginatorie sompniatum
sed silenter inspiratum personaliter
incarnatum corporaliter in vi(...)
ratum. Verbum quod (...) (...) non potuit
fieri nec (...) (...) digneretur in
me digneretur et michi fiat secundum
verbum tuum. Fiat quidem generali-
ter omni mundo (...) fiat michi
secundum verbum tuum. Sed exorta ex-
positor (...) (...) (...)
(...) omnibus placebit (...)
(...) (...) forte (...) indignationi
obnoxium. Et aut (...) (...)
(...) aut (...) quod (...) (...)
(...) qui (...) (...) (...) (...)
exposuerunt vim (...) modernum
nomine expositor (...) (...)
manum (...) sed signum (...) est
post (...) quod non sit (...) nec
(...) arbiter nec (...)
(...) (...) (...) aut (...)
quod patribus (...) sit (...)
sit (...) (...) ut non (...) (...)
fructus devotionis (...)
audiam (...) (...)
(...) tamquam
(...) et non (...) explanatione
(...) non tam (...)
expositione (...) quam (...)
(...) quod (...) (...) (...)
(...) (...) magis ex hoc
excitaverim devotione quamquam
questionem (...) potens (...)
(...) (...) (...) (...)
(...) hoc (...) ex (...) (...)
(...) (...) (...) (...)
(...) devotissime (...)